ARHIVELE NAȚIONALE ALE ROMÂNIEI

STENOGRAMELE ȘEDINȚELOR CONSILIULUI DE MINIȘTRI GUVERNAREA ION ANTONESCU

vol. I
(septembrie – decembrie 1940)

BUCUREȘTI
1997

STENOGRAMELE
ședințelor Consiliului de Miniștri
Guvernarea Antonescu
vol. I
(septembrie - decembrie 1940)

STÉNOGRAMMES
des séances du Conseil des Ministres
Le ministère Antonescu
vol. I
(septembre - décembre 1940)

SHORTHAND NOTES
of the Council of Ministers Sessions
Antonescu's Government
vol. I
(September - December 1940)

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

ISBN 973-98271-3-6

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

ARHIVELE NAȚIONALE ALE ROMÂNIEI

STENOGRAMELE ȘEDINȚELOR CONSILIULUI DE MINIȘTRI

GUVERNAREA ION ANTONESCU

vol. I

(septembrie - decembrie 1940)

Ediție de documente întocmită de:

MARCEL-DUMITRU CIUCĂ
AURELIAN TEODORESCU
BOGDAN FLORIN POPOVICI

BUCUREȘTI
1997

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Traducere: **MARGARETA CHIVA (limba franceză)**
SILVIA PALADE (limba engleză)

Culegere și tehnoredactare computerizată: **EUGENIA BRÂNZAN**
GABRIELA CRINA POPESCU

Redactor: **MARIA IGNAT**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

INTRODUCERE

Lucrarea de față deschide seria unui corpus de documente ale istoriei contemporane românești de un gen aparte și de o valoare deosebită. Este vorba de stenogramele ședințelor Consiliului de Miniștri, începând din septembrie 1940. Până la această dată, după cum se știe, discuțiile din ședințele Consiliilor de Miniștri, ale Consiliilor Regale sau ale altor organe centrale ale puterii de stat nu se stenografiau decât cu totul întâmplător și, uneori, chiar împotriva voinței celor care le conduceau. Este cunoscută în acest sens reacția lui Carol I, cu ocazia Consiliului de Coroană din 21 iulie 1914, care a stabilit poziția de neutralitate a României în condițiile izbucnirii primului război mondial. Văzându-l pe Constantin Dissescu luând note, de la începutul și până la sfârșitul Consiliului, despre tot ceea ce se spusese acolo, Regele i s-a adresat: "Știați că nu vreau să se ia note, vă rog să mi le trimiteți" și a recomandat să se păstreze discreția absolută asupra discuțiilor[1]. Nici la Consiliul de Coroană din 14 august 1916, când s-a hotărât ieșirea din neutralitate a României, "nu a fost de față un stenograf ca să dea posterității, cuvânt cu cuvânt, ceea ce Ferdinand I a spus"[2]. La Consiliul de Coroană din 17 februarie 1918, generalul C. Iancovescu a propus ca discuțiile să fie consemnate. Deși I. I. C. Brătianu s-a opus, susținând că după Consiliile de Coroană nu se încheie procese-verbale, în realitate, el a ținut să fie notat tot ceea ce s-a dezbătut în cadrul Consiliilor de Coroană din 17-19 februarie 1918[3]. Revăzute de Brătianu și aprobate de Rege, aceste note au rămas ca o dovadă a atitudinii lui cu acel prilej[4]. Dacă înregistrările de până atunci au fost mai mult sau mai puțin pasagere, întâmplătoare, cel care a impus ca dezbaterile din Consiliile de Coroană să fie consemnate a fost regele Carol al II-lea. În Decretul-lege din 30 martie 1938, "pentru înființarea Consiliului de Coroană", de fapt pentru instituționalizarea lui, întrucât Consilii de Coroană au existat și până atunci, așa cum am văzut mai sus, în art. III se spune: "Dezbaterile urmate sunt consemnate într-un

---

[1] Ion Mamina, *Consilii de Coroană*, București, Editura Enciclopedică, 1997, p. 50, unde este reprodus un fragment din *Amintiri politice*, de I. G. Duca, vol. I, München, Ion Dumitru–Verlag, 1981, p. 51–62.

[2] *Ibidem*, p. 73, citându–l tot pe I. G. Duca, *Amintiri politice*, p. 271–283.

[3] *Ibidem*, p. 92, citându–l pe Mareșalul Alexandru Averescu, *Notițe zilnice din război (1916–1918)*, ediția a II–a, București, Editura Cultura Națională, f. a., p. 297.

[4] *Ibidem*, p. 92. Ele au fost și publicate de Ion Rusu Abrudeanu, *Păcatele Ardealului față de sufletul Vechiului Regat. Fapte, documente și facsimile*, București, Editura Cartea Românească, 1930, și de N. Iorga, în *Acte privitoare la istoria marelui război*, în "Revista Istorică", an XVIII, 1932, nr. 7–9, p. 193-210.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

proces-verbal, care se conservă în arhiva Casei Regale"[5]. În pofida acestui fapt, procesele-verbale ale Consiliilor de Coroană din perioada ce a urmat fie nu s-au păstrat, fie nu s-au găsit încă, deoarece în lucrarea ce se ocupă de ele sunt redate doar diferite mărturii ale participanților[6].

Inspirându-se, probabil, din această inițiativă a lui Carol al II-lea, Ion Antonescu a luat măsura ca ședințele Consiliilor de Miniștri să fie stenografiate, cu scopul de a reține pentru Istorie resorturile intime ale măsurilor pe care le-a luat în timpul regimului său. Găsim la el afirmația: "Istoria să judece!" – în ceea ce îl privește. Și pentru a judeca, Istoria are nevoie de documente. În viziunea sa, astfel de documente erau memoriile și scrisorile pe care el i le-a adresat regelui Carol al II-lea, răspunsurile la memoriile pe care i le-au adresat liderii unor partide politice, proclamațiile către țară, rezoluțiile, numeroase și ample, puse de el pe actele – publice sau private – ce-i fuseseră înaintate[7] și, desigur, nu în ultimul rând, stenogramele ședințelor Consiliilor de Miniștri.

Stenogramele ședințelor Consiliilor de Miniștri au fost folosite din plin de către acuzatorii publici la procesul care i-a fost intentat lui Ion Antonescu, în 1946, atât în formularea și susținerea capetelor de acuzare cuprinse în Actul de acuzare[8], cât și în rechizitoriile susținute în fața completului de judecată. Aceleași stenograme au fost invocate și de Ion Antonescu, drept dovezi în apărarea sa: "... Consiliile de Miniștri, care sunt, toate, stenografiate, așa că toate aceste consilii au rămas pe hârtie. Din guvernările anterioare n-a rămas nici o urmă din Consiliile de Miniștri ținute și, cum aveam această experiență, când am venit am luat măsura să fie stenografiate"[9]; sau: "La mine e un caz unic, că, în Consiliile de Miniștri erau stenografi. Puteți să citiți aceste stenograme, care n-au fost nici măcar revăzute de mine"[10].

Deci, inițiativa stenografierii ședințelor Consiliului de Miniștri îi aparține, dar, cu toate acestea, în două situații extrem de grave pentru țară, Ion Antonescu nu a dorit ca discuțiile purtate în Consiliul de Miniștri să rămână consemnate. Prima dată a fost după asasinatele făcute de legionari la închisoarea Jilava, în noaptea de 26-27 noiembrie 1940. În cadrul anchetei pe care Avram Bunaciu a făcut-o în timpul instrucției procesului din 1946, Ion Antonescu relata: "Îmi dădeam seama de răspundere. Am convocat Consiliul de Miniștri, în care am făcut eroarea să nu am stenografi, pentru că vroiam să

---

[5] Textul decretului, în I. Mamina, *Consilii*, p. 165.

[6] I. Mamina, *Consilii*, p. 168–283. Este posibil ca procesul-verbal din 29–30 august 1940 să se fi păstrat în Arhiva Ministerului Afacerilor Externe, fond Transilvania, vol. 42/1940, f. 243–282, acesta fiind publicat în lucrare, p. 252–275.

[7] Cf. Adrian Pandea, Eftimie Ardeleanu, *Românii în Crimeea, 1941–1942*, București, Editura Militară, 1995, p. 24.

[8] *Procesul Mareșalului Antonescu. Documente*, vol. I, Ediție de Marcel-Dumitru Ciucă, București, Editurile Saeculum I. O. și Europa Nova, 1995, p. 63–103, notele, în care sunt citate stenogramele Consiliilor de Miniștri din anii 1940–1944.

[9] *Ibidem*, vol. III, București, 1997, p. 327–328.

[10] *Ibidem*, p. 447.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

spun lucruri grave"[11]. În timpul aceluiași proces, din 1946, la rândul său, Mihai Antonescu declara: "Cu toate că trebuiau stenografiate ședințele Consiliului de Miniștri, generalul Antonescu a dat ordin, atunci, ca stenografii să iasă din Consiliu. Există totuși, la Ministerul de Externe, un rezumat al acestui Consiliu"[12]. Extrem de important, pentru că de aici rezultă cu adevărat raporturile ce au existat între Ion Antonescu și Mișcarea Legionară, un fragment din textul rezumatului care s-a păstrat a fost publicat în volumul *Pe marginea prăpastiei*[13]. Să reținem însă că atât generalul Gheorghe Dobre, cât și Nicolae Mareș și-au luat note la această ședință memorabilă. Nu știm dacă aceste note sunt acelea despre care M. Antonescu afirma că se păstrau în arhiva Ministerului de Externe, dar este cert că ele au ajuns în arhiva fostului Comitet Central al Partidului Comunist Român[14]. Neexistând stenogramă pentru ședința din 27 noiembrie, în volum am reprodus, așadar, aceste texte, așa cum au ajuns ele până la noi, împreună cu depoziția Mareșalului din cadrul anchetei procesului său din 1946[15].

Cel de al doilea Consiliu de Miniștri ale cărui dezbateri nu au fost stenografiate a fost acela din dimineața zilei de 23 august 1944, ținut la Snagov. Dar despre acesta va fi vorba în unul din volumele următoare ale acestui corpus.

În afară de stenogramele ședințelor Consiliului de Miniștri, lucrarea conține și pe acelea ale ședințelor Consiliului de Cabinet. Acesta s-a creat, prin Decretul-lege nr. 3153 din 14 septembrie 1940, pentru "conducerea și rezolvarea afacerilor curente ale Statului". Conform art. II al Decretului-lege, din acest organism făceau parte: Conducătorul Statului și Președintele Consiliului de Miniștri, vicepreședintele Consiliului de Miniștri, miniștrii secretari de Stat ai departamentelor Apărării Naționale, Afacerilor Interne, Afacerilor Străine, Justiției, Economiei Naționale și Finanțelor[16].

După cum aflăm din stenograma ședinței Consiliului de Cabinet din 21 septembrie 1940, "Consiliul acesta de Cabinet este adevăratul Guvern, care este responsabil de politica Statului și de coordonarea în cadrul Guvernului a tuturor activităților". Consiliul de Cabinet se întrunea săptămânal, pe când

---

[11] *Ibidem*, p. 383–384.

[12] *Ibidem*, p. 145.

[13] *Pe marginea prăpastiei. 21–23 ianuarie 1941*, sub egida Președinției Consiliului de Miniștri, vol. I, București, 1941, p. 196–197.

[14] Unde se aflau sub cota: Arhiva C.C. al P.C.R., fond 103, ds. 8218, f. 1–7. De aici, numai notele generalului Gh. Dobre au fost publicate în lucrarea *Istoria Partidului Comunist Român – Sinteză*, documentar, Capitolul V (1940–1944), f. a. (care are tipărit pe copertă: *Strict secret*), p. 280–282. După un popas la Arhivele Centrale Militare din Pitești, acum sunt în custodia Arhivelor Naționale, sub cota: Arhiva C. C., fond 103, ds. 81 (fost 26)/1940. Ambele note au fost publicate și de istoricul ieșean Gheorghe Buzatu, în lucrarea *Mareșalul Antonescu în fața istoriei*, vol. I, Iași, 1990, p. 163–168.

[15] *Infra*, p. 523-528, doc. nr. 26.

[16] "Monitorul Oficial", part. I, nr. 224, din 25 septembrie 1940, p. 5558.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

"Consiliul mare", o dată la două săptămâni, dacă era nevoie[17]. La ședința Consiliului de Cabinet din 7 februarie 1941, Ion Antonescu revine asupra "rostului" acestui organism, completând că în celelalte Consilii de Miniștri, "scopul este să coordonăm activitatea ministerelor în cadrul principiilor stabilite în acest Consiliu de Cabinet"[18].

Două dintre stenogramele incluse în acest volum redau discuțiile din Consiliul Economic. Ca unul din organele centrale ale puterii, în care se analizau "afacerile curente ale Statului" din domeniul economic, la acesta participau reprezentanții ministerelor de profil. Aici se discutau și se propuneau soluții pentru rezolvarea problemelor specifice din agricultură, industrie, comerț, finanțe etc.

Primul tom conține deci 37 stenograme din perioada 7 septembrie - 21 decembrie 1940: 16 ale ședințelor Consiliului de Miniștri, 19 ale Consiliului de Cabinet, una a Consiliului Economic și una a ședinței comune a Consiliului de Cabinet și a Consiliului Economic. Am fi dorit ca limita cronologică a acestui prim volum să fie momentul lichidării Statului Național Legionar, imediat după rebeliunea legionară din 21-23 ianuarie 1941, încheind o etapă distinctă în istoria contemporană românească, dar, documentele fiind foarte ample, ne-am oprit la data de 21 decembrie 1940.

Arhivele Naționale au în vedere publicarea, în continuare, a stenogramelor ședințelor Consiliului de Miniștri, în măsura în care se va aprecia că informațiile pe care acestea le conțin prezintă interes pentru cercetarea istorică.

*
* *

În împrejurarea în care toate hotărârile, deciziile importante în conducerea treburilor Statului se luau în Consiliul de Miniștri sau în Consiliul de Cabinet, stenogramele aduc lumină și în legătură cu stilul de lucru al Mareșalului, despre care se afirma: "în Consiliile de Miniștri mai mult vorbea el. Miniștrii vorbeau foarte puțin."

Chiar din prima ședință a Consiliului de Miniștri, din 7 septembrie, Ion Antonescu a prezentat miniștrilor concepția sa în privința îmbunătățirii situației țăranilor; a raporturilor cu Palatul ("El (regele) este numai un simbol"); a explicat sensul deplinelor puteri pe care le are; le-a vorbit despre rolul instituțiilor Statului - Școala, Biserica, Armata, Justiția -; de necesitatea demobilizării Armatei; de raporturile dintre cetățeni și autorități etc.

Ion Antonescu a desființat Rezidențele regale și în ședința din 21 septembrie a Consiliului de Cabinet s-a discutat despre aceasta și despre numirea

---

[17] *Infra*, p. 71.

[18] D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 479/1941, f. 40. Vezi și Lya Benjamin, *Evreii din România între anii 1940–1944*, vol. II, *Problema evreiască în stenogramele Consiliului de Miniștri*, sub egida Federației Comunităților Evreiești din România. Centrul pentru Studiul Istoriei Evreilor din România, prefață de Acad. prof. dr. Nicolae Cajal, București, Editura Hasefer, 1996, p. XXII; și fragm. din stenogramă, vol. I, p. 291–295.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

prefecților și atribuțiile lor în județe.

Un rol important îi revenea Presei, care trebuia să fie "curățită de toți analfabeții și de toate elementele necinstite"; "Noi avem o Presă dirijată, într-un Stat dirijat".

Stenogramele conțin informații extrem de bogate despre problemele economice, sociale, politice, culturale, internaționale cu care se confrunta conducerea Statului Român la sfârșitul anului 1940. În această perioadă, o problemă gravă, căreia trebuia să i se găsească o rezolvare urgentă, a fost lipsa produselor alimentare pentru hrana populației, datorită căreia au crescut prețurile, a apărut specula. Acest lucru era motivat de ciuntirea teritoriului țării, de numărul mare de refugiați din teritoriile cedate, de schimburile de populație cu Bulgaria și Ungaria. În ședințele Consiliului de Miniștri și în acelea ale Consiliului de Cabinet problema aprovizionării populației, cea a prețurilor produselor alimentare și industriale sunt ridicate cu insistență de către Ion Antonescu.

Peste toate necazurile existente s-au adăugat și acelea provocate de cutremurul din noaptea de 9-10 noiembrie 1940. În ședința Consiliului de Miniștri din 11 noiembrie (doc. nr.22) s-a făcut o analiză a pierderilor umane și a distrugerilor produse în toată țara, fiecare ministru prezentând situația din domeniul lui (clădiri distruse, sau doar avariate: școli, biserici, teatre, instituții etc.), dar și în alte ședințe s-au discutat aceste lucruri și s-au luat măsuri pentru redresarea situației, care s-au concretizat în unele decrete.

De asemenea, documentele conțin bogate informații de natură politică, îndeosebi privind relațiile Conducătorului Statului cu partidele politice și mai ales cu Mișcarea Legionară. Colaborarea pe care a avut-o la început cu legionarii s-a deteriorat curând, ca urmare a abuzurilor pe care aceștia le făceau (mai ales Poliția legionară), raporturile devenind de-a dreptul încordate după crimele din noaptea de 26-27 noiembrie 1940, de la închisoarea Jilava, și după uciderea lui V. Madgearu - la 27 noiembrie - și a lui N. Iorga, în noaptea de 27-28 noiembrie. Așa cum arătam mai sus, în Consiliul de Miniștri din 27 noiembrie, nestenografiat, a avut loc o violentă dispută între Ion Antonescu și miniștrii legionari. Consecința acestuia a fost Decretul-lege "pentru reprimarea unor infracțiuni în contra ordinii publice și intereselor Statului"[19]. Acesta, între altele, preciza că acela "care atinge libertatea individului ori domiciliul său se pedepsește cu munca silnică de la 5-20 ani"; "acela care violează sau uzurpă proprietatea se pedepsește cu munca silnică de la 5-10 ani"; "omorul cu premeditare se pedepsește cu moartea". În volum se găsesc știri și despre liberali, țărăniști și comuniști.

Stenogramele conțin, de asemenea, informații despre minoritățile naționale din România.

Relațiile internaționale ale României au fost frecvent discutate în ședințele Consiliului de Miniștri sau în acelea ale Consiliului de Cabinet, și mai ales raporturile cu țările vecine - Ungaria, Bulgaria, U.R.S.S. - dar și cu Grecia, Anglia, S.U.A., Italia. Desigur, o atenție deosebită s-a acordat Germaniei, din punct de vedere economic, politic și militar. Ion Antonescu a expus în ședințele

[19] "Monitorul Oficial", partea I, nr.281, din 28 noiembrie 1940, p.6615.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Consiliului de Miniștri modul cum s-au desfășurat vizitele sale la Roma și Berlin. Astfel, în ședința din 18 noiembrie a informat despre vizita la Roma și a arătat care au fost problemele discutate cu Mussolini și Ciano, iar la 23 noiembrie a mers la Berlin și despre această vizită a făcut o expunere în ședința Consiliului de Miniștri din 26 noiembrie. În discuțiile pe care le-a avut în cele două capitale ale Axei s-a oprit asupra: situației României în Est și îndeosebi la Gurile Dunării, de unde sovieticii doreau să-i scoată pe germani și italieni, pentru a rămâne față în față numai cu românii; a prezentat și raporturile cu Ungaria în Vest și mai ales situația populației românești din teritoriul cedat acesteia. Pe plan economic a afirmat, ca principiu de bază, că se urmărește să nu se "înstrăineze fondul avuției naționale". Pe plan militar, a expus situația creată României prin pătrunderea sovietică până la Galați și pe aceea rezervată Moldovei prin frontiera din Transilvania, reproșându-i Ducelui: "Ce ați pus în locul României, de care mâine veți avea nevoie?" I s-a imputat Mareșalului că în convorbirile cu Hitler nu a ridicat problema Transilvaniei, or din stenograme reiese contrariul: "România nu va accepta niciodată situația care i s-a creat într-un moment greu pentru ea [...], atunci când va veni momentul, va revendica toate drepturile pe care crede că le are. [...] Răspunsul la această chestiune a fost - vi-l spun și trebuie să rămână între noi - că ceea ce s-a decis la Viena nu este ultima pagină a istoriei". Au fost în atenție și problemele economice și, în acest caz, Ion Antonescu a stabilit principiile după care urmau să se încheie convențiile economice.

În Consiliile de Miniștri s-au discutat și probleme de altă natură, cum ar fi: curățenia orașelor și mai ales a Capitalei; un proiect de aducere a gazelor naturale la București; canalul colateral de la Porțile de Fier; înființarea lagărelor de concentrare pentru acei care tulburau ordinea publică; atrocitățile ungurești asupra românilor din teritoriul cedat Ungariei; repatrierea populației de origine germană din România; situația emigranților polonezi din țara noastră; probleme de ordin cultural (situația teatrelor, plata sculptorului Mestrovici pentru realizarea statuii regelui Ferdinand etc.); situația învățământului, inclusiv cel universitar etc.

Am semnalat numai câteva probleme mai importante și unele luate la întâmplare ce se pot studia cu ajutorul stenogramelor ședințelor Consiliului de Miniștri și ale Consiliului de Cabinet din perioada 7 septembrie - 21 decembrie 1940. Încercarea de a le prezenta pe toate ar fi fost sortită eșecului. Rămâne ca istoricii, cititorii, în general, să le urmărească din punctul de vedere care îi interesează, pentru a putea înțelege, în articulațiile ei cele mai intime, evoluția societății românești în această perioadă. Celor ce manifestă interesul de a pătrunde dincolo de ușile închise ale cancelariilor puterii, stenogramele ședințelor organelor centrale ale puterii de Stat, cuprinse în această ediție de documente, le oferă ocazia de a-și satisface curiozitatea.

Valoarea științifică a acestei categorii de documente - stenogramele -, în cazul de față ale Consiliilor de Miniștri, este vădită de interesul istoricilor pentru ele. În număr mare, dar, din păcate, fragmentar, au fost publicate în lucrările amintite mai sus: Gh. Buzatu, *Mareșalul Antonescu în fața istoriei*[20];

[20] Vol. I-II, Iași, 1990.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lya Benjamin, *Evreii din România între anii 1940-1944*, vol.II, *Problema evreiască în stenogramele Consiliului de Miniștri*[21] și în alte lucrări[22]. Unele stenograme au fost publicate, individual și, de cele mai multe ori, tot fragmentar, în diferite reviste de istorie și chiar în Presă.

Publicarea fragmentară a unor texte păcătuiește prin aceea că ediția respectivă poate fi suspectată de incorectitudine, de subiectivism, deoarece un fragment rupt de context, de informația pe care o dă întregul, poate influența cititorul în sensul dorit de editor.

De aceea, oferim istoricilor, dar și amatorilor de istorie, această ediție *in integrum* a stenogramelor ședințelor Consiliului de Miniștri.

*
* *

Stenogramele s-au păstrat în mai multe variante: unele se găsesc în fondurile Arhivelor Naționale și în Arhiva Ministerului de Externe; altele, aflate până în anul 1989 în Arhiva C.C. al P.C.R., după un popas, la Arhivele Centrale Militare de la Pitești, au ajuns, sau vor ajunge, în Arhivele Naționale; există variante și în volumele dosarului procesului mareșalului Antonescu.

Textele cuprinse în acest volum reprezintă dactilogramele, exemplar unu, aflate în Arhivele Naționale (notate la sfârșitul fiecărei stenograme: D.A.N.I.C.), fondul Președinția Consiliului de Miniștri, Cabinetul Ion Antonescu.

Fiindcă la fiecare luare de cuvânt, în stenograme se dau toate calitățile oficiale pe care le aveau participanții la ședințe, uneori întinse pe câte două rânduri și mai mult, pentru economie de spațiu, am renunțat la înșirarea funcțiilor vorbitorilor, dându-le numai numele, cu atât mai mult cu cât la începutul fiecărei stenograme sunt menționați participanții la respectiva ședință, cu calitatea lor oficială.

Când stenogramele nu specifică, la începutul lor, numele vorbitorilor, le-am indicat noi, folosindu-ne de textul stenogramelor.

Deoarece, în stenograme nu se regăsesc numele tuturor colaboratorilor lui Ion Antonescu, am considerat oportun să publicăm *Lista miniștrilor Guvernului Antonescu în perioada 4 septembrie - 31 decembrie 1940*[23].

Având în vedere faptul că stenogramele au fost dactilografiate și conțin multe greșeli - omisiuni de litere și chiar cuvinte, nume scrise greșit (*Gigârtu*, în loc de *Gigurtu*; *Crețeanu*, în loc de *G. Cretzianu* etc.) - am corectat tacit toate greșelile. În unele situații, completările noastre le-am semnalat prin paranteze unghiulare < >.

MARCEL-DUMITRU CIUCĂ

---

[21] *Supra*, nota 18.

[22] Avem în vedere lucrarea: *Istoria Partidului Comunist Român - Sinteză*, deși nu a circulat, fiind socotită: *Strict secretă*.

[23] După: I. Alexandrescu, I. Bulei, I. Mamina, I. Scurtu, *Partidele politice din România (1862 - 1994). Enciclopedie*, București, Editura Mediaprint, 1995, p. 270-273.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lista miniștrilor Guvernului Antonescu în perioada 4 septembrie 1940 - 31 decembrie 1940

Președintele *Consiliului de Miniștri*: g-ral **Ion Antonescu**
(4 sept. - 31 dec. 1940)
Vicepreședintele *Consiliului de Miniștri*: **Horia Sima**
(14 sept. - 31 dec.)
Secretar general la Președinția *Consiliului de Miniștri*: **Ovidiu Vlădescu**
(14 sept. - 31 dec.)
subsecretari de Stat pentru:
- Presă și Propagandă - **Al. Constant** (19 sept. - 31 dec.)
- Probleme Doctrinare - **Horia H. Cosmovici**
(5 oct. - 21 nov.)

Ministerul de Interne:
ministru - g-ral **David Popescu** (4 - 14 sept.)
- g-ral **C-tin Petrovicescu** (14 sept. - 31 dec.)
subsecretar de Stat la M.I. - **Petre Logadi** (4 sept. - 14 sept.)
subsecretar de Stat pentru Poliție și Siguranță - lt.-col. **Al. Rioșanu**
(14 sept. - 31 dec.)

Ministerul Afacerilor Străine:
ministru - **Mihail Manoilescu** (4-14 sept.)
- **Mihail Sturdza** (14 sept. - 20 dec.)
ad-interim - **Ion Antonescu** (20 dec. - 31 dec.)

Ministerul de Finanțe:
ministru ad-interim - **Gh. N. Leon** (4-14 sept.)
- **G. Cretzianu** (14 sept. - 31 dec.)
subsecretari de Stat la Min. Fin. - **Ion D. Enescu** (4-14 sept.)
- **Augustin Bideanu** (4-14 sept.)
- **C-tin Papanace** (14 sept. - 31 dec.)
- pentru Inventarierea Avuțiilor Publice - **Vasile Noveanu**
(4-14 sept.)
- pentru Inventarierea Avuțiilor Naționale - **Ion Protopopescu**
(14 sept. - 24 oct.)

Ministerul Justiției:
ministru - **Ion V. Gruia** (4-14 sept.)
- **Mihai A. Antonescu** (14 sept. - 31 dec.)

Ministerul Educației Naționale:
ministru - **Dumitru Caracostea** (4-14 sept.)
subsecretar de Stat - **Dumitru V. Țoni** (4-7 sept.)

Ministerul Cultelor și Artelor:
ministru - **Radu Budișteanu** (4-14 sept.)

Ministerul Educației Naționale, Cultelor și Artelor:
ministru - **Traian Brăileanu** (14 sept. - 31 dec.)

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ministerul Propagandei Naționale:
ministru - **Nichifor Crainic** (4-14 sept.)
subsecretar de Stat - **Vasile Stoica** (4-14 sept.)
Ministerul Apărării Naționale:
ministru - g-ral **Ion Antonescu** (4 sept. - 31 dec.)
secretar general la *Ministerul Apărării Naționale*:
- g-ral **Ilie Șteflea** (9 oct. - 31 dec.)
subsecretari de Stat pentru:
- Înzestrarea și Administrarea Armatei - g-ral **Gh. Dobre** (4 sept. - 31 dec.)
- Armata de Uscat:
- g-ral **Mihail Pantazi** (8-14 sept.)
- g-ral **C-tin Pantazi** (14 sept. - 31 dec.)
- Aer, Marină - comandor **Gh. Jienescu** (8 sept. - 17 oct.)
- Aer - comandor **Gh. Jienescu** (17 oct. - 31 dec.)
- Marină - contraamiral **Gh. Em. Koslinski** (18 oct. - 31 dec.)
Ministerul Agriculturii și Domeniilor:
ministru ad-interim - **Gh. N. Leon** (4-14 sept.)
- **Nicolae Mareș** (14 sept. - 31 dec.)
subsecretar de Stat MAD - **Petre Nemoianu** (4-14 sept.)
- **Dumitru Topciu** (4-14 sept.)
- pentru Agricultură și Zootehnie - **Petre Nemoianu** (14 sept. - 31 dec.)
Ministerul Economiei Naționale:
ministru - **Gh. N. Leon** (4 sept. -10 nov.)
- **Mircea Cancicov** (10 nov. - 31 dec.)
secretar general la *Ministerul Economiei Naționale*,
pentru Colonizare și Populația Evacuată - **Sterie Dulîu** (31 oct.)
subsecretari de Stat Min. Ec. Naț. - **Gh. Strat** (4-14 sept.)
- **Nicolae Petra** (14 sept. - 31 dec.)
- pentru Petrol și Exploatări Miniere - **Victor Dimitriuc** (14 sept. - 31 dec.)
- pentru Colonizare și Populația Evacuată - **Corneliu Georgescu** (14 sept. - 31 dec.)
Ministerul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor:
ministru - **Ion Macovei** (4-14 sept.)
- **Pompiliu Nicolau** (14 sept. - 24 oct.)
- **Ion Protopopescu** (24 oct. - 31 dec.)
Ministerul Muncii:
ministru - **Stan Ghițescu** (4-14 sept.)
Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale:
ministru - **Victor Gomoiu** (4-14 sept.)
Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale:
ministru - **Vasile Iașinschi** (14 sept. - 31 dec.)
Ministerul Coordonării și Statului Major Economic:
ministru - lt.-col. **Nicolae Dragomir** (14 sept. - 31 dec.)

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

INTRODUCTION

Le présent écrit ouvre la série d'un corpus de documents d'un genre particulier et de haute importance pour l'histoire contemporaine roumaine. Il s'agit dans ce livre des sténogrammes des séances du Conseil des ministres à partir du mois de septembre 1940. Jusqu'à cette date, c'est bien connu que les discussions des séances du Conseil des ministres, du Conseil du roi et des autres organes directeurs de l'État, n'étaient sténographiées qu'accidentellement et parfois contre le gré des dirigeants. Dans le sens de ce qui a été dit c'est chose connue la réaction de Carol Ier, occasionnée par le Conseil du roi du 21 juillet 1914, qui avait établi la neutralité de la Roumanie au début de la première guerre mondiale. En remarquant Constantin Dissescu qui avait pris des notes du début jusqu'à la fin du Conseil sur tout ce qu'on avait discuté là-bàs, le roi lui avait dit: "Vous savez que je ne veux pas qu'on prenne des notes, je vous prie de me les envoyer" et il a recommandé la discretion absolue en ce qui concerne les discussions[1]. Pas même au Conseil du roi du 14 août 1916 où on avait pris la décision de faire sortir la Roumanie de son neutralité "il n'y a eu aucun sténographe présent pour passer à la postérité, mot pour mot, ce que Ferdinand Ier avait dit"[2]. Au Conseil du roi du 17 février 1918, le général C. Iancovescu a fait la proposition de consigner les discussions. Quoique I. I. C. Brătianu s'y opposât en motivant qu'au Conseil du roi on n'écrit pas de procès-verbal de séance, en réalité il tient à ce que tous les débats des séances du Conseil du roi des 17-19 février 1918 soient notés[3].

Revues par Brătianu et approuvées par le roi, ces notes témoignent de l'attitude qu'il avait adoptée à cette occasion[4]. Si les discussions sténographiées furent jusqu'alors plus ou moins accidentelles, celui qui décida que les débats du Conseil du roi soient consignés fut le roi Carol II. Dans le décret-loi du 30 mars 1938 pris "pour la constitution du Conseil du roi", au fait

---

[1] Ion Mamina, Conseils du roi, Bucarest, ed. Encyclopédique, 1977, p. 50 où il y a un fragment des Souvenirs politiques de I. G. Duca, vol. I, Munchen, Ion Dumitru-Verlag, 1981, pp 51-62.

[2] *Ibidem*, p. 73, voir I. G. Duca, Souvenirs politiques, pp. 271-283.

[3] *Ibidem*, p. 92, voir maréchal Alexandru Averescu, Notes quotidiennes de guerre (1916-1918), IIe ed, Bucarest, ed. "Culture nationale", p. 297.

[4] *Ibidem*, p. 92 Elles ont été publiées par Ion Rusu Abrudean, *Péchés de la Transylvanie contre l'esprit du vieux Royaume. Faits, documents et fac-similés*, Bucarest, ed. "Livre roumain", 1930, et par Nicolae Iorga, *Actes concernant l'histoire de la grande guerre*, dans la "Revue historique", XVIII, 1932, nos. 7-9, pp 193-210.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pour son institution car le Conseil du roi existait déjà, ainsi qu'il a été dit plus haut, à l'article III, on peut lire: "Les débats des séances sont consignés dans un procès-verbal qu'on va conserver dans les archives de la Maison du roi"[5]. Malgré ce fait, les procès-verbaux des séances du Conseil du roi de la période suivante soit on ne les a pas conservés, soit on ne les a pas encore retrouvés car dans le travail qui s'en occupe il n'y a que quelques témoignages des participants[6]. S'inspirant probablement de cette initiative de Carol II, Ion Antonescu a pris la décision de sténographier les discussions des séances du Conseil des ministres, dans le but de consigner pour l'avenir les ressorts intimes des mesures qu'il avait adoptées pendant son gouvernement. Il affirme d'ailleurs que "L'histoire jugera" s'il a eu raison d'agir ainsi. Et pour juger, l'histoire a besoin de documents. Dans son opinion de pareils documents étaient les mémoires et les lettres qu'il avaient adressés au roi Carol II, les réponses aux mémoires qui lui avait adressé les leaders des partis politiques, les proclamations adressées au pays, les résolutions, nombreuses et amples, qu'il avait notées sur les actes publics ou privés qu'on lui avait présentés et notamment les sténogrammes des séances du Conseil des ministres.

Les sténogrammes des séances du Conseil des ministres ont été fouillés par les accusateurs publics pendant le procès intenté à Ion Antonescu en 1946, autant pour formuler et soutenir les accusations comprises dans l'Acte d'accusation[8] que pour les réquisitoires prononcés devant les juges. Les mêmes sténogrammes ont été invoqués par Ion Antonescu comme preuves pour sa défense: "... les Conseils des ministres, qui sont tous sténographiés, de sorte que tous ces Conseils sont restés par écrit. Des gouvernements antérieurs il n'y a aucune trace des Conseils des ministres tenus et comme j'avais de l'expérience quand j'ai eu plein pouvoir j'ai pris des mesures de les sténographier"[9]; ou: "Chez moi, c'est un cas unique car aux Conseils des Ministres il y avait des sténographes. Vous pouvez lire ces sténogrammes que je n'ai même pas revus"[10].

Par conséquent l'initiative de sténographier les séances du Conseil des ministres lui appartient mais il faut dire pourtant que dans deux situations extrêmement graves pour le pays Ion Antonescu n'a pas voulu que les discussions du Conseil des ministres soient consignées. La première fois c'était à l'occasion des assassinats commis par les légionnaires dans la Jilava pendant la nuit de 26-27 novembre 1940. Au cours de l'enquête que Avram Bunaciu avait faite durant l'instruction du procès de 1946, Ion Antonescu affirmait: "Je

---

[5] Le texte du décret est publié dans I. Mamina, Conseils, p. 165.

[6] I. Mamina, *Conseils*, pp 168-283. Il est possible que le procès-verbal du 29-30 août 1940 soit conservé aux archives du Ministère des Affaires étrangères, fonds Transylvanie, vol. 42/1940, pp. 243-282, étant publié dans l'ouvrage, pp. 252-275.

[8] *Procès du maréchal Antonescu. Documents*, vol. I, editeur Marcel-Dumitru Ciucă, Bucarest, ed. Saeculum I. O et Europa Nova, 1995, pp 63-103, les notes où on cite les sténogrammes des Conseils des ministres des années 1940-1944.

[9] *Ibidem*, vol. III, Bucarest, 1977, pp. 327-328.

[10] *Ibidem*, p. 447.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

me rendais compte de la responsabilité. J'ai convoqué le Conseil des ministres où j'ai fait l'erreur de ne pas avoir des sténographes parce que je voulais dire des choses graves"[11]. Pendant le même procès de 1946, Mihai Antonescu déclarait à son tour: "Quoiqu'on ait dû sténographier les séances des Conseils des ministres le général Antonescu a donné alors l'ordre que les sténographes sortent du Conseil. Il y a pourtant au Ministère des Affaires étrangères un résumé de ce Conseil"[12]. Il est extrêmement important car d'ici ressortent en effet les rapports qui existaient entre Ion Antonescu et le mouvement légionnaire; un fragment de ce résumé qui s'est conservé a été publié dans le volume *Pe marginea prăpastiei* (Au bord du précipice)[13]. Il est à noter pourtant que le général Gheorghe Dobre ainsi que Nicolae Mareș ont pris des notes pendant cette séance mémorable. On ignore si ces notes sont celles dont M. Antonescu affirmait être conservées aux Archives du Ministère des Affaires étrangères mais il est certain qu'on les retrouve en des archives de l'ancien Comité central du parti communiste roumain[14]. Comme il n'y avait pas de sténogramme pour la séance du 27 novembre, on a reproduit alors dans ce volume les textes tels quels, à coté de la déposition faite par le maréchal pendant l'enquête qui a précédé son procès en 1946[15].

Le deuxième Conseil des ministres dont on n'a pas sténographiés les débats a eu lieu à Snagov, le 23 août 1944, au matin. Mais on abordera ce sujet dans l'un des futurs volumes de ce corpus.

Outre les sténogrammes des séances du Conseil des ministres le travail renferme aussi ceux des séances du Conseil de cabinet, créé par le décret-loi no. 3153 du 14 septembre 1940, pour "diriger et résoudre les affaires courantes de l'État". Conformément à l'article II du décret, cet organisme réunissait le dirigeant de l'État et le président du Conseil des ministres, le vice-président du Conseil des ministres, les ministres secrétaires d'État de la Défense nationale, des Affaires intérieures, de l'Economie nationale et des Finances[16].

Selon le sténogramme du Conseil de cabinet du 21 septembre 1940, "ce Conseil de cabinet est le vrai gouvernement qui est responsable de la politique

---

[11] *Ibidem*, p. 383-384.

[12] *Ibidem*, p. 145.

[13] *Au bord du précipice. 21-23 janvier 1941*, sous l'égide de la Présidence du Conseil des ministres, vol. I, Bucarest, 1941, pp 196-197.

[14] où on peut les retrouver sous la cote: Archives du Comité central du parti communiste roumain, fonds 103, dos. 8218, fs 1-7. Seules les notes du général Gh. Dobre ont été publiées dans l'*Histoire du parti communiste roumain - synthèse*, documentaire, chapitre V (1940-1944) (mention sur la couverture: strictement confidentiel) pp. 280-282. Après une halte aux Archives militaires centrales de Pitești on peut les retrouver aux Archives nationales sous la cote: Archives du Comité central, fonds 103, dos. 81 (ancien 26)/1940. Les deux notes ont été publiées par l'historien Gheorghe Buzatu dans son travail *Le maréchal Antonescu devant l'histoire*, vol. I, Iași, 1990, pp. 163-168.

[15] *Infra*, p. 523-528, doc. no. 26.

[16] le Journal officiel, I^e^partie, no. 224 du 25 septembre 1940, p. 5558.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

de l'Etat et de la coordonnation de toutes les activités au sein du gouvernement". Le Conseil de cabinet se réunissait chaque semaine et le Conseil des ministres toutes les deux semaines s'il en était besoin[17]. Pendant la séance du Conseil de cabinet du 7 février 1940 Ion Antonescu revient sur "le but" de cet organisme en ajoutant que pour les autres séances du Conseil des ministres "le but est de coordonner l'activité des ministères compte tenu des principes établis à ce Conseil de cabinet"[18].

Deux parmi les sténogrammes de ce volume consignent les discussions du Conseil économique. Reconnu comme l'un des organes directeurs de l'Etat où l'on analysait les "affaires courantes de l'Etat", le Conseil assemblait les représentants des ministères de ressort qui délibéraient et apportaient des solutions pour résoudre les problèmes propres à l'agriculture, l'industrie, le commerce, les finances, etc.

Le premier tome comprend 37 sténogrammes de l'intervalle 7 septembre - 21 décembre 1940: 16 des séances du Conseil des ministres, 19 des Conseil de cabinet, un du Conseil économique et un de la séance commune du Conseil de cabinet et du Conseil économique. Nous aurions souhaité que la limite chronologique de ce premier volume soit le moment de l'écroulement de l'Etat national légionnaire tout de suite après la rébellion légionnaire du 21-23 janvier 1940, qui mettait fin ainsi à une étape distincte de l'histoire contemporaine roumaine mais, vu l'ampleur des documents, on s'est arrêté à la date du 21 décembre 1940.

Les Archives nationales envisagent de continuer la publication des sténogrammes des séances du Conseil des ministres si on estime que les informations qu'ils renferment éveillent l'intérêt pour la recherche historique.

*
* *

Au moment où toutes les décisions importantes en ce qui concerne les affaires de l'État étaient prises au Conseil des ministres ou au Conseil de cabinet, les sténogrammes mettent en pleine lumière aussi la manière de travailler du maréchal dont on affirmait que "au Conseil des ministres c'est lui qui parlait le plus. Les ministres parlaient très peu".

Juste au début de la première séance du Conseil des ministres du 7 septembre Ion Antonescu a présenté aux ministres sa conception visant l'amélioration de la vie des paysans, des relations avec le Palais ("Lui (le roi),

---

[17] *Infra*, p. 71.

[18] Direction des Archives nationales historiques centrales, fonds Parti communiste roumain, cabinet Ion Antonescu, dos. 479/1941, f. 40. Voir aussi Lya Benjamin, *Les Juifs de Roumanie pendant les années 1940-1944*, vol.V, *La question juive dans les sténogrammes du Conseil des ministres*, sous l'égide de la Fédération des Communautés juives de Roumanie. Centre pour l'Étude de l'Histoire des Juifs de Roumanie, préfacé par acad. prof. dr. Nicolae Cajal, Bucarest, ed. Hasefer, 1966, p. XXII et fragments de la sténogramme, vol. I, pp. 291-295.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

il est seulement un symbole"); il a expliqué le sens du plein pouvoir qu'il avait; il a parlé du rôle joué par les institutions de l'État - l'École, l'Église, l'Armée, la Justice -; de la nécessité de démobiliser l'armée; des rapports entre les citoyens et les autorités, etc.

Ion Antonescu a aboli la loi sur l'administration des districts et, le 21 septembre, pendant la séance du Conseil de cabinet les discussions portèrent sur l'administration, la désignation des préfets et leurs attributions dans les districts.

Un rôle important revenait à la presse qui devait être "purifiée de tous les illéttrés et de tous les gens malhonnêtes"; "Nous avons une presse dirigée dans un État dirigé".

Les sténogrammes offrent des informations extrêmement riches en ce qui concerne les questions économiques, sociales, politiques, culturelles et internationales posées aux dirigents de l'État roumain à la fin de l'année 1940. À l'époque, la question qui se posait et à laquelle il fallait trouver vite une solution c'était le manque de produits alimentaires pour la population et par conséquent la hausse des prix et la spéculation illicite. L'amputation du territoire du pays, le grand nombre de réfugiés des territoires cédés, les échanges de population avec la Bulgarie et la Hongrie en sont la cause. Au cours des séances du Conseil des ministres et du Conseil de cabinet les questions de l'approvisionnement de la population et des prix des produits alimentaires et industriels seront soulevées obstinément par Ion Antonescu.

Aux difficultés existantes viennent de s'ajouter aussi les dommages causés par le tremblement de terre du 9-10 novembre 1940. Pendant la séance du Conseil des mistres du 11 novembre (document no. 22) on a estimé les pertes éprouvées et les dégâts faits par le sinistre dans tout le pays, chaque ministre présentant la situation dans son domaine (immeubles détruits ou endommagés: écoles, églises, théâtres, institutions, etc.). Il y a aussi d'autres séances où on avait discuté des choses pareilles et où on avait pris des mesures de redressement, concrétisées par plusieurs décrets.

Les documents témoignent aussi de la vie politique et notamment des relations entre le dirigeant de l'État, les partis politiques et le mouvement légionnaire. Sa collaboration de début avec les légionnaires s'est bientôt détériorée suite aux abus qu'ils faisaient (surtout la Police légionnaire), les rapports étant tendus après les crimes commises à la Jilava pendant la nuit du 26-27 novembre 1940, l'assassinat de Virgil Madgearu le 27 novembre et de Nicolae Iorga pendant la nuit du 27-28 novembre. Ainsi qu'il a été dit plus haut, au cours de la séance du Conseil des ministres du 27 novembre, séance qui n'est pas sténographiée, une violente dispute éclata entre Ion Antonescu et les ministres légionnaires. Cela eut pour conséquence le décret-loi pris "pour réprimer les infractions à l'ordre public et nuisibles aux intérêts de l'État".[19] Il précisait, parmi d'autres, que celui "qui porte atteinte à la liberté de l'individu ou de son domicile est passible d'une peine de 5 à 20 ans de travaux forcés"; "celui qui viole ou usurpe la propriété est passible d'une peine de 5 à 10 ans de

[19] Le "Journal officiel", I[e] partie, no. 281 du novembre 1940, p. 6615.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

travaux forcés"; "le meurtre avec préméditation est puni de la peine capitale". Dans le volume il y a aussi des renseignements sur les membres des partis: libéral, national paysan et communiste.

Les sténogrammes comprennent également des renseignements sur les minorités nationales de Roumanie.

Les relations internationales de la Roumanie ont été fréquemment débattues pendant les séances du Conseil des ministres ou du Conseil de cabinet, notamment les rapports avec les pays voisins - la Hongrie, la Bulgarie, l'U.R.S.S. mais aussi ceux avec la Grèce, l'Angleterre, les E.U.A., l'Italie. De même, du point de vue économique, politique et militaire on a accordé à l'Allemagne un intérêt particulier. Ion Antonescu a présenté au cours des séances du Conseil des ministres les questions posées pendant ses visites à Rome et à Berlin. Au cours de la séance du 18 novembre il a présenté sa visite à Rome et a souligné les discussions qu'il avait eues avec Mussolini et Ciano. En ce qui concerne la visite qu'il avait faite le 23 novembre à Berlin, il avait fait un exposé au Conseil des ministres du 26 novembre. Les discussions qu'il avait eues dans les deux capitales de l'Axe portent sur: la situation de l'est de la Roumanie et particulièrement aux bouches du Danube, d'où les Russes voulaient faire sortir les Allemands et les Italiens pour faire face seulement aux Roumains; il a présenté aussi les rapports avec la Hongrie à l'Ouest et surtout la situation de la population roumaine du territoire occupé. Sur le plan économique il a affirmé comme principe de base, qu'il faut observer de ne pas "détourner les fonds de l'Etat". Sur le plan militaire il a présenté la situation créée en Roumanie suite à la pénétration soviétique jusqu'à Galaţi et celle qu'on réservait à la Moldavie par la frontière de Transylvanie, en réprochant au Duc: "Qu'est-ce que vous avez mis à la place de la Roumanie dont vous avez besoin demain?" On a reproché au maréchal que dans les discussions qu'il avait eues avec Hitler il n'a pas soulevé la question de la Transylvanie: les sténogrammes prouvent le contraire: "La Roumanie n'acceptera jamais la situation qu'on lui a créé à ce moment difficile pour elle [...], quand le moment sera venu, elle va revendiquer tous les droits qu'elle croit avoir. [...]. La réponse à cette question a été - je vais vous le dire et qu'il reste entre nous - que ce qu'on avait décidé à Vienne n'est pas la dernière page de l'histoire". On a accordé un intérêt particulier aux questions économiques aussi et en fin de compte Ion Antonescu a établi les principes à suivre pour conclure des conventions économiques.

Aux Conseils des ministres on a soulevé aussi d'autres questions: la propreté des villes et surtout de la Capitale; un projet d'installation des gaz naturels à Bucarest; le canal collatéral des Portes de Fer; la création des camps de concentration pour ceux qui troublaient l'ordre public; les atrocités que les Hongrois avaient commises à l'égard des Roumains dans le territoire cédé à la Hongrie; le rapatriement de la population d'origine allemande de Roumanie; la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

situation des émigrants polonais de notre pays, les problèmes d'ordre culturel (la situation des théâtres, le payement du sculpteur Mestroviçi pour réaliser la statue du roi Ferdinand, etc.) la situation de l'enseignement, y compris l'enseignement universitaire, etc.

Nous avons signalé seulement quelques questions plus importantes – quelques-unes même prises au hasard – qu'on peut approfondir grâce aux sténogrammes des séances du Conseil des ministres et du Conseil de cabinet dans l'intervalle 7 septembre – 21 décembre 1940. La tentative de les présenter toutes aurait été vouée à l'échec. Les historiens et les lecteurs auront la possibilité de les fouiller pour mieux comprendre les ressorts intimes de l'évolution de la société roumaine à l'époque. Les sténogrammes des séances des organes directeurs de l'Etat qu'on peut trouver dans cette édition de documents offrent donc à tous ceux qui désirent pénétrer derrière les huis clos des chancelleries du pouvoir, l'occasion de satisfaire leur curiosité.

L'importance scientifique de cette catégorie de documents – les sténogrammes, notamment ceux des séances du Conseil des ministres – est prouvée par l'intérêt éveillé chez les historiens. Malheureusement ils n'ont été publiés que fragmentairement dans les travaux qu'on a déjà cité: Gh. Buzatu, *Le maréchal Antonescu devant l'histoire*[20]; Lya Benjamin, *Les Juifs de Roumanie pendant les années 1940-1944*, vol.II, *La question juive dans les sténogrammes du Conseil des ministres*[21] et d'autres travaux[22]. Quelques sténogrammes ont été publiés chacun pris individuellement et souvent fragmentairement dans diverses revues d'histoire et même dans la presse.

La publication partielle des textes pèche par le fait que l'édition respective peut être soupçonnée d'incorrectitude et de subjectivisme car le fragment isolé, qui ne se reporte pas au contexte, risque d'influencer le lecteur dans le sens souhaité par l'éditeur.

Toujours est-il que nous offrons aux historiens et à tous ceux qui s'intéressent à l'histoire cette édition in integrum des sténogrammes des séances du Conseil des ministres.

*
* *

On a conservé plusieurs versions des sténogrammes: quelques-unes on peut les trouver dans les fonds des Archives nationales et des Archives du Ministère des Affaires étrangères, d'autres se trouvaient aux Archives du

---

[20] vol. I et II, Iaşi, 1990.

[21] *Supra*, note 18.

[22] On prend en considération le travail: *L'Histoire du parti communiste roumain - synthèse* même s'il n'a pas circulé à cause de la mention *strictement confidentiel*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Comité central du parti communiste roumain et, après une halte aux Archives militaires centrales de Pitești sont versées ou seront versées aux Archives nationales; il y a aussi d'autres versions dans les dossiers du procès du maréchal Antonescu.

Les textes de ce volume sont les sténodactylographies, premier exemplaire, qui se trouvent aux Archives nationales (sous la cote D.A.N.I.C. à la fin de chaque sténogramme), fonds de la Présidence du Conseil des ministres, Cabinet de Ion Antonescu.

À chaque prise de parole on avait mentionné dans les sténogrammes la qualité officielle des participants aux séances mais à cause de la longueur de celle-ci qui dépassait parfois deux lignes et pour l'économie de l'espace occupé, on a renoncé à écrire les fonctions des parleurs en ne mentionant que leur nom d'autant plus qu'au début de chaque sténogramme il y a la liste des participants à la séance en leur qualité officielle.

Là ou les sténogrammes ne mentionnent pas au début le nom des orateurs on a indiqué ces noms d'après le texte.

Compte tenu du fait que dans les sténogrammes on ne retrouve pas les noms de tous les collaborateurs de Ion Antonescu il nous parut opportun de publier la *Liste des ministres du gouvernement Antonescu dans l'intervalle 4 septembre - 31 décembre 1940*[23].

Puisque les sténogrammes ont été dactylographiés et ont beaucoup de fautes - lettres et mots qui manquent, noms erronés - on a corrigé tacitement toutes ces inexactitudes. Les complètements que nous avons faits sont parfois mis entre parenthèses < >.

MARCEL-DUMITRU CIUCĂ

[23] D'après I. Alexandrescu, I. Bulei, I. Mamina, I. Scurtu, *Les partis politiques de Roumanie (1862-1994), Encyclopédie*, Bucarest, ed. Mediaprint, 1995, pp. 270-273.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Liste des ministres du gouvernement Antonescu dans l'intervalle 4 septembre 1940 - 31 décembre 1940

Président du *Conseil des ministres*: général **Ion Antonescu**
(4 sept. - 31 déc. 1940)
Vice-président du *Conseil des ministres*: **Horia Sima**
(14 sept. - 31 déc.)
Secrétaire général à la Présidence du Conseil des ministres:
- **Ovidiu Vlădescu** (14 sept. - 31 déc)
Sous - secrétaire d'Etat pour:
- la Presse et la Propagande - **Al. Constant**
(19 sept. - 31 dec.)
- les Questions doctrinaires - **Horia H. Cosmovici**
(19 oct. - 31 déc.)

Ministère de l'Intérieur:
ministre - général **David Popescu** (4 - 14 sept.)
- général **C-tin Petrovicescu** (14 sept. - 31 déc.)
Sous-secrétaire d'Etat - **Petre Logadi** (4 sept. - 14 sept.)
Sous-secrétaire d'Etat pour la Police et la Sûreté - lt.-col. **Al. Rioșanu**
(14 sept. - 31 déc.)

Ministère de Finances:
ministre par intérim - **Gh. N. Leon** (4-14 sept.)
- **G. Cretzianu** (14 sept. - 31 déc.)
sous-secrétaire d'Etat - aux Finances - **Ion D. Enescu** (4-14 sept.)
- **Augustin Bideanu** (4-14 sept.)
- **C-tin Papanace**
(14 sept. - 31 déc.)
- pour l'Inventaire des Biens publics - **Vasile Noveanu**
(4-14 sept.)
- pour l'Inventaire des Richesses nationales - **Ion Protopopescu**
(14 sept. - 24 oct.)

Ministère de la Justice:
ministre - **Ion V. Gruia** (4-14 sept.)
- **Mihai A. Antonescu** (14 sept. - 31 déc.)

Ministère de l'Education nationale:
ministre - **Dumitru Caracostea** (4-14 sept.)
sous-secrétaire d'Etat - **Dumitru V. Țoni** (4-7 sept.)

Ministère des Cultes et des Arts:
ministre - **Radu Budișteanu** (4-14 sept.)

Ministère de l'Education nationale, des Cultes et des Arts:
ministre - **Traian Brăileanu** (14 sept. - 31 dec.)

Ministère de la Propagande nationale:
ministre - **Nichifor Crainic** (4-14 sept.)
sous-secrétaire d'Etat - **Vasile Stoica** (4-14 sept.)

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ministère de la Défense nationale:
ministre - général **Ion Antonescu** (4 sept. - 31 dec.)
secrétaire général au ministère - général **Ilie Șteflea** (9 oct. - 31 dec.)
sous-secrétaire d'Etat pour:
- l'Equipement et l'Administration de l'Armée - général **Gh. Dobre** (4 sept. - 31 dec.)
- l'Armée de terre:
- général **Mihail Pantazi** (8-14 sept.)
- général **C-tin Pantazi** (14 sept. - 31 dec.)
- l'Armée de l'air et la Marine:
- commandeur **Gh. Jienescu** (8 sept. - 17 oct.)
- l'Armée de l'air - commandeur **Gh. Jienescu** (17 oct. - 31 dec.)
- la Marine - contre-amiral **Gh. Em. Koslinski** (18 oct. - 31 dec.)

Ministère de l'Agriculture et des Domaines:
ministre par intérim - **Gh. N. Leon** (4-14 sept.)
- **Nicolae Mareș** (14 sept. - 31 dec.)
sous-secrétaire d'Etat - **Petre Nemoianu** (4-14 sept.)
- **Dumitru Topciu** (4-14 sept.)
- pour l'Agriculture et la Zootechnie - **Petre Nemoianu** (14 sept. - 31 dec.)

Ministère de l'Economie nationale:
ministre - **Gh. N. Leon** (4 sept. -10 nov.)
- **Mircea Cancicov** (10 nov. - 31 dec.)
secrétaire général au ministère:
- pour la Colonisation et la Population évacuée - **Sterie Duliu** (31 oct.)
sous-secrétaire d'Etat - **Gh. Strat** (4-14 sept.)
- **Nicolae Petra** (14 sept. - 31 dec.)
- pour le Pétrol et les Exploitations minières- **Victor Dimitriuc** (14 sept. - 31 dec.)
- pour la Colonisation et la Population évacuée:
- **Corneliu Georgescu** (14 sept. - 31 dec.)

Ministère des Travaux publics et des Communications:
ministre - **Ion Macovei** (4-14 sept.)
- **Pompiliu Nicolau** (14 sept. - 24 oct.)
- **Ion Protopopescu** (24 oct. - 31 dec.)

Ministère du Travail:
ministre - **Stan Ghițescu** (4-14 sept.)

Ministère de la Santé et de la Protection sociale:
ministre - **Victor Gomoiu** (4-14 sept.)

Ministère du travail, de la Santé et de la Protection sociale:
ministre - **Vasile Iașinschi** (14 sept. - 31 dec.)

Ministère de la Coordonnation et de l'État major économique:
ministre - lt.-col. **Nicolae Dragomir** (14 sept. - 31 dec.)

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

INTRODUCTION

The present volume opens a series of Romanian contemporary history documents of particular kind and value, i.e. the shorthand notes of the Council of Ministers sessions, beginning with september 1940. It is well-known that until then the sessions of the Councils of Ministers, Royal Councils or other central state power bodies had been taken down in shorthand only accidentally and sometimes even against the will of those who led them. We are familiar with the reaction of Carol I on the occasion of the Crown Council of July 21, 1914 when it was decided a neutral position for Romania at the beginning of the First World War. As he had seen Constantin Dissescu taking notes the King said to him: "You knew I did not want anybody to take down notes, please send them to me", and he advised that absolute discression should be kept on the debates[1]. At the Crown Council on August 14, 1916, when it was decided that Romania should go out of neutrality "no stenographer was present to give to posterity, word by word, what king Ferdinand I said"[2]. At the Crown Council on February 17, 1918 general C. Iancovescu suggested that the debates be taken down. Although I. I. C. Brătianu opposed to it, saying that at the end of Crown Councils minutes are not to be drawn up, he asked that the debates of the Crown Councils on February 17-19, 1918 be thoroughly taken down[3]. Revised by Brătianu and approved by the King, these notes have been a living proof of his attitude on that occasion[4]. If until then recordings of that kind had been more or less accidental, he who imposed that the debates within Crown Councils should be taken down was king Carol II. In the Decree-law of March 30, 1938 "for setting up the Crown Council", which was actually supposed to make it institutional, since there had been Crown Councils until then as well, it was provided that: "The debates are to be recorded in a minute which will be preserved at the Royal House archives"[5]. In spite of that, the minutes of the Crown Councils which followed were neither preserved nor found yet since in

---

[1] Ion Mamina, *Crown Councils*, Bucharest, Encyclopaedic Publishing House, 1997, p. 50, citing an excerpt from *Political Memories*, by I. G. Duca, vol. I. München, Ion Dumitru–Verlag, 1981, pp. 51–62.

[2] *Ibidem*, p. 73, citing I. G. Duca, *Political Memories*, pp. 271–283.

[3] *Ibidem*, p. 92, citing Marshal Alexandru Averescu, *Daily war notes (1916–1918)*, IInd edition, Bucharest, Cultura Națională Publishing House, p. 297.

[4] *Ibidem*, p. 92, Published by Ion Rusu Abrudeanu, *Transylvania's sins towards the Old Kingdom's soul. Facts, records and facsimiles*, Bucharest, Cartea Românească Publishing House, 1930 and by Nicolae Iorga in *Documents regarding the history of the great war*, in "Historical Review", 1932, No. 7–9, pp. 193–210.

[5] Text of Decree, in I. Mamina, *Councils*, p. 165.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

the book concerning them, there are related only different statements of the participants[6].

Drawing probably upon this initiative of Carol II, Ion Antonescu decided that the sessions of the Council of Ministers be taken down in shorthand in order to retain for History the deep justification of the measures he took during his rule. He once said: "Let history be the judge!" – as far as he was concerned. And in order to be a judge, History needs documents. In his opinion such documents were reports and letters he sent to king Carol II, answers to the reports which were sent to him by leders of political parties, proclamations to the country, resolutions he put on public or private records which were submitted to him[7], and last but not least shorthand notes of the Council of Ministers sessions.

These shorthand notes were used by his public accusers when he was sued at law in 1946, both in wording and holding the charges[8], as well as in the indictments held before the panel of judges. The same shorthand notes were cited by Ion Antonescu as a testimony for his defence. "...the Councils of Ministers which have been all taken down in shorthand, so that all these councils should be on paper. Nothing at all was left from previous Councils of Ministers and as I have had that experience I took the measure to be recorded"[9]; or: "It is a singular case that in the Councils of Ministers during my rule there were stenographers. You may read these shorthand notes which I did not revise"[10].

Therefore the idea of taking down in shorthand the sessions of the Council of Ministers belongs to him but there are nevertheless two cases of extreme gravity for the country when Ion Antonescu did not want the debates that took place in the Council of Ministers to be recorded. The first case was after the murders committed by the Iron Guards in Jilava prison, on the night of November 26-27, 1940. During the inquiry made by Avram Bunaciu for the trial of 1946, Ion Antonescu stated: "I was fully aware of my responsibility. I summoned the Council of Ministers and I made the mistake not to accept stenographers because I was going to tell serious things"[11]. During the same trial of 1946 Mihai Antonescu declared in his turn: "Although the shorthand notes of the Council of Ministers should have been taken down in shorthand, general Ion Antonescu gave an order that stenographers leave the Council hall.

---

[6] I. Mamina, *Councils*, pp.168–283. It is possible that the minute drawn up on August 29–30, 1940 should be preserved in the Archives of the Ministry for Foreign Affairs, Transylvania Fonds, vol. 42/1940, pp. 243–282; the report is published in the present volume, pp. 252–275.

[7] Adrian Pandrea, Eftimie Ardeleanu, *Romanians in the Crimeea, 1941–1942*, Bucharest, Military Publishing House, 1995, p. 24.

[8] *Marshal Antonescu's. Documents*, vol. I. Edition coordinated by Marcel–Dumitru Ciucă, Bucharest Saeculum I. O. and Europa Nova Publishing House, 1995, pp. 63–103, citing the stenographs of the Council of Ministers sessions (1940–1944).

[9] *Ibidem*, vol. III, Bucharest, 1997, pp. 327–328.

[10] *Ibidem*, p. 447.

[11] *Ibidem*, pp. 383-384.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

There has been preserved, though, a summary of this Council at the Ministry of Foreign Affairs"[12], which is extremely important because it proves the existing relations between Ion Antonescu and the Iron Guard. An excerpt of this summary has been preserved and published in the volume *On the edge of the precipice*[13]. Both generals Gheorghe Dobre and Nicolae Mareș took down notes during this memorable session. We do not know if these are indeed the notes Mihai Antonescu said to have been in custody at the Archives of the Ministry for Foreign Affairs, but it is certain that they reached the Archives of the former Central Committee of Romanian Communist Party[14]. Since there is no shorthand notes of the session which took place on November 27, we have cited these texts as they reached us along with the Marshal's testimony within the inquiry before his trial in 1946[15].

The second Council of Ministers whose debates were not taken down in shorthand was held at Snagov on the morning of August 23, 1944. This council will be referred to in one of our next volumes.

Beside the shorthand notes of the Council of Ministers sessions, the present volume also contains those of the Cabinet Council which was created by the Decree-law No. 3153 on September 14, 1940 for "the running and solving of current state affairs". According to art. II of the Decree-law this body consisted of: State Ruler and President of the Council of Ministers, vicepresident of the Council of Ministers, State secretary ministers of National Defence, Home Affairs, Foreign Affairs, Justice, National Economy and Finances[16].

As it is mentioned in the shorthand notes of the Council of Ministers sessions on September 21, 1940 "this Cabinet Council is the real Government and it is responsible for State policy and coordination of all Government activities". The Cabinet Council was weekly held while "the Great Council" twice a week, only if necessary[17]. At the Cabinet Council session on February 7, 1941 Ion Antonescu added that: "the purpose of the other Councils of Ministers will be to coordinate ministry activity within the principles settled in

---

[12] *Ibidem*, p. 145.

[13] *On the edge of the precipice. January 21-23, 1941*, vol. I, Bucharest, 1941, pp. 196-197.

[14] Archives of the Central Committee of Romanian Communist Party, fonds No. 103, file No. 8218, pp. 1–7. Only the notes of general Gh. Dobre were published in *The History of Romanian Communist Party - Outline*, documentary chapter 5 (1940-1944) (having written *Top Secret* on the cover), pp. 280-282. They were first preserved by the Central Military Archives, Pitești and they are now in custody at the National Archives, Archives of the Central Committee of Romanian Communist Party, Fonds No. 103, file No. 81/1940. Both notes have been published by Th. Buzatu in *Marshal Antonescu before history*, vol. I, Iași, 1990, pp. 163–168.

[15] Infra, p. 523-528 , document No. 26.

[16] "Monitorul Oficial", part I, No. 224, September 25, 1990, p. 5558.

[17] Infra, p. 71.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

this Cabinet Council"[18].

Two of the shorthand notes included in this volume render the debates within the Economic Council. As one of the central authorities which was supposed to analyse economic "current State affairs" those who took part in it were representatives of the ministries directly concerned with solving the specific problems of agriculture, industry, trade, finances, etc.

Therefore the first volume consists of 37 shorthand notes (September 7-December 21, 1940), out of which 16 are of the Council of Ministers, 19 of the Cabinet Council, one of the Economic Council and one of the common session of Cabinet Council and Economic Council. We should have liked the chronological limit of this first volume to be the end of the National Legionary State, immediately after the legionary rebellion of January 21-22, 1941, as a distinct stage in Romanian contemporary history, but given the fact that the records are too vast, we have stopped on the date of December 21, 1940.

The National Archives have in view further publishing of shorthand notes of the Council of Ministers sessions if it is considered that the information contained may be of interest for historical research.

*
* *

Taking into account that all the important State decisions were taken in the Council of Ministers or in the Cabinet Council, the shorthand notes shed light over the Marshal's working style about which it was said: "in the Councils of Ministers he was the one to do almost all the talking; the ministers talked very little".

Even in the first session of the Council of Ministers, on September 7, Ion Antonescu set forth his views on various issues such as: improving peasant condition; relationship with the Palace ("He (the king) is just a symbol"); the meaning of his full powers and the role of State institutions – School, Church, Army, Justice; the necessity of army release and the relationship between civilians and authorities, etc.

On September 21 the debates within the session of the Cabinet Council were focused upon Royal dwelling places which were declared invalid by Ion Antonescu, as well as upon the appointment of new prefects and their prerogatives in the departments.

An important part played the Press which had to be "cleaned by all kinds of illiterate and dishonest people". "We have a controlled Press in a controlled State".

---

[18] National Central Historical Archives, Presidency of the Council of Ministers Fonds, Ion Antonescu Cabinet, file 479/1941, p. 40. See Lya Benjamin, *Jews in Romania between 1940–1944*, vol. II, *The Jewish question in the shorthand notes of the Council of Ministers*, coordinated by the Romanian Jewish Community Federation. Romanian Jews History Research Centre, foreword by acad. prof. dr. Nicolae Cajal, Bucharest, Hasefer Publishing House, 1996, p. 26, shorthand notes except, vol. I, pp. 291–295.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

The shorthand notes contain extremely rich information on economic, social, political, cultural and international problems which the Romanian State leaders had to face with. Those times were hard due to food stuff shortage which caused high prices and speculation and which could be explained by Romania's loss of territory, by the great number of refugees from the lost territories and by population exchange with Bulgaria and Hungary. During the sessions of the Council of Ministers or those of the Cabinet Council Ion Antonescu insistently raised the question of population supply and that of prices for food and industrial products.

And as if those troubles were not enough an earthquake came on the night of November 9-10, 1940. The session of the Council of Ministers on November 11 (document No. 22) was dedicated to an analysis of human losses and damages produced throughout the country, each minister describing the situation in his area of interest (buildings destroyed or only damaged, schools, churches, theatres, institutions, etc.). These matters were discussed during other sessions as well, and measures, which later became decrees, were taken to bring situation back to normal.

The records also contain political information especially on Antonescu's relationship with political parties and the Iron Guard. The good relations he had at first with the guards were soon spoiled after they had abused their power (most of all the Legionary Police); relations between them became very tense right after the murders committed on the night of November 26-27, 1940 at Jilava prison and after the murder of Virgil Madgearu – on November 27 – and of Nicolae Iorga – on the night of November 27-28. As we have mentioned before, during the Council of Minister on November 27, which was not recorded, a violent dispute aroused between Ion Antonescu and the legionary ministers. Its consequence was the Decree-law providing that: "offence against public order and State interests should be repressed"[19]; "he who brings prejudice to individual freedom or residence will be punished by hard labour from 5 to 20 years"; "he who violates or usurpts property will be punished by hard labour from 5 to 10 years"; "he who commits deliberate murder will be sentenced to death".

This volume contains information on liberals, national peasants, communists, as well as on national minorities in Romania.

International relations of Romania were frequently debated upon during the session of the Council of Ministers or those of the Cabinet Council, and most of all our relations with neighbouring countries – Hungary, Bulgaria, USSR – but also with Greece, England, USA, Italy. Special attention was certainly paid to Germany from economic, political and military points of view. Ion Antonescu gave an account of his visits to Rome and Berlin. In the session of November 18 he related his visit to Rome and showed which had been the issues discussed with Mussolini and Ciano. On November 23 he went to Berlin and this visit was described within the session of the Council of Ministers on November 26. The debates in which he had been engaged in the two capitals had been focused on Romanian situation in Eastern Europe and

[19] "Monitorul Oficial", part I, No. 281, November 28, 1940, p. 6615.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

especially at the Danube Mouth from where the Soviets wished to draw out the Germans and the Italians, so that they should have to face only the Romanians; relations between Romania and Hungary and the Romanian population left on the territory yielded to the latter. In the economic area he asserted as a basic principle the intention not to "alienate the national wealth funds". In the military area he analysed the situation created in Romania by Soviet penetration deep down to Galați and in Moldavia by the Transylvanian frontier, reproaching the Duke with: "what have you put in Romania's place, which is a country you will certainly need tomorrow?". The Marshal was reproached with not having raised the question of Transylvania during his meetings with Hitler, but shorthand notes prove quite the opposite: "Romania will never accept the conditions it was imposed upon in a difficult moment [...], when time comes it will stand up for its rights. [...] The answer to that question was – and this is supposed to be confidential – that what was decided in Vienna has not been the last page of history". As far as economic issues were concerned, Ion Antonescu set forth the principles to be followed in order to conclude economic conventions.

The Council of Ministers was also dedicated to other matters, such as: cleaning towns and especially Bucharest; connecting Bucharest to natural gas network; collateral channel at the Iron Gates gorge; setting up concentration camps for those who disturbed public order; Hungarian horrors inflicted upon Romanians in the territory yielded to Hungary; Polish immigrants to our country; cultural issues (theatres, sculptor Mestrovici's fee for carving king Ferdinand's statue, etc); university education.

Some of the issues we have pointed out and which may be studied by using the shorthand notes of the Council of Ministers or Cabinet Council sessions (September 7 - December 21, 1940) are most important, others have been chosen at random. It would have been impossible for us to point out all of them. Historians and readers at large are to study them from the point of view which is of interest for them in order to better understand the evolution of Romanian society in that period of time. For those who are interested in finding out what had happened behing the closed doors of Great Cabinets, the shorthand notes of the Council of Ministers sessions contained in this edition of documents give the opportunity to satisfy their curiosity.

The interest taken by historians in these shorthand notes proves their scientific value. Some of them have been published, but only fragmentarily in the volumes above mentioned: Gh. Buzatu, *Marshal Antonescu facing history*[20]; Lya Benjamin *Jews in Romania between 1940-1944*, vol. II, *Jewish question illustrated in the shorthand notes of the Council of Ministers*[21] and others[22]. Some of the shorthand notes have been published individually and in most cases fragmentarily, by different history reviews and even by the Press.

To publish incomplete records is most inconvenient because that

---

[20] vol. I–II, Iași, 1990.

[21] Supra, note No. 18.

[22] Such as: *History of the Romanian Communist Party – Outline*, although it did not circulate, being considered *Top Secret*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

particular edition may be suspected of inaccuracy and subjectivity since an excerpt without its context and lacking the full meaning conveyed only by the whole text may very well influence the reader in the sense wanted by the editor.

We therefore publish for historians and history lovers this in integrum edition of the shorthand notes of the Council of Ministers sessions.

*
* *

The shorthand notes have been preserved in several variants: some are to be found in the fonds of the National Archives and the Archives of the Ministry for Foreign Affairs; others were preserved by the Archives of the Central Committee of the Romanian Communist Party, then by the Central Military Archives in Ploiești and they finally reached or will reach the National Archives; there are also variants in the volumes of Marshal Antonescu's trial files.

This volume contains the first typed copies which are found at the National Archives (Presidency of the Council of Ministers, Ion Antonescu Cabinet Fonds).

Given the fact that each time the floor was taken shorthand notes recorded all the official titles of the participants, which sometimes cover more than two lines, we have not listed the positions of the speakers, but only their names, since at the beginning of each stenograph there are mentioned the official positions of all participants in that particular session.

We mentioned the speakers' names whenever they were not given at the beginning of each stenograph, by using the text of the shorthand notes.

As shorthand notes do not contain the names of all ministers in the Antonescu Government we have considered it proper to publish the *List of ministers in the Antonescu Government (September 4 - December 31, 1940)*[23].

Taking into account that shorthand notes have been typed and therefore contain many mistakes – letter or even word gaps, misspelling of names (Gigârtu instead of Gigurtu; Crețeanu instead of Cretzianu, etc.) – we took the liberty to correct all the errors. In some cases we have pointed out our additions by using angular brackets <>.

MARCEL-DUMITRU CIUCĂ

[23] Published by I. Alexandrescu, I. Bulei, I. Mamina, I. Scurtu in *Political Parties in Romania (1862–1994). Encyclopaedia*, Bucharest, Mediaprint Publishing House, 1995. pp. 270–273.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

List of Ministers in the Antonescu Government between September 4, 1940 - December 31, 1940

President of the *Council of Ministers*: g-ral **Ion Antonescu** (Sept. 4 - Dec. 31, 1940)

Vicepresident of the *Council of Ministers*: **Horia Sima** (Sept. 14 - Dec. 31)

General secretary at Presidency of the Council of Ministers:
- **Ovidiu Vlădescu** (Sept. 14 - Dec. 31)

State undersecretaries for:
- Press and Propaganda - **Al. Constant** (Sept. 19 - Dec. 31)
- Doctrine Issues - **Horia H. Cosmovici** (Oct. 5 - Nov. 21)

Ministry of Home Affairs:

minister - g-ral **David Popescu** (Sept. 4-14)
- g-ral **C-tin Petrovicescu** (Sept. 14 - Dec. 31)

State undersecretary for Ministry of Home Affairs - **Petre Logadi** (Sept. 4 - Sept. 14)

State undersecretary for Police and Security - lt.-col. **Al. Rioșanu** (Sept. 14 - Dec. 31)

Ministry of Foreign Affairs:

minister - **Mihail Manoilescu** (Sept. 4-14)
- **Mihail Sturdza** (Sept. 14 - Dec.20)
ad-interim - **Ion Antonescu** (Dec. 20 - Dec. 31)

Ministry of Finance:

ad-interim minister - **Gh. M. Leon** (Sept. 4-14)
- **G. Cretzianu** (Sept. 14 - Dec. 31)

State undersecretaries at Ministry of Finance - **Ion D. Enescu** (Sept. 4-14)
- **Augustin Bideanu** (Sept. 4-14)
- **C-tin Papanace** (Sept. 14 - Dec. 31)
- for Public Goods Assessment - **Vasile Noveanu** (Sept. 4-14)
- for National Goods Assessment - **Ion Protopopescu** (Sept. 14 - Oct. 24)

Ministry of Justice:

minister - **Ion V. Gruia** (Sept. 4-14)
- **Mihai A. Antonescu** (Sept. 14 - Dec. 31)

Ministry of National Education:

minister - **Dumitru Caracostea** (Sept. 4-14)

State Undersecretary - **Dumitru V. Țoni** (Sept. 4-7)

Ministry of Cults and Arts:

minister - **Radu Budișteanu** (Sept. 4-14)

Ministry of National Education, Cults and Arts:

minister - **Traian Brăileanu** (Sept. 14 - Dec. 31)

Ministry for National Propaganda:

minister - **Nichifor Crainic** (Sept. 4-14)

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

State undersecretary - **Vasile Stoica** (Sept. 4-14)

Ministry of National Defence:

minister - g-ral **Ion Antonescu** (Sept. 4 - Dec. 31)

General secretary - g-ral **Ilie Șteflea** (Oct. 9 - Dec. 31)

State undersecretaries for:

- Army Endowment and Administration - g-ral **Gh. Dobre** (Sept. 4 - Dec. 31)
- Land Army:
  - g-ral **Mihail Pantazi** (Sept. 8-14)
  - g-ral **C-tin Pantazi** (Sept. 14 - Dec. 31)
- Airforce, Navy - col. **Gh. Jienescu** (Sept. 8 - Oct. 17)
- Airforce - col. **Gh. Jienescu** (Oct. 17 - Dec. 31)
- Navy - rear admiral **Gh. Em. Koslinski** (Oct. 18 - Dec. 31)

Ministry of Agriculture and Public Estates:

ad-interim minister - **Gh. N. Leon** (Sept. 4-14)

minister - **Nicolae Mareș** (Sept. 14 - Dec. 31)

State undersecretary:

- for Ministry of Agriculture and Public Estates
  - **Petre Nemoianu** (Sept. 4-14)
  - **Dumitru Topciu** (Sept. 4-14)
- for Agriculture and Animal Breeding - **Petre Nemoianu** (Sept. 14 - Dec. 31)

Ministry of National Economy:

minister - **Gh. N. Leon** (Sept. 4 - Nov. 10)
- **Mircea Cancicov** (Nov. 10 - Dec. 31)

General secretary:

- for Colonization and Evicted Population - **Sterie Dulliu** (Oct. 31)

State undersecretaries for Ministry of National Economy
- **Gh. Strat** (Sept. 4-14)
- **Nicolae Petra** (Sept. 14 - Dec. 31)

- for Oil and Mining Industry - **Victor Dimitriuc** (Sept. 14 - Dec. 31)
- for Colonization and Evicted Population - **Corneliu Georgescu** (Sept. 14 - Dec. 31)

Ministry of Public Works and Communications:

minister - **Ion Macovei** (Sept. 4-14)
- **Pompiliu Nicolau** (Sept. 14 - Oct. 24)
- **Ion Protopopescu** (Oct. 24 - Dec. 31)

Ministry of Labour:

minister - **Stan Ghițescu** (Sept. 4-14)

Ministry of Health and Welfare:

minister - **Victor Gomoiu** (Sept. 4-14)

Ministry of Labour, Health and Welfare:

minister - **Vasile Iașinschi** (Sept. 14 - Dec. 31)

Ministry of Coordination and Economic General Staff:

minister - lt.-col. **Nicolae Dragomir** (Sept. 14 - Dec. 31)

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lista documentelor

1. 1940 septembrie 7. Generalul Ion Antonescu expune concepțiile sale despre: grija pentru țărani; uniformele militare; raporturile cu Palatul; investirea sa cu puteri depline; instituțiile Statului (Școala, Străjeria, Biserica); chestiunea evreiască; demobilizarea Armatei; descongestionarea aparatului funcționăresc; Justiție; funcționari; impozite; simplificarea ministerelor etc. **(p. 1)**

2. 1940 septembrie 18. Se discută despre: reorganizarea ministerelor; Aviație; Marină; Lucrările Publice; Afacerile Interne; Comunicații; Justiție; Agricultură; aprovizionarea populației; prețuri; Educație Națională; Culte; propaganda internă; politica externă; chirii; refugiați etc. **(p. 13)**

3. 1940 septembrie 21. Se discută despre: Legea chiriilor; desființarea rezidențelor regale; numirea prefecților și primarilor; Presa și propaganda internă și externă; atribuțiile Consiliului de Cabinet; relațiile cu Mișcarea Legionară; înființarea Consiliului de Stat; relații economice cu Rusia Sovietică; minorități; agitații politice; organizarea cooperației etc. **(p. 59)**

4. 1940 septembrie 26. Se discută despre: politica economică a Guvernului (intensificarea producției, prețuri, raționalizarea consumului de pâine, săpun, ulei etc.); probleme externe (schimbul de populație, tratativele comerciale dintre Germania și România); dreptul de preemțiune al Statului asupra terenurilor, caselor și industriilor părăsite de străini etc. **(p. 76)**

5. 1940 septembrie 27. Se discută despre: politica externă (relațiile cu Rusia Sovietică, Ungaria și Germania; chestiunea dunăreană; problema Cadrilaterului); probleme interne (refugiații din Basarabia; problema evreilor; măsuri legislative; chestiuni economice, administrative; navigația pe Dunăre; abdicarea regelui Carol al II-lea, propagandă etc). **(p. 94)**

6. 1940 octombrie 1. Se discută despre: situația Capitalei (aprovizionare, circulație, prețuri); refugiați; avocații evrei; teatrele naționale; unificarea Ministerului Muncii cu Ministerul Sănătății; legionari; supușii străini aflați în țară; pedepsirea celor care răspândesc manifeste comuniste etc. **(p. 119)**

7. 1940 octombrie 3. Se discută despre: hărțile folosite de propaganda ungurească; prețul alimentelor; situația agriculturii, a industriei metalurgice; confiscarea proprietăților evreiești; înființarea comisarilor pentru românizare; învățământul pentru evrei; aprovizionare; anchetarea contractelor oneroase; gestiunea Palatului Regal; sabotaj etc. **(p. 134)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

8. 1940 octombrie 4. Se discută despre: erorile săvârșite în aplicarea Decretului-lege privind anchetarea autorilor principali ai crimelor politice; pierderea cetățeniei române; furnizorii Curții Regale; atrocități ungurești în Nordul Transilvaniei ; evreii intrați clandestin în țară; propaganda comunistă; răspunsuri la articolele din presa maghiară; Căile Ferate; soldul din străinătate; românizarea comerțului etc. **(p. 153)**

9. 1940 octombrie 8. Se discută despre: refugiații din și în partea de nord a Transilvaniei; atrocități maghiare; atitudinea față de partidele politice; Crematoriul din București și cimitirele evreiești din centrele orașelor; evacuații din Dobrogea; situația Presei; plata sculptorului Mestrovici etc. **(p. 167)**

10. 1940 octombrie 10. Se discută despre: aprovizionarea Armatei și a populației; prețurile alimentelor; situația agriculturii; exproprierea proprietăților agricole ale evreilor; refugiați; românii din Timoc; evacuarea bulgarilor din Dobrogea; situația românilor evacuați din Cadrilater; petrolul exportat în Grecia; încheierea unui Tratat comercial cu rușii; incursiunile avioanelor ungurești în spațiul aerian al României etc. **(p. 175)**

11. 1940 octombrie 11. Se discută despre: aprovizionarea cu alimente a populației; expulzarea românilor din teritoriul vremelnic cedat Ungariei și sprijinirea lor de către Statul român; situația românilor din Cadrilater; acordarea unor ajutoare familiilor concentraților; Convenția româno-germană privind staționarea trupelor germane în România; limita până la care pot intra germanii în viața economică românească; programul de înarmări; Decret-lege referitor la drepturile avocaților evrei etc. **(p. 212)**

12. 1940 octombrie 14. Se discută despre: violările de domiciliu făcute de legionari; programul postului de Radio; concedierea unor profesori universitari; situația natalității; pensiile invalizilor; realizările în cele două luni de guvernare; coloniști; aprovizionarea cu hrană; planul de refacere a ministerelor etc. **(p. 244)**

13. 1940 octombrie 16. Se discută despre: aprovizionarea Capitalei (specula, prețurile alimentelor etc.); informațiile primite din străinătate și rolul consulatelor; problema contencioaselor; situația societăților petroliere cu capital englez. **(p. 261)**

14. 1940 octombrie 17. Se discută despre: situația funcționarilor; însămânțări; aprovizionarea cu alimente și lemne; lupta împotriva speculei; propagandă; plata averilor germanilor repatriați din Bucovina și Dobrogea; situația industriei românești; reorganizarea ministerelor și a Institutului Geologic; prețul produselor petroliere; canalul colateral de la Porțile de Fier; inventarierea avuțiilor publice; refugiați etc. **(p. 270)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

15. 1940 octombrie 22. Se discută despre: situația lui Józef Beck, fostul ministru al Afacerilor Străine al Poloniei; refugiați; cantine studențești; construirea unor școli; evidența străinilor ce intră și ies din țară; problema evreiască; relații externe etc. **(p. 303)**

16. 1940 octombrie 24. Se discută despre: Centrele de Ajutor Legionar și Oficiile de desfacere; aprovizionarea și starea de igienă a Capitalei; Poliția Legionară, relațiile dintre ofițerii români și cei germani; regulile de circulație etc. **(p. 316)**

17. 1940 octombrie 25. Se discută despre: principiile ce vor sta la baza tratativelor în legătură cu schimburile comerciale dintre România și Germania; producția agricolă; importuri (bumbac, lână, piele) din Turcia; prețurile alimentelor; refugiați polonezi; aprovizionarea populației din Maramureș; situația Căilor Ferate Române; fonduri românești blocate în S.U.A. și Anglia. **(p. 338)**

18. 1940 octombrie 29. Se discută despre: mișcarea comunistă și penetrarea ei în mișcarea legionară; străini; aprovizionarea cu lemne; emisiuni clandestine de Radio; universitățile din Cluj; școlile distruse de cutremur; cantonarea trupelor germane etc. **(p. 362)**

19. 1940 octombrie 31, ședința de dimineață. Se discută despre: ajutorarea memorandiștilor și a urmașilor acestora; înzestrarea Armatei; reorganizarea ministerelor; situația în agricultură și în industrie; importuri; acordarea de credite agricultori; prețuri maximale etc. **(p. 374)**

20. 1940 octombrie 31, ședința de seară. Se discută despre: tratativele cu Clodius; orarul de lucru al autorităților; prețuri etc. **(p. 400)**

21. 1940 noiembrie 7. Se discută despre: coordonarea dintre ministere; problema Cooperației; cantinele pentru funcționari; situația însămânțărilor; prețuri; import și export; exproprierea conductelor petroliere ale întreprinderilor particulare; creditele pentru agricultură, comunicații și industrie alimentară; fondurile pentru studenți și elevi etc. **(p. 404)**

22. 1940 noiembrie 11. Se discută despre: situația din întreaga țară după cutremur (ajutorarea sinistraților, starea imobilelor instituțiilor, a spitalelor etc.); vizita lui Ion Antonescu la Roma; bunurile rurale aflate în mâna evreilor; rechizițiile făcute de armată etc. **(p. 438)**

23. 1940 noiembrie 15. Se discută despre: efectele cutremurului asupra imobilelor din Galați, Brăila, București; menținerea ordinii interne; prețuri; salariile muncitorilor și funcționarilor; credite; evacuarea bulgarilor din Dobrogea; uzinele de la Hunedoara; petrol etc. **(p. 461)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

24. 1940 noiembrie 18. Se discută despre: vizita lui Ion Antonescu la Roma; probleme de politică internă (depozitele de la bănci, salariile funcționarilor etc.); situația economică (însămânțări, aprovizionarea pieței, prețuri, credite pentru repararea imobilelor deteriorate de cutremure etc.); chestiunile studențești; evacuarea Dobrogei de Sud. **(p. 476)**

25. 1940 noiembrie 26. Se discută despre: vizita lui Ion Antonescu la Berlin; aprovizionare; însămânțările de toamnă; producția industrială; prețuri (la unelte agricole, medicamente); întreținerea trupelor germane în trecerea lor prin România; tratativele româno-ruse; conflicte cu Poliția legionară; refugiați; atrocitățile ungurești împotriva românilor; elementul românesc din Macedonia; organizarea Cadastrului; măsuri de ordin sanitar; repatrierea germanilor și dreptul de preemțiune pentru casele și terenurile din Banat etc. **(p. 493)**

26. 1940 noiembrie 27. Se discută despre relațiile dintre Ion Antonescu și Mișcarea Legionară ca urmare a crimelor de la Jilava. **(p. 523)**

27. 1940 noiembrie 29. Se discută despre : măsurile de ordine internă în legătură cu acțiunile legionarilor; portul armelor; importuri; aprovizionare; pachetele ce se trimit în Germania; ridicarea unor greci de la domiciliu și măsuri ce se impun pentru reprimarea unor astfel de abuzuri. **(p. 528)**

28. 1940 decembrie 3. Se discută despre: ordinea internă; eliberarea grecilor arestați; cumulul de funcții în învățământ; exproprierea locuințelor pentru spitale; măsurile împotriva dezordinilor provocate de legionari. **(p. 537)**

29. 1940 decembrie 4. Se discută despre: dobânda la creditele obținute în Germania; situația externă; reprimarea acțiunilor macedonenilor; aprovizionare; situația evreilor catolici; școlile dărâmate de cutremur; pensiile plătite memorandiștilor etc. **(p. 544)**

30. 1940 decembrie 9. Se discută despre: evacurea bulgarilor din Dobrogea și a românilor din Turtucaia; sechestrarea șlepurilor și a remorcherelor grecești. **(p. 566)**

31. 1940 decembrie 10, ședința de dimineață. Se discută despre: ordinea internă (difuzarea unor manifeste, situația de la închisoarea Văcărești); acțiunea germanilor de la Reșița, de înlăturare a românilor; societatea "Astra Română"; îmbunătățirea situației jandarmilor etc. **(p. 569)**

32. 1940 decembrie 10, ședința de seară. Se discută despre: acordul comercial cu Germania (principii generale, fixarea dobânzii și a cursului mărcii, un nou regim vamal etc.); îndiguiri; aducerea gazelor naturale în București etc. **(p. 575)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

33. 1940 decembrie 13. Se discută despre: ordinea internă (mișcarea comunistă și diferite incidente); situația producției; importuri; prețuri; salarii; comisarii de românizare; acordarea unui credit Șantierelor Navale din Galați; răscumpărarea terenurilor germanilor repatriați etc. **(p. 600)**

34. 1940 decembrie 17. Se discută despre: ordinea internă (explozii la unele conducte de petrol, arestări de comuniști etc.); situația școlilor, a spitalului din Târgu-Jiu, a Crematoriului; starea de spirit a lucrătorilor din Valea Jiului etc. **(p. 627)**

35. 1940 decembrie 19. Se discută despre: situația însămânțărilor, aprovizionarea cu lemne și produse alimentare; prețuri; exporturi; recensământ; Apărarea pasivă; reglementarea unor schimburi de populație etc. **(p. 643)**

36. 1940 decembrie 20. Se discută despre: arestările în rândul comuniștilor; paza regiunilor petrolifere; aprovizionarea pieței; cererea germanilor de a li se trimite muncitori; constituirea lagărelor de concentrare pentru cei ce tulbură ordinea publică; întreruperea tratativelor comerciale cu Rusia; executarea acordului cu Germania; crearea Oficiului de Românizare; restricțiile la intrarea în țară a unor germani etc. **(P. 686)**

37. 1940 decembrie 21. Se discută despre: unele accidente de cale ferată; schimbări de primari; constituirea Direcției emigrării; cazul polonezilor rămași în România; Poliția Capitalei; respectarea legilor de către legionari; paza zonei petrolifere și a Capitalei; Asistența Socială; prețurile alimentelor în Capitală etc. **(p. 704)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Liste des documents

1. 1940 septembre 7. Le général Antonescu présente ses conceptions sur: la préoccupation pour les paysans, les uniformes militaires, les rapports avec le Palais, son investiture plein pouvoir, les institutions de l'État (l'École, l'Organisation des Enfants - Străjeria, l'Église), la question juive, la démobilisation de l'armée, la nécessité de dégager l'appareil administratif, la justice, les fonctionnaires, les impôts, l'organisation des ministères etc. **(p. 1)**

2. 1940 septembre 18. Les discussions portent sur: la réorganisation des ministères, l'Aviation, la Marine, les Travaux publics, les Affaires intérieures, les Communications, la Justice, l'Agriculture, l'approvisionnement de la population, les prix, l'Éducation nationale, les Cultes, la propagande interne, la politique extérieure, les loyers, les réfugiés etc. **(p. 13)**

3. 1940 septembre 21. Les discussions portent sur: la lois des loyers, l'abolition de la loi visant l'administration des districts, la désignation des préfets et des maires, la presse et la propagande intérieure et extérieure, les attributions du Conseil de cabinet, les relations avec le mouvement légionnaire, la création du Conseil d'État, les relations économiques avec la Russie soviétique, les minorités, les agitations politiques, l'organisation de la coopération des artisans etc. **(p. 59)**

4. 1940 septembre 26. Les discussions portent sur: la politique économique du Gouvernement (le développement de la production, les prix, la rationalisation du pain, du savon, de l'huile, etc.), les questions posées par les affaires étrangères (l'échange de la population, les négociations entre l'Allemagne et la Roumanie), le droit de préemption de l'État sur les terrains, les maisons et les industries abandonnés par les étrangers etc. **(p. 76)**

5. 1940 septembre 27. Les discussions portent sur: la politique extérieure (les relations avec la Russie soviétique, la Hongrie et l'Allemagne, la question danubienne, la question de la Dobroudja du Sud, la politique intérieure (les réfugiés de Bessarabie, la question des Juifs, les mesures législatives, les questions économiques, administratives, la navigation sur le Danube, l'abdication du roi Carol II, la propagande etc.). **(p. 94)**

6. 1940 octobre 1. Les discussions portent sur: la situation de la Capitale (l'approvisionnement, la circulation, les prix), les réfugiés, les avocats juifs, les théâtres nationaux, l'unification des Ministères du Travail et de la Santé, les légionnaires, les sujets étrangers qui se trouvent dans le pays, la punition de ceux qui répandent des manifestes communistes etc. **(p. 119)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

7. 1940 octobre 3. Les discussions portent sur: les cartes employées par la propagande hongroise, le prix des aliments, la situation de l'agriculture, de l'industrie métallurgique, la confiscation des propriété juives, l'organisation des commissaires pour la roumanisation, l'enseignement pour les Juifs, l'approvisionnement, l'investigation des contrats à titre onéreux, la gestion du Palais royal, le sabotage etc. **(p. 134)**

8. 1940 octobre 4. Les discussions portent sur: les erreurs commises dans l'application du décret-loi concernant l'enquête qui visait les principaux coupables de crimes contre la sûreté de l'État, la suspension de la citoyenneté roumaine, les fournisseurs de la Cour, les atrocités commises par les Hongrois au nord de la Transylvanie, les Juifs frauduleusement entrés dans le pays, la propagande communiste, les réponses aux articles parus dans la presse magyare, la société des Chemins de Fer, la dette extérieure, la roumanisation du commerce etc. **(p. 153)**

9. 1940 octobre 8. Les discussions portent sur: les réfugiés du et au nord de la Transylvanie, les atrocités magyares, l'atitude envers les partis politiques, le Crématoire de Bucarest et les cimetières juifs situés au centre des villes, les gens évacués de Dobroudja, la situation de la presse, le payement du sculpteur Mestrovici etc. **(p. 167)**

10. 1940 octobre 10. Les discussions portent sur: le ravitaillement de l'armée et l'approvisionnement de la population, le prix des aliments, la situation de l'agriculture, l'expropriation des propriétés agricoles des Juifs, les réfugiés, les Roumains de Timoc, l'évacuation des Bulgares de Dobroudja, la situation des Roumains évacués du sud de Dobroudja, le pétrol exporté en Grèce, la conclusion du traité commercial avec les Russes, les incursions des avions hongrois dans l'espace aérien de la Roumanie etc. **(P. 175)**

11. 1940 octobre 11. Les discussions portent sur: l'approvisionnement de la population, l'expulsion des Roumains du territoire temporairement cédé à la Hongrie et l'appui prêté par l'État roumain, la situation des Roumains de Dobroudja du Sud, les aides pour les familles des gens mobilisés, la Convention roumano-allemande concernant le stationnement des troupes allemandes en Roumanie, la limite de pénétration des Allemands dans la vie économique roumaine, le programme d'armement, le décret-loi concernant les droits des avocats juifs etc. **(p. 212)**

12. 1940 octobre 14. Les discussions portent sur: les violations de domicile que les légionnaires avaient faites, le programme de la Radio, le renvoi de quelques professeurs universitaires, la natalité, les pensions des invalides, les réalisations à la suite de deux mois de gouvernement, les colonistes, l'approvisionnement, la réorganisation des ministères etc. **(p. 244)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

13. 1940 octobre 16. Les discussions portent sur: l'approvisionnement de la Capitale (la spéculation illicite, le prix des aliments), les informations de l'étranger et le rôle des consulats, la question des contentieux, la situation des sociétés pétrolières dont le capital était anglais. **(p. 261)**

14. 1940 octobre 17. Les discussions portent sur: la situation des fonctionnaires, les semailles, l'approvisionnement avec des aliments et du bois, la lutte contre la spéculation illicite, la propagande, le dédommagement des Allemands rapatriés de Bucovine et de Dobroudja, la situation de l'industrie roumaine, la réorganisation des ministères et de l'Institut géologique, le prix des produits pétrolières, le canal collatéral des Portes de Fer, l'inventaire des biens publics, les réfugiés etc. **(p. 270)**

15. 1940 octobre 22. Les discussions portent sur: la situation de Joseph Beck, l'ancien ministre des Affaires étrangères de la Pologne, les réfugiés, les cantines estudiantines, la construction de quelques écoles, le fichier des étrangers qui entrent et sortent du pays, la question juive, les relations extérieures etc. **(p. 303)**

16. 1940 octobre 24. Les discussions portent sur: les centres d'aide légionnaires et les offices de vente, l'approvisionnement et l'hygiène de la Capitale, la police légionnaire, les relations entre les officiers roumains et allemands, le code de la route etc. **(p. 316)**

17. 1940 octobre 25. Les discussions portent sur: les principes de base pour les négociations visant l'échange international entre la Roumanie et l'Allemagne, la production agricole, les importations (de cotton, de laine, de peaux) de la Turquie, les prix des aliments, les réfugiés polonais, l'approvisionnement de la population de Maramureș, la situation de la société des Chemins de Fer, les fonds roumains bloqués aux États-Unis et en Angleterre. **(p. 338)**

18. 1940 octobre 29. Les discussions portent sur: le mouvement communiste et sa pénétration dans le mouvement légionnaire, les étrangers, l'approvisionnement avec bois, les émissions clandestines de la Radio, les universités de Cluj, les écoles détruites par le tremblement de terre, le cantonnement des troupes allemandes etc. **(p. 362)**

19. 1940 octobre 31, séance de matin. Les discussions portent sur: l'aide matérielle des personnes qui ont présenté le Mémorandum à Vienne et aussi de leurs descendants, la dotation de l'armée, la réorganisation des ministères, la situation de l'agriculture et de l'industrie, les importations, les crédits pour les agriculteurs, les prix maximaux etc. **(p. 374)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

20. 1940 octobre 31, séance de soir. Les discussions portent sur: les négociations avec Clodius, l'horaire des autorités, les prix etc. **(p. 400)**

21. 1940 novembre 7. Les discussions portent sur: la coordonnation entre les ministères, la Coopération des Artisans, les cantines pour les fonctionnaires, la situation des semailles, les prix, l'importation et l'exportation, l'expropriation des pipe-lines des compagnies pétrolières privées, les crédits pour l'agriculture, les communications et l'industrie alimentaire, les fonds pour les étudiants et les élèves etc. **(p. 404)**

22. 1940 novembre 11. Les discussions portent sur: la situation du pays à la suite du tremblement de terre (l'aide des sinistrés, l'état des immeubles, des hôpitaux, etc.) la visite de Ion Antonescu à Rome, les biens de l'économie rurale qui étaient en la possession des Juifs, les réquisitions opérées par l'armée etc. **(p. 438)**

23. 1940 novembre 15. Les discussions portent sur: l'effet du tremblement de terre sur les immeubles de Galați, Brăila, Bucarest, le maintien de l'ordre public, les prix, les salaires des ouvriers et des employés, les crédits, l'évacuation des Bulgares de Dobroudja, les usines de Hunedoara, le pétrol etc. **(p. 461)**

24. 1940 novembre 18. Les discussions portent sur: la visite de Ion Antonescu à Rome, les questions de politique intérieure (les dépôts bancaires, les traitements des fonctionnaires etc.), la situation économique (les semailles, l'approvisionnement du marché, les prix, les crédits pour la réparation des immeubles endommagés par le tremblement de terre etc.), les problèmes des étudiants, l'évacuation du sud de la Dobroudja. **(p. 476)**

25. 1940 novembre 26. Les discussions portent sur: la visite de Ion Antonescu à Berlin, l'approvisionnement, les semailles d'automne, la production industrielle, les prix (des outillages agricoles, des médicaments), le ravitallement des troupes allemandes de passage en Roumanie, les négociations roumano-russes, les conflits avec la Police légionnaire, les réfugiés, les atrocités magyares commises à l'égard des Roumains, l'élément roumain de Macédoine, l'organisation du cadastre, les mesures sanitaires, le rapatriement des Allemands et le droit de préemption pour les maisons et les terrains de Banat etc. **(p. 493)**

26. 1940 novembre 27. Discussion au sujet des relations entre Ion Antonescu et le mouvement légionnaire, suite aux crimes commis à la Jilava. **(p. 523)**

27. 1940 novembre 29. Les discussions portent sur: les mesures d'ordre interne suite aux actions des légionnaires, le port d'armes, les importations,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

l'approvisionnement, les colis qu'on envoie en Allemagne, l'arrêt de plusieurs Grecs à leur domicile et les mesures prises pour réprimer de pareils abus. (p. 528)

28. 1940 décembre 3. Les discussions portent sur: l'ordre interne, la libération des Grecs arrêtés, le cumul de fonctions dans l'enseignement, l'expropriation des logements pour les hôpitaux, les mesures prises contre les désordres provoqués par les légionnaires. (p. 537)

29. 1940 décembre 4. Les discussions portent sur: l'intérêt des crédits ouverts en Allemagne, la situation interne, la répression des actions des Macédoniens, l'approvisionnement, la situation des Juifs catholiques, les écoles détruites à cause du sinistre, les pensions payées à ceux qui ont présenté le Mémorandum à Vienne. (p. 544)

30. 1940 décembre 9. Les discussions portent sur: l'évacuation des Bulgares de Dobroudja et des Roumains de Turtucaia; le séquestre des chalands et des remorqueurs grecs. (p. 566)

31. 1940 décembre 10, séance de matin. Les discussions portent sur: l'ordre interne (la diffusion de manifestes, la situation du pénitencier Văcărești), l'action des Allemands à Reșița en vue d'écarter les Roumains, la société "Astra Română", l'amélioration de la vie des gendarmes etc. (p. 569)

32. 1940 décembre 10, séance de soir. Les discussions portent sur: l'accord commercial avec l'Allemagne (les principes généraux, la détermination de l'intérêt et du cours du change de la monnaie allemande, les nouvelles formalités de douane), les endiguements, le transport des gaz naturels à Bucarest etc. (p. 575)

33. 1940 décembre 13. Les discussions portent sur: l'ordre interne (le mouvement communiste et divers incidents), la situation de la production, les importations, les prix, les salaires, les commissaires de roumanisation, l'ouverture d'un crédit pour les Chantiers navals de Galați, le rachat des terrains des Allemands rapatriés etc. (p. 600)

34. 1940 décembre 17. Les discussions portent sur: l'ordre interne (l'explosion de quelques pipe-lines de pétrole, l'arrestation des communistes, etc.) la situation des écoles, de l'hôpital de Târgu-Jiu, du Crématoire, l'état d'esprit des mineurs de la vallée du Jiu etc. (p. 627)

35. 1940 décembre 19. Les discussions portent sur: les semailles, l'approvisionnement avec du bois et des produits alimentaires, les prix, les exportations, le recensement, la défense passive, l'organisation des échanges de population etc. (p. 643)

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

36. 1940 décembre 20. Les discussions portent sur: l'arrestation des communistes, la surveillance des régions pétrolifères, l'approvisionnement du marché, la demande des Allemands de leurs envoyer des ouvriers, l'organisation des camps de concentration pour ceux qui troublent l'ordre public, l'interruption des négociations avec la Russie, l'exécution de l'accord conclu avec l'Allemagne, la création de l'Office de Roumanisation, les restrictions concernant les formalités de l'octroi du visa pour les Allemands qui entraient dans le pays. **(p. 686)**

37. 1940 décembre 21. Les discussions portent sur: les accidents de train, le renvoi de plusieurs maires, l'organisation de la Direction de l'émigration, les Polonais qui sont restés en Roumanie, la Police de la Capitale, le respect des lois par les légionnaires, la surveillance de la zone pétrolifère et de la Capitale, l'Assistance sociale, le prix des aliments dans la Capitale etc. **(p. 704)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

List of documents

1. 1940, September 7. General Ion Antonescu sets forth his views on: care for peasants; military uniform; relationship with the Palace; his investiture with full powers; State institutions (School, Străjeria[24], Church); Jewish question; Army release; black coat relief; Justice; black coat class; taxes; ministry simplification. **(p. 1)**

2. 1940, September 18. Relating to: ministry reorganization; Air Force; Navy; Public Works; Home Affairs; Communications; Justice; Agriculture; population supply; prices; National Education; religious life; home propaganda; foreign policy; rent; refugees. **(p. 13)**

3. 1940, September 21. Relating to: Rent law; elimination of royal dwelling places; appointment of prefects and mayors; Press, foreign and home propaganda; Cabinet Council prerogatives; relationship with the Legionary Movement; setting up of Soviet Russia; minorities; political unrest; organizing cooperation. **(p. 59)**

4. 1940, September 26. Relating to: Government economic policy (output growth; prices; bread, soap, oil rationing); foreign affairs (population exchange, trade negotiations between Germany and Romania); pre-emption right of the State over plots of land, dwelling houses and industries forsaken by foreigners. **(p. 76)**

5. 1940, September 27. Relating to: foreign policy (relations with Soviet Russia, Hungary and Germany; Danube and South Dobrudja); home affairs (Bessarabian refugees; Jewish question; legislative measures; economic, administrative matters; Danube navigation; king Carol II's abdication, propaganda). **(p. 94)**

6. 1940, October 1. Relating to: state of affairs in Bucharest (supplies, traffic, prices); refugees; Jewish lawyers; national theatres; Labour Ministry and Health Ministry merger; Iron Guard; foreign subjects within our country; punishment for those who spread communist leaflets. **(p. 119)**

7. 1940, October 3. Relating to: maps used by Hungarian propaganda; food prices; agriculture and metal industry; seizure of Jewish property; education; supply; inquiry into onerous agreements; Royal Palace financial administration; sabotage. **(p. 134)**

---

[24] Youth organization during the Carol II regime

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

8. 1940, October 4. Relating to: errors in applying the Decree-law concerning the investigation of the main authors of political crime; loss of Romanian citizenship; Royal Court suppliers; Hungarian atrocities in North Transylvania; Jews who entered the country surreptitiously; communist propaganda; replies to articles in Hungarian press; Railroads; balance abroad; making trade Romanian. **(p. 153)**

9. 1940, October 8. Relating to: refugees from and to North Transylvania; Hungarian atrocities; attitude towards political parties; Bucharest Crematory and Jewish graveyards in town centres; evacuees from Dobrudja; Press; sculptor Mestrovici's fee. **(p. 167)**

10. 1940, October 10. Relating to: Army and population supply: food prices; agriculture; expropriation of Jewish landed property; refugees; Romanians in Timoc; evacuation of Bulgarians from Dobrudja; oil export to Greece; conclusion of a Trade Treaty with Russia; Hungarian raids within Romanian air space. **(p. 175)**

11. 1940, October 11. Relating to: population food supply; expulsion of Romanians from the territory temporarily yielded to Hungary and the support lent to them by the Romanian State; condition of the Romanians in South Dobrudja; assistance given to the families of the drafted; Romanian-German Convention regarding German troops to be stationed in Romania; limits of German involvement in Romanian economic life; arming programme; Decree-law concerning Jewish lawyers' rights. **(p. 212)**

12. 1940, October 14. Relating to: legionary dwelling-house violations; Radio broadcast; dismissal of professors; birth rate; pensions for the cripple; survey of the two months of government; colonists; food supply; ministry rehabilitation plan. **(p. 244)**

13. 1940, October 16. Relating to: food supply in Bucharest; information received from abroad and consulate goals; British oil companies in Romania. **(p. 261)**

14. 1940. October 17. Relating to: black coat class; sowing; food and wood supply; propaganda; payment for the fortune of repatriated Germans from Bucovina and Dobrudja; Romanian industry; reorganization of ministries and Geological Institute; price of oil products; collateral channel at Portile de Fier; taking stock of public goods; refugees. **(p. 270)**

15. 1940, October 22. Relating to: Jósef Beck, former Minister for Foreign Affairs of Poland; refugees, student refectories; school building; evidence of foreigners coming into and going out of the country; Jewish question; foreign affairs. **(p. 303)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

16. 1940, October 24. Relating to: centres for legionary aid; supply and hygiene in Bucharest; legionary Police; relations among Romanian and German officers; traffic rules. **(p. 316)**

17. 1940, October 25. Relating to: principles lying at the basis of treaties concerning trade relations between Romania and Germany; agriculture yield; imports of cotton, wool, leather from Turkey; food prices; Polish refugees; population supply in Maramuresh; Romanian Railroads; Romanian funds blocked in USA and England. **(p. 338)**

18. 1940, October 29. Relating to: communist movement and its penetration into the legionary movement; foreigners; wood supply; surreptitious Radio broadcast; universities in Cluj; schools destroyed by earthquake; cantonment of German troops. **(p. 362)**

19. 1940, October 31, morning session. Relating to: aid for memorandum-writers and their descendants; Army endowment; ministry reorganization; agriculture and industry; imports; granting loans to farmers; maximum prices. **(p. 374)**

20. 1940, October 31, evening session. Relating to: negotiations with Clodius; authorities schedule; prices. **(p. 400)**

21. 1940, November 7. Relating to: coordination among ministries; Cooperation; office workers' restaurants; sowing; prices; import-export; expropriation of oil pipes belonging to private companies; loans for agriculture, communications and food industry; funds for students and pupils. **(p. 404)**

22. 1940, November 11. Relating to: state of affairs within the country after the earthquake (aid for victims, condition of institution buildings, hospitals); Ion Antonescu's visit to Rome; rural goods belonging to Jews; army requisitions. **(p. 438)**

23. 1940, November 15. Relating to: effects of the earthquake on buildings in Galați, Brăila, Bucharest; efforts to maintain public order; prices; wages for workers and office worders; loans; evacuation of the Bulgarians out of Dobrudja; plants in Hunedoara; oil. **(p. 461)**

24. 1940, November 18. Relating to: Ion Antonescu's visit to Rome; home affairs issues (bank deposits, wages for office workers), economic situation (sowing, market supply, prices, loans for reconditioning buildings deteriorated by earthquakes); student affairs; evacuation of South Dobrudja. **(p. 476)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

25. 1940, November 26. Relating to: Ion Antonescu's visit to Berlin; supply; autumn sowing; industry output; prices (implements, medicines); upkeep of German troops while passing through Romania; Romanian-Russian negotiations; conflicts with legionary Police; refugees; Hungarian atrocities against Romanians; Romanians in Macedonia; organization of Survey of landed property; health protection; repatriation of Germans and the right of pre-emption for the houses and plots of land in Banat. **(p. 493)**

26. 1940, November 27. Relating to: relationship between Ion Antonescu and Legionary Movement as a consequence of the murders at Jilava. **(p. 523)**

27. 1940, November 29. Relating to: measures to maintain civil order as a result of legionary actions; carrying arms; imports; supply; parcels sent to Germany; arrest of some Greeks and measures to be taken against such abuse. **(p. 528)**

28. 1940, December 3. Relating to: civil order; release of arrested Greeks; expropriation of dwelling-houses to become hospitals; measures against disorder caused by iron guards. **(p. 537)**

29. 1940, December 4. Relating to: interest to credits obtained in Germany; foreign affairs; repression of Macedonian actions; supply; Catholic Jews; schools destroyed by earthquake; pensions paid to memorandum-writers. **(p. 544)**

30. 1940, December 9. Relating to: evacuation of the Bulgarians from Dobrudja and the Romanians from Turtucaia; sequestration of Greek barges and tugboats. **(p. 566)**

31. 1940, December 10, morning session. Relating to: civil order (leaflet spreading, conditions in Văcărești prison); German action in Reșița against Romanians; "Astra Română" Society; improvement on gendarmes condition. **(p. 569)**

32. 1940, December 10, evening session. Relating to: trade agreement with Germany (general issues; setting up interest and mark currency, a new customs system); dyking; connecting Bucharest to natural gas network. **(p. 575)**

33. 1940, December 13. Relating to: civil order (communist movement; different incidents); output; imports; prices; wages; commissaries for making Romanian; credit granted to the Shipyards in Galați; ransom for plots of land belonging to German repatriates. **(p. 600)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

34. 1940, December 17. Relating to: civil order (oil pipes blast, communist arrests etc.); schools, Târgu-Jiu hospital, Crematory; state of mind of workers from Valea Jiului. **(p. 627)**

35. 1940, December 19. Relating to: sowing; wood and food supply; prices; exportation; census; passive Defence; exchange of population. **(p. 643)**

36. 1940, December 20. Relating to: communist arrests; oil fields protection; market supply; German request to be sent workers; setting up concentration camps for those who disturb public order; breaking off trade negotiations with Russia; putting into practice the agreement with Germany; Office for Making Romanian; restrictions set to Germans on coming into the country. **(p. 686)**

37. 1940, December 21. Relating to: railroad accidents; change of mayors; setting up Emigration Department; Poles who remained in Romania; Bucharest Police; observance of laws by iron guards; oil fields and Bucharest protection; Welfare; food prices in Bucharest etc. **(p. 704)**

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

1. 1940 septembrie 7. *Generalul Ion Antonescu expune concepțiile sale despre: grija pentru țărani; uniformele militare; raporturile cu Palatul; investirea sa cu puteri depline; instituțiile Statului (Școala, Străjeria, Biserica); chestiunea evreiască; demobilizarea Armatei; descongestionarea aparatului funcționăresc; Justiție; funcționari; impozite; simplificarea ministerelor etc.*

ȘEDINȚA CONSILIULUI DE MINIȘTRI

din 7 septembrie 1940

Ora 10,30

Grija de țărani. Când spun grija pentru țărani - și fiecare din departamentele dvs. are legături cu această țară, pentru că de acolo ne vine și energia și viața, și ei mor de foame - atunci trebuie să vă preocupați de acest lucru, pentru a îmbunătăți starea țărănimii. Vă rog să luați măsuri. Toate acestea, bineînțeles, se vor transforma în instrucțiuni, încet-încet, care își vor găsi loc în programul de guvernământ care va apare într-o bună zi. Până atunci, însă, mașina Statului nu trebuie să stea în loc.

Dvs. trebuie să cunoașteți însă și punctul de vedere al generalului Antonescu.

Eu nu centralizez; eu pedepsesc însă pe acela care trebuie să realizeze ceva și-mi ascunde adevărata situație. Nu pot da altceva decât directive generale. Aceste directive se execută cu energie, cu credință, inteligență și cinste. Nu vreau ca la fiecare pas să fiu întrebat cum văd problema cutare și nu vreau ca nici mai jos să se petreacă acest lucru.

Datorită acestui lucru, probleme esențiale rămân în suferință.

De exemplu, Ministerul Sănătății nu a putut niciodată să facă o operă reală, deși multe sunt racilele pe care trebuia să le repare, racile care au distrus aproape Națiunea (sifilis, malarie, alcoolism, lipsa de hrană etc.), pentru că nu știe să se apere. În special alcoolismul face ravagii. Țăranul, tot ce câștigă, risipește pe băutură. Vom lua în această privință măsuri ce vor îngrădi posibilitățile de desfrâu ale Națiunii. Mă gândesc la ceea ce fac englezii, care nu lasă deschise cârciumile în orele de lucru, ci le lasă deschise fie numai între 11-13, fie între 12-14, sau între 7-9 seara, restul timpului cârciumile fiind închise. Este un sistem foarte bun, care s-ar putea aplica și la noi. În felul acesta se va forma o proprietate mijlocie, o clasă țărănească mijlocie, de unde ies elite și care vor fi stâlpii de rezistență ai Țării. Pentru că cloroformizarea aceasta de la oraș, care va trebui reformată și care ne-a dat pregătirea pe care o avem și forța de rezistență pe care o știți, trebuie să înceteze.

Dacă un alt Stat, cu altă structură la bază, cu o pătură burgheză mai puternică, ar fi fost supus la acest examen, el ar fi fost capabil să reziste la această furtună mai mulți ani, chiar dacă în timpul unei generații ar fi avut o conducere nefastă, cum am avut noi timp de 10 ani. Țara Românească, neavând

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nici o structură celulară armonizată, a căzut, după câțiva ani de domnie, care a dat exemplul ce a dat.

Deci, grija pentru țărănime. Nu mai țineți mâna în sus; să vă uitați în jos, pentru că numai așa o să duceți Statul sus.

În privința **uniformelor**; să le dezbrăcați și să aruncați de pe ele toate postavele inutile. Chestiunea uniformelor a constituit prima mea ceartă cu Regele Carol al II-lea, în iulie 1930. Uniforma de război, aceasta să fie azi uniforma ofițerului. Dacă nu mi-e rușine să mor la război cu ea, pe câmpul de luptă, nu mi-e rușine să o port în casa burgheziei, ale cărei facultăți și calități le cunoaștem cu toții.

Șapca și casca, munca la cazarmă, acestea trebuie să fie ale ofițerului.

Raporturile cu Palatul. Una dintre cauzele care au constituit pentru mine o problemă importantă încă de când eram tânăr - pentru că soarta mi-a rezervat dreptul să nu fiu chemat decât în momente grele, dar când a venit la împărțirea beneficiilor, onorurilor, căpitanul, maiorul... generalul Antonescu trebuia îndepărtat, ignorat, umilit, trebuia micșorat, ca nu cumva să ridice capul, și aceasta provenea din cauza clicii care se aduna în jurul Tronului. Clica exista și sub Regele Ferdinand; în timpul războiului luam o dispoziție și se trimitea vorbă să se facă altfel, pentru că, am spus, existau atunci două state majore: unul care are toată răspunderea și nu are putere, altul care nu are nici o răspundere, dar are toată puterea. A fost cazul acesta petrecut recent, când nu oamenii au fost răi, ci faptul că au fost conduși rău, sau au fost împiedicați să lucreze cum ar fi vrut, a dus la dezastru. Un ministru nu putea să facă nici cât un portar și, câteodată, nu se pricepea la nimic, cum este cazul lui Urdăreanu - un incapabil, un sforar. Dar acești sforari vă aruncau greșelile în seama dvs., domnilor. Iată cum mocirla se pusese în capul dvs. Nu trebuie să credem că ceea ce facem noi nu este judecat de țara întreagă. Țăranul judecă și judecă cu bunul simț atavic românesc.

S-a terminat cu trecutul în această privință.

Palatul nu se va mai amesteca în nici o problemă a Statului, și acel ministru sau funcționar al Statului ce va fi prins de mine va fi destituit imediat și sancționat.

Am să fac Statutul Casei Regale și îl voi impune la toți. Chiar de pe acum am dat indicațiuni principiale de drepturile pe care le vor avea aghiotanții regali, și ele vor fi de așa natură, ca să nu mai facă acolo clica (trei luni numai vor sta la Palat aghiotanții regali și apoi se vor schimba; cu această măsură nu vor prinde nici o aderență cu Tronul și cu această măsură putem să trecem câți mai mulți ofițeri pe la Palat și Regele va putea să-și cunoască Armata lui).

Când Regele va deveni cu vârsta și mintea ca să-și dea seama de problemele Statului, vă rog să luați notă de acest lucru, nimeni nu va putea să-i supună problemele de Stat, și oricine și pe orice treaptă s-ar găsi în Stat va fi destituit de mine, și motivat în fața Națiunii. Sub guvernarea trecută, Regele s-a amestecat până și în finanțele Țării și nu voi aminti păcatele multe care s-au comis la Banca Națională cu faimoasele fonduri secrete.

Fondul secret se poate justifica; eu l-am justificat în timpul războiului. Dar în Armată eu nu l-am putut justifica și aici eram tocmai opus cu generalul Samsonovici. Întâmplător, când mi s-a încredințat Statul Major (predecesorul

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

meu, fostul general Lăzărescu), am găsit într-un sertar un tablou secret, unde se arătau sumele pe care generalul Glatz, Moruzov ș.a. urmau să le ia fiecare din fondurile secrete. Actul acesta este în posesia mea și, peste puțin timp, îl voi publica, ca să se vadă în ce hal ajunsese Statul acesta.

Această imoralitate o vedem generalizată. Dl ministru Leon mi-a spus că unul dintre funcționarii săi lua 900.000 lei leafă din diferite comisiuni. Vă întreb dacă o crimă mai mare se poate comite într-un Stat? Câtă inconștiență și imoralitate trebuie să aibă un funcționar, ca el să încaseze în fiecare lună 900.000 lei din diferite consilii.

Domnilor, nu se poate crimă mai mare; și am să introduc pentru aceasta pedeapsa cu moartea și voi executa. Așa cum ei nu au avut grijă de granițele noastre, nu pot să am milă cu astfel de nemernici.

Nimeni nu va trece prin fața Palatului decât ca să se închine în fața unui simbol. El este numai un simbol și nu are dreptul să se amestece în conducerea Statului.

Regelui Carol al II-lea, în anul 1933, când am fost șef de Stat Major, i-am spus: "Ești pe traiectorie, Majestate, și s-ar putea să te lovească glonțul, vei face greșeli politice și Națiunea te va alunga".

Nu numai atunci, dar totdeauna, eu i-am spus adevăruri grozave Regelui și m-am opus chiar formulei: Rege și Națiune, spunând că **întâi trebuie să fie spusă Națiunea**. Din ea trăim, prin ea venim și respirăm, pentru ea trebuie să murim.

Deplinele puteri. - Domnilor, aceste puteri eu nu le-am luat dintr-un instinct bestial - să zic așa - de a porunci unui popor și de a da directive în Stat, de a abuza de putere sau de a mă împodobi cu un absolutism oriental. Țiu să vă spun, am avut, pentru moment, ezitarea dacă e bine să dau sau nu lovitura de Stat, să tai adânc cu bisturiul țele acestea cu care era țesut Statul, simțind că, și de astă dată, voi fi păcălit - și am fost pe o muchie de cuțit să fiu omorât, la ora 3-4 dimineața, când chestiunea era aproape eșuată. Știind însă elementele pe care se sprijinea, am dat această lovitură, trimițându-i scrisoarea prin care i-am cerut să abdice - dându-i timp până la ziuă.

Deci, de deplinele puteri nu voi abuza; eu nici nu am apărut în fața mulțimii, din modestie; nu mă interesează, mă enervează acest lucru. Vă rog chiar să părăsim această plăcere de a ne fotografia cu șefi sau subșefi pentru orice lucru. Deci, să ne punem serios pe muncă și să părăsim toate aceste paiațerii inutile.

Acesta este sensul deplinelor puteri.

Ele nu se opresc la mine, ele merg la dvs. și merg până jos de tot, pe treapta ierarhică și înțeleg prin aceasta ca dvs., odată ce ați primit principiile directoare de conducere, dvs. să vă ocupați și să executați, - să nu veniți la mine cu orice chestiune, ci să aveți curajul de a vă lua răspunderea unei acțiuni. Să învățați pe toți, de la cel mai mic, până la cel mai mare, să-și ia răspunderea unei acțiuni, să-i învățați că sunt în serviciu real. Mai mult, fiind servitorul credincios al Națiunii, el trebuie să se poarte bine cu Națiunea, nu ca până acum, să bruscheze lumea, și aceasta fiindcă deținea o parte din autoritate, închipuindu-și că îi este permis orice.

Omenie în raporturile cu cei mai mici: până azi noi am arătat

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

slugărnicie cu cei mari și brutalitate cu cei mici. Se vedea cum un conducător care avea în stânga un țăran se purta rău cu el și cum, imediat apoi, observând în dreapta lui un individ de sus, se pleca până la pământ.

Deci, în acest sens, să luați deplinele puteri ale mele, care trec la dvs. toți, în celulele în care sunteți, pentru a le întrebuința spre îndreptare.

Instituțiile Statului. O chestiune care mă preocupă este aceea a instituțiilor de bază din acest Stat: Școala, Familia, Biserica, Armata și Administrația Statului, elemente de a căror forță de rezistență depinde însăși ființa Statului.

Deci, aceste elemente trebuie să le dezvoltați. Mai cu seamă mă gândesc la Familie, pe care o vom readuce în căminuri, căci astăzi Familia a ieșit din căminuri. De soț nu mai vorbesc. Dar și femeia ieșind din cămin se duce la cinematograf, face intrigi și chiar spionaj - pe acestea din urmă le voi da fără jenă în fața Națiunii; am avut o răbdare de martir, dar eu știu că erau persoane din înalta societate care veneau să mă spioneze. Le-am primit, stăteam de vorbă și nu mă sfiam să le spun ceea ce gândesc, căci eu vreau să se știe că generalul Antonescu nu cedează. Chiar la Bistrița (Gorj) mi s-a spus să fac o declarație că renunț la politică și am spus că nu cedez și că eu voi învinge.

Și când domnul David Popescu a trimis pe cineva să întrebe dacă scrisoarea legionarilor se răspândește după îndemnul meu, i-am spus celui ce venise că nu se răspândește după sfatul meu, dar o aprob în întregime și i-am mai spus: conștiința mea este curată ca cristalul și de aceea nici Bistrița și nici potopul nu mă înspăimântă și tot cu pumnul la el mor, chiar dacă mă pune între ziduri și dacă mă împușcă.

Domnilor, Școala a fost dezorganizată cu **instituția Străjerlei**, care a scoborât la un nivel foarte jos tot ce era mai demn, ea fiind investită cu puteri ce anihilau adevăratul învățământ și adevărata Școală. Am desființat această instituție și am ordonat să se facă o anchetă. Vă rog să luați notă de inconștiența celor ce erau acolo: în timp ce țara era sfâșiată, Regele s-a dus la Breaza, unde a spus că: "venind în mijlocul vostru, capăt puteri noi". În mijlocul Națiunii nu căpăta puteri, trebuia să se ducă la această paiațerie să se învioreze. Am pus să o desființeze. O să fie o problemă groaznică pe viitor conducerea Statului, pentru că, în trecut, s-a pierdut vremea făcându-se numai paiațerii, ceea ce se poate vedea foarte bine, citindu-se cărțile publicate de dl Sidorovici; o înșirare de cuvinte sunt aceste cărți; totul era gol de fond real, însă plin în schimb de fotografii. Mi-am pierdut timpul ca să văd ce este și acolo și concluzia mi-a fost: fond real, nimic nu era.

Deci, de astăzi, se desființează.

Școala, imediat, trebuie să intre în noua activitate.

Aceasta nu însemnează că Străjeria, în ceea ce are bun, trebuie să dispară, dar să se facă sub autoritatea școlară. Să armonizăm o necesitate cu alta, ca din combinarea lor să putem lua o rezistență folositoare și maximă.

Biserica trebuie curățată, trebuie pusă pe baze sănătoase, ea nu trebuie să servească de tribună publică și nici de negustorie, ci de altar de închinăciune și smerenie în fața forței supreme. În același timp, trebuie să dea slujitorilor Altarului posibilitatea să trăiască. Și eu mă gândesc să creez o viață mai bună mai întâi funcționarilor de jos ai Statului, care formează baza de la care trebuie

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

să plec.

Nedreptatea o vedem și sus: un general de Corp de Armată are 54.000 lei lunar, miniștrii 40.000 lei, iar alții, care stau toată ziua pe stradă, primesc sute de mii. De multe ori oamenii care stau numai pe stradă ajung departe: astfel a ajuns generalul Ilasievici, care nu a citit o carte de cultură generală; la fel generalul Argeșeanu, care nici "Universul" nu-l citea, mulțumindu-se să se creadă bine informat citind afișele.

Iată, domnilor, un general de Corp de Armată și stâlp de apărare al granițelor nu are o carte de cultură generală în bibliotecă, care nu se informează precis; Armata, care este astăzi cel mai complicat organism - în care intră tot ce tehnica modernă a inventat - și aceste mijloace multiple trebuie coordonate, reclamă vaste cunoștințe tehnice și de cultură generală pentru cel ce ajunge la o treaptă de conducere.

Nicăieri nu se cer mai numeroase calități ca în departamentul militar; cel ce nu le are, nu-i conducător, căci generalul trebuie să coordoneze în mod armonios informațiile ce i se aduc și din ele să scoată rezultanta care să-l ducă la victorie. Pentru aceasta trebuie studii, trebuie să pierzi timp reflectând, nu plimbându-te sau stând în cârciumi, cum s-au ales până acum conducătorii noștri.

Dl general Pantazi să aibă în vedere acest lucru.

Chestiunea evreiască. - Eu m-am ferit, domnilor, în toate proclamațiile mele de până acum, să ating această problemă, pentru că, din experiența mea de până acum, m-am învățat că cel ce atacă multe probleme în același timp se încurcă și pierde. Aceasta este o problemă mare pentru noi, dar, în primul rând, trebuie să dau Neamului nostru posibilitatea de a respira liniștit.

Am rezolvat criza regală, mai am de lămurit, temeinic, problema internă, ce pretinde măsuri de ridicarea moralului poporului și, prin autoritatea ce-mi dă trecutul meu, voi aduce toate problemele care vor duce la reconstituirea forțelor Statului, la întărirea lor, și aceasta cât mai curând. Să facem toate sacrificiile, să luptăm din toate mijloacele noastre, să transformăm Statul într-o forță reală. Este o necesitate, căci am ajuns să nu știm ce va veni mâine. Sunt oameni care cunosc problema și care spun că Statul Român foarte curând poate fi chemat să ia parte la o acțiune ca să-și recupereze, în parte, rușinea de care este acoperit azi. Ca să putem face aceasta, trebuie să ne surprindă acest timp pregătiți, capabili să acționăm.

Ca să fim capabili să reacționăm, trebuie să **reconstituim forța Statului**.

Deci, al treilea scop al meu este să reconstitui și să reîntăresc forța Statului, cât mai repede, aceasta începând cu problema Armatei.

Armata trebuie redresată, și ca disciplină, și ca organizare, și ca suflet, în conducerea ei.

În trecut, un rău de care a suferit Statul acesta birocratic a fost că **toate problemele erau rezolvate după ce problema nu mai exista**. Pentru ca problema să ajungă la rezolvare, se ivea un decalaj extraordinar și, în tot acest timp, acest monstru birocratic, cu mii de capete, lucra, se mișca și apoi, când ajungea jos, totul se năruia ca un castel de cărți, soluția nu mai era oportună, nu mai era de actualitate.

Prin urmare, vreau să înceteze acest sistem și ceea ce trebuie să urmăriți

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

dvs. este să faceți ca soluția dvs. să ajungă jos la timp pentru a fi folositoare. Altfel, degeaba cheltuim banii și pierdem timpul.

Aceasta este una din cauzele care m-au făcut să reușesc.

Totdeauna am fost preocupat, acolo unde am fost chemat să dirijez, am fost preocupat și mi-am pus întrebarea dacă ce hotărăsc eu aici corespunde exact cu nevoia care este jos și mă întrebam, dacă aș primi-o eu - fiind jos -, ce aș face. Întrebați-vă și dvs. atunci când dați ordine, dacă ați primi ordinul dat de dvs., ați putea să-l executați? Dacă veți face acest dresaj și dacă el este transmis tuturor subalternilor dvs., veți vedea că aceste probleme se vor soluționa cu oportunitate și nu vom răspunde cu teorii sau absurdități, la realități, cum se petrecea în cele mai multe cazuri.

Chiar pe câmpul de război problemele se soluționează simplu; dar, pentru că fiecare caută să fie cât mai complicat, atunci rezolvarea iese foarte prost și ajunge târziu unde trebuie.

Dați problemelor soluțiuni simple, pentru a răspunde jos soluțiunea dvs., pentru a fi oportună măsura dvs.

Acesta este principiul.

Demobilizare. În cadrul acestui principiu, m-am gândit la demobilizarea Armatei și, în același timp, să pregătesc lucrurile, să dau posibilitate ca jos și pe toată suprafața țării să putem lucra, pentru ca la anul să avem hrană. Am dat deja instrucțiuni dlui general Niculescu și d-sa, împreună cu dl Pantazi, trebuie să procedeze foarte serios la acest lucru.

Descongestionarea Statului, atât sub raportul cheltuielilor, dar mai ales mă gândesc la producție, la brațele de muncă ce sunt necesare la țară și ca aceste brațe să fie puse la timp la muncă, nu după aceea; să ajungă la locul destinat din vreme și pe toată suprafața țării să se întâmple acest lucru.

Foștii conducători nu s-au gândit deloc la acest lucru. S-au făcut rechiziții grele; în toate părțile am văzut fel de fel de mijloace de transport fără să facă nimic. Am plimbat o armată de pe o poziție pe alta și am cheltuit miliarde, ca să nu facem nimic cu ea. Năruiam Statul din punct de vedere material cu aceste deplasări, fără să facem nici o acțiune, distrugând, în același timp, căile de comunicație, distrugând Căile Ferate. Aceasta a dus la consecințe fatale pentru Căile Ferate, nici nu au mai putut face față nevoilor ei.

De aici, o repartizare insuficientă a bogățiilor.

Căci, în mare măsură, criza economică de azi este o problemă de repartiție. Nu este admisibil într-un Stat organizat, ca la Dorohoi să cumperi cartofii cu 60 bani kg și la București să dai 6 lei pe același kg de cartofi. **Dacă repartiția ar fi bună, prețurile s-ar nivela de îndată.** Și pentru a soluționa acestea, trebuie să lucrăm într-o perfectă armonie.

Să nu mai întrebuințăm, domnilor, referate.

Eu, nici în Armată și nici în Ministerul de Război, nu am rezolvat problemele cu referate, cu comisiuni.

Unde este comisiune, nu este dorință de a rezolva problema, ci numai dorința de a se acoperi de responsabilitate și de a încasa bani.

Să vă luați responsabilitatea toată și ca să lucrați cum trebuie, să fie fiecare la locul său și să muncească acolo. Pentru că, pe plan militar, ne-am prăbușit în mare măsură, fiindcă a fost un șef de Stat Major, dl Ţenescu. De

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

câte ori i se supunea o chestiune, spunea pur și simplu: "se va aviza", în schimb își caligrafia numele pe patru coloane și pentru a scrie aceste simple cuvinte "se va aviza", avea titlul pompos de care se folosea dânsul. Pierdea două minute ca să pună soluțiunea și zece minute pentru a-și enumera titlurile. În chestiunea Basarabiei, acest general, cu presiuni enorme asupra Căilor Ferate, s-a împins tot fierul Țării Românești - și toată țara știe; sunt munți de fier care s-au dus acolo, ca să nu facem nici o fortificație. În schimb, propaganda cea mai exagerată a umplut lumea întreagă cu fotografii de fortificații românești.

Această rușine nemaipomenită se datorește acelorași oameni nepricepuți, care au concentrat toată Armata să sape în mocirlă, ca tot ce aceasta făcea iarna, primăvara, când au venit apele mari, să niveleze tot, și iar o luam de la cap. Acestea au fost fortificațiile, fortificații despre care Regele spunea: "am închis România într-un brâu de foc".

Zece ani s-a zbătut această țară cu o problemă care era rezolvată: **puterea Regelui**, pe care eu am dat-o jos fără să am pe nimeni în spate. Nici pe dl Crainic, nici chiar pe dl Mihai Antonescu. Numai cu două persoane l-am dat jos, și aș fi făcut acest lucru mai de mult, dacă găseam înțelegere la un om politic român. L-am dat jos păstrând la loc toate organele pe care se sprijinea, blocându-i pe toți în ultimul moment. Dacă Argeșeanu era aici, făcea baie de sânge, dar îl trimisesem, cu 24 de ore înainte, în Dobrogea, iar generalul Popescu dormea aici (la Președinție) într-o cameră, în pijama, spunându-i că trebuie să fie aici; îl căuta Palatul și nu-l putea găsi. Când se va scrie vreodată istoria acestei lovituri de Stat, se va vedea că au fost lucruri bune de opera comică. Căci manifestațiile de 200 de tineri și cele câteva focuri de armă ce s-au tras nu pot fi socotite ca o revoluție autentică.

Deci, demobilizare generală, Pantazi, repede și în perfecte condiții de organizare și de pregătire, ca să nu dăm acel spectacol de altădată, să ne dăm aerul de victorioși, deși eram o armată înfrântă.

Deci, **ordine** și să se înceteze cu rechizițiile neomenești, să nu se mai ia din curțile oamenilor cai, căruțe, instrumente de tot felul etc., fără măsură, și să se cerceteze toate abuzurile ce s-au comis. Se rechiziționau automobile, nu pentru interesul Armatei - se știe acest lucru și cunosc cazuri concrete (să le stabilești și d-ta Pantazi) - se rechiziționau automobile de milioane, și anumiți domni plecau cu ele să facă petreceri și chefuri la Snagov; venind nebunește, s-au ciocnit cu alt automobil, să zicem, și au chemat pe proprietar să dea declarațiune că mașina i-a fost dată înapoi în bună stare. Nu pot defini aceasta altfel, decât **jefuire a cetățenilor** și, cum avutul Statului se compune din avutul fiecăruia, Statul însuși era păgubit.

Toți domnii aceștia vor fi scoși la iveală și îi voi destitui pe toți.

Semnarea decretelor. Domnilor, când am discutat deplinele puteri, am hotărât că, în cadrul prerogativelor regale, Regele semnează un singur decret: este Înaltul Decret de numire a primului-ministru. Toate celelalte mi-am rezervat să le semnez eu, de ce să mai pierdem timpul cu contrasemnări.

Prin decizii se rezolvă toate problemele, până ce vom organiza Statul. Trebuie să înlăturăm stagnarea ce a fost totdeauna în funcționarea mecanismului Statului, din cauza așteptării cu ceasurile a miniștrilor în Cabinetul

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

primului-ministru, a directorilor la cabinetele miniștrilor. Și când așteaptă directorii acolo, așteaptă alții și mai jos și pierdem prea mult timp. Dacă ar fi vreodată o putere omenească ca să stabilească vremea ce se pierde de cetățeni la ușa miniștrilor, la ușa directorilor de cabinet, la discreția ușierilor etc., vă dați seama că acest timp poate fi evaluat în miliarde.

Eu am avut o **metodă de lucru** pe care am aplicat-o și o voi aplica: tot ce vreau să vi se aducă la cunoștință, să se facă **scris**. Tot ce vedeți aici sunt lucruri scrise de mine și alți câțiva domni, pe care nici nu i-am cunoscut până acum, dar care mă ajută foarte bine. Cine scrie, însemnează că vrea să-și ia o răspundere și nu trebuie să ezitați de a vă lua răspunderea, fără răspundere nu se poate progresa. La mine, întrebuințați metoda aceasta și vă rog să luați dispoziții: **Nimeni să nu mai stea la ușa unuia care este mai mare decât el** și nimeni să nu intre la altcineva în timpul cât lucrează și să nu-l întrerupă, să i se adreseze numai prin scris. Făcând altfel, nimeni nu lucrează, fiindcă tot timpul sună telefoanele, se trântesc ușile, este deranjat la fiecare pas și munca devine atunci o adevărată acrobație; mi se pare că din această pricină - comunicări verbale și telefonice - am ajuns o națiune de nebuni și nu mai facem nimic complect. Am început o chestiune, trebuie să mergem până la sfârșit, putem să dăm ceva care să aibă o suită normală. Și atunci, dacă aveți un dosar aici, altul sub el și astfel puse toate dosarele, rezolvați o chestiune, puneți dosarul alături ș.a.m.d. Eu nu ascult niciodată pe cineva care își spune verbal o chestiune. Mie să-mi dați hârtia, să-mi dați lucrarea scrisă. Dacă hârtia este bine studiată și făcută simplu, lapidar, ea va fi rezolvată (nu pe 20 de pagini), căci atunci nimeni nu le mai citește, mor în eternitate pe birourile dvs., mor în toate părțile. Vă repet, **lapidar**; cine nu este în stare să prezinte lapidar o problemă, înseamnă că nu este locul lui acolo unde se găsește. Nu am nevoie de referate. Veți avea scrisoarea mea către Rege - 20 de rânduri, atât, - dar sunt în aceste rânduri tot sufletul, tot creierul și toată musculatura celui ce vorbește astfel. După ce ați umplut coșul, sunați ușierul, care le împarte la birouri. Sunt chestiuni scurte pe care le puteți cerceta cu șeful dvs. de Cabinet, care nu este acolo pentru a face intrigi, a fuma sau a primi cucoane, el stă acolo pentru a face legătura între dvs. și lucrările subalternilor. Sunt probleme care au nevoie de explicațiunile celor ce le-au rezolvat, dar eu desfid să mi se prezinte mie o problemă bine studiată; indiferent de specialitate, dacă se prezintă sub această formă, eu o înțeleg și, dacă mi-a dat Dumnezeu acest creier întreg și bine compartimentat, pot să dau soluțiunea celei mai delicate probleme.

Deci, simplificați, acționați și soluționați dvs. problema, dar soluționând să nu creați noi probleme, ca să fie scurt timpul în care se rezolvă între cel de jos și cel de sus; atunci soluțiunile vor fi oportune.

Să încetați, chiar de mâine începând, să mai stea cineva la ușile dvs. - și voi face vizite speciale pentru aceasta. Când eram la Statul Major, pe sălile mele nu era nimeni. Nu are nevoie ca țăranul din Dorohoi să vină la București pentru a-și aranja o socoteală. Eu am înființat în toate instituțiile unde am fost, ca pentru fiecare cerere ce mi se face să se dea un număr dintr-un chitanțier și, pe de altă parte, eu aveam un registru de control pentru aceste cereri, unde vedeam când a intrat chestiunea, când s-a soluționat și când a ajuns la destinație, iar când găseam un decalaj anormal, înțelegeam că undeva a fost

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

trândăvie. Cum acest control este totdeauna posibil, subalternii își vor face permanent datoria și toată lumea se va pune pe lucru. Aveam birouri unde nu intram șase luni, dar fiecare, așteptându-se să fie controlat dintr-un moment într-altul, muncea cu sârguință.

În dorința mea de simplificare, voi reduce numărul ministerelor, căci mai înainte se crea postul întâi și după aceea se puneau scaunele și mesele, apoi secretarii și, în urmă de tot, hârtiile. În 1933, când eram la Statul Major, existau ofițeri care nu rezolvau o hârtie pe săptămână, iar de hârtie se ocupau treizeci sau patruzeci de funcționari. Lipsa de organizare din trecut și lipsa de control ne-au fost fatale și au făcut să pierdem multă vreme. Organizarea va ușura exercitarea controlului și, ca să puteți economisi timp, trebuie să simplificați, și pentru aceasta trebuie să suprimați.

Să suprimați fără milă tot ce este parazit.

Corpul Statului s-a umplut de paraziți, dar cum nu pot să las funcționarii pe drumuri, o să creăm un cadru disponibil, în care vom trimite pe toți cei de prisos și din el vom umple tot ce se va ivi necesar, nu vom chema alții din afară. Vom fi foarte severi cu acei care au intrat în funcții pe care nu le meritau, prin nepotism, polițism, hoțism etc. Există, domnilor, sergenți de stradă, feciori de oameni bogați; aceasta nu înseamnă că și-au pus vreodată tesacul acolo, ci merg numai să-și ia leafa o dată pe lună. Sunt neveste de general care, o dată pe lună, se duceau la Serviciul Secret și încasau 20 sau 30 mii lei, pentru că spuneau unor indivizi anumite informații. Nu mai departe decât aici, în Președinția noastră de Consiliu, un om era în două comisii de aici și lua de la una 50 mii lei pe lună și de la alta 30 mii lei, în afara salariului, în timp ce un ministru abia are 40 mii lei pe lună.

Sunt așa de rușinoase aceste lucruri, că nici în Honolulu nu cred să le poți întâlni. Am ajuns Abisinia Europei; noi vedeam că nu mergeau bine lucrurile, dar nu ne îngrijeam să le îndreptăm.

Domnilor, luați în brațele sufletului dvs. de români angajamentul de a rezolva aceste lucruri, care angrenează Statul nostru.

Justiția. În privința vinovaților, eu nu sunt dispus să trag un văl peste responsabilitățile politice, morale, istorice și responsabilitatea materială, însă nu o voi face cu răzbunare, nu în mod arbitrar.

Voi repune Justiția în cadrul ei, în care trebuie să stea Statul. Statul a căzut și pentru faptul că omul, cetățeanul, a pierdut încrederea în rolul pe care trebuia să-l aibă Justiția, în speranțele pe care cel ce are dreptate și le pune în casele dreptății. Ori, toată lumea, la un moment dat, nu a mai avut convingerea că la tribunale se poate găsi Justiția. Mie chiar, pentru a mi se distruge situațiunea ce ocupam, mi s-a făcut un proces faimos de bigamie, despre care ați auzit, mie, care nu am primit în viața mea o observație pentru integritatea mea sufletească. Am plecat de la 10 ani de acasă, fără cămașă pe mine și neprimind nici un consiliu de administrație și neluând de la nimeni nici un ban, trăind cum am putut, dar totdeauna în modul cel mai corect și nu am pierit trăind astfel. Când eram în Școala de Război, deseori nu-mi erau suficienți banii și mă culcam fără să mănânc, dar nu mi-a trecut prin gând să vând casa părintească.

Să ne învățăm fiecare să trăim cu mijloacele noastre și să nu ne lăsăm

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

prinși de dorința bogăției, a câștigului, nici prin cărți sau așa-zisa înaltă societate. Mai ales domnii ce dau dreptatea să fie animați de cele ce am spus și să reflecteze la ele.

Deci, Justiția trebuie pusă pe baze sănătoase, și aceasta într-un timp scurt, ca să nu mai avem judecători și chiar prim-miniștri care să spună solemn că Regele Carol al II-lea era Regele Soare al României. Și astăzi îmi sună în urechi acest lucru. După cum nu am putut uita că dl procuror general Viforeanu, întorcându-se de la locul crimei ce se făcuse, a spus: "s-a făcut dreptate".

Nu am făcut omor decât pentru a apăra Statul, pe câmpul de luptă. Am refuzat ieri să trag în lumea de pe stradă, ce manifesta, deși toată lumea îmi cerea să trag. Este foarte ușor să tragi în mulțime și să omori 10 sau 20 inși, dar când faci aceasta să-ți iei și responsabilitatea gestului, iar nu unul să ordone crima și alții să-și ia răspunderea. Cunoașteți cu toții ușurința cu care mai înainte se trăgea în cei ce manifestau. Eu am vrut ca nici Tronul și nici strada să nu fie pătate de sânge, căci aș fi fost cel mai nenorocit om ca să cuceresc frânele Statului cu sânge. O făceam cu sânge, dacă nu puteam altfel, căci trebuia să scap țara aceasta de pacostea în care căzuse.

Revenind la Justiție, vă rog să-mi dați numele persoanelor ce au judecat strâmb, care au judecat din ordin, care au fost chemați de dl Urdăreanu, pentru a-i sancționa cu toată severitatea pe toți acești domni magistrați, în orice situație s-ar găsi acum, fiindcă nu merită să rămână și nu mai au ce căuta în acel loc.

Personal, nu am nimic cu acești oameni, regret că nu-i pot păstra, dar Statul acesta vreau să respire și vreau să se înțeleagă că injustiția se pedepsește. Am fost consternat, să vină dl Viforeanu de la locul crimei și să spună - dânsul, care trebuia să interpreteze în gradul cel mai înalt justiția într-o țară - să spună: "Domnilor, viu de la locul crimei și am constatat că s-a făcut dreptate". Cum s-a făcut dreptate, când ei nu apăruseră în fața nici unui Tribunal? Vă amintiți, asasinul lui Doumergue, care era un adevărat simbol pentru Franța, care își pierduse toți fiii pe câmpul de onoare, căci de aceea îl alesese Franța, doi ani a judecat Justiția franceză, pentru a da o hotărâre de vinovăție. În Germania, domnilor, nici astăzi nu s-a dat hotărârea contra celui ce a aruncat <în aer>, la München, sala celebră de întâlnire a vechilor național-socialiști. Vedeți cum se judecă într-un Stat civilizat, așa să fie și la noi. Să se dea soluțiile la vreme și să înceteze arbitrarul. Dacă cei pedepsiți vor fi numeroși, nu ne vom speria, căci avem invazia judecătorilor ce ne vin din teritoriile părăsite.

Veți avea aceeași atitudine severă în toate departamentele cu acei care au făcut nedreptăți: în Poliție, în Finanțe și chiar în Ministerul de Externe, fiindcă și în acest minister se petreceau multe fapte nepermise; miniștri care au plecat cu toată argintăria Legației, alții care și-au însușit covoare.

Lucrurile trebuie publicate și reprimate de opinia publică. Dl Manoilescu să sancționeze imediat pe vinovați, și d-sa știe la cine anume fac aluzie. Să se știe, domnii miniștri din străinătate nu sunt trimiși acolo să facă averi și să trimită telegrame - când, cu puțin timp înainte, se dau după toți pomii ca să nu se întâlnească cu acest Antonescu. Este o rușine!

Funcționarii. Funcționarii aceștia care au complicat aparatul de Stat și l-au anchilozat vor fi scoși de acolo de unde sunt inutili, dar nu-i vom arunca

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pe drumuri. Ei își vor găsi lucru, căci vom crea noi posibilități.

Alte ministere. Între alte ministere, unul la care corupția a fost fără pereche este Ministerul Muncii. Fără milă au speculat banul muncitorului, fără milă voi fi cu activitatea acestor satrapi din trecut. Deocamdată, rog pe dl Ghițescu să înceapă o purificare. Eu am o memorie drăcească și, când voi veni acolo și voi vedea că nu s-a făcut nimic, fără să am obiceiul de a amenința, voi trece la fapte. L-am pedepsit eu pe acela căruia i se spunea "câine roșu" și nu m-am plecat nicicând în fața unuia mai mare, dar care nu merita să fie mare. De când mă știu duc această luptă, care apoi, prin numele meu și prin mijloace legale, au făcut să reușesc și Dumnezeu m-a ajutat.

Raporturile dintre public și autorități. Țin foarte mult ca să se schimbe sistemul de până acum cu cele două caste: publicul, care contribuie, care are nevoie și care trebuie să fie normal satisfăcut, **era maltratat**, de o parte; a doua castă, acei care trăiau prin banul lui și care îl maltratau. El, publicul, are dreptul să mă maltrateze pe mine dacă nu-l voi servi. El are dreptul să mă maltrateze, eu am datoria să mă supun. El are dreptul să mă mustre, dacă am ajuns la o situație pe care nu o merit.

Impozitele vor forma obiectul unor preocupări serioase. Noi, în loc să creăm în acest Stat organe producătoare, care indirect să îmbogățească Vistieria, am îngrădit posibilitățile de producție, cu impozite. Să creăm organe producătoare, aici e problema: când vom reuși să dăm țăranului plugul și vitele necesare și să-l învățăm să se hrănească și să-l punem în condiții de viață optime, el va avea un randament de muncă mai mare, de unde va ieși **posibilitatea să adunăm, cu impozite mult mai mici, sume mult mai mari**. Aceasta este problema vitală a poporului acesta.

Automobilele instituțiilor. Vă rog să luați măsuri să nu se mai acorde automobile personale decât pentru miniștri și subsecretari de Stat. Acelea vor fi alese dintre cele ce consumă mai puțin. Automobilele grele le vom vinde și vom obține pe ele prețuri mai mari, fiind automobile ce nu se mai importă; vom cumpăra, în schimb, automobile de un tip standard, pentru a găsi mai ușor și piese de schimb. Surplusul de automobile îl vom da acolo unde trebuie să fie: la județe, ca tehnicienii să se poată deplasa în sate și să nu mai avem spectacolul inadmisibil ca medicii și tehnicienii să facă birocrație, în loc să facă aplicațiune pe teren (unde nu aveau cu ce să se ducă). Pentru nevoile serviciului, faceți automobile de serviciu, care să fie controlate și să nu circule decât în serviciu comandat.

Îmi aduc aminte că generalul Samsonovici folosea pentru sine trei automobile "Packard" de-ale ministerului: unul pentru el, unul pentru soție și altul pentru copiii d-sale, și aceasta numai pentru că se ducea câteva ore la Statul Major să fumeze; făcea numai referate - și aceasta timp de aproape 7 ani. I-am zis: "De ce nu pleci de aici?" Mi-a răspuns: "Dacă plec eu, vine altul la fel". Acest răspuns nu-l acoperă de răspundere și nu-l va acoperi de răspundere în fața istoriei. În șapte ani, nu a făcut nimic, eu dacă aș fi stat trei ani numai, aș fi făcut o altă armată.

Dar cum să se facă lucruri serioase, când fiecare se gândea numai la sine. Nu-mi explic cum oameni cinstiți să-și poată face avere de sute de milioane. Eu nu-mi imaginez cum se poate realiza acest lucru, afară dacă nu cumva ai o

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

invenție diabolică, ce-ți aduce bani cu nemiluita.

Datorită corupției și intervențiilor, Poliția și Siguranța Statului au fost dezorganizate sistematic.

Un Stat fără Poliție și Siguranță este la discreția tuturor furtunilor - și la discreția tuturor furtunilor a fost Regele Carol al II-lea, care mi-a dat posibilitatea să fac această schimbare. Și pot spune că nu se făcea nimic, chiar la Palat, fără să nu-mi fie adus la cunoștință imediat, de oamenii săi, care-i erau atât de credincioși, că făceau aceasta. Cunoscând cât de slab era acest edificiu, mi-a trebuit numai îndrăzneală ca să lovesc. Riscurile nu erau excluse, desigur, dar eu am plecat de la această simplă judecată: m-am dus la război să mor pentru țară, mă duc, în timp de pace, să mor pentru a reconstitui România. Dacă muream, eram foarte fericit!

Prerogativele regale. V-am spus, Regele rămâne ca un simbol. El nu are dreptul să se amestece și nu are dreptul, chiar dacă va fi o capacitate, Regele de mâine - dacă această instituțiune se va mai păstra, în furtuna care a răsturnat toate Tronurile din Europa -. El trebuie să rămână în cadrul pe care l-am hotărât. Nu mai putem primi mentalitatea din Antichitate sau mentalitatea din Evul Mediu, că El este o ființă providențială pe pământ, că este reprezentantul lui Dumnezeu, de care este inspirat (și știm că Împăratul, care declara acestea, ce a făcut din Germania, în 1914, și vedem unde a dus și Regele nostru România, în 1940).

Regele nu iscălește în Statul Român decât un singur Înalt Decret: Decretul de numire a primului-ministru, aceasta pentru a termina odată cu anchilozarea Statului.

Voiam ca amnistia și grațierea să-mi aparțină mie deocamdată, sunt gata însă să trec între prerogativele regale și pe acestea, dacă țineți atât de mult (dar v-aș aminti ceea ce am văzut că făcea Regele Ferdinand I în timpul Războiului de Întregire, când își trecea tot timpul desemnând cruciulița "Mihai Viteazul" - și aceasta o făcea și Wilhelm al II-lea - și citind sau alegând pe acei propuși la decorare pentru merite de război. Nu avea nici un criteriu obiectiv. Se orienta după grandilocvența ofițerilor ce propuneau, fără să intre în detalii).

După cum am spus aici, viitorul prim-ministru trebuie să fie neapărat numai cu depline puteri, și aceste puteri trebuie să le vedeți în sensul în care vi l-am arătat eu.

În conducere se pot produce lesne greșeli și aceste greșeli trebuie să fie pedepsite. Este mult mai ușor ca Națiunea să dea jos un prim-ministru și să aleagă un altul, decât să dea jos un rege. Îi propusesem Regelui Carol al II-lea să intre în regență mai întâi, ca astfel să-și spele păcatele trecutului, și târziu, când Mihai va ajunge major, Mihai putea să abdice în favoarea părintelui. Dacă făcea astfel, nu ar fi ajuns să fie acuzat de atâtea nenorociri aduse Țării, cum este acuzat astăzi. Iar jurământul ce i s-a făcut atunci Regelui Carol al II-lea mă face să spun că toți funcționarii ce l-au depus au fost sperjuri, căci noi jurasem credință altui rege. Când punem un Stat pe baze imorale, când o Armată își calcă un jurământ legal, nu puteam spera să ajungem la o soartă mai bună decât aceea pe care o trăim azi.

Dacă unele din măsurile ce am luat, găsiți că nu respectă anumite forme, aceasta este pentru că nu am avut nimic cugetat și pregătit, căci mă preocupa

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

teribil problema ca nu cumva să mor înainte de a-l da jos pe acest Rege.

Primesc observațiile dvs., dar vă rog să înțelegeți că recalcitranți nu vor exista sub generalul Antonescu. Cel ce este recalcitrant, îl consider trădător și trădătorii merg la zid.

Spun aceasta acum, la fel cum îi spuneam altădată Regelui Carol al II-lea: tâlharii să fie puși la zid - lucru care-l supăra peste măsură. Și tâlhar, eu înțeleg că este și cel ce nu-și face slujba și nu se supune în chip desăvârșit.

Omul și salariul. Munca trebuie răsplătită, desigur, dar răsplata cea mai bună este conștiința că ți-ai făcut datoria.

De aceea, am să aplic formula: **omul și leafa**.

Cine sabotează, pentru că nu mai ia sute de mii de lei, ca până acum, trebuie imediat destituit. Și aș fi fericit ca dvs., într-o săptămână, să veniți la mine cu maldăre de destituiri, căci eu îmi iau răspunderea în fața istoriei să deparazitez Statul.

Mulțumesc dlor subsecretari de Stat de la Domenii, Instrucția Publică și Propagandă, pentru munca depusă în slujba Țării, dar, în dorința mea de simplificare a aparatului administrativ, am hotărât să reduc Subsecretariatele de Stat și chiar mai multe Ministere.

Vă rog să mergem acum, pentru ca dvs. să depuneți jurământul conform Decretului-lege nr. 3067 din 6 septembrie 1940.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 169 (fost 167)/1940, f. 1-17.

2. 1940 septembrie 18. *Se discută despre: reorganizarea ministerelor; Aviație; Marină; Lucrările Publice; Afacerile Interne; Comunicații; Justiție; Agricultură; aprovizionarea populației; prețuri; Educație Națională; Culte; propaganda internă; politica externă; chirii; refugiați etc.*

ȘEDINȚA CONSILIULUI DE MINIȘTRI

din 18 septembrie 1940

Ședința se deschide la ora 17,30, sub președinția dlui g-ral Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român, președintele Consiliului de Miniștri și ministrul Apărării Naționale. <Participă: g-ral C. Pantazi, subsecretar de Stat pentru Armata de Uscat pe lângă Ministerul Apărării Naționale; George Cretzianu, ministru secretar de Stat la Departamentul Finanțelor; prof. Gheorghe Leon, ministru secretar de Stat la Departamentul Economiei Naționale; comandor Gh. Jienescu, subsecretar de Stat pentru Aer și Marină, pe lângă Departamentul Apărării Naționale; V. Dimitriuc, subsecretar de Stat la Departamentul Economiei Naționale; Mihail Sturdza, ministru plenipotențiar, ministru secretar

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

de Stat la Ministerul Afacerilor Străine; prof. Pompiliu Nicolau, ministru secretar de Stat la Departamentul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; g-ral Gh. Dobre, subsecretar de Stat pentru Înzestrarea și Administrarea Armatei, la Ministerul Apărării Naționale; lt.-col. prof. Nicolae Dragomir, ministrul subsecretar de Stat al Coordonării și Statului Major Economic; g-ral C. Petrovicescu, ministru secretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne; prof. Mihai Antonescu, ministru secretar de Stat la Departamentul Justiției; prof. Traian Brăileanu, ministru secretar de Stat la Departamentul Educației Naționale, Cultelor și Artelor; Horia Sima, ministru secretar de Stat, vicepreședintele Consiliului; inginer N. Mareș, ministru secretar de Stat la Ministerul Agriculturii și Domeniilor; Petre Nemoianu, subsecretar de Stat pentru Agricultură și Zootehnie, pe lângă Departamentul Agriculturii; Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat pentru Colonizare și Populația Evacuată, la Ministerul Economiei Naționale; Alex. Constant, subsecretar de Stat pentru Presă și Propagandă, pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri; C. Papanace, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Finanțelor; V. Iașinschi, ministru secretar de Stat la Departamentul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale>.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, fiind primul nostru Consiliu în noul regim, cerut și așteptat de țară, vă cer să vă uniți cu mine, ca Dumnezeu să binecuvânteze lucrările noastre de acum înainte.

Sper că dvs., cu toții, v-ați pătruns de necesitatea, care este absolut imperioasă, ca în era nouă să începem cu oameni noi, cu mentalitate nouă, cu muncă fără preget și cu conștiințe care să nu aibă nimic de reproșat.

De acum înainte să nu mai așteptați de la mine sfaturi în această privință.

Timpul vorbelor a trecut de mult.

Timpul faptelor era așteptat, iarăși, de mult.

*
* *

În ultimul Consiliu de Miniștri am dat o serie de directive cu caracter general, măsuri asupra cărora nu mai revin acum. N-am avut timp să revăd, până acum, notele luate. Când voi avea timp, le voi revedea, le voi da forma definitivă și vi le voi da dvs., pentru ca să le aveți drept directive în activitatea dvs. Acum nu mai revin asupra lor. Ar trebui să vorbesc două ceasuri, dar nu e timp de vorbă.

Astăzi aș vrea să vă ascult pe dvs., pe fiecare, ce ați constatat în aceste două zile la departamentele dvs. și ce aveți de obiectat asupra dezarmoniei care există în Stat - pentru că există dezarmonie în Stat - și asupra nevoilor care trebuie urgent satisfăcute în cadrul fiecărui departament și armonizate toate în cadrul Statului.

Am să încep cu Armata.

Cu sistemul acesta, veți auzi toți care este situația și ce trebuie să faceți în cadrul Statului în ce privește apărarea națională.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Pantazi: Domnule General, ne trebuie, în primul rând, un fond de rulment pentru a ne face, pe de o parte, o complectă stocare pentru o lună de zile, iar pe de altă parte, pentru a cumpăra ceea ce ne trebuie pentru iarnă, ca să evităm în felul acesta o viitoare urcare a prețurilor. Aceasta este o primă chestie.

G-ral I. Antonescu: Este prima chestie. Am văzut în situația de la Banca Națională că s-a dat la Armată un fond de rulment de 580 milioane, dacă nu mă înșel. Care este situația, domnule ministru de Finanțe?

G. Cretzianu: Aproximativ 500 milioane.

G-ral C. Pantazi: Nu este așa. Fondul normal pe luna aceasta este 1.200.000.000 lei. Nu ni s-au dat decât 300 milioane, iar 500 milioane este fondul pentru septembrie, care trebuia să-l primim. Am luat împrumut de la Banca Națională, în locul lui, 3 milioane și jumătate.

G-ral I. Antonescu: Punctul meu de vedere în această privință, pentru economia națională, este că existența unui fond de rulment este absolut necesară. Trebuie neapărat să se dea acest fond instituțiilor care trebuie să-și facă aprovizionări pentru iarnă, pentru că, dacă nu avem acest spirit de prevedere, atunci Statul cheltuiește de două și de trei ori mai mult cu procurarea articolelor pentru aprovizionare. Se scumpesc mărfurile, le plătim mai mult și atunci tot Statul păgubește.

Am luptat pentru această problemă, pentru fondul de rulment, de când eram șef de Stat Major, de când eram ministru. De atunci s-a introdus chestia fondului de rulment. Dvs. cereți două miliarde.

G-ral C. Pantazi: Pentru Armată: 2 miliarde și ceva.

Gh. Leon: Pentru luna trecută s-au alocat 300 milioane pentru nevoile Armatei, pentru că se contase foarte mult pe demobilizare. Se pare că de atunci s-au schimbat împrejurările. De aceea ministrul de Finanțe este pus într-o situație neplăcută: de a constata că, în loc să aibă de plată sumele corespunzătoare, este trecut cu sume mai mari.

Pentru ca, totuși, să se poată face față nevoilor, s-a apelat la Banca Națională, de unde s-au luat circa 800 milioane lei. S-a deschis un credit, dar acesta era un credit provizoriu, care a urmat să fie acoperit de către Ministerul Finanțelor.

Domnul ministru al Armatei cere să i se pună la dispoziție un fond de rulment de 2 miliarde, pentru nevoile generale ale Armatei, ca să poată pune la punct chestiunea aprovizionării.

G-ral I. Antonescu: Cât trebuie până la recolta viitoare?

G-ral C. Pantazi: Nu-mi aduc aminte cifra acum.

G-ral I. Antonescu: Altădată să veniți la Consiliul de Miniștri cu datele la dvs., ca să discutăm pe baze pozitive.

G-ral C. Pantazi: Este un prim fond de 400 milioane lei și un altul pentru aprovizionarea cu lemne, fasole, cartofi etc.

G-ral I. Antonescu: Dumneata ai calculat pe Armata mobilizată?

G-ral C. Pantazi: Pe 800 mii de oameni.

G-ral I. Antonescu: Este o Armată mobilizată. Ați socotit reducerile?

G-ral C. Pantazi: Am socotit că vor rămâne 800 mii dacă fac reducerile

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

de 25%.

G-ral I. Antonescu: Nu putem întreține în tot cursul iernii 800 mii de oameni. Este o imposibilitate pentru bugetul Statului, pentru că nu putem să ne pretăm la starea de uzură a finanțelor și de enervare a poporului român, cu concentrări continue.

Prin urmare, calculul trebuie să fie făcut cu efective mult mai reduse, pentru că, din două una: ori situația externă se clarifică și atunci n-avem nevoie de 800 mii oameni, ori nu se clarifică și atunci trebuie să găsim o altă soluție, în acord cu Axa.

Acesta este un prim punct de privire.

Prin urmare, d-ta trebuie să ții socoteala că, această armată nu va mai sta mobilizată la efective atât de mari. În tot cazul, chiar dacă efectivele - și aceasta o spun pentru toate Departamentele Armatei - efectivele combatante vor fi mari, totuși ele vor fi reduse la minimum necesar, pentru ca ceea ce consumă, cu serviciile și rechizițiile, cu aprovizionarea să nu depășească bazele pe care le-am hotărât.

Prin urmare, trebuie fondul de rulment pe care-l cereți. Cifra însă de două miliarde este calculată pe o bază care întrece <pe> aceea la care mă gândesc eu. Nu se poate ține în cursul iernii, până la recolta viitoare, o armată de 800 mii de oameni. Nu poate suporta bugetul Neamului Românesc: ar fi ruina țării. Cu sistemul acesta am merge la o catastrofă a Neamului Românesc.

De aceea: efective mult mai puține. În Moldova avem efective întărite, este adevărat, dar nu acelea pe care le presupui d-ta.

În privința demobilizării ce s-a făcut?

G-ral C. Pantazi: În Moldova s-a oprit demobilizarea; în celelalte părți se procedează conform ordinelor.

G-ral I. Antonescu: Am dat instrucțiuni lui Ioanițiu să demobilizeze până la 30%. Când începe demobilizarea?

G-ral C. Pantazi: La 16 septembrie.

G-ral I. Antonescu: 16 septembrie a trecut. Dvs. nu știți dacă a început?

G-ral C. Pantazi: Nu.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să urmăriți, cu date precise, dacă ordinele date de dvs. se execută sau nu.

G-ral C. Pantazi: Ați ordonat direct și n-am fost încunoștiințat.

G-ral I. Antonescu: Am discutat în Consiliul care a avut loc în Statul Major. Mâine dimineață să știu toată această chestiune. Să cunosc: ce e cu demobilizarea, cu darea drumului rechizițiilor, cu trecerea soldaților și a rechizițiilor de la diferite unități la ajutorarea muncii câmpului, în zonele unde se găsesc, pe echipe, care să meargă să ajute localnicilor la arat.

Toate acestea trebuie puse în aplicare imediat. Avem trupe în Moldova, în Transilvania. Ele trebuie întrebuințate, cu oameni, cai, căruțe, cu toate mijloacele, în agricultură. Să intervină după un plan bine alcătuit în munca câmpului și, de comun acord cu prefecții și instrucțiunile Ministerului Agriculturii, să intervină trupele la lucrul câmpului. Dar imediat. Munca să se facă sistematic. Să se facă aratul, să vină apoi tractoarele și toate celelalte.

Revenind de unde am plecat: fondul de rulment trebuie dat.

Gh. Leon: Până acum, finanțarea mobilizării se făcea de către Ministerul

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Finanțelor, printr-o cotă lunară de 2 miliarde. Din acești bani, Armata se alimenta cu ceea ce avea nevoie.

G-ral I. Antonescu: Era alimentată la zi?

Gh. Leon: La zi.

Domnul g-ral Pantazi acum spune: îmi trebuie un fond de rulment, pentru că vreau să evit viitoarele diferențe de prețuri, ce ar interveni la articolele cu care am nevoie să mă aprovizionez: cartofi, fasole etc. Fasolea s-a urcat de la 13 la 18 lei. Trebuie acoperit surplusul de cheltuieli.

Dar suma de 2 miliarde lei n-a fost totdeauna fixă. Am dat 2 miliarde, dar n-am spus: mai mult nu dau. Dacă cheltuielile erau mai puține, diferența se făcea venit la Stat. Așa încât sumele cerute de Armată pentru mobilizare au fost puse întotdeauna la dispoziția ei.

Cred că Armata are nevoie de fondul de rulment. Dar, din moment ce Ministerul Finanțelor se angajează să plătească întreținerea Armatei, nu știu dacă fondul de rulment mai trebuie să fie atât de mare.

De aceea, aș propune ca dl ministru al Finanțelor, împreună cu dl g-ral Pantazi, să ia contact pentru a pune la punct această problemă.

G-ral I. Antonescu: Noi mergem la o economie dirijată. Într-o economie dirijată, jocul prețurilor nu va mai fi ca în trecut. Atunci, fondul de rulment nu va fi necesar ca în trecut, când economia nu era dirijată, când fiecare ridica prețul și îl cobora după cum voiau anumite cercuri oculte din comerțul românesc.

Prin urmare, trebuie avută în vedere și această chestiune.

În tot cazul, sunt anumite aprovizionări urgente și la care se va ajunge la un preț mai mare: fânul, ovăzul etc. Dacă vom plăti mai târziu prețuri mult mai mari, aceasta va constitui o pagubă mare pentru Stat. De aceea trebuie să vă gândiți ca, de pe acum, să se facă aprovizionările în această privință.

Prin urmare, dumneata, g-ral Pantazi, iei contactul cu dl ministru al Finanțelor, prin organele d-tale de intendență, ca să stabiliți precis problema și ca să fiți înțeleși asupra acestui punct de vedere. Să nu mai veniți cu această chestiune. Este rezolvată. Chestiunea aceasta este scoasă de la ordinea zilei. Îmi veți comunica dacă ați căzut de acord.

Mai aveți altă chestiune?

G-ral C. Pantazi: Altă chestiune nu mai am.

G-ral I. Antonescu: Trecem la Aviație.

Comandor Gh. Jienescu: În Aviație, problema este absolut aceeași. Aprovizionările cu caracter general se fac prin Ministerul Apărării Naționale. Sunt însă aprovizionări speciale care intră în bugetul Aerului. Toate măsurile necesare au fost luate. N-am avut nici o dificultate financiară.

În ultima vreme însă, Ministerul Finanțelor a blocat fondul din bugetele respective și a anunțat că va mai veni cu încă o blocare. Ori această blocare, pentru contractele în curs de execuție, pune în dificultate aprovizionarea, precum și executarea contractelor în curs.

Gh. Leon: În comenzile de armament am constatat, din verificările făcute, că sunt avansate sume care ating circa 8 miliarde lei, avansuri care s-au dat începând din 1935 și până azi. Am cerut la Ministerul Armamentului, încă înainte de venirea acestui Guvern, ca să verifice cheltuielile făcute, fiindcă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

avansurile date n-au fost justificate. Nu se poate avea 8 miliarde lei blocați, să nu primești tot pentru ce ai plătit și furnizorii să ceară încă parale.

Am cerut atunci să se facă compensație. Am cerut să se facă un tabel, să se facă compensații de conturi de către firmele care au primit avansuri. Să se vadă din acest tabel ce mai este de plată, ce li s-a plătit, ce au furnizat, ce mai au de furnizat. De aceea am făcut o blocare generală, până obținem această compensație și pentru ca să facem față nevoilor curente ale Statului.

Aceasta, cu atât mai mult cu cât veniturile Statului sunt în scădere. Sunt circa 5 miliarde lei, cu care a scăzut bugetul general al Statului din cauza provinciilor pierdute. Veniturile au scăzut, dar cheltuielile au rămas aceleași. Funcționarii trebuie să fie plătiți. S-a făcut acum un Comisariat al evacuaților, care va necesita noi cheltuieli.

Comandor Gh. Jienescu: În legătură cu un ordin dat de dvs.: e un regim special pentru fabricile pentru dotarea Armatei.

Chestiunea are și un alt aspect: pentru furniturile din exterior, nu numai de la fabricile din țară. În ce privește Aerul, din luna mai nu s-a mai primit nimic din comenzile făcute în Germania, în Franța și în Anglia, fiindcă nu există posibilitate. Comenzile mari făcute de noi, de armament automat, comenzi făcute în Belgia, pe acestea nu mai putem conta, nu ni le mai trimit. Celelalte țări la fel.

G-ral I. Antonescu: În Belgia, Anglia și Franța avem sold creditor?

Comandor Gh. Jienescu: Cred.

G-ral I. Antonescu: Nu: "cred". Care e situația?

V. Dimitriuc: Două miliarde.

G-ral I. Antonescu: Avem 2 miliarde bani buni acolo.

Gh. Leon: Avem 2 miliarde în devize. Atașații militari de acolo ne-au comunicat că debitorii nu mai pot să facă exportul pentru care s-au angajat și că acești bani îi blochează.

Mai mult decât atât, am vrut ca, prin Banca Națională, aurul de acolo să-l trimitem în America, dar l-au oprit. Ne socotesc dușmani.

G-ral I. Antonescu: Ne socotesc dușmani de când s-a format Guvernul acesta, ori dinainte?

Gh. Leon: Dinainte, de când s-au luat măsuri de sechestrare a vapoarelor lor.

G-ral I. Antonescu: Ce măsuri de represalii avem?

Gh. Leon: Între dl Manoilescu și dl Hoare au fost tratative. Tot conflictul, formal, cel puțin, s-a născut din faptul că au fost șlepuri străine pe Dunăre, pe care le-am sechestrat. Ei ne-au oprit atunci toate vapoarele noastre care veneau în România și care alimentau Armata cu lână și bumbac.

S-a discutat. Urmează să se ajungă la o înțelegere. Aș vrea ca în această chestiune să vorbească dl ministru Sturdza. Avem mii de kg de lână care trebuie importate. Le aducem din Turcia. Însă, pentru că turcii fac export cu vapoarele engleze, ei ne cer să le dăm garanția că nu vom sechestra vapoarele englezești. Trebuie să dăm această garanție, pentru că altfel nu ne vine lâna. Turcii ne cer să ne luăm obligația că aceste vapoare engleze, după ce vor descărca lâna, să fie lăsate libere să meargă înainte.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Nu văd nici o piedică în această privință, daca Anglia vrea.

Gh. Leon: Anglia nu cere un angajament din partea tuturor; îmi cere mie să dau garanție cuvântul meu. Firește, eu trebuie să cer garanția ministrului de Externe și ministrului Aerului: ministrului de Externe, din punct de vedere politic, iar ministrului Aerului și Marinei, ca să nu ne facă dificultăți.

G-ral I. Antonescu: Din punct de vedere politic, nu există nici o dificultate. Relațiile noastre nu sunt rupte cu Anglia, așa că nu este nici o dificultate politică sub acest raport. Deci: tratați chestia imediat.

M. Sturdza: În privința șlepurilor nu este nici o dificultate. Ar fi numai o chestiune de prestigiu. Am propus o soluție: cumpărarea.

G-ral I. Antonescu: Am dat-o eu soluția aceasta. Dar n-au admis-o. Caută șicane în această privință. Așa că mă îndoiesc că vor da drumul la vapoarele englezești să aducă lână. Dar vapoarele românești n-o pot aduce?

Gh. Leon: Trec în Mediterană.

G-ral I. Antonescu: Ce valori au fost oprite la Suez și Haiffa?

V. Dimitriuc: 850 milioane. La Istanbul sunt mărfuri destul de interesante pentru noi: cauciuc, cupru etc. Doi specialiști de ai lor ar vrea să intre în negocieri cu Ministerul de Externe pentru eliberarea vapoarelor oprite: Bucegi etc.

G-ral I. Antonescu: Ce am sechestrat pe Dunăre și pentru ce?

Gh. Leon: A fost numai o greșeală a fostului ministru de Externe, pentru că a pus aici o chestiune de optică politică: a vrut să arate că nu manifestează alături cu puterile Axei. N-a avut nici un rost această măsură, pentru că valoarea mărfurilor sechestrate este mult mai mică decât aceea pierdută de noi.

G-ral I. Antonescu: Luați notă de această chestiune azi și mâine <discutați> cu Legația Germană. Arătați pagubele care sunt pentru Apărarea noastră națională. Nouă ne trebuie și cauciuc și cupru. Arătați că măsura aceasta, luată pentru șlepurile de pe Dunăre, n-ar contrabalansa valoarea pierderilor noastre. Atunci să ridicăm măsura luată de dl Manoilescu, ca să ne dea drumul la vapoarele noastre, ca să continuăm schimburile cu Turcia.

M. Sturdza: Este contrar cu drepturile ginților.

G-ral I. Antonescu: Dreptul ginților nu mai leagă azi.

Această chestiune va trebui s-o urmăriți, și mâine să se dea răspunsul. Tot ceea ce noi hotărâm azi, în 24 ore trebuie să ajungem la soluționare. Dvs. vă notați toate chestiunile ce vă interesează și peste 24 ore vă cer să-mi spuneți ce ați realizat.

V. Dimitriuc: În această chestiune, autoritățile britanice, prin reprezentanții lor, se pare că ar fi dispuse să fie mai conciliante...

G-ral I. Antonescu: Domnul ministru de Externe se va documenta asupra acestei probleme și va lua contact cu toate ministerele interesante.

Revenim la Aviație.

Comandor Gh. Jienescu: Altă chestiune: avem în Transilvania o dislocare de unități, cum este cazul pentru Turda, Cluj, Brașov. Această dislocare ridică și problema infrastructurii...

G-ral I. Antonescu: Acum avem garanția frontierelor. Nu ne mai este

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

frică de această situație. Dvs. utilizați infrastructura de la Turda.

Comandor Gh. Jienescu: Pentru unele puncte distruse a fost o vecinică teamă de distrugere. Așa e cazul pentru Galați, Iași etc. Apoi, infrastructura nu mai poate fi utilizată în timp de iarnă. Am luat măsuri să se înființeze o infrastructură improvizată. Nu putem demonta nimic. Aceasta reprezintă o cheltuială neprevăzută, care se ridică la 200 milioane lei.

G-ral I. Antonescu: 200 milioane lei nu sunt puțini. Eu mă căznesc să fac economie la centimă, din toate părțile. 200 milioane nu e puțin.

Cum țin avioanele pe câmpul de luptă în Anglia, în Germania?

Comandor Gh. Jienescu: E construcție metalică. La noi construcția este mixtă: metal și lemn.

G-ral I. Antonescu: Ai materialul care-ți trebuie? Ai scânduri?

Comandor Gh. Jienescu: Da.

G-ral I. Antonescu: E pericol de incendiu. Cheltuim și banii și pierdem și aparatele la primul act de sabotaj. Să cauți o soluție mai necostisitoare. Situația Statului este de așa natură, încât trebuie să ne gândim la fiecare ban pe care-l cheltuim. Toată lumea, începând de la mine și de la dvs. și până la ultimul cetățean al acestei țări, trebuie să se identifice cu greutățile și pericolele pe care avem să le înfruntăm, dacă nu ne decidem să facem economii sângeroase, la vreme. Fiecare cetățean, fiecare familie, orice funcționar, toate autoritățile, trebuie să facă economii fără milă, pentru ca să strângem banul Statului cu care să ne refacem țara.

Alături de bani ne trebuie muncă.

Deci: bani, muncă, conștiință, pricepere, iată elementele la care vom trebui să recurgem pentru a ieși din impas.

Cu ideile, astăzi, nu se rezolvă situația noastră. Numai prin muncă, prin economie, prin cinste, prin conștiință, prin solidariate între noi toți, printr-un plan de ansamblu, ne putem salva.

Deci, gândiți-vă foarte mult când cereți fonduri de acestea. Nu vă puneți în situația de a spune: n-am bani, nu pot rezolva problemele. Gândiți-vă mereu, când cereți ceva, că cereți de la acela care n-are de unde să vă dea. Nu vă considerați împăcați și nu spuneți: eu am cerut, dar nu mi-a dat, de aceea n-am făcut. Trebuie să faceți imposibilul pentru a rezolva problemele Statului. Imposibilul este să căutați idei cât mai economicoase ca să salvați Statul.

O cheltuială de 200 milioane nu-mi surâde, domnule Jienescu!

Altă chestie!

Comandor Gh. Jienescu: În organismul Ministerului Aerului și Marinei funcționează o serie de ateliere autonome, a căror autonomie este folositoare, date fiind specialitatea și regimul de lucru. A fost nevoie de crearea lor pentru a se eluda dispozițiunile legii contabilității publice, pentru a se putea pronunța cu compatibilitate și labilitate.

Am găsit la aceste regii autonome un regim de salarizare foarte variat, de la caz la caz. Cifra este destul de mare. Astfel, 25 milioane am găsit numai la așa-zisul Comitet de direcție - 25 milioane pe întreg anul. La I.A.R. am găsit salarizări exagerate pentru directorul general și pentru cei din Comitetul de direcțiune. Această chestiune ar trebui examinată pentru a nu se naște nemulțumiri...

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Am înțeles.

Domnul ministru al Economiei Naționale și dl colonel Dragomir au în această privință instrucțiunile mele și chestiunea aceasta intră în planul de refacere al Statului.

Am pus principiul general: un om, o leafă, o funcție. Am pus și principiul plafonului. Am lăsat numai o singură portiță de scăpare pentru specialiștii de care avem absolută nevoie, pentru că fiecare merit trebuie plătit.

În această privință trebuie să vă puneți în legătură cu toții, cât se poate de repede, ca să intrăm în ordine, în Statul nostru. Nu este admisibil ca un director de la un minister să aibe o leafă, alt director de la alt minister, altă leafă. Nu este admisibil ca un funcționar dintr-un minister să fie în toate consiliile de administrație, în diferite societăți, în regiile autonome și să ia și de acolo sute de mii de lei leafă pe lună. Acest sistem trebuie să înceteze.

Am dat dispoziții în această privință chiar din luna septembrie. Din luna septembrie nu mai ia nimeni decât o singură leafă și plafonul este cel fixat. În această privință trebuie lucrat foarte intensiv, pentru ca să ieșim din dezordinea aceasta nemaipomenită, care este un haos, care duce la distrugerea Statului, care a fost făcută cu intenția să distrugem Statul acesta și să-l anarhizăm. Este anarhie în administrația statului din această cauză.

Pe de altă parte, la Ministerul Aerului sunt o serie de regii, care ar trebui să treacă la Ministerul Comunicațiilor, care sunt în legătură cu acest Minister.

Comunicațiile pe apă trebuie trecute din nou la Ministerul Comunicațiilor, pentru că cred că dintr-o megalomanie s-au trecut în altă parte. Un marinar, care nu avea flotă de război la mare, a vrut să-și facă flotă din șlepuri și să justifice în felul acesta existența unui minister al Marinei.

Țara Românească nu poate avea un Minister al Marinei, pentru că n-avem Marină; și nu putem avea Marină, pentru că nu avem nici porturi și nu putem avea și porturi, pentru că nu avem coastă; n-avem nici bază naturală; nu putem asigura nici paza la mare. Oricâte sacrificii am face în această privință, nu ne putem apăra coastele în contra inamicului care se găsește la Marea Neagră.

Deci, alta este soluția: apărarea coastelor să se facă nu prin mijlocul unei marine compuse din șlepuri pe Dunăre și remorchere, ci de pe uscat.

Trebuie să intrăm și cu această chestiune în normal, căci cu ea ne-am umflat ca și cu crearea de generali de Corp de Armată, de ambasadori.

De aceea, domnule Jienescu, vei discuta chestiunea cu dl ministru al Comunicațiilor și veți ajunge la o soluție.

Da, am ajuns să avem un Minister de Marină, am creat amirali, am făcut comandanți de vase, fără flotă.

Am făcut totul! Avem, la un moment dat, 10 amirali, dar n-avem trei vase să iasă să primească lupta la mare.

Tot ce s-a făcut la Galați în această privință, așa s-a făcut.

Când eram șef de Stat Major, am făcut un grafic, în care am arătat că la Aviație și la Marină s-a început cu amiralii. După ce s-au făcut zece amirali și 10 mari generali de aviație, după aceea s-au făcut celelalte comandamente. Iar când a ajuns să se facă și avioanele, nu mai era nimic în bugetul Armatei. 70% din acest buget se consuma pentru personal și 0,50% - zero dintr-o unitate și 50%: - pentru instrucțiune. Aceasta a fost situația Neamului Românesc; de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

întreținerea materialului. Din această cauză tunurile noastre, muniţiile noastre, toate mijloacele noastre de luptă se stricau, pentru că nu erau întreţinute. De aceea nu s-a făcut infrastructura.

Da, am avut avioane. Câteva. Le ţineam ca să le prezentăm la 10 Mai, la defilare, dar nici unul nu era capabil de acţiune militară.

De aceea, întreaga chestiune trebuie luată în discuţiune cu dl ministru al Comunicaţiilor, de dvs., şi dacă nu ajungeţi la o înţelegere vom discuta aici.

Toate problemele acestea, în ce priveşte organizarea Statului şi infrastructura Statului în regimul legionar, vor trece în Consiliul de Stat şi acesta va discuta chestiunea cu imparţialitate şi cu competenţa necesară. Şi cum va decide Consiliul de Stat, aşa se va executa.

Alcătuirea şi funcţionarea Consiliului de Stat se studiază acum la Ministerul de Justiţie; îndată ce va avea principiile de bază, îl voi constitui.

V. Dimitriuc: La Ministerul Marinei există organizaţii cu caracter pur economic şi care nu-şi au locul acolo. Acestea, dacă ar trece la Comunicaţii, ar fi în aceeaşi situaţie. Astfel: Ministerul Marinei a construit silozuri. Unde este mai natural să treacă aceste silozuri decât la Ministerul Economiei Naţionale?

G-ral I. Antonescu: Silozurile trebuie să fie sau la Agricultură, sau la Economia Naţională. Locul lor cel mai indicat este, cred, la Agricultură. Aceasta este o chestiune care trebuie pusă la punct, şi repede. N-are nici un rost ca ministrul Aerului, cum era g-ralul Teodorescu, în loc de avioane să construiască silozuri.

Comandor Gh. Jienescu: S-au cheltuit 750 milioane şi nu este decât un siloz gata.

G-ral I. Antonescu: Intră în chestiunile pentru care am deschis sacul. În sacul de anchetă vor cădea toate acestea. Am oprit toate construcţiunile acestea. Silozurile sunt foarte necesare însă, dar pentru acestea trebuie o finanţare specială.

Nu ajunge numai să <construieşti> silozuri, dacă nu poţi finanţa pe urmă, dacă nu poţi da creditele necesare ca să le umpli.

Tot ce s-a construit, sau găsim început, nu lăsăm să se strice, pentru că se pierde avutul Statului. Vom fi acuzaţi de paguba pe care o vom produce avuţiei naţionale. Deci: măsuri de punere în ordine, de grije, ca timpul şi omul să nu strice ceea ce s-a făcut, pentru că s-a cheltuit pentru aceasta.

Nu mai avem bani ca să complectăm operaţia asta, dar chestiunea silozurilor este o problemă foarte mare pentru Neamul Românesc. Trebuie să fie realizat totul pe baze serioase, nu pe bazele pe care s-a lucrat până acum.

P. Nicolau: Cu privire la silozuri, sunt două probleme care se pun: una este construcţia şi alta este exploatarea.

Construcţia nu se poate face decât în cadrul Lucrărilor Publice. Or, programa Lucrărilor Publice, care nu s-a pus niciodată în Statul nostru, se va pune acum Ministerului de Lucrări Publice şi Comunicaţii.

Tot aşa este cazul infrastructurii din Aviaţie. O infrastructură, unde costă lucrările provizorii de lemn 200 milioane, este prematur să fie considerată sub aspectul acesta, mai ales din punct de vedere tehnic şi tactic, ţinând seamă de împrejurările mondiale de azi. Având în vedere situaţia de azi, cred că această

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

infrastructură trebuie făcută cu caracter permanent și cu un caracter...

G-ral I. Antonescu: Complect camuflat.

P. Nicolau: ... cu totul camuflat și inviolabil din afară. În momentul de față, ne lipsește aceasta, Ministerul Aviației nu poate să împlinească lipsa. Ministerul Lucrărilor Publice poate face față acestei situații.

G-ral I. Antonescu: Sunteți deci de părere ca tot ceea ce este construcție în Stat să treacă la Lucrările Publice.

P. Nicolau: Tot ceea ce este construcție civilă să treacă.

G-ral I. Antonescu: Principial, n-am nimic de spus. Așa se procedează peste tot și numai lucrul terminat să treacă în serviciul departamentului respectiv. Altfel avem o dispersiune de mijloace, concepții diferite, răspunderi răspândite pe întreaga suprafață a țării și deci care nu pot fi găsite. De aceea, este mai bine ca tot ce este construcție cu caracter permanent, care intră în cadrul de refacere și organizare al Statului, e mai bine ca de acest lucru să se ocupe un singur organ. Așa este peste tot.

Numai la noi fiecare a fost și inginer și marinar și agricultor: de toate și de nici una. De acum înainte agricultorul să facă agricultură, inginerul să facă inginerie, aviatorul să facă aviație. Cred că în această privință n-aveți nimic de zis. (Aprobări).

De aceea, sunt de perfect acord ca ministrul Comunicațiilor să studieze problema dvs., de asemenea la Ministerul Economiei s-o studiați și, înainte să ajungem la structura definitivă a Statului, să punem ordine și în această privință.

P. Nicolau: Cu privire la chestiunea materiilor prime, ridicată adineauri de ministrul Aviației, mi-aș îngădui să recomand să se cerceteze problema aluminiului. Noi avem mari zăcăminte de minereuri de bauxită, poate cele mai mari din Europa. Cred că Ministerul Economiei Naționale are toată competența ca să dea o atenție deosebită acestei materii prime. Este o iarnă la mijloc, care poate fi folosită pentru studii. În primăvară se poate trece la lucru.

Aceeași situație și în ce privește minereul de cupru. Avem depozite de cupru care nu sunt cercetate.

Oamenii noștri de specialitate pot să examineze și această problemă.

De asemenea, problema cauciucului sintetic trebuie să ne preocupe, fiindcă avem materia primă - petrolul - care este folosită la prepararea cauciucului. Oamenii noștri de știință și în această chestiune pot face studii în cursul iernii, să soluționeze problema, iar în primăvară să ne apucăm de lucru.

G-ral I. Antonescu: Trebuie, neapărat, un institut de cercetări științifice. Intră în programul meu acest institut, care să funcționeze alături de Consiliul de Stat. Toate problemele se cercetează acolo și se dau spre execuție organului corespunzător în Stat. Ne trebuie un institut de cercetări științifice.

Gh. Leon: Chestiunea bauxitei a fost discutată de mai multe ori. Dar aceasta este o problemă financiară, nu economică, fiindcă pentru prelucrarea bauxitei se cereau uzine, care presupuneau investiții de aproape un miliard. În convenția încheiată cu Germania, nemții și-au luat angajamentul să facă investițiile necesare. Nu le-au făcut. Am vorbit cu ministrul Germaniei în această chestiune și mi-a spus că nu pot face investițiile la care s-au angajat, din cauza războiului. Dacă ei nu le pot face, nu le putem face noi nici atât.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Dl ministru al Comunicațiilor a dat numai o idee, un exemplu. Dar aceasta nu înseamnă că nu trebuie să facem institutul de cercetări științifice. Trebuie să-l facem și să-l punem în ordine. Să avem toate studiile făcute de acest institut. După cum, la Consiliul Tehnic Superior se studiază toate lucrările de resort și se execută, tot așa și noi trebuie să studiem toate chestiunile prin organul competent, Institutul de cercetări științifice, și să punem în executare hotărârile luate.

Nu toate organele din țară să se ocupe de chestiunea bauxitei. Numai organul competent.

Și așa să se procedeze peste tot. Fiecare organ să se ocupe de ceea ce intră în competența lui. La Ministerul Aerului, de exemplu, preocuparea să fie în ceea ce privește organizarea, pregătirea instrucției, mijloacele de luptă în aer. Atât și nimic mai mult. La Ministerul Armatei trebuie să se cerceteze toate chestiunile referitoare la pregătirea Armatei pentru război. Numai atât.

Administrarea Armatei se va face de un subsecretariat administrativ.

Numai așa nu va mai dura situația de până acum, când trebuie să se preocupe un organ și de probleme administrative, și de disciplină, și de justiție.

Nu trebuie să uităm un lucru: noi instruim Armata pentru război. Dar nu putem face aceasta, fiindcă n-avem timp, nici bani. Timpul se pierde cu alte preocupări; banul se împarte la alte capitole.

De aceea a trebuit să ne batem cu dușmanii, având comandant de baterie care nu trăsese cu tunul, comandanți de batalion care nu puseseră uniforma de 20 de ani și care nu mai cunoșteau mijloacele de luptă. Dacă i s-ar da comanda unuia care a murit acum 20 de ani, dintre glorioșii noștri morți în fapte eroice, n-ar mai face nimic azi, fiindcă n-ar mai fi în curent cu instrucția.

Azi avem Armata neinstruită, ofițerii de rezervă nepregătiți, pentru că tot banul s-a dus în birocrație. Și în Armată și la ministere, birocrația a consumat totul, în dezordine. Dacă nu ieșim din această dezordine printr-o nouă reorganizare a Statului, noi murim.

Este imposibil să ne descurcăm mai departe așa. Am mai făcut comparația următoare: Statul nostru de azi este un ghem încurcat. Este așa de încurcat, încât toate guvernele Statului, care au venit, trag și se rupe mereu firul, fără să se descurce ghemul. Dacă se va trage mereu așa, Statul se va face zdrențe. Trebuie să descurcăm acest ghem și să-l înfășurăm logic și normal, ca să funcționeze cum trebuie. Era încurcat ca de o pisică, care s-a jucat cu el și a făcut ceea ce o pisică poate face din el. Acesta este Statul Român.

Ataci o problemă centrală și o găsești că este trecută în mai multe părți. Aceeași chestiune este legiferată în mai multe legi: într-o lege este într-un fel, într-altă lege, în altfel. De exemplu: când am fost șef de Stat Major, am găsit 38 de legi, pe care le-am transformat numai în 9 legi. Am procedat așa: am luat o chestiune A, am găsit-o în legea cutare, la articolul cutare tratată într-un fel; am găsit aceeași chestiune în altă lege, la alt articol, tratată altfel. Era tratată în alt mod aceeași problemă. Și așa mai departe. Și atunci am simplificat.

Deci care este lucrul care trebuie făcut mai întâi ca să descurcăm Statul? Este să-i refacem legislația, plecând de la structura Statului. Dl Antonescu, ministrul Justiției, are în această privință instrucțiunile mele. Statul trebuie descurcat. Pentru aceasta trebuie să descurcăm legislația Statului.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Problema cea mai mare ce se naște este și cea mai urgentă. Este problema ca, până când vom ajunge să <facem> această legislație, cu care să descurcăm Statul, să nu mergem așa mai înainte. Să începem să grupăm - cum se grupează N. obiecte luate câte M. în legea combinărilor și permutărilor din matematică - să grupăm obiectele după cum ele se armonizează celular.

P. Nicolau: Răspund dlui ministru al Economiei Naționale cu privire la investițiile necesare, de miliarde: desigur că această situație a fost sub regimul dinainte. Atunci era o structură economică specială. Un aspect special economic. Dar sunt o serie de probleme care nu s-au pus. De pildă, problema energiei. Nu s-a pus problema energiei căderilor de apă. Dacă această problemă se va pune în legătură cu problemele de lucrări publice, cu căderile de apă și cursurile de apă, problema va fi mult ușurată.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este o problemă <pe> care o vom pune tot în cadrul Statului. O vom pune la timpul ei.

Comandor Gh. Jienescu: Vreau să ridic încă o chestiune, anume aceea a evacuării șantierelor navale, a arsenalelor. Dacă se deplasează aceste arsenale și șantiere, în locul unde au fost se stinge orice activitate...

G-ral I. Antonescu: Nu se deplasează nimic. La cacofonia care există, din cauza evacuărilor, să nu mai adăugăm altă cacofonie. Am pierdut atâtea. Destul. Dacă suntem atacați, în condițiile de astăzi, Țara Românească se va apăra, ca să piară în condiții de onoare, dar ca să câștige războiul, este exclus. Tot efortul, pe care trebuie să-l facem, este să evităm războiul și să ne organizăm. Să profităm de timpul de liniște.

Dacă suntem depășiți de evenimente, g-ralul Antonescu va face tot ceea ce va fi posibil să spele onoarea Armatei și a Neamului, dar nu poate garanta victoria, aceasta din cauză că situația Statului este atât de încurcată, pe de o parte, și fiindcă posibilitățile lui de rezistență sunt așa de mici, pe de alta.

Ceea ce spun aici trebuie să rămână între noi. Dvs. sunteți foarte serioși și știți că prima chestiune care trebuie avută în vedere este să vă puneți lacăt la gură și să nu spuneți nimic nimănui, nici o vorbă, când ieșiți de aici, pentru că eu aflu. Eu pot afla toate indiscrețiile. Dl subsecretar de Stat al Siguranței, care nu face decât să-mi aducă note, poate afla și aceasta. Pot afla totul, fără să fac spionajul care s-a făcut înainte. Detest acest spionaj.

Revin. Deci chestia aceasta este clară: nu evacuez nimic, nu deplasez nimic. Restrângi numai toate serviciile care sunt disparate. Trebuie strânse toate serviciile care funcționează separat, într-o parte sau alta, cu personal dublat. Astfel, lucrul este mai ușor de făcut, randamentul este mai mare. Tot ceea ce este personal care rămâne disponibil, îl trimit unde este necesitate, în industria particulară, ori în care altă parte, în cadrul disponibil și de acolo mai departe. În loc de atâtea servicii, care fiecare produce puțin, mai bine să ai concentrarea activității - și la Marină și la Aviație, peste tot - pentru că altfel nu facem nimic nicăieri.

Avem un personal care este risipit peste tot și randamentul este foarte mic. De aceea: trebuie concentrate personalul și mijloacele de acțiune. Trebuie acționat masiv. Într-un singur loc. Nu în două trei deodată. Acesta este principiul.

Comandor Gh. Jienescu: Mai este chestiunea efectivelor care aparțin

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Aerului: se impun anumite cadre care trebuie respectate.

G-ral I. Antonescu: La Aviație și Marină sunt o mulțime de elemente care stau degeaba. Am făcut o divizie de Aviație pe care o comandă generalul Lăzărescu și Sichitiu, la fel. Opt avioane. Ședeau cu aceste avioane ca să iasă la paradă. Erau aviatori pe uscat.

Tot ceea ce nu este absolut indispensabil pentru pregătirea de război: ai formațiuni care nu-și pot îndeplini rostul lor, pentru că le lipsește materialul necesar. Ofițerii aceștia sunt ținuți pe degeaba. Voi trece pe la dvs. și voi găsi pe toți oamenii care stau degeaba pe la formațiunile de Aviație; pe aceștia este inutil să-i ținem în cazărmi. Este o demoralizare a țării prin concentrarea acestor oameni care stau degeaba. Așa s-au concentrat oameni, așa s-au concentrat și ofițeri care n-au făcut nici instrucție. Ședeau toată ziua degeaba și jucau cărți prin tranșee și case, iar caii lor mureau de frig și lipsă de alimente.

Acest sistem trebuie să înceteze. Trebuie să înceteze și la Armata de uscat.

Trebuie să te duci acolo și tot ce stă degeaba să i se dea drumul afară. Dacă am concentrat atâtea contingente, le ținem numai dacă sunt utile și nu la serviciile care n-au materialul necesar. Avem unități motorizate, care sunt mobilizate și concentrate, dar elementul care să le dea dreptul să fie concentrate, elementul material, mașina, lipsește. La aceștia le dați drumul. Dacă nu există mașini, trebuie să le dați drumul. Rezolvați întreaga problemă. Reveniți la o situație logică. Avem armată pe hârtie.

Trebuie revenit la adevărata situație. Am coborât numărul diviziilor la câte se pot arma și organiza. Când vom avea posibilitățile financiare și materiale necesare, vom crea divizii noi. Dar cât timp n-am materia, de ce să avem 40 de divizii? De ce 40 în loc de 20?

În cât timp se va face noua reorganizare a Armatei?

G-ral C. Pantazi: Reorganizarea nouă se va face în 15 zile.

G-ral I. Antonescu: Trebuie ca într-o lună de zile să organizăm Armata cu tot ceea ce îi trebuie. La fiecare lipsește câte ceva. Utilizați ce vă trebuie, ce se poate întrebuința. La rest dați drumul acasă. Concentrați toate mijloacele. Concentrați totul. Prin urmare, o concentrare din toate punctele de vedere.

Nu mai țineți ceea ce este inutil. Așa vorbesc pentru toate departamentele. Cei ce stau degeaba - au fost chemați într-un serviciu, dar nu pot lucra din lipsă de material, de mașini -, cei care nu pot lucra din această cauză, nu-i mai țineți. Dați-le drumul imediat. Nu-i mai țineți degeaba, pentru că aceasta suge organismul Statului și-l va distruge; și <vă> va distruge și pe dvs.

Fiecare greșeală a dvs. este o lovitură mortală, pe care v-o dați chiar dvs.

Prin urmare, iată o serie de măsuri care se pot lua imediat. Aceste măsuri ni le dictează vremurile de azi. Dar pentru ce să ținem unități motorizate concentrate, fără să aibă măcar mijloacele necesare, mașinile? Dacă ar fi război, în starea actuală, ele nu sunt decât elemente de panică. Prin urmare, toate elementele acestea trebuie să dispară - și cât se poate de repede.

Nu mai țineți socoteală că intră în contingentul cutare, concentratul, sau nu. Tot ceea ce stă în cazarmă, chemat printr-o lege organică, dar care nu poate funcționa, care nu poate să aducă un avantaj la război și stă inutil, ca element de indisciplină, trebuie să dispară.

La Aviație trebuie să se țină unitățile care vor activa realmente în război.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Dacă ele nu vor putea activa real în război, degeaba luăm toate aceste măsuri, fiindcă tot vor fi incapabile să aducă servicii în apărarea țării.

Suntem de acord în această privință și cu dvs., domnule general Pantazi?

G-ral C. Pantazi: Da.

G-ral I. Antonescu: Ce aveți de spus, domnule general Dobre?

G-ral Gh. Dobre: Vin cu trei chestiuni.

G-ral I. Antonescu: Când eram ministru de Război, erau comenzi făcute fără acoperire și erau angajate sume pe zeci de ani de zile, fără să fie finanțarea asigurată.

Este aceeași situație azi?

G-ral Gh. Dobre: Da, la câteva contracte. Sunt 97 miliarde angajate. S-au plătit 49 miliarde; mai sunt de plătit 48 miliarde, din care în anul 1940-1941 trebuie plătite 21 miliarde.

G-ral I. Antonescu: Numai în țară?

G-ral Gh. Dobre: În total: și în țară și în străinătate.

G-ral I. Antonescu: Finanțarea în țară o putem soluționa. Dar în străinătate este mai greu.

G-ral Gh. Dobre: În țară sunt de plătit 6 miliarde.

G-ral I. Antonescu: Avem o serie de contracte care sunt oneroase, contracte care s-au plătit și nu s-a făcut nimic.

G-ral Gh. Dobre: Contractele cu "Franco-Româna" și "Malaxa".

G-ral I. Antonescu: Am protestat în contra lor. Am fost trântit. Una din cauzele pentru care am căzut a fost și aceasta: am spus că ceea ce se face este o crimă. A venit generalul Argeșeanu, care n-a ținut seama de argumentul că multe din contracte erau oneroase și a continuat să plătească. Timpul a dovedit dreptatea mea.

De exemplu: un contract de 2 miliarde și jumătate pentru care de luptă, încheiat de dl Tătărescu, când nu mai era prim-ministru titular, ci era deja căzut, în decembrie 1937, cu două zile înainte de a preda guvernarea lui Goga. Am spus: acest contract nu se poate executa; niciodată nu se va executa: contractul "Malaxa" și "Franco-Româna".

Când m-am informat în Franța, la g-ralul Gamelin, mi-a spus că nici măcar nu este omologat carul de luptă. Aceasta, pentru că "Franco-Româna" susține că e omologat.

Am întrebat la "Renault" dacă se cumpărase licența. Mi s-a răspuns: nici n-a luat licența. Și cealaltă societate spunea că are licența.

Apoi, în contractul încheiat de dl Tătărescu era prevăzut că turela și carcasele - elemente esențiale ale carului de luptă - trebuiau luate de la "Renault". La întrebarea mea, ei mi-au spus că nu pot face față comenzilor lor, dar celor străine.

Toate aceste elemente au fost puse pe hârtie și arătate Regelui. Am spus că acest contract nu poate rămâne în picioare. Cu toate acestea, contractul a rămas în picioare. Contract de două miliarde și jumătate. Cât s-a plătit?

G-ral Gh. Dobre: S-au plătit 100 milioane lei...

G-ral I. Antonescu: 200 milioane s-au plătit.

G-ral Gh. Dobre: La "Franco-Româna" s-au plătit 300 milioane, dar s-a

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

transformat comanda, urmând să fie livrată în 1945, adică atunci când nu va mai fi nevoie de ea.

G-ral I. Antonescu: Ca <și> contractul acesta sunt multe. S-au comandat muniții pentru tunuri, dar tehnicienii noștri nu s-au decis pentru ce fel de tun. Au fost comenzi pentru corpul de obuz. Acesta se poate lucra foarte ușor. Avem materia primă necesară. Putem lucra cât vreți. Toată lumea s-a repezit pe obuze, pentru că se câștiga mult. Se plăteau triplu. Pentru carul de luptă "Renault" s-a plătit 200% mai mult decât trebuia ș.a.m.d.

Acum, grație instrucțiilor ce am dat dlui g-ral Dobre, tot ceea ce este oneros, tot ceea ce nu se va putea da în timp util pentru război, acest contract cade. Trebuie căutată o modalitate juridică prin Justiție. Aceste contracte merg la anchetă.

Deci angajamentele care sunt puse a fi plătite, în sumă de 48 miliarde, acestea trebuie tăiate. Contractele ca cele arătate și contractul cu autovehiculele "Skoda" vor avea aceeași situație.

Ce s-a făcut cu contractul pentru autovehiculele "Skoda"?

G-ral Gh. Dobre: Unele s-au livrat.

G-ral I. Antonescu: Într-un contract de 2 miliarde lei s-au comandat camioane de $11^1/_2$ tone, când podurile noastre nu susțin decât cel mult 7 tone. Prin urmare, trebuia refăcut întreg sistemul de circulație, ceea ce ar fi costat câteva miliarde. Nu intrăm în detalii, pentru că g-ralul Antonescu înnebunește când se gândește la aceasta.

Deci, toate contractele care nu s-au putut executa, pentru că nu era licență, pentru că lipseau tehnicienii, pentru că nu existau instalațiile necesare, trebuie tăiate. Deși aceasta era situația - lipsea totul - totuși contractele s-au făcut, s-au încheiat, s-au efectuat plăți pentru ele. Am făcut asemenea contracte, știind precis că X și Y n-au nici personal, nici licență, nici utilaj. Deși se știa aceasta, totuși s-a încheiat contractul pe sume extraordinare. Toate sumele acestea fabuloase s-ar fi putut reduce la sfert și s-ar fi creat și un lucru util în Țara Românească.

G-ral Gh. Dobre: Să se hotărască procedeul juridic, pe care să-l folosim față de aceste contracte.

G-ral I. Antonescu: Veți vorbi cu ministrul Justiției în privința aceasta.

Noi nu mai facem nici o plată pentru nici un contract care nu este necesar. Sunt însă unele care ne sunt necesare.

Chestia măștilor. Am propus monopol de Stat. Există un proces-verbal, încheiat într-un Consiliu de Coroană, în care și Regele a fost de părerea g-ralului Antonescu, că trebuie monopol de Stat. A sărit g-ralul Antonescu de la Statul Major, atunci toată fabricația de măști s-a dat familiei dnei Lupescu, ca să se dea o mască proastă Statului. Există un proces-verbal în care și Regele a aprobat ca să fie monopol de Stat fabricarea măștilor...

Masca a fost cea mai mare afacere. Oricine putea face o mască, având materia primă și o mașină de mare simplicitate.

Deci, toate contractele acestea trebuie să cadă. Trebuie să cadă tot ceea ce nu este absolut indispensabil.

În războiul actual, muniționea nu mai joacă rolul dinainte. Războiul fulgerător reclamă viteză și izbitură masivă. Deci, atâta cantitate de muniții

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

gata fabricate nu mai este necesară. Trebuie să avem însă posibilitatea ca muniţiunea s-o fabricăm în timpul războiului.

Stocajele prea mari se pierd din cauza evacuărilor repezi. Aşa au păţit Anglia şi Franţa. Este cea mai mare greşeală, când motorul este regele câmpului de luptă, să mai faci depozite de muniţii, pentru că ele sunt condamnate.

Deci: tot ceea ce este oneros şi inutil cade.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu această chestiune, am încercat, de mai multe ori, să ştiu care sunt cantităţile necesare, dar n-am putut căpăta o punere la punct până acum.

G-ral Gh. Dobre: Aceasta trebuie s-o stabiliţi cu Ioanițiu.

G-ral I. Antonescu: Am hotărât noua organizare a Armatei, care să corespundă României de azi. România a pierdut 33% din suprafaţa ei şi a pierdut aproape 7 milioane de locuitori. Am rămas cu 13 milioane locuitori şi cu 33% mai puţin din suprafaţa dinainte. Scăderea aceasta are repercusiune asupra situaţiei agricole. Am văzut suprafeţele care ne-au rămas. Vom discuta la timp toate aceste probleme care se pun acum.

Am redus şi Armata la posibilităţile de mâine ale Statului Român. Am ţinut seama de posibilităţile de finanţare şi de întreţinere ale Armatei. Am socotit care va fi maximum de armată, care acum s-a redus. Se reduce divizia, - mult mai mobile - la brigade mixte. Cum puteam să păstrez numărul de divizii dinainte, când pentru Aviaţie n-am dotaţia de serviciu necesară? Nu mai puteam păstra cele 33 de divizii dinainte, care ar fi constituit o masă şi ar fi fost risipită pe câmpul de luptă.

Toată această organizare va fi terminată în 15 zile, a spus Pantazi. Eu sunt mai larg: în 20 de zile.

Am dat şi procedeul practic: prin vărsare de unităţi întregi, nu de oameni.

Cred că cu acest plan de reorganizare dvs. veţi şti care sunt nevoile de mâine ale Statului. Acestea le putem şti chiar de acum. Lucrez la Statul Major şi veţi vedea schiţele şi graficele făcute. La fel şi calculele. Trebuie numai să stabilim în cifre categoriile de material corespunzător pentru aceste efective. De aceea şi calculele vor fi corespunzătoare Armatei pe care o vom avea noi, începând din luna noiembrie. Pe baza acestei situaţii vom lucra. Aşa că sumele acelea fabuloase de care vorbeaţi se vor reduce cu cel puţin 10 miliarde, dacă nu cu mai mult. Vor scădea foarte mult toate aceste cheltuieli.

În plus: toţi domnii care au luat bani cu contracte oneroase: banii înapoi!

Generalul Antonescu ia totul!

Usucă tot!

Nu iartă pe nimeni!

Toţi banii aceştia vor veni înapoi. Toate blokhausurile ridicate în Bucureşti, vor veni la noi, dacă sunt făcute cu banii luaţi.

Domnul Glatz, care în 1933, când eram şef de Stat Major, a venit generalul Rasoviceanu să-i dau loc în Dobrogea, acum are nu ştiu câte blokhausuri în Bucureşti. Toate acestea vor veni la Economia Naţională.

Vom face totul, însă, prin Justiţie; nu prin brutalitate.

G-ral Gh. Dobre: A doua chestiune: plăţile curente. Sunt materiale care trebuie livrate. Trebuie asigurată plata lor. Să vedem ce disponibilităţi are

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ministrul Finanțelor. Sunt plăți ce trebuie efectuate în țară și altele ce trebuie plătite în străinătate.

G. Cretzianu: Bani sunt, dar trebuie un plan ca să știm exact care este situația. Am dat drumul la tot ce a fost urgent.

G-ral I. Antonescu: Te rog să-i pui la dispoziție fondurile necesare iar d-ta, domnule general Dobre, trebuie să faci o reținere de cel puțin 20% față de materialul predat, din prețurile actuale. Aceluia care lucrează, trebuie să-i dăm bani, pentru că are de plătit lucrătorii, personalul administrativ, materialul. Nu putem opri viața țării. Trebuie luată însă o garanție pentru ceea ce va ieși de la Comisia de anchetă. Trebuie să avem întotdeauna o acoperire de 20%.

G. Cretzianu: Aceasta provizoriu: 20 de zile, până la terminarea organizării Armatei.

G-ral I. Antonescu: Dumneata, domnule ministru de Finanțe, vei da sumele necesare, pentru că altfel creăm o problemă socială, stopăm viața industrială a țării.

G. Cretzianu: Aceasta provizoriu, pe douăzeci de zile, pentru că lucrăm neregulat. Înainte exista un buget votat de Parlament, care se aplica. De câtăva vreme nu mai există buget. Erau înțelegeri personale între miniștrii de Finanțe și de Armament. Și miniștrii se înțelegeau la telefon.

G-ral I. Antonescu: Până fac structura Statului, d-ta trebuie să-i dai, iar dl Dobre să rețină 20% drept garanție. Trebuie să-i dai, ca să nu creăm o problemă socială.

G-ral Gh. Dobre: Este apoi chestiunea noilor angajamente. De exemplu, este vorba să luăm artileria 75 antiaeriană, pe care o reclamă Marele Stat Major. Această artilerie o luăm de la "Astra".

G-ral I. Antonescu: Trebuie să se dea bani. Suntem în același cadru, în aceleași principii pe care le-am pus și în ce privește comenzile noi.

Gh. Leon: Trebuie lichidate și cele vechi.

G. Cretzianu: Cât reprezintă?

G-ral Gh. Dobre: Un miliard lei.

G-ral I. Antonescu: Am cerut și la nemți să ne dea.

G-ral Gh. Dobre: Trebuie să luăm legătura cu Neubacher.

G-ral I. Antonescu: Așteptăm răspunsul Berlinului.

G-ral Gh. Dobre: Neubacher vrea ca toată livrarea ce ne-o face s-o pună în "Oil-Pact", care ne costă mai scump prin clearing.

Gh. Leon: A fost o nenorocită convenție, pe care o modificăm de acord cu ei.

G-ral I. Antonescu: De acord. Eu nu pot sărăci Statul. Dacă contractul este oneros, voi ruga pe dl Neubacher să renunțe la tot ceea ce a obținut de la un guvern slab. Nu pot continua cu jefuirea Statului de către străini. Trebuie să ne punem pe o bază convenabilă. Dacă prețul petrolului s-a ridicat la valoarea mărcii, e bine. Dar dacă este coborât, dacă există un decalaj în această privință, trebuie să luați măsuri.

Gh. Leon: Prețul petrolului s-a ridicat artificial de către englezi, care cumpărau petrolul nostru, ca să nu-l furnizăm Germaniei. Nemții ne-au spus: Nu înțelegem să vă furnizăm materialele noastre la prețul ridicat artificial de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

către englezi, ca să lovească în noi. Noi nu luăm decât prețul de bază, care era normal în anul cutare. Ceea ce depășește va fi suportat de Ministerul Finanțelor. Din cauza aceasta ajungem la aceste contracte oneroase.

G-ral I. Antonescu: Este o problemă în studiu, dar care trebuie să se termine. În privința aceasta, chestiunea este foarte clară: la fiecare situație nouă, soluție nouă. Când s-a ajuns la acest contract oneros, era altă situație. România avea alte angajamente. Astăzi avem o situație nouă. Deci și soluții noi. Germania n-are nici un interes să ducă Statul acesta la sărăcie și la distrugere, prin aruncarea lui în anarhie.

Gh. Leon: Cred că nu se poate soluționa problema aceasta decât prin coborârea prețurilor la petrol, la export.

N-am vrut să ajung la această soluție imediat, pentru că societățile de petrol au sângerat destul. Am scăzut prețul la consumul intern: le-am pus comisari...

G-ral I. Antonescu: Să nu-ți fie milă de societățile care sângerează, ci de Neamul Românesc, care a avut petrol fără să tragă nici un beneficiu.

G. Cretzianu: Comanda de artilerie antiaeriană trebuie plătită imediat?

G-ral Gh. Dobre: Nu.

G. Cretzianu: În planul de 20 de zile va intra și chestia aceasta.

G-ral C. Petrovicescu: Situația internă a țării, în genere, este liniștită, cu următoarele observații:

Se constată o îngrijorare economică generală din cauza scumpirii vieții.

Avem unele informații că în regiunea frontierei de Vest au fost oarecare incidente de frontieră, cărora însă opinia publică și lumea de acolo le dă proporții care nu sunt reale și pe care noi însă le punem la punct.

La Est, liniște, cu toate zvonurile care au circulat.

Deținaceste informații de la rezidenții regali ai ținuturilor.

G-ral I. Antonescu: Rezidenții regali s-au mișcat?

G-ral C. Petrovicescu: Nu. Sunt la locul lor.

G-ral I. Antonescu: Când este gata chestia rezidenților?

M. Antonescu: O am gata. Mâine se soluționează. Voi face Decretul.

G-ral I. Antonescu: Orice zi de întârziere este risipă.

G-ral C. Petrovicescu: În Dobrogea, președintele Comisiei bulgare, care tratează chestiunea evacuării, a înștiințat pe rezidentul de la Constanța că bulgarii de la noi ar fi în stare de agitație și că ar trebui luate măsuri. Rezidentul regal era mai important decât trebuia să-l facă realitatea. S-a liniștit după ce i-am dat o companie de jandarmi.

G-ral I. Antonescu: Bulgarii nu vor să se ducă dincolo, fiindcă au fost mai mulțumiți aici. Dar aceasta este o problemă gravă pentru Statul Român, fiindcă nici la Viena nu s-a avut grijă să se hotărască să trecem în Țara Ungurească pe toți ungurii care nu sunt băștinași la noi. Au, probabil, și unii și alții, cuvânt de ordine, fie de la Budapesta, fie de la Sofia, ca să nu plece de la noi în țara lor. Sunt un fel de cui al lui Pepelea, element de agitații și, probabil, de pretenții.

De aceea trebuie ca, cu tact, dar cu energie, să-i scoatem de la noi, să scoatem acest cui din casa noastră, să ne debarasăm de cât mai mulți bulgari și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

unguri. Ungurii și bulgarii trebuie să plece în țările lor; să rămână numai acei care locuiesc în județul Tulcea, dintre bulgari. Ceilalți, care vor să rămână, n-o fac decât pentru a fi elemente de agitație. În români n-am pus glonțul, dar în bulgari pun glonțul. Trebuie să curățăm țara asta odată de toate elementele străine.

Pentru unguri trebuie anumite instrucțiuni, pentru că de la dl Bardossy am înțeles că la Viena nu s-a discutat această problemă. În ultima vreme au plecat din ungurii de la noi, însă desigur că toată servitorimea ungurească și meseriașii unguri, care locuiseră în România, adevărații meseriași, aceștia continuă să rămână la noi.

Situația aceasta prezintă un dublu dezavantaj: întâi, pericolul spionajului, și al doilea, că niciodată nu vom putea să ridicăm clasa meseriașului român, fiindcă va fi înlocuit totdeauna de cel ungur. Trebuie să ieșim din această situație. Trebuie găsită soluția, înțelegere cu dl Valer Pop, dle Sturdza. Notați-vă chestiunea aceasta.

G-ral C. Petrovicescu: În interiorul țării și în București s-au aruncat, ici și colo, manifeste comuniste. Au stilul obișnuit. Nu este nimic deosebit.

G-ral I. Antonescu: Am vorbit cu dl Horia Sima. Se vor organiza echipe de legionari și Poliția; în loc s-o facă jandarmii și Armata, o vom face prin ei, cu ordine, disciplină, control discret. Se va face și prin prezența și prin controlul legionar. Se va face pe toată suprafața țării. Manifestele comuniste, care arată că sunt omul plutocrației - și omul Gărzii de Fier, omul tuturor, numai omul comuniștilor nu sunt - arată că trebuie depusă toată activitatea noastră, dar nu mă sperie, fiindcă, atât timp cât stăm pe baze sănătoase, nici un eveniment nu ne poate surprinde.

Nu este mai puțin adevărat însă că trebuie urmărită problema foarte de aproape și să știe toți cei ce caută să facă dezordine în Țara Românească: generalul Antonescu nu glumește. Am declarat Stat Național-Legionar. Cine nu se încadrează în acest regim al Statului, este tratat ca atare.

Îmi trebuie liniște, îmi trebuie ordine, ca să refac țara și nu putem să ne plecăm în fața primilor derbedei care ne amenință.

Deci, foarte mare vigilență. În loc ca agenții secreți să urmărească pe miniștri și pe alții, toată activitatea lor <să fie> concentrată acolo unde trebuie să fie, unde este adevăratul dușman.

Domnule ministru de Interne, cu oameni buni, inteligenți și pregătiți, lucrul este mult mai ușor.

G-ral C. Petrovicescu: În interior este o sorginte - pe care n-am reușit s-o descopăr încă - care lansează zvonuri, unul mai fantastic decât altul: că acum două zile ne dăduse ultimatum Rusia, că germanii erau la frontiera Moldovei...

G-ral I. Antonescu: Pentru aceasta trebuie ca, din două în două zile, să se dea un comunicat din partea Ministerului de Interne, care să dezmintă. Să nu ținem opinia publică în nesiguranță. Deci, fiecare eveniment care se afirmă, presa să intervină și să dezmintă. Acum nu mai este timpul când se vorbea numai în șoaptă și lumea credea orice. Am dat libertate. Cine a abuzat de libertate, va plăti, dar prin Justiție.

Trebuie folosit acest procedeu până când vom face ca opinia publică să

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

capete încredere că ceea ce spune Guvernul este realitate.

Prin propagandă, prin Ministerul de Interne să vă puneți de acord și să veniți în fiecare zi la mine, domnilor miniștri - din două în două zile să dați în ziare dezmințiri, să informați exact opinia publică, să spuneți că în cutare sau cutare zvon nimic nu este exact, dacă este așa. Dacă este exact, spuneți. Nu avem nimic de ascuns, în afară doar de secretele mari de Stat.

G-ral C. Petrovicescu: O altă chestiune: de pe urma evacuărilor se constată o criză de locuințe și de alimente în regiunile evacuate și în vecinătate. Este necesar ca autoritățile administrative, respectiv județele, să fie autorizate să rechiziționeze, în baza art.8 și 12 dintr-un Decret-lege anterior, locuințe pentru acei care au nevoie, căci de bunăvoie nu se găsesc locuințe și lumea evacuată suferă. Prefectul în fiecare județ să fie autorizat să facă lucrul acesta, pe baza Decretului-lege privitor la rechiziții.

G-ral I. Antonescu: Aceasta să se facă începând cu lumea de sus, nu cu lumea săracă. Să se plaseze întâi la oamenii care au. De obicei, lumea săracă este aceea care suportă această măsură.

M. Sturdza: Și, pe cât posibil, în regiuni de același caracter etnic, ca să nu avem conflicte cu germanii.

G-ral C. Petrovicescu: Nu se poate aplica această măsură, fiindcă, de exemplu: Clujul are zonă de evacuare Sibiul.

Sunt o serie întreagă de oameni, funcționari, acolo evacuați și care nu găsesc locuințe. Și sunt locuințe!

G-ral I. Antonescu: În privința aceasta, Ministerul Justiției trebuie să vină cu Legea chiriilor. Acolo să se reglementeze și situația acestora.

M. Antonescu: Voi veni cât se poate de curând cu această lege, luând măsurile necesare. Ideea de rechiziție sperie și obosește. Se va face totul pe baza Legii chiriilor.

G-ral C. Petrovicescu: Este o chestie urgentă.

M. Antonescu: Mâine chiar.

G-ral I. Antonescu: În "Porunca Vremii" de astă-seară, se propunea un lucru: ca jidanii să nu intre în această lege.

Trebuie procedat cu tact în această privință. Nu atac toate problemele în același timp. Este o problemă foarte gravă, cea evreiască, pentru Neamul Românesc. Este o problemă mozaică la care mă gândesc, dar mai este și alta. Dacă atac toate problemele deodată, atunci nu pot face nimic. Trebuie mult tact în această privință. Trebuie să ne infiltrăm întâi în viața economică și când vom reuși să punem mâna pe ea, atunci mergem mai departe. Trebuie ținut seama de sugestiile "Poruncii Vremii".

O altă sugestie a fost în privința plăților lunare: în loc să plătești chiria pe 6 luni sau pe un an, s-o plătești lunar.

În al doilea rând, se spune că de acest lucru să nu beneficieze comercianții mari, care sunt evrei. Chestiunea trebuie studiată la Ministerul Justiției, cât mai repede, fiindcă este un punct de agitație în opinia publică.

M. Antonescu: Fără îndoială, s-a pus o serie de probleme noi...

G-ral I. Antonescu: Tot aici trebuie pusă și chestiunea evacuaților, pentru că în provincie, unde, de cele mai multe ori, nu se gândea nimeni să

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

închirieze, sau dacă o făcea lua 30 mii lei pe o casă, acum să ia 100 mii.

M. Antonescu: Am primit pe dl Pop, prim-președinte, fost director al Justiției în Ardeal, care mi-a spus că, după o rezistență de câteva zile, populația din Sibiu dă tot sprijinul, dacă cererile făcute nu sunt exagerate.

G-ral I. Antonescu: Trebuie vorbit și cu dl Hans Otto Roth, pentru populația germană. Să-l rogi, din partea mea, să aibă înțelegerea comunității germane în această chestiune.

Tr. Brălleanu: Cred că ar trebui făcut apel și la organizațiile proprietarilor de case. Să se exercite o influență asupra lor.

G-ral I. Antonescu: Există așa ceva la noi?

Tr. Brălleanu: La Cernăuți era așa.

G-ral I. Antonescu: La București nu există. Nu poate exista la R.-Vâlcea o asociație de proprietari.

Ce-ai făcut cu prefecții?

G-ral C. Petrovicescu: Am lista gata.

G-ral I. Antonescu: Este o chestie foarte urgentă aceasta.

În privința primarilor?

G-ral C. Petrovicescu: Nu m-am gândit.

G-ral I. Antonescu: Gândește-te!

În privința primarilor, o sugestie foarte bună este să întrebuințezi pe unii din marii proprietari, care sunt oameni cumsecade și care se vor ocupa și de administrație. S-a întrebuințat sistemul acesta în timpul guvernului de tehnicieni. A fost ideea Ligii "Vlad Țepeș". Și a făcut lucruri foarte mari. Unii dintre ei sunt ingineri, magistrați - oameni pricepuți și de bine.

Horia Sima: Nu e vorba de categorie, ci de om potrivit.

G-ral I. Antonescu: Trebuie găsit omul potrivit, care să cunoască partea administrativă; trebuie om cu autoritate. Dacă este om dintre țărani, n-are autoritate. Nouă ne trebuie un om priceput, corect și om de autoritate. Dacă e priceput și corect are și autoritate. E greu să găsim printre țărani, și priceput, și corect, și cu autoritate. Unde se găsesc, îi vom pune. Unde nu se găsesc, nu. Fiindcă nu vrem să ajungem să facem bisericuțe între țărani, cum era cu vechile partide politice. Punem un arbitru din afară, un outsider, adică pe proprietar.

Sunt și unii proprietari nemernici. Aș vrea ca ministerul respectiv să dea un ordin imediat. Cât am fost închis la Bistrița, m-am informat. Pe cine puneam mâna când venea din județ, fie jandarm, fie altcineva, mă informam. Sunt și acum proprietari - și în special prefecții erau aceia care făceau aceasta, era de exemplu un prefect de la R.-Vâlcea, îi spun și numele, colonel Dobriceanu - care își fac de cap. Au luat vechile sisteme de clacă. Țăranul, pe lângă munca depusă, trebuia să mai aducă proprietarului: pui, găini, ouă.

Trebuie luate măsuri. Această chestiune trebuie, de îndată, în toată țara - cât se poate mai repede - să dispară. Să se știe că acela care își permite, în afara cadrului legii învoielilor agricole - proprietar sau oricine ar fi el - prin sisteme ascunse, să mai ia țăranului ceva, va fi pedepsit.

Posturile de jandarmi și administrația trebuie să aducă la cunoștință imediat acest lucru. Este o plagă care a rămas de la fanarioți pe spinarea țăranului român. Trebuie să dispară.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Vorbesc în chestiunea bulgarilor. Termenul de 3 luni de zile, dat pentru dislocarea bulgarilor din Dobrogea, socot că este un termen mult prea lung. Ajungem până la 15 decembrie. Trebuie o intervenție urgentă la Sofia ca să se înceapă urgent și să se execute cât mai rapid aceste dislocări.

G-ral I. Antonescu: Sunt de perfect acord. Dar câți sunt? Nu sunt 150 mii?

Lt.-col. N. Dragomir: 130 mii.

G-ral I. Antonescu: Nu se transportă ușor. Cu ce pot pleca? Ce pot lua din gospodăriile lor?

Lt.-col. N. Dragomir: Toată partea mobiliară.

N. Mareș: Domnule general Antonescu, tot în chestiunea aceasta: din Cadrilater a fugit toată populația agricolă românească și a trecut în județul Ialomița, cu 100 mii de oi, care consumă din hrana vitelor de acolo. Trebuie accelerat schimbul de populație, ca să se poată remedia situația aceasta.

G-ral I. Antonescu: Am și dat deja instrucțiuni. Am spus că oile care s-au dus acolo au tăbărât și au sărăcit hrana vitelor din județul Ialomița. Am spus că se va provoca o criză socială și de alimentare. Trebuie să ieșim din ea.

În măsurile pe care le luăm, trebuie să plecăm de la situația cea mai defavorabilă nouă, urmând ca ele să fie executate ad-literam. Bulgarii au tot interesul ca să țină ferment de discordie și de agitații acolo. Deci nu contăm că ei vor ceda în această privință. Atunci repartizarea trebuie făcută în altă parte. Repartizare pe toată suprafața țării. Sunt regiuni unde nu sunt oi. Repartizează acolo.

Domnule Nemoianu, am mai discutat această chestiune?

P. Nemoianu: Da.

G-ral I. Antonescu: Principalul lucru este să urmăriți de aproape, să controlați executarea dispozițiilor luate, căci altfel ne pierdem vremea. Cât stăm de vorbă, stăm pe loc. Dacă luăm dispoziții, înaintăm.

Urmăriți ca, după ce ați dat o dispoziție, să se execute. Urmăriți executarea.

Dacă am reușit, este că pentru cea mai mică problemă, pe care am soluționat-o, am urmărit execuția cu un control de o ferocitate absolută.

Știa toată lumea că pot cădea dintr-un moment într-altul; știa că odată voi veni să controlez. Aveam lista tuturor chestiunilor, ordonate în timp de 6 luni chiar, și întrebam de fiecare chestiune. Organizați-vă serviciul de control.

Fără acesta nu se poate face nimic.

N. Mareș: Mă gândesc că ar fi mai bine să fie îndrumată această populație în județul Tulcea.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este soluția pe care am și dat-o; să se ducă, în primul rând, în județul Tulcea. Județul Tulcea oferă și posibilități de pășunat mai mari.

Comandor Gh. Jienescu: Toată lumea se plânge de lipsă de alimente în anumite regiuni.

G-ral I. Antonescu: Am trimis deja, în regiunile lipsite, ceea ce trebuia. Cunoșteam situația din R.-Vâlcea, unde 60% din populație nu avea ce să

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mănânce. S-a trimis tot ce trebuie acolo?

Gh. Leon: S-a trimis.

G-ral I. Antonescu: Ministrul de Interne să controleze această situație. Să ia de la Ministerul Economiei Naționale toate ordinele date. Să cerceteze dacă problema a ajuns la execuția generală. Peste tot am dat ordine. Este o dispoziție luată în primul guvern pe care l-am avut, când am fost prim-ministru cu puteri dictatoriale.

Petrovicescu, controlează imediat situația, vezi dispozițiile care s-au luat și dacă s-au executat. Te duci la Dragomir și la Leon și-ți iei informațiile. Dacă nu s-a executat, să vezi unde se frânează chestia, căci este ceva în aparatul de Stat care frânează.

Comandor Gh. Jienescu: Situația pe care o relev este mai de mult.

G-ral I. Antonescu: De zece zile de când am venit, am și luat această dispoziție.

Comandor Gh. Jienescu: Și în R.-Vâlcea s-a intervenit.

Gh. Leon: Noi, unde am fost chemați, am trimis. Când sunt sesizat, iau dispozițiile necesare imediat.

G-ral I. Antonescu: Domnule ministru de Interne, d-ta vei lucra cu dl Leon, direct, în această chestiune. De îndată ce organele de resort te sesizează în această privință, și ele te sesizează săptămânal privitor la lipsa de alimente, te pui în legătură cu dl ministru Leon. N-am nevoie de nemulțumiri.

Pe mine mă interesează ca cel de jos să aibă mămăligă.

Tr. Brăileanu: Județul Rădăuți are o situație foarte rea. Oamenii de acolo n-au de lucru și nici n-au cu ce și de unde cumpăra alimente.

G-ral I. Antonescu: Vom trimite alimente. Totul trebuie să fie în ordine.

În legătură cu Economia Națională, domnule ministru de Interne, trebuie imediat execuție. Mie să-mi spui care centre erau lipsite și cum s-au satisfăcut lipsurile. Dar să nu fie o satisfacere de azi pe mâine. Trebuie să fie continuă. Nu numai pentru moment să se împlinească lipsa și apoi nevoia să apară iar peste două săptămâni. Problema trebuie urmărită în continuu, căci este foarte mare.

Trecem la Comunicații.

P. Nicolau: În Moldova, totul este ocupat exclusiv pentru a ajuta Armata. Căile Ferate sunt, în regiunile evacuate, în primul rând ocupate cu acest lucru.

Aceasta din punct de vedere intern.

În legăturile internaționale, avem comisiunile care sunt trimise pentru căile noastre ferate, ca să stabilească traficul normal și, în același timp, să lucreze cu ceilalți, prin acordarea pentru străini, pentru unguri, unui avantaj de trecere prin frontierele acestea sfărâmate ale noastre. Căutăm, în schimb, să obținem și noi anumite avantaje, foarte importante pentru noi.

Mai ales de-a lungul văii Oltului urmărim aceasta, unde, după convenția de la Viena, frontiera este chiar în mijlocul albiei Oltului. Noi am dat oarecare avantaje în ce privește regiunile cedate și urmărim să obținem, în schimb, alte avantaje, foarte necesare pentru noi: să căpătăm șoseaua de-a lungul văii Oltului și câteva sate românești, interesante pentru noi din punct de vedere internațional și național.

Din punct de vedere intern, chestiuni în legătură cu ministerul nostru sunt,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

dar sunt puse în observație și în cercetare. Voi aviza la vreme.

Cred că până la mijlocul săptămânii viitoare se va face toată organizarea poștelor, Căilor Ferate; Căi Ferate care nu au un buget de 19 miliarde lei și unde trebuie să fie grija noastră cea mai mare.

G-ral I. Antonescu: Și de la Ministerul Aerului să treacă la d-ta ceea ce trebuie trecut.

P. Nicolau: Va trece.

Deci, până la mijlocul săptămânii viitoare, organizația de Cale Ferată și Poșta - cu ajutorul dlui g-ral Pantazi, pe care îl rog să-mi dea toate elementele componente ale chestiunii -, voi rezolva toată problema.

G-ral I. Antonescu: Pantazi, îi vei dat toate elementele.

P. Nicolau: Tot în ce privește situația în interior: organizații speciale de control, importante, ale Căilor Ferate, se ocupă cu liniile internaționale care le avem, cu atitudinea personalului, cu curățenia garniturilor, cu curățenia în gări, cu persistența serviciilor, cu liniile internaționale pe care le avem înspre Timișoara și înspre Arad.

În al doilea rând, o altă organizație specială se ocupă cu asigurarea trenurilor rapide, care vor fi cerute de orice organ al oricărui minister, din indiferent ce parte a țării, din Nord până la Sud, de la Est la Vest.

G-ral I. Antonescu: Prima problemă care vi se pune dvs. este foarte mare. Aveți în față o dezorganizare totală la Calea Ferată, dezorganizare provenită din cauzele cunoscute.

În primul rând: o verificare totală și o simplificare a aparatului administrativ de direcție și tehnic.

A doua problemă: salarizarea.

În această privință, este acolo iarăși o anarhie. Nu este numai Stat în Statul Român, dar este Stat în Statul Căilor Ferate. Este îndoită anarhie acolo. Trebuie ieșit din această situație.

Dvs. mânuiți 19 miliarde lei anual. Deci jumătate din bugetul Statului. Sunteți jumătate din Țara Românească. De ordinea care domnește acolo, se resimte ordinea care va domni în Stat.

În al treilea rând, problema cea mai acută pentru Neamul Românesc: schimbul. Trebuie soluționată această problemă. În unele regiuni avem surplusuri, în altele lipsuri. Pentru aceasta, Căile Ferate trebuie să aibă garnituri de transport rapid, pentru ca să pună, în orice moment, la dispoziția Ministerului de Interne și al Economiei Naționale mijloacele ca să aducă în regiunile lipsite, la timp, tot ceea ce trebuiește, tot ceea ce este nevoie.

Prin urmare, circulația să fie sigură, să fie asigurată, - pentru că, dacă continuă așa, murim; cum moare un om dacă nu mai este circulație între periferie și inimă. Dvs. trebuie să asigurați circulația, viața Statului. Să vă puneți în legătură cu Ministerul Economiei Naționale.

P. Nicolau: S-au format servicii speciale.

G-ral I. Antonescu: Altă problemă mare - cu chestia evacuărilor v-ați mai degajat - altă problemă grea: demobilizarea, demobilizarea pe care am ordonat-o, această demobilizare care trebuie să se facă cât mai repede, fiindcă altfel provoacă o stare de spirit demoralizantă și la țară și în orașe. Trebuie să înceteze această stare. Trebuie să desconcentrăm întâi pe mobilizații de la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

orașe, căci acolo lipsa e mai mare, femeile nu pot lucra, ca să aibă din ce trăi; la țară, țărăncile își mai pot găsi necesarul de existență. La oraș, nu.

Deci, problema demobilizării, în primul rând, a oamenilor de la oraș și apoi a țăranilor de la țară, pentru muncile agricole și pentru încetarea stării de nevoie de la oraș, în care se găsesc oamenii, din cauza timpului îndelungat în care au fost ținuți concentrați fără să facă nimic. Numai i-au plimbat în tren, dintr-o parte în alta a țării, ca în vilegiatură. Aceasta trebuie să înceteze.

De acord cu Marele Stat Major, trebuie luate imediat dispozițiile necesare pentru ca această problemă să fie soluționată.

Problema operațiilor militare.

Se pot face fără a mobiliza garniturile, ca anul trecut, când s-a dat peste cap toată economia generală a țării.

P. Nicolau: Dispozitivul nu l-am lucrat până acum.

G-ral I. Antonescu: Orezeanu îl cunoaște. Este în planul d-tale de lucru.

Toate problemele foarte urgente se vor face, toate, în cadrul acesta. Și se pot face.

Din cunoștințele mele tehnice și din practica mea de șef de Stat Major, și din timp de război și din timp de pace, totul se poate face. Chiar dacă pare greu. Așa am procedat în 1916, în Moldova, în situația în care erau atunci Căile Ferate. Ne blocasem. Am răsturnat vagoanele de pe linie și am deschis circuitul. Am rezolvat astfel problema pusă de Armata Română și de Armata Rusă. Trebuie numai energie și voință.

Prin urmare, iată problemele foarte mari pentru Departamentul Comunicațiilor.

Celelalte probleme, cum sunt acelea privitoare la căderea cursurilor de apă, irigații, energie etc., intră toate într-un plan care trebuie studiat. Acum nu ne ocupăm decât de problemele mari și urgente, pe care urmează să le rezolvăm imediat. Sunt apoi alte probleme, pe care trebuie să le rezolvăm în funcție de organizarea definitivă a Statului.

În privința alimentării orașelor cu lemne și cu alimente, a regiunilor lipsite, trebuie o organizație de trenuri rapide, date la timp unde cere Ministerul de Interne. Și Ministerul de Interne le cere acolo unde Economia Națională arată că e nevoie și ele trebuie duse acolo unde cer organele în subordine, domnule Petrovicescu.

Trecem la Justiție.

M. Antonescu: În executarea dispozițiilor primite, am realizat coordonarea activității comisiunilor de anchetă la Ministerul de Justiție, împreună cu Înalta Curte de Casație.

Am chemat pe șeful Justiției Militare și i-am arătat vederile dvs. și ale mele în ce privește subordonarea Justiției Militare, Justiției civile, semnalându-i răspunderile pe care le poartă Justiția Militară în toată prăbușirea ideii de justiție și a ordinei în Stat.

Purificarea Justiției.

Am cerut și obținut imediat demisia primului președinte al Curții de Apel din București.

În cursul zilei de mâine și poimâine voi face o serie întreagă de schimbări pentru toți acei care, prin fapta lor, s-au făcut vinovați de participarea la o serie

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

de acte tulburătoare pentru ordine.

G-ral I. Antonescu: Care au călcat legea și conștiința.

M. Antonescu: Am luat măsuri pentru organizarea Consiliului de Stat. Am reorganizat ministerul. Am pus în cercetare fondurile secrete și toate ordinele din acest minister.

G-ral I. Antonescu: Opera aceasta trebuie făcută foarte repede.

M. Antonescu: Am inspectat tot ministerul. Am oprit activitatea comisiunilor de naturalizare și a Comisiei de schimbări de nume, pentru că, în fiecare zi, se fabricau zeci de cetățeni, aplicându-se legi care nu mai sunt aplicabile, se recunoșteau cetățenii la cei care, prin anexiunea teritoriului, au trecut în altă suveranitate.

G-ral I. Antonescu: În privința aceasta, vă atrag atenția că sunt foarte mulți care profită de dezordinea creată în Stat, de o schimbare revoluționară, ca aceasta a noastră, până când ne vom organiza și vom lua calm toată conducerea. Până atunci, sunt însă multe elemente care profită de această situație tulbure, fie pentru a ne scădea, fie pentru a provoca încurcături în Stat.

Deci, toate ministerele, toți miniștrii să fiți foarte atenți în această privință. Să procedați la fel. Să vă coordonați activitatea. Să urmați ceea ce v-a spus generalul Antonescu.

În privința comisiilor de anchetă, îmi îngădui să spun că acestea, dacă nu vor fi ajutate de organe tehnice, ingineri, arhitecți, nu vor da rezultatul dorit.

M. Antonescu: Am organele necesare pentru activitatea tehnică. Am organele tehnice cu concursul domnului Leon și al Ministerului de Finanțe.

G. Cretzianu: De la dvs. să vină numirea.

M. Antonescu: Da. Ceea ce am făcut, organizarea comisiilor la Ministerul de Justiție, ca să nu paralizez nici o activitate și ca să evit și abuzurile cu detașările de la ministere.

Sunt apoi câteva probleme speciale care cer soluție imediată.

Prima este chestiunea chiriilor. Avem două Decrete importante privitoare la regimul chiriilor. Unul care a purtat asupra militarilor și asupra celor concentrați; altul care se ocupă de protecția funcționarilor și a acordat prelungiri de contracte celor cu salarii până la maximum 10 mii lei lunar. De asemenea, s-a aprobat o prelungire de contracte pentru Stat.

Sunt acum o serie întreagă de probleme noi. Problema chiriilor este juridică și administrativă, de solidaritate a Guvernului cu funcționarul lui. La fel, contractele pentru Stat. Contractele tuturor funcționarilor trebuie să fie prelungite.

În ce privește sporul la aceste contracte, cred că ar trebui acordat numai de la un anumit cuantum și numai atunci când este vorba de încălzit și când ar fi servituți grele pentru proprietar, la care funcționarii cu leafă mare ar putea să contribuie cu o cotă neînsemnată - 2%, sau ceva simbolic -, ca să nu se pară că lovim în proprietari.

În ce privește contractele Statului.

Am avut prilejul, ieri, când am făcut inspecția Palatului de Justiție, să văd situația localului, pentru că multe din secțiunile Tribunalului funcționează în condiții rușinoase - deasupra unor cârciumi.

Am constatat că s-a plătit de Ministerul de Justiție, cu titlul de reparații, la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

o casă insalubră, din care trebuie imediat să scot serviciile, 450 mii lei. Contractul este pe un an.

Trebuia să găsesc posibilitatea de a schimba localul. M-am dus să vizitez Palatul Rezidenței, unde am putea muta Tribunalul.

Prefectura județului Ilfov are un contract de închiriere cu 800 mii lei anual!

Prin urmare, problema prelungirii contractelor Statului este o problemă care poate fi, în loc de un serviciu pentru Stat, dimpotrivă, o încurajare a fraudelor și a condițiilor oneroase în care s-a încheiat contractul.

Sunt de părere ca, în această lege, să pun principiul: contractele Statului se prelungesc obligator pentru proprietar, dar facultativ pentru Stat, Statul având obligația să se pronunțe, în timp scurt, dacă prelungește, sau nu, contractul.

Problema mai are o latură, aceea care privește prelungirea contractelor celeilalte populații, care nu aparține nici funcționarilor publici, nici militarilor, nici Statului.

Este o problemă cu caracter economic și social. Ar trebui, din punct de vedere social, să protejăm pe meseriași, muncitori și micii funcționari. Prin urmare, toți aceștia ar trebui să beneficieze de protecție. Poate ar fi posibil și în această privință să fixez un plafon, până la un cuantum de chirie, ca să nu pară că înțelegem să protejăm pe funcționarii particulari care, în întreprinderile lor, au destule avantaje, ca să mai vină să mai adauge și Statul pe ale lui.

Este o problemă și de ordin economic. Din informațiile pe care le am, Guvernul merge la stabilizarea prețurilor. A acorda atunci majorări la contracte înseamnă a scumpi, în această situație, viața, înseamnă a mări prețurile.

Soluția cea mai bună ar fi, și în această privință, ca intervenția Statului să poarte numai asupra contractelor Statului, pentru a le prelungi, lăsând la dispoziția organelor Statului aprecierea dacă trebuie, sau nu, prelungite.

Pentru diverși funcționari publici și pentru militari, prelungire obligatorie. Pentru acei cu salarii mai mari, contribuție la încălzirea centrală, în plus. Prelungirea obligatorie a tuturor contractelor pentru muncitori, lucrători și funcționari comerciali, până la un cuantum anumit de venit.

Restul îl lăsăm în seama dreptului comun.

Altă problemă, pe care am putea s-o stabilim cu același prilej, este dacă vrem să protejăm prin aceste contracte pe cetățenii români, sau înțelegem toate contractele.

.....[1] Pe arieni...

M. Antonescu: Este greu. Nu este introdusă acțiunea aceasta în legislația noastră.

G-ral I. Antonescu: De origine etnică românească. Cetățeni români sunt și evreii.

M. Antonescu: Față de ultimul decret, mulți dintre acești cetățeni români au pierdut cetățenia română. Decretul e larg.

P. Nicolau: Sunt apoi lucrătorii sași etc.

M. Antonescu: În legătură cu problema chiriilor sunt probleme de ordin

[1] Așa este în text, dar, din context, intervenția pare a fi a g-ralului Ion Antonescu.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

tehnic și de ordin economic, care trebuie fixate.

G-ral I. Antonescu: Are cineva propuneri în această privință?

Gh. Leon: Mi-aș permite a crede că ar fi o greșeală dacă s-ar lăsa libertate pentru chiriile care depășesc anumite cote. Trebuie o soluție.

G-ral I. Antonescu: Am soluția. Las liberă sporirea chiriilor de la o anumită cotă. Fixez plafon pentru a proteja lumea săracă. De la plafon în sus, se sporesc chiriile cu cota cu care s-a sporit impozitul. Dacă s-a sporit impozitul cu 5%, tot cu atât să se sporească și chiria.

Se mai sporește chiria cu cota care revine încălzitului central. Prin urmare, chiriașul contribuie la încălzirea centrală cu cota cu care s-a scumpit combustibilul de anul trecut până acum. Ca să nu fie arbitrar în această privință, să fixăm plafon la 30 mii lei. De la chiria de 30 mii lei în sus, fiindcă aceasta este chiria pe care o plătește săracul...

Gh. Leon: 50 mii lei.

Horia Sima: 50.000 lei.

G-ral I. Antonescu: ... de la 50.000 lei în sus, se poate spori chiria, dar numai cu cota corespunzătoare sporirii impozitului, a combustibilului și a electricității. Dar atât și nimic mai mult.

M. Antonescu: Voi avea o serie întreagă de procese pentru stabilirea acestei cote, dacă o las înțelegerii dintre părți.

Gh. Leon: Cota impozitelor o stabilesc la Ministerul Finanțelor.

M. Antonescu: Vă rog, mâine, să-mi comunicați toate sporurile la impozite; pentru combustibil și electricitate, de asemenea.

G-ral I. Antonescu: Este și drept și logic. Nu poate nimeni spune nimic. D-ta, proprietarul, să sporești chiria, dar numai cu cota măririi impozitului, a combustibilului. Să nu profiți din această situație de scumpete împotriva chiriașului.

Trebuie pusă, tot în această lege, și chestiunea ca să nu se mai plătească chiria pe 6 luni, sau anual. Până la 50 mii să se plătească lunar. De la 50 mii în sus să se plătească pe 6 luni.

M. Antonescu: Pe trei luni. Până la 50 mii, plata lunar; de la 50.000 în sus, plata pe 3 luni - afară numai dacă părțile nu se înțeleg altfel.

G-ral I. Antonescu: Ce facem cu evacuații? Evacuații închiriază acum. Fiind cerere mare, se va cere mult.

M. Antonescu: Normal ar fi ca Ministerul Evacuărilor să se ocupe de această chestie.

G-ral I. Antonescu: Ei iau casă cu chirie acum. Trebuie găsită o formulă juridică și practică.

Gh. Leon: Am fost evacuat și eu în regiunile în care a fost vechea Universitate, la Cluj. S-a pus exact aceeași problemă ca și astăzi. S-a creat atunci Oficiul de rechiziție a locuințelor, cu care s-au dat anumite avantaje la închirieri. S-a ținut seamă de fiecare categorie de populație.

Și acum Oficiul de evacuare să formeze, în localitățile respective, câte un Oficiu de Închiriere.

G-ral C. Petrovicescu: Soluția cu comisiunile de rechiziție pe județ este mai bună, fiindcă stabilirea și găsirea locuințelor de închiriat se va face mai

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

rapid.

G-ral I. Antonescu: Soluția dată de dl Leon nu-mi displace. Combinați-le una cu alta și găsiți o soluție care s-o dăm publicității, să știe toți și să fie aplicabilă.

M. Antonescu: Propunem în lege oficii de închiriere.

C. Georgescu: Sunt camere care se dau cu camere reduse la hotel. Acest lucru ar trebui să se generalizeze.

G-ral I. Antonescu: Când am plecat din închisoare, am trecut prin R.-Vâlcea. Acolo m-am informat și de chestiunea aceasta. Am văzut că, în R.-Vâlcea, case, care se închiriau foarte greu și foarte ieftin, au ajuns acum la 60 mii și 100 mii lei chirie. Nu ne putem bate însă joc de acei care au fost nenorociți atât de mult prin pierderea avutului lor și acum să profităm și noi de nenorocirea lor. Nu trebuie să uităm că mare parte din acești refugiați își pierd a doua oară avutul. Prima dată a fost în războiul trecut. Deci trebuie găsită o formulă și trecută tot în Legea chiriilor.

Dl ministru al Justiției să pună de acord soluția dlui Leon cu aceea a dlui Petrovicescu și a dlui Corneliu Georgescu. Trebuie găsită formula ca să protejăm pe acești evacuați.

Sunt unii proprietari care n-au închiriat până acum casa; o închiriază acum și caută beneficiile cele mai mari. Trebuie pus un principiu: să se oprească față de evacuați acest sistem.

M. Antonescu: În chestia evacuărilor, am avut la Ministerul Justiției o serie întreagă de probleme. Am avut unele cu caracter administrativ. De exemplu, ieri dimineață, m-a chemat Rezidentul Regal de la Constanța, care era comisar în această privință, rugându-mă să-i pun la dispoziție 25 de magistrați ca să facă verificarea naționalității locuitorilor. I-am dat dispoziție să se facă și verificarea titlurilor de proprietate în același timp.

Pe de altă parte, în aceeași privință și în legătură tot cu problema evacuărilor, am constatat că, în ce privește exproprierea bunurilor rurale ale evreilor, cu scopul de a fi întrebuințate pentru așezarea celor din teritoriile evacuate, am constatat că proiecte de acest fel au fost întocmite la Ministerul Justiției, la Ministerul Economiei Naționale și la Subsecretariatul Evacuărilor.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este cacofonia în care s-a zbătut Statul Român.

M. Antonescu: Aceeași problemă atacată de mai multe ministere, felurit.

Gh. Leon: Aceste probleme s-au examinat când dețineam și departamentul Economiei Naționale și al Finanțelor. Vi le-am dat dvs.

M. Antonescu: Situația aceasta m-a făcut să constat că pentru operațiunile de evacuare trebuie să se facă coordonarea între toate ministerele. Și aceasta imediat.

Ministerul de Finanțe să-și ia, afară de o anumită parte, numai chestiunea privitoare la resortul său. Fiecare minister să-și ia numai partea respectivă, numai ceea ce aparține resortului său.

Apoi, totul să se realizeze pe baza unui plan de ansamblu și să se treacă la executarea imediată. Nu trebuie pierdută vremea inutil și să se lucreze și ordone din diferite părți, ca să nu mai știe organele de execuție pe cine ascultă.

G-ral I. Antonescu: Toată chestiunea am concentrat-o sub un singur

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

organ, care este răspunzător față de mine. Și în chestiunea aceasta, tot Subsecretariatul Evacuărilor, tot dl Cornel Georgescu va fi acela care va face legătura cu toate ministerele respective și tot d-sa va urmări execuția. Fiecare minister să-și ia asupra lui numai partea care-i revine. Coordonarea și execuția privesc pe dl Corneliu Georgescu. Dlui trebuie să țină totul în mână și să aibă o idee diriguitoare. Noi am făcut o organizare unică, specială. D-sa are organele care vor lucra cu celelalte ministere. Direcția este unică, într-o singură mână; nu mai este ca până acum, la diferite ministere.

M. Antonescu: Aceasta arată că sunt activități care nu pot fi soluționate de un singur minister. De exemplu, problema cambiilor din teritoriile ocupate, pentru care locul de plată este în teritoriul ocupat, ori debitorul se află în teritoriul ocupat. Intervine, deci, o problemă de ordin economic, juridic și tehnic în executarea acestei mari probleme a evacuării...

G-ral I. Antonescu: Dl Georgescu se lovește de toate aceste probleme. Dar fiecare minister își va face partea lui. Unul va face partea economică, altul partea juridică, iar Subsecretariatul de Stat concentrează toate activitățile. Subsecretariatul de Stat al Evacuărilor urmărește apoi toată activitatea fiecăruia din dvs. la departamentul respectiv în legătură cu această problemă și cu altele care ar privi tot evacuarea.

Dvs., de îndată ce sunteți sesizați de o chestiune în legătură cu evacuarea - de orice ordin: economic, financiar, juridic, funcționăresc -, o treceți imediat dlui subsecretar de Stat al Evacuărilor, care, respectiv, o rezolvă în legătură cu fiecare din ministerele respective. Nu o rezolvă singur. Nu rezolvă singur problema juridică. Fiindcă n-o poate rezolva singur. O rezolvă în legătură cu Ministerul de Justiție. Tot așa, problema economică n-o poți rezolva d-ta singur la Subsecretariatul Evacuărilor, ci în legătură cu Ministerul Economiei.

Subsecretariatul Evacuărilor centralizează și urmărește felul în care o problemă a fost pusă, începută și rezolvată.

Al. Constant: Cred că legionarii, în materie de evacuare, își pot da contribuția lor foarte serios. Am avut ocazia să concentrăm camarazi în București; s-a oferit voluntar o serie de familii, pentru cazare.

G-ral I. Antonescu: Tot în legătură cu dl Corneliu Georgescu se va soluționa problema, fiindcă ea intră în cadrul activității d-sale. Cu d-sa vă veți pune de acord, d-ta și dl Horia Sima, care ține în mână toată acțiunea legionară.

M. Antonescu: Mai semnalez - numai ca dl subsecretar să înregistreze - că d-sa trebuie să ceară tuturor Ministerelor lista funcționarilor fiecărui departament, care au fost evacuați din aceste teritorii, pentru că opera de repartizare trebuie să se facă ținând seama de concentrarea pe care o realizați dvs., noi urmând a vă comunica nevoile fiecărui Minister.

G-ral I. Antonescu: Subsecretariatul de Stat al Evacuărilor trebuie să aibă un tabel pe categorii: preoți, profesori, învățători etc. Se adresează ministerelor și spune câți funcționari are, de ce categorie și cum sunt repartizați.

Principiul pe care l-am pus este să nu creez din aceste elemente, care s-au evacuat, paraziți ai Statului care vor da Statul peste cap.

Vei căuta, prin legătură cu toate ministerele, să-i plasezi într-un timp cât se poate de scurt. Să fie plasat fiecare. Să ai grijă ca acela care este plătit, să

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

presteze serviciu. Avem biserici fără preoți; avem școli fără învățători; comune fără perceptori. Fiecare trebuie plasat după pregătire, pentru ca să presteze serviciul pentru care este plătit. Să creezi un serviciu în această privință.

Iar pentru ceilalți, pentru muncitori, trebuie, de asemenea, să se facă plasarea în fabrici, în muncile agricole, în diferite servicii, după cum se pricepe fiecare. Cine nu acceptă postul, acela este șters, nu mai este în sarcina Statului.

De exemplu - vă dau exemplu tot de la R.-Vâlcea -, am constatat că sunt servitori cu 1.500 lei pe lună și care fac o viață amară stăpânului, pentru că știu că au la spate 50 lei pe zi.

Neutilizarea lor înseamnă și risipă pentru Stat și crearea unor paria în Stat.

C. Papanace: Pentru a ușura situația de astăzi și pentru repartizarea după necesitățile serviciului, să nu se îngrijească Subsecretariatul de Stat al Evacuărilor. După necesitate, Ministerul de Finanțe va repartiza, fără a fi sesizat.

G-ral I. Antonescu: Dar cine trebuie să țină evidența în privința aceasta? Toată evidența, în legătură cu evacuații de toate categoriile, trebuie ținută de cineva, pentru că această problemă va apăsa mult timp pe capul nostru și nu se poate alerga la 100 de persoane pentru chestia aceasta.

Eu mă adresez unui singur organ, pe el îl întreb: problema A din chestia a 7-a din problema evacuaților. Și dlui trebuie să-mi aducă imediat răspunsul. Vreau, la un moment dat, să știu câți preoți avem și unde sunt repartizați. Mă duc la dl Georgescu. E mai bine cum spun eu. Lăsați-mă pe mine cu organizarea, pentru că aceasta a fost puterea mea în trecut. Cu aceasta am reușit. În primul rând trebuie să fim organizați.

N. Mareș: În chestia bunurilor evreiești trebuie să avem o soluție.

G-ral I. Antonescu: Nu se leagă cu ceea ce discutăm acum. Discutăm problema evacuaților acum.

M. Antonescu: O problemă urgentă este aceea a modului cum se va face desființarea unora dintre ministere și repartiția funcționarilor acestor ministere. Este o problemă juridică desființarea ministerelor; este însă o problemă administrativă repartiția funcționarilor.

O altă problemă juridică importantă, și financiară și economică, este a contractelor pe care le are Statul pentru închirierea unor localuri dependente sau în care funcționau aceste ministere.

Odată cu repartiția funcționarilor, trebuie să se refacă o cercetare a tuturor localurilor și o întrebuințare unitară a lor, după nevoile de astăzi. Rămâne să decideți dacă aceasta se va face la Președinția Consiliului de Miniștri, la Ministerul de Interne, la Ministerul Economiei Naționale, la Ministerul Finanțelor, sau unde va trebui.

Gh. Leon: S-o facă fiecare departament.

M. Antonescu: Nu se poate. Sunt o serie de ministere desființate. Ministerul Justiției propune ca, după desființarea ministerelor, funcționarii să fie încadrați la ministerele cu activitate asemănătoare.

În ce privește contractele și localurile de care se serveau...

G-ral I. Antonescu: Trebuie un organ unic. Trebuie să ne gândim la ce minister să punem această problemă, sarcina aceasta, sau să o trecem la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Președinția Consiliului de Miniștri. Trebuie trecută la Ministerul Coordonării.

S-a vorbit de localuri închiriate. S-a pus problema Palatului Reginei Elena și al Regelui - care este încă copil și nu se pronunță în probleme de Stat - fiindcă Palatul Regal din Calea Victoriei se va transforma în Palat Guvernamental. Ministerul Domeniilor va însărcina o comisiune de funcționari arhitecți, care să studieze repartizarea. Păstrăm numai Sala Tronului și un mic salonaș de solemnități mari. Restul Palatului, cu toate atenansele lui, se transformă în Palat Guvernamental. Terminăm și Ministerul de Interne, pentru ca toată administrația Statului să fie la un loc, să scăpăm de plaga chiriilor. Și Palatul acesta în care stăm este cu chirie.

Desigur, că Palatul acela enorm, cum nu-și făcuse Palat nici Țarul de la Petrograd - palate aveam, ambasadori aveam, numai ce ne trebuia nu aveam - Palatul acela îl vom face Palat Guvernamental. Această operă se va înfăptui, probabil la aprilie viitor. Nu putem intra deodată în toate chestiunile.

Prin urmare, toate angajamentele dvs. de chirie trebuie să aibă în vedere această perspectivă, pe care v-am arătat-o astăzi, ca să știți unde mergeți.

*
* *

La ora 20, ședința Consiliului se suspendă pentru 5 minute, pentru ca dl g-ral Antonescu să primească, în audiența fixată la această oră, pe dl ministru al Statului Chile.

*
* *

Ședința Consiliului de Miniștri se redeschide la ora 20,05, sub președinția dlui g-ral Ion Antonescu.

G-ral I. Antonescu: Trecem la Agricultură.

N. Mareș: O primă chestiune este aceea a terenurilor evreiești. Dvs. ați stabilit că toate pământurile evreiești sunt lovite, prin lege, de indisponibilitate. Ce facem cu ele? Cum le lichidăm? Sau le dăm termen ca să opereze preemțiunea, sau să se folosească de ea, sau dacă nu, trebuie să expropriem. Dar, astăzi, exproprierea este o chestiune nedreaptă, fiindcă n-avem parale cu ce să le plătim și atunci le dăm bunuri. Nu e bine. E mai bine să fixăm termen de preemțiune. Să le dăm câteva luni.

G-ral I. Antonescu: Aceste terenuri reprezintă o suprafață de 50.000 hectare.

N. Mareș: Vor fi aproape 70 mii hectare.

G-ral I. Antonescu: Aceste terenuri, care reprezintă o suprafață de 70 mii ha, sunt destinate pentru surplusul de evacuați români din Cadrilater și pe care nu-i putem caza în județul Tulcea. Pe ele vom caza surplusul de români. Este o

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

operă de lungă durată. Trebuie să vedem acum ce facem imediat, pentru ca aceste terenuri, aceste pământuri, să nu rămână în paragină.

Am vorbit în privința aceasta și în Consiliul de Miniștri trecut. Am spus: evacuații din Basarabia, care sunt agricultori, țărani, agronomi să fie repartizați pe aceste moșii, ca să nu rămână nearate și teren neproducător. De aceea le dăm în folosința lor. Ei sunt cu administrarea și lucrarea lor. Plata lor se va face în contul venitului moșiei. Și proprietarii au o cotă aparte. Aceasta până când găsim soluția definitivă. Proprietarului nu-i luăm proprietatea până când găsim soluția finanțării acestei chestiuni.

Până atunci terenul se muncește ca și cum ar fi dat în arendă. Cu alte cuvinte, acești oameni sunt arendași. Plătim întreținerea oamenilor acestora și o cotă aparte proprietarului, din venitul terenului, aceasta până când găsim soluția finanțării și trecerea definitivă a acestor pământuri în proprietatea noastră.

Aceasta este soluția provizorie la care am ajuns. Este așa, dle Leon?

Gh. Leon: Da.

G-ral I. Antonescu: O altă problemă. Trebuie făcut, imediat, prin Subsecretariatul de Stat al Evacuărilor, un calcul, trebuie de văzut ce valoare au locurile acestea, ce fel de terenuri sunt. Trebuie să cunoaștem situația exactă a stării de fapt a tuturor acestor terenuri care aparțin proprietarilor evrei. Se va face o administrație a lor cu un conducător, iar ceilalți sunt funcționari și se plătesc din veniturile acestor terenuri. Trebuie să intrăm repede în această lucrare a pământurilor de care am vorbit, pentru ca să nu rămână 70 mii hectare nelucrate.

N. Mareș: Sunt numai 22 mii hectare de pământ arabil.

O altă problemă este aceea a însămânțării de grâu. Am luat măsuri ca să se accelereze însămânțarea cu mijloacele pe care le avem.

Am cerut, printr-o adresă către Statul Major, ca să nu dea drumul la cai până la o rază de 150 km. Statul Major a propus 80 km. A admis, în urma rugăminții mele, 150 km, pentru că nu-i putem transporta cu trenul și să înceapă arăturile.

G-ral I. Antonescu: Cine se ocupă cu hrana cailor?

Lt.-col. N. Dragomir: Chestiunea este reglementată. S-au dat instrucțiunile necesare.

G-ral I. Antonescu: Am dat indicații Economiei Naționale de modul cum trebuie să se organizeze toate aceste chestiuni. Să le luați de la Economia Națională, de la dl Dragomir și de la dl Leon. Dl Dragomir are Statul Major Economic.

N. Mareș: Încă o chestiune care produce mari nemulțumiri în rândurile agricultorilor: chestiunea fixării prețului grâului. Prețul grâului a fost fixat prea jos. Pe sub mână, se vinde cu preț mult mai mare; se vinde grâul cu 90 mii lei vagonul.

G-ral I. Antonescu: Numai marii proprietari îl vând așa. Țăranului i s-a luat grâul de către cooperative.

N. Mareș: Mai au grâu și țăranii.

G-ral I. Antonescu: Eu urmăresc ca țăranul să vândă scump și să cumpere ieftin. Mi s-au făcut obiecțiuni că această chestiune este în legătură cu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

aranjamentele făcute cu Germania.

N. Mareș: Este nedrept ca prețul grâului să stea la 75 mii lei vagonul - așa de jos -, iar prețul produselor industriale să stea așa de sus. Un kg de talpă costă de 5 ori cât un kg de piele brută.

Gh. Leon: Talpa este tot produs agricol.

G-ral I. Antonescu: Dar nu profită acela care vinde, ci intermediarul.

N. Mareș: Pieile se vând cu 60 lei kg, iar talpa cu 300 lei.

G-ral I. Antonescu: Se pune aceeași problemă ca și la postav și lână.

N. Mareș: Soluția ar fi: sau ridicăm prețul grâului, ceea ce ar însemna un rău, căci se scumpește standardul de viață, sau dăm în jos prețul produselor industriale de primă necesitate, fierul de potcoave etc.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este soluția cea mai bună, a doua.

Lt.-col. N. Dragomir: Ar trebui să facem o delimitare a preocupărilor noastre. Desigur, dl Mareș este foarte îngrijorat de prețurile agricole și vorbește cu inima la agricultură. Producția agrară este desigur o preocupare covârșitoare pentru Ministerul Agriculturii, însă reglementarea prețurilor iese din cadrul preocupărilor acelui minister.

Problema prețurilor este atributul Centralei Economice și, în speță, aparține Statului Major Economic. Vom duce o economie reglementată. Ministerul Coordonării corespunde perfect necesităților acestei probleme. Prima preocupare este, desigur, reglementarea prețurilor.

Relativ la prețuri, vom urma politica de a încerca să ridicăm prețurile agricole până acolo unde nu vor răsturna bugetul Statului, salariile, convențiile internaționale, viața zilnică. Nu putem răsturna prețurile printr-o urcare prea accentuată într-o anumită parte.

Pe de altă parte, vom coborî prețurile produselor industriale până la limita posibilă.

G-ral I. Antonescu: În special această reducere să se facă pentru producția de mare consum.

Lt.-col. N. Dragomir: Vasăzică, o examinare a raportului de prețuri ale produselor agricole și industriale trebuie să se facă grabnic.

G-ral I. Antonescu: De opt zile am spus acest lucru. Mi se vorbește de o examinare grabnică, dar ce s-a făcut până acum?

Gh. Leon: Problema cea mai importantă pentru Departamentul Economiei Naționale ar fi problema tocmai a fixării modalităților de lucru, pentru că sunt chestiuni care ating diferite aspecte economice, dar care sunt în sarcina diferitelor departamente. Exista o delegație economică, care acum s-a desființat. Trebuie pus ceva în loc, căci sunt probleme care nu sunt numai de examinat, ci trebuie rezolvate cu concursul tuturor miniștrilor care lucrează în domeniul respectiv, care au legătură cu problema.

De exemplu, chestiunea prețurilor, ridicată de dl Mareș. Am discutat-o cu toții timp de 2 ore. Este o politică întreagă a prețurilor, care trebuie să fie dusă. Dar n-o pot face numai eu la Ministerul meu sau numai la dl Dragomir, sau numai la Ministerul Agriculturii. Trebuie un organ care să înlocuiască Delegația Economică, pentru a pune de acord, pentru a face coordonare în toate problemele economice, în toate laturile lor.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

De aceea, propun să ne întrunim, noi miniștrii care avem legătură cu problemele economice, să le examinăm, să nu le discutăm în Consiliul de Miniștri. Uneori sunt chestiuni de detaliu.

G-ral I. Antonescu: Este și soluția pe care am dat-o. Și dl Antonescu, ministrul Justiției, are mandat de la mine să primească pe cei indicați, să stabilească cum lucrați dvs. între Ministere, în afară de mine.

M. Antonescu: Am făcut deja acest lucru.

Lt.-col. N. Dragomir: Mâine luăm în examinare aceste prețuri și, în câteva zile, veți avea gata reglementarea prețurilor.

G-ral I. Antonescu: Cel dintâi lucru este să coborâți prețurile industriale la articolele de mare consum: fierărie, pielărie, lemnărie.

Lt.-col. N. Dragomir: La limita prețului de cost.

Gh. Leon: De trei luni se face numai lucrul acesta, la o serie întreagă de articole industriale. Astfel am scăzut prețul la combustibil: gaz metan, petrol, cărbune; am scăzut dobânzile...

G-ral I. Antonescu: Nu consumă țăranul gaz metan.

Gh. Leon: Dar consumă obiectele de fier care se fac cu ajutorul gazului metan. Am scăzut cimentul...

G-ral I. Antonescu: Nu-l consumă țăranul.

Gh. Leon: Ne-am ocupat de problema fierului...

G-ral I. Antonescu: Fierul, da.

Gh. Leon: Dar la fier dificultatea este foarte mare, pentru că este foarte greu de stabilit prețul. Sunt convocați mereu și avem o serie întreagă de rapoarte...

G-ral I. Antonescu: Nu putem împărți problema fierului în două? Fier pentru construcție la un preț și fier pentru țărani la alt preț?

Gh. Leon: Este în strânsă legătură cu ceea ce aducem din Germania. Poate vom primi răspuns din Germania în ce privește produsele finite.

Este în curs de dezvoltare chestiunea prețurilor industriale. Dacă facem o politică de comprimare a prețurilor industriale, nu putem merge nici cu ridicarea prețului grâului prea tare.

G-ral I. Antonescu: Soluția este nu să urcăm pe unii și să coborâm pe alții, ci să vadă țăranul că poate cumpăra ieftin. Țăranul să-și poată vinde scump produsele lui. Dacă ia 90 mii lei pe vagonul de grâu și profită el, este bine. Să nu profite intermediarul. Trebuie să supraveghem să nu profite cine a profitat de 50 de ani în Statul Român. Acesta nu a muncit, nu a produs, a trăit la oraș și a avut dublu câștig: a vândut scump marfa industrială și a cumpărat ieftin produsul agricol de la țărani. Acesta a avut un îndoit avantaj, iar țăranul, o pagubă dublă.

De aceea suntem azi în situația ca să vedem că, pe măsură ce orașele s-au îmbogățit și au crescut automobilele de la 3 metri lungime la 12, în aceeași măsură țăranul nostru a intrat în pământ.

Baza pe care creez eu Statul este bază țărănească. Trebuie să ridicăm standardul de viață al țăranului și să-i dăm altă soartă. Randamentul muncii lui va fi mare și atunci el va băga mai mulți bani în buzunar. Având mai mulți bani în buzunar, banii circulă și puterea de cumpărare a țăranului este mai

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mare. Și, în loc să ne învârtim într-un cerc vicios, greșit, ne învârtim într-un cerc activ.

Deci, domnule Mareș, problema aceasta o discuți cu dlor, pe urmă vii la mine.

N. Mareș: La oboare s-au dus controlori de la Ministerul Economiei și n-au lăsat să se vândă grâul cu mai mult de 75 mii lei vagonul.

Gh. Leon: Sistemul legii era de prețuri fixe, nu de prețuri minimale.

G-ral I. Antonescu: N-avem timp de chestiuni de detaliu aici.

Lt.-col. N. Dragomir: În chestiunea aprovizionărilor și consumului, veți avea chiar mâine un grafic, care vă va arăta exact toată situația stocurilor agricole.

N. Mareș: Mai am încă două chestiuni.

G-ral I. Antonescu: Domnule Mareș...

N. Mareș: Domnule General, vă rog să nu mă întrerupeți.

Cred că este necesar să dați un comunicat asupra viitoarei structuri a proprietății rurale, adică un comunicat pentru garantarea proprietății rurale. La mine vine o sumedenie de lume, care mă întreabă dacă și când se fac exproprieri...

G-ral I. Antonescu: Acea lume, care te întreabă aceasta, n-are cu ce se ocupa. Este o lume besmetică, care n-are decât să citească ceea ce a spus g-ralul Antonescu, că: garantează libertatea, proprietatea, justiția...

N. Mareș: Să mai dați această declarație.

G-ral I. Antonescu: Dacă am dat-o o dată, ajunge. Nu pot s-o mai dau a doua oară.

N. Mareș: A fost dl Marian...

G-ral I. Antonescu: Azi îmi cere dl Marian, mâine dl Iunian...

N. Mareș: Au venit mulți.

G-ral I. Antonescu: Au venit mulți, pentru că au fost mințiți până acum. Generalul Antonescu nu minte.

Problema foarte gravă este ca să se lucreze tot pământul. Nu mai vreau ca vreun petec să rămână în paragină. Am dat ordin Statului Major, Ministerului respectiv, ca toate trupele să contribuie la munca agricolă. Am întrebat adineauri cine hrănește caii. Trebuie date ordine precise în privința aceasta. Trebuie studiată problema aceasta ca și toate celelalte. Când porniți la lucru, trebuie să fiți de acord. Chestiunile trebuie studiate de acord cu Statul Major Economic. Trebuie făcut lucru serios, lucru organizat, lucru studiat în problema acestor terenuri.

Deci pământul trebuie să se lucreze. Trebuie puse la lucru toate mijloacele pe care le au proprietarii. Tot utilajul proprietarilor să lucreze concentrat și masiv. Să lucrați cum se lucrează la război. Vrei să reușești la război? Trebuie dată o lovitură masivă. Într-un singur loc. Dacă te răspândești cu mijloacele pe care le ai, peste tot, pierzi războiul. Dacă vom lua mijloacele răspândite pe toată suprafața țării, a județelor și comunelor, și le vom concentra, vom izbuti. Am arat într-o comună, am terminat acolo, trecem apoi într-alta. Apoi urmează semănăturile. După ce am terminat într-o parte, numai atunci trecem în altă comună.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

În urma plugului trece semănătoarea.

Lucrul organizat și masiv făcut ne aduce la izbândă.

Pentru ca această problemă să se poată urmări de aproape, trebuie ca toți domnii agronomi să fie prezenți pe teren, să nu mai stea în birouri.

N. Mareș: Am 200 de inspectori generali care vor merge pe teren.

G-ral I. Antonescu: Întrebuințează agronomii din toate părțile; trimite-i pe teren.

O altă problemă foarte importantă: problema lemnelor. Orașele unde sunt aglomerații mari, Ploiești, Galați, București...

N. Mareș: Lemne avem, dar n-avem mijloace de transport.

G-ral I. Antonescu: ... trebuie să fie aprovizionate din vreme. Am dat ordine în ce privește mijloacele de transport. Te vei pune în legătură cu ministrul Comunicațiilor, mâine-poimâine. Trebuie să lucrați repede. Să vă puneți de acord, să luați legătură unul cu altul, să stabiliți unde sunt depozitele și cum faceți transportul.

N. Mareș: C.A.P.S. îmi spune că sunt lemne...

G-ral I. Antonescu: Domnule Mareș, când mi-ai spus să nu te întrerup, te-am ascultat. Am fost soldat supus. Te rog nici d-ta să nu mă mai întrerupi.

Lt.-col. N. Dragomir: Din 480 mii de vagoane, câte ne trebuie, 411 mii s-au tăiat.

G-ral I. Antonescu: Dar nu sunt scoase din pădure.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu.

G-ral I. Antonescu: Aici e aici.

Pentru problema transportului lemnelor trebuie să utilizați Calea Ferată și coloanele de camioane care stau degeaba la Armată. Să le folosiți pe acelea care stau fără întrebuințare. De exemplu, din jurul Bucureștilor la Curtea de Argeș să se facă convoiuri. Faceți depozite. Luați direct de la C.A.P.S. și populația săracă să vină apoi să le ia. Distribuiți-le direct, pentru înlăturarea intermediarilor.

Dar pentru toate acestea trebuie organizare.

Vasăzică, este o importantă problemă, foarte urgent de rezolvat, aceea a lemnelor.

Altă problemă, tot foarte urgentă, este să știm unde avem rezerve de grâu și unde avem lipsă de ele. Trebuie să aveți o schemă în această privință, o evidență. Să nu așteptați să lucrați numai sub presiunea nevoii imediate a populației. De ce aceasta? Fiindcă se poate întâmpla ca o regiune să cadă într-o zonă de operații militare, să fie atacată de ruși, de exemplu, și atunci trenurile vor fi ocupate de militari. De aceea trebuie să faceți distribuția aceasta din perioada de stagnare, din timpul liber, să vă faceți depozitele necesare. Nu trebuie să așteptați să vă împingă nevoia. Trebuie să știți unde aveți disponibil și să-l împărțiți unde este nevoie. Și aceasta din vreme, ca să nu vă surprindă evenimentele și să nu mai puteți face față necesităților populației.

Acestea sunt problemele mari.

De celelalte chestiuni vom vorbi mai pe urmă, când vom avea timp.

Școala acum.

Ați citit directivele date de mine? Sunteți de acord cu ele, dle Brăileanu?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Tr. Brăileanu: Da.

Numai pasajul cu Straja Ţării, care spune că va fi utilizată...

G-ral I. Antonescu: Straja Ţării cu premilitarii şi legionarii vor intra sub o direcţie unică, sub un comandament unic. Începem să facem spirit naţional şi disciplină naţională. Trebuie să facem să crească sentimentul patriotic şi aptitudinile de muncă ale Naţiei. De aceea ne ocupăm de copil până când intră în cadrul Armatei.

Trebuie date copilului: credinţă maximă, sentiment de cinste, dorinţa de a servi patria la maximum şi instrucţia elementară de introducere în disciplină militară, pentru ca în cazarmă să-l ţină un timp cât se poate de redus. Dacă tânărul este pregătit, atunci nici serviciul militar nu mai durează atâta vreme.

Deci, Straja Ţării, legionarii şi cu premilitarii vor forma educaţia copiilor.

Am discutat problema cu dl Horia Sima. Suntem de acord. Am stabilit principiile de organizare. Am luat în această privinţă anumite dispoziţii. Straja Ţării nu mai iese afară din cadrul Şcolii - ceea ce până acum a produs anarhie în Şcoală. Şcoala predomină, iar Straja Ţării i se pune la dispoziţie. Straja Ţării se ocupă de educaţia fizică, patriotică, sportivă şi morală, numai în anumite zile pe săptămână - în două după-amieze.

Prin urmare acesta este principiul.

Dacă am luat această dispoziţie, este pentru că am vrut să dau ţării o satisfacţie, pentru că ţara aştepta această satisfacţie. Straja Ţării, aşa cum era, însemna o sfidare. A făcut lucruri bune, dar a făcut şi rele. A dezorganizat Şcoala. A luat din Şcoală elementele cele mai rele şi le-a făcut comandanţi şi care comandau în Şcoală.

Parcă cultura se face la comandă.

Tr. Brăileanu: Din punct de vedere tehnic, mă voi înţelege cu dl Horia Sima. Dacă mă voi înţelege...

G-ral I. Antonescu: Nu: "dacă". Trebuie să te înţelegi!

Tr. Brăileanu: Voi vorbi şi despre clădirea Străjii Ţării.

G-ral I. Antonescu: Am vorbit cu dl Horia Sima în această privinţă. Clădirea ne trebuie pentru Căminul de studenţi şi palatul făcut, unde sunt două grajduri în care mulţi oameni ar vrea să stea, acela îl vom transforma - acela de la Malmaison - într-un vast cămin pentru studenţii de la ţară.

Tr. Brăileanu: În ce priveşte Ministerul Educaţiei, am schiţat starea în care s-a găsit.

S-a suprimat un minister plin, al Cultelor...

G-ral I. Antonescu: Să-mi daţi toate indicaţiile.

Tr. Brăileanu: *Situaţia aflată la Minister:*

S-au suprimat un minister plin, al Cultelor şi Artelor, şi două subsecretariate la Instrucţie.

Această comprimare este justificată prin îngustarea teritoriului şi scăderea veniturilor Statului, în schimb problemele care s-au pus acestui minister au sporit şi în număr şi în greutate.

Astfel, am găsit abia rezolvate problemele în legătură cu corpul didactic primar şi secundar refugiat din Basarabia şi Bucovina. În schimb au intervenit problemele şcolilor din ţinuturile cedate ungurilor.

Problema şcolilor superioare din Cernăuţi, Chişinău şi Cluj a rămas în

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

sarcina acestui minister. Având în vedere și problemele curente și cele de adaptare la noul regim, sarcina ministrului a devenit extrem de grea.

Din problemele în curs și lămurite, care totuși cer o aprobare a Consiliului de Miniștri pentru a fi dezlegate definitiv, sunt următoarele:

1. Mutarea Facultății de Teologie în Cernăuți.
2. Fixarea locului de reședință a Universității din Cluj.
3. Fixarea locului de reședință a Facultății de Agronomie din Chișinău.
4. Fixarea locului <de reședință> a Facultății de Agronomie din Cluj.
5. Fixarea locului de reședință a Academiei de Comerț din Cluj.
6. Teatrul, Opera și Conservatorul s-au mutat la Timișoara.

La nr. 1/ În temeiul dorinței unanime și al dorinței Facultății de Teologie din Cernăuți și al dorinței Mitropoliei Bucovinei (telegr.), propunem mutarea la Suceava.

La nr. 2/ Propunem mutarea întregii Universități din Cluj la Sibiu.

Mi s-a adus la cunoștință, din motive istorice, că s-ar fi luat în vedere Alba-Iulia, unde ar fi să se fixeze, deocamdată, Rectoratul și Facultatea de Drept.

Atât raportul Universității din Cluj, cât și o cerere a studenților arată că acest oraș este cu desăvârșire impropriu pentru a adăposti Facultatea și n-are posibilități de încartiruire pentru profesori.

La Sibiu sunt date toate condițiile pentru o funcționare normală a Universității, afară de Facultatea de Științe, care ar trebui să funcționeze provizoriu pe lângă Politehnica din Timișoara.

E nevoie însă ca Școala de ofițeri din Sibiu să fie mutată la Arad, dat fiindcă și orașul Arad dorește acest lucru și oferă condițiile cele mai bune.

La nr. 3/ Facultatea de Agronomie din Chișinău propun să fie desființată și profesorii să fie repartizați la cele două Facultăți existente.

Fără îndoială că hotărârea luată la început, de a transfera această Facultate la Craiova, a fost întemeiată, pentru că țara are nevoie de un învățământ practic, dar din profesorii acestei școli nu s-au refugiat decât 8, iar personalul ajutător și materialul didactic au rămas la Chișinău.

Dacă hotărârea de a avea la Craiova o Facultate de Agronomie ar rămâne să fie înfăptuită, atunci ar rămâne de înființat o nouă Facultate de Agronomie, urmând să fie integrați și profesorii de la Chișinău.

În felul acesta nu s-ar improviza o Facultate și s-ar putea lua toate măsurile pentru o Facultate viabilă.

La nr. 4/ Facultatea de Agronomie din Cluj s-a mutat la Timișoara.

La nr. 5/ Academia de Comerț din Cluj, mutată provizoriu la Timișoara, propun să fie mutată la Brașov, care a cerut mutarea și ia asupra lui cheltuielile de mutare și întreținere, prin Camera de Comerț.

II.

Pentru buna funcționare a ministerului, e nevoie de următoarele Decrete-legi:

1. Decret-lege pentru organizarea ministerului contopit, întrucât în prezent există două direcții de contabilitate, două contencioase, două servicii ale

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

personalului etc.

2. Regulament pentru reglementarea cumulului în învăţământ.

3. Decret-lege pentru eliminarea tuturor profesorilor evrei din învăţământul public, indiferent de categorii.

4. Decret-lege pentru reglementarea învăţământului particulare ovreiesc.

5. Decret-lege autorizând ministerul să demită din funcţiuni directorii, inspectorii, rectorii şi decanii, care, prin atitudinea lor anterioară, sunt vădit ostili noului regim şi a căror rămânere în funcţiune ar primejdui şi buna funcţionare a învăţământului şi ar da prilej la conflicte, sabotând activitatea noastră.

Aşteptarea până la aplicarea sancţiunilor legale pentru neregulile şi actele săvârşite de ei ar opri organizarea învăţământului.

6. Decret-lege pentru desfiinţarea Frontului Naţional Studenţesc şi recunoaşterea organizaţiei studenţeşti.

7. Decret-lege pentru anularea tuturor privilegiilor acordate unor membri ai corpului didactic cu privire la pensionari.

8. Desfiinţarea şcolilor normale superioare şi organizarea pregătirii pedagogice a profesorilor în universităţi.

9. Decret-lege pentru desfiinţarea comisiilor inutile de pe lângă minister, care reclamă mari cheltuieli.

Problema ajutorării refugiaţilor: locuinţă, îmbrăcăminte, mobilier, lemne, pentru profesorii universitari, profesorii secundari.

Avem 100.000 lei.

Eliberarea tuturor căminelor studenţeşti din partea autorităţilor, instituţiilor etc., care le-au ocupat.

Preluarea Străjii Ţării, cu toate clădirile etc. pe seama ministerului Instrucţiunii.

Utilizarea unor profesori refugiaţi pentru munca în minister.

G-ral I. Antonescu: Domnule profesor, primul lucru care este de luat în seamă este baza pe care stăm în învăţământ. Această bază am trasat-o cu ocazia directivelor date. Dacă ai de făcut obiecţiuni, vei veni la mine. Dacă ai obiecţiuni, fă-le. Nu comand în Stat ca la cazarmă. Mă pun de acord. Sunt om înţelegător. Nu pot vedea toate problemele Statului. N-am această pretenţie absurdă. Dorinţa mea este să lucrăm de acord. Sunt unele lucruri pe care d-ta nu le poţi primi de la mine şi nici eu de la d-ta. Recurgem la un arbitraj, dar trebuie să avem în vedere interesul Statului, nu încăpăţânarea unuia sau altuia. Acesta este un principiu de bază.

Altul. Dumneata ai în învăţământ racile enorme. Este racila morală a profesorilor care au ajuns în învăţământ pe alte căi, cu alte mijloace, decât cele legale, pe care nu le mai numesc acum - mi-e scârbă să le numesc -, precum şi cei ce au ajuns prin nepotism, lupescism. Trebuie să pornim de sus şi să mergem în jos. De sus în jos, nu ca până acum: de jos în sus. Fura unul o găină, îl băga în puşcărie pe o viaţă întreagă; fura altul miliarde, era umplut de onoruri. Trebuie purificare în această privinţă. Aceasta este o problemă capitală şi rezolvarea ei va face să ridici moralul învăţământului.

Dumneata studiază bine chestiunea şi fă propuneri, şi noi le admitem aici.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Trebuie să opreşti aplicarea decretelor din 28 august, care era ultima căpătuială. Pe toate aceste chestiuni trebuie să te pui de acord cu ministrul Justiţiei, pentru ca, în măsurile luate, să stăm pe bază legală.

În ce priveşte universităţile şi toate şcolile de care ai vorbit, aceasta este o problemă de care m-am ocupat, m-am informat şi am ajuns la unele soluţii. Nu putem rezolva problema unilateral. Nici o problemă nu se poate soluţiona unilateral, mai ales aceasta. Căci nu este numai Şcoala. Mai sunt atâtea alte instituţii care depind unele de un minister, altele de altul. Toată chestiunea trebuie privită în ansamblu. Ceea ce cereţi dvs., ca să scot o instituţie şi să pun alta în locul ei, înseamnă că într-o dezordine creată, să creez altă dezordine.

Îmi cereţi să iau instituţia de la Sibiu, ca să pun alta în locul ei. Dar aceasta trebuie făcută în altă parte şi de acolo să scot o altă instituţie, ca să-i fac loc ei. Şi lucrul merge aşa la infinit. Nu se poate rezolva astfel o problemă. Trebuie o soluţie simplă şi potrivită. Nu trebuie ca prin organizarea unei instituţii să dezorganizăm alta. Astfel dezorganizăm şi mai rău aparatul de Stat.

De la Sibiu îmi pretindeţi să scot anumite şcoli şi instituţii, ca să pun acolo Universitatea din Cluj. Dar pe acele instituţii unde le duc? Dar aici mai este şi o problemă nemţească. Nemţii au intervenit şi m-au rugat să ţin seamă de ea. Nu mi-au impus, pentru că ei nu pot să facă aceasta. Dar nu este mai puţin adevărat că Statul are probleme foarte mari de rezolvat şi nu poate să le rezolve dacă n-are un punct de sprijin în spaţiu. Şi acela care ne asigură şi graniţele şi libertatea şi rolul pe care-l vom juca în Europa de mâine este Germania. De aceea trebuie să nu trecem aşa de uşor peste interesele Germaniei, pentru că vor avea urmări la pace. Nu fac prin aceasta concesiuni umilitoare sau atac fondul moral al Patriei, dar trebuie să ţinem seama şi de lucrul acesta.

Acestea sunt argumentele care mă fac să fiu în imposibilitatea să duc Universitatea de la Cluj la Sibiu. Trebuie o soluţie intermediară. Am plecat de la un punct capital. Noi trebuie să opunem Clujului o cetate românească spirituală şi intelectuală. Aceasta nu poate fi decât cetatea istorică unde a intrat Mihai Viteazul şi unde s-a încoronat Rege al României, Ferdinand I.

Această cetate nu permite să ducem acolo o întreagă universitate. Ca simbol, vom duce Rectoratul şi Facultatea de Drept, căci înţeleg să stabilesc Statul de mâine pe baze de dreptşi să duc în cetatea noastră istorică Dreptul român, care de aici va rodi cât va trăi Neamul Românesc şi-l va face să-şi câştige drepturile pierdute.

Deci, ca o administraţie, vreau să opun Clujului o cetate românească, nu una săsească. Vreau să fac această universitate în primăvară. Voi face ca Alba-Iulia să aibe tot ceea ce este necesar. Până atunci, până în toamna viitoare, ne repartizăm unde sunt locuri libere. Sunt unele instituţii care trebuie desfiinţate. Deci rămân locuri libere. Problema trebuie studiată în ansamblu cu organele respective. Nu hotărăşti nici d-ta, nici eu. Trebuie să stabilim o armonie în această privinţă. Trebuie să vă întruniţi, cei interesaţi în această problemă şi s-o examinaţi.

Ministrul Comunicaţiilor, ministrul Justiţiei, dl Mareş şi dvs. să vă întruniţi şi să rezolvaţi problema de comun acord, ţinând seama de situaţia şi de problemele puse. Nu se poate să scot o instituţie care este deja aranjată într-un loc şi s-o duc în altă parte, căci fac perturbări peste tot. Nu este aceasta o

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

soluție: să mut o instituție dintr-un loc în altul. Facem dezordine peste tot. Suntem apoi presați de problema timpului și a începerii școlii. Intrăm în iarnă. Nu putem pierde vremea.

S-a vorbit de chestia căminelor și a plasării studenților. Aceasta este viitoarea generație conducătoare a Neamului. Să nu lăsăm să crească această generație în ură față de noi, Vechiul Regat, crezând că ne-am dezinteresat. Trebuie găsite locuri de plasare și de organizare a căminelor, ca să asigurăm acestora o viață românească, o viață demnă, să nu ajungă studenții să cerșească și să se apuce de rele.

Sunt localuri pe care le putem lua pentru aceasta. Avem de la Straja Țării, cu luxul în care trăia, este locuința dlui Sidorovici. Și aceasta ar putea servi drept cămin. De asemenea, ar putea fi luate pentru cămin și locuințele altor domni. Eu nu m-am mutat niciodată din casa mea modestă, cu două cămăruțe jos și două sus. N-am ieșit de acolo, cum nu ies nici acum de acolo. Stau la Președinția Consiliului, ca să fiu aici prezent.

O altă chestiune: problema Cultelor. Am pus-o sub Ministerul Educației. Voi veni, în cursul săptămânii, acolo, într-o zi. Nu sunt încă orientat complect asupra problemei Cultelor. Asupra situației actuale sunt orientat și știu unde doresc să ajung. Dar nu știu pe ce baze stau astăzi. Până când nu cunosc terenul, nu stau de vorbă.

Tr. Brăileanu: Am și o chestiune a sectelor.

G-ral I. Antonescu: Nu numai atât, dar este și problema bisericii noastre românești. S-a pierdut credința din cauza preoților. Țăranul este credincios; este dornic să meargă la biserică, dacă vede exemplul în biserică. Dar dacă exemplul în biserică este așa de rău, noi pierdem credința și dacă pierdem credința, pierdem Neamul Românesc.

Așa că, dumneata, trebuie să notezi toată importanța pe care o dau eu problemei acesteia, ca să opunem biserica noastră românească cultelor străine. Sectele, ciupercile acestea născute, vor dispare singure, dacă punem problema cultului românesc cum trebuie.

Este o problemă vastă aceea a preoților, a salarizării lor, a mijloacelor lor de existență.

Imediat, prin secretarul general de la Culte, nu prin Subsecretariatul Cultelor - căci n-ai, nu-i nimic, nici eu n-am la Președinție un subsecretar de Stat -, numaidecât să te gândești să dai o dispoziție în țara întreagă, ca preoții să nu mai facă din datoria lor un mijloc de îmbogățire.

Sunt țărani săraci, care nu pot să-și plătească botezul unui copil și nici o înmormântare și rămân cu cadavrul în casă, până își dau ultima velință ca să aibă cu ce plăti. Deci, dispoziții categorice în această privință.

Tr. Brăileanu: S-au dat dispoziții nenumărate, dar dacă nu pornesc de la Patriarhie...

G-ral I. Antonescu: Ți-am dat numai principiul.

Tr. Brăileanu: Să reorganizeze Patriarhia, Biserica.

G-ral I. Antonescu: Ea o va reorganiza. Noi dăm numai principiile.

C. Georgescu: În chestiunea evacuărilor: avem o categorie de intelectuali care nu pot lucra. Sunt 300 de avocați...

G-ral I. Antonescu: Sunt chestiuni de detaliu, pe care le discutați cu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

ministrul de resort. În Consiliul de Miniștri discutăm cum ne organizăm, care sunt liniile mari, directivele esențiale. Când aveți nedumeriri, veniți la mine. Aici discutăm numai principiile mari.

Am să vă aduc la cunoștință programul de lucru al dvs. cu mine și vi-l veți stabili pe al dvs. între dvs., în cadrul organizării pe care trebuie s-o faceți. Organizarea Afacerilor Interne, organizarea militară, toate acestea le lucrați dvs. Am un ciclu de probleme, pe care le cercetați dvs. împreună și veniți apoi la mine pe cicluri de probleme. Am aici un ciclu economic, un ciclu de afaceri interne, un ciclu al Armatei. Lucrați în cadrul ciclului, fiecare în ciclul pentru care este calificat. Dl Petrovicescu, pentru chestiunile interne; dl Leon, pentru chestiunile de economie națională ș.a.m.d. Lucrați pe cicluri și lucrați și pentru dvs. Puneți-vă de acord și veniți la Consiliul de Miniștri cu problemele puse la punct, cu discuția făcută, pentru că, dacă este vorba să facem discuții aici, facem soviet. Puneți-vă de acord între dvs. și veniți aici cu problema rezolvată. Numai dacă nu vă înțelegeți, numai atunci intervine g-ralul Antonescu, care, altfel, trasează numai principiile.

Aceasta este chestiunea pe care vroiam să v-o spun. Vă voi da programul de activitate și orele când să veniți la mine. Dar veniți cu ciclul de probleme gata, ca să discutăm problema în ciclul ei: problema militară în ciclul ei, problema economiei naționale tot în ciclul ei ș.a.m.d.

În ce privește Ministerul de Externe, n-are să vă aducă nimic la cunoștință.

Vorbesc eu în numele dlui Sturdza acum, pentru că sunt chestiuni foarte simple.

Noi ne-am așezat pe Axa Roma-Berlin. Mergem sută în sută și cu cea mai mare cinste în această direcție. Am pornit așa, nu ne mai uităm la dreapta sau la stânga.

Alte rezerve - pentru că trebuie să aibă Statul rezerve, dacă soarta se învârtește - acestea nu ne privesc pe noi. Noi nu obligăm toate forțele Statului să se înregimenteze cu sila în regimul legionar. Obligăm numai pe acei care nu intră în Statul Național Legionar să nu lupte în contra acestui regim. Dar ca cineva să lucreze și să lucreze pentru ca Statul să fie apărat de orice eventualitate, nimeni nu poate împiedica activitatea în această direcție.

Cine intră în Statul Legionar Național însă, acela trebuie să meargă cinstit pe direcția și acțiunea noastră, fiindcă aceasta se face în mod cinstit de către noi.

Deci punctul nostru de reazem în afară este Axa; iar înăuntru, regimul național-legionar.

O a doua chestiune: facem Statul cum dorim să-l facem. Nu există nici trădarea mea față de dl Sima, nici a dlui Sima față de mine. Acestea sunt prostii ale vieții omenești. Noi mergem în frăția cea mai deplină, pentru că toți suntem români, vrem binele acestei țări, vrem ordine. Și ordinea vrem s-o stabilim prin acest regim.

Acest lucru l-am pus la punct cu dl Sima.

Nu este nici o diferență între noi în această privință.

O altă chestiune: Buletinul Informativ asupra situației interne și externe și Buletinul Militar. Aceste buletine trebuie să le citiți și dvs., fiindcă cuprind

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

informații care pot să vă intereseze în hotărârile pe care le luați. Deci, trebuie să le cunoașteți, să le citiți. Eu am timp să le citesc pe toate. Și dvs. trebuie să le citiți pe toate. Eu le subliniez și le trimit la ministerele unde trebuie lucrate.

Deci, de acum înainte să le citiți și să vedeți tot ceea ce vă privește pe dvs. De exemplu: populația este nemulțumită pentru că n-are sare, petrol, porumb. Imediat, departamentul respectiv trebuie să se sesizeze și să ia măsurile necesare. Deci să se dea dispoziții ca aceste buletine, care mi se dau mie, să se dea fiecărui ministru, pentru ca toți să fiți la curent, iar ministrul respectiv să ia măsuri cu problema ridicată de buletin. Măsurile luate îmi vor fi comunicate.

Aceste buletine, până acum, le primea numai șeful de guvern. Dvs., în afară doar de secretele mari de Stat, trebuie să cunoașteți tot ceea ce se petrece în țară. Ele erau în mâna tuturor ușierilor, numai în mâna miniștrilor nu erau. Pentru Pantazi vorbesc.

Se poate ca o aceeași chestiune să privească pe mai mulți. Atunci trebuie armonie în lucrare. Ceea ce spun acum sunt principii generale. O chestiune trebuie s-o primească numai un organ și s-o rezolve numai unul, căci de aici iese toată cacofonia. Eu am obosit și ajung la exasperare dacă voi continua să mai pun de mai multe ori aceeași rezoluție, pentru o aceeași problemă venită din mai multe părți.

În privința Propagandei.

Am dat dlui subsecretar de Stat al Propagandei instrucțiuni în această privință. Presa va primi dispoziții asupra atitudinii ei: ce probleme trebuie să atace și când. Vom preveni întotdeauna publicul prin jurnalele noastre de începuturile de campanie. De exemplu, acum trebuie să începem o campanie pregătitoare a opiniei publice interne și externe în privința regimului internațional al Dunării. Se pune această problemă. Rusia o pune. Trebuie atunci să pregătim opinia publică mondială și românească în această privință, ca să putem să ne apărăm drepturile.

O altă problemă, care trebuie s-o ataci prin Presă, este chestia turcilor din Cadrilater, care ne servește din două puncte de vedere: întâi, să arătăm că regimul românesc a fost un regim civilizat și, al doilea, să pregătim opinia publică pentru ca să ne recâștigăm drepturile pe care le-am pierdut din cauza unui regim ticălos. Turcii din Cadrilater nu vor să rămână acolo, sub dominația bulgărească. Aceasta este dovada cea mai puternică de regimul civilizat întrebuințat de români acolo.

Altă chestie: ungurii din Țara Românească nu vor să se ducă în teritoriile cedate. Ungurii vor să facă, după cum v-am mai spus-o, un cui al lui Pepelea la noi. Trebuie să se vadă în dorința lor de a nu pleca din țara noastră, că noi n-am pus în sclavie pe minoritari, ci regimul nostru a fost atât de liberal, încât ungurii de la noi nu vor să se mai ducă la ei în țară.

Pentru bulgari, la fel.

Aceasta este o problemă care trebuie studiată și săptămâni întregi studiată. Toată Presa să fie de acord; toate jurnalele atacă în același timp o aceeași problemă. Așa se procedează și în Germania. O presă dirijată, cu alte cuvinte și la noi.

O altă chestiune: sunt multe elemente ungurești care de dincolo trec la noi, peste noua graniță. Aceasta este problema care privește Ministerul de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Interne, Armata și Presa. Luați cele mai drastice măsuri ca să nu se infiltreze la noi evreii. Luați măsuri organizate. Să nu se infiltreze nici evrei, nici unguri, nici bulgari. Nu veți primi decât românii care fug din cauza persecuțiilor.

Urmăriți executarea, nu numai să dați ordine. Tot ceea ce spun aici trece la execuție și se urmărește execuția și mi se spune dacă s-a executat, sau nu. Eu țin minte totul. Am o memorie de drac. Se poate întâmpla să întreb, peste trei luni, ce s-a făcut cu o problemă și controlez executarea.

Vă citesc acum o telegramă venită din Budapesta:

Pentru a nu îngreuna și mai mult tratativele... (citește)... "și pot eventual zădărnici obținerea unor avantaje în plus".

Trebuie dirijată, deci, Presa în această privință.

Dumneata, la Subsecretariatul Propagandei, trebuie să iei instrucțiuni de la mine și de la Sturdza în campania dusă în legătură cu tratativele de la Budapesta.

Lucrați cu toții în armonie perfectă. Solidarizați-vă. Uitați ce ați fost în trecut. Sudați-vă în spiritul nostru de lucru de acum. Toți sunteți acum în guvernul g-ralului Antonescu și ca g-ralul Antonescu să poată să reușească și să reușim cu toții, trebuie să lucrați în armonie perfectă. Căutați contractul între dvs. Armonizați-vă între dvs. Și numai dacă nu reușiți să vă armonizați, atunci veniți la mine. Șapte zile să fie într-una singură și tot n-aș putea rezolva singur totul.

V. Iașinschi: La Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale se pune problema unificării Ministerului Muncii și al Sănătății cu toate instituțiile sanitare de Stat.

G-ral I. Antonescu: Voi veni la minister și ne vom pune de acord cu principii mari.

Tr. Brăileanu: Noi, acei care suntem interesați, hotărâm în ultima instanță?

G-ral I. Antonescu: Hotărâți, în ultima instanță și în cadrul principiilor trasate.

Este o problemă foarte gingașe aceea a rectorului de la Cluj.

Tr. Brăileanu: Și-a dat demisia și i-a fost primită.

G-ral I. Antonescu: Perfect. Dl Sextil Pușcariu este în locul lui?

Tr. Brăileanu: Nu primește. L-am propus pe dl Iuliu Moldovan.

G-ral I. Antonescu: Nu-l cunosc.

Acestea sunt locuri care te privesc pe d-ta și răspunzi față de mine dacă persoanele pe care le-ai ales sunt rele, după cum dl Sima răspunde față de mine dacă persoanele pe care le-a ales sunt rele. Las latitudine desăvârșită în această privință. Nu mă amestec în detalii. Poate am să fac sugestii, să-mi arătați și mie pe cine ați propus.

Dl Nicolau mi-a spus unele lucruri, l-am ascultat și am hotărât. Pe atunci d-sa nici nu știa că-l voi numi ministru al Comunicațiilor.

Tr. Brăileanu: Dacă nu mai consult pe profesori, este mult mai ușor și mai bine.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să-ți faci cadrul legal în această privință. Consultăte cu dl Antonescu și vino și la mine să discutăm împreună.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Tr. Brăileanu: Este foarte dificil, pentru că tot timpul l-am petrecut pentru a vorbi fie cu dl rector, fie cu dl decan, fie cu profesorii facultății. Am ajuns la concluzia că putem soluționa numai dacă se ia o hotărâre de noi și dacă noi hotărâm, în ultimă instanță.

Dacă Universitatea trece la Alba-Iulia, trebuie făcute anumite adaptări. Sunt numai cinci băi și acelea în casele particulare.

G-ral I. Antonescu: Lăsați aceste detalii. Acei care au făcut România Mare n-aveau băi în casă.

Încă o chestiune: dl Cretzianu mi-a atras atenția spunând că aș fi dat vreo dispoziție în privința pensiilor fetelor lui Dragalina. Habar n-am. Eu lucrez cu note scrise. Dacă vă spune cineva să faceți ceva din ordinul meu, să-l dați afară și pe mâna Poliției. Eu spun în scris. În timpul acesta profită toți ca să obțină ceea ce pot.

Domnule Cretzianu, eu nici nu cunosc această chestie. Am rude de care nu mă ocup. Am prieteni care au fost câini fideli ai mei și n-am putut să-i văd până acum. Pentru mine este Statul întâi. G-ralul Antonescu n-are nici un protejat, n-are nici o rudă.

În privința aceasta, mai sunt anumite pensii acordate. Eu nu spun să nu dăm pensii, dar pensii prin legi speciale, și leafa mareșalului Prezan!

Gh. Leon: A cerut să i se sporească la 180 mii lei.

G-ral I. Antonescu: Nu poate avea nimeni mai mult decât prim-ministrul sau Mitropolitul Țării. Este un principiu pe care trebuie să-l aplicăm pentru toți. Foch n-avea leafă mai mare decât prim-ministrul, și a fost Foch.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 169 (fost 167)/1940, f. 20-120.

3. 1940 septembrie 21. *Se discută despre: Legea chiriilor; desființarea rezidențelor regale; numirea prefecților și primarilor; Presa și propaganda internă și externă; atribuțiile Consiliului de Cabinet; relațiile cu Mișcarea Legionară; înființarea Consiliului de Stat; relațiile economice cu Rusia Sovietică; minorități; agitații politice; organizarea cooperației etc.*

CONSILIUL DE CABINET

din 21 septembrie 1940

Ședința se deschide la ora 10,15, sub președinția dlui g-ral Ion Antonescu. <Participă: Mihai Antonescu, ministrul Justiției; Alex. Constant, subsecretar de Stat la Propagandă; M. Sturdza, ministrul Afacerilor Străine; prof. Gh. Leon, ministrul Economiei Naționale; Horia Sima, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri; prof. lt.-col. N. Dragomir, ministrul Coordonării; g-ral C.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; George Cretzianu, ministrul Finanțelor>.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, în comisiile de anchetă care au fost instituite s-au strecurat unii domni interesați, de pildă, la Casa Oștirii, unde s-au petrecut multe lucruri necorecte. Era acolo, în Consiliul de administrație, un domn general Walter. Pentru toate aceste cazuri, trebuie făcut un control, fiindcă s-au strecurat persoane interesate, după vechiul sistem. Prin urmare, ar fi vorba de înlocuirea lui Walter cu Grigorovici - sau indiferent cine -, întrucât primul făcea parte din Consiliul de administrație.

M. Antonescu: Am primit și eu o scrisoare privitor la domnul Basilescu, ca având interese la Banca Națională. Voi examina chestiunea.

Acum aș vrea să vă citesc expunerea de motive, care este foarte scurtă, precum și Legea chiriilor, fiindcă este vorba de o serie de dispoziții cu caracter excepțional, la care vă rog să vă dați aprobarea.

- Dl ministru al Justiției citește expunerea de motive și Legea pentru prelungirea contractelor de închiriere.

Prin urmare, chiriile până la 40.000 lei nu primesc nici un spor, dacă se referă la imobile fără calorifer; dacă se referă la imobile cu calorifer, primesc un spor de 1%, iar pentru celelalte categorii, sunt cotele arătate în lege. La cotele de spor de chirie se adaugă cotele de încălzire centrală, aceasta fiindcă, după datele pe care le-am primit de la Ministerul de Finanțe și al Economiei Naționale, impozitele au sporit în ultimul an de la 6-8,3%, iar combustibilul a sporit până la 13,80%.

G-ral I. Antonescu: Când ajunge legea aceasta la cunoștința periferiei?

M. Antonescu: Mâine apare în toate ziarele și se va difuza și la Radio. Până la 25 octombrie, chiriașii au timp de trei zile ca să trimită scrisoarea recomandată către proprietari, deoarece contează data trimiterii scrisorii, iar nu a primirii ei.

Al. Constant: Chiriașii nu prea sunt atenți cu legile.

M. Antonescu: Evident, noi nu putem împiedica înțelegerea directă între chiriași și proprietari. Acum însă aș da o soluție, care vă privește pe dvs.: n-aveți decât să comunicați la Radio că se atrage atenția chiriașilor că, în conformitate cu acest Decret-lege, chiar de astă-seară, să aducă la cunoștința proprietarilor lor, prin scrisoare recomandată, prelungirea contractelor. Aceasta trebuie anunțat de câteva ori.

Acum, îmi permit să vă atrag atenția asupra capitolului II, care privește contractele de închiriere cu Statul.

- Domnul ministru al Justiției citește art.9 și 10.

G-ral I. Antonescu: Mai bine pune toate contractele.

M. Antonescu: Ar fi o imposibilitate materială ca să cerceteze Comisiunea toate contractele, în câteva zile.

G-ral I. Antonescu: Nu vreau să plătesc acum, începând din octombrie, 800.000 lei chirie pentru case care nu s-ar fi închiriat nici cu 200.000 lei. Eu am trei perechi de case închiriate cu 250.000 lei la Jandarmerie, în timp ce alte imobile, adevărate ruine, sunt închiriate cu 800.000 lei. N-am cerut niciodată vreun spor de chirie, deși sunt acolo peste 40 de camere, cu băi în faianță,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

garaje de automobile etc.

M. Antonescu: Comisia Specială se va pronunța asupra caracterului oneros al acestor contracte.

Prin urmare, asupra acestui drept de intervenție al Statului pentru revizuirea contractelor, prin Comisia Specială, care califică drept oneroase aceste contracte, atunci când e cazul; asupra dreptului Statului de a cere rezilierea prin instanțele de drept comun, precum și asupra rezilierii prin înțelegere directă cu proprietarii, sunteți de acord, nu este așa? Am găsit un sistem mai echilibrat, ca să nu se pară că încep cu desființarea, pur și simplu. În realitate, scopul este să reducem aceste chirii și să scăpăm de toate acele imobile care nu sunt necesare administrației.

G-ral I. Antonescu: V-am spus că Palatul Regal din Calea Victoriei - afară de sala Tronului și alte câteva încăperi - se va transforma, cu toate clădirile anexe, într-un Palat Guvernamental și atunci multe din problemele acestea se vor rezolva de la sine. Până atunci, punem la punct și palatul Ministerului de Interne. De asemenea, să nu se dărâme palatul Sturdza.

M. Sturdza: Eu aș ceda noul Minister de Externe altui departament.

G-ral I. Antonescu: Acesta este și planul meu.

M. Antonescu: Trecem acum la regimul de închiriere pentru refugiați.

Gh. Leon: Ca să împiedicăm unele eventuale abuzuri, ar trebui să precizăm că cel care nu va păstra locuința pierde beneficiul legii.

G-ral I. Antonescu: Nu trebuie. Nu pot fi decât foarte puține cazuri de acestea.

M. Antonescu: La art. 23, în ce privește delegatul proprietarilor, pot să pun: "ales de proprietari și confirmat de prefect".

G-ral I. Antonescu: Da, ca să nu fie la arbitrariul unui singur om alegerea persoanei. De asemenea, trebuie introdus un articol cu sancțiuni, întrucât sunt mulți proprietari care-și terorizează chiriașii, silindu-i să accepte, pe sub mână, în contra dispozițiilor legale, diferite majorări. Să se prevadă că proprietarii care vor teroriza pe chiriași, sub diferite motive, pentru a obține alte condiții decât cele prevăzute în prezentul decret-lege, vor fi sancționați.

M. Antonescu: În baza principiului că proprietarii se pot înțelege cu chiriașii...

G-ral I. Antonescu: Știu ce s-a întâmplat în toate timpurile în această privință: s-a încheiat un anumit contract și, pe sub mână, s-au luat alte prețuri.

M. Sturdza: Să se menționeze în primul articol că Statul are în vedere și soluții mai stabile.

G-ral I. Antonescu: S-a spus aceasta, dar nu putem să trecem așa ceva într-o lege specială.

Mai are cineva vreo obiecție de făcut?

Înainte de a încheia, când dăm drumul aceste legi?

M. Antonescu: Chiar astăzi.

Domnilor, nu vreau să monopolizez toată activitatea dvs. de azi, dar am, în același timp, și decretul privitor la desființarea Rezidențelor.

- Legea este luată în discuție.
- Domnul ministru al Justiției dă citire art.1, 2, 3 și 4.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: În ce privește situația prefecților, ei au fost deja numiți.

Al. Constant: Pe baza cărei legi?

G-ral I. Antonescu: Cum i-am numit? În mod improvizat: cum te-am numit și pe d-ta și pe dumnealor toți. Eu n-am avut o organizație politică în spate.

M. Antonescu: "Prefectul se numește prin decret....." (citește mai departe textul legii).

G-ral I. Antonescu: Nici oamenii care au făcut parte din consilii de administrație etc. n-au calitatea de a fi prefecți.

M. Antonescu: Mai departe am prevăzut: nu poate fi deputat sau senator.

G-ral I. Antonescu: Mai bine: nu poate fi ales al Națiunii.

M. Antonescu: Dacă vor fi corpuri profesionale, atunci nu mai poate fi vorba de aleși ai Națiunii. Atunci: "nu poate fi ales al Națiunii sau membru al corpurilor reprezentative constituite", ca să cuprindem și ideea de reprezentare profesională, parlamentară. Acolo el nu ar fi un reprezentant al Națiunii, ci al unei categorii profesionale.

Horia Sima: "Reprezentativ" este un termen democratic și trebuie înlocuit.

Lt.-col. N. Dragomir: Să spunem "profesional" în loc de "reprezentativ".

G-ral I. Antonescu: De pildă, decanul Baroului se va gândi totdeauna la interese în legătură cu clientela lui. Prin urmare, în alt județ, el poate să fie și prefect, dar nu în județul unde a practicat avocatura, fiindcă acolo își va proteja fosta clientelă.

M. Antonescu: "El nu poate exercita nici o altă funcțiune....".

G-ral I. Antonescu: El are dreptul să înlocuiască primarii, fără să mai vină pe la autoritățile centrale?

M. Antonescu: Numai în orașele nereședință.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să-i dăm această autoritate, fiindcă el răspunde de întreaga administrație a județului. Dacă voiți ca prefectul acesta să-și facă întreaga datorie, el trebuie să aibă autoritate asupra tuturor și aceia să știe că de prefect depind toate aceste lucruri. Acest principiu trebuie stabilit și țin la el.

Mai departe, el trebuie să fie informat "și ascultat" și să-și dea părerea asupra tuturor problemelor care interesează județul. Iată, de exemplu, un funcționar necinstit de la Finanțe, el știe că depinde de administrația centrală a ministerului și atunci își face de cap. Prefectul cunoaște plângerile contribuabililor și, dacă se ordonă vreo anchetă de către Ministerul de Finanțe, prefectul trebuie să-și dea părerea. Cu alte cuvinte, să nu facă aceștia un fel de Stat în Stat, peste capul prefectului, acolo; să știe că și prefectul își va spune cuvântul despre cinstea, priceperea și cunoștința lor.

Prin urmare, prefectul să fie ascultat la anchetă. Un căpitan face năzbâtii cu rechizițiile. Ministerul de Război ordonă o anchetă. Prefectul este dator să-și dea părerea, să arate ce știe în această privință. Desigur, nu el să facă ancheta, fiindcă s-ar face astfel o încălcare de atribuții, dar să contribuie la luminarea afacerii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

M. Sturdza: Dar, ca reprezentant general al Guvernului, prefectul nu poate provoca o anchetă?

G-ral I. Antonescu: El poate cere o anchetă, el nu face anchetă. Când, de exemplu, un inspector financiar este trimis să ancheteze un perceptor, anchetatorul va trece mai întâi pe la prefect, fiindcă el răspunde de buna ordine și de cinstea în administrația județului; se informează deci la prefect, face ancheta, iar după aceea trece din nou pe la prefect și-l informează. Prefectul nu trebuie să ignore nimic din tot ceea ce se petrece în județ și să-și dea concursul la îndreptarea tuturor relelor, chiar dacă o anumită chestiune nu ar intra propriu-zis în atribuțiile lui. Cu alte cuvinte, prefectul să nu devină în unele chestiuni un manechin. El este un fel de mic suveran în județul lui: degeaba facem noi eforturi la centru, dacă prefectul nu va avea competența și autoritatea necesare.

Prin urmare, pe prefect să-l facem responsabil de tot ceea ce se petrece în județ, sub raport sanitar, administrativ, fiscal, agricol etc. Însă îi vom pune la dispoziție și toate mijloacele necesare. De aceea am luat și automobilele de la ministere. De asemenea, va începe, zilele acestea, să apară și chestiunea muncii obligatorii. N-o să stea țara aceasta cu brațele încrucișate. N-o să plătesc degeaba oamenii care iau ajutoare de la Stat. Cine poate, trebuie să muncească. Îi cer, în schimbul ajutorului pe care îl primește, o muncă oarecare, ce poate să facă! Fără muncă, nu dau nici un ajutor, decât aceluia cu care natura a fost vitregă. Acesta este principiul meu.

Știu, încă dinainte de război, că mulți prefecți aveau toată bunăvoința de a face ceva, dar nu puteau, fiind anihilați de centru și de lipsa de inițiativă. Deci, dacă vrem să facem o bună administrație în țară și să înlăturăm neajunsurile de până acum, trebuie să-i dăm prefectului întreaga răspundere.

M. Antonescu: Am prevăzut așa: "Prefectul trebuie să fie informat de orice anchetă orânduită a se face în județul său, de oricare minister sau serviciu central....." (citește).

G-ral I. Antonescu: Noi trebuie să-l facem răspunzător de toată administrația din județul lui. El trebuie să ne sesizeze de tot ceea ce se petrece în județ; să nu aștepte ca organele militare, de exemplu, să se sesizeze că un căpitan tâlhar își bate joc de Națiune ș.a.m.d. Așa înțeleg eu - să-i dăm răspunderea complectă, dar și libertatea și inițiativa complecte. Dacă nu dai libertate și inițiativă totală cuiva, el nu poate să răspundă total. Prin urmare, principiul să fie acesta: prefectul având libertate și inițiativă totală, are și răspundere totală.

M. Antonescu: Am prevăzut că el administrează interesele județului după norme stabilite de legi și regulamente.

G-ral I. Antonescu: Dar lipsește ideea inițiativei totale și răspunderii totale. Altfel, prefecții sunt anchilozați! Având răspundere totală, li se lasă libertatea și inițiativa totală.

Gh. Leon: Aceasta se poate arăta într-o circulară.

G-ral I. Antonescu: Circulara o poate modifica cine vrea; puneți-o în lege! Am o vastă experiență administrativă și vă spun că cine nu face acte de inițiativă nu poate să răspundă. Ca să poată răspunde total, i se dă inițiativă totală, în cadrul legii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

M. Antonescu: Am prevăzut că în cadrul atribuțiilor sale, prefectul are drept de inițiativă.

G-ral I. Antonescu: Eu vreau să fie trecută în lege ideea aceasta, a inițiativei totale și a răspunderii totale.

M. Antonescu: Să precizăm în lege că prefectul are răspundere? Toți avem răspundere! Dacă voiți, o trecem în expunerea de motive a legii.

G-ral I. Antonescu: Nu! Te rog să o treci în lege. Eu vă vorbesc cu o vastă experiență administrativă. Dl g-ral Petrovicescu știe că, în Școala Militară, eu am pierdut galoanele de sergent major pentru acte de inițiativă, făcute în cadrul drepturilor mele. Eram șef de promoție la Școala Militară, dar tot pentru asemenea acte de inițiativă am fost dat de două ori afară. Restul, îl știți din cariera mea. Niciodată nu veți găsi un subaltern care să se plângă de g-ralul Antonescu, dar cei mai mari s-au plâns mereu! Aceasta a fost lupta pe care am dus-o în viață și tot ce am reproșat corpului ofițeresc este că n-a avut curajul să spună unui superior: "Aceasta nu se poate, aceasta este nelegal!" Eu duc lupta aceasta de 40 ani. Am spus și regelui Carol - când am fost ministru și șef al M.St.M. - i-am spus: "N-ai dreptul să faci aceasta, fiindcă nu este legal".

Prin urmare, dacă am răspundere, trebuie să-mi lași toată inițiativa. Fiecare trebuie să ne luăm răspunderi istorice astăzi, nu numai răspunderi politice. Se poate întâmpla să greșim, dar să răspundem! Să nu ținem țara în loc, de teamă că vom răspunde mai târziu. Dacă suntem de bună credință în actele noastre, Istoria nu ne poate condamna.

Prin urmare, să se accentueze că prefectul are toată inițiativa în cadrul legal, însă el trebuie să uzeze de această inițiativă la maximum, fiindcă răspunde la maximum. Aceasta este fraza pe care trebuie să o trecem acolo.

Gh. Leon: Ar trebui, poate, un articol principial care să stabilească răspunderile și libertatea pe care voiți să o dați șefilor de autorități administrative.

G-ral I. Antonescu: Am să o fac și în programul general de guvernământ. Sunt anumite principii care vor servi la stabilirea legilor. Țara și toată Armata se anchilozează, fiindcă fiecare trebuie să întrebe ce este de făcut în chestiunea cutare. Este ca un copil mic, care aleargă mereu în fustele mamei! Sunt astăzi generali care n-au curajul nici unei inițiative!

La examenul de general - au asistau martori - am văzut pe unul care întindea palma, ca să obțină bunăvoința Comisiei! Atunci i-am strigat în fața Comisiei, care m-a examinat și pe mine: "Să spui, dle general, unde scrie la regulament că un general întinde palma la examen? Poziția soldatului este cu palma întinsă, nu a generalului!"

Așa a ajuns Armata română și așa au ajuns să fie generali și oameni de caracter aplecat! Citiți prefața mea la planul de refacere a Armatei - și eu nu pot publica tot ce este acolo, fiindcă nu vreau să dezvălui străinătății toată tragedia Neamului Românesc - dar, dacă ați citi, v-ar curge lacrimile în fața atâtor nemernicii!

Acum o altă problemă. În lege se vorbește despre subprefecți. Cum s-a născut ideea de Subprefectură, în toate țările? Când nu erau mijloace de locomoție, pentru a se verifica situația la fața locului, trebuia să fie și subprefecți; dar acum, când avem posibilitățile de transport atât de rapid, dacă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nu desființăm Subprefectura, dar în orice caz, trebuie să reflectăm asupra acestei chestiuni.

G-ral C. Petrovicescu: Subprefectul de care se vorbește aici nu este decât directorul Prefecturii.

G-ral I. Antonescu: Mai sunt și subprefecți în sensul adevărat al cuvântului.

G-ral C. Petrovicescu: Sunt pretorii.

G-ral I. Antonescu: La Școala de Război spuneam: "Dvs. vreți să faceți războiul de mâine cu tactica războiului de ieri..." Acum se petrece același lucru: noi vrem să administrăm Statul modern de azi - când mergem cu 500 km pe oră - cu metodele vremurilor apuse.

M. Antonescu: Desigur, va trebui să ajungem ca prefecții să se ocupe de întreg județul și să existe primari care, ocupându-se de comune, să îmbine toată rețeaua administrativă a județului. Până când însă se va ajunge la aceasta, până se formează o mentalitate nouă în administrație, cred că este nevoie ca acești subprefecți să fie menținuți încă pentru câtăva vreme.

G-ral I. Antonescu: În orice caz, eu vă rog să studiați chestiunea, fiindcă eu consider preturile ca niște organe intermediare inutile, cum ar fi la Armată, brigăzile, care pe câmpul de luptă nu comandă nimic: comandă divizia. Totuși, au rămas până azi brigăzile din timpurile vechi. Tot așa și cu preturile.

M. Antonescu: Rostul subprefectului, pe lângă prefect, este tocmai ca să aibă un element mobil la dispoziție...

G-ral I. Antonescu: Să fie și doi, dar atunci să se ducă la plasă, ca să fie într-adevăr la dispoziție.

M. Antonescu: Vasăzică, subprefectul e menținut.

G-ral I. Antonescu: Îl lăsăm deocamdată, dar dvs., la legea administrativă, trebuie să studiați și această chestiune.

G-ral C. Petrovicescu: Să-i zicem "director de prefectură", în loc de "subprefect".

M. Antonescu: Directorul de prefectură este un organ administrativ fix: este șeful serviciilor administrative ale județului.

G-ral I. Antonescu: Dumneata ai luat notă; domnul stenograf notează tot ce am vorbit aici și îți cer să pui imediat în studiu suprimarea de la prefectură a tot ceea ce este organic canceros, care nu face nimic, numai suge și face abuzuri și influențe. Să dai prefectului toate organele de care are nevoie realmente.

Este apoi și problema sanitară, la sate. Și în această privință prefectul trebuie să aibă la dispoziție toate mijloacele necesare.

De asemenea, vom ataca, pe o scară întinsă, o serie de probleme tehnice: șoselele, reconstrucția școlilor și repunerea lor pe alte baze, reconstrucția satului, sate model, unde Statul să ajute cu materiale standardizate - cărămidă, țiglă ieftină etc. Nu mai mergem alandala ca până acum! Dar acesta este un plan vast - pe care-l voi supune la timp, ale cărui puncte cardinale le am deja fixate. Îmi lipsesc detaliile, fiindcă îmi lipseau oamenii. Am reflectat atâția ani de zile și am studiat aceste probleme în toate țările, căutând să mă folosesc de tot ce am văzut. Vom discuta cu toții aceste probleme. Dar pentru a avea la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

dispoziție toate datele necesare, trebuie să-l facem pe om să vină și cu propuneri concrete. Să nu piardă timpul, să nu se anchilozeze în trecut.

M. Antonescu: Acum, dacă voiți să primiți formula aceasta: "Pe lângă prefect, ca organ consultativ, funcționează un Consiliu de Prefectură, compus din medicul primar uman și medicul veterinar al județului, administratorul financiar, inginerul șef al județului, arhitectul județului, revizorul școlar al județului, directorul Serviciului agricol județean, șeful Parchetului Tribunalului local, inspectorii locali ai diferitelor ministere, protoiereii bisericilor românești...

G-ral I. Antonescu: Nu s-ar putea reduce?

M. Antonescu: Acest consiliu poate lucra în grupuri de specialitate, după convocarea prefectului.

G-ral I. Antonescu: Da. Așa cum am făcut și cu guvernul acesta: am constituit un Consiliu de Cabinet restrâns, iar ceilalți sunt executanți. Prin urmare, după cum este și Consiliul de Cabinet, tot așa și pentru Consiliul de Prefectură să fie consultați, după nevoie, reprezentanții Școlii, ai Bisericii, ai seriviciilor tehnice etc., gratuit și obligatoriu; vom prevedea sancțiuni. Însă, să nu se facă acolo un fel de soviet, rămânând la latitudinea prefectului să-i consulte pentru chestiunile rezervate lor.

M. Antonescu: Toate bunurile aparținând ținuturilor vor fi repartizate județelor, în termen de zece zile de la data acestui decret.

G-ral I. Antonescu: Termenul să fie de 20 zile, în loc de zece. Mai departe, după: "când Ministerul de Interne dă dispoziții", să se adauge: "și numai pentru lucrări cu caracter urgent".

Gh. Leon: Rezidența era, să zicem, într-o capitală de județ. Or, sunt mai multe județe în jurul acestei foste Rezidențe. Ce se întâmplă cu funcționarii care nu vor să părăsească localitatea?

G-ral I. Antonescu: Dacă nu vrea, este eliminat! Noi, militarii, putem fi mutați oricând.

M. Antonescu: Inspectoratele se întorc la ministerele respective. De asemenea, desființăm Comisiile de Sistematizare, care, conform legii administrative, erau obligate să întocmească planuri de sistematizare pentru toate comunele și teritoriile din cuprinsul ținutului.

Gh. Leon: În toată România nu era decât un singur oraș care avea un plan de sistematizare, Balcicul, pe care ni l-au luat bulgarii.

G-ral I. Antonescu: Toate aceste lucrări se vor face fără comisii permanente, care să sugă din bugetul Statului. Am să vă arăt la București, pe timpul lui Știrbey, ce plan frumos s-a făcut pentru sistematizarea orașului, care, dacă se aplica, aveam astăzi o capitală minunată. Se putea trasa un bulevard de-a dreptul între Palatul Cotroceni și Palatul Regal din Calea Victoriei, care se află pe o depresiune. Așa imaginase întâi Știrbey. Palatul din Calea Victoriei poate avea o deschidere înspre grădina Cișmigiu care să fie o continuare. Așa am propus în 1927. A ars Palatul și am spus: să nu mai construim aripile înainte, ci să le facem înapoi, ca la Versailles, și să avem o deschidere a perspectivei înspre Cișmigiu și Palatul de la Cotroceni. S-a răspuns că este o aripă istorică, rămasă de la Cuza. Atunci am cerut să se facă istoricul Palatului,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

care devenise Regal: el a aparținut mai întâi unui băcan, apoi unui boier, pe urmă a trecut la Cuza și așa mai departe.

M. Antonescu: În ce privește controlul preventiv care se instituie, se pune întrebarea: controlorul să fie numit de Ministerul de Interne sau de Ministerul de Finanțe? M-am gândit că atunci când se va face noua încadrare, toți funcționarii cu o activitate financiară sau de specialitate contabilă să-i treceți la Ministerul de Finanțe, pentru mărirea numărului acelora de care are nevoie pentru controlul preventiv.

G-ral I. Antonescu: Aparatul de control pe care îl facem va fi tot la Ministerul Economiei Naționale. Pentru tot aparatul de Stat și tot ceea ce interesează bugetul Statului, controlul trebuie să pornească de la dvs., fiindcă pe dvs. vă interesează, în primul rând, echilibrarea bugetului.

M. Antonescu: Trebuie să fie un Consiliu de Control instituit pe lângă Ministerul Finanțelor și cel al Economiei Naționale, iar Curtea de Conturi este un organ jurisdicțional, care trece la Justiție, având competență pe bază de lege specială și care exercită, eventual, dreptul de recurs, după ce Consiliul de Control s-a pronunțat.

G-ral I. Antonescu: Este un control de Stat la toate administrațiile publice, inclusiv Armata. Pentru tot ce mânuiește banul public, Ministerul Finanțelor și al Economiei Naționale sunt interesate, controlul se face acolo, iar jurisdicția definitivă se face la Curtea de Conturi, care trece la Ministerul Justiției. Deci este ca o Curte de Casație în materie de control administrativ.

M. Antonescu: Mai departe am prevăzut: "El va fi exercitat de controlori....." (citește).

De ce spun "care au funcționat"? Să nu pară că nu vrem să folosim funcționari de carieră.

G-ral I. Antonescu: Atunci ne legăm definitiv. Să se suprime partea aceasta.

M. Antonescu: Rămânând numai: "dintre funcționarii administrativi sau având studii de specialitate". În sfârșit, "lichidarea se va face în termen de două luni de la publicarea decretului-lege".

G-ral I. Antonescu: Ai luat vreo măsură pentru Consiliul Legislativ?

M. Antonescu: Da. De altfel și până acum era obligatorie numai consultarea nu și respectarea avizului.

G-ral I. Antonescu: Dar noi suspendăm - aș vrea chiar să-l desființăm, ca să nu ne ia fonduri degeaba - până se face Consiliul de Stat.

Lt.-col. N. Dragomir: La atribuțiile prefectului trebuie adăugat că el conduce mobilizarea agricolă a județului, întrucât el conduce toată economia județeană.

M. Antonescu: Am spus: "El exercită orice îndatoriri date prin legi și regulamente".

G-ral I. Antonescu: Vom preciza aceasta și prin ordin circular.

Domnilor, am convocat la acest Consiliu de Cabinet, prin excepție, pe dl Constant, care este subsecretar de Stat la Presă și Propagandă. Țin să știți că d-sa are instrucțiuni precise în privința modului cum trebuie să conducă Presa română și străină, pentru ca toate problemele pe care avem să le atacăm să le

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

prevenim şi să ducem în privinţa lor o campanie perseverentă, iar nu câte un ziar să atace aceste probleme din proprie iniţiativă.

Aţi văzut, chestiunea atrocităţilor ungureşti a izbucnit ca o explozie în Presa românească. Acum se va începe cu problema regimului internaţional al Dunării, pe care o vor dezvolta toate jurnalele noastre, fără trivialităţi, fără ameninţări, numai pe baze ştiinţifice, istorice şi economice.

Sunt şi alte probleme de ordin economic, juridic, administrativ, politic, care interesează toată Ţara Românească şi pentru care opinia publică trebuie pregătită într-un sens sau altul.

Deci, dvs., când aveţi astfel de probleme, să nu lăsaţi ca ele să ni se impună de jos, ci trebuie să le preveniţi. Astfel, noi trebuie să aducem o modificare a structurii economice a Statului. Opinia publică trebuie pregătită printr-o propagandă, care să fie susţinută de toate jurnalele. Atunci vă rog să daţi elementele necesare pentru propagandă domnului Constant. Prin urmare, nu aşteptaţi dvs. ca Presa şi opinia publică să vină cu probleme de Stat, care trebuie să pornească de la dvs.

Aşa, problema rusească s-a rezolvat la noi când a venit ultimatumul lui Molotov, după ce acei răspunzători au stat impasabili atâta timp, cu toate indicaţiile alarmante, pe care le aveau în domeniul militar ş.a.m.d.

Deci, eu voi da directive domnului Constant, ca să atace problemele mari de Stat din vreme, cu o lună, două şi chiar trei înainte. Simt că se pune la cale ceva la Berlin, la Londra, o campanie evreiască la Washington, imediat încep să atac problema în Presă. În şedinţa de luni vă voi da câteva probleme de acestea.

Vedeţi, atacurile în Presă trebuiesc pregătite din vreme; trebuie să studiem problemele ca să nu iasă articole improvizate, scrise la cafenea. Redactorii trebuie să aprofundeze problemele, să nu scrie articole superficial, şi ele să fie bazate pe baze demografice, economice etc. De asemenea, să nu apară câte un articol sporadic într-un jurnal şi campania să nu ţină numai o zi, ci o săptămână, două, o lună chiar.

O altă chestiune în legătură cu Presa: sunt semnalele de alarmă pe care Presa le dă zilnic, şi eu am cerut să se facă un tabel, prin care să se repartizeze ministerelor de resort problemele ridicate, care le interesează. De ex., zilele acestea Presa a atras atenţia asupra agriculturii, asupra chiriilor şi altor lucruri. Eu imediat reacţionez în această direcţie şi dau Presei un răspuns, arătând că o anumită chestiune stă aşa şi nu altfel. Fiindcă, lăsând un articol fără răspuns, în opinia publică se creează curentul că noi suntem vinovaţi într-o chestiune oarecare. Nu ştiu dacă sunt trei săptămâni de când am venit aici. Eu urmăresc zilnic şi dau răspunsuri atunci când văd că se formează un curent de opinie publică. Astfel, am văzut că între funcţionari, între militari se formează un curent de nemulţumire. Am intervenit cu Comunicatul pe care l-aţi văzut. Aşa trebuie să faceţi şi dvs. la fiecare departament, prin domnul subsecretar de Stat Constant.

Apoi, pe lângă fiecare departament va fi un reprezentant al fiecărui ziar, dar nu în serviciul dvs., ca să vă facă o propagandă personală - nu vorbesc de azi: aşa se făcea până acum. Toate aceste lucruri trebuie să înceteze. Ei vor fi pe lângă dvs. ca să vă informeze, să vă aducă ecoul străzii asupra unor

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

probleme, de care vă rog să țineți socoteală, fiindcă eu consider Presa în Stat ca un organ absolut indispensabil, îndrumător al opiniei publice și chiar al acțiunii guvernamentale. Tot ce va fi incorect, necinstit în Presă, va fi dat afară. Mai întâi, Presa trebuie curățită de toți analfabeții și de toate elementele necinstite.

Astfel s-a început o campanie în contra Patriarhului. Eu nu dau voie la astfel de lucruri, pentru că distrugerea prestigiului Patriarhului - nici nu-l cunosc, nu știu dacă este vinovat sau nu - dar diminuarea Patriarhului înseamnă, în același timp, diminuarea instituției pe care o reprezintă și distrugerea credinței. Patriarhul, dacă este vinovat, Presa să nu atace această chestiune cu ușurință, în termeni care să zdruncine temelia instituțiunii bisericești și fără a da vreo precizie. Noi avem o Presă dirijată, într-un Stat dirijat. Deci, această Presă să termine cu dezmățul din trecut.

Același lucru cu crimele: să nu mai văd în jurnale descrieri de crime, care excită sentimentele bestiale ale oamenilor. Sunt apoi procesele senzaționale! Nu are nimeni voie să le comenteze în Presă, ci să se redea, ca în Anglia, sentința judecătorească, pur și simplu, iar nu să se umple coloane întregi de ziare cu comentarii neserioase; fiindcă, în lipsă de colaboratori serioși, pe care ziarele nu-i pot plăti, ele sunt nevoite să publice lucruri de acestea "senzaționale". Este ușor să scrii despre lucruri de acestea, dar pentru problemele de Stat, pentru problemele economice importante, pentru probleme politice și istorice, trebuie un om cu cap, care să le studieze, trebuie deci un om plătit - și gazetăria noastră nu plătește. Atunci omul trăiește din șantaj prin excitarea opiniei publice.

De aceea ești d-ta acolo, domnule Constant, pentru ca Presa să fie dirijată în această privință. Cine nu execută trage consecințele. Acum cred că dvs. sunteți edificați că, în afară de problemele mari pentru care se deschide campania cu câteva luni înainte, sunt alte probleme pentru care trebuie să pregătiți și opinia publică. Bineînțeles, când anumite probleme ating politica generală a Statului, trebuie să le puneți în Consiliul de Cabinet, ca să fim cu toții de acord.

Tot în chestiunea Presei, vă atrag atenția că g-ralul Antonescu nu a atacat încă toate problemele mari în Stat, fiindcă eu am această școală a tacticianului și strategului, care știe că, dacă atacă pe toți inamicii în același timp și cu forțe reduse, este menit a fi doborât. Și atunci, eu n-am atacat problema Masoneriei, n-am atacat problema evreiască, nici problema comunistă în Țara Românească. Ați văzut, într-un singur comunicat pe care l-am dat în această privință, o singură săgeată de avertisment. Aceasta nu înseamnă însă că nu lucrez pentru ca să ajungem la scopul urmărit. Vom discuta, la timp, în Consiliul de Cabinet, și problema evreiască și problema masonică și cea comunistă. Însă Presa, în această privință, trebuie să fie dirijată, și d-ta, domnule Constant, trebuie să ții cumpăna în această privință. Nu trebuie violență, fiindcă prin aceasta n-am rezolvat niciodată nimic. După cum regele Carol n-a putut să distrugă cu glonțul ideea legionară, către care se îndrepta țara vertiginos, noi nu cu violență vom rezolva problemele de Stat. Ori violența apare, în primul loc, în Presă, și trebuie evitată, fiindcă apare imediat replica în domeniul economic și ne doboară și pe noi.

Deci, în problemele interne, nici o violență! O Presă decentă, ca Presa

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

engleză; în toate articolele de Presă prima datorie este să păstrezi decența. Deci, domnule Constant, cenzorul d-tale, dacă nu se identifică cu d-ta și d-ta cu g-ralul Antonescu - și, prin urmare, Presa cu g-ralul Antonescu - este cineva vinovat. Deci, dvs. trebuie să-mi asigurați această atitudine a Presei.

Acum în privința vecinilor noștri, același principiu! Aceasta nu însemnează că g-ralul Antonescu a renunțat la România Mare. Generalul Antonescu luptă ca să reconstituie România Mare, dar n-o strigă la toate răspântiile de stradă, fiindcă ar fi ca pisica cu clopoței, care încearcă să prindă șoareci... Aș crea Statului riscuri foarte mari, într-un moment când este încă dezorganizat și are încă atâtea probleme politice și economice de rezolvat. Vasăzică, în această privință trebuie să fi prudent. Însă toate problemele în legătură cu granițele noastre, cu drepturile noastre, cu aspirațiile poporului român trebuie tratate de Presa noastră și nu abandonate. Toată Presa noastră trebuie să vorbească despre drepturile românilor de peste tot - drepturi culturale, spirituale, libertăți politice și administrative. Toate acestea trebuie susținute de Presa românească, pentru românii care au rămas în afara granițelor noastre actuale. Deci, aceasta privește atât pe românii din Basarabia și Bucovina, cât și pe cei din Transilvania. Noi nu specificăm, tratăm problema în ansamblul ei și n-o tratăm într-un singur jurnal și numai o singură zi, ci în toate jurnalele și un timp mai îndelungat, însă fără violență și fără ură.

Prin urmare, la toate semnalele de alarmă pe care le dă Presa, trebuie răspuns printr-un comunicat care pleacă de la ministerul respectiv, prin domnul subsecretar de Stat, Constant, ca să apară în toată Presa și să se formeze astfel o opinie publică justă.

Trebuie o atitudine foarte corectă față de Presă. Nu avem să ne umilim, să cerșim bunăvoința nimănui! Noi pretindem recunoștința tuturor pentru faptele noastre de buni români și sacrificiile pe care trebuie să le facem. Eu, la vârsta mea, de aproape 60 de ani, dorm numai patru ceasuri pe noapte, la 4 dimineața sunt la birou și atunci vă rog să cereți acest spirit de sacrificiu din partea tuturor.

Al. Constant: Am vorbit ieri după amiază cu directorii ziarelor din Capitală și le-am comunicat toate principiile pe care le-am fixat cu dvs. într-o ședință anterioară. Este o problemă de oarecare urgență. Este vorba de corespondenții străini care trebuie neapărat să ia contact cu Presa.

G-ral I. Antonescu: Față de Axă, v-am spus: noi mergem 100% până la moarte alături de Axă. Ori triumfăm cu Axa, ori cădem cu Axa. Dacă vom cădea cu Axa, pe hartă nu vom dispare, după cum nici Italia nici Germania nu vor putea să dispară, o națiune constituind o realitate peste care nu se poate trece. Însă eu vreau să răstorn Arbitrajul de la Viena - fără să spun - și pregătesc campania pentru opinia publică mondială.

Prin urmare, și Presa străină trebuie dirijată în această direcție. O să dau niște hărți la Institutul Geografic, hărți de propagandă de care s-au servit chiar ungurii la Viena - și asupra acestor hărți o să lucrăm încontinuu. Într-adevăr, în aceste hărți făcute de unguri, stă dovada că nu au dreptate. Aceasta a fost arma lor proprie, ultimă, din iulie 1940.

Acum, ce atitudine trebuie să avem față de Axă, v-am spus: mergem 100%, până la moarte, cu Axa. Și nici o atitudine dubioasă, care poate să ne

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

slăbească poziția! Trebuie să recâștigăm tot timpul pierdut de predecesorii noștri, prin reaua credință pe care poate o aveau într-o măsură - cred că nu o aveau în total - datorită mai mult unei inerții decât unei adevărate rele credințe - cu aceasta mă adresez domnului Leon, care a făcut parte din acele guverne - față de vechii aliați, Anglia și Franța.

Deci o atitudine decentă! Sunt unele ziare, ca "Porunca Vremii" și altele, care atacă cu violență. Nu este o presă demnă de un Stat civilizat. De aici înainte trebuie să dăm dovada că, din moment ce suntem un Stat dirijat, el nu este dirijat de un om sălbatic, ci de un om civilizat, care își dă seama cum trebuie să apară interesele superioare ale Neamului. Eu nu sunt sentimental când este vorba de interesele Neamului meu. Pot fi foarte prieten cu englezii, dar nu merg cu englezii, ca să răstorn Statul pentru o prietenie cu ei; merg și cu cel mai mare inamic al meu personal, ca să salvez Statul. Dar eu n-am și n-am avut nimic contra germanilor.

Ne-am bătut în războiul din 1916 și am luat Ardealul. După aceea însă s-a făcut marea greșeală că nu ne-am îndreptat către Berlin, fiindcă interesele economice ne legau de Germania. Or, acolo unde sunt interesele economice sunt și cele politice. Din acest angrenaj nu putem ieși!

Domnilor, intenția mea era să vă ascult pe fiecare, astăzi, dar nu mai avem timp. Vă dau numai câteva indicații generale, ca să știți pe ce bază stăm în acest Consiliu de Cabinet.

Consiliul acesta de Cabinet este adevăratul Guvern, care este responsabil de politica Statului și de coordonarea în cadrul Guvernului, a tuturor activităților. Fiecare dintre dvs., după principiile care s-au pus aici și pe care le-ați auzit - după declarațiile făcute până acum și instrucțiunile date la diferite ministere, și săptămâna aceasta vor urma și altele la Muncă, la Sănătate, la Agricultură etc. -, pe baza aceasta dvs. puteți lucra într-un cadru armonios.

Noi trebuie să realizăm cadrul armonios care lipsea până acum. Acest cadrul îl realizez în Stat cu dvs., în acest Consiliu de Cabinet; iar dvs. îl realizați în cadrele sateliților care se învârtesc împrejurul dvs.

Iată, în câteva cuvinte, care este rostul acestui Consiliu de Cabinet. El va trebui să se întrunească o dată pe săptămână, iar o dată la două săptămâni - dacă va fi necesar - rămâne să se întrunească și Consiliul mare, fiindcă este inutil să întrunesc 20 de persoane, să le țin aici ceasuri întregi. Dvs. știți care este politica generală a Statului, știți liniile diriguitoare și aveți posibilitatea să vă luați toată inițiativa în această privință - însă liniile mari, diriguitoare, ale politicii de Stat.

Acum trebuie să pun la punct o chestie cu domnul Sima. Ați văzut, noi am transformat Statul într-un Stat Național Legionar. Eu sunt șeful regimului legionar, iar domnul Horia Sima este comandantul Mișcării Legionare. Cu domnul Sima suntem înțeleși că toată partea politică o face Mișcarea. În guvernare însă partidul nu se amestecă; nu se amestecă decât domnul Horia Sima prin raporturile directe pe care le am cu d-sa și împreună căutăm să dirijăm Statul în direcția cutare și cutare - cădem sau nu cădem de acord; până acum am căzut de acord în toate problemele și cu siguranță că tot așa se va întâmpla și de aici înainte.

Așa încât, acestea sunt raporturile noastre. Ați văzut că deja a apărut

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

comunicatul privitor la acei care se prezintă sub formă de legionari etc. Vasăzică, dvs. nu puteți să suferiți, în nici un fel și de la nimeni, opresiunea și injoncțiunea partidului, nici de sus, nici de jos, în conducerea departamentului dvs. Dvs. sunteți responsabili și nu puteți să spuneți că a venit cutare și v-a sugerat cutare lucru. Sugestiile se fac de domnul Sima și noi îl acceptăm cu toții sau nu. Deci, nu au voie legionarii să intre oricând în ministere, cum s-a întâmplat la început. A fost o perioadă romantică, explicabilă: un tineret comprimat până la refuz și când i s-a dat drumul a sărit în sus și i-a pocnit pe mulți. Acum însă intrăm în ordine și legalitate.

De altfel, cu această organizare a tineretului noi vom face foarte multă treabă în țară. Ne trebuie însă o organizare temeinică. Am discutat unele linii diriguitoare cu dl Sima și mai avem încă multe de înfăptuit. Dumnezeu a făcut în 7 zile pământul; eu nu pot să reclădesc țara în 7 zile.

Un alt lucru pe care trebuie să-l pretindeți și dvs. și eu este exactitatea, pentru a evita orice pierdere de timp. O țară întreagă stă în spatele dvs. Când ați spus cuiva să vină la ora 12, primiți-l atunci, nu-l lăsați să aștepte. Să înceteze sistemul nenorocit, când toată Țara Românească stătea în loc; când unul, venit tocmai de la Iași, aștepta zile întregi să fie primit. Gândiți-vă cât timp se pierde în felul acesta, de sus până jos; oameni care așteaptă la ușa directorului, la ușa șefului de birou și așa mai departe.

Apoi sunt fondurile de la ministere. Am spus că toate acestea se vor aduna. De exemplu, la Președinția Consiliului era un fond de 5 milioane, pe care eu l-am desființat și din care nu se va mai cheltui decât cu ordin. Desigur, sunt unele lucruri care trebuie plătite, sunt oameni care trebuie ajutorați; personalul care stă aici până la patru dimineața trebuie ajutat. Eu nu iau decât pentru întreținerea mea și vă rog să-i convingeți pe toți în această privință: Statul este în faliment și nu-l putem salva dacă continuăm să menajăm interesele individuale. Desigur, am dat ofițerilor pentru echipament, am dat pentru lemne, dar erau alții care abuzau. Deci, chestiunea aceasta trebuie examinată cu atenție.

Acum, în ce privește decretele-legi, ca să nu facem o cacofonie în Stat - până când vom organiza un Consiliu de Stat - eu nu semnez toate aceste decrete, decât dacă trec pe la domnul Mihai Antonescu, să aibă viza "M.A.", ca să știu că au trecut pe la Ministerul de Justiție, aceasta spre a nu da naștere la procese în dauna Statului. De altfel, Consiliul de Stat nu trebuie să mai întârzie, și cred că, în 10-15 zile, domnul ministru de Justiție va putea să ne prezinte proiectul.

M. Antonescu: Proiectul, da.

G-ral I. Antonescu: Dar în cât timp va putea începe să funcționeze?

M. Antonescu: Eu, azi-noapte, n-am dormit o secundă, dar nu se pot face toate instantaneu.

G-ral I. Antonescu: Până va intra în funcțiune Consiliul de Stat, toate decretele vor trece pe la Ministerul de Justiție, ca să nu dăm naștere la procese.

Acum, în privința Legațiilor străine, ați primit ordinul circular de aseară. Este în această privință o mare dezordine. Toată lumea care are câte ceva de cerut - au fost și oameni din vechiul regim - a alergat în poalele unor legații străine. Așa și Dombrovski și Moruzov! Eu am arătat că numai anumite

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

persoane sunt îndrituite în Stat ca să ia legătura cu Legația Germană și cea Italiană. Anume: pentru toate chestiunile care interesează organizația partidului, domnul Horia Sima; pentru politica generală a Statului, domnul Mihai Antonescu, după indicațiile mele, fiindcă eu nu pot să alerg toată ziua; în toate chestiunile economice, domnii Leon și Dragomir; în toate chestiunile externe, domnul Sturdza, iar în toate chestiunile în legătură cu Presa și Propaganda, domnul Constant.

Noi avem aici o conducere economică, cu un Stat Major, prin urmare, să nu te duci să discuți probleme financiare și economice fără știrea ministrului de resort și a Statului Major Economic.

Gh. Leon: Sunt probleme pur financiare și sunt alte probleme pentru miniștrii economici.

G-ral I. Antonescu: Nu poate să discute nimic și să nu ia nici un angajament domnul ministru fără să luați înțelegere, fiindcă eu trebuie să ies din dezastrul acesta! Grupez acum pe specialități toate afacerile interne, ca să nu se mai ocupe de aceeași problemă de Stat și X și Y și Z - și să nu răspundă nimeni! Acum, dacă merg rău lucrurile pe plan economic, știu că am un Stat Major Economic și dvs. răspundeți, neputând arunca această răspundere asupra altora.

Tot în legătură cu Legațiile străine, trebuie să se precizeze cine sunt persoanele din Legațiile Germană și Italiană, care discută cu Presa, care discută cu dvs., pe planul economic, pe planul extern ș.a.m.d. Să știm cine sunt autorizați.

Gh. Leon: Dl Nemoianu mi-a spus că ați poruncit să reluăm relațiile economice cu Rusia Sovietică. A luat contact, a întrebat Moscova și a răspuns că așteaptă sugestii de la noi. Eu zic, foarte bine!

G-ral I. Antonescu: Noi nu facem nici o deosebire. Avem mărfuri de vânzare. Dacă cumpără Italia și Germania, bine; dacă mai rămâne, mai dăm și altora. Nu ne anchilozăm în această privință într-un sistem politic. Aplicăm sistemul economic care dă mai multă viață Statului Român, care face să circule seva de la centru la periferie. Până acum a fost creierul plin de sânge, iar la periferie, anemie completă!

O problemă care a venit zilele acestea și m-a preocupat mult este aceea a controlului timbrului, unde falsificarea joacă un rol foarte mare. Trebuie organizat un serviciu special de control al fabricației acestor timbre, care pot să dea mult mai mult Statului.

De asemenea, trebuie făcută și o revizuire a impozitelor, fiindcă lumea este cam zăpăcită și nu mai știe ce are de plătit.

O altă chestiune. Dvs. știți că este panică în Moldova. Trebuie dat Presei un comunicat în această privință. Dacă stăm în pasivitate și nu dezmințim, înseamnă că panica este justificată. Deci se impune și aici o propagandă zilnică, prin Presă.

Este apoi problema minoritarilor infiltrați în aparatul de Stat. Pentru germani vom stabili un statut special, fixând proporția lor, și poate ajungem la aceeași soluție și cu alte minorități: să intre în aparatul de Stat în toate ramurile, în proporția cifrei lor. Deci, dacă reprezintă 10% din populația României, păstrăm această proporție și în aparatul de Stat. Dacă această

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

proporție nu va putea fi aplicată de la început, în orice caz tindem să ajungem la ea, fiindcă, deocamdată, nu avem suficiente elemente pregătite - dar trebuie să ajungem cu timpul la această egalitate de drepturi, prin respectarea principiului proporționalității în Stat.

Un neajuns foarte mare este acela că, prin politica nenorocită de până acum, cu toate școlile noastre de meserii, atelierele de ucenici etc., - românii erau dați afară din fabrici, fiind angajați tot minoritarii, mai bine pregătiți, și aceasta prelungea veșnica noastră stare de inferioritate.

O problemă care trebuie, de asemenea, studiată, prin Ministerul Economiei Naționale, și luate măsuri, este aceea a creditelor acordate de către băncile care susțin diferitele întreprinderi de la noi. Banca Națională și băncile noastre românești, dirijate de noi, să acorde credite numai comercianților, agricultorilor, industriașilor români. Băncile străine, evreiești, trebuie și ele controlate, ca să acorde credite și românilor, altfel le facem dificultăți. Vă rog să spuneți aceasta și domnului Ottulescu.

G. Cretzianu: Dar să nu se taie de la început creditele actuale acordate evreilor.

G-ral I. Antonescu: Desigur, noi mergem progresiv.

Trec acum la agitațiile unor oameni politici. Sunt unii oameni politici amenințați, prin anchete în curs, să-și piardă averile enorme acumulate prin diferite consilii de administrație, comisii etc.; care sunt primejduiți în trecutul lor de bun trai și consideră acest regim ca menit lichidării. Spunea un fost consilier regal, mai zilele trecute: "Trebuie să dăm lovitura de Stat, ca să-i dăm jos cât mai repede", adică înainte de a începe anchetele. Eu sunt un om cu foarte multă răbdare, dar o să mă pomenesc într-o noapte că-l duc la Jilava!

În beciurile Poliției se petrec lucruri oribile. La Jilava era faimoasa celulă H! Să te duci, dle ministru, și să vezi ce este acolo. Să pui la toate închisorile oameni de omenie, să nu fie bestii - ca cel de la Chișinău, un anume Gustav. Mizerabilul acela, când m-am dus - fiindcă g-ralul Antonescu voia să dea drumul legionarilor - a făcut un raport împotriva mea.

În ce privește aprovizionările, v-am dat instrucțiuni și v-am cerut niște schițe, care nu mi-au venit până acum. Vreau să știu care sunt regiunile lipsite. Dvs. trebuie să faceți un control, ca porumbul și grâul care se trimit să nu fie speculate, cum se specula până acum de jidani. Tot așa, pentru sare și petrol, trebuie un control imediat, fiindcă, într-adevăr, am dat dispoziții, dar nu știu dacă s-au executat la periferie. Vorbesc a treia oară în această chestiune și n-am obiceiul să vorbesc de patru ori! Vă rog deci să-mi dați rezultatele, cu schițe: în Râmnicu-Vâlcea lipsește atât ș.a.m.d.

În ce privește lemnele, am auzit că la Predeal sunt strânse sute de mii de vagoane din Domeniile Coroanei. Să nu mai stăm în tratative și să nu ne facă nimeni piedici ca să facem față problemelor noastre sociale. Și să nu mai cumpere țăranul cu 17.000 lei vagonul de lemne. Vasăzică, trebuie studiată și problema prețurilor.

Gh. Leon: S-au scumpit lemnele în picioare.

G-ral I. Antonescu: Dar când au fost tăiate erau alte prețuri. Deci, trebuie să se țină seama de prețul de atunci și C.A.P.S.-ul să nu facă acum un Stat în Stat; să stabilim cât era costul de tăiat, transportul și depozitarea în lungul

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Căilor Ferate, și, plecând de la aceste prețuri de bază, adăugând impozitele și lăsând o margine câștig, să ajungem la prețul normal.

În ce privește costul lemnului în picioare, îl vom fixa noi de azi înainte.

Apoi eu nu admit nici o scumpete în Stat. Domnul Orghidan îmi cere să scumpesc fierul. Îmi scrie o scrisoare, arătând că este o nedreptate ca prețul fierului să fie menținut. Nu numai că nu trebuie ridicat, dar trebuie chiar scăzut prețul fierului pentru țărani - unelte agricole etc. - pentru rest, ce este pentru orașe, se pot menține prețurile actuale, dar nu se pot urca.

De asemenea, vă rog să studiați de pe acum problema ridicării negoțului la sate, cu ajutorul unui sistem de distribuire în genul Discom-ului, dar nu organizat pe baze evreiești și cu reclamă evreiască; îl facem românesc.

G. Cretzianu: C.A.M. poate economisi 350.000.000 lei pe an dacă se suprimă Discom-ul.

G-ral I. Antonescu: De acord, dar această organizație de distribuire a tutunului și sării să o aranjeze C.A.M.-ul și tot prin el trimitem către sate plugurile, uleiul, motorina etc. Deci, pe baza aceasta să studiați dvs., la Departamentul Economic, un sistem de distribuire care să ducă și la scăderea prețurilor la sate. Vă rog să reflectați până luni și să-mi dați propuneri concrete în această privință.

Este apoi chestiunea Cooperației. Eu sunt pentru cooperative la sate, cooperative pe care să le înființăm noi. Este o problemă legionară a partidului. Sunt unele cooperative foarte reușite. De ex., în Vâlcea, sunt doi oameni de seamă care trăiesc din vânzarea varului, pe care îl adună de la toți țăranii și împart beneficiul cu ei. Este o armonie perfectă! În Basarabia, nemții erau organizați pe baze cooperative. Dimineața, trecea o căruță cu o putină mare și aduna laptele de la toți, se elibera o chitanță țăranului, pe urmă din laptele adunat se fabricau unt și alte derivate și exploatarea se făcea astfel în interesul comunității, cu rezultatele cele mai frumoase. Tot ce a fost bun în țară trebuie folosit și de acum înainte.

Ar mai fi problema minelor și a lucrătorilor români, care lucrau în folosul altora. Această chestiune trebuie studiată de acord cu Ministerul Muncii. De asemenea, prin Ministerul de Interne și Ministerul Economiei Naționale, trebuie asigurată o alimentație specială pentru nenorociții care lucrează acolo.

Tot în legătură cu problema minorităților, dvs. știți ce urmăresc ungurii, rușii și bulgarii? Ca să rămână la noi! La Viena și la Craiova s-a făcut marea greșeală că nu a fost tratată această problemă. Ungaria vrea să-i lase aici, fie sub formă de servitori, fie sub formă de meseriași, în locul românilor.

Noi scoatem din aparatul de Stat tot ce este minoritar, dar în mod progresiv și nu prin măsuri violente, care să-mi creeze o situație grea. Aceasta este o problemă pe care am atacat-o încă din 1933, când am fost șef al Statului Major, și toți s-au coalizat împotriva mea.

Cu aceasta, terminăm ședința de azi, rămânând în continuare pentru luni.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 170 (fost 168)/1940, f.126-159.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

4. 1940 septembrie 26. *Se discută despre: politica economică a Guvernului (intensificarea producției, prețuri, raționalizarea consumului de pâine, săpun, ulei etc.); probleme externe (schimbul de populație, tratativele comerciale dintre Germania și România); dreptul de preemțiune al Statului asupra terenurilor, caselor și industriilor părăsite de străini etc.*

ȘEDINȚA CONSILIULUI DE CABINET

din 26 septembrie 1940

- Ședința începe la ora 11, sub președinția dlui g-ral Ion Antonescu. <Participă: lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării; prof. Gheorghe Leon, ministrul Economiei Naționale; N. Mareș, ministrul Agriculturii; G. Cretzianu, ministrul Finanțelor; C. Georgescu, subsecretar de Stat pentru Colonizare și Populația Evacuată; P. Nicolau, ministrul Comunicațiilor; C. Papanace, subsecretar de Stat la Ministerul Finanțelor; V. Dimitriuc, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale; prof. Mihai Antonescu, ministrul Justiției>.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, începem ședința de azi ascultându-vă pe dvs. ce ați făcut și rămânând ca eu să intervin, dacă va fi necesar.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, în zilele acestea a fost o perioadă de punere la punct a lucrărilor. Noi apelăm la autoritatea dvs. ca să sancționați definitiv caracteristicile politicii economice generale, pentru ca să nu mai fie dubiu. Este bine să se știe că noi suntem într-o economie reglementată.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, prima chestiune ar fi să definim politica economică a Guvernului. Dar aceasta este definită deja.

Lt.-col. N. Dragomir: Mă gândeam că ar fi bine să întărim aceste principii, pentru că, de exemplu, trebuie să statornicim intensificarea politicii de producție în sectorul agricol.

G-ral I. Antonescu: S-au dat dispoziții. Nu spuneți lucruri care s-au făcut. Depinde de dvs. ca să stabiliți planul de cultură în toamna aceasta etc.

Lt.-col. N. Dragomir: Este vorba de politica prețurilor, de stabilitatea prețurilor.

G-ral I. Antonescu: Aici este o chestiune unde nu suntem de acord; n-am stabilit un punct de plecare în ce privește decalajul prețurilor dintre produsele industriale și produsele agricole.

Este mai întâi punctul de vedere al dlui Leon - și poate al altora dintre dvs. -, care cere să plecăm de la prețurile stabilite azi și pentru agricultură, și pentru industrie.

Eu am spus că vreau să ajung ca țăranul să vândă scump și să cumpere ieftin. Vânzarea scumpă nu înseamnă ruina industriei noastre, pentru că eu știu ce a produs pentru bugetul Statului industria în anul trecut și ce a produs

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

agricultura. S-a văzut care este proporția între producția agricolă și producția industrială.

Dar, dacă agricultura nu este acolo unde trebuie să fie pe scara coeficienților, aceasta nu este datorită faptului că țara trebuie transformată dintr-o țară agricolă într-o țară industrială, ci din cauză că agricultura a fost cu desăvârșire neglijată și nu i s-a dat atenția cuvenită la timpul său, sau chiar dacă i s-a dat, aceasta a fost numai teoretic, nu și practic. Nu a fost o autoritate care să precizeze, să controleze și să execute aceste dispoziții. Dar, în viitorul Țării Românești, agricultura va fi pusă pe primul plan, fără să coborâm însă industria. Se va dezvolta și ea, dar mai întâi trebuie să avem grijă de agricultură, pentru că produsele ei sunt căutate la export. Produsele industriei nu sunt căutate la export decât într-o mică măsură. Prin urmare, din moment ce aceste produse nu sunt căutate la export, nu trebuie să le producem decât pentru necesitatea Statului, așa încât această industrie trebuie să se dezvolte numai atât cât țara are capacitate să cumpere.

Agricultura trebuie să fie pusă în situația să producă. Pentru aceasta, trebuie să-i dăm posibilitatea să producă: să-i dăm credite la timpul când are nevoie, să-i procurăm uneltele necesare pentru lucru; să-i creăm condițiile necesare de viață. Acestea sunt punctele capitale care domină chestiunea. Acesta este viitorul ideal, la care trebuie să ajungem, eu nu știu peste cât timp, peste 2-3-4-5 ani; aceasta este în mâna viitorului. Dar eu nu am avut niciodată pretenția de a fi prooroc și nici tendința de a ține cheia în mâna mea, fiindcă nu sunt nici Petrache Lupu și nici alții. Dar noi trebuie să urmărim aceasta și trebuie să ne punem de acord principiului. Este un principiu sănătos, ca agricultura să domine, pentru că dominând agricultura, vom putea să dezvoltăm și industria la maximum. Prin urmare, de la baza aceasta trebuie să plecăm și acolo trebuie să ajungem.

Suntem de acord asupra acestui lucru?

Voci: Da!

G-ral I. Antonescu: Iată un punct de plecare capital din economia Statului. Vasăzică, nu de la industrie trebuie să plecăm la agricultură, ci de la baza agriculturii la industrie. Aceasta este baza pe care trebuie să așezăm Statul Românesc de țărani, care are atâtea milioane de hectare de pământ, dar nu produce decât o treime din ceea ce ar trebui să producă.

Gh. Leon: Toți suntem de părere că trebuie să ridicăm agricultura; dar acesta este un criteriu prea general, ca să poți ști care este limita la care poți ridica agricultura, în raport cu industria. Aceasta este cheia de boltă.

G-ral I. Antonescu: Care este limita? Dar care este în țara aceasta omul care poate să o spună astăzi? Poți d-ta spune că limita este *A* sau *B*?

Gh. Leon: Este criteriul general de la baza agriculturii și industriei, acela de a stabili prețurile de cost.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este teoria. Dar în mod practic?

Eu am stabilit un principiu, și anume că plecăm de la baza agriculturii, pe care clădim Statul. Toate celelalte ramuri de activitate trebuie să se dezvolte ca anexe ale agriculturii.

Când vom trece la industrie, vom arăta locul ce trebuie să-l ocupe. Industria nu trebuie să mai fie parazitară. Statul să nu mai intervină cu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mijloacele lui ca să întreţină industria, decât numai aceea referitoare la Apărarea Naţională. Nu trebuie să ţinem industriile care nu sunt viabile.

Noi însă nu putem stabili de astăzi decât în mod teoretic limita la care va ajunge agricultura. De ce spun aceasta? Nici eu şi nici părinţii mei nu au avut moşie, însă bunul simţ îmi spune aceasta şi, din ceea ce mă preocupă în acest domeniu mare de activitate românească, am ajuns la concluzia că randamentul agriculturii noastre depinde, în primul rând, de valoarea randamentului ţăranului nostru. Prin urmare, dacă vom fi în stare să ridicăm standardul de viaţă al ţăranului, să-i creăm alte condiţii sociale de trai, de hrană, să-i creăm alte posibilităţi de muncă în perioada celor aproximativ şapte luni în care stă degeaba, atunci acest ţăran va putea să cumpere mult, să muncească bine şi să producă mult.

Eu nu pot şti, deci, care este limita pe care o va atinge Ţara Românească. Ceea ce pot spune este că, după statistici, azi producem o treime din ceea ce am putea să producem. Pământul nostru, care este foarte bogat, produce mult mai puţin ca pământul cel mai sărac din Europa. Cauza trebuie căutată în lipsa de pregătire tehnică, în posibilităţile fizice insuficiente şi în dezorganizarea Statului.

Prin urmare, eu nu pot să definesc care va fi această limită şi cred că nici dvs. nu o puteţi face. Dar acesta este un principiu de guvernământ, unde vrea să ajungă în agricultură regimul Naţional-Legionar. Dar, pentru moment, s-au ivit probleme în domeniul practic şi noi acestea căutăm să le rezolvăm. Ne-am găsit cu nişte preţuri, la agricultură şi la celelalte produse, stabilite de vechiul regim. Dacă mărim preţul produselor agricole, facem iar o dezarmonie între agricultură şi industrie.

Dar, alături de problema aceasta, este şi marea problemă socială, pe care vă rog să-mi înlesniţi să o rezolv, pentru că acest regim, instalat printr-o revoluţie a unui singur om, nu a avut o organizare. Hitler are atâţia doctrinari, care au studiat, cu ani înainte de apariţia lui, problemele economice germane. Care au fost la noi doctrinarii, fiindcă eu nu i-am văzut? Să mă ierte dl Leon, dar eu nu am văzut la noi doctrinari cu răsunet mondial. Chiar în vara aceasta, am citit, în închisoare, pe aceşti doctrinari germani. La cererea mea, dl Antonescu mi-a adus această carte, pentru ca studiind-o să-mi trasez punctele de reper în această direcţie.

Ne găsim la punctul că pe piaţă grâul se vinde cu alt preţ decât acela fixat de dvs. Ce înseamnă aceasta? Ori preţul pe care l-aţi fixat dvs. nu era cel real - şi acesta pe care îl oferă piaţa este - ori n-aţi avut autoritatea necesară; pentru că, deşi mă declar Stat autoritar, dar eu nu am încă autoritatea toată, pentru că n-am pus mâna pe toate punctele de conducere ale Statului. În ziua când voi avea în mână toate antenele, când voi putea merge cu toate măsurile de la producător la vânzător, atunci voi putea domina complect viaţa, cu toată autoritatea mea, şi voi putea spune: cine vinde cu mai mult decât atât o păţeşte. Dl primar Vântu merge încet cu măsurile ce i-am cerut să aplice. I-am spus să cumpere şi să transporte cu camioane proprii produsele grădinilor de zarzavat, care azi vând în pagubă, cu toate că zarzavaturile se vând la Bucureşti cu preţuri mari. I-am spus să organizeze pieţe de desfacere. Vor fi pagube la început, dar nu pentru mult timp. Aceasta, nu pentru ca să şicanăm pe

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

negustori, pentru că nu este o afacere pentru Stat, dar dând aceste lovituri de sondă când piața începe să se scumpească, prețurile vor scădea. Avem atâția funcționari pe care putem să-i întrebuințăm și chiar negustori scăpătați. Calculez cheltuielile de manipulare și vânzând în prețul de cost două-trei zile, prețurile scad. Apoi încetez vânzarea, pentru că eu nu vreau să se distrugă o clasă de oameni, pe care n-am interes să-i distrug.

La fel cu pâinea. O fac la Manutanță și ți-o dau d-tale ca s-o distribui prin centrele pe care le ai. În ce privește lemnele; am luat aceeași dispoziție. Am discutat și astăzi să se aducă lemne cu camioanele și să se facă depozite. Calculăm prețul de cost, în care să se cuprindă transportul, tăiatul și taxele, și vând fără câștig. Altă soluție nu văd, fiindcă eu nu vreau să rămân caraghios, dând un ordin ca să se vândă lemnele cu 9.000 lei vagonul, deoarece aceste prețuri maximale nu au dus la nici un rezultat.

Cine mai are grâu de vânzare - mi se pare că este o dispoziție înțeleaptă - să-l vândă la prețul pieții.

Domnule Mareș, cât ai cerut d-ta pentru grâu?

N. Mareș: 80-85.000 lei.

G-ral I. Antonescu: Dar eu nu dau voie ca acest preț să se ridice la grâul cumpărat la alte prețuri.

Lt.-col. N. Dragomir: Se socotește că 20% se găsește la depozitari și 80% la producători.

G-ral I. Antonescu: După ce se socotește? Așa facem noi întotdeauna. Și asta este boala Statului românesc, care l-a făcut să ajungă în situația de azi. Nu se poate ști cât grâu este azi în mori, la cooperative și la ceilalți mari acaparatori de grâu. Aceasta înseamnă că este un Stat gospodăresc, când, cu un aparat funcționăresc îndoit sau întreit decât ne trebuie, dvs. spuneți că probabil 20%, probabil 80%? Pe baza aceasta nu discut. Eu discut pe bază de precizii. Să ai date statistice! Eu trebuie să știu care este situația din momentul acesta, fiindcă așa am făcut și pe câmpul de luptă; am văzut care este situația mea și a inamicului și, față și de alte date, am găsit soluție. Prin urmare, și acum, în toate problemele Statului, trebuie să plec de la o situație precisă; altfel, toate dispozițiile de aici sunt teoretice și chiar ridicole. Lumea ne va judeca rău, și cu drept cuvânt, că am dat ordine care nu sunt executabile. S-a făcut o greșeală anunțându-se în ziare că se va ridica prețul grâului cu 10.000 lei.

N. Mareș: Nu am spus-o eu, pentru că de la mine nu a pornit niciodată un comunicat pentru gazete.

G-ral I. Antonescu: G-ralul Antonescu nu a spus aceasta la nimeni și a făcut dovada, de multe ori, că atunci când are un secret, știe să-l țină. Nici unul n-ați știut ce am de gând să fac cu regele Carol și cum am de gând să-i dau lovitura.

S-a aflat că se va mări prețul cu 10.000 lei la vagon. Eu nu pot să dau înapoi de la aceasta, pentru că nu vrea dl Leon. Dl Sima spune că este o chestiune de propagandă, că țăranul trebuie să vadă că vindem mai scump. Ceea ce trebuie să ținem în loc este prețul pâinii. Organizarea asistenței este un lucru. O facem cu regimul legionar și vom organiza lucrurile acestea, dând asistență la mahala pentru cei săraci. Apoi, chestiunea aceasta este în legătură și cu lefurile. Eu v-am dat să studiați această problemă și să mi-o prezentați.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Când se va studia și prezenta, fiindcă este de două săptămâni în mâna dvs.?

Gh. Leon: Chiar ieri am avut o întrevedere cu dl ministru Cretzianu, care este de părere să amânăm această chestiune până se va face încadrarea funcționarilor și încadrarea serviciilor.

G-ral I. Antonescu: Ce facem cu grâul?

Gh. Leon: Dvs. spuneți că eu nu vreau. Îmi voi permite să vă atrag atenția, în scris, asupra consecințelor ce vor urma. Dacă ridicăm prețurile la grâu, se vor ridica și la celelalte produse agricole.

N. Mareș: Nu este nici o legătură.

Gh. Leon: Am primit o telegramă prin care se spune că vor să ridice prețul și la porumb.

N. Mareș: Nu este exact că prețul grâului antrenează prețul porumbului și al celorlalte cereale. Dacă va fi o recoltă mare de porumb, aceea va decide prețul.

G. Cretzianu: Se cere urcarea prețului grâului. Dl ministru Dragomir a calculat că se poate merge până la 85-90 mii lei vagonul.

G-ral I. Antonescu: Dl Leon nu vrea să cedeze nici la aceasta. Spune să păstrăm prețurile.

Iată ce spune aici d-sa, ca să vedeți cum îmi aruncă săgeți de răspundere pentru viitor și acoperire pentru dânsul: "Față de tendința...".

Vasăzică, ruperea echilibrului economic. Cu alte cuvinte, până acum a fost un echilibru economic?

Gh. Leon: Eu sunt convins că da.

G-ral I. Antonescu: Să întrebăm pe fiecare dacă a fost un echilibru economic.

Nu! Eu nu vreau să primesc astfel de acuzări. Mă va acuza mâine alt regim.

Gh. Leon: Este chestiunea să lămurim...

G-ral I. Antonescu: Să nu se spună "ruperea echilibrului economic", când nu a existat echilibru economic. Tocmai în acest dezechilibru economic s-a zbătut Neamul Românesc.

"... și crearea unei alte ordini economice, care ne va duce la inflație".

A fost inflație până acum, dle Cretzianu?

G. Cretzianu: Ce numiți inflație?

G-ral I. Antonescu: Ce numește dl Leon inflație?

Gh. Leon: Eu consider că atâta timp cât prețurile sunt stabile, se pot imprima bilete de bancă fără pericol.

G-ral I. Antonescu: Și dvs. vreți ca, într-o lună de guvernare, eu să stabilesc prețurile?

Gh. Leon: Se poate, dar cu măsuri sălbatice. Să punem la grâu 85-90.000 lei, dar peste aceasta nimic.

G-ral I. Antonescu: Eu spun că nu a fost echilibru economic și că inflație a existat.

Gh. Leon: Totul este chestiune de proporții.

G-ral I. Antonescu: "... urmarea imediată a acestui sistem de lucru este perturbarea aprovizionării".

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Aș vrea să știu dacă această perturbare a aprovizionării am găsit-o, și într-o stare anarhică, sau a început de la mine.

"... în același timp, observăm că ridicarea prețurilor agricole va determina ridicarea prețurilor pentru produsele industriale".

Aceasta este cert, dacă o lăsăm noi.

"Propunem: odată prețurile stabilite... vasăzică să le stabilim acum - să nu mai revenim asupra lor".

Atunci, este ca modificarea Constituției lui Caragiale: să modificăm, dar fără să schimbăm.

Gh. Leon: Să vă dau un exemplu: prețul fierului, în zadar îl stabilesc de unul singur, dacă vine din Germania.

G-ral I. Antonescu: Primul lucru pe care trebuie să-l aibă în vedere Statul este să țină în permanență un echilibru între prețurile pe care le-a stabilit odată, căci, dacă lăsăm această portiță deschisă, trebuie să ridic prețul și la porumb.

Soluția este ca Statul să intervină aici, să-și creeze alte mijloace de venituri și, când se vor întâmpla lucrurile acestea, Statul să dea diferența, ca să mențină echilibrul de prețuri, pentru că prețul de cost al articolelor din străinătate va varia și va trebui să schimb și eu, în continuu, prețurile și să stric politica de echilibru financiar.

Gh. Leon: De acord.

G-ral I. Antonescu: "Să se stabilească organul ce se ocupă cu fixarea prețurilor".

Eu aș fi spus: care sunt celelalte organe în Stat, ca să le vedem și să le eliminăm?

Te rog să refaci această dare de seamă în sensul ca să se răspundă precis dacă este echilibru economic, inflație, să acoperim diferențele de preț și care este organul care se ocupă cu fixarea prețurilor.

Gh. Leon: Nu sunt decât două posibilități: sau Ministerul Coordonării, sau Ministerul Economiei Naționale. Dar să se știe cine se ocupă cu această chestiune.

Eu aș propune ca aceasta să se hotărască în Comisia interministerială a economiștilor.

G-ral I. Antonescu: În intenția mea a fost ca d-ta să ai Statul d-tale major. D-ta și dl ministru al Coordonării trebuie să vă socotiți unul și același organ, fiindcă altfel eu tai pe unul, deoarece nu-mi place dualitatea. Trebuie să vă puneți de acord. Dlui nu este un organ subordonat. Poate să aibă o altă soluție într-o problemă. Dvs. veniți la mine atunci și eu dau soluția definitivă.

G. Cretzianu: Chestiunea prețurilor este așa de importantă, încât eu cred că o singură persoană trebuie să fie răspunzătoare. Eu propun ca ministrul Coordonării să fie însărcinat cu chestiunea aceasta.

N. Mareș: Propun ca ministrul Coordonării să fie însărcinat cu coordonarea prețurilor industriale, pe care să le stabilească având de la Ministerul Agriculturii datele referitoare la prețurile produselor agricole.

G-ral I. Antonescu: Fixarea prețurilor o face Ministerul Coordonării, după prețurile pe care le dă Ministerul Economiei Naționale și Ministerul Agriculturii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ne-am fixat asupra acestui punct.

Care este prețul grâului?

Lt.-col. N. Dragomir: 85.000 lei vagonul.

G-ral I. Antonescu: Dumneata ești responsabil. Se ridică prețul pâinii la acest preț al grâului?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică: 1/ prețul grâului este 85.000 lei vagonul; 2/ nu se va scumpi prețul pâinii; 3/ de acest preț al grâului nu vor beneficia cei care au achiziționat cu alte prețuri și au ținut grâul până acum în depozite.

Lt.-col. N. Dragomir: Va trebui să identificăm aceste depozite și să vedem la ce preț au cumpărat. Dar dacă au cumpărat de la Obor, de la țăranii care au venit cu căruțele cu grâu, va fi cam greu.

G-ral I. Antonescu: Al patrulea: prețurile produselor industriale nu se ridică.

Dl Leon spune ca nimic să nu apară în publicitate mai înainte ca prețurile să fie stabilite. Eu cred că lucrul este atât de elementar, încât este dureros să spun că cineva s-a dus și a spus că se va urca prețul grâului. Vă rog ca, pe viitor, să nu mai iasă nimic de aici.

Domnule Leon, te rog să refaci această chestiune pe bazele date acum.

Gh. Leon: Eu mă declar perfect satisfăcut.

G-ral I. Antonescu: Eu nu vreau să dai înapoi, considerând că este un act de autoritate în Stat. Eu am vrut să te conving că echilibru economic nu a fost și că inflație a fost.

N. Mareș: Trebuie să se introducă numaidecât o reglementare a consumului pâinii, adică să introducem mălai în pâine, pentru că nu vom avea grâu suficient.

Lt.-col. N. Dragomir: Peste câtva timp vom introduce ziua de mămăligă. În ce privește pâinea cu mălai, s-a obiectat că se pot produce abuzuri.

G-ral I. Antonescu: Dacă introducem ziua de mămăligă, cum facem să nu se cumpere pâine din ajun? Așa este și cu carnea. Eu mănânc în fiecare zi carne și când eram la Bistrița mi se servea în fiecare zi mâncare de carne. Românul nu este disciplinat ca germanul.

Lt.-col. N. Dragomir: Prin introducerea consumului pâinii reci, va fi o mare economie. La Armată vom face cu mălai.

G-ral I. Antonescu: Am făcut chiar astăzi o constatare: un soldat mi-a spus că pâinea este de 600 gr; căpitanul mi-a spus că este de 800 gr, iar lt. colonelul mi-a spus că este de 700 gr. Faceți dvs. socoteală. Un soldat mi-a spus: aseară am mâncat ciorba fără pâine, fiindcă nu mi-a ajuns la prânz.

Ca să dăm mămăligă soldatului, eu știu ce înseamnă aceasta. Când ești în cazarmă, organizat, merge; altfel, nu.

Atunci, pâinea o fabricăm cu manutanțele noastre; în al doilea rând, pentru că suntem răspândiți pe suprafață, cu cuptoarele noastre de campanie, sau cu brutăriile rechiziționate. Acolo se poate supraveghea ca atâta la sută din pâine să fie mălai.

Să iei notă în această privință, să dai pâine făcută cu mălai sau cartofi la aceștia. Pâinea să aibă 1.000 de grame; și atunci pui atâta mălai acolo cât

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

trebuie, pentru ca pâinea să nu fie scumpă.

În multe părți se dă pâine acră.

Lt.-col. N. Dragomir: Să facem pâinea de 800 gr grâu și 200 mălai.

G-ral I. Antonescu: Dacă faci așa, nu vei ajunge să asigurăm grâul de sămânță, de mâncare și o rezervă de grâu, pentru că așa face omul gospodar. Să faci și două zile pe săptămână această reglementare pentru populație.

Lt.-col. N. Dragomir: Peste două săptămâni.

G-ral I. Antonescu: Când iau o măsură, nu înseamnă ca aceasta să se facă imediat. Eu sunt adversarul lucrului neorganizat, nepregătit.

Să vă dau un exemplu: S-au cerut de C.F.R. 2000 de soldați, pe care Armata i-a dat imediat. Nu echipament, nu cadre. Du-i la Ilva-Mică. Acolo nu barăci, nu serviciu sanitar, nu bucătării etc. Adu întâi echipamentul, fă cadrele, studiază problema, pune barăcile la punct, organizează serviciul sanitar și când ai făcut toate, cheamă oamenii. Noi am chemat anul trecut oameni să lucreze la fortificații și aceasta a costat miliarde. Aceasta este greșeala guvernului trecut. Și eu puteam să pierd Basarabia și Nordul Bucovinei, dar le pierdeam cu cap, nu cu atâta dezastru. Erau de mult semne în atmosferă că rușii vor pune chestiunea Basarabiei și a Bucovinei de Nord. Nu aveam noi timp să evacuăm tot? S-au trimis munți de fier acolo, cerut de cel însărcinat cu fortificațiile. Dacă erau niște oameni cu cap, spuneau: de ce să duc în Basarabia tot fierul, ca să împiedic și transporturile necesare pentru economia națională, și de ce să nu duc în fiecare zi, în măsura în care se consuma? Atunci am fi avut la dispoziție și trenurile necesare celorlalte transporturi și nu pierdeam nici atâta fier.

Prin urmare, lucru organizat. Eu nu am nimic împotriva a două-trei săptămâni. Să organizezi, și când ai declanșat operația, să fie perfect organizată.

N. Mareș: Trebuie introdus numaidecât mălaiul.

Lt.-col. N. Dragomir: Această lucrare nu vom putea să o restrângem, întrucât și asupra celorlalte produse trebuie să facem calcule.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să studiezi, în special, chestiunea porumbului. Celelalte nu. Porumbul nu-l consumă cei din industrie, așa încât nu au motiv să scumpească produsele lor.

Gh. Leon: Motivul este că în convenția cu Germania prețurile sunt stabilite așa cum au fost fixate atunci când s-a făcut convenția. Așa încât ei vor spune: Noi cumpărăm la prețurile fixate atunci. Cine va plăti diferența: Ministerul Finanțelor, sau Cooperația, ca și până acum?

G-ral I. Antonescu: Chestiunea trebuie tratată cu Germania. Arătăm că este vorba de o chestiune socială și atunci trebuie să găsim o soluție cu Germania. Trebuie să înțeleagă și ei și poate să intervin și eu.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește prețul zahărului, am fost cu toții de acord, și anume s-a hotărât că mergând la prețurile de cost...

G-ral I. Antonescu: Au câștigat destul fabricile în trecut și vor câștiga și în viitor.

Lt.-col. N. Dragomir: ... pentru că contractele cu producătorii de sfeclă au fost majorate de astă-vară, noi am scăzut, conform autorizației dvs., încasările Statului, cu o sumă oarecare, așa încât menținem prețul zahărului tos

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

și urcăm cu 2 lei prețul zahărului cubic.

Eu vreau să fac propunerea pentru reglementarea unui troc, schimb de alimente. La țară se cumpără azi o bucată de zahăr cu un leu, atunci când după prețul fixat trebuie să i se dea 3 bucăți de un leu. Vom face propagandă, și în felul acesta țăranul va fi avantajat, chiar dacă va fi puțin mai scump ca azi.

G-ral I. Antonescu: Se vinde cu un leu bucata de zahăr! Aceasta o fac în sat 1-2 negustori. Aici este chestiunea: acești negustori trebuie aduși imediat la rezon.

Să fie băgat în închisoare cine va mai vinde astfel.

C. Georgescu: La sate este o practică încă destul de rudimentară: evreul primește nu bani, ci alte alimente.

G-ral I. Antonescu: Cunoaștem toate acestea; trebuie să luăm măsuri. Calculezi prețul oului, ca să vezi care este valoarea de schimb.

Este admisibil ca țăranul din Vâlcea să vândă puiul cu 15-20 lei și la București să fie 60-80?

Lt.-col. N. Dragomir: Prin urmare, sunt probleme pe care trebuie să le rezolvăm.

Gh. Leon: În ce privește zahărul, prețul sfeclei a fost anul trecut 7.000 lei vagonul și anul acesta s-a fixat la 10.400, ceea ce înseamnă că avem o valorificare a agriculturii.

G-ral I. Antonescu: Atunci ce să facem?

G. Cretzianu: Nu este decât soluția aceasta a diminuării venitului Statului.

G-ral I. Antonescu: Și unde ajungem noi cu toate scăderile acestea de impozite?

G. Cretzianu: Dacă Statul Român va asigura prețuri fixe, nu va mai fi nevoie să urce salariile. Nu uitați că salariile reprezintă în Statul Român 23 miliarde lei. Urcarea costului vieții cu 10% aduce un spor de două miliarde, și cu 20%, un spor de 4 miliarde.

Fabricanții de zahăr susțin că la acest preț vor pierde. Noi putem face încă o anchetă la fabrici și, dacă vom constata că în adevăr câștigă, venim cu impozite noi și luăm și acest câștig.

G-ral I. Antonescu: Cum se întâmpla că, înainte de război, zahărul se vindea cu 1,10 lei kg și în Bulgaria zahărul exportat de noi se vindea cu 0,50 lei kg? Vasăzică, noi sărăceam Neamul Românesc, îl distrugeam și întăream pe bulgari cu această politică de protecție.

Gh. Leon: Atunci era o altă politică; se dădeau chiar prime de export.

G-ral I. Antonescu: Era datorită faptului că membrii consiliilor de administrație și capitaliștii erau chiar politicienii, care luau aceste decizii. Acum la fabricile de zahăr avem aceeași chestiune. Capitaliștii, care s-au înstărit prin aceste mijloace, unii sunt români și alții evrei, care sunt exponenții distrugerii universale în avantajul lor. Am avut români, ca dl Osiceanu și alții, care, necontenit, au strigat că pierd capitalul etc., ca să trăiască ei personal bine, așa cum se întâmplă și în industria zahărului și în celelalte. Acest lucru trebuie să înceteze. Dacă ne vor face mizerii, eu le voi administra "manu militari".

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

P. Nicolau: Trebuie rechiziționată o fabrică și exploatată de Stat. Avem tot felul de personal tehnic. Eu voi face experiența cu o fabrică de ciment și voi produce cu 30 bani kg.

G-ral I. Antonescu: Eu am făcut o experiență cu Divizia a III-a la Ploiești. Numai pomi am pus 12 mii bucăți. Aveam grădini de cultură model și au venit chiar de la Ministerul Agriculturii s-o vadă.

Pentru localul M.St.M., care este cu marmură, dl Mitiță Constantinescu nu mi-a dat decât 2 milioane lei și a costat 11 milioane lei. De unde am luat 9 milioane? Din economiile interioare. În bugetul Statului Major aveam 5.400.000 pentru cursul de comandament, care se împărțeau la câțiva domni, care își făcuseră un venit de 5-600.000 lei. Eu am făcut acest curs cu 1.400.000 lei - ca profesor, eu nu am luat nici un ban - și 4 milioane lei i-am întrebuințat pentru local. Un alt curs, pentru care era prevăzută suma de 1.700.000 lei, l-am făcut numai cu 100.000 lei, iar restul le-am întrebuințat pentru local, așa încât numai din economii interioare am putut realiza aceasta.

Dacă mai ședeam un an, făceam și Școala de Război, tot acolo; nu costa pe Stat 250 milioane lei și fără să întrebuințăm soldații Statului ca să se facă lux. Circa 300 milioane lei Școala de Război; 200 milioane lei un minister, alte sute de milioane pentru alt minister. I-am spus Regelui: "Majestate, aceste sume ne trebuie pentru înzestrarea Armatei. Să facem întâi scutul țării și apoi să facem în interior ce trebuie". Dar să nu mai revenim.

Prin urmare, prin economii am putut să realizez aceste lucruri. Din grădina de zarzavat, pe care o făcusem la Divizia a III-a, se îndestula trupa și luau și ofițerii ce rămânea, începând cu gradele mai mici. Dar totul era centralizat în mâna mea. Nu că țineam statistici, dar se știa că g-ralul Antonescu face inspecții și dacă găsește pe cineva în neregulă, s-a dus. Eu am făcut dovada că totul se poate face; nu este școală mai bună ca Armata.

Lt.-col. N. Dragomir: Ce facem cu prețul zahărului?

G-ral I. Antonescu: Eu nu sunt de părere să se ridice prețul zahărului și nici Statul să nu suporte. Pentru moment, va suporta Statul, dar trebuie să găsim o soluție.

Gh. Leon: Dacă luăm asupra noastră întreprinderile, vom fi descoperiți. Eu sunt de părere să se numească un comisar.

G-ral I. Antonescu: Dar să nu fie plătit de întreprindere.

P. Nicolau: Trebuie să facem această experiență, pentru că trustul trebuie lovit în câteva puncte esențiale.

G-ral I. Antonescu: Dacă scumpim zahărul bucăți, înseamnă că scumpim tocmai pentru țăran, care cumpără acest fel de zahăr.

Lt.-col. N. Dragomir: Putem urca cu un singur leu la ambele categorii.

C. Papanace: Eu am cercetat chestiunea prețului zahărului și, dintr-o expertiză a Ministerului Economiei Naționale, se constată că prețul sfeclei s-a urcat de la 7.500 la 10.000 lei, dar producția a sporit cu 25% și, prin urmare, cheltuielile de regie au scăzut. Acesta ar fi un prim punct.

În acest raport de expertiză am găsit că punctul esențial nu este tratat complect. Se recunoaște că diferența de preț provenind din ridicarea prețului sfeclei este de 1,15 lei la kg, dar se spune că adăugându-se și celelalte cheltuieli, diferența ar fi de 4,85 lei, fără ca să se justifice acest lucru.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Chestiunea este în curs de cercetare și vom vedea ce expert a făcut acest calcul. Dar nu e mai puțin adevărat că fabricile de zahăr nu mai pot avea beneficiile pe care le-au avut altă dată. Au și ele o marje din care pot să reducă acest beneficiu.

G-ral I. Antonescu: Soluția este următoarea: nu ridicăm prețul zahărului; nu suportă Statul și dacă fabricile nu se vor supune, le rechiziționăm și le organizăm "manu militari".

În ce privește situația de la țară, chestiunea trebuie studiată, pentru ca țăranul să nu mai cumpere zahăr cu 1 leu bucata, iar chestiunea trocului să fie reglementată.

G. Cretzianu: Dar sfecla s-a scumpit.

G-ral I. Antonescu: Vom veni cu chestiunea aceasta la momentul oportun.

Dl Papanace va lua această chestiune în studiu, fiindcă sunt de acord că acela care a făcut expertiza la care se referea a făcut-o pentru fabrici.

Lt.-col. N. Dragomir: Fixarea prețurilor se face prin decizia dvs. sau a ministerului?

G-ral I. Antonescu: O faceți dvs. pe baza principiilor trasate azi.

Lt.-col. N. Dragomir: Mai este apoi politica aprovizionării generale. Trebuie să constituim stocuri și să le mânuim. Recunosc că este o problemă copleșitoare, dar pentru facerea stocurilor trebuie ca diriguirea să fie tot la ministerul meu. De asemenea și chestiunea lemnelor.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. Să nu-mi spui însă că nu poți să le faci.

P. Nicolau: Aparatul pentru transport este pus la punct. Transportul pe Dunăre este organizat, așa încât din centrul de greutate al Banatului, de unde se vor aduce cantități mari, transportul pe Dunăre se poate face ușor, iar de la Dunăre până la centrele importante, transportul pe Căile Ferate se va face rapid. Trebuie numai să cunosc, în general, centrele de materii prime și destinația unde să le trimit.

Materialul lemnos să fie tăiat și transportat în porturile dunărene.

Lt.-col. N. Dragomir: Marele Stat Major să respecte mobilizările pentru lucru.

G-ral I. Antonescu: S-a făcut un calcul al numărului refugiaților pe care îi putem da pentru aceste munci?

C. Georgescu: Sunt 110 mii veniți din Dobrogea de Sud.

G-ral I. Antonescu: Acestora le plătesc ceva?

C. Georgescu: Până acum, pentru cei din Basarabia și Bucovina de Nord, s-au plătit 80 milioane lei.

G-ral I. Antonescu: Sunt bani aruncați în vânt. Acești oameni trebuie puși la lucru. În loc de 50 lei pe zi, să le dăm 80 lei. Ne-am văitat că nu sunt oameni pentru muncile agricole. Să-i organizăm pe aceștia și să-i trimitem la prășitul porumbului.

Dumneata, domnule Georgescu, împreună cu Ministerul Comunicațiilor, îi vei pune la dispoziție. Cine nu se duce la muncă, organizat în echipe, nu-l plătim. De exemplu, refugiații din Dobrogea sunt pe linia Constanța și pot fi foarte bine întrebuințați de Ministerul Comunicațiilor pentru nevoile ce le are

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

în acea regiune.

C. Georgescu: Sunt 13.000 gospodării bulgărești în Dobrogea. Bulgarii trebuie să plece până în 3 luni, pe când românii au și venit din Cadrilater. Dacă bulgarii rămân până la sfârșitul termenului, vor putea strânge toată recolta. Dacă dvs. mă autorizați, vom plasa, în mod provizoriu, populația din Dobrogea de Sud în localitățile bulgărești, dacă va fi nevoie chiar cu forța.

G-ral I. Antonescu: Să se ducă să se suprapună peste aceștia, să facă muncile și bulgarii vor pleca, fie că le vând lor recolta sau nu. Dar nu putem aștepta ca, mai întâi să plece bulgarii, pentru că în modul acesta pierdem 22 mii hectare pământ arabil nelucrat.

Deși îi plasezi, nu le dai definitiv loturile. Ei lucrează în obște și pe baza lucrului vor avea cantitățile respective. Împărțirea pământurilor se va face în primăvara viitoare. Dar ei trebuie să fie trimiși chiar acum, pentru că nu mai avem decât o lună și jumătate pentru lucrările pământului. În felul acesta se degajează și Ialomița și se asigură și lucrul la pământ.

Am constatat că, cu toată criza de oameni, în Transilvania procentul pământului lucrat este de 89%, într-un județ, 108% etc., pe când în Vechiul Regat, procentul este mult mai mic: în Constanța avem 4%, în Vâlcea 1%, ceea ce înseamnă că este rea-credință.

Gh. Leon: În Ardeal sunt multe mașini.

G-ral I. Antonescu: Noi vom activa și vă asigur că nu vom rămâne cu pământ nearat. Ceea ce ne preocupă în momentul de față este seceta care ne folosește la uscarea porumbului.

Domnule Mareș, d-ta să te ocupi de uscarea porumbului în regiunile de deal, unde porumbul nu se va putea coace.

Domnule Georgescu, nu vreau să mai plătești pe nimeni care nu lucrează, care stă ca un parazit. Fiecare să fie întrebuințat acolo unde se pricepe. Cine poate să fie servitor; cine are nevoie de păzitori de vilă, de grădinari etc. să facă cunoscut și d-ta, care îl știi pe fiecare, să-l trimiți unde poate să lucreze. Dacă nu vrea să se ducă, îi tai suma ce i se acordă.

C. Georgescu: Am avut exemplul unuia care nu i s-au mai dat bani și a trimis o telegramă de protestare contra comisarului.

G-ral I. Antonescu: Ca răspuns la aceasta, să faci o adresă că, dacă se vor mai întâmpla cazuri de acestea, vor fi înlăturați. Eu vreau ca, într-o lună de acum înainte, să nu mai primească nimeni un ban gratuit. Profesorul să fie la catedră, preotul la biserică; fiecare la ocupația lui. Cine nu primește situația pentru care este pregătit, nu i se mai dă nici un ajutor. Toată lumea, dacă vrea să muncească, își găsește plasament în Țara Românească. Dl ministru al Comunicațiilor are nevoie de lucrători. Până acum i-am dat soldați. Să-i pui la dispoziție oameni de aceștia.

Dumneata, domnule Nicolau, să iei contact cu dlui astăzi și să-i spui ce-ți trebuie. Să dăm drumul soldaților, pentru că facem, întâi, un rău luând oamenii de acasă și apoi ținându-i pe hrana Statului, iar aceștia să nu muncească.

În ce privește lemnele, sunt depozite în gări și depozitarii nu cer vagoane, pentru că așteaptă mărirea prețului. Dle Nicolau, să dai ordin ca aceste lemne să fie încărcate. Depozitarii vor spune în ce destinație să fie trimise.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar unele cantități sunt depozitate pe proprietăți

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

particulare.

G-ral I. Antonescu: N-are importanță. Acum suntem un Stat care ordonăm.

Dumneata, domnule Dragomir, să faci depozite la dispoziția dlui primar Vântu, de unde să se aprovizioneze populația săracă, cu preț de cost.

Lt.-col. N. Dragomir: S-au trimis grâu, petrol și sare acolo unde s-a cerut. Sare nu era, fiindcă lipseau vagoane. Începând de azi, pleacă în toată țara 250 vagoane pe zi.

V. Dimitriuc: Problema transportului a devenit foarte gravă, și în interior și pentru export, pentru păcură și petrol. Sunt vagoane cisterne, dar este lipsă de o coordonare a transporturilor. Sunt gări blocate cu locomotive, dar, în același timp, sunt 60 vapoare pe Dunăre care așteaptă să fie încărcate.

G-ral I. Antonescu: Te-ai adresat dlui Nicolau?

V. Dimitriuc: Nu.

G-ral I. Antonescu: Atunci cine este de vină? De ce nu te-ai adresat dlui?

V. Dimitriuc: M-am adresat directorului Căilor Ferate.

G-ral I. Antonescu: Cine este?

V. Dimitriuc: Dl Macovei.

G-ral I. Antonescu: Mai este acum?

V. Dimitriuc: Am vorbit eu cu dânsul.

G-ral I. Antonescu: Domnule Nicolau, d-ta pune pe cine ți-am spus eu și Decretul îl semnez cu data de atunci.

P. Nicolau: Nu m-a înștiințat, fiindcă eu treceam peste dl Macovei.

G-ral I. Antonescu: Domnule Dimitriuc, d-ta nu ai știut că dl Macovei nu mai este acolo? Parcă n-ai fi în Țara Românească.

P. Nicolau: Toate chestiunile care se referă la departamentul meu să nu mai treacă pe la direcțiile generale, ci să vină direct la mine.

Lt.-col. N. Dragomir: O chestiune gravă este aceea a uleiului. Avem numai 37% din ce ne trebuie și cu 63% suntem descoperiți pentru un an. Cea dintâi măsură, după părerea mea, este să punem chestiunea germanilor, ca, din 100 mii hectare angajate, să ne dea și nouă ulei.

G-ral I. Antonescu: Sunt de luat trei măsuri. În primul rând, raționalizarea. Deci, treceți la raționalizare. Și tot așa stăm cu săpunul și cu grăsimile.

Lt.-col. N. Dragomir: Acum facem săpun naftenic, din extrase de petrol, care este foarte bun.

G-ral I. Antonescu: Trebuie, negreșit, raționalizare pentru săpunuri, uleiuri și grăsimi. Trebuie făcute apoi descinderi și, unde se găsesc depozite, să fie confiscate, să se dreseze procese de contravenții și să se dea amenzi mari. Aceasta în toată țara și la toți depozitarii, care sunt jidani și care nu au mărfurile depozitate acasă, ci în alte locuri, pe la rude. A doua măsură este fabricarea săpunului, așa cum a spus dl Dragomir; în ce privește uleiul, trebuie tratat cu Germania și să se importe și din Turcia.

N. Mareș: Societatea "Solagra" are un contract cu Statul ca să facă culturi de plante oleaginoase numai pentru export. Pentru asigurarea consumului intern, noi să cerem ca și fabricile noastre să facă contracte pe care până acum

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nu le-au avut. Societatea "Solagra" spune: lasă să fac eu și pentru consumul intern. Acesta este un abuz, pentru că își va crea un monopol. Vă rog să obligați fabricile să facă numaidecât contracte pentru anul viitor.

G-ral I. Antonescu: Ce s-a făcut cu societățile? Pentru că membrii consiliilor vor încasa pe anul acesta și eu vreau să înceteze acest lucru.

M. Antonescu: Chestiunea societăților anonime nu poate veni imediat, pentru că trebuie modificat Codul Comercial.

G-ral I. Antonescu: Dacă pierdem timpul, aceștia încasează mereu și eu vreau ca acești bani să vină la Stat.

G. Cretzianu: Chestiunea se poate ușor realiza printr-o cotă progresivă la impozitul pe venit, dar trebuie să mă pun de acord cu dl ministru al Justiției.

G-ral I. Antonescu: Cât timp vă trebuie pentru aceasta? Eu vreau ca, pe septembrie, această stare anarhică să înceteze. De exemplu, g-ralul Tătărescu, pentru că fratele său a fost prim-ministru, cumulează cel puțin 2 milioane pe lună. Și sunt atâtea cazuri. Acești bani trebuie să intre de acum la Stat. Societățile vor trece în bugetele lor aceleași sume pe care le plăteau până acum, dar banii vor intra în bugetul Statului. Trebuie făcut un articol că societățile care nu vor declara exact ceea ce au plătit în aceste condiții, vor plăti o amendă în raport cu capitalul, care va fi de 10%. Nu ceea ce s-a declarat la fisc, pentru că fiscul a fost păcălit în această privință și de către individ și de către Societatea respectivă.

Am spus că în consiliile de administrație să nu mai intre oameni politici, ci tehnicienii respectivi și cine a fost într-un consiliu de administrație nu va mai putea ocupa nici o funcție la Stat.

M. Antonescu: Înainte de a face reforma societăților anonime, să facem un decret care să impună, printr-o cotă progresivă, toate sumele care se încasează azi. Cred că este mai avantajos pentru Stat, deoarece, dacă veniți cu o lege în care spuneți că aceste sume trec la Stat, pare că măsura are un caracter socializant.

G-ral I. Antonescu: Un caracter moral.

M. Antonescu: Dacă veniți cu impozitul progresiv, ajungeți la același rezultat și apoi împiedicați ca societățile să-și refacă bilanțul.

G-ral I. Antonescu: Admit și acest impozit progresiv, cu o singură condiție, și anume ca aceste societăți să plece de la baze reale.

Mihai Antonescu: Vom prevedea amenzi dacă ascund. Apoi, până la reglementarea societăților anonime, să se reglementeze numărul consiliilor de administrație pe care poate să le aibă cineva.

G-ral I. Antonescu: Curba de impozit trebuie să meargă vertical.

Eu am câștigat câteva miliarde pentru Stat la Comisia de Reparații și nu am avut nimic din aceasta. Am fost de atâtea ori în străinătate și niciodată nu am luat misiile, atunci când alții luau cu sacul. Cum am trăit eu și nevastă-mea, care-și făcea o rochie și o pălărie la ani, și râdeau celelalte cucoane, să poarte și celelalte acum, ca să râd și eu de ele. Eu n-am luat ore suplimentare, cu toate că munceam ca un rob. Să nu încaseze nici aceștia.

V. Dimitriuc: Atașatul comercial al Germaniei mi-a spus că noi ne-am plâns că nu avem locomotive. Germanii ne-au trimis un prim lot de 20

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

locomotive și atașatul comercial mi-a spus că la Glewitz, unde s-au recepționat locomotivele, a avut foarte mari dificultăți din cauza mizeriilor făcute de inginerii noștri, până i-a mituit.

G-ral I. Antonescu: Iată ce să-i spui germanului: am spus Generalului aceasta și, pentru ca Țara Românească să se îndrepte cu adevărat, dă-i numele și sumele; iar de aici înainte, cât va fi g-ralul Antonescu, nu va mai fi nevoie să se mituiască. Să se adreseze imediat autorităților respective și acestea vor interveni.

P. Nicolau: Eu consider o ofensă pentru corpul nostru tehnic, dacă nu va da documente.

G-ral I. Antonescu: Dacă mi se va spune că cineva a cerut șperț, eu îl destitui imediat. Și nu va trebui să destitui toată țara. Dacă vom da două exemple, pe față, Țara Românească s-a vindecat.

Dvs. nu știți că eu am pus un Serviciu Secret să mă urmărească și pe mine și pe nevasta mea și pe ai mei. Și cum merge cineva alături, mă sesizează imediat Serviciul Secret. Eu întrebuințez și acum acest serviciu, ca să prind pungașii aceștia din Stat. Să spuneți și germanilor că, dacă nu ne vor da concursul în această privință, eu îi consider de conivență cu tâlharii.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, italienii ne oferă construirea unei fabrici de tractoare.

G-ral I. Antonescu: Discută chestiunea, însă nu în sensul contractului Puricelli. Nu vreau ca Țara Românească să fie tratată ca Abisinia, țară de exploatat. Țara Românească are nevoie de concursul tehnic al străinătății, însă să nu fiu stors aici ca un nenorocit și apoi tot ei să spună de noi că nu suntem capabili. Aceasta mă revoltă. Până acum au stors țara, fiindcă aveau coade de topor care voiau să se îmbogățească. Eu i-am spus Regelui, când eram șeful Marelui Stat Major: "Dacă-mi pui saci de aur înainte, mărturisesc că n-aș avea ce să fac cu ei, fiindcă nu am nici un ban în buzunar". Și nu o spun aceasta cu referire la mine, ci pentru a arăta unde poate duce arghirofilia domniilor lor.

C. Georgescu: Domnule General, cred că în chestiunea refugiaților ar fi nevoie de o hotărâre de principiu în ce privește recolta.

În Convenția dintre România și Bulgaria s-a stipulat că terenurile celor care emigrează devin proprietatea Statului din momentul ratificării tratatului. Este un termen de 3 luni pentru schimbul de populație și este prevăzut ca, întrucât locuitorii care trebuie să părăsească terenurile nu vor putea să-și ridice recolta de porumb, floarea soarelui și bumbac, această recoltă va fi evaluată de către o comisie mixtă și urmează să se facă compensație.

Ce se întâmplă, însă? Românii, care au plecat din Dobrogea de Sud, au lăsat acolo recolta. Bulgarii, care nu au plecat până acum și care mai au timp încă cel puțin o lună, spun următorul lucru: noi ridicăm recolta, fiindcă suntem puși în situația de a o ridica.

G-ral I. Antonescu: Nu-i lăsăm să ridice; o considerăm ca o compensație a recoltei lăsate dincolo. Din moment ce ai noștri nu au ridicat recolta și nu s-a evaluat, nici ei nu pot să o ridice. Este o chestiune de stabilit precis. Și atunci, ori Statul Bulgar consimte să lase recolta bulgarilor de aici și să o ia pe cealaltă, ori ne dă, în natură, această compensație, nu în bani.

C. Georgescu: Chestiunea este ca bulgarii să nu aibă dreptul să-și ridice

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

recolta, fiindcă și românii au lăsat-o acolo. În acest sens trebuie să dau instrucțiuni.

G-ral I. Antonescu: În această privință, vorbește și cu dl ministru de Externe, Sturdza, din punct de vedere politic, fiindcă are comisiuni; iar din punct de vedere tehnic, hotărăște d-ta.

P. Nicolau: Domnule General, am un protocol prezentat de dl Neubacher, prin care cere să se dea răspuns la un protocol deja organizat, referitor la tratativele urmate până acum între Germania și România. Prin acest protocol se fixează o serie de elemente caracteristice referitoare la furnituri etc. Eu vă rog să mă autorizați să nu comand, în numele departamentului meu, decât ceea ce este strict necesar.

G-ral I. Antonescu: Desigur.

P. Nicolau: Al doilea, pe baza prețurilor pe care să-mi dea voie dl Neubacher să le stabilesc și din cercetările mele personale.

G-ral I. Antonescu: Același lucru fac și ei la noi.

Domnilor, dvs. cunoașteți principiile g-ralului Antonescu: g-ralul Antonescu nu este venit aici să sărăcească țara, să facă pe placul cuiva dintre străini. El pune la dispoziția Axei tot ce are țara de vânzare fără să sărăcim și fără să aruncăm poporul nostru în lipsuri mari.

În ceea ce privește prețurile, ele au de bază valoarea monedei care s-a stabilit și respectând ideea că noi nu sărăcim Națiunea Românească. O sărăcim, dacă vindem ieftin și cumpărăm scump. Prin urmare, vindem și cumpărăm la un preț echilibrat. De aceea, d-ta să discuți chestiunea prețurilor, respectând acest principiu. Dacă germanii ne vor cere prețuri prea mari asupra unor articole, atunci vom refuza, foarte politicos, fiindcă este și o chestiune de ordin politic. Eu sprijin astăzi Neamul Românesc pe Axă în afară și trebuie să ajut Axa, ca să mă sprijine și ea pe mine; eu pe ea, economicește, ea pe noi, politicește.

Neamul Românesc a plătit destul România Mare după 1918. Când s-a încheiat Armistițiul, primele trenuri sosite la frontiera noastră au fost cu ruj de buze, pudră și parfumuri, pe care eu n-am vrut să le primesc. Am avut un întreg conflict cu Franța pe această chestiune, pentru că eu ceream ce ne era necesar. Din nenorocire, am luat ce ni s-a trimis. În 1918-1919 și 1920, am luat, de un miliard, smochine, curmale și roșcove, și numai de roșcove nu aveam nevoie. De atunci am început să ruinăm în parte moneda noastră.

Sunt, deci, și chestiuni politice, atunci când vrem să salvăm Statul acesta românesc și pe plan intern, și pe plan extern. Nu pot să vorbesc despre toate lucrurile pe care le am în cunoștință, dar, dacă vom reuși să reconstituim în parte această țară, vom merita cel mai mult de la ea.

Trebuie să tratăm chestiunea foarte amical, să fim înțelegători, dar fără să ruinăm Statul. Când se vor cere prețuri prea mari, se va trata pentru o reducere de prețuri și, dacă nu se reușește să fie convinși, atunci intervine g-ralul Antonescu și face apel la sentimentele lor, ca să nu ne ruineze. Le dăm concesiuni, tot ce vor, dar să profităm și noi.

Gh. Leon: Noi am fost sesizați, de către Germania, pentru reluarea tratativelor în chestiunile care rezultă din Convenția de comerț cu ei și suntem așteptați să ne ducem, la începutul lunii octombrie. Pentru că sunt o serie

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

întreagă de chestiuni care nu privesc numai economia națională, eu aș propune să facem o ședință cu toate părțile interesate, pentru ca Comisia care va pleca la Berlin să fie pregătită.

G-ral I. Antonescu: Alege pe Conducătorul delegației și delegația și veniți aici să stabilim.

P. Nicolau: Domnule General, o altă chestiune este aceea a contractului Puricelli. Se poate ca Țara Românească să aibă nevoie de concursul Italiei...

G-ral I. Antonescu: Am văzut obiecțiile și le subscriu sută în sută, dar în mijloc este și o chestiune politică, și cum o tratăm?

Dumneata ai să-mi faci un studiu complect, în care să-mi arăți ce inconveniente ies din acest contract pentru noi, care este partea oneroasă a chestiunii, și apoi o vom trata pe cale diplomatică, pentru ca dl Puricelli să revină la normal. Contractul este făcut. Nu pot să revin. Deja Italia este contra noastră.

P. Nicolau: Eu aș propune să ne dea ajutor, dar nu în materie de șosele, ci în uzine de aviație, în motoare etc.

G-ral I. Antonescu: Sunt de acord.

P. Nicolau: A doua chestiune importantă: sunt informat că în Banat este o bătălie mare între șvabi și români, pe locurile, casele și industriile pe care ungurii și evreii le părăsesc. Noi trebuie să dăm ajutor românilor, care sunt fără putere, să intre ei în stăpânirea acestora.

G-ral I. Antonescu: Cunosc chestiunea și am dat deja dispoziții domnilor miniștri respectivi să asigure dreptul de preemțiune al Statului asupra tuturor acestor bunuri ale străinilor care părăsesc țara.

G. Cretzianu: La moșii se poate, fiindcă este lege.

G-ral I. Antonescu: Facem lege.

G. Cretzianu: Pentru "Monitorul Oficial" ne-ați dat instrucțiuni să numim pe dl Toruțiu.

G-ral I. Antonescu: Am revenit, pentru că mi s-au spus oarecare lucruri.

G. Cretzianu: Toruțiu are inconvenientul că are industrie particulară.

G-ral I. Antonescu: Să renunțe.

N. Mareș: Ce facem cu Palatul Regal, căci sunt lucrări care trebuie terminate?

G-ral I. Antonescu: Nu lux, dar ce este de terminat să se termine.

N. Mareș: Sunt în restanță plăți de 78 milioane lei, 1.838.000 franci francezi, apoi lire sterline, franci belgieni etc.

G-ral I. Antonescu: Trebuie dat în judecată cine a plătit și să răspundă de sume.

N. Mareș: Este Urdăreanu.

G-ral I. Antonescu: Îi vom confisca averea din țară, fiindcă are. Să meargă la Comisia de anchetă! Cine este autorul neregulilor plătește cu averea lui. Va plăti și fostul rege Carol, care are avere aici.

Pentru ce s-a lucrat până acum nu se plătește; se plătește pentru ce se lucrează de aici înainte. Dl Prager a făcut destule sute de milioane și poate să mai aștepte. Dacă nu vrea să lucreze mai înainte, vom lucra cu altcineva.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

De acum înainte, în principiu, toate lucrările de interes public, cazărmi etc. trebuie făcute prin licitație, prin Ministerul Lucrărilor Publice.

P. Nicolau: În ce privește silozurile, contractele sunt date pentru mai mulți; unul din cei mai importanți este o societate germană care se numește, mi se pare, "Schukasilo". Contractele sunt neregulate...

G-ral I. Antonescu: Intră în joc procesul politic.

P. Nicolau: ...angajamentele sunt neregulate, termenele nerespectate, executările întârziate și au și luat avansuri. În momentul de față, toți sunt cu câteva sute de milioane avansuri și situația este de așa natură, încât organizația de Stat, care avea această chestiune sub control, nu numai că nu a putut să dejoace acest contract, dar este terorizată de aceste firme, care spun: dați-ne bani, fiindcă încetăm lucrul. Printre acestea este și societatea germană de care vorbeam.

G-ral I. Antonescu: Prezintă-mi chestiunea în scris, bine studiată, pentru că este și o latură politică a chestiunii. Eu nu pot respinge de plano tot ce este în legătură cu Germania, pentru că ar însemna că sunt ostil Germaniei. Vom discuta și vom ameliora situația.

P. Nicolau: Dar sunt și firme românești.

G-ral I. Antonescu: Vom face o scindare. Pentru că sunt la o strâmtoare politică mare, pot să fiu terorizat, dar nu de firme românești.

M. Antonescu: Domnule General, am auzit de nemulțumiri și de imposibilități de plată a salariilor, din cauza aplicării decretului privitor la salariul unic. Mi s-a atras atenția, în special, asupra universitarilor, că consecința acestui decret este că laboratoarele vor rămâne fără personal, fiindcă, până astăzi, asistenții universitari, care au un salariu ridicol de 7.000 lei pe lună, aveau dreptul să cumuleze calitatea de asistenți cu aceea de conducători în aceste laboratoare, funcție pe care nu vor mai voi să o îndeplinească.

G-ral I. Antonescu: Sunt câteva excepții și acestea le rezolvăm.

M. Antonescu: Mi se pare că la Ministerul Finanțelor controlorii refuză semnarea.

G. Cretzianu: Voi da dispoziții.

G-ral I. Antonescu: Decretul a putut da naștere, în grabă, la unele situații care trebuiesc îndreptate. Dar noi nu putem ține oamenii fără să primească leafa. La toți care sunt cumularzi să le plătim lefurile integral sau să le dăm o cotă, dar să-i anunțăm din vreme că chestiunea se va studia și acela care va fi luat mai mult decât trebuie va restitui.

M. Antonescu: Să se fixeze un plafon provizoriu.

P. Nicolau: Este legea cumulului, care fixează un plafon.

G-ral I. Antonescu: Acela este prea mare.

Trebuie să găsim o soluție ca acești oameni să-și încaseze salariul pe septembrie, fiindcă au cheltuieli de făcut: trebuie să mănânce, să-și trimită copiii la școală, să cumpere lemne etc. Să se știe însă că nimeni nu are dreptul să ia din tot ce a avut până acum, decât suma X.

M. Antonescu: Să se dispună plata unui singur salariu și anunț că va veni o lege a cumulului, care va pune un plafon. Sau să se dea pentru această lună

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

toate salariile, rămânând ca luna viitoare să se facă reţineri, dacă s-a luat mai mult.

G-ral I. Antonescu: Sunt unii oameni care au o leafă de bază de 12.000 lei şi mai luau şi din alte părţi. Ei trebuie să ia din toate părţile, însă plafonul care trebuie respectat este acela din Legea cumulului, pe care vreau să o fac.

Gh. Leon: Este decretul în fiinţă. Să ia jumătate leafa, până se termină chestiunea definitiv.

G-ral I. Antonescu: Aplicaţi-l, dar omul să-şi încaseze leafa.

M. Antonescu: Eu aş vrea ca, în chestiunea salariilor, să instituiţi o comisie care să o studieze şi să facă reglementarea, pentru că decretul care a venit cu principiul "un om, un salariu" creează o serie de dificultăţi în aplicare.

G-ral I. Antonescu: Instituie comisia!

M. Antonescu: Numiţi-i dvs.

G-ral I. Antonescu: Atunci, din comisie vor face parte: dl ministru Leon, dl ministru Cretzianu, dl ministru Nicolau şi dl ministru Antonescu, care-şi iau obligaţia ca, până joi, 3 octombrie, să studieze chestiunea, când o vor prezenta Consiliului.

Domnilor, un lucru care trebuie să vă preocupe pe dvs., care vă ocupaţi de economia naţională, este să exercitaţi dreptul de preemţiune al Statului pentru tot ce lichidează evreii, pentru că altfel vor trece în mâinile altora, nu în mâinile românilor. Dispoziţia trebuie pusă chiar cu caracter retroactiv, de când am venit noi.

Şedinţa se ridică la ora 13,30.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.169 (fost 167)/1940, f. 121-147.

5. 1940 septembrie 27. *Se discută despre: politica externă (relaţiile cu Rusia Sovietică, Ungaria şi Germania; chestiunea dunăreană; problema Cadrilaterului); probleme interne (refugiaţii din Basarabia; problema evreilor; măsuri legislative; chestiuni economice, administrative; navigaţia pe Dunăre; abdicarea regelui Carol al II–lea, propagandă etc).*

CONSILIUL DE CABINET

din 27 septembrie 1940, ora 16

<Participă>: g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului, preşedintele Consiliului de Miniştri; Horia Sima, vicepreşedintele Consiliului de Miniştri; M. Sturdza, ministrul Afacerilor Străine; G. Cretzianu, ministrul Finanţelor; g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; M. Antonescu, ministrul

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Justiției; Gh. Leon, ministrul Economiei Naționale; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic>.

G–ral I. Antonescu: Domnilor, vreau acum să vă ascult și pe dvs., să vedem ce ați făcut din tot ce am vorbit până acum, iar la sfârșit să vă arăt ce mai am de adăugat.

Domnul ministru al Afacerilor Străine să ne facă un raport asupra situației.

M. Sturdza: Domnilor, în partea de Est, Rusia contestă granița noastră, care a fost de la 1877 și până la 1918; canalul Chilia, Stari–Stambul pretinde că acesta nu mai poate purta numele pe care–l poartă și ne trimite <cu> o paralelă mai la Sud, care cuprinde aproape o șeptime din debitul de apă al canalului. Inconvenientul ar fi că ni s–ar suprima orice utilizare practică a canalului Chilia și, al doilea, din situația pe care o câștigă prin această nouă graniță, prin deplasarea ei cu 5 km mai la Sud, ar fi în stare să ne astupe portul Sulina. În tot cazul, în puține luni, am fi siliți să facem astfel de lucrări pe care nu am fi capabili să le ducem la bun sfârșit. Contestația este numai diplomatică, discuțiunile sunt numai la Moscova; pentru prima oară, pe ziua de ieri, s–au tras focuri de tun, nu numai de armă, să captureze o șalupă românească.

Aceasta este situația.

În ce privește recuperarea materialului nostru, iarăși se ridică diferite motive și proteste de către ruși; flăcări pe toată linia prin pretențiile ridicate de ruși.

G–ral I. Antonescu: Ce materiale mai sunt?

M. Sturdza: Mai sunt și materiale militare. Este însă și chestia schimbului de persoane, fiindcă sunt români, frați de ai noștri, care doresc să se întoarcă în țară, fără să știm exact dorințele lor. Numărul lor se ridică la 20 și ceva de mii.

În schimbul acestora, rușii ne cer predarea – ne–au dat o listă zisă completă – aproape a 250 de deținuți comuniști din închisoare. Fiecare pretinde că este de origine din Basarabia, din Bucovina, dar la o examinare superficială se constată că sunt deținuți de orice altă origine afară de cea din provinciile acestea.

Mai este chestiunea leilor care au rămas în Basarabia și care sunt în creanță în contra Statului nostru. Rămâne un punct dubios în ce privește numărul de lei rămași. Ministrul Finanțelor nu a putut aprecia această sumă, se evaluează între un miliard și 8 miliarde și jumătate.

G. Cretzianu: Patru miliarde.

M. Sturdza: În tot cazul, ar rămâne 2–3 miliarde în mâinile rușilor, care ar putea să servească în scop de propagandă.

Un punct critic însă este chestia dunăreană. Ea se leagă de întregul complex. În ce privește schimbul de materiale, ni se pretinde o cotă parte din materialul nostru de navigație, calculat la suprafață de teritoriu.

Aceasta este situația.

G–ral I. Antonescu: În privința situației externe, am să v–o arăt eu mai amănunțit.

Încep cu situația din Ungaria.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Toate atrocitățile, pe care le-ați văzut că s-au comis până acum și care alarmaseră, cu drept cuvânt, opinia publică, au mai scăzut din intensitate; în ultimul timp nu se mai semnalează aproape nimic. Aceasta trebuie să fie desigur și consecința intervențiilor noastre la Budapesta, prin domnul Valer Pop și prin ministrul nostru la Budapesta, cât și consecința intervențiilor directe la Berlin și la Roma și la miniștrii Germaniei și Italiei la București.

Așteptăm încă câteva zile ca să vedem, fiindcă Ungaria se leapădă de toate atrocitățile comise, spunând că au fost săvârșite de organizațiuni anarhice și și-a luat angajamentul că n-are să se mai întâmple nimic.

În teritoriul cedat din Transilvania am instalat două consulate și am mai cerut un al treilea. Am dat imediat instrucțiuni domnilor experți.

Ungurii ne cer și ei un consulat la Iași. Nu aprobăm pentru minoritarii unguri decât în aceeași proporție ca pentru minoritarii români din Ungaria.

M. Sturdza: În acest număr nu intră și ciangăii.

G-ral I. Antonescu: Pe aceștia nu-i socotim ca minoritari.

Aceasta este chestiunea privitoare la Ungaria.

În ce privește delimitarea frontierelor, se tratează încă la Budapesta; când vom ajunge la rezultate teoretice pe hartă, vom trece pe teren.

Chestiunea delimitărilor frontierelor, atât cu Rusia, cât și cu Ungaria, este o problemă care trebuie soluționată cât mai repede.

Problema Cadrilaterului a fost cea mai ușoară. Aici s-au petrecut cele mai puține nereguli. S-au produs și aici dezordini, dar mai puțin – bulgarii, dintre toți vecinii care au luat din teritoriul nostru, sunt cei mai animați ca să întrețină relațiuni de bună vecinătate. Chiar în presa bulgară și în parlamentul bulgăresc se arată că bulgarii caută o apropiere de români, pentru considerațiuni balcanice și europene.

Punctul nevralgic rămâne cel rusesc. Rusia încearcă două mari manevre. Prima este aceea de a pătrunde în Comisia Internațională, adică în regimul internațional al Dunării până la Bratislava. Știți că sub trecutul regim Comisiunea Europeană îngăduia Rusiei să vină numai până la Brăila. Chestiunea aceasta a început în 1856, în urma Tratatului de la Paris, și a trecut prin diferite faze corespunzătoare pozițiunilor internaționale pe care le-a avut Rusia față de Europa.

Bineînțeles că noi ne opunem la aceasta, fiindcă n-avem nici un interes ca să introducem Rusia în raza Dunării românești de la Mare până la Severin.

Am alarmat în această privință și pe Germania, fiindcă nici ea n-are interes ca Rusia să se întindă în această parte.

O a doua latură a chestiunii, care se leagă cu cea dintâi, este că vor să ne scoată cu desăvârșire, să ne ia posibilitatea de a mai naviga pe canalul Chilia. Dacă ieșim din canalul Chilia, atunci ieșirea la Marea Neagră a țării noastre este aproape compromisă.

S-au întâmplat o serie de incidente care pot să fie consecința, răspunsul la alte incidente.

O șalupă rusească, care a venit până la Tulcea și a fost izgonită cu focuri de armă. Altul, cu un vapor de comerț, "Giurgiu", care făcea circulația pe canalul Chilia, căci era o dispoziție luată de guvernul precedent în această privință. O vedetă românească a fost atacată; am dat domnului Sturdza

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

dispoziții ca să facă demersuri și proteste la Moscova; am alarmat în această privință și pe germani, pentru că și ei sunt interesați la ieșirea la Mare deopotrivă cu noi.

Sunt măsuri pe care le-am luat. Pe plan militar am luat și alte măsuri. Am convocat pe marinari, pentru că nu suntem organizați la Dunăre, spre rușinea noastră. Rusia este organizată mai bine decât românii, în scurtă vreme. Am găsit Armata în aceeași stare de dezorganizare ca și Statul. Am dat dispoziții să se facă o lucrare în sensul colaborării între Marină și Corpul II Armată, care are răspunderea militară a Dobrogei.

Cam acestea sunt chestiunile de ordin extern care vă interesează pe dv.

Toate celelalte comisiuni sunt în curs de lucru.

Chestiunea evacuaților este o chestiune pe care o vom discuta mai la urmă.

Acestea sunt toate problemele care trebuie cunoscute de dvs. în chestia externă. Suntem acum la alegerea personalului, care urmează să înlocuiască vechiul nostru personal din Corpul Diplomatic care a fost redus foarte mult, atât cel politic cât și cel militar.

Am lăsat două elemente valoroase, Bossy, la Roma, și Greceanu, la Berlin. De asemenea, Grigorcea, la Vatican, care a fost mai înainte la Londra și a fost înlocuit în urma unui diferend cu Urdăreanu.

În privința Corpului Diplomatic, am dat dlui Sturdza dispoziții foarte severe, că acest Corp Diplomatic să se reducă, ca cheltuială, într-o măsură foarte mare. Aceasta este o chestiune care vă interesează și pe dvs. Până acum domnii din Corpul Diplomatic, și militari și oameni politici și diplomați de carieră, făceau avere. Erau plătiți așa de bine, că cei mai mari oameni din țările mari nu realizau astfel de sume ca miniștrii noștri.

Am luat dispoziții ca toate comisiunile – și vă rog să puneți chestiunea aceasta la punct – ca toate misiunile noastre în străinătate să fie reduse foarte mult. Avem foarte mulți oameni în aceste comisiuni și vă rog să prezentați în această privință un tablou de situațiunea lor, un tablou arătând cum erau întrebuințați până acum și la ce se va reduce când se vor respecta principiile pe care le-am pus.

Care sunt aceste principii? Cei care merg în străinătate – și acest principiu mi l-am aplicat și mie când am fost la Marele Cartier, în timpul războiului, și când am fost trimis în foarte multe misiuni –, principiul este următorul: pentru comisiunile militare – și vă rog să puneți și dvs. pentru toate comisiunile din toate părțile, imediat, principiul stabilit pentru domnul Valer Pop la Budapesta –, se plătesc hotelul, masa și o mică sumă, ca să rămână leafa întreagă pentru întreținerea familiilor din țară.

Acesta este principiul care trebuie pus acum, când Statul se găsește în situația de azi și când nu mai putem să dăm elementelor din serviciul Statului, pentru cheltuială, sume ca să-și facă averi. Destul este că se plimbă pe socoteala Statului și trăiesc într-o altă atmosferă decât cea în care ne zbatem noi.

Prin urmare, acesta este principiul pe care trebuie să-l aplicăm tuturor, de la cel mai mare până la cel mai mic: masă comună, hotelul, pe care le plătește șeful delegaților, care este răspunzător. Hotelul, desigur la care se vor instala,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nu este din cel mai luxos, dar nici din cele mai proaste, este un hotel convenabil și onorabil, pe care–l ocupă și miliardarii.

Acesta este principiul și pe acesta l–am aplicat diferitelor comisii militare de pe lângă diferitele fabrici care lucrau în legătură cu interesele militare; aceste comisii aveau lefuri câte două și trei pe lună, ceea ce constituia o nedreptate flagrantă față de militarii care trăiesc pe frontieră. Prin urmare, am făcut în această privință o dreptate socială.

M. Antonescu: Domnule General, în legătură cu problema externă, primesc de la procurorul general, din Nordul Bucovinei. Anume linia provizorie de frontieră desparte proprietățile rurale agricole și, din această cauză, cei care rămân colaborează chiar ei la schimbarea granițelor, alături de ceea ce se face de către trupele rusești, fiindcă acești agricultori, voind să–și apere sau să nu–și apere proprietatea, după cum sunt dincoace sau dincolo de frontieră...

G–ral I. Antonescu: În ce sens colaborează?

M. Antonescu: ... mută țărușii de frontieră și atunci se provoacă și din această cauză incidente.

G-ral I. Antonescu: De aceea am spus că trebuie să terminăm odată cu această chestiune, căci, cu cât o vom rezolva mai repede, cu atât se va termina și cu aceste incidente.

M. Sturdza: Ei pun chestiunea aceasta pe plan politic.

G–ral I. Antonescu: Trebuie să se termine această chestiune. Același fenomen se petrece și în Transilvania. Sunt sate românești care, din cauza lipsei de comunicație, cer să fie alipite dincolo și atunci am dat instrucțiuni, și vă rog să puneți în lucrare chestiunea aceasta. Mai toți fac aceasta din lipsă de comunicații, fiind în imposibilitate de a se aproviziona. Acestea sunt două, trei cazuri izolate. Această situație trebuie rezolvată imediat, prin stabilirea unor linii de comunicații. Să lucrăm acolo cu Ministerul de Comunicații, să procedăm acolo la deschideri de drumuri, pentru ca aceste sate să se poată aproviziona.

Același lucru se petrece și în Nordul Bucovinei. Dle general Petrovicescu, ți–am dat d–tale dispoziții în această chestie – este problema aprovizionării. Trebuie să se aprovizioneze cât mai repede. Nemulțumirile sunt provocate din cauza lipsei de aprovizionare, care se datorește și faptului că pământul arabil e trecut la ruși – este un fenomen explicabil, din cauza egoismului individual – dar, dacă totuși se petrec lucrurile acestea, avem o soluție să întărim granițele cât mai mult, cu elemente de Jandarmerie și de Siguranță, ca să împiedicăm pe țărani să facă operația aceasta.

G–ral C. Petrovicescu: Trebuie date instrucțiuni categorice chiar comisiunilor de la frontieră, ca să nu asculte de cererile locuitorilor.

G–ral I. Antonescu: Comisiunile acestea, domnule ministru de Externe, trebuie avertizate de d–ta și de Statul Major.

M. Antonescu: Mai semnalează dl procuror general o chestiune privitoare la unele persoane, cei mai mulți evrei suspecți, agenți bolșevici, agenți de propagandă, care circulă liber, deși s–au făcut repetate atrageri de atenție ale organelor noastre că sunt agenți periculoși, că au trecut de mai multe ori și s–au întors din Rusia. S–a înaintat și confidențial o listă cu numele lor...

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G–ral I. Antonescu: Arestați–i imediat.

M. Antonescu: Două rapoarte s–au făcut în acest sens. De asemenea și la Siguranță, pentru ca să cerceteze.

G–ral I. Antonescu: Toți aceștia trebuiesc arestați fără zgomot.

M. Antonescu: Mi se semnalează, tot de procurorul general, cu data de 15 și 16 septembrie, că în comunele Fundul–Moldovei, Voroneț și Dorotea este o accentuată lipsă de alimente, lipsește mălaiul, lipsește făina de grâu, este o scumpete excesivă, populația nu poate să–și procure aceste articole indispensabile.

Același lucru mi se relatează, cu data de 18 septembrie, din alte comune din aceeași regiune. La 18 septembrie a fost o adunare, și doctorul Săveanu cerea ca Baroul din Bucovina să fie constituit și cu avocații evrei excluși prin decretul privitor la cetățenie. A venit la mine o delegație, în frunte cu avocatul Ghiorghian. Am schimbat comisiunea interimară și am numit pe avocatul Ghiorghian, pentru ca să se execute Decretul–lege.

Este o serie întreagă de probleme asupra cărora am voit să vă atrag atenția.

În ce privește chestia refugiaților, am primit delegația refugiaților basarabeni, în frunte cu dl Brânză, avocat din Basarabia, și cu comisarul Ţurcan, numit pentru sprijinirea refugiaților. Am discutat cu dânșii. Cer un ajutor de 5 milioane, pentru ca o sută din acești avocați să poată fi trimiși în țară. Pe lângă aceasta, cer ca avocații să fie primiți în Baroul de București, să le găsească de lucru ca avocați în întreprinderile din București și mai cer, pe deasupra, ca să dăm tuturor avocaților un fond de instalare. Am făgăduit că voi contribui și eu, dacă nu există fonduri suficiente, că am să dau oarecare sume, mai puțin însemnate, de la timbrul judiciar, pentru sprijinirea acestor avocați.

G–ral I. Antonescu: Aceasta nu.

M. Antonescu: În orice caz, trebuie să vă aduc la cunoștință că, atât Uniunea Avocaților, cât și Baroul Ilfov, mi–au trimis o întâmpinare, atrăgându–mi atenția că la București se duce, de 12 ani, o luptă pentru selecționarea avocaților de către acest Barou și că nu este cu putință ca să se înscrie în el toți avocații basarabeni refugiați.

Socotesc, pe de altă parte, că nici nu este potrivit ca să încurajăm această așezare numai la București, după cum nu este potrivit ca elemente de valoare din avocatură să fie înlăturate de la vocațiunea pe care ar putea să o aibă, tocmai acum, în întreprinderi și în lucrări de o oarecare însemnătate profesională, pentru că trebuie să fie privilegiați avocații basarabeni. Desigur că avocații basarabeni, cu o meritorie activitate profesională, trebuiesc sprijiniți ca să intre și în Baroul din București. Altfel vom avea conflict între avocații din București și cei din Basarabia și cred că nu este potrivit să nu sprijinim selecțiunea din Baroul de Ilfov.

Am propus, în același timp, să măresc numărul notarilor publici din unele teritorii micșorate. Voi numi pe unii avocați publici nu numai în București; prin urmare vor avea mijloace de existență.

Ceea ce aș voi să vă semnalez este că la acești avocați am găsit oarecare spirit de nemulțumire, care poate să devină grav. Dl Brânză este un luptător, care era totdeauna un român atașat de această țară. Când i-am spus dlui Brânză:

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

"Aș fi putut să nu întrebuințez sinceritatea și să nu vă arăt limpede ce se poate face, trebuie să înțelegeți că dv. nu puteți cere Guvernului totul, fiindcă dumnealor cer un fond de 100.000 sau de 200.000 lei pentru fiecare avocat care vine la București, pentru întreținerea familiei și organizarea biroului său". I-am spus: "Nu puteți cere acest lucru Guvernului". Mi-a răspuns: "Dl Manoilescu mi-a vorbit de trei miliarde de lei pe care Guvernul le va pune la dispoziție pentru refugiați".

I-am răspuns că, dacă ar fi să dăm o sumă așa de mare, pe lângă toate problemele financiare grele pe care le are Guvernul, ar însemna o răsturnare totală a echilibrului financiar, "am ajunge la dezordine și am aduce la București pe cei de care ați fugit dvs. de acolo", la care dl Brânză a răspuns: "Să vină".

V-am spus aceasta ca să înțelegeți starea de spirit a lor.

I-am spus: "Regret că atunci când solicitați sprijinul Guvernului - și s-a făcut totul de către Guvernul dlui g-ral Antonescu pentru aceasta - trebuie să vă atrag atenția că nu puteți deveni agenți de distrugere a Statului, doresc să apărați patriotic drepturile dvs".

Este o stare de spirit aceasta; de aceea trebuie luate măsuri cât mai urgente pentru sprijinirea refugiaților. Dacă sunteți de părere, cred că în timpul săptămânii viitoare trebuie convocat un Consiliu de Miniștri, care să se ocupe numai de chestia refugiaților. Până atunci, și ceilalți domni miniștri să vină cu un program de soluționare pentru fiecare departament, de modul cum înțelege să colaboreze cu fiecare departament. Să hotărâm cât mai grabnic în această privință, fiindcă, cum s-a spus, ei de patru săptămâni umblă pe la toți, solicită sprijinul Guvernului și s-au risipit bani mulți. Dar să fie ajutați cei care merită să fie.

G-ral I. Antonescu: În privința refugiaților, desigur că, în condițiunile și modul în care s-au executat operațiunile de evacuare, s-a produs încurcătura aceea pe care dvs. o cunoașteți, este o învălmășeală nemaipomenită, este o situație pe care trebuie să o punem, în primul rând, în clar, ca să știm pe ce bază stăm: câți sunt refugiații din diferitele teritorii, de ce categorie sunt și ce putem face pentru fiecare categorie? Tocmai din această cauză am concentrat toate operațiunile într-o singură mână și trebuie să facem credit acestei mâini.

Până acum, s-au cheltuit peste 80 milioane lei și nu se văd rezultatele, pentru că banii s-au risipit, cum spune dl ministrul al Justiției, dându-se la elemente care nu merită deloc și care vin să facă încurcături. Mulți din acești oameni, care au fost ajutați, profită de situația aceasta ca să meargă pe la toate ministerele și să obțină, plângând și amenințând, sume cât mai mari posibil.

Nu ne putem lăsa intimidați nici de amenințările dlui Brânză, pe care-l respect, pentru că îl cunosc ca un naționalist care a luptat pentru țară, dar nici de alte amenințări de acestea.

Trebuie să pun ordine în această problemă și înainte de aceasta eu nu pot să știu care este soluția exactă la care am să ajung.

Am dat directivele mari, care, dacă vor fi respectate, vor duce la rezultatele așteptate. Am spus că tot ce este muncitor agricol să fie trecut în categoria aceasta și să se treacă dlui Georgescu. A primit. Toți muncitorii cu brațele, la drumuri, să fie dați dlui ministru al Comunicațiilor, care are mare nevoie, care a cerut Armatei să mobilizeze oamenii pentru lucru la Căile

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ferate.

În loc ca să facă aceasta, să ținem oamenii mobilizați, să producem nemulțumiri pe atâtea terenuri, să întrebuințăm pe aceste elemente care sunt capabile să muncească.

O altă categorie de muncitori sunt cei care servesc, îngrijitori, servitori în casă etc. Toți aceștia se vor îndrepta la Subsecretariatul de Stat al Colonizărilor, fiindcă au primit o susținere îndestulătoare.

Fiecare s–a amestecat în această privință, fiecare, din demagogie, a promis cât mai mult. Dl Manoilescu a jonglat cu miliardele cum jonglez eu în fața dvs. cu ochelarii. A spus că s–au dat trei miliarde.

În ce privește proprietarii, o să le dăm posibilitatea să treacă <drept> administratori de moșie. Sunt foarte mulți care și-au pierdut moșiile și cine vrea poate să se ducă să se angajeze ca administrator ca să-și câștige viața.

În alte țări se întâmplă lucrurile acestea. Vine o calamitate, pierde omul averea, o ia de-a capul. Un englez milionar, care pierde averea în diferite afaceri, nu se duce la Stat ca să-l ajute. Este o categorie mai numeroasă, care trebuie să dea din mâini, să se anunțe, să spună că acceptă să fie administrator de moșie. Pe urmă, să începem arendășie cu acești oameni; este o lege care împiedică să se arendeze moșiile în unele privințe, dar nu este respectată. Ca la toate celelalte, s-a găsit o formă deghizată, ca acel care are moșie și nu lucrează, să o lucreze altcineva și să se respecte și legea.

Atunci, pentru că ne găsim astfel în fața acestei probleme pe care ne-o pun proprietarii de pământ basarabeni, din care mulți erau buni cultivatori de pământ și au făcut lucrări mari pe proprietățile lor - pe acele 100 de ha, ei organizaseră o muncă care le-a dat posibilitatea să trăiască și să sporească avutul lor, ceea ce n-au făcut cei din Vechiul Regat - fiindcă ei au găsit și alte posibilități de trai în afară de cele procurate din pământ.

În Basarabia, altfel s-a făcut lucrul. Proprietarul cu 100 pogoane a îmbunătățit situația, a dotat moșia cu tot ce-i trebuie, cu inventarul necesar, ca să lucreze pământul. În această privință era o stare de progres în Basarabia și cred că mulți au constatat, ca și mine, acest lucru.

Iată deci o cale care trebuie deschisă, pe care o pun, pentru prima oară, azi, să legalizăm ceea ce se petrece până acum, să se arendeze moșiile. Dar această arendare să nu se facă decât la românii adevărați și, în special, la cei din Basarabia. Cu modul acesta le dăm o cale de a se putea reface și trăi. Cred că este o soluțiune acceptabilă. Bani nu le putem da, ca să–și cumpere moșii, și chiar dacă le–am da, nu pot să–și cumpere.

În ce privește pe cei din profesiunile libere, le vom înlesni, pe cât este posibil, ca să se plaseze. Este adevărat însă că nu putem să–i lăsăm să vină toți la București, căci creăm o altă problemă aici. Nu văd problema din punctul de vedere al breslei avocaților. Aici, cine are capacitatea și este bun avocat se va înscrie în Baroul de Ilfov și va reuși, cine nu are această capacitate, cine nu este instruit, nu va reuși. Deci aceștia nu reprezintă un pericol pentru corpul avocaților din București. Totuși este bine să luăm o măsură ca să–i răspândim pe toată suprafața țării. Să nu se creeze în Baroul din București o problemă a avocaților basarabeni. Să–i răspândim în toată țara pentru înfrățirea cu tot Neamul Românesc, ca să uite regionalismul, să se amestece total cu sufletul, cu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mintea întregii rase românești.

Este o altă categorie de refugiați - profesorii, institutorii, funcționarii - care au cu ce să trăiască, fiindcă le dăm și am continuat să le dăm, făcându-i niște paraziți. Trebuie să intre cât mai repede în activitate. Avem goluri, pentru că, din cauza anexărilor pe care le-am făcut la 1919, ne-am diluat enorm aparatul de Stat; aceasta a fost una din cauzele mari de slăbire a aparatului administrativ și intelectual al Neamului, slăbirea de care ne-am resimțit, 20 de ani.

Acum facem lucruri inverse, întărim acest aparat de Stat, de unde avem lipsuri destule, nu vom mai avea. Așa, de exemplu, era lipsă de medici, de pe urma cărora starea sanitară a țării se resimțea. Nu vom mai avea această lipsă.

De unde înainte aveam lipsă de perceptori buni, nici în această privință nu vom mai avea dificultăți, ci vom putea întări aparatul fiscal, selecționând pe cei mai buni și eliminând pe cei răi.

Rămâne o categorie, cea mai dureroasă pentru toți, orfanii, oamenii care nu pot să lucreze și studenții.

Pentru studenți am vorbit cu dl Sima să facem căminuri, iar fondurile pe care le are dl Georgescu să le întrebuințăm mai mult pentru studenți.

Toți sunt grăbiți.

A venit la mine o delegație de basarabeni, ca să le dau despăgubiri pentru tot ce au pierdut în Basarabia. Eu sunt foarte dornic să le dau, dar cu o singură condiție: să-mi dea și posibilitatea să o fac; să-mi arate fondurile, căci altfel nu pot face.

I-am ascultat pe toți cu multă bunăvoință. Vă rog pe dvs. să luați măsuri, ca să nu fie bruscat nimeni la autorități. Trebuie să înțelegem durerea lor, dar toți trebuie dirijați la Subsecretariatul de Stat respectiv, pentru că altfel iar deschidem poarta haosului. Eu vreau să evităm acest lucru și nu se poate face decât prin organizare. Am găsit că este bine ca acest lucru să fie dat unui singur om, unui singur stăpân, dl Georgescu. De același stăpân depinde și economia națională, unde urmează să-i plasăm pe toți care trebuie să lucreze...

Horia Sima: În chestia avocaților basarabeni, problema are un alt aspect. Acești avocați au venit și la mine. Natural, sunt unele categorii care nu sunt respectabile, altele da. În ce privește punctul de vedere exprimat de dl Antonescu, am impresia că avocații din București sunt favorizați. Nu-i mai putem favoriza în defavoarea provinciei; trebuie să ne gândim, în primul rând, la provincii. În Baroul de Ilfov sunt o mulțime de jidani, care au plecat și au lăsat locul liber altora. Avocații basarabeni sunt 280.

G-ral I. Antonescu: Iată ce se întâmplă cu avocații bucureșteni: mulți nu mai fac avocatură de multă vreme. Avem o problemă a avocaților care nu fac avocatură, și care problemă se va spori din cauza măsurilor luate de a suprima toate comisiile. Mulți avocați din București nu trăiau din avocatură, ci din cauză că erau plasați în diferite comisii. Nemaifiind în aceste comisii, vom avea o problemă a avocaților din București, fiindcă 50% din avocații din comisiile de la diferite ministere nu vor mai găsi loc acolo.

Horia Sima: Sunt vreo 280 avocați basarabeni, iar din aceștia vreo 100 sunt hotărâți să plece în provincie.

G-ral I. Antonescu: De ce să nu-i facem primari la sate?

Horia Sima: Așa cum spune dl Antonescu, ar însemna să le fixăm

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

domiciliul forțat.

M. Antonescu: Nu m–am gândit nici o clipă.

G–ral I. Antonescu: Nu putem să le asigurăm un birou. Ați spus să dați din timbrul judiciar pentru acele cinci milioane cerute de ei. Mă opun.

M. Antonescu: Nu reprezintă nimic.

Horia Sima: Punctul principal este să fie lăsați să se înscrie în Barou.

G–ral I. Antonescu: Să fie lăsați să se înscrie în Baroul de Ilfov.

M. Antonescu: I–am lăsat să se înscrie, dar am primit proteste.

G–ral I. Antonescu: Să se înscrie în Barou. Dar trebuie să aibă clientelă. Ce–i jenează pe avocați? Este o selecționare. Ceea ce trebuie, este să le dăm posibilitatea să trăiască. Sunt de părere ca să–i oferim dlui ministru de Interne, care să vorbească cu dl Georgescu, cine vrea să meargă primar la sate dintre acești avocați. În loc să punem primari țărani, care nu fac nici cultură de pământ și nici administrație, că nu se pricep, să trimitem oameni cu autoritate, dându–le o leafă mai mare, ca să poată trăi. În chipul acesta, ridic satele la un nivel mai înalt și am pus capăt la toate competițiunile. O să facem o triere. Cine nu este bun o să plece. Cine nu primește și nu–și găsește existența la București, nu–l pot ține înainte, ca parazit.

Ești de acord, domnule Petrovicescu, ca să fie trimiși primari la sate? Cred că este o măsură care se poate aplica; vorbește cu dl Georgescu, avem atâtea comune, să vadă cine merge primar la sate. La Predeal este un primar, colonel Grigoriu, pe care sunt gata să–l înlocuiesc. Mai sunt desigur și alți primari. Să punem oameni cumsecade. Putem pune și ajutori de primari. În toate comunele din țară unde este nevoie. Deci ia notă, domnule ministru de Interne. Este cineva contra?

Horia Sima: Primarul are și un aspect local; trebuie ținut seama și de acest aspect politic. Poate să fie unul care a făcut politică național–țărănistă.

G–ral I. Antonescu: Îi dăm afară. Eu am un principiu pe care l–am aplicat toată viața. Un om, orice informații am avut asupra lui, l–am socotit de bună–credință, atâta vreme cât am avut convingerea aceasta, dar odată ce am avut convingerea că este invers, de rea–credință, l–am dat la o parte și nimeni, nici Regele, n–a putut să mă întoarcă la un om de la care m–am întors eu. Așa este și cu acești oameni. Nu–i putem cunoaște, i–a lovit nenorocirea și ce nenorocire poate fi mai mare decât să te vezi aruncat pe drumuri, cu nevastă și copii. Îi vom pune în aceste locuri și, dacă vor fi păcătoși, îi vom arunca iarăși.

Horia Sima: Să nu li se pună nici o restricție la înscrierea în Barou.

M. Antonescu: Nu le pune nimeni.

G–ral I. Antonescu: Vor muri de foame în București. Sunt 400 de doctori care nu vor avea ce să mănânce; n–au clientelă.

M. Antonescu: Am dat ordin ca să–i primească pe toți.

G–ral I. Antonescu: Eu nu pot să mă angajez ca dl Manoilescu, căci eu n–am miliarde. Eu am miliarde deficit la buget și deci nu mă pot angaja să le dau. Le voi da, dar nu pot fixa de pe acum la nimeni, căci dacă încep cu avocații, trebuie să dau și țăranului, căci și acesta și–a pierdut pământul pe care l–a avut. Când voi începe a aluneca pe panta aceasta nu mă mai pot opri. Deci, nu–mi iau nici un angajament în această privință. Singurul angajament este ca

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

să–i scot din starea nenorocită, să–și găsească plasament, muncitorii, lucrătorii agricoli, avocații, studenții etc. Primesc, bine; nu primesc, iarăși bine.

Dvs. trebuie să închideți total ușile – lasă că nu mai aveți fonduri – acestor reclamațiuni, toată lumea să treacă la dl Georgescu, pentru ca să poată găsi plasament. Dl Georgescu, împreună cu ministrul de Interne, să vadă câte locuri de primari, câte de ajutori de primari sunt la sate; împreună cu ministrul Sănătății să vadă câte locuri de medici sunt la sate. La Comunicații să vadă câte locuri de ingineri sunt la prefecturi și așa mai departe. Prin urmare, trebuie să se plaseze, aceasta este soluția, nu poate fi alta, nu putem merge la infinit să ajutăm pe acești oameni. Nu putem aștepta până vom lua Basarabia înapoi. Dau ce pot, mai mult nu pot. Cuvinte și promisiuni g–ralul Antonescu nu dă pentru nimic în lume.

Nu pot să zic: dau o mie sau cinci mii lei, ca, pe urmă, să vină altul și să ceară mai mult. Unul vrea fotolii englezești în Biroul de avocatură. Nu se poate. Îi dau un plasament să o ia de la capăt.

Gh. Leon: Este o categorie de persoane care merită tot interesul, anume marii proprietari din Basarabia și Bucovina. Acestora să le dăm posibilitatea de a cumpăra. S–a făcut o serie întreagă de vânzări, care însă nu se pot perfecta din cauză că Statul nu–și exercită dreptul de preemțiune, datorită faptului că s-a așteptat decretul–lege privitor la exproprierea proprietăților evreiești. Cum însă această chestiune s–a amânat, s–ar putea da posibilitatea ca să cumpere până la o limită de 40–50 de pogoane, să se admită aceste vânzări...

G–ral I. Antonescu: Am dat dispoziții chiar astăzi să se facă Decretul-lege în această privință pentru averea mobilă și imobilă pe care vor să o vândă evreii și minoritarii unguri de la noi, ca Statul să–și exercite dreptul de preemțiune.

Iată ce am scris aici în notă: „Să se prezinte imediat proiectul de lege pentru interzicerea importului..."

Se va prezenta proiectul de lege pentru lovirea de indisponibilitate și exercitarea dreptului de preemțiune al Statului pentru valorile mobile și imobile aparținând minoritarilor evrei și unguri.

Gh. Leon: Și proiectul de lege este gata?

G–ral I. Antonescu: Nu l–am iscălit.

Gh. Leon: Privitor la această chestiune a proprietăților evreiești, lovirea de indisponibilitate a tuturor proprietăților care urmează să fie vândute, dreptul de preemțiune...

G–ral I. Antonescu: Era numai pentru pământ, dar l–am făcut pentru toate proprietățile și pentru fondurile de comerț. În această formulă intră fondurile de comerț, industrie, tot, ca să nu treacă în mâna străinilor. Dacă cineva vrea să cumpere, spunem: Statul își exercită dreptul de preemțiune, pentru că este un val care vrea să acapareze tot ce vând evreii. Este o chestiune pe care mi–a semnalat–o domnul Sima și aceasta m–a determinat să pun această rezoluție imediat.

Toți vor să ia de la evrei și ne vom găsi în situația că averile evreiești, în loc să treacă în mâini românești, vor trece în alte mâini străine. Marea majoritate a lucrurilor, și mai ales tot ce este în legătură cu avuția națională, să rămână în mâini românești. Atunci le trecem și celor din Basarabia și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Bucovina, care vor veni să cumpere. Trebuie făcut lucrul acesta chiar astăzi; am spus aceasta de vreo zece zile, pentru că mi s-a semnalat că prin Banat s-au înstrăinat o mulțime de lucruri.

M. Antonescu: În privința bunurilor evreiești, v-aș ruga să fixați politica Guvernului: care este ideea dvs. în privința regimului lor? Sunt două modalități: exproprierea cu plată imediată și o nouă împărțire după sistemul legilor agrare de până acum. Se găsesc, printre aceste bunuri, vii și pășuni, în total vreo 50 de mii de ha.

G-ral I. Antonescu: Mai mult, vreo 100.000 de ha.

M. Antonescu: Am primit o statistică de la Ministerul Agriculturii în această privință.

În proiectul prezentat de Ministerul Agriculturii era: „Se expropriază bunurile evreiești, proprietarii evrei pierd folosința acestor bunuri de la data Decretului, iar pe aceste bunuri vor trece refugiații, care vor plăti proprietarului prețul folosinței." Nu era nimic privitor la celelalte puncte, cum se face predarea, cine o face, care sunt cotele. Dacă luăm un proprietar de 100 ha și îl substituim cu un altul tot de 100 ha nu e nimic serios, nimic precizat.

Atunci problema trebuie examinată serios. În împrejurările actuale, e greu să se facă exproprierea cu plată. S-ar putea lua folosința imediată, sub formă de arendă, pe care ar trebui s-o stabilească Statul prin anumite comisiuni. Această arendă ar fi plătită de Stat, iar, la rândul său, Statul ar putea trece folosința acestor terenuri acelor refugiați recomandați de Subsecretariatul de Stat al refugiaților, stabilind condițiile fiecăruia, capacitatea de muncă, de inventar, greutățile de familie. În urmă, să se facă un tablou de către Ministerul Agriculturii, de distribuție pe terenurile disponibile.

Va fi o problemă mare aceea a pădurilor și a viilor. Ni s-a prezentat un proiect de 8 articole, în care se preconizează substituirea proprietarilor evrei...

G-ral I. Antonescu: Chestiunea a fost și este atacată și s-au dat principiile. Le-ați primit dvs. și dl Georgescu. Care este principiul pus?

Am fost informat că evreii proprietari de terenuri nu le mai lucrează, fiind în așteptare, pentru că au fost avertizați că acest pământ li se va confisca.

Nu se vor confisca acele pământuri, fiindcă am făcut declarație în fața țării – deoarece erau mulți proprietari neliniștiți – și am spus că voi respecta proprietatea. Mă țin de cuvânt. Dacă problemele sociale se vor ivi mai târziu, care să ne impună să trecem la anumite reforme, vom vedea atunci.

Pe de altă parte, nu putem găsi o soluție imediată, căci problema nu este studiată. În această privință, trebuie să alergăm la o altă modalitate. Care este această modalitate, care să ne pună la adăpost de eventualitatea că pământurile să nu rămână nelucrate și să ne asigure plasarea celor evacuați?

Am spus dlui subsecretar de Stat Georgescu ca, dintre refugiați, să plasăm pe aceste moșii ca să lucreze pământuri în obște, în toamna aceasta, până la primăvară, și noi, până în două, trei luni, vom găsi soluția. Vom expropria pe acești evrei, vom vedea cum le vom da despăgubiri. Trebuie să le dăm despăgubiri. Însă nu după prețul pământului de astăzi.

M. Sturdza: Ce am primit și noi.

G-ral I. Antonescu: Ce ați primit și dvs., foarte bună soluție. E o chestiune pe care o vom studia. Nu pot confisca această proprietate, căci

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

produc perturbări și creez dificultăți extraordinare. Vom rezolva, rând pe rând, toate chestiunile, după ce vom pune totul pe picioare, și Armata și Statul. În urmă, vom vedea ce-i de făcut, fiindcă rezolv succesiv problemele. Acum ne ocupăm cum rezolvăm problema aceasta, dar trebuie să știm unde este moșia, ce întindere are, să lucrăm cu dl Georgescu, să trimitem imediat oamenii, care stau degeaba, arendașii, proprietari din Basarabia, să se ocupe de cultură, să lucreze în obște și să împartă pe urmă beneficiul. În chipul acesta au mijloacele de existență și, din produsul moșiei, dăm proprietarului cota parte din venit care-i revine. Pe urmă, vom găsi soluția care trece proprietatea din mâna lui în a țăranului. Dacă aveți altă soluție, ca să rezolvăm mai bine problema, să o expuneți.

Horia Sima: În ce privește chestia jidovească, vă semnalez și alt aspect. Este oarecum tulburare în opinia publică, că noi nu am luat nici un fel de măsură în problema jidovească, ba ceva mai mult, am retras ceva din ce a făcut guvernul trecut, prin decretul dlui Brăileanu. Exproprierea bunurilor rurale jidovești este minimum ce trebuie să facem ca să dăm satisfacție opiniei publice, pentru că, din punct de vedere extern, dacă vom fi atacați, vom fi atacați nu pentru că am făcut aceasta.

G-ral I. Antonescu: Nu vreau să am răspundere în fața Istoriei, să se spună că am făcut aceasta, cum s-a spus despre regele Carol...

Horia Sima: Este și acest aspect al problemei, cum rezolvăm problema jidovească? Această expropriere a bunurilor rurale ar fi un prim pas.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine, cum o realizați practic? În această privință am făcut ceva. Îi dăm afară de peste tot, îi aruncăm fără mijloace de existență, îi dăm afară din școli, din situații sociale, din profesiunile libere, tot ce este profesionist liber nu mai poate câștiga existența decât în mediul evreiesc. Vom veni cu dispoziții prin care ne infiltrăm în viața economică. Toate magazinele evreiești, toată industria, vor trebui să primească elemente românești. Dintre refugiați, dintre funcționarii noștri, din corpul disponibil, ca să se formeze. Prin urmare, ne infiltrăm în viața economică a lor.

Gh. Leon: Este rezolvată problema prin comisarii pe care-i punem.

G-ral I. Antonescu: Dumneata ai pus comisari la industria mare, dar eu vreau să spun că la toate întreprinderile comerciale și industriale din Țara Românească trebuie să punem personal românesc. N-am trecut la execuție, fiindcă nu suntem organizați să știm ce elemente să băgăm. Nici regimul fascist, nici cel hitlerist și nici cel din Portugalia nu au rezolvat problema de la început. Nu se poate de la început ca să rezolvăm toate. Să mi se arate proiectul, să mi se spună, am la București atâtea locuri la magazinele comerciale, la bănci, la fabrici etc., să se spună care funcționar din corpul disponibil, din legionari, din refugiați. Trebuie însă un proiect de lege, pe baza căruia să fie obligați ca să-i primească, și iată cum ne-am infiltrat în viața economică a lor. I-am scos din barou, din școli, din toate instituțiile sociale.

Horia Sima: Mai sunt în Armată.

G-ral I. Antonescu: Doctori? Îi vom da afară.

G-ral C. Petrovicescu: Combatanți, în Jandarmerie.

G-ral I. Antonescu: Îi dăm afară, cere-le demisia.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Horia Sima: Această expropriere nu se face pe bază de categorii sociale, ci de la națiune la altă națiune.

G–ral I. Antonescu: Vreau să mă țin de cuvânt, fiindcă am spus că nu confisc proprietatea.

Horia Sima: Nu vă angajați față de jidani, ci față de națiunea românească.

G–ral I. Antonescu: Domnule Sima, ai pus problema ca exproprierea rurală, proprietățile evreiești, pădurile, moșiile, viile să se facă chiar acum. Care este soluția practică?

M. Sturdza: Proclamăm principiul exproprierii imediate.

G–ral I. Antonescu: Ce le dăm în schimb?

M. Sturdza: În schimbul unei rente minimale...

G–ral I. Antonescu: Se poate face? Să faceți numai ca să mă țin de cuvântul dat, că respect proprietatea, nu vreau să confisc averea omului.

Gh. Leon: Exproprierea, din punct de vedere juridic, nu este o confiscare.

G–ral I. Antonescu: Consiliul de Miniștri a admis această expropriere, trebuia să găsim numai modalitatea ca să le dăm ceva în schimb.

Gh. Leon: Să stabilim acum principiul mare...

G–ral I. Antonescu: Principiul mare este acesta că s–a admis exproprierea, se expropriază moșiile, viile, pădurile, fermele, iazurile, toate bunurile rurale.

M. Sturdza: Și în Ungaria s–a făcut acest lucru pentru evrei.

G–ral I. Antonescu: Prin urmare, am stabilit acest prim mare principiu: exproprierea.

Al doilea mare principiu este ca să le dăm în schimb obligațiuni de Stat.

Gh. Leon: Pe 30 de ani.

G. Cretzianu: O rentă perpetuă.

G–ral I. Antonescu: Rentă perpetuă, are dreptate dl Cretzianu.

Gh. Leon: Rentă perpetuă, e mai bine.

M. Antonescu: Emisiunea rentei se face fără acoperirea valorii.

Gh. Leon: Evaluarea proprietății să se facă după declarația venitului de fisc, făcută de proprietarii respectivi, căci au declarat mult sub valoarea reală.

G–ral I. Antonescu: Prin urmare, evaluarea se va face după declarația de venit la fisc.

Gh. Leon: Cum se calculează această valoare? Înmulțind cu zece venitul declarat la fisc, ceea ce face cam jumătate din valoarea de astăzi a proprietății.

G–ral I. Antonescu: Să–i dăm exact aceeași valoare pe care a luat–o dl Sturdza ca proprietar.

M. Sturdza: Mult mai puțin. Noi proprietarii am luat aproximativ 2–3%.

Gh. Leon: Exproprierea trecută a durat, și între timp a scăzut valoarea leului. Noi o vom face în câteva zile. Rămâne să se studieze.

Prin urmare, stabilim valoarea după venitul declarat la fisc, înmulțit cu zece și dăm despăgubirea sub formă de rentă .

G–ral I. Antonescu: Nu este cam mult? Să presupunem că o moșie plătește la fisc 50.000 lei.

Gh. Leon: Trebuie să se facă toate calculele tehnice.

G–ral I. Antonescu: În cât timp să facem?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Gh. Leon: Așadar, evaluarea se face după venitul declarat la fisc, înmulțit cu zece.

M. Antonescu: În rolurile fiscului figurează venitul anual al proprietății, declarat, ca să se calculeze și valoarea proprietății însăși, nu numai venitul ei, și acest venit se înmulțește cu zece.

G–ral I. Antonescu: Aceasta însemnează că are un venit de 1%.

G. Cretzianu: Ar trebui controlat.

G–ral I. Antonescu: Nu vrem să zică vechii proprietari că ei au fost expropriați și despăgubiți mai puțin decât ceilalți. Trebuie să găsim modalitatea ca să nu ridicăm în capul nostru pe vechii proprietari. Prin urmare, stabilim astăzi principiul că se expropriază toate bunurile rurale ale evreilor, că le dăm în schimb rentă perpetuă, iar ca bază de calcul a valorii proprietății expropriate este declarația venitului la fisc, înmulțită cu o cotă, care rămâne să se stabilească.

Gh. Leon: La renta de Stat trebuie să se plătească o dobândă – probabil 3%.

G–ral I. Antonescu: Să se plătească o dobândă foarte mică.

G. Cretzianu: Iar, timp de un an, renta să fie blocată, să nu se poată vinde pe piață.

G–ral I. Antonescu: Renta să fie blocată cel puțin 5 ani, fiindcă noi, înainte de 5 ani, nu vom ieși din această criză.

Gh. Leon: Hotărârile din urmă luate de dvs. schimbă nițel datele problemelor refugiaților.

G–ral I. Antonescu: Nu le schimbă deloc, nu pot să plasez pe nimeni definitiv pe loc. Eu pun acolo pe refugiații țărani, care să lucreze pământul în obște.

Gh. Leon: Problema aceasta a refugiaților are două aspecte: sunt țăranii aceștia mici cultivatori, care urmează să fie coloniști. Pământul încă este puțin, sunt vreo 70.000 ha în Dobrogea, dar acestea nu sunt suficiente.

G–ral I. Antonescu: Nouă ne trebuie 200.000 ha, nu numai pentru cei din Cadrilater. Acum ei sunt plasați provizoriu, dar se vor duce în Dobrogea. Am evacuat din Cadrilater pe țăranii români, care au pierdut acolo 200.000 ha. Nu putem să le oferim în schimb decât 70.000 ha. în Dobrogea Veche, în județul Tulcea, și, încă cu un disponibil pe care-l avem, ajungem la vreo 100.000 ha. Mai rămân încă 100.000 ha. Ce vom face? În loc ca să dăm celor din Cadrilater toată cantitatea de pământ lăsată acolo, le vom da pe jumătate. Cine a avut 5 ha va primi 2 ha și jumătate. Trebuie să studiem problema, să atribuim fiecăruia locul și să–l trimitem pe urmă acolo. Dar până atunci ce facem cu pământul? Am spus să se ducă să se plaseze. Iau un sat din Cadrilater și îl plasez în alt sat din Tulcea, ca să lucreze în obște până când se va face împărțirea pământurilor. Același lucru vom face și cu proprietățile evreiești. Repartiția o vom face mai târziu, toată iarna vom lucra la această problemă.

M. Antonescu: Am avut unele întâmplări în legătură cu aplicarea Legii chiriilor. Normal ar fi să anunț că am înființat un birou la Ministerul Justiției ca să ia cunoștință de toate acestea și la viitoarea legiferare voi ține seamă de ele. Sunt funcționari publici care semnalează că au fost în alte localități și nu se pot

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

muta în imobilele lor închiriate, deși au fost evacuați, sau mutați în localitatea unde au imobilele.

G-ral I. Antonescu: Ce se întâmplă cu acești oameni? Vor să ia o chirie mai mare și, sub forma aceasta, vor să obțină o lege. Se poate face această lege, dar să pui în ea dispoziția că funcționarul care va face acest lucru va fi dat afară. Desigur că a avut un apartament închiriat acum doi ani, cu altă chirie, și vine acum să smulgă un articol de lege să dea pe chiriaș afară ca să ia o chirie mai mare.

Gh. Leon: Sunt puțini aceștia.

M. Antonescu: Sunt de părere să nu mai schimbăm și să se anunțe că vom ține seama de toate acestea la viitoarea legiuire.

G-ral I. Antonescu: Legea a fost foarte bine primită de toată lumea.

În comunicat se va spune că sunt unele cazuri particulare care n-au fost satisfăcute prin noul regim al Legii chiriilor. Totuși, la viitoarea legiuire se va ține seama, în limitele posibilității, dacă vor fi mai multe cazuri. Deci orice reclamațiuni nu se mai iau în considerație.

M. Antonescu: În privința tehnicii legislative, aș ruga pe domnii miniștri să aibă bunăvoință ca toate proiectele pe care le fac să le treacă pe la serviciile de Contencios proprii. Eu muncesc și noaptea. La Ministerul de Justiție lucrez 18 ceasuri pe zi, ca să citesc toate proiectele, și țin să vă semnalez acest lucru. Iată, de exemplu, la Ministerul de Finanțe, privitor la scăderea de impozite este un decret care n-a ținut seama de unele dispozițiuni ale legii; de asemenea, la Ministerul Economiei Naționale, prohibirea unor articole la import și la export, este un Jurnal făcut de dvs., dle Leon, în care este vorba de un Jurnal al Consiliului de Miniștri care precede decretul.

Gh. Leon: Tocmai, vă rog să-mi spuneți ce facem cu Jurnalul Consiliului de Miniștri?

M. Antonescu: La Ministerul Finanțelor este o numire care nu e conformă cu legea.

G-ral I. Antonescu: O să punem ordine și aici.

M. Antonescu: Sunt observații pentru fiecare proiect în parte, cum trebuie schimbat. Vă semnalez că în decretul privitor la mobilizarea ministerelor nu s-a prevăzut Ministerul Marinei.

De către Ministerul Comunicațiilor s-a făcut un decret care n-a trecut pe la Ministerul Justiției.

G-ral C. Petrovicescu: Am urmărit toate chestiunile privitoare la lipsurile materiale semnalate în diferite părți ale țării și sunt în măsură să vă dau situația pe ziua de 23 sau 24 septembrie crt. Toate s-au satisfăcut, cu o singură excepție, în județul Vâlcea. Ministerul Economiei Naționale, la care a venit prefectul, a făcut promisiunea pentru 60 de vagoane de porumb. Până la 21 mi se spune că n-a sosit porumbul.

G-ral I. Antonescu: De ce ai datele așa de târziu? Mie îmi trebuie situația de la 26. D-ta trebuie să o ai în fiecare zi. De la prefectul d-tale trebuie să ai situația exactă a aprovizionărilor. Sau, în tot cazul, când vii la Consiliul de Cabinet să ai situația din ajun. Astăzi, de exemplu, este 27 septembrie, trebuie să ai situația de la 26 dimineața sau de la 25 seara. Care era situația la 25 seara?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Petrovicescu: Toate lipsurile semnalate până atunci nu mai sunt semnalate în buletine; au fost îndreptate.

G-ral I. Antonescu: Nu mă satisface, vreau să știu dacă au primit ieri, seara, asta mă interesează.

G-ral C. Petrovicescu: Lipsa de benzină de la Arad nu se mai simte.

G-ral I. Antonescu: S-a trimis, dar a ajuns?

G-ral C. Petrovicescu: A ajuns.

G-ral I. Antonescu: A ajuns mâncarea la Fălciu, la Bacău, la Suceava?

G-ral C. Petrovicescu: Peste tot s-a trimis. Dvs. ați ordonat cercetare la Ploiești, ați văzut că nu s-a lucrat câmpul...

G-ral I. Antonescu: N-am găsit, dimineața, la 9, la Prefectură, nici pe prefect, nici pe directorul de prefectură, nici pe șeful lui de cabinet. Unde erau toți aceștia la ora 9 dimineața? Să iei notă să le atragi atenția că la 9 dimineața, la Prefectura județului, când m-am dus, nu era absolut nimic, ci numai fostul șef de cabinet al fostului prefect, care spera să fie ținut și de noul prefect, de aceea era acolo de dimineață.

G-ral C. Petrovicescu: S-a dat un ordin circular la toate prefecturile în această privință.

G-ral I. Antonescu: Să facă bunătate și să lucreze 20 ore din 24. Eu sunt om bătrân și lucrez 20 ore.

G-ral C. Petrovicescu: Prefectul de Prahova spune că avea de lucru. Cere să intervenim la Armată să pună la dispoziție vite și oameni.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate. Am hotărât să se facă lucrările cu prețuri mici. 50 de lei pe zi pentru un om, 35 pe zi pentru un cal, aceste prețuri sunt destul de ieftine.

G-ral C. Petrovicescu: Este o chestiune pe care mi-o semnalează un domn, care și iscălește, în privința cumulului.

G-ral I. Antonescu: Aceasta merge la Comisia de anchete la ministerul respectiv. Nu este o chestiune de Consiliul de Miniștri. Noi am pus principiul că nimeni nu mai trebuie să fie cumulard; trebuie organizat controlul și, după ce se constată că este cumulard, aplicăm legea.

Horia Sima: Să lăsați la dispoziția fiecărui ministru să decidă în ce privește cumulul, dacă e posibilitate ca cineva să ia două sau mai multe lefuri.

G-ral I. Antonescu: Am hotărât ieri, printr-un decret, în care se spune că cineva poate să ia mai multe lefuri, în orice caz să nu treacă de 30.000 lei pe lună. Cine ia mai mult este un infractor la lege și va trage consecințe.

G-ral C. Petrovicescu: Este un Jurnal al Consiliului de Miniștri, din 18 aprilie 1940, prin care s-a comandat pentru Serviciul de vânătoare al Palatului Regal un automobil, în sumă de 550.000 lei, plus taxele de vamă, plătibil de la ordinea publică. Am cerut firmei de la care s-a comandat să renunțe la această comandă, să-și păstreze automobilul; nu vrea; se spune că l-am comandat și trebuie să-l luăm.

G-ral I. Antonescu: Să se rechiziționeze imediat și pe urmă va veni el să stea de vorbă. Știu cine este domnul care a făcut afaceri enorme cu Urdăreanu, este Sontag, care aducea sute de automobile scutite de vamă și care, după un an, erau vândute, iar el și cu Urdăreanu câștigau taxele de vamă, și aceasta se

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

petrecea în fiecare zi. Dumnealui și cu ministrul de Finanțe știu câte sute de automobile au intrat astfel în țară. Dacă nu vrea să le ia înapoi, să se rechiziționeze imediat.

Gh. Leon: Aș dori ca, după ce se va rechiziționa acest automobil, să se ia măsura ca să nu se mai rechiziționeze nici un automobil nou timp de un an, căci nemții nu ne vor mai trimite.

G-ral C. Petrovicescu: O altă chestiune este aceea a diurniștilor de la Primăria municipiului București.

Primarul a cerut să-i mențină mai departe, ca fiind necesari. Am făcut un control și am găsit acolo impiegați și alții, nu numai meseriași, la care se referea. Dacă sunt necesari, am putea menține dactilografele...

G-ral I. Antonescu: Nu trebuie să legăm pe domnul primar.

M. Sturdza: Chestiunea se pune și la departamentul meu, unde sunt dactilografe care nu lucrează nimic.

G-ral I. Antonescu: În viitorul buget nu vor mai fi diurniști, toți cei necesari vor trece în cadrul funcționarilor. Până atunci, veți menține numai diurniștii absolut necesari. Să avem principiul că nu vom arunca toată lumea pe drumuri.

G-ral C. Petrovicescu: La mine erau 12 inspectori generali diurniști.

G-ral I. Antonescu: Cine este pensionar și diurnist, dă-l afară. Pe cel care n-are mijloace de existență, ține-l. Trebuie procedat cu omenie, să nu ne creăm condiții defavorabile.

Lt.-col. N. Dragomir: Pensionarii invalizi să fie menținuți.

G-ral I. Antonescu: Prin urmare, oricine ia o leafă de la Stat, sub orice formă, nu mai poate fi și diurnist. Fac excepție de la aceasta numai invalizii și văduvele de război, pensionarii.

Petrovicescu, ce este cu cei doi prefecți demisionați, Costăchescu și celălalt?

G-ral C. Petrovicescu: Costăchescu mi-a spus că nu se poate duce la Vaslui, ci numai la Fălciu, unde are casă. L-am socotit demisionat.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, n-a avut o neplăcere de alt ordin?

G-ral C. Petrovicescu: Nu, iar celălalt e bolnav.

G-ral I. Antonescu: O chestiune de ordine publică foarte gravă și pentru care te fac responsabil: să se termine cu legionarii care fac acte de autoritate publică, să se termine în mod real, să nu mai țineți cazurile ascunse, căci orice lucru care se ține ascuns mă supără și ori eu plec, ori dvs. plecați. Nu vreau să am dificultăți cu englezii, i-au ridicat pe englezi, ce au căutat?

Horia Sima: Autoritatea de acolo nu și-a făcut datoria.

G-ral I. Antonescu: Să-l dea la poliția de Stat. Am avut proteste și am găsit o formulă ca să mă scap de punctul acesta slab. Am spus că erau în serviciul Statului, fiindcă englezii au protestat, spunând că nu erau organe de Stat.

Dar ce s-a întâmplat? În loc să-l ducă la organele oficiale de Siguranță, l-au dus la organele partidului.

Horia Sima: L-au dus la Palatul Regal, fiindcă nu aveam unde.

G-ral I. Antonescu: S-a întâmplat cazul de la Brașov. Dl Micescu nu-mi

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

este simpatic, din cauza lui nu am format guvernul de la 1938; deci nu susțin pe cineva care mi-ar fi simpatic.

Vasăzică s-a întâmplat cazul Micescu, de la Brașov, s-a întâmplat cazul de dincoace. Îmi creați dificultăți enorme în Stat, toată lumea se repede aici și nu vă lasă să lucrați. Deci, aceste chestiuni să înceteze, căci, dacă nu încetează, încetezi d-ta de a mai fi la Ministerul de Interne. Nu glumesc în această privință. Aveți toată latititudinea, dublați toate elementele de Siguranță, de Poliție, dublați cu legionari, să poarte cămașă albastră, verde n-am nimic de spus, dar să facă parte din aparatul oficial. Două polițiii în Stat nu se pot face, căci ajungem la anarhie. Am rugat pe dl Sima ca să facă Tribunalul Legionar și toți oamenii care fac acte de asemenea natură, din proprie inițiativă, să fie dați înaintea Tribunalului Legionar și să fie judecați.

Cum stă chestia de la Ploiești? Eu admit că aparatul de Siguranță de la Ploiești, pe care eu îl detest, fiindcă m-a arestat, știu ce este acolo, nu contez pe acest aparat de Siguranță de la Ploiești, fiindcă tot este stricat, violat și învățat să ia bani.

Dar nu se putea proceda astfel cu englezii. Admit că o politică nouă impune o atitudine nouă, dar nu cu mijloace barbare. Anglia nu a pierit după suprafața pământului, și Țara Românească va plăti, cum a plătit la Viena nebunia dlui Titulescu. Noi trebuie să ținem seama că facem parte dintr-un concert de mari puteri, care nu vor dispărea, și putem plăti mâine pentru greșelile făcute. Nu vreau să creez pentru Neamul Românesc condiții ca cele create la 1933, 1934, 1935, care au dus la hotărârea de la Viena. Titulescu a sărit în capul lui Mussolini la Geneva, a început să-l înjure, și Mussolini s-a răzbunat pe Neamul Românesc. Aceasta am spus și lui Ghigi și la toți, în loc să vă răzbunați în contra unui om, vă răzbunați pe un neam. Așa o să facă englezii mâine. Trebuie să procedăm cum trebuie, trebuie făcut cu calcul, să vină la Poliție, să spună, să constatăm împreună, să facem lucrurile acestea cum trebuie.

Horia Sima: Au adus un mare serviciu Statului.

G-ral I. Antonescu: Era și mai mare dacă îl da prins asupra faptului. Am să arăt un raport al lui Antonescu, mi se pare că este omul lui Moruzov. Să vedeți dacă făcea parte din Secția a II-a a Marelui Stat Major, când eu eram la Statul Major. Dacă este acela din Serviciul Secret, e omul lui Moruzov și iată că-l avem în regiunea aceea.

Gh. Leon: Da, acesta este.

G-ral I. Antonescu: Te rog, imediat să-l dai afară și toată organizația de la Statul Major să fie schimbată în 24 ore și puse elemente legionare alături de celelalte.

Am văzut raportul lui și m-am gândit imediat dacă Antonescu acesta nu este acel Antonescu, omul lui Moruzov, și atunci vedeți ce riscăm.

Gh. Leon: O informație complementară. S-a făcut o comisie la Statul Major, cu colonelul Antonescu, cu o serie întreagă de civili și militari, și care se ocupă de această chestie a Societăților Petroliere. Din această comisie face parte și un inginer de la mine din minister, care refuză să stea de vorbă cu mine, spunând că este secret și nu-mi dă. M-am dus la dl Gigurtu și i-am spus că-mi dau demisia, nu înțeleg să-mi refuze mie funcționarii atâta încredere.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Și este și acum funcționar? Te rog să-l destitui imediat.

Gh. Leon: Mi-a spus: "Eu am fost mobilizat, dl colonel Antonescu are răspunderea".

G-ral I. Antonescu: Să pui în cercetare chestiunea aceasta, care trebuie lichidată foarte repede. Să iei și declarația dlui Leon, să dai indicații în această privință, pentru ca această chestiune să se rezolve foarte repede; nu vreau să mă pomenesc cu ocupația germană.

Prin urmare, dle Petrovicescu, nu mi se va ascunde nimic, pentru că eu descinderea de la Micescu am aflat-o de pe stradă, iar aceasta mi-a comunicat-o Rioșanu.

Horia Sima: Cred că n-ar fi bine să mai apară și în comunicat chestia aceasta, că se alarmează toată lumea.

G-ral I. Antonescu: Bine, să se șteargă și să anunți că ai constituit Tribunalul pentru aceasta și că ai asigurat disciplina legionarilor și că toate actele de nedisciplină la dispozițiile conducerii legionare se vor judeca de Tribunalul Legionar.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu situația externă, și în special cu navigația pe Dunăre, Consiliul Economic al tarifelor ne aduce o cerere pentru constituirea unei Societăți de Navigație pe Dunăre. Rămâne să apreciați dvs. dacă n-ar fi bine să fie și Italia în Comisia Dunăreană.

G-ral I. Antonescu: Principial, să răspunzi: "Aceasta este o chestiune care antrenează interesele superioare ale Statului și se va pune în Consiliul de Stat, care se va forma". Este în studiu crearea acestui Consiliu de Stat. Nu pot eu, un singur om, să dau soluții la probleme de pe urma cărora Neamul se va resimți ani de zile. Trebuie să am această acoperire față de Istorie, căci Consiliul de Stat a decis în această problemă. Personal, nu am nimic contra, agreez acest lucru, însă trebuie să se examineze chestiunea pe tot planul general al Statului și se va pune în Consiliul de Stat. Nu pot spune dinainte că va fi răspunsul favorabil sau nu. Dar poți să-i asiguri că g-ralul Antonescu îi va susține.

Lt.-col. N. Dragomir: Ar fi foarte bine ca să aibă răspunsul înainte de 1 octombrie, pentru că atunci nemții vor anunța alt regim.

G-ral I. Antonescu: Nu pot face nimic pe sub ascuns față de nemți; trebuie să-i întrebăm, pentru că, în chestiile internaționale, nemții ne apără mai mult granițele, nu italienii. Italienii nu vor veni cu nici un om. Nu pot să fac nimic care ar putea să-mi slăbească poziția, pentru că prin nemți am reușit să fac ce am făcut. Dl Fabricius, în noaptea aceea, mi-a dat un concurs prețios, și anume cum? Când au fost chemați Valer Pop și Brătianu, după ce am cerut abdicarea Regelui - am cerut abdicarea, am plecat și i-am spus că-i dau timp până la 4 dimineața, și puteam să spun, fiindcă eram dictator -, după ce a consultat și pe acești oameni, ei s-au dus și la Legația Germană și au spus ce-a spus Regele. Regele a spus că dl g-ral Antonescu îi cere abdicarea și că și Armata cere abdicarea.

Întreba pe Pop: „Ce crezi că trebuie să fac?"

Pop i-a spus: „Sunt de părere că trebuie să abdicați."

Același lucru l-a spus și Gh. Brătianu.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Pop i-a sugerat ideea să întrebe și pe Fabricius și s-a dus, la ora 3 dimineața, la Fabricius și i-a spus: "Uite ce s-a întâmplat, g-ralul Antonescu a cerut abdicarea Regelui. Am fost consultat de Rege, mi-a pus întrebarea cutare și a rămas să văd de ce părere ești". Fabricius i-a spus: "Nu mă ocup decât să găsesc drumul pe care regele Carol să plece din Țară". Deci m-a ajutat dl Fabricius enorm la lovitura de Stat. Dacă nu făcea așa, eu eram omorât și Carol era pe Tron. Dacă ar fi vrut să ne ducă la protectorat, spunea că nu trebuie să abdice, fiindcă știa că imediat urma anarhia în țară și venea protectoratul lor.

Aceasta mi-a făcut impresia că ei nu urmăresc protectoratul. Faptul că Fabricius a fost de aceeași părere cu g-ralul Antonescu, ca Regele să abdice, înseamnă că ei nu sunt pentru ocuparea Țării și pentru protectorat.

Revenind la chestia aceasta, pe germani mă sprijin, în primul rând pentru apărarea intereselor noastre, și germanii au trebuință de ieșire la Mare și noi. De aceea, în chestia Stari-Stambul am spus să se facă notă la Berlin, fiindcă sunt și ei interesați.

Trebuie să mă înțeleg și cu germanii. Deci aceasta este o chestie care trece și în domeniul politic, este o chestie economică, dar care atinge și fondul politic al Neamului Românesc.

M. Sturdza: Nu știu dacă n-ar fi bine să cunoaștem și părerea Germaniei în această privință, fiindcă și Italia ar putea să ne ajute.

G-ral I. Antonescu: Domnul ministu de Justiție are să ia contact cu germanii, să vorbească și, chiar cu asentimentul Germaniei, nu pot spune dacă pot să fac acest lucru, pentru constituirea societății, fiindcă este o chestie care antrenează viitorul Neamului Românesc și nu-l pot angaja eu, trebuie să am acoperire.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar este o societate de navigație, care nu pune neapărat prezența lor în Comisia Dunăreană. Ei cer, în definitiv, dreptul de a cumpăra șlepuri. Am interzis vânzarea șlepurilor românești și ei cer voie să cumpere sau să construiască.

G-ral I. Antonescu: Dumneata poate nu cunoști un lucru. Neamul Românesc a trecut, înainte de război, printr-o mare criză, din cauza Austro-Ungariei. Era o societate austro-ungară. Ne făcea o concurență enormă. A trebuit să vină războiul de la 1913 ca să ne putem dezvolta. Între 1913 și 1940 ne-am dezvoltat mult, prin procurarea de șlepuri. Deci mâine, când Europa va intra în stare de pace, ne vom lovi de concurența germană și italiană. Noi nu putem rezista în fața lor. Deci trebuie să luăm măsuri în această privință.

Mai cunosc și altceva - am experiență vastă. După războiul cel mare, francezii și englezii s-au repezit la Dunăre, au venit de la Salonic, au pus mâna pe toate șlepurile găsite în porturi - noi eram în Moldova - a fost un proces enorm, ca să le putem lua șlepurile. Au fost și cozi de topor, care susțineau interesele lor. Și, în fața lor, eram singurul care susțineam cu tărie drepturile noastre. Lupta care s-a dat totdeauna a fost de a avea șlepuri și remorchere la Dunăre, căci cu acestea se fac circulația și schimbul pe Dunăre.

Prin urmare, rămânem la soluția pe care am spus-o.

Mai întâi este o problemă de Stat, care antrenează viitorul, și deci Consiliul de Stat o va studia.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Al doilea, să luăm și avizul Germaniei, pentru că pe germani mă sprijin, în primul rând.

Lt.-col. N. Dragomir: Este o altă chestie în legătură cu latura economică, este prețul porumbului. Eu mă sprijin în operațiile pe care le fac pe Institutul Cooperației. Acesta are stocuri în țară. La porumb s-a subțiat stocul de tot; mai avem 60-70 vagoane, nu poate cumpăra, fiindcă se lovește de prețul oficial de 49.000 lei vagonul, pe când pe piață porumbul este 52.000-53.000 lei vagonul. A fixa un preț ca la grâu este prematur, mai avem o lună de criză și vine recolta cea nouă, recoltă bună.

G-ral I. Antonescu: Să nu fi optimist.

Lt.-col. N. Dragomir: Să fixăm atunci prețul.

G-ral I. Antonescu: Dar până atunci?

Lt.-col. N. Dragomir: Trebuie să achiziționăm porumb, să fie autorizat în mod oficios Institutul de Cooperație ca să cumpere la prețul de 52-53.000 lei vagonul.

G-ral I. Antonescu: Să-l autorizăm tacit și legea o facem pe urmă. Și astăzi am discutat cu domnul ministru al Finanțelor și cu guvernatorul Băncii Naționale și mi-a spus, în fața domnului ministru al Finanțelor, că ia angajamentul să facă față echilibrului financiar, cu o singură condiție, ca să se păstreze echilibrul prețului. Prin urmare, este o bază de la care trebuie să plecăm, fiindcă este un principiu, pe care l-am pus la baza reconstruirii Statului, ca țăranii să vândă scump și să cumpere ieftin.

Guvernele trecute nu au avut acest principiu, îl enunțau și făceau practic altfel. Eu și enunț și fac, pentru că trebuie să ridicăm standardul de viață al țăranului. Ridicându-l, vom ridica viața economică și fiscală, cu toate celelalte posibilități ale Statului. Trebuie să mergem, fără cea mai mică ezitare, să răsturnăm toate piedicile puse în cale de burghezie, și de aceea punem acest principiu, că trebuie să se ridice prețul produselor țărănești, nu admit nici un moment să se ridice în industrie. Se va întâmpla o criză. Dacă voi fi sabotat, voi aplica pedeapsa cea mai grozavă, am spus dinainte. Dacă, de exemplu, fabrica de zahăr Chitila nu lucrează, iau pe director, Consiliul de administrație și îi bag, imediat, în fundul Ocnei. Același lucru fac cu toate. Noi vom fi însă drepți, vom recalcula elementele problemei industriale, dar nu cu oameni interesați. Prin urmare, vom vedea ce este de făcut. Aceste prețuri însă nu le mai ridic. Țăranul va trebui să cumpere mai ieftin decât acum. Mai este și problema distribuției - și vom examina și chestia C.A.M., fiindcă țăranul are nevoie de unelte -, dar nu se pune chestia acum, fiindcă nu-i trebuie acum decât fier de plug și pentru potcoave - nu cumpără acum sape, coase, ci le cumpără prin februarie. Până atunci trebuie să rezolvăm problema ca tot C.A.M. să facă toate acestea. Deocamdată rămâne precizat ca să aibă dreptul să cumpere porumb la prețul acela, și, după o lună, vom stabili prețul.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește experții pentru fixarea prețului de cost, să se constituie un corp de experți, care, sub prestare de jurământ, să facă acest lucru.

G-ral I. Antonescu: Pe mine nu mă interesează execuția. Vă dau principiile, dvs. vi le notați și, cu rolul și poziția pe care le ocupați, le veți executa. Nu pot să intru în toate detaliile de execuție.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește C.A.M. ...

G-ral I. Antonescu: Am vrut să menționez chestia aceasta. Mi s-a vorbit de o societate.

Lt.-col. N. Dragomir: G.D.A.M.P. S-a desființat și Rurban.

G. Cretzianu: Trebuie numit un director la C.A.M.

Lt.-col. N. Dragomir: 7% din beneficii lua Zohrab.

S-a pus problema gravă a uleiului. Avem foarte puțin. Am chemat pe reprezentanții germani și ai „Solagrei" și cu ceilalți români, ca să asigurăm consumul intern de ulei.

G-ral I. Antonescu: Am spus să se găsească unde este dosit.

Lt.-col. N. Dragomir: Suntem nemulțumiți de faptul că germanii cumpără pe sub mână orz, ovăz, porumb la prețuri mult superioare, cum face „Dunarex", care cumpără pe sub mână.

G-ral I. Antonescu: Unde ajungem cu aceasta? Neubacher s-a întors de la Berlin? Să discutăm cu el, căci îmi face o situație imposibilă.

Gh. Leon: Nu s-a întors. Se cumpără pe sub mână la prețuri mai mari decât cele fixate.

M. Sturdza: Dl Guido Schmidt mi-a spus că n-are să ne tulbure.

Lt.-col. N. Dragomir: Vă informez că aprovizionarea merge bine, destul de repede și la timp se duc grâul, porumbul, petrolul la sate.

G-ral I. Antonescu: Merge bine că s-a plecat, dar trebuie să meargă unde s-a dus. Te rog să organizezi controlul, tot prin legionari, la regiunile unde se duc acele lucruri și unde se distribuie în țară, ca să ne convingem că nu sunt mai mulți care speculează, și când vei face un raport la Consiliul Economic să spui și rezultatul, fiindcă, dacă este speculă, să venim cu măsuri.

Lt.-col. N. Dragomir: Lemnele sunt în urcare, au sosit cca 400 vagoane zilnic.

G-ral I. Antonescu: Lemnele sunt tot scumpe.

Lt.-col. N. Dragomir: Am convenit ca să lăsăm două, trei săptămâni...

G-ral I. Antonescu: Să spui unde sunt depozitele în gări, să le încarce și să le aducă în Capitală.

Lt.-col. N. Dragomir: Începând de ieri, 12 vagoane de la C.A.P.S. merg la Primăria Capitalei, pe preț de cost, iar de mâine 30 vagoane.

G. Cretzianu: Un cuvânt în ce privește situația devizelor. Iată avem în America 18.000.000 dolari...

G-ral I. Antonescu: În privința aceasta n-am să vă arăt eu ce e de făcut. Eu am organizat și vreau să stau pe baze sigure. Vreau să cunosc care a fost situația Statului din toate punctele de vedere, sub raportul trezoreriei, al economiei, al industriei, al agriculturii, comunicației, aprovizionării. Vreau o situație de la fiecare minister, toți la rând, fiecare la departamentul de care răspunde. Vreau să văd situația Statului, când am luat-o eu, din toate punctele de vedere, numărul funcționarilor, diurniști, comisiuni, cumularzi etc., tot trebuie să apară. Este o lucrare foarte vastă, a fost o confuziune în toate. N-am timp să vă spun, dar cunoașteți mai bine. Eu urmăresc îmbunătățirile care s-au adus în această privință, și la Armată și în toate părțile.

O chestiune care interesează e următoarea: domnul ministru al Afacerilor

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Străine să dea dispoziții să se schimbe cifrul, pentru că până acum am trăit sub un regim de teroare. Cifrul se va schimba și de Ministerul de Interne.

M. Antonescu: În privința cifrului, s-a predat o lucrare de la Palatul Regal, un proiect de cifru nou, care, însă, ne este teamă că a circulat prin mai multe mâini și trebuie schimbat.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică schimbarea cifrului și la Ministerul Afacerilor Străine și la Armată și la Ministerul de Interne.

Când am fost șef al Statului Major, am atacat și această problemă și hotărâsem, cu dl Savel Rădulescu, acest lucru. Era un cifru care se schimbă în mod automat, se schimbă numărul de la pagină și dacă ai în cap, de exemplu, că la 7 pui 420, la 10 pui 450, cu sistemul acesta este imposibil să se găsească cheia, pentru că se găsește numai în cap când e întrebuințată aceeași pagină.

La noi era Ressel, care descifra toate cifrurile.

Austriecii aveau cel mai bun cifru. A venit un general din armata austro-ungară, g-ralul Savu, care mi-a spus că n-au mai putut să descifreze cifrul nostru, după ce am venit eu la Cartierul General. De ce? Fiindcă am întrebuințat sistemul pe care vi l-am arătat.

Deci, cum am fost sub un regim de teroare, din toate punctele de vedere, cea dintâi măsură este schimbarea cifrului, și cât mai des. Nu știu ce sistem de cifru aveți aici. Chestiunea este foarte urgentă, tot aparatul de Stat fiind în mâna lor, au cifru și știu ce facem noi.

Prin urmare, trebuie schimbat cifrul, căci este o chestie capitală.

O altă chestie. Sunt foarte mulți care vin și spun: dl g-ral Antonescu a ordonat cutare lucru. N-am obiceiul acesta; sau spun că au fost trimiși de dl Sima. Dacă vine cineva, țineți-l acolo și chemați imediat la telefon. Dar nu vin la dvs., se duc la directorii de serviciu și cum aceștia sunt fricoși, nu îndrăznesc să nu execute un ordin al g-ralului Antonescu.

Prin urmare, ordin circular: că nimeni n-are voie să ceară ceva în numele g-ralului Antonescu, al dlui Sima.

Eu, sau dl Sima, când avem nevoie să cerem ceva, facem bilet.

Am vrut să dau un exemplu cu g-ralul Cornicioiu. Când i-am luat comanda, a avut o conversație la telefon cu nevasta sa sau cu altcineva și a spus: "Porcu". Porcu eram eu. Vroiam să dau un exemplu, dar chestia a înfundat-o, probabil, domnul ministru al Justiției.

M. Antonescu: Fiindcă a trecut această chestie, nu vreau să mă întorc, dar dacă se mai întâmplă astfel la telefon, trebuie să dăm un exemplu imediat, să-l condamne Justiția.

O altă măsură pe care am luat-o este ca să publicăm numele persoanelor din societate care au fost plătite de Palat pentru diferite informații, să nu se facă până nu ni se vor prezenta liste. Până acum este în cercetare campania pentru omorurile care s-au făcut.

Horia Sima: Am spus, nu o fac legionarii; o fac persoane iresponsabile.

G-ral I. Antonescu: Nu permit să se excite simțul de bestialitate al Nației, pentru că ne poate duce la o situație tragică pentru Neamul Românesc. Să nu răscolim la infinit, a fost o tragedie pentru Neamul Românesc, am dat pe mâna Justiției, să se termine cu această campanie odioasă.

Același lucru și în privința memoriilor, să dăm dispoziții cenzurii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Pe urmă, atacurile în contra oamenilor politici.

N-am nimic care să mă unească cu dl Iorga. Totul mă desparte; îl detest, pentru că a dus o campanie oribilă în Neamul Românesc, înainte, bineînțeles. Nu mă interesează, dar nu vreau ca oameni care au adus servicii Neamului Românesc să fie astfel atacați; trebuie să avem o Presă civilizată, nu suntem un Stat de sălbatici, ca să se spună că dl Iorga are o barbă de patru metri, dl Iorga e bătrân etc. Calificative de acestea la adresa unui om bătrân nu tolerez.

Horia Sima: Unul din ziarele acestea este "Porunca Vremii".

G-ral I. Antonescu: Te rog să aplici acest lucru, este o chestie de ordine internă, să se semnaleze numai fapte obiective, iar dacă nu înțeleg, să se confiște jurnalul și să se dea comunicat pentru ce s-a confiscat. De altfel, am pus la punct niște directive, pe care le dau Presei.

În legătură cu plățile comisiilor în străinătate, depinde de dvs., dle Sturdza, și urmează să lucrați în acord. Când vă veți prezenta la mine?

Gh. Leon: Joi.

G-ral I. Antonescu: Cum stau automobilele disponibile? Cine s-a ocupat de chestia aceasta?

Gh. Leon: Unul mie și unul la Președinție.

G-ral I. Antonescu: Colonelul Diaconescu, de la Președinție, să mi se prezinte. Am spus să-l reintegrăm și m-am gândit să-l întrebuințăm la Casa Școalelor.

"Socec" și "Alcalay" vând acțiunile. Am avut o informație în această privință și de aceea vă spun să loviți de indisponibilitate averea mobilă și imobilă. Legea trebuie făcută.

Gh. Leon: Îmi permit o întrebare: dacă aceasta este calea cea mai bună de naționalizare a întreprinderii, prin cumpărarea de acțiuni?

G-ral I. Antonescu: Nu le cumpăr, le blochez.

Gh. Leon: A mai plecat o comisie la Berlin și a stat de vorbă cu dl Hitler. A pus chestiunea societăților petroliere, ce facem cu ele, cumpărăm acțiuni? Au spus-o în Consiliul de Miniștri și dnii Manoilescu și Gigurtu. Atunci Hitler a spus: Ce vă interesează chestia acțiunilor, atâta vreme cât aceste întreprinderi se află în Țara Românească și prin măsuri legislative dispuneți de producție, de distribuție, de circulație?

G-ral I. Antonescu: Asta spun eu, deocamdată nu vreau să las să treacă în mâinile altora, nu vreau să spun cuvântul, să rămână în mâini românești. Deocamdată le blochez. Asta este tot ce fac. Alții au bani și cumpără tot, noi n-avem posibilitate, le blochez deocamdată.

Toată lumea cumpără acum, noi scăpăm de o plagă și dăm de altă plagă.

Am dat ordin lui Mareș, pentru că gospodăria țărănească o punem pe alte baze și Iotzu studiază urbanistica la sate, vreau să ridic standardul de viață sub raportul hranei, vreau să introduc sistemul grădinăriei la sate, să aibă fiecare comună o grădină de zarzavat, să o lucreze în comun. Am vorbit cu Mareș să găsească un teren, unde să se lucreze în obște și aș vrea ca din primăvara viitoare să înceapă. Aceasta este operă legionară.

Un lucru care mă supără, pentru că-mi ia timp enorm, este modul cum mi se prezintă, de la diferite departamente, corespondența. Mi se trimite o corespondență la numărul cutare, corespondența cutare. De unde să știu eu ce a

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

fost numărul cutare?

Pe marginea acelei corespondențe să fie corespondența la care se referă și o notă mică în care se spune istoricul acelei chestiuni.

Al doilea: Mi se trimit lucrări ca să le citesc și care sunt a treia sau a patra hârtie bătută la mașină. Eu nu întrebuințez ochelari și îmi vine greu să le citesc. Vasăzică, trebuie luate dispoziții să mi se dea corespondența curată, prima pagină.

Lt.-col. N. Dragomir: Să se facă referate.

G-ral I. Antonescu: Sunt cel mai mare adversar al referatelor.

O altă chestie, noi trebuie să organizăm o contra-propagandă comunistă, prin Presă, și de aceea ar trebui să înființăm un birou politic și de Presă.

Dar ar trebui să se ocupe și dl Sima. Am vorbit deja cu Cosmovici, ar trebui vorbit și lui Constant, să facem o contra-propagandă, să apară în jurnale oricât de multe studii, documente, de doctrină.

Sunt unele regiuni unde se face propagandă. Așa, la Brașov, ungurii fac propagandă pentru alipirea Brașovului la unguri.

Prin urmare, trebuie făcut acest lucru, printr-un birou de Presă, la Președinția Consiliului.

Am aici alt punct, declarațiile dlui Giurăscu etc., atacurile la adresa Regelui. Nu mai apar, nimeni nu se mai ocupă de el.

- Ședința se ridică la orele 18,30.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.170 (fost 168)/1940, f.187-234.

6. 1940 octombrie 1. *Se discută despre: situația Capitalei (aprovizionare, circulație, prețuri); refugiați; avocații evrei; teatrele naționale; unificarea Ministerului Muncii cu Ministerul Sănătății; legionari; supușii străini aflați în țară; pedepsirea celor care răspândesc manifeste comuniste etc.*

CONSILIUL DE CABINET

Ședința din 1 octombrie 1940

Ședința se deschide la ora 10, sub președinția dlui g-ral Ion Antonescu. <Participă: I. Gh. Vântu, primar general al Capitalei; g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; Alex. Constant, subsecretar de Stat pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri; C. Georgescu, subsecretar de Stat pentru Colonizare și Populația Evacuată, la Ministerul Economiei Naționale; Horia Sima, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri; g-ral I. Ștefleа, șeful Marelui Stat Major; prof. Traian Brăileanu, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor; Vladimir Dumitrescu, secretar general la Ministerul Cultelor și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Artelor; V. Iașinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale>.

G-ral I. Antonescu: Domnul primar general al Capitalei are cuvântul, pentru a face un raport asupra situației Capitalei.

I. Gh. Vântu: În afară de celelalte probleme care interesează o bună organizare, se pun astăzi două chestiuni pe care dvs. le cunoașteți: chestiunea organizării aprovizionării și chestiunea organizării asistenței.

În privința aprovizionării, noi, când am venit, nu am găsit nimic organizat. Exista un început de control al prețurilor, și acesta foarte vag, dar centre de producție și de desfacere, un serviciu special în această privință nu avea Municipiul București.

În al doilea rând, în privința diverselor categorii de aprovizionări, de ex. chestiunea cărnii, situația este și astăzi foarte îngrijorătoare, nu numai pentru motivul că Bucureștiul nu este înzestrat cu un târg de vite absolut necesar pentru aprovizionare, dar și pentru motivul că nu avem nici măcar un abator cu frigorifere, care să dea posibilitatea organizării unei rezerve necesare, care să fie întrebuințată într-un răstimp mai îndelungat.

În privința alimentelor, nu a existat un control. Prețurile legumelor erau ridicate, nu numai datorită situației grele prin care trecem, dar și pentru că existau intermediari la periferia orașului, care acaparau toate cantitățile, sau le luau în locație directă și stabileau prețurile în mod arbitrar.

Problema gravă a fost problema lemnelor. Depozitele din Capitală, până acum trei zile, nu aveau nici un lemn, pentru că nu era organizată o aprovizionare. În urma măsurilor pe care le-ați ordonat dvs., domnule General, s-a organizat această aprovizionare și astăzi avem centre de aprovizionare stabilite în Ardeal și chiar în Vechiul Regat.

Pentru cartofi, de exemplu, avem regiunea Brașovului, unde am angajat deocamdată 20 de vagoane. Va trebui să mergem până la 200 de vagoane. Noi nu le vom aduce în Capitală decât pe măsura necesităților.

G-ral I. Antonescu: Ca să nu se strice. Aceasta trebuie să se facă pe răspunderea producătorilor.

I. Gh. Vântu: Vrem, în al doilea rând, să facem și o anumită manevră economică, pentru ca, atunci când prețul va fi urcat pe piață, noi să venim cu o cantitate mai mare de cartofi, pentru a stăvili tendința de urcare a prețurilor.

Ceapa cea mai bună o avem în regiunea Ardealului. Am luat contact și cu organele C.F.R. și mi s-a spus că ni se vor pune la dispoziție vagoanele necesare.

Dvs. ați vorbit și de camioane, însă costă prea mult transportul.

G-ral I. Antonescu: Numai pentru Capitală. Nici nu m-am gândit să mă duc cu camionul la Timișoara ca să aduc ceapă. Sunt unii producători în Ialomița, care nu pot transporta marfa. Este însă un județ apropiat și deci va trebui să dezvoltăm în Ialomița cultura zarzavaturilor. Dacă le vom ușura transportul spre Capitală, atunci ei vor face o cultură intensă.

I. Gh. Vântu: În privința lemnelor, au început să sosească în Capitală și astăzi se găsesc la depozitele mici. C.A.P.S.-ul vinde cu 12.000 lei vagonul, le distribuie în cantități reduse cu prețul de 13.000 lei vagonul. Eu am vizitat acum și pădurile din jurul Bucureștiului. Cred că de la Snagov și de la Prințul Nicolae am putea să mai avem circa 50-60 de vagoane. Voi mai face unele

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

combinațiuni, pentru ca să reduc prețurile.

G-ral I. Antonescu: Dar 50 de vagoane nu reprezintă nimic.

I. Gh. Vântu: Aceasta numai pentru populația nevoiașă.

După aceea, am stabilit un control al acestor prețuri. În această privință m-am prezentat domnului vicepreședinte al Consiliului și l-am rugat să binevoiască să dispună ca să avem și echipele de legionari la dispoziție pentru a face acest control. În special la carne este absolut necesar. Noi avem foarte mari dificultăți cu carnea.

Am discutat și la Ministerul Economiei Naționale această chestiune și am ajuns la concluzia că trebuie să se organizeze o societate de Stat, care să constituie bazele de aprovizionare la carne și să hotărască o distribuție rațională la țară, calculând rezervele pe care le avem, pentru că astăzi se taie fără control și măcelarii angrosiști urcă prețurile după poftele lor, pentru că, cea mai mare parte din ei, sunt jidani.

G-ral I. Antonescu: Aici trebuie luate măsuri serioase.

I. Gh. Vântu: Dacă angrosistul vinde carnea scump, detailistul mic nu poate să o vândă cu 38 lei kilogramul.

În privința Asistenței, am prezentat, și dvs. și domnului vicepreședinte al Consiliului, proiectul nostru de organizare. El corespunde concepției de organizare a Asistenței, însă pentru a-l aduce la îndeplinire avem nevoie de Corpul legionarilor.

Noi am distribuit până acum la săraci numai pâine. De acum înainte vom da și alimente pe iarnă, în cantități mici: 50-60 kilograme de cartofi, alte zarzavaturi, câteva kilograme de ulei.

Ne este frică, ca această populație să nu înstrăineze rezervele înainte de iarnă și atunci va trebui...

G-ral I. Antonescu: Nu e bine. Trebuiesc cantine, unde să vină să mănânce. Nu trebuie nimic dat, pentru că cine este în mizerie mare, este un nenorocit, care caută alinarea în băutură. Îi dai haine, lemne, alimente, se duce cu ele și le vinde. Majoritatea săracilor sunt oameni nemernici, datorită fie atavismului, fie lipsei de educație. Și atunci oamenii aceștia sunt viciați. Trebuie reeducarea lor. Aceasta nu se poate face într-o zi. Trebuie să facem institute de reeducare. Aceasta va veni cu timpul. Până la începerea reeducării lor, care este o operă de asanare socială foarte mare, trebuie să facem ceva pentru ei. Dacă le dai haine, dacă le dai alimente în natură, aceasta este o măsură extrem de greșită. Trebuie să fim și de acord ca să organizăm cantine în care ei să mănânce. Acolo trebuie să aduci medici doritori de muncă și cinstiți, care să-i vadă, căci mulți din ei sunt bolnavi de sifilis, angină diftерică, scarlatină și alte boli molipsitoare. Acolo trebuie să-și găsească ei și tratamentul necesar.

Aceasta vreau eu de la primarul Capitalei.

Până să se organizeze Asistența legionară, ar fi bine să organizezi acele cantine despre care vorbeam.

Acum vine iarna, și de toate nevoile populației sărace profită inamicii <noului>[1] regim și inamicii din afară, care lansează fel de fel de zvonuri.

[1] În text este: *vechiului*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Dovadă sunt și manifestele comuniste care au început să apară și care au început să fie aruncate și prin cutiile de scrisori.

G-ral C. Petrovicescu: S-au găsit și în pachete de țigări.

G-ral I. Antonescu: Toate acestea nu le putem combate prin măsuri inchizitoriale, prin procurori, prin jandarmi și prin bătăi la Poliție, ci prin măsuri de ordine socială.

Aceasta este opera care trebuie să o facem. Pe mine nu mă sperie aceste manifeste, pentru că voi veni cu o lege prin care vom da maximum de pedeapsă pentru acei care continuă opera de distrugere a Statului.

Acum însă vreau să-i spun nevoiașului: Îți dau ce-ți trebuie și, dacă totuși continui, atunci înseamnă că ești un element dușmănos națiunii acesteia și te pedepsesc.

Deci la măsura aceasta propusă de d-ta, domnule primar, nu subscriu.

I. Gh. Vântu: La abator se depozitase o cantitate de untură a unei firme evreiești oarecare din București. Acum câteva zile, Armata a luat o cantitate din ea, iar restul l-a lăsat liber. Mă trezesc astăzi că mi se prezintă un proces-verbal, încheiat la 27 septembrie, în care se spune că o cantitate de 14.000 kilograme untură de porc, proprietatea unei societăți, care fusese rechiziționată cu plată, urmează să fie depozitată la "Frigul" pentru Legațiunea Franceză.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este o sabotare. Trebuie rechiziționată imediat.

Este mai întâi o problemă: acțiunea unei Legații străine, care este o acțiune de sabotare. Veți lua măsuri ca untura să fie imediat rechiziționată. Lucrul se poate petrece în toată țara, și dl ministru de Interne trebuie să ia imediate măsuri, prin prefecți și prin primari, pentru a stăvili asemenea tendințe.

Domnul ministru de Interne se va pune chiar astăzi în legătură cu prefecții și va da dispozițiile necesare în această privință. Lucrul acesta nu-l tolerez pentru nimic. Convenția mea cu Germania este ca, întâi să se facă aprovizionarea populației românești, pentru că am nevoie de ordine internă, care nu se poate face fără asigurarea stomacului lucrătorului, și apoi, satisfacerea celorlalte nevoi. În ceea ce privește celelalte legații din afară de Axă, care vor proceda așa cum a procedat Legația Franceză, vom face imediat să se aplice Legea rechizițiilor. Dacă nu avem legislația noastră, o vom face în 24 de ore și o vom aplica.

În toate împrejurările trebuie să facem acte legale, pentru ca să ne punem la adăpost de procese.

I. Gh. Vântu: Rechizițiile le plătim.

G-ral I. Antonescu: Mă gândesc la un proces din partea Legației Franceze.

I. Gh. Vântu: Legația se obligă să nu exporte untura cumpărată.

G-ral I. Antonescu: Domnule Vântu, nu avem timp de pierdut. Chestiunea este că s-a luat dispoziția să se rechiziționeze. Dar trebuie legalizată situațiunea.

Inamicii vor ridica prețurile, ca să ne scumpească viața. Astăzi ridică prețul la carne, mâine la untură, poimâine la pâine și aceasta la infinit. Eu vreau

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

să stabilesc un raport între producție și consumație. În această privință nu trebuie să lăsăm jocul care se face astăzi.

I. Gh. Vântu: Mai este chestiunea abatorului.

G-ral I. Antonescu: Iată ce este: în această privință ai primit dispoziții. Mai întâi este o problemă imediată și una de viitor. La un abator ideal nu putem ajunge decât într-un timp mai îndelungat. Trebuiesc bani și deocamdată nu putem ridica un abator modern. Până atunci, să vedem cum putem îmbunătăți situația.

Din punct de vedere tehnic, funcționarea este cu totul greșită. Toate deșeurile trebuie industrializate, pentru că dau un venit și, în al doilea rând, este și o risipă pentru avuția națională. În alte țări nimic nu se aruncă. Toate lucrurile acestea trebuie industrializate și trebuie făcută o operă care să cuprindă întreaga problemă. Primul lucru este să știi ce trebuie să faci și, pe urmă, să te organizezi.

A doua chestiune în cadrul abatorului, și care privește toată țara - aici vorbesc cu primarul Capitalei și, prin domnul ministru de Interne, vorbesc cu toți primarii din țară - este chestiunea halului neomenos și sălbatic în care se țin vitele, din care cauză populația mănâncă o carne de proastă calitate. Vitele se duc pe jos, nehrănite, neadăpate, ținute afară, pentru ca la timp să fie speculate de jidanii și de românii fără inimă, care se uită numai la îmbogățirea lor. Sistemul acesta trebuie să înceteze, căci toate le plătește Nația. Aceasta este a doua măsură care trebuie luată imediat.

Te rog să-mi spui dacă s-a executat.

A treia măsură care trebuie luată este aceea împotriva oamenilor care se îmbogățesc speculând dezordinea în care s-a zbătut acest Stat. Acești oameni trebuie sancționați, trebuie să le punem un căluș în gură, ca să se termine cu aceste lucruri. Dacă până acum speculanții operau cum vroiau, este că românii nu aveau capital. Dispoziția pe care am dat-o Finanțelor este ca să acordăm românilor un capital de rulment.

Această chestiune va fi discutată cu Statul Major Economic, col. Dragomir.

Foarte bine ați făcut că ați întemeiat societatea aceea, ca să nu ne pomenim într-o zi cu sabotare. Avem cazul dlui Vidrighin, care a vrut să exporte un număr de porci și nu a putut. I-a adus în București, să-i vândă la abator, și nici un cumpărător n-a vrut să-i cumpere, deși pe piață era criză. Jidanii n-au vrut să-i cumpere, pentru că era vorba de un român și pentru că vroiau să scumpească prețurile. Deci o dublă speculație. Acest joc trebuie să înceteze și trebuie găsit sistemul. Pe dvs. vă privesc detaliile. Aceasta trebuie rezolvat imediat.

Distribuția cărnii la abator este oribilă. Ea se face în căruțe deschise și carnea este transportată neacoperită și în condiții de higienă care lasă de dorit. Trebuie luate măsuri ca distribuția să se facă în mod civilizat.

Mai este, domnilor, chestiunea mezelurilor. S-au dat dispoziții ca să nu fie trei zile pe săptămână carnea. Această dispoziție văd că nu se respectă, fiindcă se transformă carnea în diferite mezeluri. Trebuie să se dea numai carne uscată, cum este salamul și pastrama, iar celelalte mezeluri trebuie interzise cu desăvârșire.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Această măsură trebuie luată imediat, pentru ca să tăiem și aici poftele speculanților.

În privința prețurilor, chestiunea trebuie aranjată cu societatea aceea despre care vorbeați. Trebuie date fondurile necesare societății, pentru ca să nu ne pomenim într-o zi cu lipsă de carne în București.

Dacă mai ai nevoie de fonduri, le vei cere, pentru a-ți procura un stoc mare de vite, pe care să le ții în preajma Capitalei, la păscut, și când veți simți că se sabotează măsurile noastre, atunci vei veni cu aceste vite pe piață.

Se poate conta pe măcelarii din abator?

I. Gh. Vântu: Sunt unii buni.

G-ral I. Antonescu: Pe cei răi îi mobilizăm de îndată ce fac ceva.

Deci, iată, problema cărnii.

Problema pâinii a fost rezolvată.

Chestiunea cealaltă, a abatorului, care privește viitorul, sunt de acord cu d-ta și cu domnul ministru de Interne, pentru a fi studiată problema modernizării abatoarelor.

Trec la problema lemnelor. Problema lemnelor este foarte acută, și-mi este teamă că nu o vom putea rezolva. Am luat contact cu ministrul Comunicațiilor, dar văd că zilele trec și nimic practic nu se observă.

Ce folos că d-ta dai vagonul de lemne cu 13.000 lei, dacă negustorul ia 18.000 lei, pentru că înșeală la cântar.

Aceasta este o problemă care trebuie să te preocupe, ca să se vadă că este o dreptate.

De altfel, și oltenii de pe stradă când sunt prinși cu cântare false, să fie închiși, să li se ia dreptul de a mai face comerț. Dacă ridici la unul, doi, într-o zi, acest drept pentru un timp oarecare, ceilalți se pun pe lucru cinstit. Trebuie sancțiuni care să lovească la pungă, nu din acelea care lovesc la piele. Omul suferă și bătaie, dar să-l atingi la pungă nu suferă.

Vreau să vin, într-o zi, să văd ce s-a făcut, să fiu invitat să văd diferite centre în care s-a pus ordine. Vorbele nu mă interesează. Eu am dat o dispoziție și înțeleg ca dvs., prin înțelegerea și prin patriotismul dvs., să o realizați. Îmi dau seama că sunt unele lucruri care nu se pot realiza deodată.

Pe dl Georgescu l-am adus aici ca să-i spun că pe măturătorii de stradă să nu-i mai țină în halul în care sunt astăzi. Să-i văd îmbrăcați curat și să văd oameni care pot lucra. Tot ce este mai cretin s-a adus la București. Aceasta depinde de U.C.B. Te rog, dle Georgescu, să-i spui dlui Caramfil, din partea mea, ca pe măturătorii de stradă să-i plătească bine, să-i selecționeze, pentru că numai astfel vor putea lucra.

O altă problemă a orașului, pe care trebuie să o rezolvăm, și aici la București, și la Ploiești, și în alte părți, este aspectul pe care îl prezintă la ieșirile din orașe.

Chiar ieri, ducându-mă la Statul Major, prin strada Berthelot, pe lângă că nu era nici un sergent în post, dar pe o stradă îngustă erau două rânduri de automobile care întrerupeau circulația.

Ce este mai simplu decât să se facă un serviciu al agenților de circulație cu motocicleta? Trebuie să întrebuințăm mijloacele moderne de astăzi pentru control, nu cu ceasornice de control, ci cu motocicletă cu ataș, care, într-un

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

ceas, poate parcurge kilometri și poate pune ordine în tot orașul.

Dacă nu se respectă dispozițiile, atunci fixați o amendă, dar nu trimiteți la închisoare pentru asemenea contravenții. Am găsit la închisoarea Văcărești oameni care stau de patru, cinci luni închiși pentru o neregulă de circulație. Am găsit la Văcărești oameni care stau de un an și opt luni închiși în prevenție pentru furtul unei perechi de pantaloni. Un alt caz, al unui copil de 17 ani, condamnat pentru furt. Este o greșeală, căci s-a distrus o viață de om, pentru că, la declararea apelului, sergentul care-l conducea s-a oprit nu știu unde și când l-a strigat la apel, nu era prezent, și astfel sentința a rămas definitivă. Noi, în loc să facem o operă de reeducare, transformăm aceste elemente în criminali.

Pentru cazurile acestea, pe care le-am constatat acolo, am dispus o amnistie generală. Sunt oameni care au făcut nereguli, dar care n-au dat sergenților și comisarilor, nu s-au lăsat buzunăriți, și aceștia stau la Văcărești. Am văzut acolo un borțos și l-am întrebat ce a făcut. Mi-a răspuns că a intrat în discuție cu un sergent, și pentru aceasta stă de trei luni la Văcărești. Am chemat pe directorul închisorii, l-am întrebat și mi-a confirmat că astfel stă cazul. Mă întreb ce trebuie să se petreacă pe toată suprafața țării. Ceea ce s-a petrecut la Chișinău, de mi-a produs revolta, care m-a dus la închisoare, a fost că am văzut 40 de inși într-o odaie, hrăniți cu 4 lei pe zi. Ce mâncare poți da unui om cu 4 lei pe zi? Trebuie descongestionate aceste închisori și oamenii aceștia trebuie tratați cu umanitate. Dacă poporul acesta nu face ceea ce trebuie, este că vina revine total conducătorilor. N-am făcut nimic pentru ei, și acum venim și, pentru o greșeală de nimic, îi distrugem și pe ei și le distrugem și familiile lor.

Ceea ce produc ei în închisoare poate servi la întreținere și la reeducare. Închisoarea Văcărești produce cinci milioane pe an. În loc să se ia această sumă de către ministrul de Justiție, care să-i dea alte destinații, este preferabil să se îmbunătățească soarta acestor oameni.

D-ta, dle primar, vei lua notă, vei pune ordine asupra circulației în Capitală și te vei pune de acord cu dl ministru de Interne. Pe drumurile publice am văzut o oarecare ordine, totuși căruțele nu merg destul pe dreapta. Dacă țăranul este controlat, dacă i se dă puțină amendă, care să nu constituie un venit al jandarmului, atunci se va pune ordine și pe drumurile publice. Trebuie făcută o publicitate cât mai mare, prin Radio, prin jurnale, a acestei măsuri. Trebuie comunicată aceasta și la sate, să li se explice țăranilor că aceasta nu este o măsură care le îngrădește libertatea, ci este o măsură bună pentru ei, întrucât accidentele vor dispare.

Trebuie deci o difuzare cât mai întinsă a acestei dispoziții și aceasta nu cu numele g-ralului Antonescu.

Mai întâi, să nu mi se mai spună "Conducătorul Statului". Toată lumea știe cine este g-ralul Antonescu.

O ultimă chestiune cu d-ta, dle primar, este aceea în privința prețurilor. Una este ceea ce mi-ai spus d-ta și alta observ pe piață. Eu am văzut că pătlăgelele roșii se vând pe piață cu alt preț decât cel pe care mi l-ai spus d-ta. Eu am aflat că se vând cu 8 lei kilogramul și d-ta mi-ai vorbit de patru lei. Cum se face aceasta?

I. Gh. Vântu: Probabil că este vorba de altă piață.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Petrovicescu: Dimineață se anunță la Radio prețul zilei, însă nici o gospodină nu poate să cumpere cu prețul acela.

G-ral I. Antonescu: Aceasta înseamnează că înșelăm opinia publică. Trebuie ca, prin centrele noastre de producție, să stabilim un preț și să spunem celorlalți comercianți: dacă nu vindeți cu prețul cutare, atunci vă fac concurență. Acesta este sistemul.

Al. Constant: Mai există o posiblitate de control a publicului, ca imediat ce se constată o diferență prea mare între en gros și detail, să se facă reclamații.

G-ral I. Antonescu: Această măsură a laut-o și regimul trecut, însă nu a dat rezultate. Măsura nu poate să dea rezultate decât dacă primarul, prin controlorii lui, este în mijlocul pieții. Cu reclamațiile nu facem nimic. Eu n-am făcut niciodată reclamație, deși plătesc pentru o căsuță mică, cât plătesc alții pentru o casă mare, pentru că am făcut observații domnilor care mi-au intrat în casă cu șoșoni și drept consecință mi s-a dublat impozitul.

Măsurile de coerciținue te fac antipatic și nici nu dau rezultate. Birourile de reclamație n-au dat satisfacție.

Am terminat tot ce aveam cu d-ta, dle primar, și aștept să văd aduse la îndeplinire dispozițiile pe care le-ați auzit.

G-ral C. Petrovicescu: Am un raport detailat asupra chestiunii refugiaților, care interesează mai multe departamente.

(Citește raportul).

Al. Constant: Pentru basarabeni s-au cheltuit 80 milioane lei în mod inutil. Pentru transilvăneni s-au cheltuit cu mult mai puțin. Din cele 80 milioane lei, s-a constatat că unii luau o leafă de 6-8000 lei și fiecare membru al familiei primea câte 1.500 lei...

G-ral I. Antonescu: Sunt oameni care au abuzat de această nenorocire și de această catastrofă a neamului și au făcut afaceri. Pe acești oameni te rog să-i publici, pentru a fi supuși oprobriului public, să-i cunoască toată lumea, pentru că aceștia sunt oameni care minează țara. Tocmai cei care primesc mai mult sunt cei interesați. Eu am aici o situație din care se constată că toată boierimea din București, care s-a cazat în toate vechile regimuri, tocmai această boierime dă buzna la porțile regimului de astăzi, ca să arate că este legionară. Toți oamenii aceștia trebuie dați la iveală, căci cei care au profitat de această mizerie a neamului trebuie să sufere consecințele.

Te rog să te servești de generalul Zwideneck și să-i ceri să-ți dea soluția.

Avem și acum la Calea Ferată regimente de lucrători în care sunt minoritari. Prin urmare, o dublă risipă și o nemulțumire în toată țara. Pe de o parte, plătesc pe refugiați, și dincoace plătesc pe minoritari.

G-ral C. Petrovicescu: De la Calea Ferată mi s-a comunicat că ține la dispoziție 1700 de lucrători. Am dat ordin Comisariatului ca să vină astăzi cu propunerea.

G-ral I. Antonescu: Să dai încă cinci zile de ajutor și să le spui: cine nu se apucă de lucru, nu mai capătă ajutor. Apoi să-i dai pe mâna Siguranței, ca să observe să nu se transforme în agenți bolșevici. Din moment ce unul a fost pus în slujbă, să nu i se mai dea ajutoare.

Aceasta este soluția. Să ai o rubrică specială la Presă. Trebuie să acționezi cu energie și cu dreptate, căci singura problemă care mă roade este aceea a

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

refugiaților.

G-ral C. Petrovicescu: Din județul Suceava s-au refugiat numai funcționarii publici. La Deva sunt unii încadrați, iar alții așteaptă să fie încadrați.

G-ral I. Antonescu: Această situație a d-tale nu este exactă. Mie îmi trebuie date exacte, câți au fost plasați și câți așteaptă să fie plasați.

G-ral C. Petrovicescu: Sunt încadrări pe care nu le fac eu, ci alte ministere. Eu am vrut să vă prezint o situație, ca să vedeți că problema refugiaților nu are un caracter general.

G-ral I. Antonescu: Eu vreau un tablou pentru fiecare categorie și vreau să fie cu toții plasați.

G-ral C. Petrovicescu: La Lugoj s-a făcut, pentru funcționarii publici, o cantină, unde se servesc refugiaților două mese, cu 35 lei pe zi.

C. Georgescu: Noi, aici, la București, servim cu 20 lei masa pe zi.

G-ral I. Antonescu: Să aduci la cunoștința publică acest lucru.

Al. Constant: Să fie cineva delegat, care să comunice la Direcția Presei tot ceea ce se face.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să publicăm măsurile luate, pentru că sunt unii oameni ai vechilor regimuri care speculează.

G-ral C. Petrovicescu: Am un raport primit azi-dimineață. La Oravița sunt foarte puțini refugiați care au asistența asigurată. În Brașov toți refugiații sunt cazați și hrăniți bine.

G-ral I. Antonescu: Dar câți sunt?

G-ral C. Petrovicescu: Oricâți ar fi, nu pot să spună că n-au ce mânca.

G-ral I. Antonescu: Te rog să nu mai înveți pe funcționari cu impreciziuni. La Turda am auzit că s-au întâmplat lucruri extraordinare.

G-ral C. Petrovicescu: Sunt exagerări.

G-ral I. Antonescu: Eu am să-ți dau pe dl Rădulescu-Joldea. Te rog să-l pui în tren pe acest domn, să se ducă la fața locului, ca să nu mai îndrăznească să spună neadevăruri.

G-ral C. Petrovicescu: Eu am discutat cu prefectul local această chestiune.

G-ral I. Antonescu: Mai este, domnilor, chestiunea macedonenilor. Un domn Rădulescu mi-a spus că macedonenii pun numaidecât mâna pe cuțit și că s-au pus ca lăcustele pe satele din Ialomița. Trebuie să vă duceți la fața locului, să vedeți care este situația reală și acolo unde veți găsi asemenea oameni, să aplicați imediat sancțiunile. Să-i luați de acolo și să-i închideți, pentru că o asemenea situație nu se poate tolera.

G-ral C. Petrovicescu: Au fost plasați pe comune și pe plase. N-au fost risipiți. În ceea ce privește aprovizionarea, mi s-a spus că este asigurată pentru o lună de zile. Prin urmare, avem tot timpul să ne ocupăm de această chestiune.

G-ral I. Antonescu: Dar în chestiunea proprietăților jidovești expropriate?

Horia Sima: Trebuia să apară astăzi.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea am hotărât-o încă de joi.

C. Georgescu: Sunt informat că evreii fac înstrăinări masive.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Du-te, imediat, la dl ministru de Justiție și spune-i. Cum constați asemenea situații, suie-te în automobil, vorbește cu ministrul Justiției și rezolvați imediat problema.

G-ral C. Petrovicescu: În privința refugiaților, mai sunt încă măsuri de luat.

În ceea ce privește sănătatea, după câte mi-a spus dl ministru Iașinschi, ea lasă de dorit din cauza lipsei băilor și a cuptoarelor de deparazitare.

G-ral I. Antonescu: Să se ia măsuri imediate, să se trimită medici în toate părțile unde sunt refugiați și, în trei zile, să mi se raporteze rezultatul. Dar să nu trimiți doctori cu mâna în buzunar, ci să aibă tot ce le trebuie, și acești doctori să facă bunătate să nu ia bani pentru ceea ce fac.

Deci, control legionar și în această privință.

G-ral C. Petrovicescu: În general, mi se spune că populația este nemulțumită, dar nu inspiră îngrijorare.

G-ral I. Antonescu: Dumneata, dle Constant, trebuie să arăți de unde provin dificultățile. D-ta trebuie să iei toate măsurile și trebuie să faci ca propaganda să funcționeze cum trebuie.

Problema aceasta a refugiaților, în special la București, mă preocupă.

Te rog să-i scoți din București, căci aici ei constituie vulcane comuniste. Trebuie scoși din centrele industriale, București, Ploiești, Galați etc., să-i răspândești la țară, la lucrări de Cale Ferată și la alte lucrări. Vom începe construcții de șosele în stil mare și va trebui să ne găsim organizați, dar până atunci trebuie scoși din aceste centre. Trebuie, întâi, făcută o propagandă, trebuie găsite elementele care să facă articolele în fiecare zi, și aceasta nu ca o reclamă a guvernului, ci ca o realitate.

C. Georgescu: Ni s-a arătat că oamenii sunt plasați în servicii la Timișoara. O parte din aceștia sunt diurniști și acum ni se comunică de la Timișoara că oamenii urmează să fie dați afară din servicii.

G-ral C. Petrovicescu: Domnul general Antonescu a hotărât că noi nu dăm afară diurniștii modești. Sunt altfel de diurniști, care au pensii sau alte venituri, chiar de la Primăria Municipiului București, numai 500 au fost dați afară.

G-ral I. Antonescu: Trebuie date toate explicațiile, trebuie un comunicat dat în această privință și acest comunicat să fie publicat după ce se vor lua informații de la toate departamentele și după ce va fi văzut de mine.

G-ral C. Petrovicescu: Măsurile luate sunt suficiente pentru toată lumea cu necesități modeste. Situația este mai grea pentru intelectuali.

C. Georgescu: Chestiunea cea mai gravă este soluționarea situației avocaților. Un ajutor material mai mare ar costa prea mult pe Stat. S-au radiat din Barou 1400 de avocați jidani și au mai rămas 800. Din această cauză nici un proces pe care îl susțineau avocații jidani radiați nu intră în mâna românilor.

G-ral I. Antonescu: De cine depinde această chestiune?

Al. Constant: Depinde de Barou.

C. Georgescu: Cu toate intervențiile făcute, până acum nu am putut angaja decât zece avocați.

Având însă în vedere că au fost dați afară din servicii funcționarii jidani,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

indiferent din ce categorie făceau parte, și că avocatura este o profesie în strânsă legătură cu împărțirea dreptății, cred că ar trebui să se înlăture toți jidanii din barouri.

G-ral I. Antonescu: Va trebui ca jidanii să nu mai aibă drepturi să profeseze. N-au drepturi decât să-și apere procesele conaționalilor lor.

Al. Constant: Există o soluție bună și pentru refugiați. Ei vor putea forma un birou de asistență pe lângă fiecare Barou, care să preia procesele jidanilor. În felul acesta se pot plasa 500 de avocați și, poate, chiar mai mulți.

G-ral I. Antonescu: Prima măsură pe care trebuie să o luăm este ca, începând cu anul judiciar, evreii să nu mai aibă drepturi să pledeze decât afacerile conaționalilor lor. Măsura luată până acum este o măsură absurdă. Prin urmare, te rog să dai ordin dlui ministru de Justiție să-mi facă acest decret astăzi.

Problema avocaților nu s-a rezolvat cu sistemul acesta de până acum. Clientela nu a mers de la avocatul jidan la avocatul român. Soluția stă într-un plasament imediat al avocaților creștini și acest plasament trebuie găsit în industrie, în comerț și la Stat, în locul jidanilor dați afară.

Horia Sima: Și astăzi sunt jidani în Contencioase.

C. Georgescu: La Cartea Funduară au fost plasați atâția magistrați, care...

G-ral I. Antonescu: Prima măsură luată este ca să se facă legea prin care avocații evrei să nu mai pledeze decât afacerile conaționalilor lor, iar a doua este ca, în toate Contencioasele existente, avocați să nu fie decât români, iar a treia măsură este plasarea tuturor avocaților și a celorlalte profesiuni libere în locurile rămase libere, prin eliminarea evreilor. Deocamdată am dat principiile.

C. Georgescu: Ar mai fi o soluție, ca acești avocați să primească un fond de 30.000 lei, pentru preîntâmpinarea cheltuielilor necesare unei plasări pe lângă judecătoriile de provincie. Eu pot să fac rost de banii aceștia.

G-ral I. Antonescu: Eu aprob să se dea un fond de 30-40.000 lei de fiecare avocat, care vrea să se instaleze la țară. Cine nu se duce însă va primi sancțiuni. Trebuie să semneze o declarație că va sta acolo doi-trei ani.

C. Georgescu: Mai este o categorie, aceea a oamenilor politici. Mai sunt deputați din Sfatul Țării, cei care au votat Unirea Basarabiei cu Vechiul Regat. Este un savant Donici...

G-ral I. Antonescu: Să le facem o pensie.

C. Georgescu: Dacă este vorba de o rentă drept recompensă națională, atunci nu putem face distincție...

G-ral I. Antonescu: Va veni și Ardealul.

C. Georgescu: Cred că ar trebui stabilit principiul lipsei de mijloace în care ne găsim. Sunt, astăzi, aproximativ 30 și pentru aceștia să nu se plătească o rentă, ci să fie plasați în Consiliile de administrație ale diferitelor societăți.

G-ral I. Antonescu: Dumneata nu știi un lucru, că și problema aceasta o vom ataca și se va termina cu vaca aceasta la care au muls toți nemernicii.

G-ral C. Petrovicescu: La Galeriile Lafayette am văzut un general în Consiliul de Administrație. Este vorba de g-ralul Constandache.

C. Georgescu: Le-am propus și soluția, ca să primească un lot de pământ.

G-ral I. Antonescu: Să se scoată din Consiliile de administrație câte doi

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

din cei vechi și să se plaseze imediat pe aceștia. Să li se dea un avans, ca să aibă cu ce trăi, dar fixăm în această privință și acolo o limită maximă, un plafon, care nu poate să fie mai mare decât 40.000 lei, cea mai mare leafă în Stat.

C. Georgescu: Alte categorii nu sunt.

G-ral I. Antonescu: Acum, domnule Constant, te rog să ataci problema aceasta a refugiaților, în Presă, precum și măsurile care s-au luat și cum se speculează de unii și să batem monedă pe această chestiune.

C. Georgescu: Am primit de la Marele Stat Major o adresă prin care dvs. ați dispus ca oamenii de lucru să fie concentrați. Eu am răspuns.

G-ral I. Șteflea: Chestiunea se prezintă altfel.

G-ral I. Antonescu: Eu nu am spus așa. Eu am spus numai atât, că tot ce este concentrat în detașamentele de lucrători să fie desconcentrat și în locul lor să fie întrebuințați oameni din regimentele de Căi Ferate, care sunt plătiți de Calea Ferată. Soldații de acolo sunt plătiți de Calea Ferată. În loc să fie plătiți ca lucrători, Calea Ferată și-a bătut joc de ei; îi ia sub formă de concentrați, îi bagă la regimentele de Căi Ferate și îi face să lucreze cu cinci bani pe zi.

Acest sistem trebuie să înceteze. Nu sub forma aceasta am spus eu, dle g-ral Șteflea.

Eu astfel de greșeli nu fac, pentru că eu știu toate racilele întregului Neam Românesc. Deci chestiunea trebuie lichidată, astăzi, și trebuie să se anuleze acest ordin necugetat.

C. Georgescu: În legătură cu comercianții, am găsit un fond de 138 milioane lei, pe care îi vom întrebuința pentru comercianții refugiați, în locul jidanilor.

G-ral I. Antonescu: Ai siguranța unui bun și serios plasament? Nu-i mai bine ca acest fond să fie dat pentru comerțul legionar? Nu-i mai bine ca acești comercianți să intre acolo?

Noi, românii, am început comerțul după război. Mulți din aceștia au căzut din cauza concurenței jidănești. Românii au îmbrățișat toate ramurile de activitate, influențați de ardeleni, cu spiritul lor negustoresc, și s-au nenorocit din cauza jidanilor, care i-au concurat, pentru că ei au avut credite și pentru că jidanii cumpărau semifabricatele și fabricatele cu prețuri mai ieftine decât românii și pentru că aveau credite.

Noi nu trebuie să continuăm cu acest sistem. Până ce nu vom pune mâna pe comerțul jidovesc, pe aceste industrii jidovești, de la care pornesc, în mare parte, și fabricatele de mezeluri și industriile alimentare, nu vom putea spune că am rezolvat problema.

D-ta îmi ceri să dau din acest fond de 130 milioane câte un credit. Ce pot ei să facă cu 30-40.000 lei? Vom arunca bani în vânt și problema tot nerezolvată rămâne.

Tr. Brăileanu: Este o chestiune importantă, aceea a profesorilor Universităților din teritoriile evacuate.

G-ral I. Antonescu: Am terminat cu ea. Au protestat și nemții și n-am ținut seama de protestele lor.

Tr. Brăileanu: Avem neapărată nevoie de clădirea Școlii Militare din Sibiu.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Domnul general Șteflea va lua notă.

Tr. Brăileanu: Eu urmează să fiu prezent la deschiderea "Cărții Germane". Rămâne dl secretar general al Ministerului, care va da, la nevoie, orice referințe.

V. Dumitrescu: Este chestiunea Operelor și a Teatrelor Naționale.

Am cerut Ministerul de Finanțe un fond de 25 milioane lei, pentru ca să dotăm aceste instituții cu tot ceea ce trebuie.

A doua problemă este aceea a preoților refugiați. Sunt 800 de preoți refugiați, majoritatea din Basarabia.

G-ral I. Antonescu: Pe cei din Basarabia îi înțeleg, dar cei din Cadrilater de ce au plecat?

V. Dumitrescu: Fiindcă erau români. Toți aceștia sunt bugetari, îi plătim noi, dar împărțindu-i pe la diferite parohii ca preoți ajutători, avem dificultăți, căci nu se înțeleg asupra atribuțiilor. Soluția ar fi ca să se facă noi parohii, prin scindarea parohiilor bogate.

Mai este o chestiune a licențiaților și a doctorilor în teologie. Aceștia au muncit ca să ajungă preoți. Sunt mulți din ei pe care urmează să-i ia în Armată dacă nu sunt hirotonisiți. Ar trebui să se creeze o serie de parohii noi, unde să fie numiți acești preoți.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să-i scoatem din sarcina Statului.

V. Dumitrescu: Trebuie noi parohii.

G-ral I. Antonescu: Eu accept principiul, dar trebuie să ne înțelegem cu Biserica.

V. Dumitrescu: Sunt câteva chestiuni mărunte. Una din ele este următoarea: în timpul ministeriatului dlui Budișteanu, s-a publicat un concurs de șase posturi de dactilografe. Între timp, s-a data dispoziția ca să nu se mai numească decât refugiați. Or, printre refugiați nu avem dactilografe. Noi avem șase dactilografe care au îndeplinit condițiile legii, au dat concurs, și care actualmente funcționează. Vă rog să aprobați menținerea lor.

G-ral I. Antonescu: Se aprobă.

V. Dumitrescu: În Legea Teatrelor Naționale se prevede că sunt comitete de lectură și comitete de direcție...

G-ral I. Antonescu: Trebuie să înceteze sistemul trecut, în care artistele jucau rolurile, după care treceau pe unde trebuia. Trebuie să moralizăm și aceste instituții.

V. Dumitrescu: Vă rog să semnați acest Decret care privește unificarea acestor comitete.

G-ral I. Antonescu: Când va lua naștere Consiliul de Stat, acesta va fi format din mai multe secții, și fiecare secție va avea un președinte. Îmi trebuie o listă de oameni de specialitate, de care eu să mă pot folosi la nevoie. Vine o problemă care este dezbătută de Consiliul de Stat sub toate aspectele ei. Pentru studierea problemei îmi trebuie oameni de specialitate și de aceea am nevoie de o listă de oameni care trebuie să formeze rezerva, oameni pe care trebuie să-i formăm, un fel de școală.

V. Dumitrescu: Vă prezint un Jurnal al Consiliului de Miniștri în legătură cu ocuparea unor parohii vacante.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Mi s-a mai prezentat astăzi, de la nu știu care autoritate, să semnez mutarea unui mecanic. Dacă ajung să fac asemenea lucrări, atunci vedeți cât timp mi se răpește.

V. Dumitrescu: Mai am un Decret privitor la trecerea unui imobil la Ministerul Sănătății.

Mai este o chestiune a dlui prof. Marinescu.

G-ral I. Antonescu: Eu, la Paris, am intrat în legătură cu dl George Brătianu, dar l-am cunoscut și pe Marinescu. Eu îi voi răspunde dlui Marinescu, pe baze legale, nu astfel cum a hotărât dl prof. Brăileanu.

Dacă dvs. împărtășiți punctul de vedere al dlui Brăileanu...

V. Dumitrescu: Vă rog să-l satisfaceți, căci catedra de Istorie Universală va fi scindată.

G-ral C. Petrovicescu: Mai este o chestiune în privința ajutorării familiilor celor concentrați. Acest ajutor a avut forma ajutorului bănesc.

G-ral I. Antonescu: Problema mi-a mai fost pusă și ieri de către prefectul de Prahova.

Unii au dat numai la o parte din familii, și când s-a terminat fondul, au spus: "S-a terminat". Alții au făcut judecata lui Solomon și au împărțit fondul în două. Prima măsură a mulțumit pe alții.

Ce-mi spune prefectul de Prahova? Că multe din familiile care au primit ajutoare trimiteau banii soldaților pe zonă, ceea ce este un sentiment explicabil, iar alte familii cumpărau lucruri inutile. Prefectul a propus să le dăm ajutorul în natură și mie mi-a surâs această problemă.

Cred însă că nici aceasta nu rezolvă problema.

G-ral C. Petrovicescu: Vă aduc la cunoștință că s-a întâmplat un incendiu la un batal de păcură la Moreni și se bănuiește că focul a fost pus de o mână criminală. Se fac cercetări și au fost înștiințate și Marele Stat Major și Direcția Generală a Poliției de Siguranță și Serviciul Secret. Două sute de vagoane de reziduuri de țiței au ars. Cred că este vorba de un act de sabotaj.

G-ral I. Antonescu: Trebuie procedat cu energie.

V. Iașinschi: Am niște Decrete de semnat.

Este chestiunea unificării Ministerului Muncii cu al Sănătății.

Vreau să alcătuiesc o comisie de unificare a tuturor serviciilor într-un singur minister. Sunt câteva neajunsuri, pe care va trebui să le luăm în considerare, întrucât nu putem unifica complect.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să ai un secretar general la Muncă și altul la Sănătate, iar d-ta să fii cel care coordonezi.

V. Iașinschi: Vreau să unific câteva servicii.

G-ral I. Antonescu: În ceea ce privește organizarea și buna funcționare a serviciilor, d-ta ești suveran. Să nu ne împiedicăm de legiuirile vechilor regimuri. Trebuie să procedăm repede și radical.

V. Iașinschi: Problema inspectorilor este o problemă de ordin muncitoresc și social.

G-ral I. Antonescu: Ungurii au pus îndată comisari ai guvernului la toate industriile românești din Ardeal.

Eu am spus dlui Valer Pop că, dacă ei mențin această măsură, atunci pun

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

și eu comisari. Ungurii au menținut măsura și atunci am numit și eu imediat comisari.

Este însă o chestiune, represalii. Pentru că industriile ungurești de la noi sunt mai numeroase decât ale noastre acolo, ei vor trebui să vină să trateze.

V. Iașinschi: Am un Decret, prin care medicii, care sunt și funcționari și medici, să-și poată căpăta gradațiile, de care până acum erau lipsiți. Este o chestiune care ține de Ministerul de Finanțe.

G-ral I. Antonescu: Dacă nu ajungi la un acord cu dl ministru de Finanțe, atunci vorbești cu mine.

V. Iașinschi: Societatea Română de Telefoane aruncă muncitorii pe drumuri. Am trimis o comisie care să o avertizeze să-i primească pe toți.

G-ral I. Antonescu: După cum Statul a luat în sarcina lui pe toți funcționarii din teritoriile ocupate, tot așa și societățile pe acțiuni trebuie să ia în sarcină pe cei care ne vin de dincolo. Toți cei care au fost în teritoriile evacuate, în diferite consilii de administrație, toți funcționarii și lucrătorii care au venit aici să fie imediat repuși în drepturi. Toți trebuie să împartă în mod egal această sarcină.

Am să vă dau o notă de camaraderie: Casa de Credit a ofițerilor a pus la dispoziția ofițerilor care și-au pierdut imobilele suma de 20 milioane din fondul ei. Așa să facă toate instituțiile.

V. Iașinschi: Am câteva informații că evreii depozitează cantități mari de gaz, fără a se putea preciza cu ce intenții.

G-ral I. Antonescu: Dl ministru de Interne va pune imediat agenți spre a verifica și a lua măsuri.

V. Iașinschi: Mai este chestiunea reprimirii în serviciile particulare a legionarilor dați afară în timpul prigoanei, cum și cercetarea situației dlui colonel Zenescu, comandantul Regimentului 3 Olt, care, păstrând o atitudine ostilă, a rupt afișele cu proclamația dlui g-ral Antonescu.

G-ral I. Antonescu: Să se ia firul imediat, să se facă o anchetă, chiar mâine, de către un comandant trimis direct de șeful Statului Major.

Domnilor, mai sunt câteva chestiuni importante. A sosit din Rusia o serie de ofițeri ținuți în închisorile de acolo, oameni care au suferit mult.

Noi trebuie să facem un Serviciu care să colecteze toate știrile pe care le aduc aceștia.

Toate acestea trebuie grupate, pentru că vor servi ca mijloc de propagandă în această privință, și în al doilea rând, pentru ca, la Conferința de Pace viitoare, să arătăm ce s-a făcut și să ne revendicăm drepturile noastre.

Sunt în teritoriul Transilvaniei mulți români însurați cu unguroaice. Se face o intensă propagandă ungurească, ca ungurii din Ardeal să nu plece, pe când românii de dincolo sunt goniți.

Noi trebuie să arătăm prin Presă că Țara Românească trebuie să fie numai a românilor și să sfătuim pe toți care nu sunt români să plece ei singuri, pentru că va veni momentul când noi nu-i vom mai ține.

Chestiunea principală este să ne apărăm pe noi și deci nu putem lăsa pe români să moară de foame.

C. Georgescu: Au trecut din Ardealul ocupat 16.000 de români dincoace, care au fost aruncați de pe proprietățile pe care fuseseră împroprietăriți.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Trebuie să se facă un protest de către dl Valer Pop, și trebuie protestat în toată Europa în contra acestui sistem practicat de unguri.

Domnilor, mai este o ultimă chestiune: se răspândesc manifeste de natură comunistă. Tuturor acestor răspânditori de manifeste să li se dea cinci ani de închisoare, iar judecata să se facă în cel mult 24 ore.

Ședința se ridică la ora 13.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.170 (fost 168)/1940, f. 236-257.

7. 1940 octombrie 3. *Se discută despre: hărțile folosite de propaganda ungurească; prețul alimentelor; situația agriculturii, a industriei metalurgice; confiscarea proprietăților evreiești; înființarea comisarilor pentru românizare; învățământul pentru evrei; aprovizionare; anchetarea contractelor oneroase; gestiunea Palatului Regal; sabotaj etc.*

ȘEDINȚA CONSILIULUI DE CABINET

din 3 octombrie 1940

Ședința se deschide la ora 11,15, sub președinția dlui g-ral I. Antonescu. <Participă: lt.-col. N. Dragomir, ministru al Coordonării și Statului Major Economic; Gh. Leon, ministrul Economiei Naționale; ing. N. Mareș, ministrul Agriculturii; prof. Pompiliu Nicolau, ministrul Lucrărilor Publice; G. Cretzianu, ministrul Finanțelor; C. Papanace, subsecretar de Stat la Ministerul Finanțelor; Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat pentru Colonizare și Populația Evacuată>.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, înainte de toate, vreau să vă arăt niște hărți cu care ungurii au obținut ceea ce au obținut la arbitrajul de la Viena. Aceste hărți au apărut pe străzile Vienei, două ceasuri după ce se dăduse deja arbitrajul cu noua frontieră și tot, ceea ce înseamnă că arbitrajul era hotărât dinainte. Dar chiar aceste hărți, iată cum arată nedreptatea elocventă, care s-a făcut Țării Românești. Ei au însemnat cu o culoare ștearsă - mov - toate satele românești și au făcut cu roșu, ca să ia ochiul, tot ce este unguresc. De asemenea, au făcut cu o culoare galbenă satele nemțești, așa încât ele se pierd în roșu și apar tot ca ceva unguresc.

Totuși, iată, și după aceste hărți, cum se vede masa românească și nedreptatea făcută României.

Am cerut să se reproducă aceste hărți, care ne vor servi la o propagandă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

făcută chiar pe baza lor. Bineînțeles, acum am făcut cu roșu tot ce este românesc și cu o culoare ștearsă tot ce este unguresc. Iată toată masa românească, care a fost nedreptățită! Așa pregătim, încetul cu încetul, o propagandă în această privință.

Acum trecem la rezolvarea unor probleme curente, rămânând ca, în Consiliul de Cabinet de mâine, să discutăm și probleme de principiu în ce privește industria românească.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la prețul grâului și pâinii, odată cu apariția Decretului, am trimis liniile mari ale propagandei care trebuie făcută, pentru a arăta că prețul grâului rămâne stabil pe toată țara...

G-ral I. Antonescu: Am văzut că pâinea a apărut cu 13 lei kilogramul.

Lt.-col. N. Dragomir: Așa a fost și până acum.

G-ral I. Antonescu: Dar trebuia precizat acest lucru, fiindcă, vă mărturisesc, mie mi-a făcut impresia că am scumpit pâinea. Este o chestiune de psihologie a mulțimii, care nu trebuie lovită. Trebuia, în același timp, în Presa de azi-dimineață, să apară că pâinea nu este mai scumpă, întrucât greutatea ei a fost mărită de la 700 grame la un kilogram. Și, ca să vă dovedesc aici o greșeală de ordin psihologic, dacă veți lăsa două zile chestiunea nelămurită, veți vedea deja atacuri în Presă.

Vă atrag atenția, mai ales în domeniul economic, de câte ori luați o măsură, pregătiți opinia publică, lămuriți-o în prealabil, arătând rațiunea pentru care luăm o anumită măsură. Numai atunci măsura va fi primită de către public așa cum trebuie. Sunt unele măsuri pe care o rațiune superioară ne impune să le luăm și atunci trebuie explicat acest lucru.

Lt.-col. N. Dragomir: Chiar mâine va apare. De altfel, am accentuat mult propaganda în ce privește stabilitatea prețurilor. Dacă vreți, în afară de Ministerul Propagandei - eventual, aș putea să spun și eu câteva cuvinte la Radio -, Mișcarea Legionară ar putea să ia în brațe chestiunea stabilității prețurilor și să o înfățișeze țării prin mijloacele de propagandă pe care le are.

De asemenea, Ministerul Agriculturii, prin dl ministru Mareș, să difuzeze această idee pentru agricultori, că noi stabilim, în afară, prețuri omenești, ca să nu mai existe impresia aceasta, că mergem în urcare.

G-ral I. Antonescu: Trebuie, de asemenea, să arătăm cum în trecut am mers în scara aceasta a pisicii: s-au scumpit anumite prețuri, a trebuit să urcăm lefurile; s-au scumpit din nou prețurile, la alte articole, o nouă urcare; s-a ridicat marca germană și a determinat o altă creștere. Prin urmare, trebuie explicat opiniei publice de ce s-a ajuns în situația de azi și trebuie arătat ceea ce s-a discutat într-un Consiliu trecut, că, atâta timp cât nu stabilizăm prețurile și nu fixăm un raport între prețurile industriale și cele agricole, noi nu putem să ne creăm baza pe care să stea Statul Român și legăturile noastre cu străinătatea. Din aceasta decurge și echilibrul financiar și echilibrul social în Stat, dar și echilibrul politic în raport cu celelalte State.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la chestiunea zahărului, am revăzut prețurile de cost și toți experții - sub prestare de jurământ - au ajuns la aceleași socoteli ca și ministerul. Situația este că noi nu putem menține scăzut prețul zahărului fără ca Statul să nu piardă nimic. Fabricile nu câștigă deloc la acest preț...

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Dar dacă reduc cheltuielile de administrație?

Gh. Leon: Cercetările delegatului Ministerului de Finanțe s-au făcut pe baza primului raport de expertiză care exista deja. Deci nu este o cercetare de făcut.

Lt.-col. N. Dragomir: Atunci mai țin chestiunea în loc încă trei zile, ca să refacem și expertiza.

G-ral I. Antonescu: Fabricile să reducă toate cheltuielile de administrație și tot ce au <avut> de cheltuit sub alte regimuri, ca să poată obține legi de favoare pentru ele și prohibitive pentru alții. Acești domni nu mai au nevoie să trăiască astăzi din șperț, nici de consilii de administrație atât de numeroase și așa mai departe. Noi nu avem posibilitatea, deocamdată, să acoperim deficitele acestor fabrici și ale oricărei industrii, însă trebuie să acționăm ca să-și reducă cheltuielile de administrație la maximum posibil; să se așeze pe aceleași baze economicoase pe care vrem să așezăm întregul aparat de Stat. Dacă societățile vor face acest lucru, renunțând definitiv la sistemele din trecut, la cumpărările de conștiință, prin cunoscutele metode, atunci se poate întâmpla să ajungem la situația pe care o urmăresc eu, ca să nu mai ridicăm prețurile la alimente.

Suntem, prin urmare, înțeleși. În toate ramurile de activitate economică, trebuie silite societățile să intre în acest făgaș, pe care s-a așezat noul Stat Român, adică de economii severe și de restrângere a pungii, fiindcă noi nu putem să ne refacem decât numai restrângându-ne și supunându-ne la privațiuni enorme, până când vom reorganiza Statul; vom crea noi posibilități de producție, iar circulația va deveni normală și chiar mărită. Numai astfel se va putea redresa Statul, iar nu printr-o fiscalitate excesivă, care a distrus industria și fiecare cetățean în parte și posibilitățile lui de viață. Fiscalitatea de până azi a fost o fiscalitate inchizitorială, care a distrus orice inițiativă. Plătim la vamă taxe mai mari decât însuși produsul; intermediarul câștigă, de asemenea, câteva sute de lei, fiindcă el trebuie să plătească șperț, să plătească comisarul și să înșele toată lumea.

Deci, restrângerea cheltuielilor, prin convingerea tuturor acestor societăți. Dacă nu, trebuie să lucreze în pagubă, iar dacă nu vor să lucreze, eu intervin cu forța și le oblig să lucreze. Statul nu poate să moară, ca să continue să trăiască, cum au trăit până acum, domnii din consiliile de administrație, care câștigau milioane în câteva zile, în timp ce țăranul își dă ultimul ban pentru plata impozitului.

Lt.-col. N. Dragomir: Am început un aranjament cu germanii în ce privește uleiul, deoarece, în situația de până acum, eram în perspectiva de a fi lipsiți de 60% din cantitatea necesară consumului intern. Am convenit cu germanii să ne lase necesarul, așa încât, astăzi, cantitatea de 3.800 de vagoane - consumația strict necesară nouă - ne este asigurată.

Urmând același principiu, de a avea un singur cumpărător pe întreaga piață, vom putea fixa prețurile...

G-ral I. Antonescu: Cum? Prin sindicalizare?

Lt.-col. N. Dragomir: Da.

G-ral I. Antonescu: Aceasta vom face și pentru agricultură.

Lt.-col. N. Dragomir: Tot în legătură cu prețurile, dl Neubacher mi-a comunicat, aseară, că următor convorbirii de alaltăieri - când am arătat că va

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

trebui să ajustăm și celelalte prețuri agricole, ceea ce nu este un argument în favoarea ridicării mărcii față de leu, urcare pe care o consider drept un dezastru pentru economia noastră -, mi-a comunicat că va studia problema și va ajunge la o formulă care ne va conveni. Trebuind să plece la Berlin, îmi va da un telefon în această privință.

G-ral I. Antonescu: De când eram în închisoare la Bistrița, am tratat, prin intermediul dlui M. Antonescu - însă <a fost> ținut secret - cu germanii asupra tuturor problemelor Statului Român și am arătat, în toate ramurile de activitate ale acestui organism complect al Statului, care este punctul de vedere al g-ralului Antonescu, pentru ca, atunci când împrejurările m-ar aduce la conducerea Statului, să n-am dificultăți cu germanii.

Toate principiile pe care le-am pus atunci au fost admise. În materie economică, am pus acest principiu de stabilitate a vieții economice românești, adică un echilibru între produsul agricol și produsul industrial și de aici să pornim apoi la stabilirea prețurilor, în general. În baza acestei probleme, am pus și chestiunea mărcii de atunci, fiindcă marca fiind vândută aici foarte scump, ne urca prețurile în țară și atunci ne angajam, cum spuneam, în scara pisicii.

Acum, fiindcă am avut impresia că, din cauza urcării prețului grâului și a celor care vor urma, la ovăz și orz, vor să ajungă la o nouă urcare a mărcii, am trimis pe dl lt.-col. Dragomir să discute cu Neubacher, cerând să nu mai ridice cursul mărcii, fiindcă atunci răstoarnă regimul g-ralului Antonescu și regimul legionar, aruncând țara în prăpastie. Fiindcă eu nu mă pot menține dacă continuă jocul cu scara pisicii, de care vorbeam adineauri. Sper să găsesc înțelegere la germani și să ne stabilim în această privință o bază, căci altfel ridicarea mărcii ar antrena și urcarea celorlalte prețuri, ceea ce ar antrena o adevărată catastrofă pentru țară.

Odată ce voi găsi această bază și un regim de severitate în interior, vom reuși să stabilim prețurile și această armonie între prețurile produselor industriale și cele agricole este marea și singura operă care poate să ne asigure redresarea Statului. Dacă nu ne așezăm pe baze economice serioase, orice reformă bună, pe planul spiritual, pe planul legal, rămâne fără efect.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește aprovizionările, am luat urgente măsuri pentru finanțarea gratuită a cumpărărilor de semințe. Astăzi au fost înlăturate ultimele dificultăți. Totuși este de văzut, în legătură cu însămânțările, dacă nu este cazul - deși am insistat și la Armată - să dăm o adevărată bătălie a ogoarelor, ieșind la lucru cu legionarii și cu toată lumea, fiindcă nu mai avem decât două săptămâni pentru însămânțări.

G-ral I. Antonescu: Ne lovim și de problema coacerii porumbului. Țăranii puneau grâul în porumbiște. Or, porumbul nu e copt.

N. Mareș: O să ne întoarcem la o soluție cam neagronomică, adică o să punem grâul cu sapa în porumbiște. O să dea ceva mai puțin, dar n-avem altă soluție.

G-ral I. Antonescu: Eu vreau tocmai să măresc producția.

N. Mareș: Sunt județe întregi în care nu se poate ara din cauza secetei.

G-ral I. Antonescu: Nu contest capacitatea agronomilor din Țara Românească, însă iată ce am constatat în județul Prahova.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Am dat ordin, acum zece zile, când am văzut că nu este nimic arat, să înceapă arăturile. Mi s-a spus că nu se pot începe din cauză că trei agronomi trimiși de la centru au opinat că nu se poate ara, pământul fiind prea tare și așa mai departe. Atunci am spus: încearcă, domnule!

Rezultatul a fost că, după o săptămână, s-a arat 80-90 la sută din județ. Numai ceea ce este pietriș, care strică plugul, a rămas nelucrat, restul e arat.

Nu spun că ceea ce s-a întâmplat în Prahova se poate realiza peste tot, dar trebuie să încercăm. Adică, dacă s-a putut ara în Prahova, de ce nu s-a putut în Dâmbovița, în Buzău?

N. Mareș: Am făcut încercări cu pluguri trase de patru boi și nu se poate. Dar oriunde a fost posibil, s-a arat. De altfel, am trecut de 900.000 hectare de arături, ceea ce este destul de îmbucurător. Este exact cât a fost și anul trecut pe vremea aceasta.

Prin urmare, chestiunea semănăturilor nu se poate rezolva decât așa: să punem grâul la porumbiște, cu sapa.

G-ral I. Antonescu: N-ar fi mai bine să culegem porumbul mai devreme și să-l uscăm?

N. Mareș: În unele regiuni, porumbul este în plină coacere. A și început recolta.

G-ral I. Antonescu: Grânarul nostru cel mare este câmpia Dunării și Banatul. Porumbul se poate culege aici?

N. Mareș: Am spus să se culeagă acolo unde este copt.

Iată, am aici o situație a ploilor; cum vedeți, numai ploi locale. Am întrebat Institutul Meteorologic, care a răspuns că ploile trebuie să vină. Trebuia să vină de o săptămână și n-au venit.

G-ral I. Antonescu: Eu nu găsesc bine să ne precipităm decât în regiunile de deal.

N. Mareș: Întotdeauna s-a pus grâul cu sapa la deal.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, numai în regiunile subcarpatice - și limitate de agronomi și de prefecții județelor - putem să recurgem la această măsură.

Am vorbit în Moldova cu cei doi comandanți de Armată și mi-au arătat că tot ceea ce li s-a cerut au dat. Dar nu prea li se cere.

N. Mareș: Din momentul când au dat ordin și până când se execută... Este și chestiunea tractoriștilor.

G-ral I. Antonescu: Tractoriștii fac opoziție. Cunosc un caz în Prahova, în care n-a vrut să dea tractorul, fiindcă costă 400.000 lei și nu mai poate să-l înlocuiască. Este vorba de unul din luptătorii naționaliști! Vedeți, naționalism facem cu toții, dar sacrificii numai unii.

N. Mareș: Voi cerceta.

Lt.-col. N. Dragomir: Este apoi problema lemnului. Răspândirea materialului lemnos pentru ars merge bine. La București sosesc câte 505 vagoane pe zi.

G-ral I. Antonescu: Faceți o propagandă, dați acest grafic la Presă, într-un articol în care să arătați: iată situația la 6 septembrie, când a venit regimul actual, și iată situația de acum. Același lucru cu aprovizionarea. Faceți grafice de această natură, care sunt foarte sugestive.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Totuși văd aici că au fost zile când cantitățile transportate au scăzut mult.

P. Nicolau: Transporturile militare au îngreunat această operație.

N. Mareș: Pentru acoperirea consumului ne trebuie 600.000 de vagoane. Avem 480.000 în exploatare, în păduri. Din această cantitate s-a transportat, în total, 157.000, în depozite și la gări.

Vă rog să ne dați permisiunea să rechiziționăm camioanele, fiindcă Statul Major mi-a spus să ne înțelegem prin bună învoială! Or, acest lucru nu se poate face. În ce privește transportul pe Căile Ferate, el trebuie să fie accelerat. Am aici, pentru dl ministru Nicolau, în acest tablou, numărul vagoanelor garate în fiecare stație care așteaptă să fie descărcate.

G-ral I. Antonescu: Să se publice în comunicat că noi aprobăm rechiziționarea camioanelor pentru transportul lemnelor, dar aceasta să se facă numai prin prefecturi.

P. Nicolau: Am constatat un impediment în blocările rampelor, în care s-au descărcat lemnele, din cauză că în anumite centre, cum este Timișoara, camioanele și căruțele sunt rechiziționate pentru Armată, iar lemnele nu se pot transporta în oraș. Atunci am luat imediat măsuri ca să facilitez deblocarea gărilor.

G-ral I. Antonescu: Acum vin cinci mii de căruțe cu cai din Moldova și trec spre această regiune, majoritatea fiind rechiziții din Banat și din Transilvania. Dar pentru camioanele care lipsesc în Timișoara, ia d-ta contact cu Statul Major și cu dl g-ral Ioanițiu. Și, dacă avem la trupe camioane rechiziționate - dacă nu sunt puse la muncile agricole -, să se pună imediat la dispoziție pentru acest transport. Cu alte cuvinte, Armata să contribuie cu mijloacele ei la descongestionarea rampei la Timișoara și unde mai este.

P. Nicolau: La Pitești.

G-ral I. Antonescu: Domnul Nicolau va arăta unde se semnalează această congestionare. Să nu se încurce căruțele prea rău, ca să omoare caii, și, în câteva zile, să deblocați rampele de la deal.

P. Nicolau: Am și vorbit cu dl Petrovicescu să ia măsuri prin prefecturi și primării.

G-ral I. Antonescu: Tot ceea ce putem, facem cu ajutorul Armatei și să nu mai facem rechiziții pe spinarea populației.

P. Nicolau: În privința aprovizionării cu lemne a Capitalei, nu mai aveți nici o grijă, fiindcă se face această aprovizionare în cantitate necesară.

G-ral I. Antonescu: Trebuie dat un comunicat, pentru ca lumea să știe. Pe mine nu mă interesează numai cantitatea; mă interesează ca speculanților, care s-au îmbogățit până acum pe mizeria publică, să li se pună călușul la gură. Prețul la vagon să nu depășească suma de 13.000 lei.

Lt.-col. N. Dragomir: Pentru săraci.

G-ral I. Antonescu: De ce să-l sărăcești neapărat pe cetățeanul bogat, care plătește la fisc? Evident, am o grijă specială pentru cel de jos, dar, dacă pot să fac ceva și pentru cel bogat, de ce să n-o fac?

Lt.-col. N. Dragomir: Vă rog să mă lăsați o perioadă de 10 zile.

G-ral I. Antonescu: De acord, dar să nu fie un decalaj prea mare între prețul pe care îl plătește săracul și cel pe care îl plătește bogatul. De altfel,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

aceasta nu se poate face decât în depozite proprii. Sunt de acord să fie un decalaj între prețul pe care-l plătește evreul și cel pe care-l plătește românul, dar de ce să-l sărăcim pe român, dacă este bogat? Un om care se îmbogățește prin munca lui nu este un dușman pentru g-ralul Antonescu. Din contra, el va fi fericit dacă toți românii se vor transforma în oameni bogați.

Lt.-col. N. Dragomir: Distribuirea lemnelor pentru săraci, cu prețul de cost, va fi asigurată.

G-ral I. Antonescu: Atunci să fie zece mii de lei prețul, de vagon. Am cerut primăriilor să dea o bonificare săracilor, mergând chiar până la gratuitate.

Lt.-col. N. Dragomir: Vom asigura, de asemenea, un nou sistem de distribuire a lemnelor necesare, aprovizionarea direct de la rampă nemaiputându-se face decât <în> proporție de 25%.

G-ral I. Antonescu: Lumea trebuie să cunoască situația, ca să nu se mai precipite atunci când este vorba de cumpărarea lemnelor. Cine profită de această precipitare? Intermediarii și străinii. Dacă orientăm opinia publică în această privință, atunci lumea nu se va mai precipita la rampă să cumpere, fiindcă știe că sunt lemne suficiente și atunci, fatal, prețul scade, nemaifiind o cerere prea mare la un moment dat.

Lt.-col. N. Dragomir: În privința fierului, am trimis o comisie de constatare - experți, cu prestare de jurământ - la Reșița, Titan-Nădrag și la Goldemberg. Așteptăm răspunsul. În două zile îl vom avea.

G-ral I. Antonescu: Iată ce vă atrag atenția acum în ce privește agricultura: Uzinele acestea de fier să pună de acum în lucru coase, pluguri, săpi etc., ca, în februarie, să fim în măsură să le distribuim. Vasăzică, tot ce trebuie pentru munca de primăvară a țăranului, fiindcă noi, totdeauna, am fost în dezechilibru în această privință: când ne-a trebuit un lucru, abia atunci am alergat după el, fiindcă a fost o lipsă de prevedere. Vasăzică, aceste uzine să abandoneze fabricarea altor articole de mică consumație, care nu sunt urgente, și să pună în lucru, de acum, coase, pluguri și tot ce este articol de mare consumație pentru agricultori, ca să le putem distribui, cel mai târziu, în martie, în raport cu cerințele, prin C.A.M., care se va organiza în acest scop, ca să ajungem și la o scădere a prețurilor.

N. Mareș: În privința coaselor, ele nu se pot fabrica în țară. Oțelul acela fin trebuie importat.

G-ral I. Antonescu: Coasa ne trebuie tocmai prin iunie și până atunci avem timp. Dar nouă ne trebuie săpi, lopeți, fier de potcoave etc., și, în februarie, trebuie să le distribuim. Țăranul nu cumpără decât în ultimul moment. În februarie, când va fi o cerere mare în această privință, el trebuie să aibă aceste unelte la prețul standard.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu aceasta, am tratat cu dl ministru al Înzestrării și s-a rezervat pentru populația civilă 30% din producția de fier. Aceasta, în luna octombrie; în luna următoare se va da și mai mult, fiindcă actualmente fortificațiile consumă mult fier.

G-ral I. Antonescu: Care era situația până acum?

Lt.-col. N. Dragomir: În iulie și august procentul era de zece la sută.

G-ral I. Antonescu: Faceți și în această privință un grafic, ca să putem

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

orienta opinia publică, că fierul începe să apară pe piață.

Dar nu ne lipsește materia primă pentru viitor? Cunoașteți stocurile existente în diferite uzine?

Lt.-col. N. Dragomir: Acum tratăm chestiunea cu Germania. Avem nevoie de import, bineînțeles.

Gh. Leon: În ce privește necesitățile de consum intern, avem minereu suficient în țară, iar tot ceea ce se aduce din străinătate servește, îndeosebi, pentru armament. Și va veni o chestiune foarte importantă: aceea a Uzinelor Hunedoara, separate de Baia Mare, care a rămas la unguri...

G-ral I. Antonescu: Te rog să-mi arăți tot ce ai probleme de natura aceasta în domeniul industrial. Sunt probleme multe care s-au născut prin faptul cedării Nordului Transilvaniei. Țara trunchindu-se, cererea este foarte mică și atunci mai lăsăm această industrie, care a crescut pentru România Mare, să meargă înainte, ori trebuie să ne gândim la o regrupare? Această regrupare și stingerea fumalelor ne duce la problema șomajului. Avem soluția în această privință. Îndrumăm în altă direcție, din vreme, oamenii aceștia. O altă soluție este fixarea unui maximum a orelor de lucru, 6 ore în loc de 8, așa cum se face și în alte țări. Este ceea ce se petrece aici la Vulcan. Eu citesc buletinele de informație și văd că sunt oameni rămași pe dinafară, în timp ce alții continuă să lucreze intens. Toți trebuie să lucreze câte ceva; chiar mai puțin, dar să aibă omul ce mânca, împreună cu familia lui.

Este o problemă pe care trebuie să o discutați la departamentul economic și mai veniți și la mine, ca să mă orientez în această privință, să reflectez și, poate, să iasă și din capul meu o soluție.

P. Nicolau: În materie de fier, sunt trei probleme:

1/ Utilizarea internă;

2/ Existența minereului și rezervele;

3/ Hunedoara.

Privitor la utilizarea fierului, desigur că una din cele mai mari consumații a fost și este și acum în betonul armat. Este, în momentul de față, o eroare să se întrebuințeze fierul în betonul armat. Am dat dispoziții la toate serviciile care depind de departamentul meu că acest beton armat să fie înlocuit cu beton simplu.

Este o problemă destul de delicată pentru corpul nostru tehnic, însă desigur că o va rezolva, în sensul ca poduri cu o deschidere până la 60 metri - de pildă - să se construiască fie din piatră, fie din beton simplu. Astfel, fierul de laminat, în bare, este pus la dispoziția industriei prețioase.

G-ral I. Antonescu: S-a întrebuințat mult mai mult fier decât trebuia în beton armat. Am fost cu dl Mareș, astă-primăvară la Buzău, am fost la Pietroasa și am constat ceva - dacă aș avea putere să-l împușc pe arhitectul sau pe inginerul acela! - un tavan cu grinzi groase de beton, pentru o deschidere de două ori cât această cameră, grinzi de beton una lângă alta, e ceva îngrozitor!

A fost un abuz de fier și de grinzi de acestea, din cauza lipsei de pricepere a arhitecților și inginerilor. Am văzut că în Italia se construiesc, astăzi, clădiri mari, fără beton armat.

N. Mareș: Așa este acolo, dar protestez în numele inginerilor. Inginerii știu să calculeze betonul armat, pe când arhitecții îl iau empiric, și atunci, ca să

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

fie la adăpost, vin cu acest sistem exagerat, de care vorbeați dvs.

P. Nicolau: La Palatul Poștelor și la Prefectura Poliției sunt niște grinzi supra-dimensionate, dar nu în toate compartimentele. Sau, de pildă, fortificațiile, s-au făcut pe bază de beton armat, care putea să fie foarte bine ocolit, prin întrebuințarea betonului simplu. Pentru 60% din cazuri, betonul armat poate să fie ocolit, și spun acest lucru de autoritate, fiindcă prima dată când a fost întrebuințat betonul simplu, în loc de beton armat, a fost în baza unui proiect pe care l-am prezentat.

Acum, din punctul de vedere al existenței minereului, trebuie făcute studii speciale de autoritate. Depozitele pe care le avem sunt foarte mici și le avem cunoscute din timpul ungurilor, mărturisesc că n-am făcut prea mult progres în această privință, fiindcă n-a fost nimeni care să pună la contribuție priceperea oamenilor de specialitate, cum erau profesorii de mineralogie, de geologie etc. Institutul Geologic este transformat într-un institut de expertiză, care își folosește competența pentru satisfacerea diferitelor interese private legate de întreprinderea petrolieră cutare sau cutare. Desigur, sunt excepții foarte fericite, însă, în aspectul lor general, lucrurile stau așa.

Soluția este să se pună la contribuție organele științifice și obiective; și aceasta depinde de Ministerul Școalelor - dar cu contribuția Ministerului Economiei Naționale...

G-ral I. Antonescu: Cum să ieșim din acest haos?

P. Nicolau: Cu un ordin al Ministerului Economiei Naționale către Ministerul Educației, ca, prin fondurile necesare, să pună în activitate organele științifice ale școlilor și institutelor de cercetări pe care le are.

G-ral I. Antonescu: Ce caută acestea la Ministerul Educației?

P. Nicolau: Eu aș cere să fie repartizate la Ministerul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor. Va fi un Institut de cercetări științifice. Va fi un al doilea Institut de cercetări industriale, care poate să aparțină Ministerului Economiei Naționale, însă, în ce privește organele de pregătire culturală și profesională în domeniul tehnic, cred că cea mai mare competență este unde a fost și în trecut: Ministerul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor.

Gh. Leon: Această chestiune a fost unificată târziu. Ar fi firesc ca Ministerul Agriculturii să se ocupe de școlile agricole, Ministerul Industriei și Comerțului, de școlile industriale și așa mai departe.

G-ral I. Antonescu: Soluția este următoarea: deoarece diferitele ramuri ale învățământului de specialitate au fost grupate până acum la un singur Minister, care nu poate avea competența necesară, numim o comisie compusă din domnii: N. Mareș, Leon Gh. și Pompiliu Nicolau, care să studieze situația de astăzi și să propună o soluție pentru viitor.

P. Nicolau: A treia problemă este aceea a faimoasei Uzine Hunedoara. Este o uzină care ne va putea face foarte multă treabă. Ea a fost construită și organizată ca să execute în regie. Se pare că la timpul său nu s-a dat nici un concurs din partea autorităților și, deși este minereu în apropiere pentru a fi prelucrat în aceste uzine - în cantități destul de mari -, totuși ele au fost lăsate în stare de nefuncționare.

Gh. Leon: Domnule General, dacă vreți, vă pun întreaga problemă R.I.M.A.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Bine.

- Se citește Decretul-lege privitor la proprietățile evreiești.

G-ral I. Antonescu: Aici să nu producem o încurcătură: să fie abandonate proprietățile și pe urmă jefuite. Este o problemă de execuție, să nu ne jucăm cu ea, fiindcă dăm drumul la devastări în această țară și apar revoluția și comunismul. Este o problemă delicată, să nu facem lucrurile cu precipitare. Poate să fie foarte bună legea aceasta, dar fără precipitare.

C. Georgescu: Deocamdată se face numai inventarul bunului.

G-ral I. Antonescu: În orice caz, pe răspunderea dvs., nu vreau în această privință jaf și distrugere. Se pune întrebarea: nu este mai bine să dai bunul în privirea unui om, în condiții bune, decât devastat și stricat?

C. Georgescu: Deocamdată facem inventarul și pe urmă plasarea acestor bunuri. Publicarea să se facă peste două, trei zile, ca să putem lua, între timp, măsuri de inventariere.

G-ral I. Antonescu: Eu am multă experiență în această privință. Dacă sunt chemat aici în momente tragice pentru Neam, nu vreau ca lucrul acesta să ducă la anarhie. Aceasta este toată problema. Departe de mine gândul ca să apăr pe acești domni, cu care sunt în luptă și a căror victimă am fost o viață întreagă. Se spune aici că luarea în posesiune a proprietăților și bunurilor ce trec în patrimoniul Statului se va face de delegații ministerului. Or, acești delegați trebuie să-i numești mai întâi, dle Georgescu; să-i trimiți acolo, și când a apărut decretul lor de numire, se publică și decretul acesta. Vasăzică este o chestiune de execuție, să nu ne grăbim.

Gh. Leon: Nu se poate trimite un delegat pentru luarea în primire a unei proprietăți de două hectare, de pildă. Să se adauge: de delegații ministerului sau de prefecții de județ, prin delegație.

G-ral I. Antonescu: Este o singură autoritate care dispune și răspunde de aplicarea unei anumite măsuri. Prin urmare, să se adauge: "sau de prefecții de județ, prin delegația Ministerului Economiei Naționale".

N. Mareș: Dați-mi voie să lucrez și eu cu dl ministru, deoarece cunosc cum sunt împărțite aceste bunuri.

G-ral I. Antonescu: Perfect.

- Se citește Decretul-lege privitor la înființarea comisarilor de românizare pe lângă întreprinderi.

G-ral I. Antonescu: Nu lovim aici și în întreprinderile germane?

Gh. Leon: Nu ne gândim decât la cele evreiești.

G-ral I. Antonescu: Ce se întâmplă dacă întârzii cu comisarii de românizare?

Gh. Leon: Nu public decretul până nu l-am trimis acolo.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, aplicăm același sistem și aici.

- Se citește Decretul-lege privitor la organizarea învățământului pentru evrei.

G-ral I. Antonescu: De ce să fie și "evrei creștini"? Mai bine să rămână numai două categorii: creștini și evrei, fiindcă altfel se deschide o poartă pe care evreii ar putea să intre în rândul creștinilor. Mai bine să se întoarcă înapoi la evrei. Trebuie studiată această chestiune. Să vedem câți evrei ar fi în această

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

categorie.

- Decretele privitoare la convenții pentru petrol încheiate cu Germania.

G-ral I. Antonescu: G-ralul Antonescu este român, moare român și apără interesele Neamului Românesc. Deci, mai întâi satisfac nevoile Neamului meu și după aceea, ceea ce rămâne, la maximum, dau Germaniei și dezvolt puterea de producție a țării, ca germanii să tragă cât mai mult de aici. Acesta este principiul pe care l-am pus astă-vară de la Bistrița. Vasăzică, politica românească, în acord cu Axa, însă fără politică de iobăgie și de pauperizare a Țării Românești. Suntem pe bazele acestea?

Gh. Leon: Iată despre ce este vorba: "Oel-pactul" a fost contractul Neubacher, care consta în aceea că Germania, când ne-a făcut furniturile de armament, pentru petrolul pe care-l furnizam noi, a spus, la un moment dat, că nu poate să plătească prețurile pentru petrol - în condițiile vrute de noi - fiindcă englezii cumpărând petrol în cantități masive, se ridicase, după începerea războiului, prețul petrolului la un cuantum foarte mare. Dacă vreți să mențineți prețul acesta - ridicat prin cumpărările masive făcute de englezi - n-aveți decât să suportați dvs. această diferență. Astfel s-a stabilit ca diferența de la 7000 la 13.000 la vagon s-o plătească Statul, recte Ministerul Finanțelor.

G-ral I. Antonescu: Adică o pauperizare a Statului Român.

G. Cretzianu: Acum nici nu se mai poate discuta, fiindcă suntem la cheremul lor în materie de petrol, germanii fiind singurii cumpărători importanți.

G-ral I. Antonescu: De unde se lua suma pentru plata acestei diferențe de preț?

Gh. Leon: Din împrumutul de Înzestrare. Acum s-a stabilit ca diferența aceasta s-o suporte societățile de petrol. Ele vindeau tona de benzină cu 6.181 lei, iar acum cu 5.900 lei. Rămân cu un beneficiu destul de mare.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, diferența aceasta, care era pusă în spinarea Statului Român și deci a contribuabilului român - prin convenția încheiată între Slăvescu și Neubacher - acum a trecut integral asupra societăților străine petroliere.

Gh. Leon: Asupra tuturor exportatorilor de petrol.

G-ral I. Antonescu: N-ar fi mai bine să ne întoarcem acolo de unde am plecat? Greșelile care s-au făcut se cunosc. Au fost făcute sub presiune. Nu erau toți răi patrioți, care au lucrat aici, dar erau sub presiunea unor puteri străine, erau amenințați cu pierderea granițelor și au crezut că salvează aceste granițe făcând concesiuni din avuția țării. Aceasta a fost tactica Gigurtu, tactica Tătărescu, tactica Călinescu. Acum, hai să punem la loc, fiindcă nu mai avem concurența englezească și să readucem prețurile unde trebuie să fie.

Gh. Leon: N-avem interes ca prețul scăzut să meargă pentru toate celelalte țări.

- Consiliul examinează diferite grafice.

G-ral I. Antonescu: Dacă aceasta este soluția, eu o accept. Iată, mi se arată că, la octombrie anul trecut, acesta a fost prețul de plecare la petrol și la armament. S-a ridicat prețul petrolului din cauza englezilor, și atunci ce a făcut Germania? A ridicat și ea prețul armamentului, ca să poată cumpăra petrol. Ce

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

spun acum? Să coborâm prețul petrolului la nivelul din octombrie, iar prețul armamentului de asemenea, rămânând ca pentru ceilalți străini să menținem vechiul preț.

Dacă aceasta este soluția, sunt de acord și iscălesc numai pe baza aceasta.

C. Papanace: În legătură cu aceste acorduri, este și o chestiune în legătură cu bugetul. Acum, în fapt, ca să stabilesc un echilibru, va trebui ca din bugetul Armatei să reduc, automat, o sumă echivalentă cu scăderea prețului de armament.

G-ral I. Antonescu: Dumneata ai să discuți această problemă cu ministerul de resort, cu domnii g-rali Dobre și Șteflea.

C. Papanace: În al doilea rând, atâta timp cât Germania ne dă armament, chestiunea este simplă; dar dacă va trebui să ne dea alt material, pentru a compensa, se complică problema.

G-ral I. Antonescu: Problema stă în felul următor: am tratat cu Germania să ne pună la dispoziție mijloacele de apărare națională care ne lipsesc, mijloace esențiale pentru ducerea războiului modern. Ne trebuiau mijloace motomecanizate - n-aveam și de aceea dădeam înapoi în fața tuturor -; ne trebuie aviație de vânătoare și de apărare a regiunilor petrolifere; ne trebuie apărare antiaeriană. Am tratat cu un general german și, în două săptămâni, am rezolvat problema, pe baza încrederii pe care o are în regimul actual, că este sincer față de Germania. Ne sosește chiar în cursul acestei luni, o divizie motorizată, ne sosește apărare antiaeriană și, deocamdată, patru escadrile de vânătoare, din aparatele cele mai moderne. Aceste unități vin cu materialul cel mai modern, cu ofițerii și oamenii lor, până ne vom forma, fiindcă n-avem personal prea mult și convenția este că în două, trei luni, maximum patru, personalul german pleacă, iar materialul ne rămâne și este preluat de români de ai noștri. Bineînțeles, acest material va trebui să-l plătim.

Aceasta este convenția. Chestiunea petrolului va continua, fiindcă diviziile motorizate costă sume foarte mari. Convenția este numai pe trei luni, așa că nu vom fi acoperiți. Deocamdată m-am pus la adăpost de presiunile rusești, care sunt zilnice, și de obrăzniciile ungurești. Când se va vedea că germanii ne aduc ce ne trebuie, securitatea noastră va fi asigurată pe planul internațional. Atunci pot să lucrez în interior, fiindcă planul pe care-l urmez este să reorganizez țara și să recâștig, în interior, ceea ce am pierdut din exterior.

La sfârșitul prefeței la planul de refacere a Armatei, dvs. ați văzut că am spus: "Soldatul român stă cu arma la picior și se instruiește". Acest lucru este un avertisment suficient pe care îl dau, că g-ralul Antonescu, pentru cine vrea să înțeleagă, nu a renunțat la drepturile Neamului Românesc, dar ca să poată să le revendice, trebuie să aibă forța necesară și trebuie să aibă timpul trebuincios ca să constituie această forță și să întărească țara sub raportul militar, economic și administrativ.

Acesta este răspunsul pe care îl am de dat. În tot cazul, graficul acesta - care este considerat anexă la decretele privitoare la convențiile pentru petrol încheiate cu Germania - va avea și o notă explicativă jos.

Lt.-col. N. Dragomir: Pentru aprovizionarea cu carne a Capitalei, am pus bazele unei mari societăți, care va începe să funcționeze. De asemenea, pentru regiunile lipsite, am luat măsuri ca, în zece zile, să fie în toată țara rezerve de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

sare, pe 45 zile; de asemenea, sodă și var.

În fine, problema săpunului a fost rezolvată prin prima experiență industrială care s-a făcut - pentru un vagon de săpun - în baza invenției dlui prof. Pamfil. Acest săpun va fi mult mai ieftin și în cantități îndestulătoare, putând merge și la export.

G-ral I. Antonescu: În privința finanțelor, n-am văzut că a apărut decretul pe care l-am semnat pentru simplificarea impozitelor și a încasărilor. De asemenea, să mi se aducă decretul pentru numiri la Banca Națională - cu viza domnului M. Antonescu.

- Chestiunea hibrizilor.

Lt.-col. N. Dragomir: La hectarul de vie, impozitul perceput până acum - pentru răscumpărarea hibrizilor - s-a redus la 2.500 pentru vița nobilă și la 3.000, pentru hibrizi. În caz de recoltă deficitară, anumite comisii puteau să verifice și să reducă aceste sume. Acum suntem asaltați de numeroase cereri de revizuire, justificate prin faptul că recolta de vin va fi extrem de proastă anul acesta. Atunci, ca să nu mai cercetăm mii și mii de cazuri, propun ca printr-un decret-lege să reducem de la 3000 la 1000 taxa pentru viile nobile și la 1.500 pentru producătorii de hibrizi.

G-ral I. Antonescu: Politica noastră este să distrugem hibrizii - nu prin forță, ci prin persuasiune.

G. Cretzianu: Proprietarii de hibrizi sunt tocmai micii producători.

G-ral I. Antonescu: Sunt de părere că putem lăsa aceasta, să iasă în comunicat că s-a discutat chestiunea hibrizilor, s-a hotărât cutare lucru, însă pe viitor hibrizii vor fi distruși prin alte mijloace, fiindcă politica guvernului este să înlăture tot ce nu este viță nobilă, prin rentabilitatea asigurată altor culturi.

Gh. Leon: Trebuie să recunoaștem că recolta este așa de slabă, încât o înlesnire trebuie să li se facă. Să nu fie însă o schimbare definitivă, ci numai o scădere pentru anul acesta, justificată prin recolta proastă.

G. Cretzianu: Atunci să o facem sub forma unei simple suspendări pentru exercițiul 1940/1941.

- Ajutorul Legionar.

G-ral I. Antonescu: Se propune scutirea organizației "Ajutorul Legionar" de impozitele prezente și viitoare către Stat, comună și județ.

Eu sunt contra excepțiilor, fiindcă pe poarta acestor excepții ne-am strecurat și am săvârșit toate neregulile de ordin financiar și economic în această țară. Deci, mai bine îi dăm un ajutor decât să-l scutim. Să n-avem aerul că creăm ceva privilegiat în Stat. Am impus Palatul la impozite. Astăzi, Regele își pune timbrul pe scrisori, plătește benzina ca și noi. Prin urmare, nu pot să fac lucruri de acestea, mai bine dăm un ajutor.

G. Cretzianu: Deocamdată este scutită și Crucea Roșie.

G-ral I. Antonescu: Mai bine plătesc și Crucii Roșii - fac un fond de ajutoare anuale -, decât să creez situații privilegiate în Stat. Din moment ce am luat toate privilegiile Curții Domnitoare, să nu mai facem lucruri de acestea, care ar fi rău văzute de opinia publică.

Regimul se încadrează în Stat ca orice altă instituție, însă noi avem posibilitatea să ajutăm regimul, dându-i sub formă de ajutor cota parte de impozite; să vedem cât are nevoie în această privință. Ești de acord, dle Sima?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Horia Sima: Da.

C. Georgescu: În trecut s-a abuzat în adevăr de scutiri, însă cred că pentru Palatul Regal și alte instituții este mult mai practică scutirea, fiindcă o realizez automat, decât acordarea unei subvenții pentru acoperirea eventualelor cheltuieli, care rezultă din impozite.

G-ral I. Antonescu: Am studiat în Franța, în Belgia și în Anglia toate problemele acestea de ordin economic, politic și social; n-am făcut studii speciale, dar m-am interesat de ele și am stat de vorbă cu oameni competenți. Ei bine, acolo dacă au reușit să ducă o viață sănătoasă în toate domeniile este că nu există absolut nici un privilegiu.

Acum să nu credeți că îl voi pune pe Rege să scoată cinci parale din buzunar pentru timbre etc., dar am pus un barem. Dacă l-ai depășit, te privește!

Deci, vă rog să mă lăsați pe principiul acesta. Nu mai veniți cu privilegii, fiindcă atunci degeaba mă zbat aici.

G. Cretzianu: Ministerul Aerului semnalează că are dificultăți, în urma dispoziției Ministerului de Finanțe, ca furnizorilor evrei să li se oprească deocamdată 25% - și cere să se facă anumite excepții, fiind vorba de construcții de hangare. Se strică aparatele dacă nu sunt continuate lucrările în baza contractelor începute. Să se examineze de la caz la caz...

G-ral I. Antonescu: Sunt lucruri pe care, deocamdată, nu le putem lua decât de la evrei. Dar ce caută evreii în construcții?

G. Cretzianu: Mă lovesc, în fiecare zi, de dificultăți din partea furnizorilor Statului, care au impresia că Statul nu plătește.

G-ral I. Antonescu: Să facem o separație absolută între trecut și prezent. Pentru trecut trebuie să facem desigur anumite dificultăți de plată pentru contractele oneroase, plătind numai până la 80%, însă pe viitor să se știe că Statul va plăti sută la sută.

Deci, în comunicat să se arate că, în Consiliul de azi, s-a hotărât ca pentru contractele trecute - fiindcă multe din ele s-au dovedit oneroase -, să nu se plătească decât până la procentul de 80%, ca Statul să rămână cu acoperirea de 20%, care urmează a se achita furnizorului numai în cazul când ancheta va constata că el a fost corect și că Statul n-a fost frustrat; iar pe viitor, tot ceea ce se angajează se plătește integral.

C. Papanace: Pentru achitarea furniturilor trecute, este vorba să facem o emisiune de bonuri de tezaur, care în fapt constituie o clădire a monedei. Nu cunoaștem datele dezechilibrului bugetar de azi, care poate se accentuează, dar va veni ziua când vom recurge și la bonuri de tezaur, pentru a putea face față cheltuielilor urgente. De aceea, dacă acest sistem va fi admis de pe acum, pentru acoperirea furniturilor din trecut, ne luăm și această ultimă posibilitate.

Care este soluția? Între negustorul român și cel evreu, trebuie să facem, neapărat, o distincție; apoi între negustorul mic și cel mare. Atunci, în principiu, pentru toți negustorii români mici să se facă un regim de plată, pentru marii furnizori români un alt regim, iar pentru furnizorii evrei, care, în general, au contractele cele mai oneroase, să se găsească - nu 80%, ci o altă soluție. Am cerut de la mișcarea fondurilor cuantumul datoriilor din trecut și cum sunt repartizate, sub raport etnic. Există o dificultate pentru societățile anonime, unde sunt români membri în consiliile de administrație, dar, în reali-

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

tate, sunt societăți evreiești. Când vom avea această realitate, pe cifre, vom putea lua o măsură adecvată, ca să nu utilizăm puterea noastră de plată prin bonuri de tezaur imediat acum și pe urmă să nu avem un alt mijloc la dispoziție.

De aceea aș propune ca soluția să se ia în cunoștința cifrelor exacte, pe cât posibil.

C. Cretzianu: Atunci, soluția este să nu plătim deocamdată la nimeni? Este gravă de tot!

Gh. Leon: Vă rog să nu dați publicității hotărârea pe care o luați privitor la această chestiune. Dacă spuneți că se plătește numai 80%, poate să aibă o influență pe piață.

G-ral I. Antonescu: Noi discutăm aici ce apare în comunicat, discutăm ce hotărâm.

Iată contractul X, să zicem Malaxa, încheiat în 1934. El a încheiat cu Statul un contract de trei miliarde pentru materialul X și trebuia să înceapă livrarea din 1937. El a încasat bani din 1934 - sute de milioane - și n-a început să livreze decât în 1939. Ce înseamnă aceasta? Statul a avansat sute de milioane și a plătit dobânzi la Creditul Industrial pentru aceste sume. Și încă acest contract nu este atât de dezavantajos pentru Stat. Dar pentru un asemenea contract el a luat bani cu patru ani înainte, le-a dat altă destinație și n-a făcut nimic în schimb. Nimeni n-a îndrăznit să se lege de capul lui Malaxa, fiindcă avea protecția pe care o știți. Această industrie a început livrarea cu doi-trei ani mai târziu decât se obligase conform contractului, sub diferite pretexte, ca, de pildă, contingentarea, care poate era ținută în loc înadins, ca să aibă o justificare juridică.

Ce dispoziție am luat? Ca toate dobânzile acestea să fie recalculate și puse în sarcina lui Malaxa, fiindcă Statul nu trebuie să plătească dobânzi pentru banii pe care i-a avansat. Aceasta se va ridica poate la sute de milioane. Este un lucru care se calculează acum.

Sunt apoi alte contracte care nu mai sunt necesare pentru Stat și pe care Malaxa nici nu le putea executa. Astfel s-a angajat să facă șeniete, fără să întrebe Statul Major și fără să întrebe Consiliul Superior. Eu am încheiat un proces-verbal când am fost ministru de Război, în care am arătat că șeful Statului Major nici n-a fost întrebat.

De asemenea, s-au comandat obuzele înainte ca să știe Consiliul Tehnic ce tun vom avea.

Am luat măsuri în această privință, dar până când se va vedea efectul, trebuie să treacă timp.

Gh. Leon: Propunerea mea concretă este următoarea: să lăsați în sarcina Ministerului de Finanțe, ca stând de vorbă cu fiecare...

G. Cretzianu: Eu nu pot să stau de vorbă cu fiecare furnizor.

G-ral I. Antonescu: Nici nu e practic.

N. Mareș: În chestiunea Palatului Regal...

G-ral I. Antonescu: Mi-ai făcut o încurcătură acolo: ai numit un contabil expert de la minister, ca să ancheteze gestiunea Palatului!

N. Mareș: Am cerut să facă toate calculele.

G-ral I. Antonescu: A apărut cu litere mari în presa de azi că "anchetează gestiunea". Eu am numit o comisie de magistrați pentru anchetă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

N. Mareș: Poate este o greșeală. Am fost la domnul Căpățână, acum două-trei zile, și mi-a spus că are nevoie de un contabil acolo și atunci l-am numit.

G-ral I. Antonescu: La dispoziția Comisiei, care a apărut în "Monitorul Oficial". Acum magistrații o să zică: "G-ralului Antonescu i s-a zăpăcit capul!"

N. Mareș: Am să rectific, fiindcă este, în adevăr, o mare greșeală.

Voiam să vă spun că la Palat sunt o mulțime de furnizori neplătiți și unii au bună dreptate să ia parale. Lui Prager i s-au verificat situațiile și are de luat sume importante. N-are cu ce să-și plătească lucrătorii.

G-ral I. Antonescu: Are la safe-uri. A câștigat destul, dar face presiuni asupra mea. Prager a luat mai toate lucrările din Țara Românească, nu prin licitație onestă, ci prin licitația pe care o făcea în budoarul doamnei Lupescu, dând cu o mână și luând contractele cu cealaltă.

N. Mareș: Atunci nu mai respectăm nici un contract?

G-ral I. Antonescu: Cu trecutul nu mă ocup!

N. Mareș: Nu plătim nimic?

G-ral I. Antonescu: Nu, până când se va face ancheta.

N. Mareș: Anchetă tehnică?

G-ral I. Antonescu: Și tehnică și judiciară, la Palatul Regal, ca și la Prefectura Poliției Capitalei - aici s-au cheltuit 160 milioane și arhitectul mai pretinde 40 milioane, vasăzică, în total 200 milioane.

Gh. Leon: Din taxe ilegale.

G-ral I. Antonescu: Vreau să spun că acolo s-a făcut ceva oribil, labirintele cele mai nesănătoase, camere care nu primesc lumină de nicăieri, de dimineața până seara, zeci de funcționari stând într-o cămăruță, cu lumina mereu aprinsă! Este o birocrație acolo cum nu există în altă parte! Pentru ce acești funcționari? Eu am găsit oameni care și-au terminat pedeapsa la Văcărești și erau aduși la Prefectură, unde îi ținea câteva zile ca să facă formele spre a le da drumul! Ieri încă Moruzov i-a spus lui Mișu Antonescu: "Spune-i g-ralului Antonescu să fie uman cu mine...".

Dar el n-a fost uman cu atâția alții. Am văzut ce este la închisori. Să stea omul în prevenție un an și șapte luni, fiindcă a furat o pereche de pantaloni?!

Horia Sima: Acolo se făcea și școală de hoție.

G-ral I. Antonescu: Și de crime. Adevărat că suntem Abisinia Europei. E ceva groaznic! De aceea mă duc să văd toate acestea. Până acum, un ministru de Justiție nu s-a dus, necum un prim-ministru sau un șef de Stat.

G. Cretzianu: Domnule General, vom avea de executat, prin Monetăria Națională, retragerea monedelor în curs, care va ține trei ani. Se va lucra intens, ziua și noaptea, și o să vă aduc efigiile, când vor fi gata, să le vedeți.

De asemenea, în ce privește reorganizarea ministerelor, nu cred să fie posibil să terminăm proiectul până la 1 octombrie. Ne mai trebuie încă o lună.

Gh. Leon: M-am întâlnit cu dl ministru al Comunicațiilor și cu dl ministru de Finanțe și am constatat că, în ce privește salarizarea pentru funcționari, nu este bine să facem noua încadrare, atâta vreme cât n-avem organizarea serviciilor.

G-ral I. Antonescu: Să stabilim și plafonul de sus și să-l reducem. Cred

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

că o să vă întoarceți la proiectul Manoilescu din 1928, care are foarte multe lacune, dar și unele lucruri foarte bune. El, inginerul, a studiat chestiunea altfel decât un economist. Sunt unele principii bune în legea aceea. Să nu spunem că tot ce au făcut țărăniștii a fost prost. Îmi aduc aminte că au fost unele lucruri foarte bune, însă demagogia a stricat totul. Dați demagogia la o parte și faceți lucruri bune.

Ce am făcut cu salariile? Am umflat lefurile de sus...

Gh. Leon: Prin salarizarea care s-a făcut acum, dimpotrivă lefurile mici au fost ridicate până la 49%. Dar eu vă rog să amânați chestiunea până când vom putea să venim cu o soluție definitivă.

G-ral I. Antonescu: Dombrowsky, primarul Capitalei, avea între 4-5.000.000 lei pe lună; ministrul de Interne, un milion lei pe lună. Nu mai exista o limită! Nu mai erau sătui de nimic! Salariile trebuie reduse și la Banca Națională. De altfel, v-am trimis o notă că sunteți responsabili de reducerea comisiilor, diurnelor etc. De asemenea, trebuie să rezolvăm și problema Institutului "Cantacuzino", care șomează, aceasta nu înseamnă că toată lumea trebuie să ia 30.000 lei.

C. Papanace: În ce privește modalitatea de plată din bonurile de tezaur, sunt de părere că ea nu trebuie epuizată de pe acum cu furnizări din trecut, întrucât dezechilibrul bugetar este așa de mare, încât nu vom avea alte posibilități de redresare mai târziu. Nu este drept ca furniturile făcute cu evrei să fie achitate astăzi integral. Ele trebuie supuse la o revizuire serioasă.

G-ral I. Antonescu: Care ar fi procentul?

C. Papanace: 50%.

Gh. Leon: Pe unii îi distrugi cu această cotă.

G-ral I. Antonescu: Să punem 25%.

Gh. Leon: Lăsați să fie de la caz la caz, fiindcă numai Ministerul de Finanțe poate ști.

G. Cretzianu: Nu-mi iau răspunderea.

C. Papanace: Cum am spus, trebuie făcută o distincție între negustorii români și cei străini. Furnizorii români, mici, să fie achitați integral; furnizorii români mai mari, să fie achitați cu 80%. Aici apare deci reducerea aceea de 20%, pentru români. În sfârșit, furnizorii evrei să fie achitați 50% cu bonuri de tezaur, 20% blocați și 30% în numerar. Ei au însă posibilitatea ca prin reescont la Banca Națională să ia o parte...

G-ral I. Antonescu: Este inutilă discuția aceasta. Vă rog să vă întruniți dvs., azi după-amiază, ca să găsiți o soluție, de acord cu Ministerul de Finanțe, cu Ministerul Economiei Naționale și de cine mai depinde chestiunea aceasta. Trebuie analizată pe toate fețele această problemă și nu trebuie să ne grăbim. Să vină și dl Nicolau.

Horia Sima: Trebuie luate măsuri împotriva sabotajului în întreprinderi. În caz de sabotare, să confiște întreprinderea în favoarea Statului.

Gh. Leon: Există o lege foarte bună în această privință.

G-ral I. Antonescu: Dar nu este destul de drastică. Cine se face vinovat de sabotare trebuie să primească următoarele sancțiuni: confiscarea întregii averi și munca la piatră. Iar dacă nici aceasta nu va da rezultate, vom merge

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

până la pedeapsa cu moartea.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește greutățile pe care le întâmpină creditorii față de executările silite decurgând din Legea conversiunii, avem numeroase plângeri.

G. Cretzianu: Am și dat ordin organelor fiscale să suspende executările. Se pune însă chestiunea celor care sunt puși acum în fața plăților ratelor restante. Ar urma ca ceea ce a fost de plată pe 1940 să se eșaloneze pe restul anilor de conversie.

G-ral I. Antonescu: Cu alte cuvinte, ratele datorate pe 1940 să treacă asupra restului de ani, cât ține conversiunea. Din cauză că oamenii au fost concentrați și având în vedere recolta proastă, eșalonăm ratele de conversie pe 1940, pe restul anilor.

Gh. Leon: Se calculează foarte greu eșalonarea pe atâția ani. Ar fi mai bine să se amâne pur și simplu pe un an plata acestor rate.

Lt.-col. N. Dragomir: Am da impresia unui nou moratoriu, ceea ce s-ar resimți imediat pe piață.

G. Cretzianu: Să chemăm și Banca Națională, ca să găsim o formulă de comun acord.

G-ral I. Antonescu: De acord. Banca Națională să se gândească și la modalitatea tehnică.

P. Nicolau: Domnule General, am 525 permise de ziariști. Ce fac cu ele?

G-ral I. Antonescu: Pentru tot ceea ce nu este jidan, faci o selecție, în raport cu tirajul ziarului.

P. Nicolau: Dar la cât să reduc numărul lor? "Universul", de pildă, are 50.

G-ral I. Antonescu: Este greu să le suprimăm pe toate?

Gh. Leon: Să rămână două, trei permise la fiecare ziar, ca să poată exista o posibilitate de deplasare în provincie, în mod gratuit.

Horia Sima: O comisie să cerceteze aceste permise.

P. Nicolau: Ministerul Propagandei are și el 38 de permise.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să luăm o măsură de principiu. Problema nu este așa de simplă. Din cauza demagogiei, există în Statul acesta o mulțime de permise acordate, unele prin legi...

P. Nicolau: La foștii prim-miniștri, de exemplu, am tăiat; la foștii miniștri de Comunicații, am tăiat, ca și la foștii membri ai Consiliului de administrație. Am păstrat un singur fost director general, pe Miclescu, bătrânul, care este dinainte de război și este paralizat.

G-ral I. Antonescu: De îndată ce faci o excepție la regulă, devine primejdios. Îi dai mai bine bilet gratuit, când călătorește.

P. Nicolau: În schimb, sunt decorații, o serie de categorii, Cavalerii Ordinului "Mihai Viteazul"...

G-ral I. Antonescu: Lăsați încă două săptămâni și rezolvăm și această chestiune pe cale principială. Noi trebuie să stabilim un principiu: nici o gratuitate, fiecare cu bugetul lui, care să cuprindă toate cheltuielile necesare, și am terminat. Dacă nu respect acest principiu, ajung pe panta favoritismului. Iată, eu sunt membru al Ordinului "Mihai Viteazul" și admit suprimarea aceasta.

P. Nicolau: Și pentru ziariști?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Și pentru ei. Sunt în cadrul principiului meu general când spun: toată lumea cu un buget echilibrat? Acești jurnaliști au acuzat Căile Ferate că merg prost. O să dăm explicații opiniei publice și d-ta să faci un tablou arătând cât costă pe Căile Ferate anual toate aceste gratuități și opinia publică să judece.

P. Nicolau: Este apoi contractul Puricelli.

G-ral I. Antonescu: Ți-am spus că atingi o problemă politică foarte mare.

P. Nicolau: Contractul e oneros și nu mai satisface obiectul pentru care a fost încheiat. Statul Major ne cere alte lucrări. Sunt și inconveniente de ordin financiar.

G-ral I. Antonescu: Dumneata vrei să rezolvăm toate problemele Statului așa! Sunt și unele probleme politice. Nu pot să dau soluții imediat. Degeaba dai contractul Puricelli peste cap, dacă dai și Statul peste cap. Chestiunea este să salvăm Statul. Am pus deja jaloane în această privință.

Lt.-col. N. Dragomir: Ministrul Italiei, domnul Ghigi, mi-a spus lucrul următor:

Puricelli este, incontestabil, una din cele mai mari firme din lume. El a fost solicitat de Guvernul român să întreprindă construcția unei linii internaționale, care merge până la Triest, încât contractul cu Puricelli este prelungit în Iugoslavia.

Al doilea, Puricelli n-a intervenit în acest contract personal, din punct de vedere financiar - care a trecut în alte mâini - el a intervenit ca specialist.

Al treilea, el este un mare prieten al României și unul din puținii care pun pieptul, când este cazul, față de Mussolini și ceilalți. Așa că nu trebuie să-l nemulțumim. Însă aceasta nu înseamnă că, dacă noi avem anumite modificări de adus contractului, nu putem să tratăm cu dânsul, eventual după sistemul german - germanii fac, pentru un kilometru Puricelli, aproape zece kilometri - și că nu se poate trata înăuntrul contractului.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este soluția: tratăm înăuntrul contractului.

Domnilor, germanii de prin Banat, de pe la Sibiu și regiunile nemțești de prin Ardeal fac fel de fel de năzbâtii. Organizează gărzi, se opun la rechiziții și așa mai departe. De ce? Fiindcă există ordinul dlui Gigurtu ca să nu răspundă când li se cer rechiziții. Ordinul primului-ministru! A crezut că salvează granițele.

Abia aseară s-a rezolvat problema: s-a numit un nou Gauleiter german, cu care am discutat problema, două ceasuri, a înțeles și a dat ordin în consecință. Voi da și un comunicat în această privință, ca nici în cazărmi să nu se mai brutalizeze nemții.

- Ședința se ridică la orele 13,45.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.170 (fost 168)/1940, f. 258-290.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

8. 1940 octombrie 4. *Se discută despre: erorile săvârșite în aplicarea Decretului-lege privind anchetarea autorilor principali ai crimelor politice; pierderea cetățeniei române; furnizorii Curții Regale; atrocități ungurești în Nordul Transilvaniei ; evreii intrați clandestin în țară; propaganda comunistă; răspunsuri la articolele din presa maghiară; Căile Ferate; soldul din străinătate; românizarea comerțului etc.*

ȘEDINȚA CONSILIULUI DE CABINET

din 4 octombrie 1940

- Ședința se deschide la ora 16, sub președinția dlui g-ral Ion Antonescu. <Participă: g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; M. Antonescu, ministrul Justiției; Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; Mihail Sturdza, ministrul Afacerilor Străine; prof. Pompiliu Nicolau, ministrul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării; V. Dimitriuc, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale; George Cretzianu, ministrul Finanțelor; Gheorghe Leon, ministrul Economiei Naționale; g-ral I. Șteflea, șeful Marelui Stat Major>.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, aveam intenția ca, în ședința de azi, să punem la punct o serie de principii în domeniul economic, ca să știm pe ce baze stăm. Dar avem atât de multe lucrări adunate, încât vreau să le lichidăm pe acestea și, dacă va mai rămâne timp, ne vom ocupa și de celelalte chestiuni.

O primă chestiune, pe care vreau s-o pun la punct, este aceea a erorii făcute și care a dat naștere la agitații în țară.

Noi am făcut un Decret-lege prin care am pus sub anchetă pe autorii principali ai crimelor politice care s-au comis, dar cuvântul "principali" nu s-a publicat de ziare. Toată lumea a luat de bun că nu numai autorii principali, și pe la periferie s-au dezlănțuit o mulțime de acte extralegale ale legionarilor contra jandarmilor, prefecților etc.

În intenția mea a fost să vizez numai pe autorii de sus. Nu pot merge la infinit până jos, fiindcă înseamnă să fac rău țării. De aceea mă adresez d-tale, dle ministru de Interne, să pui la punct chestiunea aceasta, precum și dlui Sima, pentru că, altfel, se vor întâmpla multe lucruri.

Același lucru este și cu coloneii care au fost prefecți. Ei nu intră în această categorie. Au fost niște oameni care nu au cugetat serios când au executat un ordin de acesta, dar vor trage alte consecințe în cariera lor.

G-ral C. Petrovicescu: Comisia de anchetă a cerut un tablou cu foștii prefecți, foștii comandanți de legiune etc.

G-ral I. Antonescu: Din cauză că nu a fost trecut în Decretul-lege cuvântul "principali".

M. Antonescu: Au fost chemați numai pentru informații. Am rugat pe dl g-ral șef al Justiției militare că să facă o anchetă preliminară. A audiat 96 ofițeri superiori care au participat la acestea. Dosarul a fost dat Comisiei de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

anchetă, pentru ca, pe baza lui, să facă cercetări privitoare la autorii principali.

G-ral I. Antonescu: O altă chestiune pe care vreau s-o lămurim astăzi. Știți că regimul trecut, ca să se apere, lua fel de fel de măsuri peste noapte. Între altele a luat cetățenia la mulți români, ceea ce nu este permis, fiindcă nimeni nu poate rămâne fără patrie. Am aici o întâmpinare a unui domn Radu Drăgulinescu, care a atacat, de la Paris, regimul și a fost deposedat de cetățenia română. Mai este apoi dl Davila și încă vreo câțiva. Vreau să văd dacă sunteți de acord să se revină asupra acestei dispoziții.

M. Antonescu: Se poate face prin Jurnal al Consiliului de Miniștri, fiindcă sunt puține cazuri.

Horia Sima: Să nu fie și jidani.

M. Antonescu: De aceea pun principiul să se facă printr-un Jurnal al Consiliului de Miniștri.

G-ral I. Antonescu: Nu-l lăsăm să intre în țară dacă e jidan. Dar ca principiu lucrul trebuie făcut.

O altă chestiune: mai toți furnizorii Curții Regale sunt jidani. Trebuie să anulăm și chestiunea aceasta a furnizorilor Curții Regale. Cei din trecut pierd dreptul de a mai purta titlul de "furnizor al Curții Regale", iar pe viitor încetăm sistemul acesta ca toți jidanii să alerge la Palat și să capete acest titlu. (Se aprobă).

Domnilor, o chestiune foarte gravă, pe care am discutat-o și cu dl Sturdza, azi-dimineață, este chestiunea celor ce se petrec în Ardealul ocupat de unguri. Se pare că aceștia nu au încetat atrocitățile, cu toată presiunea făcută de la Roma și Berlin asupra lor. Chiar azi am vorbit cu un preot, care este la Ciucea și care mi-a dat câteva cazuri concrete. I-am spus dlui Sturdza să facă o nouă intervenție la Berlin, la Roma și la Legația Ungară, să-l cheme pe domnul Bardossy și să-i spună că trecem la represalii dacă nu încetează.

Care vor fi aceste măsuri de represalii?

1) Vom lua pe toți capii unguri;

2) Vom face două, trei tabere de concentrare, unde îi vom duce pe căpeteniile ungurești; până când încetează atrocitățile, vom întrebuința mijloace severe contra lor.

3) Toate gazetele ungurești din Transilvania își vor înceta apariția, pentru că, în realitate, sunt gazete jidovești și fac cea mai mare propagandă.

Cine cunoaște situația lor reală?

G-ral C. Petrovicescu: La Subsecretariatul Presei și Propagandei.

G-ral I. Antonescu: Să iei d-ta chestiunea aceasta și cu dl Sturdza. Dacă la Cluj apare un singur ziar românesc, la București trebuie să apară o pătrime <ungurești>, pentru că ei sunt 400.000, românii sunt de patru ori mai mult.

La Ministerul de Interne să începi să pregătești niște lagăre, deoarece, dacă vor continua așa, voi trece la represalii. Așa am terminat cu rușii; pentru că am luat o atitudine energică s-au potolit. Ne sâcâiau mereu și trăgeau spre Dunăre, dar, pentru că am dat ordin Marinei să tragă, s-au potolit.

Dl Valer Pop vine mâine aici tot pentru această chestiune, fiindcă d-sa spune că situația este foarte gravă.

În același timp, ca să putem apăra drepturile noastre - pentru că propaganda nu funcționează acum cum trebuie, vă rog să strângeți toate datele

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

asupra acestor acte de atrocități la Ministerul de Interne.

M. Sturdza: Avem un dosar legat și, pe măsură ce ne sosesc alte cazuri, facem alte dosare.

G-ral I. Antonescu: Dosarul nu-l citește nimeni. Trebuie să facem un grafic de schingiuiri, morți, coloniști care sunt alungați etc. Trebuie prezentat ceva grafic, pe diferite categorii de samavolnicii.

M. Sturdza: Sunt o mulțime de cazuri neautentificate.

G-ral I. Antonescu: Se pot face două categorii: cazuri verificare și cazuri care urmează să fie verificate. Ele să fie prezentate însă printr-un grafic. Trebuie prezentate în mod ingenios, fiindcă nici germanii și nici alții nu au timp să citească dosare. Dosarele vă servesc dvs., pentru a concretiza sub formă de grafice această chestiune.

P. Nicolau: Pe liniile Căilor Ferate avem mulți funcționari unguri.

G-ral I. Antonescu: Dă-i afară, bineînțeles respectând legile de muncă pe care le avem, cu preaviz și plata zilelor care trebuie.

Bucureștiul este plin de servitori unguri, care stau aici pentru că au ordin, pe când românii fug mereu din Ardeal și măresc numărul refugiaților, îngreunând enorm această problemă. Noi nu putem să-i ținem pe unguri, în special, în slujbe. Dar trebuie dați afară nu samavolnic, ci cu preaviz, și când ai om, îl pui în loc. În special îți atrag atenția că dețin toate posturile de comandă: sunt mecanici pe locomotive etc. Pe linia Cernăuți-Buzău, din 600 mecanici, 400 sunt unguri. Ce pericol reprezintă aceștia pentru mobilizare. Apoi, au în mâinile lor serviciile de apă și sunt mecanici prin ateliere.

Aceasta este, prin urmare, o chestiune de viață și de moarte pentru Statul nostru. Trebuie să ne apărăm. Nu-i dai afară în masă, ci pe rând. Ai găsit om în loc, îl pui acolo. Este o politică de executat în două, trei luni.

M. Sturdza: S-ar putea admite o proporție în raport cu populația.

G-ral I. Antonescu: La Căile Ferate și anumite administrații, care sunt în legătură cu mobilizarea și Apărarea Națională, nu pot admite această proporție. Când am fost șef al Marelui Stat Major, am dat afară pe toți evreii și toți ungurii, dar apoi s-au întors în proporție mult mai mare. Plaga aceasta la C.F.R. este de pe timpul dlui Vidrighin.

P. Nicolau: În legătură cu aceasta, s-a mai întâmplat ceva: au fost funcționari unguri de la C.F.R. care au plecat dincolo și care apoi s-au întors.

G-ral I. Antonescu: Pentru că au fost trimiși este o slăbiciune. Foarte mulți unguri trec frontiera și se întorc înapoi.

Te rog, dle ministru de Interne, ia măsurile de supraveghere a frontierei. Orice ungur care se întoarce, aruncă-l înapoi peste graniță imediat. De asemenea, toți aceia care sunt veniți acum.

P. Nicolau: Mai sunt și în alte funcțiuni, ca la Serviciul Apelor. Ar fi în categoria represaliilor, dacă i-am scoate pe toți.

G-ral I. Antonescu: Îi scoatem încet, încet pe toți minoritarii. Nu sunt represalii; îi scoatem din posturile de comandă. N-am ce face cu ungurii, când avem români care mor de foame. Este aceeași situație ca și cu evreii. Să-și câștige fiecare existența cum poate. Cei ce sunt băștinași vor rămâne. Depinde de statutul pe care-l vor acorda ei; vom aplica aceeași măsură. Dacă ei vor

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

admite ca un procent mai mare de români să intre în aparatul de Stat unguresc, la fel fac și eu. Altfel nu. Acești oameni intră zilnic în țară, 40-50-60. Unde mergem cu sistemul acesta? Nu vă dați seama că acești oameni sunt trimiși expres aici ca să agite și să facă propagandă în contra noastră și să ne mineze și mai rău? Trebuie luate măsuri. Nu mai așteptați ordine numai de la mine. Conform Convenției de la Viena, ei trebuiau să îngăduie trecerea locuitorilor pentru muncile agricole, dar nu-i lasă. Te rog, dle Sturdza, fă un protest și cheamă pe dl Bardossy ca să-i arăți situația.

M. Sturdza: Este la Budapesta acum. Am arătat la Berlin că se continuă atrocitățile; l-am chemat pe dl Fabricius și i-am spus același lucru. Dl Bardossy nefiind aici, am vorbit cu însărcinatul cu afaceri ungar.

G-ral I. Antonescu: Ce atitudine a avut?

M. Sturdza: Foarte timid; era rușinat. A spus că speră că totul se va aranja.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să trecem la acte de energie. Să vorbim cu dl Valer Pop, care să ne arate care este situația. O problemă foarte gravă pentru noi este aceasta: jidanii din Europa Centrală sunt evacuați către Orient, pe vapoare, pe Dunăre. Dunărea este internațională. Intră la Orșova câte 7-800 evrei pe vapor și la Sulina ies numai 3-400. Vasăzică, noi pompăm încontinuu jidani de aceștia din Europa Centrală.

G-ral C. Petrovicescu: Știu aceasta. Unde se opresc vapoarele, le păzim.

G-ral I. Antonescu: Nu servește la nimic. Vapoarele sunt jidănești și sunt plătite. Lasă noaptea o barcă și îi duc la mal între posturile de grăniceri. Pentru toți acești jidani să faci lagăre de concentrare - aceasta este prima măsură - și să-și plătească ei întreținerea sau comunitatea evreiască, pentru că eu nu-i întrețin pe seama Statului Român. Facem chiar un comunicat, că cei care au intrat clandestin în țară vor fi trimiși în lagăre de concentrare pe socoteala lor sau a comunității, pentru că nu avem mijloace să-i întreținem.

Dar care este soluția să nu se mai întâmple acest lucru? Când intră vapoare pe Dunărea românească, să se pună de pază agenți, care vor merge cu aceste vapoare până ies la mare, ei fiind răspunzători dacă în timpul trecerii pe Dunărea românească se întâmplă ceva.

Domnilor, se face propagandă de către elementele rele din această țară, și în special de comuniștii din toate părțile, în ce privește situația economică și scumpirea prețurilor. Pentru aceasta, noi nu facem însă nimic. Am vorbit cu dl Constant, dar nu are elementele necesare. Dvs., de la Ministerul Economiei Naționale, trebuie să faceți propagandă, să arătați situația moștenită, să dați curbe în fiecare zi. Eu urmăresc în "Argus" și am văzut că, de când am venit noi, prețurile nu s-au urcat. Totuși, propaganda lor merge înainte. Trebuie să faceți deci contra-propagandă.

Lt.-col. N. Dragomir: Eu am făcut un referat și l-am dat Direcției Presei. S-a citit la Radio și a apărut în Presă exact corespondența mea. Dar eu îi spusesem dlui Constant să se amplifice acestea pentru propagandă, nu să se publice cum le-am dat eu.

G-ral I. Antonescu: Fiecare minister să-și ia specialiști ai chestiunilor, ca să dea elemente pentru propagandă, fiindcă dl Constant nu are specialiști, ci ziariști, și eu știu ce pregătire au.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Chestiunea pâinii a făcut, de exemplu, impresie, fiindcă lumea este simplistă: când a auzit că pâinea este 13 lei kg, a crezut că o pâine obișnuită este 13 lei.

Când am luat contact cu d-ta, de exemplu, dle Dragomir, mi-ai arătat o situație care era bună și am spus să se publice. De trei ori am spus și nu s-a făcut. Ce te ține de nu ai făcut-o? Să știe lumea de la ce situație am plecat în privința însămânțărilor, prășitului etc. Lumea să știe că nu poate să aștepte minuni de la regimul acesta. Ia doi, trei oameni și dă-le să lucreze.

Același lucru cu manifestele comuniste care apar. Trebuie făcută contra-propagandă.

Horia Sima: Aceste manifeste sunt făcute, în mare parte, de jidani. Nu știu dacă este cazul să polemizăm cu acești jidani.

G-ral I. Antonescu: Nu polemizez; arăt realitatea: iată cine a făcut manifestul acesta - ca să se vadă că sunt străini de neam.

P. Nicolau: Eu dau la Presă tot ce s-a lucrat.

G-ral I. Antonescu: Dați, fiindcă nu mai lucrăm cu perdelele trase. Noi nu avem nimic de ascuns. Cine avea interes mai înainte să se cunoască cum s-au făcut contractele cu Malaxa?

Domnilor, sunt o serie de conflicte de muncă, care încep să apară aici și colo. Eu nu mă sperii, fiindcă știu că, de câte ori s-a schimbat regimul, muncitorii au profitat ca să facă presiuni și să facă ceva. Mijlocul este greva, conflictul de muncă etc. Noi nu ne intimidăm, dar nu este mai puțin adevărat că, în cazul nostru special, sunt împinși de cei care au capitalurile la spate sau de interese străine, ca Sovietele etc.

Aceste conflicte de muncă nu le putem, prin urmare, aplana decât prin propagandă. Să arătăm realitatea. Eu citesc buletinul de ce se petrece în Basarabia și Rusia. Am și raportul g-ralului Aldea, de la Odessa, care arată lucruri groaznice. Noi nu am speculat nimic din acestea, nu am arătat poporului aceste lucruri. Să arătăm ce se petrece acolo. De ce tăcem?

M. Sturdza: Credeți că ar fi nimerit să facem aceasta acum?

G-ral I. Antonescu: Le vom spune: vreți să ajungeți să plătiți pâinea o sută de lei și un costum de haine vechi 13.000 lei? În felul acesta se poate face propagandă, fără să spui unde este. Și de ce să nu arătăm? Toată viața în Bucovina și în Basarabia este paralizată, în total. Este ceva groaznic: au început deportările și alte persecuții. Noi ne ocupăm acum numai de românii din Ardeal, de ceilalți nu. De frică? În definitiv, acum suntem garantați. De aceea trebuie să facem propagandă și să arătăm care este realitatea.

Dl Constant se pierde mereu în alte chestiuni și problemele esențiale nu le atacă. Mă întreb: cum ungurii au Presă bună, și la nemți și la italieni, iar noi, care am intrat în Axă, avem încă Presă proastă?

M. Sturdza: Ei cheltuiesc bani.

G-ral I. Antonescu: Să cheltuim și noi.

M. Sturdza: S-a cheltuit și la noi, dar fără rost.

G-ral I. Antonescu: Este lipsă de organizare.

Avem un serviciu de propagandă copiat din străinătate, dar nu aduce serviciile pe care le aduc cele din străinătate. Am avut un serviciu de propagandă, cu oameni ca Titeanu, care astăzi este la Parchet. Eu, în fiecare

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

seară, mă zbat, cu Constant, și totuși în Presă, a doua zi, nu văd nimic.

Domnilor, am văzut și în Presa bulgară un lucru care ne diminuează prestigiul în străinătate și chiar în Presa străină, pentru că se susține că, la evacuarea Cadrilaterului, l-am devastat. Și aici stăm cu brațele încrucișate. Trebuie să spunem adevărul și să-l arătăm în ziarele românești și străine. Să mergem cu buna credință până acolo, încât, ca să dovedim că aceasta nu este exact, primim Comisia de anchetă mixtă. Dar să facem ceva, dle Sturdza.

Bulgarii au început apoi propagandă în Presa lor și în Presa străină și pentru retrocedarea Dobrogei de Nord; și noi stăm iarăși cu brațele încrucișate. În străinătate începe să prindă ideea că ei au dreptate.

M. Sturdza: De abia a început să se vorbească în Presa bulgară.

G-ral I. Antonescu: Ei atrag atenția lumii întregi asupra unui drept pe care nu-l au și nouă ne este frică să atragem atenția asupra unui drept al nostru. Eu cred că este necesar să atacăm această problemă din punct de vedere istoric și politic.

M. Sturdza: Campania bulgărească nu este vizibilă în această privință până acum.

G-ral I. Antonescu: Ai văzut că Popoff, când a intrat în Silistra, a spus că i-a scăpat de sub sclavie și că restul va urma, și d-ta spui că nu este vizibilă? Ce va urma restul? Mai ales când în Presa bulgară s-a vorbit de Dobrogea de Nord.

Domnilor, o altă chestiune: trebuie Asistența Legionară: în primul rând, în centrele industriale, unde încep mișcări comuniste: în Timișoara și în alte orașe.

Este un conflict de muncă între brutari și patronii brutari.

G-ral C. Petrovicescu: Am făcut cunoscut la Ministerul Muncii.

Horia Sima: În principiu, noi trebuie să înclinăm balanța spre muncitori, fiindcă ei au fost năpăstuiți.

G-ral I. Antonescu: Sunt o serie dintre aceștia care au fost concentrați, care acum vin la București, dar cei care au rămas nu vor să le mai cedeze din locuri. A început o luptă care se va sparge în capul nostru, al Guvernului. De acord cu dl Iașinschi, d-ta, dle Petrovicescu, trebuie să căuți, împreună cu dânsul, să rezolvați problema aceasta. În loc ca unul să lucreze zece ore și altul nimic, să lucreze fiecare câte șase ore. Trebuie repartizați toți lucrătorii, nu numai brutarii, din toate părțile, căci un conflict de muncă este la Vulcan, altul la Fichet (?) și sunt altele în altă parte. Toate acestea vor începe să se aprindă. Ele trebuie prevenite. Cum? Să le cunoaștem din vreme și să luăm dispoziții, împreună cu Ministerul Muncii, pentru ca oamenii aceștia să fie plasați.

Domnule Sturdza, o altă chestiune, foarte gravă. Acum câteva zile a apărut în "Pester Lloyd" un articol intitulat "Quo Vadis", în care se spune: "Unde merge România?"

Ce a făcut Presa românească într-o săptămână de când a apărut acest articol?

M. Sturdza: Avem cuvântul de ordine să tăcem.

G-ral I. Antonescu: Am spus să tăcem asupra atrocităților; dar în ce privește viitorul Neamului Românesc am spus aceasta?

M. Sturdza: Nu putem să facem numai aluzii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Răspundeți foarte tare la "Quo vadis". Răspunsul meu a fost: soldatul român stă cu arma la picior și se instruiește.

Trebuie să atacăm această problemă, pentru că avem drepturi istorice și etnice. Națiunea noastră a fost așezată pe principiul naționalităților. S-a făcut o nedreptate României și prin "Quo vadis" vor ca această nedreptate să fie și mai mare. Ei joacă pe coroana Sfântului Ștefan și eu pe coroana de laur a lui Traian și pe martirajul lui Decebal. Dar acestea toate trebuie arătate.

G-ral C. Petrovicescu: Au apărut unele declarații ale contelui Teleky...

G-ral I. Antonescu: S-au comentat de către "Universul", dar nu este suficient. Ne sunt foarte folositoare declarațiile contelui Teleky, dar să mergem mai departe pe ele, cu diferite variante.

Domnilor, trebuie să începem o propagandă în ce privește venirea germanilor aici. Dvs. știți că, de când am venit aici, eu am tratat, fiindcă am vrut să consolidez poziția României față de Axă și am vrut să tai rușilor orice veleități de cucerire a Moldovei și de prezență în Dobrogea, prin prezența germanilor la noi. Am tratat și am ajuns la un sfârșit favorabil.

Știți că forțele noastre militare erau lipsite de tot ce este mai esențial pentru războiul modern, de mijloace de luptă motorizate, de aviație de luptă și de bombardament modernă și de apărare antiaeriană. Am cerut acest material, care va începe să sosească chiar în cursul acestei luni și am cerut instructori tehnici, care, la centrele de instrucție, să arate ofițerilor noștri - ca instructori, nu comandanți - metodele noi de război, fiindcă avem multe de învățat în această privință. Mijloacele de război motorizate sosesc la mijlocul lunii și sosește și aviația, cu personal german, care va sta aici două-trei luni, până se formează personalul nostru; pentru că, mai ales în aviație, nu avem deloc antrenați pentru război. Țara noastră a cumpărat avioane moderne din Italia și din Germania și piloții noștri le-au dat la pământ - și erau avioane care costau 40 milioane lei - pentru că antrenamentul lor a fost sumar. Dl Paul Teodorescu, în loc să dezvolte școlile de aviație, a dezvoltat o infinitate de chipuri de aparate, ca să le arate la 10 mai. Ne-am trezit azi cu piloți neformați, dar cu avioane câte vrei, din care nu toate sunt bune pentru război.

În curând va sosi o comisie germană de câțiva ofițeri și poate chiar duminică să asiste la o manifestație aviatică. Vor veni patru escadrile de aviație pentru apărarea teritoriului și o divizie motomecanizată, cu cel mai modern material. Cumpărăm materialul și, după ce personalul nostru este instruit, personalul german pleacă. Am pus în convenție două-trei luni, cât cred că este maximum de timp necesar instruirii personalului nostru.

Pentru aceasta trebuie să înceapă să funcționeze propaganda, să pregătim opinia publică, și cu prezența diviziei motorizate în Țara Românească cred că tăiem și ungurilor și rușilor orice îndoială că germanii sunt cu noi.

Am urmărit și un scop politic și necesitatea de a întări Armata țării. Bineînțeles, dacă mijloacele financiare vor permite, voi mai aduce încă o divizie motorizată; aviație am cerut mult mai multă și cred că o să ne dea.

Dl Scorțescu spune că n-are date precise ca să informeze Vaticanul despre atrocitățile comise în Transilvania cedată. Aceasta te privește pe d-ta, dle Sturdza.

Am apoi aici o hârtie în ce privește pe ofițerul mort. Trebuie să adunăm

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

materialul documentar.

Domnilor, am un raport de la dl Valer Pop, care ne arată ce se petrece la Budapesta. Instrucțiile pe care le-a avut de la mine erau să obțină ca minoritatea românească din Ungaria să aibă condiții egale cu acelea acordate minorității germane. Tratativele au început, însă ungurii, ca de obicei, de rea-credință, amână chestiunea și o condiționează de alte chestiuni. Dl Pop vine aici și va primi instrucțiuni complecte în această privință. Eu nu sunt dispus să cedez nici o iotă în această direcție.

Ei motivează apoi că la noi nu este încă un regim stabil, că nu avem Constituție și n-ar putea face un acord bilateral atâta timp cât nu sunt garantați de Constituția românească.

Horia Sima: Nici în Germania nu este Constituție.

G-ral I. Antonescu: Dl Valer Pop cere mereu acțiuni diplomatice la Berlin și Roma în această privință.

Domnule Șteflea, în privința ofițerului care s-a purtat așa de rău la Budapesta, trebuie să se ia măsuri drastice. Ungurii ne acuză că facem noi samavolnicii contra ungurilor. Punctul meu de vedere l-am expus: eu accept ancheta mixtă; să o accepte și ei în Ardeal. Dar ei nu o acceptă.

Domnilor, în ce privește personalul funcționăresc, care, prin reorganizarea ministerelor, va trece în cadrul disponibil, pentru că acest personal noi nu-l putem întreține la infinit pe socoteala Statului, ca organism parazitar, care să clevetească pe stradă și în cafenea, ci îl vom băga în viața economică, ca să înlocuim elementele străine, vă rog să faceți, pe ministere, tablouri cu ce posibilități are fiecare, studiile, vârsta, capacitatea etc., pentru ca, atunci când vom face înlocuirile, prin Subsecretariatul Colonizărilor, în cadrul planului economic, să-i putem întrebuința la locurile nimerite. Este o lucrare care trebuie făcută din timp și, pe măsură ce treceți pe cineva, de la dactilograf și până la director, în cadrul disponibil, faceți această fișă.

Gh. Leon: Această decizie a dvs. să fie comunicată tuturor departamentelor, de către Președințe.

G-ral I. Antonescu: Desigur.

Am discutat chestiunea Propagandei, de care depinde viitorul Statului. Propaganda este o nouă forță pusă la dispoziția unui organism social și politic, dacă știe să se folosească de ea. Propaganda bolșevică este mul mai puternică decât Armata bolșevică. Prin Propagandă cuceresc ei ceea ce au și apoi vin cu Armata să ocupe. Când s-a făcut, prin urmare, această dovadă, în epoca modernă, din cauza posibilității transmiterii rapide a ideilor, prin avion, telegraf, radio etc., vedeți că Propaganda a luat un aspect considerabil. De aceea și noi trebuie să mergem în ritmul vremii. Eu consider Propaganda ca o nouă armată și ea trebuie să fie organizată, Statul trebuie să facă sacrificii pentru aceasta, căci numai datorită Propagandei făcute în mod ingenios de către unguri, ei au ajuns să realizeze maximum de beneficii. Toată lumea i-a susținut la Viena; toată Presa, și engleză, și germană, și italiană, și franceză, toți au fost pentru unguri și contra noastră, cu toate că dreptatea a fost de partea noastră și cu toate că, timp de 20 ani, ne-am purtat cu minoritățile de la noi cu o umanitate și o larghețe cum nu s-a purtat nimeni. Noi am plătit totuși și din cauza unei conduceri nenorocite a Statului, dar și pentru că Propaganda noastră

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nu a fost organizată.

Este o necesitate să nu lăsăm să prindă propaganda contrarie. Ungurii vor să arate că tot Ardealul este al lor și că la Viena li s-a făcut o nedreptate, și noi tăcem. Eu am spus să tăcem asupra atrocităților, nu asupra drepturilor noastre. Pe acestea să le apărăm prin toate mijloacele. Să pui, d-ta, dle Sturdza, diplomați de ai d-tale să lucreze, pentru că o chestiune trebuie studiată de la începutul ei. Așa este cu problema Dunării, care trebuie studiată serios, nu cum mi-au fost aduse mie datele. Eu cunosc acest Corp de diplomați. Ei se mulțumesc să rezolve problemele curente. Problemele mari care privesc Neamul Românesc au rădăcini în trecut și de acolo trebuie pornit.

De ce am pierdut Basarabia, la 1812? Din cauza lui Napoleon, care a aruncat Basarabia ca lest[1], când a văzut că pierde războiul, pentru a scăpa de ruși din Europa Centrală. Vedeți, sunt lucruri care trebuie aprofundate.

Domnilor, ca să putem avea o bază de la care să plecăm în discuțiile noastre, trebuie să cunoaștem tot organismul economic al Statului. Nu-l știe nimeni exact, nu numai organismul Statului propriu-zis, dar toate organizațiile economice și industriale de pe suprafața țării, cum se grupează pe interese economice și financiare, românești, străine sau mixte. Eu nu știu cum este țesut celular Neamul Românesc din punct de vedere economic și industrial. Aceasta trebuie arătat prin grafice, ca să ne dăm seama de capitalurile și de influențele care sunt. Cu alte cuvinte, trebuie un inventar. Același lucru și la petrol, ce capital reprezintă, pentru că este un capital pe care-l vom întrebuința, în afară de aur, ca acoperire pentru banii pe care-i vom bate. Fără aceste lucruri degeaba discutăm.

În ce privește pe evrei, rabinul mi-a cerut învoirea ca să poată întrebuința templele în timpul sărbătorilor. Am dat dispoziția să se ducă la temple, acolo unde se găsesc.

Pentru satele românești de la frontieră am luat măsuri.

Se cere ca portretele regale să nu se mai pună la vitrinele evreiești. Cred că putem face aceasta. Mai mult, trebuie să fie interzis ca portretele regale să mai stea pe cârnați și pe alte lucruri, în vitrine.

G-ral C. Petrovicescu: Să fie interzise, de exemplu, și în berării și în alte localuri.

G-ral I. Antonescu: Pot să fie permise, dacă sunt așezate pe pereți. Dar este o bătaie de joc să fie expuse pe diferite articole.

Furnizorii Curții Regale să fie numai români.

Domnilor, despre tot ce se hotărește în diferite Consilii de Cabinet, se face un tabel la Președințe și, până ce nu se execută tot ce s-a spus, eu nu pun la dosarul respectiv hârtia. Vă rog să faceți și dvs. același lucru, pentru ca să fie o evidență a tuturor chestiunilor rezolvate.

P. Nicolau: În ședința de joia trecută, dl Dimitriuc a afirmat că germanii au avut dificultăți cu predarea locomotivelor, până când au dat mită personalului nostru tehnic. Eu am spus că o consider ca o ofensă pentru personalul nostru tehnic, dacă nu mi se dau date precise.

V. Dimitriuc: Mi s-a comunicat că mi se vor aduce toate datele.

---

[1] În text este: *rest*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: În chestiunea cu ofensa, situația e mai delicată, fiindcă aceia sunt în Germania și nu te poți duce să te bați cu ei. Neamul Românesc a suferit multe ofense și acum mai are de suferit multe. Suntem niște nenorociți, care trebuie să așteptăm.

Domnule Sturdza, pentru recolta țăranilor români să tratezi cu Ungaria.

Ce este cu chestiunea Căilor Ferate particulare răscumpărate de Statul Român?

M. Antonescu: Sunt o serie de Căi Ferate pe care Statul Român le-a răscumpărat, începând de la 1920 și până azi, din care multe n-au fost plătite. Printr-o convenție, s-a stabilit că plata se va face printr-o rentă C.A.M. Renta nu a luat ființă. Statul a intabulat însă proprietatea liniilor pe numele său și aceste linii sunt considerate ca proprietatea Statului. Înseamnă că urmează să treacă în patrimoniul Ungariei, odată cu celelalte domenii publice, fără nici o despăgubire.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să faci o notă.

M. Antonescu: Sunt informat că s-au făcut note și s-a cerut aceasta, urgent, chiar de particulari, care și-au dat seama că pot să ajungă în situația să-și piardă drepturile, și dintr-o parte și din alta. S-a cerut ca Statul să radieze din Cartea Funduară, rapid, dreptul său de proprietate, pentru ca, cu ocazia negocierilor de la Viena, să se arate că nu aparțin dreptului public și să se plătească despăgubiri.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea aceasta trebuie dată cu o notă scrisă, mâine, dlui Valer Pop.

G. Cretzianu: Eu am dat o notă despre chestiunea aceasta dlui Vulcănescu.

Dar mai este o chestiune. Câteva din aceste Căi Ferate particulare le-am și plătit și am emis rente, care sunt la purtător. Acestea sunt în circulație pe piață. Eu am oprit plata cuponului, deocamdată, deși este un lucru nedrept, pentru că actualii purtători sunt persoane care au cumpărat rentele. Dar, până când vom vedea cine sunt cumpărătorii, am oprit plata.

G-ral I. Antonescu: Renta aceasta trebuie blocată și ea până se va vedea ce se face la Budapesta.

V. Dimitriuc: Domnule General, avem problema garanției minelor din Baia Mare, care au fost cedate ungurilor. Subiectul garanției, întreprinderile de la Hunedoara, este la noi, iar garanția dată pentru împrumut, producția de aur de la Baia Mare, se află la unguri, așa încât acum este o garanție în vânt.

G-ral I. Antonescu: Această chestiune face obiectul tratativelor cu ungurii.

Trebuie să faci o notă și să o dai dlui Valer Pop. Noi nu mai dăm o nouă garanție pentru ce avem la Hunedoara, pentru că tot nemții ne-au luat Baia Mare.

Domnule Antonescu, ce este cu legile care repun pe regele Mihai în posesia averilor care i-au fost luate?

M. Antonescu: Am cerut de la Palatul Regal să se facă inventarul tuturor bunurilor și am luat și testamentul și actul de partaj.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, printre marile porcării - iertați-mi

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

expresia - ale trecutului, de pe urma căreia au profitat toți jidanii, este afacerea Banca Blank, cu Discom și cu terenul de la Bordei. Știți că terenul era proprietatea băncii, dar Municipiul București a făcut investiții edilitare enorme acolo și de pe urma lor Banca Blank a ridicat prețul pământului și a câștigat enorm. Tot afaceri de acestea, din care românii plătesc și evreii profită.

Comisia de anchetă trebuie sesizată special cu afacerea Blank, unde au sărăcit toți micii deponenți români.

G. Cretzianu: Noi avem un avocat însărcinat special să studieze toate dosarele.

G-ral I. Antonescu: S-a dat lui Blank, Discom-ul, un drept regalian al Statului, ca să îmbogățească pe individul acesta, pentru că, poate, trecea și el banii altcuiva.

Este apoi chestiunea portofoliului putred, care trebuie elucidată, pentru că conversiunea nu s-a făcut pentru nenorociții de jos, ci pentru cei de sus, care au profitat cu milioanele.

M. Antonescu: Primesc diferite scrisori, chiar semnate, împotriva neregulilor de la regiile publice. Trebuie constituite comisii de anchetă și pentru regiile publice.

G-ral I. Antonescu: Fă o singură comisie pentru regiile publice, dar dă numărul necesar de magistrați.

Domnilor, nu cunosc nici azi care este soldul nostru în străinătate. Aud de aur la New-York, de lire la Londra.

Domnule Cretzianu, vreau să cunosc care este situația, ce sold creditor și debitor avem în toate părțile. Am văzut că plățile noastre de armament în Germania sunt aproape la curent; la fel față de Italia și de Anglia. Dar noi avem și sold creditor. Cum s-a dus aurul nostru în America?

G. Cretzianu: Au fost devize, care acolo au fost transformate în aur.

G-ral I. Antonescu: Cum scoatem noi acest aur de acolo? Pentru că, dacă America intră în război, noi pierdem tot aurul.

G. Cretzianu: Am vorbit cu dl Neubacher. Toată străduința noastră este să întrebuințăm acești dolari.

G-ral I. Antonescu: Eu trebuie să cunosc baza pe care stau, cum am făcut la Armament, unde m-am pus la curent. Vreau să văd situația Statului în general și după aceea trec la fiecare departament, ca să văd și structura lui celulară, din toate punctele de vedere, cu toate comisiile etc., fiindcă atunci știu pe ce bază stau, atunci discut o problemă în cunoștință de cauză.

Se prevăzuse scoaterea aurului din Banca Națională. Am văzut un Decret semnat de dl Tătărescu. Nu s-a făcut nimic, este adevărat, dar este o chestiune care trebuie urmărită. Intenția dumnealor era să scoată aurul din Banca Națională și să-l transporte - avioanele erau gata - unde era regele Carol și acolo să constituie și guvernul, iar țara rămânea cum a fost și în 1916.

Dnii Tilea, Franasovici - nu sunt încă sigur - și Pangal se agită. Dl Pangal s-a întâlnit cu regele Carol la San Sebastian. Ce mai caută? Nu l-am suprimat.

M. Sturdza: Decretul îl recheamă, pe ziua de 15 octombrie.

G-ral I. Antonescu: Era destinat să facă parte din guvernul din străinătate al regelui Carol. A fost un schimb de telegrame cu dl Gafencu, în care spunea că este chemat de dl Tilea la Paris să formeze guvernul. Dl Pangal s-a întâlnit

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

cu regele Carol, dar ne-a trimis și nouă o telegramă, în care face pe patriotul.

Dl Tilea se agită la Londra cu dl Dimăncescu. Trebuie să facem un Decret-lege, în care să spunem că toți cei care sunt în străinătate și se agită contra ordinii de Stat actuale în Țara Românească vor fi considerați ca făcând acte de înaltă trădare și vor fi trimiși în judecată, confiscându-li-se averile.

Domnule Dragomir, am vorbit astăzi cu dl Moritz să nu ne mai facem concurență în această țară unii altora. Trebuie să avem un sistem unic. El a înțeles problema, mi-a spus că a vorbit cu d-ta și că trebuie să facă un acord, ca să nu mai fie concurență. Noi le dăm avantaje nemților să cumpere din acțiunile evreiești, dar nu le putem da tot. Noi trebuie să armonizăm economia noastră și aceasta nu se poate face dacă totul trece în mâinile lor.

Ministerul de Finanțe trebuie să găsească, din vreme, creditele necesare pentru ca aceste acțiuni să nu mai treacă în mâinile străinilor. De asemenea, cu averile lui Malaxa și Auschnit, fiindcă ne putem pomeni că, într-o zi, toate averile lor au trecut în mâinile germanilor. Să le dăm nemților oarecare avantaje, fiindcă atunci când cineva ne ajută trebuie să le dăm ceva, dar nici nu vreau să pierdem tot, să devenim minoritari în țara noastră, să scăpăm de un jug și să intrăm în altul.

V. Dimitriuc: Eu propun ca orice cumpărare să nu se facă decât după ce se va cădea la înțelegere cu guvernul.

G-ral I. Antonescu: Noi am blocat acțiunile acestea, dar n-am prevăzut decât pe jidani.

M. Antonescu: Eu n-am primit cele două Decrete, nici acela referitor la exproprierea evreilor, nici acela referitor la bunuri.

Gh. Leon: Le-ați citit și aceea era redactarea definitivă.

M. Antonescu: Domnul General stăruie pe ideea dreptului de preemțiune și crede că blocarea dvs. înseamnă exercitarea dreptului de preemțiune, or, nu este același lucru.

Gh. Leon: Este o expresie greșită. Este vorba de dreptul comisarului de la societatea respectivă să spună dacă transferul este posibil sau nu. Dacă vrem să punem un comisar și la Malaxa, nu avem decât să o facem.

G-ral I. Antonescu: Atunci puneți comisari și la întreprinderile românești. Grija mea este ca întreprinderile Malaxa, care sunt făcute cu miliarde românești, să nu fie înstrăinate. Lui Malaxa îi convine să le vândă, pe nimic, nemților, ca să realizeze un fond oarecare din ce să trăiască, pe când Statul Românesc pierde de cinci ori: întâi pentru că l-a costat de trei ori mai scump această industrie decât trebuia, și acum că alții ar lua-o pe nimic.

Trebuie să ne gândim că toate marile industrii și chiar acelea mijlocii trebuie să ne rămână nouă. Vom putea să cumpărăm tot, bine. Dacă nu, ce îi interesează pe nemți le trecem și lor, dar ne luăm și anumite garanții, pentru că astă-vară, când am tratat, din închisoare, cu nemții, am spus: dau, dar nu fondul avuțiilor românești. Pe baza aceasta s-a tratat, și cu Neubacher și cu alții.

M. Antonescu: Pot să spun mai mult, că, acum câteva zile, l-am văzut pe dl Neubacher și i-am spus aceeași problemă. Am spus: "G-ralul Antonescu și regimul național-legionar nu pot să dea țării impresia că n-au stăpânire asupra bogățiilor naționale".

G-ral I. Antonescu: Dau posibilitate germanilor să le dezvolte cu capital

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

german și le dau recompensă, sub formă de beneficii.

Gh. Leon: Domnule General, îmi permit a crede că nu este bine ca, plecând de la această idee, că nemții sau altcineva ar cumpăra toate bogățiile țării, noi să punem în toate întreprinderile astfel de comisari, pentru că de aceea ne-a fost nouă frică, de a paraliza întreprinderile printr-o blocare, să nu o realizăm sub această formă.

Eu cred că propunerea dlui Dimitriuc este bună. Să stăm de vorbă cu nemții.

Noi dăm drumul, azi, la o serie de decizii pentru întreprinderile de care suntem îngrijorați și stăm de vorbă cu nemții, pentru că ei sunt leali.

M. Antonescu: Am discutat cu dl Neubacher această chestiune, care a primit formula dreptului de preemțiune exercitat de Stat și a spus: "Acolo unde dvs. nu veți vrea să intrăm noi, nu intrăm, și acolo unde veți vrea să aveți colaborarea noastră, ne înțelegem".

Gh. Leon: Să fie o preemțiune de fapt, nu de drept.

G-ral I. Antonescu: Ce te supără pe d-ta să fie un act scris, să stăm pe bază legală?

Domnilor, să nu luăm prea ușor problema, fiindcă este gravă pentru viitorul Neamului Românesc. Eu, când stăteam în închisoare, dacă am pornit de la această bază, să nu alterăm fondul avuției românești, a fost pentru că am avut o experiență tragică în această privință. Când țara era într-o mare strâmtoare, Take Ionescu a vrut să dea tot petrolul pentru 30 milioane. Vă închipuiți ce catastrofă enormă ar fi fost; și poate ar fi fost și poate n-ar fi fost, fiindcă Neamul Românesc și-ar fi dezvoltat agricultura, și-ar fi găsit venituri. Dar având petrolul, ușor de exploatat și cu posibilitatea de a obține devize, a abandonat agricultura. Nu a ținut nimeni seama că acest petrol nu este inepuizabil. Dacă sunt adevărate pronosticurile geologilor, că peste 4-5 ani nu mai avem petrol, ce ne facem dacă nu dezvoltăm agricultura și nu industrializăm aceste produse, ca să putem avea devize?

De la această experiență a vieții mele am plecat atunci când am tratat, din închisoare. Baza a fost aceasta: orice le dau nemților, cu o singură condiție, să nu pierd independența politică și onoarea Neamului Românesc și să nu alterez fondul bogățiilor românești. Principii mai sănătoase și mai simple ca acestea nu sunt. Nu poate nimeni să-mi facă un cap de acuzare că eu, ca român, apăr aceste două principii sănătoase de existență a Neamului Românesc.

Rămâne numai chestiunea de formă. D-ta, dle Leon, spui că trebuie să ne înțelegem în prealabil, fiindcă nemții sunt de bună-credință.

Gh. Leon: Putem să ne înțelegem în scris, dar să nu facem o lege.

M. Antonescu: Dl Neubacher a spus că va veni să trateze direct cu dvs.

Gh. Leon: În privința tratativelor, vă pot da un exemplu. Rușii au oferit nemților miliardele de lei, pe care le aveau acolo, pentru un blid de linte, pentru ca nemții să le valorifice față de noi, și nemții nu au primit.

G-ral I. Antonescu: Eu nu pun la îndoială buna-credință a nemților. Însă principiul g-ralului Antonescu este că acordă unui om maximum de încredere, care, pentru cea mai mică faptă, retrage toată încrederea. Așa a fost cu mulți prieteni, așa a fost cu mareșalul Prezan etc.

Sunt sigur că nemții sunt de bună-credință, dar eu nu tratez averea mea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

personală, ci viitorul acestui Neam Românesc.

Gh. Leon: Să o facem în scris, dar nu sub formă de lege.

G-ral I. Antonescu: Eu vreau să am garanția: întâi, că aceste proprietăți viitoare românești nu trec în mâini străine, decât în proporția pe care o vrem noi, și, al doilea, să se termine odată cu concurența aceasta care se face pe tot întinsul țării între noi și germani, pe cumpărarea de grăsimi, de săpunuri, de grâne etc., pentru că, dacă viața românească s-a scumpit, cum este azi, a fost și datorită acestei concurențe, care a avut loc în ultimul an și căreia trebuia să-i puneți stavilă printr-o înțelegere cu nemții.

Gh. Leon: Când vom face o centrală de cumpărare, ca și ei, chestiunea se va aranja automat.

G-ral I. Antonescu: Tehnica lucrurilor nu mă interesează, pe mine mă interesează lucrul în sine.

P. Nicolau: O chestiune delicată este aceea a Petroșanilor, societate care este marea noastră furnizoare de cărbuni. Acțiunile sunt ungurești, să nu treacă în mâini nemțești.

G-ral I. Antonescu: Dar acționare sunt băncile de la Budapesta. Acționarii mari sunt: liberalii dumnealor și jidanii de la Budapesta.

M. Antonescu: Pentru că cele două proiecte, pe care eu nu le-am văzut, trebuie să treacă urgent, vă atrag atenția că se vând bunuri evreiești pe capete, în special în suburbane.

G. Cretzianu: Dar ce, le cumpără străinii?

M. Antonescu: Trebuie să treacă la Stat, care să le vândă.

Gh. Leon: Aceste bunuri vor intra în mâna Subsecretariatului pentru Evacuare, care le poate vinde, dacă le cumpără românii.

M. Antonescu: Eu mă refer la caracterul retroactiv în ce privește vânzările din ultima vreme.

G-ral I. Antonescu: Ca să nu producem panică, am vrut să nu public Decretul înainte de a numi comisari. Altfel, se puteau face retrageri masive. Întâi, să se ducă comisarii acolo și apoi să dau drumul la Decret.

Gh. Leon: Trebuie să apară și numirea și Decretul deodată, pentru ca să avem o bază de numiri. Mâine va apărea aceasta.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, trebuie să avem o grijă deosebită și pentru țărani și pentru orășeni în epoca aceasta, până când ne vom consolida. Am aici încă un buletin, unde se arată că la sate nu s-a făcut încă aprovizionarea cu sare, petrol etc., și mie îmi trebuie liniște la țară și la oraș. Trebuie apoi să difuzați măsurile luate de guvern. Am vorbit cu dl ministru de Interne să facem o broșură referitoare la ce s-a realizat într-o lună și să o trimitem în țară.

V. Dimitriuc: În materie de aprovizionare, nu vom face mare lucru dacă nu vom lua măsuri în ce privește circulația, pentru că sare și petrol se găsesc. Dar sunt multe trenuri militare care transportă unele lucruri ce ar putea să fie lăsate pentru mai târziu.

G-ral I. Antonescu: Militarii nu mai au, azi, decât 25 de trenuri pe zi în toată țara; deci nu vă mai legați de aceasta. Nu pot da mai puțin pentru descongestionarea frontului, mai ales că se dă și drumul la soldați. În ce

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

privește camioanele, am dat ordin să se rechiziționeze.

Domnilor, în cadrul celular economic al acestui neam, noi trebuie să stabilim unde deplasăm pe toți funcționarii noștri refugiați și cum introducem în comerțul Țării Românești elementele legionare tinere, ca să le îndrumăm către comerț. Avem absolvenți ai școlilor comerciale și ai academiilor de comerț. Pentru aceasta, cel mai târziu până în ianuarie, trebuie să stabilim, pe centre, pe orașe și pe comune rurale, mai ales în Moldova, unde sunt mulți jidani, care sunt casele de comerț unde trebuie să introducem funcționarii noștri, plătiți de comercianți, să învețe comerțul și, când vom avea posibilitatea, să luăm din mâinile jidanilor comerțul pe care îl exercită astăzi, să avem oameni care să cunoască meseria. De aceea, trebuie arătate toate magazinele din Lipscani, pe volum, pe categorii; de asemenea, pe Calea Victoriei, pe Văcărești etc., și în provincie. După ce vom stabili câte mii de oameni ne trebuie să băgăm aici și pentru ce fel de comerț, venim la ce am spus adineauri în ce privește funcționarii din cadrul disponibil, ce poate să facă fiecare, pentru ca, cel mai târziu în ianuarie, să intre în aparatul acesta economic al Neamului Românesc elemente românești. Dar nu dezordonat, ci vreau să știu ce oameni am de plasat și ce poate să facă fiecare. Dacă avem aceste date și această evidență a comerțului nostru, putem să-i băgăm în toate aceste întreprinderi.

Mai este chestiunea plafonului maxim pe care trebuie să-l stabilim și pentru salariile particulare. Diferența față de ce s-a plătit până acum se va vărsa Statului.

Gh. Leon: Sau se stabilește un plafon maxim, sau se aplică impozitul progresiv.

G-ral I. Antonescu: Desigur.

- Ședința se ridică la ora 18.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.170 (fost 168)/1940, f. 292-317.

9. 1940 octombrie 8. *Se discută despre: refugiații din și în partea de nord a Transilvaniei; atrocități maghiare; atitudinea față de partidele politice; Crematoriul din București și cimitirele evreiești din centrele orașelor; evacuații din Dobrogea; situația Presei; plata sculptorului Mestrovici etc.*

CONSILIUL DE CABINET

din 8 octombrie 1940

Sunt prezenți dnii: g-ral Ion Antonescu; Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; M. Sturdza, ministrul Afacerilor Externe; V. Iașinschi, ministrul Sănătății, Muncii și Ocrotirilor Sociale; Alexandru Constant, secretar de Stat la Presă și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Propagandă; <Tr. Brăileanu, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor; Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat pentru Colonizare și Populația Evacuată, la Ministerul Economiei Naționale; Vladimir Dumitrescu, secretar general la Culte și Arte>.

Ședința se deschide la ora 10, sub prezidența dlui g-ral I. Antonescu.

G-ral C. Petrovicescu: Vă prezint o situațiune numerică a celor repatriați din Ungaria la noi și de la noi în Ungaria, începând de la 6 septembrie până la 7 octombrie inclusiv.

G-ral I. Antonescu: Rog pe dl ministru de Interne să complecteze această situație, adăugând, tot pe zile, situația dinainte de 6 septembrie.

G-ral C. Petrovicescu: Vă mai prezint o situațiune privitoare la lemnele sosite în Capitală.

G-ral I. Antonescu: Observ că cifra vagoanelor cu lemne sosite în Capitală de la venirea noastră a crescut. Pentru a avea o evidență, cum și pentru a putea face un control, o asemenea situațiune se va ține și la Ministerul de Interne și la Primărie.

G-ral C. Petrovicescu: De acum înainte, numărul vagoanelor și al cantității de lemne intrate în Capitală va fi mai mare, căci Primăria a dat dispoziția ca să aducă lemne cu camioanele.

G-ral I. Antonescu: Prima chestiune care ne interesează este că, în intervalul de timp de la 6 septembrie până astăzi, au intrat în țară, din Ardealul ocupat de unguri, un număr de 11.519 oameni și au ieșit 3.828.

A doua chestiune este că, de la 6 septembrie până acum, se constată că numărul intrărilor de vagoane cu lemne în Capitală s-a urcat până la 550 vagoane pe zi și este în continuă urcare.

Domnule Constant, sunt informat că dl Maniu se mișcă, și se mișcă și în Ardeal, și aici în București.

Trebuie să-l facem, și pe dl Maniu, și pe alții, să iasă din echivoc.

Trebuie să apară un articol oficios al nostru, în care să-i cerem să iasă din echivoc și să cerem și tuturor acelora din vechile cadre politice, ca să spună ce politică vor să facă în legătură cu politica externă și pe cine vor să sprijine în interiorul țării.

Să le cerem să nu lucreze pe ascuns și să arate opiniei publice ce vor, pentru ca ea să judece.

Al. Constant: Vom publica.

M. Sturdza: Să deschidă "Buna Vestire" coloanele sale.

G-ral I. Antonescu: Oamenii politici din vechile cadre să facă bine să ne spună ce urmăresc.

S-au întrunit și ieri la "Universul", care pune la dispoziție saloanele sale, și aceasta pentru că nimeni din familia "Universului" nu face parte din guvern.

Să nu facem însă acte de samavolnicie.

Cine face acte care sunt contrarii legilor, îi dăm pe mâna Justiției. Vă rog să luați aceasta "ad litteram". Din acest punct de vedere sunt în deplin acord cu dl Sima.

G-ral C. Petrovicescu: Ei se pun pe tema că vor să ajute Guvernul.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Și dl Tătărescu a dat ieri o declarație de credință nesfârșită.

Să ne folosim de toate acestea și să le cerem să iasă din subterane, ca să ne spună ce vor.

G-ral C. Petrovicescu: V-aș ruga să-mi îngăduiți să plec la Arad, pentru ca să fac unele verificări în legătură cu versiunile privitoare la atrocitățile românilor.

G-ral I. Antonescu: Te rog însă să-ți lași aici permanența.

Al. Constant: În legătură cu propunerea dlui g-ral Petrovicescu, pentru că ziariștii agențiilor "D.N.B." și "Stefani" au aerul de a nega atrocitățile ungare, cred că ar fi bine să-i luăm cu noi spre a verifica, la fața locului, că românii nu s-au dedat la asemenea acte.

G-ral I. Antonescu: Nici nu trebuie să mă întrebi. Dumneata vei face tot ceea ce trebuie ca să-i duci acolo, vom plăti toate cheltuielile și vei face așa fel ca să ia contact cu oamenii localnici, ca să vadă dacă s-a petrecut ceva.

Nu-i nevoie de autorizația mea pentru fiecare lucru.

Tr. Brăileanu: În ceea ce privește încadrarea personalului, țin să vă spun că noi nu am primit nici un ordin în ceea ce privește personalul de serviciu de la laboratoarele universitare.

G-ral I. Antonescu: Se va răspunde, pentru că noi, până la 15 noiembrie, va trebui să terminăm cu chestiunea funcționarilor.

Până atunci, cazurile speciale nu le vom rezolva aici. Vorbiți cu dl ministru de Finanțe, căci pe d-sa îl privește această chestiune.

Tr. Brăileanu: Mi s-a adus la cunoștință că Birourile Camerei și Senatului primesc și acum diurnele ca membri ai Birourilor.

G-ral I. Antonescu: Comunică, te rog, dlui ministru de Finanțe, căci eu nu mă pot ocupa de toate.

Pot să vă spun un lucru: că, până la 15 noiembrie, până la încadrarea definitivă a funcționarilor în legătură cu noua reorganizare a Statului, dacă sunt unele lucrări privitoare la salarii, acestea se vor regula și în mod retroactiv, dându-se, la timp, fiecăruia drepturile pe care nu le-a primit.

Tr. Brăileanu: În teritoriile cedate ne-au rămas opt școli normale. Din acestea am reconstituit numai două, una de băieți și alta de fete. Școala de băieți vrem să o stabilim la Râmnicu-Vâlcea. Am cerut localul necesar și autoritățile nu vor să ni-l cedeze, sub motiv că este ocupat.

G-ral I. Antonescu: Acesta nu este un sistem, ca să scoatem pe unii și să punem pe alții. Eu nu pot să scot un Centru de Instrucție, ca să pun o școală. D-ta ai văzut că am dat pentru universități tot ce s-a putut da.

Tr. Brăileanu: Mi s-a adus la cunoștință ce s-a făcut cu dl Sextil Pușcariu. Ne-a fost luată cazarma "Avram Iancu"...

G-ral I. Antonescu: Ați cerut, după aceea, o altă cazarmă, a Școlii Speciale de Infanterie, în afară de Școala Militară de Infanterie. Dacă ni se cer trei localuri, atunci trebuie să scot și regimentele de Infanterie.

Ar fi bine ca, în aceste chestiuni, să te pui în legătură cu dl g-ral Pantazi.

Mai bine luați hotelul de la Ocna-Sibiului.

Tr. Brăileanu: Acesta este destinat locuințelor pentru profesori.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Dl Pușcariu vrea să cumpere o serie de case în care să locuiască profesorii.

G-ral I. Antonescu: Nu am nimic de spus. Din moment ce nu reclamă nici o sarcină de la Stat, orice inițiativă este bună.

Tr. Brăileanu: Casa Corpului Didactic poate să dea împrumuturi în acest scop.

G-ral I. Antonescu: Desigur.

Tr. Brăileanu: Mai este o chestiune, a bonurilor funcționarilor pentru înzestrarea Armatei. Sunt școli care au achitat întreaga sumă deodată, din fondul Comitetelor școlare, iar sumele se iau prin statele de plată a salariilor profesorilor.

G-ral I. Antonescu: Să se ceară Înzestrării să restituie banii. Trebuie să-i punem pe toți în egală situație. Discutați cu ministrul Înzestrării și cu al Finanțelor restituirea acestor sume.

Tr. Brăileanu: Avem o informație în legătură cu colecția regală de tablouri, că ar fi dispărut.

G-ral I. Antonescu: Acestea erau ale Statului?

G-ral C. Petrovicescu: Dl Busuioceanu poate să dea relații în această privință.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să trimiteți pe cineva la Sinaia, ca să cerceteze această chestiune. Nu te mai lua după zvonuri. Și eu am auzit că Regele ar fi vândut Palatul cu 300 milioane. Acestea sunt zvonuri lipsite de seriozitate.

C. Georgescu: Colecția de tablouri a fost a Familiei Regale.

G-ral I. Antonescu: Cercetați chestiunile și mergeți cu ele până la capăt, dând soluții.

Trebuie studiate problemele și, dacă este necesară o anchetă, faceți-o. În Statul nostru este acum o harababură voită. În loc ca toate proprietățile Statului să fie într-un inventar, nu văd nimic. Pe dl ministru al Inventarului eu nu l-am văzut niciodată.

Horia Sima: El este numai subsecretar de Stat.

Tr. Brăileanu: În legătură cu contopirea ministerelor noastre, economia care am face-o ar fi minimă.

G-ral I. Antonescu: În loc să fie doi miniștri, ești d-ta și ai subsecretarii de Stat.

Tr. Brăileanu: Nu am.

G-ral I. Antonescu: Dacă nu ai, de ce nu pot lucra secretarii generali în locul subsecretarilor de Stat? Noi avem nouă miniștri și avem 13 subsecretari de Stat. Nu trebuie să ne urcăm prea mult. Îmi trebuie încă unul la Marină și mă gândesc dacă trebuie să o fac, pentru ca opinia publică să nu ne judece altfel, când vede că umflăm Guvernul.

Tr. Brăileanu: Chestiunea se prezintă astfel: eu am la Instrucție un secretar general, care lucrează direct cu mine. În ceea ce privește Cultele, noi avem în Biserică un număr de 30.000 de preoți. Acest secretar general are o menire specială. Dar trebuie să se țină socoteală că lucrăm în localuri separate. Dacă vine cineva la mine, eu îl trimit la secretarul general, în localul deosebit. Dacă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

ar fi un subsecretar de Stat, atunci tot acest public va putea lucra direct cu el.

G-ral I. Antonescu: Pe cine propui d-ta?

Tr. Brăileanu: Pe dl Vladimir Dumitrescu.

G-ral I. Antonescu: Titlul ne împiedică să lucrăm?

V. Dumitrescu: Chestiunea importantă este legătura cu Înalții Chiriarhi.

G-ral I. Antonescu: Aceștia vin la ministru, pentru că n-au autoritatea necesară. Dacă le vei tăia pofta, nu vor mai veni pentru orice la d-ta.

Tr. Brăileanu: Sunt anumiți chiriarhi care n-au depus jurământul. Ei au luat altora jurământul, pentru că au dreptul, ca preoți, dar ei n-au depus jurământul.

G-ral I. Antonescu: Legea de bază nu mai cere să se depună jurământul în fața Regelui.

Tr. Brăileanu: Sunt anumite investituri care sunt cerute.

G-ral I. Antonescu: Dumneata să le faci o comunicare deschisă, în public, sau directă lor, și să le spui că investirea nu se mai face deocamdată. Rămâne ca ulterior, la reorganizarea Statului, să se facă și reorganizarea Bisericii.

Tr. Brăileanu: Este o propunere ca toate comunele care se numesc "I.G.Duca", să primească alt nume.

G-ral I. Antonescu: Aceasta privește pe Ministerul de Interne.

Tr. Brăileanu: Sunt picturi în biserici, cu chipul regelui Carol al II-lea. Ce facem cu ele?

G-ral I. Antonescu: Nu facem nimic deocamdată. Întâi să procedăm la lucruri mai serioase.

Tr. Brăileanu: Trebuie să atragem atenția legionarilor în această privință.

G-ral I. Antonescu: Acestea sunt lucruri prea mici. Am vorbit, ieri, că suntem de acord cu legionarii în toate privințele. Au făcut câteva năzbâtii, dar de atunci nu s-a mai întâmplat nimic.

Tr. Brăileanu: Vine chestiunea Crematoriului din București, care ar trebui închis.

G-ral I. Antonescu: De ce?

Tr. Brăileanu: Pentru că este împotriva Bisericii.

G-ral I. Antonescu: Când s-au întâmplat arderile, cei de la Crematoriu m-au ținut, întotdeauna, la curent. Cel dintâi care m-a informat a fost Trancu-Iași. Atunci am pus eu să se ia chitanțe. Întâi nu se dădeau chitanțe. Atunci am spus lui Trancu ca să se dea chitanțe. În cursă mi se pare că a căzut g-ralul Argeșanu.

Este necesară o anchetă, pentru a se vedea cine a plătit arderile care s-au efectuat acolo.

Tr. Brăileanu: Dar nu îl închidem?

G-ral I. Antonescu: În toate țările există. Omenirea merge spre progres și cimitirele trebuie să dispară cu timpul. În primul rând, trebuie să scoatem cimitirele evreiești din centrele orașelor. Avem, în plin centru al Capitalei, cimitirul "Filantropia" și din str. Sevastopol.

Horia Sima: Nu trebuie să dăm impresia că luăm o măsură împotriva religiei lor.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Trebuie să-i pregătim pe o chestiune de igienă. Trebuie să-i pregătim pe evrei, ca să caute din vreme un alt cimitir. Când îl vor găsi, vom aproba folosința lui, cu condiția ca să fie plasat la 100 km de Capitală.

G-ral C. Petrovicescu: Mai ales că cel din str. Sevastopol este plin și nu mai primește nici un mort, de aproape 25 ani.

G-ral I. Antonescu: Trebuie discutată chestiunea cu Comunitatea Evreilor, punându-le în vedere că este vorba de salubritate.

- Se prezintă un număr de decrete spre semnare din partea dlui ministru al Educației Naționale, Cultelor și Artelor.

M. Sturdza: Față de evenimentele din Ardeal, ați dat ordin să recurgem la arbitraj. Dreptul de a recurge la arbitraj ne este dat de art. 5 și 7 din Convențiunea de arbitraj de la Viena. Articolul 7 ne acordă formal dreptul de a recurge la acest arbitraj.

La adresa către Ministerele Afacerilor Străine din Berlin și Roma vom anexa o listă a tuturor acelora care au suferit de pe urma atrocităților ungurești. Vom mai adăuga un rezumat al discuțiilor dintre dl Valer Pop și unguri și vom sfârși cu cererea formală de intervenție și de măsuri urgente.

G-ral I. Antonescu: Forma definitivă să mi-o prezinți. Să-i dai drumul chiar astăzi, pentru că ungurii au simțit și vor să o ia înainte. Să anunți și pe dnii Fabricius și Ghigi, ca și pe dl Manoilescu, pe care îl vom trimite la Roma, iar pe dna Goga la Berlin, ca să se prezintă Führerului și să-i arate adevărul.

V. Iașinschi: Ne-au sosit un număr de 40 remorci sanitare, care a trebuit să sufere unele reparații, care au costat 500.000 lei. Aceste reparații au fost angajate printr-un Jurnal al Consiliului de Miniștri de pe vremea guvernării dlui Tătărescu.

Comanda acestor remorci dentare a fost asigurată la o Societate de Asigurare Engleză. Deci orice reparațiuni trebuiau achitate de această Societate. Jurnalul Consiliului ne pune însă pe noi în situațiunea de a plăti.

Ce urmează să fac eu în această situațiune? Cum plătesc eu, pe baza Jurnalului, peste 500.000 lei, când Societatea este obligată să plătească? Ceva mai mult, sunt 18 remorci dentare care nici nu se mai pot repara.

G-ral I. Antonescu: Erau asigurate contra riscurilor de război?

V. Iașinschi: Da.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea este foarte simplă: d-ta să plătești, căci nu poți să aștepți ca Societatea de Asigurare să plătească. Vei acționa însă Societatea imediat, pentru a te despăgubi. Noi nu putem să așteptăm ani de zile, până când Societatea va fi în măsură să plătească. Va intra la contul nostru de profit și pierdere cu Anglia, care va veni la pacea generală.

V. Iașinschi: Am vreo 18 contracte relative la furniturile de materiale sanitare luate din Anglia.

G-ral I. Antonescu: Parte din aceste materiale se află încă în Palestina. Le-au debarcat englezii acolo.

V. Iașinschi: Eu făcusem o intervenție la dvs.

G-ral I. Antonescu: Nu mai face nici o intervenție, căci este imposibil de realizat.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

- Se prezintă, din partea dlui ministru al Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, un număr de decrete spre semnare.

G-ral I. Antonescu: Ce are de spus dl ministru al Sănătății în legătură cu evacuații din Dobrogea?

V. Iașinschi: La această populație evacuată nu s-a constatat nici un caz de dizenterie, ci de gastroenterită. Am trimis, la fața locului, inspectori, medici și material sanitar. Cea mai grea problemă este cea în legătură cu venirea iernii.

M. Sturdza: Bulgarii au dreptul față de angajamentele...

G-ral I. Antonescu: Ținem angajamentele luate de dl Manoilescu. Eu blamez actul dlui Manoilescu, dar respect cuvântul dat. Dl Manoilescu nu trebuia să iasă din cadrul Convenției, prin concesiuni.

Țara Românească nu aparține, nici mie, nici dlui Manoilescu: ea aparține colectivității românești și noi toți suntem răspunzători față de națiune de tot ceea ce facem.

În tot cazul, eu am să-l chem pe dl Manoilescu, ca să se explice, independent de supunerea mea.

A doua chestiune: văd că macedonenii se duc acolo, în Dobrogea, și își aleg singuri locurile cele mai bune. Aceasta este o îndrăzneală, care trebuie reprimată.

Eu nu vorbesc de origine. Și eu sunt, din partea mamei mele, macedonean. Se chema Dobrian. Sunt român totuși, dar dreptatea este dreptate. Nu facem privilegiați în Statul acesta și, mai ales, nu facem acte arbitrare. Fiecare trebuie să lucreze după lege.

V. Iașinschi: În ceea ce privește problema sanitară din jud. Ialomița, unde sunt refugiați, aș vrea să știu ce se întâmplă cu acești oameni.

G-ral C. Petrovicescu: Eu am trimis un inspector administrativ acolo.

V. Iașinschi: Pleacă de acolo? În cazul în care pleacă, trebuie să punem posturi de jandarmi sau legionari, care să supravegheze.

G-ral I. Antonescu: Noi trebuie să-i instalăm până la 15 decembrie. Va trebui să facem o statistică, ca să vedem ce rămâne de pe urma exproprierii moșiilor evreiești.

Actualmente se lucrează la această statistică, dar d-ta ia măsuri, ca și cum oamenii ar rămâne pe loc.

V. Iașinschi: Trebuie descongestionate satele, pentru că sunt unele mari, bogate, care nu au macedoneni, și altele sărace, care sunt pline.

G-ral I. Antonescu: Unde sunt macedoneni, trebuie întărită paza prin legionari și jandarmi.

G-ral C. Petrovicescu: Am chemat pe prefectul de Ialomița, care mi-a spus că situația nu este alarmantă în această privință. Aceasta, ca să nu se creadă că macedonenii fac cine știe ce lucruri grave.

V. Iașinschi: În ceea ce privește problema încadrărilor de funcționari, care trebuie să se facă până la 15 noiembrie, eu m-am gândit ca să țin cont de anumite reguli de ordin general...

G-ral I. Antonescu: Se va convoca un Consiliu de Miniștri, ca să se pună de acord asupra principiilor, și vom convoca acest Consiliu chiar în cursul acestei săptămâni și numai în acest scop.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

În același timp, ministrul Finanțelor va primi instrucțiuni ca să fixeze liniile călăuzitoare și să mi le prezinte dinainte, ca să le discutăm și, pe urmă, să le punem la punct.

Mă adresez dlui Sturdza: m-am gândit să dăm un comunicat prin care să spunem ce prevede arbitrajul de la Viena și să-l prezentăm opiniei publice românești.

Trebuie arătate atrocitățile ungurilor și că noi am fost denunțați că am comis cruzimi. De asemenea, că am cerut constituirea unei comisiuni mixte, pe care ei n-au admis-o.

În al treilea rând, că ei spun că iau măsuri de represalii, întrucât noi am procedat la fel.

De aceea am cerut tabelele, ca să se vadă câți oameni au trecut de la noi la ei și câți s-au refugiat de acolo la noi.

Să vorbești de Presa ungurească și de Radio unguresc, care ne-au atacat, și să adaugi că noi, ca oameni civilizați, la atacuri violente nu înțelegem să răspundem cu violență.

Să spui că jurnalele unguresti, puse în comparație cu cele românești, fac dovada diferenței de limbaj între Presa noastră și cea ungurească. Să faci paralela dintre comunicările de la Radio unguresc și cel românesc, ca să se vadă că și aici noi am avut o anumită atitudine.

Toată Presa din Budapesta a anunțat că s-au omorât oameni în anume sate.

Trebuie spus lucrul acesta, că noi nu am omorât pe nimeni, că nu am confiscat nici o avere.

Toate acestea să apară într-un comunicat și acesta să fie alcătuit chiar astăzi.

Trebuie o statistică, ce ziare unguresti apar la noi și ce ziare românești apar la ei, ce se ascunde în spatele lor - comuniștii, jidanii și masonii.

După apariția comunicatului, vom lua măsuri, dle Constant.

Horia Sima: Desființând Presa maghiară, s-ar desființa, prin aceasta, o bună parte din elementul jidănesc din ea.

G-ral I. Antonescu: Domnule Sturdza, toate jurnalele care apar la Budapesta și la Cluj, de când a început această acțiune, trebuie traduse "ad litteram" pe românește, în nemțește și în franțuzește. Trebuie traduse și articolele din Presa românească, pentru că aceste articole ne vor servi la arbitraj.

Același lucru îl cer și pentru comunicările de la Radio.

Domnilor, trec acum la altă chestiune în legătură cu Presa noastră din provincie, care, în majoritate, este jidănească.

Am văzut acolo o mulțime de articole cenzurate, dar am citit două din ele, care nu știu pentru ce au fost cenzurate.

Al. Constant: Acestea trebuie să vină la mine, nu să vă răpească timpul dvs.

Horia Sima: Trebuie un decret, prin care jidanii să nu poată scrie decât numai în idiș și deci numai pentru conaționalii lor.

Al. Constant: Trebuie o măsură generală.

G-ral I. Antonescu: Îndată ce un ziar spune lucruri inexacte, suprimă-l.

Al. Constant: Eu am prezentat un referat asupra cărții jidănești și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

spuneam că în fiecare librărie trebuie să se afle un indice, pentru ca lumea să știe ce cărți sunt scrise de jidani.

- Se prezintă și se semnează referatul dlui Al. Constant.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, primesc o serie de informațiuni, de exemplu, că dl Maniu a fost la Sibiu și că a ținut o întrunire, spunând cutare și cutare lucru.

Am chemat pe șeful Siguranței și pe ministrul de Interne, care mi-au declarat că nimic nu este adevărat. Am vorbit apoi cu mitropolitul Bălan, care mi-a spus același lucru.

De aceea, ori de câte ori vă vin asemenea informațiuni, vă rog să urmăriți sursa și să cereți precizări.

Pe dl Rioșanu l-a anunțat cineva că eu voi fi împușcat.

Nu vă plecați urechea la toate acestea. Orice măsuri s-ar lua, împotriva unui atentat nu se poate lupta. N-a scăpat, de la Alexandru cel Mare, încă nimeni. Fără riscuri în viață, nu se poate realiza nimic.

O situație, care te privește pe d-ta, dle ministru de Interne: este vorba de ziariștii ardeleni și basarabeni. Va trebui să scoatem o gazetă în Ardeal, care să contrabalanseze cu activitatea de dincolo. La această gazetă vor colabora ziariștii refugiați.

Tr. Brăileanu: Mai este o ultimă chestiune, aceea a plății sculptorului Mestrovici, pentru statuia regelui Ferdinand.

G-ral I. Antonescu: Trebuie plătit.

- Ședința se ridică la ora 11,30.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.170 (fost 168)/1940, f.318-328.

10. 1940 octombrie 10. *Se discută despre: aprovizionarea Armatei și a populației; prețurile alimentelor; situația agriculturii; exproprierea proprietăților agricole ale evreilor; refugiați; românii din Timoc; evacuarea bulgarilor din Dobrogea; situația românilor evacuați din Cadrilater; petrolul exportat în Grecia; încheierea unui Tratat comercial cu rușii; incursiunile avioanelor ungurești în spațiul aerian al României etc.*

CONSILIUL DE CABINET

10 octombrie 1940

Ședința se deschide la ora 10,10, sub președinția domnului g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului. <Participă: lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; ing. N. Mareș, ministrul Agriculturii și Domeniilor; avocat Alex. Constant, subsecretar de Stat pentru Presă și Propagandă pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri; Alex. Rioșanu, subsecretar de Stat pentru Poliție și Siguranță la Ministerul de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Interne; G. Cretzianu, ministrul Finanțelor; V. Dimitriuc, subsecretar de Stat pentru Petrol și Exploatări Miniere, la Ministerul Economiei Naționale; C. Papanace, subsecretar de Stat la Ministerul Finanțelor; Gh. Leon, ministrul Economiei Naționale; Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat pentru Colonizare și Populația Evacuată, la Ministerul Economiei Naționale; prof. Pompiliu Nicolau, ministrul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; Mihail Sturdza, ministrul Afacerilor Străine; prof. Ion Protopopescu, subsecretar de Stat pentru Inventarul Avuțiilor Publice la Ministerul Finanțelor>.

G-ral I. Antonescu: Domnul Dragomir are cuvântul, pentru a ne vorbi în chestiunile economice, în legătură cu Ministerul Coordonării.

Lt.-col. N. Dragomir: Vorbesc în legătură și cu celelalte ministere economice, referindu-mă și la opera de producție.

La însămânțări, am întâmpinat oarecare rezistență. Pun chestiunea aceasta în legătură cu Ministerul Agriculturii, care să ia cunoștință. Relativ la grâul de sămânță, am fixat prețul la 100.000 lei vagonul, ceea ce este foarte remunerator. Am fixat condițiile de producere a grâului. Cu toate acestea, agricultorii rezistă.

Am dat dispozițiile necesare în această ordine de idei în județele Tulcea, Putna și Romanați. Am blocat, telegrafic, cantitățile respective de grâu - la 100.000 lei - și am trecut la însămânțări.

Germanii și bulgarii din Dobrogea nu vor să mai lucreze pământul, pentru că pleacă de acolo. În ce privește pe germani, am chemat pe dl Windecker, i-am expus situația și d-sa a hotărât ca germanii să-și lucreze pământul. Prin urmare, nici o grijă în ce privește pe germani.

Relativ la bulgari, autoritățile din Constanța ne comunică <faptul> că au luat toate măsurile pentru lucrarea pământului.

N. Mareș: Plec diseară acolo.

Lt.-col. N. Dragomir: La zahăr, prețurile sunt în curs de studiere, chestiunea fiind examinată cu delegația însărcinată pentru aceasta.

La fier, s-a ajuns foarte departe. Vom avea, probabil, însemnate reduceri, în special în ce privește Reșița. Pe de altă parte, dl Neubacher ne informează că consimte la un preț redus.

Suntem în așteptarea orzului, ovăzului și porumbului. Trebuie să fixăm prețurile. Acum însă ecart-ul este prea mare între prețul pieții și ceea ce au consimțit germanii. Trebuie să avem o apropiere, întâi, între cele două prețuri. Va trebui să lăsăm câteva zile până când vom fixa aceste prețuri. Putem fixa deocamdată prețul la porumb, unde prețul german este egal cu cel real, cu cel de pe piață.

G-ral I. Antonescu: Să se fixeze acum prețul la porumb; apoi pentru orz; dar trebuie grăbită chestiunea și pentru ovăz. După informațiile mele, obținute prin organele Siguranței și ale Armatei, sunt totuși o serie întreagă de intermediari evrei, care au cumpărat deja, și-au făcut depozite și le-au ascuns. Trebuie luate măsuri.

Lt.-col. N. Dragomir: Am dat dispoziții.

G-ral I. Antonescu: Cantitățile acestea depozitate trebuiesc luate de la ei la prețul la care le-au cumpărat ei, lăsându-li-se un mic beneficiu.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Vor rămâne la prețurile oficiale. Nu vom putea să le plătim prețuri mai mari, ca ei să beneficieze.

G-ral I. Antonescu: Ei au cumpărat la prețuri mici, ca apoi să realizeze mari diferențe. Principiul este însă că toți acei care au acaparat, nu pot să aibă beneficiile pe care le urmăresc.

Lt.-col. N. Dragomir: Zece la sută, după legea speculei.

G-ral I. Antonescu: Acei care au acaparat fasolea, grâul, orzul, ovăzul, la anumite prețuri mici, să nu beneficieze de diferența de preț. Pentru aceasta, cantitățile depozitate la ei trebuie să fie blocate și ridicate pe prețurile pe care aceștia le-au plătit, dânduli-se un mic beneficiu. Nu trebuie să lăsăm jidanilor posibilitatea să aibă profituri mari. Conform obiceiului lor, ei cumpără produsele acestea din august, iulie și chiar iunie, la prețuri mici, pentru ca apoi să ceară prețuri mult mai mari. În felul acesta au speculat și Armata, soldatul român. Din această cauză nu s-a putut da o bună hrană soldatului român. Din acest motiv soldatul nostru n-a fost bine hrănit, căci a fost speculat de jidani, care au cumpărat ieftin produsele de la producători și le-au vândut apoi Armatei cu preț dublu.

Același lucru s-a întâmplat și cu grâul și cu alte produse. Speculă peste tot.

Trebuie să înceteze acest sistem.

De aceea, tot ceea ce se găsește depozitat în mâna jidanilor - depozite de orice natură, sunt și depozite de ordin alimentar pentru animale - toate aceste depozite trebuie să fie blocate și plătite, nu la prețurile pe care le-am fixat azi pe piață, ci la prețurile cu care le-au cumpărat ei atunci, calculându-li-se un mic beneficiu convenabil, căci au și dreptul la un beneficiu.

Prin urmare, în această direcție să nu plecăm de la baza prețurilor pe care le-am fixat astăzi, ci de la acelea plătite de ei în momentul când le-au cumpărat.

Trebuie luate măsuri în această privință, ca să se găsească toate depozitele ascunse. Să se facă toate investigațiile necesare. Să se vadă unde sunt vagoanele de zahăr și de fasole. Trebuie găsite fasolea și zahărul unde sunt ascunse. Sunt ascunse la jidani. Trebuie scoase de acolo. Trebuie scoase și date pentru aprovizionarea Armatei la prețul pe care jidanii l-au plătit. Aceasta este hotărârea mea în această privință.

Lt.-col. N. Dragomir: Am dat ordin, de alaltăieri seară, să se blocheze toate depozitele de orz, fasole, ovăz. Plata se va face în condițiile arătate de dvs.

G-ral I. Antonescu: Plata să se facă în condițiile spuse de mine. Întâi să se aprovizioneze Armata și apoi populația civilă.

Trebuie căutate toate depozitele acestea și să se procedeze cu toate la fel. Luați măsurile necesare în această direcție, pe o scară foarte întinsă. Dar să se facă de către Poliția legionară, pentru că ceilalți sunt încă "unși". Din conversațiile telefonice, văd că se continuă vechiul sistem. Sunt la "Athenée Palace", Hotel "Union" și la alte hoteluri fel de fel de misiți străini, jidani, care au conversații cu Atena, Viena, Berlinul, conversații din care reiese că încă persistă la noi sistemul "ungerii". Eu urmăresc toate acestea și mă informez. Așa, de pildă, unul spune: "Afacerea este pe cale de a fi aranjată". Vasăzică sistemul continuă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Toate aceste conversații vor fi aduse la cunoștința ministerelor respective, pentru ca miniștri să le știe și să le urmărească, luând măsurile necesare din timp. Să nu așteptăm ca faptul să se consume. Se vorbește de contracte care sunt în curs și care urmează să fie "aranjate".

Toate conversațiile acestea trebuie să le cunoașteți și dvs. și să luați măsuri în consecință.

Profit de această ocazie să vă spun că tot ceea ce vine de la Siguranță, privind administrația ministerelor, să fie trecut, direct și personal, ministrului respectiv. Ce se vorbește despre ministru în minister, despre ceea ce s-a realizat sau nu, toate acestea trebuie să le știe ministrul respectiv și să ia măsuri. Nu să ne mărginim să primim rapoarte informative, să le citesc eu și să fie apoi aruncate la coș. Este cea mai mare eroare. Dvs. sunteți plătiți pentru aceasta? Sunteți chemați ca să citiți numai o informație și apoi s-o aruncați la coș? Sau sunteți plătiți să luați măsurile necesare, să controlați informația și să împiedicați la timp răul!

Dl Șteflea, de la Statul Major, și dvs., de la Poliție și Siguranță, să nu-mi mai dați aceste informații care nu trebuie citite ca jurnalele de dimineață. Să le dați miniștrilor respectivi și să-mi spuneți ce măsuri s-au luat, ca să știu că informația a servit la ceva, să n-o citesc numai eu, ca un simplu articol de jurnal. La Presă, la fel.

Al. Constant: Societatea de Telefoane primește anumite corespondențe, care sunt elemente de panică. I s-a atras atenția domnului director al societății că este, în această privință, oarecare complicitate și din partea d-sale...

G-ral I. Antonescu: Va veni și rândul Societății de Telefoane. Am avertizat pe dl Miclescu și i-am spus să vorbească cu toți acei de la Telefoane și să-i prevină că, dacă va continua sistemul din trecut și în viitor, cu g-ralul Antonescu, această Societate va intra în stăpânirea Statului Român, stăpânitorul de drept - căci nu se poate să avem cel mai mare mijloc de siguranță al nostru în mâinile străinilor.

Este opera partidelor politice, care se agită pe dedesubt, spunând că nu facem treabă. Aceasta, fiindcă străinii sunt încă stăpâni la noi în casă, deținând totul, încât noi nu ne putem mișca. Prin aceasta ni se face atmosferă nefavorabilă; se întreține fel de fel de zvonuri; se dă curs la tot felul de năzbâtii. Prin capul meu trec toate sârmele de telegraf, se încrucișează toate știrile din lumea întreagă, văd corespondențele ce se trimit din București și știu cum se urmărește să se întrețină o anumită atmosferă în străinătate și aici.

Dar nu va mai continua așa.

Am luat dispoziții ca toate rapoartele informative să fie trecute miniștrilor respectivi și ei să vină la mine cu soluții.

Și Presa, la fel.

Societatea de Telefoane va trebui urmărită de aproape.

Al. Rioșanu: La Telefoane, de când există Societatea, de când s-a înființat la noi, este un aparat care înregistrează orice convorbire secretă, pe plăci. Aparatul și aceste înregistrări sunt în stăpânirea Direcțiunii Americane, nu a noastră, a românilor. Totul, orice vorbim noi, se înregistrează pe plăci...

G-ral I. Antonescu: Acest aparat trebuie să fie luat în stăpânire de către Statul Român, cu adresă oficială. Să nu mai fie în mâinile dumnealor secretele

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

conversațiilor noastre, ci în mâinile noastre.

Primesc, bine! Nu primesc, socot că este un lucru foarte grav și îmi înlesnește mie să trec și la alte măsuri în contra acestei societăți. Acest lucru să apară chiar în Comunicatul oficial, ca să le dăm un avertisment public în această privință. Nu admit ca Statul Român să fie controlat de jidanii străini.

G. Cretzianu: Trebuie procedat astfel încât americanii să nu aibă pretextul să ne blocheze dolarii noștri de acolo.

G-ral I. Antonescu: Este o societate particulară. Între ei și noi nu este un raport de la Stat la Stat.

V. Dimitriuc: Este o societate cu capital american.

G-ral I. Antonescu: Dacă luăm măsura fără s-o anunțăm?

N. Mareș: Dispoziținea nu este contractuală...

G-ral I. Antonescu: Trebuie studiată chestiunea, de juriști, prin Ministerul de Justiție, de către consilierul juridic de acolo. Ea trebuie să fie rezolvată în 48 de ore.

Lt.-col. N. Dragomir: Continui. Prin sistemul blocării depozitelor, vom obține o mare cantitate de grăunțe și fasole. Numai în Tecuci s-au găsit 300 de vagoane...

G-ral I. Antonescu: În Tecuci s-au găsit, în județ, 300 de vagoane de fasole în mâinile jidanilor. Am dat ordin să se ia manu militari și să se pună la dispoziția Armatei. Bineînțeles, nu confisc, plătesc, dar plătesc după cum am arătat. Nu admit să fim speculați, mai ales de jidani. Dacă nu izbutim, am alte măsuri în contra lor.

C. Papanace: Să se dea un avertisment ca toți acei care au marfă s-o declare. Cine nu declară va fi pedepsit: urmează măsura confiscării.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

Lt.-col. N. Dragomir: În felul acesta, blocăm întreaga rețea de relații economice. Eu fac propuneri precise. Ca să îndestulez Armata, am chemat prefecții din județele care au surplus de grăunțe și de fasole. Proporțional cu ceea ce au ei, le-am cerut o cotă de la fiecare, rămânând ca el să repartizeze această cotă. Ei se duc și-și blochează această cotă - deocamdată fără rechiziție - rămânând s-o plătim la prețul pe care îl vom fixa.

Dacă cu blocarea depozitelor de la evrei nu îndestulăm nevoile Armatei, atunci recurgem la altă măsură: repartizăm pe județele cu surplusuri câte o cotă proporțională, fixăm fiecăruia, după putere, câte o cotă de blocare. Prefectul ne va pune la dispoziție cotele acestea proporționale. De va fi nevoie, vom face și rechiziții. Plata se va face apoi, după cum vom hotărî.

G-ral I. Antonescu: Sunt două idei distincte: una, ceea ce se găsește în mâna proprietarilor români, a țăranilor, și a doua: ceea ce se găsește acaparat de jidani. Sunt două probleme. Una se tratează într-un fel; alta, altfel. Sau, dacă vreți, cu alte cuvinte, tratez cu două măsuri deosebite aceeași problemă.

Nu mai admit - și trebuie să-i învățăm minte pe acei care fac așa -, nu mai admit acapararea și specula. Speculatorii aceștia fac să se ridice prețurile, fac propagandă, mișcă țărănimea, mișcă pe proprietari. Atunci noi ridicăm prețurile. Dar când este să plătim prețurile ridicate la marfa țăranului, marfa nu mai este la el. Când este să plătim cu 100.000 lei vagonul de grâu, grâul nu mai

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

îl găsim la proprietar, nu mai este la țăran, ci la jidan, care a făcut propagandă pentru urcarea prețului, dar care l-a cumpărat cu un preț cât se poate de redus de la țăranul nostru. Și atunci, de prețul cel mare profită nu agricultorul, ci jidanii. Să profite agricultorii noștri, nu jidanii.

Lt.-col. N. Dragomir: Altă chestiune, în altă ordine de idei. Tot pentru Armată am blocat pânza necesară pentru saltelele germanilor care vin la noi. Am blocat 50% din cauciucul brut aflător în țară, pentru nevoile urgente ale Armatei.

În legătură cu aprovizionarea generală, am în studiu un proiect de măsuri referitor la depozitele acaparatorilor, atât particulari, cât și negustori, sau depozitari, cu firma.

Propun să stabilim pentru particulari că fiecare persoană membră a unei familii poate avea, în depozitul casnic, o cantitate pentru două, trei luni. În felul acesta putem face socoteala ce cantitate de alimente poate fi avută de membrii unei familii. Tot ceea ce va depăși cantitatea îngăduită va trebui să fie luat de organele noastre și pus în consumație.

G-ral I. Antonescu: Cum execuți?

Lt.-col. N. Dragomir: Vom pleca de la negustori. Nu vom da voie ca ei să aibă mai mult decât ceea ce au avut pentru consum pe aceeași perioadă în anul trecut. Vedem o disproporție între ceea ce este acum și ceea ce a fost anul trecut, luăm măsuri. În felul acesta intervenim la timp și împiedicăm să se facă stocuri. Este un fel de blocare, în care toată lumea declară ceea ce are.

G-ral I. Antonescu: Dacă declară...

Lt.-col. N. Dragomir: Dacă nu declară, aplicăm sancțiuni.

Gh. Leon: Va fi o declarație extraordinară. Cum o să facă toată țara declarație?

Lt.-col. N. Dragomir: Chestiunea este de studiat.

G-ral I. Antonescu: Aceasta înseamnă o complicație.

Nu trebuie să facem complicații și panică.

Lt.-col. N. Dragomir: Declarația să se facă pentru stocurile mari. Pentru stocurile mici, rămâne să dăm un preaviz celor care le au depozitate și să le descoperim pe cale de investigații.

G-ral I. Antonescu: Cum faci investigațiile?

Lt.-col. N. Dragomir: Prin Siguranță și Poliția legionară.

G-ral I. Antonescu: Poliția d-tale deja face prostii.

Chestiunea trebuie împărțită în două. Ceea ce au particularii nu reprezintă mult. Câți oameni sunt bogați, ca să poată cumpăra?

Lt.-col. N. Dragomir: S-a găsit la un particular, la Argeș.

G-ral I. Antonescu: Este numai unul. Și pentru unul, care a fost un nemernic, să nemulțumim toată populația?

Chestiunea trebuie împărțită în două. Noi trebuie să căutăm depozitele mari, care sunt ascunse la negustori și la acaparatorii jidani. Acestea trebuie căutate și găsite. Numai acolo trebuie făcute investigațiile Siguranței și Poliției. Vasăzică, suntem clari în această privință.

Iar la particulari, nu dau voie - nici la evrei - să se facă investigații.

Când vom ajunge în situația ca depozitele, pe care le vom descoperi la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

negustorii mari, la angrosiștii jidani și la străinii din România, când, după ce vom scoate la iveală toate aceste stocuri, care se găsesc ascunse pe toată suprafața țării, vom constata că ele nu sunt suficiente ca să facem față nevoilor Neamului, atunci vom trece la măsuri mai strașnice. Dar trebuie să procedăm ca omul înțelept. Deocamdată trebuie să fie căutate depozitele mari. Și acelea vor fi găsite ușor. Un om care are un vagon de zahăr nu-l poate ascunde ca să nu fie găsit. Apoi îl știu ceilalți. Facem investigații acolo.

Dar ca să facem investigații în toate casele din țară, să supunem toată lumea la vexațiuni, aceasta este o măsură cu desăvârșire nepractică din toate punctele de vedere. Ne-am înțeles asupra acestei chestiuni.

Vasăzică, investigații numai la acei care sunt cunoscuți că fac depozite. N-o să facă investigații nici la d-ta, nici la dl g-ral Antonescu, nici la dl Leon sau Sturdza, fiindcă nu acolo se vor găsi vagoane de zahăr. N-avem nici mijloacele, nici intenția de a face depozitele; nici nu suntem negustori. Dacă aceasta este situația, atunci de ce să facem vexațiuni în toată Țara Românească, făcând investigații în toate casele? Nu este bine.

Lt.-col. N. Dragomir: Rezultatul investigațiilor să se comunice ministerului meu.

G-ral I. Antonescu: Măsura aceasta intră în cadrul dispozițiilor pe care le-am dat, cu caracter general. Rezultatul n-are ce căuta la mine. Eu stabilesc principiile generale, liniile mari și nu mai are ce căuta la mine chestiunea decât dacă nu s-a executat. Mie mi se comunică rezultatul. Atât și nimic mai mult. Eu nu pot intra în toate detaliile vieții Statului. Mă pierd și mă uzez foarte repede.

Cad în greșeala în care a intrat regele Carol, care stătea cu urechea la toate telefoanele, la toate detaliile și a pierdut din mână direcția generală a Statului. I-am atras atenția: "Ai să pierzi, Majestate, direcția mare a Statului. Ține frânele mari în mână".

Nu mă atrageți și pe mine, încetul cu încetul, în această greșeală, ca să mă interesez de toate meschinăriile care se vorbesc în saloane, care se șoptesc la Capșa. Pe mine nu mă interesează acestea. Pe mine mă preocupă realizarea. Când voi realiza ceva bun, răspund la toate secăturile din țară, la toate clevetirile. Ca să realizez, trebuie să țin liniile mari în mână, principiile generale.

Deocamdată plecăm de la blocarea depozitelor. Această depozitare trebuie să înceteze. Și când am fost la Statul Major, și oriunde am fost, am spus: numai chestiunile mari mă interesează. Chestiunile mici se rezolvă de fiecare minister în parte. Am luat măsuri ca tot ceea ce privește Ministerul de Interne să fie rezolvat de Ministerul de Interne; tot ceea ce privește Ministerul Economiei Naționale să fie rezolvat de Ministerul Economiei Naționale. Aici nu se vine decât cu liniile mari. Dvs. trebuie să vedeți și trebuie să urmăriți dacă și cum se execută măsurile pe care le-ați luat. Mie să-mi aduceți rezultate.

Cred că am fost clar în această privință.

Lt.-col. N. Dragomir: În privința pâinii, am găsit abuzuri, am întâmpinat sabotaj. Am luat măsuri severe. S-au aplicat amenzi foarte mari. Cu toate acestea, găsesc că controlul este oarecum ineficace.

În privința aceasta, aș vrea să insist asupra concursului pe care să ni-l dea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Mișcarea Legionară. Ea să facă acest control. Este un control foarte apropiat de interesele populației și este și în avantajul Mișcării.

G-ral I. Antonescu: Iată ce s-a întâmplat. În primul rând, este chestiunea făinii făcute de morile de la țară, care nu pot fi controlate dacă pun sau nu proporția necesară. Trebuie să ne gândim în mâna cui sunt aceste mori. Cui aparțin?

C. Georgescu: Foarte multe sunt în stăpânirea jidanilor.

G-ral I. Antonescu: Jidanii din Moldova au în stăpânirea lor morile așazise țărănești, care au fost protejate de demagogi, dar în realitate nu sunt mori țărănești, ci jidovești. Doar câțiva sunt proprietari români. Jidanii câștigă și la făină cu morile acestea țărănești. Felul în care lucrează ele nu corespunde cu măsurile luate de d-ta, dle Dragomir. În felul acesta, ei ocolesc toate principiile bune puse de noi. De aceea trebuie pusă în studiu și rezolvată chestiunea morilor țărănești. Făina să se facă numai la morile care vor fi clasate. Morile țărănești au de lucru cu măcinatul porumbului pentru țărani.

La aceste mori țărănești trebuie să facem un control, cu legionarii. Deocamdată atrag atenția, din informațiile pe care le am, că toate măsurile luate de noi sunt eludate de către morile țărănești de astăzi, care, după cum știți și dvs., în marea lor majoritate, nu sunt în mâinile românilor. Sunt sau în mâinile unor înstrăinați de sentimentele Neamului Românesc, unor oameni avizi de bani, sau sunt, în marea lor majoritate - cum este în Moldova și în Bucovina, ca și fabricile de țuică și de spirt -, în mâini jidovești. Și, din această cauză, întreaga Națiie rămâne cu făină și pâine proastă și este otrăvită cu alcool prost.

Prin urmare, trebuie luate măsuri urgente.

Domnule Dragomir, o parte slabă pe care o prezintă Decretul d-tale este aceea cu pâinea de două kilograme și cu fixarea prețului la 13 lei bucata. Dar dacă o tai în două, cum o să plătești 6,50 lei, când noi nu avem monedă de 50 bani. Un lucrător trece pe drum, cumpără o jumătate de pâine de la căruță și negustorul nu-i mai dă restul, fiindcă n-are cum.

Lt.-col. N. Dragomir: I se dă un bon.

G-ral I. Antonescu: N-are de unde să-i dea bon. Ce să facă cu el? Trebuie să ne gândim la cei mici. Trece căruța cu pâine, îi taie o jumătate de pâine, îi taie o halcă cum crede negustorul, așa că l-a păcălit și cu restul și cu pâinea.

Lt.-col. N. Dragomir: Are cântar obligatoriu.

G-ral I. Antonescu: Nu mai discut că are sau nu cântar obligatoriu. Dar d-ta trăiești în Țara Românească și știi, cum știm cu toții, cum funcționează limba cântarului după interesul negustorului. Cum poți să spui d-ta unui prost de nenorocit, care își câștigă pâinea zilnică muncind greu, să se uite la cântar să nu fie înșelat. Îl păcălește ușor de tot acela de la căruță, care este cu pâinea și care, de cele mai multe ori, este un grec, un bulgar sau altă națiie străină. Ba îl păcălește și un oltean din cei ai dlui Rioșanu, un oltean, care a făcut bătătură la deget, tot dând cu el în limba cântarului.

Nu este o măsură de siguranță cântarul. Să fim serioși. Trebuie găsită o altă soluție în această privință.

Am văzut, din informațiile pe care le-am primit, că foarte mulți din acei

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

care vând pâinea și calcă legea sunt străini. Nu știu cât la sută sunt ei, dar trebuie să se facă o statistică în această privință. Trebuie să vedem în Capitală care sunt brutăriile ținute de străini, fiindcă aceștia furnizează pâine mahalalelor Bucureștilor, iar nu Gagel sau vreun român. Mahalaua este furnizată cu pâine de un bulgar, ca Gancevici și alții, și de aceea populația n-are nici făină, nici pâinea pe care spui d-ta, dle Dragomir.

În această privință, trebuie un control foarte sever. Trebuiesc luate măsuri numaidecât. Luați notă și dvs. și Siguranța.

Cine este prins că dă pâine săracului mai puțin, furându-l - să facem un decret în acest sens - să fie pus în lanțuri. Să se pună în Comunicatul oficial că am luat dispoziții în Consiliul de Miniștri că cine va da pâine proastă săracului, sau își va bate joc de el, păcălindu-l la cântar, va fi pus în lanțuri și trimis să muncească la ocnă.

Deci trebuie găsită o măsură care să însemne o soluție în chestia făinei, a morilor și, în special, a morilor țărănești. Această măsură trebuie pusă imediat în studiu și îmi vei comunica, dle Dragomir, cum ai rezolvat problema.

Se poate ca unele măsuri pe care le luăm să nu fie bune. Le schimbăm. Și le schimbăm până când vom ajunge să avem măsurile cele mai bune, până când vom aduce țara acolo unde trebuie să fie. Eu nu perseverez nici asupra persoanei, nici asupra măsurii. Vreau numai ca totul să meargă bine.

Cu pâinea de 2 kilograme, - nu știu cum sună. Sună rău la ureche. Tot așa și cu prețul de 13 lei. Sau să fie 14 lei sau 12 lei. Știți foarte bine că n-avem monedă de 0,50 lei. Trebuie găsită formula.

În privința prețului orzului, el trebuie fixat mai devreme, pentru că în nordul Bucovinei și al Moldovei se produce acum orz mult. Destul au suferit bucovinenii și basarabenii, ca să nu-i mai lăsăm să li se acapareze produsele cu prețuri mici, de jidani. Trebuie aici foarte multă atenție. Dar procedați cu tact. Am informațiile mele că se urmărește și aici să se facă depozitări. Dvs. urmăriți unde se duc cantitățile acestea. Lăsați-i pe jidani să cumpere și vedeți unde depozitează. Aceasta trebuie s-o facă Siguranța. Să vadă: de unde acaparează, cine acaparează, cu ce preț și unde îl duce. Aceasta trebuie să știți dvs.

Lt.-col. N. Dragomir: Altă chestiune: lemnele. Suntem aproape acoperiți cu lemnele care ne trebuie. Capitala a atins jumătate din cantitatea de care avem nevoie. Aproape jumătate din ceea ce ne trebuie a sosit în Capitală. Avem un mic deficit.

G-ral I. Antonescu: Cât s-a adus?

Lt.-col. N. Dragomir: 52.000 de vagoane.

G-ral I. Antonescu: Și cât mai trebuie?

Lt.-col. N. Dragomir: 57.000. Se aduc încontinuu.

G-ral I. Antonescu: Să se spună în Comunicat că în Capitală s-au adus 52.000 de vagoane și mai sunt de adus 57.000, care sosesc într-un ritm foarte accelerat, rapid.

Câte vagoane sosesc pe zi?

Lt.-col. N. Dragomir: 550 vagoane.

N. Mareș: (Prezintă dlui g-ral I. Antonescu un tabel cifric de cantitățile de lemne aflate în depozite pe toată țara, de nevoile locale, de cantitățile ce trebuiesc încă transportate și de consumul pe țară și Capitală. Cifrele se referă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

până la data de 1 aprilie 1941).

Pentru Capitală, consumul total se cifrează la 110.000 vagoane. Până acum s-a făcut aprovizionare de 52.000 vagoane.

G-ral I. Antonescu: Arată cifrele acestea sub formă de grafic, care este mai sugestiv, ca să nu se mai repeadă lumea să facă aprovizionări cu lemne, plătindu-le scump acum. Fiindcă este o propagandă, care spune că nu vor fi lemne, urmărind în felul acesta să mărească cererea la o ofertă scăzută, și deci să crească prețul. Ofertă puțină cu preț mare.

Trebuie să știe populația: că avem lemne; să nu se mai grăbească cu cumpăratul; că i se vor vinde la cel mai redus preț posibil.

Lt.-col. N. Dragomir: Este tendință de ieftinire.

G-ral I. Antonescu: Cu cât se va vinde vagonul?

Lt.-col. N. Dragomir: Cu 14.500 lei.

G-ral I. Antonescu: Primarul Capitalei mi-a spus că va putea da vagonul cu 13.000 lei.

Trebuie să împiedicăm ca lumea să cumpere lemne, astăzi, la 22.000 lei vagonul, pentru că aceasta înlesnește specula, îmbogățind pe toți jidanii. Noi muncim ca niște robi și ei profită. Totdeauna s-a întâmplat așa cu Nația aceasta; am robit la străini, pentru că suntem dezorganizați, pentru că n-a existat armonie între elementele de conducere; pentru că nu s-a lucrat de acord și în unire, permițându-se astfel să se strecoare printre noi toate liftele străine, care ne-au speculat într-una și au stors toată Nația aceasta. După cum păduchii o storc noaptea, tot așa ziua o storc păduchii aceștia jidănești, cu două picioare. Trebuie luate măsuri să vindecăm aceasta odată.

Ceea ce mă interesează acum este ca populația să nu se preteze la jocul lor, să aibă răbdare, să nu se repeadă să cumpere scump.

N. Mareș: Lemne sunt. Sosesc necontenit. Este, desigur, oarecare variație în numărul vagoanelor. Într-o zi au fost chiar 626 vagoane; într-alta 458 vagoane. Pe urmă, iar a crescut numărul lor.

Aș vrea să avem o linie paralelă...

G-ral I. Antonescu: Sunt scăderi, pentru că la rampă au fost blocări. Au fost blocări la București, domnule Nicolau?

P. Nicolau: N-am nici o informație.

G-ral I. Antonescu: Așa îmi comunică Serviciul de Informație.

P. Nicolau: În informațiile mele găsesc: 555 vagoane la 8 octombrie, la descărcare. Nu este blocare.

G-ral I. Antonescu: Domnul Mareș are 480.

Lt.-col. N. Dragomir: În dorința de a se aduce cât mai mulți participanți pentru manifestația de duminică, s-a depășit capacitatea rampelor de descărcare din București. Acum totul a reintrat însă în normal.

G-ral I. Antonescu: Ceea ce mă interesează pe mine acum este să dăm semnalul de alarmă cumpărătorilor, ca să nu se mai precipite să-și ia lemne acum, pentru că le vor cumpăra mult mai ieftin dacă așteaptă. Negustorii profită de lipsa de vagoane și de lemne din trecut și vând lemnele la un preț extraordinar. Prețul însă nu este acesta. Este mult mai ieftin. Mai târziu se vor cumpăra lemnele mult mai ieftin. Până acum a sosit jumătate din cantitatea de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

lemne necesare pentru alimentarea Bucureștilor. Din cantitatea care trebuie până la 1 aprilie a sosit jumătate. În ritm de 500 vagoane zilnic sosesc lemne mereu, așa încât, rapid, se vor acoperi toate nevoile.

Până când crezi, domnule Dragomir, că vor fi aduse toate lemnele?

Lt.-col. N. Dragomir: Până în decembrie.

N. Mareș: Dacă ni se dau, în timp de o lună, 600 de vagoane pe zi și după-aceea, încă timp de o lună, încă o sută de vagoane, aducem totul.

G-ral I. Antonescu: Trebuie anunțată populația că până la 1 decembrie va sosi în București toată cantitatea necesară de lemne și deci nimeni să nu se mai precipite să cumpere lemne la prețul de astăzi, fiindcă e preț de speculă și înlesnește specula intermediarilor.

P. Nicolau: Dacă este blocare, vă rog s-o cunosc și eu. Siguranța spune că n-are...

G-ral I. Antonescu: Te-aș ruga pe d-ta să nu mai controlezi pe g-ralul Antonescu în ceea ce spune.

N. Mareș: Am dat o circulară ca să nu se mai vândă decât 1500 kilograme de lemne deodată, până când se va aproviziona toată sărăcimea.

Lt.-col. N. Dragomir: Trec mai departe: soda și varul au început să sosească în toate localitățile unde se simte nevoia. Au început să ajungă pe piață chiar.

O altă chestiune importantă este aceea a oțetului. Problema care se pune este să ne complectăm stocurile. Dar cum? Făcând oțetul din vin de hibrizi, care este mai scump, sau din lemn. Din punctul de vedere al intereselor economice, este preferabil să-l facem din lemn, fiindcă este mai ieftin.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să respectăm nu numai interesele economice, ci și interesele igienice și sociale ale Nației. Noi nu facem opera guvernelor din trecut, care vindeau alcool, care degenerează Nația, ca să scoată venituri. Eu nu distrug Nația. Dacă oțetul făcut din lemn este nesănătos, cu toate că este mai ieftin, nu admit să se facă din lemn, pentru ca să otrăvesc Nația. În primul rând, trebuie respectată Nația. Trebuie respectată și punga, dar și sănătatea națiunii. Acesta este principiul pe care trebuie să-l admitem noi în conducerea Statului nostru. Și, pentru că întâi este sănătatea Nației, de aceea trebuie să dispară toate otrăvurile din viața Statului român.

La acestea ce răspunzi d-ta, domnule Dragomir?

Lt.-col. N. Dragomir: Pentru că vinuri nobile nu avem destule, ca să facem și oțet după regulile igienice și economice, anul acesta vom permite să se facă oțet din vin de hibrizi. Măsura aceasta este însă numai provizorie.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să ne îngrijim de sănătatea Nației. Nu ne îngrijim de veniturile Statului în primul rând, ci de sănătatea Națiunii, căci o Națiune sănătoasă va consuma mai bine și va produce mai mult, mărind astfel veniturile Statului pe altă cale.

V. Dimitriuc: Aceasta înseamnă o încurajare a culturii hibrizilor. Dar cum nu va fi decât anul acesta...

G-ral I. Antonescu: Nu, nu este așa. Este tocmai o descurajare, pentru că vinul din hibrizi, în loc să-l dăm în consumație sub formă de vin, îl facem oțet. În loc să se mai îmbete cu el țăranul și să-și trimită copiii beți la școală, vinul

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

acesta este luat și făcut oțet.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește Propaganda, am constituit un birou de Presă la noi, în legătură cu Ministerul Propagandei, care va începe să lucreze.

În ce privește chestiunea plăților din contractele oneroase, Calea Ferată ne face cunoscut că, deși Consiliul de administrație al C.F.R. a hotărât să nu se plătească contractele oneroase, totuși ea ne semnalează că această stopare a plăților ar putea opri anumite lucrări în curs de execuție, căci ar dăuna intereselor noastre. Ce facem cu sistarea plății contractelor suspectate ca oneroase, pentru că Directorul General al C.F.R. ne aduce la cunoștință că este de părere că, în unele cazuri, să se continue lucrările.

G-ral I. Antonescu: Chiar la contractele oneroase?

P. Nicolau: N-am auzit.

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt unele contracte oneroase, aparent, sau suspectate ca oneroase, pentru care Consiliul de administrație C.F.R. a hotărât să oprească orice plată. Directorul Căilor Ferate însă ne face cunoscut că măsura aceasta ar putea duce la sistare de lucrări, ceea ce ar fi dăunător bunului mers al C.F.R.-ului. Am putea bloca...

G-ral I. Antonescu: Dar am stabilit principiul, să blocăm 20%. Nu s-a comunicat acest lucru?

P. Nicolau: Am comunicat acest lucru Directorului General.

G-ral I. Antonescu: Intervenția Directorului General nu corespunde cu principiul pus de noi aici. D-ta știai, dle Dragomir, ce principiu am pus și aceasta trebuia să-i răspunzi lui Orezeanu: am luat dispoziția să se blocheze numai 20% din contracte.

Trebuie făcută o statistică, pentru ca să știm care este situația. Fiindcă ne amenință cu sistarea lucrărilor, trebuie să știm care sunt lucrările acestea și care este importanța lor. Fără statistici nu se poate lucra. Dl Orezeanu trebuie să aducă la Consiliul de Miniștri un tabel în care să arate: am angajate cu contract lucrările cutare și cutare. Acestea reclamă cutare măsuri. Trebuie cercetat lucrul de-aproape. Pe baza acestei statistici, putem apoi decide. Dar nu se poate ca, pe o simplă informație, să se refacă o măsură generală pentru Țara Românească. Lucrarea să fie prezentată cum trebuie, dle Dragomir.

D-ta știi cum lucram la Statul Major. Fiecare chestiune pe care o rezolvam acolo trebuia să-mi fie prezentată cu evidență și grafic. Atunci se poate lua o dispoziție, se poate da o soluție potrivită.

C. Papanace: În legătură cu plata contractelor încheiate și presupuse oneroase, țin să vă atrag atenția că nu se poate face distincția pentru societățile anonime. Sunt o serie întreagă de generali care figurează în aceste societăți și din această cauză nu putem lua măsuri eficace împotriva lor. Și nu vor putea fi luate aceste măsuri câtă vreme va continua această situație. Rămâne ca să apreciați dacă nu există incompatibilitate între oamenii care au servit oștirea, între misiunea lor de acolo și misiunea, extrem de gingașă, pe care o au în aceste societăți.

G-ral I. Antonescu: Am dat un comunicat pe chestia aceasta.

G. Cretzianu: N-am spus de generali, ci de acei care au fost în guvern.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Aceia se încadrează în cadrul penal. Acum trebuie să-i încadrăm în cadrul moral pe aceia care se duc și gireză cu galoanele lor afacerile care sunt menite să speculeze sudoarea, munca și sănătatea românilor.

Să dăm un Comunicat în această privință: Consiliul de Miniștri a hotărât să-i roage pe acești domni - care au intrat în consiliile de administrație ale societăților cu capital străin și care, cu numele lor și fosta lor situație, acoperă continuarea unor afaceri care sunt veroase și în detrimentul Țării Românești - să abandoneze această situație și să nu aștepte să venim noi cu măsuri. Trebuie pusă însă toată chestiunea într-o formă stilată.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește creditul. Am alcătuit creditul țărănesc. L-am pus la punct. Sunt de părere ca dobânda de 5%, pentru care stăruie Banca Națională, dobânda aceasta de 5% pentru creditul acordat țăranilor să fie mai scăzută, să se reducă la 3-3,5%.

G-ral I. Antonescu: Sigur. Plecăm însă de la scontul fixat pentru Banca Națională.

G. Cretzianu: Scontul Băncii Naționale este de 3%.

G-ral I. Antonescu: La Banca Angliei era 2,5%, iar la celelalte bănci era 4-4,5%. Nu mai mult. Așa este, dle Leon?

Gh. Leon: Da.

G-ral I. Antonescu: Dacă se poate face pentru Banca Națională a Angliei, de ce nu se poate face și la noi la fel?

Gh. Leon: La noi cheltuielile de regie sunt mai mari.

G-ral I. Antonescu: De ce?

Gh. Leon: La noi creditul nu este dezvoltat.

G-ral I. Antonescu: Admit. Dar, ca să obligi să plătească diferențele de 13% între scont și dobânda percepută, nu. De ce să se ia 20% dobândă? Uneori a fost 20-30% diferența între dobânda luată și scontul Băncii Naționale, ceea ce întrecea cu mult cheltuielile de regie. Nu era decât goana după beneficii cât mai mari ale băncilor și ale acționarilor. Nu erau cheltuielile de regie acelea care determinau diferența aceasta, ci tendințele abuzive. Era lăcomia titanozaurilor care voiau să sugă toată vlaga românească.

Nu se poate realiza un câștig de 30%. Cine câștigă 30% fură. 30% câștig este furt. Orice afacere care produce un beneficiu de 30% este un furt. Nu există într-un Stat organizat normal, cum este Anglia, de pildă, un asemenea câștig. Vă rog să-mi spuneți dacă există acolo posibilitatea să se câștige 30%. Încă o dată: 30% câștig este furt. Maximum permis este 10%. Cine câștigă în Anglia 10% este un mare as al afacerilor. Trebuie să fie o afacere extraordinară. 7% este un câștig normal pentru o țară organizată. Cine ia mai mult face speculă în detrimentul comunității totale a Neamului. Aceasta nu trebuie să fie permis. Această speculă trebuie să înceteze. Când am spus: scontul Băncii Naționale este 3%; 7% este beneficiul maximum care poate să fie realizat. Mai mult nu se poate. În cifra aceasta intră și câștigul acționarilor și cheltuielile de regie, totul. 7% îți dă posibilitatea să trăiești. Mai mult nu se poate.

Lt.-col. N. Dragomir: Peste cât se dă la Banca Națională, să se socotească un mic profit.

G-ral I. Antonescu: Aceste împrumuturi sunt ca să înlesnească circulația

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

între creier și trup, între Banca Centrală și necesitățile poporului de jos. Atât și nimic mai mult. Această circulație, dacă se face normal, este bine. Ea nu trebuie oprită din cauza creditului scump, care astfel are caracter prohibitiv pentru oamenii de jos. Din cauza aceasta s-au ruinat atâția. Toți proprietarii țărani, toți negustorii mici, care s-au ruinat, s-au ruinat din cauza aceasta a dobânzilor uzurare. Aceasta este opera făcută de Statul Român.

Statul Român a ruinat pe toți în această țară, ca să ia el un beneficiu iluzoriu. Să continuăm și noi această operă de sărăcire și ruinare? Ar însemna să mergem la pieirea țării, să fim prada cea mai ușoară pentru străinii care ne vor putea spune: abisinienilor, n-ați știut ce să faceți; venim noi să vă organizăm.

Prin urmare, trebuie pus în aplicare principiul pe care l-am spus: să nu ruinăm țara.

Totul s-a ruinat la noi, din cauza unui credit scump. Acest credit scump a ruinat în Țara Românească și pe micul proprietar, și pe marele proprietar, și pe negustorul român. S-au ruinat românii. Aceasta a făcut Statul. În schimb, s-au îmbogățit intermediarii jidani și străinii. Noi vom face politica pe care trebuia s-o facă Statul Român până acum. Vom îndrepta răul cu credite acordate oricui este muncitor serios în această țară, de la țăranul de jos până la cel mai de sus muncitor, și cu dobândă mică.

Lt.-col. N. Dragomir: O altă chestiune importantă este aceea a amânării ratelor de conversiune. Primim în acest sens telegrame din toată țara. Executările au fost în parte oprite. Banca Națională este de acord să amâne plata ratelor la sfârșitul conversiunii.

G-ral I. Antonescu: Trebuie găsită cea mai bună soluție.

Lt.-col. N. Dragomir: Banca Națională face discriminare între debitori, după cum au mai puțin sau mai mult de 10 hectare, după cum sunt sau nu viticultori...

G. Cretzianu: Debitorii sub zece hectare sunt separați de când s-a făcut Legea conversiunii.

Lt.-col. N. Dragomir: Banca Națională aplică un sistem unora și altul altora. Debitorul mic este <de> presupus, prin efectul legii, că se amână, cel mare trebuie să facă dovadă că nu poate plăti și să arate cauza pentru care nu poate plăti.

G. Cretzianu: Foarte bine! Să facă dovada.

Majoritatea debitorilor mari proprietari sunt evreii și marii proprietari care stau în străinătate.

Lt.-col. N. Dragomir: Primul principiu de la care plec eu este acela de a da tuturor producătorilor din țara noastră posibilitatea să se înhame la producția nouă; să poată produce. Prin urmare, greutățile și litigiile, care apasă asupra lor, trebuie ușurate, pentru că altfel o seamă întreagă de producători sunt lipsiți de putința de a lucra mai departe.

G-ral I. Antonescu: Să-mi spui, pe scurt: care era situația dinainte, ce propune Banca Națională, ce ai propus d-ta?

Lt.-col. N. Dragomir: Am fost de acord să dăm păsuirea ratelor în curs din 1940, considerând că a fost cam greu, s-au făcut concentrări, a fost un an agricol deficitar. Să acordăm atunci păsuirea automată pentru plata ratelor în

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

curs pe 1940.

Banca Națională spune: Să acordăm această păsuire în mod automat numai deținătorilor sub zece hectare de pământ. Viticultorilor <li> se va acorda această păsuire, dar numai acelora care nu mai au, afară de vie, ceva mai mult de zece hectare arabile. Intervine deci și noțiunea de viticultor. Dacă cineva are 100 hectare pământ arabil și 10 hectare vie, este mai mult agricultor decât viticultor. Or, viticultorilor li s-a recunoscut incapacitatea de plată în anul acesta. Prin urmare, lor le-ar trebui și pentru aceasta o scutire.

După spiritul legii, pentru debitorii mai mari de 10 hectare, ca să beneficieze de păsuire, trebuie ca jumătate din producție să fie pierdută prin caz fortuit. Cazul fortuit trebuie stabilit, cercetări, expertize etc.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică: procese, șicane, greutăți.

Lt.-col. N. Dragomir: La debitorii mari proprietari, nu este exagerat să se dovedească acest lucru.

N. Mareș: Sigur că da. Nici nu sunt mulți.

Lt.-col. N. Dragomir: Pentru viticultori se spune: se socotește viticultor acela care, din toată întinderea lui de pământ, are o cincime, cel puțin, vie. Cine are, de exemplu, o sută de hectare de pământ, să aibă 20 hectare vie. Altfel, nu poate fi socotit viticultor.

G-ral I. Antonescu: Nu este bun acest sistem. Dacă are un hectar mai mult sau mai puțin să fie trecut într-o categorie sau alta? Este nedreptate socială. Unul are 20 de hectare și intră într-o categorie; altul, 19 hectare, cu unul mai puțin, și intră în altă categorie. Ca și la impozite: pentru 300.000 plătește o cotă; pentru 301.000 altă cotă. Este o nedreptate. Trebuie găsită o soluție.

C. Papanace: Pe teren, practic, ar trebui chestiunea limitată numai la cei cu zece hectare, căci altfel se produc perturbări imense pe plan social. Chestiunea trebuie să privească pe micii agricultori. Eu cunosc cum se aplică pe teren. Dacă se complică chestiunea, dacă se fac tot felul de distincții și subtilități, se eludează totul. Cine are pământ până la zece hectare, acela să beneficieze de amânare. Toate măsurile care le luăm trebuie să fie puse într-o formă foarte simplă.

G-ral I. Antonescu: Sunt trei idei distincte: este pământul arabil, este via și <sunt> proprietarii sub zece hectare și mai mari de zece hectare. Pe urmă, este chestiunea acelora care au și pământ și vie, proprietari mari și mici. Pentru acei care au și pământ și vie să fie tratată chestiunea pământului separat de aceea a viei. De ce să le amestecăm?

G. Cretzianu: Dar datoria n-o știm dacă este aferentă pământului arabil sau viei.

G-ral I. Antonescu: Unul a avut un patrimoniu X, fără vie, când a intrat în conversiune și acum are și vie. Cum rezolvați? Cum ieșiți din încurcătură?

C. Papanace: Chestiunile trebuiesc puse cât mai simplificat.

C. Georgescu: Legea conversiunii spune: sunt două categorii de debitori. Prima categorie o formează proprietarii până la zece hectare. Aceștia intră de drept în conversiune; aceștia au un regim al lor. Proprietarii peste zece hectare constituie altă categorie, cu alt regim. Aceștia fac declarații deosebite. Fiindcă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

majoritatea lor sunt intrați de drept în conversiune, fără nici o formalitate, dacă este vorba să se dea drept la o categorie, să se dea tot primei categorii de agricultori, tot acelora care beneficiază de plin drept de lege. Ceilalți pot beneficia de un moratoriu.

G-ral I. Antonescu: Nu este moratoriu, sau este un moratoriu deghizat.

C. Georgescu: Instanțele din București să aprecieze care este cazul fiecăruia și să acorde sau nu amânarea.

G-ral I. Antonescu: Deschidem o serie infinită de procese. De pe urma lor profită mai mult avocații, decât acei care sunt îndreptățiți.

C. Georgescu: Sunt puțini.

G-ral I. Antonescu: Redactați în scris propunerea dvs.

G. Cretzianu: Sunt de acord. Singura dificultate este cu viile. Cei sub zece hectare rămân amânați la sfârșit cu rata de anul acesta. Marii proprietari obțin această amânare numai dacă urmează procedura actuală a Legii conversiunii. Iar pentru fiecare rămâne chestia cotei. Vor fi nedreptățiți unii, dar numai așa se poate soluționa problema. De altfel, proprietar de vie este acela care are atâta la sută din proprietatea lui, vie...

Gh. Leon: Să rămânem la formula simplă a dlui Georgescu: sub zece hectare, toată lumea să fie investită prin această formulă, să obțină amânarea; ceilalți să facă dovada, pentru că au chiar până acum o serie întreagă de înlesniri. La vii, chiar acum s-au scăzut impozitele.

Lt.-col. N. Dragomir: Legea actuală conține această dispoziție...

G-ral I. Antonescu: Dumneata ești nițel interesat în această chestiune, căci ești viticultor.

N. Mareș: Viticultorii cer numai să li se amâne ratele de conversiune și să li se scadă impozitele. Impozitele sunt scăzute...

G. Cretzianu: Să dovedească că au avut pagube, cum cere legea.

G-ral I. Antonescu: Redactați, ca să știm cum facem.

Gh. Leon: Proprietarilor agricoli care au intrat în conversiune de plin drept, potrivit Legii conversiunii, li se amână plata ratelor, din 15 mai și 15 noiembrie 1940, rate scadente în cursul anului curent, pentru respectiv 15 noiembrie 1951 și 15 mai 1952.

Acei care au plătit - s-a terminat - nu beneficiază.

G. Cretzianu: Nici 20% din ratele din mai 1940 nu sunt plătite.

G-ral I. Antonescu: Noi să facem ceva echitabil. Acela care a plătit, nu înseamnă că e vinovat; dacă a fost cinstit, să-l pedepsim!

Lt.-col. N. Dragomir: Dacă a plătit, a putut.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să fim drepți. Dacă a plătit rata din mai 1940, poate să beneficieze de amânare pentru rata din mai 1941. Trebuie să aplicăm o măsură echitabilă, pentru că, altfel, vine și ne spune contribuabilul: vasăzică, pe mine mă pedepsești, fiindcă am fost corect. Să-mi faceți ceva bun. Două rate are drept să scadă, fie rata din mai 1940, fie din mai 1941. Are dreptul la două rate și precizați-le.

G. Cretzianu: Acei care vor fi plătit rata de la 15 mai 1940 și 15 noiembrie...

G-ral I. Antonescu: Acei care au plătit la 15 mai 1940, nu vor plăti la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

15 mai 1941 - ca să fie o măsură echitabilă.

G. Cretzianu: Trebuie introdusă și noțiunea dobânzii. Pentru ratele amânate nu se calculează nici o dobândă.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să fim drepți. S-a mai petrecut lucrul acesta și cu fiscul. Ați făcut erori de nenumărate ori. Eu am pățit așa. Am plătit, m-am executat și domnul Rioșanu, care râde acum, îmi spunea că sunt naiv că le plătesc. D-sa nu le plătea. Și eu, care am plătit la fisc, am asistat apoi cum defilau înaintea mea mereu amnistiile și d-sul îmi spunea: "Vezi unde ai ajuns?" Iar eu, toată viața, aveam nu aveam, plăteam la fisc. Și dumnealui venea - degeaba te freci cu mâna pe cap, dle Rioșanu - și îmi făcea această observație, și pe urmă defilau înaintea ochilor mei toate amnistiile, adică încurajarea tâlharilor și descurajarea cinstiților. Aceasta înseamnă toate amnistiile. Dumnealui este unul care nu-și plătea fiscul. Și-mi spunea: "Nu plătesc, dle g-ral, fiindcă Statul m-a furat pe mine". Îi spuneam: "Statul te-a furat pe d-ta, dar îl lăsăm să piară?"

De aceea, nu vreau să mai veniți dvs. cu astfel de măsuri. Vreau să venim numai cu măsuri echitabile și să nu mai venim cu amnistii de natura aceasta, pentru că măsurile acestea au demoralizat țara și au mărit numărul nemernicilor.

Statul a fost cel mai mare tâlhar în această Țară Românească. Statul a încasat despăgubirile de război și nu le-a plătit. Statul a furat, și prin legile tâlhărești pe care le-a făcut, și prin aparatul de fiscalitate pe care l-a pus, și le-a dat drumul ca la nebuni. De aceea am ajuns unde suntem astăzi cu țara.

Gh. Leon: Toți ceilalți debitori agricoli, neintrați în dispoziția de mai sus, vor putea cere judecătorilor - aici trebuie să introducem noțiunea din cuprinsul Legii conversiunii, a distrugerii a cel puțin jumătate din recolta anului, distrugere întâmplată prin caz fortuit.

Sunt două categorii. Viticultorii vor intra în prima categorie, și în a doua ceilalți.

G-ral I. Antonescu: Vă rog să puneți în scris totul. Așa am făcut și cu Constituția: am votat una și alta a ieșit la tipar. S-a votat o chestiune cu subsolul, într-un fel, și a ieșit, apoi, cu desăvârșire modificată.

Lt.-col. N. Dragomir: (Alcătuiește următorul Decret-lege privitor la amânarea ratelor de conversiune).

GENERAL ION ANTONESCU, CONDUCĂTORUL STATULUI ROMÂN
ȘI PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE MINIȘTRI

În baza dispozițiilor Decretelor-legi nr. 3052 din 5 septembrie 1940 și nr. 3072 din 7 septembrie 1940,

AM DECRETAT ȘI DECRETĂM:

DECRET - LEGE

pentru prorogarea termenelor de plată ale ratelor datorate de debitorii rurali la 15 mai și 15 noiembrie 1940, în baza Legii lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 aprilie 1934

Art. I. Ratele datorate de debitorii agricoli, prevăzuți la art.1 al Legii

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 aprilie 1934, neobligați la declarațiile arătate la art. 7 și 8 ale zisei legi, - și scadente la 15 mai și 15 noiembrie 1940 - se amână de drept și fără dobândă la 15 noiembrie 1951 și 15 mai 1952, în aceleași condiții ca cele prevăzute în zisa lege.

Pentru debitorii din această categorie, care au achitat rata din 15 mai 1940, se amână de drept și fără dobândă ratele din 15 noiembrie 1940 și 15 mai 1941, respectiv, la 15 noiembrie 1951 și 15 mai 1952.

Art. II. Toți ceilalți debitori agricoli neintrând în dispozițiile art. de mai sus vor putea, în caz de executare, să ceară judecății amânarea ratelor datorate la 15 mai și 15 noiembrie 1940, la aceleași termene ca cele prevăzute în articolul precedent, dacă dovedesc că au suferit o distrugere de cel puțin jumătate din recolta anului agricol în curs, prin cauze fortuite.

Art. III. Domnii miniștri: al Finanțelor, al Agriculturii și Domeniilor și al Justiției sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a Decretului-lege de față.

Dat în București, la 10 octombrie 1940.

Lt.-col. N. Dragomir: Cooperația.

În legătură cu Cooperația am convocat un comitet de specialiști, care au luat în discuție reorganizarea Cooperației, din două puncte de vedere: întâi, se știe că este neviabilă forma actuală a Cooperației, și, al doilea, a sosit un expert neamț, care vrea să organizeze Oficiul Central de cumpărare.

Sunt două probleme: întâi, o lipsă de oameni, o reformă de oameni, trebuiesc înlocuite persoanele din fruntea și mijlocul Cooperației...

G-ral I. Antonescu: Dar cu oameni pricepuți.

Lt.-col. N. Dragomir: Da.

... și în al doilea rând, o reformă de structură, care tinde la unificarea Cooperației și la constituirea unor rețele pe teren, la constituirea unor serioase și solide unități de Cooperație.

În privința oamenilor, este un Decret pe care vi-l va prezenta dl prof. Leon, prin care se transformă Institutul Național de Cooperație - care cuprinde foarte mulți membri -, se transformă într-un Comitet de cinci, între care intră și Președintele și Directorul general.

G-ral I. Antonescu: Am dat un ordin în privința aceasta și va ieși și un Înalt Decret. Iată despre ce este vorba. Până acum, în toate societățile anonime, prin care se strecura tot jaful Neamului Românesc afară, nu exista responsabilitate pentru Consiliul de administrație. Acela care avea numai o acțiune <cu> peste 50 de acțiuni dintr-o sută, avea toate beneficiile, iar restul de acționari se uitau cu degetul în gură cum beneficia acela. Iar beneficiarul, după ce toca toată averea acționarilor, nu avea nici o răspundere. La fel, Consiliul de administrație. De aceea, am pus principiul ca toată răspunderea penală și pecuniară s-o aibă cine dirijează societatea pe acțiuni, și președintele societății pe acțiuni să fie supus de acum înainte responsabilității - și el și Consiliul de administrație. Am dat indicații dlui ministru de justiție. Aceasta va ieși astăzi.

G. Cretzianu: S-a făcut un Decret? Mie nu mi l-a arătat.

G-ral I. Antonescu: O să vi-l arate.

Lt.-col. N. Dragomir: În conducerea Cooperației vom introduce elemente legionare, pe cât posibil mai multe.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Dacă sunt pricepute.

Lt.-col. N. Dragomir: Vom întrebuința e
lementele competente. Pentru aceasta, vom face apel la dl Sima să ni le recomande. În privința bunei-credințe, suntem asigurați.

G-ral I. Antonescu: Numai cu bună-credință nu rezolvăm nimic.

Lt.-col. N. Dragomir: Pentru conducerea Cooperației, voi veni la dvs.

G-ral I. Antonescu: Nu trebuie să uitați nici pe naționaliștii dlui Cuza, care s-au înregimentat la noi. Trebuiesc întrebuințați și ei. Sunt elemente foarte bune, care trebuiesc folosite, pentru că, altfel, se transformă în nuclee opoziționiste, care cresc mereu, pe când așa, îi aducem și pe dânșii în mișcarea națională. Vei spune dlui Sima să fie întrebuințați toți acești naționaliști, să nu se facă nuclee de naționaliști care să facă opoziție tot naționaliștilor.

N. Mareș: Am de ridicat o chestie în legătură cu Cooperația. Am aici tabloul de cheltuieli făcute din fondul de valorificare a grâului, care este foarte simptomatic. Deci rezultă pierderile avute de către "Cecopava", cu valorificarea grâului. Pentru valorificarea grâului exportat s-au cheltuit, fără socoteală, sumele care rezultă din tabelul acesta. S-au cheltuit, în total, 3 miliarde lei. S-au plătit numai 2 miliarde, iar sumele celelalte au fost răvășite la diferite fonduri. Au fost oarecare preparări de însămânțare, deschideri de credite. Sunt însă unele cheltuieli care n-au nici un rost. De aceea v-aș ruga să-mi dați voie ca, pentru "Cecopava", unde a funcționat părintele Dron și unde s-au făcut tot felul de abuzuri cu fondul de valorificare - trebuie să vedem și ceea ce este la "Incom" - să punem un contabil care să verifice cum s-au făcut cheltuielile.

G-ral I. Antonescu: La Comisia de anchetă. Dați toți la ancheta judiciară.

V. Dimitriuc: Toate operațiunile să fie verificate.

N. Mareș: "Cecopava" a fost un dezastru.

G-ral I. Antonescu: Orice chestiune, de această natură, care ni se aduce, eu o trimit la Justiție. Nu mă uit cine sunt persoanele, pentru că, de altfel, nu mă mai pot opri.

Lt.-col. N. Dragomir: Avem aici o schemă cu mersul aprovizionărilor.

G-ral I. Antonescu: Ni se semnalează că în Moldova sunt încă lipsuri.

Al. Rioșanu: În Moldova s-a luat tot fânul, și caii mor de foame. Este nevoie să li se dea fân.

G-ral I. Antonescu: Vom da fânul înapoi la locuitori.

Al. Rioșanu: Trebuie dat un comunicat.

G-ral I. Antonescu: Am luat dispozițiile necesare. Am discutat la Ministerul Armatei; s-a făcut acum stocul de sârmă necesar ca să poată transporta fânul cu Calea Ferată. Mi s-a spus, de către g-ralul Pantazi, că chestiunea se rezolvă. Ministerul de Interne, d-ta și cu Ministerul Armatei să luați contact și să rezolvați această problemă.

V. Dimitriuc: Se face o mare nedreptate locuitorilor. Li se percheziționează și li se plătește cu bani. Când vor să cumpere fân, nu pot lua decât mai puțin. De aceea, să li se dea fânul în natură.

G-ral I. Antonescu: Dacă le dăm în natură, nu ne mai dau banii îndărăt.

V. Dimitriuc: Au primit bonuri de rechiziție.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Nu este adevărat. De când sunt eu, se plătește cu bani pesini.

Al. Rioșanu: Acești locuitori, nemaiavând paie și nici bani cu ce să le cumpere, n-au cu ce-și hrăni, în timpul iernii, vitele, care vor muri de foame.

G-ral I. Antonescu: Dumneata, cu dl g-ral Șteflea și cu directorul C.F.R. luați chestiunea împreună, o cercetați și o rezolvați. Mie îmi raportați de executare.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu Calea Ferată, să se facă un tarif mai redus pentru regiunile înfometate.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea trebuie pusă în studiu și rezolvată.

Tot în legătură cu această chestiune, cu un tarif mai redus, să se facă un tarif mai redus și pentru aprovizionarea Capitalei și a centrelor mari.

P. Nicolau: Am luat dispoziții și se aplică. Pentru Brăila, de exemplu, transportul este de 500 lei vagonul de lemne, din regiunea Banatului, cu tarif de regie pe Dunăre. Așa că transportul se face aproape cu 5-600 lei mai ieftin decât prețurile actuale la vagon.

G-ral I. Antonescu: De aceste reduceri vor profita tot jidanii.

P. Nicolau: Prețul de consumație se va stabili ținându-se seama de tarifele reduse.

G-ral I. Antonescu: Știm cu toții cum se petrec lucrurile: când e chestia să se scumpească un articol, toți negustorii, și mari și mici, au și urcat prețul; când este vorba să se ieftinească, atunci continuă să-l vândă cu același preț. De aceea trebuie luate măsuri.

P. Nicolau: Tariful special redus l-am făcut cunoscut ministrului Coordonării.

G-ral I. Antonescu: Chestiunile acestea mi le aduceți numai în cazul când nu v-ați înțeles, dvs., miniștrii respectivi. Dacă v-ați înțeles, soluționați-le dvs. și nu le mai aduceți în Consiliul de Miniștri.

Lt.-col. N. Dragomir: Va trebui să revedem ceea ce putem preda nemților.

G-ral I. Antonescu: Le-am spus: nu pot înfometa țara.

A doua măsură pe care trebuie s-o luăm este să înceteze concurența ce ne-o facem noi cu nemții și italienii, întrucât, din această concurență, se ridică prețurile și profită tot evreii, nu producătorii români. M-am înțeles cu nemții.

Trebuie să stabilim o bază de execuție. Principiile le-am stabilit.

Trebuie făcută, cât mai repede, chestiunea aceasta, ca să ieșim din jocul jidanilor, care profită din faptul că noi ne concurăm separat. Se va face o societate, care va pune capăt și lucrului acestuia.

G. Cretzianu: În chestia delegației germane.

Delegația germană este aici pentru a trata repatrierea nemților din Bucovina de Sud și din Dobrogea. Delegatul de la Conferință, delegatul nostru, îmi comunică <faptul> că, la Ministerul de Interne, nemții au adoptat o atitudine foarte energică și cer ca, până sâmbătă dimineața, să fie tranșată toată chestia. Convenția pe care vor s-o facă cu noi are câteva articole, care ne vor duce la cheltuieli enorme. Pe de altă parte, noi nu putem tranșa chestiunea până sâmbătă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Acestea mi le-a spus delegatul nostru de la Ministerul de Externe, dl Diamandescu, care a asistat la ședință. Nu știu dacă dl Broșu vi le-a comunicat.

Nemții ne-au prezentat un proiect de convenție, prin care cer ca Statul Român să plătească toate bunurile lăsate de nemți, în valoare de 5 miliarde lei. E vorba de bunurile nemților din Bucovina de Sud și din Dobrogea.

G-ral I. Antonescu: Nu!

G. Cretzianu: Sunt de acord ca bunurile agricole, Statul să le preia pe termen foarte lung în plată, pentru ca, între timp, să le vândă sau să colonizeze pe acei care vin din Cadrilater sau din Ardeal. Dar ca să scoatem 5 miliarde lei, nu se poate.

G-ral I. Antonescu: Este o problemă pe care n-o cunosc. O aud pentru prima dată. Să-mi faceți o notă scrisă în această privință.

În al doilea rând, am înțelegerea, verbală, cu nemții, pe care am făcut-o și după care nimic nu se face sub presiune la noi. Țara Românească nu s-a transformat în pașalâc. Unii, care sunt mai mici, prin exces de zel, vă intimidează pe dvs. Dacă vă lăsați intimidați!... - cum fac aceia care în Țara Românească se știu cu musca pe căciulă, când vine la ei câte un individ cu o cămașă nespălată pe el și care terorizează. Și ei se pretează. Dar, dacă ar veni la mine în casă, cu mine s-ar fi răfuit. L-aș fi dat afară din casă. Putea să aibă nu o cămașă, ci 500 de cămăși verzi. Prin urmare, cine se lasă intimidat, este slab.

Noi nu ne lăsăm intimidați. Am tranșat principiile. Foarte politicoși ne ținem de ele. Nu trebuie să ne certăm cu ei. Eu nu pot rezolva, până mâine, o asemenea problemă. Nu suntem nici ocupați, nici ei n-au intenția să ne ocupe, nici să ne umilească și nici să ne distrugă. Sunt unele lucruri care se petrec din cauza excesului de zel al celor mici.

Vă rog să-mi faceți o notă în privința aceasta și, la nevoie, se va face discuție pe baza principiului care este între noi și ei. Acum nu cunosc problema.

N. Mareș: Situația Agricolă.

Am făcut un milion hectare de arătură.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

N. Mareș: Am situația ploilor și arăturilor. În județul Teleorman, mergem în sus. S-a semănat mult...

G-ral I. Antonescu: Trebuie făcut un grafic de semănături.

N. Mareș: Nu l-am făcut încă, fiindcă n-am situația completă. La arătură, am trecut de un milion de hectare lucrate. Trebuie să ajungem până la 2.900.000 hectare.

G-ral I. Antonescu: Până când?

N. Mareș: Se seamănă și în decembrie.

G-ral I. Antonescu: Până la 1 noiembrie să fie terminat totul.

N. Mareș: Nu cred că putem termina totul până atunci. Depinde de cât se seamănă.

G-ral I. Antonescu: A început să se culeagă și grâu nou. Luați-l și semănați-l.

Nu vreau să rămână nimic pârloagă. Să se are și să se semene peste tot. Să nu rămână gropi, margini, nimic nelucrat.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

În al doilea rând, trebuie să se facă grădini de zarzavat. Fiecare comună să-și aibă grădinile ei de zarzavat.

N. Mareș: Mai este chestiunea cu refugiații.

C. Georgescu: În două zile se vor inventaria toate bunurile jidovești, cu mici excepții, care vor fi inventariate de acum înainte. Numai în județul Putna s-au găsit 400 de hectare de vie, cu tot inventarul și cu tot utilajul necesar, așa că exploatarea urmează să fie continuată.

N-au fost însă expropriate pădurile, fabricile de spirt și morile țărănești. Cred că ar fi fost necesar să fie expropriate și ele, deoarece jidanii le vând sau fac contracte de vânzare pe ani de zile înainte. La Suceava, au băgat țăranii în păduri, ca să taie ceea ce vor ei.

Gh. Leon: Organele silvice să-și facă datoria.

G-ral I. Antonescu: Să ia măsurile necesare, împreună cu organele Ministerului de Interne, pentru ca să se oprească toate lucrurile acestea. Organele silvice n-au puterea să oprească. Dați dispoziție, prin Ministerul de Interne, prin Jandarmerie, să se oprească și chestiunea aceasta. Luați măsuri imediate pentru oprirea acestor abuzuri. Măsura aceasta va fi trecută în Comunicatul oficial, sub formă de avertisment: toți acei care vor intra în păduri, toate vânzările de păduri, angajarea lemnului pentru viitor, toate acestea sunt nule și neavenite. Toate vânzările, începând de la data cutare, vor intra în această prevedere.

C. Georgescu: Pădurile să rămână sub regimul dreptului de preemțiune din partea Statului.

G-ral I. Antonescu: Trebuia pusă în lege această dispoziție. A fost o scăpare.

Gh. Leon: N-a fost o scăpare, ci intenționat nu s-a trecut, pentru că s-a spus: dacă facem exproprierea pădurilor, va rămâne țara fără lemne. Să lăsăm să se facă la iarnă lucrul acesta. Vom veni, atunci, ca și în alte cazuri, cu măsuri retroactive.

G-ral I. Antonescu: Să se dea avertismentul, ca să nu se vândă lemnele pe mai mulți ani înainte.

Gh. Leon: Lemnul, ori îl vând la un român, și atunci se naționalizează, ori îl vând la un jidan, de la care îl luăm pe urmă.

N. Mareș: Este mai bine să nu mai încărcăm Statul și cu chestiunea aceasta.

Gh. Leon: Suntem prea mult speriați de această chestiune. Se întâmplă tocmai ceea ce spunea domnul General adineauri.

Am primit de la Ministerul de Justiție un proiect, în care se spune să facem exproprierea tuturor bunurilor de orice fel. Ne-au cerut avizul. L-am dat: defavorabil. Toată lumea are frică, se teme că se va întâmpla cine știe ce. Dar lucrul acesta are repercusiuni extraordinare. La Bursă acțiunile sunt scăzute cu o sută de puncte. Am făcut tot ceea ce este posibil. Am expropriat proprietatea agricolă. Am pus comisari la toate întreprinderile...

G-ral I. Antonescu: Dacă sunt scăzute acțiunile cu sute de puncte, aceasta se datorește faptului că le vînde cineva.

Gh. Leon: Le vând românii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Care români? Românii n-au.

Gh. Leon: Lumea românească.

G-ral I. Antonescu: Vinde lumea ovreiască și le cumpără lumea românească.

Gh. Leon: Lumea românească n-are posibilități.

S-a făcut propunerea ca Banca Națională să dea câteva miliarde, ca să fie cumpărate. Lumea este în panică, dar nu trebuie să venim cu măsuri de acestea.

G-ral I. Antonescu: Să analizăm chestiunea aceasta. Spuneți că au scăzut acțiunile la Bursă cu sute de puncte. Aceasta înseamnă că se aruncă acțiuni pe piață. Sunt acțiuni ale societăților cu capital străin.

Gh. Leon: Societatea "Mica".

V. Dimitriuc: Nu societățile oferă acțiuni.

Gh. Leon: Sunt anonime, așa că nu se știe cine sunt.

G-ral I. Antonescu: Iată ce se întâmplă cu acțiunile societății "Mica". Greșeala vine de la "Mica". Au fost acuzații aduse în contra dlui Gigurtu, chiar de rude de ale domniei sale, spunându-se că dl Gigurtu stă la Râmnicu-Vâlcea și nu vine la societate. Dl Gigurtu mi-a cerut chiar o audiență în această privință. Mi-a venit la ureche că rude apropiate ale dlui Gigurtu l-au acuzat că dumnealui stă la Călimănești, iar aici se năruie societatea. Pe de altă parte, lumea a intrat în panică, crezând că se expropriază societatea. Este o panică pe care au făcut-o evreii.

Dar eu nu mă pretez la aceasta. Eu spun: cine aruncă acțiunile? Cine poate să profite?

Am vorbit cu dl Cretzianu și i-am spus: cumpărați toată renta românească, care este scăzută. S-o cumpărăm măcar acum, fiindcă Statul Român a scăpat de zece ori trenul până acum. S-o cumpărăm la prețul ieftin de azi, pentru ca Statul să-și achite toată datoria internă și externă. De aceea, spun: foarte bine că scad. Și dacă sunt rente de Stat, noi le cumpărăm și scăpăm astfel de datoria Statului.

Gh. Leon: Am încercat la Londra chestiunea aceasta.

G-ral I. Antonescu: Lasă să scadă acțiunile, că le aruncă evreii. Și dacă e rentă românească, o cumpărăm la preț scăzut.

Gh. Leon: Sunt acțiuni particulare.

G-ral I. Antonescu: Dacă particularul n-are încredere și vinde, este particularul care a furat și e trecut la Comisia de anchetă. Atunci el le aruncă la orice preț aceste acțiuni, ca să nu se găsească la el. Foarte bine că le aruncă. Să intre în mâini sănătoase.

Domnule Leon, eu știu foarte multe în Statul acesta. Eu știu câte conștiințe s-au cumpărat și cu ce s-au cumpărat, în marea majoritate. Au ieșit de la Palat toți care au dat acțiuni gratis Regelui. Toate ies la iveală și le veți ști pe toate.

C. Georgescu: În chestiunea pădurilor, sunt de părere să se stabilească <aceea> că pădurile jidovești nu pot fi vândute decât cu exercitarea dreptului de preemțiune din partea Ministerului Agriculturii.

De asemenea, nu poate să fie vândută producțiunea din anii viitori.

N. Mareș: Cum se întâmplă în cazul acesta? Se face o notificare către

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Minister și se spune: vreau să vând cutăruia pădurea...

G-ral I. Antonescu: Și d-ta spui: vinde-i-o, dacă e român.

Gh. Leon: Să nu fie numai o lună, ci două luni dreptul de preemțiune.

G-ral I. Antonescu: Puneți-vă de acord și prezentați-mi chestiunea în întregime.

C. Georgescu: Chestiunea fabricilor de spirt.

Sunt fabrici agricole și fabrici industriale de spirt. Cele agricole sunt accesorii ale moșiei. Este o moșie de zece hectare și aceasta are accesoriu o fabrică de spirt, care prelucrează produsele agricole proprii. Sunt însă altele, care cumpără produsele agricole de la acei care le fac și le industrializează. Sunt fabricile industriale de spirt.

Prin urmare, în chestia fabricilor de spirt principalul este terenul, pământul, producția agricolă. Și atunci, cred că ar trebui interpretată Legea de expropriere a bunurilor jidovești în sensul că sunt bunuri agricole și fabricile agricole de spirt, pentru că nu sunt excepționate, nu sunt industrii în sensul excepțiunii, nu sunt o industrie, ci un bun rural. A mai fost ridicată chestiunea aceasta.

În toată țara sunt o sumă de moșii jidovești care scapă de la expropriere tocmai prin faptul că au o fabrică de spirt acolo. În jurul fabricilor acestora sunt vite. Trebuie totul expropriat.

G-ral I. Antonescu: Vă rog să faceți cazuri concrete. Unde sunt situațiile acestea?

C. Georgescu: La Blaj sunt 268 de jugăre de pământ.

G-ral I. Antonescu: Dați-mi toate cazurile din țară, pentru ca, pe baza lor, să judecăm și să legiferăm.

C. Papanace: În legătură cu fabricile de spirt există...

G-ral I. Antonescu: Nu mai discutăm în principiu. Am admis tot ceea ce se ridică aici. Puneți chestia în studiu și tot ceea ce se poate face, să se facă, fără panică, fără distrugere.

C. Georgescu: Și cu morile țărănești la fel?

G-ral I. Antonescu: La fel. Dar trebuie și aici o situație: trebuie să știm câte mori țărănești sunt pe suprafața țării; câte sunt în mâinile străinilor și apoi să stabilim un principiu și pentru ele. Nici așa nu putem: să le luăm și să le închidem, căci va suferi toată țara imediat.

C. Georgescu: Sunt foarte mulți morari români care pot lucra.

G-ral I. Antonescu: Trebuie dusi acolo să lucreze. Dacă întrerupem lucrul, se produce criză. Așa a produs Goga. Stabiliți o statistică a întregii situații. După aceea, stabiliți, în paralel, oamenii care sunt de plasat, legionari competenți. De o parte, nevoile; de alta, oamenii. Dar fiecare la specialitatea lui: unul vinde stambă, altul se pricepe la fabrica de spirt, altul este bun să frece cizmele și așa mai departe. După ce am stabilit situația și oamenii pe care îi avem, îi trimitem să lucreze. După ce am pus pionierii la locul lor, atunci venim cu măsurile. Altfel, stagnăm viața Statului. Acesta este mecanismul procedural. Am mai spus-o. Am să răgușesc tot revenind asupra acestui lucru.

C. Georgescu: În ce privește aplicarea Legii pentru exproprierea proprietății jidovești, faza întâi este terminară, adică preluarea.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ar urma acum faza a doua, punerea în folosință.

G-ral I. Antonescu: Să-mi prezinți o statistică pe județe: care sunt terenurile, ce întindere au, ce valoare au. Toate acestea să le faci sub formă de inventar. Trebuiesc dosare speciale. Trebuiesc făcute dosare pe județe, iar în fiecare județ pe comune.

După ce am făcut dosarele acestea, avem alături alte dosare, cu oamenii pe care îi putem întrebuința: avocați, meseriași, din fiecare categorie. Atunci știu ce nevoie am și cu ce oameni le pot acoperi și punem și pe fiecare la locul lui.

Vine, pe urmă, a treia lucrare, care este definitivarea, în care ne vom ocupa de felul în care i-am plasat pe toți.

C. Georgescu: Deocamdată urmează să facem plasarea provizorie; pe urmă vine împroprietărirea. După ce știm cum i-am plasat, pentru că plasarea trebuie făcută în câteva zile - trebuie să stabilim un principiu de la început - vom vedea cum vom înțelege să folosim aceste terenuri.

Astfel, o moșie de o sută de mii de hectare poate să fie dată la unul, la 20, la cât mai mulți. Poate să fie împărțită sau poate să rămână ca unitate economică întreagă și toți să lucreze în asociație. Trebuie stabilit, principial, cum înțelegem să lucrăm.

G-ral I. Antonescu: Noi trebuie să ajungem la o burghezie țărănească; la proprietatea mijlocie, pentru că aceasta va fi sistemul celular de bază, de rezistență a neamului românesc. Sunt de părere că este mai bine să plasăm, în raport cu întinderea, un număr de familii care să se ocupe și care să lucreze pământul în obște, și Statul face deocamdată contracte cu ele și ele trebuie să execute ceea ce spune Statul.

Nu împărțim pământurile.

Organizăm obști pe toate aceste terenuri și obștea este ca un organism, cu șeful de obște, cum ar fi un administrator, și acesta este un girant al Statului, iar ceilalți lucrează. Ei trebuie să semneze în această privință un angajament, un contract, pentru că, dacă nu semnează, suntem la discreția lor. Se ceartă, nu lucrează și iau parte numai la beneficii.

Acesta este principiul.

Aveți altul mai bun? (Aprobări)

N. Mareș: Nu împărțim nimic.

G-ral I. Antonescu: Așa am spus să se facă și cu proprietățile din Dobrogea, luate de la bulgari, și cu cele luate de la jidanii din Moldova.

Gh. Leon: Ministrul Agriculturii spune: nu împărțim nimic. Înțeleg pentru moșiile mai mari, unde faceți obști. Dar pot fi vii de două pogoane. Ce faceți cu ele? Vindeți-le la români.

C. Georgescu: Sunt refugiați, care nu pot fi plasați. Acelora să li se dea în arendă aceste bucăți de pământ.

Gh. Leon: Sunt grădinării, pepiniere, florării, care sunt imposibil de utilizat din punct de vedere economic. Acestea nu pot fi folosite decât dacă găsești un român să le cumpere. Prin aceasta se face și un proces de românizare.

G-ral I. Antonescu: De acord.

N. Mareș: Preferăm pe refugiați.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Dar pe refugiații care au făcut meseria aceasta?

C. Georgescu: Am de plasat atâția refugiați. Am plasat mulți. Mi se vor comunica rezultatele.

Vasăzică, s-a stabilit că aceste terenuri vor fi arendate obștilor și persoanelor fizice. Cum se face arendarea?

G-ral I. Antonescu: Arendarea se face la bună învoială, dar numai pentru un an.

C. Georgescu: Să fim autorizați să administrăm bunurile acestea prin organele noastre, căci, conform legii, pot plasa oameni acolo. Altfel, ce se întâmplă? N-are cine să facă lucrările.

Pe de altă parte, viile trebuiesc culese acum. Or, trebuie un capital pentru aceasta.

Gh. Leon: Vă trebuie un fond de 50 milioane lei.

C. Georgescu: Trebuie apoi o serie de măsuri pentru ridicarea recoltei.

G-ral I. Antonescu: Cine dă fondul?

N. Mareș: Împrumut de la "Binag".

C. Georgescu: Putem să arendăm, dar trebuie să dăm bani și arendașului. Arendașului trebuie să-i garanteze Statul plata. Nu este o soluție.

G. Cretzianu: "Binagul" este instituție de Stat.

Gh. Leon: Trebuie să venim cu un Decret-lege pentru reglementarea acestei chestiuni și pentru a ne pune de acord cu Legea contabilității publice, fiindcă trebuie să se pună la dispoziție suma aceasta de către "Binag", pentru ca ea să servească la punerea în valoare a acestor bunuri. Din lucrarea acestor terenuri se vor recupera fondurile acestea.

G. Cretzianu: Să dăm garanția Statului printr-un act secret, dar să nu știe arendașii, căci, dacă știu, nu mai lucrează.

G-ral I. Antonescu: Se aprobă. Să se facă repede Decretul.

C. Georgescu: În Dobrogea, bulgarii care pleacă sunt dispuși să vândă. Sunt de părere ca Ministerul Armatei să cumpere vitele.

G-ral I. Antonescu: De ce nu Ministerul Agriculturii? Armata le cumpără pentru tăiat.

N. Mareș: N-au parale acei care vor să cumpere.

G-ral I. Antonescu: Ministerul Agriculturii să le cumpere și apoi să le vândă.

N. Mareș: Mă duc acum în Tulcea și Constanța, să văd ce este acolo.

G-ral I. Antonescu: Trebuie stabilit principiul. Vezi care este soluția cea mai bună.

C. Papanace: Ar fi și o altă posibilitate: să le cumpere direct coloniștii, căci unii au bani.

C. Georgescu: Mulți dintre refugiați nu pot fi plasați la industriile particulare, căci acestea refuză să primească refugiați. Cred că ar fi necesară o lege, prin care să fie obligate toate întreprinderile să primească până la zece la sută refugiați în personalul lor.

Gh. Leon: Ieri au fost la minister, la mine, refugiați din Basarabia și Bucovina și au vorbit cu dl secretar general, un om foarte de înțeles și foarte priceput. Au cerut ca toate firmele să primească avocați din provinciile

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

evacuate.

Dar cum pot obliga firma respectivă să aibă încredere în capacitatea juridică a unuia pe care nici nu-l cunoaște? Punem comisari, care urmăresc procesul de românizare, care au obligația precisă de a scoate pe jidani.

G-ral I. Antonescu: Să fie băgați sub formă de comisari.

C. Georgescu: Nu putem să-i băgăm pe toți comisari, căci aceștia reprezintă punctul de vedere al guvernului.

G-ral I. Antonescu: Noi îi punem acolo ca să trăiască. Ei reprezintă punctul de vedere al guvernului. Dacă nu reprezintă punctul de vedere al guvernului, îi dăm afară. Avem motiv atunci.

V. Dimitriuc: În petrol am făcut experiențe foarte bune. Am pus ingineri de la particulari.

G-ral I. Antonescu: Puneți-i și pe aceștia sub formă de comisari.

C. Papanace: Misiunea de comisar este mult mai grea. În această misiune contează mai mult pregătirea sufletească și tehnică.

Gh. Leon: Nu este vorba numai de calitatea de refugiat. Mai trebuie și o anumită pregătire.

G-ral I. Antonescu: Putem ajunge până la soluția următoare: creăm postul de ajutor de comisar, ca să fie o posibilitate de plasament în plus, și cine să plătească?

Are dreptate Leon: nu pot pune pe cineva să-mi apere averea, când n-am încredere în el. Să fie consilieri juridici ai comisarului, acești avocați.

Gh. Leon: Sunt mai multe feluri de comisari. Sunt comisari de românizare, care urmăresc procesul de românizare. Aceștia au rolul lor. Sunt apoi comisarii speciali, care urmăresc alte scopuri.

G-ral I. Antonescu: Luați atunci contact cu dl Leon și soluționați chestiunea.

C. Georgescu: Problema românilor din Timoc.

Conform tratatului cu bulgarii, schimbul de populație este facultativ, în 12 luni, până la 14 septembrie 1941. S-a luat această măsură, pentru că românilor din Bulgaria, ca să poată veni aici, le trebuie un anumit timp, iar nouă, Statului Român, ne trebuie propagandă ca să-i determinăm să vină aici.

Pentru fiecare român care vine din Bulgaria, noi putem expedia peste graniță un bulgar. Și Statul Român are libertatea de a-și alege bulgarul pe care îl expediază și, prin urmare, rămân aici bunurile bulgarilor expediați. Bunurile bulgarilor sunt mai mari și ar acoperi nevoile românilor aduși din Timoc. De aceea să-i aducem în țară.

G-ral I. Antonescu: Noi trebuie să mergem la litera tratatului încheiat cu bulgarii, pe care l-am citit ieri, când am discutat cu ministrul Bulgariei. Bulgarii sunt cam contra lucrului acestuia, pentru că știu că populația românească din Timoc este mai săracă decât populația bulgară din Vechiul Regat. De aceea, ei fac presiuni asupra românilor din Bulgaria; îi terorizează, ca să nu mai ceară să vină, conform tratatului, în Țara Românească.

Am spus ministrului bulgar ieri: dle ministru, accept să nu forțăm mâna nimănui ca să vină, dar vă rog și pe dvs. să nu terorizați populația română de acolo ca să nu vină aici.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Acesta a fost punctul meu de vedere în această privință: vom aplica tratatul. Dacă vor fi români care să vrea să vină în România, îi vom primi și vom expedia în schimbul lor bulgari. Aplicăm tratatul.

Problemele trebuiesc soluționate pe etape.

Etapa cea mai principală este evacuarea bulgarilor din Dobrogea și plasarea românilor evacuați din Cadrilater. Pentru celelalte chestiuni, mai avem timp.

Pentru că este tratatul - îl vom aplica.

C. Georgescu: Sunt 74.000 de bulgari în Tulcea și în Constanța. Bulgarii la Craiova au admis numai o cifră de 56.000. Dar listele noastre de stabilirea naționalității de bulgari sunt definitive. Și nu s-au ivit decât 300 de contestații.

G-ral I. Antonescu: Dl Manoilescu se pare că a luat acolo un angajament verbal, spunând că cifra nu va depăși 56.000 de oameni. Pe baza aceasta s-au așezat bulgarii.

C. Georgescu: 60.000.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este cifra. Dl Manoilescu nu trebuia să accepte altceva decât era în tratat.

D-sa a călcat alături de tratat - dar nu este mai puțin adevărat că dumnealui reprezenta Statul Român.

Pentru că nu vreau să întind problema aceasta, pentru că bulgarii discută pe promisiunea dlui Manoilescu, eu spun: să rezolvăm această problemă, să-i trimitem pe acești 60.000 de oameni. Vor mai veni ocazii pentru bulgari să ne ceară altele. Atunci vom pune chestiunea și a celorlalți.

Suntem acum la un punct mort cu bulgarii. Care este punctul mort? Între diferența de cifre dintre 70.000, câți sunt în realitate, și 56.000, câți s-a angajat dl Manoilescu, este tot conflictul. Bulgarii nu vor să iasă din acest punct mort. Consecința este că nu se rezolvă problema. Rămânem, cu alte cuvinte, cu toți refugiații din Cadrilater pe spinarea țăranului român din Ialomița, care stau acolo ca lăcustele și constituie o problemă socială.

Trebuie rezolvată problema.

Dl Manoilescu a făcut o greșeală. Vom vedea cum vom răspunde.

C. Papanace: Sunt bulgari cu mamă româncă și tată bulgar. Cu aceștia ce facem?

G-ral I. Antonescu: Sunt unii bulgari, care au fost buni români și care, dacă se duc în Bulgaria, vor fi omorâți.

M. Sturdza: Nu s-au declarat bulgari la recensământ, așa că această problemă nu se mai pune.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să vedeți care este principiul.

N. Mareș: În privința aceasta, trebuie amintită și situația mamei poetului Panait Cerna, care se urmărește acum să fie expediată peste frontieră.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate aceasta.

C. Georgescu: O parte din bulgari ar rămâne împrăștiați atunci pe suprafața Dobrogei.

G-ral I. Antonescu: Sunt detalii. Nu putem rezolva problema pe detalii.

V. Dimitriuc: Problema petrolului exportat în Grecia. Grecii ne spun: de la dvs. am importat o anumită cantitate de petrol, necesară pentru consumul

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nostru intern. Restul l-am luat din altă parte. Anul acesta, ne-a rămas, pentru import de petrol, la dispoziție numai piața românească. Ei ne cer atunci ca să le dăm atât petrol cât vor avea nevoie ca să-și acopere consumul lor intern.

G-ral I. Antonescu: Dau!

Următoarele condiții: să-și organizeze sistemul de control, încât jidanii care forfotă între Constantinopol, Atena și București să nu profite ei.

Sunt conversații cifrate din București, care cuprind cuvinte pe care noi nu le înțelegem. Ar trebui să nu-i mai lăsăm să vorbească lucruri nedeslușite, pe toți străinii aceștia, pe toți câți sunt în hotarele țării noastre.

Să li se pună în vedere: ori vorbesc deschis, ori nu mai vorbesc deloc. Noi nu mai dăm voie, de acum înainte, tuturor acestora, care sunt străini de neamul nostru și care discută afaceri comerciale să le mai discute cu limbaj convențional. Ori vorbești deschis, ori nu mai vorbești deloc. Ei au interes să vorbească. Atunci să vorbească deschis. Altfel nu se poate. Corespondența lor trebuie să fie supravegheată.

Revin.

Prin urmare, în chestia cu Grecia, dăm petrolul cerut, dar să organizeze controlul ca, de la Constanța și până la ei, să nu se oprească petrolul în drum. Ei să plătească agenții puși de noi pe vapoarele care transportă petrolul până la Pireu. Și în porturile grecești să organizeze un serviciu de supraveghere, tot al nostru, plătit de greci, pentru ca să nu-l ducă în altă parte, ci să ajungă în Grecia. Eu nu mai alimentez, cum a spus Churchill, crocodilul.

V. Dimitriuc: Înainte ni se plătea în dolari. Astăzi însă să ni se plătească în mărfuri, care ajută producția noastră.

G-ral I. Antonescu: Partea financiară nu mă privește. Ministerul de Finanțe și cu ministerele respective să se pună de acord. Aceasta este o chestiune care nu mă privește pe mine; este un detaliu. Și apoi nu pot lua o măsură care să mi se spună, mai pe urmă, că nu este bună.

Cu timpul vă veți învăța cu modul meu de a lucra și nu veți mai veni la Consiliu cu chestiuni care ar trebui să fie rezolvate între dvs. Bineînțeles că, dacă greșiți, răspundeți față de mine, cum va răspunde ministrul de Interne că a numit primarii de la orașe, când i-am spus că îi numesc eu. I-am spus: numește primarii de la sate; dar pe cei de la orașe trebuie să-i știu și eu.

V. Dimitriuc: În ce privește chestiunea cu Baia Mare, s-a făcut o scrisoare, s-a dat o copie Legației Germane. Este tranșată chestiunea.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

Gh. Leon: Dl Valer Pop mi-a telefonat ieri să nu acordăm nici un avantaj delegației maghiare.

G-ral I. Antonescu: Să nu dăm.

Gh. Leon: Dumneavoastră ați dat mandat, miniștrilor de resort, de au luat contact cu ministrul Educației Naționale în legătură cu școlile profesionale, pentru a se pune de acord. Noi ceream ca școlile acestea să treacă la departamentul respectiv, fiecare.

Ministrul Educației Naționale s-a opus, spunând că datorită concepției de unitate a învățământului, d-sa crede că ele trebuie să fie acolo.

În ce mă privește pe mine, personal, n-am nimic de adăugat, cu singura condiție, ca să se realizeze ceea ce eu, ca ministru al Economiei Naționale, aș

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

dori să fie realizat: învățământul profesional să treacă din domeniul teoretic în domeniul practic, din domeniul teoriei în acela al practicii.

Am aici un tabel, din care se vede, comparativ cu alte țări, care este situația de la noi și de acolo, a raportului dintre școlile teoretice și cele practice.

În Ungaria, învățământul teoretic - 18%, învățământ practic - 81,9%; Bulgaria, teoretic - 18%, practic - 82%; Rusia, teoretic - 27%, practic - 73%; România, teoretic - 75,1%, practic - 24,9%. Raportul este inversat la noi.

V-am trimis, și pe cale oficială, datele acestea. Este un dezastru situația aceasta. Toate școlile dr. Angelescu, toate liceele acestea nu fac decât să pregătească elemente, care, după ce au terminat ani de studii și de muncă grea, să nu aspire decât la slujbe.

G-ral I. Antonescu: Este un argument sănătos acesta și pledează și în avantajul ideii Educației Naționale. Trebuie găsit corectivul, care să vă dea dvs. posibilitatea - cei interesați - să aveți cuvânt de spus și de control.

Gh. Leon: Soluția este următoarea: direcții speciale în ministere. Suntem cu toții de acord în această privință. Să fie o Direcție Comercială, o Direcție Industrială, o Direcție Tehnică etc.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

P. Nicolau: Învățământul tehnic superior este o parte, după cum nu toate <școlile>[1] din Țara Românească sunt atașate, pe principiul unitar, la Ministerul Educației Naționale. De exemplu, avem școli militare, care nu sunt trecute la Ministerul Educației Naționale. Tot așa există anumite compartimente de educație care trebuie să fie atașate organizațiilor speciale.

Să vă explic. În Corpul nostru tehnic avem un Stat Major. Acest Stat Major este Consiliul tehnic superior. Cum a fost până acum...

G-ral I. Antonescu: Am înțeles problema. Nu mai discutăm. N-o rezolvăm acum. O vom pune în Consiliul de Stat, care o va soluționa. Deci, aceasta este o problemă a cărei rezolvare este rezervată Consiliului de Stat.

Gh. Leon: Trebuie ca, în problemele care privesc organizarea învățământului superior - și în acestea - să cădem de acord și apoi să venim la dvs.

G-ral I. Antonescu: Reorganizarea Statului se va face în cadrul Consiliului de Stat. Învățământul este o ramură esențială în organizarea Statului și de aceea va fi discutat tot de Consiliul de Stat, care va căuta să-l armonizeze cu interesele Statului și cu interesele individuale ale fiecărui departament. Problema învățământului este foarte serioasă.

N. Mareș: În legătură cu această chestiune, să-mi dați voie să ridic problema celor trei facultăți de Agronomie, care au scos - și-i avem în serviciu - 334 de ingineri inspectori generali și negenerali agronomi; aceasta sus; jos sunt ingineri inferiori, mult mai puțini, ajung abia până la 160 de stagiari. Găsim adică tocmai hidrocefalia de care vă plângeați dvs.

Găsesc că trei facultăți de Agronomie, când sunt 43 de școli inferioare de agricultură întreținute de minister, când avem două școli medii, sunt prea multe.

Nu ne trebuie decât două. Adevărat vorbind, ne-ar trebui numai una

[1] În text este: *învățământurile.*

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

singură. Dar chestiuni de ordin sentimental, de care trebuie să ținem seama, ne obligă să ținem o facultate de Agronomie și în Transilvania. Așa că trebuie să avem două.

G-ral I. Antonescu: N-am nimic de spus. Eu trasez numai liniile mari, generale, directivele. Când m-am referit la învățământ, am spus că învățământul trebuie pus pe baze practice. Este tocmai ceea ce spuneți dvs. acum. Desigur că va trebui să se aplice acest principiu.

Dl secretar general Vlădescu va aduce la cunoștința domnilor miniștri că atunci când se vor împlini două luni de guvernare - de la 15 septembrie la 15 noiembrie, fiindcă la 15 septembrie am format guvernul definitiv - va avea loc un Consiliu de Miniștri, în care fiecare ministru va arăta ce a aplicat din ce s-a decis în diferite Consilii de Miniștri; ce a trebuit să execute și ce a executat. Fiecare va spune: în intervalul de două luni, am primit instrucțiunile cutare, am realizat cutare și cutare; n-am realizat, din cauza cutare și cutare.

Trebuie, în această privință, un ordin circular, ca să se știe că la 15 noiembrie va avea loc un Consiliu de Miniștri, în care fiecare ministru va arăta ce a realizat, în raport cu directivele mari ale Statului și instrucțiunile primite. Fiecare va arăta ce a executat și ce n-a executat și din ce cauză.

La baza întregii mele acțiuni din trecut, am pus, întotdeauna, controlul. În viitor, înțeleg să procedez la fel. Numai așa se realizează. Nu vreau să trăncănesc - iertați-mi expresia - aici degeaba. Vreau să văd ce s-a realizat și ce nu. Poate sunt unele lucruri irealizabile. Mă corectez, dacă greșesc. Dacă greșiți dvs., trebuie să luați măsuri.

Dvs. ar fi trebuit să urmăriți că g-ralul Antonescu aceasta vrea să realizeze. Să luați directivele mari pe care le-am dat în diferitele ramuri de activitate și să le adânciți.

Pentru ca să fiu în cadrul problemei ridicate de dvs. acum, trebuia să urmăriți ca învățământul să fie pus pe baze practice. Să ne întoarcem de la 75% capsomani de conducători, la 75% de ciocane, care să bată și să lucreze. Când veți fi întrebați de ce aceasta, să spuneți: "Acesta este principiul pus de dl g-ral Antonescu și pe care l-am admis cu toții. N-a fost nici o obiecție și nu putea să fie".

Nu trebuie să lucrați fără metodă și să nu țineți socoteală de liniile mari trasate de mine. Nu lucrați superficial.

De aceea mă adresez tuturor, și bărbaților și femeilor...

Gh. Leon: Dificultatea intervine prin faptul că, deși avem noi liniile mari, acei care aplică au însă altă tehnică.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate așa. Dvs. trebuie să ranversați proporția de 75%.

Ceea ce vom face cu trecutul, vom vedea. Dar să luăm măsuri acum pentru ceea ce trebuie realizat în viitor. Urmărim rezultate după liniile trasate. Dacă nu obțineți rezultate, veniți la mine.

N. Mareș: Atunci desființăm o facultate.

G-ral I. Antonescu: Desființează și două și nouă.

Îi spui dlui Brăileanu: "Conform principiului g-ralului Antonescu, cer desființarea facultății cutare; cer ca la baza învățământului să se introducă elementul practic".

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Această introducere să se facă chiar de anul acesta. N-am mai spus lucrul acesta?

Nu pot să mă las să alunec, tras de alte ideologii și de alte filozofii. Mie îmi trebuie lucrul practic. Aceasta este atitudinea g-ralului Antonescu în privința învățământului, adică în privința elitelor de mâine. Este unul singur care comandă și un milion care execută. Acești un milion de executanți trebuie să-i am în Țara Românească. Genii a produs neamul destule. Dar n-a produs executanți. N-am executanți. Executanți ne trebuie nouă.

Gh. Leon: Am o serie întreagă de chestiuni, domnule General, pe care rămâne să le lucrez cu dvs.

N. Mareș: Domnule General, mi-ați cerut un tablou de comisiunile pe care le-am desființat. Iată rezultatul:

La 31 martie 1940, era pentru aceste comisii suma de lei 4.084.000; la 1 septembrie 1940 au rămas pentru aceste comisiuni zero lei, zero bani.

V-am făcut și un grafic pe care vi l-am trimis.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. La toate ministerele la fel. Pe urmă vom face o comunicare generală, ca să arătăm țării ce am realizat.

Văd printre noi și pe dl Protopopescu, subsecretar de Stat la Inventarul Avuțiilor Publice. N-a mai fost la Consiliu până acum. A fost, probabil, uitat. Poate se considera că e inutilă prezența dvs. aici. Dle Protopopescu, nu este așa. Aveți o misiune foarte importantă. Statul acesta, dacă a mers cum a mers, este că n-a avut niciodată inventariată averea lui. Și dacă un proprietar nu-și are inventariată averea, el merge din rău în mai rău, până îi dispare proprietatea lui. Așa a mers și Statul Român.

Cu averea neinventariată nu se poate merge pe un drum bun. Cu rechizițiile pentru Armată, stabilite o dată la zece ani, cu inventar făcut o dată la 30 ani, nu merge. Dar țăranul vinde hamul sau îi moare calul. Așa și noi cu avuția națională, nu știm ce avem. Deci și această problemă trebuie scoasă la lumină. Dvs. știți că în averea națională a noastră sunt bunuri ale Statului Român și bunuri ale particularilor.

Trebuie cercetat și văzut cât reprezintă unele, cât reprezintă altele. De ce? Pentru că aceasta este o problemă care se va lega de starea financiară a Statului nostru. Trebuie să găsim acoperire pentru moneda noastră în averea Statului. Nu trebuie să ne bazăm numai pe acoperirea aur. Vom găsi acoperire în aur, dar cea mai bună acoperire este încrederea în noi, încrederea în munca noastră, în puterea noastră, pentru că suntem oameni care muncim și realizăm. Dacă vom realiza și vom munci cât mai mult, atunci vom găsi acoperirea de care avem nevoie, munca noastră, bunurile noastre, pentru că acestea sunt averi creatoare de venituri. Acestea sunt opere care produc, nu numai consumă veniturile.

Statul Român a trăit până acum numai din fiscalitate. De acum înainte trebuie să trăim din producție, din realizări. Ca să trăim din producție, trebuie să finanțăm agricultura, mâna de lucru pentru opere de utilitate generală, comunicația pe uscat și pe apă etc.

Ca să putem finanța, trebuie să facem fabrică de bani și ca să facem fabrică de bani, ea trebuie să se reazeme pe ceva. Nu se poate rezema pe vorbe.

Ea se va rezema pe încrederea în g-ralul Antonescu, pe toate avuțiile noastre, pe munca noastră, pe încrederea în noi. Acesta este aurul nostru.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Este primul semnal pe care ți-l dau, dle Protopopescu.

Te voi chema, într-o zi, să-mi arăți ce e făcut până acum; ce înțelegi să se facă și de acum înainte; care este metoda d-tale de lucru; dacă este un început - probabil că este și un început - ce s-a executat.

I. Protopopescu: Am pregătit materialul. Ați spus: Avuțiile naționale. Aceasta era și intenția mea să vă propun, pentru că astăzi numai avuțiile publice sunt cunoscute.

G-ral I. Antonescu: Da, avuțiile naționale! Știam că s-a pus chestia numai pentru avuțiile publice. Tot ce este al meu, nu este al meu; este al Națiunii întregi.

Pământul, pe care astăzi îl dețin prin moștenire, sau pe care l-am cumpărat, este al meu; dar supremul proprietar este Statul. Și eu sunt dator să-l muncesc așa cum reclamă interesele colectivității. Nimic nu trebuie lăsat în paragină. Averea lăsată în paragină o vom confisca. Așa va fi.

Țăranul care nu lucrează și care nu produce, acel țăran n-are dreptul să fie proprietar de pământ. Vom merge foarte departe în acest sens. Te-am împroprietărit, ca să trăiești bine, dar să-mi asiguri și mie, Stat - Statul Român -, posibilitatea de a trăi și a mă apăra. D-ta trebuie să muncești cum pretind eu și cum dictează interesele țării, nu cum lucrează cutare sau cutare, care este toată ziua beat, sau cum face cutare cartofor, care își joacă averea lui la cărți.

Prin urmare, este vorba de avuția națională.

P. Nicolau: Am primit o telegramă, prin care mi se aduce la cunoștință că stațiile ungurești de la frontieră refuză repatrierea ungurilor care pleacă de aici. La Curtici, un tren de 27 vagoane stă încărcat și nu poate pleca. Am semnalat lucrul acesta imediat Președinției. La Petroșani, la fel. Erau unguri care voiau să plece în Ungaria, dar nu-i lăsau ungurii lor. Erau unguri originari din România.

G-ral I. Antonescu: Unde își au familiile lor?

P. Nicolau: Aici, dar vor să plece în Ungaria.

Gh. Leon: E tot așa cum au făcut ei cu românii noștri?

M. Sturdza: Nu este tot așa! Sunt unguri care vor să plece de bunăvoie, nu expulzați.

G-ral I. Antonescu: Să vorbim cu agenții nemți și italieni - dle Constant, și Presa să țină seama de acestea - ca să constate și ei că ungurii vor să plece de bunăvoie de la noi în Ungaria. Să facă ei declarații în fața agenților străini, nu în fața autorităților noastre numai. Dvs. știți că o valoare are un act, dacă constatarea este făcută de agentul român și altă valoare are actul dacă aceeași constatare este făcută de agentul german.

Al. Constant: De chestiunea aceasta ar trebui să se ocupe, mai ales, Ministerul de Externe.

M. Sturdza: Mi s-a spus că Consulatele german și italian au anchetat această situație, starea acestor refugiați, unguri, pe de o parte, români, pe de alta.

G-ral I. Antonescu: Vreau precizări, fiindcă multe lucruri nu s-au făcut cu precizie. Ei au adunat acte în contra noastră. Trebuie să luăm măsuri, să le răspundem și noi. Să-mi afirmi ceea ce ești sigur, nu ceea ce ți s-a spus. Luați

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

lucrurile foarte serios.

P. Nicolau: Până atunci, dau jos oamenii din tren. Nu pot ține blocate vagoanele. Îi încazarmez.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate.

M. Sturdza: Trebuie făcut cu ei ceea ce au făcut ungurii cu ai noștri.

P. Nicolau: Dați-mi ordin ce să fac.

Al. Constant: Dacă recurgem la represalii contra lor, atunci cade toată acțiunea noastră diplomatică.

G-ral I. Antonescu: Deocamdată să se constate de către agenții germani și italieni că aceștia sunt plecați de bunăvoie; nu sunt goniți de Statul Român; că ei singuri vor să se ducă în Ungaria - prin contradicție cu ceea ce fac ungurii cu românii noștri, care sunt nevoiți să părăsească Ungaria, care sunt goniți și jefuiți. Noi nu-i jefuim.

Gh. Leon: Fiecare să facă câte o declarație, că, deși li s-a dat drumul de către autoritățile românești și pleacă de bunăvoie, nu pot trece totuși în Ungaria, fiindcă nu sunt primiți.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea aceasta o va rezolva dl Sturdza. Domnia sa va studia această chestiune. Eu am avut o conversație cu ministrul Bulgariei, pe care o știe dl Sturdza. Am vorbit și cu ministrul britanic, cu care a trebuit să fiu foarte aspru, pentru că <acesta> căuta să-mi răpească timpul inutil cu o serie de fleacuri.

Altă chestiune.

Mitropolitul Blajului a fost la minister. Se găsește la Blaj un protopop român și mitropolitul greco-catolic. La serbările oficiale, toată lumea se duce la Biserica ortodoxă și toate oficialitățile tot acolo merg. La Mitropolia greco-catolică nu se duce nimeni. Echitabil este, pentru că și aceasta este o religie recunoscută de Statul Român, ca jumătate din autoritățile noastre să se ducă la catolici, jumătate la români. Vă rog să se ia dispoziții în acest sens și să se dea un ordin în această privință, o dată pentru totdeauna.

Am spus să se vadă ce se petrece la Reșița și la Iași, pentru că la Reșița se dau afară mulți oameni, iar la Iași legionarii terorizează pe jidanii de acolo. Să vedeți ce se face acolo. Trebuie întărit serviciul de Poliție. Cine se dedă la asemenea acte, trebuie arestat și judecat.

Revin asupra conversațiilor telefonice.

Conversațiile telefonice prezintă două aspecte: conversații cifrate, care trebuie să dispară, și mai sunt unele lucruri care se mai petrec încă. Informațiile în legătură cu aceasta să se comunice ministerului respectiv. Același lucru cu celelalte informații: fiecare să meargă la ministrul de resort, care să le lucreze. Informațiile trebuiesc lucrate, nu numai citite, trebuie examinate și căutată soluția potrivită, care să se și aplice.

Trec acum la o altă serie de chestiuni, care mi-au fost prezentate.

Chestiunea transferului de la New York, te privește pe d-ta, dle Cretzianu. Nu este lucrată. Mi se prezintă mie. Dar prezentată așa, nu face decât să mi se încarce capul cu probleme neexaminate.

M. Sturdza: Chestiunile care vin, în fiecare dimineață, înainte de a veni la dvs., eu le-am rezolvat, dar pe un alt exemplar. Ordinul era ca chestiunile noi să vină întâi la dvs.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Ordinul este să vină la mine, dar să mi se spună cum s-a lucrat chestiunea sau să fie studiată.

Altă chestiune.

Discuțiile care sunt purtate cu rușii pentru încheierea unui tratat comercial. Mie mi se prezintă o hârtie, am pus o rezoluție, dar chestiunea nu este lămurită. Este o neînțelegere.

Domnul Gyárfás se plânge că a cerut să-l primesc și eu nu l-am primit. Așa spune el. Nu-mi aduc aminte de lucrul acesta, fiindcă, dacă mi-ar fi cerut, eu l-aș fi primit.

Gh. Leon: Este un domn obraznic.

G-ral I. Antonescu: Nu merge la mine cu obrăznicii. Îl dau afară, cum l-am dat afară pe ministrul britanic.

Și această chestiune trebuie lucrată. Să o studieze dl Sturdza.

Am aici o altă hârtie, în care se vorbește de măsurile de represalii împotriva românilor, că n-ar fi luate împotriva elementului românesc, ci împotriva guvernului de la București. Nici aceasta nu este lucrată. Și aceasta trebuie s-o lucreze tot ministrul de Externe.

Ungurii care trec de la noi dincolo spun că li se iau acolo declarații de către autoritățile ungurești, care le cer să spună, în acele declarații, că autoritățile românești i-au maltratat și jefuit. Trebuie luată o măsură și aici. Nici această chestiune nu este studiată.

M. Sturdza: Este în legătură cu chestia de mai înainte, pe care a ridicat-o dl Nicolau.

G-ral I. Antonescu: Nu este în legătură. Să li se ia tuturor ungurilor care pleacă de bunăvoie o declarație - pentru aceasta să se pună de acord Ministerul de Externe cu Ministerul de Interne -, că au plecat de bunăvoie și că n-au nici o plângere în contra autorităților românești. Astfel de chestiuni trebuie soluționate, și cât mai repede, nu puse la dosar.

M. Sturdza: O mulțime din aceste telegrame au fost trimise la ministerele respective și s-au luat măsurile necesare.

G-ral I. Antonescu: Mie trebuie să mi se prezinte chestiunile așa: cutare chestiune a fost prezentată ministerului respectiv, care a luat următoarea măsură. Numai așa problema este rezolvată.

La fel trebuie lucrată chestiunea celor 200 familii de coloniști.

Chestiunea avioanelor ungurești care trec prin țară pe la noi. Orice avion unguresc <care> mai trece frontiera, să se tragă în el și să fie atacat cu aviația de vânătoare. De aceea: dispoziție ca la Brașov să avem aviație de vânătoare și orice avion care trece să fie dat jos imediat. Trebuie și artileriei antiaeriene să i se dea același ordin: orice avion care intră pe teritoriul românesc să se tragă în el și să fie dat jos.

Altă chestiune: Bagajul fostului Suveran. O voi rezolva eu.

Telegrama ministrului nostru, Djuvara.

Iată o telegramă, venită la 8 octombrie de la Atena, și până la 10 octombrie, dl Dimitriuc n-a luat cunoștință de ea. Dle Sturdza, acestea sunt chestiuni urgente. Hârtia aceasta trebuia să fie rezolvată în aceeași zi.

M. Sturdza: Am primit telegrama aceasta ieri și am pus rezoluția să fie trimisă la ministerul respectiv.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Domnule Sturdza, telegrama este din 8 octombrie, ora 19,02, și, deși sunt de atunci 48 ore, dumnealui n-a primit încă această telegramă. Trebuia ca, tot în ziua de 8 octombrie, ora 20, dl Dimitriuc s-o primească și s-o lucreze. Așa se lucrează într-un Stat ordonat. Aceasta este chestiune importantă, este o chestiune de la Stat la Stat. Așa s-a făcut cu Moscova, care s-a plâns că nu-i dăm răspuns. De când m-am înțeles eu, s-au curmat toate incidentele de frontieră, numai pentru că am stat de vorbă cu rusul. Am vorbit cu el două ceasuri și s-au lichidat toate incidentele.

La dl Dimitriuc trebuia să meargă această chestiune, de ieri-dimineață. La 9 octombrie, dimineața, chestiunea trebuia să fie la Dimitriuc și s-o fi rezolvat; iar eu s-o fi primit rezolvată de la dumnealui.

M. Sturdza: Telegrama mi-a fost adusă la cunoștință ieri-dimineață. Am rezolvat-o imediat. Am trimis-o la celălalt minister.

G-ral I. Antonescu: Nu sunt subiectiv. Eu spun cum vreau să se lucreze și trebuie să se lucreze așa. În ziua de 8 octombrie, la ora 21, trebuia să aibă dl Dimitriuc această telegramă, căci este chestiune de Stat. Dar, dacă dl Sturdza nu venea la minister? Chestiunea rămânea nerezolvată o lună?

Altă chestiune.

Este vorba de o conversațiune cu caracter politic de la Foreign Office, care se ocupă cu chestiuni din România. Și aceasta trebuie studiată.

M. Sturdza: I-am dat informațiile cerute dlui Florescu, dar pe care am vrut eu. Dumnealui cere altele, pe care nu vreau să i le dau.

G-ral I. Antonescu: Scrie aceasta. Spune precis. De aceea au mers lucrurile așa, pentru că acela de la Londra cerea o informație și de aici nu i se trimitea.

Același lucru și cu g-ralul Aldea și cu dl Gafencu.

Chestia cu gurile Dunării. Văd că Italia se interesează. Este iarăși o chestiune de la 9 octombrie, foarte urgentă, care nu este încă rezolvată.

Chestiunea cu "Intercontinentala", care nu trebuia să apară în jurnale, fără să fi fost întrebat eu.

Al. Constant: Vrem, mâine, să facem comentarii.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să vorbesc cu dl Fabricius. Nu mai dați în gazete chestiuni care privesc Statul, fiindcă ne vom găsi cu aviația engleză, care va începe să bombardeze regiunile de petrol. Nu publicați nimic decât în ziua când voi avea anumiți pioni puși la locul lor.

Care sunt acești pioni? Am comandat anumite pompe pentru stingerea incendiilor care s-ar produce în regiunea Ploiești. Astăzi, dacă s-ar produce, nu le pot stinge. Trebuie soluționată problema apărării antiaeriene. Trebuie să sosească aviația germană, pentru ca atunci când vor sosi trupele germane, împreună cu aviația germană, să putem face față aviației britanice.

Vasăzică, tot sistemul acesta este încadrat într-un mod armonios, de mine. Trebuie să mă lăsați să lucrez. Problema este în mâna mea și trebuie să fiu întrebat eu, nu dl Fabricius sau altul.

M. Sturdza: Știrile au apărut în Germania.

G-ral I. Antonescu: Nu mă privește ce apare în Germania. În Statul Român nu trebuie să apară decât ceea ce știe g-ralul Antonescu. Trebuie lucrat într-un cadru armonios și acela îl țin eu. Nu trebuia să apară chestia aceasta în

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Presa românească.

Al. Constant: Putem face comentarii.

G-ral I. Antonescu: Am să-ți dau instrucțiuni, pentru că trebuie să apară la Berlin și la București același lucru, ca să nu apărem că suntem sub ocupație germană. Noi apărem, până acum, că suntem ocupați de germani. Aceasta nu înseamnă armonie în Stat.

Altă chestie: dl Dimăncescu.

Dl Dimăncescu acesta...

M. Sturdza: I-am primit demisia.

G-ral I. Antonescu: Trebuia să-l destitui.

M. Sturdza: Ar fi durat prea mult. Îl pot da în Comisia de disciplină.

G-ral I. Antonescu: Să-l dai în judecată, pentru că a luat cifrul la el. Să-l dai în judecata Curții Marțiale imediat, din ordinul meu. Trebuia destituit, nu înlocuit.

Chestia consulului de la Cluj: de ce nu se duce la locul lui?

M. Sturdza: A plecat.

G-ral I. Antonescu: Dar n-a ajuns.

Doamna Klotz, care era dactilografă la Legația Franței. Este nenorocită, dacă poți s-o ții acolo, bine.

Chestiunea invitării mele la Roma. Dle Sturdza, trebuie să dăm răspunsul astăzi. Nu pot lăsa să treacă mai mult de 24 de ore. Astă-seară trebuie dat răspuns.

Altă chestiune foarte gravă: declarațiunile contelui Teleki în Camera maghiară. Trebuie alcătuit răspunsul nostru, care să fie publicat în Presă și dat la Radio.

Chestia cu familiile celor izgoniți. Și în această chestie trebuie un răspuns, care să fie dat imediat.

Informațiile în legătură cu Ministerul Economiei Naționale, unde vorbesc funcționarii că nu s-a realizat nimic. Vedeți ce este adevărat în această privință.

Chestia Pember și chestia cu Societatea de telefoane trebuie rezolvate. Nu trebuie numai să primiți informațiile, ci să le și lucrați.

Altă chestiune: frânele de vagoane. Chestia trebuie dată la Comisia de anchetă.

Chestia cu evacuarea bulgarilor din Dobrogea: organizați, sub pază militară, această evacuare, organizați convoaiele așa fel încât bulgarii, care vor începe să plece din județul Constanța în Cadrilater, să plece, fiindcă mulți din ei se vor sustrage ca să rămână în Țara Românească. Deci luați măsuri ca să fie organizate disciplinat aceste convoaie; totul să se petreacă în ordine, cu supraveghere, ca să nu rămână nici unul în drum.

La fel trebuie rezolvată chestiunea jidanilor care sunt transportați pe Dunăre. Trebuiesc luate măsuri ca să nu rămână nici unul în țară, fiindcă intră mai mulți și ies mai puțini, deci rămân la noi.

Dlui Gyárfás să i se comunice, textual, cererea domniei sale, din care rezultă că a cerut audiență; în principiu, nu a cerut să-l primesc într-o anumită zi.

Să se fotografieze cererea și să i se trimită fotocopia, care va cuprinde și semnătura domniei sale.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Pentru astăzi am terminat.

Şedinţa Consiliului de Cabinet se ridică la 13,45.

▼
D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.170 (fost 168)/1940, f. 329-396.

11. 1940 octombrie 11. *Se discută despre: aprovizionarea cu alimente a populaţiei; expulzarea românilor din teritoriul cedat Ungariei şi sprijinirea lor de către Statul Român; situaţia românilor din Cadrilater; acordarea unor ajutoare familiilor concentraţilor; Convenţia româno-germană privind staţionarea trupelor germane în România; limita până la care pot intra germanii în viaţa economică românească; programul de înarmări; Decret-lege referitor la drepturile avocaţilor evrei etc.*

CONSILIUL DE CABINET

din 11 octombrie 1940

Şedinţa se deschide la ora 16,15, sub preşedinţia dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului. <Participă: Horia Sima, vicepreşedintele Consiliului; Gh. Leon, ministrul Economiei Naţionale; Pompiliu Nicolau, ministrul Lucrărilor Publice şi Comunicaţiilor; lt.-col. N. Dragomir, ministrul Coordonării; g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; M. Sturdza, ministrul Afacerilor Străine; G. Cretzianu, ministrul Finanţelor; M. Antonescu, ministrul Justiţiei; V. Dimitriuc, subsecretar de Stat pentru Petrol şi Exploatările Miniere din Ministerul Economiei Naţionale; g-ral Ilie Şteflea, secretar general la Ministerul Apărării Naţionale>.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, înainte de a intra în discutarea altor chestiuni, rog pe dl Horia Sima, vicepreşedintele Consiliului de Miniştri, să spună ce a constatat la Braşov şi la Sibiu, unde a fost.

Horia Sima: Domnule General, domnilor, la Braşov am ţinut cuvântarea aceea care a fost transmisă prin Radio. După aceea am fost la Brad, la Societatea "Mica", unde era în perspectivă o grevă.

G-ral I. Antonescu: Poate că a provocat-o chiar Societatea "Mica".

Horia Sima: Acolo erau câteva mii de muncitori, care, prin delegaţii lor, au cerut să li se facă dreptate.

G-ral I. Antonescu: Ce cereau ei?

Horia Sima: Mărirea salariilor.

P. Nicolau: Sunt mizerabil plătiţi.

Horia Sima: Sunt muncitori care lucrează câte 10 ore pe zi şi sunt plătiţi cu câte 40 lei ziua.

G-ral I. Antonescu: Şi dl Gigurtu în timpul acesta îşi face palate.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Horia Sima: Am spus celor de la Societatea "Mica" să mărească salariile lucrătorilor lor.

G-ral I. Antonescu: Și ce au răspuns ei?

Horia Sima: Acceptă.

G-ral I. Antonescu: Pot să facă aceasta reducând din cheltuielile cu Consiliul de administrație.

Horia Sima: Anul acesta Societatea "Mica" are un beneficiu de 200.000.000 lei. Din acesta ar putea să facă lucrătorilor o majorare de salarii, care ar reprezenta 30.000.000 lei.

G-ral I. Antonescu: Să vedem care sunt beneficiile marilor societăți și, în raport cu bilanțurile de anul trecut, să impunem majorarea salariilor lucrătorilor.

Gh. Leon: Și eu sunt de părere să ridicăm salariile lucrătorilor, dar dacă facem o politică de ridicare a salariilor, se duce politica noastră de fixitate.

G-ral I. Antonescu: Dar muncitorii sunt subplătiți. Și apoi, această majorare de salarii nu te jenează pe d-ta, pentru că este în spiritul declarației pe care am făcut-o. Ce urmăresc eu? Fabricile nu pot lucra decât atunci când muncitorii sunt astfel plătiți ca să poată cumpăra produsele fabricate. De aceea, dai muncitorului un salariu mare ca să se hrănească și să poată cumpăra și produsele pe care el le fabrică.

Gh. Leon: Să fixăm un minimum de salariu în industrie.

G-ral I. Antonescu: În afară de ceea ce am spus altădată, adaug astăzi: minimul de salariu pe care îl prevăd eu nu este acela care asigură numai existența lucrătorului, ci acela care dă muncitorului posibilitatea să aibă un standard de viață mai ridicat, pentru ca, prin ridicarea standardului de viață al lucrătorilor de la sate și de la orașe, el să poată avea posibilitatea să cumpere produse fabricate, ca să poată fi o circulație vie și activă, cum spuneți dvs., în economia politică.

Numai după ce vom asigura această circulație, vom putea scădea impozitele, pentru că vom lua impozite mai mici de la mai multe feluri de activitate economică și de la mai multe materii, în loc să luăm impozite mari de la un număr mai redus de materii. În loc să faci marfa prohibitivă la preț pentru toți, din cauza impozitelor, iei impozite de la mai mulți și faci marfa accesibilă pentru toți. Aceasta nu este o idee originală a mea, ci este rezultatul celor studiate și urmărite de mine.

Gh. Leon: Domnule General, ceea ce afirmați dvs. este posibil într-o economie mai liberă. Dar acum, când trăim într-o economie închisă!

G-ral I. Antonescu: Dar ce am făcut noi? Am închis această economie, suprimând niște decalaje, pe care trebuia să le introducem.

Gh. Leon: Când posibilitățile de aprovizionare cu materii prime nu sunt normale și când nu sunt normale și o întreagă serie de condițiuni care determină producția, eu mă întreb dacă nu cumva o ridicare de salarii n-ar determina, la rândul ei, o ridicare de prețuri, pe care noi vrem să le comprimăm?

G-ral I. Antonescu: Acest lucru nu-l voi lăsa să se producă. Aici este rolul de dirijare al Statului; aici intervenim noi. Eu ridic salariul lucrătorului de jos, dar pe fabricant nu-l las să mărească plafonul prețurilor.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

P. Nicolau: La Brad este o regiune foarte săracă.

G-ral I. Antonescu: Știu, am fost și eu acolo.

Horia Sima: Domnilor, în județul Brașov nu se pune o problemă a aprovizionării, iar în județul Sibiu este aceeași situație. În județul Hunedoara însă, este o lipsă mare de porumb; nu sunt vagoane, s-a cerut să se aducă vagoane din Oltenia.

G-ral I. Antonescu: Ni s-a arătat că trenurile sunt îndreptate deja spre această regiune.

Horia Sima: Pe valea Hațegului este o problemă urgentă a aprovizionării cu porumb.

Lt.-col. N. Dragomir: Transporturile de porumb sunt plecate în această direcție.

G-ral I. Antonescu: Aceeași problemă se pune și în Moldova de Nord.

G-ral C. Petrovicescu: S-a trimis porumb acolo, domnule General.

Horia Sima: După aceea, am constatat că se continuă și acum la Calea Ferată cu sistemul să se dea vagoane la negustori și la evrei, fără să se țină seamă de necesitățile județului; se practică, adică, vechiul sistem ca să se dea vagoane pe sprânceană, din cauză că inspectoratele și șefii de gări continuă să lucreze ca mai înainte, pentru că este o lipsă de control asupra activității inspectoratelor generale de la Calea Ferată.

P. Nicolau: De la Prefectura județului Iași am primit o informație, prin Direcția Generală a Căilor Ferate, că prefectul a interzis încărcarea vagoanelor cu marfa venită de la evrei și, pe de altă parte, a luat măsura să se constate dacă toți cei care cer vagoane sunt evrei sau nu. Oamenii se întreabă alarmați: ce este aceasta?

G-ral I. Antonescu: La Iași se petrec lucruri grave din cauza prefectului. Am vorbit cu Rioșanu și l-am rugat să se ducă acolo. A intrat în casă la evrei, a făcut năzbâtii de natura aceasta. Prefectul d-tale, domnule ministru de Interne, face lucruri de acestea; provoacă criză economică. Omul, când n-are ce face, ia măsuri de felul acesta, care nemulțumesc lumea.

M. Sturdza: Domnule General, ar fi bine să așteptați raportul dlui Rioșanu.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, să-mi dați voie să dau o explicație, care, oarecum, ar fi în favoarea prefectului; noi am dat ordinul ca depozitele evreiești de orz, ovăz și fasole să fie blocate. Prefectul a interpretat excesiv această dispoziție și a considerat că este depozit orice cantitate de orz, ovăz și fasole, găsită în mâinile evreilor. Dacă a găsit aceste cantități depozitate în gări, în vederea transportului, le-a oprit. L-am chemat la telefon și i-am spus că este excesiv ceea ce face, pentru că tot ce este încărcat în vagon sau pe punctul să fie încărcat în vagon, trebuie lăsat să plece.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să fie acolo și un boicot din partea evreilor. De aceea l-am trimis pe domnul Rioșanu, ca să vadă ce se petrece. Dar, în orice caz, acolo unde este exces de zel și interpretare greșită din partea unui om lipsit de experiență, trebuie să luăm măsuri. Am auzit că prefectul de la Iași este un element tânăr.

Horia Sima: Este un medic.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Da, dar e tânăr.

Horia Sima: La Brașov și Sibiu, o problemă a refugiaților nu se pune: toți au ce mânca, au cantine și sunt bine găzduiți.

G-ral I. Antonescu: Să nu mergem la infinit cu cantinele. Să-i încadrăm și să terminăm cu ei.

Horia Sima: Sunt încadrați încetul cu încetul. În orice caz, nu se pune problema refugiaților.

G-ral I. Antonescu: La Turda ați fost?

Horia Sima: Nu.

G-ral I. Antonescu: Acolo sunt mulți refugiați.

Horia Sima: Da, dar la Turda este un prefect foarte bun, excepțional de bun.

G-ral I. Antonescu: Câte săptămâni au trecut de când s-au înscăunat prefecții?

G-ral C. Petrovicescu: Aproape o lună.

G-ral I. Antonescu: Aș vrea să-i chemăm, luni sau marți, săptămâna viitoare, ca să ne spună - au luat acum contact cu realitatea - și despre noi, cum văd acțiunea noastră de la centru -, căci se poate întâmpla ca această acțiune a noastră să-i contracareze - și să ne arate ei cum văd situația de jos și să le dau și anumite instrucțiuni în anumite probleme.

Cred că e bine să chemăm pe toți prefecții deodată.

G-ral C. Petrovicescu: Trebuie însă să le dăm drumul repede, pentru că au treabă.

G-ral I. Antonescu: Noi îi vom ține numai două ore. Îi vom convoca pentru luni, după-masă, la ora 16.

Domnule Sima, ar fi bine ca, tot atunci, să fie chemați și șefii legionari de regiuni.

G-ral C. Petrovicescu: Atunci îi voi convoca pentru luni, la ora 16, și-i voi preveni să fie documentați în mod absolut.

G-ral I. Antonescu: Da, pentru că aici nu se lucrează pe surprize, ca la război. Să vină cu toate datele și să ne spună toate doleanțele lor în legătură cu tot ce au primit de la centru: ce îi contracarează și ce îi ajută în acțiunea lor. E bine să le cerem părerea, pentru că sunt probleme locale, pe care ei le cunosc mai bine.

Horia Sima: Pe unde am fost, am constatat că, natural, nu merg lucrurile perfect, dar, în orice caz, populația vede că este o dorință și o încercare de a se face bine. Această încredere în regim am constatat-o pretutindeni.

G-ral I. Antonescu: Domnul General Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne, are cuvântul.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule general, domnilor, m-am dus la Arad cu o chestiune precisă: să examinez problema expulzaților din Ungaria.

Din informațiunile pe care le-am avut, reieșea că există o situație îngrijorătoare. Iată însă constatările pe care le-am făcut:

Expulzările acestea au durat de la 5 octombrie până în dimineața zilei de 8 octombrie, pentru că de atunci încolo, pe la Curtici n-a mai venit nimeni. În total sunt 801 persoane expulzate. În momentul când m-am dus acolo, nu erau

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

cu toții în Arad, pentru că unii dintre ei plecaseră ca să-și caute rosturi. Toți cei rămași în Arad au fost cazați în condițiuni bune, prin mijloacele Prefecturii și prin bunăvoința excesivă a populației din Arad. Nu s-a produs nici o reclamație, nu e nimeni care să n-aibă hrana și locuința asigurate. Celor care pot plăti, li s-au făcut avantaje la restaurante; ceilalți au fost cazați la Crucea Roșie, la internate și așa mai departe. Prin urmare, adăpostul și hrana lor sunt asigurate.

Spre cinstea lor, trebuie să spun că am găsit la toți repulsiune pentru milă. Ei spun: nu trebuie să ne dați nimic de milă, ci trebuie să interveniți la Guvern ca să ni se dea drepturile noastre. Am să vă arăt îndată ce înțeleg ei prin aceste drepturi ale lor.

În ceea ce privește îmbrăcămintea, având în vedere că foarte mulți dintre expulzați au fost siliți să plece numai în trei ore de la vetrele lor, pentru cei slabi și nevoiași prefectul a făcut colecte și a adunat efecte de îmbrăcăminte.

Am chemat la mine 12 reprezentanți de diferite categorii din numărul refugiaților; am stat de vorbă cu ei două ceasuri jumătate și, după aceea, i-am rugat să concretizeze într-un memoriu cererile lor.

Vă pot spune eu că cererile lor sunt următoarele:

Când au venit, la frontieră li s-a luat tot numerarul și li s-a dat câte o chitanță în care s-a trecut numărul de pengö sau de lei ce li s-a oprit acolo. Unii din expulzați au chitanțe, altora nu li s-au dat chitanțe, dar la vamă s-au făcut procese-verbale în care s-au trecut sumele luate.

Ce cer ei? Să nu se lase ca, de la fiecare individ, la Statul maghiar să se revendice banii care li s-au luat efectiv, ci roagă ca Banca Națională să-și asume această operațiune: să le dea lor echivalentul sumelor oprite la vamă, iar Banca Națională să ceară ea de la Statul Ungar toate aceste sume.

G-ral I. Antonescu: La cât se ridică toată suma?

G-ral C. Petrovicescu: Nu știu la cât, dar am cerut să mi se dea date.

G-ral I. Antonescu: În principiu, sunt de acord. Trebuie însă să mi se arate exact la cât se ridică toată suma.

G-ral C. Petrovicescu: Sunt chitanțe oficiale unguresti care arată suma exactă.

G. Cretzianu: Ar trebui însă ca cine nu va fi trecut pe tabloul acesta, mâine sau poimâine, să nu mai poată beneficia de acest drept, pentru că chestiunea nu se poate lungi prea mult.

G-ral I. Antonescu: Dar procesele-verbale de la vamă se pot avea? Cine le-a încheiat? Vama noastră sau vama ungurească? Se pot cere copii?

G-ral C. Petrovicescu: Procesele-verbale au fost încheiate la vama ungurească.

G-ral I. Antonescu: Atunci, vama ungurească n-are să dea copii.

G-ral C. Petrovicescu: A doua categorie de expulzați este formată din oameni care au bani depuși la băncile din țară, însă libretele lor de depunere, sau le-au fost oprite la vamă, ca valori, sau nu le-au putut lua la plecare de la reședințe. Și atunci, ei spun: dat fiindcă băncile au inscripțiuni și știu câți bani avem depuși fiecare dintre noi, să se scurteze formalitățile de anulare a livretelor.

G-ral I. Antonescu: Poți să iei chiar d-ta această măsură, în legătură cu domnul ministru al Finanțelor și chestiunea va fi rezolvată.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Petrovicescu: Încă o chestiune rezolvată este aceea a pensionarilor de Stat, care au venit fără libretele de pensii. Ministerul de Finanțe, tot așa, a și luat dispoziţiuni în această privinţă.

G-ral I. Antonescu: Toate chestiunile care au fost rezolvate vor fi anunțate în comunicatul care se va da Presei.

G-ral C. Petrovicescu: O problemă mai grea este aceea relativă la cererile lor de a li se da împrumuturi în contul averii pe care au lăsat-o dincolo, în teritoriul cedat Ungariei.

G-ral I. Antonescu: Sunt 13.000 de oameni veniți de acolo. Ne angajăm prea mult, nu putem face acest lucru.

G-ral C. Petrovicescu: Ei solicită ca toți copiii lor, care au venit aici, să fie înscriși la școli, cu scutiri de taxe. Dl ministru Traian Brăileanu a și dat ordine în acest sens.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

G-ral C. Petrovicescu: Acum urmează o chestiune care aparține Ministerului de Externe. Prin actul de la Viena, expulzații au devenit de drept cetățeni maghiari. Or, întreabă ei, după care regulă de drept internațional o țară își poate expulza supușii?

G-ral I. Antonescu: Aceasta se va discuta la arbitraj.

G-ral C. Petrovicescu: Toți expulzații aceștia se grupează în patru mari categorii: unii, care vor să se întoarcă la vetrele lor.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

G-ral C. Petrovicescu: Alții ar dori să se ducă acolo numai ca să-și lichideze averea și să se întoarcă la noi.

G-ral I. Antonescu: Mai puțin bine.

G-ral C. Petrovicescu: În cazul când ei nu vor putea să se ducă la casele lor, cer ca lichidarea averilor lor să se facă cu ajutorul Statului, iar ei să rămână la noi în țară.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este în funcție de rezultatul arbitrajului.

G-ral C. Petrovicescu: Având în vedere că ei cunosc deprinderile Guvernului maghiar, se tem ca familiile lor să nu aibă ceva de suferit din partea ungurilor.

G-ral I. Antonescu: Toate chestiunile acestea se leagă între ele.

Am rupt negocierile de la Budapesta și am făcut uz de ultimul articol din textul arbitrajului, care spune că, în caz de neînțelegeri, putem să ne adresăm arbitrilor. Am făcut aceasta ca să nu mai spună ungurii că facem și noi omoruri, așa cum fac ei.

G-ral C. Petrovicescu: Cei care vor să rămână în țară cer să intervenim pe lângă Guvernul maghiar ca să poată veni la noi și membrii familiilor lor rămași dincolo.

G-ral I. Antonescu: Noi nu putem să tranșăm public această chestiune, pentru că află ungurii și-i expulzează și pe aceștia.

G-ral C. Petrovicescu: În fine, o parte din ei erau funcționari de Stat, români, și, deși trebuia să rămână acolo, au fost totuși expulzați.

G-ral I. Antonescu: Și aceștia intră tot în regula generală.

G-ral C. Petrovicescu: În sfârșit, sunt liber-profesioniștii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Și aceștia intră în regula generală. Dl subsecretar de Stat Georgescu se ocupă de aceștia.

G-ral C. Petrovicescu: M-am dus acolo cu intenția să dau ceva din fondul de ajutorare pe care-l avem pentru refugiați, ca să putem ușura situația expulzaților. Prefectul însă mi-a spus: n-avem nevoie; vom face și de aici înainte ceea ce trebuie.

G-ral I. Antonescu: Să le faceți adrese de mulțumire și de laudă publică, pentru felul cum s-au comportat ei și pentru modul cum au fost ajutați de locuitorii din județele lor.

G-ral C. Petrovicescu: Aceasta privește Aradul.

Seara, m-am dus la Timișoara, unde am avut o conferință identică. Acolo nu se pusese încă problema, pentru că primul transport urma să sosească a doua zi, la ora 10 dimineața. Era vorba de un transport de expulzați, în mare parte țărani, care, după informațiile noastre, își aduceau și vitele.

Prefectul de Timișoara luase măsuri pentru îndreptarea la țară și cazarea la sate a tuturor acestora.

G-ral I. Antonescu: Eu nu cred că au fost lăsați aceștia să plece cu vitele.

G-ral C. Petrovicescu: În rezumat, această chestiune, așa cum am constatat-o eu la fața locului, nu prezintă nici un caracter de îngrijorare, pentru că autoritățile locale au luat toate măsurile necesare și au făcut față împrejurărilor.

G-ral I. Antonescu: În comunicat are să apară că în județele Brașov, Sibiu și Hunedoara nu există o problemă a refugiaților, iar la Arad, unde a fost dl ministru de Interne, s-a constatat ceea ce s-a expus aici. La Timișoara, deși nu există o problemă a refugiaților, totuși s-au luat și acolo măsuri preventive. În ceea ce privește cererile expulzaților, să se arate care au fost punctele pe care guvernul le-a admis, iar ceea ce nu s-a admis să nu apară deloc.

Lt.-col. N. Dragomir: Să se publice că nu există o problemă a refugiaților, pentru că s-au luat toate măsurile necesare.

Horia Sima: Și că s-au admis cererile refugiaților.

G-ral I. Antonescu: Nu s-au admis toate. Să se expună numai acelea pe care guvernul le-a aprobat.

G-ral C. Petrovicescu: A doua chestiune care s-a discutat aici a fost aceea a macedonenilor din Cadrilater, în județul Ialomița. Pentru că de aici am avut informațiuni de diferite feluri, am trimis un inspector administrativ, care a parcurs 7-8 sate, a făcut constatări la fața locului, n-a mai găsit cu cale să se ducă absolut în toate satele unde erau macedonenii, și a făcut un raport despre cele văzute acolo.

Vă rog să-mi permiteți să vă arăt care este realitatea.

G-ral I. Antonescu: Și chestiunea aceasta s-o punem în comunicat, pentru că a fost menționată în Presă.

G-ral C. Petrovicescu: Domnilor, raporturile dintre băștinași, adică locuitorii din județul Ialomița, și macedoneni, se reduc la niște simple nemulțumiri minime din partea ialomițenilor. Care este cauza? Firea omului, când vede că-i vine pe cap altcineva, dar aceasta se mai complică în județul Ialomița și prin faptul că acolo au venit niște oameni, dușmani ai cârciumii și ai

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

băuturii, oameni muncitori, legionari, ceea ce nu convine regimului din Ialomița. Și atunci ei au dat proporții la fapte mărunte: că unul i-ar fi tăiat un curcan, că altul ar fi curățat pește pe balcon, că ar fi venit cu vite, pe care le-a băgat în grajd la un loc cu vitele unui ialomițean.

La aceste învinuiri, macedonenii răspund că ei au părăsit în Cadrilater case frumoase cu grajduri bune, așa că vitele lor nu pot sta izolate pe afară.

Pentru aceste reclamații fără însemnătate nu putem să exagerăm lucrurile, mai ales că dl Munteanu este un foarte bun prefect.

G-ral I. Antonescu: Am avut despre el informații foarte rele și tocmai voiam să te întreb, pentru că, dacă e slab, chiar dacă l-am pus eu acolo, trebuie scos.

G-ral C. Petrovicescu: Deși nu este multă vreme de când s-a instalat ca prefect, dl Munteanu a putut să-mi facă un tablou exact al situației județului Ialomița, așa cum îl vede dânsul. Acest prefect stă cu cinste alături de prefecții de Arad și Timișoara.

M. Antonescu: Eu am transmis o informație foarte bine nutrită despre prefectul de Ialomița, pe care o dețineam chiar de la dl ministru de Interne.

G-ral I. Antonescu: Omul acesta și-a riscat viața tot timpul. Are un socru, care are o fabrică de cărămidă. În gropile cărămidăriei stăteau ascunși legionarii. Printre ei era și fratele lui Nemoianu, care căzuse la sorți să omoare pe Lupeasca.

M. Antonescu: Ca să nu intru în rândul delatorilor, țin să spun că am transmis o informație pe care mi-a dat-o chiar dl ministru de Interne.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, este bun prefectul de Ialomița; știam eu că e foarte bun și foarte vrednic.

G-ral C. Petrovicescu: Domnilor, să vedeți peste ce am mai dat acolo: am găsit o altă chestiune care interesează în special Ministerul Agriculturii. Să vedeți despre ce este vorba: începând de la Dorobanțul, pe lângă hotarul județului Ilfov, unde se află Domeniile Regale, populația este profund nemulțumită, pentru că fostul regim a dat regelui Carol terenurile inundabile din regiunea moșiei Mănăstirea.

G-ral I. Antonescu: Foștii proprietari ai acestor terenuri vor fi satisfăcuți. Chestiunea este dată Comisiei de anchetă.

G-ral C. Petrovicescu: Prefectul a descoperit această chestiune și face cercetări foarte discrete, ca să avem un punct de plecare.

G-ral I. Antonescu: Toate domeniile acestea, unde Statul a cheltuit sute de milioane de lei cu îndiguirile, au fost date fostului rege Carol, așa cum ai da o batistă din buzunar.

De aceea, să trecem în comunicat că s-a luat în discuțiune chestiunea terenurilor îndiguite din județul Ialomița, cedate fostului rege Carol, și că aceste terenuri vor fi restituite vechilor proprietari.

G-ral C. Petrovicescu: Țăranii aceștia aveau dreptul să pescuiască și ei în baltă, bineînțeles respectând Legea pescuitului. Acum nu mai au acest drept, iar un fost plutonier, când îi prinde că fac acest lucru, îi împușcă.

G-ral I. Antonescu: Să-l scoată prefectul de acolo.

G-ral C. Petrovicescu: Dar el face parte din personalul administrativ al

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

moșiei.

G-ral I. Antonescu: Totuși poate fi luat de acolo. Probabil că dl Stavăr dădea astfel de ordine.

G-ral C. Petrovicescu: Se mai răspândise vestea, pe acolo, că oamenii vor fi deposedați de pământurile lor. Am arătat că nu este nimic adevărat.

O altă chestiune: ne-au rămas aproape 1000 de funcționari care n-au putut fi plasați.

G-ral I. Antonescu: Aceștia trebuie să-și încaseze lefurile. Dl ministru Georgescu se ocupă de ei.

G-ral C. Petrovicescu: Nu, pentru că sunt funcționarii Ministerului de Interne.

Noi am vărsat 42.000.000 lei Primăriei Capitalei. Fiindcă, de atunci și până acum, ne-au sosit 35.000.000 și cred că ne vor mai sosi încă, rugăm pe dl ministru al Finanțelor să ne deschidă un credit de 50.000.000 lei, ca să putem face față plății salariilor acestor funcționari.

G-ral I. Antonescu: Nu este aceasta problema, ci problema este ca dl ministru Georgescu să-i plaseze.

G-ral C. Petrovicescu: Aceasta este o soluție tranzitorie. Noi ne gândim însă la legea cadrului disponibil și la plasarea acestor funcționari la întreprinderile industriale.

G-ral I. Antonescu: Să-i plasăm ca ajutori de primari în comunele rurale pe cei care sunt mai vrednici. Dintre ei sunt unii foarte buni.

G-ral C. Petrovicescu: Foarte mulți au fost notari.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, cunosc situația administrativă.

V. Dimitriuc: Să-i punem primari în stațiunile climaterice.

G-ral I. Antonescu: Acolo ne trebuie oameni aleși. Aceștia însă pot fi plasați ca ajutori de primari în comunele rurale, iar cei mai pricepuți dintre ei pot fi puși chiar primari - în tot cazul să nu-i plătim degeaba, ca să nu îngreunăm bugetul Statului.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, Automobil Clubul Regal Român trebuie închis. Am și părerea Siguranței și îmi asum răspunderea. Este un loc unde oamenii, care n-au altceva mai bun de făcut, clevetesc.

M. Sturdza: S-a schimbat complect toată direcția Clubului.

M. Antonescu: Să punem taxe mari pe cluburi.

G-ral I. Antonescu: Dar pe ce motiv închidem Clubul acesta? Să faci dta, domnule ministru de Interne, un raport motivat cu numele persoanelor care răspândesc fel de fel de zvonuri și clevetesc, și Consiliul de Miniștri va decide închiderea Clubului printr-un Jurnal. Și numai după ce vor fi excluși cei care fac astfel de fapte, vom mai redeschide Clubul. Ne trebuie însă menționate cazurile concrete, ca să nu dăm impresia că luăm o măsură arbitrară, ci luăm o măsură de ordine, cu justificarea punctelor care ne sunt aduse la cunoștință.

Dacă n-ar cleveti oamenii acolo, acela n-ar mai fi Club. De aceea, nu m-am dus eu niciodată la vreun Club; am oroare de ele.

G-ral C. Petrovicescu: O ultimă chestiune: ne trebuie, pentru ajutorarea familiilor concentraților, 150.000.000 lei.

G. Cretzianu: Este vorba de concentrații actuali, nu de cei care sunt lăsați

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

la vatră.

G-ral C. Petrovicescu: Avem de plătit pe septembrie și chiar și unele resturi din august.

G-ral I. Antonescu: Iată ce se întâmplă: să nu cădem într-un abuz cu chestiunea aceasta. Eu am dat dispoziții să se acorde încă concedii până la limita maximă, cu păstrarea efectivelor necesare întreținerii materialului și siguranței în Moldova. Tot ce este în spate, până la limita maximă, va fi trimis acasă. Oamenilor acestora însă li se va da drumul sub formă de concedii, nu sub forma desconcentrării. Ei fiind în concediu, nu mai le dăm ajutor.

Trebuie să fim de acord cu Statul Major. Suma este colosal de mare. Eu realizam pe lună, dând drumul la oameni, o economie de 150.000.000 lei.

G. Cretzianu: Mie mi-a cerut Armata cu 350.000.000 lei mai puțin pe luna aceasta.

G-ral I. Antonescu: Vedeți ce economie realizez, dacă dau drumul la oameni și la rechiziții.

Mai sunt oameni concentrați, cărora însă le dau drumul în concediu. Și atunci ar fi nedrept ca aceștia să mai primească ajutoare.

Iată de ce, chestiunea aceasta trebuie foarte bine studiată. Nu se vor da ajutoare acestor oameni care sunt în concediu.

G-ral I. Șteflea: Să luăm măsura ca cei care nu declară adevărul să piardă dreptul de a fi ajutați.

G-ral I. Antonescu: Aceasta ar putea fi posibil într-o națiune perfect ordonată, la englezi sau la scandinavi; românii noștri însă nu se uită, ei lucrează la micul profit, fără să se gândească dacă se mai descoperă ceva sau nu.

Pe de o parte, eu fac economii și, pe de altă parte, se risipesc. Fac economii și măresc aceste economii pe măsură ce trupele germane sosesc, pentru că dau drumul la oameni la maximum.

G. Cretzianu: Nu știu care va fi efectivul germanilor.

G-ral I. Antonescu: Convenția mea cu germanii este următoarea: ei vin aici, aduc materialul cu ei, stau două-trei luni de zile, până se formează personalul nostru, și pe urmă personalul lor pleacă. În două-trei luni vom realiza economii, ca să plătim și materialul și întreținerea nemților. Eu am realizat aceste economii, ca să acopăr și întreținerea germanilor și plata materialului, pe care-l vor lăsa ei la plecare.

G-ral I. Șteflea: În orice caz, nu vom trece de 500.000 de oameni. Avem 250.000 de activi și 250.000 de concentrați.

G-ral I. Antonescu: Nu țin 500.000; sunt prea mulți.

G-ral I. Șteflea: Chestiunea se pune pentru ajutorul care trebuie dat familiilor concentraților, pe septembrie și pe august.

G-ral I. Antonescu: Dar foarte mulți au și plecat, în septembrie. Și atunci dăm ajutor la oamenii care deja sunt acasă. De aceea trebuie luate mă-suri, prin Jandarmerie, ca cei care sunt deja acasă să nu mai primească ajutoare. Vă rog să atrageți atenția prefecților, ca să nu se facă și din aceasta o afacere.

G-ral C. Petrovicescu: Încă o chestiune, care ne interesează pe toți: vin anumite buletine informative, care au specificat ministerul de la care sunt trimise.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Dumneavoastră n-ați fost în ședința trecută, când am dat dispoziții dlui Rioșanu, subalternul dvs., ca din aceste buletine, fiecărui ministru să i se trimită numai ceea ce îl privește, rămânând ca apoi să se arate, aici, de fiecare ce a făcut în această privință.

G-ral C. Petrovicescu: Sunt chestiuni care interesează ordinea publică și în privința cărora trebuie luate măsuri imediat. De exemplu, dacă se aduce la cunoștința domnului ministru al Comunicațiilor un anumit fapt referitor la Calea Ferată, d-sa trebuie să ia măsuri imediate.

G-ral I. Antonescu: Fiecare ministru să nu primească din buletinul acesta decât partea care îl interesează. Aceasta am spus-o eu. De rest nu mai are nevoie, dar pe partea pe care a primit-o trebuie să se ocupe și, la Consiliul de Miniștri, să vină și să spună: am primit cutare parte din buletin și am luat aceste măsuri.

G. Cretzianu: S-a luat o măsură privitoare și la convorbirile telefonice.

G-ral I. Antonescu: Am dat instrucțiuni dlui Rioșanu.

G-ral C. Petrovicescu: Domnilor, încă o chestiune: de ce nu sunt chemați la controlul averilor și foștii președinți ai Corpurilor Legiuitoare?

G-ral I. Antonescu: Iată ce se întâmplă: și mie îmi vin la ureche fel de fel de zvonuri. Țin să spun însă că interpretarea dată de opinia publică nu este cea justă. Opinia publică și chiar oameni serioși cred că noi ne-am oprit cu controlul răspunderilor numai la anumite înalte personaje.

M. Antonescu: Nu numai în comunicat, dar chiar și în textul legii și în expunerea de motive, de trei ori am repetat că am instituit această primă comisie pentru marii demnitari, rămânând ca, după ce va termina lucrările cu aceștia, să le continue cu ceilalți.

G-ral I. Antonescu: S-a înființat Comisia pentru cercetarea averilor marilor demnitari, pentru a da mai întâi un exemplu moral. De ce însă nu modificăm instanțele obișnuite pentru controlul averilor, ca să le facem să funcționeze pe baze serioase? Aceasta ceream eu: modificarea procedurii obișnuite la instanțele care fac controlul averilor.

M. Antonescu: Curțile de Apel judecă, în mod obișnuit, procesele de control al averilor, numai după procedura denunțului.

G-ral I. Antonescu: Dar până acum ce s-a întâmplat? Toți cei care intrau acolo ieșeau mai curați ca înainte. Ar trebui însă ca acestor instanțe să le dăm drepturi depline de judecată, ca și Comisiei.

M. Antonescu: Nu știu dacă dă rezultate. Dacă vor judeca instanțele ordinare, vor trebui să judece încet. Jurisdicția specială însă lucrează mai repede.

Comisia a și studiat principalii vinovați. După ce va termina instrucția, va începe judecata.

G-ral C. Petrovicescu: Domnilor, încă o chestiune relativ la Presă. Iată, de exemplu, un ziar care este suspendat de Cenzură. A doua zi același ziar își schimbă o literă din titlu și apare în același spirit.

G-ral I. Antonescu: Cine face așa, Presa românească, sau Presa minoritară?

G-ral C. Petrovicescu: Presa jidovească-ungurească. Uneori se găsesc și cozi de topor românești.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Trebuie date magistraților instrucțiuni să nu se lase păcăliți de aparențe, în ceea ce privește aceia care vin să înființeze un ziar în același spirit și aproape cu același titlu ca și cel suspendat.

Horia Sima: Dar aprobarea nu trece și pe la Cenzură?

G-ral I. Antonescu: Când cenzura nu merge bine la București, cum vrei să meargă în provincie? Zilnic se cenzurează degeaba articole care pot să apară în ziare. Dau ordine și arăt mereu articole cenzurate fără nici un motiv, în afară de ce a putut să aibă cineva de la Cenzură contra autorului articolului cenzurat.

Nu intră în vederile noastre astfel de măsuri.

Noi vrem să avem o Presă liberă, care însă să nu întrebuințeze trivialități și să nu atace ordinea de Stat. În fiecare zi văd articole cenzurate, care pot să apară în ziare. Am văzut cum se face cenzura la Iași: detestabil!

Horia Sima: Pentru unii este prea multă libertate; pentru alții, deloc.

G-ral I. Antonescu: Să facem niște prescripțiuni severe relativ la chestiunile despre care nu se poate scrie nimic; dacă cineva scrie, să fie închis. Timp de 15 zile să nu funcționeze nici o Cenzură. Și, dacă cineva scrie ceva despre o chestiune oprită, gazeta să fie suspendată și directorul băgat la închisoare.

Lt.-col. N. Dragomir: Ca în Germania.

G-ral I. Antonescu: Vedeți, domnule ministru al Justiției, ce ne trebuie.

Horia Sima: Presă dirijată, dar necenzurată.

G-ral I. Antonescu: Din 15 în 15 zile, sau chiar din 30 în 30 zile, vor apărea instrucțiuni relativ la chestiunile asupra cărora nu trebuie să se scrie. Dacă scrie cineva, ziarul este suspendat și directorul responsabil băgat la închisoare. Judecata să se facă repede, în 24 ore, fără drept de apel. Aceasta să facem, ca să înlocuim Cenzura.

Lt.-col. N. Dragomir: Să se arate și temele asupra cărora trebuie să se apese.

G-ral I. Antonescu: Da, chiar de săptămâna viitoare vom debuta cu chestiunea aceasta. Să nu mai fie articole cenzurate fără motiv. Noi am spus că lăsăm Presa liberă, și se cenzurează orișice.

P. Nicolau: Domnule General și domnilor, permiteți-mi să adaug ceva la ceea ce a spus dl ministru Petrovicescu. E vorba de intelectualii refugiați împreună cu instituțiunile respective, cu școlile superioare de la Cluj. Acestea n-au imobile adecvate și de aceea solicit bunăvoința domnului ministru de Interne pentru ca, cu aprobarea dvs., o mică parte din bugetul Primăriei Timișoara și al Întreprinderilor Electrice Comunale de acolo să fie destinată organizării clădirilor necesare acestor instituțiuni de cultură.

G-ral I. Antonescu: Clădiri sunt?

P. Nicolau: Sunt câteva clădiri, care trebuie amenajate. De exemplu, este o clădire părăsită complect a Ministerului Muncii. Dl Iașinschi mi-a dat-o. Trebuie însă să fie făcute cheltuieli pentru reparații, pentru construirea unei scări și așa mai departe.

G-ral I. Antonescu: Nu e nevoie să veniți cu o astfel de problemă în fața Consiliului de Miniștri. Înțelegeți-vă cu dl Petrovicescu și luați măsuri.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, dvs. ați dispus să se desființeze

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

"Discomul", care răpea veniturile pe care le avea Poșta. Domnul director al Poștelor mi-a spus că are acum oameni și poate să facă distribuția acestor articole la sate. În ultimul moment a intervenit C.A.M.-ul și a spus că poate să organizeze el distribuția aceasta.

Argumentul pe care-l aduce directorul Poștelor este că nu ia nici un om în plus, nu cheltuiește nici un ban mai mult, modernizează și mijloacele de transport, pe când, dacă această sarcină ar fi dată Societății C.A.M., ea ar trebui să angajeze personal în plus.

G-ral I. Antonescu: Atunci ar trebui ca toată această distribuție să fie trecută la Direcția Poștelor.

Horia Sima: Dar "Discomul" are personalul și organizația sa.

G. Cretzianu: Noi am numit o direcție generală la C.A.M., pe care o cred bună. S-a ajuns la concluzia ca organizația "Discomului" să fie preluată de C.A.M. și să pornească cu aceasta. Dacă luați hotărârea aceasta, care s-a studiat la Ministerul Finanțelor, toată organizația "Discomului" se desființează. Și atunci, ce facem cu acești oameni?

Mâine va veni la mine directorul Poștelor, ca să se pună în contact cu domnii de la C.A.M. și să discutăm. Ca să revenim la situația dinainte - pentru că distribuirea aceasta a fost luată tot de la Poștă - nu merge.

P. Nicolau: Acum nu mai este Poșta de atunci.

G-ral I. Antonescu: Dl Blank a creat la noi în țară o anumită atmosferă, așa cum făceau, de altfel, și domnii Malaxa și Auschnit. Instituțiile de Stat erau discreditate cu anumite scopuri: ca să li se dea lor anumite concesiuni. Așa s-a spus și despre Calea Ferată.

Principiul este acesta: să desființăm "Discomul" și să luăm beneficiile lui din mâna evreilor; în al doilea rând, să nu îngreunăm bugetul Statului; în al treilea rând, să asigurăm o distribuție a materialelor acestora la țară, să pătrundem la sate și să înlăturăm pe intermediarii care scumpeau marfa.

G. Cretzianu: Eu rog pe dl ministru Dragomir să vină și d-sa mâine la consfătuire.

G-ral I. Antonescu: Să vină și d-sa, să vină și cel de la Poștă și cel de la C.A.M. și, dacă nu cădeți de acord, veniți cu chestiunea scrisă aici. Vreau argumente scrise, pentru că este altfel când văd lucrurile scrise pe hârtie; vorba intră pe o ureche și iese pe alta.

Deci, dacă nu ajungeți la o soluție, veniți cu o argumentare scrisă a celor susținute și de o parte și de cealaltă. Eu citesc și pe una și pe alta și atunci, prin propria mea logică, găsesc unde este dreptatea, respectând principiile de adineauri: întâi să scoatem pe străini de acolo, iar în al doilea rând, să aducem la Stat câștigurile pe care ei le realizau.

Și "Discomul" și "Unirea" și "Distribuția" erau mijloace de spionaj; era o întreagă țesătură, împreună cu Siguranța și cu Poliția, menită să dezorganizeze Neamul.

Deci, faceți acest lucru în așa fel încât să n-avem nici o cheltuială în plus; să-mi arătați ce inconveniente sub raportul financiar prezintă fiecare dintre soluții.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, am realizat o economie importantă din suprataxarea depozitelor de grâu. Am ridicat prețul grâului și am

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

suprataxat depozitele. Numai în București am încasat 40.000.000 lei. În toată țara cred că vom încasa, în total, peste 150.000.000 lei. Va trebui să găsim o întrebuințare judicioasă acestor bani.

G-ral I. Antonescu: N-aveți nici o grijă. Bani să fie, că întrebuințări li se găsesc.

Ați primit circulara mea, ca să facem câte o situație <privind> economiile realizate de noi prin desființarea diferitelor comisii de pe lângă ministere.

Lt.-col. N. Dragomir: Această sumă nu este propriu-zis o economie, ci un vărsământ.

Pe de altă parte, eu vreau să controlez prețul de cost real al mărfurilor. Natural, potrivit puterilor care mi s-au dat, toate instituțiunile sunt datoare să-mi dea relațiunile trebuincioase, fără însă ca eu să deranjez pe cineva. Or, văd că la Reșița mi s-a făcut opoziție și n-am fost lăsat să fac cercetări.

G-ral I. Antonescu: Cine ți-a făcut-o?

Lt.-col. N. Dragomir: Domnul Dan Perieteanu.

Acolo s-a găsit un suprapreț la fier, care, dacă va fi descoperit, vom putea face o reducere însemnată la prețul acestor produse.

G-ral I. Antonescu: Care este soluția juridică?

Gh. Leon: Avem acolo un comisar, pe dl Flondor; putem să-l chemăm.

G-ral I. Antonescu: Dar dl Greceanu, ministrul nostru la Berlin, este președinte la Reșița și la "Astra".

M. Sturdza: A renunțat la orișice apuntamente.

G-ral I. Antonescu: Totuși, este împotriva principiilor regimului nostru legionar. Au să vadă germanii că ministrul nostru de la Berlin este președinte la aceste societăți.

M. Antonescu: Să numim, de acord cu dl Greceanu, o altă persoană ca vicepreședinte, care să fie om de legătură între aceste societăți și dl Greceanu.

G-ral I. Antonescu: Cădem exact în greșeala vechiului regim, care avea pe dl Urdăreanu la Reșița.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnilor, eu spuneam că pot să fixez aceste prețuri, însă, pe teren, de controlul lor nu pot să mă ocup. Ar trebui să ajutăm pe dl Leon, ca să vedem cum putem să întărim corpul acesta de control și care sunt instituțiunile pe care trebuie să le punem în legătură cu Garda Financiară; insist în special asupra Mișcării Legionare.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, iată ce se întâmplă: trăim exact ca și sub vechiul regim, pentru că viața, și la București și la țară, în loc să se ieftinească, se scumpește. Tot negustorii scumpesc aceste mărfuri. Cum procedează? Mie mi-a spus nevasta. Când trece controlorul, prețurile afișate de negustor sunt cele fixate de autorități: 15 lei, 17 lei, 20 lei, la fiecare fel de marfă. După ce trece controlorul, negustorul schimbă imediat prețurile și pune: 20 lei, 25 lei, 30 lei, în locul celorlalte. Celor care protestează, li se spune: dacă vă place...

Prin urmare, ar trebui un control făcut pe sectoare, în mod permanent, și date câteva exemple: să închidem pe capete. Să facem la fel cum am făcut pentru brutari. Măsura aceasta bună, luată în ceea ce privește pâinea, a fost contracarată de brutarii bulgari și greci din București.

Domnule Dragomir, sistemul acesta este bun, dar, dacă nu este controlat,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nu face doi bani. Mai bine e să ai un sistem rău, dar bine controlat, decât un sistem bun, fără nici un control.

Care este soluția în ce privește brutarii? Să mărești producția la "Herdan" și să închizi brutăriile care cad în contravenție, pe câte 10 zile sau pe câte 15 zile, și să publici imediat motivul pentru care ai dat aceste pedepse: pentru că unul a făcut pâinea cu miezul necopt, ca să atârne mai mult la cântar, altul a făcut-o de o greutate mai mică și așa mai departe.

Iată, din tabloul pe care mi l-ai dat d-ta, rezultă că dintre brutarii din București numai 52% sunt români. Eu cred însă că sunt și mai puțini, din cauză că pe tablou nu văd trecut, pe lângă ceilalți de alte naționalități, nici un brutar bulgar, și eu cunosc atâția. Prin urmare, printre români trebuie să fie trecuți și câțiva brutari bulgari.

Să închizi brutăriile celor vinovați masiv, pe câte 15 zile, ca să-i coste dincolo de ficați chestiunea aceasta. Iar după ce i-ai dat drumul și cade a doua oară în greșeală, vinovatul trebuie băgat, trei luni de zile, la ocnă, ca să sape la sare.

Horia Sima: Noi am anunțat Legea împotriva sabotajului, care încă nu s-a făcut. Să se enunțe acolo că acelui care sabotează să i se confișteze averea pur și simplu.

G-ral I. Antonescu: Am făcut noua Lege împotriva sabotajului, pentru că cea veche are o procedură prea lungă.

Horia Sima: Am anunțat-o, dar n-am făcut-o.

Gh. Leon: Legea spune că trebuie să se judece contravențiile în 24 ore. Noi trebuie să modificăm Legea pentru controlul prețurilor, în sensul ca să dăm organelor administrative dreptul să închidă imediat prăvăliile celor vinovați.

G-ral I. Antonescu: Eu nu sunt jurist, ca să găsesc modalitatea legală, dar cu cât se va da mai repede soluția, cu atât va fi mai bine.

Iată, să vă povestesc o scenă la care am asistat, pe când eram la Londra. Mă găseam la o stație de bus-uri, împreună cu mai mulți alții, și făceam coadă, când am văzut pe un agent secret, îmbrăcat civil, că pune mâna în ceafa unuia. Am rămas uimit. Agentul a făcut un semn și individul acela a scos din buzunar ceea ce băgase acolo. El furase ceva din geanta unei cucoane; era un pick-pocket[1]. Cum eram acolo vreo cinci inși, am fost duși toți la un comisariat, care era la vreo doi pași, și pe loc hoțul de buzunare a fost condamnat la 6 luni de zile închisoare, fără drept de apel. Iată o scenă pe care am văzut-o eu.

Or, cum vreți ca, cu sistemul nostru de control, să meargă lucrurile bine?

Gh. Leon: Noi avem numai 20 de funcționari pentru controlul prețurilor.

G-ral I. Antonescu: N-avem nevoie de detalii; faceți așa cum ați spus. Nu veți găsi pe nimeni altul care să dorească mai mult decât mine o soluție mai rapidă.

În ceea ce privește chestiunea pâinii, cred că ar trebui să renunțăm la pâinea de 2 kg, ca să rămână numai pâinea de 1 kg, așa cum văd că se propune în articolul de fond din "Universul" de astăzi. Ar trebui să vedem dacă această

[1] hoț de buzunare.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pâine nu poate fi vândută cu 12 lei.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu se poate decât dacă scădem taxa de 0,90 lei la kg de făină, care aduce Statului venituri importante.

G-ral I. Antonescu: Dar cum faci cu prețul jumătății de pâine? Sunt muncitori care nu cumpără decât cu felia de pâine. Aceștia vor fi păcăliți de canaliile de brutari străini.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, mă iertați că insist: fiecare brutar trebuie să aibă, în mod obligatoriu, un cântar.

În legătură cu Germania sunt o serie întreagă de chestiuni:

"Franța avea pe Dunăre flota Societății S.F.N.D. În ultimul moment au vândut englezilor această flotă, în mod fictiv.

Englezii au retras flota aceasta din circulație, pe un braț al Dunării, la Hârșova.

Ulterior, francezii au anulat contractul fictiv și au restabilit pavilionul francez.

La Wiesbaden, Franța a fost de acord ca această flotă să fie închiriată Societății Germane de Navigație pe Dunăre.

Șeful S.F.N.D. (dl Boscof) este de acord să treacă flota spre întrebuințare Germaniei.

În ultimul moment, dl ministru Nicolau a reținut chestiunea, sub motiv că trebuie să se consulte cu ministrul Afacerilor Străine.

La Ministerul Afacerilor Străine, dl Cretzianu s-a declarat de acord.

Legațiunea Germană cere:

Ca dl ministru Nicolau să grăbească hotărârea sa.

Dacă se vor ivi, eventual, dificultăți, Legația să fie avertizată repede, pentru a se pune imediat în acord cu guvernul din Vichy.

Ca soluție provizorie, vasele să fie aduse de la Hârșova la Brăila, în vederea unor reparațiuni indispensabile".

P. Nicolau: Dați-mi voie să dau explicații.

G-ral I. Antonescu: Nu-mi dați nici o explicație. Am și dat dispoziții în felul acesta. Este vorba și de o înțelegere între Franța și Germania, în care noi nu suntem interesați. Suntem interesați numai în felul acesta, ca să aprobăm cererea Germaniei.

Lt.-col. N. Dragomir: A doua chestiune:

"Dl Neubacher comunică de la Berlin, cu privire la vasele românești cerute de Soviete, că, dat fiind valoarea nu prea mare a acestor vase și, pe de altă parte, neplăcerile pe care România le poate avea din partea rușilor, care au în mâinile lor materiale mult mai valoroase, că ar fi mai bine ca România să cedeze vasele cerute.

Dl Neubacher este reținut în Germania de dl von Ribbentrop. Va sosi luni la București".

G-ral I. Antonescu: Am și dat instrucțiuni în acest sens.

Lt.-col. N. Dragomir: A treia chestiune:

"Dl Neubacher comunică de la Berlin, cu privire la schimbul de vase engleze aflătoare pe Dunăre, contra vaselor românești aflătoare în Mediterana ("Bucegi" etc.), că Berlinul este favorabil acestui schimb.

Schimbul poate fi încheiat dacă România are siguranța că vasele

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

românești că vor sosi în patrie".

G-ral I. Antonescu: Nu putem să facem schimbul acesta, pentru că vasele pe care le avem în Mediterana reprezintă mai mult de 1.000.000.000 lei, pe când cele de aici, ale englezilor, reprezintă foarte puțin. Și, cu toate că ceea ce era pe "Bucegi" s-a descărcat la Haiffa, totuși valoarea vaselor noastre este cu mult mai mare decât a celor de azi.

În tot cazul, eu rog pe dl ministru de Externe să trateze cu englezii pe baza aceasta.

P. Nicolau: Materialul de informațiuni poate fi luat de la S.M.R.

Lt.-col. N. Dragomir: Vă rog să-mi comunicați și mie rezultatul.

G-ral I. Antonescu: Este vorba de faimoasele vase, pe care am spus eu că vreau să le cumpăr: sunt șase șlepuri, un remorcher și două vase de călători.

Lt.-col. N. Dragomir: O altă chestiune:

"Germania nu este interesată decât foarte puțin în societățile de asigurare din România.

În prezent ar voi să participe la aceste operațiuni.

Societatea "Dacia-România" are 20% din acțiuni pe numele regelui Carol al II-lea. Aceste acțiuni au fost blocate.

Dacă Statul Român se gândește unde ar plasa aceste acțiuni, pentru a se despăgubi de anumite pierderi provenite de la regele Carol al II-lea, societățile germane ar putea să cumpere aceste acțiuni și să verse sumele corespunzătoare".

G-ral I. Antonescu: Aceste chestiuni intră în cadrul general pe care l-am trasat: să facem o înțelegere forfetară pentru toate chestiunile și să vedem până unde vor să ajungă cu participarea, germanii, în materie de petrol, în materie de asigurări etc.

Noi trebuie să stabilim un principiu de bază: suntem dispuși să primim ca germanii să pătrundă în economia noastră, dar trebuie să vedem care este limita sau plafonul până la care vor germanii să meargă și dacă acest plafon ne convine.

Odată stabilit acest principiu, el va fi aplicat și la petrol, și la asigurări, și la industrie, și la navigație.

Până când, însă, nu se stabilește acordul asupra acestui principiu, nu trebuie să veniți cu chestiuni particulare, care să treacă una după alta, pentru că ne încurcăm.

Tot aici se mai spune că regele Carol are un pachet de acțiuni la Societatea „Dacia-România". Regele Carol are socoteli de dat Statului Român și nu știu dacă, până la urmă, socotelile acestea nu vor duce la confiscarea întregii averi pe care el o are în România și pe care Statul Român o va reclama - pentru că o mare parte a fost trecută peste graniță și n-am putut să punem mâna pe ea. Or, Statul trebuie să se acopere de toate aceste pierderi, confiscând moșiile și bunurile regelui Carol. Aici trebuie să ajungem, pentru că așa este moral.

Dar și în ceea ce privește acest pachet de acțiuni, noi trebuie să stabilim, așa cum am spus, un principiu de bază în ce privește colaborarea noastră economică cu Germania.

Lt.-col. N. Dragomir: Ultima chestiune:

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Din acțiunile Societății petroliere "Astra", 77% aparțin Grupului "Batavoe".

Englezii susțin că veritabila societate "Batavoe" se află la Curaçao.

Germanii susțin că ea se găsește la Haga, unde există întreaga organizație, directorii și registrele.

Acțiunile se găsesc la Londra, de mulți ani.

Cotoarele pachetelor de acțiuni se găsesc însă la Haga. Aceasta n-are nici o importanță, din moment ce, după statute, pentru a participa la adunarea generală de la București, nu este nevoie să se prezinte acțiunile însăși, ci numai să se refere la registrul de acțiuni care se găsește la București, la Ministerul Economiei Naționale.

Legațiunea Germană a prezentat o scrisoare dlui ministru Leon, la 27 septembrie, arătând că la "Astra" domnește dezordine, că Grupul Englez și Grupul German nu se pot pune de acord asupra veritabilului deținător al acțiunilor principale.

"Batavoe" din Haga propune ca direcțiunea generală să fie încredințată unui supus olandez, un mare specialist în materie, care a trăit 12 ani în România, dl Rost van Toningen.

După război, proprietatea acțiunilor va fi hotărâtă desigur de către Germania, prin victoria ei.

Legațiunea Germană cere:

a) Ca dl Rost van Toningen să fie numit de îndată la Direcția Societății (fratele său este șeful Mișcării Național-Socialiste din Olanda);

b) Ca întreaga mișcare a personalului "Astrei", care se face în prezent, să fie amânată până la sosirea dlui Rost van Toningen, cu care să se facă de comun acord.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este o chestiune juridică. Juriștii trebuie să studieze această chestiune și ce vor decide juriștii vom executa.

Horia Sima: Este vorba aici de Societatea "Astra", relativ la care se pune chestiunea de a se ști dacă acțiunile se găsesc într-adevăr la Haga, la Londra sau la Curaçao. Or, în această privință, noi nu trebuie să avem o atitudine indiferentă, ci atitudinea pe care am luat-o față de toate societățile.

G-ral I. Antonescu: De aceea am spus eu ca chestiunea aceasta să fie tratată de juriști.

Gh. Leon: Dar dl Rost van Toningen este deja numit.

M. Antonescu: Aranjamentul s-a și făcut.

G-ral I. Antonescu: Dar acesta reprezintă destule garanții că va respecta și interesele noastre?

V. Dimitriuc: Nici n-a venit încă.

De la Societatea "Astra" a plecat un englez, de la contabilitate. Nemții au vrut să pună un neamț, dar noi am spus: "Nu, domnilor, noi trebuie să știm ce se petrece la contabilitate" - și am pus un român.

G-ral I. Antonescu: Când dl Neubacher va sosi, luni, la București, vom stabili, în principiu, un plafon pentru toate aceste colaborări economice germano-române.

Acesta este un principiu pe care d-ta, domnule Dimitriuc, va trebui să-l ai în vedere la toate participările viitoare.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G. Cretzianu: Domnule General, am stabilit cu Banca Națională să se acorde B.I.N.A.G.-ului un credit de 120.000.000 lei, pentru care am dat garanția Ministerului de Finanțe, pentru a se acorda credite pentru exploatarea moșiilor luate de la evrei. Acordul acesta nu s-a publicat. Vă rog să-l ratificați.

G-ral I. Antonescu: Se ratifică.

Până acum am deschis, în felul acesta, credite de aproape un miliard lei. La Creditul Țărănesc cât s-a dat?

V. Dimitriuc: Este un credit vechi de 500.000.000 lei.

G-ral I. Antonescu: Primăriei Capitalei i-am dat 500.000.000 lei, la Păduri am mai dat 200.000.000 lei. Ajungem aproape la un miliard. Toți banii aceștia trebuie să se întoarcă înapoi.

G. Cretzianu: Domnule General, dvs. ați dispus să se facă încadrarea funcționarilor încă neîncadrați. La fiecare minister va fi câte o comisiune care să facă lucrul acesta.

G-ral I. Antonescu: Am hotărât întâi să se face norme scrise, care să fie date secretarului general și pe care eu să le citesc; poate va mai fi ceva de adăugat, poate că nu voi fi de acord în unele chestiuni. Pe urmă, vom convoca pe toți miniștrii, vom discuta și vom da o formă definitivă unui decret de organizarea ministerelor și încadrarea funcționarilor.

G. Cretzianu: Instrucțiunile sunt foarte sumare, pentru că fiecare minister va trebui să ne comunice toate datele. Ar fi bine ca toate lucrările să fie coordonate la Președinția de Consiliu. Nu se poate ocupa de această chestiune domnul subsecretar de Stat de aici?

G-ral I. Antonescu: Nu, pentru că are o însărcinare specială, care va fi văzută mai târziu.

Am putea face însă acest lucru tot cu dl Portocală și tot la Președinție, dar fără aparatul acela vast pe care l-a avut înainte.

Cum merg încasările, domnule ministru?

G. Cretzianu: Încasările sunt în creștere.

G-ral I. Antonescu: Și cheltuielile în descreștere.

G. Cretzianu: Numai în Armată. Trebuie să vedem însă care este programul de înarmare pe viitor.

G-ral I. Antonescu: Programul de înarmare este în scădere. La multe din lucrurile comandate vom renunța, la alte comenzi vom renunța parțial. Stocul de muniții este prea mare față de ce a dovedit războiul modern că este necesar. S-a plecat de la ideea războiului trecut, a războiului de poziție, care cere o consumație enormă de muniții. Or, s-a cucerit o enormă parte din Franța, fără să se tragă o lovitură de tun, pentru că francezii n-au putut să tragă, din cauza vitezei cu care s-a dus războiul.

Adevărata artilerie a câmpului de luptă este Aviația - adică tocmai acea armă pe care n-am prevăzut-o cu nimic. Și eu de mult am spus la Școala de Război că în viitor tunul va fi în aer.

G. Cretzianu: Și mai este de văzut dacă marile investiții se vor continua.

G-ral I. Antonescu: Totul este în studiu. Vom reduce și aici cheltuielile de regie.

P. Nicolau: În legătură cu aceasta se află problema construirii de șosele

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

moderne. Statul Major a fost de acord cu cei 98 kilometri de șosea care urmează să fie construiți cu colaborarea italiană. Suntem acum în tratative cu germanii, ca să le dăm și lor construcții de acestea în aceleași condițiuni.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine, pentru că ei nu vin aici ca să câștige, ci vin cu experiența lor.

P. Nicolau: Aceasta înseamnă că, la cei 100 km pe care i-am dat lui Puricelli, putem să dăm nemților 300 km. Mai rămân încă vreo 500 km pentru tehnicienii noștri.

G-ral I. Antonescu: Dar nici germanii nu vin absolut cu toți tehnicienii necesari, ci vor întrebuința și tehnicieni de ai noștri.

P. Nicolau: Domnule General, vreau să vă atrag atențiunea asupra altui capitol foarte important. Noi putem face, cu tehnicienii pe care-i vom împrumuta nemților, cu acțiunea noastră directă, încă 500 km de șosele moderne. Pentru acest lucru însă este nevoie de bani. La cei 400.000.000 lei pe care-i dăm italienilor, la cei de trei ori 400.000.000 lei pe care va trebui să-i dăm nemților, se mai adaugă ceea ce ne va trebui și nouă. Să-mi îngăduiți să vă spun că execuția acestui program de construcții va costa circa 2.800.000.000 lei.

Acest program îl putem realiza în bune condiții, cu respectarea însă a unor cerințe absolut inițiale, de strictă necesitate.

Una din aceste condițiuni, care trebuie respectate, pentru că este de mare importanță, este relativă la rechiziționarea unei fabrici de ciment.

Am căzut de acord în această privință cu dl ministru al Justiției. Este vorba ca o fabrică de ciment, părăsită de aproape cinci ani de zile, să o luăm noi prin rechiziție. Eu organizez la ministerul meu această chestiune în așa fel, încât să am ciment cu 7000 lei vagonul, nu cu 30.000 lei vagonul, cum se procură astăzi. Deci doresc ca să intru în această fabrică părăsită, sub forma rechiziției, cu titlul de stăpân, cât mai degrabă posibil.

Gh. Leon: Potrivit legii, poți să intri și mâine în stăpânire.

P. Nicolau: Această problemă a fost aranjată cu dl ministru al Justiției; d-sa a făcut un decret; totul este în ordine, ca să putem intra în această fabrică fără cheltuieli.

G-ral I. Antonescu: Cunosc chestiunea, am vorbit și cu domnul ministru al Justiției și i-am dat-o în studiu.

Gh. Leon: Există o lege care vă dă dreptul să rechiziționați în contul Statului fabricile care nu lucrează.

M. Antonescu: Dar aici este o problemă pe care dv. n-ați întrevăzut-o. Conform legii de rechiziții, se ia fondul de comerț în starea în care se află. Or, în cazul acesta, urmează să se facă investiții de către Stat. Legea rechizițiilor vorbește numai de folosință, dar nu vorbește și de investiții și de felul cum cel care le face se poate acoperi de aceste cheltuieli.

Și atunci decretul acesta urmărește să se asigure și să se garanteze investițiile pe care le va face Statul.

G-ral I. Antonescu: Când se va face aceasta?

M. Antonescu: Eu am făcut și proiectul de decret, care a rămas, de două zile, la dl ministru Leon.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Gh. Leon: Eu nu sunt de acord cu acest decret și am arătat de ce: nu este nevoie să facem legi peste legi atâta vreme cât avem o lege care ne dă acest drept. Și nu este vorba aici de legea rechizițiilor, la care se referă dl Antonescu, ci de legea lui Anghelescu, care reglementează acest lucru.

G-ral I. Antonescu: Eu cred că d-ta nu poți să analizezi chestiunea decât din punct de vedere economic. Din punct de vedere juridic însă, să lăsăm ca această chestiune să fie examinată la Ministerul de Justiție de către Consiliul de juriști. Dacă decretul este necesar, ce ne strică să venim cu el?

Gh. Leon: Eu am impresia că nu este cunoscută legea la care mă refer. Decretului acestuia, așa cum a fost redactat, i-am dat aviz defavorabil.

P. Nicolau: Din punctul nostru de vedere, decretul, așa cum este redactat, este foarte bun, pentru că, prin aplicarea lui, costul kilometrului de șosea va scădea de la 4.000.000 lei, la 3.000.000 și ceva.

G-ral I. Antonescu: Vom face șosele cu italienii, vom face și cu germanii și vom face și singuri, după condițiile de finanțare pe care le vom stabili. Trebuie însă să începem cu exploatarea intensă a carierelor de piatră.

P. Nicolau: Imediat ce capăt dezlegarea prin acest decret-lege, încep cu aceasta.

G-ral I. Antonescu: Dar ce legătură este între exploatarea carierelor de piatră și rechiziționarea fabricii de ciment?

P. Nicolau: Eu trebuie să pornesc odată cu tot sistemul: și cu carierele de piatră, și cu cimentul, și cu construcția unei fabrici de bitumen.

G-ral I. Antonescu: Dar de ce să nu începem cu carierele de piatră, care vor folosi, oricare va fi sistemul d-tale. Întâi trebuie să începem cu dezvoltarea carierelor de piatră, pentru că, dacă este o problemă, pe care am pus-o încă din 1933 și în privința căreia am avut discuții și cu Calea Ferată, este aceasta.

Prin urmare, oricare ar fi sistemul d-tale, trebuie să începi cu dezvoltarea exploatărilor carierelor de piatră, pentru că aceasta nu face parte numai dintr-un anumit sistem.

Al doilea lucru care trebuie avut în vedere, oricare ar fi sistemul cu care începi d-ta, fie că lucrăm șosele cu italienii, fie că le lucrăm cu nemții, sau le facem noi, este că noi trebuie să facem poduri. Și atunci, podurile acestea trebuie studiate de acum pentru fiecare șosea în parte.

Iată care sunt chestiunile cu care d-ta trebuie să începi numaidecât.

P. Nicolau: Am dat ordine să se înceapă imediat lucrul și pentru cariere și pentru poduri, cu metodele adecvate. De două săptămâni am început cu acestea, dar aș dori ca tot acest sistem să meargă mână în mână.

G-ral I. Antonescu: Dar ce legătură are construcția de șosele cu decretul acesta? Nu te privește acest decret. D-ta trebuie să dai directive pentru exploatarea carierelor de piatră și pentru construcția de poduri și să ne spui: directivele acestea sunt puse în acțiune.

Chestiunea podurilor trebuie pusă în studiu, pentru că se întâmplă uneori ca o cale ferată să fie terminată și podurile să nu fie gata.

Lt.-col. N. Dragomir: Germanii spuneau că nu pot să treacă cu mașinile acestea mari pe podurile noastre.

G-ral I. Antonescu: Eu pot să vă fac dovada că sunt poduri nestudiate la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

marile noastre artere de circulație.

Domnilor, acum să-mi dați voie, pentru că este o chestiune de principiu, să vă citesc care este programul nostru de realizări în materie economică și de reorganizare a sistemului nostru economic.

Au trecut atâtea săptămâni de când am luat conducerea Statului și mai puține săptămâni de când am făcut niște declarații de principiu, care conțineau liniile directoare ale planului nostru economic.

În timpul acesta m-am orientat mai mult, m-am documentat, am strâns chestiunea mai de aproape și, azi-dimineață, m-am așezat la birou și am scris, după notele pe care le-am luat anterior, ceea ce am să vă citesc acum. Dacă dvs. aveți ceva de spus sau de adăugat, veți avea cuvântul.

"1) Prin directivele sumare date, când am fost la Ministerul Economiei Naționale, am indicat, numai în linii foarte mari, cadrul politicii economice a Statului.

2) Pentru a învinge dificultățile economice, ne trebuie:

- un program de realizări imediate și
- un program de realizări în timp și pe etape.

Realizările pe baza acestor două programe trebuie să meargă în paralel.

3) Nici un program nu poate fi schițat și, cu atât mai puțin, nu poate fi înfăptuit, dacă nu se cunosc disponibilitățile.

Evaluarea disponibilităților și a stocurilor, ținerea permanent la curent a evidenței lor și a posibilităților stau la baza edificiului economic ce vrem să clădim".

Am pus aici: ținerea la curent, pentru că noi de obicei începem prin a fi la curent, dar pe urmă nu mai ținem evidența și nu mai clădim pe baze reale.

"Aceasta, atât în agricultură cât și în industrie".

"Numai plecând de la posibilități, adică de la realități, pe de o parte, alcătuim programe realizabile, iar pe de altă parte, putem evita munca inutilă și sterilă care descurajează și provoacă pierdere de timp și de avuții.

4) În primul rând însă, țin să subliniez că viața economică nu se va putea însănătoși atâta timp cât va fi copleșită de o fiscalitate sălbatică, complicată și improvizată, sub presiunea necesităților bugetare".

Așa este, domnule Cretzianu, așa a fost fiscalitatea noastră.

Este nevoie ca astăzi să facem reduceri.

G. Cretzianu: Putem să simplificăm, dar ca să reducem nu se poate.

G-ral I. Antonescu: Dau câteva exemple edificatoare:

"Taxele fiscale la metrul de postav s-au ridicat la 214 lei aproximativ, de la 9 lei, cât erau în 1929;

- la ciment, de la 350 lei de vagon, la 9000 lei;
- la var, de la 154 lei de vagon, la 1120 lei".

Și toate acestea sunt articole de mare consumație, care sunt întrebuințate la construcții chiar și de țărani.

"Țăranul plătește de fiecare cămașă pe care o cumpără, numai cu diverse timbre, 22 lei.

La benzină, taxele se ridică la 13.400 lei de vagon, pe când prețul ei la rafinărie este de 2.200 lei.

Cifre edificatoare și concludente pentru cine se oprește asupra lor.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Fiscalitatea excesivă secătuiește viața, oprește circulația și aruncă organismul Statului într-o boală care îi poate fi fatală".

Țăranul este jecmănit, în afară de fiscalitatea Statului, și de fiscalitatea județelor și a comunelor. El plătește fiecare lucru de trei ori. Dacă ar socoti cineva, ar vedea că lucrurile sunt mult mai grave, decât avem posibilitatea să le stabilim noi. Cum iese țăranul din curte, îi pune cineva mâna în buzunar; mai face doi pași, îi pune altul mâna în pungă, sau jandarmul, sau primarul, sau notarul, sau comisarul, sau agenții aceștia de control pe care îi aveți dvs. Vasăzică, această fiscalitate, care este și ilegală și tâlhărească, este cauza ruinei țării.

5) De aceea trebuie, cu un minut mai devreme, să faceți, în primul rând, ordine în această privință.

Trebuie un plan chibzuit, trebuie metodă; trebuie perseverență; trebuie cap în aplicarea lui.

6) În primul rând, trebuie simplificare în impozite și în formalități.

7) Impozitele complicate dau naștere la abuzuri. Încuibarea și practicarea corupției își au izvorul aici.

Și fiscalitatea excesivă și complexitatea ei sunt consecința firească a regimului de jaf în banul public și a destrăbălării care a domnit și domnește, încă, pentru că nu se poate înlătura de la o zi la alta în administrațiile publice.

Noul regim trebuie să revizuiască întreaga administrație, să facă ordine și economie în administrarea finanțelor Statului, județelor și comunelor.

Ca o consecință, să se reducă cheltuielile, fiindcă numai astfel vom putea trece de la un regim de rozătoare la un regim de albine lucrătoare.

Să avem curajul să atacăm problema în plin și pe față.

Toată lumea trebuie să înțeleagă că, dacă vom continua astfel, pierim.

8) Avem 381.000 de funcționari, în loc de 180.000, cât ar trebui să avem.

Descongestionarea Statului de funcționari este o problemă de viață și de moarte pentru Stat.

Eu am curajul să atac public această problemă, ca să-i arăt Statului de ce moare. Nu mai suntem acum într-un regim de politicieni.

"Descongestionarea însă nu este cu putință, fără a crea o problemă gravă socială, decât dacă se execută energic, fără cea mai mică ezitare și fără pierdere de timp, românizarea vieții economice și, în special, a industriei și a comerțului".

Prin urmare, mă justific față de țară de ce am trecut la românizarea vieții economice: altfel piere Statul. Or, prefer să piară jidanii, decât să piară Statul Românesc.

"Către industrie și către comerț trebuie îndreptați, cu concursul și ajutorul Statului, și tineretul și funcționarii pe care-i vom trece în cadrul disponibil.

Este marea și acuta problemă.

Aceasta privește prezentul.

Pentru viitor, trebuie să luăm măsuri să nu mai cădem în greșeala în care au căzut predecesorii noștri la conducere.

Din statistica ce vi s-a prezentat ați văzut că învățământul nostru public a fost astfel dirijat, încât 75% din absolvenții diferitelor școli au fost forțați să se îndrepte către Stat, pentru că numai astfel puteau să-și recâștige existența.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Trebuie să inversăm problema.

Deci, reforma învățământului public nu mai poate întârzia nici o clipă".

Văd că dl Brăileanu cam ezită. Te rog pe d-ta, domnule vicepreședinte, să-i spui că trebuie să trecem, numaidecât, la un regim de școală practică. Aceasta trebuie s-o facem începând chiar din anul în curs.

"Trebuie format și îndrumat tineretul în școală și prin școli către viața practică.

Funcționarea școlilor pe aceste noi baze trebuie să înceapă imediat.

9) Revenind la fiscalitate, țin să atrag atenția că, în paralel cu simplificarea și cu reducerea masivă a unora din impozite (pentru articolele de mare consum), trebuie să se simplifice și formalitățile.

Le știm cât timp răpesc, câte încurcături produc, câtă cheltuială inutilă și câtă întârziere în soluționarea problemelor.

Confuzia provine, în primul rând, din faptul că de aceeași problemă se ocupă în Stat mai multe autorități în același timp".

Să vă dau un exemplu: de chestiunea petrolului se ocupă și Ministerul Economiei Naționale, și Banca Națională, și Marele Stat Major, care a făcut o lege specială, și Ministerul de Finanțe, și Ministerul de Interne.

Prin urmare, ce spun eu: să depindă de o singură autoritate tot ce privește petrolul și să nu facem nimic în chestiunea petrolului decât prin unul și același organ: prin Ministerul Economiei Naționale. Astăzi Statul Major vrea să ia anumite măsuri în materie de petrol; a făcut o lege specială, cu vreo 40 de articole, în care dă tot felul de dispoziții. Dvs., la Ministerul Economiei Naționale, nu spuneți nimic.

Gh. Leon: Dar ne-am certat luni de zile pe chestiunea aceasta.

G-ral I. Antonescu: Nu trebuie ca toată lumea să se amestece în toate treburile. E treaba dv. să căutați aceste chestiuni și să fixați cadrul de activitate al fiecărui minister în parte, pentru că la toate se petrece același lucru: în cadrul fiecărui departament, mai multe direcțiuni se ocupă de aceeași chestiune. Fiecare director are vederile lui. De aici rezultă pierdere de timp degeaba, demoralizare și indisciplină.

"Până ce nu vom pune ordine în această privință, nu vom putea înlătura nici dezordinea care domnește actualmente în Stat, nici pagubele care rezultă din ea.

Un exemplu edificator:

Pentru a obține astăzi autorizarea de a săpa o sondă, trebuiesc trei-patru luni cu formalitățile, iar pentru săparea sondei sunt necesare numai una-două luni.

Va putea, domnilor, calcula cineva, la câte sute de miliarde se cifrează, în ultimii 20 de ani, numai pagubele suferite de avuția națională din cauza formalităților și a pierderilor de timp provocate de așteptările și de alergările cu căciula într-o mână și cu cealaltă mână în pungă, pentru a obține ceea ce constituie, în marea majoritate a cazurilor, un drept?

Atacați, domnilor, cu curaj și imediat, și această a doua problemă: simplificarea formalităților în toate.

Ea nu va întârzia să fie producătoare de mai venituri pentru Stat".

Acesta este un lucru capital. S-ar părea că este vorba de o chestiune fără

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

importanță. Însă, din lunga mea experiență, pot să vă spun că simplificarea formalităților în administrație este o problemă capitală pentru noi. Un comandant, cu cât simplifică mai mult formalitățile, cu atât câștigă timp.

Am mai spus și altădată: orice instituție financiară pusă pe bazele pe care este pusă Armata merge sigur la faliment. Și Armata a mers la faliment din cauza acestor formalități. Statul a pierdut miliarde de lei, pentru că, în loc să se cumpere la vreme cele necesare Armatei, din cauză că nu se dădeau la timp fondurile de dispoziție, cumpărăturile se făceau mai târziu, de la negustori, și câștigau jidanii.

10) Iată, domnilor, primul aspect - după mine - al problemei noastre economice, asupra căruia trebuie să cugetăm și pe care trebuie să-l examinăm până în adâncimile lui, nu numai la suprafață.

Trebuie, în concluzie, o reformă brutală, care să ducă la micșorarea aparatului de Stat, la simplificarea formalităților și la reajustarea impozitelor.

Te-ai speriat adineauri, dle Cretzianu. Ce vezi d-ta aici imposibil?

Eu tratez un plan și pe urmă, prin acțiuni succesive, merg spre înfăptuirea lui.

Reamintesc că un economist american a spus: "Impozitele, pentru a fi plătite, nu trebuie să fie simțite". Ele trebuie să izvorască din viața naturală a pieței și din posibilitățile omului.

"Tot ce depășește aceste limite duce la refuz și la fraude".

11) Trebuie deci o reducere treptată a fiscalității. Reforma trebuie să ducă la micșorarea impozitelor directe și indirecte, care apasă mărfurile de mare consumație.

Complectând această reformă cu o producție agricolă sporită și cu acordări de prețuri remuneratorii producătorilor agricoli, se va spori și puterea de cumpărare a maselor și se va crea o circulație vie și continuă între producător și consumator. Condiție primordială de viață pentru un organism ca să fie sănătos.

Din această sporire a circulației, care este o sporire a consumației, iar nu din fiscalitate, trebuie să iasă echilibrul bugetar".

Iată principiul, care nu este al meu, dar care mi-a rămas din studiile pe care le-am făcut asupra chestiunilor economice.

"12) La fixarea impozitelor, trebuie făcută o curajoasă separațiune între articolele de primă necesitate și articolele de lux și de semilux.

Acestea din urmă nu trebuie ocrotite.

Cine vrea lux, să-l plătească".

Prin urmare, acolo puteți să mergeți până la orișice taxe, cât de mari, cât vreți dvs.

"13) Dar pentru ca să producem pentru mase, trebuie să punem capăt inferiorității industriei românești.

Ea produce mai scump ca străinătatea, cu toate că produsele noastre prime sunt mai ieftine, mâna de lucru de asemenea, disciplina lucrătorilor mai mare, combustibil mai ieftin etc.

Sunt, domnilor, numai cauze artificiale, care au dat naștere acestui fenomen curios și rușinos.

În consecință, trebuie înlăturate, rând pe rând și fără ezitare, și cauzele de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

scumpire artificială a produselor românești.

14) Sporul de preț provine:

a) Din scumpirea materiei prime importate. Importul ei nu a fost nici prevăzut, cu toate că furtuna se anunța de mult și consecințele ei pentru noi erau lesne de prevăzut".

N-ați făcut nimic, domnilor, în această privință. Devizele le-ați ținut în buzunar, sau le-ați dat altora ca să le întrebuințeze pentru prostii: Corpului Diplomatic sau dnei Lupescu, în loc să cumpărați materii prime.

N-avem materii prime la Ministerul Înzestrării decât pentru două luni.

"Din cauza neprevederii, a deselor schimbări, a lipsei de idei clare și a superficialității cu care s-a procedat la crearea unora din industriile noi, ne vom angaja, în curând, dacă războiul continuă, într-o criză și socială și industrială, pe care nu o vom putea limita sau evita decât prin măsuri de prevedere bine chibzuite și luate fără nici o zi de întârziere.

Vă angajez deci să studiați și această problemă și cu toată seriozitatea și să puneți toată competența dvs. în această privință".

Ce trebuie să facem? Să prevenim criza, care va veni, cu siguranță, pentru că materii prime nu putem să aducem.

"Așadar, aprovizionarea materiilor prime nu a fost organizată, nu a fost sprijinită prin măsuri administrative și prin acordări la timp de devize.

S-au făcut, din contra, greșeli condamnabile, asupra cărora nu insist acum, fiindcă nu este mijlocul și nici momentul.

b) Sporul de cost mai provine și din tarifele vamale.

O sumară examinare a tarifelor vamale vă arată că produsele industriale sunt încărcate la import cu taxe care întrec valoarea lor.

Un caz edificator a venit la mine zilele trecute: s-au taxat la vamă cu 120.000 lei articole de sport, importate din Suedia, care costau 100.000 lei până la graniță".

Costul acestor articole, împreună cu toate cheltuielile de transport până la graniță, a fost 100.000 lei; taxele vamale au fost 120.000 lei.

G. Cretzianu: Am aranjat chestiunea aceasta.

G-ral I. Antonescu: Știu, știu, ai aranjat-o din ordinul meu.

Ce trebuie să facem noi? Să formăm o industrie care să acopere și necesitățile de consum și să fie și producătoare de venituri pentru Stat. Ce a făcut Statul? A taxat cu taxe prohibitive mașinile care trebuiau importate. Era aceasta o politică bună? Nu, domnilor, tot ce este mașină care urmează să se folosească într-o industrie producătoare de venituri pentru Statul Românesc, nu numai că nu trebuie supusă la taxe prohibitive, dar, dimpotrivă, trebuie să i se acorde prime de încurajare la import. Deci aceasta este politica pe care trebuie să o facem de aici înainte. Și nu este vorba de o măsură care trebuie luată de azi pe mâine, ci de un principiu care trebuia pus și respectat de multă vreme.

"c) O a treia cauză, care provoacă scumpetea fabricatelor noastre, este prețul ridicat al instalațiilor, provocat atât de taxele vamale, cât și de modul în care s-au practicat contingentările.

15) Am reamintit, domnilor, lucruri arhicunoscute de domniile-voastre.

Am făcut-o pentru a vă arăta cât este de necesar și de urgent să degajați industria noastră, dacă vreți să o păstrăm, de aceste taxe.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Numai astfel vom putea să vindem ieftin în interior și să trecem la exportul produselor noastre în Orient, unde sunt așteptate și unde am putea să concurăm pe mulți".

Eu am fost în Orient și m-am informat, și în Palestina, și în Egipt, și în Grecia; am văzut acolo că mărfurile noastre, dacă ar fi selecționate, ar putea fi mai bine valorificate și ar face concurență tuturor.

"Trebuiesc degrevări.

Eu exprim deziderate, tehnicienii au datoria să găsească modalitatea efectuării lor".

Eu vă dau principiile, dar tehnica lucrurilor trebuie să o dați dvs., pentru că de aceea sunteți puși pe locurile pe care vă găsiți.

În schimb, trebuie impuse sever dividendele.

Beneficiul la capital să nu treacă de 8-10%.

Ce am făcut noi? Am taxat mașinile la import, dar n-am impus dividendele, ca să se îmbogățească evreii și ceilalți străini, care jupoaie Neamul Românesc.

Prin urmare, vedeți contratimpul în care am fost noi, pentru interesele Neamului Românesc.

G. Cretzianu: Dacă puneți o remunerație prea mică, nu se vor mai găsi capitaluri care să fondeze noi industrii. Trebuie fixat un dividend remuneratoriu.

G-ral I. Antonescu: Cum s-a procedat în Germania? Când s-a pornit cu regimul național-socialist, capitalul a fost perseverența, energia și priceperea.

G. Cretzianu: Dar industriile s-au format tot cu subscrieri de capital.

Gh. Leon: Dacă nu-și găsește o rentabilitate în industrie, capitalul va merge la depuneri și în alte părți.

G-ral I. Antonescu: Eu aș fi vrut să pun un dividend mai mic, dar dacă insistați dvs., îl voi lăsa la 8-10%.

Eu am fost în Anglia, unde am studiat foarte multe chestiuni, sub toate fețele. Acolo capitalul nu produce decât 7%.

Gh. Leon: Dar în Anglia acontul este 1%.

G-ral I. Antonescu: Ce s-a făcut cu capitalurile românești? Au fost plasate în întreprinderi lipsite de rentabilitate, din cauza prostiei omenești și a nesiguranței în conducerea Statului.

Iată ce se petrece în Anglia: nimeni nu este proprietar asupra întregii lui averi mobiliare. Acolo adevărații proprietari mobiliari sunt băncile. Într-adevăr, dacă cineva cumpără o casă de 7.000.000, el are în proprietate numai 20% din valoarea casei, iar pentru rest este creditat de o bancă, căreia îi plătește o dobândă minimă. La noi, dacă un om are un capital de 10.000.000 lei, bagă 6.000.000 într-o casă și 3.000.000 în mobilă. Englezii ce fac? Dacă vreunul dintre ei are o casă de 6.000.000 lei, bagă numai 2.000.000 în ea, iar 4.000.000 lei le investește în industrie, iar cu venitul acesta plătește anuitățile casei. Nimeni nu este proprietarul definitiv al unei moșii, pentru că în Anglia există contracte pe câte 50-80 ani. Numai ducii englezi sunt proprietari pe cartiere întregi. În cele mai multe cazuri însă, băncile sunt adevărații proprietari ai solului și subsolului Angliei.

Gh. Leon: Acolo contractele de arendă și de chirie se încheie pe termene

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

îndelungate: pe 9 ani și pe 90 de ani.

G-ral I. Antonescu: "16) Profit de ocazie pentru a vă reaminti că este necesar ca industria noastră să producă articole de mare consum țărănesc.

În special în cursul iernii să se fabrice pluguri și ustensile agricole. În februarie viitor să fie distribuite, pentru ca țăranul să le aibă din timp, pentru munca, care în primăvara viitoare va începe într-un ritm mult mai mare.

În consecință, aranjament între Stat și marea industrie, la nevoie cu degrevarea impozitelor aferente acestor articole.

17) Pentru desfacere, să grupăm industriile în Sindicate obligatorii, pe care să le punem în legătură cu Sindicatele agricole, de asemenea obligatorii (furnizoare ale materiilor prime).

Cu sistemul acesta raționalizăm industria, evităm cartelurile speciale făcute de intermediari, controlăm și uniformizăm prețurile la producători și le coborâm.

Trebuie deci o organizare corporativă, vastă, care să îngăduie rezolvarea tuturor problemelor economice".

În felul acesta ținem în mâna noastră prețurile și nu mai suntem la discreția tuturor tâlharilor de la toate colțurile de drum.

Evreii trebuie eliminați, imediat, de la conducerea Sindicatelor, fiindcă numai așa îi eliminăm din conducerea economică superioară.

Evreii trebuie eliminați numaidecât și înlocuiți cu elemente de ale noastre. Ei sunt încă acolo.

Gh. Leon: Chiar acum s-a făcut Consiliul Sindicatului Fabricanților de Uleiuri, numai din români.

G-ral I. Antonescu: Nu mă mulțumește formula aceasta pe mine.

"18) Trebuie creată o mare putere de cumpărare a maselor muncitorești, pentru ca ele însile să poată cumpăra în mare parte produsele pe care le-au fabricat.

Este deci problema salariilor mari pentru muncitori și a prețurilor mici pentru articolele fabricate și consumate de ei. Iată cheia.

Gh. Leon: Dacă se publică așa: salarii mari pentru muncitori, aceasta ar putea fi un motiv de agitație. Muncitorii ar putea să-și ceară ei singuri salarii mari. Să spunem: un salariu minimal.

G-ral I. Antonescu: Vom pune atunci: "Este deci problema salariilor omenești".

Gh. Leon: E mai bine așa, pentru că altfel vin comuniștii și fac agitații.

G-ral I. Antonescu: Dacă vom realiza noi programul acesta în 3-4 ani, nu va mai exista comunism.

"Fiind la acest capitol, nu pot sa nu ating și arzătoarea problemă a asistenței sociale.

Astăzi, 4/5 din cotizațiile pentru Asigurările Sociale sunt mâncate de birocrație, care adună, mânuiește, dar și înghite aceste fonduri.

Trebuie magazine de desfacere directă a produselor industriale, care să lucreze în paralel cu negustorii și pe care să-i concureze numai în măsura în care abuzează de prețuri".

Să nu se creadă că prin aceasta noi urmărim distrugerea comerțului. Este vorba numai de o măsură de precauție cu care să ținem frâna.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Gh. Leon: E o supapă de siguranţă.

G-ral I. Antonescu: Problemă vastă, care însă trebuie rezolvată mai ales în centrele invadate de comerţul evreiesc.

19) În şedinţa viitoare voi pune concluzii la capitolul industriei, pentru a ataca în continuare problema agriculturii, a creditului şi a circulaţiei bunurilor, deci a comunicaţiilor.

Aş vrea să ştiu, după ce v-am citit aceste chestiuni de principiu, care sunt punctele asupra cărora dv. aveţi de făcut obiecţiuni.

Gh. Leon: Domnule General, să-mi permiteţi să vă dau observaţiile mele în scris; nu este vorba de a combate ceva, ci numai de oarecare amplificări.

G-ral I. Antonescu: Amplificarea o vom face la execuţie. Dar dvs. aveţi ceva observaţiuni principiale de făcut?

Gh. Leon: Nici una.

Horia Sima: Domnule General, ceea ce aţi expus dvs. aici este un sistem nou, care vine în conflict cu sistemul economic al lumii vechi. Şi atunci, este o problemă de a gândi în felul acesta nou şi tocmai acest fel de a gândi de multe ori mi se pare că vine în conflict cu gândurile dvs.

Aşa de exemplu, când spunea dl Leon să nu ridicăm salariile, ca să nu scumpim viaţa, aceasta vine în conflict cu gândirea dvs. politică, pe care trebuie s-o avem în vedere: un salariu de omenie pentru toată lumea.

G-ral I. Antonescu: Şi omenia va fi în funcţiune de costul vieţii.

Horia Sima: Or, spunea dl Leon, că ridicând salariile, mărim preţul de cost al mărfurilor. Majorând salariile, noi nu trebuie să urcăm preţurile, ci trebuie să le comprimăm. Prin urmare, aceasta trebuie să fie baza: un salariu potrivit pentru micii funcţionari şi pentru muncitori.

Gh. Leon: Şi eu sunt de acord.

Horia Sima: Apoi, este problema aceasta, pe care eu o văd foarte gravă, a transferului de proprietate de la jidan la român. Se creează un vid economic şi dacă noi, românii, nu suntem prezenţi, natural că vor veni străinii şi vor lua averea aceasta, care este a noastră şi care trebuie să ne vină nouă în primul rând.

Degeaba se iau aceste măsuri ca să se pună comisari de românizare la întreprinderile industriale - este bună această măsură -, pentru că în locul evreilor, care-şi vor lichida întreprinderile, vor veni alţii. Nici Statul şi nici particularii, singuri, fără de nici un ajutor, nu vor putea lua aceste întreprinderi.

Şi atunci, eu aş avea o propunere în această privinţă, şi anume: Mişcarea noastră să facă o casă de credit legionar, care, sprijinită pe Banca Naţională şi pe unele întreprinderi bancare mai importante de la noi, să poată uşura acest transfer de proprietate de la evrei la români. Şi anume cum? Transferul de proprietate nu se poate face numai pe garanţie materială, ci se face şi pe garanţie morală, adică trebuie să fie oameni cunoscuţi şi recunoscuţi de Mişcare, cărora să li se dea împrumuturi, ca să poată intra în posesia întreprinderilor comerciale evreieşti.

Aceasta ar fi garanţia întregului Stat Legionar, pentru ca acest transfer să se facă în bune condiţiuni. Dacă dvs. aprobaţi această propunere, chestiunea se simplifică mult.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Este deja aprobată. Dl ministru Dragomir a avut instrucțiuni în acest sens încă de acum două săptămâni.

Horia Sima: Atunci putem intra în contact și cu germanii.

G-ral I. Antonescu: De acum două săptămâni i-am spus dlui Dragomir să se înțeleagă cu dl Cretzianu și să ia măsuri. Rămâne ca această idee să se transforme într-un lucru practic. Eu nu sunt tehnician, trasez numai principiile cu bunul meu simț.

Horia Sima: Iată, de exemplu, se pune problema magazinului "Aux Galéries Lafayette", pe care vor să-l ia germanii. Au venit la mine trei germani, ca să ia acest magazin. Le-am răspuns însă că nu se poate ca ei să fie numai cu capitalul și noi numai cu munca, ci trebuie ca să venim și noi cu o participare la capital.

G-ral I. Antonescu: Aceasta intră în chestiunea planului general de colaborare economică între noi și germani.

În ceea ce privește Banca aceasta de credit legionar, ar trebui să se schițeze un plan care să cuprindă tot ce ar urma să facă acest Institut de Credit.

Acestea sunt problemele pe care a trebuit să le discutăm astăzi. Cred că marțea sau miercurea viitoare, înainte de vineri, vom continua cu discuțiile lor. Marți aș vrea să lucrăm în continuare cu problema aceasta a Băncii de Credit Legionar, după indicațiile pe care le va da dl Horia Sima.

Pentru astă-seară aștept notele de la dvs., dle Leon. D-ta ești așa de meșter în aceste chestiuni, încât n-ai să ai nici o greutate să redactezi aceste note, după Consiliu. Vei scrie acolo ce ai de obiectat și de adăugat la ceea ce am citit eu, mai cu seamă că ai spus că, principial, n-ai nimic de zis.

Iar în ceea ce privește măsurile care te-au speriat pe d-ta, acelea nu le vom aplica într-o zi sau două. Este vorba acum numai de liniile directoare ale planului nostru economic.

Horia Sima: Eu aș ruga ca măsurile acestea să nu fie publicate, până nu se iau efectiv. S-a mai anunțat o Lege a sabotajului, care n-a venit. Am anunțat exproprierea terenurilor jidovești înainte cu o săptămână.

M. Antonescu: Țin să precizez că Legea sabotajului a fost discutată în Consiliul Economic, în lipsa mea, și ea n-a fost comunicată Ministerului de Justiție.

G-ral I. Antonescu: Măsurile acestea nu se pot lua nici într-un an. Este vorba de execuția unui plan mai aprofundat. Aceasta este baza, care este adusă la cunoștința țării, ca să știe drumul pe care merge regimul legionar în materie economică.

Aceasta este forma definitivă a acestui plan, cu care noi ne prezentăm la plebiscit, ca să arătăm ce vrem să facem, ca să se știe pentru ce ni s-a acordat încrederea.

Acesta este programul nostru în materie economică. Are să vină la rând și chestiunea comerțului și a agriculturii și a comunicațiilor. Voi ataca toate problemele, pe rând. Voi examina chestiunea creditului ușor pentru țărănime. Ceea ce am discutat acum câtva timp cu dl Leon în această privință, am să dezvolt acum.

M. Antonescu: Domnule General, v-aș ruga să vă dați aprobarea la Decretul pentru reglementarea drepturilor avocaților evrei.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

S-a stabilit de către Consiliu să se dea redacțiunea Decretului pe bazele fixate în comunicat.

Iată textul:

"**Art. 1.** Avocații evrei rămași în barouri, în urma revizuirilor făcute de acestea, nu au dreptul de a redacta acte, a da consultațiuni, a reprezenta în Justiție sau a pleda în fața oricărei instanțe de judecată, decât în afacerile evreilor persoane fizice și nu pot, în genere, exercita profesiunea decât în serviciul și în folosul coreligionarilor lor persoane fizice.

Art. 2. Dispozițiunile Decretului-lege de față nu se aplică avocaților evrei invalizi de război sau decorați pentru fapte de arme; aceștia vor putea face parte din serviciile de contencios ale întreprinderilor și ale persoanelor juridice, a le reprezenta în Justiție și a pleda pentru acestea".

G-ral I. Antonescu: Ar trebui să facem excepție numai pentru cei care sunt invalizi de război decorați cu decorații de război.

M. Antonescu: Pe aceștia îi exceptăm pur și simplu, pentru că au luptat pentru granițele Neamului Românesc și nu-i putem pune pe același picior cu ceilalți. Este o chestiune de etică.

G-ral I. Antonescu: Atunci îi exceptăm pe toți.

M. Sturdza: Dar, domnule General, au fost foarte multe decrete, pagini întregi de "Monitor", cu foarte mulți evrei decorați pentru fapte de arme, care nici nu fuseseră în război.

G-ral I. Antonescu: Să-i punem numai pe acei decorați de război cu panglică de "Virtute Militară". Aceștia sunt foarte puțini. Să ținem 24 ore chestiunea și în timpul acesta să se caute la Ministerul de Război să se vadă câți evrei sunt invalizi de război, ce meserie au și câți din ei sunt decorați cu panglică de "Virtute Militară".

M. Antonescu: Mai departe:

"**Art. 3.** Locurile rămase libere în contencioasele întreprinderilor și persoanelor juridice, în genere, vor fi ocupate de avocați creștini români sau de origine etnică germană, în regiunile de minoritate germană".

M. Sturdza: Mai facem acum o excepție în favoarea ungurilor?

Horia Sima: Trebuie să facem ceva și pentru unguri, ca să nu le dăm o armă mâine.

M. Antonescu: Domnilor, în legea avocaților era o distincție între avocații români creștini și ceilalți. De aceea, avocații germani nu puteau să facă parte din Consiliile de Disciplină și din conducerile barourilor. Și atunci s-a produs o intervenție oficială a Legației Germane, pe temeiul acordului de la Viena, care prevede egalitatea de tratament a supușilor germani, ca să se îngăduie și avocaților germani să aibă aceleași drepturi ca și avocații români.

Prin urmare, când am dat drepturile acestea avocaților germani, am făcut-o ca să respect ceea ce s-a scris la Viena. N-am făcut decât să evit o nouă intervenție în acest sens.

M. Sturdza: Dar ce facem cu ungurii?

M. Antonescu: Am putea suprima atunci ultima parte a art. 3, în așa fel ca textul să rămână:

"Locurile rămase libere în contencioasele întreprinderilor și persoanelor

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

juridice, în genere, vor fi ocupate numai de avocați creștini".

În felul acesta, vor fi satisfăcuți și germanii și ungurii.

În celelalte trei articole ale Decretului se stabilesc modalitățile de aplicare și sancțiunile în caz de nerespectare a acestor dispoziții (aprobări).

Acum, în legătură cu Decretul de rechiziții, de care a vorbit și dl inginer Nicolau; dl ministru Leon credea că nu mai este nevoie de acest decret din 4 martie 1940, pentru activarea producției și controlul prețurilor la produsele industriale, agricole și la produsele importate.

Din felul cum este pus principiul în art. 1 al acestui decret, se vede că este vorba de o lege cu caracter general, care se ocupă de controlul producției, în genere, și de măsuri destinate să activeze producția, de primele care se dau industriașilor și agricultorilor, de stabilirea prețurilor și așa mai departe.

Or, ca dovadă de distanța mare dintre sistemul legii acesteia și decretul pe care-l propun la cererea dlui Nicolau, nu a mea - numai tehnica este a Ministerului de Justiție - este că, în cea dintâi, la sancțiuni administrative se prevede închiderea pe termen sau definitivă a întreprinderii comerciale și industriale vinovate. Or, ceea ce urmăresc eu prin Decretul acesta este deschiderea unei întreprinderi care a fost închisă de rea-credință, numai pe motive de interes personal ale proprietarului. Și singurul text care vorbește despre o asemenea eventualitate este cel de la sancțiuni, care prevede rechiziționarea întreprinderii în culpă. Nicăieri însă în lege nu se stabilește procedura după care să se facă această rechiziție și să se pună din nou în activitate o fabrică.

Iată cazul dlui Nicolau: o fabrică de ciment a fost lăsată fără să lucreze, pentru că proprietarul avea interes să limiteze producția tocmai în momentul când Statul caută să folosească toată producția.

De aceea, spun eu: „Unele persoane sau întreprinderi particulare, fie din neglijență, fie din incapacitate, au lăsat industrii și fabrici în neactivitate sau paragină; altele, au scopul de a-și crea un monopol al producției sau al speculării prețurilor, cu achiziționat, în mod intenționat, fabrici, întreprinderi sau bunuri, care constituie adevărate bogății naționale și pe care, în loc să le exploateze, le-au lăsat cu totul în părăsire și în stare de ruină complectă. Prin limitarea producției și monopolului vânzării - în sistem de trusturi - și-au asigurat nu numai stăpânirea pieței și specularea prețurilor, dar au scos din piața industriei fonduri și fabrici care sunt indispensabile economiei naționale și sporirii producției noastre."

Pe baza acestei expuneri de motive, am întocmit următorul Decret:

"Decret-lege privitor la exploatarea și punerea în valoare a unor bunuri lăsate în nelucrare.

Art. 1. Statul Român va putea lua în folosință și exploatare orice bun, care este lăsat în părăsire de proprietarul lui, sau a cărui exploatare a încetat din orice cauză și care se constată că este necesar apărării naționale, economiei naționale sau intereselor superioare de Stat.

Exploatarea sau punerea în valoare a acestor bunuri se va face prin ministerele respective, pe baza unei autorizațiuni acordate prin decret".

În articolele următoare ale decretului se prevede modalitatea exploatării unei astfel de industrii și se iau garanțiile necesare pentru toate cheltuielile și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

investițiile făcute de Stat pentru punerea ei în activitate.

Cred că cu ajutorul acestui decret am putea să prevenim și primejdia înstrăinării multor bunuri și întreprinderi industriale. (Aprobări).

- Ședința se ridică la ora 19,20.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.169 (fost 167)/1940, f.148-211.

12. 1940 octombrie 14. *Se discută despre: violările de domiciliu făcute de legionari; programul postului de Radio; concedierea unor profesori universitari; situația natalității; pensiile invalizilor; realizările în cele două luni de guvernare; coloniști; aprovizionarea cu hrană; planul de refacere a ministerelor etc.*

CONSILIUL DE MINIȘTRI

din ziua de 14 octombrie 1940

<Participă: g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului; g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; V. Iașinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale; prof. Tr. Brăileanu, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor; Alex. Rioșanu, subsecretar de Stat pentru Poliție și Siguranță la Ministerul Internelor; g-ral I. Ștefleа, secretar general al Ministerului Apărării Naționale; Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; Ovidiu Vlădescu, secretar general al Președinției Consiliului de Miniștri>.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, aseară la ora 18, în timp ce o escadrilă de avioane germane...

G-ral I. Antonescu: Cunosc chestiunea. Ce s-a întâmplat? Au murit doi soldați...

G-ral C. Petrovicescu: Doi morți și unul grav rănit din soldații noștri.

G-ral I. Antonescu: Câte avioane?

G-ral C. Petrovicescu: Cinci avioane au fost sfărâmate, anunță jandarmii.

A doua chestiune, pe care o cunoașteți, este cea a incendiului celor trei sonde de la Băicoi. Focul a fost localizat complect în 45 minute. Primele informații pe care le avem arată că pompierii germani au făcut minuni.

G-ral I. Antonescu: Faceți un comunicat și dați-l pulicității.

Arătați, de asemenea, românii care s-au ilustrat, fiindcă n-ați vorbit nimic de aceasta. Actele de curaj civic trebuie încurajate. De ce să recunoaștem numai meritele germanilor și să nu recunoaștem și pe cele ale românului

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nostru.

G-ral C. Petrovicescu: Le-am recunoscut în cazul soldaților care au participat la salvarea unui avion. Am cerut decorarea lor și am trimis adresă în acest sens.

G-ral I. Antonescu: Am aprobat. Ai cerut însă și despăgubiri materiale. Pentru ce? Despăgubiri materiale numai dacă li s-au stricat hainele de pe ei. Mai bună ca orice este recompensa publică. Când se vede că un fapt este cunoscut de țara întreagă, aceasta constituie un lucru de încurajare. De aceea să profitați de ocaziune și, când se va face ancheta, să faceți ca actele de bravură să fie recunoscute.

G-ral C. Petrovicescu: O altă chestiune este cea a cazului de la Brașov.

G-ral I. Antonescu: Mi-ai vorbit aseară de acest caz. Eu însă nu admit nici o injoncțiune a nimănui în treburile Statului. Nu mai admit violări de domiciliu, pentru că inviolabilitatea domiciliului este asigurată prin Constituție. Noi am protestat totdeauna contra actelor arbitrare ale regimului trecut și acum le comitem pe o scară groaznică.

Sunt regiuni în care legionarii se poartă foarte bine, sunt altele în care se prezintă oribil. De exemplu, concursul extraordinar de eficace al legionarilor din Teleorman, Constanța și Tulcea, de care îmi vorbea dl ministru al Agriculturii, pe când în altă parte situația se prezintă detestabil.

Este posibil lucrul acesta? Astfel, o violare de domiciliu a avut loc lângă casa mea. S-au dus la Xeni, iar lui Lobey i s-a luat automobilul. Nu am de acoperit pe dl Lobey, nici nu-l cunosc la față. Dar este posibil să se întâmple asemenea acte arbitrare? Toate acestea ridică opinia publică în contra noastră.

G-ral C. Petrovicescu: Am redat automobilele. Am redat chiar familiei Iamandi.

G-ral I. Antonescu: Fă un comunicat și anunță: toate automobilele s-au redat proprietarilor.

Sunt lucruri care trebuie să înceteze, pentru că altfel se creează în opinia publică un curent împotriva regimului. Sunt nemulțumiri care se nasc. Eu nu știu de la dl Lobey lucrurile acestea, pentru că nu vine dl Lobey să mă informeze.

Au loc violări de domiciliu, în care se pătrunde cu revolverele în mână, întocmai cum au văzut în filmele de cinematograf.

Faceți, în felul acesta, odios regimul. Faceți-l, dar pe g-ralul Antonescu nu-l amestecați. Nu sunt principiile mele acestea. Admit să fac o muncă de martir pentru redresarea Statului, dar, în timp ce, pe de o parte, ridic Statul, pe de altă parte, alții mă prăbușesc. Nu poate să mai meargă așa. Îmi trebuie ordine, încrederea tuturor cetățenilor, dar prin lege și prin Justiție și prin dreptate, iar nu prin acte arbitrare.

Au intrat peste femeie în camera de baie, care a leșinat cu copilul mic în brațe. De asemenea, s-au dus peste doi ofițeri, cu revolverul în mână.

Este posibil lucrul acesta? Este posibil să facem acte de natura aceasta? Și câte or mai fi încă pe care nu le cunoaștem. În felul acesta nu faceți decât să prăbușiți regimul, dvs. Sunt acte arbitrare incompatibile cu spiritul legionar.

Eu, la bătrânețea mea, am revăzut cărticica Șefului de Cuib și am văzut că acolo vi se recomandă mereu: Fiți mărinimoși, fiți buni, nu fiți sectari.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Petrovicescu: De vorbe, de versiuni și de dușmănie nu vom scăpa, chiar dacă vom fi mieii cei mai blânzi.

G-ral I. Antonescu: Eu nu afirm un lucru la întâmplare. Eu am vorbit cu aghiotantul regal. Acesta este om serios, nu este un om care să mintă. Mi-a spus exact cum s-au petrecut lucrurile. A trebuit să stea în fața ușii și să-i împiedice să pătrundă. Nu contest că ar fi spus politicos. Este un magazin românesc, magazinul "Neuman", care are numai firma evreiască. Dvs. credeți că se pot înlocui imediat toți jidanii?

V. Iașinschi: La Craiova a fost închisă o agenție de loterie și am dat dispoziția să se deschidă.

G-ral I. Antonescu: D-ta ai dat dispoziție să se deschidă, însă nemulțumirile s-au produs. Și lumea se întreabă: unde vor să meargă? G-ralul Antonescu spune un lucru, și ceilalți alt lucru.

Am dat un exemplu cu "Buna-Vestire". Să-și permită domnul acela să spună că eu, g-ralul Antonescu, acopăr pe tâlhari? Dl Manoilescu poate să spună că nu este ușă de biserică, să îndrăznească să spună să nu lăsăm totul pe Justiție, să ne răzbunăm noi.

Am spus să fie dat în judecată, să fie sesizat Parchetul. Eu nu admit. Trebuie să dau câteva exemple și atunci se potolesc toți. Nu fac aceasta din răutate, ci o fac fiindcă vreau să aduc pe toată lumea la realitate, și aceasta în interesul dvs.

Eu sunt un om bătrân. Dvs. trebuie să mergeți mai departe, însă cu mijloace de omenie, cum v-a învățat Conducătorul. Nu v-a învățat cu mijloace de omenie? "Faceți apel la toți", "vom face apel la toți pentru îndreptarea țării".

Or, dvs. nici un cuzist nu vreți să admiteți. Nu se poate aceasta.

Eu cunosc câteva elemente de mâna întâi, cu care am fost în Guvernul Goga.

Așa este Prelipceanu, care este invalid de război și un cap priceput. Mai sunt și alții. N-am încă lista lor, dar am să-i impun eu pe toți.

V. Iașinschi: Îi cunosc pe toți, dar credem că trebuie să mai treacă puțin timp.

G-ral I. Antonescu: Pentru ce? Au fost în conducerea trecută și unele elemente bune.

V. Iașinschi: Sunt. Necontestat.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să aveți încredere în g-ralul Antonescu și trebuie să-l ascultați...

V. Iașinschi: Avem toată încrederea.

G-ral I. Antonescu: ... pentru că nu se poate compromite, pentru că 40 de ani am luptat ca să aduc țara unde am adus-o. Dvs. aveți patru, cinci ani de luptă, eu am 40 de ani.

În 1916, când am venit la Marele Cartier General, am găsit o situație foarte rea și n-am schimbat totuși pe nimeni. Când am venit la Ministerul de Război și la Statul Major, am găsit acolo pe toți oamenii lui Samsonovici și ai lui Paul Angelescu și n-am schimbat pe nimeni.

Toată ziua mi se spunea: fă cutare, pentru că aceștia te sabotează. N-am schimbat însă pe nimeni. Și acum, de cei care s-au purtat cu mine ca niște canalii, nici nu mă ocup. Pentru mine nu este scârbă mai mare decât aceasta.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Nu mă interesează aceştia.

Ascultaţi-mă pe mine, că sunt bătrân. N-am nici o ambiţie personală. Când un om a ajuns ceea ce am ajuns eu, ce să mai ajungă. Doar nebun nu sunt să mă fac rege în Ţara Românească sau în Rusia.

Ascultaţi-mă pe mine, pentru că eu lucrez în folosul dvs. Nu mai puneţi oameni nepregătiţi. Pot fi nelegionari, pentru că îi formăm noi.

Sectarismul este tot ce poate fi mai rău. O să vedeţi dvs. ce vă spune g-ralul Antonescu: "Dacă mergeţi aşa, în trei luni nu mai reprezentaţi nimic în Ţara Românească".

G-ral C. Petrovicescu: La 6 octombrie am fost sesizat de Marele Stat Major că la Arad, la postul de comandă al unui batalion, s-a prezentat un legionar care a inspectat masa trupei.

Am dat ordine să se facă o anchetă. Sunt în măsură să vă raportez rezultatul anchetei.

În mijlocul Aradului, în piaţă, lângă biserica catolică, este o clădire mare a Primăriei, unde stau o mulţime de locuitori. Într-una din încăperile acestei clădiri se găsea postul de comandă al unui batalion. Stătea acolo maiorul şi alături erau telefoniştii şi agenţii de legătură. Un legionar din Arad, cu autorizarea Primăriei, a venit să caute o cameră acolo şi trecând pe lângă încăperile ocupate de batalion i-a mirosit a mâncare. Din întâmplare, legionarul era căpitan de rezervă. Intrând acolo, vede acolo trei, patru soldaţi la masă. Văzând mâncarea, le spune acestora: "Mâncarea dvs. e cam slabă".

În timpul acesta îşi face apariţia adjutantul batalionului, căruia i se prezintă: "Sunt căpitanul de rezervă cutare, comandant legionar din Arad".

La aceasta se reduce toată chestiunea.

Ce s-a întâmplat însă? Aghiotantul raportează comandantului de batalion, acesta raportează mai departe regimentului şi în felul acesta, pe cale ierarhică, chestiunea ajunge la noi, la 6 octombrie (faptul avusese loc la 20 septembrie), fără ca unităţile intermediare să cerceteze situaţia, ci mulţumindu-se să trimită raportul mai departe.

Am dat ordin să se cerceteze cazul. Ancheta a fost făcută de comandantul Garnizoanei şi de prefect şi rezultatul este cel pe care vi l-am comunicat.

G-ral I. Antonescu: Iată ce trebuie să faci d-ta. Să faci un tabel cu toate aceste lucruri şi cu concluziile la care ai ajuns. Pentru că lumea exagerează unele lucruri şi în felul acesta se compromite Mişcarea Legionară.

Să faci un tabel în care să arăţi: Iată ce s-a spus, iată care e realitatea.

Trebuie să dăm toate aceste lucruri publicităţii, pentru ca să arătăm opiniei publice că, pentru ca să se compromită Mişcarea Legionară, dintr-o chestiune de nimic se face un lucru nemaipomenit de mare, căruia lumea este gata să-i dea crezare.

S-au comis şi acte de violare de domiciliu, însă noi facem eforturi mari să aducem pe toată lumea la realitate şi în curând toate lucrurile acestea vor înceta. S-au comis, de asemenea, şi alte acte, s-au luat automobile, dar de îndată ce autoritatea centrală a aflat, a luat dispoziţiuni ca ele să fie înapoiate proprietarilor lor. Trebuie sancţionaţi cei vinovaţi de astfel de acte şi tribunalele dvs. legionare să sancţioneze câţiva.

V. Iaşinschi: Vom sancţiona pe vinovaţi, dar, vedeţi, din problema unui

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

automobil se va face o problemă de Stat.

G-ral I. Antonescu: S-au luat multe.

V. Iaşinschi: Vom lua măsurile necesare.

G-ral I. Antonescu: Publicaţi ce sancţiuni s-au luat.

V. Iaşinschi: L-am văzut şi pe dl Horia Sima foarte revoltat de anumite ieşiri ale legionarilor.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să se procedeze cu energie.

V. Iaşinschi: Vom proceda cu cea mai mare energie.

G-ral I. Antonescu: Pe de altă parte, să publicaţi în ce judeţe legionarii procedează cu tact. Pentru aceasta să iei d-ta, dle ministru al Internelor, notă de la Nicolae Mareş, de aceste judeţe şi să aduci, prin publicitate, mulţumirile mele pentru tot concursul dat în această privinţă.

Prin urmare, pe de o parte, pedepsesc, pe de altă parte, recunosc eforturile care se fac.

Tr. Brălleanu: Am cercetat cazul episcopului Gherontie, care se prezintă în felul următor:

Este vorba numai de o convorbire particulară, pe care a avut-o cu preoţii Staicu şi Livescu, iar nicidecum de o somaţie. Nu este vorba de nimic oficial.

G-ral I. Antonescu: Scrie-i două cuvinte, în care să-i arăţi că nu s-a discutat niciodată chestiunea aceasta. Este omenesc să-i comunici ceva. Eu nu pot să pun la dosar, din moment ce mi s-a făcut o reclamaţie a unui episcop. Şi d-ta poţi să faci una şi nu e frumos să fie pusă la dosar.

Tr. Brălleanu: O a doua chestiune.

Cântarea Imnului Regal, care nu intră în tradiţia noastră, a produs totdeauna nemulţumiri.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să-l suprimăm.

G-ral C. Petrovicescu: Am văzut în localuri publice afişe în care se spune: "Cine nu stă drepţi la cântarea Imnului Regal, este sancţionat".

G-ral I. Antonescu: Să-l suprimăm, însă trebuie dată acestui fapt o explicaţie. Mi-o trimiţi aici s-o văd şi eu, ca să nu fie interpretată această suprimare, de către Familia Regală, altfel de cum e în realitate.

Pentru prima oară am ascultat, azi-dimineaţă, programul de Radio. Aş vrea ca "Deşteaptă-te Române" să nu se cânte numai la programul de dimineaţă.

De asemenea, aş vrea să se mai cânte şi alte cântece româneşti bărbăteşti, cum este, de pildă, "Pe al nostru steag", pentru ca, în felul acesta, să redresăm naţiunea pentru lupta viitoare.

Al. Rioşanu: Un astfel de cântec este şi "Eroi au fost"!

Tr. Brălleanu: O altă chestiune este cea ridicată de mitropolitul greco-catolic de la Blaj.

G-ral I. Antonescu: Cunosc chestiunea. Greco-catolicii au acolo un mitropolit, pe când ortodocşii, un simplu protopop. La serbările oficiale, toate autorităţile se duc la protopop, iar mitropolitul rămâne singur. Sunt de părere ca, în mod excepţional, la Blaj, unde este un mitropolit alături de un protopop, când sunt serbări oficiale, autorităţile să se ducă şi la slujba oficiată de mitropolit.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Ştefleа: Am dat dispoziţii ca jumătate din trupă să se ducă la slujba religioasă oficiată de mitropolit.

Tr. Brăileanu: Eu vorbesc de chestiunea reprezentării bisericii dominante.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să fie o chestiune de tact. Eu, în privinţa aceasta, am idei foarte largi.

Horia Sima: Biserica devine dominantă prin puterea ei, nu prin forme.

G-ral I. Antonescu: Nu faceţi separatism. Noi nu apărăm decât rasa noastră contra celorlalte rase, dar în cadrul rasei noastre trebuie să facem unificare.

Tr. Brăileanu: Un alt caz pe care vi-l semnalez este cel al sinuciderii subdirectorului Casei Şcoalelor.

G-ral I. Antonescu: De ce s-a sinucis? Nu trebuie, niciodată, să apară în ziare că s-a sinucis cineva, ci şi de ce?

Tr. Brăileanu: Informaţia a fost dată de Poliţie. S-au făcut şi trei arestări, întrucât se bănuieşte că ar fi dispărut nişte dosare.

G-ral I. Antonescu: Când se publică chestiuni de acestea, când sunt sinucideri - am văzut zilele trecute că s-a sinucis un căpitan, a fost, de asemenea, sinuciderea lui Petre Andrei -, trebuie dată şi o mică explicaţie publică, pentru că altfel se bănuiesc cine ştie ce lucruri şi se dă crezare tuturor zvonurilor.

Am văzut că ai destituit vreo cinci, şase profesori universitari.

Tr. Brăileanu: Le-am dat concediu din oficiu.

G-ral I. Antonescu: Ce a făcut Alexianu?

Horia Sima: S-au luat aceste măsuri, ca să nu facă studenţii manifestaţie contra lor.

Tr. Brăileanu: Astfel se putea întâmpla cu Ştefănescu-Goangă...

G-ral I. Antonescu: Dar Alexianu?

G-ral C. Petrovicescu: A fost la Cernăuţi cu acţiunea contra studenţilor.

Horia Sima: Sunt măsuri luate pentru apărarea lor.

G-ral I. Antonescu: Era mai bine să fie chemaţi şi să li se spună că, în interesul lor, e bine să se retragă.

Tr. Brăileanu: Nu este însă vorba de o destituire, ci numai de punerea lor în concediu.

V. Iaşinschi: Domnule general, o primă chestiune pe care o semnalez este cea a Spitalului Brâncovenesc. Aţi primit un memoriu din partea Patriarhiei şi a dlui Basarab.

G-ral I. Antonescu: Am primit, dar n-am avut timp să-l citesc.

V. Iaşinschi: Conducătorii actuali vor să rămână închistaţi în aceeaşi situaţie din trecut. Aş înţelege să rămână aşa, dacă într-adevăr ar fi o situaţie curată, însă este la mijloc hoţie, de sus până jos.

G-ral I. Antonescu: Ai deschis anchetă?

V. Iaşinschi: N-am dreptul, atâta vreme cât nu sunt sub oblăduirea Ministerului.

G-ral I. Antonescu: D-ta eşti sesizat şi atunci d-ta n-ai dreptul să sesizezi Parchetul? „Sunt sesizat prin reclamaţie că la Spitalul Brâncovenesc...".

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Aceasta avem dreptul s-o facem.

V. Iaşinschi: După art. 1 din Legea sanitară, Ministerul are dreptul să controleze acţiunea de sănătate publică şi particulară. Or, ei nu vor lucrul acesta.

G-ral I. Antonescu: Nici eu nu pot să rezolv problema aceasta. D-ta cere o consultaţie juridică de la Ministerul de Justiţie. Fă o adresă Ministerului de Justiţie, în care să spui care este convingerea d-tale şi anume că de sus până jos, aşa cum spuneai; s-au făcut hoţii, pentru a vedea până la ce punct este adevărat lucrul acesta, întrebi dacă ai dreptul şi cum se poate face anchetă.

Trebuie cerută această consultaţie juridică, pentru a nu se da naştere la procese. Dacă Ministerul Justiţiei răspunde afirmativ, d-ta eşti acoperit. Dacă nu avem însă posibilitatea, prin legile actuale, să facem această acţiune, atunci facem o nouă lege şi acţionăm pe bază de legi. S-ar putea însă să nu fie nevoie de o nouă lege.

V. Iaşinschi: În programul meu am prevăzut unificarea tuturor acestor instituţii sanitare.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine, dar deocamdată începe cu ancheta.

V. Iaşinschi: Domnule general, s-a pus în vedere inspectorilor generali sanitari şi medicilor primari de judeţ să nu folosească automobilele.

G-ral I. Antonescu: Aici s-a exagerat. Este o prostie. Nu li se poate lua acest drept, însă n-au dreptul să folosească automobilul în serviciul personal. Să fie o condică la Prefectură, în care să se arate locul unde se deplasează, ca să nu se ducă cu maşinile Statului la moşiile lor. Pe de altă parte, să nu aibă dreptul să se deplaseze decât numai în judeţul respectiv, să nu iasă cu maşina din judeţ. Maşinile aparţin judeţului şi Prefectura le pune la dispoziţia acestora de câte ori au nevoie să se ducă în judeţ. Se pot duce oricât de des, în fiecare zi chiar.

În legătură cu aceasta, v-am mai arătat care este intenţia mea. Vreau să fac nişte caravane sanitare în judeţe. Punem, în loc de un medic, mai mulţi medici, între care să fie şi mamoşi, pentru că femeia lăuză suferă mult din această privinţă, atât în timpul sarcinii, cât şi după naştere.

Planul meu este să facem, întâi, pe judeţe, mai târziu, pe plăşi, spitale în care să nască femeile; un fel de maternităţi, pentru că naţiunea românească piere tocmai din cauza aceasta. Mai întâi, femeia, în timpul sarcinii, trăieşte în condiţiuni dezastruoase, naşte apoi în condiţiuni dezastruoase, iar copilul, în primele şase luni, este hrănit în condiţiuni rele, din care cauză provine mortalitatea imensă a copiilor noştri până la un an.

Trebuie să combatem această stare de lucru şi aceasta trebuie să fie marea dvs. operă.

V. Iaşinschi: Am sesizat această problemă.

G-ral I. Antonescu: Şi atunci, până facem aceste spitale, să organizăm caravanele de care vorbeam, cărora, mai târziu, li s-ar putea adăuga şi un agronom, şi un judecător, pentru ca, în trecerea prin comună, să rezolve toate problemele.

V. Iaşinschi: Sunt o parte din profesoare care n-au loc la Ministerul Educaţiei Naţionale şi cer să fie numite în învăţământul muncitoresc.

La băieţi nu-mi dă însă dreptul legea să numesc profesoare. Ele cer ca,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

prin derogarea de la lege, să fie detașate din învățământul profesional, care depinde de Ministerul Educației Naționale, în învățământul muncitoresc.

G-ral I. Antonescu: Legea este făcută de noi.

V. Iașinschi: Am găsit legea făcută.

G-ral I. Antonescu: Și eu sunt de părere că femeile nu pot fi profesoare la școalele de băieți, pentru că le lipsește autoritatea necesară să facă clase cu băieții.

V. Iașinschi: Tocmai lucrul acesta s-a avut în vedere la întocmirea legii. Aceste profesoare vin și cer, prin excepție, să fie detașate în învățământul muncitoresc.

G-ral I. Antonescu: Nici detașarea nu este o soluție, pentru că prin ea s-ar deschide o poartă pentru toate celelalte profesoare. Trebuie să găsim o altă soluție.

Tr. Brăileanu: Noi venim cu o propunere de felul acesta, și anume, de a scoate femeia măritată din învățământ.

Horia Sima: Atunci trebuie să i se dea un salariu bun bărbatului.

G-ral I. Antonescu: Mărind salariul bărbatului cu jumătate din salariul soției. Dacă este un profesor căsătorit cu o profesoară, ea dispare și jumătate din salariul ei trece și mărește salariul bărbatului, iar dacă are copii, atunci îi dăm un spor de leafă.

Horia Sima: Aceasta se poate aplica în întreaga viață de Stat.

G-ral I. Antonescu: Este un principiu general. Omul însurat va primi o leafă, cel neînsurat o altă leafă, cel cu un copil, altă leafă, cel cu doi copii, altă leafă, și așa mai departe, pentru că nu se poate pune pe același picior unul fără copii sau neînsurat cu unul care are patru, cinci copii. Le vom mări acestora din ultima categorie lefurile, scăzându-le celor neînsurați.

G-ral C. Petrovicescu: Aceștia plătesc și impozit de celibatar.

G-ral I. Antonescu: Să plătească.

V. Iașinschi: O altă chestiune este următoarea: medicii primari de județ și de municipiu n-au dreptul să primească nici o indemnizație peste salariu. Or, ei nu fac nici o clientelă.

G-ral I. Antonescu: O fac pe sub mână, dle Iașinschi.

V. Iașinschi: Ei trebuie să fie mereu pe teren. Dacă nu sunt pe teren și rămân numai în cancelarie, două, trei ore pe zi, iar restul timpului îl întrebuințează pentru consultații, n-am făcut nimic. De aceea, am crezut că e bine să li se acorde, pe lângă salarii, și o indemnizație până la cuantumul sumei de 30.000 lei. Acest maximum se înțelege că se referă numai la municipiile mari, cum sunt Bucureștii, Iașii.

Horia Sima: Aceasta, ca să nu mai fie tentați de clientela particulară.

G-ral I. Antonescu: Să li se dea o primă, dar numai când merg în județ.

V. Iașinschi: Aceasta o cer eu.

G-ral I. Antonescu: Să li se dea deci numai în caz de deplasare și să producă acte doveditoare că au fost în județ, să se plătească numai pentru prestare reală de serviciu, așa cum este la noi, în Armată.

V. Iașinschi: O altă problemă: unificarea serviciilor sanitare militare cu cele civile.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

S-a întrunit, ieri, Comisia care studiază chestiunea și este pe cale să ajungă la un aranjament.

G-ral I. Antonescu: Aș fi fericit să se ajungă la o înțelegere. Se poate ajunge și trebuie să se ajungă.

V. Iașinschi: Rămân plase întregi fără medici, în timp ce în alte părți sunt concentrați medici care nu fac nimic.

G-ral I. Antonescu: Când am venit ministru de Război și șef al Marelui Stat Major, am constatat că într-un loc este pletoră de medici, iar în alt loc, lipsă. Într-un loc, Spitalul Militar, gol, iar alături, cel civil, plin, nu mai putea să prididească. Și am spus atunci: "Nu sunt toate ale țării, de ce să nu colaboreze?" Însă n-am găsit, nici în 1934, nici în 1938, nici acum, înțelegere la Armată. Se opune Armata. Ridică oarecare obiecțiuni, în legătură cu mobilizarea, cu războiul. Una este însă războiul și alta timpul de pace.

Horia Sima: Este o obiecțiune pe care o ridică medicii veterinari. Medicii umani vor să ia sub conducerea lor și pe cei veterinari. Or, aceștia din urmă spun că formează o unitate aparte.

G-ral I. Antonescu: Umblă după grade, dle Sima. Armata românească a avut medici veterinari foarte buni înainte de a se separa. De ce s-au separat? Vroiau veterinarii să ajungă generali, vroiau farmaciștii să ajungă generali. În felul acesta s-a ajuns la situația că în Armata română erau generali medici mai mulți decât în Armata franceză. Aveam 20 de generali medici.

Umblă după galoane. Eu vreau chiar să-l dezbrac pe medicul militar de haina militară, după cum vreau să fac și cu intendentul, cu toți tehnicienii din Armată. Le spun: "D-ta ești un tehnician, d-ta nu iei autoritatea d-tale din galoane, ci din știința și practica d-tale". Nu vor, vor galoane. Spun că n-au prestigiul necesar. Le răspund însă: "Cum are prestigiul un doctor civil care practică medicina?"

Prin urmare, toată chestiunea este o chestiune de galoane, o chestiune subiectivă.

O să atacăm însă și această problemă într-o bună zi.

Deocamdată trebuie înfăptuit acest principiu, al unei colaborări cât mai strânse între serviciul sanitar militar și cel civil. Să nu mai avem, în regimul nostru, acest spectacol: de o parte, medici care stau degeaba, de altă parte, medici care nu prididesc cu lucrul. Deci o înfrățire a medicilor militari cu cei civili. Este o invidie între doctorii aceștia, se mănâncă între ei ca câinii. Îndată ce un medic începe să facă concurență altora - și cazurile acestea sunt numeroase - altul, care este șef de serviciu, se ridică împotriva sa, se pune cu persecuția pe el, până ajunge să-l mute cine știe unde.

V. Iașinschi: Domnule General, ce facem cu contractele încheiate cu firmele evreiești în trecut, al căror început de realizare nu s-a făcut. Le reziliem sau nu?

G-ral I. Antonescu: Dacă nu aduc un prejudiciu serviciului. Orice reziliere trebuie să se facă găsindu-i motiv de reziliere contractantului respectiv, pentru că, altfel, aduci perturbări Statului.

Dacă este necesar, aplici sancțiuni, pentru ca să transformi contractul dintr-unul oneros într-unul acceptabil, pentru ca Statul să nu fie jefuit, lăsându-i, pe de altă parte, și contractantului posibilitatea să câștige.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Trebuie însă să se lucreze cu atenție, fiindcă nu trebuie să se facă acte care să aducă Statul în pagubă. Totdeauna, înainte de a se lua o hotărâre de acest fel, trebuie întrebat Ministerul Justiției.

Eu o să fac, cu timpul, un Contencios al Statului. În contencioase, să știți că sunt oameni vicioși. Sunt oameni care, în loc să studieze problema în avantajul Statului, o fac în avantajul particularului respectiv. Mi s-a întâmplat mie aceasta când am fost ministru de Război. Mi s-a spus anume că un contract oneros nu se poate rezilia.

Noi o să facem un Contencios de Stat, în care să pătrundă oameni cinstiți. Vor trebui să pătrundă în contencioase avocați legionari, pentru că acestea sunt baza dvs. la ministere.

V. Iașinschi: Invalizii de război au o pensie după invaliditatea lor. Sunt unii care, pe lângă aceasta, au și servicii de Stat.

G-ral I. Antonescu: Sunt niște cumularzi și speculanți ai invalizilor.

V. Iașinschi: Este un drept câștigat dinainte.

G-ral I. Antonescu: S-a abuzat foarte mult. Eu cunosc cazuri concrete: nu are nici o invaliditate și primește 17.000 lei pe lună. Această problemă n-o putem însă pune noi, Statul Legionar. Este o problemă delicată. Trebuie să închidem ochii puțin. Cunosc această problemă bine, fiindcă m-am lovit de ea, însă n-o putem ataca.

V. Iașinschi: O altă chestiune este cea a organizării timpului liber. Această organizare este făcută de instituția „Muncă și Voie Bună", instituție pe care vreau s-o desființez. Vreau să organizez un serviciu în locul acesteia, căruia eu i-am dat denumirea „Pentru Neam". N-am găsit un termen mai potrivit. Este un serviciu, a cărui funcționare va avea loc pe lângă Ministerul Muncii.

G-ral I. Antonescu: Va trebui însă să pătrundă în jos.

V. Iașinschi: Pe toată țara.

G-ral I. Antonescu: Bine, dar trebuie să arăți ce urmărești cu acest serviciu și cu ce mijloace îl realizezi. Nu este suficient să ai o idee, ci trebuie să vezi ce urmărești și ce realizezi cu ea și ce posibilități ai.

Dacă restrângi activitatea acestui serviciu numai la Minister, fără s-o faci să pătrundă în jos, n-ai făcut nimic.

V. Iașinschi: În primul rând, prin înființarea acestui serviciu, mă gândesc la muncitori.

Horia Sima: Organizația aceasta ar avea scopul să scoată pe muncitor din atmosfera de uzină.

G-ral I. Antonescu: Dacă reușim să facem din Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale un adevărat Minister al Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, atunci într-adevăr facem o operă mare.

În unele lucruri o să reușim, în altele o să eșuăm. Eu n-am pretenția că tot ce spunem aici o să realizăm, ca la semnalul unei baghete magice. Poate unele lucruri sunt greșite. Chestiunea este să nu perseverăm dacă am pornit pe un drum greșit.

V. Iașinschi: Personalul de inspecție este foarte viciat. Aproape că n-am elemente cu care să anchetez neregulile și incidentele care se ivesc, încât v-aș ruga să-mi dați posibilitatea și să creez un nou corp de inspectori.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: N-ai nevoie de autorizare, însă ești d-ta răspunzător de ceea ce faci. Ai toată libertatea de acțiune în această privință. Să-ți alegi însă oamenii și să-i formezi.

În al doilea rând, trebuie să ai documente contra tuturor oamenilor pe care îi dai afară. Deci, anchetă, motiv serios și numai în felul acesta să-i dai afară. Nu luându-te după simple șoapte poți să dai pe cineva afară. Deci lucrați cum vă spun totdeauna - faceți jocul de șah: mutați pionii succesiv și sigur.

Nu faceți sectarism. Puneți elemente legionare câte vreți, numai să fie pricepute și cu experiență. În legătură cu aceasta, doamna Paladi tot continuă să se ducă acolo.

Tr. Brălleanu: Și-a dat demisia și am primit-o, acum patru zile.

V. Iașinschi: Proiectul de organizare vi-l voi prezenta altădată.

O altă problemă este cea a carnetelor gratuite pe C.F.R.

G-ral I. Antonescu: Aceasta nu atacăm acum.

V. Iașinschi: Nu se călătorește atât pe C.F.R. cât se plătește.

G-ral I. Antonescu: Nu trebuie să ne grevăm față de Căile Ferate. D-ta să studiezi cine are necesitatea să meargă și aceluia să i se plătească de Minister din fondul Ministerului. N-are nevoie să aibă carnet de gratuitate pe Calea Ferată. Există un fond special în bugetul ministerelor, din care se pot plăti biletele de tren celor care călătoresc în interes de serviciu și care vor trebui să justifice călătoria, anexând biletele.

V. Iașinschi: Se fac prea mari cheltuieli cu aceste gratuități. Permisul meu, de exemplu, costă 80.000 lei.

G-ral I. Antonescu: Al meu, 140.000 lei și n-am călătorit cu el în ultimii trei ani deloc. Eu am oroare să mă duc la gară și să mă urc în tren.

Să se dea un ordin general pe toate ministerele ca să se întocmească tabele de toate gratuitățile, motivele pentru care au fost scoase, de cât timp și cât au costat. Soluția o vom da pe urmă. Deocamdată să avem situația de față: toate gratuitățile care sunt în Stat, pe departamente și, ca un control, un asemenea tabel să se facă și de Căile Ferate. Să vedem cât costă pe Stat toate aceste gratuități. A doua parte a lucrării o să fie următoarea: ministerele să facă propuneri de ce gratuități este absolut nevoie. Aceasta nu înseamnă că o să li se dea, dar trebuie să avem problema studiată.

Să se dea, de asemenea, un ordin circular ministerelor să comunice ce case au închiriate în întreaga țară și în ce scop.

V. Iașinschi: Vreau să desființez Consiliul de administrație al Loteriei de Stat.

G-ral I. Antonescu: Pe cine pui acolo?

V. Iașinschi: Pe dl prof. Octav Onicescu. Vreau să pun și din refugiații care mă ajută la lucru și pe care nu pot să-i numesc în serviciile Statului.

Al. Rioșanu: Este un element foarte bun acolo, Băicoianu, foarte cinstit și care trebuie menținut. Râmniceanu trebuie însă să plece.

G-ral I. Antonescu: De asemenea, să-l pui în consiliu și pe avocatul Virgil Stoenescu.

Ne apropiem de două luni de guvernare. Să iei d-ta, dle secretar general Vlădescu, toate cuvântările, comunicatele, declarațiile și apelurile pe care

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

le-am făcut și să extragi ceea ce se referă la fiecare departament. Le trimiți ministerelor: iată ce s-a angajat g-ralul Antonescu față de țară; vă rog să arătați ce ați realizat până acum, ce ați pus pe drum de realizare și ce credeți că nu se poate realiza. Să se dea un ordin circular în acest sens și această lucrare să fie gata până la 1 noiembrie.

V. Iașinschi: Funcționarii care muncesc ore suplimentare trebuie plătiți. Până acum s-au plătit, acum vă rog să dispuneți dvs.

G-ral I. Antonescu: D-ta știi ce risipă a fost. Să nu se mai abuzeze. Ce se lucrează să se plătească. Trebuie însă să se lucreze în orele de serviciu. Dvs. trebuie să faceți control în această privință. Când eram ministru de Război, mă duceam, fără să anunț, în birouri și întrebam pe șefii de birou: ce ai lucrat d-ta săptămâna aceasta? Unii lucraseră, pe alții îi găseam că nu rezolvaseră nici două hârtii. În felul acesta aveam indicațiuni exacte cine este util și cine nu este util. Pelteaua aceasta cu ore suplimentare se întinsese prea mult. Dvs. aveți foarte multe birouri.

V. Iașinschi: Nu pot să fac nimic până nu vine legea de organizare a Ministerului, a cadrului disponibil.

G-ral I. Antonescu: Am dat ordin ca să faceți aceste propuneri de reorganizare a ministerelor.

V. Iașinschi: Sunt în curs de studiu.

G-ral I. Șteflea: Ați spus dvs. că după două luni de guvernare, care se împlinesc la 14 noiembrie, atunci să aveți rezultate.

G-ral I. Antonescu: Până la 1 noiembrie, ministerele trebuie să arate ce au putut să realizeze, pentru ca, după două luni de guvernare, să putem vedea ce s-a realizat și ce nu s-a putut realiza încă. Sunt multe comunicate și declarații de acestea, pe care lumea le pune la coș.

O. Vlădescu: Este vorba de două operațiuni: una pentru comunicate și a doua pentru ceea ce s-a hotărât în Consiliul de Miniștri.

G-ral I. Antonescu: Dar pentru toate vreau să mi se prezinte situația sub formă de tabele, pe departamente, încât la 20 noiembrie, când vom discuta activitatea a două luni de guvernare, să putem zice: iată ce am anunțat țării, ce am realizat, iată ce ne-am angajat să facem în domeniul muncii, școlii, ordinii publice etc., iată ce am realizat, iată ce nu se poate realiza imediat, iată ce se va realiza în curs de atâta timp.

Pentru aceasta trebuie să avem o statistică, o situație.

Am discutat, rândul trecut, chestiunea exproprierii imobilelor rurale evreiești.

Să se facă un ordin către Ministerul Agriculturii să ne arate, pe județe, ce sunt aceste proprietăți: ferme, vii, terenuri arabile etc.

Horia Sima: Acestea le cunoaște mai bine dl Corneliu Georgescu.

G-ral I. Antonescu: Să se ceară și dlui Corneliu Georgescu această situație. În același timp, să se dea și evaluarea acestor exproprieri, să se arate cam care ar fi valoarea lor aproximativă la prețurile de astăzi. Noi am hotărât atunci să colonizăm pe ele pe evacuați.

Horia Sima: Sunt sate evacuate din Ardeal, foarte multe, expulzate.

G-ral I. Antonescu: Le întoarcem înapoi. În tratativele pe care le vom

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

duce, pretindem întoarcerea lor. Dacă nu, atunci scot și eu sate ungurești peste graniță. D-ta mi-ai scos acești oameni contrar angajamentelor de la Viena, ori îi primești înapoi, pe terenurile lor, ori, dacă nu, scot și eu unguri din țară.

V. Iașinschi: În același fel să procedăm și cu intelectualii expulzați.

G-ral I. Antonescu: Tot ce s-a evacuat eu pretind să se înapoieze. Aceștia toți trebuie să se întoarcă la locurile lor; dacă nu acceptă să-i primească înapoi, atunci spun: pentru un farmacist român expulzat, îți trimit un farmacist ungur. Pentru un director de bancă român, îți trimit un director de bancă ungur.

Ungurii spun că au procedat astfel, fiindcă și noi am procedat la fel. Foarte bine, îi primesc înapoi pe acești unguri, cu condiția să fie originari din teritoriul Ardealului românesc.

Am datoria să-i țin aici pe ungurii originari din acest teritoriu, dar nu pot să-i țin pe cei care vor să rămână în Țara Românească, să se hrănească din pământul Țării Românești, fiindcă dincolo e mizerie.

Și atunci ce m-am gândit? Cu exproprierile acestea rurale evreiești, care, după socoteala mea, se ridică la aproximativ 14-15 miliarde lei și pe care să le scoatem la licitație și să le vindem, am putea să facem investiții în Agricultură, să cumpărăm mașini de la germani și să facem utilajul agricol necesar.

Horia Sima: Eu cred că, după ce lichidăm problema aceasta a coloniștilor, atunci, ce rămâne, să se scoată la licitație.

G-ral I. Antonescu: Coloniștii vor fi cazați pe vechile locuri. Nu era prevăzută în colonizarea noastră exproprierea imobilelor rurale evreiești. Sunt printre coloniștii aceștia oameni cu bani, care ar vrea să cumpere imobilele rurale. De ce să-i împiedicăm să nu cumpere? De exemplu, vor germanii să se evacueze din Bucovina. Eu spun coloniștilor: iată cutare proprietăți pe care germanii le evacuează și pe care puteți să le cumpărați.

Horia Sima: Mi-e teamă să nu le cumpere tot cei bogați.

G-ral I. Antonescu: Aici vom interveni noi.

Dacă putem să facem această operație, cu banii obținuți putem cumpăra utilajul agricol și, în felul acesta, vom face o operă grozavă. Sunt 14 miliarde lei.

Horia Sima: Nu este o sumă așa de mare, dle General.

G-ral I. Antonescu: În tot cazul, este o idee care trebuie urmărită.

O altă chestiune. Trebuie stabilite, pe ministere, în formă de tabele și grafice, datoriile flotante și consolidate pe care le are fiecare minister, pentru ca să căutăm un mijloc să consolidăm aceste datorii și să le amortizăm pe termen lung. Trebuie, noi, Statul Legionar, să pornim de la o situație curată, acum târâm încă după picioarele noastre niște ghiulele ale regimului trecut. Noi trebuie să lichidăm terenul.

Domnule secretar general, să dai un ordin circular pe ministere, prin care să se ceară ca toate ministerele să întocmească un plan de refacere pentru departamentul respectiv. Nu trebuie să se mai întâmple ca în trecut, când se începeau lucrări și apoi se părăseau. S-a început astfel linia ferată de la Buzău, care apoi a fost abandonată. De asemenea, linia ferată din Valea Jiului a fost construită pe jumătate și apoi abandonată. La fel s-a întâmplat cu construcțiile de școală.

Trebuie să vedem deci care este situația și fiecare minister să-și facă un

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

plan de construcții pe durată mai îndelungată, pe etape.

Domnule ministru al Educației Naționale, ai văzut d-ta directivele cu caracter economic pe care le-am dat. Trebuie, chiar din acest an, ca învățământul primar de la sate și chiar secundar să fie pus pe baze practice. Trebuie început chiar din anul acesta. Să nu pierdem timp. Ești de acord, dle Sima?

Horia Sima: Da.

G-ral I. Antonescu: Ce trebuie făcut? Tehnica este a viitorului și pe măsură ce timpul trece ea se dezvoltă din ce în ce. Avem fel de fel de motoare și de aparate scoase din uz, fel de fel de cadavre de acestea, cum sunt aparatele de radio, telefoanele, soneriile etc., care pot fi adunate pe lângă fiecare școală și organizată cu ele un fel de expoziție. Copilul vine și se uită la aceste lucruri vechi. Avioane, planoare. În privința aceasta, noi, legionarii, trebuie să începem o intensă activitate. Trebuie să formăm mecanici, șoferi și piloți.

Horia Sima: Să facem o școală de șoferi.

G-ral I. Antonescu: Să facem mai multe, nu una. Să facem șoferi și mecanici. Avem nevoie de șoferi și piloți de aviație. Pentru aceasta trebuie să începem, așa cum s-a început și în Germania, cu planoarele, și nu cu o singură școală. Nu o singură școală pentru șoferi, ci mai multe, pe regiuni, și să le grefăm pe școale de meserii, cărora, în felul acesta, le vom da viață.

Horia Sima: Ar trebui obligați elevii să nu poată absolvi școala până nu cunosc motorul.

Tr. Brălleanu: Se poate schimba și programa analitică, în care să se adauge, la științele fizico-chimice, și chestiunile acestea.

G-ral I. Antonescu: Să nu le lași pe seama profesorilor de fizică, pentru că aceștia sunt teoreticieni. Trebuie mecanici. Să aduci la fiecare școală câte un mecanic, care să dea explicații elevilor în orele libere.

Tr. Brăileanu: Să nu încărcăm bugetul.

G-ral I. Antonescu: Dacă încărcăm bugetul cu aceasta, nu este nici o pierdere. Dar aceștia nu sunt ca profesori. Luăm din mecanici, cărora le dăm un supliment de viață și care să fie, o jumătate de oră pe zi, între elevi pentru a le da explicațiile necesare. În felul acesta se deschide interesul elevilor pentru asemenea chestiuni.

Tr. Brălleanu: Elevii din școli să meargă în anumite ore la ateliere.

G-ral I. Antonescu: Nu, nu e bine. Sunt prea mulți. Să aibă mai bine un motor stricat în sala de gimnastică, să aibă un aparat de radio. Putem, de asemenea, să organizăm noi echipe care să meargă din liceu în liceu, din școală în școală și să explice. Să aduci în școală lucrurile vechi, pentru că, în felul acesta, se dezvoltă curiozitatea elevilor.

Și la sate sunt o mulțime de motoare scoase din uz, pe care, în loc să le ia țiganii, să le aduci la școala primară, la muzeu, ca să facă pe ele școală elevii. Trebuie dat școlii primare acest caracter practic, pentru ca elevii să nu mai apuce calea spre birocrație.

Suntem de acord asupra acestui lucru și cu Mișcarea Legionară trebuie început. Studiați această problemă și puneți-o în aplicare. Nu ne grăbim să înceapă mâine, poimâine, dar de la Crăciun să înceapă. Să înceapă în special în mediul rural, fiindcă de acolo trebuie să ne vină elementul acesta: șoferi,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mecanici etc.

Horia Sima: A fost desființată, de Armand Călinescu, Școala de aviație "Mircea Cantacuzino".

G-ral I. Antonescu: S-o refacem.

Al. Rioșanu: V-aș ruga să dispuneți să se deblocheze fondurile pentru cazarma de jandarmi.

G-ral I. Antonescu: Să se deblocheze.

Trebuie să lămurim ce este și cu Institutul de Cultură Româno-German de la Berlin, care am auzit că nu funcționează și care are un contract ridicol. Sunt obligați să publice pe an 20 de file și atâta tot.

Ministerul de Externe să-mi dea o listă a consulilor din străinătate, arătând situația fiecăruia, atribuțiile, activitatea și instrucțiunile ce au primit. Aceștia fac politică, în loc să facă comerț. Aceasta este experiența mea de când am fost în Corpul diplomatic.

Ați auzit, ieri, situația din Nordul Moldovei. Acolo este o problemă, întâi, de ordine, al doilea, este o problemă de liniște și, al treilea, este o problemă evreiască.

Vreau ca, în această regiune, care este periculoasă sub raportul ordinii, să se organizeze un sistem legionar de disciplină severă, dar să nu se facă imixtiuni în viața de Stat. Sunt prefecți tineri, fără experiență, și atunci îi avem și ca organe de Siguranță. Comerțul legionar trebuie să funcționeze acolo în Nordul Moldovei. Trebuie organizat, în timpul cel mai scurt posibil, trebuie să facem o concurență jidanilor. Sunt dispus să fac sacrificii mari în această chestiune, să dau fondul de la Stat, dar trebuie găsiți oameni cinstiți.

În al doilea rând, grefați acest comerț pe comerțul românesc existent. Nu creați ceva nou. Dar aceasta faceți-o cât se poate de repede, și eu voi deschide creditele necesare. De îndată ce mi se va spune: sunt gata în cutare județ să încep, adică am stabilit o statistică a comercianților români și am găsit oamenii cinstiți necesari, voi interveni cu ajutorul necesar din partea Statului.

Repet: trebuie să înceteze toate actele arbitrare. Să nu se mai întâmple ceea ce s-a întâmplat până acum.

Horia Sima: Toate descinderile s-au făcut împreună cu autoritățile.

G-ral I. Antonescu: S-au luat automobile. S-au dus la Istrate Micescu și i-au ridicat puștile de vânătoare.

Horia Sima: Poliția a fost acolo.

G-ral I. Antonescu: Dar nu trebuia s-o facă; este un act arbitrar.

S-au dus cu revolverele la niște ofițeri, iar pe un colonel l-au ținut două zile în Gara de Nord, după care i-au dat drumul, spunându-i că s-au înșelat asupra persoanei.

Horia Sima: Să știți că numai 20% din ceea ce se spune este adevărat.

G-ral I. Antonescu: Știu, dar mă enervează. Trebuie să găsim o soluție ca să putem să disciplinăm această situație. Nu se poate să compromitem regimul din cauza unor anumite elemente. Nu admit nici un caz de acesta. Am cercetat chestiunea de la Predeal. Am chemat pe generalul de acolo, un inginer Scărlătescu și un căpitan. Mi s-a spus: "Am luptat cu ei".

- "Nu se poate!"

- "Nu, că avem mandat de la Primul procuror". S-au dus acolo și au intrat

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

peste femeie în baie, s-au dus la doi ofițeri, cu revolverele în mână.

Horia Sima: Vinovații vor fi pedepsiți.

G-ral I. Antonescu: Trec la chestiunea aprovizionării regiunilor lipsite de hrană. Este o chestiune care privește Ministerul de Interne. Deci, dvs. să țineți de scurt pe dl ministru Dragomir.

Mie nu-mi trebuie două, trei vagoane, mie îmi trebuie să se asigure hrana pe câte o lună. Să se facă, din vreme, depozitele și să mi se comunice exact situația. Nu cu scheme, cum mi le-a arătat Dragomir. Mi-a arătat o schemă. Știe că îmi plac graficele și atunci mi-a pus în față un grafic și crede că mă păcălește.

Sunt unii oameni, cum a fost prefectul acela din Ardeal, care nu cunoștea situația. Am luat-o drept că s-a emoționat.

Horia Sima: Este cel mai bun prefect.

G-ral I. Antonescu: Nu am tras nici o concluzie. Dar trebuie ajutați. Cine nu este bun, îl schimbăm, îl punem în altă parte și punem în loc altul bun. Meritul nostru este să scoatem pionii la timp. Să nu lăsăm să facă ravagii. Trebuie povățuiți. Dvs. trebuie să vă mișcați foarte des, pretutindeni. Ţi-am spus d-tale, dle Rioșanu, să pleci la Iași și n-ai plecat. Vreau să vezi ce este acolo, la fața locului, să asculți și pe jidani. Ai acolo de cercetat chestiunea cu prefectul de Iași și alta cu dl Modolea. Să duci un inspector administrativ de la Bacău la Iași și pe altul de la Iași la Bacău este vădită intenția de a încurca lucrurile. Noi suntem chemați să satisfacem interesele Statului, dar în cadrul intereselor Statului, dacă putem să satisfacem interesele individului, s-o facem. Trebuie să tratăm pe toți cu omenie. Trebuie să mă gândesc dacă pot să satisfac și interesele omului și ale Statului, s-o fac. Sunt, desigur, unele cazuri când lucrul acesta nu se poate și când trebuie să respectăm interesele Statului. Într-un asemenea caz nu avem ce să facem și trebuie să lăsăm la o parte interesele individului, dar atunci când e posibil să împăcăm și interesele Statului și pe cele ale individului, s-o facem.

Atentatele la libertatea individuală și violările de domiciliu trebuie să înceteze imediat. Cei mai mari tâlhari nu pot fi judecați și nu se poate lua împotriva lor nici o măsură decât numai de Justiție. Acestea sunt principiile mele și din această cauză mi s-a luat și comanda de la Chișinău, în urma raportului pe care l-am făcut. Și acum să fac eu lucrul acesta? Pentru că faptul că se face de altul la periferie, nu înseamnă că îl face el, ci g-ralul Antonescu.

O altă chestiune este cea a Cenzurii Presei. Vreau să desființez actuala Cenzură și să introduc un alt sistem, și anume să las responsabilitate ziarelor, cărora să li se dea numai directive.

Horia Sima: Așa cum se face în Germania. Ziarele primesc directive, pe care sunt obligate să le respecte, pe propria lor răspundere.

G-ral I. Ștefleа: Domnule General, rog să admiteți ca toate elementele legionare din Armată, care au participat la acțiunea din 3 septembrie, să nu mai fie urmărite și date în judecată. Sunt dosare deschise în această privință.

G-ral I. Antonescu: Să se închidă toate dosarele.

În privința concentrării Armatei și demobilizării, trebuie să-mi prezentați un tabel pe regiuni, de toate elementele care sunt în acele regiuni, pentru că sunt oameni care stau încă concentrați, cum sunt, de pildă, învățătorii, pe care

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

putem să-i trimitem la şcoală.

V. Iaşinschi: Sunt mulţi învăţători cărora le convine să fie concentraţi.

G-ral I. Antonescu: De ce?

V. Iaşinschi: Iau o leafă mai mare.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este o chestiune subiectivă. Trebuie însă să-i trimitem acolo unde le este locul.

Toate unităţile de pază a drumurilor, te rog să mi le desfiinţezi. Sunt în Jandarmerie o pletoră de oameni care stau degeaba.

G-ral I. Ştefleа: Să desfiinţez cele două batalioane?

G-ral I. Antonescu: Da, să le desfiinţezi.

G-ral I. Ştefleа: Batalioanele acestea au trei mii de jandarmi. Cu cine îi înlocuim?

G-ral I. Antonescu: Ţine-le, dar organizează următorul control: întâi, hrana să fie supravegheată; al doilea, să se aibă grijă ca oamenii să nu fie epuizaţi; al treilea, gheretele să fie omeneşti; al patrulea, să li se pregătească materialul necesar de proteguire contra frigului - şoşoni, lucruri de lână etc.; al cincilea, să li se asigure concedii, să nu fie chemaţi decât pentru o lună, după care să li se dea drumul şi să fie chemaţi alţii. Trebuie lucru organizat. Şi trebuie organizat un control permanent, stabilindu-se precis cine e responsabil de controlul fiecărei unităţi.

Am obiceiul să mă opresc, în drumurile mele, şi să fac inspecţie. Am văzut, pe linia ferată Bucureşti-Braşov, soldaţi care lucrează cu mantalele pe ei. În felul acesta nu fac treabă bună şi strică şi echipamentul. Am spus ca unităţile acestea, regimentele de C.F.R., să se desconcentreze, iar oamenii să fie înlocuiţi cu lucrători, pe care să-i plătească Căile Ferate, cu 50 lei pe zi. Chestiunea a rămas încă nerezolvată, deşi am spus lucrul acesta de câteva săptămâni.

De asemenea, trebuie dat drumul şi altora: avocaţi, ingineri, mecanici etc.

Al. Rioşanu: Ar trebui o anchetă la posturile de grăniceri din Nordul Moldovei.

G-ral I. Antonescu: Ordonă şi fă-o. D-ta, cu Siguranţa, o faci. Siguranţa trebuie să mă anunţe, ca eu să am motiv de anchetă.

O nemulţumire constatată de Ministerul Agriculturii în judeţul Covurlui, care trebuie să fie generală. Mi s-a propus şi o soluţie, pe care n-o găsesc însă practică. Iată despre ce este vorba. Trupele care stau cantonate în sate, cu aprovizionarea pentru popota ofiţerilor şi hrana trupei, au ajuns să sărăcească regiunea. Din această cauză, locuitorii cer preţuri mari, de unde rezultă neînţelegeri între ei şi Armată.

Dl Mareş mi-a propus să punem legionari să facă cumpărăturile pentru Armată. Este însă o soluţie pe care n-o putem admite, pentru că aceasta ar însemna instituirea unui control al legionarilor asupra Armatei.

Trebuie căutată o altă soluţie. Trebuie organizată aprovizionarea acestor trupe, care se află în regiunile sărăcite, din locuri mai îndepărtate. Trebuie organizat un sistem de cooperative. Un comandant de regiment vrednic poate uşor face lucrul acesta.

Domnule Rioşanu, sunt informat că printre comisarii guvernului pe lângă întreprinderi, figurează, la Petroşani, un oarecare Socolescu, care este, de fapt,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

funcționar al societății încă din anul 1912. Vezi dar ce bine reprezintă el interesele guvernului. Te rog să faci o cercetare și să vezi care este realitatea. Mi se propune, în același timp, să numesc pe un domn Bălteanu.

Același lucru te rog să-l faci și cu ceilalți comisari și să vezi dacă nu cumva aceștia sunt oamenii celor pe care îi supraveghem.

Acestea sunt chestiunile pe care aveam să le aduc în discuția Consiliului de Miniștri.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.169 (fost 167)/1940, f.212-250.

13. 1940 octombrie 16. *Se discută despre: aprovizionarea Capitalei (specula, prețurile alimentelor etc.); informațiile primite din străinătate și rolul consulatelor; problema contencioaselor; situația societăților petroliere cu capital englez.*

ȘEDINȚA CONSILIULUI DE MINIȘTRI

din 16 octombrie 1940

Ședința se deschide la ora 11,20.

<Participă: g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului; I. Gh. Vântu, primarul Capitalei; lt.-col. N. Dragomir, ministrul Coordonării; Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; V. Dimitriuc, subsecretar de Stat pentru Petrol și Exploatări Miniere din Ministerul Economiei Naționale; M. Antonescu, ministrul Justiției; g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; M. Sturdza, ministrul Afacerilor Străine>.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, sunt foarte alarmat de chestia economică, de scumpetea care crește. Este evident că este o speculă. Noi, până acum, n-am făcut decât vorbărie și specula merge înainte. Gazetele scriu. Cât o să mergem cu aceasta?

I. Gh. Vântu: Am adus, în decurs de o săptămână, zece vagoane de cartofi și am angajat încă 100 vagoane de cartofi.

G-ral I. Antonescu: Ce reprezintă aceasta pentru populație?

I. Gh. Vântu: În Capitală se consumă 600 vagoane pe an.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică 50 de vagoane pe lună. Înseamnă că ai pentru două luni.

I. Gh. Vântu: N-au sosit încă, dar or să vină. Vom aduce cantități suficiente.

G-ral I. Antonescu: Dacă ați adus de o săptămână, pentru ce prețul cartofului crește pe piață?

I. Gh. Vântu: Prețul cartofului obișnuit este de 5 lei. Cartoful superior este mai scump.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: De ce nu scrii aceasta clar în comunicat?

I. Gh. Vântu: Numai ceapa este prea scumpă, pentru că nu s-a făcut anul acesta.

G-ral I. Antonescu: Poate s-a făcut în altă parte.

I. Gh. Vântu: Am căutat în toată țara.

G-ral I. Antonescu: Poate putem importa din Turcia. Rog pe dl Dragomir să se ocupe de aceasta. Au mai fost ani fără ceapă și s-a adus din Turcia, din Siria și Palestina. Dar trebuie adusă din vreme.

I. Gh. Vântu: Fasolea este 22 lei kg.

G-ral I. Antonescu: Poate e speculată de evrei.

I. Gh. Vântu: Chiar țăranii o vând foarte scump în jurul Capitalei.

G-ral I. Antonescu: Când eram la Bistrița, se vindea cu un leu, iar în Capitală cu 5 lei. Și doar Bistrița nu e pe alt continent. Dvs. trebuie să aduceți fasolea din alte părți, nu din jurul Capitalei. V-am mai spus că, astă-vară, nevastă-mea lua oul de la Bistrița cu un leu, când în Capitală se vindea cu 4 și 5 lei.

I. Gh. Vântu: Sunt societăți care le colectează.

G-ral I. Antonescu: Îi lăsăm să speculeze mai departe?

Lt.-col. N. Dragomir: Mai întâi este hotărât că aspectul scumpetei este prezentat în Presă mult mai rău de cum există în realitate. Sunt anumite mărfuri de mare consum care, natural, trebuie să mai aibă și o curbă ascendentă, cum este zarzavatul.

G-ral I. Antonescu: Nu vorbim de zarzavat. Să ne ocupăm de articolele de mare consum.

Lt.-col. N. Dragomir: Vom lua măsuri ca să aducem articolele care lipsesc de pe piață. Am chemat Institutul Central al Cooperației și am dat ordin să se achiziționeze 500 de vagoane de cartofi. Pentru Capitală avem 40 de vagoane, care nu sunt trecute în consumație și constituie o rezervă pentru mai târziu. Dacă măresc stocul de aprovizionare, îi dăm drumul în consumație.

Am spus cooperativelor din București să organizeze o desfacere populară pentru fasole, cartofi, sare, care nu se cumpără în magazine, ca și soda, care este în cantitate suficientă, dar care nu se găsește în magazine, fiindcă la aceste articole nu se câștigă și de aceea magazinele nu le desfac. Pentru ceapă va fi mai greu, afară dacă reușim s-o aducem din Turcia.

G-ral I. Antonescu: Dar fasole și cartofi sunt, s-au făcut în cantități mari, așa că nu este motiv de scumpire.

Lt.-col. N. Dragomir: Până acum, Primăria s-a aprovizionat de unde putea. Am vorbit cu Dl Vântu să intre sub directiva generală a ministerului meu.

G-ral I. Antonescu: Să nu dați numai Primăriei Capitalei, să dați Armatei pentru cooperative, să dați și altor instituții ale funcționarilor, să le dați și lor.

Fasolea știu că este strânsă de jidani. Trebuie s-o găsim acolo unde este depozitată și s-o luăm la prețul de 16 lei, cum au cumpărat-o. Să luați tot ce acaparează jidanii. Mi s-a spus că Armata nu se poate aproviziona cu orz și ovăz.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu pot fixa prețul. Berlinul mă așteaptă pe mine,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

și eu pe ei.

G-ral I. Antonescu: Nu admit urcarea mărcii. Mă duc de la conducere, dar nu admit. Am citit istoricul mărcii și nu pot să admit o urcare, fiindcă atunci nu mai putem domina viața economică a Statului Român. Nu este rea-voință din partea mea, dar n-o admit.

Lt.-col. N. Dragomir: Dacă avem prețul fixat la orz și ovăz, procedăm la rechiziții.

G-ral I. Antonescu: Dar între timp să nu dispară.

Lt.-col. N. Dragomir: Germania, în mod oficial, împiedică să urcăm prețul, dar, în realitate, ei plătesc prețul real.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, spuneți că aveți 40 de vagoane de fasole. Sunt de părere să le lansați pe piață, ca să se dea la lumea săracă pe prețul de cost.

Horia Sima: Dar numai în cantități mici.

G-ral I. Antonescu: Și numai la lumea săracă, nu la jidani, care vor veni să cumpere câte 10 kg unul, câte 10 kg altul. Trebuie s-o facem brusc, pentru ca jidanii să nu aibă timp să se organizeze. Ceea ce i-a durut mai mult este că nu le-am dat timp să ne contracareze.

Lt.-col. N. Dragomir: Fasolea a costat 16 lei, astfel că va reveni pe piață la 18 lei.

G-ral I. Antonescu: Să nu lăsați ca lumea să intre în panică. Psihologia mulțimii este cunoscută: se repede să cumpere - cum este cazul și cu acțiunile - când se ridică, nu când scad. Este o stupidă psihologie a mulțumii. Lumea cumpără atunci când prețul este urcat. De aceea s-au ruinat capitalurile românești, pentru că vând când prețul este scăzut și cumpără când este scump. Așa se petrece și la alimente. Lumea face depozit și de aceasta profită speculanții. Deci, dați acum fasolea aceasta la dispoziția dlui primar ca s-o împartă, numai să aveți grijă să nu intre în mâna jidanilor, în pachete mici. Anunțați că sosesc, peste o săptămână, 500 de vagoane. Spuneți aceasta în comunicat, pentru ca lumea să nu se grăbească să cumpere.

Mi-ați spus că varza se strică, fiindcă nu se culege. Foarte bine, dar de ce nu o ridicați? Dacă sunteți siguri că veți aduce fasolea, spuneți aceasta, anunțați opinia publică, spuneți că, în timp de două săptămâni, veți da la Primărie cartofi.

I. Gh. Vântu: Am și vândut.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să anunțați aceasta și la Radio. Unii citesc ziarele, alții nu le citesc, decât la o săptămână, poate, cum sunt lucrătorii, muncitorii. Publicați câte pâini dați cu prețul scăzut. Comunicatul dvs. vi s-a publicat cu litere mici.

Trecem acum la grăsimi. Fără grăsimi nu se poate găti. Ce facem?

Lt.-col. N. Dragomir: Ulei am distribuit, căci avem.

G-ral I. Antonescu: Cu ce preț l-ați dat dvs. și cu ce preț se vinde pe piață?

Lt.-col. N. Dragomir: Dacă admiteți, vom face distribuția prin depozite.

G-ral I. Antonescu: Mi-e indiferent. Eu vă cer să nu vă lăsați ca speculanții să ridice prețurile și să facă propagandă. Să nu ne lăsăm jucați de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

evrei. Eu nu vorbesc numai de Capitală. Dar mai sunt aceste probleme și la Galați, la Timișoara, la Brașov, poate.

Lt.-col. N. Dragomir: Ne-au venit din provincie cereri care se reduc aproape la nimic.

V. Dimitriuc: Trebuie o raționalizare prin cartele, la anumite produse.

G-ral I. Antonescu: Ce faceți cu grăsimile?

Lt.-col. N. Dragomir: Vom face depozite de acestea.

G-ral I. Antonescu: Să le faceți din vreme, ca și în chestia ouălor. În ce privește laptele, am vorbit cu dl Mareș să-i dăm credite ca să deschidă lăptăria din București pe o scară mult mai vastă. Să activați această chestiune.

Am dat dlui Mareș o sută de milioane pentru frigorifere de pește, ca să nu se mai arunce în Dunăre peștele prins, ca până acum. Acești oameni au guvernat Țara și aveau fonduri la Domenii. Eu am spus: fac frigorifere.

I. Gh. Vântu: Dacă avem cantități mari în țară, nu este nici un pericol pentru la iarnă, însă ne pleacă foarte mult.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu aceasta, am prezentat dlui Dimitriuc date de ceea ce mai putem da în Germania.

G-ral I. Antonescu: La anumite scoateri din țară trebuie să opunem un veto.

Lt.-col. N. Dragomir: Mai este chestiunea pachetelor cu alimente trimise de trupele germane, pachete care pot secătui piața.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să aranjăm cu ei această chestiune. O pun de la început chestia. Nu pot merge la criza socială. O aranjăm de pe acum chestiunea. Din momentul acesta chiar am oprit această trimitere de pachete cu alimente. Nu trebuie publicat acest lucru, dar oprim trimiterea pachetelor și o discutăm cu germanii, ca să le spunem de ce, fiindcă altfel nu se mai poate. După ce vom vedea că ne ajunge nouă, atunci mai putem da. Dar acum să nu vină germanii să adune fasolea și cartofii. Suntem strânși de toată lumea. La fiecare pas mă mușcă câini, și în politica internă și în cea externă.

Lt.-col. N. Dragomir: Înainte de a trece la raționalizarea prin cartele, poate ar fi bine să facem ceea ce am făcut cu spirtul: debitantul trebuie să prezinte o listă cu numele celui căruia i-a dat. Știu că e greoi sistemul, dar imediat a apărut pe piață spirtul care s-a dat de C.A.M.

V. Dimitriuc: Aceasta s-ar putea numi la angrosiști. La ei nu este greu.

G-ral I. Antonescu: Faceți aceasta la untură, la tot ce este primă necesitate. Unt nu mănâncă populația săracă, dar untură da. Nu moare cineva dacă mănâncă grăsime de porc, în loc de grăsime de vacă.

Lt.-col. N. Dragomir: Regimul pâinii s-a îmbunătățit.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să dați câteva exemple. Văd că ați trimis în judecată brutari, dar cu aceasta nu ați făcut nimic, ca în toate regimurile trecute. Să fie sancționați cu câteva zile de închisoare, altfel râd în pumni. Sancțiuni trebuiesc. Pedeapsa trebuie să vie imediat. Omul trebuie imediat închis și să i se confiște averea.

Horia Sima: Trebuie o procedură simplă și rapidă.

G-ral I. Antonescu: Astăzi să mi se prezinte un proiect de către dl Antonescu.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

M. Antonescu: Am dat termenul numai de 10 zile. Trebuie să treacă două zile pentru citații. Poate ar trebui o instanță specială.

G-ral I. Antonescu: Afară de aceasta, când s-a constatat contravenția, să fie dat judecății, ca să nu mai fie procedură cu citații.

M. Antonescu: Se dă loc la contestații. Se plătesc agenți care fac procedura și o anulează. Ar fi mai bine o instanță specială la toate secțiile Tribunalului din București.

G-ral I. Antonescu: Au să scape pe chestii de procedură. Sunt atâtea mijloace de a evita ca să primești o citație.

M. Antonescu: Dar vine cineva și denunță. Constatarea nu se poate face pe loc. Nu este flagrant delict.

G-ral I. Antonescu: V-am spus exemplul la care am asistat în Anglia. Am fost dus la judecător fără citație, ca să spun dacă am văzut. N-au fost decât câteva ore în ziua aceea de la săvârșirea infracțiunii până la condamnare. De ce la noi nu se poate aceasta? Eu nu admit acest lucru.

M. Antonescu: O să organizăm o procedură asemănătoare și o să vedem rezultatele.

G-ral I. Antonescu: O ridicăm când vedem că oamenii s-au pus pe treabă. Lipsește sancțiunea. Românul știe de frică. Pe lângă aceasta, sancțiunea contra ovreilor s-o puneți de patru ori mai mare.

V. Dimitriuc: În comerțul alimentar este ușor, căci 90% din comercianți sunt români. Putem pune aceasta în proiect, dar e cam platonic.

G-ral I. Antonescu: Nu. Angrosiștii sunt evrei. Pentru ei trebuie să puneți aceasta. Au cumpărat fasolea cu 15 lei și o vând la detailiști cu 30 lei. Este o specula barbară a angrosiștilor. Această chestiune nu se pune numai pentru București. Dar, dle Vântu, nu sunt mulțumit. Dacă aș avea timp să fiu primar numai o lună, v-aș arăta ce pot.

Eu nu vorbesc de lucrurile de lux, pentru articolele care privesc populația săracă: grăsimea, fasolea, pâinea, mălaiul, sarea, lemnele de bucătărie, ceapa.

I. Gh. Vântu: Regimul pâinii merge bine acum. Lemne se aduc regulat și se vând în depozite mici la populația săracă. Aducem în fiecare zi cu Calea Ferată și cu camioanele.

G-ral I. Antonescu: De ce nu arătați atunci că la 13 septembrie se vindea vagonul de lemne cu 20.000 și astăzi se vinde cu 13.000 lei vagonul. În propaganda Presei nu văd nimic. Răspundeți. Dacă dormiți, nu se face treabă.

Am aici niște conversații telefonice foarte importante. De când am dat ordin în această privință și, totuși, până acum n-a ajuns la execuție. Aceste conversații sunt aici din 14 octombrie și astăzi suntem în 16 octombrie. Dacă pleacă astăzi este prea târziu.

Iată aici sunt niște conversații ale englezilor, din care deducem că miercuri sau joi vor să bombardeze. Vă rog să luați lucrurile foarte în serios. Sunt conversații din care se poate deduce mult. Să le dați imediat miniștrilor. Eu deduc mult din aceste conversații.

Mai există o alta a Legației Ungare, în ce privește ofițerul ungur care s-a sinucis. Se spune că doctorul ungur de la Budapesta refuză. Las-că nu suntem la tutela ungurească, ca să dăm ocaziunea ungurilor să râdă de noi. Nu ne

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

trebuie un medic ungur, ci un medic cetățean român, poate și de origine ungară. Aceasta se spune în conversație, că Budapesta să trimită un medic de acolo sau din secuime. Mai mult simț bun românesc au cei de la Legația Unguréscă, când nu trebuie nici medic de la Budapesta, nici de la secui, ci să lase pe români să se încurce. Poate soluția ar fi un medic german din Brașov. Dar cine a imaginat această prostie? Statul Român este la discreția unui capsoman de la Comandament? Am văzut aceasta din conversațiile telefonice. De aceea spun că aceste conversații din ziua de 14 trebuiau să fie trimise peste 5 minute.

Este o conversație interesantă, care privește Legația engleză. Ar trebui să oprim vaporul care pleacă miercuri, căci, spune Legația Britanică, "grăbiți plecarea". Legația știe ce știe. Trebuie urmărită chestiunea. Am cerut explicații și Poliției dvs. și mi s-a răspuns - știți dvs. - "adică... adică". Este vorba ce măsuri luați contra acestora. Iată, de la mine au și plecat aceste conversații, trebuie să aveți funcționari deștepți, care să facă deosebire între ce este vulgar și ceea ce poate interesa Statul. Eu primesc din aceste rapoarte de la mai mulți. Trebuie să le văd, dar pierd timpul. Faceți și dvs. ordine în această privință, a conversațiilor telefonice și a rapoartelor secrete. Dvs., dle Dragomir, vă vin acestea în ceea ce privește chestiunile economice? Iată aici nota aceasta secretă care vă interesează într-un grad înalt.

Lt.-col. N. Dragomir: N-am primit.

G-ral C. Petrovicescu: Aceste buletine le citesc și comunicările la miniștri le fac personal, deci și Ministerului Economiei Naționale, afară dacă se spune că a fost comunicată acestuia.

G-ral I. Antonescu: Este vorba de ce sistem putem face de aici înainte?

La Președinție să se organizeze un serviciu care să facă rezumatul acestor rapoarte și conversații telefonice, atât pe plan intern cât și pe plan extern, ca să ni se spună ceea ce este esențial în ele. Dar trebuie cineva care să priceapă aceste lucruri. Eu văd multe lucruri, pe care alții nu le văd. Eu trebuie să văd esențialul. A trebuit să citesc tot dosarul, cu 100 file, ca să găsesc aceste două informații, care privesc siguranța Statului și prestigiul Statului. Să se facă acest serviciu, care culege aceste informații și să le împartă pe categorii, atât pe plan politic, economic intern, cât și extern. Partea economică s-o trimită imediat dlui Dragomir, partea socială dlui g-ral Petrovicescu și așa mai departe.

G-ral C. Petrovicescu: Pe plan economic mă interesează și pe mine.

G-ral I. Antonescu: Dar să nu se înmormânteze la dvs.

G-ral C. Petrovicescu: Dl Dragomir știe că, în fiecare zi, îi comunic partea economică.

G-ral I. Antonescu: Tot din aceste rapoarte secrete știu că tăierile rituale continuă clandestin. Ni se spune de la Serviciul Secret că ele se fac la domiciliul hahamilor și în abatoare special organizate. Noi plătim pentru aceste informații, nu ca să fie înmormântate în dosare.

Iată aici se spune cum se desfășoară propaganda comunistă. Eu nu văd aici un comunist arestat.

G-ral C. Petrovicescu: Vedeți, la începutul buletinelor este o sinteză.

G-ral I. Antonescu: Mie îmi trebuie să văd ce măsuri s-au mai luat. Mă interesează în mod practic ce s-a realizat.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Petrovicescu: Ministerul care a primit informația răspunde.

G-ral I. Antonescu: Iată, dacă nu citeam în aceste rapoarte chestia tăierilor rituale, nici dl Dragomir, nici primarul, nici Ministerul de Interne nu știau nimic și jidanii continuă să taie. Eu vreau măsuri de execuție pe baza acestor informații.

G-ral C. Petrovicescu: Sunt în buletine și condamnări.

G-ral I. Antonescu: Dați și prin Presă un comunicat pentru propagandă pe tema scumpetei, este și o sabotare.

Dvs. să faceți, dle Dragomir, un grafic cu prețurile din țările vecine, căci am văzut o scrisoare de la un ungur, care a plecat de la noi în Ungaria și scrie la ai săi "nici aici nu sunt cârnați pe gard". Trebuie publicată aceasta, dle Constant, ca să se vadă ce scrie un ungur. Sunt multe piese aici care sunt necesare. Să faceți un grafic, din nou în două săptămâni, pe care să-l publicați, ca să se vadă că procesul de scumpete nu este numai românesc. Trebuie să arătați că sunt consecințe ale măsurilor anterioare. N-au prevăzut muncile agricole, nu le-au raționalizat la timp. Dvs., dle Dragomir, mi-ați arătat foarte bine la început toate acestea, dar nu apare nimic în publicitate. De ce nu le arătați opiniei publice? Totodată, rog să se stabilească, pe ministere, datoriile flotante cum și cele consolidate.

Domnule Constant, ia în studiu, imediat, chestiunea Institutului Româno-German din Berlin, ca să știm din cine se compune Institutul, ce contract are cu Statul și ce obligații are acesta, căci totdeauna Statul nu-și ia garanții și pe urmă paguba o plătește el. Probabil este cineva care intenționat face contractele astfel. Să-mi faceți propuneri pentru acest Institut, căci este un Institut de propagandă.

Domnule Sturdza, să-mi prezentați un dosar cu un grafic și un studiu foarte pe scurt cu privire la consulatele noastre din străinătate. Acestea plutesc în aer fără instrucțiuni, decât numai cele de la zi la zi. Din 15 în 15 zile legațiile și consulatele să primească orientări, ca să știe ce se petrece în țară și ce gândim noi. Germanii, englezii, toți fac totdeauna aceste orientări. Să-mi arătați orientările pe care trebuie să le primească. Dvs. știți că în multe probleme ați plutit în necunoscut.

M. Sturdza: Cu legațiile și consulatele cu care avem curieri, o putem face.

G-ral I. Antonescu: Mă interesează legațiile mari, în special cele ale Axei. Văd în telegramele miniștrilor că nu sunt informați.

M. Sturdza: Avem buletine foarte bine făcute, pe care le trimitem unde putem să le trimitem.

G-ral I. Antonescu: Ne trebuie informatori și interni, nu numai externi.

Mi s-a cerut să dau anume avantaje unor industrii. Am spus să nu li se dea, până nu le văd și eu.

Horia Sima: Eu le-am semnat ieri, fiindcă le-ați semnat și dvs.

G-ral I. Antonescu: Am semnat pe acestea patru și pe urmă le-am reținut, iar pe celelalte nu le-am semnat. Voi întreba și pe dl Leon.

Pentru Presă, în chestia trupelor germane, trebuiesc scoase în evidență părțile din discursul meu, că ele sunt chemate pentru instruirea trupelor noastre, că apoi pleacă și materialul ne rămâne nouă și că astfel ne legăm mai strâns de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Axă, că aceste lucruri să intre în capul cucoanelor din protipendada grecească, bizantină. Când au venit trupele negre, nu era ocupație și grecoteii aceștia din București nu spuneau atunci aceste lucruri despre negri. Trebuie o propagandă în toate părțile, să spuneți câte vieți am pierdut, când negrii aceștia au adus febra spaniolă, încât era să moară și Regina țării, ca să nu mai spunem că acum suntem ocupați de nemți, pentru că d-lor nu mai pot face afaceri.

Trebuiesc tratate în Presă și la Radio multe probleme, cum este și chestia speculei, ca să arătați adevărul cu propaganda care s-a făcut de cercurile evreiești pentru comuniști.

Dvs., dle ministru al Justiției, să luați chestia contencioaselor ministerelor. Fiecare minister are un număr de avocați, care nu sunt puși decât ca, în diferendele dintre minister și particulari, să dea avize defavorabile Statului. Știu aceasta de când am fost ministru și șef al Marelui Stat Major. Spun că un contract este oneros, dar că nu se poate face nimic, căci Statul pierde procesul. Au intrat în aceste contencioase nepregătite, pe bază de nepotism, pentru că nu pot face singuri avocatură. Soluția mea este desființarea contencioaselor ministerelor și să se facă un singur Contencios pentru tot Statul, la Ministerul Justiției, cu o responsabilitate foarte mare. Dintr-o mie de avocați buni, cărora să li se dea atât la sută la fiecare afacere. Eu dau numai o idee. În tot cazul, aceste contencioase de la ministere constituie o plagă, de pe urma căreia Statul pierde. Am avut nevoie de foi de cort și am adus foi de cort românești, cu 1.500 lei, și am adus și din Cehoslovacia, Anglia și Italia. Și am pus apă în ele, lăsându-le așa o noapte. Am găsit a doua zi la cele românești toată apa cursă pe scânduri. Am raportat aceasta Regelui și i-am spus că fac experiența la Palat. Și totuși o foaie de cort englezească costă 500 lei, iar cea românească 1.500. Când am dat contencioaselor chestiunea aceasta, mi-au spus că contractul este de vină. Am pus în stare de judecată pe intendenții care au făcut aceasta, dar văd că nu s-a făcut nimic. O s-o fac tot eu. Deci, contencioasele acestea trebuie să fie puse la locul lor.

Dvs., dle comandor Jienescu, să dispuneți să se facă autopsia pentru ofițerul ungur. Lasă că puteam să-l împușcăm, căci n-avea ce căuta pe teritoriul nostru. N-aveți să dați avioanele, nici pe ungurii care sunt închiși, dar să fie tratați bine.

Deschideți ochii asupra conversației engleze. Alarmați și artileria antiaeriană și pregătiți semnalele pentru populație, dându-li-se instrucții să nu caște gura. Să nu lăsați să plece vaporul de la Constanța. Să-l țineți acolo. Îi ținem pe vapor pe englezi până vor da garanții, căci am să cer Legației să ne dea garanții că nu au intenția să ne bombardeze.

Aș vrea să văd strânse date pentru Comisia mixtă. Le puneți, dle Sturdza, hărțile acestea, pe care vi le-am arătat, sub nas. Profitați de ocazie și arătați ce au spus ungurii că s-a făcut la noi. Să aveți toate actele de la autoritățile respective, ca să puteți răspunde, cum este în cazul cu ungurii de la Malaxa, care vorbesc ungurește și totuși noi i-am lăsat.

Mai am câteva chestiuni cu dl Dimitriuc.

În ce privește cursul mărcii, nu admit urcarea. Să găsim o altă soluție. Ridicarea cursului mărcii înseamnă darea peste cap a economiei românești.

În ce privește plecarea d-sale la Berlin, m-am gândit să-i dau ca însoțitor

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pe un mare economist și germanofil, bine privit totdeauna la Berlin, pe dl Garoflid, mai ales că cunoaște atât de bine problema agricolă și financiară și are un deosebit prestigiu la Berlin. Am făcut sondaje să văd dacă acceptă. Cred că ar putea să meargă. Dnii Dimitriuc și Garoflid să vie să le dau, pentru fiecare chestie, indicațiuni, ca să nu am surprize.

V. Dimitriuc: La Societatea "Româno-Americană" este un aparat pentru explorări, care este unic în țară și a cărui mânuire nu o cunosc decât doi oameni. Sunt de părere să fie pus sub supraveghere, căci se gândesc la o eventuală plecare.

G-ral I. Antonescu: Vi-l strică. Soluția v-o spun eu între patru ochi.

V. Dimitriuc: La "Astra Română" s-a schimbat conducerea. Pentru ziua de 24, dl Mironescu a convocat Consiliul. Acționarii sunt olandezi. Grupul olandez a cerut ca Conducătorul să fie un olandez.

G-ral I. Antonescu: Și cum se va aranja?

V. Dimitriuc: Dl Mironescu a convocat consiliul și-l va pune în fața situației.

G-ral I. Antonescu: Ce măsuri a luat dl ministru al Justiției, ca să ne punem la adăpost ca acțiunile acestea să nu treacă în alte mâini?

Horia Sima: Trebuie sechestrate.

G-ral I. Antonescu: Avem peste graniță 6 miliarde și dăm de bucluc.

M. Antonescu: Creanța Statului se exercită împotriva oricui deține acțiunile.

V. Dimitriuc: Acțiunile "Astrei" le dețin englezii și olandezii și acestea sunt la Londra, nu în țară. La noi nu sunt decât acțiunile românilor. Participarea olandeză și engleză este la Londra.

G-ral I. Antonescu: Atunci, blocarea n-ar avea rost. Ne facem bucluc degeaba, dacă acțiunile nu sunt aici.

Lt.-col. Dragomir: Germanii se consideră deținătorii de drept ai acestei societăți, arătând că olandezii sunt de acord cu ei pe această chestie, chiar dacă n-ar câștiga războiul.

G-ral I. Antonescu: Atunci, eu nu pot face gestul de a mă pune rău și cu Germania și cu englezii și cu italienii și cu toată lumea.

M. Antonescu: În chiar seara când mi s-a trimis dosarul, am chemat pe dl procuror și, a doua zi, a început instrucția. În maximum două zile se deschide acțiunea.

Horia Sima: Eu cred că această chestiune e de resortul Curții Marțiale din Brașov, căci frauda s-a petrecut în raza stării de asediu.

G-ral I. Antonescu: Cred că Ministerul Justiției cunoaște chestiunile acestea juridice mai bine.

Horia Sima: Dar nu se face nimic.

G-ral I. Antonescu: Dacă dvs. constatați că g-ralul Antonescu nu face nimic, luați dvs. locul lui. Slavă domnului, eu știu că s-a făcut mult în această țară.

Horia Sima: Eu n-am vorbit de dvs.

G-ral I. Antonescu: Vă rog să se înceteze cu aceste vorbe și acuzații grave, căci nu le pot admite. Nu se face nimic? Atunci, n-am făcut nimic în tot

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

timpul acesta? Eu sunt foarte sensibil la aceste vorbe. Eu știu ce se face - numai ce am semnat astă-noapte.

Horia Sima: Eu am vorbit numai despre această societate.

G-ral I. Antonescu: Nu vreau să iau pe capul meu pe toți. Eu nu acopăr pe nimeni. Eu am în vedere numai interesele românești. Să nu ne grăbim. Știți că acțiunile nu sunt aici.

V. Dimitriuc: Și apoi averea lor este în mâna noastră.

G-ral I. Antonescu: Eu nu pot să mă fac de râs degeaba.

Deja o declarație a dlui Sturdza ne-a dus la blocare, când a spus că vin 23.000 de germani în Țara Românească, că a auzit aceasta la Radio Berlin și când colo era postul Londra în nemțește.

M. Sturdza: Nu am spus eu că vin 23.000 de germani.

G-ral I. Antonescu: Dar v-am auzit spunând că ați auzit la Radio.

Iată de ce trebuie să evităm viitoare daune, pe care Statul să le plătească mereu. Ei vor să ne ducă la procese de daune. De aceea, să mergem pe calea Justiției.

V. Dimitriuc: N-ar fi bine să instituim o comisie de anchetă pentru cei doi români?

G-ral I. Antonescu: Spuneți ministrului de Justiție s-o facă. Dar de ce a fost suspendat Gheorghiu? A fost un act de sabotaj. El a făcut cercetarea cu „Astra" și cineva i-a sugerat ministrului să-l suspende, dar pentru alt motiv și a apărut în fața lumii că a fost suspendat pentru că a făcut dosarul „Astrei". Nu se putea suspenda un om care a făcut o anchetă din care reiese că Statul a fost prădat. Ca răsplată pentru aceasta, a fost suspendat. Eu am dat ordinul să fie reintegrat.

- Ședința se ridică la ora 12,30.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.169 (fost 167)/1940, f.251-265.

14. 1940 octombrie 17. *Se discută despre: situația funcționarilor; însămânțări; aprovizionarea cu alimente și lemne; lupta împotriva speculei; propagandă; plata averilor germanilor repatriați din Bucovina și Dobrogea; situația industriei românești; reorganizarea ministerelor și a Institutului Geologic; prețul produselor petroliere; canalul colateral de la Porțile de Fier; inventarierea avuțiilor publice; refugiați etc.*

CONSILIUL DE MINIȘTRI

din ziua de 17 octombrie 1940

- Ședința se deschide la ora 11,06 sub președinția dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului. <Participă: lt.-col. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; Gh. Leon, ministrul Economiei Naționale;

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

N. Mareș, ministrul Agriculturii și Domeniilor; V. Dimitriuc, subsecretar de Stat pentru Petrol și Exploatări Miniere din Ministerul Economiei Naționale; prof. Pompiliu Nicolau, ministrul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; C. Papanace, subsecretar de Stat la Ministerul Finanțelor; prof. Ion Protopopescu, subsecretar de Stat pentru Inventarul Avuțiilor Publice, din Ministerul Finanțelor; G. Cretzianu, ministrul Finanțelor; Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat pentru Colonizare și Populația Evacuată, din Ministerul Economiei Naționale; g-ral Gh. Dobre, subsecretar de Stat pentru Înzestrarea și Administrația Armatei, din Ministerul Apărării Naționale>.

G-ral I. Antonescu: Încep cu dl Dragomir.

Lt.-col. N. Dragomir: Vorbesc în legătură cu celelalte ministere și cu Ministerul Coordonării.

A venit pe tapet chestiunea preluării funcțiunilor "Discom"-ului, care a fost desființat. Este o mică dispută aici, întrucât C.A.M.-ul dorește să mențină "Discom"-ul, să-l reorganizeze și să tragă de aici o seamă de avantaje și pentru instituție și pentru populație. Este punctul de vedere al Direcției Generale a Poștelor, care aduce aici anumite argumente. Am examinat toate argumentele aduse și din comparația lor ajung la concluzia - dat fiind greutățile momentului și că ne-ar veni greu să reorganizăm din temelii această instituție - că este bine ca chestiunea să rămână mai departe la C.A.M.

G-ral I. Antonescu: Sub organizarea lui actuală?

Lt.-col. N. Dragomir: Sub organizarea lui actuală. Se românizează. "Discom"-ul s-a desființat și C.A.M.-ul preia asupra sa toate chestiunile, tot câștigul, întreaga organizare, toate operațiile. Pentru aceasta el are la dispoziție mijloacele și personalul necesar.

G-ral I. Antonescu: Bine.

Gh. Leon: Sunt pentru.

G-ral I. Antonescu: Trece sub C.A.M.

Lt.-col. N. Dragomir: Privitor la însămânțări. S-au făcut însămânțări. Mai sunt foarte puține. "Incoop"-ul s-a ocupat de această acțiune. Mai sunt foarte puține regiuni unde n-au parvenit semințele, acolo unde județele au luat asupra lor ca, cu banii primiți, să achiziționeze ele aceste semințe. Li s-a arătat de unde să și le procure și aproape toate sunt pe punctul să-și aducă mai de departe aceste semințe, fără întârziere însă.

Eu controlez mereu această chestiune. Am organe speciale care se ocupă de ea și care vor continua această activitate a lor. "Incoop"-ul a făcut o operă foarte utilă și destul de fecundă.

Cum se prezintă totalitatea însămânțărilor, aceasta ne-o va putea spune dl ministru Mareș. Avem și noi, însă anchetele noastre din diferite județe. Avem aici un tabel din care rezultă arăturile de toamnă și însămânțările făcute. Pe data de 13 octombrie avem 47,45%...

G-ral I. Antonescu: Anul trecut cât aveam la aceeași epocă?

N. Mareș: Mai puțin.

Lt.-col. N. Dragomir: Cred că problema aceasta nu prezintă un aspect îngrijorător. Iată un alt tabel cu semănăturile și cultura grâului.

G-ral I. Antonescu: Semănături s-au făcut mai puține?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Se vor mai face. Timpul nu este pierdut. Dacă s-au făcut arăturile, se va putea lucra până târziu.

N. Mareș: Arăturile sunt cam bolovănoase. Se seamănă foarte greu în ele. N-a plouat deloc. Am aici un tabel din care se văd, colorate în galben, regiunile de secetă.

G-ral I. Antonescu: În ce privește grâul de sămânță, iau de bază ce mi-au spus prefecții, nu ceea ce mi-ați spus dvs. Prefecții mi-au spus că n-au grâu de sămânță. Pentru că grâul e pe drum; și pentru că nici arăturile nu sunt gata, n-au putut începe semănăturile.

Lt.-col. N. Dragomir: Până în două zile vă voi prezenta telegramele de confirmare a primirii tuturor cantităților de semănături de toamnă, de către prefecți.

O altă chestiune: în unele comune s-a refuzat ajutorul Armatei. Am verificat la telefon chestiunea: se confirmă. Șapte primari...

G-ral I. Antonescu: Primarii au refuzat ajutorul Armatei?

Lt.-col. N. Dragomir: N-au vrut să utilizeze ajutorul Armatei.

V. Dimitriuc: Motivele sunt interesant de cunoscut.

G-ral I. Antonescu: Care sunt?

V. Dimitriuc: Se spune că soldații uneori s-au comportat admirabil; în alte părți n-au lucrat însă conștiincios, numai ca să scape de muncă.

G-ral I. Antonescu: Dl g-ral Șteflea va trimite o anchetă. Trebuie de văzut care sunt comunele unde s-a petrecut lucrul acesta. Este o concepție rară.

Câte comune sunt?

Lt.-col. N. Dragomir: Șapte.

G-ral I. Antonescu: Nu sunt multe, în atâtea mii câte sunt comunele din țară. Este desigur o situație locală. În orice caz, trebuie examinată chestiunea.

Lt.-col. N. Dragomir: Vorbesc în privința însămânțărilor din Dobrogea. M-am ocupat de chestiunea populației germane, care urmează să plece și care nu lucrează pământul. Noi nu putem să riscăm să rămânem cu acele suprafețe de pământ neînsămânțate. De aceea, am luat contact cu dl Kurtius, care mi-a confirmat că Legația Germană a dat ordinul necesar germanilor de acolo să lucreze pământul fără întârziere și că se va face acest lucru.

G-ral I. Antonescu: Trebuie urmărită chestia, să vedeți cum se execută ordinul.

Lt.-col. N. Dragomir: Am aici tabloul trimis de "Incoop": 160 milioane credit, 20 milioane fond de rulment.

Trecem de la circulație la producție.

Am fixat prețul la bumbac, cum l-a propus dl ministru al Agriculturii. Experții mei au verificat prețul propus și l-au găsit remunerator și pentru producător și pentru consumator. Cu acest preț nu se urcă produsele filaturii decât foarte puțin.

Am fixat prețul la uneltele agricole venite din Germania, de mai mult de două luni. Toate erau depozitate prin magazine, așteptând să li se fixeze prețul, pentru că erau în raport strict cu prețul mărcii. Am admis să se vândă la prețuri...

G-ral I. Antonescu: Sunt convenabile?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt convenabile.

N. Mareș: Eu nu cunosc chestiunea.

Lt.-col. N. Dragomir: Este o chestiune mai veche; e dinaintea venirii dvs. la departament.

G-ral I. Antonescu: Să fixăm problema. Ce unelte sunt? Ce cantități?

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt unelte agricole, aduse mai de mult de firma "Sack": pluguri, semănători etc.

G-ral I. Antonescu: În cantități mari?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu sunt cantități mari. Sunt uneltele care stăteau în magazine și nu puteau fi vândute, fiindcă n-aveau prețul fixat. Trebuia tradus Renten-Mark în lei.

G-ral I. Antonescu: Dar față de prețurile de anul trecut, cum sunt prețurile pe care le-ați fixat?

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt mai scumpe.

G-ral I. Antonescu: Deci sunt contrarii principiilor fixate de mine.

Gh. Leon: Am câștigat o bătălie în Germania pe chestia...

G-ral I. Antonescu: Nu mă interesează ce bătălie ați câștigat în Germania. Dl Dragomir îmi spune că prețurile vor fi mai ridicate. Aceasta mă interesează.

Gh. Leon: Prețul fierului în Germania era foarte urcat: 310 mărci per tonă. Noi am făcut intervenții în Germania ca să ni se acorde scăzăminte masive. Nemții au recunoscut că prețurile sunt foarte urcate și atunci ni le-au scăzut la 200 mărci tona.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este o chestiune de detaliu. Pe mine mă interesează să fie respectat principiul pe care l-am enunțat. Și acest principiu este să nu mai ridicăm prețurile produselor industriale, prețurile uneltelor, ci să urcăm prețurile produselor agricole, să aibă țăranul un venit mai mare, să se stabilească o proporție mai normală între cele două prețuri.

Dl Dragomir spune că aceste unelte și mașini se vor vinde cu prețuri mai mari decât acelea din anul trecut. Dacă aprob, înseamnă că am călcat eu un principiu stabilit tot de mine. Atunci mă dezic în fața opiniei publice. Și nu pot.

Gh. Leon: Sunt comenzi făcute în anul trecut, la prețurile vechi de import, când fierul din Germania era mai scump. Mărfurile acestea au intrat în țara noastră și trebuiesc lichidate. Este numai o lichidare ceea ce se face.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu este o furnitură nouă.

Gh. Leon: Prețurile vor fi scăzute corespunzător cu scăzământul acordat nouă de Germania la fier.

G-ral I. Antonescu: Nu bag în cap chestiunea aceasta. Și n-o bag în cap, pentru că nu vreau să mi-o bag în cap. Pe mine mă interesează rezultatul. În ce privește chestiunile de tehnică, acestea nu mă privesc pe mine; dvs. sunteți tehnicieni.

Eu vreau un lucru: vreau ca prețurile materiilor industriale, pe care le cumpără agricultorul, să fie în proporție cu prețul produselor agricole vândute de el. Cu prețurile pe care vreți să le puneți, îi veți scumpi viața.

V. Dimitriuc: Dar de ce trebuie să se urce costul lor?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Este o diferență față de prețurile de anul trecut. Dar este o cantitate mică de aceste produse...

G-ral I. Antonescu: Nu trebuiesc date pe piață cu un preț ridicat, pentru că se scumpește viața.

Prin urmare, chestiunea aceasta nu mă satisface. Trebuie să intre în cadrul principiilor pe care le-am pus.

N. Mareș: Vreau să văd și eu chestiunea aceasta.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la aprovizionarea generală.

Am primit astăzi 15 comunicate, cereri, neprecise. Le-am înapoiat pe toate, conform dorinței dvs. Fiindcă nu cereau precis, nu spuneau precis ce vor, ce le trebuie, le-am înapoiat pentru precizare. Nu știam nici ce le trebuie, nici cât.

Tot ceea ce s-a cerut până ieri, precis, lămurit, s-au luat măsuri pentru soluționare. Am luat dispozițiunile necesare; sunt în contact permanent - și telefonic - cu prefecții.

G-ral I. Antonescu: În această privință găsesc necesar să repet cele ce am spus și rândul trecut.

"Ce s-a cerut până ieri, s-a satisfăcut" - spui d-ta. Ei cer pentru viitor, ori numai pentru trecut?

Lt.-col. N. Dragomir: Pentru viitor.

G-ral I. Antonescu: Să nu mai existe decalare în timp pentru suferință; să existe decalare în timp pentru prevedere.

Prin urmare, d-ta dle Dragomir, primești cerere pentru ceea ce trebuie de la 1 decembrie înainte. Până la 1 decembrie trebuie să fie asigurate toate necesitățile. Să-i înveți pe toți lucrul acesta. Să-i înveți pe toți să facă cereri cu două luni înainte de a avea o nevoie, pentru că se poate întâmpla ca Ministerul Comunicațiilor să fie ocupat, ca mijloacele de comunicație să nu fie libere. Trebuie să se facă o coordonare între ministere, ca să nu se lucreze sub presiune. Din vreme trebuiesc anunțate nevoile ce urmează a fi satisfăcute, pentru ca să nu spună dl Nicolau: "N-am vagoane pentru transportul acesta; acum trebuie să transport lemne; vagoanele mele sunt ocupate acum cu transportul trupelor" etc. etc.

Dacă însă este anunțat cu două luni înainte, Ministerul Comunicațiilor are tot timpul necesar pentru ca să asigure transportul. Nu trebuie să uitați: circulația este în funcție de Calea Ferată. Deplasările de alimente nu se pot face decât ținând seama de lucrul acesta.

De aceea trebuie învățați domnii aceștia ca, cu două luni înainte, să-și anunțe nevoile pe care le au.

Să începeți cu lucrul acesta chiar de acum. Trebuie să ceară de acum chiar ceea ce le este necesar de la 1 decembrie înainte.

Lt.-col. N. Dragomir: Suntem într-o perioadă de tranziție.

G-ral I. Antonescu: Ceea ce vorbesc eu pentru un minister este valabil pentru toate.

Lt.-col. N. Dragomir: Ei nu sunt deprinși cu această metodă de lucru.

Au cerut necesarul lor, dar l-au cam încărcat. Nu vreau să meargă prea departe; vreau să trăiască pe contul lor. Nu să se aprovizioneze de la noi ca de la o centrală.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. Este o perioadă de criză acum. D-ta vei face necesarul și vei dota cu ce trebuie. Acum nu faci controlul să vezi cine a exagerat. Se exagerează, fiindcă așa era firea românului: cerea mult, ca să dai măcar puțin. Acum însă trebuie să ceară exact. Acum e altă școală. Trebuie să fie învățați cu noua școală. Trebuie să știe că dacă cere cinci kilograme, fiindcă are nevoie, cinci kilograme primește. Înainte, dacă cereau 50 kilograme, li se dădeau cinci și de aceea cereau mai mult decât aveau nevoie. Aceasta este școala nenorocită care li s-a făcut în trecut.

Lt.-col. N. Dragomir: Articole cu caracter general. Capitala a ajuns la 58% din cantitatea de lemne necesară. Sosesc zilnic 540 vagoane circa. În restul țării aprovizionarea continuă...

P. Nicolau: Domnule General, am aici un grafic pentru Capitală și restul țării. Se vede cantitatea necesară și cantitatea adusă. Aveți situația prezentată pe zile. La 8 octombrie s-a ajuns la 821 vagoane...

G-ral I. Antonescu: Veți face o dare de seamă, în care veți prezenta situația și pentru Capitală și pe țară.

Lt.-col. N. Dragomir: În toate domeniile am făcut eforturi ca să îmbunătățim situația. Am căutat să mărim cantitățile, aprovizionând Capitala. Deocamdată atât s-a putut face în 16 zile din octombrie.

Sodă avem pentru două luni. În țară avem pentru 15-20 zile înainte...

G-ral I. Antonescu: Trebuie să luați toate măsurile pentru aprovizionare suficientă.

Lt.-col. N. Dragomir: Capitala este aprovizionată cu sare pentru 40-50 zile; în țară aprovizionarea este făcută pentru o perioadă de 20 zile înainte.

G-ral I. Antonescu: De ce așa puțin?

Lt.-col. N. Dragomir: Atât s-a putut face în luna octombrie.

G-ral I. Antonescu: Să continuați cu măsurile împotriva speculei și a speculanților. Am văzut că ați început o campanie de ofensivă și de alimentare a opiniei publice în ce privește activitatea noastră sub acest punct de vedere. Dar această campanie trebuie continuată, trebuie făcute articole în ziare, care să atragă atenția populației. De altfel, văd și acum apărute în ziare unele articole care vă atrag dvs. atenția în acest sens. Dar despre aceasta vom vorbi mai pe urmă.

Lt.-col. N. Dragomir: Am căutat să facem aprovizionarea Armatei cu grâu și făină pentru două luni - în depozite.

G-ral I. Antonescu: Pentru restul anului, unde este cantitatea necesară?

Lt.-col. N. Dragomir: Le avem în rezerve...

G-ral I. Antonescu: Să nu treacă în alte mâini - nemțești sau italiene.

Lt.-col. N. Dragomir: Într-o săptămână noi restaurăm regimul cu cumpărătorul unic. Vom lua toate măsurile ca nevoile Armatei să fie asigurate. Unde vom găsi plus de grăunțe îl vom bloca, pentru necesitățile Armatei, fără a fixa însă deocamdată prețul.

G-ral I. Antonescu: Ce cantitate s-a dat Armatei? Ce reprezintă, cât ați dat din necesarul Armatei?

Lt.-col. N. Dragomir: S-au cerut 15.000 de vagoane, din care s-a dat o parte. Însă, cum între timp Armata cumpără masiv - și am vorbit în privința

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

aceasta cu dl g-ral Pantazi - cantitățile de porumb nou, care se oferă ieftin, sub prețul oficial, am lăsat ca întâi să se facă această cumpărare și apoi...

G-ral I. Antonescu: De ce să cumpere Armata sub prețul oficial? Să sărăcim și mai mult țăranul? De ce să păgubească Armata pe țăran? Nu este bun sistemul acesta. Nu trebuie ca Armata să sărăcească pe țăranii noștri; nu trebuie să facem și noi opera pe care au făcut-o jidanii. Nu trebuie procedat așa.

V. Dimitriuc: În felul acesta, nu se realizează nici principiul de stabilitate a prețurilor.

G-ral I. Antonescu: Cum să profite Armata din paguba țăranului? Să se dea prețurile oficiale țăranilor. Numai ceea ce se ia din depozitele jidanilor, acaparate de la țărani, numai acestea să se ia cu preț mai mic. De la acaparatori să cumpărați cu prețuri reduse; de la țărani, nu! Să nu facă Armata ceea ce au făcut jidanii cu țăranul român!

Dl g-ral Șteflea să ia măsurile necesare în privința aceasta.

Lt.-col. N. Dragomir: Cumpărătorul unic...

G-ral I. Antonescu: Noi nu avem nevoie să facem operă de îmbogățire a Statului, ci de îmbogățire și redresare a țăranului nostru. Dacă plătește sub prețurile oficiale, atunci Armata devine tot așa de odioasă ca și evreii; dacă face la fel ca evreii, va ajunge și ea să fie socotită la fel.

V. Dimitriuc: Cum a făcut Cooperația, care s-a compromis cumpărând de la țărani ieftin și înlesnind apoi specula jidanilor.

G-ral I. Antonescu: Nici Armata, nici Cooperația, nici o instituție nu trebuie să cumpere mai ieftin decât sub prețurile oficiale.

Prin blocare, se poate cumpăra de la acaparatori cu prețuri mai mici, dar numai de la acaparatori.

Lt.-col. N. Dragomir: Aprovizionarea Capitalei am încadrat-o, conform ordinului dvs., dle General, în aprovizionarea generală a țării. În acest scop, Primăria îmi dă un delegat al ei și, împreună cu dl col. Zalaran, se vor ocupa de chestiunea aprovizionării. Dl col. se ocupă cu aprovizionarea, în genere.

Am dat indicațiuni pentru organizarea unor magazine cooperative, în legătură cu instrucțiunile primite de la dvs. Aseară erau gata. De către "Incoop" s-a dat câte un milion fiecărui magazin pentru organizarea interioară. Astăzi mărfurile intră în aceste magazine. N-am lăsat să se vândă încă.

G-ral I. Antonescu: Unde sunt așezate?

Lt.-col. N. Dragomir: Pe suburbii. Sunt șapte magazine de gros. Se vor vinde în aceste magazine cartofi, la prețul de cost - bineînțeles cu un mic câștig, cu un câștig foarte redus pentru cel care face această operație.

Se va vinde, de asemenea, în ele: fasolea, ceapa, uleiul - din care am stocul necesar - orzul, arpacașul, pastele făinoase etc., toate la un preț cât mai aproape de cost. Vor vinde, de asemenea, zahăr, din care are un stoc "Incoop"-ul.

G-ral I. Antonescu: Va trebui să fie înmulțite aceste magazine.

Lt.-col. N. Dragomir: Prin înființarea acestor magazine noi urmărim numai să temperăm piața, să punem frâu speculei. Celelalte magazine vor fi nevoite ca, mai mult sau mai puțin, să se țină și ele de prețurile făcute de noi.

G-ral I. Antonescu: Numai să aibă cantitățile suficiente.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Papanace: Să fie satisfăcute numai necesitățile de cumpărare obișnuită. Să se fixeze un maximum de vânzare, căci se va cumpăra masiv.

G-ral I. Antonescu: Să se țină registre, în care să se treacă numele cumpărătorilor și ce cumpără, fiindcă se va întâmpla ca unul să se ducă să cumpere din mai multe părți. Trebuie făcut un fel de fișier al acelor care cumpără. Este necesar acest fișier al cumpărătorilor din aceste magazine, pentru că jidanii vor găsi soluția ca să vă dejoace și această măsură a dvs. Vor acapara ei totul și apoi vor revinde la un preț urcat. Veți vedea. De aceea trebuie făcut un fișier. Se va vinde de un magazin numai la persoanele din cartierul acela. Vânzările vor fi trecute în registru. Luați aceste măsuri. Vedeți dacă nu face și Primăria vânzări de acestea.

Lt.-col. N. Dragomir: Primăria nu vinde.

I. Protopopescu: Se pot face cartele.

G-ral I. Antonescu: Trebuie luate măsuri ca să nu fim înșelați de către jidani, căci vor cumpăra la preț ieftin și vor vinde la preț scump.

Lt.-col. N. Dragomir: Trebuie găsit un sistem special pentru a face față acestei situații - și după măsura noastră.

În ce privește cartelele de vânzare...

G-ral I. Antonescu: La acei din cartier s-ar putea face cartele. Trebuie să se treacă numele și locuința cumpărătorului...

Lt.-col. N. Dragomir: Să se treacă pe carnetul de populație.

V. Dimitriuc: Nu cred că vom scăpa iarna aceasta fără cartele la anumite produse.

Gh. Leon: Nu știu cum va fi în viitor cu sistemul cartelelor, dar a fost un spectacol dureros acela care s-a întâmplat cu uleiul. Aceasta datorită cartelelor. Acum nu mai este tot așa situația. S-au făcut mai multe magazine care vând uleiul, așa că populația nu mai este nevoită să facă coadă la magazinele care vând. Cartela este un lucru care ne aduce aminte de un timp din cele mai triste.

Lt.-col. N. Dragomir: La Soc. "Frigul" am găsit cantități destul de mari de alimente: două milioane de ouă, mare cantitate de unt etc.

G-ral I. Antonescu: Cine are Soc. "Frigul"?

Lt.-col. N. Dragomir: Ea este numai depozitară. Alte societăți, diverși negustori au depozitat la această societate. Ceea ce face ea este ceva lăudabil. Noi controlăm să nu iasă aceste cantități la vânzare. Controlăm ca asupra acestor mari cantități să nu aibă cineva pretenții pentru export. Mă gândesc ca, într-o formă oarecare, să le blochez pentru consumul Capitalei.

G-ral I. Antonescu: Blochează-le.

Lt.-col. N. Dragomir: Și le voi debloca treptat.

G. Cretzianu: Trebuie să se procedeze cu băgare de seamă, pentru a nu se crea o situație grea Societății "Frigul".

N. Mareș: Îi urmărești fără blocaj.

G-ral I. Antonescu: În discuțiile de ieri, am uitat ca brânza să fie trecută printre articolele de mare consum. Luați dispoziții în această privință.

De asemenea, trebuie o grijă specială pentru aprovizionarea Capitalei cu pește, cu lemne.

Lt.-col. N. Dragomir: La pește se va face consumul regional.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

În legătură cu aprovizionarea Capitalei, am gata sindicalizarea brutarilor și a măcelarilor.

G-ral I. Antonescu: La măcelari și brutari ați pus numai angrosiști. De ce?

Lt.-col. N. Dragomir: Este, până la un punct, regretabil ca în lucruri care sunt de competența și rostul unui minister să se intervină cu toate fleacurile, cu toate prostiile. În adevăr, am avut intervenții numeroase în chestia aceasta.

Deocamdată este în studiu. Nu s-a făcut nimic. Va trebui să fie satisfăcute și interesele populației și ale economiei generale. Se va face un proiect în acest sens. E chestiune care interesează pe d-nii Nemoianu și Mareș.

Dl Nemoianu vrea un proiect de instituire a unei uniuni de cumpărare a vitelor și de desfacerea lor pe piața București și pentru export. Proiectul este foarte mare, însă nu se împacă măcelarii cu el. Când i-am întrebat, mi-au răspuns că se opun acestui proiect. Vor încrucișa brațele.

În orice caz, trebuie luată o măsură, pentru că nu mai putem lăsa să continue starea de astăzi, cu jaful care se face acum. De aceea, am chemat măcelarii și le-am spus ca, în câteva zile, să-mi aducă părerile lor în ce privește sindicalizarea obligatorie. Ei au venit cu un proiect de lege, care, desigur, nu este obligatoriu pentru noi. Le-am tăiat tot ceea ce era exclusivitate pentru ei. Orice cetățean poate să se prezinte la prețul fixat și să ceară tăierea vitei. Nu poate să fie un monopol pentru ei.

N. Mareș: În privința aceasta am de făcut o propunere: dl ministru Dragomir, cu mine și dl primar Vântu să studiem chestiunea aceasta. Din comisie să facă parte și dl Nemoianu.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

Lt.-col. N. Dragomir: Ce facem cu brutarii? Sindicalizarea lor se leagă de cumpărătorul unic. Aceasta înseamnă cumpărător de grâu unic, vânzător de grâu unic, producător unic de făină și pe urmă se poate face un singur sindicat de brutari, care să vândă pe piață pâinea. Pe acesta îl putem constrânge. Față de acest sindicat putem lua măsurile pe care le socotim noi bune. I le putem impune.

În ce privește Presa.

Pentru Presă s-au luat câteva măsuri. Am început să lucrăm în această direcție. Avem un birou de Presă înființat la noi, compus din oameni capabili. Dăm drumul unei ofensive de lămurire.

G-ral I. Antonescu: Să se ia ofensiva împotriva speculanților și să se dea toate lămuririle necesare.

Lt.-col. N. Dragomir: Aș ruga celelalte departamente economice, fiindcă am acest birou de Presă, să ne punem de acord, ca să nu lucrăm dezordonat; să nu luăm măsuri contradictorii; să nu repetăm același lucru.

N. Mareș: În ce privește chestiunea biroului de valorificarea grâului, care nu mai are rațiune să fie, trebuie ca noi, miniștrii departamentelor economice, să ne înțelegem ce măsuri luăm asupra lui.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește consumul.

Se constată o îmbunătățire a pâinii.

Consumul de carne a fost restrâns în cele trei zile prevăzute în cursul săptămânii, că nu se poate consuma carne decât sub formă de conserve,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

produse lucrate. Până acum era o cale deviată pentru consumul cărnii, iar controlul a fost făcut ineficace. Acum, însă, în urma măsurilor luate de dl ministru Leon, de acord cu noi, controlul a fost mult mai eficace.

G-ral I. Antonescu: Cum merge pâinea pe toată țara? Mă interesează nu numai situația din București.

Gh. Leon: Am făcut o circulară către prefecți, prin care le cer să-mi recomande câte o persoană, câte un delegat al lor, căruia să-i dau anumite puteri în ce privește controlul. Am luat contact cu câțiva. Am spus prefecților să-mi indice fiecare persoană căreia să-i pot da delegația de control. Prefectul de Constanța mi-a indicat persoana în care are încredere. I-am dat delegația ca, în cazul când va constata abateri, să închidă magazinul.

Măsura aceasta, foarte severă, va servi drept exemplu pentru ceilalți. Am experiența lucrului. Este o măsura foarte drastică, care va produce rezultate dacă va fi aplicată. Legea îmi dă posibilitatea ca delegatul meu să poată închide pe loc magazinul care a călcat legea.

Lt.-col. N. Dragomir: Ieri am dat indicații dlui M. Antonescu, după care ministrul Justiției să reformeze partea privitoare la sancțiuni.

Gh. Leon: Am vorbit cu dl ministru Antonescu și rămâne de văzut dacă mai e nevoie de această lege, căci este foarte drastică.

G-ral I. Antonescu: Și eu sunt de acord că nu trebuie făcută o lege pentru fiecare chestiune, mai ales dacă sancțiunile sunt prevăzute.

Lt.-col. N. Dragomir: Arestarea nu e trecută.

Gh. Leon: De ce să-l arestezi, dacă-i închizi prăvălia? A doua zi nu mai face nici o greșeală. Am experimentat aceasta. Același lucru se petrece în toate domeniile.

Se spunea că judecățile nu sunt urgente. Am luat măsuri și s-a ajuns la situația următoare: azi închei proces-verbal și mâine se judecă. S-au dat amenzi de 50-60 milioane lei.

G-ral I. Antonescu: S-au încasat?

Gh. Leon: Da.

N. Mareș: Când am fost la Brăila, am gustat pâinea. Era excelentă. În Capitală, nu.

G-ral I. Antonescu: Dar la Constanța?

N. Mareș: La Constanța, bună. La Brăila pâinea era excelentă. A fost făcută după datele dvs.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu transportul. După cererea prefectului de Turda, i s-a pus la dispoziție o coloană de zece camioane pentru aprovizionare. Tot așa pentru Țara Moților s-a aranjat cu dl director general al Căilor Ferate, ca să se ia măsuri pentru înființarea unui serviciu de camionaj, care transportă, cu tarif redus, până în interiorul Țării Moților. Voi urmări executarea.

Ridic acum o chestiune cu un caracter mai deosebit. E vorba de terenurile lăsate necultivate din regiunea fortificațiilor. Sunt terenuri întregi în jurul cazematelor, care sunt închise cu sârmă ghimpată și care au rămas nelucrate, din această cauză. Sunt zeci de hectare.

G-ral I. Antonescu: Să fie puse în lucru.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Propun ca pentru trecut aceste terenuri să fie scutite de impozite.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. Să fie scutite de impozite pentru ceea ce n-au lucrat până acum.

Două lucruri: și scutire de impozit, pentru ceea ce n-au produs, și puse în lucru. Nici un teren nu-l putem lăsa neproductiv în Țara Românească. Chestiunea cu păstrarea secretului... Le vede toată lumea.

C. Papanace: Pe plan tehnic, scutirea de impozit nu se poate realiza, pentru că impunerea este făcută pentru mai mult timp.

Lt.-col. N. Dragomir: Se acordă scutirea numai pentru anul acesta.

Gh. Leon: Se pot face unele scutiri.

G-ral I. Antonescu: Aceste terenuri să fie arate de acum. Este drept să se dea țăranului o scutire de impozit, dacă n-a profitat de pământul lui. El și-a pierdut astfel și venitul și posibilitatea lui de trai.

Să se stabilească exact situația terenurilor acestora; să se vadă la ce valoare se ridică ele, ce scutire reprezintă, dacă au fost cultivate sau nu și în ce măsură au fost cultivate. Unele poate că au fost arate, cultivate; altele, nu.

G. Cretzianu: Trebuie văzut și când au început să se lucreze cazematele; adică data de când aceste terenuri n-au mai putut fi folosite de proprietarii lor.

G-ral I. Antonescu: În tot cazul, trebuie făcută o statistică complectă, pe toate fețele. Și pe urmă, pe baza acestei statistici, să se ia măsurile necesare. Atunci vom decide pe cine scutim și cât. Nu o scutire generală.

I. Protopopescu: Există procesele-verbale care ne arată când au fost luate aceste terenuri, în ce condițiuni.

G-ral I. Antonescu: Procesele-verbale au rămas în registrele Armatei. Trebuie văzute, trebuie adunate și date la fisc, la Ministerul Finanțelor și acesta, după ce le va cerceta, va prezenta rezoluția luată Consiliului de Miniștri. Apoi Consiliul de Miniștri va decide.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu chestiunea exproprierilor averilor evreiești. Se pune întrebarea: ce se face cu produsele vechi, păstrate, care se aflau pe aceste proprietăți, îndeosebi vinurile. Vinurile vechi ale cui sunt? Cine le ia?

G-ral I. Antonescu: Ale noastre.

Gh. Leon: Este o comisiune care are să judece toate chestiunile în legătură cu această lege și care n-au fost prevăzute într-însa.

C. Georgescu: Produsele sunt expropriabile...

G-ral I. Antonescu: Tot ceea ce este găsit pe terenurile acestea intră în averea Statului.

C. Georgescu: S-a și inventariat.

G-ral I. Antonescu: Principiul este acesta: tot ceea ce s-a găsit în depozit pe aceste terenuri intră în averea Statului.

Lt.-col. N. Dragomir: Există datorii asupra recoltelor în curs. Acestea trebuie să fie lichidate.

G-ral I. Antonescu: Dacă noi le luăm averea, noi le lichidăm. Nu putem să-i lăsăm tot pe ei să lichideze. Lichidăm noi.

Lt.-col. N. Dragomir: O altă chestie: achitarea personalului de serviciu.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Sunt unii neplătiți de un an de zile.

G-ral I. Antonescu: Vor fi plătiți în contul lor, în contul recoltei.

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt apoi anumite proprietăți care sunt rurale, dar cu aspect urban. Sunt unii care au locuința la marginea orașului. Terenurile le-au fost expropriate. Le expropriem și locuința?

C. Georgescu: Legea prevede că intră și locuința aflată pe proprietatea expropriată. Dacă locuința este pe proprietate, ea face parte din proprietatea expropriată.

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt unele proprietăți la margine de oraș. Regiunile de deal sunt mai toate la margine de oraș.

C. Georgescu: În jurul satelor și târgurilor nu s-au expropriat locuințele.

Lt.-col. N. Dragomir: Locuințele în raza orașului cred că trebuie să rămână.

G-ral I. Antonescu: Dacă este locuința lui - a celui expropriat - trebuie să-i lăsăm unde să șadă.

Gh. Leon: Nici n-ai ce face cu ele; aici este tragedia.

G-ral I. Antonescu: Trebuie cercetat și stabilit care sunt principiile în această privință. Sunt chestiuni care au scăpat proiectului de lege. Dar o lege nu poate prevedea totul. De aceea Justiția va decide. Nu judecata, ci Ministerul de Justiție, care a făcut această lege. O comisiune de judecată va decide, pentru ca să nu facem lucruri arbitrare. Să nu mergem cu interpretarea acestei legi până a depăși limitele, pentru ca să nu producem anarhie în Stat.

C. Georgescu: Cazurile acestea le-am și soluționat. Le-am dat voie să ridice sechestrul de pe casă.

Lt.-col. N. Dragomir: Chestiunea orarului de lucru în minister. Nu-mi ajung orele în care servesc funcționarii în prezent în minister. Vă rog să mă autorizați să modific orarul în sensul următor: dimineața, de la 8.30-13.30, în toate zilele și de la 17-19.30 zilnic, afară de miercuri și sâmbăta. Să fie programul de lucru de la Statul Major. În modul acesta, am 47 ore de lucru pe săptămână.

G-ral I. Antonescu: Cât fac pe zi?

Lt.-col. N. Dragomir: În unele zile 7 ore și jumătate.

G-ral I. Antonescu: Se poate lucra opt ore pe zi.

N. Mareș: În programul pe care îl veți fixa, să aveți în vedere să se lucreze mai mult ziua, nu seara.

G-ral I. Antonescu: Aș vrea să ajung, în această privință, pentru că s-a ridicat problema acum, la situația pe care am găsit-o la englezi și care cred că este cea mai bună.

Englezii vin la 9 la serviciu și lucrează până seara la 6, cu o întrerupere de un ceas în timpul mesei. Mulți dintre ei au un fel de suitcase[1] , în care vin cu un sandwich și mănâncă la birou, după aceea lucrează. Nu fac două drumuri. Este adevărat, măsura aceasta s-a aplicat și pentru că Londra este extrem de mare. Dar și Capitala noastră a devenit foarte mare. Pe funcționar îl costă drumul 30-40 de lei zilnic.

---

[1] În text este folosit greșit termenul de *sweetcase*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Vă rog ca dvs. să cercetați chestiunea la departamentele dvs. și să căutați soluția, ca să luăm o măsură pentru toate departamentele. Este o chestie de examinat.

O altă chestie. Să cercetați, la toate departamentele, care este măsura de luat pentru ca să se dea funcționarilor, la un preț foarte redus, o masă, cum se dă de către societățile de asistență, cu 20 de lei masa, cu unul sau două feluri de mâncare. Funcționarilor le convine să ia masa pe loc și să facă un singur drum, să nu se mai ducă în oraș și să cheltuiască cu drumul și să piardă și timp. Este o chestiune de organizare. Trebuie pusă în studiu chestiunea aceasta. Trebuie să dăm funcționarilor o masă, cu 20 lei maximum. Dacă unul vrea să mănânce numai un fel de mâncare, să plătească numai 10 lei. În felul acesta se va putea face lucrul de la 9 dimineața până la 6 seara.

N. Mareș: Este perfect așa. Este un sistem foarte bun, fiindcă nu se mai arde nici atâta lumină. Orele de lucru să fie de la 8 jumătate până la 17 jumătate, cu pauza de la prânz.

G-ral I. Antonescu: După birou, funcționarul va avea și destul timp liber să se ducă la cinematograf și să se ocupe și de nevoile lui.

Trebuie însă să se facă o organizare prin ministere. Până atunci nu trebuie schimbat nimic. Nu este bine să luăm o măsură și pe urmă să o schimbăm. Nu trebuie făcute două schimbări. Acesta este principiul cel mai sănătos și cel mai bun. De aceea, vă rog să puneți chestiunea în studiu; să se dea în privința aceasta un ordin circular la toate ministerele.

G. Cretzianu: Orarul acesta este aplicabil numai iarna; vara, nu. Este prea cald la noi, ca funcționarul să lucreze imediat după prânz.

G-ral I. Antonescu: Este destul de cald și când se duce acasă. Una din cauzele pentru care funcționarii noștri nu lucrează este și faptul că își umplu burta - iertați-mi expresia aceasta plastică - când se duc acasă, cu sarmale, după ce au mai luat pe la cârciumi și aperitive. În loc să se ducă acasă la prânz, funcționarul se oprește la toate bodegile "din colț" și acolo negustorul îi buzunărește. Și aceasta în fiecare zi. Și când se duce acasă, e sătul, cu mustarul în nas și se ceartă cu nevasta că nu e mâncarea bună. Dar se ceartă fiindcă e sătul. Și pe urmă se duce și se culcă. După ce se scoală, vine la birou, ca "după masă", amețit, somnoros și nu mai este bun de treabă.

Aceasta este una din cauzele pentru care englezii au trecut la orarul lor de lucru. Nu climatul și nici depărtarea i-a determinat să ia această măsură. Am avut ocazia să stau de vorbă cu oameni serioși și mi-au spus că motivul care i-a determinat la acest orar a fost acela de care am vorbit eu: au văzut că funcționarul care pleacă acasă nu mai este capabil de lucru după masă. Dacă mănâncă la birou - și mâncarea lor e mai puțină, ei mănâncă sobru - randamentul lor este mult mai mare.

La o mâncarea ca a noastră - cu varză cu carne, cu șprițuri - omul se îngreuiază și randamentul lui e scăzut.

De aceea să imităm ceea ce este bine la alții.

Pentru vară, vom vedea ce măsuri vom lua. Nu-i e mai cald dacă trece pe la bodegă și bea câteva șprițuri care-i ies prin piele? După ce bea șprițul, se încălzește și oferă spectacolul acela pe care l-am văzut și-l cunoaștem cu toții: își scoate haina și vesta, de rămâne asudat în cămașă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Papanace: Dar în provincie?

G-ral I. Antonescu: În provincie facem alt sistem. Unde se poate aplica sistemul de aici, îl aplicăm. Astfel, în orașele mari se va aplica același sistem. În București el va fi introdus în ministere, în administrațiile mari, la Calea Ferată, la Poștă, la Casa de Depuneri etc.

În administrațiile mari trebuie aplicată această măsură, căci acolo se lucrează mult și trebuie făcut lucrul bun.

În afară de aceasta, nu trebuie să uităm că se economisește și electricitatea, cum foarte bine a spus dl Mareș. Dacă se lucrează numai până la cinci jumătate, se poate face multă economie de lumină. Aceasta reprezintă sute de milioane pentru Stat, dacă nu chiar un miliard. Noi facem, din toate părțile, economie; să facem și de aici.

Cum stăm în chestia răzoarelor?

N. Mareș: Reprezintă o suprafață de 252.000 de hectare.

G-ral I. Antonescu: Iată ce se pierde din aceste răzoare; iată cât pământ rămâne nelucrat. La aceasta, dacă mai adăugăm marginea de drum, unde se ară, gropile din marginea șoselei, gropile rămase după ce s-a construit șoseaua, vedeți că suprafața nelucrată se ridică la o cifră mult mai mare. Cred că ajunge la un milion de hectare.

N. Mareș: Înseamnă trei la sută din proprietate...

G-ral I. Antonescu: Domnule Mareș, să arătați ce reprezintă, pentru ca să știe toți cât pământ se pierdea nelucrat. Să atragi atenția tuturor, pentru ca să se termine cu acest sistem. Să transformi suprafața nelucrată, în grâu, în porumb, în lei, pentru ca să înțeleagă toți și să vadă ce mult pierde avuția națională și cât pierde chiar țăranul după urma acestui pământ nelucrat. Trebuie o propagandă întinsă în privința aceasta. Să se înceapă o campanie prin Presă.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu campania de Presă.

Am înființat un birou de Presă, cu oameni foarte buni și bine pregătiți. Însă ziariștii de la cotidienele principale - vreo opt ziare - care vin și primesc de la noi temele ce urmează să le dezvolte sau articolele de propagandă, acești ziariști, pentru munca lor, ar trebui să fie și ei mulțumiți într-un fel oarecare. De aceea v-aș ruga ca, pentru cele opt ziare din Capitală, să-mi puneți la dispoziție un fond de 50.000 lei lunar, din care să pot da câte 2-3000 lei celor îndrituiți să le primească.

G-ral I. Antonescu: Ca să te laude pe d-ta.

Lt.-col. N. Dragomir: Am interzis ca numele meu să apară în ziare.

Gh. Leon: Păcatul este că ei cer de la fiecare departament. Eu aș propune altceva. Dacă se pune problema să dăm ceva pentru Presă, atunci să fixăm o sumă care să fie dată însă Ministerului Propagandei, care urmează să o repartizeze el.

Să fie dată o sumă, o dată pentru totdeauna, pentru toate departamentele. Să nu mai dea fiecare departament în parte.

G-ral I. Antonescu: Dacă e să dăm, dl Leon are dreptate. Să nu se dea de fiecare departament. Să se dea prin Propagandă.

Lt.-col. N. Dragomir: Să se dea câte 2-3000 lei.

N. Mareș: Astăzi toți dau.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, toate ministerele. Aceasta face 600.000 lei lunar; deci câteva milioane anual. Mult!

P. Nicolau: Am dat deja permisele de tren.

G-ral I. Antonescu: Să nu le mai dăm. Trebuie să încetăm cu toate mijloacele regimului trecut. Nu trebuie să le dăm. Lăsați-i pe spinarea Propagandei. Le-am dat un fond, fondul Propagandei. Privește Propaganda ceea ce va face cu acest fond.

Lt.-col. N. Dragomir: Pot lua contact cu dânșii?

G-ral I. Antonescu: Nu știu.

Lt.-col. N. Dragomir: E pentru ceea ce pune omul mai mult de la el.

G-ral I. Antonescu: Să știi de la mine un lucru: toți aceștia pe care i-au plătit regimurile trecute, nu le-au folosit la nimic, căci nimeni nu i-a criticat mai aspru decât Presa; nimeni n-a fost mai aspru cu ei decât Presa. Pe noi nu ne-a criticat și nu ne critică, deși n-am plătit nimic la nimeni.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, în legătură cu ceea ce ați spus dvs., țin să vă spun că dacă cer aceasta nu o fac pentru a avea în schimb o laudă personală. Am interzis să-mi apară numele undeva...

G-ral I. Antonescu: Nu mă întorc la metodele vechiului regim.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu relațiile cu străinătatea.

Italienii au intervenit și m-au întrebat dacă pot cumpăra șlepuri evreiești. Am răspuns negativ. Am fost întrebat apoi dacă pot închiria asemenea șlepuri.

P. Nicolau: Chestiunea trebuie cercetată de Subsecretariatul Marinei.

G-ral I. Antonescu: Să o ia dl g-ral Șteflea chestiunea aceasta. Am semnat Decretul de numire a lui Koslinski. Să depună jurământul și să înceapă imediat organizarea Marinei. Să studieze și chestiunea aceasta. Până atunci o ținem fără răspuns. După ce o va vedea g-ralul Șteflea, d-ta, dle Dragomir, iei răspunsul de la dânsul.

Lt.-col. N. Dragomir: La Legația Germaniei este o chestiune, pe care am pus-o noi în Conferința Ministerelor cu caracter economic. Este vorba de condițiunile pe care le cerem noi germanilor, prin care vrem să obținem o ușurare a plății pământurilor și bunurilor germanilor care pleacă. Și ei și noi avem interes să rezolvăm chestiunea. Vom proceda astăzi la rezolvarea problemei.

G. Cretzianu: Dați-mi voie să spun cum se prezintă chestiunea.

Repatrierea nemților din Bucovina de Sus și din Dobrogea prezintă mai multe puncte. A rămas să plătim noi o anumită sumă. Din discuțiile avute cu ei, ultima concesiune pe care le-am făcut-o noi este că am admis ca, începând de la 1 aprilie 1941, să plătim maximum 50 milioane lei pe lună; din care 25.000.000 să-i plătim în lei - deci nu ducem riscul cursului - și restul în mărci, 500.000 de mărci, la care avem de suportat riscul cursului.

Aceasta a fost ultima noastră concesiune, care însă lor nu le-a convenit. Ultima propunere făcută din partea lor a fost ca suma să fie nu de 50 milioane lei lunar, ci de 125 milioane lei lunar, iar plata să înceapă de la 1 ianuarie, nu de la 1 aprilie, cum am propus noi.

Ei admit ca, din suma plătită lunar, jumătate să fie plătită în lei și jumătate în mărci, dar pentru jumătatea care este plătită în lei să găsim o bancă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

- Banca Națională sau Casa de Amortizare - de la care să luăm un avans și să le dăm un miliard lei în contul acestei datorii a noastră.

G-ral I. Antonescu: Soluția aceasta este și mai proastă.

G. Cretzianu: Ultima soluție este propunerea noastră: Nu putem da mai mult de 50 milioane lei lunar, începând de la 1 aprilie, jumătate plătibil în lei, iar jumătate în mărci, rămânând să suportăm noi riscul cursului mărcii numai pentru această jumătate.

Proprietățile lor nu pot trece de 3 miliarde lei. Sunt convins că nu vor atinge nici 2 miliarde lei.

G-ral I. Antonescu: Iei asupra d-tale riscul cursului mărcii, începând de la 50 milioane la 2-3 miliarde?

G. Cretzianu: Nu!

Nemții ne spun: Dvs., dacă ne plătiți, trebuie să ne dați contravaloarea exactă pentru ceea ce ne luați. Vreți să ne dați în lei? Bine. Dar dați-ni-i imediat, căci îi întrebuințăm în țară, facem investiții aici, facem o fabrică de celuloză. Plătiți-ne imediat, pentru ca să putem întrebuința leii acum, la valoarea lor actuală.

G-ral I. Antonescu: Care e soluția ultimă? N-ați ajuns la ceva precis?

G. Cretzianu: Nu. Noi propunem 50 milioane lei lunar, ei cer 120 milioane lei lunar. Noi însă nu le putem da mai mult de 50 milioane lei lunar, plătibile așa cum am arătat mai sus.

G-ral I. Antonescu: Plata este în funcție de ceea ce luați în schimb.

Ce valoare luați în schimb?

G. Cretzianu: Luăm 23.000 hectare în Dobrogea și 13.000 hectare în Bucovina, pământ arabil.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică 36.000 hectare de pământ arabil.

G. Cretzianu: Aceasta este partea care ne interesează.

G-ral I. Antonescu: Cât face în lei, la prețul de astăzi?

G. Cretzianu: Vor fi comisiuni care vor vedea.

G-ral I. Antonescu: Nu știți cât face în lei?

G. Cretzianu: N-am făcut evaluarea.

G-ral I. Antonescu: Ei care evaluare au?

G. Cretzianu: Au evaluarea coloniștilor; dar au fost de acord cu noi să nu facem evaluarea pe 15 iunie, ci pe ziua de acum, căci terenurile au scăzut la valoare. Evaluările se fac de comisiuni paritare.

G-ral I. Antonescu: La valoarea de astăzi, ce reprezintă 36.000 hectare?

G. Cretzianu: Pretind că nu reprezintă mai mult de un miliard.

G-ral I. Antonescu: Mie îmi trebuiesc lucruri precise.

G. Cretzianu: Nu pot da preciziuni.

G-ral I. Antonescu: Atunci nu pot ajunge la soluții.

Lt.-col. N. Dragomir: Socotind la 20.000 lei hectarul, ar face circa 600.000.000 lei.

G. Cretzianu: Evaluez pământul arabil la un miliard; în plus tot inventarul.

G-ral I. Antonescu: Ca să vedeți cu câtă ușurință se procedează: rândul trecut s-a spus 6 miliarde; acum s-a ajuns la 600 milioane valoare netă a

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pământului. Dacă punem inventarul tot atât - nu pot pune inventarul la o valoare decât egală cu pământul - cel mult - face 1.100.000.000. eu vorbesc de 3.000.000.000.

G. Cretzianu: Eu v-am dat în scris: o avere evaluată de ei la maximum 5-6 miliarde și am adăugat: desigur că evaluarea făcută de cei interesați apare superioară valorii ce va rezulta din evaluarea experților noștri.

G-ral I. Antonescu: Am reținut bine. Am memorie de drac. Am atâtea chestiuni, și le știu.

Dar ce înseamnă aceasta pentru mine? Atunci mi s-a spus 6.000.000.000; se spune acum 3.000.000.000; se reduce la 2.000.000.000 și nu dăm decât 1.000.000.000. N-avem o bază de discuție.

Trebuie să știu care este cifra precisă; fiindcă la evaluare de 1.000.000.000 am o soluție; la 3 miliarde, alta; la 6 miliarde, altă soluție. Nu sunt la fel angaralele pentru Stat la un miliard sau la 6 miliarde datorii.

G. Cretzianu: Sunt 4600 de gospodării. Nu pot să le evaluez acum, aș minți dacă aș spune altceva.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este prima chestiune: să știi valoarea exactă. Trebuie să știi prețurile la care au fost evaluate de nemți în iunie trecut și care este valoarea acestor proprietăți la prețurile noastre de acum. Vreau să știu: care este decalajul între cele două sume?

A doua chestiune: ce facem cu aceste pământuri?

G. Cretzianu: Avem coloniștii noștri...

C. Georgescu: Sunt 19.000 de gospodării, după cum spun ei: 13.000 în Bucovina, dar cu o suprafață mai mică, și 6.000 în Dobrogea, unde au o suprafață mai mare. Loturile rămase de la bulgari nu acoperă necesitățile noastre, așa că le acoperim de aici. Gospodăriile s-ar putea, în parte, să fie plătite de coloniști.

Cu pământul, se poate face compensație. În ce privește însă imobilele, casele din Dobrogea, se găsesc suficienți coloniști ca să le plătească.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să știu, în această privință, precis care este situația. Trebuie o statistică. Se va face această statistică de către d-ta și ministrul Finanțelor, pentru evaluare, ca să vedem ce recuperăm din toate acestea, din vinderea de pământ.

C. Georgescu: Sunt imobile la oraș cu altă valoare.

G-ral I. Antonescu: Tocmai.

Prin urmare, trebuie o evaluare precisă, pentru că, fără evaluare, nu se poate ajunge la o soluție. De aceea s-au făcut în regimul trecut greșeli.

Au cerut nemții, au cerut italienii, s-a dat; dar nu s-a gândit nimeni la consecințe. Eu, totdeauna, am fost un om care m-am așezat pe pământ sănătos, nu pe nisip, pentru ca să pot răspunde mai târziu. Eu n-am plecat de la ideea că nu voi răspunde de tot ceea ce fac în Statul acesta. Eu voi răspunde de ceea ce fac în Statul acesta. Dacă voi dovedi că am procedat cu înțelepciune, cu bună credință, că am satisfăcut unele nevoi - sunt unele lucruri care poate apar ca greșeli față de opinia publică, mulți le critică, dar eu voi aduce argumente, de exemplu, în ce privește aducerea trupelor germane, eu voi justifica - că am satisfăcut unele necesități ale neamului, atunci am acoperire pentru viitor.

De aceea nu vreau să fac nimic necugetat, nimic care să nu fie bine gândit.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

În totul vreau să dau soluția adecvată.

Este un pedantism ce vă cer dvs. aici?

C. Papanace: Chestia este că, prin plecarea nemților, putem face instalarea coloniștilor din Ialomița. Aceasta este rațiunea care ne face să ne grăbim. Stăm sub presiune.

G-ral I. Antonescu: Știu foarte bine, însă, totdeauna, noi am rezolvat problemele sub presiune. De aceea am ajuns unde am ajuns. Nu este contract oneros pe care Statul să-l fi încheiat și pe care să nu-l fi pierdut în fața justiției, deși Statul era acela care avea dreptate. Totul a fost făcut sub presiune.

Ne găsim în fața unei chestiuni iar sub presiune. Trebuie găsită o soluție sub presiune. Eu pot să spun: iau pământul de la nemți, dar condițiile mele sunt cutare și cutare. Plătesc cutare preț, la o evaluare care se va face ulterior; mă angajez să dau prețurile cutare, dar conform acestei evaluări. Aceasta pot face. Și o fac sub presiune. Nu spun să lăsăm fără soluție chestiunea aceasta.

C. Papanace: Ei ne-au spus că după ce pleacă coloniștii se face evaluarea.

G-ral I. Antonescu: Perfect, dar ne trebuie evaluare. Trebuie să știm care e suprafața pământului, ce valoare au bunurile lor; trebuie făcut un tabel al bunurilor acestora din Bucovina și Dobrogea.

N. Mareș: Vom face.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. Ce facem cu ele? Cui vor fi date? Cum se repartizează?

Spun acestea, pentru că chestiunea se leagă cu o alta. Am expropriat bunurile evreiești și nu știu la care vom mai ajunge - vorbesc pentru străini - și mi s-a spus că aceste bunuri ar reprezenta o valoare de 14 miliarde lei. Trebuiesc evaluate aceste bunuri evreiești. Nu spun că aceasta este valoarea exactă. Dar, dacă ar fi exact așa, dacă bunurile acestea evreiești reprezintă 14 miliarde, putem găsi o soluție cu care să ieșim din încurcătura financiară în care se găsește Statul acesta. Putem să le scoatem în vânzare, la licitație, și suma pe care o realizăm - noi le dăm lor, evreilor, rente cu 3% - această sumă realizată o vărsăm la un fond pe care îl voi crea în Stat, la un fond de venituri. Va fi un fond de reconstrucție al Statului, pe care îl ia Ministerul Finanțelor. Din acest fond se vor face investiții producătoare de venit; nu va fi un fond de consum. Fondul acesta nu va fi întrebuințat la consumul zilnic, la echilibrarea bugetului.

Acest fond de reconstrucție al Statului va fi întrebuințat ca să facem din el investiții producătoare de venituri pentru Stat.

De unde alimentăm acest fond de reconstrucție al Statului? Chestiunea va fi luată în studiu de domnii miniștri al Finanțelor și al Justiției. Va fi alimentat din toate economiile care s-au realizat în buget prin economisirea fondurilor speciale, prin desființarea diurnelor extraordinare, neomenoase pentru bugetul Statului; din sumele cu care se plăteau consiliile de administrație, pe care le-am desființat, din sumele pe care le plăteau societățile de până acum acestor consilii, sume pe care ele vor continua să le treacă în bugetul lor, plătindu-le Statului, vor trece și mai departe toate vechile cheltuieli de administrație, dar aceste sume trec acum la alimentarea acestui fond de reconstrucție al Statului.

Acest fond va mai fi alimentat și din toți banii furați Statului, care se vor reîntoarce la Stat. Toți banii proveniți din toate furturile făcute pe seama

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Statului, din tot ceea ce s-a tâlhărit pe socoteala Statului - care se vor întoarce prin justiție la Stat - toate sumele care se vor realiza în felul acesta, toți banii lichizi, - fiindcă toți banii furați se vor reîntoarce la Stat, nu las pe nimeni, banii înapoi! - vor alimenta acest fond.

N. Mareș: Și portofoliul putred.

G-ral I. Antonescu: Și portofoliul putred. Tot ce a fost frustrat de la Stat, prin furt sau prin legi speciale, care acopereau pe unii și pe alții, totul va intra, succesiv, în fondul special de refacere a Statului.

În ultimul rând, sunt banii pe care vreau să-i realizez din vânzările prin licitații ale tuturor acestor terenuri expropriate, după ce, bineînțeles, satisfacem nevoile refugiaților - bani care și aceștia vor alimenta fondul de reconstrucție.

Refugiaților suntem obligați să le dăm pământ și casă gratis, sau prin plată?

C. Georgescu: Vor fi plasați pentru moment. Împroprietărire nu se face. Într-un an de zile se schimbă situația, poate.

G-ral I. Antonescu: Să dea Dumnezeu să se schimbe. Dar ei vor întoarce Statului ceva?

C. Georgescu: Plătesc o arendă mică, din care Statul recuperează o parte din cheltuieli. Statul mai scoate o altă parte și din recolta care există acum pe aceste terenuri.

G-ral I. Antonescu: Dar mai târziu care e situația?

C. Georgescu: După aceea ar urma împroprietărirea, dacă nu se lichidează situația.

G-ral I. Antonescu: Dar oamenilor plecați din Cadrilater le dăm pământ din nou?

C. Georgescu: Le dăm pământ. Bulgarii au lăsat pământul lor în Dobrogea și atunci acestora le dăm pământul rămas de la bulgari.

Pământurile jidovești nu pot fi în valoare mai mare decât 3 miliarde lei, în totul. Sunt 30.000 de hectare și, dacă socotim 50.000 lei hectarul, ajungem la un miliard și jumătate. Dacă socotim și hectarele de vie și agricultură, care fac la un loc două miliarde, avem un total de trei miliarde și jumătate.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. Trei miliarde și jumătate lei nu sunt de aruncat.

C. Georgescu: Pădurile nu sunt expropriate.

G-ral I. Antonescu: Le vom expropria și pe acelea, dar la timp.

G. Cretzianu: Trebuie terminată chestiunea cu nemții, căci oamenii trebuie să plece și avem coloniștii gata pe care să-i punem în loc.

Să mă autorizați să le răspund că nu putem schimba nimic din propunerea noastră decât în ziua când vom avea tabloul complect cu evaluarea.

G-ral I. Antonescu: Tratează pe baza evaluării. Admitem prețurile de astăzi și le dăm în limita posibilității. Dacă vom putea să dăm o sută de milioane, dăm. Dar g-ralul Antonescu nu vrea să se angajeze să plătească, <atunci> când n-are siguranța că va putea plăti.

N. Mareș: Trebuie formată o comisiune în care să intre dl Cretzianu și cu mine, fiindcă sunt și evaluări agrare de făcut.

C. Georgescu: Trebuie să se facă întâi inventarierea bunurilor. După ce se

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

termină operația inventarierii, atunci să se facă și evaluarea, dar după ce nemții pleacă.

G-ral I. Antonescu: Mi-e indiferent procedeul, dar evaluarea trebuie să fie făcută și după inventar. Să nu fie nici o neregulă. Nimeni nu poate să intre pe o proprietate înainte de a fi inventariată. Inventarierea să se facă de o comisiune.

C. Georgescu: Inventarierea se face de o comisiune mixtă.

G-ral I. Antonescu: După ce inventariați, faceți instalarea. Dar nu plătim decât după ce se va face evaluarea.

G. Cretzianu: Să spunem că plătim maximum 50 milioane pe lună, însă noi suntem dispuși a revedea toată chestiunea când vom avea toate datele precise.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. Nu pot să mă angajez câtă vreme nu știu care este valoarea.

C. Georgescu: Totul se va perfecta după ce se va face evaluarea.

G-ral I. Antonescu: Sunt de acord.

N. Mareș: Domnule General, mi-ați dat chestiunea răzoarelor: să calculez suprafața lor. Am făcut-o după trei metode și am ajuns la cifra de 252.000 de hectare. Altceva nu mai am nimic.

G-ral I. Antonescu: Dar reorganizarea ministerului?

N. Mareș: V-am cerut să ne lăsați până la 1 decembrie, pentru că suntem ocupați cu însămânțările din cale afară de mult.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să terminați chestiunea funcționarilor. Am dat principiile bugetului. Nu trebuie să mai întârziați.

G. Cretzianu: Reorganizarea va fi greu de făcut până la 1 noiembrie. Lăsați să o facem până la 1 decembrie, dacă vreți să facem o operă serioasă.

G-ral I. Antonescu: Dar cum se poate face la Armată reorganizarea?

G. Cretzianu: Acolo e mai ușor.

G-ral I. Antonescu: Cred că acolo reorganizarea este mai complicată.

G. Cretzianu: Acolo este ierarhia deja stabilită.

G-ral I. Antonescu: Dar nu rămânem într-o stare de nemulțumire cu funcționarii?

G. Cretzianu: Strâng de la toate ministerele sumele suplimentare care trebuiesc date funcționarilor mici, până la 12-14.000 lei salariu.

G-ral I. Antonescu: Până la 10.000.

Trebuie să faceți cooperative pe ministere. Procedați cum facem noi pentru Armată. Și noi alimentăm pe ofițerii noștri cu prețuri reduse. Toate ministerele să facă la fel. Toate departamentele să caute să asigure, singure, bunul trai al funcționarilor în subordine prin înființarea de cooperative de consum și de aprovizionare. Să-și creeze un fond de rulment. Să procedeze cum am făcut noi la armată. A mers prost uneori, dar până la urmă am obținut rezultate bune. Cu o mână energică se îndreaptă lucrurile și se pot face multe.

Duceți-vă la localul Statului Major. L-am dat jos pe cel vechi și l-am ridicat din nou. Două milioane costă pe Stat acest local, făcut numai din economiile pe care le-am realizat, într-un an de zile, în interiorul Statului Major numai, nu pe întreaga Armată. Numai din bugetul Statului Major. Pentru

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

cursul de comandament erau 5 milioane 400 mii pe an, bani pe care îi luau numai câțiva. Când am făcut singur cursul de comandament, m-a costat un milion 400 mii și patru milioane le-am băgat în clădire. Alt curs era un milion 700 mii; l-am făcut cu 170 mii, restul de un milion 500 mii i-am băgat în clădire. Automobilele din timpul dlui Samsonovici, care costau 400.000 le-am redus la 70.000.

Iată de unde am realizat, în zece luni de zile, milioanele pe care le-am băgat în clădirea aceasta. M-am dus apoi la Ministerul de Finanțe, la dl Mitiță Constantinescu și i-am spus să-mi dea două milioane și fac clădirea. Dacă mai stăteam un an, făceam și Școala de Război, cu 2 milioane, nu cu 150 milioane cât a costat.

Gh. Leon: Este în funcție de om.

G-ral I. Antonescu: Mai am și alte exemple: Școala Militară din Sibiu este făcută numai cu 130.000. Nu mai vorbesc de Regimentul 9 Roșiori, care avea un deviz făcut de Armată în valoare de 7 milioane lei și pe care l-am făcut cu 1 milion lei. Era pe atunci ministru Mircescu. I-am spus să-mi dea mie să execut devizul după intrucțiunile mele și așa am făcut. Cazarma regimentului am făcut-o reducând devizul la un milion.

Peste tot se poate face foarte mult dacă este bunăvoință. La toate departamentele se poate face mult, dacă vreți să vă ajutați funcționarii.

Pentru Armată am făcut cât am putut. Am făcut și grădini de zarzavat și am ajutat, începând de la cel mai mic: soldați, subofițeri, ofițeri. Pentru mine n-am luat nimic.

Și dvs. faceți cooperative pe departamente, dați întâi pentru funcționarii cu salariul până la 5000, acestora acordați-le reducerile cele mai mari; apoi ajutați-i și pe ceilalți; aceluia care poate plăti mai mult îi faceți o reducere mai mică. Pentru aceasta însă trebuie muncit; trebuie găsiți oameni cinstiți. Am avut împrejurări când am văzut că se făceau hoții nemaipomenite. Uneori a mers foarte bine, alteori mai puțin bine, acum iar merge bine, în privința aceasta, la Armată.

Și în privința aceasta trebuie dat un ordin circular tuturor ministerelor.

Gh. Leon: Domnule General, mi-ați cerut să vă fac un expozeu asupra situației industriei din Țara Românească.

Capacitatea de producție a industriei noastre este prea mare față de necesitățile de consum. Aceasta a fost și în trecut, dar mai ales acum, de când s-au pierdut din provinciile alipite.

Am niște tabele aici, din care rezultă foarte evident această stare de lucruri. Într-o parte este situația dinainte de pierderea acestor provincii; într-alta este situația ulterioară. Într-un tabel e trecută capacitatea de producție; într-altul, de consum. Părțile colorate în galben reprezintă consumul intern; cele în verde, producția. Sunt puse în paralel producția și consumul din România de ieri față de producția și consumul din România de azi.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică avem mai puțin consum decât producție.

Gh. Leon: În unele direcții cu 75% este mai mare capacitatea de producție decât necesitatea de consum.

G-ral I. Antonescu: Ce facem cu restul?

Gh. Leon: Stă. Aceasta înseamnă că toate aceste industrii, care stau, sunt

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

înzestrate mai mult decât trebuie pentru posibilitatea lor de lucru și a noastră de consum. Astfel stau industriile care lucrează vigonia, lâna pieptănată, raionul *(sic)* - și, cu toate acestea, materiile acestea sunt scumpe pe piață. Bumbacul, nu. Industria de bumbac lucrează. În in, producția este mică, deși consumul este mare.

În industria chimică capacitatea de producție industrială este cu 56% mai mare decât necesitățile de consum. Acum acest procent s-a micșorat.

G-ral I. Antonescu: Deși avem o capacitate de producție industrială mare, totuși cânepa, inul sunt scumpe. Se vede clar situația din aceste tabele. În industria alimentară, aceeași situație.

Aceasta trădează lipsă de armonie. Și este lipsă de armonie în industrie și în ce privește efortul intelectual, și fizic, și material. Dacă nu este armonie, efortul este inutil pentru Stat. Trebuie să se lucreze pe ciclu și să fie armonie între cicluri. Dacă nu este armonie pe cicluri, degeaba ne zbatem, degeaba spunem că putem face atâta muniție în Țara Românească, căci, când e să facem, vedem că nu putem face decât numai o anumită parte.

Din situația lânii, rezultă că avem lână mai puțină decât trebuie și avem fabrici de transformare mai multe decât e nevoie. Deci un dublu dezavantaj. Deci investițiile făcute în crearea de industrii reprezintă o politică nenorocită. La bumbac, aceeași situație. La cânepă și in discrepanța este și mai mare.

Pentru cupru am spus ce e de făcut.

Gh. Leon: Nu se poate aplica, fiindcă mina are prea mult sulf. Cu mina de la Mehedinți n-am putut face nimic. Se fac cercetări, dar este în mâna Creditului Minier. Din cauza componenței minereului, nu s-au putut obține rezultate.

G-ral I. Antonescu: Se întâmplă în materia aceasta ca și cu petrolul. Americanii, ca și ceilalți străini, n-au nici un interes să ne descopere sursele găsite la noi. Când descoperă ceva, păstrează cel mai mare secret. Inginerul, dacă trădează acest secret, se expune celor mai mari primejdii. De la ei nu poate ști nimeni nimic. Americanii caută sursele noastre, le găsesc, păstrează secretul și pleacă. Pe urmă, peste câțiva ani, vin și acaparează terenurile pe nimic și apoi fac investițiile câștigând numai ei.

Așa s-a întâmplat cu terenurile petrolifere ale noastre. Și tot așa ceva trebuie să fie aici.

O cauză o constituie faptul că Institutul nostru Geologic nu funcționează cum trebuie. Aceasta trebuie să fie baza pe care să se sprijine țara noastră din acest punct de vedere. Reorganizarea Institutului Geologic trebuie soluționată. Trebuie să i se dea putința să lucreze, căci nu este suficient să fie acolo oameni capabili, dar cărora să nu li se dea posibilitatea de a lucra.

Gh. Leon: Din acest tabel se poate vedea geografia producțiilor de tot felul.

Concluzia generală a acestei chestiuni este că Ministerul Agriculturii trebuie să facă un plan agricol, pentru a pune de acord producția noastră agricolă cu capacitatea de producție a industriei noastre, fiindcă capacitatea de lucru este mult prea mare față de nevoile de consum. Ne lipsesc apoi și materiile prime - ceea ce este bizar - chiar pentru industriile care lucrează cu materiile prime din țară: cânepa, inul, talpa. Trebuiesc luate măsuri în privința

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

aceasta prin planul agricol.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. Dl ministru al Coordonării, de acord cu dl ministru al Economiei Naționale, va lua măsurile necesare chiar din anul acesta, pentru a vedea și pentru a da indicațiuni ce suprafețe ne trebuie să fie însămânțate cu: in, bumbac, cânepă, floarea soarelui, rapiță, muștar etc. - pentru anul viitor. Trebuie de văzut câte topitorii de cânepă trebuiesc etc.

Dl Leon ne-a arătat dezarmonia care există între fabrici și producție.

Dl Dragomir v-a arătat ceea ce este necesar și va trebui să vedem ce facem pentru a stabili această armonie.

Mai mult încă, să căutăm ca materia primă s-o transformăm în industria noastră, atunci când o destinăm exportului. Această materie primă trebuie speculată de noi atunci când o vindem; s-o exportăm prelucrată, transformată în industria noastră. Să nu se mai întâmple ca înainte, când transportam materia primă în străinătate la prețuri ieftine și o cumpăram foarte scump transformată. Aceasta era politica ce trebuia să fie făcută. Aceasta este politica pe care trebuie s-o facem noi. Trebuie industrializat tot ceea ce vrem să exportăm.

Pe de altă parte, trebuie distrus tot ce este industrie parazitară. Numai industria de armament s-o lăsăm, fiindcă este utilă pentru apărarea țării. Industria însă bazată pe materii prime din țară trebuie s-o dezvoltăm la maximum posibil. Industria care își aduce materii prime din străinătate trebuie să aibă cu totul alt regim.

Gh. Leon: Se pune problema sindicalizării industriilor.

G-ral I. Antonescu: Noi suntem pentru sindicalizarea și a producției și a vânzării, pentru că, în felul acesta, se pune regulă în prețuri și se asigură circulația bunurilor.

Facem o sindicalizare pe baza producției agricole și industriale; facem și o sindicalizare a desfacerii produselor. Însă grefăm totul pe ceea ce există. Nu facem o etatizare întinsă la maximum. Industria dirijată trebuie combinată armonios cu viața economică - trebuie păstrată media.

Gh. Leon: Vă pot prezenta un caz de sindicalizare, cu avizul Consiliului Legislativ: Sindicatul fabricilor de ulei. Acesta poate lua contact cu producătorii de sămânță și să vadă care este cantitatea necesară pentru anul viitor.

Vă rog să semnați numirea domnului...

G-ral I. Antonescu: Tot ceea ce numiți este pe răspunderea dvs. Eu nu cunosc persoane. N-am pe nimeni de recomandat. Orice îmi recomandați este pe garanția dvs. La fiecare numire să poarte pecetea de cine a fost recomandat.

Gh. Leon: Mai am o chestie în legătură cu procesul de românizare a industriei noastre, prin comisarii noștri. Se pune acum o problemă foarte gravă și anume concedierea funcționarilor și personalului evreiesc de la întreprinderile particulare. Legea, pe baza contractului individual de muncă, pune instituțiile particulare în situația de a face cheltuieli așa de mari, încât nu cred că pot răspunde acestor cheltuieli. De aceea propun ca, printr-un articol de lege, să le dăm posibilitatea ca preavizele să nu fie așa de mari. Valoarea preavizelor, după legea actuală, este în funcție și de vechimea funcționarilor. Voi redacta un proiect de lege în acest sens, pe care îl voi supune și avizului ministrului Justiției.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

Gh. Leon: Vasăzică, în principiu, sunteți de acord.

G-ral I. Antonescu: Da.

G. Cretzianu: Trebuie să se vină cu o lege, care să stabilească cine este sau nu evreu, căci sunt o mulțime de cazuri nesoluționate în actuala lege.

Gh. Leon: Sunt, în adevăr, unele cazuri particulare. De pildă, un popă, care a servit 40 de ani, s-a găsit că a fost evreu botezat.

G-ral I. Antonescu: Și nevasta lui Vasile Marin era de originea aceasta. Trebuie să aplicăm cu mare omenie. De aceea s-a și făcut distincție pentru acei care au luptat în război, care sunt orfani de război, care sunt decorați cu "Virtutea Militară". Categoriile acestea au fost puse în lege.

Lt.-col. N. Dragomir: Să definim noțiunea aceasta.

G-ral I. Antonescu: O vom defini. Ministerul de Justiție, de acord cu celelalte ministere, să studieze această problemă și să stabilească bazele după care se hotărăște cine este evreu și cine nu.

Gh. Leon: Un alt caz: Vasile Ștefănescu a fost înfiat la trei ani. S-a însurat, apoi a avut copii, români toți. S-a constatat că era trecut ca evreu. În adevăr, când a fost înfiat de un român, era evreu. E o tragedie colosală lucrul acesta.

G-ral I. Antonescu: Sunt cazuri particulare, care nu pot să înfrângă regula. Trebuie însă ca aceste cazuri particulare să le tratăm cu omenie.

Tot un caz particular de acesta - să i-l aduceți la cunoștință lui Iașinschi - este un doctor Magheru la Institutul "Cantacuzino". Este fiul boierului Magheru, care a luptat pentru țară. Acest doctor s-a însurat cu o evreică, care însă este de valoare științifică, care de 20 de ani de zile aduce aportul său foarte mare laboratorului "Cantacuzino", unde face toate serurile pentru Armată. A fost dată afară din Institut. Am spus: știința trebuie s-o menajăm, căci n-avem mulți oameni de știință. Nu se poate așa. Trebuie tratat fiecare caz particular după nevoile Statului. S-a spus: n-o primim aici, căci aici sunt legionari. Dar trebuie să-și dea seama că dacă Armata Română rămâne fără ser, atunci suferă însăși Națiunea Română. De aceea, să se atragă atenția, în mod special, lui Iașinschi asupra acestui caz.

N. Mareș: Iată o chestiune: dacă nu se va putea însămânța în toamna aceasta suficient, ar trebui să identificăm cantitățile de grâu de primăvară, fiindcă sunt regiuni unde se pot face însămânțări de primăvară și trebuiesc identificate.

G-ral I. Antonescu: Perfect.

N. Mareș: Aceasta trebuie făcută de Ministerul Coordonării.

G-ral I. Antonescu: Am spus că în regiunile unde nu se coace porumbul, să se pună uscători. Unde nu se poate lucra altfel pământul, să se lucreze cu sapa.

N. Mareș: Pământul este tare, bolovănos, chiar în porumbiște. Așa se prezintă situația. Am fost în Ialomița, în Brăila și în alte părți să vedem unde intră grâul de primăvară. Trebuiesc identificate cantitățile de grâu de primăvară.

Gh. Leon: Nu mai am nimic.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Pentru industrie trebuiesc avute în vedere următoarele principii: trebuie organizat totul pe cicluri și stabilită o armonie între cicluri. Acesta este primul principiu.

Al doilea principiu: trebuie să dispară tot ceea ce este parazitar, și parazitar este tot ceea ce este bazat pe capital care nu era al nostru și lucra cu materii prime venite din străinătate; cu excepția industriei de armament care trebuie să fie pe seama Statului, să facă Statul sacrificii, fiindcă este pentru apărarea națiunii.

Al treilea principiu: trebuie dezvoltată, la maximum, industria care lucrează cu materii prime din țară, în special industria alimentară, care a început să fie foarte mult căutată în Orient, unde am putea lua locul multora.

În cadrul acestei industrii, trebuie stabilită armonia, care nu există încă. Trebuie armonie între politica de fabricație și consum. Trebuie armonie între fabricație, producție și consumație. Producția trebuie să satisfacă consumația internă și să asigure exportul articolelor pe care vrem să le vindem, însă să le transformăm noi. Noi vindeam mereu materie brută și o importam transformată, plătind-o de zece ori mai scump. Vindeam grâu la englezi și aduceam biscuiți de la Londra, plătindu-i atât de scump, încât englezilor grâul le venea gratis.

V. Dimitriuc: Ați preconizat un principiu: să sporiți prețurile agricole și să comprimați pe cele industriale.

G-ral I. Antonescu: Nu mai sporesc. Am sporit la grâu. Mai am de sporit numai la anumite articole. Inul, cânepa le vom face să aibă rentabilitate și ele. Orzul și ovăzul, de asemenea. Porumbul, foarte puțin. Nu mai sporesc la grâu; nu merg mai departe; s-a isprăvit. Trebuie o armonie între prețuri.

Vom face asistență socială, în care intră și cooperativele pe care le veți face la departamentele dvs., prin care urmărim să asigurăm posibilitatea funcționarului ca să cumpere lucrurile ieftine. Atunci el nu va mai putea striga că nu-i ajunge ce are ca să trăiască; el nu va mai fi la discreția speculanților pentru articolele de mare consum. Va avea pe preț ieftin: pâine, mămăligă, brânză, untură, carne, fasole, varză.

V. Dimitriuc: Există un produs, care ne interesează, fiindcă este în legătură cu producătorii români. Micii producători români de țiței au fost regulat speculați de societățile mari, care cumpărau rămășițele de țiței ieftin de la micii producători și-l vindeau la export la prețuri foarte mari. Le cumpărau cu 7000 lei vagonul de produse din țiței. Am calculat prețurile și am căutat să văd cum s-ar putea rezolva această problemă fără să complicăm situația internă. Am căutat o soluție prin care, pe planul interior, să nu se scumpească nimic, iar producătorii aceștia mici, care sunt români, să primească prețuri omenești. Și atunci am fixat un preț pentru export și altul pentru acela care cumpără pentru prelucrare în țară. Am obligat pe exportatorii de țiței să cumpere în prima linie tot țițeiul de la micii producători. Numai când nu se ajunge, adică atunci când mai există cereri la export, exportatorii să cumpere de la marii producători fără rafinării însă și apoi de la marile societăți, dacă mai sunt necesități de export.

Până acum, marii exportatori luau țițeiul de la micii producători cu 7000 lei vagonul și-l vindeau cu 20.000 lei. De aceea am fixat prețul de vânzare pentru producătorii mici la 18.000 lei. Am pus prețul în funcție și de calitatea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

produsului de exportat. De pildă, țițeiul octanic va fi plătit 13.000 lei vagonul pentru consum în țară, iar pentru export va fi plătit cu 18.000 lei vagonul micului producător, în loc de 7000 lei cum i se plătea până acum.

G-ral I. Antonescu: Dar se găsesc cumpărători la prețurile acestea? De va trebui, le vom impune.

V. Dimitriuc: Exportatorii sunt de acord. Ei exportă și acum acest țiței, dar îl cumpărau mai ieftin. De altfel, vor fi două prețuri: un preț pentru produsele care sunt cumpărate pentru export și un alt preț pentru produsele care sunt cumpărate ca să fie prelucrate în țară.

Pe această cale, producătorii mici vor primi prețuri duble. Dispoziția va intra în vigoare de mâine.

G-ral I. Antonescu: Cum iei această dispoziție? Cu decizie?

V. Dimitriuc: O iau nu sub formă de decizie, ci ca o măsură administrativă; am comunicat-o producătorilor, exportatorilor și cumpărătorilor.

G-ral I. Antonescu: Decizia are mai multă forță.

V. Dimitriuc: Nu-i nevoie de decizie. Am comunicat această dispoziție micilor producători.

G-ral I. Antonescu: E foarte bună această soluție.

V. Dimitriuc: Am primit, ieri, din partea Comisarului nostru de la "Steaua Română" o comunicare prin care îmi cere să iau dispoziția ca ceea ce se găsește la diferite industrii sub formă de fier vechi, de piese neutilizabile, aceste industrii să renunțe la ele, prin arbitraj, fie prin altă soluție, pentru a putea pune în aplicare dispozițiile privitoare la strângerea fierului vechi.

G-ral Gh. Dobre: Am cerut ca această chestiune să fie trecută la Ministerul Coordonării; pentru ca să nu se întâmple nici un dezacord între acela care vinde și acela care cumpără, să se facă o comisie care să hotărască, compusă dintr-un delegat al Ministerului Coordonării, al fabricii...

Lt.-col. N. Dragomir: Se va trece și la Mișcarea Legionară.

G-ral I. Antonescu: Vegheați să nu se facă abuzuri. Să nu se treacă la fier vechi piese necesare. Trebuiesc instrucțiuni scrise, pentru a se ști ceea ce poate fi socotit fier vechi și ceea ce nu e fier vechi, pentru a se ști ceea ce se poate lua.

V. Dimitriuc: Ceea ce nu mai corespunde scopului pentru care a fost creat este fier vechi.

G-ral I. Antonescu: Trebuie studiată chestiunea, ca să nu se facă abuzuri.

V. Dimitriuc: Ieri a fost un general neamț la o societate de petrol, pentru aprovizionarea cu benzină de aviație a avioanelor nemțești care sunt aici. Ei voiesc să-și ia toată producția de care au nevoie de la noi. "Petrol-Block" prelucra benzina pentru necesitățile unui avion, fiindcă benzina aceasta trebuie tratată special. "Petrol-Block" exportă lunar producția aceasta în Germania. Nemții cer ca să li se dea cantitatea necesară de benzină de aviație pentru avioanele lor, de aici, de la altă societate, nu de la "Petrol-Block", care să continue exportul.

G-ral I. Antonescu: Nici un inconvenient, dar pe calea aceasta să nu avem scurgeri mari de benzină. Trebuie stabilit care este necesarul lor.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

V. Dimitriuc: Așa se va face. Este vorba de cantitatea de care au nevoie în țara noastră.

O altă chestiune: trebuie o ședință specială pentru negocierile cu Germania; s-o fixăm mâine, dacă s-ar putea.

G-ral I. Antonescu: Să vorbin întâi cu dl Neubacher, să vedem ce aduce el, ca să nu discutăm de două ori.

Dvs. știți principiile mele, dvs. cunoașteți liniile mari pe care stau; și pe aceste linii vreau să stăm.

N-am să vă dau detalii tehnice pe care nu le posed - pentru aceasta sunt specialiștii, nici nu trebuie să le posed eu -, țin însă să vă atrag atenția că în tratativele ce le duceți să nu vorbim decât cu o singură persoană de la nemți și să nu vorbească din partea noastră decât o singură persoană, pentru că altfel este zăpăceală și profită mai mult ei de această zăpăceală, pentru că noi suntem într-o situație în care la fiecare pas ne cer toți să cedăm. Suntem, cum v-am spus că sunt eu, ca un câine care este tras din toate părțile; de abia scap de unul și vin zece să tragă de mine.

V. Dimitriuc: Există o reglementare foarte bună în ce privește consumul cărnii și mezelurilor. Însă se face o evaziune formidabilă de carne de porc, pentru că se pot vinde și mezeluri făcute din carne de porc. Și atunci negustorii oferă orice preț la carnea de porc.

Lt.-col. N. Dragomir: Se consumă mult mai puțină carne decât până acum.

G-ral I. Antonescu: Domnul Dragomir să cerceteze toată chestiunea industrializării cărnii de porc. Când se va face sindicalizarea, toate abuzurile acestea vor dispărea.

P. Nicolau: Vin cu o chestie de principiu, pe care ați ordonat să o aducem înaintea dvs. Este chestiunea privitoare la scutirea de taxe pe care ne-a adus-o la cunoștință Ministerul de Finanțe.

G-ral I. Antonescu: Am spus principiul: nu mai scutesc pe nimeni de taxe. Pun în buget fondul din care să plătească.

G. Cretzianu: Domnule General, chiar dvs. ne-ați spus că Familia Regală se scutește de taxe pentru răspunsurile pe care le dă în străinătate la corespondența oficială.

G-ral I. Antonescu: Dacă dai în străinătate, dai și în țară scutirea. Mai bine trec suma în buget. Așa am dat directive. În regulamentul pe care l-am făcut, așa am spus. Din experiența trecutului, cât costă pe Casa Regală această corespondență, s-o trecem în buget. Nu dăm nici o scutire, pentru că aceste cazuri dau naștere la altele.

P. Nicolau: Trebuie pus în acord cu legea organică a Poștelor.

G-ral I. Antonescu: Nu vreau să se scutească nimeni. Vreau să am un buget de realități. Dacă încep să scutesc, se fac tot felul de abuzuri. Fiecare autoritate să-și fixeze necesitățile pe care le are pentru convorbiri telefonice, pentru Poștă și să fie trecută suma în buget. Mai multă scutire n-au drept. Are nevoie o autoritate să trimită personalul în inspecție, îi dă banii necesari și își cumpără biletul, cu care va justifica, și cu ordinul de serviciu, cheltuiala făcută.

V-am spus cazul meu: Am un bilet de scutire pe Calea Ferată, în calitate

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

de Cavaler "Mihai Viteazu". Reprezintă 120.000 lei pe an. De patru ani nu m-am suit în tren și totuși Statul a plătit 480.000 lei fără ca să i se presteze contra-serviciul de către Calea Ferată.

Gh. Leon: Sunt apoi scutirile de timbru.

G-ral I. Antonescu: Toate aceste scutiri trebuie să dispară, dle Cretzianu.

G. Cretzianu: Dar va trebui dată o subvenție anumitor instituții.

G-ral I. Antonescu: Prefer să dau o subvenție redusă și am terminat. E mai bine să respectăm principiul pus.

Gh. Leon: De ce subvenție Academiei Române?

G. Cretzianu: Dacă nu-i dăm subvenții, Academia nu mai poate lucra.

P. Nicolau: În privința canalului colateral de la Porțile de Fier, vă rog să-mi îngăduiți să vă aduc la cunoștință că nu pot lucra chiar așa de urgent cum mi-ați spus.

G-ral I. Antonescu: Îmi dau seama. Am spus urgent, dar în limita posibilului.

În ce privește scumpirea vieții - am văzut și în jurnalele de azi atacată problema -, între alte cauze care apasă pe micul consumator sunt și taxele comunale. Sunt taxele extra-legale, pe care le introduce fiecare cum vrea. Acest plus cade în sarcina consumatorului de la sat și de la oraș. Trebuie studiată chestiunea cu Ministerul Finanțelor. Trebuie un principiu în această privință în Stat: nimeni nu mai are dreptul să mai înființeze din impozitele acestea extra-legale.

Trebuie socotit, de la început, care sunt nevoile fiecărei regiuni: Galații au o nevoie specială, Ploieștii alta, Bucureștii la fel. Atunci, printr-o lege anumită, le dăm anumite drepturi. Dar, ca fiecare să pună taxele comunale pe care le crede, aceasta nu se poate. Se întâmplă același lucru cu acela petrecut cu atâtea societăți de binefacere, care colectau sume și nu le controla nimeni.

Ca ministru al Aviației, am căzut tocmai pe faptul că am început să organizez controlul timbrului de aviație. Îndată ce m-am apucat de controlul timbrului de aviație, toți tâlharii au început să forfote în jurul Palatului și de aceea am căzut de la minister.

Eu vreau control pentru gestiunea mea. Când am venit la minister, am chemat pe toți directorii și le-am spus: să știți, sunteți solidari responsabili cu mine pentru toate ilegalitățile pe care le fac. De aceea, să-mi atrageți atenția când greșesc. Eu vă fac pe dvs. responsabili dacă nu-mi atrageți atenția asupra a ceea ce fac. Nu mă jenez să mi se atragă atenția când greșesc.

De aceea, chestiunea aceasta trebuie luată în studiu și soluționată, după principiile puse.

G. Cretzianu: Cu chestia gratuităților pe Calea Ferată, țin să vă aduc la cunoștință că Subsecretariatul de Stat al Colonizării ne cere gratuitatea transportului refugiaților în regiunile unde vor fi plasați.

G-ral I. Antonescu: Aprobăm.

Lt.-col. N. Dragomir: Morile de făină cer să urcăm cu 1,30 lei...

G-ral I. Antonescu: Bine. Nu sunt contra taxelor comunale, dar n-are dreptul nimeni să le înființeze în mod abuziv. Nimeni nu poate să facă cum făcea Gavrilă Marinescu, care, cum pierdea noaptea la cărți, căuta de unde

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

trebuie să plătească și înființa tot felul de timbre.

Lumea plătește, dar să știe că este legiferat și că se dă socoteală pentru tot ceea ce se strânge.

Gh. Leon: Iată de unde apare distonanța între finanțele de Stat și cele locale. Finanțele locale depind de municipiu. Municipiul București are legi speciale. De aceea nu există o posibilitate de privire de ansamblu a întregii probleme. De aceea, unul plătește prea mult - fiindcă este cetățean la o anumită comună, altul prea puțin - fiindcă este cetățean la altă comună.

G-ral I. Antonescu: Nu există problemă fără soluție.

Gh. Leon: Trebuie făcută o coordonare de acord cu Ministerul de Interne și cu Ministerul de Finanțe.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să facem toate acestea, ca să ieșim din încurcăturile vechi de pe urma cărora a suferit și suferă și astăzi contribuabilul. Trebuie ordine în Stat; ordine în raporturile dintre particulari și Stat. Trebuie însă numai unul să vorbească și să hotărască în aceeași chestiune. Să nu se ducă cetățeanul la o mie de oameni cu căciula în mână și cu bani, ca să-l primească șeful de birou și să-i pună soluția favorabilă directorul de Cabinet.

C. Georgescu: Nu mai am nimic.

G-ral I. Antonescu: Cu Zwideneck mai lucrezi?

C. Georgescu: Mai lucrez.

G-ral I. Antonescu: Ce a fost cu dl Ciumetti că s-a supărat?

N. Mareș: S-a supărat cu Potopeanu; dar nu avea dreptate.

G-ral I. Antonescu: Eu recunosc când am greșit. Oricine poate greși. Și eu greșesc, dar când am constatat că am greșit, cer iertare. Această datorie o avea și dl Ciumetti. S-a precipitat.

C. Papanace: A făcut...

G-ral I. Antonescu: Cum a făcut întâi telegrafic, trebuia să facă tot telegrafic și pe urmă.

C. Georgescu: În ce privește muncitorii, nu există o problemă muncitorească a refugiaților.

G-ral I. Antonescu: S-a diminuat sarcina pentru Stat?

C. Georgescu: Nu mai există această problemă. Muncitorii agricoli se vor plasa și ei. Avem numai asistența bătrânilor și a femeilor cu copii. Continui să mă ocup și de cei din București și de cei din provincie.

G-ral I. Antonescu: Aș vrea să-i scoți din București, fiindcă problema alimentară s-a îngreunat și din cauza aceasta.

C. Georgescu: Am făcut intervenții și la Patriarhie; unii au fost plasați pe la mănăstiri.

P. Nicolau: Privitor la mâna de lucru: se cer urgent oameni care să lucreze, de exemplu, în Țara Moților. Dvs. ați ordonat să nu mai întrebuințăm militari...

G-ral I. Antonescu: S-o rechiziționați, însă cu plată; nu cu plată puțină, ci plătind cât se plătește ziua de lucru.

P. Nicolau: V-aș face propunerea următoare: noi avem o chestiune evreiască, avem surplus de mână de lucru destul de mare. Am putea organiza tabere de muncă cu evreii aceștia.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Așteptați să fac lagărele pentru evrei, cărora le-am dat două luni ca să plece. Vom vedea ce facem apoi.

P. Nicolau: Am putea să-i folosim.

G-ral I. Antonescu: Folosiți-i și pe ei, dar cu plată. Fă publicații de câți lucrători trebuie și îi plătim. Cere la toate asistențele sociale, arată peste tot că avem nevoie de oameni, de lucrători.

Lt.-col. N. Dragomir: Mai ales că la orizont va apare o mică foamete evreiască, din cauză că îi scoatem de unde au fost.

C. Georgescu: Mă voi prezenta la Ministerul Coordonării pentru soluționare.

G-ral I. Antonescu: Bine.

Cum stăm cu evacuarea bulgarilor?

C. Georgescu: Bulgarii au fost evacuați; trebuie plasați românii.

G-ral I. Antonescu: De când am vorbit cu ministrul Bulgariei, nu se mai întâmplă nimic.

G-ralul Popov a făcut declarație la Sofia, în care arată că trupele române s-au purtat foarte bine. A făcut declarația la cererea mea. I-am și mulțumit.

Dle Protopopescu, ce lucrați?

I. Protopopescu: Organizez. Se verifică, acum, toate inventariile de la comune și județe.

G-ral I. Antonescu: Se lucrează, ori nu?

I. Protopopescu: Da!

G-ral I. Antonescu: Când îmi aduci la cunoștință ceea ce ai făcut?

I. Protopopescu: Când ordonați.

G-ral I. Antonescu: Să-mi arăți situația cu începere de data viitoare.

Lt.-col. N. Dragomir: De la Avuțiile Statului, d-sa trece la Avuția Națională, și acolo lucrează cu noi toți.

G-ral I. Antonescu: Domnule Șteflea, am aici niște note după conversațiile telefonice. Sunt o mulțime de lucruri interesante, din care unele te privesc, iar altele trebuie date Serviciului Secret German și Serviciului Secret Român și g-ralului Jienescu.

N. Mareș: Vă rog să-mi semnați niște încadrări în Corpul Tehnic. Nu este nici o numire de funcționari noi.

G-ral I. Antonescu: Cineva mi-a propus numiri noi. Trebuie făcut un ordin circular în această privință.

Lt.-col. N. Dragomir: Prin lege mi-ați dat dreptul să iau 12 referenți.

G-ral I. Antonescu: De ce nu-i găsești din acei care sunt la Stat? Nu se pot face numiri noi. Avem destule angarale.

Ministerul Finanțelor mă întreba dacă funcționarii din teritoriile cedate, care nu s-au putut repatria la timp, pot fi încadrați sau sunt supuși ordinului conform căruia nu mai facem nici o numire.

Gh. Leon: Dacă au rămas în teritoriile evacuate, cum vor mai fi încadrați?

G. Cretzianu: Trebuie o normă generală.

G-ral I. Antonescu: Ne vom pomeni cu toți funcționarii din regiunile cedate. Mai lasă chestia aceasta. Dacă nu este o problemă prea vastă, atunci putem lua măsuri.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Mi s-au prezentat mai multe chestiuni nestudiate:

Chestiunea privitoare la clădirea studenților în medicină nu este rezolvată. Trebuie să mi se arate de cine depinde, care este situația - să nu mi se facă pur și simplu o propunere nestudiată.

Mi s-a prezentat o notă asupra emigrării evreilor, care stagnează, dar din cauzele cunoscute.

*

* *

Am făcut, azi-dimineață, niște note, pe care vreau să vi le citesc:

"Criza economică în care ne zbatem și care se poate încă agrava se datorește:

1) Moștenirii dezastruoase lăsată de vechiul regim.

Moștenire provocată de:

a) Lipsa de prevedere în domeniul agricol și industrial;

b) Lipsa totală de coordonare în acțiunea economică;

c) Măsuri nechibzuite sub raportul fiscal;

d) Concesiunile economice, nearmonizate (și uneori oneroase) pe care le-a făcut, sub presiunea evenimentelor și fără să țină seamă nici de posibilități, nici de repercusiunile pe care le pot avea asupra pieței noastre;

e) Neacordarea de credite la timp și suficiente producătorilor și micilor industrii românești;

f) Sustragerea brațelor de muncă și a organelor călăuzitoare de la organizarea, efectuarea și asigurarea producției, prin concentrări și mobilizări rău studiate, care nici cel puțin nu au fost utilizate pentru apărarea Statului;

g) Dezordinea provocată de lipsa de prevedere și de organizare a evacuării teritoriilor abandonate, ceea ce a dat naștere la aglomerări de populație, cereri mari de locuințe, de alimente, de lemne, fără ca piața să fi fost din timp alimentată cu surplusul reclamat de aceste aglomerări;

h) Ușurința care s-a practicat în lăsarea evreilor și a unora din străini, care se găseau la noi, să acapareze alimente de primă necesitate pentru export sau pentru a provoca scumpete și, ca o consecință, a crizei sociale; să ascundă pentru speculă, sau să expedieze peste granițe, sub formă de pachete pentru Crucea Roșie, produse alimentare, ridicând prețurile, prin cumpărări masive, și făcând să dispară alimentele;

i) Lipsa de patriotism a speculanților care pândesc Statul la astfel de răspântie și secătuiesc cât mai mult, în profitul lor, forța de rezistență morală și materială a cetățenilor, mai ales a celor săraci;

j) Carența autorităților de dirijare, de control și de execuție, care, numai din nepricepere și din necinste și, alteori, prin măsuri contradictorii și inaplicabile, luate de sus, nu-și fac și nici nu pot să-și facă datoria;

k) Lipsa de prevedere și de organizare specială economică a regimului, în care au fost ținute trupe masive pentru necesități operative.

Aceste trupe, nefiind alimentate dinapoi, au secătuit regiunile respective și au deschis larg poarta unei crize economice locale care, dacă nu se iau grabnic

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

măsurile de îndreptare pe care le-am ordonat, va provoca și crize sociale".

Până aici am arătat ce am moștenit din trecut. De acum încolo arăt ceea ce am agravat noi.

"2) Criza s-a agravat și sub regimul nostru, trebuie să o recunoaștem, din următoarele cauze:

a) Schimbările radicale practicate în multe domenii economice, ca o consecință fatală și a necesității de a se înlătura unele din elementele vechiului regim, care boicotau și boicotează regimul.

b) Măsurile luate pentru românizarea vieții economice, care produc un vid pe care nu-l putem umple de pe o zi pe alta.

c) Anul agricol foarte nefavorabil pentru unele articole de primă necesitate, grâu, orz, ovăz, legume, fructe etc.

d) Dispariția unora din articolele de mare consum: grăsimi, săpun, fasole etc., fie din cauza acaparării lor de evrei și de marii negustori, fie din cauza executării contractelor ce trebuie respectate conform angajamentelor luate de predecesorii noștri".

Aici trebuie să punem o măsură. S-a luat un angajament, dar eu nu pot duce țara la foamete și la criză.

"e) Dezordinea în care s-au găsit Căile Ferate și mijloacele de transport ordinare, imobilizate, în mare parte, inutil, de luni de zile, de Armată".

A venit dl Mihalache la mine și mi-a spus că pe linia Pitești-Găești sunt oameni care nu fac nimic, deși am spus să li se dea drumul.

În al doilea rând, tot dl Mihalache mi-a spus: "Domnule General, nu s-a desconcentrat. În alte părți s-a desconcentrat, dar la noi n-au venit desconcentrații".

Ce au devenit oamenii concentrați când au fost desconcentrați?

Apoi au stat căruțele la mare distanță de Armată. Au stat caii și căruțele, luni de zile, fără să facă nimic și se striga de către unii că n-au cu ce lucra pământul. Ce ar fi fost mai simplu, ca, pe locul unde se aflau, să fi lucrat pământul, în loc să fi stat degeaba.

Criza s-a mai agravat sub noi din cauza:

"f) Boicotului și sabotajului pe care îl practică cu abilitate, în permanență, toți dușmanii regimului. Îi știți cine sunt și mai știți că sunt numeroși. Este inutil să-i mai numesc, fiindcă opinia publică, cinstită și înțelegătoare, îi arată singură cu degetul.

g) Lipsei unei evidențe a disponibilităților și

h) Lipsei de coordonare care există încă și sub noi și care nu se poate realiza de pe o zi pe alta".

Timp de o lună și jumătate a fost lipsă de coordonare, care își produce efectele acum.

"Totuși, ca o concluzie, pot declara că sunt măsuri numeroase și serioase în curs, care nu vor aduce raiul, dar care sunt sigur că oamenii de bună credință vor constata că datorită lor vom ține piept valului pe care-l aruncă în pieptul nostru, pentru a ne dărâma, toți acei care doresc aici dezordine pentru a distruge regimul, nedându-și sau dându-și seama că răsturnarea regimului

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

înseamnă, în realitate, răsturnarea țării.

Cine vrea să ajungem acolo să continue opera.

Eu voi face însă imposibilul ca să-i împiedic.

Nu am obiceiul să amenințe. Nu am făcut-o până acum prin nici unul din actele mele publice.

Voi lovi însă fără milă în acei ce nu ascultă de porunca vremii.

Să știe toți că toți vom fi răspunzători de catastrofă, dacă nu sunt ascultat și nu sunt urmat.

Guvernul și strada, de la tânăr la bătrân, tot ce este român, trebuie să urmeze exemplul pe care-l dau eu, de muncă, de onestitate, de spirit de sacrificiu și de perseverare pentru salvare.

3) Iată, domnilor, și situația moștenită și aceea creată prin unele măsuri luate de noi.

Măsuri numeroase sunt luate. În curând își vor face efectul la articolele de mare consum.

Pâinea, fasolea, grăsimile, cartofii, brânza, pastele, săpunul și, în parte, și carnea vor fi desfăcute direct de oficiile care vor lua, în câteva zile, ființă, pe prețuri mult mai mici.

S-a distribuit și se distribuie porumb în regiunile înfometate.

Grâul de sămânță va ajunge peste tot acolo unde sunt goluri. Regiunile secătuite de Armată vor fi reaprovizionate.

Marea majoritate a refugiaților au fost cazați.

Cererile de muncitori au depășit disponibilitățile".

Nu știu dacă chestiunile acestea nu le voi da și sub forma unui comunicat, ca să explicăm din ce cauze a provenit criza și să recunoaștem și greșelile comise sub noi. Pentru că <această> criză economică s-a agravat sub noi și din unele măsuri - consecințe fatale ale schimbării de regim - mai vechi, dar și din unele măsuri luate de noi.

Ținem să vă aduc la cunoștință lucrurile acestea, ca să vă pătrundeți și să cunoașteți consecințele trecutului, pentru ca, printr-un efort dublat și întreit, să putem ieși din această criză.

Într-adevăr, din moment ce avem alimente în Țara noastră Românească, din moment ce ele există în cantitate suficientă - așa îmi spuneți dvs. - nu văd de ce să se scumpească viața în fiecare zi.

Dacă totuși se scumpește, înseamnă că este criză de circulație, că nu se aduc alimentele la București, nici în centrele unde lipsesc. Este și sabotaj în același timp.

Dar sabotajul îl înlăturăm prin evitarea crizei de circulație. Deci asigurarea circulației înseamnă înlăturarea sabotajului.

- Ședința se ridică la ora 13,30.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinet Ion Antonescu, ds. 169 (fost 167)/1940, f. 266-344.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

15. 1940 octombrie 22. *Se discută despre: situația lui Józef Beck, fostul ministru al Afacerilor Străine al Poloniei; refugiați; cantine studențești; construirea unor școli; evidența străinilor ce intră și ies din țară; problema evreiască; relații externe etc.*

CONSILIUL DE MINIȘTRI

Ședința din 22 octombrie 1940

Iau parte dnii: g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului; Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; prof. Traian Brăileanu, ministrul Educației Naționale; Mihail Sturdza, ministrul Afacerilor Străine; g-ral Constantin Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; V. Iașinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale; Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat pentru Colonizare și Populația Evacuată; Al. Rioșanu, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Internelor, pentru Poliție și Siguranță.

Ședința se deschide la ora 9,50 sub președinția dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului Român.

G-ral C. Petrovicescu: Am primit, astă-noapte, o telegramă din partea prefectului de Tulcea, prin care spune că populația evreiască din acel județ, în dorința de a contribui la ajutorarea sinistraților de acolo, a oferit suma de 400.000 lei, ca donație benevolă. Această sumă a fost depusă la Administrația Financiară și nu va fi întrebuințată decât dacă ministerul dă aprobarea. Se mai pune o condițiune, anume ca această donație să nu se dea pentru Ajutorul Legionar.

Eu cred că nimic nu se opune la acceptarea acestei donații.

Horia Sima: Cred că este o metodă a lor, ca să ne câștige.

G-ral I. Antonescu: Noi nu facem nici o concesie. Primim suma cu această destinație fixă.

Prefectul poate să facă față cu această sumă?

G-ral C. Petrovicescu: Nu știu. Am să-l întreb.

Domnule General, dvs. ați primit o serie de reclamațiuni de la dl <Filderman>[1]. Acum am primit și eu una privitoare la comuna Răducăneni, prin care spune...

G-ral I. Antonescu: Trebuie luat dl <Filderman> și dus acolo, împreună cu organele de Siguranță, ca să nu spună că Siguranța face cercetări dezavantajoase pentru el. Trebuie dus să vadă că nimic nu este adevărat și pe urmă să fie dat în judecată pentru calomnie.

Numai în acest mod cred că vom pune punct la toate aceste reclamațiuni nefondate.

G-ral C. Petrovicescu: Acesta are mai multe reclamațiuni privitoare la Fălciu, Neamț și Vaslui.

G-ral I. Antonescu: Să-l punem pe drumuri.

---

[1] În text este: *Friedman*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Petrovicescu: În toate trei cazurile, s-a dovedit că reclamațiile sunt nefondate.

G-ral I. Antonescu: Eu am pus această rezoluție, ca să-i duceți pe toți la fața locului, să se încheie procese-verbale pe loc, și de îndată ce se constată că sunt zvonuri false, să se dreseze acte de dare în judecată pentru calomnie.

G-ral C. Petrovicescu: El a scris că la Piatra Neamț nu se poate îngropa un jidan fără a se da bani legionarilor.

G-ral I. Antonescu: Să pui în comunicatul nostru că dl Filderman a anunțat Președinției că la Piatra Neamț s-au întâmplat cutare lucruri. Apoi, că raportul Ministerului de Interne arată, după declarația rabinului din localitate, că nu s-a întâmplat nimic și că totul este un neadevăr.

Ca urmare, să dispui să se ia măsuri împotriva dlui Filderman pentru calomnie.

G-ral C. Petrovicescu: Aseară, la ora 10, am primit delegația Presei, care mi-a cerut relațiuni asupra dlui Beck.

G-ral I. Antonescu: Te rog să pui în comunicatul nostru că dl Beck, care își luase angajamentul că nu va face nimic care să prejudicieze interesele țării și raporturile cu străinătatea, și-a scos pașaport de la o legație străină și că, încercând să fugă, a fost prins. Din această cauză, Guvernul român va fi nevoit să ia măsuri mai severe de internare a dlui Beck, care până acum se bucura de o libertate mai mare.

G-ral C. Petrovicescu: Am primit rezultatul anchetei în legătură cu reclamațiunea făcută de dl Romulus Mioc.

Este vorba de un fost prefect liberal, care se plânge că i s-a impus domiciliul forțat și că legionarii stau de pază la poarta sa.

Care este adevărul? - Preotul Romulus Mioc a realizat, prin oarecare afaceri dubioase, de pe urma cărora se găsește în cercetarea Parchetului, sume foarte importante...

G-ral I. Antonescu: Să nu apară însă ca o răzbunare.

G-ral C. Petrovicescu: Primul procuror a constatat că preotul Romulus Mioc vrea să plece din țară, deși se afla în cercetarea Parchetului, și, în consecință, a dat ordin ca Mioc să nu părăsească localitatea. S-au luat toate măsurile însă ca să nu i se îngrădească libertatea.

Inspectorul Administrativ, care a făcut cercetarea în urma dispoziției mele, spune, în raportul său, că, în localitate, preotul Mioc se bucură de o proastă atmosferă morală și că este socotit ca unul din exponenții vechii societăți de corupție.

Pentru că preotul Mioc spune în reclamația sa că este o prigoană, cred că trebuie să trimitem chestiunea Ministerului Justiției.

G-ral I. Antonescu: Dacă este un astfel de om, de ce să mai încărcăm mersul Ministerului Justiției? Să dai un răspuns că s-a cercetat, că s-au constatat anumite lucruri în sarcina lui, că toate reclamațiile sunt inexacte și să ceri procurorului să-i dreseze acte de dare în judecată pentru calomnie.

Să-i mai pui un proces în spinare acestui domn.

G-ral C. Petrovicescu: Am primit o petiție a dlui Iamandi, pe care este inutil să v-o citesc.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Cred că trebuie să rămână statu-quo.

Al. Rioșanu: Domnia sa a propus vreo cinci medici care să-l consulte, dar nici unul din ei nu vrea să-l vadă.

G-ral I. Antonescu: Fă-i o comunicare scrisă ca să-și aleagă un doctor. Eu sunt de părere ca să-l lași să stea cu soția lui. Unde se află?

G-ral C. Petrovicescu: Este la Jilava. Trebuie lăsat acolo.

G-ral I. Antonescu: Credeam că este cu domiciliul forțat. Să presezi acțiunea Justiției asupra acestor domni cu domiciliul forțat.

Aici trebuie vorbit cu ministrul Justiției, ca acei cu domiciliul forțat să fie puși sub formă de arest legal, dacă va fi cazul.

Tot în legătură cu aceasta, va trebui să se dea drumul dlui Sidorovici, care urmează după aceea să fie supravegheat.

Al. Rioșanu: Mai sunt în această situațiune și alții, cum este lt.-col. Constantinescu și maiorul Roșianu, care a fost șeful Legiunii de Jandarmi.

G-ral I. Antonescu: Aceștia sunt implicați în chestia omorului. Unde sunt ei?

G-ral C. Petrovicescu: Sunt făcute actele ca să fie eliminați din Armată.

G-ral I. Antonescu: Domnule ministru de Interne, orice faci în privința acestora și în privința străinilor, să procedezi cu umanitate.

Mai ales în chestiunea unora din străini, cu care noi am avut până acum raporturi de amiciție.

De exemplu, se pusese pe listă un individ, care este mai român ca mulți români și care ne-a adus servicii - nu pot să spun ce servicii -, dar a contribuit la aplanarea conflictului cu Marea Britanie. Ceva mai mult, ține de soție o româncă. De ce a fost pus pe listă?

Al. Rioșanu: Este chestiunea fabricii "Neumann" din Arad. S-a numit un comisar special de românizare, care a fost în urmă retras. De ce? - Este un jidan care a făcut o avere de peste două miliarde, care a plecat lăsând aici pe fiul său.

G-ral I. Antonescu: Trebuie trimis chiar astăzi un specialist, în calitate de comisar special de românizare.

Al. Rioșanu: La "Spirt", unde era înainte un oarecare Popescu, cumnatul lui Urdăreanu, s-a pus un domn Doroftei[1] , care este un om complectamente pătat.

G-ral I. Antonescu: Se strecoară câte unul, dar trebuie îndreptate lucrurile.

G-ral C. Petrovicescu: A mai ieșit și o notă informativă că legionarii sunt prizonierii lui Malaxa.

C. Georgescu: O chestiune importantă pentru noi este aceea a ajutorării elevilor refugiați.

Nu avem la dispoziție sume pentru cumpărarea de cărți. Numai la Sibiu s-au dat 60.000 lei pentru procurarea lor.

G-ral I. Antonescu: De ce nu se provoacă întrunirea tuturor părinților de la fiecare școală și să se ceară să se facă donații pentru procurarea cărților copiilor refugiați?

---

[1] În text este: *Droftei*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

În această privință, ar trebui ca dvs., legionarii, să faceți o organizație, ca să aduceți direct rechizitele școlare din străinătate și să se vândă prin magazinele de desfacere ale dvs.

Cel mai bun loc de desfacere ar fi librăria "Alcalay", care ar trebui preluată de noi.

Horia Sima: Aceasta a luat-o dl Cioflec. Vom face ceva cu "Fundațiile Regale".

G-ral I. Antonescu: Pe mine mă aranjează mai bine librăria "Alcalay", căci este mai centrală și în drumul fiecăruia.

Afacerea cu Cioflec să nu fie un camuflaj.

Al. Rioșanu: Vom aranja și cu "Lafayette".

G-ral I. Antonescu: Noi va trebui să-l ducem pe dl Cioflec dincolo, în spatele Băncii Naționale, și noi să rămânem aici, la "Alcalay".

C. Georgescu: Ar trebui creat un fond pentru elevii refugiați. Pentru studenții refugiați, Ministerul Educației Naționale are burse de 3 milioane, însă i-ar mai trebui încă 3 milioane pentru studenții refugiați. Pentru aceștia, bursele ar trebui împărțite pe 12 luni, căci vara ei rămân fără nici o asistență.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este o problemă care trebuie studiată în amănunt. Trebuie făcută o statistică reală, care să arate câți studenți sunt refugiați cu familiile lor, câți au fost plasați, care au rămas fără părinți, câți sunt români și câți străini, căci nu putem să-i băgăm pe toți la un loc. Unii sunt români, alții jidani și alții unguri.

C. Georgescu: Numărul lor se va împuțina, dar totuși va mai trebui o sumă pentru ei. De unde să se dea acești bani?

G-ral I. Antonescu: Mai întâi trebuiesc plasați în internate și cei cu dare de mână să contribuie la întreținerea studenților refugiați. Să se facă <la fel> ca la Armată. Toată lumea trebuie să facă eforturi de solidaritate. Statul nu poate să facă noi eforturi. De ce să mă angajez, dacă nu pot?

Chestiunea trebuie circumscrisă: dacă am la liceul "Matei Basarab", de exemplu, un număr de zece elevi refugiați, în acest caz toți părinții trebuie să contribuie cu câte puțin pentru întreținerea acestor băieți. La internatele particulare se va proceda la fel.

Vreau să vă spun un lucru, pentru a vă da seama de situația financiară, că Statul are de făcut plăți, numai în Germania, de 23 de miliarde pentru importurile făcute, și are de luat 13 miliarde. Deci este în deficit cu zece miliarde. Dar eu mai am nevoie, pentru investiții, de încă zece miliarde.

Și atunci de unde să încarc eu bugetul?

Vedeți dar că nu se poate da. Trebuie să recurgem la alt sistem, să alergăm din liceu în liceu și, arătând situația Statului, să facem apel la solidaritatea românească, să ne ajute.

Vedeți dar câte probleme stau să fie rezolvate; sunt evacuații din Cadrilater; evacuarea bulgarilor din nordul Dobrogei, care dă naștere la o serie de probleme, evacuații din Basarabia și refugiații care vin mereu. Mai este la frontieră contrabandă de bani românești, de oameni care vin aici ca să facă propagandă contra Statului Român. Eu fac toate eforturile, dar trebuie să fiu ajutat și de dvs.

De aceea, când veniți cu asemenea probleme, căutați mai întâi ca ele să fie

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

rezolvate, făcându-se apel la solidaritatea națională.

Eu pot să mă angajez să dau 30 de milioane, cât ar trebui, dar care vor fi consecințele? Când în toate părțile ne vom găsi la un moment dat într-o catastrofă.

Tr. Brăileanu: Unde este gospodărie bună, se poate face ceva, dar unde este debandadă?

G-ral I. Antonescu: Dă-i afară.

C. Georgescu: Să punem noi taxe.

G-ral I. Antonescu: Nu mai punem nici o taxă nouă.

Domnilor, să facem calculul și să vedem cât costă internarea unui număr de zece elevi refugiați. Suma realizată s-o împărțim pe capul tuturor celorlalți părinți.

C. Georgescu: În ceea ce privește studenții, este mai greu de aplicat dispoziția. Poate că ar trebui să se întrebuințeze fondurile realizate din veniturile viilor jidovești.

G-ral I. Antonescu: Dumneata știi ce vrem să facem noi cu aceste venituri și unde trebuie să le afectăm.

C. Georgescu: Și Banca Națională a dat un milion și jumătate pentru studenți.

G-ral I. Antonescu: Să taie de la acționari și să dea la studenți. Un milion și jumătate este puțin. Atâta se dădea pe an pentru un singur acționar.

Același lucru să-l facă toate băncile; și băncile evreiești și Banca Românească și Banca de Credit etc.

C. Georgescu: Chestiune importantă este a soldaților evacuați, care pleacă în concediu pe 30 de zile, care n-au unde să se ducă, căci le lipsesc hainele.

G-ral I. Antonescu: Să vorbești cu Direcția Căilor Ferate, pentru că acolo au nevoie de lucrători. Să-i plătească de acolo și în acest scop să aranjezi cu dl Orezeanu. Intră în tratative chiar astăzi cu el și să comunici directorului general al Căilor Ferate să vină la mine.

G-ralul Șteflea va lua următoarea dispoziție: cel care nu are unde să se ducă să nu plece în concediu.

Al doilea: să cercetezi, d-ta, cu Orezeanu și să vezi câți soldați sunt din această categorie, ce muncă poate îndeplini fiecare, dacă are sau nu efecte civile. Dacă nu are efecte civile, atunci trebuie ajutat prin Comisariatul Colonizării.

Al treilea: Orezeanu să facă detașamente de lucrători care să fie deplasate oriunde se va simți nevoia.

C. Georgescu: Mă gândeam că ar fi mai bine să li se dea un concediu de două-trei luni, însă mai rar, decât o lună de Armată și una de concediu.

G-ral I. Antonescu: Îi dai, odată pentru totdeauna, haine, căci altfel le vinde. Noi trebuie să ținem urma acestor oameni. Îi dăm la detașamentele de lucrători ale Căilor Ferate, care au nevoie. Trebuie însă să se țină o evidență cu ei. Până la regularea definitivă a acestei chestiuni, să nu se mai dea concedii acelora care n-au unde să se ducă. Chestiunea aceasta trebuie luată imediat în mână și să mi se raporteze cum a fost organizată.

Mai văd aici o mulțime de chestiuni nerezolvate.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Una din ele este privitoare la recolta din multe locuri din regiunea Odobeștilor și din alte părți.

C. Georgescu: Și noaptea se lucrează.

G-ral I. Antonescu: Dumneata să mă asiguri că recolta aceasta nu se pierde, căci dl Mareș mi-a comunicat că, în multe locuri, recolta este pierdută.

C. Georgescu: Este o singură moșie unde țăranii au intrat în mod samavolnic, Horez - Poenari, din jud. Dorohoi. Acolo țăranii au lucrat moșia perfect de bine.

G-ral I. Antonescu: Sunt mai multe lucruri care trebuiesc rezolvate, domnule Georgescu.

C. Georgescu: Le-am rezolvat.

Mai este chestiunea alocațiilor, pe care să le plătim, o dată, pentru trecut, însă de la 1 octombrie să nu mai plătim nimic.

Aceasta, pentru București, însă în provincie am dispus să nu se plătească nici pe trecut, ci numai sub formă de ajutoare.

G-ral I. Antonescu: Cine face controlul?

C. Georgescu: Există un birou al refugiaților pe lângă fiecare Prefectură, care lucrează sub președinția prefectului.

G-ral I. Antonescu: În raportul dlui Zwiedeneck se arată că sunt ofițeri, foști activi, astăzi pensionați sau deblocați, care s-au angajat în întreprinderi ca apărători ai jidanilor. Mai spune că, Comisiunea de triere Brăila lucrează sub ordinele a trei, patru autorități.

Pe mine mă interesează ca problemele să fie rezolvate.

Prin urmare, un control sever dacă dispozițiile s-au executat.

Raportul mai spune că sunt oameni veniți în concediu, care nu găsesc de lucru.

Pe de o parte, avem nevoie de oameni de lucru, și de altă parte, vedem că sunt oameni care stau fără să lucreze.

Trebuie să facem un ordin circular la toate autoritățile, ca să ne spună de ce oameni au nevoie în prezent, pe specialități. Ministerul de Interne să țină o evidență a oamenilor pe categorii: muncitori agricoli, zidari etc. Această evidență trebuie ținută la zi.

Problema trebuie rezolvată de oficiile de plasare. Evidența trebuia să o țină Ministerul de Interne, dar am să o iau eu în mână și am să o trec în mâna Ministerului Muncii. Toate aceste elemente care nu-și găsesc de lucru sunt sămânță de anarhie socială.

În ceea ce privește desconcentrările, am luat măsuri la Statul Major. Am dat, cu începere de ieri, 40 de trenuri pentru desconcentrarea Armatei, față de 20 câte aveam până acum.

În ceea ce privește trierea de la Brăila, vă rog să-mi dați, astăzi chiar, rezultatul, pentru că este a treia oară când îmi apare înaintea ochilor această problemă.

În ceea ce privește studențimea, am vorbit și cu dl Brăileanu și la nevoie voi interveni cu o sumă.

Tr. Brăileanu: Dar pentru studenții de la școlile superioare? Acolo este necesară o sumă.

G-ral I. Antonescu: Consiliul acesta al studenților funcționează?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Tr. Brăileanu: Nu am fost încă acolo.

G-ral I. Antonescu: Să mergem să vedem ce se face acolo. Să-mi spuneți ce cantine sunt și unde sunt. Să am aici evidența tuturor cantinelor și a oficiilor de desfacere și de asistență, pentru că mă voi duce să controlez. Această evidență să arate și strada și numărul, pentru ușurarea controlului meu.

O altă dispoziție, care trebuie luată imediat, este ca ofițerii pensionari să nu mai aibă dreptul să reprezinte chestiunile jidănești sub nici o formă. Toți cei care vor fi dovediți, să fie trecuți imediat prin Consiliul de Onoare, să nu mai aibă dreptul să poarte epoletul. Un ofițer nu trebuie să-și vândă epoletul și trecutul său militar, jidanilor.

În 48 de ore să-mi prezentați dispoziția.

Comisiunile de repatriere pentru Basarabia și Ardeal trebuiesc puse sub conducerea unei singure autorități.

Trebuiesc date imediat normele, căci ne intră mereu în țară indezirabili și ne vom pomeni, în două-trei luni, cu probleme imposibil de rezolvat.

G-ral C. Petrovicescu: Toți cei indezirabili îi trecem imediat peste frontieră.

G-ral I. Antonescu: Să citiți raportul Zwiedeneck și să luați notă, pentru că sunt lucruri foarte importante pentru poporul românesc.

În ceea ce privește Ardealul cedat și toate chestiunile în legătură cu această problemă, deocamdată trebuie să tac. Îndată ce se va da rezultatul de la Berlin și Roma, pe care îl așteptăm cu încredere, vom proceda cum trebuie.

Dacă vom face acte de violență, atunci pierdem partida.

Noi bătălia am câștigat-o. Trebuie să tăcem, dar trebuie să ne îngrijim de acești refugiați, să avem un surplus de organizare, și la Turda, și la Arad, și la Beiuș. Aceste trei centre trebuiesc organizate pe o scară mult mai mare pentru Asistența Socială.

Dvs. trebuie să lucrați în aceste trei puncte, căci intră mulți refugiați și trebuie să vedem unde-i cazăm.

C. Georgescu: Sunt unii funcționari care au rămas acolo în Ardealul cedat și acum vin aici. Trebuie văzută situația acestora.

G-ral I. Antonescu: Toți acești refugiați trimiși de unguri trebuie cercetați, pentru că pot fi agenții lor.

Raportul Zwiedeneck mai vorbește de expulzarea acelora de naționalitate ungară, rusă, bulgară sau evreiască, aflați în regiunile de lângă frontieră. Unde să-i ducem?

Horia Sima: Mai ales în momentul actual.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este singura chestiune din raportul Zwiedeneck care nu este practică.

Domnule Georgescu, trebuie multă energie, pentru că, altfel, recolta se risipește și ea constituie o sursă producătoare de venituri. Același lucru și cu proprietățile luate. Ele să fie lucrate mai bine decât înainte, ca să producă mai mult. Să nu se năruiască recolta, pentru că atunci se năruiesc și veniturile Statului.

Deci control la fiecare loc.

Mi se semnalează că, într-o comună din județul Brăila, prefectul a pus ca primar pe văcarul comunei.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Rog pe dl ministru să constate ce este adevărat din această reclamație.

Asemenea lucruri ne fac pe noi nepopulari. Nimic să nu treacă cu ușurință la coș.

V. Iașinschi: Se trimit cereri netimbrate.

Eu aș fi de părere ca să se dea un comunicat, că toate aceste cereri netimbrate se vor pune la dosar și nu li se va da curs.

G-ral I. Antonescu: Am văzut și eu și am închis puțin ochii, pentru că sunt mulți nenorociți care n-au nici cu ce plăti timbrul. Dacă vedeți că este un om în stare să plătească timbrul și nu o face, îi anulați cererea, dar cererea unui nenorocit, complectamente sărac, nu trebuie anulată pentru acest viciu. Acest lucru îi putem spune verbal, dar nu putem pune în scris.

G-ral C. Petrovicescu: Iată și cererea dlui Iamandi netimbrată.

G-ral I. Antonescu: Trimite-o înapoi, ca să și-o timbreze.

Să se spună în Comunicat că, ce vine de la sărac și refugiat, închidem ochii, dar ce vine de la alții se trimite înapoi.

C. Georgescu: Poate că pentru refugiați ar fi bine să se dea o dispoziție legală.

G-ral I. Antonescu: Este o sursă mare de venituri de care nu ne putem dispensa.

V. Iașinschi: Sunt unele contracte angajate între Stat și firme particulare, de exemplu, în 1938. Executarea acestor contracte nu s-a făcut din diferite cauze, fie că omul a fost concentrat, că prețurile au crescut enorm etc.

Ei vin acum și reclamă sporul asupra contractelor și ne cer să modificăm contractele în raport cu scumpirea articolelor de pe piață.

G-ral I. Antonescu: În general, Statul este cel care a făcut imposibilă executarea contractelor și atunci el trebuie să tragă consecințele. Acești oameni plătesc taxe la Stat și bugetul se alimentează din aceste taxe, dar sunt unii de rea-credință. Aceștia nu merită nici o atenție.

Cine constată însă, ca să nu se facă abuzuri? Chestiunea trebuie discutată cu Ministerele de Justiție și Finanțe, când vom avea un nou Consiliu, în care vor fi prezenți miniștrii respectivi.

Sunt contracte cu Malaxa, de exemplu. D-sa a băgat banii în alte părți și astăzi vine cu contractele Armatei și spune că s-au schimbat prețurile, dar nu spune din cauza cui.

De ce să plătească Statul vina altuia?

De aceea, să-i puneți să plătească dobânzi la sumele luate.

Acestea sunt probleme foarte grele care vor fi regulate mai târziu.

V. Iașinschi: Sunt unele instituțiuni care au plătit bonurile de înzestrare ale Armatei la începutul anului, în întregime. Dvs. ați oprit, acum, printr-un Decret, ca să se mai perceapă aceste sume. Sunt unii care cer banii înapoi.

G-ral I. Antonescu: Această chestiune am rezolvat-o într-un Consiliu anterior. Să se ia dispoziția ca fiecare ministru să aibă o mapă cu toate hotărârile Consiliului, pentru a nu ni se mai răpi timpul cu discuțiuni asupra unor probleme rezolvate.

O problemă importantă este aceea a medicilor evrei. De 20 de ani, facultățile de medicină ale noastre au scos 70-80% doctori evrei. Aceasta, pentru că oamenii nu aveau posibilitatea să urmeze o facultate care răpește timp

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mult și cere o situație materială.

Ne găsim într-o situațiune de fapt foarte grea. Vrem să curățăm aparatul de Stat de elementul evreiesc, dar cădem în altă greșeală. O asemenea măsură de curățire au mai luat-o și alte state, însă la noi prezintă greutate, pentru că, și în Armată, și în viața societății, nu avem cu cine să înlocuim pe acești medici evrei.

Noi suntem la un procent de 1 la 5 sau 6 de medici evrei. Aceasta este o consecință moștenită de la politica greșită a școlii noastre.

Trebuie să vedem realitățile, ce goluri avem și vom fi siliți să acceptăm pe acești medici evrei, până când elementul românesc va fi în măsură să ia locurile. Vom face toate înlesnirile studenților români, le vom acorda scutiri și reduceri de taxe, însă până când aceștia vor termina studiile, vom fi obligați să ne folosim de medici evrei. Deja avem o mortalitate colosală. Acești medici evrei, pe care îi întrebuințăm, trebuie să fie controlați din scurt.

Să știți, domnilor, că se practică o adevărată crimă cu lăuzele de la țară, care sunt, în mod obișnuit, infectate, nu din nepricepere, ci, în majoritatea cazurilor, cu rea-voință.

Aceeași problemă grea este și în Armată, unde au pătruns mulți medici evrei. Ea va trebui rezolvată după un studiu amănunțit, și nu în mod pripit, pentru că este o armă cu două tăișuri.

Nu va fi om mai fericit pe lume ca mine, când voi vedea că nu mai am nevoie de doctori jidani.

Tr. Brăileanu: Vom putea să ne folosim de studenții de la medicină din ultimii ani.

G-ral I. Antonescu: Domnul Iașinschi și g-ralul Șteflea să ia notă, ca această problemă să fie studiată și cu Facultățile de Medicină, pentru a nu se slăbi formarea viitorilor medici.

V. Iașinschi: Sunt medici primari de județe și municipii, care primeau câte 30.000 lei pe an pentru chirii, deși aveau proprietăți imobiliare. Credeți dvs. că trebuie să se mențină dispoziția?

G-ral I. Antonescu: Să nu faceți nedreptăți sociale. Cine stabilește dacă medicul are avere sau nu? Ori dai la toți, ori la nici unul.

De ce să lovești în omul gospodar?

V. Iașinschi: Dacă are casă proprie?

G-ral I. Antonescu: Eu am plecat de acasă sărac. N-am furat nici un ban, dar am o gospodărie. Din ce mi-am făcut-o? N-am fost în viața mea la bodegă, n-am fost la baluri, n-am fumat, n-am jucat cărți, nu m-am dus la teatru. Alții ce au făcut? Ei au făcut toate acestea și acum pot să vină cu pretenții să ceară de la Stat. Este o problemă socială mare și dacă se ia măsura ca să se plătească la cei care n-au case, va lovi pe cei care au fost economi și pe cei cu copii mulți.

Or, ce spun eu? Să încurajăm pe acești oameni, să încurajăm pe omul care este strângător.

Ori dai la toată lumea, ori la nimeni.

Se prezintă un raport al dlui ministru V. Iașinschi.

G-ral I. Antonescu: În locurile pe care vreți să le creați, să nu mai numiți pe nimeni. Suprimați tot ce este inutil și să nu numiți decât unul singur la 3-4

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

posturi desființate.

Tr. Brăileanu: Filarmonica este subvenționată și de Ministerul Artelor și este atașată Fundațiilor Regale. Cred că ar trebui să treacă la Minister.

G-ral I. Antonescu: Luați Filarmonica sub controlul dvs., dar să nu loviți în conducătorul ei, care este foarte talentat.

Deși subvenția Filarmonicii a fost blocată, totuși veți cere de la Finanțe sumele necesare pentru plata salariilor.

Tr. Brăileanu: Avem, în total, la Casa Școalelor 4.586.000 lei, care au fost blocați de Ministerul de Finanțe. Avem nevoie de sume pentru construcțiile școlare.

G-ral I. Antonescu: Ca să rezolvăm situația acestora, ne trebuie o evidență a școalelor, ce lucrări avem în curs, în ce stadiu sunt și cât mai trebuie până la terminare.

Tr. Brăileanu: Sunt foarte multe clădiri neterminate.

Mai este o chestiune importantă, a preoților maghiari, a episcopului catolic de la Alba Iulia, profesorii de la Institutul Teologic etc. Lefurile acestora fac în total câteva milioane, pe care noi continuăm să le plătim, deși ungurii au expulzat pe toți prelații români.

G-ral I. Antonescu: Este bine să așteptăm în această privință deciziunea. În această privință să facem și aici o statistică, în care să se vadă cât ne costă pe noi minoritatea maghiară, ca și celelalte minorități, evreiască, bulgărească, catolică etc.

Tr. Brăileanu: Mai sunt două chestiuni: chestiunea predării Palatului episcopal de la Argeș, care a fost cedat Casei Regale...

G-ral I. Antonescu: Aceasta este o dispoziție pe care o luăm direct.

Se prezintă două decrete: unul privitor la revizuirea situației în învățământul superior, și al doilea, privitor la situația profesorilor secundari.

Tr. Brăileanu: Am găsit un liceu cu 12 profesori concentrați.

G-ral I. Antonescu: Să li se dea drumul imediat. Tot ce aveți dvs. în această privință, vorbiți cu dl g-ral Șteflea.

Domnule Brăileanu, profesorii de la Facultatea de Medicină sunt alarmați. Ce este cu zvonul acesta? Vă rog să nu faceți nimic arbitrar.

Tr. Brăileanu: Sunt unii care și-au făcut listele de asistenți. Din partea ministerului nu se face nimic decât în mod legal.

G-ral I. Antonescu: Domnule Sturdza, Comisiunea mixtă germano-italiană este astăzi în călătorie prin Ardeal. Veștile care ne vin sunt favorabile nouă. Ar fi fost bine ca să faceți așa ca această comisiune să stea de vorbă și cu dna Goga.

M. Sturdza: Am vorbit cu dna Fabricius în această privință.

G-ral I. Antonescu: Dacă ei se mai întorc, să asculte și pe dna Goga. Dna Fabricius nu a putut să simtă ce a simțit dna Goga. De asemenea, să trimiți acolo și pe Episcopul de Oradea, ca să vorbească cu Comisiunea.

M. Sturdza: În ceea ce privește Dunărea, știți greutățile pe care le avem cu Rusia. Germania luase inițiativa unei întruniri a puterilor riverane, pentru a stabili un statut provizoriu al Dunării. Se stabilise Bucureștiul ca loc al întrunirii și așteptam adeziunea Sovietelor, care a sosit și prin care se cere ca întruni-

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

rea să aibă loc poimâine. Dacă am avea încă o zi în plus, ca să vină și dl Pella.

G-ral I. Antonescu: Să vină cu avionul. D-ta admite ziua de poimâine, căci germanii nu vor fi în stare să vină în acea zi. Nu trebuie să pară că dificultățile vin din partea noastră. Vor veni dificultățile din partea Italiei și Germaniei.

Domnilor, aș vrea să țineți o evidență săptămânală, și mă adresez ministrului de Interne, privitoare la străinii care intră și ies din țară cu pașapoarte, pe naționalități. Numai astfel ne vom putea da seama de aspectul problemei.

A doua chestiune este să pregătiți lagăre și să-mi spuneți în ce regiuni le veți face, pentru că vom ajunge la soluția ca pe comuniști să-i bag, în masă, în aceste lagăre.

Pe toți străinii care răspândesc știri care demoralizează le voi pune mâna în ceafă și îi voi băga în lagăr.

Mai vreau o evidență a străinilor din țară, pe profesiuni și pe categorii, iar această evidență să-mi fie ținută la zi. De asemenea, să mi se arate și legiunile unde sunt, ca să acționăm cu Mișcarea legionară.

Aceeași măsură și cu jidanii.

Vreau adică să cunosc evidența și să văd, în urmă, ce măsuri se iau.

O situație specială trebuie să o faceți pentru unguri. Toți ungurii din țară, din București și din Transilvania trebuiesc urmăriți, pentru că ei se introduc în aparatul de Stat și în regiunile unde suntem vulnerabili sub raport social. Aceeași evidență pentru ruși, evrei și bulgari, pe profesiuni și pe origine de pașapoarte.

Mai este o acțiune în contra guvernului, care se duce la Bursă. Am să dau la timp indicații la Banca Națională și la Ministerul de Finanțe.

Vă rog să urmăriți dvs. la Bursă, să vedeți cine aruncă pachete de acțiuni pe piață, ca să le scadă cursurile.

O chestiune care trebuie urmărită și prezentată Consiliului de Miniștri este emigrarea evreilor. Trebuie să vedem în ce măsură se face ea și în ce ritm se execută.

O problemă importantă este aceea a sectanților. Trebuie s-o urmăriți din alt punct de vedere, căci prin sectanți se face o propagandă politică. Nu este vorba de o propagandă spirituală, ci de una politică. Urmărirea nu trebuie să se facă în sensul polițist, ci în sensul politic al chestiunii, ca să vedem ce se găsește în spatele acestor sectanți.

O altă acțiune care ne jenează este că jidanii nu scot mărfurile din vamă. Prin aceasta vor să producă o criză economică.

Vă rog să faceți o statistică de mărfurile care se găsesc în vamă, de când stau acolo, pentru ca, la urmă, să luăm măsuri prin Ministerul de Finanțe.

Dumneata, domnule ministru de Interne, când vei veni la raport, să-mi aduci tot ceea ce ți-am cerut azi.

De asemenea, cu concursul Băncii Naționale și al Ministerului de Finanțe și al Ministerului de Interne, printr-un sistem discret, să vedeți care sunt băncile care ne sabotează acțiunea, ca să știm dacă printre ele nu se găsesc și bănci liberale și ca să putem lua măsuri.

Aceste situații vreau să le am făcute de organe imparțiale, dar nu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

informațiuni nesigure, ci făcute de oameni de competență.

Faceți apel la elementele din economia națională, care pot să fie legionari, dar să fie imparțiali. Sunt profesori de la Academia Comercială, sau oameni cu alte situațiuni. Nu prin agenți care nu sunt competenți, ci prin oameni care când vor da o informație, aceasta să fie serioasă.

M. Sturdza: În privința Ambasadei Polone și a altor legații, care sunt aproape în aceeași situațiune, aș fi avut ceva de spus.

Cu dl ministru al Germaniei m-am înțeles, de mult, în ceea ce privește eventuala plecare a personalului anumitor ambasade.

În ceea ce privește Ambasada Polonă, am impresia că măsura ar trebui grăbită, pentru că tentativa de fugă a dlui Beck a și provocat din partea Legațiunii Germane o neliniște.

G-ral I. Antonescu: Eu l-am asigurat că nu va scăpa. Se va produce, pe planul internațional, actul pe care-l știi. În ziua aceea, toate aceste ambasade nu vor mai exista. Ele vor fi desființate.

M. Sturdza: Eu le-am spus să se pregătească de plecare.

O chestiune importantă este schimbul reținuților dintre noi și Soviete. Sovietele au unele pretenții, care se ridică la 240 de indivizi reținuți de noi ca deținuți politici.

Pretențiunile noastre sunt cu mult mai mari. Sunt mii de români din Bucovina și Basarabia, pe care vrem să-i recuperăm.

G-ral I. Antonescu: Unde cazăm noi două milioane de români?

M. Sturdza: Este cu totul alta situația în Basarabia, unde ceea ce rămâne din intelectualitatea românească va dispărea. Sunt vreo 9.000.

G-ral I. Antonescu: De unde ai luat d-ta cifra de 9.000?

M. Sturdza: Poate am exagerat-o puțin.

G-ral I. Antonescu: Dacă noi dăm 240 de comuniști Sovietelor, cum avem mai mulți, să le dăm 9.000 din comuniștii de la noi. Toate elementele comuniste să fie scoase.

Al. Rioșanu: Este un tren care face legătura între noi și Soviete. De opt ori s-a dus trenul până la frontieră și de acolo nu ne-a venit decât un singur refugiat.

G-ral I. Antonescu: Aici sunt două fețe ale problemei: una este a jidanilor care se duc și una a comuniștilor.

M. Sturdza: Jidanii trebuiesc opriți și puși în lagărele de concentrare.

G-ral I. Antonescu: Dumneata vrei să oprim plecarea jidanilor și să-i punem în lagăre.

Mie îmi este frică de un lucru și anume că jidanii care pleacă în Basarabia vor fi instalați în satele românești, iar țăranii români vor fi duși departe. Ne vom pomeni cu toată Basarabia plină de jidani. Eu am un act de la Filderman, în care spune că nu sunt în țară decât 300.000 de jidani. Eu i-am spus: "Foarte bine. Arată-mi documentat că sunt în țară numai 300.000 de jidani!" Jidanul a căzut în cursă. Șeful Comunității jidănești recunoaște că nu sunt în țară mai mult decât 300.000.

În acest caz, problema am rezolvat-o foarte ușor: sunt 14 milioane de români și 300.000 de jidani. Deci, voi, jidanii, nu veți avea dreptul să intrați în

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

diferitele categorii de activitate decât într-un anumit procent. Pe baza acestei recunoașteri, eu îl aranjez. Acum nu mai poate să facă nimic și nu mai poate să spună că persecutăm pe jidani.

Pe această recunoaștere și pe această bază vom legifera.

Tr. Brăileanu: Și noi avem nevoie de această recunoaștere, la Culte, ca să stabilim numărul sinagogilor.

G-ral I. Antonescu: Am să vă dau documente în copie.

G-ral C. Petrovicescu: Dvs. contați mult pe acest act? Mâine pot să spună că Filderman nu era reprezentantul lor.

G-ral I. Antonescu: Nu mă interesează.

Pe mine mă interesează altceva, că pleacă jidanii de la noi, în Basarabia, și iau locul românilor, care vor trebui să plece spre Siberia. Cu acest sistem jidanizăm Basarabia. Peste zece ani ne vom pomeni cu zece milioane de jidani și fără nici un român în Basarabia.

Domnule ministru al Afacerilor Străine, te rog să însărcinezi pe ministrul nostru la Ankara să ne reprezinte și la Teheran.

Te mai rog să te interesezi ce este adevărat din informațiile mele, că dl Pangal tratează pentru fostul Rege trecerea din Spania în Portugalia.

Eu am semnat Decretul de revocare a dlui Pangal.

Tr. Brăileanu: Pentru Universitatea de la Sibiu, avem nevoie de localul franciscanilor, care nu este ocupat în întregime.

Au consimțit la această închiriere, însă acum a intervenit Episcopul de Alba Iulia, care a spus că nu mai dă nimic. Au întrerupt toate tratativele. Deci, Episcopul a luat dispoziția peste capul reprezentantului franciscanilor.

G-ral I. Antonescu: Să așteptăm rezolvarea problemei generale cu ungurii.

Te rog să-mi faci o notă scrisă.

Al. Rioșanu: La Rezidențele Regale este un mobilier foarte somptuos, de care legionarii nu au nevoie. Mobilierul adus la Rezidențe, de către dl Cădere, nu poate găsi amatori. A fost cerut de Legațiunea Italiană. Sunt de părere să-l dăm Legațiunii prin bună învoială, în loc să ținem o licitație, la care nu s-ar realiza suma dată de către Legație.

Sunt dormitoare, este veselă de argint și piscină specială, în care dl Cădere lua baia.

G-ral I. Antonescu: Să fie trimis la Comisiunea de anchetă pentru risipă.

Pe cine aveți la Belgrad?

Te rog, domnule ministru de Externe, să-mi arăți o statistică a tuturor reprezentanților noștri în străinătate. Sunt informat că la Roma se mai găsește încă dl Porn și încă un jidan.

Mai am o ultimă chestiune cu dl Brăileanu: sub regimul trecut s-au făcut o serie de numiri nelegale la Universitate, la Facultatea de Medicină și la alte facultăți. Ați pus problema aceasta în studiu?

Tr. Brăileanu: Da.

- Ședința se ridică la ora 13.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinet Ion Antonescu, ds. 169 (fost 167)/1940, f. 345-371.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

16. 1940 octombrie 24. *Se discută despre: Centrele de Ajutor Legionar și Oficiile de desfacere; aprovizionarea și starea de igienă a Capitalei; Poliția Legionară; relațiile dintre ofițerii români și cei germani; regulile de circulație etc.*

CONSILIUL DE MINIȘTRI

Ședința din 24 octombrie 1940[1]

Ședința se deschide la ora 11,45, sub președinția dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului. Sunt prezenți domnii: Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; g-ral C. Petrovicescu, ministru secretar de Stat la Departamentul Afacerilor Interne; g-ral C. Pantazi, subsecretar de Stat la Departamentul Apărării Naționale, pentru Armată; g-ral D. Popescu, Comandantul Militar al Capitalei; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministru secretar de Stat al Coordonării și Statului Major Economic; Al. Rioșanu, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Internelor, pentru Poliție și Siguranță; I. Gh. Vântu, primarul Capitalei; Dumitru Popescu-Coconu, ajutor de primar; colonel Șt. Zăvoianu, prefectul Poliției; Ilie Gârneață, șeful Asistenței Legionare; Vasile Mailat, ajutor de primar; Virgiliu Mihăilescu, Ajutor Legionar, <g-ral Ilie Șteflea, secretar general la Ministerul Apărării Naționale>.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, v-am chemat pentru a ști care este situația Centrelor de Ajutor Legionar și a Oficiilor de desfacere. De mult am cerut să mi se dea o situație pe Capitală în acest sens. Am cerut-o de săptămâna trecută, domnule Vântu.

I. Gh. Vântu: Centrele de desfacere au fost organizate de Ministerul Coordonării.

G-ral I. Antonescu: Care sunt? Unde sunt? Când funcționează? Îmi trebuie date precise, căci vreau să mă duc și pe acolo, cum am fost ieri în piața Obor - prin surprindere.

I. Gh. Vântu: În Calea Griviței nr. 368...

G-ral I. Antonescu: Nu este suficient să fie numai un centru sau două. Trebuie să fie mai multe care să funcționeze. Cât timp funcționează?

I. Gh. Vântu: Toată ziua cu programul de lucru, ca orice magazin.

G-ral I. Antonescu: Dar Centrele de Ajutor?

I. Gârneață: Este un depozit central și facem acum câteva cantine.

G-ral I. Antonescu: Unde sunt? Vreau o situație exactă unde se găsesc și unde funcționează cantinele. Nu numai cele legionare, dar o situație care să se refere la toate cantinele de ajutor din Capitală făcute de diverse societăți.

G-ral C. Petrovicescu: Le avem noi.

G-ral I. Antonescu: Le comunici și dlui Sima și te vei duce cu

---

[1] În text este: *1924*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

dumnealui acolo. Numai mergând noi acolo putem vedea ceea ce este.

I. Gârneață: N-am avut timp să facem situația.

G-ral I. Antonescu: Am cerut-o mai de mult.

I. Gârneață: Astăzi, pentru prima dată, aud de această cerere.

G-ral C. Petrovicescu: În acest tablou sunt trecute toate societățile.

G-ral I. Antonescu: Nu trebuie să fim în necunoscut. Trebuie un tablou general.

Trec acum la principalul motiv pentru care v-am chemat și deranjat astăzi. Am făcut-o, ca să vă exprim nemulțumirea mea totală pentru modul cum merge aprovizionarea Capitalei și pentru dezordinea pe care am găsit-o în Capitală. Voi da un comunicat foarte drastic în această privință.

Am fost, pe neașteptate, în piața Obor și am găsit, pretutindeni, murdărie, dezordine, prețuri de speculă, prețuri care sub ochii noștri variau. Peste tot uitături de oameni șireți și care făceau cu ochiul și își dădeau coatele între ei; erau schimburi de privire între agenți și public, între vânzători și agenți, ceea ce înseamnă că toți sunt de conivență.

La depozitul de lemne am văzut ce pletoră de funcționari era, care nu făceau nimic. I-am luat după registru - să vă duceți și dvs. și să faceți la fel în ce vă privește - să văd cine sunt și ce au făcut. Să vă duceți și dvs. - cum am dat lecție dlui primar, care este tânăr; eu am experiență vastă în această privință, și dacă fac ceea ce fac, este pentru ca să vă pun pe dvs. pe drumul pe care îl reclamă interesul general al Neamului și să spuneți: "Prin energie, prin voință, prin disciplină trebuie să scoatem neamul acesta din mocirla nemaipomenită în care se zbate".

Icoana acestei mocirle am constatat-o la depozitul unde am fost. La depozitul de lemne care a început să se umple cu lemne, în 19 octombrie am găsit 7 funcționari: unul cu 11.000 lei leafă, ceilalți cu 2.500-3.000 lei. I-am luat pe fiecare: ce ai făcut d-ta ieri? Mi-a arătat, după registru, că a înregistrat trei hârtii. Ca să înregistrezi trei hârtii și să mai faci vreo zece alte operații în registru este o operație de nimic. Am găsit și un telefonist, când operația aceasta putea să fie făcută nu cu un funcționar special.

Prin urmare, vedeți aceasta este starea care pompează sângele Neamului român: birocratismul și funcționarii băgați în aceste instituții - și la Primărie și în toate ministerele - de cloaca politică veche, care a supt sângele Neamului. Nu se poate, domnule primar, să mai dăinuiască această situație. Trebuie să te duci la fiecare din serviciul d-tale - și dvs. la fel, să faceți același lucru - și să luați pe funcționarii dvs. și să-i întrebați: Ce ai lucrat ieri, dar alaltăieri? Să vă arate toți lucrările făcute, registrele în care au lucrat. Veți vedea că este ceva condamnabil de câtă trândăvie există. Stau la birou cu cafeaua pe masă și cu mucul de țigară și nu fac nimic. Eu lucrez de dimineață până seara și n-am cafea și muc de țigară. Ei vin și stau de-și pierd timpul, clevetind în contra regimului și a Guvernului.

M-am dus și am văzut și un atelier al sectorului II, atelier de reparație al unui sector al Capitalei, care reprezintă cât două-trei orașe din Transilvania. Ce am găsit? O groaznică murdărie și acolo; dezordine; tâmplari plătiți fără să aibă unelte, maeștri armurieri la fel, mecanici care trebuiau să repare cazanele de păcură, dar n-aveau cărbuni de luni de zile și făceau focul cu lemne, cu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

scânduri vechi, cu roabe pe care le distrugeau și pe care, astfel, Primăria le pierde. Se dădeau la aceasta, ca să-și poată face focul necesar pentru a-și efectua lucrările. Vedeți ce situație!

Când i-am întrebat ce măsuri au luat, mi-au răspuns: "Am făcut raport". Dar raportul s-a dus la șeful lui; șeful lui a făcut și el raport la alții...

Vasăzică, pentru niște cărbuni ce trebuiau dați unor oameni pe care îi plătim să lucreze, dar care stau pe loc și nu fac treabă, oamenii aceștia sunt ținuți să stea degeaba din cauza acestei hârțomanii, care întârzie rezolvarea chestiunii.

Domnule primar, aceasta este una din cauzele pentru care în Statul Român domnește incuria aceasta de azi, unul din motivele pentru care nu putem să-l ridicăm. Nu este de vină omul acela care nu lucrează, ci șeful mare al serviciului, care nu s-a dus el acolo să ia măsuri. A trebuit să vină g-ralul Antonescu ca să vadă ce incurie domnește acolo. Trebuie să vă deplasați și să vedeți situația la fața locului.

Un alt caz. Domnule prefect de Poliție, s-a dărâmat un balcon pe Calea Victoriei, 40 de ore a stat cărămida unde era căzută și n-a ridicat-o nimeni. Chem pe dl primar ca să ia dispoziții să se ridice această cărămidă, care gâtuia circulația tocmai unde se ieșea în Calea Victoriei, și mi-a răspuns că n-a fost anunțat de Prefectura Poliției Capitalei. Luați măsuri. Pentru aceasta trebuie să fie un control mobil, agenți cu motocicletă cu ataș, care să controleze toată Capitala.

Col. Șt. Zăvolanu: Am cerut să se facă așa.

G-ral I. Antonescu: Domnul primar spunea că așteaptă să-l anunți d-ta când se întâmplă ceva; dacă nu-l anunți o lună, o lună stă molozul pe trotuar. Cum ne judecă lumea? Că suntem mai răi decât regimurile trecute. Faceți cel puțin a milioana parte din ce fac și mă mulțumesc.

Trec acum la o parte esențială, la constatările făcute de mine, la o situație care există și din care trebuie să ieșim. Ce am văzut în Obor? Toate mutrele de acolo prezentau aspect de străini. Pe unul îl chema Petrov, altul era grec etc. Aceștia sabotează regimul și speculează Nația românească. Trebuie făcut un control riguros, fiindcă toți sunt de conivență.

Pentru aceeași marfă, prețuri diferite. De pildă, cartofi. Unul vinde mai scump decât altul. Unul numai fixase prețul 6 lei, probabil că a simțit că eram acolo; altul vindea cartofii cu 9 lei. Același cartof, dar două prețuri.

Așa este, domnule primar? Ce spui d-ta? Ce trebuia să faci ca primar? Am adus cartofi luați din regiunea Brașovului, care m-au costat, aduși în București pe piață pentru vânzare, 4 lei. Cât te costă pe d-ta?

I. Gh. Vântu: 4 lei.

G-ral I. Antonescu: Ei bine, sasul, care aduce cartofii din regiunea Brașovului, plătindu-i mai puțin, avea afișat la vânzare în en gros, nu în detail, 7 lei kilogramul. Vasăzică, dacă la en gros era 7 lei, însemna că își lăsa o diferență de trei lei la kilogram pentru el. Aceasta face cooperativa săsească din regiunea Brașov. Închide cooperativa atunci și dă marfa imediat pe prețul de 4 lei sau 5 lei. Lasă-i un leu câștig la kilogram.

Iată câteva exemple din care rezultă că lucrurile trebuie îndreptate. Dar mai am.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Alt exemplu: Am văzut un oltean, care, ca să arate că vinde legătura de ridichi cu 60 bani - cu 6 lei zece legături - avea un carton pe care trecuse cifra 6, carton găurit și băgat pe un băț. Când venea controlorul, el ținea cartonul așa ca să arate că zece legături costă 6 lei; când pleca controlorul, întorcea cartonul și apărea 9 lei legăturile, adică 6 pe dos.

Vedeți, fel de fel de trucuri, numai ca să înșele, 60 de bani era legătura, domnule primar, și el o vindea cu 90 bani, deci 9 lei, zece legături. Iar alături, la doi pași, era o femeie care, tot la en gros, vindea cu un leu legătura. Este admisibil lucrul acesta? Aceasta cel puțin avea afișat pe față prețul.

Își bat joc de ordonanța d-tale, domnule primar. Tot așa și cu morcovii. Este posibil lucrul acesta?

Ți-am dat dispoziții să faci control.

Am luat factura unuia care spunea că luase de la cooperativa "Borcea". Factura însă trebuie să fi fost falsă, căci vindea mai ieftin decât erau prețurile din factură.

I. Gh. Vântu: Cred că era falsă, am trimis să se cerceteze.

G-ral I. Antonescu: După ce am constatat din facturi prețul de origine, am trecut să văd prețurile cu care se vinde. Am trimis la detailiști - nu la unul, ci la cel puțin zece -, ca să văd care este situația, cu cât au cumpărat și cu ce preț vând. Mi-au dat nume fictive, prețuri inexacte. Dacă este așa, trebuie ridicat dreptul de a mai face negoț. Așa se procedează.

Trebuie afișat prețul de cumpărare al negustorului, din factura de origine, cu prețul de vânzare zilnic. Ei cred că sunt mai deștepți decât toată lumea.

Alt punct slab de unde vine nenorocirea: sunt indivizi care așteaptă pe țărani la barieră, în fiecare dimineață, la ora 4. Le iau marfa, le-o arvunesc și nu-l mai lasă pe țăran să vândă, îl aduce în piață și vinde el marfa cu prețul cu care vrea el.

Lucrurile acestea se petrec sub ochii noștri. Acești intermediari sunt în majoritate străini, jidani, și uneori poate fi și câte un ticălos de român de ai noștri. Dar nu trebuie să-i lăsăm să facă acest joc, care pune în primejdie viața și stomacurile oamenilor săraci din mahalalele orașului.

Nu v-ați gândit ce măsuri pot fi luate?

V. Mallat: Cu puținele mijloace ale Poliției Legionare, am organizat oprirea tuturor căruțelor care intră în București și le-am obligat să meargă în piață, nu la diverși negustori, care pot specula apoi cantitățile de mărfuri cumpărate ieftin de la țărani. Țăranii în piață sunt obligați să vândă cu anumit preț. Măsura aceasta, dacă s-ar putea aplica la toate barierele Bucureștilor, ar da rezultate foarte bune.

G-ral I. Antonescu: Iată ce să faceți: mai întâi să fie arestați acești samsari, pentru 48 de ore.

V. Mallat: Siguranța să-i ridice pe acești oameni și 48 de ore să-i imobilizeze în casele lor, sau trei-patru zile, ca să vedem cum merge piața fără samsari.

<G-ral I. Antonescu>:[1] A doua măsură. Căruțele care intră în oraș - văd că acum uneori acei care vin cu ele sunt bulgari și sârbi - să fie însoțite de către

[1] Omisiune.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

un legionar, care să controleze prețul cu care vinde țăranul. Dacă l-ai prins că vinde la alt preț marfa, i-o iei și i-o vinzi cu prețul fixat. Așa să faceți cu începere de mâine. De îndată ce constați că un om vinde cu alt preț decât cel fixat, îi iei marfa și o vinzi, pe loc, la prețul fixat de d-ta, domnule primar, și îi dai banii.

De altfel voi veni cu o legislație specială care va trimite în tabere de concentrare pe fiecare din cei care fac acest lucru. Deci prima măsură ce trebuie luată este înlăturarea, pe câteva zile, a samsarilor și misiților acestora.

Trebuie luate măsuri energice ca să nu fim la discreția tuturor besmeticilor din țara aceasta. Împreună cu Poliția, cu Ministerul de Interne, Primăria va lua o ofensivă energică în contra tuturor speculanților, de toate categoriile. Măsuri foarte energice.

Col. Șt. Zăvoianu: Sunt și cazuri speciale, de pildă, cazul cu untura. Pentru untură prețul fixat este de 70 lei kilogramul. Dar se ia de la Oficiu cu 80 lei. Și atunci comerciantul este dator s-o vândă, conform măsurilor noastre, cu 70 de lei. S-au încheiat procese-verbale de contravenție, dar cum poate vinde comerciantul marfa mai ieftin decât o cumpără?

I. Gh. Vântu: Este problema cărnii, care se rezolvă prin constituirea acelei societăți...

G-ral I. Antonescu: Domnule primar, energie și curaj ca să dăm lovituri fără milă speculantului. Nu te lăsa pe seama controlorilor d-tale, care sunt de conivență cu aceștia. Scoate-ți oamenii din toate birourile unde stau degeaba și întrebuințează-i pe teren. Ai un veterinar pe care, când am făcut inspecție, l-am găsit și l-am întrebat ce face? Mi-a răspuns că îngrijește caii. Câți cai? 17 cai. Vasăzică, un medic veterinar pentru 17 cai șchiopi. E posibil? La un regiment de cavalerie este un veterinar pentru 5-600 cai, și dvs. țineți la Primărie un veterinar pentru 17 cai; plătiți telefonist special, când unul singur putea face acest serviciu, unul din funcționarii de acolo. Curățați toate acestea. Vreau să văd destituit pe acel domn șef de birou - îmi spune că a fost concentrat, dar n-a luat nici o măsură apoi - care n-a făcut să înceteze, care n-a luat măsuri când a văzut că oamenii ședeau fără lucru fiindcă n-aveau cărbuni. Să nu se mai facă raport. Cărbunii nu se dau cu raport. Se stabilește lunar cantitatea de cărbuni de care are nevoie atelierul și se trimite dinainte. Tot așa, de cu vreme, se stabilește cantitatea de material de care e nevoie pentru reparațiuni și se dă automat. Așa se face, domnule Vântu, nu cu rapoarte, căci rapoartele și referatele ne-au mâncat capul - și al nostru și al Țării Românești.

Am văzut, tot acolo, doi tâmplari plătiți cu 130 lei pe zi fiecare, adică împreună 260 lei pe zi. Și mai aveau și ajutorare. I-am întrebat ce au lucrat atunci? Reparaseră două roabe. Puseseră două scândurele la două roabe și lucrul acesta costase Primăria 260 lei. Deci 260 lei a costat pusul a două scândurele. I-am întrebat apoi cu o zi înainte ce făcuseră. Mi-au adus niște cozi de topor, care, cumpărate noi din oraș, nu costau 100 lei și noi le-am plătit 260 lei numai pentru lucru și le dăm și pensie pe urmă.

Vedeți, așa se năruiește Statul.

I. Gh. Vântu: Aveau preaviz de concediere.

G-ral I. Antonescu: În cât timp crezi că îți vei reorganiza Primăria și toate serviciile?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

I. Gh. Vântu: Am găsit o stare de haos...

G-ral I. Antonescu: Ești de o lună acolo.

I. Gh. Vântu: Haos provenit din faptul că Primăria a fost împărțită în patru sectoare cu administrație distinctă. Funcționarii n-au fost recrutați după criteriile legale, ci criterii politicianiste. Toți acești oameni sunt foarte răi. 90% din ei sunt...

G-ral I. Antonescu: Ce facem atunci?

I. Gh. Vântu: Suntem în situație atât de tristă, încât trebuie să lucrăm noi și pentru funcționari.

G-ral I. Antonescu: De ce nu-i dai afară?

I. Gh. Vântu: Este o problemă foarte gravă aceasta. Am cerut dlui ministru al Justiției să ne îngăduie ca Legea cadrului disponibil să fie extinsă și la Primărie și la Municipiul București, unde trebuie primenire.

G-ral I. Antonescu: Ai mână liberă de la g-ralul Antonescu.

I. Gh. Vântu: Legea cadrului disponibil este aplicabilă numai ministerelor...

G-ral I. Antonescu: Noi facem legea. Nu avem acum Parlament. Dacă este o lacună pe care o observați la o lege, luăm măsuri.

Ți-am spus: verifică administrația, curăță; dar nu cu răutate, ci cu spirit de dreptate. Când spun aceasta, mă adresez tuturor. Luați măsuri, dar numai pentru necesitate și cu omenia necesară. Cine este vinovat și nu lucrează, luați măsuri. Vă duceți în birouri și vedeți ce a lucrat fiecare ieri, alaltăieri.

I. Gh. Vântu: Am înființat anumite condici, carnețele, în care să treacă ceea ce a făcut funcționarul.

G-ral I. Antonescu: În ce privește condicele: sunt condici prea mari pe la autorități, cu care se pierd milioane de kilograme de hârtie.

I. Gh. Vântu: Primăria Capitalei n-a avut un inventar al averii ei. Nu știa ce proprietăți are.

G-ral I. Antonescu: Știu. Primul lucru pe care trebuie să-l faci în Primăria d-tale este ceea ce am făcut eu în Stat: o evidență a avutului Primăriei. Pentru aceasta am atacat problema în toate direcțiile.

De exemplu, ce ar fi trebuit să faci d-ta? Să te duci în toate părțile, să vezi ce are Primăria, să nu mai fie o surpriză - cum a fost și pentru mine - când te-am dus la șirul de paie și la grămezile de lemne. Am găsit magazii dărâmate, depozite de lemne, am intrat în toate părțile, dar nu m-am putut duce peste tot. Se poate ca murdăria, pe care am văzut-o acolo, să mai dăinuiască o lună și jumătate după ce d-ta ești primar?

I. Gh. Vântu: Noi ne ducem, nu funcționarii, pentru că nu putem avea încredere în cei mai mulți. Sunt foarte leneși și lucrează foarte greu. Mai este apoi o administrație așa de complicată și o moștenire atât de nenorocită, încât trebuie să lucrăm noi.

G-ral I. Antonescu: Ia-ți pe cineva de mâna întâi. Dă zece funcționari leneși afară și ia pe cineva de ispravă, indiferent ce a fost georgist, iunianist, gogist, horeanist. Orice ar fi, numai să fie de mâna întâi și dă-i numai principiile cum să lucreze, așa cum ți le-am dat și eu d-tale și le-am dat tuturor: principii de ordine, de cinste, de energie, de demnitate, de muncă. Aceasta ne

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

trebuie, așa se lucrează.

Ce spui de măsura să arestăm pe toți samsarii pentru două-trei zile?

I. Gh. Vântu: Măsura este bună, dar poate avea și riscuri.

G-ral I. Antonescu: Care? Nu se vor mai găsi cantitățile necesare pentru aprovizionare în Capitală. Măsurile care se iau în legătură cu aprovizionarea trebuie cercetate și examinate în rezultatele lor pe teren. Țăranii vin în oraș și vând cu căruța, însă am constatat că țăranii vând mai scump uneori decât negustorii din piață.

G-ral C. Petrovicescu: Țăranii sunt complici cu acești oameni...

G-ral I. Antonescu: Nu totdeauna este țăranul nostru complice.

I. Gh. Vântu: Ei vând cu cântarul lor și, dacă un cetățean vrea să cântărească în altă parte pentru control, nu mai vor să-i vândă. Pe de altă parte, sunt alții care dau marfa la precupeți sau în comision. Țăranul primește însă foarte puțin, iar ceilalți câștigă.

G-ral I. Antonescu: Este o problemă insolubilă atunci?

I. Gh. Vântu: Nu. Să încercăm cu măsura desființării intermediabililor, a precupeților, care trebuie înlăturați; dar, în același timp, trebuie stimulată și aducerea produselor în Capitală.

G-ral I. Antonescu: Uite cum aș face eu în locul d-tale. Dacă aduci în fiecare zi 20 <kg> de cartofi, cum am văzut la magazinele de desfacere făcute acum - la un magazin de desfacere legionar am constatat că nu mai avea ce să vândă -, sigur că nu obții rezultat. Dacă însă aduc de patru sute de ori mai mult și pui în piață, într-o singură zi, cantitățile masive, i-am omorât pe toți speculanții. Adu și d-ta cantități masive, aprovizionează-te masiv cu tot ce trebuie și pune totul cedată în vânzare. Așa și cu lemnele. Noi vindem lemnele cu 13.000 lei vagonul, pentru ca, în detaliu, să se ceară 18.000 lei vagonul. Nu înseamnă aceasta că sunt oameni care speculează mizeria publică?

I. Gh. Vântu: Specula cea mai mare cu lemnele se face chiar la rampă.

G-ral I. Antonescu: Domnule Rioșanu, ai fost astăzi la rampă.

Al. Rioșanu: N-am avut timp; m-ați chemat dvs.

G-ral C. Petrovicescu: A fost la mine dl ministru al Comunicațiilor, care mi-a pus problema următoare: toate gările sunt blocate de vagoane cu lemne, care nu pot să fie descărcate. Din această cauză circulația trenurilor se face cu greutate foarte mare. Între Gara de Est și Gara de bagaje trebuie să facă patru ore trenul ca să ajungă de la un punct la altul. I-am spus: "Ce aștepți de la mine? Ale cui sunt lemnele?" Sunt ale diverșilor destinatari, care însă le țin în vagoane câte 10-14 ore, fiindcă nu le pot descărca, din lipsă de camioane și căruțe. Mai mult încă: plătesc magazinaj C.F.R.-ului. Această situație se datorește deci faptului că n-au mașini și căruțe pentru descărcare.

G-ral I. Antonescu: Care este soluția?

G-ral C. Petrovicescu: Am spus dlui Nicolau...

G-ral I. Antonescu: Ce să-i spui lui Pompiliu Nicolau! Lucrările trebuie seriate. Când s-a văzut că s-a ivit o problemă de ambuteiare - acesta este termenul întrebuințat de Calea Ferată -, în loc să mă mai duc cu camioanele la pădure, mă duc la gări cu aceste camioane, unde sunt vagoanele nedescărcate. Așa se lucrează coordonat.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

I. Gh. Vântu: Noi trimitem, zilnic, la pădure camioanele noastre, dar acestea sunt lemnele negustorilor.

G-ral I. Antonescu: Sunt și pentru d-ta necesare, pentru că se vând populației Capitalei, pentru că în felul acesta se golesc vagoanele, care îmi trebuie pentru desconcentrarea trupelor.

Aceasta este soluția problemei: d-ta, domnule primar, te duci masiv cu camioanele d-tale la gări pentru descărcarea vagoanelor, nu mai te duci dincoace, la pădure. În felul acesta descongestionați și Calea Ferată și sunt și lemne pe piață. Deci, de acord cu dl col. Orezeanu și cu dl primar al Capitalei, veți lua aceste măsuri.

I. Gh. Vântu: Prefectura Poliției are dreptul să rechiziționeze și alte camioane.

G-ral I. Antonescu: Perfect. Rechiziționați și alte camioane, dar prin această măsură nu trebuie să oprim și viața economică; dacă iei camionul de la o fabrică, ce are numai un camion, stă fabrica. Totul trebuie făcut cu inteligență. Dacă mă duc la el și-i iau camionul și el îmi spune: acesta este singurul camion care îmi aduce marfa din gară - nu i-l iau. Fiindcă, dacă i-l iau, stă uzina, nu mai lucrează fabrica. De aceea trebuie procedat cu inteligență. De foarte multe ori ajutoarele noastre sunt lipsite de inteligență, execută ordinul cum este. Suntem în această situație și din cauza lipsei unei evidențe a tuturor camioanelor. Trebuie să știm: ale cui sunt, cum sunt, cum sunt întrebuințate, câte le trebuie, câte sunt libere - pentru ca să știm pe ce putem conta pentru rechiziții. Nu trebuie procedat în mod arbitrar, ci după o listă, unde, din vreme, să fie trecută situația tuturor. Să știm câte camioane sunt libere, câte sunt absolut necesare; câte pot fi rechiziționate, câte nu. Trebuie să știi toate acestea, ca să poți lua măsuri.

G-ral C. Petrovicescu: Domnul ministru Dragomir a fost sesizat de această chestiune imediat.

G-ral I. Antonescu: În tot cazul, acestea sunt măsurile care trebuie luate de organele noastre.

Domnule primar, puteți da 24 ore camioanele pentru a debloca Calea Ferată. Dar toate acestea nu mă fac să văd care este motivul pentru care negustorii de lemne vând cu 1800 lei mia de kilograme, când noi le-o dăm cu 1300 lei mia de kilograme. Maximum cu care pot vinde detailiștii este 15.000 lei vagonul - cum am constatat la un depozit de lemne de foc, ieri.

Te rog, domnule Rioșanu, cu agenții d-tale de Siguranță, să vezi cu cât se vând lemnele și să iei măsuri ca să nu se vândă mai scump de 15.000 lei vagonul. Trebuie să se ducă reprezentanții d-tale la negustori, să cumpere lemne și apoi să le cântărească la un cântar public. Dar agenții d-tale să se ducă ca un simplu particular. Să se aplice amendă de zece ori mai mare dacă fură. Trebuie controlat.

V. Mailat: Pentru că am Serviciul aprovizionării pe întreaga Capitală, dați-mi voie să vă aduc la cunoștință începuturile de înfăptuire pe care le-am făcut, de acord cu dl primar.

Am hotărât, în ce privește aprovizionarea, înființarea a câtorva centre de strângere pe țară. Au plecat echipe de legionari, care n-au cerut nici o remunerație, în centrele de producție, pentru ca acolo să blocheze anumite

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

cantități de marfă necesară pentru aprovizionarea Capitalei. Așa s-a făcut cu fasolea din județul Ialomița, unde am găsit la producător, cu 12 lei kilogramul de fasole, o cantitate de 80 de vagoane. Au angajat-o, însă au făcut o greșeală trimișii noștri: n-au acontat-o la vânzători, ci numai au blocat 80 de vagoane și au plecat apoi la Făgăraș, să blocheze cartofi. Când s-au întors, după două zile, samsarii, care luaseră cunoștință de această blocare, au avertizat Armata, care a intervenit și a blocat 40% din această cantitate la prețul de 17 lei kilogramul, spunând că Ministerul Coordonării a fixat aceste prețuri.

G-ral I. Antonescu: Auzi, Pantazi?

V. Mailat: Am dat telefon și am rugat să scadă prețul de la 17 lei, la 12 lei, pentru că diferența o încasează samsarii. N-am reușit să obțin această scădere. Dl sublocotenent Stelian Georgescu, care a făcut această blocare, a fugit din gara Sighideanu, unde s-a întâmplat blocarea. A trebuit astfel să plătim 17 lei, în loc de 12 lei. Desigur că țăranul era foarte mulțumit, pentru că în satul lui i se dădea numai 8-9 lei pe kilogramul de fasole. Dar diferența o încasează samsarii, nu țăranii.

G-ral I. Antonescu: Cine sunt samsarii aceștia?

V. Mailat: Greci, armeni...

Am dispus ca, prin măsurile luate de primarii legionari, să fie arestați toți samsarii.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. Să le spuneți: dați banii înapoi, luați de pe fasole!

V. Mailat: Ieri am primit un telefon de la Urziceni, prin care mi s-a spus că primarul de acolo dă ordin să se deblocheze cantitatea de fasole blocată, fiindcă are scandal cu Armata și Calea Ferată: Armata nu poate ridica, iar Calea Ferată nu poate transporta cantitatea blocată. Am renunțat atunci. Rămân 50 de vagoane ca să poată fi ridicate de Armată, cu prețul de 17 lei kilogramul.

În Făgăraș am blocat o sută de vagoane de cartofi. S-a încercat și acolo să se majoreze prețul de la 3,50 la 4 lei kilogramul. Acolo însă prefectul a fost mai energic și a făcut blocarea din vreme, așa că nu s-a mai putut face nimic.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să vă împărțiți pe zone.

V. Mailat: Am propus altceva: să conlucrăm pe aceeași zonă; să lăsați ca legionarii să stabilească prețul.

G-ral C. Petrovicescu: Eu am trimis la Parchet afacerea întâmplată la Brașov...

I. Gh. Vântu: Fixarea prețului și luarea de măsuri nu depinde numai de noi. Ministerul Coordonării a dat ordin să nu se ia un preț mai mic.

V. Mailat: La Ițcani (Suceava), același lucru. Am angajat cartofi cu 2,50 lei, aduși în gara București, 3,50 lei. Auzind că vreau să-i blochez, au venit imediat samsarii și au ridicat prețul la 4,50 lei.

G-ral I. Antonescu: I-ai arestat?

V. Mailat: Nu. N-avem legionari.

G-ral I. Antonescu: Să-i arestați acum pe baza acestui fapt și să plătească diferența. Dacă s-a ridicat prețul din cauza samsarilor, să-i iei pe samsari și să plătească diferența. Nu le dai drumul până nu dau diferența. Tot așa și cu samsarii din Ialomița: să-i arestați și să-i țineți arestați până ce dau diferența de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

la fasole.

Să se facă un comunicat în privința aceasta, în care să se arate ce măsuri s-au luat. Să spuneți în comunicat că țăranul vinde cu 9-10 lei kilogramul de fasole și că samsarii, care sunt greci și alți străini, ridică prețul fasolei la 17 lei kilogramul. Amintiți și cazurile concrete unde s-au întâmplat. Să spuneți: în cutare loc s-a întâmplat cutare caz. De aceea am dat dispoziția să se aresteze samsarii și să dea banii îndărăt, diferența până la prețul de zece lei.

V. Mailat: De măsura noastră am înștiințat și pe dl Horia Sima, căruia i-am spus că pleacă camarazii în provincie pentru a organiza centre de strângere. Au plecat să strângă alimente din diferite județe camarazi care cunosc situația exactă de acolo. În felul acesta nu va mai putea interveni samsarul, țăranului i se va plăti un preț omenesc, specula va fi înlăturată, se pot întocmi depozitele care să cuprindă ceea ce este surplus, depozite care să fie la dispoziția prefectului.

G-ral I. Antonescu: Domnule Sima, ia dispoziție ca în toate județele, în locul samsarilor, să fie un legionar.

Horia Sima: Trebuie pus un șef al aprovizionării în fiecare județ.

G-ral I. Antonescu: Da, dar nu uitați și reversul medaliei: trebuie procedat cu multă omenie și cap. Nu mai insist asupra cuvântului omenie, pe care îl știți. Cap, vă spun ce înțeleg prin aceasta. Vă dau un caz concret. La o moșie din Dâmbovița s-au dus legionarii să ridice tot prisosul de acolo. Li s-a spus: îmi trebuie cartofi pentru sămânță. I s-a răspuns însă să-i dea pe toți. Să vă spun și numele: primarul de la Titu a dat ordin să se ia toți cartofii. Prin urmare, trebuie procedare cu cap.

V. Mailat: Așa am procedat.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să se știe ce trebuie lăsat pentru existență, pentru sămânță, pentru anul viitor, și numai restul, ceea ce prisosește, să se ridice. Samsarul să dispară. Să-i înlocuim cu legionari pe toți samsarii aceștia.

V. Mailat: Asupra transportului, iarăși se ridică o chestiune. Calea Ferată, ne-a declarat dl colonel Orezeanu, ne stă la dispoziție. Ne-au pus la dispoziție aproape toate vagoanele de care am avut nevoie în ce privește transportul lemnelor. Aceasta însă este o problemă mare pentru Capitală. Am cerut să ni se pună la dispoziție și camioane. În ultima audiență, pe care am avut-o la dvs., v-am adus la cunoștință această problemă: unde găsim camioane? Primăria are foarte puține. Am cerut atunci Ministerului Apărării Naționale să ne pună la dispoziție camioanele pe care le are rechiziționate sau pe care nu le întrebuințează.

G-ral I. Antonescu: Nu mai are.

G-ral G-ral C. Pantazi: Sunt nouă toate.

V. Mailat: Am fost la Ministerul Apărării Naționale și am vorbit cu dl g-ral Șova. D-sa mi-a declarat că n-are în parcuri rechiziționate, dar are mașini neîntrebuințate. După ce am vorbit cu d-sa mai mult timp și i-am spus că ne trebuie pentru aprovizionarea Capitalei cu lemne, a fost de acord să ne pună la dispoziție 60 de mașini.

G-ral G-ral C. Pantazi: 50. Sunt 215 camioane în București, la toate trupele, cu care s-ar putea face transportul. Am destinat 50 pentru cererea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

făcută. Am fost însă înștiințați, de către Ministerul Coordonării, că pentru orice camion pus la dispoziție trebuie să avem și avizul Ministerului Coordonării, trebuie să lucrăm în conformitate cu dispozițiile acestui Minister.

G-ral C. Petrovicescu: Adresați-vă col. Zalaru, care cunoaște chestiunea aceasta la perfecție.

I. Gh. Vântu: Mi-a dat 28 camioane.

G-ral G-ral C. Pantazi: De la noi sunt 50 camioane, care însă trebuie să fie folosite conform instrucțiunilor noastre, în ce privește greutatea încărcăturii, a mersului în cadența pusă de noi etc., căci altfel se strică materialul.

V. Mallat: Am făcut altă propunere. Noi avem un fond de rulment și reparăm noi...

G-ral I. Antonescu: Să se respecte regulile Armatei, ca să nu distrugeți camioanele. Prin urmare, vă adresați col. Zalaru în ce privește chestia mașinilor. Ele să nu fie încărcate mai mult decât trebuie și să se respecte instrucțiunile de folosire a lor. Nu fiți lacomi, nu le încărcați prea mult, nu le distrugeți. Nu fiți brutali.

În tot ce faceți fugiți, cu orice mijloc, de brutalitate, fiindcă dacă nu admit brutalitatea față de animale, cu atât mai mult nu admit față de om.

Nu încărcați și nu lăsați să se facă aceasta de alții, mai mult decât pot duce bietele animale. Rog interveniți ca toți să se poarte foarte blând cu animalele. Și aici să intervină serviciul legionar.

Al. Rioșanu: Este o societate de protecție.

G-ral I. Antonescu: Ce societate? Măsurile trebuiesc luate acolo unde sunt rampele. Nu mai lăsați, de la origine, să se încarce prea mult. La depozite să aveți oameni, pe care să-i scoateți din birouri, să nu mai stea degeaba acolo, îngrămădiți cu toții într-o cămăruță, și să-i puneți să supravegheze la încărcare. Să nu dea voie să încarce mai mult decât trebuie, fiindcă mor caii, care sunt o avuție a Neamului Românesc, și mai ne și discreditâm cu acest sistem în fața străinilor.

De aceea, luați măsuri și în chestia tratamentului animalelor; să se supravegheze toate camioanele cu cai care stau în piață, să vedeți dacă sunt sau nu îngrijiți. Am văzut, de atâtea ori, cum stau fără pături, în ploaie, în vânt. În Ardeal e cu totul altfel. Ordine, grijă, disciplină.

I. Gh. Vântu: În legătură tot cu aprovizionarea cu lemne: avem convoaie de căruțe cu care aducem lemnele și care ne costă jumătate din costul transportului cu camioanele.

G-ral I. Antonescu: Vă felicit. Dați camioanele ca să facă transportul lemnelor de la gară în oraș.

V. Mallat: În ce privește desfacerea pe piață, noi suntem de părere că nu trebuie organizată o desfacere forțată, cu funcționari sau cu personal de la Primărie. Am organizat pe piață câțiva din negustorii legionari, care sunt foarte puțini. Dar cred că reușesc cu ei să desfacem marfa pe care o aducem acum. Mai târziu, vom lărgi sfera de activitate a lor și vom încadra mai mulți. Am hotărât însă ca marfa, pe care o transportăm, să o punem la dispoziția acestor negustori legionari, care sunt organizați în piața Obor, în piața Regina Maria, în piața Filantropiei și în Crângași. Acolo însă avem numai doi. Le punem la dispoziție marfa noastră și pe care sunt obligați să o desfacă cu un beneficiu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

foarte mic.

G-ral I. Antonescu: N-au ce desface.

V. Mallat: V-am spus că întâmpinăm dificultăți de aprovizionare. Vor veni însă transporturile. Am încărcat vagoane de fasole. Ne lovim însă de două piedici, fie de refuz de blocare, fie de necesitățile Armatei.

G-ral I. Antonescu: Din ce cauză refuz de blocare?

V. Mallat: Din partea Ministerului Coordonării.

(Dl ministru al Coordonării fiind absent, este invitat de dl g-ral I. Antonescu să participe la ședință.)

G-ral I. Antonescu: Iată despre ce este vorba, domnule Dragomir: dumnealor spun că s-au dus în Ialomița și au luat fasolea cu 12 lei kilogramul; au blocat-o fără însă să plătească. Apoi legionarii au plecat la Făgăraș să cumpere de acolo cartofi. Au crezut că sunt stăpâni pe fasole, dar n-au dat arvuna necesară. S-au dus apoi la Făgăraș și au găsit cartofii cu 3,50 lei kilogramul. Când au plecat de la Făgăraș - de alftel cum au plecat din Ialomița s-a întâmplat același lucru - au năpădit samsarii și Armata și au luat aceeași fasole, pe care o luaseră dumnealor cu 12 lei, au luat-o cu 17 lei, pentru a respecta ordinele Ministerului Coordonării. Deci au ridicat prețul de la 12 lei la 17 lei, și dumnealor mai spun că țăranii, în realitate, vând cu 9 lei fasolea acolo, iar diferența până la prețul oficial o iau samsarii, care profită ei de munca țăranului, sub ochii noștri.

S-a petrecut faptul acesta sub ochii tuturor. Aceasta este chestiunea!

Același lucru s-a întâmplat și la Făgăraș. După ce au plecat dumnealor, au năpădit samsarii și au ridicat prețul cu 50 bani...

V. Mallat: Acolo n-au putut ridica prețul, căci acontasem.

G-ral I. Antonescu: Noi am fixat atunci un preț, dar n-am vrut să beneficieze samsarii, care cumpără cu un preț de la țăran și vând cu altul. Cu prețul fixat, îl sprijinim pe țăran - așa mi-ai spus d-ta și am fost de bună credință. Dar când aflu că plătesc samsarilor diferența până la 17 lei, revin la această măsură. De ce dacă am aflat că la 12 lei pot obține, fără presiune asupra țăranului kilogramul de fasole, de ce să ridice intermediarul prețul la 17 lei? De ce să intervină Armata să ofere acest preț? Atunci scumpesc și piața.

Lt.-col. N. Dragomir: Vor fi fost cazuri sporadice, de țărani generoși, dar eu urmăresc soluțiuni economice. Acelea sunt singurele care merg de la sine. Măsurile pe care le iau trebuie să ne poată duce la o aprovizionare normală, în care comerțul își are rostul lui și nu riscăm să avem salturi în jos sau în sus.

Cu aceste prețuri ce se întâmplă? Am avut prețurile fixate, din luna august, la 16 lei fasolea, dar Armata a rămas neaprovizionată până acum câteva zile. A întâlnit numai samsari și n-a găsit țărani să-i vândă la prețuri mai joase. Prețul de 12 lei este cu desăvârșire excepțional. Aș afirma că este făcut în mod generos pentru Mișcarea Legionară. Nu este însă o soluție economică. Nu pot fixa prețul pentru țara întreagă pe bază de bunăvoință. Prețul îl fixez pe bază de conveniență. La 16 lei nu s-a aprovizionat nici Armata, nici "Incoop"-ul.

G-ral I. Antonescu: Pentru că au speculat pe țăran. Samsarii îl împrumută iarna cu bani, pentru alcool, și țăranul astfel este prizonierul acestui samsar care este ori grec, ori armean, ori jidan, numai român nu este.

Lt.-col. N. Dragomir: Acest preț, așa cum l-am fixat, la urma urmei, nu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

ne poate face să avem remuşcări, dacă el revine ţăranului. Ce se întâmplă astăzi însă? În aprovizionările masive pe care le facem pentru Armată prin "Incoop", care este legionară, banii nu vor mai merge la samsar.

V. Mailat: Personalul "Incoop"-ului nu este legionar.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu putem răsturna toată cooperaţia în 24 ore.

Horia Sima: Trebuie organizat un sistem de cumpărare direct de la ţărani. Trebuie înfiinţate organizaţii legionare, cu un şef al aprovizionării, care să lucreze cu un plan în legătură cu Ministerul Coordonării şi cu Primăria Capitalei.

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt bune iniţiativele acestea, dar noi colorăm în verde toată cooperaţia. Sunt organisme cu funcţionarii lor, cu banii lor. Nu putem pune economia ţării pe baze de iniţiative sporadice.

Horia Sima: S-ar putea face aceasta atunci numai pentru Capitală.

Lt.-col. N. Dragomir: Mai este o chestie: fixarea de preţuri maximale pe toată ţara. În cadrul acestor preţuri maximale, fiecare prefect, fiecare primar va fixa preţurile; în cadrul acestor preţuri se va face aprovizionarea Armatei, care va cumpăra fie direct, fie prin "Incoop". Cooperaţia este liberă să se adreseze acestor legionari. Acum am vorbit cu dl Boeru...

G-ral I. Antonescu: Am auzit că nu este bun.

Lt.-col. N. Dragomir: Dimpotrivă, este foarte inimos, este foarte pregătit. Este foarte bun.

G-ral I. Antonescu: Nu este dl Boeru de la Bursă?

Lt.-col. N. Dragomir: E un băiat tânăr, foarte activ.

I. Gh. Vântu: Este un băiat foarte bun.

G-ral I. Antonescu: Am fost în piaţa Obor şi am constatat lucruri groaznice.

Lt.-col. N. Dragomir: Fixez astăzi anumite preţuri.

În ce priveşte aprovizionările, ceea ce am de spus este că instituie un sistem general de aprovizionare şi de aceea rog să nu se mişte stocurile fără să nu fiu înştiinţat. Eu trebuie să le manevrez. Pentru aceasta voi căuta să am necesităţile fiecărui judeţ; fiecare prefect trebuie să-mi dea date în această privinţă, şi date cât mai exacte, fiindcă sunt unii care mi-au trimis date fanteziste. Astfel, unul mi-a cerut să-i trimit zahăr pentru albine. Le vom lăsa fără zahăr aceste albine. Eu trebuie să mă ocup numai de ceea ce este necesar, ca plusurile să le manevrez, să le duc acolo unde sunt minusuri. Cooperativele stau la dispoziţie. Cooperativele sunt legionare...

V. Mailat: Cu personalul cooperativelor de astăzi nu putem lucra. Personalul cooperativelor lucrează cu samsarii. Legionarii se lovesc de samsarii cooperativelor. Aceasta este realitatea.

Lt.-col. N. Dragomir: Mă refer la dl Horia Sima, care vă poate spune că, în puţine zile, facem toate cooperativele. Dar nu putem să lucrăm aşa de repede.

G-ral I. Antonescu: Când crezi că aceste cooperative vor înceta să lucreze cu samsarii şi vor lucra pentru interesele Neamului?

Lt.-col. N. Dragomir: Pentru a putea răspunde la această întrebare...

G-ral I. Antonescu: Răspunde direct la întrebare, fără digresiuni. În câte

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

zile crezi?

Lt.-col. N. Dragomir: În puțin timp.

G-ral I. Antonescu: "Puțin" este relativ. Puțin timp pentru existența pământului înseamnă și câteva secole.

Lt.-col. N. Dragomir: Printr-un simplu ordin general, pe care îl dăm astăzi, la "Incoop" nu se vor întrebuința decât numai legionari ca cumpărători. Dăm un ordin general astăzi.

G-ral I. Antonescu: Este bună această măsură?

Lt.-col. N. Dragomir: Se fac cumpărături prin cooperative.

Horia Sima: Pentru Capitală să fie un legionar cu aprovizionarea. Numai pentru Capitală, până se organizează cooperativele, nu pentru toată țara.

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt județe în care prefecții n-au dat voie să plece mărfurile. Orice măsuri care se iau, orice blocări care se fac, trebuie să le știu. Eu știu care este necesarul într-o parte și le spun ceea ce pot bloca. Sunt județe care mi-au spus că nu au mai mult decât necesarul. În clipa când am stabilit un plus, fixez, și ce poate fi blocat, blochez.

Pe de altă parte, noi înființăm, în două, trei zile, Oficiul Central de cumpărare.

V. Mailat: Domnule ministru, mi-ați refuzat să-mi blocați la Ițcani cantitatea de cartofi pe care v-am cerut-o. Am vorbit cu dl prefect Ionescu, l-am întrebat: se poate bloca o sută de vagoane cu trei lei kilogramul de cartofi? Mi-a răspuns că se poate. V-am cerut dvs. să-mi blocați și m-ați refuzat.

Lt.-col. N. Dragomir: V-am refuzat, căci mi-ați cerut blocarea cartofilor din județul Suceava. Or, nu se poate lucrul acesta. Mi se cer lucruri neclare și neprecise.

G-ral I. Antonescu: Unde ai cerut blocarea, domnule Mailat? La Ițcani?

Horia Sima: Acolo este criză de cartofi?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu. Nu sunt numai intermediarii...

G-ral I. Antonescu: Dumnealui ți-a cerut blocarea a o sută vagoane de cartofi?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu, domnule General.

G-ral I. Antonescu: Dumnealui ți-a cerut blocarea a o sută de vagoane de cartofi. Este așa, domnule Mailat?

V. Mailat: Da.

G-ral I. Antonescu: Domnul Rioșanu a fost acolo și spune că sunt cartofi. Este așa, domnule Rioșanu?

Al. Rioșanu: Este exact.

G-ral I. Antonescu: De ce nu admiți blocarea a o sută de vagoane de cartofi, domnule Dragomir?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu mi-a cerut blocarea a o sută de vagoane.

G-ral I. Antonescu: O cere acum.

Lt.-col. N. Dragomir: Admit blocarea a o sută vagoane de cartofi la Ițcani. Dar mie nu mi s-a cerut aceasta.

G-ral I. Antonescu: Așa se rezolvă chestiunile.

V. Mailat: Am vorbit cu dl director general Boeru.

Lt.-col. N. Dragomir: Dumnealui nu blochează.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Chestia este rezolvată.

V. Mailat: Vă mulţumesc, domnule General.

G-ral I. Antonescu: Altă chestiune: fasolea.

Lt.-col. N. Dragomir: S-a trimis o adresă Institutului Naţional al Cooperaţiei, în care indicam centrele unde se găsesc depozitele de fasole, care urmează a fi blocate. Blocăm numai unde este surplus. Eu verific situaţia şi dacă am surplusuri, dau.

G-ral I. Antonescu: Domnule Mailat, te vei duce la dl col. Dragomir şi vei vedea ce soluţie s-a dat acestei chestiuni. Să arăţi de unde ai cerut şi să se dea imediat.

G-ral G-ral C. Pantazi: Afară de cazul când sunt blocate pentru Armată.

G-ral I. Antonescu: De aceea se duce cu dl Dragomir să cerceteze. Dar, în tot cazul, concurenţa aceasta între Armată şi primării trebuie să înceteze, pentru că ne facem de râs.

Să nu credeţi că dacă vorbesc cum vorbesc, o fac pentru că sunt nevoit. Dar sunt contrariat mai mult de faptul că nu se realizează, nu că se întâmplă incidente. Trebuie să se întâmple. Dar de aceea v-am chemat, ca să vedem unde frânează.

G-ral G-ral C. Pantazi: În judeţul Ialomiţa a rămas fasolea la ţărani. În judeţele mărginaşe însă speculanţii au acaparat-o şi au speculat fasolea. În Ialomiţa s-a găsit la preţuri mici, fiindcă nu veniseră speculanţii. Aceasta este realitatea.

G-ral I. Antonescu: Preţul este cert. N-o să-mi spui însă că aceasta nu este o realitate, că ţăranul, care are toate riscurile când produce, nu este speculat de samsari. Samsarul speculează ţăranul nostru şi această specula durează de sute de ani.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu va mai fi.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să înceteze acest sistem. Desigur, este o operă foarte grea, foarte delicată, dar salvatoare pentru Neamul Românesc. Şi pentru că e grea şi salvatoare pentru Neamul Românesc, trebuie s-o atacăm cu metodă şi cu înţelegere între noi toţi. De aceea trebuiesc şi cercetări făcute la faţa locului, pentru ca să vedem unde este frâna. De aceea vă chem, ca să vă pun să lucraţi în armonie. Aceasta nu este treaba mea, de Conducător al Statului, dar trebuie s-o fac până când veţi începe să lucraţi în armonie, până vă voi pune pe calea armoniei.

Lt.-col. N. Dragomir: Cuvântul armonie poate nu este destul. Trebuie o conducere unitară. Nu se poate altfel. Eu la "Incoop" nu dau voie să se cumpere decât ceea ce spun eu.

Relativ la preţul fasolei, arătat aici, preţul de 12 lei este foarte ieftin. Noi am fixat 16 lei. Acum se vinde cu 18 lei...

G-ral I. Antonescu: De ce vorbeşti aşa, când s-a spus că, fără să se facă nici o presiune, s-au luat cartofii la 3,50 şi că după aceea, după ce au invadat samsarii, s-a ridicat preţul la 4 lei. De ce să nu luăm de bună ceea ce ni se spune cu bună credinţă?

Horia Sima: Armata, în genere, se aprovizionează de la persoanele care au cantităţi mari, care nu sunt ţărani, sunt samsari. Din cauza acestora s-au dat

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

preţuri aşa de mari.

G-ral C. Pantazi: La 15 septembrie era 12 lei, şi până să se dea banii, s-a făcut 18 lei.

G-ral I. Antonescu: Samsarii, de îndată ce au simţit că ai credite pentru Armată, au urcat preţurile. Ei au avut oameni în toate ministerele şi au ştiut numaidecât. Ei sunt grupaţi apoi pe judeţe şi au o centrală care conduce. Imediat ce află ceva, dă imediat o telegramă cu dispoziţii: cumpăraţi fasole, căci s-au pus la dispoziţia Armatei bani pentru fasole.

Lt.-col. N. Dragomir: Prin urmare ne trebuie o organizare. Aceasta cer. Să nu se ia nici o iniţiativă fără să nu se vină întâi la mine.

Horia Sima: Trebuie legătura cu Armata, Primăria Capitalei şi Ministerul Coordonării.

Lt.-col. N. Dragomir: Revin. Ţăranul vinde cu 9 lei kilogramul de fasole şi noi am fixat preţul la 16 lei. Dacă ţăranul primeşte el acest preţ, atunci preţul este foarte bine venit.

G-ral I. Antonescu: Tot samsarul va lua banii.

V. Mailat: Cantităţile mari nu mai sunt la ţărani, ci la samsari, care au depozitat ei mărfurile în magazii, în gări.

Lt.-col. N. Dragomir: Care este soluţia?

G-ral I. Antonescu: Ridici pe ţăran la 16 lei şi cobori pe samsari la 12 lei. Deci să ia ţăranul 16 lei, iar cel ce a depozitat să ia 12 lei. Blocaţi tot ceea ce este în gări, care să se cumpere cu preţul de 12 lei.

Eu nu văd ceea ce te împiedică să faci aceasta.

Lt.-col. N. Dragomir: Pot s-o fac, dar preţul oficial a fost 16 lei...

G-ral I. Antonescu: Preţul acesta l-ai fixat acum; dar el a cumpărat marfa la 12 lei kilogramul.

Fă aşa cum îţi spun: tot ceea ce este în gări, în magazii, să se ia cu 12 lei kilogramul. Să se organizeze ca, de acum înainte, prin legionari, la cooperative, să se dea ţăranului 18 lei, preţul fixat, iar pentru ceea ce este în depozit, să se dea 12 lei. Să-l sărăcesc şi eu odată pe samsar, că destul a sărăcit el Ţara Românească.

Lt.-col. N. Dragomir: Să vedem dacă este preţul general acesta. Unele firme serioase poate că n-au luat acest preţ.

G-ral I. Antonescu: Dacă ţăranul vrea să-l dea cu 12 lei, de ce să dau 17 lei?

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule Mailat, vreau să vă întreb un lucru: să-mi spuneţi dacă acest preţ este constatat de dvs. peste tot, sau este dat numai de ţăranii legionari, iar nu de toţi ţăranii.

V. Mailat: Toţi ţăranii.

Lt.-col. N. Dragomir: Să-i întrebăm pe prefecţi, care sunt tot legionari, şi să vedem dacă preţul peste tot este 12 lei, sau este un preţ excepţional. Eu pot să dau telegrame imediat prefecţilor ca să-mi răspundă.

Horia Sima: Preţul să nu se stabilească până nu se primesc rapoartele din toate părţile.

Lt.-col. N. Dragomir: Dau telegrame la toţi prefecţii din toată ţara ca să constate cu cât vinde ţăranul fasolea.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Horia Sima: Foarte bine.

V. Mailat: Foarte bine. Cea mai bună soluţie.

G-ral I. Antonescu: Dă telegrame şi vezi cât este preţul în fiecare judeţ.

Revin. Am cumpărat fasolea cu 12 lei. Este un fapt cert. Pentru ce să plătesc 17 lei, când mi se afirmă că aceşti bani îi ia samsarul?

Horia Sima: Trebuie o cercetare în Ialomiţa în această privinţă.

G-ral I. Antonescu: Domnule Dragomir, să faci cercetare în Ialomiţa, pentru ca să se vadă care este situaţia, să se vadă cine a ridicat preţul: samsarul sau ţăranul? Nici ţăranul nu trebuie să speculeze. Trebuie de văzut, să faci investigaţii pentru toate cantităţile de fasole depozitate în magaziile gărilor, să vezi ale cui sunt; să blochezi aceste cantităţi şi să le plătești la preţul cu care au fost cumpărate. Dacă în Ialomiţa o dă ţăranul cu 12 lei acum, înseamnă că a vândut-o şi mai ieftin. După aceea îmi spui: ce cantităţi ai găsit, cu ce preţ au fost cumpărate, dacă sunt în mâna samsarilor. Dacă sunt în mâinile românilor, să laşi fasolea; dar dacă aceste cantităţi sunt la greci, la jidani, nu se poate.

G-ral C. Petrovicescu: Vă pot arăta eu un român care este mai rău decât un străin, pe care l-am trimis la Parchet.

Lt.-col. N. Dragomir: Aseară am discutat chestiunea preţurilor; n-am căzut la un preţ pe întreaga ţară. Voi fixa preţuri maximale pentru întreaga ţară după ce primesc referinţe din diferite surse; şi Institutul Naţional al Cooperaţiei va contribui la aceasta.

G-ral I. Antonescu: Dar care este preţul?

Lt.-col. N. Dragomir: Preţul este variabil.

G-ral I. Antonescu: Este variabil din cauza transportului?

Lt.-col. N. Dragomir: Pentru cartofi, de exemplu, sunt regiuni distincte unde se produc: Braşov, Suceava, Făgăraş; 3 lei 50 bani este preţul.

G-ral I. Antonescu: De unde ai surplusuri, iei şi aduci unde nu s-a făcut. Deci este o problemă de circulaţie.

Lt.-col. N. Dragomir: Aşa fac. Solicit numai încă o dată şi rog ca toată lumea să se adreseze la Comandamentul Unic, fără de care măsură încurcăm toate lucrurile.

G-ral I. Antonescu: Uite ce am văzut eu ieri, Dragomir, în piaţa unde am fost. Cartofi de aceeaşi calitate, din aceeaşi regiune, sub ochii tuturor organelor de control, vânduţi cu preţuri diferite. Un inimos legionar a venit şi mi-a spus: eu le spun să nu vândă cartofii mai scump şi ei îi vând mai scump. Acelaşi cartof unul îl vinde cu 9 şi altul cu 5 lei. În aceeaşi piaţă, acelaşi produs se vinde cu 5, cu 7 şi cu 9 lei. Cum admiţi d-ta ca în aceeaşi piaţă, în diferite cotigi, la mică distanţă una de alta, să ai diferenţe aşa de mari de preţ, pentru acelaşi produs?

Lt.-col. N. Dragomir: Să vă răspund.

G-ral I. Antonescu: Răspunsurile sunt un milion, de la catedră.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu de la catedră. Am vizitat şi am vorbit şi cu dl primar în chestia aceasta. Sunt preţuri care se fixează în mod definitiv; altele...

G-ral I. Antonescu: Şi-au bătut joc de ele. Aveau preţul pentru ouă fixat la 3,60 lei şi l-am întrebat pe un oltean la ce preţ le-a cumpărat. Mi-a răspuns: 4 lei. L-am trimis cu un agent controlor la acela de la care le-a cumpărat. Era 4

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

lei. Iată prețuri fixate. Își bat joc.

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt prețuri definitive pe întreaga țară; sunt prețuri sezoniere și prețuri la care fixăm maximum-ul și la care primăriile fixează...

I. Gh. Vântu: Nu s-au fixat încă prețurile maximale.

Lt.-col. N. Dragomir: În cadrul prețurilor maximale, acelora care nu se vor conforma, să li se aplice sancțiuni. Să se aplice ca sancțiuni închisoarea. Aceasta este pedeapsa care produce efect. Amenda îl sărăcește, închiderea prăvăliei îl face să nu mai lucreze și pierde economia națională. Deci rămâne numai închisoarea.

G-ral I. Antonescu: Nu, îi pui în tabere de concentrare; nu închisoarea, căci îi scoți din viața publică.

Horia Sima: Să se facă un comunicat, fiindcă trebuie sancțiuni imediate.

G-ral I. Antonescu: Legea are pedepse foarte grave. Le-am văzut. Sunt trei legi, nu una, în care am văzut sancțiuni grozave. Or, nu era problema că nu sunt sancțiuni. Va trebui dată o dispoziție prin care să se hotărască <faptul> că acela care se abate să fie ridicat și băgat în tabere de concentrare.

Horia Sima: Trebuie un comunicat în această privință.

Lt.-col. N. Dragomir: Facem o secțiune permanentă de judecată, cum era la Poliție...

G-ral I. Antonescu: Dă-i încolo! M-au condamnat și pe mine, pe nedrept, din cauza d-tale, dle Rioșanu. Mi-ai spus: "să trecem pe aici că este voie", deși eu ți-am spus că nu este voie. Și ei m-au condamnat.

Al. Rioșanu: Dacă nu scria că nu e voie.

Lt.-col. N. Dragomir: Mai bine un judecător, decât un polițist să bage lumea la închisoare.

G-ral I. Antonescu: În piață sunt de conivență toți. Eram acolo și vedeam cum își dădeau coate cu agenții.

Lt.-col. N. Dragomir: Se vor naște abuzuri. Lăsați aceste cazuri pe seama judecătorilor.

V. Mallat: În legătură cu Poliția. În cadrul măsurilor propuse de dvs., se pot comite abuzuri din cauza actualei Poliții comunale, care circulă pe piață. Oamenii sunt înrăiți. Ce am făcut eu? Am făcut pentru aprovizionare o Poliție comunală legionară. Am 57 de inși până acum. Au un plan de organizare și funcționare al lor. I-am strâns, le-am dat o cameră la subsol la mine, ca să am unde să-i culc, și lucrează sub comanda unuia, inginer de la Politehnică, care lucrează în comerț. A fost numit de inginerul Clime. Sub comanda acestui instructor legionar, Poliția legionară este în curs de organizare.

G-ral I. Antonescu: Înlocuiește Poliția comunală cu aceștia.

V. Mallat: Să-mi dați voie ca s-o înlocuiesc cu Poliția legionară.

G-ral I. Antonescu: Imediat.

V. Mallat: M-am lovit de darea afară a Poliției comunale. Dl Vântu e de acord că nu puteam face nimic. Nu ne dă concursul Poliția comunală. Și de aceea poliția contra speculei trebuie s-o facă Poliția legionară.

G-ral I. Antonescu: Nu este o soluțiune.

V. Mallat: A fost prima măsură. Am constatat că Poliția comunală a sabotat pur și simplu. M-am dus în piață și nu era nimeni de la Poliția speculei

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

acolo. Erau numai legionari.

G-ral I. Antonescu: De îndată ce ți-ai făcut un grup de poliție municipală cu ai d-tale, pui legionari, și dai afară pe ceilalți.

Horia Sima: Trebuie însă încadrată.

G-ral I. Antonescu: Trebuie lucrat însă cu omenie. Trebuie procedat în cadrul legii și cu omenie.

Col. Șt. Zăvoianu: Poliția comunală se mărginește numai la chestiunea speculei. Ea trebuie însă încadrată la Poliția noastră, fiindcă trebuie un comandament unic.

Lt.-col. N. Dragomir: În chestiunea speculei nu se pot amesteca decât organele speciale, cu agenții lor. Este Corpul controlorilor, care este foarte redus. Lucrează în legătură cu Ministerul Economiei, alături de dl Leon. Am găsit și Garda Financiară, care funcționează foarte bine.

Am vorbit cu dl primar și am chemat pe însuși șeful Poliției legionare, pentru a da instrucțiuni acelora care vor face controlul, să știe cum să facă acest lucru. Acest control nu se poate face după fantezie. Trebuie apoi ca de la Primărie să li se dea împuternicire de controlori.

Eu propun, și dvs. cred că veți admite, ca pe întreaga țară să reorganizăm acest control, punând numai oameni inteligenți și pricepuți, care să-și facă datoria. Stabilim și procedura de lucru. În același timp, împreună cu dl Mihai Antonescu, vom fixa sancțiuni imediate ce se vor aplica prin judecătorii permanente, așa încât să funcționeze controlul acesta cât se poate mai bine.

V. Mailat: Actualele legi sunt suficiente, dacă se aplică și se schimbă poliția...

G-ral I. Antonescu: Faceți ceea ce trebuie și prezentați-mi rezultatul mai repede. Sunt aproape două luni de când conducem și suntem încă la discreția tuturor oamenilor care își bat joc de cele mai bune intenții ale noastre.

V. Mailat: Să mi se permită să măresc numărul actual al membrilor Poliției legionare, să o încadrez complect și garantez siguranța pieței. Cu capul garantez.

Lt.-col. N. Dragomir: Foarte bună ca soluție; numai că această poliție să se încadreze în comandamentul unic.

G-ral I. Antonescu: Este bună soluția.

Lt.-col. N. Dragomir: Altfel nu se poate.

Col. Șt. Zăvoianu: Este foarte necesară această soluție.

G-ral I. Antonescu: Domnule Mailat, d-tale nu-ți convine să te încadrezi?

V. Mailat: Depinde ce înțelege dl prefect al Poliției prin încadrare. Eu, când vreau să iau o măsură, dvs. ziceți nu.

Lt.-col. N. Dragomir: Ce măsură?

V. Mailat: De pildă, va reacționa piața într-un fel și noi luăm anumite măsuri prin care contrazicem anumite ordine, sau ele nu convin dlui ministru...

G-ral I. Antonescu: Nu se poate. Aceasta este anarhie.

V. Mailat: Vorbesc în legătură cu aprovizionarea. Noi zicem da; Coordonarea zice nu.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu se poate lucra așa. Nu puteți avea război cu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mine.

G-ral I. Antonescu: Nu, sigur că nu. D-ta îți organizezi Poliția și se va face un regulament de modul ei de funcționare, și vei lucra în cadrul Coordonării. Nu se poate produce anarhie. Am terminat.

Prin urmare, vei face așa și vei lucra în cadrul Coordonării, pentru ca acțiunea d-tale să fie coordonată.

Domnule prefect al Poliției, ce crezi în chestiunea balconului dărâmat? Nu te las.

Col. Șt. Zăvolanu: Eu chem, toată ziua, funcționarii la mine și le dau dispoziții să lucreze pe teren. Triem funcționarii vechi; vedem cine trebuie să treacă în cadrul disponibil.

G-ral I. Antonescu: Primul lucru care trebuie făcut: trebuie găsite motociclete cu ataș pentru control.

Col. Șt. Zăvolanu: Am cerut la Ministerul de Interne.

G-ral C. Petrovicescu: Voi da cinci.

G-ral I. Antonescu: Vor fi cinci motocicliști din aceștia care să nu facă decât să circule prin tot orașul și să vadă tot ceea ce este neregulă, pe care să ți-o semnaleze d-tale imediat: balconul căzut, murdărie etc., iar d-ta iei măsuri, intervii imediat. Prin urmare, ei vor aduce informațiile urgent la d-ta, la timp, căci dacă informația nu vine la timp, nici soluția n-o poți lua la timp. Prin urmare, trebuie organizare imediată în această privință.

G-ral C. Petrovicescu: În cazul acesta, lângă balconul căzut, cu siguranță că la o sută de metri se găsea un gardist.

Horia Sima: Era chiar acolo.

G-ral C. Petrovicescu: Trebuia să telefoneze și să anunțe Poliția. Alta este însă cauza: este inerția.

G-ral I. Antonescu: Gardistul a anunțat.

G-ral C. Petrovicescu: Mergem atunci la circumscripție, să vedem ce a făcut circumscripția când a fost anunțată.

G-ral I. Antonescu: Domnule prefect, o altă plagă de care suferă populația este specula la care este supusă. Populația, alături de Percepție, este supusă de către Comisariatul de la periferie la anumite neplăceri. Am văzut cum la ușa Comisariatului stă populația ceasuri întregi - și spun aceasta din proprie experiență - când se cerea să facem carnete de identitate. Eu trimiteam servitorul sau șoferul și stătea 7 ceasuri, deși spunea că este de la mine. Vă dați seama de acest fel de purtare, de enervarea și dezorganizarea în Stat, care se produce din cauza acestor domni care sunt funcționari, care lucrează sub ordinele noastre și care totuși continuă să-și bată joc de oricine.

Deci, și în această direcție, inspecții cât de des. Luați măsuri să nu-și mai piardă oamenii timpul când se duc la aceste comisariate. Mai mult încă: sunt unii care mai buzunăresc și astăzi populația. Dacă prinzi vreunul, ia măsurile cele mai drastice și publică-l. Am reclamații în această privință. Mi-a scris unul o scrisoare, în care mi-a spus: domnule General, d-ta ai dat ordine să se poarte cu omenie cu noi și ei nu se poartă. Tot așa ne bruschează și ne buzunăresc, ca și înainte. De aceea, fă câteva controluri.

Altă chestiune: domnule primar, Capitala este foarte murdară.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Petrovicescu: Nu-l privește pe dumnealui, ci întreprinderile comunale.

G-ral I. Antonescu: Să se facă din partea mea o adresă, prin care să se spună că dl g-ral Antonescu a observat că - și vă atrage foarte serios atenția asupra acestui lucru - Capitala este foarte murdară.

G-ral C. Petrovicescu: Ar trebui ca aceste întreprinderi să fie sub ordinele primarului.

G-ral I. Antonescu: Să se facă această adresă: Capitala este foarte murdară și dl g-ral Antonescu vă atrage serios atenția asupra acestui lucru.

Vin la Armată, domnule Pantazi, și cele ce spun eu le veți comunica celor în drept.

Sunt informat că ofițerii noștri sunt foarte nepoliticoși cu ofițerii germani. Și lucrul acesta ni l-a adus la cunoștință nu un neamț, ci un academician de al nostru, care a văzut el chestiunea aceasta și mi-a spus-o. La Cercul Militar sunt niște bodegi sub terasă, unde vin și ofițerii germani. Când intră acolo, sunt foarte politicoși, salută și pe civili; se așează foarte politicoși la mese și cheamă, deși nu știu românește, pe vânzătorii de ziare și le cumpără jurnalele. Ei cer un preț și ofițerii le dau un altul. Unul a cerut cinci lei și i-a dat 50 lei pentru o caricatură. Mi-a spus lucrul acesta dl Brătescu-Voinești.

Deci, pe când ei se purtau frumos cu ai noștri, ofițerii noștri intrau și nici nu salutau. E un act de sălbăticie nemaipomenit. Eu tratez pe toți politicos, chiar și pe unguri. Nu prin brutalități se rezolvă problemele mari ale Statului; se rezolvă ca chestiunea cu americanii, care ne blocaseră fondurile. Am luat contact cu ei, am vorbit de la om la om și mi s-a spus că au știri bune din New-York, că ni se vor debloca fondurile înghețate. Am făcut totul numai prin politețe. Ce au câștigat ofițerii noștri dacă sunt nepoliticoși? Să chemi pe acești ofițeri - și lucrul acesta se petrece mai ales cu ofițerii de la servicii - și să le spui ceea ce s-a constatat. Nu trebuie să uităm că acești oameni sunt chemați să ne ajute, să ne apere când vom fi atacați.

G-ral G-ral C. Pantazi: Am dat ordine...

G-ral I. Antonescu: Ei mi-au spus următorul lucru: n-aveți nevoie de Armată. Vă apărăm noi țara. Dvs. aveți însă ceea ce ne lipsește nouă. De aceea trebuie să dezvoltați economia Neamului Românesc la maximum, ca să trăiți și dvs. mai bine și să ne dați și nouă surplusul. Este inutil să risipiți banii pe materialele pe care le cumpărați de la noi; pe fierul vechi - așa mi-au spus - pe care îl cumpărați de la noi. Mai bine cumpărați mașini cu care să dezvoltați economia națională, căci tot n-o să vă puteți apăra dvs. Vă apărăm noi. Nu mai aruncați miliarde pe fier vechi.

N-am să dezorganizez Armata, n-am să dezorganizez militărește Statul, dar totuși am să profit de această ocaziune ca să-mi fac o Armată modernă, mai mică, dar mai tare, și să-mi pot dezvolta astfel și economia națională a țării. Pe urmă, având un Stat bogat, pot avea și o Armată puternică.

Pe mine mă preocupă să pun Statul pe baze bune, să fac un plan de durată, de zece ani, pentru reconstrucția Statului.

Este adevărat, sunt unii care fac greșeli, dar nu trebuie să facem regulă generală din aceasta.

Hitler a dat consemnul: "Să-l ajutăm pe g-ralul Antonescu să reușească,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

căci altfel se prăbușește situația politică din România". Nici nu-l cunosc pe Hitler la față - decât doar din jurnale. N-am avut nici un schimb de scrisori, nici o comunicație cu el.

Horia Sima: În legătură cu raporturile Armatei germane cu Armata română: nu știu dacă este adevărat că soldații germani ar fi serviți la masă de soldați români.

G-ral G-ral C. Pantazi: Le-am dat numai interpreți, teteriști. Soldații noștri însă nu prea au parale și, pentru că trebuiau să-i însoțească, a fost nevoie să le dau cheltuieli de reprezentare: 50-60 lei pe zi.

G-ral I. Antonescu: Întreținerea lor o va suporta Germania. Sunt tratative în curs.

Lt.-col. N. Dragomir: Astăzi se termină.

G-ral I. Antonescu: Protocolul de la Statul Major nu-l semnez eu. Trebuie adunată comisiunea care să stabilească și numărul de soldați și ofițeri care pot veni la noi, fiindcă nu pot veni oricâți. Nu aducem decât numărul strict necesar. Eu mă țin de ceea ce am stabilit cu Tippelskirch.

G-ral G-ral C. Pantazi: Am luat toate măsurile necesare în privința salutului.

G-ral I. Antonescu: Mi-a spus dl Brătescu-Voinești: m-a durut în suflet când am văzut că ofițerii germani salută și ai noștri nu răspund.

Noi suntem mojici în sânge și lipsiți de educație. Nu pierde un om însă niciodată dacă este politicos și blând.

Col. Șt. Zăvoianu: În privința circulației, voi lua câteva măsuri; ei merg cu o iuțeală mai mare...

G-ral I. Antonescu: Nu iei d-ta măsuri. D-ta aduci cazurile la cunoștința dlui g-ral Șteflea, care informează pe generalii Hansen și Speidel, și ei iau măsuri. Dvs. spuneți tot ceea ce aveți dlui g-ral Șteflea.

Lt.-col. N. Dragomir: Ar trebui anumite localuri în care să nu poată intra decât ofițerii.

G-ral I. Antonescu: În privința intrării soldaților germani în toate localurile, trebuie ținut seama de un corectiv, ei au regimul național-socialist, care pe plan social a nivelat diferențele. Soldatul german are apoi o educație mai înaltă.

G-ral I. Șteflea: S-a discutat chestiunea și s-a spus că soldatul german are voie să intre în localurile elegante.

Horia Sima: Soldatul german are voie să intre în cele mai elegante localuri.

G-ral I. Antonescu: Trebuie o explicație; dar să nu trezească pofta și soldatului nostru.

Col. Șt. Zăvoianu: Au fost și la "Continental".

Lt.-col. N. Dragomir: Și soldatul nostru are voie să intre oriunde; la noi ofițerii n-au voie să intre în anumite localuri: proaste sau prea scumpe.

G-ral D. Popescu: Am luat legătura cu comandantul lor și mi-a spus: soldatul german intră oriunde intră ofițerul german.

M-am plâns că vin la noi, la Comenduire, soldați germani beți în așa hal încât nu se mai pot duce la cazarmă. M-am înțeles cu comandantul lor.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

În privința localurilor, mi-au spus că nu pot da dispoziții ca soldații să meargă numai în anumite localuri, pentru că de când este regimul național-socialist nu mai este această diferență.

Le-am spus că sunt prețuri scumpe unde se duc soldații germani și ei consumă și nu pot plăti. Mi-au cerut o notă de aceste localuri. Le-am dat nota, precum și de localurile care sunt interzise și ofițerilor români pentru imoralitate și prețuri extraordinare.

G-ral I. Antonescu: Bine. Toate chestiunile acestea trebuie tratate camaradereşte. Nu trebuie să uitați că soldații germani vin de pe front, vin de la moarte, vin aici la raiul pe pământ și au atunci o expansiune naturală. Se vor îmbăta o săptămână, dar pe urmă îi vor ține și ei în mână.

În tot cazul, orice neînțelegere trebuie tratată prin generalii Hansen și Speidel. Această chestiune o vei spune și la Conferința de mâine a ofițerilor, domnule general Pantazi.

Unii care ne fac zor în această privință sunt ofițerii de la Arsenal, care se duc pe la bodegi. Eu n-am intrat niciodată în asemenea localuri; eu n-am fost pe Calea Victoriei, la "Dragomir", ca să beau șprițuri.

Am terminat.

- Ședința se ridică la ora 13.25.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinet Ion Antonescu, ds. 172 (fost 170)/1940, f. 1-52.

17. 1940 octombrie 25. *Se discută despre: principiile ce vor sta la baza tratativelor în legătură cu schimburile comerciale dintre România și Germania; producția agricolă; importuri de bumbac, lână, piele, din Turcia; prețurile alimentelor; refugiații polonezi; aprovizionarea populației din Maramureș; situația Căilor Ferate Române; fonduri românești blocate în S.U.A. și Anglia.*

CONSILIUL DE CABINET

de vineri, 25 octombrie 1940

Ședința se deschide la ora 16,10, sub președinția dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului. Iau parte d-nii: Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; prof. Gheorghe Leon, ministrul Economiei Naționale; George Cretzianu, ministrul Finanțelor; prof. Ion Protopopescu, ministrul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; ing. Nicolae Mareș, ministrul Agriculturii și Domeniilor; lt.-col. prof. Nicolae Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; C-tin Papanace, subsecretar de Stat la Ministerul Finanțelor; Petre Nemoianu, subsecretar de Stat la Ministerul Agriculturii și Domeniilor;

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale; V. Dimitriuc, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale; g-ral I. Ștefleа, secretar general la Ministerul Apărării Naționale; Al. Ottulescu, guvernatorul Băncii Naționale a României și Costin Stoicescu, administrator delegat la Banca Națională.

G-ral I. Antonescu: Domnul ministru Dragomir are cuvântul.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General și domnilor, în seara de 23 octombrie a.c., am avut o convorbire cu d-nii Neubacher, Klugkist și Schober, împreună cu d-nii miniștri Leon, Cretzianu, Dimitriuc și Papanace.

Conferința a fost destinată unui ultim schimb de vederi înainte de plecarea delegației noastre la Berlin, pentru a pune, de la București, bazele tratativelor ce se vor urma acolo.

După stabilirea cotelor de export de produse românești în Germania, s-a ajuns la punctul cel mai important al acestor tratative: cursul mărcii.

Dl Neubacher a expus modalitățile în care s-ar putea aranja această chestiune, prezentând mai multe ipoteze și argumentând, în felul său, pe fiecare din ele.

Spre o mai solidă edificare asupra chestiunii, am luat numai act de informațiile dlui Neubacher și am hotărât să convocăm o consfătuire a miniștrilor economiei, dimpreună cu reprezentanții B.N.R.

Această conferință a avut loc în dimineața de 24 octombrie a.c., la care au participat, pe lângă miniștrii Economiei, și d-nii Costin Stoicescu și Râmniceanu din partea B.N.R., cât și dl Greceanu, ministrul nostru la Berlin.

Cele reieșite din dezbaterea chestiunilor pot fi sintetizate după cum urmează:

I. ARGUMENTAREA GERMANILOR

1. Germanii pornesc de la dorința de a face din RM moneda internațională de bază a Europei de mâine.

2. În acest scop, ei urmăresc stabilirea unui anumit nivel al prețurilor din diversele țări europene, în raport de RM.

3. Germanii înțeleg însă să stabilească, totodată, un raport anumit între RM și dolari, monedă de bază universală.

4. De aici derivă argumentarea lor prin referire la dolar.

5. Există o disparitate a cursului RM-dolari, dacă acest curs este exprimat în moneda diverselor țări europene. (Vezi anexa).

RM valorează mai puțin în dolari la București, prin intermediul leului românesc, decât la Berlin.

6. De aici tendința de a mări valoarea mărcii la București (așa cum s-a făcut la Belgrad în ultimul timp), sau de a scădea valoarea dolarului la București, sau, în fine, și una și alta.

7. De remarcat că germanii nu mai invocă argumentul urcării prețurilor la noi (deoarece și prețurile germane s-au urcat aproape paralel cu cele românești), ci numai argumentul raportului valutar internațional, care servește

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

supremației de mâine a RM.

II. SOLUȚIILE PROPUSE

Soluția I: Coborârea dolarului, prin desființarea supraprimei. La București, în loc de 4,31 RM = 1 dolar, să revină 3 RM = 1 dolar.

Soluția a II-a: Ridicarea cursului RM către 66 lei.

Soluția a III-a: Coborârea dolarului și totodată urcarea RM la cca 60 lei.

III. CRITICA SOLUȚIILOR PROPUSE

Mai întâi, trebuie remarcat că argumentarea este, în principal, teoretică. Ea pleacă de la dorința instaurării unui clearing european pe bază de RM.

Soluția I

1. Ar avea de suferit evaluarea tuturor activelor noastre (B.N.R. și toate întreprinderile) din punct de vedere al universalității produselor noastre. Desigur că astăzi suntem aproape izolați, dar situația nu este definitivă.

La B.N.R. stocul de aur va trebui devalorizat în raport de dolar, care este deviză-aur. Aceasta, fără a mai vorbi de pierderea rezultată din scăderea valorii devizelor efective (dolari), pe care le are B.N.R.

De aici o scădere a acoperirii aur (de la 41 la 27%) și o dezechilibrare a bilanțului. Plusul luat de Stat din operațiunea anterioară a reevaluării stocului de aur ar deveni un deficit. Statul ar trebui să dea B.N.R. o creanță nouă, spre a restabili echilibrul.

2. Din punct de vedere al relațiilor cu țările din Sud-Est, s-ar ajunge la o aliniere contabilă, aceste țări urmând și ele prețurile produselor exportate în România, cu atâta cu cât ar fi coborât dolarul la București. De aici, o oarecare încurcătură în relațiile de plăți.

3. Logic s-ar ajunge și în interior la o oarecare răsturnare a nivelului prețurilor, stabilite cu mare greutate în primăvară, pe baza dolarilor la 211. Această răsturnare ar fi în sensul reducerii prețurilor.

Practic însă, această scădere s-ar reduce la o simplă tendință, deoarece nu mai avem legături libere cu țările legate de dolar și poate nici nu ar fi rău venită.

Soluția a II-a

1. Urcarea cursului RM ar duce la o răsturnare a echilibrului prețurilor în interior, pe care, pentru prima dată, o politică fermă tinde să le stabilizeze.

2. Corectivele invocate de dl Neubacher (acelea de a scădea prețul produselor exportate din Germania și de a urca pe acela al produselor exportate din România) nu sunt eficace. Mai sunt o sumedenie de articole care ne vin din Germania și care prin urcarea lor ar antrena întregul nivel al prețurilor românești, răsturnând stabilitatea abia începută acum.

3. O asemenea urcare a prețurilor ar avea drept efect o urcare a salariilor,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

o dezechilibrare a bugetului și o mărire a emisiunii B.N.R., fără acoperire.

4. S-ar ajunge astfel la o neliniște, care ar trece criza de pe planul economic pe cel politic, periclitând situația regimului legionar.

5. Prin slăbirea țării, germanii înșiși ar pierde sprijinul lor în Sud-Est.

Soluția a III-a

Cumulează toate defectele primelor două soluții, fără nici o calitate.

IV. CONTRAPROPUNERI

1. Trebuie susținută, cu toate argumentele și cu neclintire, rămânerea RM la cursul actual.

2. În fața unor presiuni, trebuie, cel puțin, să se câștige timp, până în primăvară, când chestiunea va fi reexaminată.

3. Am putea, spre a evita schimbarea raportului RM-leu, să reajustăm valutele țărilor din Sud-Est, cărora, spre a le atrage bunăvoința, li s-au consimțit cursuri prea ridicate.

4. Sub o presiune mai mare, s-ar putea consimți la o coborâre simbolică a dolarului la 200.

5. În fine, în fața unei grele constrângeri, care pare de neașteptat, dar pe care o luăm în considerare, doar spre a epuiza situațiile posibile, va fi preferabil să se consimtă la o coborâre a dolarului (Soluția I), decât la o urcare a RM (Soluția a II-a).

G-ral I. Antonescu: Acestea sunt concluziile la care ați ajuns dvs.? Toți ați fost de acord?

G. Cretzianu: Toți.

C. Stoicescu: Afară de ultima soluție.

Lt.-col. N. Dragomir: Am spus care soluție ar fi preferabilă, dacă am fi obligați să alegem una.

G-ral I. Antonescu: Ultima soluție a dvs. este coborârea dolarului.

C. Stoicescu: După noi, soluția aceasta ar avea efecte așa de grozave, încât cred că nu poate fi primită.

G-ral I. Antonescu: I-ați prezentat dlui Neubacher toate aceste inconveniente?

Gh. Leon: Le-am discutat.

G-ral I. Antonescu: Una este să le fi discutat și alta este să le fi prezentat în scris.

Gh. Leon: Ei așteaptă să se trimită la Berlin contrapropunerile noastre.

G-ral I. Antonescu: Merge și dl Papanace la Berlin?

V. Dimitriuc: Eu socot că îi vom convinge pe germani cu argumentele noastre economice. Dacă va fi nevoie și de o influență în sectorul politic, vom merge și cu dl Papanace.

G-ral I. Antonescu: S-a primit o telegramă de la Berlin, în care germanii cer să fie anunțați, cu 3-4 zile înainte, de sosirea delegației noastre acolo.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

V. Dimitriuc: Au fost anunţaţi.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate schimba situaţia actuală şi nu se poate admite ridicarea cursului mărcii, pentru că urcarea acestui curs ne-ar arunca din nou într-un început de haos, care nu ştim ce consecinţe va putea să aibă pe plan economic şi pe plan politic. Pe plan economic, consecinţele se pot vedea chiar de aici; pe plan politic, consecinţele pot fi prevăzute.

În această situaţie, nu pot să-mi mai iau răspunderea liniştii şi redresării ţării. Deci, punctul de vedere pe care stă guvernul este că nu se poate admite urcarea cursului mărcii.

Deşi am moştenit o situaţie extrem de grea, printr-o serie de măsuri brutale am reuşit să stabilim un oarecare echilibru. Nu ştim încă dacă acest echilibru este stabilit definitiv. A da lovituri de topor la baza acestui echilibru înseamnă a risca să ne prăbuşim.

Deci, în orice caz, nici aici, nici la Berlin nu ne putem angaja pentru o urcare a cursului mărcii. Acestea le-am avut de spus în această privinţă. Nici soluţia scăderii cursului dolarului, nici soluţia urcării unor preţuri, care nu priveşte decât anumite articole, nu sunt soluţii care ar putea evita catastrofa care s-ar produce.

Dvs. mai daţi acolo soluţia încheierii unor noi aranjamente comerciale cu ţările din Sud-Estul Europei. Cred că acestea n-ar avea nici un efect practic.

C. Stolcescu: Noi am fost siliţi - pentru a continua raporturile noastre comerciale cu Iugoslavia, cu Grecia şi, în ultimul timp, cu Bulgaria, puţin şi cu Turcia - să consimţim, deşi nu corespundea parităţii legale, ca în lei, dinarul, drahma, lira şi leva să coteze ceva mai mult decât paritatea legală. Aşa, de exemplu, dinarul ar fi trebuit să fie cotat 2,80 lei; îl socotim la 3,05 lei; leva ar fi trebuit, şi a şi fost cotată până acum un an şi jumătate, la 1,20 lei; am consimţit să o cotăm la 1,60 lei; drahma ar fi trebuit să fie cotată 0,90 lei; am corectat-o la 1 leu, 1,05 lei, în jurul acestor cifre; lira otomană ar fi trebuit să coteze 80 lei; am cotat-o la 95-100 lei, pe urmă ne-am întors la 90 lei.

De ce am făcut toate acestea? Pentru că, păstrând paritatea legală, n-am fi reuşit să avem legături comerciale cu aceste ţări. Nu introdusesem încă sistemul de a face cu aceste ţări comerţ în dolari sau numai într-altă monedă străină, pentru că refuzau ele. De când însă a început neliniştea, chiar dinainte de război, şi de când la noi s-a schimbat situaţia, prin introducerea principiului liberei negociabilităţi, care a deranjat piaţa noastră şi a împărţit-o într-un sistem oficial şi un curs liber, am consimţit şi noi, pentru a face posibile oarecare raporturi comerciale, să stabilim parităţi care nu mai sunt cele legale, dar care sunt convenabile, pentru oarecare legături comerciale, şi acestea reduse. Pe de altă parte, ei au consimţit ca o parte din schimburi să se facă în dolari, în franci elveţieni şi în lire sterline, în orice caz în valute aur.

În felul acesta am stabilit raporturi comerciale ceva mai intense. Din cauza acestor raporturi, dacă transformăm cursul mărcii, faţă de dinar, drahmă, levă, sau liră otomană, în lei şi dacă luăm cursul mărcii la noi, în lei, vedem că sunt variaţii foarte mari. Aşa, de exemplu, dacă transformăm marca în lei, prin cursul lirei turceşti ajungem la 46,46 lei pentru o marcă; în pengö, ajungem la 42 lei, iar dacă o transformăm prin levă, o marcă valorează 52 lei; prin drahmă o marcă valorează 55 lei, iar prin dinar, 53 lei.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Vasăzică variațiile sunt de 11 puncte, între 42 și 53 lei.

C. Stoicescu: Acum, Ungaria este într-un caz special. Noi am făcut cu ea un comerț activ, de aproape 300 milioane lei. De aceea ajungem ca, prin pengö, o marcă să valoreze 42 lei.

Și atunci am zis: dacă este vorba să stabilim raporturi comerciale cu țările din Orientul Europei, preferăm să corectăm cursurile acestor monede și să le stabilim mai sus de paritatea legală.

Germanii vor să stabilească un clearing pentru toată Europa și doresc să înceapă cu țările din Sud-Est. Odată înființat aici, ei vor căuta să-l întindă mai departe. Ca să facilităm acest lucru, noi am zis: dacă nu se ajunge la nici o soluție în ce privește urcarea cursului mărcii, să oferim cel puțin atât, căci nu ne costă prea mult, să schimbăm cursul acestor monede, reducându-le la paritatea legală.

Dar cum comerțul acesta cu țările din Sud-Est se face acum în monedă aur - uneori este un schimb în cont, care se socotește la o valoare fixă -, cum schimbul se face pe aceste baze, nu mai joacă un rol prea mare valoarea monedelor socotită în lei, ci variațiunile vor fi de minimă importanță și pentru ei și pentru noi. În schimb, ne aliniem față de marcă, trecând prin leu.

Și atunci, putem, pe calea aceasta, să dăm satisfacție germanilor, arătând că facilităm schimburile cu țările din Orient, pe baza mărcii.

Credem că și aceasta este o concesie destul de grea pentru noi.

G-ral I. Antonescu: Vorbiți pentru trecut?

C. Stoicescu: Nu, domnule General, vorbesc pentru viitor. Vom zice: dinarul nu va mai cota 3,05 lei, ci 2,80 lei, cât reprezintă paritatea legală; drahma nu va mai fi cotată la 1 leu, sau 1,05 lei, ci la 0,90 lei; leva nu va mai fi cotată la 1,60 lei, ci la 1,20 lei; lira nu va mai fi socotită la 95 sau 100 lei, ci la 80 lei.

G-ral I. Antonescu: Să facem aceasta acum?

C. Stoicescu: Dacă nu putem primi soluția urcării cursului mărcii, s-o admitem pe aceasta, deși aduce și ea o tulburare destul de adâncă în toate raporturile noastre economice cu aceste țări, cu care de abia am încheiat tratate. Dar zic: este suportabilă această tulburare, pentru că noi am încheiat raporturile acestea în dolari și în franci elvețieni, așa că ceea ce mai rămâne de lichidat în monedele lor va aduce diferențe mici, care vor putea fi suportate.

Va fi o scumpire a mărfurilor noastre față de ei, din cauza urcării cursului leului; prin urmare, se va produce o diminuare a exportului nostru în aceste țări.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică eu conchid: noi am făcut un sacrificiu și acum ni se cere al doilea sacrificiu tot nouă.

V. Dimitriuc: Ei nu vor cere lucrul acesta, pentru că nu le folosește cu nimic. Până acum nu ni l-au cerut.

G-ral I. Antonescu: Dar eu constat că noi am făcut un sacrificiu în trecut.

C. Stoicescu: Da, ca să putem satisface aceste raporturi ale noastre cu țările din Orient.

V. Dimitriuc: Era vorba mai mult de un raport politic.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Stoicescu: Motivul a fost politic; scopul a fost economic.

G-ral I. Antonescu: Dar ce reprezintă balanța noastră comercială cu aceste țări?

C. Stoicescu: Cu Iugoslavia schimburile noastre se ridică la 3-4 sute de milioane lei; cu bulgarii, la foarte puțin; cu Grecia am ajuns la un miliard. Cu Grecia ar fi foarte important pentru noi să ajungem să facem schimburile comerciale în dolari, pentru că atunci chestiunea care se pune astăzi n-ar mai prezenta interes. Cu Turcia s-a făcut o convenție importantă: aducem de acolo lână și bumbac, pe care le plătim în dolari, și exportăm petrol, care ni se plătește tot în dolari.

G-ral I. Antonescu: Oricum am întoarce problema, urcarea mărcii tot în dezavantajul nostru este. Orice soluție am adopta, rezultatul este același. Toate celelalte propuneri sunt simple artificii, care ne duc tot la soluții dezavantajoase pentru noi.

Și atunci, trebuie să-i facem pe germani să înțeleagă că trebuie să plece de la alte baze, nu de la ideea urcării cursului mărcii.

Cât este acum cursul mărcii?

V. Dimitriuc: Cincizeci lei.

G-ral I. Antonescu: În afară de petrol, unde este un aranjament special.

C. Stoicescu: Acolo am făcut un sacrificiu foarte mare. N-avem nici o rentabilitate pentru tot ce este întreprindere românească de petrol.

G-ral I. Antonescu: Au reușit englezii și olandezii să câștige și noi am omorât avuția noastră petrolieră.

C. Stoicescu: Dar trebuie valorificată și aceasta.

G-ral I. Antonescu: De aceea subliniez astăzi că noi am făcut sacrificiul acesta în ce privește petrolul în compartimentul românesc, unde era mai puțin indicat să fie făcut. Beneficiarii petrolului nostru au fost străinii și, în loc ca ei să fie loviți acum, suntem loviți tot noi, românii.

G. Cretzianu: Ei tocmai ne propun să urcăm prețul petrolului.

C. Papanace: Germanii spun: într-adevăr, schimbăm cursul mărcii, dar vă dăm compensație la cel mai important articol pe care-l aveți, la petrol. Vom face în așa fel ca la petrol să nu mai aveți nici o pierdere.

Din cauza aceasta, problema devine mai dificilă.

Ei spun: vrem să facem din marcă un instrument de circulație foarte important pentru vremurile de astăzi.

Gh. Leon: Și la cereale ne urcă prețul. Și mai spun ceva: nu scad prețurile la toate articolele importate de noi din Germania, pentru că arată că nu pot scădea prețurile decât la cocs și la fontă.

C. Papanace: Dar problema rămâne tot întreagă.

G-ral I. Antonescu: Nouă, dacă ne-ar garanta Germania că ne va vinde totul tot la prețurile de astăzi, am putea ceda.

C. Papanace: Problema tot rămâne întreagă. Masele nu pot fi influențate de aceste aranjamente, tulburările tot se vor produce. De aceea, prin faptul că ei vin cu acest argument, care ne dezarmează pe plan economic, noi trebuie să punem problema numai pe plan politic. Să arătăm că, din punct de vedere psihologic, va rezulta o tulburare, care, chiar dacă nu va fi fondată, va avea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

efecte vizibile, care poate că vor fi din ce în ce mai mari.

G-ral I. Antonescu: Tulburarea n-ar fi numai în aparență, ci ar fi și în fond.

C. Stoicescu: Germania nu ne poate garanta că va scădea prețurile la toate articolele, ci numai la acelea care privesc armamentul și care nu joacă nici un rol pe piața noastră. Celelalte articole contează, și la ele se va urca nivelul prețurilor. Or, ei spun: acolo nu ne putem amesteca.

Dar, mergem mai departe - chiar dacă pentru moment prețurile vor scădea, peste câteva luni ni se va spune: s-a schimbat situația, trebuie să urcăm din nou prețurile.

Și atunci, rămânem și cu cursul urcat al mărcii și cu prețurile ridicate pentru mărfurile importate din Germania. Iată dar că aceeași problemă se va pune din nou peste câteva luni.

G-ral I. Antonescu: Aceasta înseamnă că acum primim o lovitură care ne va zdruncina și, apoi, de abia ne vom restabili și vom primi a doua lovitură. În 6 luni suferim trei lovituri.

C. Stoicescu: În ceea ce privește scăderea cursului dolarului, pentru că problema trebuie pusă și pentru delegația noastră puțin mai precis, argumentarea este următoarea: să presupunem că mergem la această scădere a cursului dolarului de la 211 lei, la 142 lei, cum a fost, dar, pentru a simplifica puțin cifrele, să presupunem că trecem de la un curs de 200 lei la unul de 140 lei. Să zicem: tona de benzină costă 35 dolari. Dacă o exportăm în Grecia, exportatorul nostru de astăzi primește 35 x 200, adică 7000 lei. Mâine, dacă stabilim cursul dolarului la 140 lei, exportatorul nostru va primi 35 x 140, adică 4.900 lei. Vasăzică acest exportator va pierde 2.100 lei.

Comisiunea zice: noi avem să-i forțăm pe greci să plătească tot 7000 lei, urcând prețul benzinei pentru Grecia de la 35 la 50 dolari. Și atunci, 50 x 140 fac tot 7000 lei. Exportatorul nostru va realiza tot 7000 lei. Foarte bine.

În schimb, grecii vor trebui să urce prețurile articolelor pe care ni le vând nouă și astfel se vor produce neînțelegeri. Grecii nu vor putea permite ca, din cauza petrolului nostru, să se urce la ei costul vieții. Și atunci, guvernul grec va impune importatorului de petrol să plătească cu 50 de dolari tona de benzină, dar are să-i restituie 15 dolari, pentru ca prețul în Grecia să rămână tot 35 de dolari.

De unde are să ia cei 15 dolari? De la prețurile urcate pe care le vor fixa exportatorii greci față de noi. Guvernul grec are să ia tocmai de la acești exportatori sumele acestea, pentru ca să le dea importatorilor de petrol de acolo.

Vă închipuiți ce tulburări se vor produce în Grecia, pentru că noi a trebuit să schimbăm cursul dolarului?

Pot să consimtă toate aceste țări să se producă atâtea tulburări comerciale și fiscale din această cauză?

Al. Ottulescu: Atunci untdelemnul, măslinele și toate celelalte mărfuri importate din Grecia se vor scumpi. Și atunci tot noi vom plăti mai mult.

C. Stoicescu: Vor fi tulburări și la ei și la noi.

În al doilea rând, deși ni se spune că nu va avea un rezultat practic pentru viața noastră economică scăderea cursului dolarului, pentru că noi suntem tăiați

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

de America și nu mai importăm nimic de acolo, eu întreb: dacă o firmă a adus o marfă din America sau din altă parte a lumii - să zicem că e vorba de bumbac - și această marfă a fost socotită în stoc cu atâția dolari a câte 211 lei, când noi vom face dolarul 140 lei, această firmă nu va fi obligată să-și socotească stocul de bumbac pe această nouă valoare a dolarului? Și atunci, tot activul lui în această marfă scade. Paralel cu aceasta, scad și toate celelalte investiții. Firma aceasta are o pierdere, pe când toate datoriile ei în lei rămân aceleași.

Toate întreprinderile, care au stocuri de mărfuri, vor suferi pierderi. Mai departe, investițiile făcute de fabrici vor suferi și ele pierderi; mașinile vor trebui reevaluate, pentru că toate acestea au fost evaluate înainte pe bază de facturi - afară numai dacă noi, prin lege, nu vom impune tuturor întreprinderilor să mențină toate evaluările făcute la paritatea 211 lei pentru un dolar.

Cred că se va produce o tulburare imensă.

C. Papanace: Am mai discutat cu dl Stoicescu și i-am demonstrat că nu sunt de acord cu acest argument al d-sale.

Mai întâi, comerțul cu Țările Balcanice este un comerț făcut de vechiul nostru sistem politic. Noi am făcut cu aceste țări acorduri silite, în loc să îndrumăm mărfurile noastre în alte direcții.

G-ral I. Antonescu: Cu alte cuvinte, aceasta este o îndrumare forțată a produselor noastre.

C. Papanace: Este un balast al trecutului, pe care nu-l putem înlătura astăzi fără să avem tulburări. Dar că este un balast al trecutului e cert.

G-ral I. Antonescu: Și d-ta gândești că noi putem renunța la aceste schimburi economice?

C. Papanace: Conjunctura actuală este de așa natură. Și acesta este un argument, pentru ca să nu soluționăm astăzi problema. Poate chiar mâine, când va ajunge delegația noastră la Berlin, vor exista alte raporturi politice. Și atunci, chestiunea dolarului ar putea să devină, pur și simplu, o ficțiune.

G-ral I. Antonescu: D-ta faci aluzie la răsturnarea actualului sistem politic balcanic?

C. Papanace: S-ar putea ivi alte tulburări, dacă s-ar schimba acest sistem politic. De aceea, o sforțare în această direcție ar putea constitui un argument în momentul de față. Noi am putea spune: de ce cereți să facem un nou sacrificiu, care cu siguranță este foarte precar pentru ziua de mâine. Iată însă un argument pentru noi, cu care să arătăm că nu trebuie să facem salturi, care ne pot fi fatale și care n-au nici măcar folosul că creeze avantaje durabile.

Chestiunea scăderii cursului dolarului ar putea să prezinte inconvenientele arătate de dl Costin Stoicescu numai dacă dolarul ar circula pe toată planeta. Numai atunci ar trebui reevaluate mărfurile și instalațiile industriale. În momentul de față însă dolarul a rămas pentru nemți mai mult o chestiune de prestigiu. Îmi spunea ieri un neamț, în particular, că, dacă simbolic s-ar reduce cursul dolarului, nu este exclus ca Berlinul să accepte.

Dar dolarul nu prezintă acum decât o unitate de măsură, fără vreun efect economic.

G-ral I. Antonescu: Dar dacă este bază de schimb între noi și țările din Sud-Estul Europei?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

V. Dimitriuc: Dolarul a devenit bază de schimb între noi și Grecia, pentru că nouă ne-a fost frică de drahmă și lor de leu.

G-ral I. Antonescu: Dar raportul dintre drahmă și leu, pe care l-a arătat dl Costin Stoicescu adineauri, este dezavantajos pentru noi.

C. Stoicescu: La levă urcarea aceasta este aproape de 25%, pentru că leva, în loc să fie cotată 1,20 lei, a fost socotită la 1,60 lei. Drahma, în loc de 0,90 lei, a fost cotată 1,05. Lira turcească, în loc de 80 de lei, a fost cotată la 95-100 lei, deci aproape cu 27% în plus.

V. Dimitriuc: Raporturile dintre România și Țările Balcanice se pot stabili în monedele țărilor respective. Le-am stabilit în dolari, pentru că ne-a fost reciproc frică, dar putem reveni.

C. Papanace: Concesiunile acestea le-am făcut tot numai cu scopuri politice.

Al. Ottulescu: Domnule General, fără să fiu economist, logica mea mă duce la același reționament ca și pe dl Costin Stoicescu. Dacă scădem prima, ce facem? Prin aceasta, urcăm leul și facem deflație. Când facem deflație, toate activele scad. Activele scad, dar pasivul întreprinderilor rămâne același. Și atunci, când pasivul în întreprinderi este X, față de activul existent astăzi, iar activul acesta mâine scade, eu vă întreb: cum vor face în viitor aceste întreprinderi bilanțurile lor? Deflațiunea este o lege economică ce are consecințele ei.

G. Cretzianu: Eu aș fi de acord cu dvs., numai dacă am mai face comerț cu dolarul. Dar, pentru că nu facem, aceste active nu scad.

Gh. Leon: Toată lumea este de acord asupra chestiunii că nu trebuie să urcăm cursul mărcii.

G. Cretzianu: Eu sunt de acord cu dvs., domnule Guvernator, că scăderea cursului dolarului prezintă un mare inconvenient pentru bilanțul Băncii Naționale. Dar, și în acest caz, valoarea caselor din București va fi aceeași. Nu pot să-mi închipui că această valoare se va schimba.

Al. Ottulescu: Dar dacă evaluarea activului unei întreprinderi a fost înregistrată după facturi?

G-ral I. Antonescu: Care este concluzia, domnule Papanace?

Gh. Leon: Toți suntem pentru aceeași concluzie.

G-ral I. Antonescu: Și eu am ajuns tot la concluzia că nu putem urca cursul mărcii.

C. Papanace: Eu cred că trebuie să ne punem pe următoarea poziție: dacă nemții vor să facă un instrument de clearing european - eu mă gândesc la lupta, pe care o vom duce ca să nu ajungem la un eșec sau la ruperea tratativelor, ci la soluționarea problemei în sensul vederilor noastre -, dacă nemții se pun pe problema că, în cazul când nu se realizează acest clearing, nu se armonizează economia Europei, ceea ce este vital pentru ei, noi am putea răspunde: "De ce începeți cu noi? Aveți Ungaria, mai aveți și alte țări, faceți acest lucru cu altă țară și dați-ne răgaz să examinăm și noi problema, după ce o veți pune în practică în altă parte".

G-ral I. Antonescu: Ar însemna să se zdruncine un echilibru care încă nu este stabil.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Papanace: Din punct de vedere economic și politic, putem cere aceasta.

A doua chestiune: dacă ei vor invoca chestiunea prețurilor, noi am găsit argumentul să arătăm că curba prețurilor lor este similară cu a noastră. Aceasta n-ar fi o chestiune esențială, care să conteze din punct de vedere economic.

Acesta ar fi punctul nostru de vedere: o amânare a problemei, determinată de situația actuală.

G-ral I. Antonescu: Noi trebuie să rămânem pe poziția de astăzi.

C. Papanace: A doua chestiune, relativă tot la acest clearing, este următoarea: mai întâi tulburările din Statele Balcanice se vor produce, poate, din alte motive. În orice caz, decât să avem o rupere de tratative cu Germania, ar trebui să preferăm să avem tulburări în ce privește relațiile noastre comerciale cu țările din Sud-Estul Europei. Într-adevăr, dacă ne-am pune pe o poziție diametral opusă tezei germane, am putea ajunge la ruperea tratativelor, cu alte consecințe.

De aceea, noi ar trebui să adoptăm prima soluție, care nici n-are efectele pe care le prevede dl Stoicescu. Totul se va reduce la micșorarea relațiilor noastre comerciale cu țările din Balcani.

G-ral I. Antonescu: În ce privește schimburile noastre cu țările din Sud-Estul European, dacă scădem cursul dolarului, își ia Germania asupra ei că noi nu vom avea tulburări prea mari?

Gh. Leon: Dar noi nici n-am cerut aceasta. Ipoteza aceasta am pus-o noi.

G-ral I. Antonescu: Altceva spun eu: dacă nu vom mai putea continua să facem schimburi comerciale cu țările din Sud-Est, în noua situație?

V. Dimitriuc: Dacă nu vor putea să facă în dolari, vor face în monedele lor naționale.

G-ral I. Antonescu: Dar, în acest caz, nu va fi o pierdere pentru noi?

V. Dimitriuc: Se poate aranja.

G-ral I. Antonescu: Să admitem că rămânem pe poziția aceasta. Ce va putea urma? Punem această întrebare, facem această ipoteză. Să admitem că germanii și noi stăm pe două poziții intransigente, ei cer ceva, noi cerem altceva. Ce se poate întâmpla?

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la intransigență, din discuțiile pe care le-am avut cu dl Neubacher, eu am impresia că d-sa a căutat numai să ne sondeze.

Gh. Leon: Și eu am sentimentul că nu este vorba aici de o intransigență.

G-ral I. Antonescu: Dar eu sunt militar și când mi-am făcut un plan de luptă, mă întreb ce se poate întâmpla după aceea. Ce se întâmplă dacă rămânem pe această poziție?

C. Stoicescu: Să presupunem că germanii și noi ne punem pe două poziții intransigente. Să vedem care ar putea fi consecințele. Ce represalii ar putea să urmeze împotriva noastră? Să presupunem că Germania ar refuza să ne mai livreze armament. Atunci noi vom refuza să le mai dăm petrol.

G-ral I. Antonescu: Nu mai suntem în situația să ajungem până acolo.

V. Dimitriuc: Ei vor urca, matematic, prețurile cu atât cu cât vor să urce cursul mărcii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Atunci ar veni dezechilibrul.

V. Dimitriuc: Da, dar acesta ar fi mai ușor de suportat.

G-ral I. Antonescu: Eu am pus o întrebare, și răspunsurile dvs. diferă de la unul la altul.

Lt.-col. N. Dragomir: Ca să ajungă ei la soluția pe care o prevedeți dvs., de a urca prețurile, ar trebui ca ei să se fi pus în această chestiune pe temeiul raportului de prețuri. Or, ei nu se pun pe această bază.

Gh. Leon: Altă formulă n-au decât această ridicare a prețurilor față de noi. Aceasta este neted.

Lt.-col. N. Dragomir: Ei nu se pun pe acest teren.

Gh. Leon: Urcarea cursului mărcii este pentru ei o chestiune de prestigiu...

G-ral I. Antonescu: Și pentru noi, de viață.

Gh. Leon: ... și dvs., domnule General, ați întrebat ce se poate întâmpla dacă ei stau pe o poziție și noi rămânem pe altă poziție. Din punct de vedere politic, nu putem discuta această chestiune, dar din punct de vedere economic, pentru ei nu este altă soluție decât nivelul prețurilor. Într-adevăr, ei astăzi vin și ne întreabă dacă admitem soluția lor, să transformăm marca germană într-o monedă europeană.

G-ral I. Antonescu: Da, dar nu cu răsturnarea noastră.

Gh. Leon: Noi nu putem să îngăduim lucrul acesta, pentru că el răzvrătește toată politica noastră de prețuri. Și atunci, ei spun: noi îți restituim această diferență de curs, pentru că facem o scădere momentană de prețuri, așa după cum și dvs. ați scăzut prețurile în materie de petrol și în agricultură. Dar dacă, din punct de vedere politic, germanii ar ajunge, pe această cale, la luptă cu noi? Ei vor ridica prețurile, le vom urca și noi.

Germanii însă nu vor ajunge la această soluție, pentru că chestiunea politică este mult mai importantă pentru ei decât chestiunea economică. Dl Neubacher a spus: în numele dlui Herman Göring și al Guvernului German, țin să comunic Guvernului Român că pe noi ne interesează mai puțin raporturile noastre economice actuale, decât cele viitoare.

G-ral I. Antonescu: Mi-a comunicat și fratele dlui Göring că în Germania a fost dat cuvânt de ordine că g-ralul Antonescu trebuie să fie ajutat să reușească. Și s-a adăugat la aceasta: noi nu mergem în România ca să câștigăm, ci s-o reorganizăm, pentru producția viitoare.

Dacă acesta este adevărul, cum să reușească g-ralul Antonescu, dacă i se schimbă, la fiecare lună, baza economică pe care se așează?

C. Stoicescu: Nu este posibil ca germanii să recurgă la urcări de prețuri.

G-ral I. Antonescu: Am ascultat toate părerile dvs. Și aici, ca în toate domeniile economice, sunt o infinitate de păreri și de discuții; ceea ce interesează însă este efectul practic. Mie îmi e indiferentă școala economică din care faceți parte fiecare dintre dvs. Faceți ce vreți, dar bazele pe care stăm astăzi să nu se schimbe.

Și în mod normal, logica mea îmi spune: ca să nu se schimbe bazele acestea, nu se poate urca cursul mărcii.

V. Dimitriuc: Domnule General, înainte de a pleca, vreau să pun o

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

problemă, care interesează și Guvernul și Banca Națională: ar trebui instituită, foarte urgent, o Poliție a schimburilor cu străinătatea. Această Poliție ar trebui organizată în strâns acord cu Banca Națională. Și Statul și Banca Națională trebuie să organizeze Poliția schimburilor cu străinătatea, pentru că se petrec lucruri foarte grave: unul încarcă benzină de aviație și spune că e păcură; încep să se organizeze contrabande de pietre prețioase, de aur și de argint. Am și luat măsuri în această privință, dar ar trebui să se înființeze o poliție severă acestor schimburi.

G-ral I. Antonescu: Unde să funcționeze?

V. Dimitriuc: Cred că Guvernul însuși ar trebui să se ocupe de această chestiune.

G-ral I. Antonescu: Discutați cu reprezentanții Băncii Naționale și dați soluția, de acord și cu Ministerul Justiției. În principiu, eu am aprobat această măsură; dvs. trebuie însă s-o transformați și să-i dați cadrul legal.

Gh. Leon: În legătură cu această problemă, mai este o chestiune cu caracter politic. Sunt polonezi care pleacă din țară.

G-ral I. Antonescu: Am oprit toate plecările. Toți au avut pașapoarte ale unei puteri străine.

Gh. Leon: Pleacă toți, cu fel de fel de bijuterii; parcă toți ar fi argintari.

G-ral I. Antonescu: Știu că s-a încercat să se scoată din țară aur și devize. S-a confiscat la Craiova, s-a confiscat și aici. Am spus să se confișteze, oriunde s-ar face astfel de încercări. Confiscările acestea sunt, până acum, în valoare de o sută de milioane lei. Trebuie să facem în așa fel ca nimeni să nu iasă cu aur și bijuterii din țară.

Dar ei au venit cu aceste bijuterii, când s-au refugiat din Polonia.

Gh. Leon: Ei ar fi trebuit să se ducă la Legația Poloneză, care să le certifice. Ei au câte treizeci de ceasornice și câte patruzeci de brățări. Acum Consulatul Polonez spune că toate aceste bijuterii le aparțin lor.

G-ral I. Antonescu: Nu trebuie să dăm alarma, pentru că altfel ei se duc cu aceste bijuterii și le depun la Ambasada Poloneză. Odată ce fac aceasta, acolo este exteritorialitate și nu mai putem intra. Am pus mâna pe valizele colonelului Beck, în care erau aur și valute în valoare de 30 de milioane de lei. Am găsit la colonelul Picka un alt depozit, tot la Craiova, în legătură tot cu plecarea colonelului Beck. Acest depozit de devize și aur era și el în valoare de 50 milioane de lei. Am mai găsit și altele, astăzi, la București. Valoarea tuturor acestor devize confiscate este de aproape o sută milioane lei.

Dacă dăm alarmă, ei se duc și le depun la Ambasadă și noi le-am pierdut. Mai bine ținem chestiunea așa și procedăm cum am procedat: acolo unde se constată o încercare de contrabandă, se ia totul și se dă, în cecuri, contravaloarea în dolari la New York. Să nu lăsăm să iasă din Țara Românească nici bijuterii, nici valute.

Nu vreau să iau de la nimeni nimic, care să nu fie drept, pentru că se poate întâmpla ca toate aceste bijuterii și valute să aparțină într-adevăr celor care vor să le scoată din țară. Așa am făcut și cu colonelul Picka: am confiscat valutele pe care le-am găsit la el, dar i-am oferit contravaloarea în dolari la New York, la ce Bancă vrea el.

Gh. Leon: Mai este și chestiunea evreilor, care emigrează în America. Ei

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

cer să poată pleca cu disponibilul averii lor, transformat în dolari și în franci elvețieni.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate.

Gh. Leon: Dar numai drumul până în America costă 100.000 lei.

G-ral I. Antonescu: Să le dăm câte ceva pentru drum, iar restul să-l dăm în dolari, asupra disponibilului nostru de la New York.

G. Cretzianu: Putem să le dăm cecuri de ale Băncii Naționale.

G-ral I. Antonescu: Eu am luat dispoziția ca toți evreii intrați în țară prin fraudă, în ultimii cinci ani, să plece singuri, în două luni. După două luni, cei care nu vor fi plecat, vor fi puși în lagăre. Atunci, au să găsească ei soluția.

Noi însă nu trebuie să lăsăm să iasă din Țara Românească toate bogățiile acestea, care constituie avutul nostru. Dacă ne lăsăm înduplecați de considerații umanitare, rămânem păcăliți. Nu-i lăsăm să plece decât în aceste condiții. Să se mulțumească că nu le confiscăm averea. Cum, noi avem disponibil la New York, care a fost blocat de Băncile evreiești de acolo, e destul dacă le dau contravaloarea în dolari asupra acestui disponibil al nostru din America.

Nu este aceasta o soluție? Este și o soluție umană, pentru că nu ne prezintă pe plan internațional ca pe niște sălbatici și, în același timp, este și o soluție care apără interesele Neamului nostru. Și eu sunt dator să apăr întâi interesele Neamului meu.

De când am venit, am ținut devizele cât mai strâns. N-au ieșit decât acestea cu Prințul Nicolae, și mă doare în suflet că le-am dat. Am și prevenit că nu mai dau devize de aici înainte, pentru că sunt anumite chestiuni care nu mă interesează. Devizele Neamului Românesc trebuie ținute cu dinții.

Am văzut că regele Carol a luat devize de 630 de milioane, de la 1935 și până astăzi. La acestea, Statul a contribuit cu 214 milioane lei, bani luați din punga contribuabililor noștri. Vasăzică, el a furat Statul cu 214 milioane lei, atunci când exista o Lege a devizelor după care fiecare dintre noi intram în pușcărie, dacă scoteam o sumă cât de mică în devize peste graniță.

Cine a făcut această lege? A iscălit-o ministrul de Finanțe. El, împreună cu regele Carol, a făcut legea aceasta și tot ei au luat devizele. Era o imoralitate cu o dublă față.

Nu se poate ca lucrurile să mai meargă așa. V-am pus să faceți tabele la Banca Națională, ca să se vadă cine a luat devize. Au să iasă la iveală fel de fel de domni din aceștia. Mie îmi era rușine să cer 200 de franci francezi și alții luau sume enorme. Îmi trebuiau câte 7 lire pe an, pentru că am casa asigurată la Londra și îmi era rușine să mă duc să le cer.

Dl Dragomir are cuvântul.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General și domnilor, ca de obicei, în examinarea diferitelor activități economice, voi trece prin producție, circulație, repartiție și consumație.

În ceea ce privește producția agricolă, țin să vă semnalez o situație alarmantă. Situația semănăturilor este dezastruoasă: față de mai mult de 400.000 de hectare, cât s-a semănat anul trecut, anul acesta nu s-au semănat decât 176.000 hectare.

Iată de ce cred eu că este cazul unei ofensive agricole.

G-ral I. Antonescu: Am și dat ordin să se închidă toate cârciumile, să se

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

suspende, pentru două săptămâni, toate lucrările pentru șosele și să iasă toată lumea la câmp.

Să se dea ordine telegrafice în acest sens.

I. Protopopescu: Am dispus ca, prin prefecți, să se dea ordine în acest sens tuturor serviciilor de drumuri, care foloseau oameni și căruțe pentru lucrări de șosele.

Lt.-col. N. Dragomir: Aici ar trebui să intervină și Mișcarea Legionară, și autoritățile, și școlile.

Horia Sima: Ar fi bine ca, în acest scop, timp de o săptămână, să se oprească și cursurile școlilor.

Lt.-col. N. Dragomir: Chiar dacă numai în mod simbolic elevii de școală ar ajuta la munca câmpului, tot am câștiga ceva.

G-ral I. Antonescu: Dar, să luăm cazul județului Ialomița. Până să ajungă un elev de la liceul din Călărași în nordul județului, trece săptămâna. Și ce pot lucra elevii de școală? Problema nu este aceasta. Problema este a muncii satului.

Horia Sima: Este adevărat că oamenii de abia acum au fost desconcentrați. Dacă nu s-a însămânțat, de exemplu în Banat, la șvabi, aceasta s-a întâmplat pentru că n-au fost oamenii acasă.

G-ral I. Antonescu: Arăturile sunt mai greu de făcut decât semănăturile; și totuși arăturile s-au făcut în vremea când erau mai puțini oameni desconcentrați decât astăzi.

N. Mareș: Problema nu este aceasta; problema este că nu se lucrează.

G-ral I. Antonescu: Erau mai puțini desconcentrați când s-a arat; și este mai greu de arat decât de semănat. Prin urmare, aici este și o problemă de timp. Timpul n-a fost favorabil. Vom vedea cum va fi la sfârșitul săptămânii acesteia.

N. Mareș: Acum se culege porumbul. Peste zece zile însă trebuie să se producă o declanșare a ofensivei agricole.

G-ral I. Antonescu: Am luat măsuri să se închidă cârciumile, să se oprească <și> cărăușia și oamenii să fie scoși cu forța la munca câmpului. Sămânța de grâu este transportată?

I. Protopopescu: Am luat măsuri; am vorbit cu directorul general al Căilor Ferate.

N. Mareș: În Ardeal, însămânțările sunt normale.

G-ral I. Antonescu: Situația aceasta a fost provocată și de lipsa de ploi. Trebuie să mai așteptăm vreo două săptămâni, ca să vedem cum va fi timpul, din moment ce vremea, și nu lipsa de brațe, a fost o piedică pentru semănături.

Ce facem cu materiile prime necesare industriilor. Cum merge convenția cu Turcia.

Gh. Leon: O cantitate de bumbac cumpărată din Persia este pe drum.

G-ral I. Antonescu: Sunt șanse să sosească?

Gh. Leon: Cred că în două săptămâni va veni.

G-ral I. Antonescu: Dar cu pieile crude ce facem?

V. Dimitriuc: Până acum noi le importam din Țările Nordice.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, chestiunea cea mai grea pentru noi se pune

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

la bumbac și la piei crude - tocmai ceea ce este mai necesar pentru îmbrăcămintea țăranului.

Gh. Leon: Vom începe în curând legături comerciale cu Rusia Sovietică și vom putea aduce de acolo piei crude.

G-ral I. Antonescu: Dar ce facem până atunci?

Gh. Leon: Aducem din Turcia.

G-ral I. Antonescu: Din Turcia mai trebuie să aducem bumbac și lână.

Gh. Leon: Toți industriașii aceștia se interesează și apoi vin la noi și spun: "Am găsit o partidă de bumbac în cutare țară". Noi suntem sesizați de ei.

Cu partida aceasta de bumbac din Persia au fost mari discuții, pentru că au fost fel de fel de bănuieli de furt: toată lumea era bănuită.

G-ral I. Antonescu: Esențial este să căutăm să importăm bumbac și piei crude, pentru că altfel și populația civilă și Armata rămân fără ghete.

Gh. Leon: Ar trebui să facem o fabrică de tanante.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar ne lipsesc pieile.

Gh. Leon: Ar fi bine să facem convenții, ca atunci când trimitem vite, să ni se aducă înapoi pieile crude.

V. Dimitriuc: Pielea vitelor noastre este prea ușoară. Din Țările Nordice importă nemții. Ar trebui să-i rugăm să ne dea și nouă din acestea.

G-ral I. Antonescu: Tot la țările din Orient ar trebui să vă gândiți, la Turcia, de exemplu.

Gh. Leon: Ministrul Turciei a fost, săptămâna trecută, la noi și a cerut să le dăm petrol, pentru ca ei să ne dea înapoi tot ce ne trebuie.

G-ral I. Antonescu: Din Turcia se poate aduce, deocamdată, mai ușor orice marfă, pentru că navigația pe Marea Neagră este sigură. Eu de aceea insist.

Gh. Leon: Convenția este încheiată.

G-ral I. Antonescu: Dvs. trebuie să primiți tot ce aveți angajat în Turcia și în Persia, pentru că vine mai repede. Nu se știe însă ce se va petrece într-o lună de zile.

Gh. Leon: Aducem din Turcia bumbac, untdelemn, lână și piele.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, ne mai trebuie orz și ovăz pentru Armată.

Gh. Leon: Eu am un decret, prin care dăm italienilor 100 vagoane ovăz.

Italienii sunt foarte agresivi. Atașatul comercial italian mi-a spus că vom trage grave consecințe, dacă nu le dăm măcar atât.

G-ral I. Antonescu: Să-i spui dlui ministru al Italiei.

G. Leon: Am arătat atașatului comercial că voi spune dlui ministru al Italiei acest lucru și atunci și-a cerut scuze.

G-ral I. Antonescu: Acum, o sută de vagoane nu e mare lucru, dar noi avem o situație foarte gravă din acest punct de vedere. Dacă în primăvară vom fi forțați să mobilizăm, nu vom avea cu ce să hrănim caii noștri, pentru că avem o lipsă de 38.000 vagoane ovăz. Nu vom putea mobiliza, pentru că nu vom avea cu ce să hrănim caii, atât de mare este deficitul nostru în orz și ovăz.

Trebuie să recurgem la porumb, dar avem 50.000 vagoane de dat Germaniei. Este o situație în care mergem din grav în mai grav.

Care este soluția? Turcia are un surplus mare de producție, iar noi avem

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

petrol de dat. Să cumpărăm ovăz anul acesta de la ei. Iată dar o chestiune care trebuie tratată. Tratați deci cu turcii pentru lână, bumbac, piele, untdelemn, orz și ovăz.

Ne mai trebuie și ceapă pentru piață.

Gh. Leon: Aducem din Bulgaria.

G-ral I. Antonescu: Dar dacă din Turcia o putem cumpăra mai ieftin? Chestiunea trebuie tratată și cu turcii.

N. Mareș: Domnule Dragomir, în graficul pe care l-ați făcut, ați ținut socoteala și de bumbacul indigen, care este în cantitate destul de mare?

Lt.-col. N. Dragomir: Am ținut seama.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să avem în vedere și campania care va trebui începută pentru încurajarea culturii plantelor textile.

Gh. Leon: Numai după ce vom sindicaliza pe fabricanți vom ști ce cantitate de bumbac ne trebuie.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, am stabilit prețuri la o sumedenie de articole. Acestea vor reprezenta o frână împotriva tendinței de urcare, cu o singură condiție: să se reorganizeze, cu această ocazie, controlul.

G-ral I. Antonescu: Nu numai atât, dar trebuie să trecem și la pedepse grave.

Lt.-col. N. Dragomir: Eu am un text gata în această privință. Dintre alimente, am fixat prețuri la slănină, unt presat, unt proaspăt, lapte, ouă, făină de grâu, paste și săpun.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să luăm câțiva speculanți din aceștia și să-i internăm în tabere de concentrare.

Lt.-col. N. Dragomir: Am în suspensie prețul la fasole. Aici prețurile sunt foarte variate. Iată prețurile fasolei, așa cum ne-au fost comunicate, de la producătorii țărani: 16-18, 16, 26, 15-18 la Beiuș, 17-19, 24 la Slatina, 12-16 la Timișoara, 19-22 la Giurgiu.

G-ral I. Antonescu: De aici eu constat că la Slatina și la Pitești nu s-a făcut fasole.

Lt.-col. N. Dragomir: Chestiunea n-are importanță pentru județele care n-au fasole, pentru că vom veni cu stocuri acolo.

G-ral I. Antonescu: Ce preț vrei să fixezi pentru fasole?

Lt.-col. N. Dragomir: Până acum a fost 16 lei. Ar trebui să ne înțelegem cu germanii, să nu mai cumpere, și cu italienii, ca să le dăm și lor cele 100 vagoane pe care le-au cerut, și să suspendăm exportul pentru zece zile. Ar trebui ca italienii să se înțeleagă cu germanii la Berlin, pentru că noi nu putem să dăm mai mult de o sută de vagoane.

G-ral I. Antonescu: Ar urma să fixăm un preț între 15-17 lei.

Lt.-col. N. Dragomir: Eu am două categorii de prețuri: fixe și maximale - pentru că sunt unele localități unde prețurile sunt mai coborâte decât cele fixate de mine.

În ce privește aprovizionarea, vom lua de la județele cu o producție mai mare și vom da la cele care n-au.

Gh. Leon: Domnule General, s-a întors delegația noastră de la Budapesta, în urma dispoziției dlui ministru de Externe. Cu această ocazie l-am chemat și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pe dl Marian al nostru. D-sa însă mi-a spus că mai sunt de lămurit între noi și unguri chestiuni de o importanță extraordinară pentru aprovizionarea țării și m-a rugat ca, dacă s-au întrerupt tratativele de la Budapesta, să vorbesc cu dl Bardossy aici și să rezolvăm împreună aceste chestiuni.

A rămas în teritoriul cedat Ungariei o cantitate enormă de cartofi; este vorba iarăși de sfecla rămasă acolo, pe care noi trebuie s-o luăm și s-o ducem la Bod și la Arad.

Pe de altă parte, dl Cretzianu ar trebui să discute înlesnirea traficului de frontieră, pentru că porumbul putrezește pe câmp.

G-ral I. Antonescu: Porumbul nu putrezește - stă și până în decembrie pe câmp -, dar putrezesc cartofii și sfecla.

Trebuie să știe italienii că avem deficit la fasole. Cu ce se hrănește populația noastră? La ei se hrănește cu lapte și cu unt, dar la noi baza alimentației este cartoful și fasolea.

Lt.-col. N. Dragomir: Italienii ne pun, câteodată, în fața faptului îndeplinit: au obicei să cumpere, ca și nemții.

V. Dimitriuc: Le dau ungurii 2000 vagoane de cartofi.

G-ral I. Antonescu: La cartofi avem surplus de recoltă; ne lipsesc însă orzul, ovăzul și fasolea.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește aprovizionarea, toate cererile făcute prin prefecturi au fost satisfăcute.

Referitor la germanii din Bucovina, Legația ne-a asigurat că a trimis acolo 27 milioane lei pentru ajutorarea populației.

Domnule General, aș propune să reducem taxele vamale pentru alimentele pe care le importăm din Turcia.

G-ral I. Antonescu: De acord.

Lt.-col. N. Dragomir: Vă rog să luați act, dle Cretzianu.

Gh. Leon: Ar mai trebui, ca, dacă exportăm pește scump, să putem aduce pește sărat ieftin pentru populație, cu un tarif vamal redus.

G. Cretzianu: Sunt de acord, dar numai pentru un import de pește care nu s-a mai făcut până acum.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, am fixat cotele de export la animale pentru Germania.

G-ral I. Antonescu: Noi avem o criză de carne, și la București și în restul țării. Suferă, în primul rând, Armata și, în al doilea rând, Capitala, unde este o problemă specială.

Prin urmare, nu putem exporta vite. Să arătăm realitatea.

P. Nemoianu: S-au dat 50.000 de bovine. Eu am redus la 15.000. Cifrele acestea le-am găsit dinainte. Delegatul Reichului a spus că nu va cere decât atât cât putem da.

G-ral I. Antonescu: Să puneți principiul că noi vom da și mai mult atunci când vom putea. Noi am ajuns la patru zile de carne pe săptămână la București. Din cauza politicii dezastruoase făcută în trecut și din pricina concentrărilor masive - la el acasă țăranul nu mănâncă atâta pâine și atâta carne ca atunci când este concentrat - a fost epuizat stocul nostru de vite.

Noi trebuie să ne punem pe această bază. Porcinele, ovinele și păsările

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

s-au redus cu mai mult de un sfert; orz avem 5.500 vagoane, fasole n-avem, floarea-soarelui putem da numai ceea ce va prisosi peste cantitatea necesară fabricării a 3.100 vagoane ulei, semințe oleaginoase nu dăm. Toate acestea sunt detalii, care trebuiesc avute în vedere.

Lt.-col. N. Dragomir: Am fost vizitat de un delegat german, care mi-a adus la cunoștință o propunere de reparare a fabricii noastre de avioane. L-am trimis la dl comandor Jienescu.

Ni se anunță, cum a spus și dl Leon, consimțământul Sovietelor să începem negocieri la Moscova. Am, din partea dvs., o corespondență foarte secretă, asupra căreia am să mă refer la timp.

Se cere din partea ofițerilor, cărora li s-a ordonat să plece la Cercuri de Recrutare, să li se dea și lor indemnizația de zonă.

G-ral I. Antonescu: Aprob. De altfel, chestiunile de zonă se vor reduce, pentru că nu vor rămâne decât trei sau patru divizii pe zonă; toate celelalte vor intra în garnizoanele lor.

G. Cretzianu: Domnule General, la fiecare minister se lucrează la reorganizarea departamentului și la reîncadrarea funcționarilor respectivi.

Aceste lucrări trebuie să fie coordonate. Să avem aici o Comisie care să facă aceasta, penru că toate aceste lucrări sunt legate între ele. Eu am propus ca această Comisie să lucreze sub conducerea dlui subsecretar de Stat Cosmovici.

G-ral I. Antonescu: Dar care este competența d-sale în această chestiune?

G. Cretzianu: Pentru coordonarea lucrărilor, dvs. ați aprobat să fie numit în această Comisie dl Portocală. Sunt fel de fel de chestiuni referitoare la reorganizarea ministerelor. Eu v-aș ruga, domnule General, să admiteți ca în această Comisie să lucreze dnii Cosmovici și Portocală.

G-ral I. Antonescu: Să punem și un profesor de Drept administrativ. Să numim pe dl Constantin Rarincescu.

G. Cretzianu: Ca secretar al Comisiunii îl vom pune pe dl Ulrich de la noi, care este foarte bun; a lucrat la toate chestiunile în materie de personal.

G-ral I. Antonescu: Comisia astfel formată va începe să lucreze de luni. Armata are să ajungă să se organizeze înaintea dvs., deși are mai puțini funcționari și mai puțini doctori în Filozofie și Drept decât dvs.

Gh. Leon: Astăzi am primit o scrisoare de la dl Puricelli, trimisă prin dl Malaparte. D-sa este președintele Târgului de Mostre din Milano și solicită să participăm și noi la acest târg, pentru că am participat în fiecare an.

G-ral I. Antonescu: Cu atât mai mult trebuie să participăm și anul acesta.

Gh. Leon: Noi avem acolo un pavilion; restul ne-ar costa circa 3 milioane lei.

G-ral I. Antonescu: Chiar mai mult să cheltuim, dar să ne prezentăm bine.

Gh. Leon: Atunci am să fac apel la dl Horia Sima ca să-mi dea d-sa toate graficele și tot materialul acesta de propagandă, în legătură cu noul regim.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică am aprobat participarea noastră la acest Târg de Mostre, pentru motive economice și politice.

G. Cretzianu: Domnule General, în Comisia care va lucra aici la chestiunea reorganizării ministerelor și reîncadrării funcționarilor, va trebui să

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

punem și un funcționar superior. Îl vom găsi noi.

G-ral I. Antonescu: Da, dar funcționarul acesta superior să nu fie din cei încâlciți, ca sub vechiul regim; să nu fie învățat ca la Primărie, ca 30 funcționari să lucreze pentru o singură chestiune. Ați văzut ce am găsit acolo.

Comisiunea, astfel constituită, va începe să funcționeze de luni și va lucra cu fiecare minister pe rând. Ar trebui să încadrăm în timp această lucrare. Trebuiesc făcute și instrucțiuni scrise, care să fie trimise cât mai din vreme ministerelor.

În cât timp ar trebui să se termine toată lucrarea?

G. Cretzianu: Noi am fixat data de 15 noiembrie.

G-ral I. Antonescu: Dar Comisia trebuie să dea lucrarea gata mai curând.

G. Cretzianu: Nu trebuie să ne grăbim, pentru că e vorba aici de chestiuni foarte delicate.

G-ral I. Antonescu: Dacă nu se va putea face până atunci, vom vedea. Armata se va reorganiza până la 15 noiembrie. Și știți dvs. câți ofițeri și câți subofițeri avem noi? Mai mulți decât funcționarii fiecărui minister. Și cu toate acestea o vom face.

Dacă este bunăvoință și se lucrează câte 8-10 ceasuri pe zi cu metodă, nu se poate să nu se termine până atunci. Dacă va fi nevoie, vom prelungi termenul, dar nu trebuie să-l prelungim chiar de acum. Comisiei îi vom da termen până la 10 noiembrie.

Gh. Leon: Domnule General, este vorba de asociația "Pro Patria", căreia trebuie să-i dau avizul. Mi-e teamă să n-aibă un substrat politic.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să dai această chestiune dlui Antonescu s-o examineze.

N. Mareș: Domnule General, dvs. ați dispus ca moșiile Jigălia, Odaia Veche și încă una de la Medgidia să fie vândute, pe baza unui credit de 150 milioane deschis de noi. Avizul Consiliului Legislativ însă arată că aceste proprietăți sunt date numai în folosința Ministerului Armatei, ele fiind proprietatea Statului.

G-ral I. Antonescu: Dar dacă nu vi le dam eu, ce făceați?

N. Mareș: Nu făceam nimic. Avizul Consiliului Legislativ arată că Statul nu poate să-și vândă lui însuși. Și atunci nu este altă soluție decât ca Ministerul Apărării Naționale să facă un împrumut de 150 milioane, cu care să-și facă treburile, și, dacă crede, 50 milioane lei să fie trecute în contul Ministerului Agriculturii.

G-ral I. Antonescu: Nu pot să țin moșiile acestea pentru Armată. Și cum să fac împrumut?

N. Mareș: Consiliul Legislativ spune că Statul nu poate vinde tot Statului.

C. Georgescu: Casa Oștirii s-a oferit să le cumpere și ne-a întrebat dacă putem găsi oameni ca să le dea pentru lucru în dijmă.

G-ral I. Antonescu: Lăsați că am să rezolv eu această chestiune.

N. Mareș: Mai am aici încă un Jurnal al Consiliului de Miniștri, prin care cedez un teren Ministerului Aerului și Marinei. Jurnalul trebuie semnat.

G-ral I. Antonescu: Ca să nu se piardă timp cu astfel de chestiuni, am

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

dispus ca Jurnalele pe care le aveți de dat, să le trimiteți dimineața. Dar acesta nu este un Jurnal.

N. Mareș: Nu, este un Decret-lege.

C. Georgescu: Domnule General, am primit reclamația unui intelectual refugiat, a scriitorului basarabean D. Iov. Acest domn a fost de două ori la mine. L-am întrebat unde poate fi plasat. Mi-a răspuns: "Eu nu sunt decât scriitor, dați-mi un loc de scriitor". L-am rugat să se ducă pe la gazetele din Capitală și dacă cumva întâmpină vreo dificultate să-mi spună mie.

După aceea a fost concentrat. Când a fost desconcentrat, a venit la mine și mi-a spus: "Am găsit un loc vacant la gazeta "Sentinela", unde am fost colaborator până acum. Vă rog să-mi dați locul de conducător la această gazetă".

Atunci eu am făcut o adresă către Ministerul Propagandei, rugând ca dl Iov să fie primit în postul de conducător al acestei foi săptămânale, arătând că este om sărac și că a lucrat până acum la această gazetă. N-am primit încă răspuns la această adresă.

G-ral I. Antonescu: Sunt doi domni care au reclamat: dl Iov și încă unul. Dar "Sentinela" este o gazetă a Armatei, care merge foarte bine și n-avem nici un motiv să înlocuim pe cel care o conduce acum.

C. Georgescu: El spune că locul pe care îl cere e vacant.

G-ral I. Antonescu: Dacă locul e vacant, bine; dacă nu, nu pot să dau pe cineva afară, ca să-l numesc pe dl Iov. Să-l impunem la o gazetă mare din București.

C. Georgescu: El cere să fie numit comisar al Guvernului.

G-ral I. Antonescu: Cheamă-l la d-ta și tranșează cu el. Am mai auzit că unii refugiați au luat ajutoare din câte două locuri.

C. Georgescu: Cazul acela din ziar eu l-am dat.

G-ral I. Antonescu: Vreau să văd și sancțiunile. Cei care au luat ajutoare din două părți să fie publicați la gazetă și să nu mai aibă dreptul la nici un ajutor - să știe și alții. Nu ne interesează tâlharii. Publică la gazetă numele tuturor celor care au luat ajutoare din două părți și să nu le mai dai nimic, nici un ban - și aceasta s-o spui în ziare: s-a hotărât ca acestora să nu li se mai dea nici un ajutor.

Al treilea caz este cel relativ la numirea lui Sinadino și a lui Grecopol. Sinadino este grec, dar tatăl lui a votat Unirea Basarabiei. Pe aceștia să-i numiți.

N. Mareș: Eu i-am numit.

Gh. Leon: Se ceartă și se acuză unul pe altul.

G-ral I. Antonescu: Să cercetăm și să vedem cine are dreptate.

Cu dl ministru de Externe și cu dvs. mai am încă o chestiune: este vorba de un raport secret în care se vorbește de un domn Rădoi, care face propagandă în contra regimului actual.

În al doilea rând, este vorba de populația din Maramureș, care moare de foame și de care trebuie să ne ocupăm.

Gh. Leon: Să tratăm cu dl Bardossy.

G-ral I. Antonescu: Să vorbim la Budapesta și să ne interesăm cum

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

putem trimite porumb în Maramureș, ca să fim siguri că ajunge la populația românească de acolo.

N. Mareș: Domnule General, o chestiune de principiu: Fondul Religios din Bucovina are exploatări foarte mari, în valoare de 300 milioane lei. Acest fond se administrează de Mitropolitul de acolo și de doi delegați. Pe de altă parte, Patriarhia are și ea, într-alte părți, diferite exploatări forestiere. Cred că ar fi bine ca toate aceste averi să treacă la Stat.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea nu poate fi rezolvată imediat. Studiaz-o și dă-o în primire la Justiție.

V. Dimitriuc: Domnule General, a fost la mine dl Marinescu de la "Concordia" și mi-a arătat care este situația acolo: nemții n-au încheiat nimic, dar pentru că tot stocul de acțiuni este la Paris, în teritoriul ocupat, cei de la "Concordia" tratează cu Berlinul ca să cumpere 50% din acțiuni. Până acum nu s-au ajuns din preț. Dl Neubacher mi-a arătat că a venit să cerceteze activul Societății și că aceasta este numai o culegere de informații.

G-ral I. Antonescu: Dacă acțiunile sunt blocate, n-am nimic de zis.

Domnule Protopopescu, d-ta ești un om nou la Ministerul Comunicațiilor. Trebuie să pui la loc ceea ce s-a dărâmat în ministerul d-tale.

I. Protopopescu: Este o anchetă în curs; voi vedea rezultatul.

G-ral I. Antonescu: Să nu scoatem deodată pe toți cei care stau la bază, pentru că dărâmăm instituția; vei scoate astăzi pe unul, mâine pe altul, nu pe toți deodată.

Pe dl Orezeanu, de la Calea Ferată, trebuie să-l dublezi cu un subdirector general de mâna întâi. Mi-a propus el pe cineva, dar trebuie să examinezi și d-ta chestiunea, pentru că eu am spus că nu cunosc pe nimeni. În orice caz, trebuie să fie un tehnician.

Dl Nicolau, fostul ministru, concentrase totul în mâna lui. Or, directorul general al Căilor Ferate, care mânuiește un buget de 19 miliarde pe an, nu poate să aibă activitatea pulverizată de ministrul Comunicațiilor. Lui trebuie să i se lase inițiativă, dar să fie urmărit de aproape.

Deci, dacă este cazul, d-ta revii la aceasta.

I. Protopopescu: Domnule General, este vorba de o problemă de prevedere. Locomotivele pentru iarnă. Noi trebuie să avem reparate 130 locomotive. În atelierele noastre nu putem repara decât foarte puține, așa că pentru circa 100 locomotive trebuie să ne adresăm la marile noastre industrii.

Ne-am adresat și, până acum, n-am primit răspuns decât de la "Malaxa", care se angajează să repare 500 locomotive. Pentru că însă noi avem nevoie de mai multe locomotive dintr-odată, trebuie să pornim cu reparările la mai multe fabrici în același timp.

De aceea avem nevoie de o aprobare de principiu pentru ca, pe baza ei, Direcția Generală a Căilor Ferate să facă angajamentele.

G-ral I. Antonescu: Dar aveți cadrul legal?

I. Protopopescu: Îl vom face.

G-ral I. Antonescu: Dacă există cadrul legal, aprobarea de principiu trebuie dată. Cu atât mai bine că ne adresăm la mai multe întreprinderi, pentru că provocăm concurența și nu mai suntem prizonierii lui Malaxa ca până acum.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

I. Protopopescu: Domnule General, mai este vorba de greutățile pe care le avem noi în materie de transport, din cauză că trebuie să ne întoarcem cu vagoanele goale pe Valea Prahovei. Înainte aveam circuitul prin Palanca-Brașov. Cum însă aceasta este o chestiune pur politică, dacă noi vom cere tranzitul pe la unguri, vor cere și ei să le deschidem un tranzit pe la noi. Eu vă supun această chestiune.

G-ral I. Antonescu: Noi trebuie să lăsăm aceste dificultăți nerezolvate, pentru ca să vadă Marile Puteri că soluția de la Viena nu este o soluție bună.

I. Protopopescu: Noi facem maximum de efort. Nu vom cere și nici nu vom acorda tranzit.

G-ral I. Antonescu: Eu aș vrea să văd o situație săptămânală a tuturor trenurilor.

În al doilea rând, aș dori să știu ce reprezintă, din totalul materialului nostru rulant, materialul cerut de unguri drept cotă-parte pentru teritoriul cedat. Trebuie făcută această situație cât mai amănunțit, pe locomotive, vagoane de călători, vagoane de marfă, vagoane platformă, pentru că trebuie să știm ce situație ni s-ar crea nouă, dacă am ceda pe această chestiune. Vreau o situație scrisă, în această privință, ca să arătăm de ce nu putem ceda.

În Basarabia am cedat material de 4 miliarde; dacă cedăm și acum, dezorganizăm Calea Ferată. Și cine pierde atunci? Pierdem și noi, dar pierde și Germania.

Prin urmare, să mi se facă o situație exactă, cu numărul kilometrilor de cale ferată din teritoriul cedat, care ar trebui să fie proporția normală de material rulant, zestrea liniilor, în locomotive și vagoane, ce avem noi și ce situație ni s-ar crea dacă am ceda.

I. Protopopescu: Noi avem un deficit de 18.000 vagoane.

G-ral I. Antonescu: Am înțeles chestiunea, dar îmi trebuiesc date.

În ce privește Tratatul de comerț cu Turcia, îmi trebuie să văd ce angajamente avem, ce s-a executat până acum și care este situația plăților.

Tot așa, îmi trebuie o situație săptămânală a petrolului. Eu nu știu ce avem noi ca producție săptămânală, ce se exportă brut și ce transformăm noi în țară. Acesta este un capitol esențial al vieții economice, care nu trebuie să ne scape. Eu discut cu miniștrii străini și nu știu ce să le spun: știu că producem 4 milioane tone pe an, dar vreau să am datele pe fiecare săptămână; să se arate acolo numele fiecărei țări în care facem export de petrol și cantitatea exportată acolo.

Ar trebui să se înceapă o acțiune mai eficace prin Presă în ce privește prezența trupelor germane la noi. Tace și "Cuvântul" și tac și celelalte ziare. Ar trebui să apară articole de înfrățire, să arătăm că germanii nu vin la noi numai să mănânce. Trebuie să scriem mereu, ca picătura chinezului, care cade pe capul condamnatului.

Lt.-col. N. Dragomir: Mă autorizați să strecor în Presă că germanii nu mai trimit pachete cu alimente la ei acasă?

G-ral I. Antonescu: Desigur. Trebuie să vedem ce este cu copiii germani. Și această chestiune trebuie lămurită, pentru că lumea vorbește că s-au adus la noi 5000 copii germani. Să cercetăm dacă nu este ceva adevărat în această privință și să lămurim lumea. Trebuie cercetat dacă nu cumva au venit în

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ardeal copii germani și apoi să venim să tratăm chestiunea aceasta prin Presă.

Contele Bánffy, din comuna Luncan, jud. Turda-Cluj, a făcut o reclamație arătând că i s-a devastat castelul. Dl g-ral Șteflea va cerceta și va vedea ce este acolo.

Vreau să examinez în fiecare săptămână o situație a traficului pe Căile Ferate, pe categorii de trenuri. De unde înainte trenurile erau goale, acum sunt arhipline. Pe măsură ce vom degaja garniturile de transporturi, prin desconcentrări, vom examina ce trenuri trebuie să rămână, ca să nu circule vagoanele goale.

S-au făcut trenurile de coletărie cu tarif redus?

I. Protopopescu: Tariful nu e mare.

G-ral I. Antonescu: Am văzut, dle Cretzianu, tabelul cu taxele comunale. Trebuiesc revizuite taxele acestea comunale care au crescut mereu, pentru că creștea aparatul funcționăresc al comunelor, sub influența presiunilor politice. Dacă descongestionăm aparatul acesta, trebuie să micșorăm și taxele.

Taxele comunale sunt de zece ori mai mari decât taxele de transport - este extraordinar. Trebuie văzut ce scumpește viața. Dl Gabriel Marinescu punea taxe, dl Dombrowski punea taxe, șeful lui de Cabinet punea taxe. Chestiunea aceasta trebuie studiată, dle Cretzianu.

G. Cretzianu: Este deja în studiu.

I. Protopopescu: Sunt două articole: cartofii și varza, care aveau un tarif prea ridicat; a fost scăzut.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să vedem cum reducem taxele comunale. Reducându-le, comunele vor fi forțate să scadă numărul funcționarilor.

Trebuie, de asemenea, să facem propaganda aceasta referitoare la trupele germane. Ar trebui organizate niște conferințe la Radio.

Horia Sima: Germanii au cerut să se facă conferințe comune în Armată, cu ei și cu noi.

G-ral I. Antonescu: Ar trebui să punem 4 sau 5 conferențiari să umble prin țară și să trateze toate aceste probleme politice și economice.

Horia Sima: S-ar putea să se țină conferințe la Radio.

G-ral I. Antonescu: Vom face apel și la profesorii și conferențiarii de la Universitate să ne ajute - mai ales din cei cunoscuți că au sentimente germanofile.

Domnule Horia Sima, ați vorbit cu dl Petrovicescu în ce privește Școala de șoferi și mecanici?

Horia Sima: Am vorbit cu dl Radu Mironovici și am și cumpărat vreo 40 de motociclete.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să faceți o conferință între dvs. cu dl Mironovici, dl Petrovicescu, dl Mareș, dl Jienescu, dl g-ral Șteflea, ca să alcătuiți un plan comun cu care să începeți să lucrați de jos.

Ce s-a făcut în ceea ce privește blocarea fondurilor noastre de către America și Anglia?

Horia Sima: Putem lua contramăsuri.

G. Cretzianu: Mi-e teamă ca acei de la Societatea de Telefoane să nu-și facă de cap.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Dacă până marți dimineața n-avem un răspuns favorabil, vom trece la alte măsuri. Avem acolo un comisar, așa că tot activul Societății este imobilizat.

G-ral I. Antonescu: Vom vedea ce ni se răspunde și vom hotărî.

- Ședința se ridică la ora 18,30.

▼
D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds 170 (fost 168)/1940, f. 397-443.

18. 1940 octombrie 29. *Se discută despre: mișcarea comunistă și penetrarea de către aceasta a Mișcării Legionare; străini; aprovizionarea cu lemne; emisiuni clandestine de Radio; universitățile din Cluj; școlile distruse de cutremur; cantonarea trupelor germane etc.*

CONSILIUL DE CABINET

de marți, 29 octombrie 1940

Ședința se deschide la orele 10, sub președinția dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului și Președinte al Consiliului de Miniștri. Au luat parte la ședință d-nii: g-ral C. Petrovicescu, ministru secretar de Stat la Departamentul Afacerilor Interne; prof. Traian Brăileanu, ministru secretar de Stat la Departamentul Educației Naționale, Cultelor și Artelor; dr. V. Iașinschi, ministru secretar de Stat la Departamentul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale; Alex. Rioșanu, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Internelor, pentru Poliție și Siguranță; <g-ral Ilie Șteflea, secretar general la Ministerul Apărării Naționale>.

G-ral C. Petrovicescu: Prima chestiune pe care aveam să o expun este aceea cu privire la data aniversării comunismului: am fost sesizați că cu această ocazie, la 7 noiembrie, vor fi oarecare manifestări.

Este ceva obișnuit în această privință, și anul acesta nu este excepțional decât faptul că agenții comuniști caută să profite de anumite greutăți de ordin social și economic.

Urma să facem arestări printre conducătorii și agenții comuniști, care sunt trecuți la noi pe un tablou. Dar am găsit că tabloul acesta nu este complect. A trebuit să facem verificări și mutațiile la zi și, când am văzut cum stau lucrurile, am convocat o conferință la Minister pentru a găsi mijloacele cele mai bune în această privință. Am găsit că mijlocul cel mai bun este să nu facem arestări în masă - căci sunt comuniști trecuți pe tabloul Poliției, dar care n-au mai activat încă din 1926, cum este cazul celor de la Caracal, cărora trebuie să le dăm drumul, pentru că de atâția ani n-au mai fost puși în cauză - am găsit că mijlocul cel mai bun este să facem sondări, adică descinderi și să ne orientăm după rezultatul acestor descinderi.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Într-adevăr s-a făcut o primă descindere la 24-25 octombrie, și cu această ocazie s-au făcut capturi interesante. De pildă, un jidan de 35 ani, din București, de origine din Baia Mare, a fost arestat tocmai în stradă, unde avea o întâlnire conspirativă. Au fost confiscate 2000 exemplare din "Scânteia". Am găsit și funcționari de Stat în organizațiile comuniste.

G-ral I. Antonescu: Aceștia trebuiesc destituiți imediat și să se dea un comunicat precum că s-au destituit funcționarii cutare, pentru că s-au dovedit activând în organizații comuniste, pentru ca toți ceilalți funcționari ai Statului să-și bage mințile în cap.

G-ral C. Petrovicescu: Am trecut chestiunea dlui ministru al Justiției.

Informațiile căpătate ne arată că aceste manifestări anul acesta n-au nimic excepțional față de ceea ce aveau în ceilalți ani.

În legătură cu comuniștii, s-a făcut un triaj la Caracal și rezultatul a fost: s-au găsit internați acolo 26 unguri, pe care îi vom trece Ungariei, conform Convenției; trei bulgari, pe care îi vom trece Bulgariei; iar 193 vor fi puși în libertate, pentru că nu s-a găsit nimic asupra lor. Vor fi menținuți în lagăr 24 indivizi și încă 5 internați, cărora credem că le vom fixa domiciliul forțat.

G-ral I. Antonescu: Ce situație socială au aceștia?

G-ral C. Petrovicescu: Sunt jidani.

G-ral I. Antonescu: Ține-i în lagăr. Domiciliul forțat cere o mulțime de cheltuieli. Dacă sunt dubioși, nu poți să le dai o libertate absolută; trebuie să pui după ei agenți și necesită o mulțime de cheltuieli.

G-ral C. Petrovicescu: În tot cazul, lagărul rămâne în proporții mici. Ministerul Apărării Naționale ne cere cazarma și trebuie să-i mutăm în altă parte.

O altă chestiune este următoarea: de multă vreme avem informații că se produce o penetrație de comuniști în Mișcarea Legionară. Am informat și conducerea Mișcării. Pe acești comuniști îi urmărim îndeaproape.

În general, supraveghem foarte de aproape mișcarea comunistă și, până în momentul de față, o stăpânim. Și, dacă, cu trei zile înainte de data aniversării comuniste, simțim nevoia să facem arestări, îi avem în siguranță și bine păziți.

Altă chestiune: ați ordonat să se prezinte un tablou de toți refugiații din teritoriile cedate. V-am prezentat datele până la 9 octombrie. Aici aveți un tablou cu refugiații de la 9-24 octombrie. Îi aveți pe naționalități, pe profesiuni, plasați, neplasați; hrăniți, cu plată sau fără plată. Acest tablou este continuarea la tabloul care vi l-am depus.

G-ral I. Antonescu: În acest tablou să fie și o rubrică în care să se arate refugiații anteriori, pentru ca să avem o evidență la fiecare pas, această cifră să fie scrisă cu cerneală roșie și pe urmă să se facă un total la sfârșit, ca să se vadă câți sunt. După cât observ însă din datele cuprinse în acest tablou, statistica nu este bine întocmită, căci este o nepotrivire, și anume: găsim plasați 8.559 și neplasați 7.591, deci 16.000 aproximativ, și totuși aici se arată un total de 8.000, atâți câți ar fi în realitate. Vă rog să refaceți acest tablou cu adevărata situație.

G-ral C. Petrovicescu: Ați mai cerut o situație a ungurilor, evreilor, bulgarilor și ucrainienilor, pe orașe. S-a făcut această situație.

G-ral I. Antonescu: Ar fi bine să se pună aceasta pe un grafic, căci se vede mai bine și ne putem da seama mai bine asupra modului cum sunt grupați.

G-ral C. Petrovicescu: Astfel, în București avem 40.000 unguri și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

128.000 jidani. Ungurii sunt lucrători în ateliere, zidari, șoferi.

Al. Rioșanu: De foarte mult timp este situația aceasta. Cea mai mare parte sunt meseriași. Chiar ei se laudă în buletinul lor că Bucureștii a fost reconstruit de unguri.

G-ral C. Petrovicescu: La Brașov sunt 28.000; la Timișoara 24.000, iar la Arad 25.000 unguri.

G-ral I. Antonescu: De unde sunt ungurii aceștia? Mie îmi trebuie să-i împărțiți în unguri cetățeni români și unguri deveniți cetățeni unguri prin arbitrajul de la Viena.

În ce-i privește pe jidani, este imposibil ca în București să fie numai 128.000; sunt mult mai mulți. Acestea sunt date împrumutate de la jidani.

G-ral C. Petrovicescu: Sunt de la Siguranță.

G-ral I. Antonescu: Jidanii simt imediat că se face o statistică și plătesc acolo unde trebuie, ca să se falsifice datele.

G-ral C. Petrovicescu: La Iași sunt 42.000 jidani; la Galați 14.000; la Timișoara 12.000; la Craiova 1.808 - în total avem 339.000 jidani.

G-ral I. Antonescu: Deci d-ta ești de acord cu Filderman, că avem numai 339.000 jidani. Dacă ar fi numai atâția, n-ar mai exista o problemă jidovească acută la noi.

G-ral C. Petrovicescu: M-am întrebat dacă Filderman, când a făcut raportul, nu a luat informațiile pe care le avem noi.

G-ral I. Antonescu: Să reiei, d-ta, chestiunea în mână: să faci un control sever, ca să vedem dacă nu cumva face altcineva recensământul în locul celor meniți să-l facă.

În ce privește pe ungurii din București, trebuiesc triați, ca să vedem ungurii care revin Ungariei, să li se dea preaviz de la întreprinderile unde lucrează și să se pună în locul lor români.

V. Iașinschi: Săptămâna viitoare vă prezint proiectul pentru derogare de la termenul de preaviz.

G-ral I. Antonescu: Este bine să facem derogarea aceasta?

V. Iașinschi: Da, pentru că jidanii conducători ai întreprinderilor au început să dea bani jidanilor angajați în întreprinderi și în felul acesta ajungem să nu mai avem capital circulatoriu în mâna întreprinderilor. Patronii jidani împart la funcționarii lor jidani bani în vederea acestei legi, pentru că au prins de veste că va veni ceva în direcția aceasta, o derogare de la Legea contractelor de muncă. Prin proiectul pe care-l fac, eu limitez sumele pe care trebuie să le primească funcționarul conform acestui preaviz și îi opresc de a cheltui sumele ca-re se găsesc în Casa întreprinderilor. Această dispoziție nu periclitează buna funcționare a industriei. Am vorbit în această privință și cu dl ministru al Justiției.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să luați în mână chestiunea ungurească, cea jidovească și cea comunistă și trebuie să degajăm Bucureștiul și celelalte mari centre - Brașov, Timișoara, Arad - de ungurii care nu sunt băștinași în Țara Românească actuală. Aceasta, bineînțeles, nu cu mijloace brutale, dar o operație care trebuie lichidată în maximum două-trei luni.

G-ral C. Petrovicescu: Va trebui o intervenție la Ministerul de Externe.

G-ral I. Antonescu: Da.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Petrovicescu: Chestiunea lemnelor, între 21-27 octombrie: avem un tablou în care se vede ce cantități de lemne au sosit în fiecare zi.

G-ral I. Antonescu: Mai există o chestiune cu privire la cantitățile de lemne?

G-ral C. Petrovicescu: Nu.

G-ral I. Antonescu: Dar de prețuri?

G-ral C. Petrovicescu: Nici de prețuri.

G-ral I. Antonescu: Vom discuta chestiunea în Consiliul Economic.

Trebuie un tablou în care să se arate ce s-a adus și ceea ce este necesar să fie în depozite. Și aceasta nu numai pentru București, ci și pentru restul țării.

G-ral C. Petrovicescu: S-au luat măsuri ca în toată țara să fie lemne în cantitate suficientă.

Ați ordonat să se facă o cercetare cu privire la Crematoriu. Este aici o cercetare complectă. Avem contractul și chitanțierele.

G-ral I. Antonescu: Cine a dat chitanța pentru cei omorâți?

G-ral C. Petrovicescu: Prefectura Poliției, prin chestorul Parizianu și comisarul șef Dumitrescu.

G-ral I. Antonescu: Să trimiți acestea la Comisia de anchetă.

Acum, ce facem cu Crematoriul? Îl închidem?

Tr. Brăileanu: Am arătat că este împotriva religiei noastre. Creștinul ortodox trebuie înmormântat, iar arderea este un obicei păgân față de religia noastră.

G-ral I. Antonescu: Dar italienii nu-l aplică?

Tr. Brăileanu: Nu.

G-ral I. Antonescu: Jidanii merg acolo?

G-ral C. Petrovicescu: Da, acei care se declară liber-cugetători.

G-ral I. Antonescu: Ce facem cu Crematoriul?

G-ral C. Petrovicescu: Este autorizat de Patriarhie. Au fost și preoți care au făcut serviciul divin acolo. De exemplu, au fost și arhierei la Trancu-Iași.

G-ral I. Antonescu: Am fost și eu acolo la o înmormântare și am văzut un preot cu barbă roșie, care mi s-a spus că este un popă răspopit.

Tr. Brăileanu: Din partea Cultelor putem <lua> și avizul Bisericii Creștine, dacă funcționarea Crematoriului este în conformitate cu canoanele Bisericii Creștine Ortodoxe.

G-ral I. Antonescu: Să se ceară acest aviz.

G-ral C. Petrovicescu: Colonelul.....*(sic)* mi-a spus că el s-a dus în Loja Masonică, ca să vadă ce este acolo, nu ca să participe ca membru mason. S-a supus acestui ritual pentru ca să poată pătrunde în tainele lor. Tăgăduiește toate cele întâmplate și cere să se facă o anchetă.

Este o cercetare foarte delicată. L-am făcut să înțeleagă că ar fi mai bine pentru d-sa să se ducă în altă parte, dar mi-a cerut să se facă cercetări, căci nu se simte vinovat.

După câte știu eu însă, cine a intrat odată în ghearele francmasoneriei nu mai scapă până la moarte. Și este o naivitate să susțină cineva că s-a jucat cu francmasoneria.

G-ral I. Antonescu: În ce serviciu era?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Ștefleа: A fost la Secția a doua, înainte de a veni la Școala de Război.

G-ral I. Antonescu: Prin urmare, în 1929, când eu eram comandantul Școlii de Război. L-am găsit la Școală, lăsat de g-ralul Tătăranu - a lucrat cu el la tactică.

Din spirit de dreptate, să facem o anchetă rapidă.

Ce este cu aparatele de emisiune?

G-ral C. Petrovicescu: Există la Legația Engleză un aparat de transmisie, care a fost adus acolo în ziua de 24 curent. Mai există două aparate de felul acesta, care funcționează, unul în Jules Michelet și altul în Aleea Eliza Filipescu.

G-ral I. Antonescu: Iată ce trebuie să facem: să stabilim, în mod precis, dacă au englezii la Legație asemenea aparate, și atunci, prin Ministerul de Externe, să le atragem atenția că nu este permisă această activitate de legile țării noastre și că îi rugăm să înceteze emisiunile. De asemenea, să se controleze, prin serviciul de la Marele Stat Major, ca să vedem ce legații mai au aparate de transmisiune.

G-ral C. Petrovicescu: Am vrea să prindem postul pe care îl bănuim că este pe Valea Prahovei.

Al. Rioșanu: Se lucrează în Anglia pe plăci.

G-ral I. Antonescu: Serviciul Statului Major spune că este în Anglia.

G-ral C. Petrovicescu: La Curtea de Argeș a depus jurământul dl avocat Brânză. A fost o chestiune locală și, când s-a dus prefectul și a aranjat-o, nu a mai fost nimic.

G-ral I. Antonescu: În ce privește chestiunea cu comuniștii, să nu ne culcăm pe o ureche cu gândul că în alți ani nu s-a întâmplat nimic. Anul acesta ei vor căuta să profite de faptul că situația nu este bine pusă la punct. Trebuie să țineți seama că, la 8 noiembrie, legionarii se concentrează la Iași pentru sărbătorirea Arhanghelului Mihail și trebuiesc luate măsuri în vederea acestui fapt. Aceasta, mai ales că în țară se cam vorbește de legionari.

G-ral C. Petrovicescu: Vom cere ca legionarii pe care îi avem în Poliție să rămână aici.

G-ral I. Antonescu: Domnule general Ștefleа, te rog să iei măsuri ca Armata să contribuie la menținerea liniștii. Acțiunea poate începe și mai înainte și trebuiesc luate din timp măsuri. Dl ministru al Justiției are dispoziții de la mine să facă o lege pentru cei care sunt prinși asupra faptului de a arunca manifeste cu caracter subversiv, în care lege să se prevadă: munca silnică pentru străini, și pentru românii noștri pedeapsa până la zece ani și o procedură de judecată rapidă. Cine este prins asupra faptului <va fi> judecat și condamnat fără menajament.

Prin urmare, trebuiesc supravegheate regiunile industriale mai aglomerate, cum sunt: Galați, București, Timișoara, Arad, Brașov, Ploiești. Acestea sunt centrele vulnerabile. Un mijloc bun împotriva comuniștilor vor fi aviația și mijloacele motorizate.

Ce ați făcut cu lagărele de concentrare? Le-ați pregătit?

G-ral C. Petrovicescu: Chestiunea este în studiu la Jandarmi.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

V. Iașinschi: Am spus că până la primăvară pot pune la dispoziție două sanatorii pentru lagăre.

G-ral I. Antonescu: Sanatorii pentru lagăre? Cum asta?

V. Iașinschi: Nici unul nu este încă terminat, pentru că n-avem fonduri. Ar trebui pentru aceasta zece milioane.

G-ral I. Antonescu: Să faci economii de la fondurile d-tale și să le terminăm. Nu se poate lucra acum, iarna?

V. Iașinschi: Dacă mi se pun le dispoziție fonduri.

G-ral I. Antonescu: Să-mi prezinți un studiu, căci sanatoriile ne trebuiesc.

G-ral C. Petrovicescu: Afară de sanatorii, mai avem castelul contesei Bánffy, unde putem interna 400 indivizi.

G-ral I. Antonescu: Am dat termen două luni evreilor care au intrat fraudulos în țară, ca să evacueze Țara Românească; cine nu evacuează, îl băgăm în lagăr. Deci, trebuiesc să ne ținem de cuvânt și mai este o lună până la scadență. Deci ne trebuie două lucruri: să avem lagărele pregătite și, în al doilea rând, situația exactă a evreilor intrați clandestin în țară în ultimii cinci ani. Aceasta o puteți avea?

G-ral C. Petrovicescu: Lucrăm la ea.

G-ral I. Antonescu: Lucrurile acestea trebuiesc puse la punct mai rapid.

De asemenea, ne trebuiesc lagăre pentru agitațiile comuniste și pentru agitațiile politice de orice natură. Trebuiesc date exemple.

G-ral C. Petrovicescu: S-a mai potolit.

G-ral I. Antonescu: În al treilea rând, principiul pus de mine este că acei pe care îi băgăm în lagăre plătesc întreținerea, iar care nu, îi punem la muncă forțată. Deci, trebuie, și în această privință, organizată chestiunea lagărelor. Trebuiesc directori de lagăre, personal administrativ, depozite ca să păstrezi hrana. Deci o întreagă organizare.

Al. Rioșanu: Facem ateliere proprii.

G-ral I. Antonescu: Îi punem la munca câmpului și să vedeți cum plătește jidanul.

În ce privește aparatele de transmisiune, vă rog să puneți chestiunea la punct. Să stabilim unde sunt aceste aparate și ce emisiune fac ele. Despre pregătirile comuniștilor v-am vorbit. În ce privește agitația dlui Maniu, trebuie urmărită îndeaproape, ca să vedem ce face d-sa. Și mai sunt și alte agitații zise naționaliste. Văd că și cuziștii se mișcă și alții. Trebuiesc urmărite toate aceste chestiuni.

G-ral C. Petrovicescu: În ce privește cuziștii, n-am avut nimic cu ei de la întrunirea de la Hotel "Union", unde au spus că dau concursul necondiționat guvernului.

Tr. Brălleanu: Este o chestiune pe care am trimis-o la Ministerul de Finanțe, dar acolo mi se fac dificultăți, deși nu este vorba decât de o sumă de 500.000 lei, pentru numirea a 1116 învățători în posturile vacante, în așa fel ca aceștia să nu mai fie suplinitori, ci titulari provizoriu. Este un act de dreptate față de acești oameni.

G-ral I. Antonescu: Nu-i putem numi noi.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Tr. Brălleanu: Posturile sunt bugetare. Este chestiunea ca aceste posturi bugetare, pe care le ocupăm cu suplinitori, să fie ocupate cu personal titularizat.

G-ral I. Antonescu: Posturile sunt bugetare, dar bugetul Țării Românești a fost redus cu o treime. Încasările Statului au scăzut poate chiar la mai mult de o treime, poate chiar la 50%, din cauză că țara s-a redus cu o treime, iar afacerile nu merg. Cu ce să-i plătim?

Tr. Brălleanu: Dar noi trăim și funcționăm în baza bugetului al cărui exercițiu continuă până la aprilie viitor.

G-ral I. Antonescu: Continuă în cheltuieli, dar nu în încasări. Bugetul se întreține din încasări lunare și se fac plăți lunare. Încasările lunare le facem din două treimi din țară, dar au rămas atâtea impozite neplătite.

Tr. Brălleanu: Dar locurile sunt libere și noi încă mai avem nevoie de învățători. Sunt școli fără învățători. Prin titularizarea acestora, nu se plătește în plus decât o diferență de la salariul de suplinitor la cel de titular provizoriu. Este o sumă care se ridică la 6 milioane pe an, ceea ce nu este mult.

G-ral I. Antonescu: Ce ți-a răspuns Ministerul Finanțelor?

Tr. Brălleanu: Că chestiunea este în studiu.

G-ral I. Antonescu: Voi pune pe raportul d-tale ordinul ca, chiar în cursul săptămânii acesteia, să-ți rezolve chestiunea.

Tr. Brălleanu: În ce privește Universitatea din Sibiu, am intervenit și la Nunțiul Papal și la Franciscanii din Sibiu ca să mi se pună la dispoziție clădirea unei școli a surorilor de caritate franciscane, din Sibiu. Rezultatul a fost că s-au dat 30 locuri pentru surorile de caritate române refugiate, spunându-se că mai multe locuri nu au. Prefectul județului și cu dl Pușcariu spun că au loc suficient acolo pentru un cămin studențesc, mai ales că școlile care funcționează acolo sunt ungurești și o mare parte din călugărițele franciscane sunt unguroaice, și nu din teritoriul nostru, ci din teritoriul cedat. Dacă ni s-ar pune la dispoziție acest local, cursurile ar putea începe fără întârziere și noi am putea deschide Universitatea înaintea ungurilor, care n-au putut deschide încă Universitatea de la Cluj.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea mai dificilă este aceasta: ce facem cu surorile franciscane?

Tr. Brălleanu: Să meargă la Alba-Iulia, unde propun să li se dea Palatul fostei Rezidențe regale. Am un raport aici în care se vede că aceste franciscane au fost aduse aici numai pentru maghiarizare.

G-ral I. Antonescu: Putem să le dăm afară?

G-ral C. Petrovicescu: Conform Concordatului, trebuie să le ținem. Mă mir de ce studenții vor să stea în centrul Sibiului. De ce nu vor să stea la Turnișor sau la Cisnădie?

G-ral I. Antonescu: Ce am pus noi în cazarma "Avram Iancu"?

G-ral I. Șteflea: Regimentul 90 Infanterie.

Tr. Brălleanu: Mi s-a spus că de această cazarmă are nevoie armata germană.

G-ral I. Antonescu: Domnule general Petrovicescu, să te duci la Alba-Iulia și la Sibiu, cu dl Pușcariu, și să vezi care este situația.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Tr. Brăileanu: În ceea ce privește învățământul practic, m-am înțeles cu dl Mironovici, care este la Federația Aeronautică a României, ca să lucrăm pentru dezvoltarea interesului elevilor pentru Aviație, precum și pentru celelalte ramuri din tehnica modernă: telefon, radio etc.

G-ral I. Antonescu: Trebuie ca elevii, când ies în recreație sau se duc în sala de gimnastică, să poată să vadă, să cunoască un motor, să se trezească în ei interesul pentru chestiunile tehnice.

Tr. Brăileanu: Mi se raportează că la Bârlad cutremurul de pământ a făcut ravagii în școli.

G-ral C. Petrovicescu: Ați ordonat dvs., dle General, o cercetare în toată țara în această privință, cercetare care se face.

G-ral I. Antonescu: Să dai d-ta, dle g-ral Petrovicescu, un ordin prefecților ca, împreună cu arhitecții pe care îi trimitem să dea concurs imediat școlilor ca să se repare tot ce s-a stricat - nu numai în Bârlad, ci în toată țara, prefecții să ia în mână această chestiune.

G-ral C. Petrovicescu: 30 prefecți raportează că nu s-a întâmplat nimic.

Tr. Brăileanu: Studențimea ieșană cere destituirea sau măcar suspendarea profesorului Iorgu Iordan - profesor bun, de altfel, însă cunoscut comunist. Este cunoscută tuturor simpatia sa pentru comunism, a cărui apologie a înțeles să o facă în Universitate, mai ales în calitate de președinte al societății "Amicii Uniunii Sovietice".

G-ral I. Antonescu: Să iei măsuri contra lui, în cadrul legii și conform cu legea.

Tr. Brăileanu: Am aici plângerile studenților, precum și o telegramă a profesorului Iordan, care spune: "Președintele Centrului studențesc Iași mă oprește să țin examenele legale; luați măsuri pentru apărarea drepturilor și persoanei mele".

Conflictul între studenți și dl Iordan este acut. D-sa se găsește acum în concediu din oficiu.

G-ral I. Antonescu: Suspendă-l până la clarificarea situației. Ordonă anchetă în cadrul legilor învățământului; ai să vezi ce va hotărî ancheta.

Tr. Brăileanu: Cazul acesta nu poate fi tratat individual. Am adus în această privință un Decret.

G-ral I. Antonescu: Armata, Magistratura, Școala sunt instituții cu tradiție și bază serioasă. Dacă perturbăm Armata, Magistratura, Școala, toată clădirea Statului se abate peste noi. În instituțiile acestea trebuie procedat cu mult tact. Sunt oameni care sunt vinovați - și este cazul lui Iordan, caz cunoscut -, în Legea învățământului aveți posibilitatea să aplicați sancțiuni.

Tr. Brăileanu: Pentru atitudine politică n-am posibilitatea să cercetez.

G-ral I. Antonescu: Această chestiune nu o poate decide un singur om. D-ta trebuie să fi acoperit de lege.

Călinescu, regele Carol al II-lea, Gavrilă Marinescu s-au crezut eterni și de aceea au făcut ceea ce au făcut. Eu nu pot face aceasta, căci nu vreau mâine să mă duc în fața comisiunilor de anchetă. Nu pot face lucruri care mâine pot fi condamnate ca arbitrare. D-ta vrei să suspendăm inamovibilitatea timp de un an de zile.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Tr. Brăileanu: Domnule General, legea aceasta este bine studiată, din punct de vedere al situației actuale. Domnii miniștri care au fost înainte au introdus dispoziții arbitrare, și în ultimul Decret-lege au pus că ministrul poate numi un profesor fără nici un aviz.

G-ral I. Antonescu: Condamnăm acest lucru, dar să nu cădem în aceeași greșeală. Te rog să vi la mine să cercetăm încă o dată proiectul. Nu putem lăsa pe toți profesorii cu sabia lui Damocles asupra capului. Să facem așa cum am procedat și cu magistrații, care sunt mai păcătoși, pentru că au condamnat contra conștiinței și contra legii. I-am spus ministrului Justiției: "Stabilește care magistrați de la Tribunal, de la Curtea de Apel sau de la Casație s-au făcut vinovați și, după ce faci aceasta, vii și-ți dau o suspendare a inamovibilității pentru 48 ore și apoi o reintroduc la loc, pentru ca să nu țin această instituție care judecă sub amenințare și magistratul să spună: Nu-mi mai fac datoria, căci nu mai știu dacă mâine mai sunt aici". Tot așa, stabilește și d-ta care au fost numiți ilegal și venim cu o suspendare de 48 de ore și apoi o reintroducem, căci, dacă ținem suspendarea un an întreg, nu este altceva decât o terorizare fără sens.

Noi trebuie să ne întoarcem la legile unde nu a influențat nici regimul, nici politica. Cunosc cazul când au fost numiți profesori universitari, oameni care se duceau la Palat și veneau de acolo cu o numire în Universitate. Apoi sunt profesori care n-au mai activat de mulți ani de zile.

Tr. Brăileanu: Este cazul dlui Titulescu, care n-a mai lucrat nimic în Universitate de 20 ani. Acest Decret arată că trebuie să se cerceteze activitatea științifică a profesorilor.

G-ral I. Antonescu: Vom discuta aceasta împreună. D-ta mai ai la mână încă două Decrete. Este vorba de numirea unui domn, dintr-odată, ca director de clasa I. Aceasta este o imposibilitate. Se poate numi un om care abia a terminat școala, să-l numim, dintr-odată, director clasa I?

În al doilea rând, trebuie să evităm să facem numiri noi. Mai avem 150.000 funcționari pe care să-i trecem în cadrul disponibil.

Deci, în ce-l privește pe profesorul Iordan, dacă a făcut apologia comunismului și propagandă comunistă în Universitate, trebuie suspendat, judecat și condamnat.

Tr. Brăileanu: Se plânge că este amenințat de studenți.

G-ral I. Antonescu: Nu trebuie să dăm drumul studenților să facă asemenea agitații.

G-ral C. Petrovicescu: S-au dat o serie de comunicate din partea dlui Viorel Trifa, prin care se interzice să se facă asemenea acte.

G-ral I. Antonescu: Apoi chestiunea cu școala doamnei Beiu Palade.

Tr. Brăileanu: Am făcut o anchetă și să vă prezint situația.

G-ral I. Antonescu: Știi ce a făcut zilele acestea? A tăiat căldura la căminul studentelor.

Tr. Brăileanu: Iată raportul care a fost întocmit în urma cercetărilor făcute în această privință.

G-ral I. Antonescu: Dumneata ai fost acolo?

Tr. Brăileanu: Nu.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Te rog să te duci acolo.

Eu cunosc pe doamna Burileanu, soția doctorului Burileanu. Această doamnă muncește de la vârsta de 17 ani pentru binele românismului și a organizat o instituție model și nu-i poate contesta dl Florescu meritele. Du-te d-ta la fața locului și să-l iei și pe dl doctor Iașinschi și să vadă și d-sa dacă la Asigurările Sociale are o organizație mai frumoasă și mai bine întocmită. Acolo sunt numai fiice de români. Sub firma masoneriei orice se poate întina. Și g-ralul Antonescu este mason! Când a venit șef de Stat Major, s-a răspândit un manifest că g-ralul Antonescu este exponentul dnei Lupescu și al masoneriei - și ați văzut cât am fost eu de exponent al dnei Lupescu și cât de mason sunt.

Dacă veți merge să vizitați această instituție organizată și condusă de doamna Burileanu, veți constata că, din punct de vedere sanitar, este un model de organizație și ne putem prezenta cu ea și în fața străinătății. Acolo, studentele sunt fiice de români. Admit că în 1928 s-a făcut o greșeală, dar să se spună că această instituție este masonică și că trebuie s-o aruncăm în drum!

Tr. Brăileanu: În raport se fac aceste afirmații în baza celor arătate de col. medic Zambra.

G-ral I. Antonescu: Te întreb eu pe d-ta un lucru: găsești că este disciplină și ordine într-un Stat, când g-ralul Antonescu, Conducătorul Statului, dă un ordin și dl Florescu se opune la executarea lui? Dl Florescu o să se scoale într-o dimineață destituit.

Tr. Brăileanu: Dl Florescu n-a făcut ancheta decât în urma ordinului meu.

G-ral I. Antonescu: Dumneata vrei să-l acoperi pe Florescu. Vom face anchetă. Și vom scoate această instituție de acolo, dacă se va stabili prin această anchetă, în mod sigur, că instituția aceasta a intrat prin abuz într-un local de școală - dar îi vom da timp să se așeze în altă parte. Nu se poate desființa această instituție pentru că așa vrea dna Palade și fiica ei.

Vă rog, când plecați de aici, să treceți pe acolo și să constatați ce este acolo.

Al. Rioșanu: Mi s-a comunicat că, luni dimineața, vine dna Palade cu camioanele și dă afară tot ce se găsește acolo și atunci, eu, care nu mă amestec în departamentele celelalte, am telefonat acest lucru dlui Brăileanu, spunându-i: Iată ce mi se aduce la cunoștință și nu pot admite asemenea lucruri. O rog pe dna Palade să se potolească, căci dacă vine, Poliția se opune la evacuare.

G-ral I. Antonescu: Știi rezultatul? A tăiat căldura. Sunt procedee ca în Abisinia.

Tr. Brăileanu: Dna Palade nu mai este în învățământ.

G-ral I. Antonescu: A demisionat dna Palade și a pus-o pe fata ei. Mai bine să-l iei pe dl g-ral Petrovicescu și pe dl dr. Iașinschi și să vă duceți acolo. Nu putem desființa o asemenea instituție în plină iarnă.

Tr. Brăileanu: Situația instituției față de Casa Școalelor nu este lămurită.

G-ral I. Antonescu: Să lămuriți situația, dar nu să întrebuințăm procedee de acestea. Eu nu protejez pe nimeni, dar găsesc că, dacă această instituție este în binele public, este o crimă să o desființăm. Îi vom da un avertisment: dvs.,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pentru că stați într-un local care nu vă aparține, urmează să-l părăsiți și vă dăm timp de 6 luni, sau de un an, ca să vă mutați de acolo. Dar până atunci nu putem să-i aruncăm în drum. Sunt studentele noastre; sunt români de ai noștri.

Tr. Brăileanu: N-am dat eu ordin de evacuare.

G-ral I. Antonescu: Eu te acuz pe d-ta de slăbiciune față de această dnă Palade. Este o necuviință din partea acestui domn Florescu să facă ceea ce a făcut. Du-te la fața locului și te rog să iei măsuri contra celui care a tăiat căldura. Ce înseamnă această măsură arbitrară? Fiecare are un stăpân în acest Stat și totuși peste capul dlui Brăileanu, peste capul g-ralului Antonescu vine și decide doamna aceasta.

Tr. Brăileanu: Nu o fac eu.

G-ral I. Antonescu: Dar o fac subalternii d-tale și se răsfrânge asupra capului d-tale.

Dna Burileanu, soția dr. Burileanu, a luat președinția societății "Y.M.C.". Această asociație poate că avea la spatele ei scopuri masonice, dar acolo nu s-a făcut masonerie și nu se poate face, când această dnă Burileanu este acolo. Poate că vom desființa această societate, dar cu tact.

S-au dus legionarii în Valea Timișului și acum am dificultăți cu America. Ministrul Americii mi-a spus că președintele Roosevelt i-a dat ordin să vină special la mine să-mi spună că este foarte afectat că g-ralul Antonescu lovește tot ce este instituție americană în Țara Românească. Acum avem 7 miliarde blocați în America. Este momentul de asemenea lucruri, când n-avem devize în străinătate? Dna Palade și dl Florescu nu pot ști ce dificultăți am eu în străinătate. Noi suntem legați cu străinătatea pe plan internațional. Mâine, la Conferința Păcii, vor veni și americanii și vor avea cuvântul lor.

Tr. Brăileanu: Eu temporizez chestiunea.

G-ral I. Antonescu: Regret că d-ta încă nu vezi gravitatea faptului că sunt anumite lucruri pe care, chiar dacă vreau să le fac, nu le pot face. Nu mă pot pune rău cu America, pentru că așa vrea dna Palade.

Prea mult durează această chestiune din capriciul unei doamne. Să mă lase în pace. Dar, pentru că vreau să fiu drept și știu că sunteți buni români, chiar cu fonduri străine, când vin americanii cu alimente, cu îmbrăcăminte, cu ajutoare, noi să venim să-i aruncăm în stradă? Organizați-mi dvs. așa ceva și, când nu vom mai avea nevoie de ajutor străin pentru populația noastră în suferință și pe plan internațional am rezolvat toate problemele românești, atunci sunt de acord cu dvs.

Instituția rămâne acolo, iar în ce privește chestiunea juridică să se studieze și se va da un termen de un an, în cazul când s-a introdus acolo printr-un act arbitrar, dar acest termen se va da cu ordinul meu de aici. Să punem capăt acestei discuții. Așa s-au luat anumite dispoziții împotriva dispensarului "Regina Elisabeta" și ducându-se acolo soția mea cu dr. Iașinschi, să vadă ce este acolo, în urma celor constatate, s-a revenit asupra dispoziției și dl ministru al Sănătății a mai dat și un ajutor de două milioane șapte sute mii. Deci să nu luăm măsuri pripite.

Tr. Brăileanu: Domnule General, s-au făcut formalități la Universitate pentru numirea unor profesori.

G-ral I. Antonescu: Tot în legătură cu ce spuneam: noi să lăsăm pe cei

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

care au făcut ilegalități să-i condamne Istoria. Eu vreau să fac să arate Istoria că dvs. ați fost o grupare de oameni care nu v-ați pierdut în lucruri mici. Noi vom triumfa mai greu, dar vom triumfa sigur, pentru că toată lumea își va da seama că noi puteam face mult rău, să răzbunăm, să distrugem, dar n-am vrut. Dacă dvs. începeți cu răzbunări și cu loviri, vă creați curente contra dvs. Eu nu-i acopăr pe liberali. Cei dintâi, liberalii și masoneria au vrut să mă distrugă. Nu-i încurajez. Dar nu vreau să prindă rădăcini din nou prin greșelile făcute de dvs. Nu faceți acte arbitrare și de răzbunare, pentru că ridicați anumite curente de opinie publică împotriva dvs. Noi trebuie să facem lucruri de utilitate generală. Când o lege este reclamată de o măsură de utilitate generală, să o facem, dar să fim împotriva a tot ce este măsură reclamată de interesul unei persoane, pentru că, în acest caz, încetul cu încetul, vă faceți odioși și câștigă dușmanii dvs. de astăzi. Oamenii, când vedeau că nu găsesc dreptate în regimurile trecute, la dvs. au venit, pentru că ceilalți oameni nu-și făceau datoria în Stat. Noi să nu facem această greșeală. Aceasta, spre binele dvs. Eu sunt bătrân și curând dispar; dvs. rămâneți.

V. Iașinschi: La Președinție lucrează o comisie pentru încadrări. Această comisie nu a vizat încă tablourile pentru încadrarea personalului departamentului nostru.

O. Vlădescu: Este vechea comisie, prezidată de dl Radu Portocală, care comisie nu mai funcționează la noi.

V. Iașinschi: Toate departamentele au primit încadrările, pe când noi, nu.

G-ral I. Antonescu: Te rog să-l chemi pe dl Portocală, ca să dea relații în chestiunea aceasta.

V. Iașinschi: O chestiune importantă este aceea privitoare la situația muncitorilor care nu și-au primit plata pentru zilele de concedii, în regiunea carboniferă de la Moinești. Muncitorii au fost mobilizați în mină. La un moment dat, vine ordinul Marelui Stat Major, sau mai bine zis din partea Comandamentului teritorial, ca muncitorii mobilizați pentru lucru în mină să nu poată fi conce-diați. De aici o confuzie între concediere și concediu. De această confuzie au profitat patronii. Au făcut o adresă Ministerului Muncii, pe vremea dlui Stan Ghițescu, care a spus următoarele: "Patronii n-au dreptul să plătească concediul".

De aceea, eu trebuie să vin, printr-o Decizie sau printr-un Decret-lege, ca să repar această nedreptate.

G-ral I. Antonescu: Dacă este dreptul muncitorilor, caută și repară nedreptatea.

Ce ai făcut cu chestiunea de la spitalul Brâncovenesc? Ghica era bun și spunea că dacă îl chemați ar primi să se întoarcă.

V. Iașinschi: L-am numit.

Domnule General, vă prezint aici o schiță privind noua organizare a ministerului.

G-ral I. Antonescu: Îi dai o dezvoltare mai mare?

V. Iașinschi: Dau o dezvoltare mai mare activității, dar serviciile le comprim.

G-ral I. Antonescu: Am văzut, dintr-un raport, că trei cincimi se duc la personal. Trebuie să facem ca raportul să fie de trei cincimi pentru material și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

maximum două pentru personal. Ar fi bine să fie pentru personal numai o cincime, dar nu putem ajunge aici în mod brutal.

Aici este o activitate imensă pentru legionarii dvs. Avem unde să ne infiltrăm. Statul stă pe o bază și această bază este muncitorul. Să nu distrugem capul sus, căci va veni rândul și pentru judecata lui.

Domnule general Șteflea, ce ai constatat la Brașov?

G-ral I. Șteflea: Nu a știut Comandamentul german când va veni și nici ce armată are să vină, și în ziua când au aflat, atunci a și venit. Marele Stat Major a aranjat încartiruirea.

G-ral I. Antonescu: Am văzut că în unele locuri s-au scos trupele noastre și s-au dat localurile germanilor. Așa este politicos, dar vedeți dvs. că se bate monedă din acest fapt și de aceea cred că se poate găsi modalitatea ca și ai noștri să stea în cazarmă, nu trupele noastre să stea în cantonamente și germanii în cazarmă.

G-ral I. Șteflea: Nu este bine ca ai noștri să fie la un loc cu trupele germane.

G-ral I. Antonescu: O cazarmă lor, una trupelor noastre. Să nu scoatem toate trupele noastre din cazărmile românești, căci atunci ne arătăm într-o situație de inferioritate. Să discutați aceasta cu g-ralul Hansen. Să nu dăm impresia că românii noștri sunt tratați ca țiganii. G-ralul Hansen este foarte înțelegător.

G-ral I. Șteflea: Însă au câte un căpitan care este foarte pretențios.

G-ral I. Antonescu: Așa este peste tot: câte unul mai mic face neplăceri celor mari. Tot așa cu dna Palade și dl Florescu și cu bătaia englezilor, lucruri care ne-au blocat zece miliarde în străinătate. Iată unde te poate duce un lucru necugetat.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 170 (fost 168)/1940, f.444-470.

19. 1940 octombrie 31, ședința de dimineață. *Se discută despre: ajutorarea memorandiștilor și a urmașilor acestora; înzestrarea Armatei; reorganizarea ministerelor; situația în agricultură și în industrie; importuri; acordarea de credite agricultorilor; prețuri maximale etc.*

CONSILIUL DE CABINET

din 31 octombrie 1940

Ședința se deschide la ora 11,11, sub președinția dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului. Sunt prezenți domnii: Gh. N. Leon, ministrul Economiei Naționale; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; George Cretzianu, ministrul Finanțelor; Petre Nemoianu, subsecretar de Stat la Ministerul Agriculturii, pentru Agricultură și Zootehnie;

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Const. Papanace, subsecretar de Stat la Ministerul Finanțelor; Sterie Duliu, secretar General la Ministerul Economiei Naționale, pentru Colonizare și Populația Evacuată.

G-ral I. Antonescu: Cât mai avem din dolarii blocați?

G. Cretzianu: Avem 30 milioane...

G-ral I. Antonescu: 30 milioane și mai mult.

G. Cretzianu: S.M.R. a luat măsuri, fiindcă ne trebuiesc vapoare pentru transport...

G-ral I. Antonescu: Am luat eu măsuri. Nu știam ce dezvoltare ia conflictul. Am văzut că conflictul balansează. Turcia, Grecia... alternau. Acum putem lua chestiunea din nou.

Ți-am spus de ce am luat măsura aceasta, dle Cretzianu, în ce privește vapoarele. Era logic. Când un conflict amenința să se întindă în Balcani, nu puteam lăsa vapoarele noastre să le pierdem la Constantinopol sau în Orient.

Gh. Leon: Am vorbit, azi-dimineață, cu S.M.R.-ul și mi-a spus că la Constantinopol este liniște.

G-ral I. Antonescu: Trimiteți vapoarele să încarce imediat.

În chestia memorandiștilor:

Nu sunt de acord cu dvs., căci fondul acesta are o destinație specială; el trebuie să se ridice cât mai mult și pe urmă să-l întrebuințăm la ridicarea forțelor creatoare în Stat. Am deja dispoziții pentru a se face frigidere etc. Am dat dlui Mareș unele dispoziții. S-au dat fonduri - o sută de milioane - ca să facem un Institut de ser, și pentru o lipsă de câteva milioane n-a funcționat ani de zile.

G. Cretzianu: S-a redus suma cerută de ei.

G-ral I. Antonescu: Cât cer trebuie dat? Numai memorandiștii au lucrat pentru Nația românească? Au mai făcut și alții mai mult pentru Țara Românească decât memorandiștii. Ei nu și-au făcut decât datoria. Noi am jertfit 800.000; 800.000 de morți avem, care au făcut mai mult decât memorandiștii. Dl Argetoianu, dacă dădea, nu dădea bani din punga lui. Să-i ajutăm pe memorandiștii refugiați. Sunt vreo 70-80. Văd că acum toți au devenit memorandiști. Ne cer 87.000 lei ajutor lunar.

Sterie Dulliu: Memorandiștii sunt numai două, trei persoane. La numărul lor se adaugă și urmașii memorandiștilor.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate așa.

G. Cretzianu: Sunt vreo 16.

G-ral I. Antonescu: În total înseamnă 87.000 lei ajutor lunar. Dar unii din ei sunt oameni care au o situație. Nu dau. Dau numai la bătrâni, la adevărații memorandiști, dar descendenților, nu se poate. În primul rând, trebuiesc soluționate nevoile grele ale Statului.

G. Cretzianu: Sunt încă memorandiști în viață. Sunt vreo 16.

G-ral I. Antonescu: Câți au fost atunci?

Gh. Leon: 40, dacă îmi aduc aminte bine.

G-ral I. Antonescu: Unii sunt dincolo, în Ungaria, și cer bani. Nu sunt de acord, în principiu. Sunt alți oameni care au făcut mai mult pentru Neamul

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Românesc și n-au cerut nimic. Au făcut un act de datorie de români. Am luat mai multe riscuri asupra mea, în viața mea întreagă, și n-am cerut nici un ajutor de la Stat.

G. Cretzianu: Eu strâng bani ca să creez în Țara Românească. Să intre în regulile generale de ajutorare, ca refugiați.

Lt.-col. N. Dragomir: Am luat studiul dlui Cretzianu privitor la finanțarea planului de înzestrare a Armatei. Dl Cretzianu a arătat cadrul maxim de finanțare în care poate să se dezvolte planul de înzestrare, care însă este mult mai mic. A rămas în studiu la Banca Națională.

G-ral I. Antonescu: Care sunt limitele financiare fixate de d-ta?

G. Cretzianu: Noi avem disponibil, pe baza concentrărilor efective actuale, un miliard pe lună. Armata cere patru miliarde pentru înzestrarea Aviației, Marinei. Această sumă este imposibil s-o dăm.

G-ral I. Antonescu: Cât ai cheltuit cu armata concentrată?

G. Cretzianu: Un miliard trei sute milioane, care s-a redus în urma desconcentrărilor la 5-600 milioane.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, o economie de 700 milioane pe lună, ceea ce înseamnă circa 9 miliarde anual.

Ce destinație dai acestor 9 miliarde? Admite că Armata era în continuu concentrată.

G. Cretzianu: Toate acestea le făceam prin emisiune de la Banca Națională...

Gh. Leon: Neacoperite.

G-ral I. Antonescu: Cât este neacoperirea aceasta?

G. Cretzianu: Deficitul este mare. Pe primul semestru al anului a fost circa de 17 miliarde și jumătate, - deficit numai de la Armată, deși încasările au fost mai mari decât prevederile.

G-ral I. Antonescu: Care este, la această epocă, deficitul bugetar al nostru?

G. Cretzianu: 20 miliarde aproape, dar care au fost acoperite prin reevaluarea stocului metalic, prin bonuri de înzestrare. Dar nu mai avem acum aceste mijloace extraordinare.

Sunt acoperite toate aceste cheltuieli prin reevaluarea stocului de aur.

Lt.-col. N. Dragomir: Pentru viitor se pune chestia.

G. Cretzianu: S-ar putea face printr-un nou împrumut la Banca Națională. Furnizorii Statului îi vor face credit; ei nu vor fi plătiți imediat. Acoperirea o vor face furnizorii Statului, cărora le cerem să emită polițe.

G-ral I. Antonescu: Cum să mai fie furnizori ai Statului, dacă nu-i plătim?

G. Cretzianu: Banca Națională, pe baza acestor polițe, emite monedă, mărește scontul. Este un artificiu. În loc să figureze Statul ca debitor, figurează firmele comerciale și industriale. Dar aceasta ar reprezenta un efort maxim de două miliarde lei lunar.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu dispozițiile dvs., domnule General, am rugat Marele Stat Major să pună în studiu, imediat, transformarea unei părți sau a totalității serviciilor, sau a părților dinspre etape pentru a fi utilate cu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mijloace motorizate. Se urcă la patru miliarde jumătate, aproape cinci miliarde, întreținerea cailor pe un an de zile.

G-ral I. Antonescu: Efectiv de război.

Lt.-col. N. Dragomir: Da.

G-ral I. Antonescu: Dar l-am redus mult.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar la 150.000 de cai, chiar costul este de două miliarde și jumătate.

G-ral I. Antonescu: Caii unei armate nemobilizate nu reprezintă cifra de 150.000.

Lt.-col. N. Dragomir: G-ralul Pantazi mi-a spus că ține 150.000 de cai.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să se reducă numărul dacă motorizăm. Pe măsură ce dotăm Armata cu motoare, retragem din cai. Altfel n-am făcut nimic. Trebuie un studiu armonizat. De ce vreau să motorizez Armata? Tocmai ca să dau drumul la cai, pentru a fi utilizați în economia națională și, în același timp, să scadă cheltuiala cu întreținerea lor. Este notoriu astăzi faptul că mijloacele motorizate costă mai puțin decât calul, și randamentul este mai arme.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu reducerea acestor cheltuieli, aș ruga ca Subsecretariatul de Stat al Marinei să pună în studiu reducerea lucrărilor în curs, pentru vapoare, submarine.

G-ral I. Antonescu: Vom vedea. Ce am început să lucrăm, nu putem abandona. Așa s-a făcut mereu: s-a început o lucrare, s-a abandonat. Așa s-a întâmplat cu tunelul de la Teliu. Dar nu se poate să continuăm și noi tot așa. În ce privește lucrarea de la Tașaul, pe care o abandonez, totuși îi dau o formă oarecare ca să poată fi utilizată. Vom face acolo un port pescăresc, cheltuind - s-au cheltuit 600-700 milioane - încă o sută de milioane ca să-i dăm o întrebuințare.

Sunt de principiu să nu abandonăm o lucrare începută, să n-o lăsăm în părăsire, căci se risipește și este tot avutul țării. De aceea, toată Țara Românească este plină de cadavre de acestea, de lucrări abandonate, fără a ține socoteală că acolo e tot ban public. Mai bine fac un efort ca să termin lucrarea. Același caz este și cu Ministerul de Interne. Sunt apoi lucrările de la primării, lucrări începute de ani de zile și care s-au abandonat. Este o politică cu desăvârșire greșită aceasta. Tragem la răspundere pe vinovații lipsiți de seriozitate și continuăm cu lucrările, pentru ca să le punem în valoare.

Dar situația aceasta este nu numai la Ministerul de Interne, ci și la alte clădiri, pe care nu le putem lăsa în părăsire.

Gh. Leon: Chiar Palatul...

G-ral I. Antonescu: Sigur și Palatul, pentru că vom face din el un Palat Guvernamental, administrativ. Statul plătește astăzi sute de milioane chirie.

Lt.-col. N. Dragomir: Vasăzică, aceste clădiri - ceea ce este pe șantier - se lucrează.

G-ral I. Antonescu: Da. Dați bani.

Dar dl Perieteanu a cerut un miliard și jumătate pentru Reșița. V-a prezentat lucrările precise pentru care cere un miliard și jumătate? Ce lucrări are în curs? Dl acesta vrea să-și facă, cu banii Statului român, aprovizionări pentru un an de zile, aprovizionări pentru Reșița întreagă. Aceasta nu se poate;

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nu e treaba Reșiței. Să-l puneți la rezon pe acest domn Perieteanu, să nu mai vină cu astfel de propuneri.

Gh. Leon: A făcut o declarație că răspunde cu capul lui.

G-ral I. Antonescu: Pentru că i-am spus eu. Dar aceasta nu înseamnă că răspunde cu capul dacă are un miliard la dispoziție. Oricine răspunde pentru ceea ce face.

Lt.-col. N. Dragomir: În chestia formularelor.

Vă rog să admiteți o comisie pe lângă departamentul meu, care să rezolve această chestiune.

G-ral I. Antonescu: Nu numai aceasta. Dar și forma formularelor trebuie studiată. O mulțime de hârtie se pierde astăzi. Să nu se mai facă nimic pe hârtie dublă; numai Decretele. Diminuați toate spațiile moarte din toate revistele, pentru că, așa cum sunt, costă sute de milioane și pe Stat și pe contribuabil. Este același lucru ca și cu răzoarele care despart loturile țărănești unele de altele și care înseamnă, dacă sunt nelucrate, o pagubă pentru agricultură.

Gh. Leon: Aș propune un lucru, pentru toate materialele de birou. În loc ca fiecare departament să-și cumpere, după fantezia lui, blokuri, imprimate, topuri de hârtie etc., să fie o centrală de aprovizionare, cum este în Anglia, care să cumpere direct de la fabrici.

G-ral I. Antonescu: De acord. Absolut de acord.

Lt.-col. N. Dragomir: Să fie o centrală de furnituri.

G-ral I. Antonescu: Dar să nu dea naștere la o nouă birocrație, sau la o nouă sursă de afaceri.

Gh. Leon: Cele necesare să se comande direct de la această centrală.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu reorganizarea ministerelor, am dat dispoziții să se reorganizeze Statistica Statului. Un Stat civilizat trebuie să aibă această Statistică.

G-ral I. Antonescu: Nu numai pentru un Stat civilizat, dar pentru ca să meargă totul în ordine.

Lt.-col. N. Dragomir: În vederea reorganizării, ministerele vor trebui să urmeze directivele date.

G-ral I. Antonescu: Bine.

Lt.-col. N. Dragomir: O chestiune care privește Ministerul Lucrărilor Publice.

Trebuie redus tariful. Am vorbit cu dl ministru al Lucrărilor Publice și i-am spus că trebuie redus tariful pentru alimentele transportate în Capitală.

G-ral I. Antonescu: Am primit chestiunea. Dar taxele comunale scumpesc alimentele.

Când veți ajunge la o soluție, dle Cretzianu, în privința taxelor comunale?

Gh. Leon: Dați-mi voie să răspund eu. Sunt profesor de Finanțe și cunosc chestiunea. Până ce nu se va face unificarea finanțelor, în sensul ca să fie o singură directivă în materie de finanțe -, pentru că finanțele comunale depind de Ministerul de Interne, iar finanțele de Stat depind de Ministerul de Finanțe - până atunci această problemă nu va fi soluționată.

Trebuie o lege de unificare a finanțelor.

G-ral I. Antonescu: Luați act de lucrul acesta și faceți împreună legea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

aceasta de unificare. Dacă mi-o prezentați într-un ceas, studiată bine, o iscălesc.

Gh. Leon: La Ministerul de Interne se începuse o lucrare.

G-ral I. Antonescu: Studiați această chestiune, dle Cretzianu, cu dl Leon și cu Ministerul de Interne. Eu nu pot gândi la toate problemele Statului. Eu primesc sugestii, reflectez asupra lor și le adopt în cadrul Statului. Eu armonizez activitatea Statului.

Lt.-col. N. Dragomir: Trec la producție. Voi arăta, în primul rând, situația agricolă.

G-ral I. Antonescu: Am văzut-o. O urmăresc și pe altă cale.

Lt.-col. N. Dragomir: (Prezintă dlui General o situație a producției pe țară).

G-ral I. Antonescu: Din această situație rezultă că Mehedinții și Râmnicul Sărat se găsesc în starea cea mai proastă. Acum a plouat însă peste tot. N-a plouat în Dâmbovița și în trei județe din Nord. Încolo, toată țara e plouată... - și din alte puncte de vedere - ... Acum va progresa și aratul și semănatul după ploile acestea.

Sterie Dulliu: În Constanța, Tulcea nu s-a arat, pentru că populația bulgară, care urma să plece, n-a arat. Am luat măsuri. Am trimis tractoare.

G-ral I. Antonescu: A făcut dl Mareș proiectul în legătură cu industria textilelor, ca să dezvoltăm inul, cânepa?

P. Nemoianu: Da. S-au luat măsuri.

Lt.-col. N. Dragomir: Mi-aș permite să insist. Trebuie să mai apăsăm pe chestiunea însămânțărilor.

G-ral I. Antonescu: Apăsați cu jandarmii.

Lt.-col. N. Dragomir: Poate da ajutor și Mișcarea Legionară.

G-ral I. Antonescu: Unde trebuie, apăsați cu jandarmii ca să scoateți cu forța populația la arat și semănat.

La 5 noiembrie vor fi transporturi de desconcentrați. Până la 10 noiembrie sunt terminate?

G. Cretzianu: La 10 noiembrie sunt terminate.

Lt.-col. N. Dragomir: Chestiunea industriei. În industrie sunt câteva probleme de producție, care sunt de extremă urgență. Așa este cazul pentru industria textilă. Nu mai avem decât pentru câteva luni materii prime. Se pune chestia importului textilelor și bumbacului din Turcia.

G-ral I. Antonescu: Ne-au deblocat acei un miliard patru sute de milioane?

G. Cretzianu: Atât cerusem.

Gh. Leon: Iată situația bumbacului. Prin deblocarea dolarilor - un miliard patru sute de milioane - transportăm din Turcia 3100 tone, care vor fi, la începutul lui decembrie, în țara noastră.

G-ral I. Antonescu: Mai repede nu se poate?

Gh. Leon: În țară, nu se poate mai repede. Mai avem 2000 de tone, ceea ce fac un total de 5000 de tone. Necesarul nostru întreg este 20.000 de tone. Mai avem în Turcia 9000 de tone. Mai rămâne să ne procurăm 6000 de tone, care le luăm din Persia. Nu avem cu ce să plătim. Ne-am gândit la dolarii blocați. Căutăm acum să vedem dacă nu avem disponibilități de franci

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

elvețieni. Vreau să văd la Banca Națională care sunt disponibilitățile de franci elvețieni.

G-ral I. Antonescu: Plătește cu dolari de la New York. Cereți deblocarea. Tot ceea ce am cerut, ne-au dat.

Gh. Leon: Să vedem dacă este necesar. Dacă am franci elvețieni, nu mai cer...

G-ral I. Antonescu: Cere dolari, ca să epuizăm stocul de la New York, care era blocat.

G. Cretzianu: Este urgentă chestia.

Gh. Leon: O fac astăzi.

Lt.-col. N. Dragomir: În chestia tanantelor. În Iugoslavia avem cumpărături, care nu ni se aduc din motivul blocării dolarilor.

G. Cretzianu: Americanii deblochează dolarii, cu o condiție: să se spună cui se plătesc, suma exactă, pentru ce marfă?

Gh. Leon: Nu vor să se ducă dolarii în țările beligerante.

G-ral I. Antonescu: Chestia aceasta o lucrați cu Ministerul Finanțelor, fiindcă noi avem 17 milioane dolari, plus cele zece mii de kilograme de aur fin, prin urmare, 33 milioane dolari, care trebuie întrebuințați pentru aprovizionarea noastră - și repede! pentru că nu știu ce formă ia acțiunea militară în Balcani.

Chestiunea cu Iugoslavia trebuie tratată foarte repede. Nu știu sub ce formă se va desfășura situația din Balcani. Nu știu ce dezvoltare va lua acțiunea politică aici în Balcani, dar noi trebuie să fim prudenți. Tot ceea ce avem în Iugoslavia trebuie luat repede.

Lt.-col. N. Dragomir: Avem de luat de acolo, cum spuneam adineauri, tanante. Cupru...

G-ral I. Antonescu: Căutați alimente: ceapă, orz, ovăz...

Gh. Leon: Cu ei procedăm așa: ei aduc până la granița noastră produsele lor și noi aducem până la granița lor produsele noastre și acolo facem schimbul. Aceasta, din lipsă de încredere a lor.

G-ral I. Antonescu: Totdeauna a fost lipsă de încredere. Chestiunea cepii trebuie rezolvată. Ce ați făcut cu bulgarii?

Lt.-col. N. Dragomir: S-au cumpărat 200 de vagoane. Am dat dispoziții, până la 2000 de vagoane.

G-ral I. Antonescu: Cu ce preț este pe piață?

Lt.-col. N. Dragomir: 9,50 - 10 lei.

G-ral I. Antonescu: A trebuit tot eu să mă gândesc la chestiunea cepii din Bulgaria.

Lt.-col. N. Dragomir: Se pune acum chestiunea pieilor brute, care încep să lipsească. Sunt două soluții: întâi, să dăm instrucțiuni delegației din Berlin să urgenteze chestiunea; în al doilea rând, să vedem consumul pentru Armată.

G-ral I. Antonescu: Discută cu Armata. Nu trebuie ajuns la situația ca Armata să fie desculță.

Puneți-vă în situația că noi nu mai primim nimic din străinătate și căutați atunci soluția pentru a face față problemei puse astfel în acest mod. Așa se rezolvă problema. Dacă primim și din străinătate, cu atât mai bine. Dar noi trebuie să găsim surogatul necesar, pentru ca, în ipoteza cea mai rea, să avem

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

totuși o soluție. Nu trebuie să stăm cu brațele încrucișate. Trebuie găsite soluții.

În legătură cu această chestiune a pieilor brute: pune în studiu, imediat, saboții, pentru ca la țară, în loc să se mai poarte încălțăminte din piele - fiindcă acolo se consumă foarte multă piele -, să aibă saboți. În Olanda, în Germania, populația rurală poartă saboți. Se poate obișnui și populația românească. Trebuie însă un sabot trainic și foarte ieftin.

Dl Leon s-a ocupat de această chestiune. Mi-ați spus: o sută de lei este costul lor. Este scump. Eu când am fost ministru al Armatei, în 1938, am însărcinat pe Paul Teodorescu să se ocupe de această chestie. Am luat să-i experimentez, la Predeal, o pereche. I-am dat unui om. S-au rupt în două. Trebuie, prin urmare, tratată aici chestiunea lemnului din care se fac. Trebuie văzut ce lemn este mai bun. Un lemn care nu se rupe. Cred că un lemn bun este lemnul de salcie, din care se fac saboții în țările nordice.

Deci, trebuie studiată, în primul rând, problema lemnului.

În al doilea rând - iarăși o parte slabă la noi, pentru că nu este conștiință -, trebuie examinată problema curelelor de atașament, care sunt prost puse, bătute cu cuie și se rup. Trebuie folosit un alt sistem: să se facă găuri prin saboți pe unde să se treacă cureaua. Mai bine însă, în loc de curele, ca să nu risipim pielea, trebuie găsit alt sistem pentru legarea saboților. Să se întrebuințeze sfoara. O sfoară bună este aceea de Manilla.

În orice caz, această chestiune trebuie luată în studiu. Cu același sistem: ne punem în situația că nu mai primim nimic din afară și trebuie să rezolvăm această problemă cu mijloacele noastre. Ea trebuie rezolvată până în primăvara viitoare, căci până atunci ne strecurăm.

Altă problemă este să nu mai vindem vitele cu piele cu tot. Să cerem să ni se trimită pielea înapoi de la vitele pe care le vindem. În aranjamentele făcute pe viitor, va trebui să se țină seama de această dispoziție, pentru că, altfel, suntem tributari străinătății. Și de ce să fim, când avem noi materia primă? Deci, în chestia pieilor brute, aceasta este soluția.

În chestia bumbacului. Pentru că nu știm cât durează actualul conflict - un an, doi, o lună - trebuie pusă problema bumbacului. Totodată se pune și problema devizelor, care este foarte grea pentru noi.

Țara Românească s-a îmbrăcat numai cu bumbac, de la daci și până la noi? Nu. Au fost destule produse ale solului românesc. Prin urmare, această chestiune trebuie lucrată împreună cu agricultura. Trebuie dezvoltată producția textilelor și date prime pentru cultura acestora.

P. Nemoianu: Dacă ar fi să aducem pieile din Germania, atunci s-ar pune și chestia prețului. Aici pieile brute se vând la preț maximal. Trebuiesc luate alte măsuri.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. Trebuie să industrializăm agricultura. Ne va costa și transportul mai puțin. Câștigăm mai mult la marfă.

Toate chestiunile acestea fac parte dintr-un sistem, dintr-un lanț, pe care noi l-am neglijat însă, fiindcă am lucrat în dezarmonie. Vitele Țării Românești nu trebuiesc vândute cu pielea; pielea trebuie să ne-o întoarcă, căci suntem altfel tributari străinătății. Când noi avem materia primă, este cea mai mare greșeală să importăm pieile. Putem face la noi fabrici de tăbăcărie etc. Prin urmare, această problemă trebuie tratată în ansamblul ei. Trebuie un studiu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

făcut în această privință.

Eu merg la inflație pentru tot ce este producție în Țara Românească. Merg pentru ceea ce este creație de venituri, merg la inflație. Nu merg la inflație pentru consum. Acolo sunt cel mai mare econom, zgârcit, avar, dacă vreți, când este vorba ca să mănânc în fiecare zi; dar ca să creez industrie, ca să fac producție, merg la orice inflație. Nu las să moară țara în forme, ca în economia liberală și în sistemul democratic. Facem totul pentru investiții cu caracter producător de venituri pentru mâine. Această operă trebuie s-o începem chiar din iarna aceasta, ca să dezvoltăm tăbăcăriile etc. La fel pentru industria vânzării vitelor, trebuie măsuri luate ca să avem vagoane frigorifice.

P. Nemoianu: Anul trecut s-a trimis carne în Germania. Nu putem trimite decât iarna însă, fiindcă avem puține vagoane frigorifice. Avem vreo 90.

G-ral I. Antonescu: Să le facem. Dle Protopopescu, ia măsuri, căci acestea sunt lucruri care trebuie făcute cât mai repede și cât mai multe, pentru ca să putem expedia și vara, nu numai iarna.

P. Nemoianu: Ungaria are vreo 500 vagoane frigorifice; noi pentru toate produsele avem 90.

G-ral I. Antonescu: Prin urmare, dle Protopopescu, ia chestiunea în mână. Trebuie aranjată și aceasta, fiindcă este producătoare de venituri și ajută dezvoltarea economiei naționale și asigură și consumul intern.

În această privință trebuie să luăm cât mai multe măsuri posibile. V-am mai spus: la noi se prinde peștele la Galați, sau în altă parte, din Dunăre, și se aruncă, după ce se strică, la loc în apă. Este o foarte mare crimă aceasta. Milioane de kilograme de pește se aruncă în apă, după ce a fost prins și lăsat să putrezească. Chestia peștelui trebuie studiată și rezolvată într-o lună, două. Trebuie luate măsuri imediat ca să nu se mai arunce peștele îndărăt în apă. Peștele care nu se poate vinde imediat să fie sărat, să nu fie aruncat.

P. Nemoianu: Veți vedea rezultate mai bune. Deocamdată, fără Basarabia, avem producție mai mare de pește.

G-ral I. Antonescu: Peștele nu este ieftin.

P. Nemoianu: S-a ieftinit în urma bătăliei peștelui, dată de legionari.

G-ral I. Antonescu: Cu cât?

I. Protopopescu: Până la 30 lei la kilogram.

G-ral I. Antonescu: Dar legionarii dau cantități puține.

Gh. Leon: După cum vin bancurile de pește. Aceasta explică variația cantității de pește.

G-ral I. Antonescu: Trebuie făcută o campanie prin care să se arate oamenilor că atunci când vine mult pește, surplusul trebuie sărat.

Lt.-col. N. Dragomir: Este o anumită capacitate de consum la peștele sărat.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să facem fabrici pentru transformarea peștelui. Nu numai ale dlui Ștefănescu-Grivița; sau să le dezvoltăm pe acestea. Să-i dăm credit. Tot ceea ce am pentru industrializarea peștelui trebuie dezvoltat imediat, pentru ca să ajungem să se mănânce peștele și conservat, în loc să-l azvârlim.

Lt.-col. N. Dragomir: Peștele trebuiește transportat de la Constanța,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Galați etc. în vagoane frigorifice. Peștele proaspăt are o anumită utilitate; cel păstrat, altă utilitate.

G-ral I. Antonescu: Peștele se prinde mult odată și este mai ieftin; altă dată se prinde mai puțin și este mai scump. Sunt două metode pentru a ține echilibrul. Am trăit în Anglia și acolo n-am văzut niciodată fluctuație de prețuri. Nici la pește. Problema bancurilor de pește se pune peste tot, căci peștele emigrează, circulă. Cum se explică atunci că în Anglia nu există variație de prețuri? Foarte simplu.

Ei tratează problema pe trei laturi. Vând întâi peștele proaspăt, nici nu-l bagă în frigorifere; a doua categorie este peștele păstrat în frigorifere, de unde îl vând peste două - zece zile; ceea ce nu se vinde nici așa este transformat în conserve.

I. Protopopescu: Îl păstrează și viu, în bazine speciale.

G-ral I. Antonescu: Trebuie dezvoltată mai ales cultura crapului, care este foarte rentabil. Trebuie încurajată. Trebuie făcută o școală în această privință, dle Nemoianu. Unde s-a făcut, am văzut că a dat rezultate enorme, dar numai pentru acela care a făcut cultura crapului. Capitalul investit i-a adus câștig enorm. A câștigat 200-300 la sută la capitalul investit, ceea ce este o șarlatanie nemaipomenită, căci este o limită în câștig. Vrea să câștige totul într-o singură noapte. Dar bogăția făcută într-o noapte nu e sigură. Dispare tot într-o noapte.

P. Nemoianu: În materie de pește, situația cifrică este următoarea...

G-ral I. Antonescu: Nu mă interesează cifrele. Mă interesează ca populația să aibă zilnic pește suficient; să nu fim la discreția bancurilor de pește; acest aliment să fie ieftin. Aceasta este soluția pe care trebuie să ne-o dați. Nu mă interesează câte tone, câte milioane de kilograme sunt într-o regiune sau alta.

P. Nemoianu: Acum producem mai puțin pește decât în România Mică.

G-ral I. Antonescu: Știu și aceasta. Mă interesează cum rezolvați problema, și repede.

P. Nemoianu: Putem spori producția prin crearea de eleștee artificiale.

G-ral I. Antonescu: Când?

P. Nemoianu: Trebuie studiată problema.

G-ral I. Antonescu: D-ta cunoști problema: în câteva luni se poate face aceasta, dar randamentul lor nu este decât peste un an. Totuși trebuie început cu crearea de eleștee artificiale, pentru creșterea peștilor, și mai ales în regiunile care se pretează cel mai bine la aceasta.

P. Nemoianu: Până în prezent nu avem decât în Banat.

G-ral I. Antonescu: Atunci se poate și în restul țării.

Vasăzică, trebuie soluționată această chestie. În al doilea rând, trebuie să facem frigorifere la București, ca să păstrăm mai multe zile peștele proaspăt, când vin cantități mari de pește.

În al treilea rând, trebuie dezvoltate fabricile de conserve de pește și de sărat peștele, ca să nu se mai arunce zeci de mii și milioane de kilograme de pește în apă.

P. Nemoianu: Trebuiesc vagoane izoterme.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Cât timp necesită?

I. Protopopescu: Trebuiesc transformate vagoanele existente.

G-ral I. Antonescu: Cât timp durează?

I. Protopopescu: Câteva luni. N-avem materialul necesar.

Lt.-col. N. Dragomir: Importăm.

G-ral I. Antonescu: De unde?

Lt.-col. N. Dragomir: Din Germania.

I. Protopopescu: Suntem deficitari. Nici oțelul special pentru vagoane, pentru osii, nu-l avem.

G-ral I. Antonescu: Este o problemă care se va pune pentru Calea Ferată. Se pierde din ce în ce materialul rulant și din această cauză problema economică devine din ce în ce mai gravă.

I. Protopopescu: Oțelul este scump și se lucrează greu.

G-ral I. Antonescu: Să-mi prezinți în această privință o situație asupra stării pe care am moștenit-o de la vechiul regim, care n-a fost prevăzător în această privință - și ce lucrări avem pentru viitor.

Pentru chestia saboților, am hotărât ce trebuie făcut. Se va pune în legătură și cu chestia cauciucului.

Gh. Leon: Am făcut saboți pentru oraș, de probă, cu talpă de nuc și piele pe deasupra, care costă numai o treime din cât costă un bocanc.

G-ral I. Antonescu: Să-i experimentezi.

Gh. Leon: Am cerut lui Mociomiță să-i facă.

G-ral I. Antonescu: Trebuie experimentați, ca să nu se rupă, să nu se spargă lemnul. Să nu facă domnii aceștia afaceri și din această chestiune. Pe mine mă costa, la Ministerul de Război, cam 30 lei perechea de saboți, făcuți de Armată, în atelierele noastre de confecții. Vă spun acestea numai ca o indicație. Trebuiesc lucrați în condiții cât mai avantajoase. Trebuie lemnul obținut în condițiuni avantajoase.

Lt.-col. N. Dragomir: Am pus în pregătire tipizarea uneltelor agricole. Numai la sape avem 200 de tipuri.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

Lt.-col. N. Dragomir: Aveți în această schiță aprovizionarea cu grâu de sămânță, care ați cerut dvs. să se facă în mod gratuit.

Vom avea totodată o cantitate destul de mare de grâu, gata aprovizionată, la anul viitor.

S-a aprovizionat 64,5% - după datele de azi-dimineață, 75% - din tot ceea ce s-a cerut și s-a dat la agricultori pe credit...

G-ral I. Antonescu: La cât se ridică ceea ce au cerut?

Lt.-col. N. Dragomir: 4000 de vagoane.

G-ral I. Antonescu: Cât ai dat?

Lt.-col. N. Dragomir: Am dat 3100 de vagoane.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică s-a dat 3100 vagoane de grâu de sămânță la agricultori. Să se treacă în comunicat. Se va mai da o mie de vagoane.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește acordarea de credite, nu sunt de părerea Băncii Naționale, care face distincție între marii și micii agricultori. Nu este vorba de marii agricultori. Sunt însă unii care au avut recolta atât de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

deficitară, încât nu mai au ce însămânța. Banca Națională dă credit însă numai la cei mici. Acordarea de credit este și un fel de a stimula pe oameni să pună cât mai multă sămânță. Sunt unii care și-au pus toți banii pentru a face arătură și nu pot găsi credit mai departe.

G-ral I. Antonescu: Să li se dea și la cei mari, însă numai dacă se constată că au nevoie. Dacă însă au bani și cer totuși, atunci trebuie luate măsuri.

C. Papanace: În legătură cu marea proprietate: sunt unii care fac cheltuieli în alte direcții și pe urmă cer credite.

G-ral I. Antonescu: Dacă se stabilește că sunt oameni care au avut și au cerut bani, să se ia măsuri.

Gh. Leon: Fondul de valorificare a grâului a fost nenorocit din acest punct de vedere. Cumpărau grâul scump și-l dădeau ieftin la marii proprietari. Dacă nu se mai face așa, este foarte bine și se va însămânța cât mai mult.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la regimul pâinii și al fabricării ei.

Am dat dispoziții ca, la ora 20, să fie închise brutăriile, pentru ca până a doua zi să nu se mai facă pâine. Se ridică acum unele cereri de prelungire a orei de închidere până la ora 22, permițându-se fabricația până la această oră. Dacă însă permitem să facă fabricația așa de târziu, cum ei și așa mai întârzie, ar însemna să vândă pâine făcută în aceeași zi, ajungem la pâine proaspătă. De aceea sunt de părere să rămânem la regimul actual.

G-ral I. Antonescu: E foarte bine așa. Rămânem la regimul actual. Am văzut la Arsenal pâine foarte bună.

Consumarea de pâine rece, ce rezultate dă, ca economie de grâu?

Lt.-col. N. Dragomir: Circa 30%.

Gh. Leon: Și din experiența mea familială, vă pot spune că s-a redus consumul. Înainte cumpărăm două pâini; acum cumpăr una.

G-ral I. Antonescu: Dar este peste tot așa?

Lt.-col. N. Dragomir: În unele locuri a scăzut consumul cu 40%.

Am un Decret-lege relativ la colectarea fierului vechi. Am introdus Mișcarea Legionară, care n-a vrut să ia asupra sa totala răspundere a colectării. A rămas vechiul sistem, ca Armata să colecteze prin agenții ei.

G-ral I. Antonescu: Nu se face concurență? Era bine ca numai o autoritate să facă aceasta: numai legionarii.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu pot s-o facă.

G-ral I. Antonescu: Bine, atunci rămâne cum este.

Lt.-col. N. Dragomir: Trec la prețuri. Am fixat prețuri maximale. La sare am ieftinit cu 15 bani la kilogram. Am fixat prețul la brânză, la cașcaval, la ouă, la lapte, la păsări, adică la articolele care trebuiau prinse într-un preț, ca să nu se mai ridice.

G-ral I. Antonescu: Brânza am găsit-o la Arsenal cu 90 lei kilogramul. Eu știu că Mareș, care este producător de brânză, o da cu 47 lei la Sindicat. Brânza lui de la moșie. De la 47 lei kilogramul, la 90 lei, este diferența foarte mare.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu putem fixa preț maximal pe întreaga țară, căci nu sunt aceleași condiții peste tot. Atunci am recurs la următorul sistem: am

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

fixat un preț maximal general pentru întreaga țară și am dat ordin primarilor ca, la 3 zile de la primirea acestui ordin, să fixeze prețurile maximale locale, neavând dreptul să depășească prețul meu general fixat pe întreaga țară. În felul acesta, țin, mai mult sau mai puțin, balanța prețurilor.

La untul presat, am fixat 180 lei kilogramul, preț de detaliu.

Gh. Leon: Pe piață este 250 lei kilogramul.

Lt.-col. N. Dragomir: La brânza de Brăila, am fixat 84 lei kilogramul, preț de detaliu. O sută de vagoane de brânză le-am blocat la "Frigul" și le vând pe piață cu 84 lei kilogramul. Caşcavalul, cu 120 lei kilogramul, ceea ce este foarte redus față de brânză, fiindcă la un kilogram de brânză intră 3-4 kilograme de lapte, pe câtă vreme la caşcaval se întrebuințează 20 kilograme de lapte. Ouăle, 3,50 lei bucata, preț de detaliu, pe întreaga țară. Laptele și păsările: după localitate.

G-ral I. Antonescu: Am trăit în Anglia - revin mereu cu exemple de acolo - ei bine, din Scoția, de la Aberdeen, și până la Dower, același preț la toate alimentele.

Gh. Leon: Acolo sunt căi ferate suficiente, drumuri bune...

G-ral I. Antonescu: Organizare, sindicate...

Vasăzică, același preț și este o mie două sute de kilometri distanța între Aberdeen și Dower. Peste tot același preț și la ouă, și la brânză, și la lemne, și la carne, și la pâine.

Am trăit în Anglia în epoca de la 1925, când a fost marea grevă generală. Londra avea 7 milioane locuitori. Trebuiau să intre în Londra zece mii de trenuri pentru aprovizionarea Capitalei zilnic. Intrau zilnic 10 mii de trenuri pentru aprovizionare. Greva a ținut 15 zile. A încetat total venitul trenurilor pentru aprovizionarea Londrei. Vapoare nu mai veneau, fiindcă era o grevă generală. Ei bine, am trăit tot acest timp la Londra. Nu s-a scumpit cu cinci parale viața în Londra la nici un articol, din cauza lipsei de trenuri de aprovizionare, din cauză că nu mai veneau cele 10.000 de trenuri zilnic. Mai mult: n-a fost un singur aliment lipsă.

Vă spun aceasta ca să vă arăt ce înseamnă organizare în Stat și ca să vedeți ce dezorganizare este la noi.

Lt.-col. N. Dragomir: Vom progresa și noi. Avem acum de făcut manevra stocurilor.

G-ral I. Antonescu: Găsesc că prețurile puse de d-ta la brânză și la unt sunt foarte scumpe.

Lt.-col. N. Dragomir: Am fixat prețuri la cartofi...

G-ral I. Antonescu: Cât este prețul laptelui la țăran, când îl cumpără speculatorul?

Lt.-col. N. Dragomir: 5-6 lei.

G-ral I. Antonescu: Să puneți prețul laptelui cinci lei.

Lt.-col. N. Dragomir: Laptele...

Gh. Leon: Este mai scump.

G-ral I. Antonescu: Să puneți cinci lei. Câte kilograme de lapte trebuie pentru un kilogram de brânză?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu știu exact.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

I. Protopopescu: 4-5 kilograme de lapte pentru un kilogram de brânză.

C. Papanace: Este mai scump laptele.

G-ral I. Antonescu: Este mai scump, din cauză că îl consumă producătorul din lipsă de carne. Înainte aduceam de la Brașov, dar nu se mai găsește, din cauză că localnicii mănâncă ei laptele, nemaiavând carne. Acest fapt a scumpit prețul. Altfel nu este nici un motiv ca laptele să meargă peste cinci lei kilogramul. Acum laptele îl mănâncă chiar producătorul, fiindcă nu mai are carne. Cei de acolo au înlocuit carnea cu lapte - nu ca țăranul nostru, care trăiește cu aer, apă, pumni și înjurături. Nu poate fi tot așa la ei.

Nu pot rămâne aceste prețuri. Când a fost produsă brânza? În lunile iunie, iulie și august și o parte din septembrie. La epoca aceea Mareș, care are o mie de oi, aducea la Sindicatul Agricol cu 47 lei kilogramul de brânză. Astăzi se vinde pe piață aceeași brânză. De aceea a fixat prea sus prețurile.

Gh. Leon: Dl Mareș a spus că sunt bune prețurile.

G-ral I. Antonescu: Dl Mareș este mare producător. Toți marii producători tind la urcarea prețurilor, ca să le profite și la anul viitor. Vă rog să-mi spuneți: cu cât a vândut brânza? A vândut-o cu 47 lei kilogramul. Ce s-a făcut această brânză? S-a mâncat ori s-a depozitat? S-a depozitat. Cât să câștige omul acesta? 40%? 30%? Atunci de ce să ia pe brânză 120 lei kilogramul, 90 lei sau chiar 84 lei kilogramul? Să fie maximum 70 lei kilogramul.

Lt.-col. N. Dragomir: Prețul de gros este 70 lei kilogramul.

G-ral I. Antonescu: Nu este bine. Să mă asculți pe mine.

Lt.-col. N. Dragomir: Am studiat această chestiune cu oameni de specialitate.

Gh. Leon: Eu nu sunt producător, dar cred că este mai bine să lăsăm prețurile ceva mai ridicate, dar să avem certitudinea că le putem ține.

G-ral I. Antonescu: Dar n-au tras și nu trag beneficii țăranii. Eu urmăresc ca țăranul să câștige, ca să-i ridic standardul de viață, să poată cumpăra mai mult și astfel să se facă circulația bunurilor. Dacă țăranul câștigă, dau 80-90 lei kilogramul. Dar, dacă acum câștigă numai speculantul, intermediarul mare, care acaparează, cum să dau? Acesta va câștiga diferența dintre 47 lei, cât l-a costat, și 84 lei cu cât vinde.

Vasăzică, noi trebuie să avem bază de fixare a prețurilor punctul de plecare, prețul de la producător.

Lt.-col. N. Dragomir: Acum este 120 lei pe piață kilogramul și nici nu se mai găsește. Am blocat toate cantitățile de pe piață în așteptarea prețurilor. Mi-au dovedit, cu factură, că îi costă 70 lei kilogramul.

G-ral I. Antonescu: Nu! Eu știu lucrul acesta din practică. Dacă se cumpăra pentru detaliu de la grosist cu 70 lei, vindea și Mareș cu 70 lei kilogramul. Eu știu cu ce preț vindea Mareș. Am fost la el la moșie, am văzut facturile. Vindea cu 47 lei kilogramul de brânză.

Lt.-col. N. Dragomir: El este producător; nu este grosist. După legea speculei, grosiștii au drept la 10%, iar detailiștii la 17%.

C. Papanace: Și așa este scump, căci face în total 24 lei câștig la o sută de lei.

G-ral I. Antonescu: Este un adevărat scandal.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: La primăvară va trebui să revenim și să fixăm alte prețuri.

C. Papanace: Trebuie împiedicată creșterea prețurilor la lapte.

G-ral I. Antonescu: Cu prețurile acestea am scumpit viața. Va crește laptele? Va crește și pâinea, oul. Toate vor crește cu sistemul acesta.

Gh. Leon: N-am avea o îngrijorare prea mare din acest punct de vedere, dacă prețurile odată ridicate s-ar fixa. Dacă s-ar opri creșterea lor.

G-ral I. Antonescu: Dar te duci la mahala să vezi cu ce trăiesc cei de acolo?

Gh. Leon: Nu putem statornici nimic, nici în materie de salarii, până nu stabilim prețurile.

G-ral I. Antonescu: Dar le stabilim în avantajul intermediarului, care este grec, jidan etc.

Lt.-col. N. Dragomir: Nimeni nu mă împiedică la primăvară să fixez alte prețuri. Sunt prețuri sezoniere.

Gh. Leon: Suntem cam în întârziere cu fixarea prețurilor.

G-ral I. Antonescu: Domnule Dragomir, untul l-ai fixat scump, brânza ai fixat-o scumpă?

Lt.-col. N. Dragomir: Au fost de acord cu toți specialiștii.

G-ral I. Antonescu: Și d-ta ești mare producător.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu sunt. Mă ofensați, dle General. M-am gândit să nu tragem prea mult prețurile îndărăt, ci să le ținem să nu se mai urce.

Gh. Leon: Dacă nu le putem ține, va trebui să facem iarăși o rectificare a lor.

G-ral I. Antonescu: Nu rectific nimic. Vin cu ghilotina.

Gh. Leon: Sunt bune într-o măsură și dispozițiile acestea, dar nu întotdeauna.

G-ral I. Antonescu: Dar în Bulgaria viața este mai ieftină.

Gh. Leon: Ei duc o viață de mici agricultori.

G-ral I. Antonescu: Țăranii bulgari sunt hrăniți mai bine decât ai noștri. Am trăit în Bulgaria.

Gh. Leon: Alimentarea e mai bună, dar nivelul lor este mult mai scăzut.

G-ral I. Antonescu: Mă interesează alimentarea. Forța de muncă vine din alimentarea țăranului. Țăranul nostru este prost alimentat. Din cauza aceasta avem pierderi foarte mari de oameni. Din cauza bolilor organice și sociale avem un procent formidabil de morți. De la Unire și până astăzi am pierdut două milioane de copii.

Gh. Leon: În privința mortalității copiilor, suntem a doua țară din lume.

G-ral I. Antonescu: Aceasta se datorește tocmai bolilor organice, care vin din subnutriție și neîngrijire. Iar între 15 și 45 de ani, când individul ar fi cel mai util pentru economia națională, avem cea mai mare mortalitate. În primul rând, mortalitatea provine din cauza bolilor organice, producându-se la copiii de la 1 la 5 ani; pe urmă, mortalitatea se datorește bolilor sociale, care vin de la 15 la 45 ani. Și pe urmă, vin iarăși bolile organice la bătrânețe. Aceasta este curba mortalității.

Mie îmi trebuie să am oameni sănătoși tocmai între 15 și 45 ani, când sunt

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

cei mai apți pentru muncă. Or, tocmai la această vârstă avem un procent de mortalitate de 40%.

Atunci, vă întreb pe dvs.: un popor care are o astfel de situație - care este evidentă, pentru că așa reiese din studii - ce situație are? Este un popor care se duce. Dacă lucrătorul din București nu poate să-și cumpere pâine și brânză - și la 80 lei, 90 lei kilogramul de brânză nu poate să-și cumpere - nu se hrănește și moare. Și atunci se adaugă și acest procent la acela al copiilor morți de mici. Deci, mortalitatea la copii, mortalitate la adulți, și aceasta înseamnă degenerarea unui popor.

Lt.-col. N. Dragomir: Acesta este un preț sezonier. Dacă scădem prea mult prețurile, îi facem să-și ascundă mărfurile și să le vândă apoi cu un preț de patru ori mai mare.

C. Papanace: Trebuie un compromis. Trebuie să luptăm și în fața prețurilor urcate.

G-ral I. Antonescu: Am pus două luni ca să stabilim prețurile, și specula a jucat cum a vrut în fața noastră.

Lt.-col. N. Dragomir: La cartofi am fixat prețurile după acest criteriu...

G-ral I. Antonescu: Cu cât se cumpără pe piață? Nu mă interesează prețul la angrosiști. Cu cât îl cumpăr eu cartoful?

Lt.-col. N. Dragomir: Cel mai bun cartof la 7 lei. Sunt regiuni - Brașov, Făgăraș, Târnava-Mare, Rădăuți - care sunt centre mari de producție. Acolo prețul de plecare este 5-6 lei kilogramul.

Am fixat prețul la porumb, la orz, la ovăz, la secară.

G-ral I. Antonescu: Bine.

Lt.-col. N. Dragomir: Am fixat prețul și la săpun. Nu s-a urcat prețul deloc la cele patru categorii vechi. Am făcut o nouă calitate de săpun, care revine la 52 lei kg, având calitățile de saponificație la fel cu acelea ale săpunului de calitatea întâi, care se vinde cu 70 lei kilogramul.

G-ral I. Antonescu: Scump. Cum face dl Vântu?

Lt.-col. N. Dragomir: Dl Vântu îl face cu gratuitate în ce privește seul.

Am fixat prețul la făina de grâu.

La fasole, prețul este atât de variat la producător în diferite județe, încât este de văzut dacă nu e bine să fixăm un preț de 18 lei kg gară producător, ceea ce înseamnă circa 11 lei la producător. Vom avea, pentru majoritatea județelor care sunt producătoare de fasole, prețul de 18 lei gară.

G-ral I. Antonescu: Pentru consumator cât va fi?

Lt.-col. N. Dragomir: Pentru București, până la 21-23 lei kg. Fixez prețul de plecare de la producător și la acesta aplic apoi legea speculei, care permite grosistului un câștig de 10%.

Am întocmit un proiect de lege privitor la sancțiunile care trebuie aplicate acelora care comit delicte de consumație.

G-ral I. Antonescu: L-ai prezentat dlui ministru de Justiție?

Lt.-col. N. Dragomir: Îl voi da dlui ministru Antonescu.

Gh. Leon: Dl ministru al Justiției mi-a vorbit și mi-a cerut și mie unul. Atunci sunt trei proiecte...

G-ral I. Antonescu: Se unifică și se face unul.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Trebuie cea mai mare urgenţă. Se pot lua măsuri astfel în privinţa speculei.

Gh. Leon: Domnule General, v-aş ruga să reveniţi asupra unei măsuri pe care aţi luat-o, anume aceea privitoare la descinderile care se fac în casele particularilor, pentru a se vedea dacă sunt mărfuri depozitate. Să se înceteze cu această măsură. Să nu se treacă în lege această chestiune.

G-ral I. Antonescu: Am examinat chestiunea: nu poate decât Parchetul să facă această descindere - organele Justiţiei.

Lt.-col. N. Dragomir: Numai când este abuz.

G-ral I. Antonescu: Am vorbit în această privinţă cu dl Mihai Antonescu.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu opera de fixare a preţurilor se pune şi chestia controlului, care trebuie efectuat cu rapiditate, căci altfel măsura preţurilor maximale nu va da rezultate. Controlul trebuie efectuat pe toată ţara. S-ar putea face în legătură cu Mişcarea Legionară, care are un Corp de control la Bucureşti.

Aş vrea să ştiu dacă dl Leon îşi asumă răspunderea organizării pe întreaga ţară a unui sistem precis şi eficace de control. Odată preţurile acestea fixate, trebuie să fie cineva care să-şi asume răspunderea şi să le garanteze.

Gh. Leon: Mai firesc e: cine fixează preţul, să facă şi controlul. Mi-aş lua angajamentul acesta, am şi luat legătură cu prefecţii; am făcut apel la Mişcarea Legionară pentru preţurile fixate până acum. Dar de acum înainte controlul să fie făcut de cine fixează preţurile.

G-ral I. Antonescu: E mai bine să nu fie două organe responsabile.

Gh. Leon: Sigur. Eu am să-l acuz pe dumnealui; dl Dragomir are să mă acuze pe mine. E mai bine să nu ne acuzăm unul pe altul.

Lt.-col. N. Dragomir: În privinţa preţurilor de la Casa Sack: am obţinut reduceri de 5% din preţuri. Preţurile prezente înseamnă o urcare de 20% faţă de cele de anul trecut. Urcarea provine pentru o treime din mărirea taxelor aplicate în România. Prin urmare, ar rămâne o urcare de 14%. Urcarea aceasta se datoreşte şi faptului că şi în Germania s-au urcat preţurile. Pe urmă, le-am mai urcat şi noi. Dat fiind necesitatea de materiale agricole, cred că putem trece peste această urcare, rămânând s-o amortizăm din producţie.

G-ral I. Antonescu: Bine.

Lt.-col. N. Dragomir: Trec la chestia aprovizionării.

În ce priveşte lemnele de foc, în Capitală există aproape întreaga cantitate. Au mai rămas lemne în gări, în depozite. Necesarul va fi acoperit. Aveţi toate cifrele aici, care arată că merge foarte bine.

La sare, am necesarul pentru Capitală. S-a adus pentru jumătate de an. În ţară avem pentru câteva luni. Şi avem gata extrase alte cantităţi în saline, scoase pentru transport.

La grâu avem necesarul. În această schiţă se vede şi producţia probabilă, care complectează aprovizionarea.

La secară am acoperit necesarul. Suntem aprovizionaţi pe jumătate de an. La mazăre stăm destul de bine. La fasole suntem pentru moment în deficit.

Gh. Leon: Noi am dat ceva şi la italieni: 20 de vagoane.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Ce facem fără fasole?

Gh. Leon: Să consumăm mai puțină fasole. Să se consume mazărea.

G-ral I. Antonescu: Să se aducă la cunoștința populației că nu este fasole în țară și toată lumea să înlocuiască fasolea cu mazărea. Pentru moment e deficit de fasole. Să se arate deficitul exact. Toată lumea să mănânce mazăre.

Lt.-col. N. Dragomir: La ceapă rămânem în deficit cu o cantitate neînsemnată. La zahăr avem acoperit necesarul.

G-ral I. Antonescu: Să se vadă dacă fasolea poate fi adusă din Bulgaria și Iugoslavia. Dle Dragomir, să aduci fasole și din Bulgaria.

Lt.-col. N. Dragomir: La zahăr, Capitala are pentru mai multe zile. Cantitatea care ne trebuie este gata fabricată, dar nu e dată în consumație, fiindcă nu s-a fixat prețul. La orez, avem deficit.

G-ral I. Antonescu: Trebuie arătat că și la orez suntem în deficit.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește aprovizio-narea, acum lucrăm cu județele. Fiecare județ are fixat necesarul lui, are cereri și confirmare de satisfaceri. Avem legături cu prefecții în această privință. Stabilim necesarul pentru fiecare județ: ceea ce are și ceea ce îi mai trebuie. Avem tabele pentru aceasta. Atunci trecem surplusul de la un județ la altul. Acum județele nu mai pot cere mai mult decât au în realitate nevoie, pentru că le putem controla.

G-ral I. Antonescu: Dacă statistica este justă.

Lt.-col. N. Dragomir: Este semnată de prefect. În ce privește uleiul: s-a înființat Sindicatul uleiului. Trebuie făcută instalarea conducerii acolo.

G-ral I. Antonescu: Este lipsă de ulei în toate părțile.

Lt.-col. N. Dragomir: Avem uleiul gata ca să-i dăm drumul pentru aprovizionare.

Gh. Leon: Sindicatul este făcut, dar se ceartă între ei.

G-ral I. Antonescu: Dar dacă se ceartă un an, noi o să așteptăm un an? Să li se dea un ultimatum. Nu poate suferi țara întreagă din cauza lor. Să li se dea chiar astăzi un ultimatum, pentru a se constitui.

Gh. Leon: Da.

Lt.-col. N. Dragomir: Avem, grație concursului Ministerului Agriculturii, și Sindicatul consumului de carne, în care intră Bucureștii și restul țării. Este chestie de o zi sau două, până să se termine.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, săptămâna aceasta chestiunea este fixată.

Lt.-col. N. Dragomir: Da. Vom scădea prețul la carne.

Vă rog să mă autorizați să ridic prețul la piele. Aceasta va atrage o mare cheltuială la furniturile de încălțăminte pentru Armată.

În ce privește relațiunile cu străinătatea: germanii mi-au mai cerut pentru export, deși am vorbit că nu mai dăm, încă 1400 de vagoane de ovăz, pe care le-ar avea angajate, și 60 de vagoane secară. Am răspuns rezervat. Pentru cele 60 vagoane de secară, au renunțat ei. În ce privește vagoanele de ovăz, nu suntem de acord. Numai dacă vom avea disponibil.

În ce privește porumbul la care ne-am angajat. Era vorba de 50.000 vagoane. Am dat numai 40.000 de vagoane. Suntem cu cifre foarte reale. Ei mai cer, până la 1 ianuarie, 10.000 de vagoane. Nu le putem da.

G-ral I. Antonescu: Ovăz și orz nu mai dăm un bob.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Bine.

Dl Nemoianu ne trimite o adresă prin care ne arată că, în cadrul cifrei de bovine dată pentru Berlin, ar urma să dăm drumul la 1250 capete pe lună.

G-ral I. Antonescu: Noi nu avem carne la București. Cum să exportăm?

P. Nemoianu: Să-mi permiteți să complectez raportul dlui Dragomir. În vederea reglementării întregului comerț, și la interior și la exterior, am vorbit cu Berlinul la telefon să-mi trimită un specialist, căci aceasta este pentru interesul organizării noastre. Ei ne-au trimis acest specialist. La noi totul se face dezorganizat. Am specialistul acesta. Acest delegat a sosit acum trei zile. El ne-a spus: anul economic începe la 1 octombrie. Am pretenția să-mi dați cota aparte și pe luna octombrie. Trebuie să-i dăm 15.000 de capete și totodată 1200 lunar.

Nu trebuie să avem în această privință nici o îngrijorare, căci în Italia încetează orice export. Ei ne furau atâta la cântar, încât rămânea 40%. Italienii ne-au luat așa de mult. Mai ales la început s-au purtat mizerabil.

Prin urmare, exportul de la 70.000 de capete, se reduce la 15.000.

G-ral I. Antonescu: Unde ne furau la cântar?

P. Nemoianu: La Fiume.

G-ral I. Antonescu: Mi se spune: "Domnule General, noi avem criză de alimente în Țara Românească". De aceea trebuie să fim foarte prudenți în această privință.

Cine cunoaște situația exactă știe că pentru noi criza este în primăvară, epoca cea mai grea este între februarie și iunie. De aceea trebuie să fiu foarte prevăzător, și foarte strâns, pentru că, dacă dau, ce-mi rămâne mie pentru la primăvară?

P. Nemoianu: Chiar exportul de 70.000 de bovine, pe care l-am avut anul trecut, reprezenta unul și jumătate la sută.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, susții în continuu exportul de vite. De ce este criză de carne acum?

P. Nemoianu: Este lipsă de organizare.

G-ral I. Antonescu: Dar după ce se va face Sindicatul, se va remedia situația?

P. Nemoianu: Sperăm că da. Până acum, Capitala a fost aprovizionată din Basarabia. Acum este din Moldova. Dar nu s-au adus vite în mod organizat. Când vom aduce vite din Banat și din Ardeal nu va mai exista criză de carne.

G-ral I. Antonescu: Să vedem și aceasta.

C. Papanace: Din punct de vedere contractual, care este situația?

Lt.-col. N. Dragomir: Am redus disponibilul la 15.000...

G-ral I. Antonescu: Nu pot pricepe cum poate fi disponibil într-o țară, în care nu avem carne la București, în Capitală. Eu sunt un om foarte simplist. Și-mi spun: am de exportat. Aceasta înseamnă că am surplus. Dar de unde vine surplusul, când am criză de alimente, criză de carne? Cum găsesc vite pentru export și nu le aduc în Capitală, unde este lipsă? Dl Nemoianu spune: lipsă de organizație, proastă organizație.

Atunci întreb: de ce există proastă organizație numai în ce privește

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

interesele Neamului Românesc și este bună organizație în ce privește interesele străinilor. Acestea sunt întrebările. Care sunt răspunsurile?

P. Nemoianu: Nu propun un lucru nou. S-a promis un număr de 15.000...

G-ral I. Antonescu: A fost o greșeală. Nu trebuie promis decât surplusul. S-a promis 40.000 la export. Dar aceasta se poate da numai în limita surplusului, după satisfacerea nevoilor interne - bineînțeles fără risipă, căci Țara Românească trebuie să învețe, odată pentru totdeauna, să facă și economii. Dar nu este mai puțin adevărat că eu știu că la București este criză de carne.

Lt.-col. N. Dragomir: Am cerut dlui Nemoianu să garanteze consumul intern și așa s-a mers la 40.000. Am redus numărul la 15.000. Dar trebuie fixată o poziție...

G-ral I. Antonescu: Trebuie fixată o poziție pentru consumator. Nu-mi trebuie poziții teoretice.

De aceea întreb: de ce nu este carne în București?

Lt.-col. N. Dragomir: Fiindcă acum se face speculă desfrânată.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este situația noastră: ne pretăm la specula tuturor. Nu pot face nimic din cauza speculanților. Viața se scumpește mereu și în toate direcțiile, iar lipsurile cresc.

Petre Nemoianu: Capitala României n-are organizată o piață a cărnii. La Viena a fost organizare făcută încă din 1360. Așteptăm acum legea propusă de dl Dragomir.

G-ral I. Antonescu: Faceți-o mai repede și isprăviți. Fasole: nu; zarzavat: nu; untură: nu; carne: nu; ce mănâncă omul atunci? Iese cu toporul în stradă - și cu drept cuvânt!

C. Papanace: Noi am decretat prețurile...

Gh. Leon: Dacă am fixat prețurile acum și se exercită control asupra lor și le menținem, suntem siguri de situație.

G-ral I. Antonescu: Am vorbit cu dl Mihai Antonescu ca toate parchetele din Țara Românească să fie mobilizate numai pentru această chestiune.

C. Papanace: Trebuie o ofensivă rapidă.

Gh. Leon: Fixează toate prețurile, dle Dragomir.

Lt.-col. N. Dragomir: Mai am pastele făinoase.

Cota de bovine pe octombrie să n-o dăm, fiindcă n-au semnat acum.

P. Nemoianu: E cu efect retroactiv.

Lt.-col. N. Dragomir: Dăm și cota pe octombrie?

G-ral I. Antonescu: Dăm, dacă îmi garantați că, cu începere de la formarea Sindicatului cărnii, Capitala nu va mai avea lipsă de carne.

P. Nemoianu: Garantez eu.

G-ral I. Antonescu: Bine.

Lt.-col. N. Dragomir: Altă chestie.

A rămas ca, până mâine, să-mi dea germanii detalii de câți ofițeri și soldați au aici, ca să vedem precis cifra lor.

G-ral I. Antonescu: 21.000 soldați și 900 ofițeri și subofițeri.

Lt.-col. N. Dragomir: Am o listă cu cifrele care reprezintă întreținerea lunară a soldaților și ofițerilor. Vine o sumă forfetară, una peste alta, de 1500 lei lunar pentru fiecare om...

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Mai cereți o reducere. Spuneți că suntem sărăciți. Mi-a spus dl Neubacher că ei nu vor să abuzeze de prezența trupelor germane la noi, ca să consume.

Dacă poți reduce această sumă, mai redu-o. Pe noi ne costă un soldat 800 lei lunar, iar un ofițer ne costă mult mai mult. Vasăzică, una peste alta, soldați și ofițeri, 1500 lei este puțin. Dar du-te la 1000, una peste alta, soldați și ofițeri.

Lt.-col. N. Dragomir: La Berlin tratativele merg bine.

G-ral I. Antonescu: Totdeauna încep bine și se sfârșesc prost. Tot așa și cu dl Dimitriuc. Pe mine mă încântă când mi se va trimite telegrama: am încheiat tratativele în avantajul Țării Românești.

În urma discuțiilor avute, dl Schober de la Legația Germană a văzut că nu se poate urca marca acum. Dar nu las chestiunea aceasta. Nu se poate ca pe țara aceasta să se pună toți, ca corbii.

Lt.-col. N. Dragomir: Cu chestiunea Moscovei vin la dvs.

Gh. Leon: S-o cunosc și eu.

G-ral I. Antonescu: Domnule Dragomir, să-mi faci notă de problemele care se discută la Moscova. Nu vreau să fiu surprins cu nici o chestie.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la cartofii din Ungaria aș vrea să insist.

Gh. Leon: S-a încheiat acolo un acord pe baza autorizației dată de dvs., dle General, cu atașatul de afaceri de la Legația Ungară, pentru 2000 vagoane de cartofi. Această chestiune va veni în avantajul nostru. La fel pentru lemne și sfeclă. Cartofii sunt dirijați la negustori.

G-ral I. Antonescu: Când începe?

Gh. Leon: Ieri s-a încheiat convenția.

G. Cretzianu: Ministerul Educației Naționale cere ca 500 posturi de învățători să fie ocupate de normaliști. Dacă autorizați dvs., fac un Decret-lege, care va fi o excepție la măsurile de până acum, conform cărora nu puteam numi în posturile vacante decât refugiați. Dintre ei nu sunt toți refugiați.

C. Papanace: Au fost înlăturați de la numire. S-au întocmit mai multe serii. Au avut un criteriu de a-i selecta după media de la examen și astfel au rămas o parte din normaliști nenumiți.

G-ral I. Antonescu: De ce să nu-i băgăm în Comerț sau în altă direcție? De ce în Școală? În Cooperație, în Asistența Socială! De ce să-i băgăm pe toți în școală?

C. Papanace: Este o problemă situația acelora care fac Școală Normală.

G-ral I. Antonescu: Sunt mai mulți decât trebuie? Dle Papanace, ia d-ta chestia în mână și discut-o cu dl Brăileanu. De ce să nu-i băgăm și în Comerț și în Cooperație?

C. Papanace: În Cooperație, s-ar putea.

G-ral I. Ștefiea: Locuri sunt; trebuiesc numai ocupate. Din ei sunt numiți cu titlu provizoriu și au o leafă mai mică. Ei cer să li se dea diferența ca la cei definitivi. Nu se bagă mai mulți decât sunt locuri libere.

G-ral I. Antonescu: Totuși aș vrea să-i introducem în Comerț și în Cooperație.

Gh. Cretzianu: Sunt 1163 de locuri libere, însă avem refugiați din teritoriile celelalte.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Să fie numiți și aceștia.

G. Cretzianu: Banca Națională ne semnalează anumite lucruri, anumite cazuri speciale de agitații care se fac de către unii debitori, ca să nu-și plătească datoriile. Rog să mă autorizați să intervin pe lângă Ministerul de Interne să urmărească această chestiune.

Gh. Leon: La Craiova s-a făcut demagogie în această privință.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea am dat-o în studiu, pentru ca să se vadă cine a profitat de vechea conversiune. Trebuie răspuns cu aceasta.

Prin urmare, dle Cretzianu, te duci la Banca Națională, la portofoliul putred, și vezi cine a profitat de conversiune, în afară de "Marmorosch-Blank", care a luat un sfert din tot fondul de conversiune, iar restul s-a împărțit la 20 milioane de locuitori. Un jidan puchinos a luat a patra parte, iar restul de trei sferturi s-a dat la toată țara. Strângeți problema și mai mult de gât ca să vedem cine a intrat în rest, și să-mi prezentați situația și pentru rest. Aceasta este cea mai bună contrapropagandă în contra acelora care se agită. În felul acesta putem să spunem: iată cine sunt agitatorii; sunt chiar profitorii de conversiune, din portofoliul putred de 4 miliarde lei, un miliard s-a dat dlui Marmorosch-Blank, iar restul s-a dat la 20 milioane locuitori. Să se știe cât au luat domnii aceștia din al doilea miliard, încât numai 2 miliarde au rămas pentru masa de 19 milioane de locuitori. S-o puneți pe planul social problema, dar faceți-o repede.

Gh. Leon: Dovadă că este agitație e și următoarea. În calitate de fost cenzor la Banca Națională, la toate sucursalele din Ardeal am observat că plățile se făceau regulat, pe câtă vreme în regiunile unde se făceau agitații - Craiova și alte părți - nu se plătea.

G-ral I. Antonescu: Să se facă în această privință un comunicat, ca să știe țara cine se agită. Până săptămâna viitoare să fie problema studiată și făcut și comunicatul care trebuie dat opiniei publice.

Gh. Leon: Eu am numai două chestiuni. În primul rând, chestiunea societății "Cloșani". Consiliul de administrație al ei a demisionat în urma sechestrării acțiunilor fostului Rege și ale lui Urdăreanu. Nu se poate forma consiliul.

G-ral I. Antonescu: Sunt acei de la Mehedinți?

I. Protopopescu: Este a fostului Rege.

G-ral I. Antonescu: Cum a intrat în posesia fostului Rege?

I. Protopopescu: Prin dare de bani; se spune de către membri că s-ar fi dat 60 milioane, și printr-un aport inițial adus de Tilea, evaluat la 20 milioane lei, care era numai 4 milioane.

G-ral I. Antonescu: Este dată sub anchetă?

Gh. Leon: Propun să se ia sub sechestru, pentru că Consiliul de administrație a demisionat și nu se mai poate face acum un alt Consiliu de administrație.

G-ral I. Antonescu: Vorbiți cu dl ministru al Justiției, s-o pună sub sechestru.

I. Protopopescu: Sunt acolo 80 kilometri de cale ferată, care nu trebuie pierdută.

G-ral I. Antonescu: Am terminat chestiunea: să se pună în studiu situația

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

de acolo. Este avere națională ce e acolo, înainte de a fi o avere frustrată din patrimoniul Statului, și n-o putem lăsa să se piardă. Trebuie pusă sub sechestru. Vorbiți cu dl ministru al Justiției pentru rezolvare și să ordone anchetă. Să treacă la anchetele excepționale.

I. Protopopescu: Calea Ferată de acolo n-o putem părăsi.

G-ral I. Antonescu: Desigur că nu. O luați imediat, dar cu formele legale, ca să nu avem proces.

Gh. Leon: A doua chestie: salarizarea în întreprinderile particulare.

G-ral I. Antonescu: Am dat astăzi instrucțiuni. Am vorbit cu dl Iașinschi ca să vină la forurile legionare, să se termine cu această chestiune.

Gh. Leon: A venit comisarul Societății de la "Româno-Americană" să-mi ceară sporirea lefurilor.

G-ral I. Antonescu: Ia, dle Papanace, chestiunea și studiaz-o. S-au dus acolo domnii legionari și au făcut demagogie. Au spus să se sporească lefurile la muncitori. Atunci toți muncitorii din toată țara vor cere sporirea lefurilor. Unde mergem?

C. Papanace: O mică sporire trebuie făcută la unii, dar numai unde e necesar.

G-ral I. Antonescu: Trebuiesc luate măsuri; altfel ne ducem la derivă. Se scumpește din nou viața.

Gh. Leon: O ultimă chestie.

Misiunea germană ne-a cerut să camuflăm toate depozitele de benzină. Am dispus în consecință.

G-ral I. Antonescu: Camuflarea cea mai bună este aceea pe care am expus-o eu când eram șef de Stat Major. Am cerut ca toate depozitele - și cele vechi - de benzină să se pună sub coastele dealurilor, prin văi. Avem posibilitatea aceasta pe toată Valea Prahovei. Putem face mici construcții de Cale Ferată care să meargă până la aceste depozite. Acolo fiind păduri, ele sunt camuflate foarte ușor împotriva Aviației; sunt foarte ușor de apărat împotriva atacurilor aeriene.

Prin urmare, tot ceea ce se va face de acum înainte, să se facă pe baza acestui principiu. Este un studiu al meu la Marele Stat Major. Am cerut lucrul acesta de atunci. A râs lumea; dar mai bine decât râdea, făcea.

Tot așa am cerut și pentru câmpurile de aterizare, ca să se facă în coastă. Așa se face acum în toate părțile. După ce au venit avioanele și au bombardat, s-a văzut că motorul este stăpânul pe câmpul de luptă.

Sterie Dulfu: Dl ministru Georgescu a plecat cu reprezentanții Führerului la Constanța, în vederea deplasării populației germane din România în Germania.

Am o altă chestiune. A fost un raport al Ministerului de Domenii prin care cere ca cele câteva moșii expropriate, care sunt la Ministerul Apărării Naționale, să treacă la Ministerul Agriculturii și să fie date în arendă domnilor: Ciomacu, Tulceanu, Cavalerilor Ordinului "Mihai Viteazul"...

G-ral I. Antonescu: Și pentru Cavalerii Ordinului "Mihai Viteazul", care au pierdut pământurile.

Sterie Dulfu: Pentru Cavalerii Ordinului "Mihai Viteazul", care au avut

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pământ în Cadrilater, în baza art. 5 al tratatului româno-bulgar, ei rămân proprietarii acestui pământ și-l pot vinde...

G-ral I. Antonescu: Nu pot. Legea Ordinului Cavalerilor "Mihai Viteazul" ne oprește să înstrăinăm pământul. Pământul acesta trece din moștenitor în moștenitor direct. Eu, care am pământ, fiind Cavaler al acestui Ordin, cum n-am copil, pământul îl moștenește soția și după aceea se întoarce în patrimoniul Statului. Nu avem dreptul să-l vindem.

Sterie Dulfu: Pentru Cavalerii Ordinului "Mihai Viteazul" să se fixeze un preț. S-a spus 600 lei la hectar, ceea ce este ieftin.

Aș propune ca să servească la colonizări...

G-ral I. Antonescu: Trebuie să avem în vedere să nu fărâmițăm pământul Țării Românești. Am dat aceste pământuri fiindcă am vrut. Puteam să nu le dau. Le-am dat ca să le vin în ajutor. Erau moșiile Armatei. Le-am dat fără nici o despăgubire. Altul nu le-ar fi dat. Am șters tot ceea ce era pentru agronomi. Când mi-a prezentat dl Mareș chestiunea, am găsit că prețul este prea ieftin. Am șters tot ce privea pe agronom.

Gh. Leon: Ar fi bine să se facă la Ministerul de Domenii o anchetă asupra agronomilor împroprietăriți în ultimii zece ani.

G-ral I. Antonescu: Sunt chestiuni mici. Asupra acestor chestiuni puneți-vă de acord cu dl Mareș.

Am văzut că prețul este mic. I-am atras atenția dlui Mareș.

În ce privește marii proprietari, dacă sunt crescători de vite, trebuie să-i încurajăm. Ei făceau în Basarabia culturi model. Trebuie să-i încurajăm dacă mergem la proprietatea mijlocie, care este baza Statului. S-a fărâmițat pământul așa de mult, încât ne așteaptă dezastrul. Pe cap de locuitor la noi există numai un hectar și jumătate de pământ. În nici o țară din lume nu este așa. Trebuie minimum două hectare pe cap de locuitor. De aici toată sărăcia. Trebuie să avem posibilitatea să revenim la o situație minimală, la 2 hectare de cap de locuitor. Altfel e dezastru pentru toți. Deci nu mai fărâmițăm pământul românesc.

Din contra: să îngăduim oamenilor, care sunt muncitori, să-și facă o proprietate mijlocie de 10-15 hectare. Acestea vor fi celulele de rezistență ale neamului nostru. Restul, acei care nu lucrează decât numai pentru întreținerea lor, aceia se vor transforma în proletariat agricol și va trebui să le găsim întrebuințare în alte părți. Nu putem ieși din aceasta.

Deci dacă am consimțit ca să se dea aceste moșii la marii crescători de vite din Basarabia și la marii proprietari care făceau cultură rațională și model acolo, a fost tocmai în vederea scopului la care vreau să ajung: în Țara Românească trebuie să atacăm problema regrupării proprietății pulverizate. Pentru că, dacă în 20 de ani am ajuns la un hectar și jumătate pe cap de locuitor, unde vom ajunge în viitor? Când vom dezvolta și condițiile de ordin sanitar la țară, vedeți ce probleme se mai pun. Trebuie avut în vedere viitorul.

Vasăzică, de prețuri am vorbit, sunt prea mici. Nu vreau să-i favorizez.

Alt punct slab în această chestiune: contractul pe 15 ani. Nu-mi convine. Contract pe cinci ani, reînnoit dacă se respectă condițiile puse de mine. Contract pe cinci ani, reînnoit pe alți cinci ani, de trei ori, în total 15 ani, dacă este totul la înălțime, dacă este vrednic și priceput. Nu mă bag sclavul lui cu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

averea Statului.

Altă chestiune: prețul la hectar. Trebuie prețul locului, nu 600 lei hectarul. Dacă fac cultură rațională, câștig mai mult.

Să nu se dea la agronomi.

În ce privește chestiunea cu loturile Cavalerilor Ordinului "Mihai Viteazul", aceasta trebuie studiată. Prin urmare, să se țină încă loturile disponibile. Am spus că nu dau tot 25 hectare, cum a fost în trecut, ci numai jumătate, căci n-am atât. Le vom da altă despăgubire. Dacă au compensație de la bulgari, se schimbă problema: nu mai dau deloc.

I. Protopopescu: Se pune pentru noi o problemă de prevedere în ce privește materialul de Cale Ferată, cu care o ducem greu. Avem industriile metalurgice ale Statului, de la Hunedoara, unde din cinci cuptoare mari nu lucrează decât unul. Nu se poate porni un cuptor mare decât când are asigurată continua funcționare, căci altfel este distrus. Am putea porni încă trei, dar n-avem comenzi. V-aș ruga să mă autorizați să le asigur comenzile necesare, furnitura metalică, care trebuie, pentru ca să poată pune cuptoarele în lucru. I-am chemat și am vorbit cu dânșii...

Gh. Leon: Cine sunt, fiindcă noi suntem în curs de a-i schimba pe cei de acolo?

I. Protopopescu: Am vorbit cu d-nii Negrescu și Gheorghiu.

Gh. Leon: Să stăm de vorbă împreună.

G-ral I. Antonescu: Principalul este să se pună pe lucru. Vorbiți cu dl Leon. Sunt de părere să fie o mie de furnale în lucru.

I. Protopopescu: În programul minimal de șosele, stabilit pentru a fi lucrat în urgență, s-au cerut unele modificări printr-o propunere a dlui inginer care înlocuiește pe dl Schell, reprezentant al dlui Todt. Ei ne-au cerut să complectăm rețeaua pe care am stabilit-o cu Statul Major. Sunt unele linii pe care le-am trecut de a doua urgență și pe care ei vor să le facem în primă urgență.

(Dl ministru prezintă dlui General o schiță cu șoselele cerute a fi executate în primă urgență și de propunerile făcute în privința lucrărilor care urmează a fi efectuate tot cu primă urgență).

G-ral I. Antonescu: Toate vor trebui făcute conform arătării dvs. (A se vedea schița prezentată).

Le treci și pe acestea printre lucrările de primă urgență. Nu se vor reduce cele de primă urgență.

I. Protopopescu: Cele cu roșu sunt de primă urgență.

G-ral I. Antonescu: Prin urmare, lași pe cele de primă urgență și treci pe cele de a doua urgență la prima urgență, pe acestea trei pe care le-am arătat pe schiță.

Linia de pe valea Teleajenului este calea cea mai ușoară. Este fără nici o lucrare de artă. Se poate face numai cu un sfert de cheltuieli. E vechea cale prin care au trecut și Mihai Viteazul și romanii și sciții: e Tabla Buții. Nici o lucrare de artă mare nu este de făcut. Este și mai ieftin și leagă centre mari. Trebuie studiată linia ferată a Drajnei. Am studiat-o când am fost la Statul Major. Și aceasta costă mai puțin. Să fie puse în studii imediat. Chestiunea aceasta o cunoaște col. Orezeanu. Este o legătură care ne trebuie și este cea mai ușoară.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Se va face pe teritoriul nostru. Vom avea legătură cu toate pădurile din Vrancea, cu masivul mare al lui Groedel, care n-a fost exploatat, care merge până la Năruja. Dacă facem această linie, tot lemnul vine la Galați în mod direct.

G-ral I. Șteflea: S-au făcut legăturile de la Valea Șelei, Călețele și Someș. Prin aceasta sunt legate cu Beiușul toate centrele izolate. Se merge foarte bine cu mașina de turism. Nu ne putem apuca acum să cheltuim zeci de milioane pentru a face șosele frumoase. Sunt bani aruncați.

G-ral I. Antonescu: Puneți pe țărani să perfecționeze drumurile care sunt, ca să nu se strice. Detaliile nu mă interesează. Mă preocupă ca comunele izolate să aibă legături cu centrele administrative și de aprovizionare.

I. Protopopescu: Reprezentanții germani cer ca lucrările de care v-am vorbit să se înceapă chiar acum, imediat. Direcția Drumurilor a alcătuit o ciornă de contract pe bază de prețuri de cost pentru material și manoperă. Este o formă destul de complicată ca să se prevadă, de la caz la caz, mărirea prețurilor și scumpirea materialelor. Pretind, pentru acelea care n-au fost prevăzute, 35% peste prețul de cost, adică regie și câștig pentru lucrările care n-au fost prevăzute în tabelul inițial.

Gh. Leon: Este exagerat.

G-ral I. Antonescu: Trebuie discutate cu dl Neubacher.

Principiul este următorul - Führerul a spus: întâi, g-ralul Antonescu trebuie ajutat ca să reușească; al doilea, lucrăm în România ca să-i dezvoltăm economia pe viitor și deci nu mergem ca să câștigăm. Acesta este principiul pe baza căruia ei ne deschid credite pentru mașini, credite cu termene lungi.

Vasăzică, aceasta este o problemă care trebuie discutată cu organele respective.

În al doilea rând, să vedem cum facem finanțarea internă. Aceasta este chestiunea care pe mine mă șochează.

Trebuie să găsesc tehnica pentru finanțarea internă. Aceasta este o chestiune de mare urgență. În primul rând, fiindcă ea pune la lucru brațele care stau degeaba în cursul iernii și, în al doilea rând, fiindcă face o circulație mai mare în interiorul țării. Țăranul, având parale, cumpără mai mult și atunci industriile noastre lucrează. Aceasta este toată problema.

Trebuie discutată cu departamentele respective, pentru a fi pusă la punct această problemă. Acestea sunt principiile.

Când au venit la început, ne-au cerut multe parale. Cereau ridicarea mărcii. Dar nu mă las. De o lună și jumătate lupt pe chestia ridicării mărcii. Sunt probleme care pot fi rezolvate ulterior, pe cale de discuție. Trebuie să ne apărăm interesele noastre, dar să le asigurăm și lor un câștig, căci nu putem cere o marfă gratuit. Nu suntem pomanagii. Trebuiesc făcute angajamente care să nu ne ducă la supriză. Este ceea ce am spus adineauri despre dl Dimitriuc: îmi spune că lucrurile merg bine la începutul conferinței, iar la urmă îmi spune că nu se poate face nimic. Nu-mi trebuie aceasta. Îmi trebuie rezultatul de la urmă. Tot așa și pentru mine, pentru guvernarea mea îmi trebuie laude când voi părăsi-o; când voi părăsi viața aceasta.

Toată chestiunea pune-o la punct, domnule Protopopescu, pentru că trebuie să începem imediat. Orice pierdere este în detrimentul economiei naționale.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Am dat ordin, formal, astăzi, ca toate mașinile mari ale noastre, de la Turnu-Severin, să ți le pună la dispoziție, nu să stea degeaba. Armata nu este Stat în Stat, Șteflea. S-au cumpărat tot din banii Statului și stau fără să facă vreo treabă mașinile acestea. Deci, dă-i-le imediat în primire, însă să le folosească cu grijă. După ce vom găsi finanțările necesare, le înapoiem Armatei în bună stare sau le înlocuim.

Domnule Dragomir, împreună cu dl Cretzianu și Papanace și cu dl Protopopescu, veți pune toată această chestiune la punct.

I. Protopopescu: Chestiunea ar trebui extinsă pe plan general.

G-ral I. Antonescu: Am dat instrucțiuni, dar până se va face planul general de refacere a Statului - plan pe 10-15 ani - tratăm problema pe crâmpeie, dar nu trebuie să ieșim din cadrul general al organizării Statului.

I. Protopopescu: Antrepriza Bumbești-Livezeni n-a putut termina lucrarea. Vă rog să vedeți dacă putem să acordăm o prelungire a contractului, care s-a terminat acum, dar lucrarea nu s-a isprăvit. Contractul s-ar putea prelungi tot cu cele trei societăți care au lucrat până acum, fiindcă ele sunt utilate în această privință.

G-ral I. Antonescu: Desigur. Principiul este acesta: orice lucrare începută trebuie terminată, căci altfel este risipă, mai ales în ce privește linia aceasta Bumbești - Livezeni.

Pe mine nu mă interesează detaliile. Ai libertatea să faci ce vrei, numai să te încadrezi principiilor trasate de mine.

Ședința se ridică la ora 13.

▼
D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.170 (fost 168)/1940, f. 480-541.

20. 1940 octombrie 31, ședința de seară. *Se discută despre: tratativele cu Clodius; orarul de lucru al autorităților; prețuri etc.*

CONSILIUL DE CABINET

31 octombrie 1940

Ședința se deschide la ora 20,30, sub președinția dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului. Sunt prezenți domnii: Gh. N. Leon, ministrul Economiei Naționale; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; George Cretzianu, ministrul Finanțelor; g-ral Gh. Dobre, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naționale, pentru Înzestrarea și Administrația Armatei.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, iată de ce v-am chemat.

Vine dl Clodius în România, ca să vorbească cu mine pentru a pune la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

punct toate problemele economice. Vine la Predeal. Duminică și luni voi trata cu d-sa toate chestiunile acestea.

V-am convocat ca să-mi dați, până mâine seară, toate datele care interesează economia națională. Principiile generale le am.

Vreau să știu:

Care este situația noastră economică;

Care este situația noastră sub raportul industriei;

Care sunt materiile prime care ne lipsesc;

Care sunt investițiile noi care trebuie făcute;

Programul care l-am trasat în Stat;

Drumuri, irigații, îndiguiri;

Industria alimentară care trebuie dezvoltată, pentru ca să dezvoltăm economia națională, de pe urma căreia va avea să profite Germania;

Credite pe termene lungi, care ne trebuie acordate și lichidarea trecutului, ca să stăm pe baze sigure;

Chestia prețurilor;

Raportul între prețurile industriale și prețurile agricole;

Chestia armamentului;

Situația față de Germania și bazele noi pe care ne așezăm în urma instrucțiunilor date de Marele Stat Major la Conferința de colaborare.

Vreau să cunosc toate problemele care interesează punctele expuse mai sus.

Am să vă rog, probabil, să veniți la Predeal toți sau numai unul din dvs., pentru a-mi fi la dispoziție și a-mi da detaliile cu toate elementele necesare. Trebuie să am acolo toate detaliile pentru discuție, și sub raportul financiar și economic, și agricol, și industrial.

N-am găsit pe dl Mareș - nu e nici dl Nemoianu - aș fi vrut să știu situația și sub raportul însămânțărilor; posibilitățile de lucru în primăvară; ce credite trebuie să ne deschidă ei, dacă vor să dezvolte economicește această țară.

Pentru aceasta v-am chemat.

Vine la noi dl Clodius, trimis de Führer, ca să cunoască și să vadă toate aceste chestiuni, în industrie, în economia națională, vor să cunoască totul pe baza principiilor trasate de mine în Stat.

Mâine seară plec la Predeal ca să reflectez asupra tuturor acestor chestiuni și să le pregătesc de cu vreme. De aceea îmi trebuie date. Nu trebuiesc multe note, nici memoriu, nici nimic. Trebuie totul lucrat direct.

Domnule secretar general, să faci un ordin ministerelor și să pui și în comunicatul de astăzi - am spus și de rândul trecut și n-a apărut - că, începând de la 1 decembrie, orarul funcționarilor va fi de la 9 dimineața până la 5 jumătate seara, cu o întrerupere de trei sferturi de ceas sau de o oră, după cum vor găsi de cuviință ministerele respective.

Până la 1 decembrie, toate ministerele și toate administrațiile publice din Capitală, din orașe și din provincie să ia dispozițiile necesare ca să înființeze cantine în ministere, chestiune care va folosi funcționarilor, în special acelora cu mijloace mai reduse, cu salariu de la zece mii lei în jos. Acești funcționari vor trebui să găsească o masă - un fel de mâncare și pâine - cu 10-15 lei, întregul cost.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Până atunci să se organizeze toate aceste administrații, astfel încât de la acea dată să fie în măsură a le pune la dispoziția funcționarilor, fiindcă de la 1 decembrie aceste cantine vor trebui să înceapă să funcționeze.

Am luat această măsură, pe care vor trebui s-o aplice toate ministerele și toate administrațiile publice cu începere de la acea dată, ca să economisim lumina electrică cheltuită cu serviciul făcut după amiază și, în al doilea rând, ca să facem o economie și pentru funcționari, care, cu orarul actual, fac patru drumuri pe zi. În felul acesta, în loc de patru drumuri, funcționarii vor face numai două drumuri zilnic, economisind cheltuielile pentru transport.

Pe de altă parte, o altă economie pentru funcționari este și masa, pe care, acei care vor, o pot lua cu preț mai ieftin la minstere.

Prin această măsură, economisim deci și cheltuiala cu lumina, pe care o fac autoritățile și economisim și cheltuielile funcționarului, obținând, în același timp, ca randamentul muncii lui să fie mai mare.

Gh. Leon: Domnule General, v-am adus niște modele de saboți.

G-ral I. Antonescu: Cât vă costă?

Gh. Leon: În stil mare, costă 60 lei perechea; în stil mai mic, costă 80 lei perechea. Îi face o fabrică: "Dâmbovița".

G-ral I. Antonescu: Trebuie lucrați în stil mare. Să se facă încercări pentru a se vedea cât rezistă.

Gh. Leon: Am mai multe modele: model pentru oraș și model pentru țară. Cel pentru oraș este făcut din lemn de nuc și deasupra cu rămășițe de piele. Costă 200 lei; cel pentru țară, 180 lei. Este dintr-o talpă făcută din lemn gros.

G-ral I. Antonescu: Nu este cam rigid sabotul?

Gh. Leon: Modelul pentru oraș este mai rigid, dar este un exemplar care se întrebuințează foarte mult în Franța.

G-ral I. Antonescu: Putem face și noi?

Gh. Leon: Da.

G-ral I. Antonescu: Pune în studiu chestiunea.

Lt.-col. N. Dragomir: Vreau să vă expun chestia zahărului. Până acum am avut fixat un preț, pe care trebuie însă să-l urcăm. Am studiat chestia.

G-ral I. Antonescu: Ați examinat bine problema?

Lt.-col. N. Dragomir: Avem expertize și contraexpertize, făcute de dl Papanace.

Am ajuns astăzi că nu mai avem decât foarte puțin din zahărul vechi. Zahărul nou este gata, dar nu-i putem da drumul în consumul populației până nu fixăm noul preț.

De aceea trebuie să luăm această măsură cât mai iute, pentru ca populația să nu rămână fără zahăr.

Eu am să vă expun chestiunea prețului, rămânând ca dvs. să hotărâți. Până acum zahărul s-a menținut la prețul vechi. Dacă noi rămânem și mai departe la prețul vechi, care este de 32 lei kilogramul de zahăr tos și 34 lei kilogramul de zahăr cubic, dacă noi lăsăm acest preț și mai departe, Statul ar urma să piardă - și va pierde în orice caz - între 3-4 lei la kilogram, ceea ce înseamnă o pierdere

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

totală de 270-300 milioane lei.

Ce trebuie să facem?

S-au urcat aproape toate prețurile. Se poate urca și prețul zahărului. Lumea se teme de o urcare mai mare, de o sporire de zece lei la kilogram, dar 2 lei nu înseamnă propriu-zis o urcare.

Și atunci soluția este să urcăm cu 2 lei prețul la kilogram. Aceasta o putem face în felul următor: punând sau 33 lei kilogramul de zahăr tos și 37 lei kilogramul de zahăr cubic, adică sporind într-o parte cu un leu și în cealaltă cu 3, sau fixând prețul 34 lei pentru o calitate și 36 pentru cealaltă, adică punând câte 2 lei într-o parte și alta.

Și cu această sporire Statul tot va pierde, dar va pierde mult mai puțin: cel mult 100 milioane lei.

Gh. Leon: Nici atât n-ar fi trebuit să piardă.

Lt.-col. N. Dragomir: Dacă admiteți aceste prețuri, putem permite ca să înceapă mâine distribuția de zahăr nou.

G-ral I. Antonescu: Să nu piardă Statul nici un ban.

Lt.-col. N. Dragomir: Atunci înseamnă că trebuie să urcăm prețul cu 3 lei la kilogram.

G-ral I. Antonescu: În primul rând, o altă măsură trebuie să fie luată: luați dispoziția ca la țară să nu se mai vândă bucata de zahăr cu un leu.

Lt.-col. N. Dragomir: Este în funcție și de această chestiune.

G-ral I. Antonescu: Când anunți urcarea prețului, să spui și măsura aceasta, că nu se poate vinde cu un leu bucățica de zahăr.

Lt.-col. N. Dragomir: Ridic cu trei lei la kilogram?

G-ral I. Antonescu: Ridică la cubic.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu putem să ridicăm la cubic, fiindcă zahărul cubic este zahăr popular.

G-ral I. Antonescu: Urcă dincolo, la tos.

Lt.-col. N. Dragomir: Să punem tosul 36 și cubicul la fel. Dar în felul acesta s-a realizat diferența de preț de 3 lei la kilogram, în total, față de vechile prețuri.

Gh. Leon: E prea scump. Să facem actualele prețuri, respectiv 34 și 36 lei kilogramul. Mai bine să piardă Statul o sută de milioane, decât să urcăm prea mult.

G-ral I. Antonescu: Bine. Rămân prețurile fixate așa: cel care a fost 32 lei va costa 34 lei și cel care a fost 34 lei se va fixa la 36 lei kilogramul.

În același timp luați și măsura de care v-am vorbit mai înainte.

Lt.-col. N. Dragomir: Măsura aceasta e utilă și din alt punct de vedere. La anul vor urca speculanții, din nou, prețurile și atunci ar urma să ridicăm deodată prețul actual al zahărului prea mult.

- Se rezolvă mai multe lucrări curente.
- Ședința se ridică la ora 21.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.170 (fost 168)/1940, f. 471-479.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

21. 1940 noiembrie 7. *Se discută despre: coordonarea dintre ministere; problema Cooperației; cantinele pentru funcționari; situația însămânțărilor; prețuri; import și export; exproprierea conductelor petroliere ale întreprinderilor particulare; creditele pentru agricultură, comunicații și industria alimentară; fondurile pentru studenți și elevi etc.*

CONSILIUL ECONOMIC

din 7 noiembrie 1940

Ședința se deschide la ora 11,30, sub președinția dlui g-ral Ion Antonescu, Conducătorul Statului. Au participat dnii: Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; prof. Gh. Leon, ministrul Economiei Naționale; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; George Cretzianu, ministrul Finanțelor; ing. N. Mareș, ministrul Agriculturii și Domeniilor; prof. Ion Protopopescu, ministrul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; Petre Nemoianu, subsecretar de Stat la Ministerul Agriculturii, pentru Agricultură și Zootehnie; Constantin Papanace, subsecretar de Stat la Ministerul Finanțelor; Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale, pentru Colonizare și Populația Evacuată, <g-ral Ilie Șteflea, secretar general la Ministerul Apărării Naționale>.

G-ral I. Antonescu: Încep cu dl Dragomir.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu coordonarea dintre ministere, țin să arăt că a început să se realizeze o funcționare unitară a vieții economice în organizațiile de Stat, prin prefecturi.

Până acum, o mulțime de prefecturi au făcut blocări neîndrituite și nelegale, ca și unele autorități militare. Aceste blocări încurcau viața economică și de aceea am dat o telegramă în această privință.

G-ral I. Antonescu: Vorbesc de blocarea prefecturilor.

Lt.-col. N. Dragomir: Și prefecturile și unitățile militare blocau. Am trimis telegrame în această privință, prin care le-am invitat ca, în termen de trei zile de la primirea acestor telegrame, să dispună în consecință, să ia măsurile de rigoare, în caz contrar, guvernul urmând să aplice sancțiuni.

Rezultatul este îmbucurător. Cu excepția câtorva județe, în care prefecții s-au simțit oarecum lezați, dar care și ei se vor pune la punct, încolo toate celelalte județe s-au conformat acestei măsuri, așa încât, în două, trei zile, lucrurile decurg într-un ritm mai favorabil vieții economice, ceea ce înseamnă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

că ei s-au conformat măsurilor noastre.

G-ral I. Antonescu: Ce cantități erau blocate?

Lt.-col. N. Dragomir: Toată țara era blocată. Județele erau atât de închise, încât nu se putea trece dintr-un județ în altul. Am distrus aceste bariere și am dat posibilitate de liberă circulație.

G-ral I. Antonescu: Au executat toți ordinul?

Lt.-col. N. Dragomir: Da. Totul a fost pus în funcție de necesitățile neapărate ale județului. Trei zile după aceasta, am dat telegrame, prin care am aprobat blocările necesare pentru viața economică a județului respectiv.

În legătură cu Ministerul de Finanțe:

Institutul Cooperativ solicită un miliard lei pentru finanțarea cumpărărilor de cereale. Anul trecut a avut 3.600.000.000 lei, ceea ce înseamnă că pentru început se poate da această sumă. Este o operație în cont, care se face prin manipularea...

G. Cretzianu: S-a luat credit de la Banca Națională. Dacă Institutul de Cooperație este bine organizat, aceasta este o operație absolut normală.

G-ral I. Antonescu: Este gata. A rămas de făcut Statutul. A fost și o mică divergență. Am chemat pe dl Tasler și am pus la punct chestiunea.

Când funcționează?

Lt.-col. N. Dragomir: Săptămâna...

G-ral I. Antonescu: Credit nu se dă decât când începe să funcționeze. Trebuie întâi organizat Institutul de Cooperație și după aceea dăm credit. Trebuie făcut studiul necesar și date instrucțiunile respective.

Vasăzică, în primul rând, organizare complectă, până în fund, și după ce este gata să funcționeze, atunci pun la dispoziție și mijloacele de funcționare. Fiindcă noi pornim totdeauna cu o idee mare, o punem în execuție înainte însă de a fi făcut organizarea de funcționare. Și astfel se compromit cele mai bune idei. Dacă nu s-a pus la punct organizarea Institutului, nu-i dai bani, dle Cretzianu. Întâi organizare perfectă - și de aceea să fii convins că este pusă la punct de la periferie și până la conducerea superioară - și după aceea dai bani. Odată ce va fi această organizare terminată, atunci începe să funcționeze. Nu funcționează dezorganizat, în dezordine.

N. Mareș: Domnule General, mi-ați dat ordin ca să studiez chestiunea Cooperației. O avem în curs de studiu, așa încât, pe baza ordinelor dvs., vă voi prezenta, în această privință, studiul cerut.

G-ral I. Antonescu: Studiază, dar nu putem ține țara în loc.

N. Mareș: Dacă se organizează, ce facem pe urmă?

G-ral I. Antonescu: Nu pot ține țara în loc.

Lt.-col. N. Dragomir: În materie de Cooperație, ne aflăm în fața a două reforme: prima, imediată, care a constat în schimbarea conducerii, și a doua, pentru mai târziu, care reprezintă o schimbare structurală.

În legătură cu Ministerul Lucrărilor Publice - dl Protopopescu este aici - și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

în legătură cu Ministerul Armatei, ar fi de dorit ca să se facă tot posibilul ca, până la 10 noiembrie, să se termine transportul Armatei, pentru că sunt mari dificultăți în aprovizionare.

G-ral I. Șteflea: Se fac transporturi operative până în ziua de 15 noiembrie, cu cinci trenuri în plus.

G-ral I. Antonescu: De la 5 noiembrie, Armata nu mai reține pentru nevoile ei decât maximum 6 garnituri.

I. Protopopescu: La 12 noiembrie totul este în ordine.

G-ral I. Antonescu: Sunt informat, dle Protopopescu, că a fost o necesitate care explică dificultatea în circulație. Dar trebuie dată o lămurire, ca opinia publică să știe că această aglomerare, care a avut loc pe Calea Ferată în ultimele 30-40 zile - să spui căror fapte se datorește -, nu este consecința unei dezorganizări a acestei instituții, ci necesitatea de moment, transporturile militare și aprovizionarea de regiuni în curs, care au determinat această măsură de diminuare a numărului trenurilor de pasageri, dar că, în câteva zile - 5-6 zile - intrăm în normal din acest punct de vedere.

I. Protopopescu: Pentru că s-au terminat lucrările militare, putem da un grafic, din care să se vadă ceea ce s-a făcut, în mod obiectiv.

(Dl Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri, având o audiență fixată, părăsește ședința Consiliului.)

G-ral I. Antonescu: Poți să faci acest grafic, dar anunță opinia publică, ca să știe motivul, fiindcă, de multe ori, soldații și lumea civilă se ceartă pe locuri din cauza aglomerării. Se mai întâmplă ca unii din soldați să fi trecut în vagoanele de clasa I, ca să se ducă acasă mai repede. Din această cauză este un fel de stare de fapt, asimilată cu aceea de după război, din 1918.

Starea aceasta a fost datorată unei situații anormale, din care stare însă ieșim în câteva zile și publicul trebuie s-o știe. Trebuie să se calmeze opinia publică, ca să vadă că această situație nu se va perpetua.

Pe urmă, domnule Protopopescu, din nou te întorci, cu toată activitatea d-tale, în interesul economiei naționale. Este o problemă pe care trebuie s-o atacăm nu numai pentru Capitală, ci și pentru provincie. Sunt regiuni unde avem aglomerări, dar sunt altele încă lipsite. Noi le-am aprovizionat până la decembrie. Dar decembrie vine și atunci trebuie să împingem aprovizionarea mai departe. Trebuie să ducem porumbul unde lipsește, cartoful tot așa, să luăm din regiunile unde e surplus și să ducem în regiunile unde lipsește.

Trebuie tratată, din nou, masiv, această problemă.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu Ministerul Lucrărilor Publice, vorbesc în ce privește transportul de lemne. Până la 30 octombrie exista tariful așa-zis redus, care favoriza afluirea lemnelor. De la această dată, adică de la 1 noiembrie, s-a urcat tariful. Se face deci o diferență...

G-ral I. Antonescu: Se prelungește tariful trecut, dat fiind circumstanțele anormale în care ne-am găsit în momentul când trebuia să se facă aprovizio-

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

narea, pentru ca lumea să beneficieze de acest tarif redus. Îl prelungim, însă fără dată fixă, ca să nu fim nevoiți să revenim mereu la această problemă, care, de altminteri, acum numai este o problemă acută, cum era înainte.

Lt.-col. N. Dragomir: Este bine să fie prelungit măcar pentru o lună.

G-ral I. Antonescu: Fără dată prelungim.

I. Protopopescu: Așa am pus.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește legătura cu celelalte ministere, din punct de vedere financiar. Am vorbit cu domnii miniștri economici. Ne lovim de chestia orelor suplimentare. Sunt, într-adevăr, funcționari care fac sacrificii mari, care trebuie avute în vedere.

G-ral I. Antonescu: În privința aceasta sunt de acord ca să dați funcționarilor, care lucrează, mai mult, însă să nu se facă un sistem ca toți funcționarii să-și dubleze veniturile de la Stat și pe urmă să se ducă la bodegi. Să se dea numai acelor funcționari care într-adevăr muncesc și care sunt necesari; dacă muncesc muncă efectivă, constatată de organele dvs. prin fișe de control, nu în mod superficial. Fiindcă, de cele mai multe ori, se întâmplă că tocmai acei care constată lucrul acesta, ca să justifice și activitatea lor și cererile lor pentru orele suplimentare, se grăbesc să ceară întâi pentru cei mici ore suplimentare, pentru ca aceasta apoi să justifice cererea și pentru ei.

Vă dau un exemplu. Când am fost la Londra, eram plătit cu 400 lire pe lună. Mi s-a părut așa de extraordinar - nu aveam ce face cu atâția bani -, încât am făcut un referat, în care am spus: "Este prea mult." Vintilă Brătianu, care era atunci ministru al Finanțelor, s-a închinat. Titulescu nu era acolo. Când a venit Titulescu, mi-a sărit în cap. El spusese că este nevoie de mult pentru ceilalți, ca să ceară și el mult. Aceasta era toată chestiunea.

Așa se petrece în mic și în ministerele noastre: umflăm pe cei mici, pentru ca apoi să pot să mă umflu pe mine. Deci să nu se transforme în abuzurile din trecut.

Lt.-col. N. Dragomir: Trebuie să se fixeze și un criteriu. Dvs. ați spus că, până la leafa de 10.000 lei, putem da suplimente lunare, astfel încât nimeni să nu primească mai mult de 10.000 lei. Dacă, de pildă, are 9000 lei leafă, funcționarul, îi putem da o mie de lei supliment; dacă are 8000 lei, îi putem da 2000 lei.

G-ral I. Antonescu: Faci altă nedreptate.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar tocmai acei cu salariu peste 10.000 lei muncesc mai mult. Sunt câteva elemente care fac totul; stau și noaptea și lucrează.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să stăm cu toții să lucrăm. Și eu stau noaptea. Veniți în ajutorul funcționarilor cu celelalte mijloace: cantine etc.

Gh. Leon: Domnule General, am luat în cercetare chestiunea cantinelor. Este foarte greu de rezolvat cu orarul fixat de dvs. E puțin practic. Avem la ministerul nostru 1000 de funcționari. Nu putem găsi o mie de tacâmuri. Este

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

și o nedreptate din punctul de vedere al funcționarului, căci acesta trebuie să lase leafa acasă și el să mănânce la birou. E foarte greu, mai ales pentru micul funcționar, ca să cheltuiască de două ori.

V-aș ruga, de aceea, să reveniți asupra acestei măsuri, fără să publicați însă această revenire.

G-ral I. Antonescu: Să revin...

Cine vrea să mănânce acolo? Sunt tocmai funcționarii care sunt la periferie, pe care îi costă ca să meargă cu tramvaiul acasă, îi costă foarte mult și atunci aceștia vor rămâne la minister și vor lua cu preț convenabil masa.

Lt.-col. N. Dragomir: Să schimbăm și orarul.

Gh. Leon: Da. Să punem de la 8 la 14, sau de la 8 la 15 - cum era în Rusia Sovietică. Cu acest orar se duce omul acasă și își vede familia. Sunt femei măritate, care ar urma să nu-și vadă copiii toată ziua.

G-ral I. Antonescu: Dar cum se poate în Anglia?

Gh. Leon: Acolo este altă organizație. Londra este pe o suprafață așa de mare, încât funcționarii stau acolo la o distanță așa de mare de birou, cum ar trebui să stea la Buftea funcționarii noștri. La noi, desigur că nu se poate face tot așa.

La Ministerul de Finanțe se poate?

G. Cretzianu: La Ministerul Finanțelor va fi o cheltuială mare de tot. Trebuie închiriat un local anume. Printre funcționari s-a creat o stare de nemulțumire. Nu se poate aplica această măsură.

Gh. Leon: Am încercat și eu. Nici la mine nu se poate aplica.

C. Papanace: Se pune și problema familiei.

P. Nemoianu: Am calculat orele de serviciu. Cu sistemul actual avem 40 de ore de lucru pe săptămână. Cu sistemul propus de Președinție avem 48 ore de lucru săptămânal; însă cu dezavantajele pe care le-au spus dnii miniștri, în special dezorganizarea vieții familiale.

De aceea, am propus un sistem combinat. Să aranjăm orarul așa încât să dăm funcționarului două ore jumătate liber la prânz, ca să poată să se ducă toată lumea acasă, el urmând să vină la birou și dimineața și după amiază, la anumite ore, care să facă totalul urmărit. Să vină astfel dimineața la 8 jumătate, la 13 jumătate și toate după-amiezele, minus sâmbătă după-masă, când funcționarul să fie liber.

Lt.-col. N. Dragomir: Să fie liber și miercurea după-amiază; ca la Statul Major.

P. Nemoianu: În felul acesta avem 46 ore și jumătate de lucru săptămânal. Prin urmare, cu o oră jumătate lipsă din orarul fixat.

În sensul dispoziținii date de Președinție, n-ar lucra toată lumea, ci numai un număr de funcționari. Ar trebui apoi întrebuințați alții și la cantină.

Cu sistemul combinat propus de mine am ajunge la randamentul urmărit.

G-ral I. Antonescu: Nu țin la aceasta. Am vrut să fac economie de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

lumină pentru Stat. Am vrut, în același timp, să dau posibilitate funcționarului, ca începând de la ora 5 să fie liber să se ducă la cinematograf, la teatru. Dacă se termină serviciul de la cinci, putem economisi lumina, economie care se cifrează la 2-300 milioane. Am să calculez la cât se ridică toată economia la lumină.

Trebuie realizată o economie în Stat. Am pus să se facă calculele. Faptul că se risipește hârtia, prin marginea care se lasă și locurile libere, nescrise, cât face? O sută - două sute de milioane. Am să pun să se facă acest calcul exact.

I. Protopopescu: Sunt 240.000 de kilograme pe an, la ministerele din București...

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, vedeți ce se pierde. Cât costă în bani? Și la Decrete v-am dat o formulă, un model care trebuie întrebuințat.

De aceea: lumină economisită, hârtie economisită. Din lucrurile acestea mici se adună lucrurile mari. Se lucrează la Președinție modele de acestea.

Vasăzică, dacă facem economie la lumină, la hârtie, se ridică cifra la un miliard lei. Mai mult încă, un miliard și jumătate. Or, realizând un miliard jumătate din aceste economii, înseamnă că nu mai punem impozite, că se reduc cheltuielile bugetare ale Statului. Tot ce vom economisi vom întrebuința în investiții producătoare de venituri, sau vom reduce impozitele în anumită măsură. Dacă întâlnesc piedici în toate părțile, înseamnă că mergem tot cu sistemul vechi. Dacă de la lumină facem economie de 300 milioane, de la hârtie 300 milioane etc., se adună toate acestea, iar la sfârșitul unui an de guvernare, de activitate a noastră, vom vedea rezultatul. Tot ceea ce s-a aplicat în Anglia este un lucru studiat și în practică.

Am urmărit toată activitatea vieții engleze. Nu văd de ce nu se poate face și la noi. De ce este cheltuială mai multă când nu mă duc acasă? Nevasta n-are decât să gătească mai puțin și mănâncă seara cu mine. La englezi masa de seară este baza.

Gh. Leon: Dar ce lasă fiecare acasă, ca să mănânce soția și copiii, când mai trebuie să mai ia și pentru el pentru masă?

G-ral I. Antonescu: Dar sunt femei măritate care au copii și lasă copiii pe mâna servitoarelor.

Dar acestea sunt cazuri izolate. Noi trebuie să tratăm problema de Stat. Femeile trebuie scoase din funcțiuni, ca să-și vadă de familii și de copiii lor.

Totul depinde de cum vom trata problema funcționarilor și a organizării ministerelor. Va trebui ca, în noua salarizare a funcționarilor, să ținem socoteală de minimum de existență. Vrem să-i dăm funcționarului o leafă dacă este însurat; dacă are un copil, altă leafă; dacă are doi copii, altă leafă; dacă are trei copii, iarăși altă leafă. Aceasta vrem să facem. Pentru aceasta trebuie să scad numărul funcționarilor; trebuie întrebuințați ceilalți în cadrul disponibil - și aseară am discutat problema aceasta la sediul legionar - până le vom face loc în comerț. Pe măsură ce bag unul în comerț, îl scot din bugetul Statului.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

I. Protopopescu: Cu titlul de experiență, să punem orarul de la 8 la 15.

La Poștă am făcut un restaurant la subsol. Prin bună înțelegere, am evacuat apoi niște chiriași de la parter și am făcut o lăptărie, unde, pe maximum 15 lei, se dă un dejun ușor. Dacă fac și la Lucrările Publice, se poate ca și celelalte ministere să vină acolo la cantină.

Să încercăm cu titlul de experiență orarul 8-15.

G-ral I. Antonescu: Nu încercați să faceți aceste cantine chiar în localul ministerului. Dacă am spus să se facă cantine de către ministere, nu înseamnă că am spus să se facă chiar în localul ministerelor.

Vă rentează această problemă dacă este bine organizată și sunt oameni de inimă. Duceți-vă la Ajutorul Legionar. Nevasta mea urmărește în fiecare zi această problemă și cantinele de la școli și primării. Prin sediile legionare văd că s-au realizat lucruri bune.

Gh. Leon: În orice caz, trebuie să fie localul de cantină în apropierea ministerului, căci altfel, este ca și cum s-ar duce funcționarul acasă. Ele pot să fie la o distanță de 500-800 metri de minister; mai se plimbă funcționarul; mai ia aer. Putem să facem organizarea aceasta și cu Ajutorul Legionar, în armonie cu toții. Să încercăm în felul următor: folosește cantina cine vrea. Cu timpul, când vor vedea că se dă o masă ieftină și bună, vor veni toți.

La Poștă au venit?

I. Protopopescu: Vin, dar cine vrea.

G-ral I. Antonescu: Problema este următoarea: dacă se dă lucru bun, ieftin, mâncare caldă, bine servită, vine funcționarul. Deci este chestie de pricepere și cinste.

N. Mareș: Să mărim puțin timpul de masă. Este insuficientă o oră. Să facem două ore pauză la prânz. Să luăm o jumătate oră dimineața, să vină funcționarul la opt, și altă jumătate oră seara, până la ora 18. Să avem atunci orarul astfel: 8-13 și 15-18.

În felul acesta avem opt ore pe zi și o întrerupere de două ore la prânz. Timpul fiind mai lung, funcționarul poate să se ducă la prânz și acasă.

I. Protopopescu: Este mult timp două ore la amiază, pentru masă. Eu am socotit că pentru masă este suficientă o jumătate de oră, sau trei sferturi de oră.

C. Papanace: Din cauza reformelor care se fac cu încadrarea, se produc perturbări în viața funcționarului. Recunosc că și această adaptare este necesară, dar până se clarifică și cealaltă chestie, să rămână așa cum este orarul. Dacă mai adăugăm și această perturbare, se va resimți funcționarul și mai mult. Lăsați regimul actual până se fac încadrările, până când trec funcționarii în funcțiunile unde vor fi repartizați, fiindcă din această cauză am văzut că realmente s-a produs o perturbare, care, din punct de vedere politic, m-a impresionat.

N-a produs nici o altă chestie o mai mare perturbare decât chestiunea aceasta a orarului. Funcționarii au invocat că se atinge viața de familie. Le-am

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

invocat că au avantaje, că economisesc banii cu tramvaiul. Mi-au răspuns că nu este chestia de bani de tramvai, mi-au spus că au abonamente.

Deci, chestia aceasta nu se poate soluționa acum. După încadrare, problema aceasta să se ia în mod temeinic și definitiv pentru soluționare.

Lt.-col. N. Dragomlr: Ca să nu apară ca o contradicție cu comunicatul care s-a dat, s-ar putea da acum astfel: "În chestia cantinelor și orelor de serviciu, miniștrii au fost însărcinați ca, în limita posibilității, să dispună după caz".

G-ral I. Antonescu: Voi vedea eu cum se pune chestiunea, care este soluția.

Gh. Leon: S-o amânăm până după reorganizarea totală a aparatului administrativ al Statului.

C. Papanace: Să vedem ce se face cu femeile, fiindcă dacă am avea tendința ca funcționarele să dispară din funcțiuni și să se reîntoarcă în căminuri, ar trebui o încurajare de căsătorii între funcționari, sau să luăm alte măsuri. Să facem o lege care să dea anumite avantaje, ca să poată să dispară pletora de femei în funcțiuni.

G-ral I. Antonescu: Astăzi funcționarii noștri muncesc prea puțin. Din această cauză ei vin și muncesc în ore suplimentare, care sunt, în realitate, orele care ar trebui să fie ore normale de muncă. Vreau să ies din această problemă. Trebuie să schimbăm orarul.

Care este orarul cerut de dvs.? Funcționarii trebuie să muncească cât reclamă interesele actuale ale Statului. Dvs. nu uitați că Franța a fost dată peste cap pentru faptul că, pe când Germania lucra cu trei echipe în 24 ore, dl Blum venea cu 34 ore de lucru pe săptămână. Germanii au lucrat trei ani de zile cu trei echipe pe zi și, când au terminat înarmarea, l-au plesnit pe dl Blum, că acum este în fața comisiei de judecată și s-a dus peste cap toată Franța; întreaga Franță s-a dus cu toată gloria ei milenară și cu toate organizațiile ei multiseculare, căci revoluția franceză a fost răsturnată de Blum și de toți oamenii care s-au luat după el.

Trebuie să muncim mult, muncă intensivă, fără pretenții mari. Fiecare a fost învățat să doarmă, în regimul trecut, astăzi nu se mai poate.

Gh. Leon: Funcționarii superiori muncesc câte 12 ore pe zi, pe când funcționarii mici pleacă acasă și muncesc puțin.

G-ral I. Antonescu: Dacă funcționarul subaltern muncește puțin, este nu din vina lui, ci a funcționarului superior, care nu-l pune la muncă. Pe unde am trecut eu, n-a fost un sublocotenent ca să fi plecat înainte de la serviciu. Prin urmare, să nu-mi spună că pleacă de la serviciu funcționarul mic și că muncește funcționarul mare. Este un prost funcționarul mare care muncește și nu-l pune și pe cel mic să muncească.

Gh. Leon: Este un defect de organizare: sunt servicii cu surplus de personal și servicii cu minus de personal.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Papanace: Am făcut inspecție la minister. Am găsit pline toate birourile de funcționari mici care munceau foarte mult, era sâmbătă seara, la 8 jumătate - 9.

G-ral I. Antonescu: Care este orarul propus de dvs.?

Lt.-col. N. Dragomir: Opt jumătate la 13 jumătate, dimineața, și 17 și 19 jumătate, după-amiază, afară de miercuri și sâmbătă după amiază, când funcționarii sunt liberi.

G-ral I. Antonescu: Cât face aceasta?

Lt.-col. N. Dragomir: Peste 40 ore.

C. Papanace: În actualul sistem, câte ore sunt?

I. Protopopescu: 40.

P. Nemolanu: Am propus 46 ore.

N. Mareș: 8-13; 15-18. La prânz, o pauză de două ore. Cu acest program avem tocmai opt ore pe zi, adică 48 ore săptămânal.

G. Cretzianu: V-aș ruga, cum a propus și dl ministru Papanace, să așteptăm întâi încadrarea, fiindcă durează numai o lună și să lăsăm până atunci orarul actual.

Gh. Leon: Dacă vom scoate în cadrul disponibil o serie de funcționari și vom concentra serviciile, va fi nevoie de mai mult lucru și îi vom pune mai mult la lucru atunci. Astăzi stau degeaba și, unde este surplus de personal, n-au ce face, fiindcă serviciile sunt concentrate, fiindcă stăm pe ideea de centralizare unde lucrează câțiva, mai puțin.

G-ral I. Antonescu: Să fie și miercurea după-amiază liber? Aceasta este situația actuală?

Lt.-col. N. Dragomir: Acum numai două zile se lucrează după-amiază.

C. Papanace: Dar încep lucrul la 7 jumătate.

Lt.-col. N. Dragomir: Sigur că da. Urcăm ora de dimineață și facem și după-amiază program...

C. Papanace: Eu cunosc viața de funcționar: până se instalează la lucru, jumătate de oră se pierde. Încât, dacă ne gândim obiectiv, la o muncă continuă, este mult mai avantajos cu munca făcută încontinuu, decât împărțit lucrul dimineața și după-amiază. De aceea, dezavantajul după-amiezii, aici îl văd. Continuitatea este mai bună, fiindcă dă randament mai mare.

Gh. Leon: 8-15.

G-ral I. Antonescu: Cât face?

C. Papanace: 7 jumătate - 14 jumătate.

I. Protopopescu: Circa 39 ore.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate. Ducem Statul la ruină cu acest orar.

N. Mareș: Noi lucrăm până la ora 9 și 10 seara.

Lt.-col. N. Dragomir: Luni, de la 9,30 - 13 jumătate; miercuri, joi și sâmbătă de la 7,30 - 13 jumătate; marți și vineri, dimineața, de la 7,30 -

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

13 jumătate, iar după-amiază de la 13 jumătate - 19 jumătate. În total, 40 ore de lucru. Acesta este sistemul actual.

N. Mareș: Puțin de tot.

G-ral I. Antonescu: Nu mă pot opri aici nici o zi.

N. Mareș: Lăsați: 8-13; 15-18. Fac opt ore zilnic; 48 ore săptămânal.

I. Protopopescu: Ce să luăm ca bază de număr de ore?

G-ral I. Antonescu: 48 ore săptămânal.

I. Protopopescu: Ne gândim și vă comunicăm.

Gh. Leon: Se amână atunci chestiunea aceasta.

G-ral I. Antonescu: Da. Totuși să organizați cantinele, de care v-am vorbit. S-o faceți împreună cu Primăria și organizațiile legionare. Cine vrea să mănânce, poate să mănânce la aceste cantine. Sunt unii neînsurați, care pot fi ajutorați astfel, sunt alții care fac alte aranjamente și mai sunt, o a treia categorie, unii funcționari, care se întâlnesc soț cu soție și nu se mai duc acasă, mănâncă la cantină și nu mai au nevoie astfel de servitor. Vor veni și seara să mănânce acolo.

I. Protopopescu: Cantina făcută la Poștă este în locul unor magazii.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine; nici nu trebuie în localul autorității.

V-am dat ideile generale; aplicați-le cu legionarii, cu cine credeți.

În tot cazul, nu mă pot opri la orarul de lucru actual, fiindcă duce Statul la ruină. Luați exemplul Statului care a urcat pe culmi, Statul german, nu exemplul Franței.

Eu am avut comandă de trupe. Niciodată ofițerii mei și funcționarii ceilalți nu s-au plâns de lucru și au lucrat cu mine la cot, zi de zi, pe ploaie, pe vreme rea, dar niciodată nu s-au plâns. Însă niciodată nu am avut nevoie să-i stimulez, fiindcă exemplul meu l-au urmat cu toții. N-aveau ore de masă; n-aveau ore de somn; nimic. Patru ani am comandat Divizia de la Pitești. N-aveau ore de masă; nici nu se duceau la masă. Toți erau angrenați într-o lucrare de construcție, încât erau pasionați ca să lucreze.

Lt.-col. N. Dragomir: În unele puncte ale țării apar oarecare măsuri de reglementare a aprovizionării, care stratifică populația. Se fac deosebiri între români și evrei. Cum să cumpere unii; cum să cumpere alții. Putem lăsa situația aceasta?

G-ral I. Antonescu: Rău! Nu se poate! Să nu lași această situație! Să vorbești cu ministrul de Interne.

Lt.-col. N. Dragomir: Informația vine de la Interne, spre știință.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate. Să spui d-ta așa: nu este momentul să facem astfel de distincții.

Lt.-col. N. Dragomir: Trecând la chestiunea producției, să vă arăt situația arăturii.

G-ral I. Antonescu: A crescut mult suprafața arată?

Lt.-col. N. Dragomir: La arături, la 61%...

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Moldova cum este?

C. Papanace: În Moldova este foarte puțin semănat. Este pârlog. Porumbul nu este cules. Am fost alaltăieri. Am străbătut județele Prahova, Buzău, Râmnicu-Sărat, Focșani, până la Huși. La dreapta și la stânga n-am văzut deloc arătură.

N. Mareș: Noi avem datele aici, care sunt altfel. Se poate să fie cum spuneați dvs., dar în unele părți, și numai până la 2 noiembrie.

Anul acesta, comparativ cu anul trecut, la aceeași dată de 2 noiembrie, avem peste 800.000 hectare arate, iar anul trecut era mai puțin. Anul acesta, cu toate greutățile, am întrecut cu 70.000 hectare cifra de anul trecut.

G-ral I. Antonescu: Situația, vasăzică, nu este așa de alarmantă. La data de 1 noiembrie anul trecut, pe o suprafață cu 30% mai mare, era mai puțin; la această epocă de 2 noiembrie erau 600.000 hectare însămânțate; astăzi, tot la 2 noiembrie, în țară cu 30% mai mică, sunt 673.000 hectare însămânțate. Dacă la ele adăugăm 30%, cu cât este țara mai mică, ar însemna că astăzi ar trebui să avem 800.000 hectare însămânțate, față de 600.000 de hectare din trecut, și aceasta cu toată vremea rea, cu toată seceta, cu toate că situația nu este normală, și însămânțări făcute tocmai în regiunile unde se cultivă mai mult grâu. Tocmai acolo este surplus.

Lt.-col. N. Dragomir: (prezintă dlui General planul de însămânțări) Însămânțările sunt trecute cu negru în planul pe care vi-l prezint.

Trebuie să socotim că, din ceea ce am avut, avem acum 30% mai puțin. Pe de altă parte, timpul se poate schimba, cum a fost în 1933, când la 1 noiembrie a venit iarna. Or, din acest punct de vedere, suntem oarecum periclitați.

Vă pot arăta ce ordine am dat, în numele dvs., extrem de insistent, către Ministerele Armatei și de Interne, pentru ca toată lumea, toate autoritățile să iasă la lucru.

G-ral I. Antonescu: Domnule Șteflea, dl Mareș mi-a spus că Armata nu dă deloc concurs.

G-ral I. Șteflea: A plecat ieri ordinul telegrafic.

G-ral I. Antonescu: Să trimiteți ofițeri cu ordine acolo, să vadă ce este.

G-ral I. Șteflea: Numai ieri mi s-a adus la cunoștință că Armata nu dă concurs. Până atunci am tot întrebat. De ce nu mi s-a adus mai înainte la cunoștință?

G-ral I. Antonescu: Nu mai facem proces trecutului. Nu interesează. Spune să plece chiar astăzi ofițerii, în regiunile unde este nevoie, cu ordinele d-tale, să vadă dacă s-a primit ordinul d-tale și să se constate, la fiecare caz în parte, de ce nu s-au executat ordinele. Se poate să fie dezacord între comandant și prefect, care nu cere.

Lt.-col. N. Dragomir: Iată un ordin dat.

G-ral I. Antonescu: Nu-l mai citi. Trebuie trimiși ofițeri pe teren. Deja

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

s-au activat mult însămânțările în ultima vreme. Dacă avem încă zece zile, însămânțăm aproape totul. Sămânță este peste tot?

N. Mareș: Aproape peste tot.

C. Papanace: Sunt anumite județe care n-au sămânță. La Huși, alaltăieri, nu era.

N. Mareș: Nu era la Vaslui, dar acum este.

Lt.-col. N. Dragomir: A plecat unde trebuie, sămânța.

În legătură cu ceea ce rămâne neînsămânțat în toamnă și cu noile necesități pe care le-ați prescris dvs. pentru textile, aș ruga pe dl ministru Mareș ca, împreună cu d-sa, să revedem planul de însămânțare.

N. Mareș: Mă interesez și de seceră.

G-ral I. Antonescu: Dumnealui vorbește de plantele textile.

Lt.-col. N. Dragomir: Am identificat cantitățile de grâu în fiecare județ unde se găsesc, încât le avem gata pregătite.

Trec la problema prețurilor. Ca prim rezultat al legii contra sabotajului, un rezultat direct este o afluire a capitalului în bănci. Se prezintă capitalul la bănci, ceea ce este un bine, în legătură cu enorma cifră a circulației noastre monetare, care, dânsa, explică urcarea prețurilor. Circulația a crescut, față de 1929, de trei ori; pe când prețurile s-au urcat numai de două ori. Aceasta înseamnă că tendința este fermă la urcare.

Gh. Leon: Aceasta înseamnă că din circulație iese o bună parte prin capitalul tezaurizat.

Lt.-col. N. Dragomir: Este teoria cantitativă care domină. E prea mare diferență între circulație și tranzacțiuni. Trebuie să ținem seama că suntem împinși la urcare de această cifră colosală. Aveți în această schemă, în verde, cantitatea de bilete; apoi afacerile reale; reescontul la Banca Națională.

G-ral I. Antonescu: Cum îți explici că în epoca în care se urcă emisiunile de bilete, prețurile...

Lt.-col. N. Dragomir: Nu sunt prețuri, ci reescont; din tabel se vede că reescontul cade chiar puțintel în jos și circulația se desprinde de acoperirea aurului.

Gh. Leon: Emisiunea n-a fost făcută pentru comerț, ci pentru alte scopuri.

Lt.-col. N. Dragomir: Noi am dat acești bani la comenzile militare și banii au afluit pe piață. Avem o circulație de 70 miliarde lei, care trage prețurile la urcare.

Dacă aceste depuneri afluează în bănci și dacă asigurăm secretul depunerilor și integritatea acestor depuneri, vom avea o reafluire în bănci; vom pompa de pe piață aceste bilete, care nu vor mai fi pe piață în număr așa de mare.

G-ral I. Antonescu: Dacă aceasta este soluția, puneți-o în aplicare.

C. Papanace: Nu cred că chestiunea secretului depunerilor ar fi bună.

Lt.-col. N. Dragomir: Asigurarea intangibilității ar fi și spre binele regimului.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G. Cretzianu: Dacă se ia o măsură ca aceasta, nu trebuie revenit asupra ei, fiindcă e o măsură gravă. Înseamnă că, pe viitor, evreii vor ști că averile lor sunt puse la loc bun.

G-ral I. Antonescu: Nu pot lua evreilor banii. Nu pot merge în nici un caz la confiscarea banilor sau averilor cuiva. Am spus că respect proprietatea și bunurile mobile și imobile, că le garantez. Dacă vom fi împinși, prin legi sociale, să facem anumite lucruri, vom da recompensa necesară. În nici un caz nu merg la confiscarea de capital.

Gh. Leon: Ultima lege financiară, cu 15 ani muncă silnică, este așa de draconică, încât toată lumea își închipuie că se urmărește a se pune mâna pe capital.

Lt.-col. N. Dragomir: Dacă venim cu corectiv, se vor face atunci depunerile benevole.

C. Papanace: Motivul care îl determină să nu depună banii la bănci nu este chestiunea secretului depunerilor, ci chestiunea intangibilității lor.

Gh. Leon: În actualele momente, să crezi mata că aceasta joacă un rol foarte mare.

G. Cretzianu: În momentul de față, evreii speriați și toată lumea care are bani, dacă li se va spune că nimeni nu le va trăda secretul, ei vor depune banii în bănci și atunci poate fi o afluență colosală.

G-ral I. Antonescu: Studiați, dar să nu faceți ceva sacadat.

Gh. Leon: Dacă afluează în bănci, banul ajunge în comerț și industrie.

G-ral I. Antonescu: Am văzut, din informațiile pe care le am, că procesul bancar ne cam amenință. Sunt bănci care închid, pe la periferie. Așa am nota informativă, de la Serviciul Secret.

Ce informații <aveți> dvs.?

G. Cretzianu: Eu n-am nici o informație.

C. Papanace: În perioada aceasta, când există tendințe de inflație, băncilor nu le merge rău.

G-ral I. Antonescu: Pot să fie motive de alt ordin, dacă fac băncile fapta aceasta. Luați-vă notă de acest lucru.

G. Cretzianu: Poate sunt mici băncuțe evreiești.

Lt.-col. N. Dragomir: Înfrânăm urcarea prețurilor prin măsurile luate, dar este și o anumită tendință în legătură cu care țin să vă semnalez că se încearcă, prin anumite mijloace, darea peste cap a prețului grâului.

G-ral I. Antonescu: Nu dau nimic peste cap. Informația aceasta o aud de la d-ta, prima oară.

Lt.-col. N. Dragomir: Se încearcă. De exemplu, se spune: nu găsim la 85.000 lei grâul, fiindcă 100.000 este grâul de sămânță.

G-ral I. Antonescu: Noi vom trece o perioadă de criză în lunile februarie-iunie.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Trebuie rezerve pe două luni.

G-ral I. Antonescu: De unde se alimentează?

Lt.-col. N. Dragomir: Ei spun că nu găsesc. Vreau să vă semnalez tendința aceasta.

G-ral I. Antonescu: Nu urc prețul.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu aceste prețuri, am comunicat în țară prețurile maximale generale, afară de prețurile fixe, pe întreaga țară, la sare, petrol, orz, ovăz.

Am comunicat prețurile maximale pe întreaga țară, înăuntrul cărora fiecare localitate fixează prețul maximal local, după cum sunt condițiunile de acolo.

G-ral I. Antonescu: Iată ce se întâmplă: se spune că unii prefecți protestează, căci nu se pot găsi toate produsele. Ţăranul este lovit prin aceasta. Un caz este în județul Tecuci.

Lt.-col. N. Dragomir: Acolo este prefect Dobre; prefect foarte bun, cu mare grijă de țărani. La 100 lei este untul nepresat...

G-ral I. Antonescu: Dacă are lipsuri acolo, îl alimentezi din altă parte, ca să fie un echilibru al prețurilor.

Lt.-col. N. Dragomir: Da. Va trebui făcut un supliment la regulamentul Legii contra sabotajului, în care să arătăm că acei care nu vând în condițiunile tehnice legale - sunt unii care, de exemplu, pun griș în zahăr - vor fi pedepsiți.

Gh. Leon: Se găsesc aceste dispoziții în Legea contra speculei.

C. Papanace: În legătură tot cu această lege, în care se spune că nimeni n-are dreptul să cumpere mai mult decât un număr anumit de metri de stofă sau să depoziteze o cantitate mai mare de mărfuri, se ridică următorul caz. Vă dau numai un exemplu: dacă își are o fată dota ei, se consideră sabotaj dacă are mai mult decât prevede legea? Acestea, desigur, sunt lucruri mărunte, dar care totuși s-ar părea că intră în prevederile legii și se poate produce confuzie, dacă se interpretează legea stricto sensu.

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt chestiuni de detaliu. Sunt în curs pentru fixarea prețului la lemne. În septembrie, când s-a pus chestiunea fixării prețului lemnului, am lăsat prețurile să meargă câtva timp, până când ne aducem cantitatea de lemne necesară. Stăpâni în prezent pe o cantitate de lemne destul de convenabilă în aprovizionarea țării, putem veni acum cu fixarea prețurilor la lemne.

Eu fixez prețul la lemne în funcție de fiecare regiune și calculând tariful pentru fiecare localitate. Prețul ordonat pentru fiecare localitate se verifică, dacă este respectat, de către prefecții respectivi.

N-am fixat încă aceste prețuri.

Gh. Leon: Astăzi este momentul să fixezi prețurile, fiindcă este aprovizionarea făcută.

G-ral I. Antonescu: Care este cantitatea existentă și necesarul?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: În acest tabel se vede cât avem în depozit, cât avem în păduri, ce cantitate avem în gări și ce cantitate este tăiată. Datele sunt puse în raport cu consumul întregului an.

N. Mareș: Cât ai în gări?

Lt.-col. N. Dragomir: 20.000 vagoane declarate.

N. Mareș: Cu particulari cu tot?

Lt.-col. N. Dragomir: Declarate, adică fracte cerute.

N. Mareș: Dar în depozite?

Lt.-col. N. Dragomir: Iar în depozite 16.000 vagoane. În păduri...

N. Mareș: În păduri este tăiată aproape toată cantitatea.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, s-a lucrat.

Lt.-col. N. Dragomir: Țin să vă aduc la cunoștință, domnule General, că la Prahova prefectul a chemat pe producători, între care este și societatea "Drajna", și le-a impus un preț foarte mic; aproape sub prețul de cost. Aceia au consimțit, dând numai o cotă parte pentru județul Prahova, fiindcă restul vine la București. Dar țin să insist asupra pericolului de a se stingheri exploatarea care pregătește lemnul pentru anul viitor, dacă se dă... prea puțin.

G-ral I. Antonescu: Sigur. Ia măsuri.

Lt.-col. N. Dragomir: Iau măsuri. Lucrul va avea ca urmare oarecare proteste, fiindcă prețurile sunt cu puțin mai mari la exploatări...

G-ral I. Antonescu: Se poate. Nu putem distruge industriile.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar toate prețurile sunt mai mici decât prețurile de pe piață.

Îmi permit a vă atrage atenția relativ la faptul că mulți evrei vând imobilele la străini, nu la români. Este adevărat lucrul acesta. Trec de la evrei bunurile acestea în mâinile altor neamuri, la toate națiunile. Nu există în legislația noastră ceva care să interzică cetățenilor străini să achiziționeze imobile urbane. Am vorbit cu domnii miniștri economici.

Gh. Leon: Ce să facem? N-are cine să cumpere. Se pot scădea prețurile, dar se vor ruina imobilele. Nu vor avea cine să le întrețină. Acei care cumpără sunt armeni sau alte naționalități.

G-ral I. Antonescu: De ce nu cumpără românii?

Gh. Leon: N-au bani.

N. Mareș: Sigur.

C. Papanace: Chestia unui credit...

Lt.-col. N. Dragomir: Scăzând prețurile, ar deveni poate accesibile și românilor.

Gh. Leon: Numai în momentul când li s-ar face credit.

Lt.-col. N. Dragomir: Mai lăsăm chestiunea.

G-ral I. Antonescu: Trebuie pus în studiu un credit urban, pentru populația românească.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Vă arăt situația în care se află fasolea.

Am blocat depozitele de fasole mai mari de o mie de kilograme din toată țara și le aplic prețul de până acum, adică 16 lei kilogramul, presupunând că fasolea s-a plătit la prețul acesta. Vasăzică eu trec în mâna "Incoop"-ului aceste cantități de fasole, cu care constitui depozite regionale, pe care nu le atingem decât în cazul de nevoie a populației.

În ce privește prețul de la producător, el variază foarte mult, pe județe. Astfel, un producător ia preț minim 14-18 lei la kg, dar este mult mai rar prețul de 14 lei kg. Noi mai în toate părțile întâlnim 18 lei kg la producător. Atunci vreau să fixez prețul maxim numai pentru județele producătoare de fasole. Dacă fixez un preț la producător, voi lua măsuri ca să garantez ca banul să intre în mâna producătorului și va intra, pentru că cumpără fasolea cooperativele, prin cumpărători legionari.

G-ral I. Antonescu: Cu ce preț?

Lt.-col. N. Dragomir: 16-18 lei kg de fasole.

G-ral I. Antonescu: Cu cât ajunge la consumator?

Lt.-col. N. Dragomir: La consumator ajunge cu 23-24 lei kilogramul.

G-ral I. Antonescu: Nu este scump?

Lt.-col. N. Dragomir: Trebuie să avem în vedere și cât dăm la producător.

G-ral I. Antonescu: Cât a fost producția la hectar? Este interesant să știm și lucrul acesta. Când îl veți cunoaște, atunci veți vedea cât câștigă producătorul.

Gh. Leon: Dacă s-ar fi făcut așa cu toate cerealele... Dar nu s-a făcut și s-a ținut seama de prețul actual al pieței.

G-ral I. Antonescu: Dacă vedem cât se produce la hectar, putem obține prețul, putem ști cât să dăm. Așa se face socoteala. Îi socotesc taxele, toate cheltuialile și câștigul minim la hectar. Vedem care este prețul pe care îl acordăm la hectar - 1000-2000 - îmi e indiferent. Dar trebuie plecat de la acest principiu în stabilirea prețului la producător pe baza producției la hectar.

Lt.-col. N. Dragomir: Cea mai mare cantitate de fasole este presărată prin porumb și e greu de calculat.

G-ral I. Antonescu: Nu e greu. Dai sonde în județele producătoare de fasole, unde este și porumb, și scoți fasolea din porumb, o pui la cântar și vezi cât s-a produs fasole, cât porumb, în felul acesta știi cât ai la hectar porumb și fasole. Stabilești atunci prețul de producție și prețul de consumație.

Lt.-col. N. Dragomir: Am vorbit cu experții germani. Așa ar trebui făcut calculul.

Dar nu este mai puțin adevărat că prețul real, care există pe piață, nu-l mai putem da îndărăt, chiar dacă calculul nostru ne-ar permite aceasta. Este o chestiune politică aceasta. Riscăm să fim...

G-ral I. Antonescu: Fixează cât vrei, dar nu trebuie mers pe sentimen-

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

talism, ci pe baze sigure și economice. Și acelea sunt cele expuse de mine.

N. Mareș: Domnule ministru Dragomir, ai fixat prețul la cartofi și aud totuși că pe piață se vinde cu 15 lei kilogramul de cartofi.

Lt.-col. N. Dragomir: Sunteți rău informat. Astăzi apar toate prețurile maximale.

N. Mareș: Nevasta mea mi-a spus că a cumpărat cu 15 lei kilogramul.

G-ral I. Antonescu: A speculat-o.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu creditul pentru cumpărări de imobile, s-a pus chestiunea, și noi am explicat în comitetul nostru, că, într-un fel oarecare trebuie tranșată chestia nevoii de credit pe care o au românii, pentru a putea cumpăra - atât în agricultură, cât și în industrie și comerț - acele bunuri care se oferă de acei care pleacă. Și atunci domnii miniștri economici au fost de acord ca, pe lângă instituțiile actuale - industriale, comerciale și agricole - Creditul Industrial și Binag-ul, Creditul Industrial devine credit industrial și comercial, iar Binag-ul devine credit agricol.

G-ral I. Antonescu: Sunt o singură direcțiune?

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt două direcțiuni.

Pentru operațiunile de până acum, ca să nu se creadă că se răstoarnă ceva, rămâne creditul actual în funcțiile lui pentru operațiunile trecute și se alipesc alături secțiuni care privesc îndeosebi intrarea în comerț și industrie a elementelor noi legionare, care vor să activeze și, în felul acesta, să pășească în viața economică...

Gh. Leon: O paranteză. La Creditul Industrial ar fi o secțiune pentru finanțarea acelora care vor să cumpere în industrie și n-au bani, nu pentru acei care vor să facă comerț. Dar pentru aceștia trebuie o instituție specială. Dl Georgescu Corneliu a făcut un proiect de lege pe care l-a trimis la Consiliul Legislativ.

G-ral I. Antonescu: Pentru industrie, un credit; pentru agricultură, un credit; pentru comerț, un alt credit. Însă dirijarea generală s-o aibă cineva în mână, pentru ca să ținem echilibrul între aceste trei categorii. Trebuie o instituție centrală; trebuie ținut echilibrul. Trebuie să fie un acord între Banca Națională și Ministerul Finanțelor pentru a se înființa acest credit comercial, credit agricol și credit industrial. Altfel se ajunge la o concurență: dacă unul este mai tare la Finanțe, obține mai mult; altul mai puțin.

G. Cretzianu: Aceasta se poate face foarte ușor. Să fie trei instituții, dar în consiliile lor de administrație să fie aceleași persoane. Să hotărâți două, trei persoane, care să aibă dirijarea acestor credite și care să fie în consiliile de administrație.

G-ral I. Antonescu: Nu intrăm în cadrul legii care împiedică să fie cineva în mai multe consilii de administrație?

Lt.-col. N. Dragomir: Să punem un organ anume.

G-ral I. Antonescu: Un organ special.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Trebuie o dirijare unitară a creditului general al Statului. Cine o face? Să facem un organ special, dar un organ care să facă parte din ministerul respectiv, care duce politica creditelor Statului, căci trebuie o politică a creditelor și a circulației lor în Stat. Trebuie un organ superior în ministerul respectiv, care să facă acest lucru. Și atunci acest organ superior repartizează creditele, le pune la dispoziție după planul de refacere al Statului.

Gh. Leon: Noi avem în Ministerul Economiei Naționale, Direcția Creditului, care se ocupă de această chestiune. Am putea să numim un delegat...

G-ral I. Antonescu: Am dat principiul, nu mă interesează detaliile.

G. Cretzianu: Pentru industrie este natural să rămână Creditul Industrial, dar schimbând...

Lt.-col. N. Dragomir: Ca conducere superioară, aceasta.

Ca realizare, este bine ca instituțiunilor actuale, care au tot aparatul, care cunosc chestiunea, care au tehnica lucrului, lor să le adăugăm aceste noi secțiuni, pentru introducerea elementului nou în comerț și în industrie.

C. Papanace: Avem numai credit industrial și agricol. Nu avem în comerț.

Gh. Leon: Se face o lege.

C. Georgescu: Am făcut un credit pentru românizarea comerțului, cu un capital de una sută milioane lei, dar trebuie multiplicat.

G-ral I. Antonescu: Și pe urmă îl punem în angrenajul general al creditului.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu participarea Statului - în afară de Banca Națională - la strângerea capitalului inițial cu care se poate porni, există acea sumă de 160 milioane, pe care am strâns-o prin suprataxarea grâului de la 65.000 lei la 85.000 lei. Ministerul de Finanțe a și încasat toată suma și aceasta poate face parte din sumele pe care Statul le varsă...

G-ral I. Antonescu: Sigur.

Toată chestiunea este să asigurăm funcționarea acestui credit în așa fel încât banii să se întoarcă la Stat și cu ei să creăm alte investiții. În loc să mergem numai prin acordare de credite, care dispar, noi procedăm altfel: noi nu trebuie să le aruncăm într-un sac, unde se consumă, ci să le aruncăm într-un sac unde aceste credite sunt producătoare de venit. Le scoatem de unde le-am băgat și le dăm pentru altceva, tot producător de venituri.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la aprovizionare, mai departe, am realizat un început: regia comercială mixtă pentru aprovizionarea cu carne a Capitalei, care se face prin participarea Municipiului București, la capitalul de 50 milioane lei, cu 26 milioane lei și prin participarea comercianților cu 24 milioane lei.

Intră imediat în funcțiune. Săptămâna viitoare, la început, vă aduc Decretul pentru semnat.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Mâine sunt la Iași; duminică sunt plecat; marți plec la Roma. Sunt strâns de gât tot timpul.

Lt.-col. N. Dragomir: Vi-l voi da înainte. În același timp avem un Decret privitor la Uniunea Generală a Comerțului, pe care l-am făcut cu dl Nemoianu și care reglementează pe producător, pe comerciant.

G-ral I. Antonescu: Bine.

Lt.-col. N. Dragomir: Ni se oferă ceapă din Turcia, cu preț cam mare: 14 lei kilogramul.

G-ral I. Antonescu: Dar din Bulgaria cât costă?

Lt.-col. N. Dragomir: Puțin sub zece lei.

G-ral I. Antonescu: Ia de unde este mai ieftin.

Lt.-col. N. Dragomir: Din Turcia să luăm?

G-ral I. Antonescu: Numai dacă nu găsești toată cantitatea care ne trebuie în Bulgaria, poți să iei și din altă parte. În Serbia ai încercat?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu găsim destul în Bulgaria.

G-ral I. Antonescu: Cât ne trebuie?

Lt.-col. N. Dragomir: Ne trebuie 3000 de vagoane.

G-ral I. Antonescu: Ia tot ceea ce poți din Bulgaria; restul, din alte părți.

Lt.-col. N. Dragomir: Semnați, vă rog, domnule General, Decretul prin care suntem autorizați să facem oțetul și din hibrizi, producători direcți.

G-ral I. Antonescu: Am mai semnat.

O. Vlădescu: S-a dat numai un comunicat.

(Dl g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului, semnează Decretul prezentat de dl ministru al Coordonării, relativ la admiterea fabricării oțetului și din vin de hibrizi producători direcți.)

Lt.-col. N. Dragomir: Relațiile cu străinătatea.

Am trimis dlui Dimitriuc, după conversațiunile cu dl Clodius, notele privitoare la materiile prime.

În chestia celor 15.000 de bovine, trebuie să începem exportul, în cote lunare egale. Sunt de părere să se amâne această chestiune. Cotele trebuie să fie neegale. Trebuie făcut studiul pe întregul an, întrucât e o nesiguranță totală, la contingentele pentru străinătate.

Pe de altă parte, populația românească mănâncă numai patru zile carne pe săptămână. Apare atunci de neadmis să trecem carnea pe săptămână, în altă parte.

G-ral I. Antonescu: La discuțiunea de la Predeal cu dl Clodius am spus ce urmăresc.

Am arătat: tot ceea ce depășește necesarul existenței Neamului Românesc, numai de acolo pot să dau. Deci lăsați-ne să stabilim întâi situația reală. Evidența. Și după ce vom stabili evidența, atunci o să vă dăm și dvs.

Lt.-col. N. Dragomir: Am aici un tablou în care se arată, după datele

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ministerului Agriculturii la bovine și porcine, un anume excedent într-o zi, pentru ca, apoi, de la același minister, peste câteva zile să se revină, să se fixeze o altă cotă pentru afară, pentru export, care și aceasta apoi, peste câteva zile, este scăzută. Astfel, la 1 noiembrie ne dă 187.000 de bovine și porcine, de unde înainte cu câteva zile fusese o cifră cu 300.000 mai mult. 300.000 se scad aproape într-o zi.

De aceea sunt situațiile acestea neconcludente, iar experții noștri toți anunță deficitul.

P. Nemoianu: Nu se face recensământ, ci se procedează pe bază de evaluări.

G-ral I. Antonescu: Trebuie reorganizată comuna. De acolo trebuie să pornim pentru reorganizarea Statului.

P. Nemoianu: Toate merg pe bază de evaluări.

G-ral I. Antonescu: Germanii au în administrațiile comunale o pătură de funcționari de la care pleacă baza în organizarea lor. Ce să facă primarul nostru, el este proprietar, are interesele lui.

De aceea, în organizarea Statului trebuie să plecăm de la comună. Atunci veți avea date exacte, evidențe exacte. Și mobilizarea, și rechizițiile vor avea și acestea evidențele lor.

Lt.-col. N. Dragomir: Am exportat 600 vite în Italia; suntem în jurul a 300 acum. După întoarcerea dvs. de la Roma, sunt de părere să suspendăm până la recalculare.

G-ral I. Antonescu: Nu vreau să fac o surpriză de acest fel. Aceasta înseamnă o atitudine de șmecher. Nu admit să mă duc întâi la Roma și după ce m-am întors în țară, să suprim exportul. Ar face impresie detestabilă. Nu pot face lucrul acesta. Suprimați înainte și spuneți de ce. Tratați apoi cu ei.

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt anumite materii prime care trebuiesc importate din Rusia Sovietică.

G-ral I. Antonescu: Ei nouă ne cer piei.

Lt.-col. N. Dragomir: Le cerem și noi lor. În funcție de ceea ce se va conveni la Berlin, vom pune în curent și delegația noastră care pleacă la Moscova și vom arăta ceea ce cerem noi.

G-ral I. Antonescu: Ce cer ei?

Gh. Leon: Ei cer: tutun, petrol. A fost azi delegația germană la mine și mi-a spus că, în cazul când delegația noastră pleacă la Moscova, să nu dăm orice categorie de petrol. Benzină octanică se poate da - de anumită calitate.

G. Cretzianu: Chestie de principiu.

La mai multe Ministere se interpretează că, dacă sunt locuri bugetare vacante, se pot ocupa de noi numiri.

G-ral I. Antonescu: Da.

G. Cretzianu: La Ministerul Educației Naționale mi se cer niște împliniri de locuri vacante.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Nu da aviz. Să ți se trimită toate la d-ta pentru aviz. Dacă trebuie, dai avizul, dacă nu, nu dai avizul. Intră în cadrul principiilor date.

G. Cretzianu: La Ministerul Educației Naționale cercetez să văd dacă sunt cazuri în care se poate...

G-ral I. Antonescu: D-ta ții bugetul în mână. Nu da avizul. Pune-l pe dl Papanace să cerceteze, căci este responsabil alături de d-ta. Discută și cu d-sa asupra acestei chestiuni.

Noi trebuie să ținem acest buget. Bugetul și economia națională ne consolidează. Nu durăm, dacă nu dominăm economia națională în Stat. Ne ducem peste cap, fiindcă nu poți să ții lumea cu gloanțe, cu Lege contra sabotajului, dacă nu-i dai să mănânce.

Lt.-col. N. Dragomir: Dvs. ați aprobat numirea a 12 referenți la ministerul meu. Ați văzut secțiunile pe care le am în toate ramurile economice. Noi tindem la crearea tipului expert. Sunt elemente tinere, pregătite în străinătate, care stau muritoare de foame, fiindcă n-au mijloace de existență. Sunt elemente distinse, de înaltă valoare, pe care nu-i putem angaja.

G-ral I. Antonescu: Intră în cadrul principiilor expuse adineauri. Se va studia de la caz la caz și se va face unde trebuie.

G. Cretzianu: În chestiunea orelor suplimentare, am să vă rog să găsiți un mijloc de a satisface anumite cereri. La diferite ministere s-au cerut, și ați aprobat, anumite plusuri care nu concordă cu principiile generale pe care le-am fixat noi la Finanțe.

G-ral I. Antonescu: Să se dea un ordin în această privință, ca tot ceea ce se referă la ore suplimentare, la numiri în servicii, să treacă întâi la Ministerul de Finanțe pentru aviz și să nu mi se prezinte nimic spre semnare fără avizul, în primul rând, al Consiliului Legislativ, pentru cadrul legal, și în al doilea rând, cu avizul Ministerului de Finanțe, pentru cadrul financiar.

G. Cretzianu: În aceeași circulară să se spună că orice lege care prevede scutire de impozite sau timbru, să treacă pe la Ministerul Finanțelor întâi.

G-ral I. Antonescu: Exact.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu s-a aprobat nici o scutire.

G-ral I. Antonescu: Mi s-a propus, dar nu semnez.

G. Cretzianu: Ridic o chestiune mai măruntă. Este vorba de fetele g-ralului Dragalina, de care ne-am mai ocupat și ați amânat chestiunea. Iată care este situația. G-ralul Dragalina, când a murit, a lăsat o pensie de 10.000 lei, care s-a împărțit între cele două fiice ale sale care sunt sărace. A treia este cu situație bună. Și a luat fiecare din ele câte 5.000 lei lunar. Acești 5.000 lei erau suficienți acum zece ani. Azi însă ele cer majorarea pensiei la 15.000 lei fiecare. Să le majorăm la 10.000 lei?

G-ral I. Antonescu: Nu da nici un ban. Să nu fie nimeni parazit în Stat. La alții am scăzut pensiile. Admit că Dragalina n-a murit cum am să mor eu sau altul, pe scaun. Dar câți țărani nu au murit și au rămas văduvele lor fără

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nici o avere? Trebuiau să-și găsească mijloc de existență. Să nu trăiască parazitar.

Tot așa e propunerea g-ralului Ruski, care îmi cere pensie 5000 lei lunar. Ți-am trimis-o d-tale.

Statul a dat mereu. Dl Argetoianu a dat la 80 memorandiști. A venit apoi văduva lui Călinescu, care cumula 87.000 lei pensie lunară; Mareșalul Prezan, cu 150.000 lei pensie lunară, plus: casă, lemne, personal, automobil...

Stat scos la mezat, nu vreau!

G. Cretzianu: Înainte de plecarea dvs. în Italia, vă rog, dacă ați avea timp, să ținem o ședință cu domnii militari, cu planul de organizare, căci ar fi anumite chestiuni de pus la punct.

G-ral I. Antonescu: Luni după-amiază.

G-ral I. Șteflea: La ce oră?

G-ral I. Antonescu: La ora 5. Să-i comunici și lui Elefterescu.

C. Papanace: Ridic un caz în legătură cu aurul pe care Banca Națională l-a dat foștilor proprietari sub diferite forme. Este problema aurului pe care l-a dat Regelui Carol și a anumitor daruri.

Este o a doua problemă: aurul care a fost dat de Banca Națională în monede jubiliare de aur, seria 1939-1940.

Am dat în cercetare acest caz.

Chestiunea are trei aspecte: un aspect de ordin economic, un altul de ordin moral și un aspect penal - poate.

Pentru a treia chestiune, pentru al treilea aspect, de ordin penal, n-am avizul Contenciosului spre a vedea dacă acei care au dat aurul sunt pasibili de vreo pedeapsă. Dat fiindcă dl ministru Constantinescu era în guvern, chestiunea prezintă o altă latură.

Care este aspectul de ordin moral?

Într-un moment când se făcea apel...

G-ral I. Antonescu: Și legi pedepsitoare, penale, să nu iei aurul, să nu dai devize în străinătate!

C. Papanace: ... când se făcea apel la toți pentru înzestrarea Armatei, vine întreaga clasă conducătoare și primește aceste daruri. Ar părea poate natural lucrul acesta, dar, din punct de vedere moral, este acest contrast între vorbă și faptă.

G-ral I. Antonescu: Nu pare natural.

C. Papanace: Banca Națională vine acum să pretindă restituirea monedelor de aur, care servesc la acoperirea monedei noastre, în momentul de față.

Cum, în situația de mai sus sunt prea multe persoane și chestiunea pare a avea caracter politic, îmi permit să v-o supun dvs., ca să vedeți care este situația.

Am aici o listă. S-o citesc?

G-ral I. Antonescu: Citește, nu este nimic de ascuns.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Papanace: Regele Carol al II-lea: 225 de colecții; 32,60 kg; 7.507.700, fără primă, pe care o suportă Statul.

G-ral I. Antonescu: Se pune cu primă la socoteală. La toți se pune cu primă la socoteală. Statul nu trebuie să suporte nimic. Statul n-are, teoretic, să suporte nimic.

C. Papanace: Dl Tătărescu: o sută de mii...

G-ral I. Antonescu: Nu mai citi. Mi-e scârbă.

C. Papanace: Mai sunt: dl Iorga,...

G-ral I. Antonescu: Dl Iorga?...

C. Papanace: Din toate straturile sociale și din toate categoriile.

Mi-ați spus, rândul trecut, în legătură cu portofoliul putred și de această chestiune, pentru a se combate cu ea noua tendință, să se publice aceste lucruri.

Unul din motivele - dacă dvs. veți găsi că este necesar să se publice - pentru care trebuie să se publice această listă este latura morală pe care v-o spuneam. Pe când în Italia fascistă oamenii făceau coadă ca să-și depună fiecare verighetele, la noi, într-un moment tot așa de greu, se primeau daruri.

G-ral I. Antonescu: Să se publice și nu numai să se publice, dar domnii aceștia să dea îndărăt banii aceștia. Cine nu mai are acești bani, i se contează cât face suma necesară - și aceasta imediat.

Gh. Leon: Nu se poate să nu-i aibă, căci nu aveau voie să-i negocieze.

G-ral I. Antonescu: Cine nu-i mai are, să dea contravaloarea Statului, în termenul pe care îl fixăm.

Gh. Leon: Toți membrii din Consiliu au primit.

G-ral I. Antonescu: Va apare și un comunicat.

C. Papanace: Vasăzică, comunic Băncii Naționale să invite pe toți acești domni să dea îndărăt banii.

G-ral I. Antonescu: Nu Banca Națională, ci g-ralul Antonescu îi invită să întoarcă banii imediat.

C. Papanace: Adresa o semnați dvs.?

G-ral I. Antonescu: Se va face sub formă de comunicat și Banca Națională execută. Nici o adresă personală. Prin comunicat sunt invitați să depună banii la Banca Națională, în termen de..., în valoare care este socotită atât...

C. Papanace: Ar trebui mai mult aurul să ni-l restituie, căci aurul a fost scos chiar din tezaurul Băncii Naționale.

G-ral I. Antonescu: Să se facă un comunicat în care să se arate că, în momentul când se făcea cutare și cutare în alte state, la noi s-a scos aurul de la Banca Națională.

Ce sumă face? Mai sunt 25 kg pe care le-am găsit la Weiss, care le-a trecut lui Mihai. Trebuie să intre și acelea aici. Le-am cerut să le dea. El mai rezistă, dar tot le voi lua, căci nu admit nici o rezistență în această privință. Să

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

intre banii la Stat și domnii care au dat din vistieria Statului să tragă consecințe penale, pentru că eu, ca ministru, nu pot da din averea publică și să dispun de ea ca din averea mea personală. Să se pună totul în comunicat, iar domnii care au distribuit aceste sume să meargă în penal.

Domnule Leon, d-ta ai fost?

Gh. Leon: N-am fost.

G. Cretzianu: Cred că angajează răspunderea dlui ministru Constantinescu.

Gh. Leon: Consiliul Băncii Naționale, împreună cu dl Guvernator, au dat la toți membrii lor din consiliu o colecție. Ce puteau să facă? Puteau s-o restituie?

G-ral I. Antonescu: S-o dea înapoi.

G. Cretzianu: Acei care au primit-o nu sunt vinovați.

G-ral I. Antonescu: S-o dea înapoi. Acei care au primit trebuie s-o dea îndărăt, sau să restituie banii la Stat. Să fie trecuți în comunicat.

Toată lumea, aurul înapoi: banii îndărăt!

Când ceri săracului să contribuie la Apărarea Națională, tu, în același timp, să iei din acești bani? Și când faci lege, în care spui că tu, simplu cetățean, dacă scoți aurul din Țara Românească sau scoți devize, faci închisoare, tot tu, care ai semnat și ai propus Regelui această lege, și pe care Regele a semnat-o, tocmai în același moment să calci această lege?

Prin urmare, este o dublă imoralitate și o dublă vinovăție, care trebuie pedepsită.

Eu spun săracului că, dacă calcă legea, este pedepsit, pe de o parte, iar pe de altă parte, tot eu, acela care fac legea, o calc. Aceasta este o sfidare morală.

Domnii aceia se făcuseră stăpâni pe țară, pe Stat, ca noi; dar noi nu am abuzat în favoarea noastră, nici eu și nici unul dintre dvs. A trebuit să ne facem stăpâni în Stat, căci nu era altă soluție. Dar nu abuzăm în felul acesta. Chestiunea este tranșată.

Nu știu dacă să mai publicăm numele acestora sau să spunem numai: să se întoarcă banii la Stat.

C. Papanace: Cum credeți dvs.

G-ral I. Antonescu: Aș vrea să-i public, fiindcă aceștia sunt domnii care se agită. Să-i publicați la jurnal. Veți face dvs. comunicate.

Gh. Leon: Vaporul "Mangalia" se găsește la New York.

G-ral I. Antonescu: Am dat ordin să vândă ceea ce are acolo. G-ralul Dobre are această chestiune. Vaporul trebuie să-l salveze, ducându-l sau în Chile, prin Panama, căci îl putem pierde dacă intră America în război, și valorează 300 milioane - sau îl ducem în America de Sud.

Gh. Leon: Altă chestiune: reluarea legăturilor financiare cu țările anglo-saxone. L-am chemat pe dl Adams, consilierul financiar al Angliei, și l-am întrebat dacă nu poate să ne deblocheze cele trei miliarde de acolo. A

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

rămas să începem tratativele și ne-a spus că în câteva zile ne ridică blocajul, cu o singură condiție: să-i liberăm vapoarele de pe Dunăre.

Aceasta este o chestiune care a fost ridicată de dl Manoilescu. Dar avem acolo trei miliarde.

G-ral I. Antonescu: Discută cu dl Neubacher și spune-i că-l rog să renunțe la această chestiune, ca să deblocăm cele trei miliarde.

Gh. Leon: Să nu le iau în franci elvețieni?

G-ral I. Antonescu: În franci elvețieni nu este bine. Să depună în Turcia un credit în contul nostru, pentru ca noi să luăm mărfuri de acolo.

Gh. Leon: Avem de luat de acolo bumbac etc.

G-ral I. Antonescu: În felul acesta nu mai facem transfer. Noi cumpărăm din Turcia și plătim direct. Să nu spui decât așa: "La cererea noastră se vor face plăți în Turcia".

Gh. Leon: Un Decret-lege pentru exproprierea conductelor petroliere aparținând întreprinderilor particulare...

G-ral I. Antonescu: Am vorbit cu dl Protopopescu. Pe tot ceea ce este comunicație subterană a Statului Român, acum Statul este stăpân. Statul este stăpân pe comunicație, pe șosele. Trebuie să fie stăpân și pe acestea. Tot ceea ce este sustras de la Stat trebuie să intre în patrimoniul Statului.

Statul face politică de dirijare în privința aceasta și noi plătim, răscumpărăm.

Deci, domnule Leon, pune-te de acord cu dl Protopopescu, fiindcă dlui are instrucțiuni în această privință.

G. Cretzianu: N-ar fi mai simplu să fixăm normele prin care să se facă această circulație și taxele de transport, decât ca, acum, Statul să mai cumpere și aceste conducte?

Se încarcă bugetul Statului cu o sumă enormă.

Gh. Leon: Le expropriem și le dăm bonuri, 30 milioane lei anual. Dar acestea aparțin societăților străine, care ne îngreunează situația în petrol.

G. Cretzianu: În ce?

Gh. Leon: Sunt societăți care exploatează petrolul și care nu-l pot transporta de la schelă la depozit.

G. Cretzianu: Dar Statul să cumpere tot ceea ce este în Țara Românească? De aceea crește circulația de bilete.

Gh. Leon: Germanii ne vor face conducta de la Ploiești la Giurgiu.

G-ral I. Antonescu: Nu debursăm nici un ban.

Gh. Leon: Să fie al Statului tot ce este al Statului.

G-ral I. Antonescu: Discutați cu dl Protopopescu și Ministerul Finanțelor, pentru ca să nu fim la discreția unor societăți străine. Problema are aspectul foarte interesant. Un Stat trebuie să țină în mâna lui elementele esențiale pentru viața Statului: Telefoanele, Telegraful, Căile Ferate, Armata, Finanțele, Banca Națională. Toate acestea trebuie să le țină Statul în mâna lui,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

căci altfel moare.

Printre elementele pe care Statul trebuie să le țină în mâna lui, printre aceste întreprinderi intră și conductele de petrol.

I. Protopopescu: În orice caz, le luăm în exploatare.

G-ral I. Antonescu: Găsiți formula ca să înlocuiască volumul de hârtie românească pe piață din această cauză, dar Statul trebuie să fie stăpân și în petrol - în toate. Aceasta este o avuție națională și Statul este stăpân pe ea. S-o știe toate societățile. Vrea cineva să vie cu capitalul său, să știe că aceasta este situația. Statul are ultimul cuvânt. Nu este minor în mânuirea averii lui. Tot ceea ce este avere esențială în Stat este al Statului.

Bineînțeles că nu intrăm în toate prostiile mici.

În ce privește petrolul, am făcut o politică dezastruoasă, am dat americanilor petrolul și ei ne-au epuizat cantitățile noastre de petrol și îl țin pe al lor. Trebuie să facem o politică de conservare a acestui petrol, pentru că ne va trebui mâine pentru apărarea națională și atunci va trebui să fim tributari pentru petrol și vom fi la discreția totală a rușilor. Ei ne-au epuizat stocurile noastre de petrol și le-au economisit pe ale lor.

În fața acestei situații, noi am stat cu brațele încrucișate. De ce? Pentru că în toate consiliile de administrație erau anumiți domni pe care toate aceste societăți îi puneau, când miniștri, când membri în consiliile lor de administrație; astfel Statul și-a pierdut toată avuția.

N. Mareș: Am chestia moșiilor Jigălia. Dvs. ați dat ordin ca să stăm de vorbă cu dl Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale.

G-ral I. Antonescu: E vorba de moșiile care erau ale Armatei și pe care le-am pus la dipoziție cu anumite condiții. Aceste moșii le-am pus la dispoziție cu trei servituți. În primul rând, să se dea o parte la Cavalerii Ordinului "Mihai Viteazul", însă în condițiile de care am vorbit. Puneți-vă în legătură cu dl Georgescu în privința aceasta.

A doua condiție privește pe marii crescători, față de care am pus anumite restricții. Anume să nu fie termenul de 15 ani, ci numai pe cinci ani, cu posibilitatea de prelungire până la de trei ori. Aceasta pentru a da putință Statului Român să procedeze în mod liber.

N. Mareș: Am luat o suprafață și pentru Institutul de Seruri.

G-ral I. Antonescu: Bine.

Dar prețul de arendare cu 600 lei hectarul este prea redus. Trebuie găsită formula cea mai avantajoasă ca să nu se păcălească Statul.

A doua condiție era ca arendarea să se facă pe cinci ani, cu dreptul de prelungire, după cum v-am spus, de trei ori, adică până la 15 ani, dacă Statul o găsește necesară.

N. Mareș: Am pus așa: cu prelungire pe fiecare an și revizuirea sumei.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

În ce privește prețul, începe de la altă bază. La baza actuală este prea mic, 1200 lei de pogon.

N. Mareș: La Jigălia este mult mai mic prețul.

G-ral I. Antonescu: Cât vrei să fie? Face 2400 lei hectarul. Cât de puțin vrei să fie? Poate să fie mai puțin de jumătate?

C. Georgescu: Majoritatea Cavalerilor Ordinului "Mihai Viteazul" n-au plătit locurile în Dobrogea.

G-ral I. Antonescu: Acelora care nu le-au pierdut, nu mai le dăm pământ.

N. Mareș: Ați spus să nu mai dăm la agronomi. Nici nu m-am gândit la agronomi, ci la agricultori.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

Voi veni să iau acest pământ înapoi de la acei care n-au fost la înălțime.

N. Mareș: Fac acest lucru. Le vom lua de la agronomi chiar și locurile de case, căci unii au luat câte 5-6, asupra lor.

Gh. Leon: Eu am ridicat chestiunea aceasta.

N. Mareș: Am să văd această lege.

G-ral I. Antonescu: Locurile înapoi, ca și aurul! Cine a luat mai mult, să dea înapoi. Și pe mine dacă mă găsiți vinovat dau îndărăt.

Am luat un loc la Sibiu, când Mircescu luase în toate orașele: București, Cernăuți, Brașov - pentru ca banii să-i cheltuiască fiul g-ralului Mircescu.

O. Vlădescu: Domnul general Petrovicescu are chestiunea aceasta.

G-ral C. Petrovicescu: S-o studieze cu dl Mareș și cu ministrul Justiției. Să se readucă la Stat tot ceea ce a fost jefuit Statului.

Cu aceasta aș merge și până la o mie de ani în urmă, dacă s-ar putea.

N. Mareș: Restul de terenuri, dl ministru al Colonizărilor susține să-l dăm la refugiați.

Sunt contra acestui lucru, căci, dacă împărțim pământurile, se creează iar loturi antieconomice. Mai bine dăm la asociații de agricultori, care să facă agricultură rațională.

G-ral I. Antonescu: Nu asociații de agricultori, ci de refugiați.

Nu le dăm în proprietate. Statul își păstrează dreptul de proprietate asupra acestor terenuri.

Să le dăm aceste terenuri, ca să începem experiența pentru felul cum se poate lucra pe proprietatea comasată. Să începem această experiență și să facem dovada țăranilor, din jurul acestor terenuri comasate, că acolo unde lucrează mai mulți, rezultatul este mai bun. Că mai mult îi revine familiei fiecărui participant la munca de pe atâtea pogoane, decât dacă ar fi fost suprafața mai mică.

Dar lucrul se face în comun și Statul își păstrează dreptul de proprietate asupra acestui loc.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Georgescu: Aceasta la împroprietărire. Dar până atunci va fi vorba numai de folosința în comun a acestor terenuri, lucru care însă va fi foarte greu, având în vedere individualismul poporului român.

G-ral I. Antonescu: Un hectar și jumătate, cât au astăzi țăranii, este prea puțin. Lucrează numai ca să trăiască ei, nu ca să producă. Din această cauză li se reduce standardul de viață.

Gh. Leon: Domnul Georgescu vrea să spună să nu fie proprietate colectivă sistem sovietic, ci proprietăți individuale mai mici.

G-ral I. Antonescu: Este proprietatea Statului. Eu dau numai dreptul de folosință.

C. Georgescu: Vasăzică, terenurile de la Jigălia rămân proprietatea Statului. Posesiunea să fie colectivă.

G-ral I. Antonescu: Posesiunea este a Statului. Folosința numai este a d-tale, iar rezultatul folosinței se pune în comun. Le dau numai folosința.

N. Mareș: Este o obște care exploatează.

G-ral I. Antonescu: Încercăm acest lucru.

Eu nu eram obligat să dau moșiile Statului. Voi lua și alte moșii, nu de la particulari, <ci> de la alte domenii, care nu sunt acestea.

N. Mareș: Domnul Mărcuță, legionar, delegatul nostru la Berlin, îmi face aici o expunere de ceea ce lucrează acolo. Dl Dimitriuc a propus unele chestiuni în legătură cu Agricultura. E vorba de cumpărare de tractoare.

G-ral I. Antonescu: A avut instrucțiuni de la mine.

N. Mareș: Întâi a fost vorba de o mie, pe urmă de trei mii...

G-ral I. Antonescu: Nu s-a fixat nimic.

Am discutat cu dl Clodius problema numai global. Trebuie întâi să stabilim principiile. Vom vedea apoi. Am spus:

Am nevoie de credit pentru Agricultură;

Am nevoie de credit pentru Comunicații;

Am nevoie de credit pentru industrii;

Am nevoie de credit pentru dezvoltarea Industriei Alimentare. Punct. Am terminat.

N. Mareș: Vă voi face o listă de mașinile de care avem nevoie, reduse cât se poate de mult.

G-ral I. Antonescu: Nu pot discuta deocamdată. Îmi trebuie principiile de bază, pe care nu le-am stabilit.

Când voi avea principiile de bază, dacă Germania îmi dă credit - atâta sumă pe an, cu atâtea condițiuni - atunci spun și eu: în limita acestui credit, veți face așa și așa. Întreb pe fiecare ceea ce dorește să facă.

N. Mareș: M-am interesat pentru recolta viitoare.

G-ral I. Antonescu: În Țara Românească nu vreau să fac...[1]

---

[1] Lipsă din textul original, cca o jumătate de pagină.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Dl Secretar General vă va da explicaţii în această privinţă.

N. Mareş: (prezintă dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului, spre semnare, mai multe jurnale, însoţindu-le de unele explicaţiuni.)

Erau trei institute de piscicultură. Le-am unificat într-unul singur.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

Aţi luat în studiu chestiunea crescătoriei de peşti?

P. Nemolanu: Da.

Gh. Leon: Este un capital de 700 milioane, pe care italienii vor să-l bage în frigorifere.

N. Mareş: Aveţi aici Decretul de înfiinţare a Institutului de pescărie. Alt jurnal, cu avizul Consiliului Legislativ, privitor la nişte evacuări din Basarabia.

Alt jurnal: deschiderea unui credit de 118 milioane pentru pescărie. Este iscălit şi de dl ministru Cretzianu.

G-ral I. Antonescu: Dl Secretar General al Preşedinţiei vă va da model de Decret şi vă va da indicaţii în privinţa modului cum trebuie prezentate Decretele spre semnare; de ce avize trebuie însoţite.

N. Mareş: Noi avem la Turnu-Severin un abator care nu funcţionează şi nu se găsesc amatori. Dl Mavrocordat ni l-a cerut. D-sa are şi la Burdujeni unul.

G-ral I. Antonescu: În ce condiţii i-l dai?

N. Mareş: Ca şi pe acela de la Burdujeni.

G-ral I. Antonescu: Nu este în avantajul lui? Faceţi contract.

N. Mareş: Îl facem la fel cu acela de la Burdujeni.

P. Nemolanu: Acum este în complectă părăsire.

N. Mareş: Pentru valorificarea grâului, am desfiinţat consiliile mari care erau; am înfiinţat un mic consiliu, care judecă numai contravenţiile.

I. Protopopescu: În conformitate cu principiul de a nu se lăsa lucrările începute în părăsire, vă aduc la cunoştinţă că avem o serie de materiale şi de lucrări care au fost oprite de vechiul regim. Pentru că suma necesară continuării lor depăşeşte atribuţiunile mele - 3.800.000, care sunt angajate pentru această folosinţă a materialului - v-aş ruga să daţi dvs. aprobarea.

G-ral I. Antonescu: Da. Să nu se piardă nimic; să nu se piardă materialul. Am constatat că la Predeal stau o mulţime de maşini, rămase de la lucrările pentru tunel; stau de luni de zile. Desigur că materialul se strică. Sunt trenuri care ar putea fi întrebuinţate ca tractoare. Am văzut acolo şi nişte tractoare.

I. Protopopescu: Am dat ordin să fie luate.

G-ral I. Antonescu: Să se dea dlui Mareş aceste tractoare. Aţi dat ordin?

I. Protopopescu: Am dat ordin.

O altă chestiune, care este de mai multă vreme la mine: permisul ziariştilor.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Să nu se mai anuleze nici un permis de ziariști, până când nu vom face organizarea Statului.

I. Protopopescu: Dar pentru gazetele noi?

G-ral I. Antonescu: Nici un permis nou.

Acestea tot sunt plătite până la 1 ianuarie. Vasăzică, problema se pune de la 1 ianuarie înainte. O vom rezolva în decembrie.

I. Protopopescu: Am avut schimburi de mărfuri între noi și Ungaria. Noi facem transporturi și deschidem graniţa, însă o deschidem numai pentru aceste transporturi. Am spus-o spre știință.

G-ral I. Antonescu: Ministrul Germaniei și dl Clodius ne-au dat garanţii că ungurii nu ne reţin vagoanele și locomotivele.

I. Protopopescu: Aceasta este pentru transporturile de care v-am vorbit. Avem transporturi de lemne, cartofi...

G-ral I. Antonescu: Să nu pierzi vagoanele, căci sunt niște hoți.

I. Protopopescu: Am luat toate măsurile. În ce privește materialul rulant, am avut dispoziții să nu acceptăm nici o cedare. Am primit dispoziţiuni să studiem care este cota parte...

G-ral I. Antonescu: Am discutat problema aceasta cu dl Clodius. Ei fac presiuni mari pe această chestie la Berlin. Am spus: nu accept să dau nimic.

Întâi, pentru că atunci când am luat Transilvania noastră, n-am luat nimic de la ei și am plătit totul - vei face o notă și o vei trimite dlui Dimitriuc la Berlin, din partea, mea să spună că ungurii nu pot pretinde zestrea de Cale Ferată lăsată de noi, căci noi ceea ce am luat în 1918 am plătit totul - și în al doilea rând, al doilea argument este că în Convenţia de la Viena nu se vorbește nimic în această privință.

Astfel n-avem nici o obligație. Așa știu eu și cred că așa este.

I. Protopopescu: Acesta este principiul.

Mi-ați cerut situația materialului rulant.

G-ral I. Antonescu: Îmi trebuie, o dată pe săptămână sau la o lună, să văd și eu garniturile dvs. cum sunt utilizate: în ce proporții pentru mărfuri, ce categorie pentru mare viteză, pentru persoane.

I. Protopopescu: (prezintă dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului, un tabel privitor la situația materialului rulant, cu parcul de locomotive și vagoane.)

Aveți cifrele pe categorii: locomotivele împărţite pe vârstă, peste 30 ani, sub 30 ani.

G-ral I. Antonescu: Fier vechi. Moarte.

I. Protopopescu: Aveţi, pe rubrici, necesităţile pentru Calea Ferată, pentru Statul Major. Avem deficit...

G-ral I. Antonescu: Ne trebuie 2400 de locomotive la Statul Major.

I. Protopopescu: Aveţi apoi reparaţiunile care trebuie făcute la vagoane.

G-ral I. Antonescu: La vagoane este dezastrul și mai mare; nu avem

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

vagoane închise.

I. Protopopescu: Aveți și situația vagoanelor de marfă, vagoanelor cu acoperiș...

G-ral I. Antonescu: Erau zece mii, când eram la Statul Major. Și erau zece mii pentru România Mare. De la 1934 până acum necesitățile Statului Major sunt de 20.000 de vagoane.

I. Protopopescu: Altă rubrică: vagoane descoperite.

G-ral I. Antonescu: Ceea ce înseamnă că planul nostru de mobilizare nu se poate executa.

Care este soluția? O vom discuta mai pe larg. Domnule Protopopescu, gândește-te la o soluție. Discută cu dl ministru al Finanțelor și cu ministrul Economiei Naționale, să vedeți care este soluția.

I. Protopopescu: Aveți aici statistica materialului rulant C.F.R.

G-ral I. Antonescu: Am discutat cu dl Clodius și am spus: noi am luat angajamente economice față de dvs., dar nu putem transporta, pentru că nu avem materialul necesar, pentru că avem locomotive puține. El mi-a spus că ne poate ajuta în această privință. Ne poate ajuta chiar și cu locomotive.

Prin urmare, comisiunea d-tale, domnule Protopopescu, să vadă ceea ce este de făcut. Poate ne dau și locomotive noi.

I. Protopopescu: Am vorbit numai de locomotive în reparație.

Lt.-col. N. Dragomir: Ne pot da o sută de locomotive imediat.

G-ral I. Antonescu: Domnule Protopopescu, atacă și chestia locomotivelor și a vagoanelor. Mi-au promis că pot să ne dea material pentru reparat. Mi se pare că putem chiar să trimitem în Germania să le repare.

I. Protopopescu: Pentru iarnă nu este bună această soluție, căci durează prea mult timp.

G-ral I. Antonescu: Studiază chestia locomotivelor noi, domnule Protopopescu, fiindcă poate cerem și locomotive noi.

I. Protopopescu: Trebuie credit și pentru șine.

G-ral I. Antonescu: Cunosc problema. Sunt multe șine de înlocuit?

I. Protopopescu: Foarte multe. Suntem cu zece miliarde în urmă, față de obligațiile noastre de întreținere.

N. Mareș: Cu 30 de ani în urmă.

G-ral I. Antonescu: Și această chestiune trebuie atacată.

I. Protopopescu: Vă dau programul de refacere după nevoile noastre.

G-ral I. Antonescu: Trebuie văzut cum îl finanțăm și cum lucrăm la el. Discută cu ministrul Finanțelor pentru credite pe termen lung.

I. Protopopescu: Sunt necesare 51 miliarde lei pentru refacerea Căilor Ferate.

G-ral I. Antonescu: 51 miliarde lei pentru Calea Ferată; 71 miliarde pentru Armată...

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Gh. Leon: 30 miliarde pentru Agricultură.

I. Protopopescu: Pe trei ani.

G-ral I. Antonescu: 150 miliarde pentru drumuri.

N. Mareş: Drumurile comunale şi judeţene se fac prin munca Armatei.

I. Protopopescu: Iată diagrama situaţiei trenurilor de marfă, de persoane.

G-ral I. Antonescu: Să mi se prezinte săptămânal.

I. Protopopescu: În ce priveşte trenurile de persoane, situaţia este mai puţin interesantă, fiindcă e constantă. Aveţi apoi diagrama încărcărilor zilnice, pe diferite materiale. Lemne de foc: acum aducem mai mult decât în program; avem 200 vagoane şi aducem 350.

C. Georgescu: Spre deosebire de Transilvania, Basarabia şi Bucovina, unde Statul Român nu şi-a luat obligaţii să despăgubească pe cei refugiaţi, în ce priveşte problema refugiaţilor din Dobrogea, ea se pune altfel: Statul Român are obligaţia expresă de a despăgubi pe românii care evacuează Dobrogea.

Despăgubirea poate fi făcută în pământ sau în numerar, dacă nu ajunge pământul. În acest caz nu mai se dă numerarul.

Ar trebui o hotărâre de principiu a dvs., prin care să arătaţi cum înţelege guvernul să despăgubească în numerar pe aceşti refugiaţi; adică după ce criterii se va face despăgubirea: având la bază valoarea comercială a pământului lăsat acolo sau valoarea investită acolo?

Acest lucru este foarte important, fiindcă Statul a dat coloniştilor pământ cu o mie de lei hectarul. Colonistul a plătit Statului însă numai 300 lei. Dacă se ia la bază valoarea comercială a pământului, valoarea lui acum este 5000-10.000 lei. Ceea ce ar însemna că Statul trebuie să despăgubească pe coloniști cu o sumă de zece ori mai mare decât aceea pe care a plătit-o colonistul Statului, atunci când acesta a cumpărat pământul de la Stat.

G-ral I. Antonescu: Luăm bazele serioase. Nu vrem ca din nenorocirea ţării să se facă afaceri de îmbogăţire. D-ta vei pleca de la bazele reale: cât a costat pământul pe fiecare, cât a investit, care este capitalul lor, care este dobânda la acest capital. Şi aceasta se dă înapoi, deşi colonistului dobânda i-a folosit, fiindcă el a tras beneficiile. Apoi, atâţia au luat pe preţuri reduse, încât au putut să-şi dubleze şi să-şi tripleze capitalul.

Când le-am dat un teren sub cost, pe care l-au întrebuinţat 10-20 ani, ei au tras beneficii mai mari decât dacă ar fi cumpărat pământul pe un preţ normal.

C. Georgescu: Aceasta în ce priveşte pe coloniști.

Dar mai este o altă problemă. Sunt alţii care au cumpărat de la bulgari, de la turci pe un preţ foarte mic. Ar urma să tragă acum profituri foarte mari.

G-ral I. Antonescu: Să vină cu actul de cumpărare. Stabilim cât i-a costat realmente, la valoarea de atunci, cât au investit şi fixăm preţul.

C. Georgescu: Aceasta şi pentru pământ şi pentru casă.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine.

C. Georgescu: Comisiunea mixtă româno-bulgară a trimis o subco-

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

misiune în Dobrogea de Sud ca să evalueze toate pământurile acestea. Am spus: nu este bine să facă evaluarea, căci aceasta n-o face Comisiunea decât după valoarea pământului.

Această comisiune, care este mâna guvernului român, dând anumite încheieri în evaluarea pământului, obligă guvernul român să plătească miliarde, pe care n-ar trebui să le plătească.

Evaluările să se refere numai la pământurile pe care Statul Român nu este obligat să le plătească, adică la acele pământuri pe care Statul bulgar are obligația contractuală de a le lichida, de a le plăti cum este trecut în tratat, care obligă pe Statul bulgar să plătească conform evaluării comisiunilor mixte.

Vasăzică, unde este vorba de un teren rămas unui proprietar care nu intră în schimbul obligator de populație - proprietar care are dreptul să-și lichideze terenul, iar nelichidând în 18 luni, Statul bulgar să-i dea despăgubiri -, să se facă evaluările; dar unde este vorba ca Statul Român să plătească, să nu se facă evaluările.

G-ral I. Antonescu: Cere o consultație Consiliului Legislativ și, dacă nu este defavorabilă măsura aceasta intereselor Statului, atunci vine în Consiliul de Miniștri cu Decretul respectiv. Vorbește și cu miniștrii economici, dar în primul rând consultă Consiliul Legislativ.

C. Georgescu: Altă chestiune: problema acordării de fonduri studenților și elevilor. Am mai relevat-o. Nu s-a rezolvat definitiv, fiindcă nu s-au găsit fondurile necesare. Am studiat-o; am găsit că se poate soluționa această problemă a fondurilor, fără ca Statul să se îngreuneze, să se încarce cu ea. Comitetele școlare din Basarabia, Bucovina și Ardeal au depuși bani la Casa de Depuneri și Consemnațiuni și Casa Școalelor, bani care trebuiau să servească pentru elevi și studenți. Acești bani se găsesc și acum acolo. Comitetele acestea școlare nu mai funcționează. Banii stau blocați fără să poată fi întrebuințați decât doar în scop de ajutor acordat elevilor sau ar rămâne să li se dea altă destinație.

De aceea, fac propunerea ca, decât să se dea altă destinație acestor bani, să rămână rezervați aceluiași scop.

G-ral I. Antonescu: Perfect. Dar ajutorul acesta să nu meargă în consumația zilnică. Să se clădească ceva.

C. Georgescu: Uniunea studenților a spus că dă câte 2000 lei de student, dar nu în bani, ci în cămin, hrană și haină.

G-ral I. Antonescu: Perfect. Ce sume sunt?

C. Georgescu: Pentru ardeleni, nu s-a stabilit cât, pentru ceilalți, peste 30 milioane.

G-ral I. Antonescu: Să cumpărăm un cămin, atunci.

C. Georgescu: Am cămine suficiente. Este vorba numai de bani.

G-ral I. Antonescu: Bine.

C. Georgescu: Ar fi apoi chestiunea fondurilor administrațiilor locale,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

evacuate din Basarabia şi Ardeal. S-au evacuat 70 milioane din Basarabia, din care s-au dat 43 milioane Municipiului Bucureşti.

Din Ardeal am aflat că s-ar fi evacuat 50 milioane.

Aceste sume n-au o destinaţie fixă.

Vă rog să binevoiţi a dispune ca, deocamdată, să nu fie atacate aceste fonduri, să li se dea altă destinaţie, urmând ca, la nevoie, să servească la ajutorarea refugiaţilor.

G-ral I. Antonescu: Să fie trecute la Ministerul Finanţelor şi prin Ministerul Finanţelor le mânuim. Toate fondurile acestea, domnule Cretzianu, de care a vorbit dumnealui, de la Casa Şcoalelor, trebuie trecute la Ministerul de Finanţe. Va fi un singur organ de mânuire a lor: Ministerul Finanţelor. Prin acest Minister se va hotărî întrebuinţarea. Să se facă o circulară la toţi în această privinţă.

Să se prevadă că tot felul de fonduri de acestea, toate, să fie vărsate la Ministerul de Finanţe sub denumirea de: "Fond cu destinaţie specială, provenit din..." cutare şi cutare.

Ia chestia aceasta în mână, domnule Cretzianu.

C. Georgescu: O parte din ele să formeze o rezervă pentru ajutorarea refugiaţilor.

G-ral I. Antonescu: După ce le adunăm, hotărâm.

C. Georgescu: În ce priveşte elevii, aş fi de părere ca ajutorarea lor să se facă pe seama Ajutorului Legionar, căci sunt răspândiţi pe întreaga ţară.

G-ral I. Antonescu: Perfect. Am admis.

C. Georgescu: În audienţa de la dvs., dl Ciumetti, Comisar pentru Dobrogea, a fost de părere să se dea zece hectare. Cunoaşteţi chestiunea.

În audienţa care a urmat la dl vicepreşedinte al Guvernului, Horia Sima, el a arătat că este legat de această problemă.

G-ral I. Antonescu: Dl Ciumetti nu putea da decât din averea d-sale; nu din averea Statului.

C. Georgescu: A rugat pe dl Sima să fie desărcinat. Şi-a dat demisia. Am propus pe dl Şeitan, în loc.

G-ral I. Antonescu: Am auzit că e bun acesta. Sper că nu va mai face încurcăturile obişnuite.

C. Georgescu: Este om de inimă.

G-ral I. Antonescu: Să dăm şi o sută de mii de hectare, dar să le avem.

- Şedinţa se ridică la ora 13.25.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 171 (fost 169)/1940, f. 1-53.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

22. 1940 noiembrie 11. *Se discută despre: situaţia din întreaga ţară după cutremur (ajutorarea sinistraţilor, starea imobilelor instituţiilor, a spitalelor etc.); vizita lui Ion Antonescu la Roma; bunurile rurale aflate în mâna evreilor; rechiziţiile făcute de Armată etc.*

CONSILIUL DE MINIŞTRI

din 11 noiembrie 1940

Şedinţa se deschide la ora 16,10, sub preşedinţia dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului.

Sunt prezenţi dnii: Horia Sima, ministru secretar de Stat, vicepreşedintele Consiliului de Miniştri; Mircea Cancicov, ministru secretar de Stat la Departamentul Economiei Naţionale; g-ral C. Petrovicescu, ministru secretar de Stat la Departamentul Afacerilor Interne; prof. Traian Brăileanu, ministru secretar de Stat la Departamentul Educaţiei Naţionale, Cultelor şi Artelor; prof. Mihai Antonescu, ministru secretar de Stat la Departamentul Justiţiei; Mihail Sturdza, ministru secretar de Stat la Departamentul Afacerilor Străine; George Cretzianu, ministru secretar de Stat la Departamentul Finanţelor; V. Iaşinschi, ministru secretar de Stat la Departamentul Muncii, Sănătăţii şi Ocrotirilor Sociale; ing. Nicolae Mareş, ministru secretar de Stat la Departamentul Agriculturii şi Domeniilor; prof. Ion Protopopescu, ministrul Lucrărilor Publice şi Comunicaţiilor; g-ral Gheorghe Dobre, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naţionale, pentru Înzestrarea şi Administraţia Armatei; g-ral C. Pantazi, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naţionale, pentru Armata de Uscat; comandor Gheorghe Jienescu, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naţionale, pentru Aer; Constantin Papanace, subsecretar de Stat la Ministerul Finanţelor; Petre Nemoianu, subsecretar de Stat la Ministerul Agriculturii şi Zootehniei; Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naţionale, pentru Colonizare şi Populaţia Evacuată; Alexandru Rioşanu, subsecretar de Stat la Ministerul Internelor, pentru Poliţie şi Siguranţă; Alexandru Constant, subsecretar de Stat pe lângă Preşedinţia Consiliului de Miniştri, pentru Presă şi Propagandă; Horia Cosmovici, subsecretar de Stat pe lângă Preşedinţia Consiliului de Miniştri, pentru Problemele Doctrinare; contraamiral Gheorghe Koslinski, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Apărării Naţionale, pentru Marină; Nicolae Petra, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Economiei Naţionale.

G-ral I. Antonescu: Ne-am adunat astăzi pentru ca să luăm măsuri imediate, în urma catastrofei care ne-a lovit în ultimele 24 de ore şi, în al doilea rând, să vă aduc la cunoştinţă plecarea mea la Roma.

În ce priveşte prima chestiune, aş vrea să ascult care este situaţia pe Departamente.

Rog pe dl ministru de Interne să facă o expunere cu caracter general în

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

această privință.

G-ral C. Petrovicescu: Sunt cunoscute împrejurările în care s-a produs catastrofa. Ea a avut un caracter grav în patru centre ale țării și anume: București, Valea Prahovei, Galați, Focșani. În aceste puncte cutremurul a atins maximum de intensitate și aici au fost victimele cele mai multe și stricăciunile cele mai mari.

O a doua zonă, cu efecte mai puțin grave, a fost constituită din: Turnu Măgurele, Câmpulung, Târgoviște, Mizil, Râmnicu-Sărat, Tecuci, Bârlad, Iași, Brăila.

În sfârșit, cutremurul s-a manifestat cu cea mai mică intensitate în: Roman, Piatra Neamț, Bacău, Brașov, Pitești, Craiova, Giurgiu, jud. Ilfov, Tulcea și Constanța.

Restul județelor, adică din Oltenia: Râmnicu-Vâlcea și Tg. Jiu, din Moldova: județele Baia, Botoșani, Dorohoi, Arad, Câmpulung, Storojineț, și tot Ardealul și Banatul, n-au suferit aproape deloc.

În total, până aseară, la ora 20, s-au înregistrat în toată țara 267 morți și 476 răniți. Desigur că în astă seară, la aceeași oră, cifra o să fie mai ridicată, mai ales în București.

G-ral I. Antonescu: A fost stabilit, în mod precis, numărul victimelor de la Doftana?

G-ral C. Petrovicescu: Între 80-90. Nu avem încă date precise.

În ce privește opera de asistență, ea a început să funcționeze de ieri, de la ora 12, adică de la ora când am avut primele informații, de la prefectul de Prahova și cel de Covurlui, cărora îmi fac datoria să le aduc mulțumiri în fața onoratului Consiliu. Imediat am luat măsurile de rigoare, adică am făcut toate intervențiile cerute. Am cerut la Ministerul de Finanțe deschiderea unui credit extraordinar de 25 milioane, am intervenit la dl ministru al Coordonării și Statului Major Economic, pentru ca să dăm sinistraților ajutoare în natură: pâine, alimente și chiar material de construcție.

Dl ministru al Coordonării și Statului Major Economic a plecat pe teren, unde se găsește și acum. D-sa mi-a telefonat, atât de la Ploiești cât și de la Buzău, înainte de a pleca spre Râmnicu-Sărat, comunicându-mi măsurile luate. A dat anume acreditive de un milion la Ploiești și de cinci sute de mii lei la Buzău; de asemenea, pâine, alimente, iar dl ministru al Sănătății a trimis medici și medicamente în regiunile unde s-a simțit nevoie, în special la Focșani.

S-a făcut o ofertă de ajutorare din partea Societății Crucea Roșie, prin dl dr. Costinescu, pe care am transmis-o dlui ministru Iașinschi, ca să se folosească de ea unde va fi nevoie.

În ce privește situația de aseară, de la ora 20, până acum, în provincie nu s-a întâmplat absolut nimic, iar în Capitală continuăm cu lucrările de salvare de la "Carlton", care merg foarte sistematic și în cel mai intens ritm.

Prin urmare, în rezumat, eu socotesc că s-a făcut tot ce se putea face ca să ușurăm situația celor loviți. Operația de ajutorare este în mers și se prezintă în așa fel, încât chiar din momentul în care se simte nevoia unui ajutor, acesta intervine.

Se pune acum problema evacuării clădirilor care nu mai prezintă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

siguranță, problemă care atrage după sine pe cea a cazării locatarilor acestor clădiri. Ca soluție provizorie, s-ar putea să-i cazăm în școli sau internate, până când se va putea face ceva. În tot cazul nu-i mai putem lăsa în aceste clădiri.

G-ral I. Antonescu: Ce număr reprezintă aceștia?

G-ral C. Petrovicescu: După socotelile făcute de Prefectura Poliției, circa 2000 de persoane.

G-ral I. Antonescu: Cazarea lor în internate și școli nu este o soluție.

G-ral C. Petrovicescu: Provizoriu, până se va constata, printr-o inspecție făcută de o comisie de arhitecți, care este situația reală a clădirilor în cauză.

G-ral I. Antonescu: Nu este o soluție aceasta.

G-ral C. Petrovicescu: O a doua problemă este cea a înmormântării victimelor sărace. Aceasta o s-o facem pe cale de credit extraordinar.

O chestiune însă mai importantă este cea a instituirii unor comisii de arhitecți, care să facă un examen amănunțit al clădirilor.

O altă chestiune este cea a anchetei de la "Carlton". Mi s-a făcut cunoscut, de către prim procurorul Tribunalului Ilfov, că ancheta este în curs de ieri dimineața. Trebuie scoși la iveală vinovații, pentru că vedem în dreapta și în stânga clădiri care stau în picioare și numai singur "Carlton" s-a prăbușit.

Acestea sunt detaliile pe care pot să le dau în privința nenorocirii de ieri.

G-ral I. Antonescu: Dl ministru al Justiției are cuvântul.

M. Antonescu: Domnule General, pagubele cele mai mari le-a suferit închisoarea Doftana. Acolo sunt și cele mai multe victime. Cifra nu este încă definitiv stabilită, pentru că sunt foarte mulți dispăruți, desigur morți, care se află sub ruine. Până acum au fost scoși 36 morți. Foarte mulți răniți au fost internați în spitalele din Ploiești și Câmpina.

A suferit, de asemenea, stricăciuni Palatul de Justiție din Ploiești. Mai puțin a avut de suferit cel din București. Stricăciuni au fost înregistrate și la Palatul de Justiție din Galați.

În București s-au luat imediat măsuri pentru anchetare. Am dispus arestarea tuturor celor din Întreprinderea "Schindl", atât a celor din Societatea Anonimă de astăzi, cât și a constructorilor din trecut.

Am constatat, chiar astăzi, din depoziția unui inginer, Vidrașcu, că acesta a atras atenția, în momentul când se construia imobilul, că pilonul fundamental era viciat și că trebuia să fie refăcută toată construcția, observație peste care s-a trecut însă cu vederea. De aceea am dispus arestarea tuturor constructorilor, chiar și a celor care au astăzi conducerea Societății, pentru răspunderi civile.

La fel am procedat și cu Societatea Urbană de Construcție, care a construit imobilul de lângă Biserica Italiană, de asemenea în primejdie să se surpe.

Măsuri de ordine am luat prin toate parchetele, și aici la București s-a făcut o experiență din colaborarea cu Poliția și cu Poliția Legionară.

S-au găsit, datorită acestor intervenții, și s-au putut salva o serie de valori, bijuterii, acte de valoare și chiar unele acte politice, care au fost luate în așa fel încât această acțiune cred că va putea să liniștească oarecum pe cei interesați.

Am vizitat Institutul Medico-Legal. Este acolo, din nenorocire, un spectacol înfiorător. Toți cei transportați din București, de la "Carlton" în special, sunt expuși acolo mutilați.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Vreau să semnalez onoratul Consiliu că astă-noapte, la orele 4, am asistat la o scenă impresionantă. Era nevoie, la orele 4 dimineața, ca o echipă de sacrificiu să intre sub dărâmături. Până la orele 3 și jumătate se scoseseră de sub planșeu morți și mai erau unii care gemeau dedesubt. În momentul când a strigat comandantul că îi trebuie o echipă de sacrificiu, peste 80-90 legionari au strigat: "Eu" sau "Noi". Era o luptă înverșunată, fiindcă fiecare vroia să-și ofere viața și să meargă să sprijine acțiunea de salvare.

Măsuri pentru paza unora dintre cartierele unde au fost mai multe victime, s-au luat de asemenea, prin parchete și prin judecătorii de instrucție, în întreaga țară.

Raportul general despre situația din țară îl voi transmite ulterior.

G-ral I. Antonescu: Dl ministru al Educației Naționale, Cultelor și Artelor are cuvântul.

Tr. Brăileanu: Domnule General, situația se prezintă în modul următor:

La Ministerul Educației Naționale, primele cercetări au constatat că aripa cea nouă este aproape intactă, afară de ceva tencuială căzută, în vreme ce aripa veche este într-o stare foarte proastă, așa că va trebui să procedăm la unele evacuări ale birourilor aflate în această aripă.

Inspectoratul General al Ţinutului Bucegi a fost deteriorat. S-au luat măsuri pentru evacuarea lui la școala "Cuibul cu Barză".

De asemenea, s-au luat măsuri de mutare a serviciilor aflate la etajul II al Ministerului, la Liceul Sf. Sava.

Instalația electrică este intactă. Va trebui numai ca Centrala Telefonică, care se află la etaj, să fie mutată la subsol.

Partea veche a Universității, unde se află instalată Facultatea de Farmacie, trebuie evacuată. Partea de sus amenință să cadă în stradă.

Sunt la Facultatea de Farmacie o mulțime de instrumente de precizie și de aparate de laborator, care trebuie neapărat evacuate.

Facultatea de Medicină Umană și Facultatea de Medicină Veterinară au suferit stricăciuni, care împiedică să se țină cursuri în ele. De asemenea, mari stricăciuni a suferit Observatorul Astronomic. La Facultatea de Medicină au fost dărâmate două coșuri de la uzina crematoriului și de la cea a caloriferului, astfel încât amfiteatrul cel mare al Facultății, din căderea unui coș care a distrus acoperișul, nu mai poate fi folosit.

Sala de Consiliu, Biblioteca, toate laboratoarele și sălile de curs sunt deteriorate. Tavanurile și zidurile au căzut, iar unele stau gata să cadă. Localul se găsește în multe părți dezvelit și plouă înăuntru.

Învățământul secundar a avut mai puțin de suferit de pe urma cutremurului. Am primit rapoarte de la toate liceele. În general constatarea este că localurile s-au resimțit serios, însă că nu împiedică o eventuală funcționare. Reparațiile necesare, care privesc mai mult coșurile și caloriferele, nu vor dura prea mult. Va trebui să se suspende cursurile câteva zile pentru efectuarea acestor reparații.

Aceasta pentru școlile din București. De la școlile din provincie nu s-au putut primi referințe detailate, deoarece legăturile telefonice se obțin foarte greu. După relatările ziarelor, situația se prezintă însă serios.

În concluzii generale, se impune suspendarea cursurilor, până se va face

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

verificarea localurilor.

Localurile școlilor primare din Capitală au suferit în general. Până acum am primit rapoarte de la 46 școli, care nu pot funcționa, din cauză că au suferit mari stricăciuni. Am ordonat ca aceste școli să-și suspende cursurile și am intervenit la Primărie, pentru trimiterea la fața locului a unei comisii de arhitecți.

Din provincie nu am putut încă primi rapoarte.

Imobilul Ministerului Cultelor a avut, de asemenea, stricăciuni - s-a dărâmat parțial coșul caloriferului - a cărui reparație, după evaluarea făcută, se ridică la 8 milioane.

Clădirea Teatrului Național, în afară de Corpul de față, recent construit, nu mai prezintă nici o siguranță, pentru următoarele motive: a căzut calcanul, distrugând plafonul încăperilor din față, zidul e detașat, zidăria s-a dărâmat în parte, iar restul amenință să se prăbușească. De asemenea, plafonul sălii mari este deteriorat.

În această situație, nimeni nu-și poate lua răspunderea folosirii clădirii.

Care este concluzia? Reparația actualei clădiri ar costa o sută de milioane, iar o clădire nouă, cinci sute de milioane. Până la refacerea clădirii, s-ar putea închiria teatrul "Comedia".

Situația de la Operă se prezintă în felul următor: plafonul este crăpat, iar restul zidurilor prezintă foarte multe crăpături. Coșul de la calorifer amenință să se dărâme. Întrucât clădirea, care e închiriată, nu mai poate fi folosită pentru reprezentații, și contractul trebuie reziliat.

Până când se va găsi o altă soluție, Opera ar putea funcționa în localul teatrului "Savoy".

Teatrul Național din Iași, cu oarecare reparații, ar putea funcționa în câteva zile.

În ce privește muzeele, situația este aceasta:

La Muzeul de Antichități din casa Macca, s-au constatat pagube materiale. Au fost dărâmate coșuri și o serie de pereți amenință să se prăbușească. Se impune evacuarea colecției. Reparațiile localului se ridică la 2 milioane.

Muzeul "Simu" a avut de suferit mici pagube materiale; pagube artistice nu prea grave.

Muzeul "Aman" trebuie evacuat.

La Muzeul "Toma Stelian", toate lucrurile au fost coborâte în subsol.

Pinacoteca Statului trebuie imediat evacuată, întrucât sunt acolo toți Grigorești și alte lucrări importante.

Clădirea Muzeului "Kalinderu" s-a menținut în bune condiții. Are însă nevoie de reparații la fațadă și instalații, a căror valoare se ridică la un milion lei.

De asemenea, nevoie de reparație are Muzeul de Istorie Națională.

În afară de biserica Popa Tatu, a cărei turlă s-a prăbușit, celelalte biserici au suferit stricăciuni mai mici, la ziduri și turle. Situația precisă a vom cunoaște după ce vom primi rapoarte de la Patriarhie și Comisia Monumentelor Istorice.

G-ral I. Antonescu: Dl ministru al Finanțelor are cuvântul.

G. Cretzianu: Domnule General, la Ministerul de Finanțe, unde există

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

862 funcționari, n-am putut lucra. Dl arhitect șef al serviciului ne-a spus că majoritatea funcționarilor ar lucra în condiții nesigure.

Cel mult o treime din funcționari vor putea lucra în localul Ministerului. Restul localului trebuie dărâmat și refăcut. Vă rog să admiteți următoarele măsuri care trebuie luate în privința evacuării serviciilor amenințate:

Vreo 300 de funcționari pot fi trimiși în localul nou al Casei Autonome a Monopolurilor, în care scop va trebui să amenajăm - lucru ce se poate face într-o zi - două - o aripă nouă a localului, urmând ca, încet-încet, să mutăm întreg Ministerul de Finanțe aici, până când vom putea construi din nou un local pentru Minister.

În ce privește situația restului de funcționari, vă rog să admiteți ca ei să lucreze în palatul Adunării Deputaților, dacă socotiți că nu va fi nevoie de această clădire două-trei luni, termen în care putem să-i mutăm pe toți la Casa Autonomă a Monopolurilor. Este singura soluție pe care o putem adopta.

În afară de Casa de Pensii, în București nu s-a mai întâmplat nimic. Din provincie nu am primit încă date.

G-ral I. Antonescu: Domnul ministru al Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale are cuvântul.

V. Iașinschi: Domnule General, imediat după nenorocire, toți medicii au fost la datorie. Toate clădirile, la care au fost prezenți profesorii universitari respectivi, au fost deschise. Ele au avut suficient material sanitar: pansamente, fețe, medicamente. Spitalele care au dat prim ajutor: Urgența, Colentina, Filantropia, Colțea, Brâncovenesc, Viting, Maternitatea.

Spitalele din București au suferit foarte mult de pe urma cutremurului, în special Pantelimon și Colentina. De asemenea, Colțea și Brâncovenesc.

Celelalte spitale au avut mai puțin de suferit.

Pentru repararea acestor stricăciuni e nevoie de mulți bani. Lucrul acesta trebuie să se facă imediat, pentru că sunt ziduri deplasate, sunt turnuri prăbușite și hornuri dărâmate, situație în care nu mai putem rămâne multă vreme.

Am luat măsuri ca cel puțin acoperișurile să fie cartonate cu material gudronat, pentru ca să nu plouă înăuntru.

În ce privește situația din provincie, au avut mai mult de suferit Focșanii și Panciu.

Ieri dimineață am trimis tuturor medicilor primari o circulară, în care ceream să mi se raporteze urgent situația, arătându-mi-se nevoile de medici și material sanitar pe care le au.

Am trimis material și medici la Panciu și Focșani. Medicii trimiși aici urmează să se înapoieze cu materialul rămas neîntrebuințat. Am vorbit apoi cu prefectul de Putna, care mi-a spus că n-are nevoie de nimic.

Răspunsurile primite de la medicii primari arată că nu se simte nicăieri nevoie nici de medici, nici de material sanitar.

Depozitul de medicamente de la Șosea a suferit foarte mult. Aici s-a declarat și un incendiu, care a fost stins cu mare greutate. Pagubele produse sunt de cel puțin un milion.

Acest depozit este prea încărcat. Clădirea este construită pentru a suporta cam 500 kg pe m.p. Or, în acest depozit sunt încărcate materiale care trec peste 1000 kg pe m.p. De aici nevoia absolută de a degaja acest depozit de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

materialele grele. Mă gândesc să găsesc o clădire - poate mai bine în afară de București - unde să depozităm aceste materiale grele.

Am instituit o comisie care să constate toate stricăciunile.

Ministerul Muncii din clădirea "Ciclop" trebuie evacuat. Sunt acolo ziduri slabe și camere foarte șubrede.

Această clădire, în urma cutremurului, a devenit într-o situație încât nu mai poate fi locuită. Funcționarii nu prea vor să intre în ea, iar cei care intră stau gata să primească moartea.

Am crezut de cuviință că trebuie evacuate serviciile în altă clădire, pe care, fie că o vom găsi la Casa Centrală a Asigurărilor Sociale, fie că o vom găsi în altă parte.

În același timp, prin Ministerul Justiției, vom proceda la rezilierea contractului.

În măsura informațiilor primite, voi lua măsuri în consecință.

G-ral I. Antonescu: Domnul ministru al Lucrărilor Publice și Comunicațiilor are cuvântul.

I. Protopopescu: Domnule General, din pricina deranjărilor tuturor firelor, și telefonice și telegrafice, n-am putut porni ieri dimineață nici un tren din Gara de Nord. Am încercat îndrumarea unui tren sondă până la Chitila, unde s-a oprit, deoarece nu mai putea merge mai departe.

S-au luat măsuri și legăturile locale, de la stație la stație, sunt stabilite. Legăturile mari au rămas încă defecte.

Legăturile telegrafice pe linia București-Timișoara sunt în stare normală de funcționare, pe fir direct, așa că nu avem nici un impediment, iar legăturile telegrafice pe celelalte linii sunt în curs de refacere.

Trenurile au venit cu mari întârzieri.

N-am putut porni trenuri de la București către interior decât ieri dimineață, după ora 10. Astăzi au pornit la orele obișnuite.

Întârzierile suferite se datoresc, pe de o parte, faptului că trenurile au oprit mai mult în stații, aceasta fiindcă dirijarea lor cerea lucrul acesta și, pe de altă parte, datorită faptului că în fiecare stație existau deranjări locale.

Întârzierile au variat între 41 minute - ceea ce n-ar fi prea mult - și trei ore. Avem întârzieri și mai mari, dar acestea sunt în legătură cu străinătatea.

În ce privește clădirile Căilor Ferate, avem pagube foarte însemnate, mai ales că aceste clădiri sunt de exploatare.

Atelierele de la Galați aproape că sunt scoase din uz. O singură sală de vagonaj mai poate fi reparată. Sala de mașini este complect distrusă. Pereții au căzut. Ceea ce a rămas în picioare nu mai poate fi folosit. Am luat măsuri ca mașinile să fie trecute în sala de vagonaj, ca să putem continua reparațiile de vagoane.

Clădirea stației și clădirea care adăpostea serviciile au suferit stricăciuni așa de mari, încât Serviciul de Mișcare a trebuit să fie evacuat; l-am cazat anume în sala de vagonaj. În rezumat, situația în care se găsește stația face ca să nu se mai poată lucra acolo.

Același lucru s-a întâmplat și la Brașov. Stricăciunile sunt foarte mari la clădiri, așa încât suntem puși în situația de a proceda la dărâmare și la o nouă construcție. În momentul de față se și lucrează la întocmirea proiectelor

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

necesare.

De asemenea, gările din Galați, Râmnicu-Sărat, Focșani, Câmpina au avut mult de suferit de pe urma cutremurului. În toate cazurile s-au luat măsuri de reparare.

G-ral I. Antonescu: Casele acelor și depozitele de apă sunt intacte?

I. Protopopescu: Cele mai multe sunt neatinse. Foarte puține au suferit dislocări, care s-au și reparat.

Podurile, din fericire, n-au suferit decât în mică parte.

Astfel, podul de la Buzău prezintă o crăpătură în bolta de beton armat; de asemenea, podul de peste Siret, de la Cosmești, care, deși metalic, prezintă crăpături. La ambele poduri trecerea se face prin pilotare.

Sunt apoi podețe mai mici care au suferit stricăciuni, a căror reparație se poate face imediat, ele neprezentând importanță. Astfel, este un podeț peste Putna.

G-ral I. Antonescu: Nu sunt, prin urmare, pagube mari.

I. Protopopescu: La poduri nu, la ateliere da.

G-ral I. Antonescu: Dar terasamentele?

I. Protopopescu: S-au menținut bine. Ne-am temut de alunecări de linii dar, din fericire, nu au avut loc asemenea alunecări.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, au fost pagube la ateliere și stricăciuni la legăturile telefonice, care se pot aranja imediat.

I. Protopopescu: Domnule General, la Poștă stricăciunile au fost mari, însă nu atât de grave ca la Calea Ferată. Acolo am putut mai repede restabili comunicațiile, pe care le-am putut folosi chiar pentru nevoile Căilor Ferate. Aceste comunicații sunt în curs de refacere, fiind aproape restabilite.

La clădirea ministerului s-au produs mici stricăciuni, care nu pezintă nici un fel de importanță.

Ca măsură, în afară de măsurile locale luate pentru Căile Ferate și Poștă, am luat dispoziții să se dea ajutor tehnic, acolo unde este nevoie și unde administrația locală nu l-ar avea.

Chiar azi de dimineață, la orele 9 jumătate, am trimis trei ingineri la Câmpina, care să dea ajuor tehnic, cinci ingineri pe linia Ploiești spre Buzău și Galați; pentru orice ajutor, doi ingineri de la Serviciul Apelor i-am deplasat spre Focșani, de la Bacău, precum și un inginer de la M.L.P. au primit ordin telegrafic să se țină la dispoziția prefecților și primarilor care au nevoie de asistență tehnică.

În afară de aceasta, am pus la dispoziția Municipiului din București, pentru serviciul lui tehnic, 20 de ingineri ai Ministerului, care să fie întrebuințați pentru revizia localurilor din București. Pe măsura nevoilor, voi lua măsuri noi.

G-ral I. Antonescu: Domnul ministru al Agriculturii și Domeniilor are cuvântul.

N. Mareș: Clădirea Ministerului Agriculturii are fisuri. Fundațiile sunt însă bune.

Am luat măsuri pentru evacuarea arhivei din pod, unde se afla trântită jos, în imobilul fost al Uniunii Centrale a Camerelor Agricole, din str. Polonă. O să punem în pivniță arhiva centrală, cu care ocazie o s-o mai ușurăm de tot ce este

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

inutil. Tavanul clădirii trebuie refăcut în beton armat, deoarece toate tavanele, în urma grinzilor de fier care s-au încovoiat, sunt periclitate, așa încât la etajul al II-lea nu se mai poate lucra. În etajul întâi și la parter, se poate intra în unele odăi.

În rezumat, trebuie refăcute toate tavanele. De altfel avem un plan general de construcții al ministerului.

Stricăciunile suferite la Institutele de Cercetări Agronomice și Zootehnice sunt de mică importanță. De asemenea, Academia de Agricultură, deși clădire veche, are foarte puține stricăciuni.

Toate serviciile le vom caza la Institutul de Cercetări Agronomice și la Institutul Zootehnic, precum și în parterul ministerului.

Instalațiile de apă și calorifer, ca și cele de electricitate, n-au avut nimic de suferit.

În provincie, în orașele avariate mai rău, clădirile Camerelor de Agricultură au suferit, dar, în general, se poate lucra.

G-ral I. Antonescu: Domnul subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale, pentru Colonizare și Populația Evacuată are cuvântul.

C. Georgescu: Domnule General, nu avem clădiri proprii. Avem însă două cămine, unul pe str. Cobălcescu, care nu a avut de suferit stricăciuni, și altul pe str. Brezoianu, în care arhitecții și-au dat avizul că s-ar putea încă locui, dacă nu va fi un cutremur mare. Astăzi este la fața locului o nouă comisie. În caz că va trebui să fie evacuat, vom lua măsurile necesare.

G-ral I. Antonescu: Domnul ministru al Economiei Naționale are cuvântul.

M. Cancicov: Domnule General, până acum nici Camerele de Industrie și Comerț, nici Inspectoratele n-au făcut nici o intervenție la minister pentru a primi sprijin din partea noastră. Aceasta este calea prin care am fi putut primi știri din provincie. Li s-a atras atenția să ne țină la curent cu lipsurile.

În ce privește clădirea ministerului propriu zis, ea încă nu e definitiv terminată. Sunt etaje în curs de executare. Am atras atenția dlui arhitect șef, întrucât lucrarea s-a făcut oarecum sub supravegherea ministerului, ca să-mi facă un raport foarte precis pentru ca să pot stabili orice răspundere, nu numai a construcției, ci și a supravegherii, întrucât supravegherea a fost în însărcinarea funcționarilor de Stat. Clădirea are mici crăpături, care nu sunt de natură să provoace stricăciuni mai mari. Astă-seară vom avea un rezultat precis al verificării făcute.

În provincie, ministerul nu are proprietăți. Clădirile de acolo aparțin instituțiilor publice, sub controlul ministerului, cum sunt Camerele de Industrie și Comerț, care în multe părți s-au instalat în localuri foarte confortabile. Până acum n-am primit nici o știre.

G-ral I. Antonescu: Mă interesează care este situația stabilimentelor industriale.

M. Cancicov: Acestea sunt industrii particulare, care ne-ar fi adus la cunoștință care este situația numai în cazul că ar fi avut nevoie de ajutorul nostru. Noi am comunicat însă Inspectoratelor Regionale să ne aducă la cunoștință care este situația. De altfel, au fost și căile de comunicație greoaie.

G-ral I. Antonescu: Domnul subsecretar de Stat pe lângă Departamentul

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Apărării Naționale, pentru Înzestrarea și Administrația Armatei are cuvântul.

G-ral Gh. Dobre: Domnule General, stabilimentele militare n-au avut aproape nimic de suferit de pe urma cutremurului. Excepție face Arsenalul Armatei, care a fost evacuat.

G-ral I. Antonescu: Domnul subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Apărării Naționale, pentru Armata de Uscat are cuvântul.

G-ral C. Pantazi: Domnule General, cazărmile care sunt construite pe bază de beton sunt în bună stare; au doar mici crăpături fără însemnătate. Celelalte au fundale stricate, ziduri căzute, sobe stricate. Avarii mai grave sunt la Brăila, Buzău, Târgoviște, Focșani, Râmnicu-Sărat și Bârlad.

G-ral I. Antonescu: Care este situația liceului de la Mănăstirea Dealului?

G-ral G-ral C. Pantazi: Clădirea liceului, în cea mai mare parte, este deteriorată. Am dat drumul elevilor să se ducă în familie. N-a fost însă nici un accident.

În toată țara am înregistrat 6 morți și 39 răniți, afară de București.

În ceea ce privește măsurile luate, în București s-a dat ajutorul pe care-l cunoașteți. S-au făcut echipe peste tot, pentru începerea lucrărilor, în următoarea ordine de urgență: clădirile militare, apoi locuințele domeniilor militare, locuințe închiriate ofițerilor. Astfel a fost nevoie de asemenea lucrări în cartierul Cotroceni, unde cea mai mare parte din locuințele ofițerilor a trebuit să fie evacuate.

G-ral I. Antonescu: Domnul comandor Gheorghe Jienescu, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Apărării Naționale, pentru Aer, are cuvântul.

Comandor Gh. Jienescu: Domnule General, aparențele arată că localul Subsecretariatului de Stat al Aerului și Marinei a suferit mult. Se găsește o comisie de arhitecți pentru precizarea situației în care se găsește localul.

Cazărmile, în general, nu au suferit nimic, afară de Școala de Ofițeri de Aviație, al cărui al doilea etaj este totalmente dărâmat. Este vorba de o construcție suprapusă peste localul vechi care avea un singur etaj. S-au luat măsuri de evacuare. Nu vor fi probabil utilizate decât parterul și etajul întâi.

Hangarele n-au avut nimic de suferit. De asemenea, I.A.R. n-a suferit nimic.

G-ral I. Antonescu: Domnul subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Apărării Naționale, pentru Marină are cuvântul.

G. Koslinski: Domnule General, la Galați, Arsenalul Marinei a avut oarecare stricăciuni. Cazarma trupei are doi pereți dărâmați și trupa a trebuit să fie evacuată într-un șlep.

În cuptorul de turnat bronz și în ateliere lucrul nu este întrerupt. Nu sunt nici morți, nici răniți.

Clădirile celelalte au pereții crăpați, coșurile dărâmate, ca mai în toate părțile.

Cazărmile de la Brăila au, de asemenea, crăpături și pavilionul de administrație nu este utilizat în situația de astăzi. S-au trimis acolo experți să constate situația la fața locului, să facă evacuările necesare și să ne comunice reparațiile de care e nevoie.

La Constanța, clădirile au suferit mai puțin și se poate spera că ele nu au mare importanță.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

La Marina Comercială, Palatul Navigației de la Galați are un turn dărâmat, un dispensar cu acoperișul stricat, iar caloriferul nu mai este utilizabil. La locuințe, zidurile sunt, de asemenea crăpate.

La administrația docurilor sunt crăpături mari.

La Galați s-a înregistrat și o victimă, un mecanic, care a murit fiind lovit de o cărămidă, nu însă la serviciu, ci la el acasă.

În celelalte porturi, localurile Căpităniilor au suferit mici stricăciuni, fără importanță.

G-ral I. Antonescu: Care este situația cazărmilor din țară?

G-ral G-ral C. Pantazi: Nu am până acum o dată precisă. După informațiile primite, afară de cazărmile de la Brăila, Buzău, Târgoviște, Focșani și Râmnicu-Sărat, celelalte sunt toate locuibile.

G-ral I. Antonescu: Domnilor miniștri, avem acum o orientare superficială asupra situației. Catastrofa este destul de mare. Având în vedere puținele mijloace pe care le avem la dispoziție și, mai ales, având în vedere numeroasele și grelele împrejurări la care trebuie să facem față în același timp, sarcina noastră este foarte dificilă. Totuși, nu putem să ne dăm învinși, oricare ar fi loviturile, și trebuie cu întregire de energie să facem față situației. Energie intelectuală, energie fizică și exemplu.

Primul lucru care trebuie realizat este să asigurăm funcționarea normală a aparatului de Stat. Este principala dvs. grijă, pentru că ea este și principala mea grijă.

Atâta timp cât Statul nu va sta pe loc din cauza acestei catastrofe, nu ne amenință o a doua catastrofă, socială.

Prin urmare, trebuie să asigurați, cu maximum de mijloace pe care le aveți, funcționarea normală a Statului, pentru că dacă această funcționare se întrerupe într-una din activitățile ei, atunci tot aparatul de Stat se resimte și mergem dintr-un angrenaj rău, în altul mai rău, către catastrofă.

Trebuie, de aceea, prin toate mijloacele pe care le credem de cuviință și cu energie, să luați măsurile necesare.

Ați văzut că mijloacele de comunicație, care constituie un element principal al vieții de Stat, sunt pe punctul să fie complect restabilite. Rog pe dl ministru al Comunicațiilor să facă toate eforturile pentru a asigura, în primul rând, normala funcționare a comunicațiilor.

În al doilea rând, ați văzut că administrația este în măsură să funcționeze. Finanțele și deci încasările, ca și Internele, pot, prin urmare, să-și continue activitatea.

Școala a fost foarte greu lovită. Ea totuși trebuie să nu fie întreruptă în activitatea ei pe o perioadă mai îndelungată de timp.

Prin urmare, dau aceste indicațiuni de ordin general, pentru că mă preocupă funcționarea normală a Statului, care nu trebuie să fie întreruptă decât strictul impus de o situație catastrofală. O să intrăm apoi în detalii.

În ce privește Justiția, ea trebuie să meargă în mod normal, mai intensiv chiar, pentru că în perioadele de acest fel se ivesc oameni care pândesc să tragă beneficii de pe urma unei situații datorită forțelor superioare ale naturii. Deci Justiția trebuie să funcționeze, cu atât mai mult cu cât unele penitenciare au fost deteriorate. Astfel este penitenciarul de la Doftana; de asemenea, cel de la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Mărgineni este foarte grav avariat şi s-ar putea întâmpla ca şi altele să fie în aceeaşi situaţie. Este deci vorba de o problemă destul de delicată, pentru că în unul din aceste penitenciare avem comunişti, iar în altul avem ocnaşi, care nu trebuie să scape în ţară. Prin urmare, e nevoie de o deosebită grijă, atât la Interne, cât şi la Justiţie, deoarece ordinea internă este baza dominării situaţiei în astfel de împrejurări. Aşadar, o îndoită vigilenţă în această privinţă, atât în Capitală, cât şi în provincie.

Pentru refacerea pagubelor suferite şi pentru punerea în funcţionare normală a aparatului de Stat, în primul rând să se facă o cercetare amănunţită a tuturor localurilor, pentru a se constata care sunt clădirile care ar ameninţa viaţa locatarilor la cea dintâi zguduire nouă a pământului. Toate clădirile a căror stare periclitează viaţa funcţionarilor nu trebuie să ezitaţi nici o clipă să le evacuaţi, pentru că trebuie să le punem la adăpost viaţa şi să le dăm liniştea necesară.

În ceea ce priveşte reparaţiile, care reclamă timp şi mijloace mai mari, vom rechiziţiona toţi lucrătorii din ţară. Vom rechiziţiona anume pe toţi meşterii: dulgheri, tâmplari, zidari, fierari etc., care, grupaţi în detaşamente, vor fi repartizaţi pe întreaga suprafaţă a ţării, atât în Capitală cât şi în provincie.

Aceşti lucrători vor fi puşi la dispoziţia legionarilor, pentru că legionarii vor fi organizaţi în echipe de lucru şi ei vor avea conducerea lucrărilor de refacere.

Trebuie, împreună cu toţii, să facem opera aceasta de reconstrucţie a Statului.

Prin urmare, cel dintâi lucru care se impune este mobilizarea, din nou, însă cu plată, a tuturor meseriaşilor şi lucrătorilor necesari.

Pentru aceasta, trebuie să instituim o comisie interministerială care să decidă numărul meseriaşilor şi lucrătorilor necesari, pentru că nu trebuie să-i adunăm de la început pe toţi, deoarece aceasta ar însemna mobilizarea lor, fără să le dăm în acelaşi timp posibilitatea să lucreze. În tot cazul, trebuie să vedeţi care este necesarul imediat şi care este succesiunea acestui necesar. Această succesiune este în funcţie de două mijloace: mijlocul ban şi mijlocul material.

Materialul trebuie să ştim unde se găseşte, după cum trebuie, de asemenea, să ştim de ce material este nevoie, material pe care trebuie să-l obţinem cu preţuri convenabile, de rechiziţie, care să ne dea posibilitatea să refacem ţara cu cheltuieli mici.

În ceea ce priveşte banii, trebuie deschis un credit extraordinar. Pentru ca să putem deschide acest credit extraordinar, necesar atât pentru plata lucrătorilor cât şi pentru plata materialelor, trebuie să stabiliţi, în timpul cel mai scurt posibil, cu minte de înţelept şi cu inimă de român, care sunt, în realitate, pagubele făcute şi care trebuie să fie reparaţiile făcute în primul rând. Vă atrag atenţia că, în asemenea ocazii, este o tendinţă nenorocită să se facă devize urcate, pentru ca, în modul acesta, să se acopere alte goluri şi racile din timpurile trecute. Privegheaţi ca asemenea practici să nu se mai repete.

Prin urmare, întâi trebuie stabilită, în Capitală şi provincie, evidenţa pagubelor şi a reparaţiilor imediat necesare, pentru ca să puneţi clădirile ce depind de Departamentele dvs. în stare convenabilă de funcţionare. Trebuie să vă restrângeţi cât mai mult în localurile pe care le aveţi la dispoziţie, pentru că

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nu avem posibilitatea să vă dăm alte localuri noi.

M-am gândit să facem tot posibilul să isprăvim clădirile Ministerului de Interne și Palatului Regal. În loc să aruncăm banii să reparăm clădirile vechi, poate este mai bine să terminăm clădirile noi, începute, care sunt mari, spațioase și unde am putea să grupăm mare parte a serviciilor, cum ar fi Ministerul de Interne și Palatul Regal, pe care am intenția să-l transform într-un Palat Guvernamental, și altele pe care nu le cunosc.

Cam acestea ar fi ceea ce vroiam să vă spun în linii generale.

În ceea ce privește Teatrul, dacă închiriem clădirea amintită de dl ministru al Educației Naționale, înseamnă o sarcină în plus în bugetul Statului. Cu ce o acoperim? Să ne dispensăm de Teatru iarăși nu o putem face.

Tr. Brălleanu: Domnule General, noi am redus prețul biletelor de intrare, ceea ce a determinat o creștere a frecvenței spectatorilor și deci o creștere a încasărilor. Dar acestea nu vor fi suficiente. Sunt apoi gratuitățile avute până acum de diferite instituții, în schimbul cărora acestea ar putea să acorde Teatrului subvenții.

G-ral I. Antonescu: Domnule ministru, vă rog să faceți un studiu serios al acestei chestiuni, să vedeți anume cât ar costa închirierea unui alt local și dacă cheltuielile s-ar putea acoperi din veniturile proprii, în acest caz puteți pune în aplicare soluția propusă: închirierea unui local.

În ceea ce privește construcția unui nou local de teatru, credem că este exagerat să ne angajăm în cheltuieli de sute de milioane. Situația actuală este prea anormală. Poate că ar fi o soluție în terminarea sălii de teatru care s-a început la Palatul Regal și care poate că nu ar costa mai mult de 30-40 de milioane. Este o chestiune care trebuie studiată.

Ce facem cu școlile?

Tr. Brălleanu: Este o chestiune foarte dificilă. S-ar putea face reparații provizorii, dar trebuie să ținem seama, totodată, și de grija părinților pentru soarta copiilor.

Acum, unele școli pot funcționa, în timp ce în altele, deteriorate mai rău, nu se pot ține cursuri.

Ca să facem față nevoilor învățământului, cred că trebuie să recurgem la soluția ținerii de cursuri decât o jumătate de zi. Se vor ține astfel cursuri numai în localurile în stare bună. În felul acesta, localurile deteriorate vor putea fi verificate și reparate, pentru ca să dispară aspectul îngrijorător pe care îl au astăzi.

Prin urmare, prima măsură care trebuie luată este repartizarea școlarilor pe școale și ținerea cursurilor pe câte o jumătate de zi. În același timp, trebuie să înceapă verificarea clădirilor, după care vom trece la refacerea lor.

Tot ce trebuie să ne preocupe este ca școala să nu întârzie prea mult.

Cum stăm însă cu facultățile?

Tr. Brălleanu: Facultatea de Litere și Filosofie funcționează normal.

De asemenea și Facultatea de Drept, a cărei clădire a rămas intactă.

De la Facultatea de Farmacie trebuie însă evacuat materialul, urmând să găsim și sălile necesare de curs.

În ce privește Facultatea de Medicină, până nu vedem care este rezultatul expertizei nu putem lua nici o măsură.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: N-ar putea să funcţioneze la spitale?

Tr. Brălleanu: Nu, pentru că are nevoie de laboratoare.

G-ral I. Antonescu: Întrerupem studiile?

Tr. Brăileanu: Pentru scurt timp.

G-ral I. Antonescu: Poate că ar fi bine să se ţină cursuri la spitale, pe lângă clinici.

Tr. Brălleanu: Domnule General, cred că printre studenţi or să se găsească mulţi care să vrea să se înroleze în echipele de lucru care or să se formeze. E bine să le dăm libertatea să facă acest lucru.

G-ral I. Antonescu: Trebuie organizat învăţământul la facultăţi în aşa fel ca să nu sufere din punct de vedere ştiinţific, pentru că ţara va trage consecinţele mai târziu.

Şcoala trebuie să funcţioneze, pentru că nu putem să facem o generaţie nepregătită. Suntem până acum în mare întârziere cu cursurile, iar dacă mai adăugăm la această pierdere încă o lună de zile, înseamnă că o jumătate de an, partea cea mai bună de muncă în şcoală, este pierdută.

Al. Constant: În legătură cu aceasta chestiune, după câte am discutat cu dl ministru Brăileanu, cred că ar fi bine să începem bătălia agricolă la sate.

În timp ce facultăţile nu vor putea să funcţioneze, studenţii vor lua contact şi cu viaţa săteanului.

G-ral I. Antonescu: Putem să dăm amândouă bătăliile deodată, şi de reconstrucţie şi agricolă?

Pe lângă aceasta, cred că este puţin cam tardiv să mai trimitem studenţii acum la câmp.

N. Mareş: Atâta timp cât se mai poate lucra, lucrul acesta se poate încă face.

G-ral I. Antonescu: Până să punem soluţia în practică, mai trece cel puţin o săptămână.

N. Mareş: De multe ori se lucrează şi până la Crăciun. Vom putea să continuăm cu ogoarele.

Al. Constant: Soluţia aceasta este apoi foarte necesară, dat fiind faptul că universităţile trebuie evacuate.

G-ral I. Antonescu: Să stai, te rog, de vorbă, în această chestiune, şi cu dl Sima. Ideea pare foarte bună, dar trebuie aprofundată, ca să vedem rezultatele practice pe care le poate da.

V. Iaşinschi: Domnule General, în legătură cu această chestiune, vreau să vă aduc la cunoştinţă următoarele:

Am stat de vorbă cu câţiva prefecţi asupra acestei probleme şi aceştia mi s-au plâns că nu pot să facă muncile agricole din pricină că n-au animale suficiente.

Le-am spus atunci că pot să recurgă la ajutorul trupelor care se află în apropierea satelor respective, dar mi s-a răspuns că trupele se cam eschivează, sub motiv că sunt gata de plecare.

G-ral I. Antonescu: Într-adevăr, trupele au trebuit să plece din regiunile unde erau - acum operaţia aceasta este pe terminate - aşa că situaţia corespunde realităţii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Vom termina toate transporturile, care coincid şi cu degajarea Armatei de toate elementele de rechiziţie. Am întârziat din cauza lipsei mijloacelor de transport. Este o situaţie pe care am moştenit-o şi datorită căreia trebuie, cu mijloace reduse de transport, pe care să le utilizăm în modul cel mai înţelept posibil, să facem faţă nevoilor.

Am făcut tot ce s-a putut. Trebuia să facem faţă transporturilor de trupe germane, aprovizionării populaţiei, nevoii de viaţă a ţării, circulaţiei de persoane şi apoi necesităţilor militare.

Sunt deci o serie de probleme de rezolvat cu mijloace destul de reduse, pentru că, în loc de 2.400 locomotive câte ne trebuiesc, avem numai 1.300, vasăzică o lipsă de 1.100 locomotive. Ne lipsesc, de asemenea, 30.000 de vagoane de marfă, ne lipsesc 4.000 de vagoane de persoane şi aşa mai departe. Într-un cuvânt, este o situaţie imposibilă.

O altă problemă care trebuie atacată este cea a depozitelor. Aceste depozite nu trebuie pierdute, ci trebuie imediat puse în situaţie de bună stare.

Până la aşezarea stabilă a pământului, probabil că aceste cutremure se vor repeta. De aceea trebuie, în cel mai scurt timp, să se ia măsuri în privinţa caselor care sunt gata să se prăbuşească.

Aceasta se va face în legătură cu Mişcarea Legionară şi cu Armata, care va pune la dispoziţie camioane şi va avea de scop să degajeze oraşul de tot ce ameninţă cu prăbuşirea. O altă problemă este cea a îngropării morţilor. Să fie ajutate familiile respective, desigur într-o limită redusă, deoarece aceştia trebuie îngropaţi. Poate că este bine să se facă în ţară, duminica viitoare, şi un serviciu religios pentru aceşti morţi.

Domnilor miniştri, trec acum la problema esenţială: materialele şi banii necesari.

De la ce capitol putem să deschidem un credit extraordinar în acest scop?

G. Cretzianu: Vom face şi mai mare deficitul care există.

G-ral I. Antonescu: Îl vom face. Care este însă soluţia?

G. Cretzianu: Nu avem decât o singură soluţie: să recurgem la creditul Băncii Naţionale. Faţă de cheltuielile făcute cu Armata, cheltuielile acestea n-ar fi prea mari.

G-ral I. Antonescu: Noi avem posibilitatea să recuperăm de la fostul Rege 2 miliarde, bani pe care îi vom avea cu siguranţă. Dl Malaxa ne-a oferit şi cinci sute de milioane, iar Auschnitt ne-a dat tot Titanul şi Nadragul, dar nu m-am declarat mulţumit, şi mai sunt şi alţii.

Trebuie însă timp pentru încasarea acestor sume. Aştept ca Justiţia să-şi facă datoria, fiindcă nu vreau să procedăm ilegal.

În felul acesta, o parte din aceste cheltuieli o să putem să le acoperim cu ceea ce va intra în patrimoniul Statului, din ceea ce a fost furat.

De asemenea, în patrimoniul Statului intră şi o mulţime de sume pe care noi le-am economisit de când suntem la Guvern. Ştiţi foarte bine că în acest timp toate ministerele au făcut economii. Nu cunosc încă valoarea precisă a acestor economii făcute de ministere.

G-ral C. Petrovicescu: La Ministerul de Interne am economie de 16 milioane.

G-ral I. Antonescu: N-aţi anunţat mai mult? Eu am strâns numai la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Președinția Consiliului 23 de milioane.

G-ral C. Petrovicescu: Din care, 20 milioane erau tot de la Ministerul de Interne.

G-ral I. Antonescu: Acestea n-au fost socotite. În acest caz, suma se ridică la 43 milioane; 23 milioane sunt alcătuite din cele 5 milioane lunar și, pe lângă acestea, am mai găsit un fond la Partidul Națiunii.

O. Vlădescu: 11 milioane și încă 10 milioane și ceva de la Garda Națională.

G-ral I. Antonescu: S-a încasat fondul de pe luna noiembrie?

O. Vlădescu: Da, cu această sumă se ridică la 27 milioane. De la Ministerul de Interne n-am mai încasat nimic, din septembrie.

G-ral I. Antonescu: Banii aceștia se strâng tot în folosul Statului. Ministerul de Justiție mi-a spus că n-a cheltuit nici un ban.

V. Iașinschi: Am economisit vreo 40 milioane.

G-ral I. Antonescu: Și d-ta mi-ai anunțat mai mult și acum ai redus suma.

V. Iașinschi: Sunt 46 milioane.

G-ral I. Antonescu: Ca să concretizăm, trebuie imediat stabilite pagubele făcute, și în Capitală și în restul țării, și, în al doilea rând, trebuie să faceți un plan de refacere cu mijloacele reduse pe care le aveți la dispoziție, cu munca și cu priceperea pe care le găsiți în cadrul fiecărui Departament.

În ceea ce privește reparațiile mari, vom interveni cu credite extraordinare.

Vreau însă ca aceste credite să nu fie risipite în ajutoare individuale. Dvs. știți cu câtă durere în suflet admit deschiderea unui nou credit extraordinar. Să deschidem un credit extraordinar de o sută de milioane.

G. Cretzianu: Să nu fixăm deocamdată suma.

G-ral I. Antonescu: Cum este mai bine să facem? Să lăsăm lucrările pe seama fiecărui Departament, or să instituim un organ central?

G. Cretzianu: Inițiativele sunt mai multe atunci când lăsăm pe fiecare să se ocupe și lucrările se vor face mai repede.

G-ral I. Antonescu: Trebuie repede, însă și bine și corect.

Vasăzică execuția să fie lăsată la dispoziția Departamentelor, urmând numai ca inspecția lucrărilor să se facă de un organ comun.

În ceea ce privește refacerea construcțiilor, aceasta trebuie făcută sub privegherea d-tale, pentru ca să nu ne angajăm în cheltuieli inutile.

Prin urmare, tot ce se va face trebuie controlat în prealabil și văzut dacă merită construcțiile să fie refăcute, ori dacă nu cumva e mai bine să fie lăsate în părăsire și înlocuite cu clădiri noi, solide.

Horia Sima: Vom începe cu locuințele celor umili.

G-ral I. Antonescu: Da. În al doilea rând, legionarii nu pot să facă decât să dirijeze lucrările.

Horia Sima: Și chiar să pună și mâna de lucru.

G-ral I. Antonescu: Specialiștii, dulgherii, tâmplarii, zidarii, fierarii trebuie mobilizați. Deci Statul Major trebuie să facă o evidență a tuturor meseriașilor, pe regiuni, și atunci când dl Horia Sima va spune că are nevoie de atâți meseriași în cutare loc, să se ordone mobilizarea acestor meseriași, dar

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

numai atunci și acestora să li se spună dinainte că vor fi plătiți.

Horia Sima: E vorba de o operă dirijată.

G-ral I. Antonescu: Pe aceşti meseriaşi îi vom chema deci numai atunci când e nevoie. Nu-i chemăm mai înainte, ca să-i ținem degeaba.

Trebuie întâi însă făcută o evidență a lor. Nu-i chemăm decât în regiunile unde sunt necesari și, în același timp, nu trebuie să-i plimbăm în toată țara, ci ei vor fi mobilizați chiar din regiunea respectivă. În momentul când se va simți nevoie de ei, se va ordona cercurilor de recrutare respective să-i mobilizeze și să-i pună la dispoziția organizației legionare.

În ceea ce privește materialele, chestiunea trebuie studiată de Ministerul Coordonării. Trebuie văzut de unde luăm lemnăria necesară, cimentul necesar și toate celelalte materiale, fier, var, cărămidă, țiglă, tablă, cuie etc. și, în același timp, trebuie stabilite și prețurile acestor materiale.

Prin urmare, nu lăsăm pe sinistrați la discreția negustorilor, ca să fie speculați de aceştia.

Banii ce organ îi mânuiește? Îi dăm fiecărui minister sau unui organ central?

G. Cretzianu: Fiecărui minister.

G-ral I. Antonescu: Trebuie cineva dintre dvs. să fie însărcinat cu această problemă și cred că dl ministru al Lucrărilor Publice și Comunicațiilor este cel mai indicat.

De asemenea, creditul să se deschidă pe seama Ministerului Lucrărilor Publice, și pentru Școală, și pentru Justiție, și pentru Armată, pentru nevoile tuturor Departamentelor.

O altă problemă, în legătură cu aceasta, este cea a ajutorării sinistraților. Aceasta o facem tot prin Asistența Socială?

Câți oameni or să fie în această situație?

G-ral C. Petrovicescu: Nu s-a făcut încă o statistică a lor.

G-ral I. Antonescu: Sunt unii care au suferit pagube total, pe când alții numai 30, 20 sau 10%. Ajutăm numai pe cine trebuie. Trebuie, în acest scop, făcută o statistică pe județe și pe comune.

Trebuie stabilit, în același timp, căror clase sociale aparțin acești sinistrați și care sunt mijloacele pe care le au la dispoziție, ce pierderi are fiecare și cu ce merită să-i ajutăm.

Sunt unii care au suferit pagube, dar au mijloace. Dlui Gigurtu, de pildă, dacă i s-a stricat palatul, nu pot eu, Stat, să i-l refac. Pot, cel mult, să-i cer să mai facă unul pentru alții. Prin urmare, și în această privință trebuie făcută o statistică.

Trec la chestiunea spitalelor.

Am fost, cu Majestatea Sa Regele și cu Majestatea Sa Regina Mamă, și am vizitat spitalul Colțea. Și eu și M.S. Regina Mamă, fără să fi vorbit unul cu altul, am fost rău impresionați de modul cum am găsit acest spital.

Mai întâi, cearceafurile erau de o murdărie cum nici la noi la cazarmă nu se găsește. În al doilea rând, păturile erau vechi, rupte și murdare. Afară de lustrul de pe jos, încolo murdărie. Nu știu ce se petrece la alte spitale, dar dacă la Spitalul Colțea, care se află în centrul Bucureștiului, situația se prezintă în felul acesta, desigur că la celelalte spitale ea o să fie și mai rea.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Aceasta este o chestiune, nu numai de mijloace, ci mai ales de gospodărie. Spitalul Colțea are destule moșii și destule posibilități ca să poată face față tuturor acestor nevoi.

Astă-noapte am <fost> la Asistența Socială din Câmpina. Am găsit acolo internați pe deținuții de la Doftana, în condiții foarte proaste. Am fost și la spitalul de la Câmpina. Spitalul era într-un hal fără hal.

Am fost, pe urmă, la București. Am fost la Maternitate, în Calea Griviței. Am găsit aceeași murdărie. Nu mai vorbesc de ținuta infirmierelor. De asemenea, am găsit un doctor la Spitalul de Urgență, pe cheiul Dâmboviței, cu picioarele desculțe. Aceasta nu este ținuta unui medic care trebuie să sară în ajutorul celor în primejdie, mai ales când Capitala era sub presiunea unei catastrofe, care putea să aibă urmări și mai tragice.

La Spitalul Colțea până să intrăm ne-au trebuit 10 minute.

Vasăzică, nereguli peste tot. Trebuie, de aceea, ca acești domni de la spitale să fie nițel luați în cravașe, pentru că, dacă sunt unele lucruri pe care nu pot să le facă, dacă n-au mijloace, sunt altele pe care le pot face, dacă au inimă de român și energie.

Eu, cu alte mijloace, mult mai mici, aveam la cazarmă mult mai multă curățenie și un aspect mult mai civilizat decât cel pe care l-am găsit la Spitalul Colțea, care are mijloace mult mai mari.

Domnule ministru al Sănătății, ia te rog în mână această chestiune a spitalelor.

V. Iașinschi: Am fost și eu la Vaslui. Am găsit aceeași situație mizerabilă.

G-ral I. Antonescu: De ce să ne ducem tocmai la Vaslui? Suntem de două luni la Guvern și după acest timp de regim nou nu putem să constatăm la aceste spitale efectele acestui nou regim. Te rog să faci o circulară, să arăți mâhnirea mea și să atragi atenția acestor domni medici și, în același timp, să aplici și sancțiuni. Pentru că aceștia nu vibrează deloc alături de Națiunea românească. Am constatat că mai mult vibrau germanii întâlniți ieri. Te rog să iei în această privință toate măsurile de îndreptare, căci trebuie să facem educația acestei nații.

În ceea ce privește bisericile, după cele relatate, reiese că nu sunt prea mari pagubele.

Tr. Brăileanu: Domnule General, o chestiune mare, pentru care eram să vin la dvs. împreună cu dl Viorel Trifa, este cea a breslelor și căminelor studențești.

Cu 1.500 lei, valoarea unei burse, nu se poate trăi la scumpetea de astăzi.

G-ral I. Antonescu: Cu 50 lei pe zi se poate mânca în condiții perfecte.

G-ral C. Petrovicescu: Elevii noștri de școală militară au 30 lei pe zi.

Tr. Brăileanu: Dl Viorel Trifa mi-a prezentat socotelile tuturor căminelor.

G-ral I. Antonescu: Dacă nu găsește intendenți care să administreze, vom cere Armatei să facă lucrul acesta. Să mă ierte, dar dacă nu se poate, înseamnă că se fură.

Tr. Brăileanu: Domnule General, nici nu s-a început.

G-ral I. Antonescu: La școlile militare elevii au 30 lei pe zi. Te rog să te

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

duci și să vezi ce mănâncă. Vasăzică, trebuie organizare și cinste.

Tr. Brăileanu: Această sumă trebuie să acopere toate cheltuielile, de casă...

G-ral I. Antonescu: Casa există.

Tr. Brăileanu: Sunt unele clădiri care se plătesc. Nu pentru mâncare numai este această sumă, ci din ea trebuie să se acopere și celelalte cheltuieli: lumină, apă etc.

G-ral I. Antonescu: Cu 50 lei pe zi se pot acoperi și aceste cheltuieli. În tot cazul, chestiunea trebuie studiată. Dacă vrei, pune-te în legătură fie cu Ministerul de Interne, fie cu Armata.

Tr. Brăileanu: Dacă îmi veți da voie, mă voi duce cu dl Viorel Trifa.

G-ral I. Antonescu: Pe dl Viorel Trifa să-l duci la școlile militare să vadă care este situația.

Tr. Brăileanu: Cei 30 lei, alocația unui elev de școală militară, sunt numai pentru masă. Socotind aceeași sumă pentru un student, rămân pentru celelalte cheltuieli numai 20 lei.

G-ral I. Antonescu: Atunci, să defalcăm, masa de o parte, celelalte cheltuieli de altă parte. Să dăm 30 lei pentru masă, iar celelalte cheltuieli să fie acoperite din alte fonduri.

Domnilor miniștri, revenind la problema cutremurului, o buruiană care se naște în astfel de împrejurări sunt răufăcătorii.

G-ral C. Petrovicescu: Împușcarea pe loc.

G-ral I. Antonescu: Nu împușcarea pe loc, fiindcă atunci înseamnă că intrăm în procedeuri întrebuințate de regimul trecut, ceea ce nu vreau.

În privința ajutorării sinistraților, eu am făcut apel, care va apare în presă, și o să mai facem apel la caritatea publică.

Al. Constant: Împreună cu Ajutorul Legionar, am făcut, astăzi, la Subsecretariatul de Stat al Propagandei un apel - al Ajutorului Legionar - către public, prin care ceream să se dea bani, materiale și muncă.

Horia Sima: Trebuie un fond special pentru sinistrați.

Al. Constant: "Un fond al sinistraților". Am deschis și un cont la CEC.

G-ral I. Antonescu: Domnilor miniștri, trec la a doua problemă mare: plecarea mea la Roma.

Am fost invitat să mă duc la Roma. Plec acolo sub auspicii încurajatoare. Nu știu ce rezultate va da călătoria mea. Sunt hotărât să pun problema drepturilor Neamului românesc. Care va fi rezultatul acestei intervenții a mea, se va vedea desigur mai târziu. Nu va fi posibil să se vadă imediat.

În timpul absenței mele, care va fi de 5-6 zile, dintre care 3 zile șederea mea la Roma, și restul călătorie, interimatul Președinției Consiliului de Miniștri îl va deține dl Horia Sima, pe cel al Ministerului de Externe, dl Mihai Antonescu, iar pe cel al Armatei, dl general Petrovicescu.

În felul acesta, Guvernul rămâne complectat. În ce privește directivele pe care le am de dat pe timpul absenție mele, ele n-au mare importanță pentru dvs., deoarece linia de guvernare este trasată. Cunoașteți directivele pe baza cărora ne-am așezat la acest guvern.

Nu cred că are să se ivească o problemă importantă în timpul absenței

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mele. Ceea ce ne interesează este ca ordinea internă să fie <menţinută>[1] cu orice preţ. Această ordine internă este în mâna dlui Horia Sima şi a dlui ministru al Internelor. Aş vrea ca, în timpul absenţei mele, toate actele de dezordine să fie reprimate cu cea mai mare energie. Să se rezolve, în primul rând, situaţia de la U.C.B., să se pună ordine acolo, pentru că, dacă uzinele nu funcţionează normal, se resimte întreaga activitate. Trebuie deci să fie ordine desăvârşită acolo. Toţi acei domni care au făcut acte de iniţiativă, fără ştirea Guvernului, trebuie făcuţi să-şi înţeleagă datoria. Trebuie, de asemenea, luate măsuri.

În ceea ce priveşte Ministerul de Externe, dl Mihai Antonescu este la curent cu situaţia. Nu are de primit absolut nici o lămurire în această privinţă. De asemenea, dl g-ral Petrovicescu nu mai are nevoie să primească nici o indicaţie.

Domnule ministru al Agriculturii, care este situaţia însămânţărilor?

N. Mareş: S-au însămânţat până acum peste un milion de hectare. Ar trebui două milioane trei sute de mii hectare, după programul stabilit, dar este prea mare suprafaţa. Dovada, în toată Ţara Românească s-au semănat anul trecut un milion opt sute de mii hectare.

G-ral I. Antonescu: Care este suprafaţa pe care o crezi d-ta suficientă?

N. Mareş: Până la două milioane hectare.

G-ral I. Antonescu: Calculând câte 120.000 ha pe zi - am văzut că se însămânţează până la 160.000 ha -, înseamnă că avem posibilitatea ca în zece zile cel mult să ajungem la această suprafaţă.

N. Mareş: Când vom ajunge la două milioane hectare, cred că trebuie să ne declarăm deplin mulţumiţi.

G-ral I. Antonescu: Domnule ministru al Lucrărilor Publice, am o chestiune pentru dvs.

Statul Român nu poate să-şi păstreze secretele de Stat din cauză că tot ce a fost construcţie de calorifer, precum şi celelalte instalaţii, au fost date în execuţie străinilor, care, în chipul acesta, au putut, ca elemente tehnice, să pătrundă în aparatul de Stat. Telefoanele sunt în mâinile lor, instalaţiile electrice în mâinile lor.

Trebuie să ne organizăm pentru viitor, să nu mai admitem constructor străin, arhitecţi străini în clădirile mari ale Statului. Eu nu ştiu, de pildă, dacă aici, la minister, mi se poate păstra secretul conversaţiilor mele.

Dacă vom continua în felul acesta, suntem total la discreţia străinilor. Au ajuns să cunoască tot ce facem noi, înaintea noastră. De aceea, de multe ori, aflu de la străini ce se petrece în Statul Român. Trebuie, prin urmare, ca d-ta să iei măsurile necesare.

În ce priveşte Societatea de Telefoane, să mai avem încă răbdare. Va veni însă momentul când va trebui să punem mâna pe ea.

Domnilor miniştri, o altă chestiune importantă este să terminăm cu proprietatea rurală care se află în mâinile străinilor, păduri şi fabrici de cherestea.

---

[1] În text este: *mulţumită*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

M. Antonescu: Domnule General, sunt informat că imobilele urbane evreiești se vând pe o scară foarte întinsă. În felul acesta se creează unele speculații.

Cred că trebuie să introducem un drept de preemțiune. Avem o serie de societăți de Credit Funciar Urban, care ar putea să acționeze, fiindcă împiedicăm speculațiile. Mai târziu bunurile acestea se vor vinde pe prețuri de speculă.

G-ral I. Antonescu: Sunt două probleme: este problema bunurilor rurale, care sunt încă astăzi în mâinile evreilor, și anexele lor, fabricile de cherestea. Această chestiune cred că sunteți de părere s-o rezolvăm și este momentul s-o rezolvăm acum.

M. Antonescu: În ce privește procedura, declarăm, fără îndoială, că proprietatea acestor bunuri trece Statului pe data decretului. Luarea în posesie o trecem tot Ministerului Economiei Naționale.

C. Georgescu: Legea prevede o comisie centrală. Această comisie centrală urmează să fie instituită după ce Ministerul Justiției va face decretul. Ea va avea un singur criteriu. Cred că, din acest punct de vedere, n-ar fi bine să fie și o a doua comisie, deoarece vor veni în discuție aceleași chestiuni.

Luarea în posesie se face de prefecți și delegații Ministerului de Agricultură, care sunt ingineri silvici.

G-ral I. Antonescu: Domnule ministru al Agriculturii, sunteți în măsură să faceți operația aceasta?

N. Mareș: Cu organele silvice, da. Pentru aceasta trebuie, întâi, să se păstreze secretul și, în al doilea rând, să mi se arate care sunt aceste păduri.

G-ral I. Antonescu: Se întâmplă acum următorul lucru, care mi-a fost semnalat chiar aici în Consiliu, și anume că o mare parte din proprietarii acestor păduri au lemnul angajat pe mai mulți ani. Cum ne apărăm în acest caz?

M. Antonescu: Trecem tot Comisiei dreptul de a cerceta toate contractele.

G-ral I. Antonescu: Și, juridic, putem să le anulăm?

M. Antonescu: Da, se poate.

G-ral I. Antonescu: Trecem acum la bunurile imobiliare de la oraș.

Horia Sima: Sunt o serie de vânzări camuflate.

G. Cretzianu: Mai rău decât să cadă în mâinile evreilor, ce poate să fie? Drept de preemțiune fără să dăm un credit, nu se poate.

G-ral I. Antonescu: Aceasta nu se poate rezolva imediat.

Vă pun la curent cu intenția pe care o avem de a crea un credit mare românesc, cu trei ramuri: comercială, industrială și agricolă. Această problemă este în studiu și dl ministru Cancicov, care a luat în mână rezolvarea ei, este rugat să urgenteze la maximum posibil lucrările.

Odată stăpân pe acest credit, putem să trecem la măsuri. Prin urmare, întâi să organizăm acest credit. Este o chestiune de mare importanță aceasta. Plecăm de la Creditul Industrial, pe care îl avem. Cu acest credit, pe care vrem să-l organizăm, putem să dăm drumul comerțului românesc în timpul cel mai scurt posibil și putem, în același timp, să alimentăm pe țăranul nostru cu mijloacele necesare de lucru.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Georgescu: Pentru că înființarea acestui credit necesită timp, s-ar putea lua o măsură tranzitorie.

Horia Sima: Cred că se pierde prea mult timp. Este o mulțime de lume care vrea să cumpere și n-are cu ce. Trebuie ca această problemă a creditului să se rezolve cât mai iute.

G-ral I. Antonescu: Rog pe dl ministru al Economiei Naționale să-și spună părerea în această privință. Dacă în materie politică aș putea s-o fac, într-o materie care n-are numai un aspect politic, ci are un aspect multiplu, economic-financiar, n-aș putea reglementa cadrul juridic într-o noapte. Nu este chestiune de inspirație aici. Va trebui să folosesc lucrările făcute până acum, trebuie să am timp ca să citesc și eu aceste lucrări, fiindcă, repet, inspirația cea mai bună în această materie nu poate construi solid, pe câtă vreme meditația cuminte poate servi o idee oricât de înaintată. Deci, lăsați să medităm, nu cu gândul de a înmormânta, ci de a asigura viabilitatea operei care se face.

Vă rog, domnule ministru, să luați această problemă în mână și, până la întoarcerea mea de la Roma, s-o studiați și, punându-vă de acord și cu Ministerul Finanțelor și Banca Națională, să puteți să-mi prezentați soluția la care ați ajuns cel mai târziu lunea sau marțea viitoare.

Tr. Brălleanu: Cred că această problemă trebuie pusă în legătură cu refugiații intelectuali de la orașe și meseriașii, cărora să li se dea posibilitatea să cumpere aceste proprietăți urbane.

G-ral I. Antonescu: Puneți-vă de acord cu dl subsecretar de Stat Georgescu, care nu va face nici o obiecție în această privință.

Tr. Brălleanu: Trebuie să li se înlesnească refugiaților, în primul rând, să intre în posesia acestor bunuri.

G-ral I. Antonescu: Noi căutăm să satisfacem cât mai multe nevoi cu putință. Cu cât vom reuși în mai mare măsură acest lucru, cu atât va fi mai bine. Repet: puneți-vă de acord și, lunea sau marțea viitoare, prezentați-mi problema studiată.

Domnule subsecretar de Stat, Constant, ce dispoziții ai luat în absența d-tale din țară, privitor la Propagandă?

Al. Constant: Toate lucrările vor fi rezolvate de secretarul general.

G-ral I. Antonescu: Nu aceasta mă interesează, ci măsurile pe care le-ai luat privitor la Propagandă.

Al. Constant: Domnule General, am pregătit o serie întreagă de articole privind legăturile cu Italia, articole care vor fi date Presei în timpul cât suntem în această țară.

În același timp, am constituit o echipă de 4 gazetari, la care se mai adaugă alți 4, care se află în Italia. O parte din ei se ocupă de presa italiană, altă parte va prezenta "Rador"-ul. Vom lua apoi cu noi un fotograf. Totodată, am vorbit cu reprezentanța Casei Cinematografice "Luce" să cinematografieze pe larg desfășurarea vizitei de la Roma.

Pe lângă acestea, mi s-a cerut, chiar acum, telefonic, din partea dvs. și din partea dlui ministru Sturdza, un mesaj către italieni, care să se publice în presa italiană.

G-ral I. Antonescu: Nu cred că este bine să se publice un asemenea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mesaj înainte de sosirea noastră acolo. În sfârșit, dl Sturdza să cerceteze această chestiune.

Al. Constant: Am pregătit apoi o serie de lucrări pentru Duce.

G-ral I. Antonescu: Am dat dispoziții să se aducă la Propagandă niște material privitor la Horea, Cloșca, Crișan și Avram Iancu, precum și alt material de propagandă.

O altă chestiune, care trebuie să fie lăsată bine lămurită, este aceea a vizitei dlui Molotov la Berlin, căreia trebuie să avem grijă să nu i se dea interpretări nepotrivite. În privința aceasta, te rog să iei contact cu dl ministru Sturdza.

O altă problemă este chestiunea conflictului dintre Italia și Grecia.

Al. Constant: Ziarele au primit dispoziții în această privință și merg toate pe linia trasată.

G-ral I. Antonescu: Domnilor miniștri, o chestiune la care mă gândesc de mult este aceea a plății rechizițiilor, asupra căreia mi s-a atras atenția și de dl ministru al Finanțelor.

Știți că, în timpul concentrărilor, Armata a făcut o mulțime de rechiziții, care nu s-au plătit.

Domnule ministru al Finanțelor, la ce sumă se ridică aceste rechiziții.

G. Cretzianu: Două miliarde două sute șaizeci de milioane.

G-ral I. Antonescu: Aceste rechiziții privesc mai mult lumea săracă a Neamului Românesc, care a avut mai mult de suferit și care trebuie ajutată. Este o problemă: le plătim, or nu?

G. Cretzianu: Bineînțeles că nu le plătim decât celor nevoiași.

G-ral I. Antonescu: Cum facem distincția? Deschidem iar o poartă.

G. Cretzianu: Întâi și întâi, să începem să facem plata la sate.

G-ral I. Antonescu: Prin urmare, acesta este principiul: plătim la sate.

G-ral C. Petrovicescu: Cred că e bine să stabilim o valoare până la care să se plătească, un plafon.

G. Cretzianu: Această soluție nu poate fi adoptată, deoarece bonurile de rechiziție sunt niște bonuri de uz și, prin urmare, niște bonuri a căror valoare nu este proporțională cu starea materială a proprietarilor respectivi.

G-ral I. Antonescu: Deocamdată să plătim la țărani. Sunt mijloacele necesare?

G. Cretzianu: Plățile acestea ar urma să fie făcute în cadrul plăților pentru Armată. Aceste plăți n-o să le facem într-o singură lună.

G-ral I. Antonescu: Dacă plătești într-un loc și în altul nu, iarăși nu e bine.

G. Cretzianu: De fapt ele nu vor putea fi făcute decât treptat, deoarece bonurile de rechiziție nu se vor putea prezenta toate deodată.

G-ral I. Antonescu: Atunci, în ce termen să se facă plata lor?

G. Cretzianu: În două, trei luni. Să zicem, până la sfârșitul anului. În legătură cu plata acestor rechiziții, trebuie să punem și achitarea impozitelor.

G-ral I. Antonescu: Iată o a doua idee: sătenii care vor primi costul acestor bonuri, să fie obligați să-și achite impozitele în restanță.

Horia Sima: Cred că nu este bine să se spună în comunicat lucrul acesta,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pentru că nu și-ar mai plăti țăranii impozitele.

G-ral I. Șteflea: Domnule General, trebuie ca alături de săteni să fie trecuți și proprietarii de autocamioane. Din cauză că instituțiile au avut camioanele lor mobilizate pe loc, au fost loviți acei proprietari de camioane care trăiau din venitul lor.

G-ral G-ral C. Pantazi: E vorba de toți cei care trăiesc de pe urma mașinii lor, cum sunt șoferii de piață.

G-ral I. Antonescu: Dar sunt unii care au mai multe mașini.

G-ral I. Șteflea: Să se treacă în această categorie numai cei care au avut o singură mașină și trăiau din exploatarea ei.

G-ral I. Antonescu: Să se plătească atunci, pe lângă săteni și căruțașii de la oraș, și proprietarilor de autovehicule care trăiau din exploatarea lor, conducându-le însă personal.

- Ședința se ridică la ora 18.25.

▼
D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.169 (fost 167)/1940, f.372-412.

23. 1940 noiembrie 15. *Se discută despre: efectele cutremurului asupra imobilelor din Galați, Brăila, București; menținerea ordinii interne; prețuri; salariile muncitorilor și funcționarilor; credite; evacuarea bulgarilor din Dobrogea; uzinele de la Hunedoara; petrol etc.*

ȘEDINȚA
CONSILIULUI DE CABINET ȘI A CONSILIULUI ECONOMIC

din 15 noiembrie 1940

Ședința se deschide la ora 17,30, sub președinția dlui Horia Sima, președinte ad-interim al Consiliului de Miniștri.

Participă dnii: g-ral C. Petrovicescu, ministrul Internelor și ad-interim la Ministerul Apărării Naționale; Mihai Antonescu, ministrul Justiției și ad-interim la Ministerul Afacerilor Străine; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; G. Cretzianu, ministrul Finanțelor; M. Cancicov, ministrul Economiei Naționale; Horia Cosmovici, subsecretar de Stat la Președinția Consiliului de Miniștri; Al. Rioșanu, subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne; Corneliu Georgescu și N. Petra, subsecretari

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

de Stat la Ministerul Economiei Naţionale.

Horia Sima: Domnul ministru al Afacerilor Interne are cuvântul.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule Preşedinte, domnilor, am fost ieri la Galaţi. Am plecat cu scopul să văd cu ochii mei starea de fapt de acolo, fiindcă primisem[1] rapoarte cu tonalităţi diferite, unele mai alarmante, altele mai puţin alarmante. Am vrut să mă conving de realitate şi am făcut o inspecţie foarte amănunţită la instituţiile Statului.

Am început cu Şantierul Naval de acolo. Noi avem acolo în construcţie două submarine. Clădirea Şantierului Naval a suferit stricăciuni, bineînţeles, dar de aşa natură încât chiar când eram acolo în inspecţie, oamenii făceau pe schelă reparaţiile. Activitatea şantierului n-a fost întreruptă un moment.

Palatul Prefecturii, trebuie să vă spun că a fost necesar să fie evacuat. Dar acest palat era o vechitură cârpită în fiecare an cu sute de milioane lei. Cutremurul i-a pus capăt. Etajul de jos şi temelia se văd în aparenţă că sunt bune, însă etajul al doilea şi al treilea trebuie reparate radical. Pentru că Prefectura trebuia mutată, am rugat pe Preasfinţia sa Episcopul Cosma al Dunării de Jos să ne pună la dispoziţie un local şi Preasfinţia sa ne-a oferit un local al Internatului de Fete al fiicelor de preoţi, în mod gratuit, parterul şi un subsol. Prefectul mi-a spus că se pot instala acolo, încât problema aceasta s-a rezolvat uşor.

Primăria, care este tot o vechitură, nu mai poate fi locuită. Etajul de sus trebuie dărâmat, căci nu mai este posibilitate de reparat. Primăria a fost nevoită să se mute într-o locuinţă particulară şi sunt în curs tratative cu proprietarul pentru încheierea contractului.

Şcoala Comercială de Fete a suferit stricăciuni la etaj, încât cursurile au trebuit să fie suspendate. Credinţa mea este că în parter s-ar putea ţine cursurile, fără inconvenient, însă lumea s-a luat după impresiunea primă şi după arhitecţi şi din această cauză cursurile au fost întrerupte.

Cazarma Regimentului 11 Dorobanţi a suferit mici stricăciuni. Ea nu este evacuată.

Biserica Grecească şi Catedrala Ortodoxă au fost foarte grav avariate. Turnul de la Biserica Grecească a căzut complect, încât curtea este plină cu ruine. La Catedrala noastră ortodoxă cupola a fost întoarsă cu fundul în sus şi, fiindcă era construită din lemn acoperit cu carton gudronat, a rămas suspendată în mod foarte bizar deasupra acoperişului şi este în pericol ca vântul s-o arunce jos.

La Palatul Navigaţiei sunt stricăciuni la o aripă. Traficul continuă înainte. Când am fost acolo, reparaţiile erau în curs.

Gara a suferit foarte mult. Toate birourile se găsesc instalate în vagoane, însă trebuie să recunosc că am ieşit din gară tot prin localul gării, încât socotesc

[1] În text este: *pornisem.*

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

că parterul poate fi ocupat. S-au început reparaţiile.

La spitalul "Elisabeta Doamna", compus din 7 sau 8 clădiri mari, de construcţie nouă, şi din o alta mai veche, au suferit mai mult clădirea cea veche, iar cele noi foarte puţin. Au suferit mai mult, ca regulă generală, sobele. Sobele s-au stricat, s-au deplasat cu 80 grade şi nu se poate face foc în ele. S-au crăpat zidurile, dar nu au crăpături mai mari ca cele pe care le vedeţi aici pe sală. N-a fost nevoie să fie evacuat un singur bolnav. Pentru că Primăria Municipiului Galaţi are anumite obligaţiuni faţă de spital, pentru că acesta îi îngrijeşte 100 de bolnavi, încât Primăria este obligată să dea spitalului o subvenţie, care până acum nu fusese plătită de regimul anterior, am spus primarului să pună în ordine spitalul acesta de 400 paturi.

În ce priveşte locuinţele particulare, sunt multe stricate, dar nu aşa cum s-a scris în ziare. Sunt clădiri unde s-a dărâmat o bucată de zid, au crăpat şi clădiri mai vechi, de la mahalale, dar au început operaţiile de reconstrucţie. Primarul Ibrăileanu, un om foarte activ, a blocat tot materialul, spunând comercianţilor că Primăria îl va plăti cu preţul ce li se plătea până în ziua cutremurului, dar pentru aceasta se dau bonuri, şi Primăria este aceea care plăteşte, ca să nu lase pe particulari la discreţia negustorilor. Primăria ajută cu materiale pe nevoiaşi. Cred că opera aceasta are să dea mai multe rezultate decât dacă particularilor li s-ar fi dat bani. În ce priveşte asistenţa cu hrană şi de construcţii, lucrează pe capete echipe de legionari. În ce priveşte situaţia generală, fişa de stricăciuni a fiecărei case, pe care a cerut-o dl General, n-a fost posibil să se facă încă.

În judeţ, ca şi în judeţul Brăila, profesorii au decretat, cu de la sine putere, imediat închiderea şcolilor. Prefectul mi-a spus că la o şcoală erau de făcut reparaţii de o zi şi a luat măsuri să se facă. O altă operaţie, care trebuie să se ştie, este opera de ajutorare pe care, din proprie iniţiativă, a făcut-o prefectul din Brăila. A făcut apel la toată lumea să ajute pe cei de la Focşani. În două zile s-au strâns 4000 kg de peşte, zarzavat, fasole, pâine, făină, 30 de rânduri de îmbrăcăminte, medicamente în valoare de 1.500 lei, care ieri seară erau la Focşani în stăpânirea prefectului de acolo. Am dat un comunicat prin care am mulţumit prefectului de Brăila pentru iniţiativa sa. Mâine dimineaţă pornesc să vizitez Câmpina şi Doftana, cu prefectul de Prahova.

În privinţa situaţiei de la "Carlton" <din Bucureşti>, nimeni nu mai poate fi salvat. Numărul victimelor sporeşte şi va spori acum mai mult cu cei care sunt scoşi din subsol. Acum operaţia se face mai greu, dar lucrul merge înainte. Strada Regală a fost degajată. Se lucrează cu foarte multă grijă.

În rest, nimic special de semnalat.

Horia Sima: În ce priveşte problema ajutorării celor sinistraţi, este o acţiune de Stat, pe care a ordonat-o dl General, şi este o acţiune pusă la cale de Mişcarea Legionară. Natural că, în primul rând, acţiunea de Stat trebuie să se îndrepte spre localurile publice. Acţiunea Mişcării Legionare se îndreaptă, în

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

primul rând, spre ajutorarea celor umili și nevoiași, spre a li se înlesni refacerea locuințelor, tot cu ajutorul Statului. Mișcarea Legionară trebuie să capete ajutoare bănești și materiale, dându-se celor nevoiași mâncare și locuințe. Am pus pe dl Stoicănescu să concentreze toate eforturile și cred că acestea vor da rezultate.

Domnilor, am vorbit astăzi cu prefectul din Tecuci. Și acolo cutremurul a fost tot așa de mare, dar, ca să nu se producă panică, a ordonat gazetarilor să nu scrie toată situația, care este gravă. A luat primele măsuri necesare. Esențialul este ca, în această ocaziune nenorocită, să ne păstrăm calmul și să fim stăpâni pe situație. Aceasta s-a realizat de a doua zi. Stăpânirea sufletelor este foarte importantă în aceste cazuri.

Darul de 100.000 de mărci - 5.000.000 lei - făcut de către germani este un dar impresionant. Natural, că nu se va trimite de către Crucea Roșie Germană, ci barăci demontabile și medicamente.

În ceea ce privește ordinea internă - cum spune și dl general Petrovicescu - nu este nimic de semnalat, deși înainte de a pleca dl General veneau informații că se vor petrece lucruri extraordinare. Totuși nu s-a petrecut nimic și nu se va petrece. Trebuiește această stăpânire a sufletelor, care impune respect tuturor.

Vreau să vă comunic ce s-a petrecut cu incidentul de la sediul Mișcării Legionare, căci au circulat atâtea zvonuri fără temei. A fost o încercare copilărească, ridicolă: 16 inși au intrat, au fost lăsați să intre, apoi au fost arestați. Aceasta a fost totul. Această acțiune nu numai că a eșuat, dar nici nu trebuia să fie subliniată. Acțiunea a căzut pur și simplu în ridicol, fiindcă Mișcarea Legionară este desigur o mișcare de mase, dar este o mișcare structurală, organizată, ierarhizată, și nu poate fi zdruncinată, astfel că toate aceste zvonuri sunt false. A fost o mișcare ridicolă, care nu merită să fie înregistrată. Natural că a făcut oarecare vâlvă - s-a scris prin ziare străine - dar ea nu merită să fie semnalată.

Să trecem la chestiunile de ordin economic. Natural, nu luăm hotărâri, dar să ne orientăm în problemele acestea pentru când va veni dl General. E bine să luăm în discuție problemele care se pun mai acut.

O problemă de care mă izbesc mereu și care mi-a fost semnalată de foarte mulți prefecți este aceea a stabilizării prețurilor, problemă care a creat multe nemulțumiri - spun ei - în pătura țărănească. Întâi, se afirmă că stabilizarea prețurilor s-a făcut sub nivelul prețului pieței, fără să se țină seama de contingențele locale. Apoi, că această stabilizare nu s-a făcut concomitent cu aceea a prețurilor produselor industriale. Deci, o dublă lovire a păturii țărănești. Pe de o parte, țăranul trebuie să vândă mai ieftin decât prețul real, iar, pe de altă parte, celelalte produse sunt lăsate în voia soartei. Rezolvarea acestei probleme o cer prefecții, căci ea creează un curent de impopularitate.

Lt.-col. N. Dragomir: Trebuie să vă semnalez că sunt foarte mulți

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

prefecți care nu se sincronizează cu politica economică a Guvernului, încât apare cu desăvârșire în afară de realitate atitudinea prefecților, care nu pun piept ca să stăvilească valul de scumpete. În București, guvernează prețurile noastre. Piața este sub regimul prețului maximal și nu este lipsă de alimente. E vădit însă că în toate straturile sociale este o tendință de speculă. Este o stare de spirit aceasta, încât socot că n-ar trebui cultivată popularitatea, în sensul peiorativ, pe linia speculei, pentru a se încuraja apetitul celor care speculează. Când sunt proprietari, agricultori, care spun că prețul de 85.000 lei la grâu este un preț remunerator, când celelalte prețuri - dacă întrebați pe agricultori, vă vor spune-o - sunt remuneratoare, cum vă închipuiți că fabricile de unt presat din Banat ar livra untul cu 180 lei kg - vorbesc de cel presat - dacă ele ar merge în pierdere. Nu numai că răspund la întrebarea dvs., dar aș cere ca dvs. să vă întoarceți cu prefecții spre populația orășenească, pentru că trebuie o stabilitate la prețuri, fără care nu putem ține regimul prețurilor.

Horia Sima: Dar prețurile industriale? Politica noastră este ca și a celorlalte regimuri: stabilizăm prețurile agricole, dar nu facem nimic în domeniul industrial.

Lt.-col. N. Dragomir: Produse industriale sunt cele feroase, zahărul, bumbacul. Toate acestea au prețuri de stabilitate.

Horia Sima: Dar sunt și produse de manufactură.

Lt.-col. N. Dragomir: Care nu s-au urcat. Dar nu este nici cumpărătură; este o criză de nevânzare.

Horia Sima: Dar la încălțăminte este o mizerie.

Lt.-col. N. Dragomir: Acolo suntem în deficit.

Horia Sima: Și la sate a prins această nemulțumire.

Femeile joacă un rol important în psihologia aceasta. Ele vând ceva în piață și dau de două ori pe atât. Aici ar fi bine dacă s-ar putea interveni.

Lt.-col. N. Dragomir: În seara aceasta fixăm prețurile la 40 de articole, la materialele de construcție. În elaborarea acestor prețuri, pe care punem semnătura că prețurile sunt cele mai reale, căutăm să nu se poată spune că am dat zece bani în plus la un articol. Până acum am venit cu o sumedenie de prețuri, care nu au fost răsturnate. Este o ofensivă contra prețului grâului, pentru care voi propune chiar acum anumite măsuri. Chiar dacă s-a vândut grâul cu 95.000 lei, acela a fost grâu de sămânță, astfel că s-a făcut o confuzie de prețuri și s-a urcat prețul grâului în chip nepotrivit. Vom face totul ca să menținem prețul la 85.000 lei și am ferma convingere că-l vom menține. Vă promit că, în cursul săptămânii viitoare, să vă prezentăm date cu privire la prețurile produselor manufacturate, la textile și la materialul de pielărie.

Horia Sima: Este o mare diferență de prețuri între pielea crudă și cea fabricată. Țăranul vede cu cât vinde el pielea crudă și cu cât cumpără pe cea fabricată. Cred că la încălțăminte s-ar putea face un preț maximal. Eu aș accepta această situație de azi, dar să vadă țăranul că se pune limită și în

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

celelalte domenii.

Lt.-col. N. Dragomir: Mâine dimineață se întrunesc experții cu pat... (?) și pe urmă ne vor arăta lucrările lor. Voi merge la dl Cancicov, ca să-și dea avizul.

Horia Sima: Dl Cancicov are cuvântul.

M. Cancicov: Față de rezultatul cercetărilor pe care le-am făcut - dl Dragomir le cunoaște - în mai și iunie, în plină desfășurare a degringoladei prețurilor - părerea mea era următoarea: o normă generală de stabilizare a prețurilor, fie prin Decret-lege, fie prin represiune, nu este posibilă, fiindcă o măsură de represiune provoacă o rezistență și această rezistență provoacă oarecare pierderi și riscuri, pe care fabricantul și depozitarul caută să le recupereze cu orice preț, ascund marfa, fac acte de agonisire, cu sentimentul că este nedreptățit.

Atunci, am imaginat o supapă de siguranță, prin care atmosfera viciată să se filtreze, asigurând jos un aer respirabil. Am spus: sistemul teoretic, experimentat în octombrie, noiembrie, decembrie, ianuarie, februarie, anul trecut, a dat faliment, anume: încercarea de a stăpâni prin lege toate prețurile de cost. Principiul fals, pentru că prețul de cost n-a fost niciodată dirijat, nici înregistrat, încât dispoziționea legală, care voia să înțepenească, la 4 martie, prețul de cost, s-a transformat într-o înregistrare pur și simplu burlescă. S-a căutat să se înțepenească prețurile din ziua de 4 martie și aceasta cu variații surprinzătoare: pe aceeași stradă din Timișoara, între prăvăliile de la nr. 1 până la nr. 20, pe aceeași parte de trotuar, pentru aceleași articole au fost înregistrate, după constatarea de la 4 martie, diferențe de 4%, 8%, 20% la vagon, la metru, la kg, la aceeași marfă! În fața acestor constatări, am spus: să venim la ideea ventilației sus și a atmosferei respirabile jos.

Căutam stabilizarea prețurilor pe planuri, pe compartimente de bază ale vieții colective: locuință, combustibil, îmbrăcăminte, alimente. Scară vastă! La alimente: uleiul, mămăliga, pâinea, grăsimile. În compartimentul necesităților casnice: cuiele, șina de fier, plugul, potcoava.

Am spus: dacă pentru aceste compartimene - ocupându-mă de articolele populare - reușim să menținem prețuri dirijate, depinde de noi ca atunci când vom întinde acțiunea noastră la alte prețuri, acestea vor tinde să se aplatizeze. Căci ce va rămâne sus? Articolele de lux.

Am chemat apoi pe proprietarii de case - unde regimul a fost experimentat timp de 20 de ani, de multe ori cu rezultate foarte bune - am chemat pe fabricanții și comercianții de combustibil, de îmbrăcăminte, de textile etc. și le-am spus, de exemplu, celor cu articolele de îmbrăcăminte: care sunt cantitățile de lână și de bumbac care se consumau normal, în medie, pe an? Puteți asigura acest consum pe un an înainte, dacă vă fixez prețurile - și niște prețuri foarte acceptabile, unele mai jos decât cele de la 4 martie cu 10-20% - puteți să-mi dați prețurile acestea? Dacă la haine îmi dați un tip popular cu 100 lei metru,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

sau pentru copii, până la 500 lei metrul, și îmi asigurați tot consumul pe un an, dacă îmi dați cel puțin 15 modele ca desen și ca ton de stofă, facem cu dvs. o convenție. Nu vă controlez la celelalte prețuri. Dacă vrea omul să-și facă un costum cu stofă de 2-3000 lei metru, acolo nu am nevoie să intervin.

Horia Sima: Adică numai pentru articolele populare.

M. Cancicov: Aceasta vreau s-o asigur cu orice preț. Le-am examinat stofele și am văzut că erau bune, nu numai pentru țărani, dar și pentru un șef de birou, pentru un director chiar. Am hotărât să li se pună câte un plumb și etichetă, ca să nu le poată substitui. Am imaginat mai departe ca cele mai frumoase vitrine să se facă din acestea. S-a făcut aceasta la batiste, cămăși etc.

M-am gândit apoi la toți copiii de școală, la micii funcționari și am trecut în alt compartiment, la ghete. Era o mare ceartă între ei. Câțiva fuseseră condamnați pentru speculă, că au vândut o pereche de ghete cu 1.600 lei, Filț sau Schull, și au spus, în Comisia de judecată pentru speculă, că dacă cineva vrea să-și facă ghete cu altă piele, cu altă talpă, cu alt model, atunci nu poate să le vândă cu 1.400. Și atunci se fixau prețurile la articolele de fantezie. Pe urmă, a venit chestia cu Basarabia, Bucovina, cu Ardealul. În războiul celălalt, în Franța, la Paris, era o gheată de tip național, gheată care nu era chiar în chip de bocanc, și am rugat, când eram la Iași, pe cineva să-mi aducă și mie o pereche de la Paris. S-ar putea merge astfel până la 700 lei o pereche. Dar la capitolul acesta, astăzi, sunt oarecare date schimbate, căci au început să lipsească unele materiale.

La alimente, imaginasem sindicatele obligatorii, care să dea tipuri de săpunuri, de uleiuri. S-a schimbat alt guvern și apoi alt regim. Chestiunea a luat-o dl ministru al Justiției. În ce privește locuințele, adică problema regimului locuințelor. Noi spusesem pentru locuințe, față de experiența trecutului, că vom merge mai adânc în această chestiune, căci nu opream activitatea constructorilor, fiindcă ea era deja oprită. La combustibil, de asemenea. Cred și acum că nu se poate face stabilizarea prețurilor cu măsuri de expedient, ci numai concomitent cu politica generală a prețurilor de cost, care este cu totul altceva decât măsura de expedient de azi pe mâine. Avem experiența Germaniei, care a reușit, prin politica prețurilor de cost, să asigure stabilitatea.

Horia Sima: Atunci, în ceea ce privește prețurile, este metoda să se stabilească prețul de cost, ca politică generală, la produsele mai importante și să se adauge câștigul intermediarului.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu cele spuse de dl Cancicov - cunosc această politică, căci am lucrat împreună - sunt articole la care nu putem aplica nuanțarea între tip popular și tip de lux. Mai ales în domeniul alimentar: pâinea, uleiul se vând cu tip uniform, căci este un preț general pentru un singur tip. Prin urmare, o serie de produse care sunt generale. Cu privire la acordul între măsurile momentane și cele de viitor, trebuie să ne felicităm că la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

majoritatea articolelor, grație faptului că am avut grijă să respectăm nu numai convenienta pentru producător, ci și nivelul atins, la majoritatea articolelor sunt prețuri pe care le putem concepe stabile și pentru viitor. Au rămas câteva articole: textilele, pielăria, fierul. La textile, azi guvernează deciziunea ministerului din iunie, cu tipuri populare și tipuri de lux. În ce privește săpunul, am reînnoit deciziunea veche. La textile, la bumbac, la lână, se menține această politică. La pastele făinoase am reînnoit deciziunea veche și am făcut paste din făina neagră. Rămâne să stabilim la pielărie tip popular. Același lucru la fier: vom avantaja tipuri populare de instrumente agricole, căci până acum aveam 200 de feluri de sape. Vă închipuiți ce greutate era pentru fabrici.

În legătură cu prețul de cost, am vorbit cu expertul german. Ei pornesc de la ideea că prețul de cost este unicul punct de reper care să mențină prețul la un nivel, căci în alte sectoare se dă întreprinderilor o altă compensație.

Horia Sima: Dvs. spuneți că anumite articole sunt lăsate libere. Eu cred că la toate trebuie fixat câștigul maximal.

Lt.-col. N. Dragomir: Este legea speculei. Chiar articolele de lux nu erau libere.

Horia Sima: Problema este foarte urgentă, căci am impresia că este o avalanșă la toate prețurile. S-au mărit cu 30%.

Lt.-col. N. Dragomir: Prețurile alimentare sunt staționare: pâinea, sarea, uleiul, grăsimile.

Horia Sima: Să presupunem că facem o anchetă la o prăvălie. Când am dreptul să-l pun pe negustor în sabotaj?

Lt.-col. N. Dragomir: Legea sabotajului a vizat tezaurizarea de bani, depozitele de alimente, sistarea activității și afișarea prețurilor, dar trebuie complectată, căci Legea contra speculei nu s-a aplicat. O s-o complectăm cu dispozițiile care privesc pe cei care fixează prețul cu un câștig mai mare decât cel permis sau decât cel fixat în prețurile maximale generale pe țară. Legea trebuie complectată.

M. Cancicov: Vă dau un caz, cu hârtia. Eu dădusem o decizie, care s-a anulat la patru zile după plecarea mea. Am cerut dosarul de la Letea. Experții examinaseră elementele, după factura prețului component. Toate cifrele sunt juste. Dar la ce moment o calculezi? Trebuie ca în prețul de cost să am asigurarea recuperării cheltuielilor făcute, ca să-mi asigur materia primă pe o perioadă de timp. Un produs care se pune în circulație la octombrie 1940, trebuie să găsesc posibilitatea de a reface stocul de materie primă. Ca să pot avea hârtia, trebuie să am lemne cu doi ani și jumătate înainte. Dar acestea au putut costa atunci 240 lei metrul. În octombrie, când fixez prețul de cost, lemnul este 1.400 lei în picioare în pădure. Care e valoarea prețului de cost? Trebuie să ai fixată o teorie de principiu. La Letea, experții se lăsaseră prostiți și de aceea am chemat pe experții germani, pentru ca, în lucrările ce facem, să

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

fixăm o doctrină.

M. Antonescu: Când am făcut Legea sabotajului, m-am gândit să penalizez speculele comerciale. Am dat dispoziţiuni procurorilor ca, în aplicarea legii, să se unească specula cu sabotajul. Procurorii inspectează magazinele şi constată preţurile afişate. Am cerut să controleze preţul afişat cu preţul de cost, ca să se vadă dacă este speculă. Trei procurori generali au făcut o anchetă, după indicaţiile mele, la Galaţi, Iaşi şi Constanţa. Rezultatul: producătorii dau facturi false, cu preţuri umflate, şi comerciantul arată că atâta îl costă.

M. Cancicov: Cei care se plâng că dau faliment, pentru că le-am fixat preţuri, zic că s-a fixat preţul în 1936 şi de atunci a mai intervenit 48% impozite, 2% transport. Era impresionant. Toate comisiile noastre au găsit că au dreptate. Eu am spus să se ia de bună, ca limită tolerabilă de câştig, preţul de 15.000 <lei> vagonul. Am trimis un expert al Ministerului de Finanţe, pe Fundăţeanu - a murit, poate, şi de scârbă cu chestiunea aceasta - şi a constatat că preţul de 15.000 lei le asigură aşa câştiguri că abia acum, după aceste plusuri, erau la câştigul potrivit. În trecut făceau convenţii speciale pentru unii, cu 8000 lei vagonul. Trebuiesc combinate şi controlul preţurilor muncii manuale şi controlul preţului muncii tehnice.

Horia Sima: Dacă nu se intervine practic în domeniul preţurilor produselor industriale, devenim odioşi.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar produsele industriale sunt pline de impozite, de taxe, faţă de cele agricole.

Horia Sima: Statul să găsească alte izvoare.

M. Antonescu: Această discuţie este pentru noi şi pentru filosofi, dar nu pentru cine cumpără, care se gândeşte că Guvernul nu i-a făcut nimic.

Lt.-col. N. Dragomir: Trebuie să ne uităm şi la dl ministru al Finanţelor. Avem un expert german pentru preţuri.

Horia Sima: Dar este numai tehnician, consilier şi îndrumător, ca metodă.

M. Antonescu: Am întrebat pe expertul german despre taxele din Germania, ca să le comparăm cu ale noastre.

Horia Sima: Poate că la anumite articole aţi maximalizat prea jos, de exemplu la cartofi, la preţul de 3 lei şi jumătate.

G. Cretzianu: La ouă se plâng, mai ales, ţăranii.

Lt.-col. N. Dragomir: Trebuia să dau preţuri pe localităţi: la Făgăraş, la Hunedoara, la Braşov, la Rădăuţi, la Suceava, la Baia, la Roman. Am luat de bază preţurile remuneratorii, căci în acel moment producătorii erau mulţumiţi.

Horia Sima: La Făgăraş sunt nemulţumiţi ţăranii cu preţul de trei lei şi jumătate la kg de cartofi.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar urcăm preţurile la Bucureşti. Un lucru este clar: când salariatului îi dăm acelaşi salariu de 3-4 ani, iar viaţa s-a dublat cel

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

puțin, prețurile nu se pot urca mai sus, căci depășesc puterea de cumpărare.

M. Cancicov: În Germania nu se pune această problemă, căci acolo există proprietăți mari, iar regimul național-socialist a încurajat cultura în mare, fiindcă acolo găsesc depozite gata, și pentru război, și pentru rechiziții.

Micul sătean, pe care se sprijină ordinea socială la noi, trebuie să fie mulțumit cu ceva. Trebuie făcută o distincție. Cartoful, care se aduce de către antreprenori de alimente, trebuie să fie dat pe piață la un preț, căci la București cartofii au prețul dvs. Deci, marii antreprenori de alimente să nu achiziționeze cartofi de la Roman, cu credința că la București vor ajunge cu prețul de 30 lei kg. În Ardeal chestiunea se prezintă altfel. Ardelenii s-au cam scutit de intermediari. Femeile vin la piață și tratează direct cu producătorii.

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt regiuni de pâine scumpă. La Brașov, pâinea se vinde cu 15 lei. Ați admis acest preț la kg, față de prețul de 13 lei cu care se vinde pâinea în toată țara. Și atunci, la Brașov, țăranii au avantajul că iau cartofii convenabil. Dar trebuia să pun prețul Bucureștiului la marginea Brașovului și am recurs la prețul maximal la producător, pe zone. Sunt nemulțumiri, firește, dar nu putem împăca pe toată lumea.

Fiindcă este vorba de chestiunea prețurilor, vă aduc la cunoștință că am vorbit cu dl Bolintineanu. Cei care încearcă să spună că grâul nu mai este la prețul de 85.000 lei, se înșeală. S-a vândut în interior grâul de sămânță cu 95-100.000 lei. S-a produs astfel o confuzie, astfel cum se petrec lucrurile în vasele comunicante. Este o tendință de speculă la producătorii de grâu. Atunci, am fost silit să iau măsuri.

Alaltăieri am constituit Centrala Cerealelor, adică cumpărător unic, ca în Germania. Este un singur cumpărător. Am făcut să se insereze în ziare, ca informație, că se vor aplica dispozițiunile alineatului 3 din art. 1 al Legii grâului, adică atunci când nu se oferă grâul la prețul fixat, Ministerul Coordonării are dreptul de a rechiziționa acel grâu pentru hrana populației. Sunt foarte mulți proprietari care nu vor să vândă. Peste câteva zile vom anunța că introducem ziua mămăligii. Numai această anunțare va face să scadă prețul la grâu, la un câștig pe care agricultorii trebuie să-l accepte.

Horia Sima: Mai este problema salariilor micilor funcționari și ale muncitorilor, care nu mai pot rămâne așa cum sunt astăzi. Ele trebuie, aceste salarii, stabilizate, la costul actual al vieții. Sunt oameni cu o leafă foarte mică: sergenți de stradă, agenți fiscali etc. Este o problemă care este legată cu aceea a prețurilor. Problema salarizării micilor funcționari și a muncitorilor este strâns legată de problema stabilizării prețurilor.

G. Cretzianu: Totul depinde de economiile care se pot face la ministere. Dacă se pot face economii de zeci de mii de funcționari, atunci avem economii suficiente. La Ministerul Finanțelor nu avem putința de a crea cadrul disponibil.

Horia Sima: Această problemă a salariilor trebuie să fie rezolvată.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G. Cretzianu: Vă gândiți și la particulari, nu numai la Stat?

Horia Sima: Acolo au fost totdeauna mai bine plătiți. Am obținut de la dl General să plătim ore suplimentare, la Ministerul Finanțelor, adică o jumătate din salariu în plus. Unde problema este grea, este la micii salariați, la sergenții de stradă, la agenții de control, care sunt plătiți cu 2000 lei și care controlează întreprinderi cu zeci de milioane.

Cam cât ar face mărirea salariilor acestora?

G. Cretzianu: Trebuie să grăbim încadrarea funcționarilor.

M. Cancicov: Eu am găsit la minister un proiect pe bază de concepție bugetară. Dar, în același timp, este pusă și problema reformei Statului. Or, dacă aceste două reforme nu coincid și se face numai o reformă pentru motive de ordin bugetar, printr-un cadru disponibil, atunci începe o dezorganizare a serviciilor. De aceea, poate nu e bine să dăm termene ca acela de 15 noiembrie. Poate ar trebui să spunem că aceasta se poate face la 1 ianuarie, dacă mai vin poate economii și din buget. Dacă este vorba să intervină în aparatul de Stat o reformă tehnică, trebuie să meargă mână în mână cu cealaltă, pentru ca, mâine, să nu cauți să chemi înapoi pe cel scos.

Horia Sima: Dar este o realitate, care nu mai poate dura: salariile micilor funcționari.

Ar mai fi marea problemă a creditului. Am impresia că avuția imensă a țării nu se mișcă, din lipsă de credit, că avuția aceasta este înțepenită din lipsă de credit.

Am aici un proiect de credit pentru agricultori: B.I.N.A.G. Îl rog pe dl Cretzianu să-l citească și să-și dea părerea.

G. Cretzianu: Până acum, eu n-am avut problema creditului. S-au ocupat de ea numai dnii Leon și Dragomir.

M. Cancicov: Știu cât vă preocupați de această problemă și cu ce simț de răspundere.

Desigur, am luat în considerare formula Creditului Agricol. Iată, punem mâna pe pământurile evreilor, pe morile țărănești, pe fabricile de ulei, pe micile exploatări de păduri. Pentru moment, nu lipsește creditul. Cât privește capitalurile de recuperare a proprietății, va lucra presa de la Datoria Publică. Nu se pune problema de 2-3-4 sute de milioane. Nu privește bugetul Statului decât capacitatea de amortizare - e o chestie de 5-6 milioane. Dar am pus măsura ca proprietatea cea nouă să nu fie lăsată în voia vântului. Deci credit de lucru, de muncă și de sămânță, pentru inventarul viu sau mort: un an pentru muncă, pentru sămânță, pentru inventarul mort, 5 ani. Pentru aceasta avem Banca de Stat. Un miliard două sute de milioane de lei, bani vărsați, are B.I.N.A.G.-ul, încât putem să răspundem la nevoile momentane. Ca să creăm noi instituții de credit, trebuie răgaz. Eu nu spun că aceasta trebuie să se facă la calendele grecești. Dar avem B.I.N.A.G.-ul. Să lucreze bine comisarul Guvernului, Consiliul de Administrație să fie injectat cu puțin spirit vital.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Pentru a nu ne grăbi să creăm o instituție, când avem acum mijloace suficiente.

Vine acum problema creditului pentru românizarea industriei și comerțului. Eu spun: nici acolo nu trebuie să ne grăbim, înainte de a avea date. Poate că nu știți că am chemat la ministerul nostru și pe fruntașii Mișcării Legionare și am pus aceste probleme în atmosfera nouă, pentru ca Decretul nostru să nu apară că nu răspunde acestei Mișcări. I-am întrebat ce gândesc. Am spus: iată ce funcționează. Pentru a așeza bazele instituției de Credit, ne trebuie unele elemente, unele informații, care nu sunt culese. Până atunci, însă, ce facem? Dl Georgescu a avut un proiect: fondurile din anume contribuțiuni, 140-150 milioane lei, toate disponibile la Casa de Depuneri, să fie întrebuințate astfel: 40 de milioane să fie date unui Oficiu cu caracter de asistență a micului comerț sau a celor refugiați, iar restul, de una sută de milioane, să fie dat ca un credit comercial. Era numit Credit pentru românizarea industriei și comerțului. Dar am crezut că se va spune că s-au scremut munții și n-a ieșit nimic pentru una sută milioane. Noi avem la dispoziție mai mult decât atât. S-a mai destinat la Banca Națională un credit de 500 milioane pentru un scont special pentru românizarea industriei și comerțului, credit care trebuie utilizat prin instituții alese de Guvern. S-au făcut obiecțiuni că prin aceasta întărim vechi instituții. Nu. Vor lucra numai un timp, până se va vedea care trebuie să fie compoziția noului Institut de Credit.

Horia Sima: Atunci, să rămână instituțiile existente?

M. Cancicov: Până când cunoaștem toate datele problemei, până facem Institutul de Credit, care se va face, pentru că lumea nu vrea să aștepte până în aprilie, de exemplu.

Horia Sima: Eu văd aici o eroare de raționament. Este problema timpului, care nu poate aștepta, și criza economică.

M. Cancicov: Tocmai asta spun: să nu pierdem timpul până creăm Institutul cel mare de Credit, a cărui configurație încă n-o întrevedem. Ca să nu pierdem timpul, cred că se poate pune la dispoziție un credit, nu de o sută de milioane, ci de 500 milioane, prin institutele de credit alese de Guvern, care să nu facă numai operații obișnuite, ci și cele îndreptate de o organizație locală care vrea să facă această românizare. Ar putea fi în această comisie directorul Băncii Naționale, directorul unei bănci locale, comisarul Guvernului, ca să se înceapă îndată operațiile.

Horia Sima: Trebuie modificată îndată Legea Creditului Industrial, Comercial și Agricol.

M. Cancicov: Dar pentru Creditul Industrial, cei din provincie trebuie să vină la București, dacă au nevoie de 40.000 lei. De aceea trebuie ca aceste bănci din provincie, s-ar putea chiar cu Cooperația, să fie alese de Guvern până ce vom găsi formula cea bună.

G. Cretzianu: Eu aș pune la B.I.N.A.G., în Consiliu, unul sau doi din cei

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

vechi.

M. Cancicov: E bine și o continuitate.

Horia Sima: Finanța - să zicem liberală și tot ce a fost românesc în trecut - n-a putut acoperi vidul economic, dacă nu intervine Statul. Dovadă e că finanța liberală a fost înfrântă de jidani, care au dominat.

M. Cancicov: Trebuie de văzut că, de la început, suprafața globului a fost acoperită cu apă și că astăzi munții au ieșit peste apă. În criza cea mare, de la 1929, s-a prăbușit "Banca Românească"? Nu. S-au prăbușit "Banca Blank", "Bercovici", "Einhorn", "Banca Moldovei", "Eskenasy", la care au pierdut micii deponenți. Dar la început au fost împrejurări mai grele.

G. Cretzianu: Din punct de vedere bancar, evreii n-au învins.

Horia Sima: Dar "Banca Națională" este institut național.

M. Cancicov: Sunt foarte convins că nu se poate păși la refacerea economică, dacă nu se înglobează în sistem și "Banca Națională".

Horia Sima: Vă dau exemplul oțelăriilor de la Hunedoara, R.I.M.A., care au fost nimicite de alte structuri. S-a spus că n-au materia primă și de aceea nu pot funcționa. Au minereu suficient. Ce le lipsește este coxul. Dacă se aduce din Germania, pot funcționa. Sunt acolo cinci furnale, pe când Reșița are numai două. Acum funcționează numai două sau unul.

M. Cancicov: Am întrebat pe dl profesor de la Politehnică, care mi-a spus că nu știe situația, când am avut consfătuire cu cei de la Hunedoara. Am rugat să vină dl Panaitescu, tatăl dlui Panaitescu de la "Cuvântul", căci cred că este un om de încredere, care a fost la fața locului și s-a ocupat de această chestiune acum câteva luni. Mi s-a spus că oțelăriile Hunedoarei au avut trei furnale în funcțiune, când am luat-o. S-au stins două, alături a fost unul, ce s-au făcut alte două? Dar a fost o incompetență și o lipsă de pricepere, de tragere de inimă acolo. Se făcuse o clică, care făcuse din Hunedoara un Erzerum. Am constatat, într-un dosar, că o direcțiune de Stat, de la Lucrările Publice, care avea de făcut o comandă de 5 milioane, s-a dus la Corso ca să găsească pe cineva ca să fie recomandată la Hunedoara! Sunt lucruri constatate la dosar. Sunt investiții care nu s-au recepționat încă, deși oțelăriile nu lucrează de trei ani, pentru că nu s-a comandat la timp suflătorul, care nu poate să vină decât după 14 luni de la comandare.

M. Antonescu: Mă iertați că vă întrerup. Circulă în oraș zvonul, din toate cercurile, că la Berlin au început negocieri între Germania și Rusia, în sensul că aceasta din urmă ar cere de la noi Bucovina de Nord, Moldova, Dobrogea și așa mai departe. Dacă informațiile ar fi echivoce, măcar dacă ar fi o tăcere care să dea loc la bănuieli, acestea ar avea un sens. Dar acum un ceas a fost la mine dl Fabricius și știu că, în cursul săptămânii viitoare, se vor produce acte care vor fixa definitiv poziția noastră. Ca ministru de Externe, informez Consiliul asupra situației internaționale. Situația noastră este mai satisfăcătoare ca oricând.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Georgescu: Au fost, într-adevăr, câteva trenuri reținute în Bulgaria, sub diferite pretexte, de inundații etc., ceea ce a dat impresia că sunt cercuri interesate ca bulgarii să nu poată pleca până la data de 14 decembrie.

M. Antonescu: Mi se pare curios că Guvernul bulgar are o poziție destul de curioasă în ce privește evacuarea din Dobrogea. S-a spus că confiscăm bunuri ale supușilor bulgari. În realitate se făceau contrabande de aur și devize, profitându-se de cei care se expatriau. Guvernul a luat măsurile generale, care se aplică la toată lumea. Trebuie să dăm un comunicat.

C. Georgescu: Sunt și mulți politicieni care agită populația ca să nu plece din Dobrogea.

M. Cancicov: Revenind la chestiunea noastră, vă spun că punerea în funcțiune a Uzinelor Hunedoara nu se poate face fără suflătorul care n-a fost comandat la timp. Al doilea, mi s-a spus că au mai mult cox decât le trebuie. Am spus să nu renunțe la el și să anunțe alte întreprinderi de Stat, care lucrează pentru înarmare și care au nevoie. S-a cedat din acest cox Reșiței și "Astrei" sau "Vulcanului" o parte, care lucrează pentru Stat. Este acolo o situație nemulțumitoare, datorită incapacității personalului tehnic și de conducere, uneori relei credințe.

Horia Sima: Cred necesară o coordonare a eforturilor industriei metalurgice.

M. Cancicov: Am socotit că această problemă este în funcțiune de o necunoscută: care este poziținea noastră în noul sistem, în ce privește desăvârșirea unui potențial de armament? Dacă apare ca o necesitate, nu este nimic prea scump, chiar dacă rămâne în deficit. Dacă ne este îngăduit să ne uităm la ziua de pace, prin propriile noastre mijloace, destul de reduse, trebuie alt calcul.

Horia Sima: Mai este problema petrolului. Petrolul a fost în mâini franceze, belgiene, engleze, olandeze. Germania, natural, caută să cumpere de la aceste societăți petroliere și a cumpărat până acum în proporție de 33,8%. Statul nostru nu poate renunța la aceste industrii, ca să treacă total dintr-o mână străină, în altă mână străină. Trebuie să ne fixăm un punct de vedere. Punctul meu de vedere ar fi ca Statul nostru să aibă majoritatea în industria petrolieră. Iarăși este un vid economic. Dacă nu ne facem socotelile clare cu germanii, creăm perturbații în raport cu ei. Lumea vede, mai repede, că aceste societăți trec la germani decât la jidani. Prin urmare, trebuie să tratăm cu germanii. Cred că nici ei nu pot pretinde mai mult de 35-40%. Este un procent normal de colaborare - și ei au pus accentul pe colaborarea dintre noi, astfel că aceasta trebuie respectată în toate domeniile.

M. Cancicov: Fără să apăs pe clapa aceasta, românizarea are două aspecte: înlăturarea elementului evreiesc este una. A mai fost o atitudine a lui Vintilă Brătianu, care prefera ca petrolul să rămână în pământ, până vom putea să-l valorificăm. Dar dacă la acea dată nu vom mai găsi acest bun? Nici o

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

exploatare nu cere mai vaste capitaluri decât explorarea, exploatarea și valorificarea produselor petrolifere, uneori cu riscuri de sută la sută. Nu este industrie, mai cu seamă date fiind consorțiile internaționale, care să implice o problemă mai grea de rezolvat. Astăzi este o situație cu totul alta, întrucât mările sunt închise. Dar mările libere pot duce la prețuri golf. Este cazul Mexicului. După ce s-au refugiat în Venezuela, producția Mexicului a scăzut, iar în Venezuela rezervoarele sunt pline. Trebuie să ne dăm seama că noi nu putem dispune de capitalul necesar pentru a rămâne singuri, și atunci încep marile competițiuni internaționale, care pot să se înțeleagă împreună. Dar germanii au tratat, direct, cu Haga, Parisul, Amsterdamul, cumpărarea. De aceea, trebuie să ne fixăm ideologic poziția noastră. Pentru a trata păstrarea în mâinile noastre a 50% din valoarea comercializării întreprinderilor petroliere, trebuie să știm dacă, în cazul când germanii ar prelua, prin convențiile făcute în străinătate, care trebuie să aibă aprobarea noastră, întreprinderi ca "Concordia", "Astra Română" și altele, dacă ne-ar lăsa nouă pe celelalte, pe temeiul păstrării de către noi a jumătate din industria petrolieră, dacă am putea - dându-ni-se acestea - să avem capitalul necesar pentru preluarea lor. Pentru aceasta trebuie să strângem date.

Horia Sima: S-au cumpărat la Paris pachete de acțiuni, cu toate că aceasta nu se poate face fără aprobarea Statului.

M. Cancicov: Acestea sunt convențiuni între ei. Firește că vor cere aprobarea Statului și poate vor face o dulce presiune.

Lt.-col. N. Dragomir: Cred că este important ceea ce spune dl Horia Sima. Fie că învinge Germania, fie că nu, trebuie să reușim să modificăm o stare de fapt, înainte de încheierea păcii, în favoarea noastră, printr-o participare a Statului Român.

M. Cancicov: Chestia aceasta ne copleșește, aceea a participării de la egal la egal, căci, în cazul că ni se admite, ce facem dacă nu o putem lua? Este o poziție avantajoasă de moment, în cazul când ei nu ar putea găsi ieftină una din Societăți, dar, discutând cu ei, nu cred că avem puterea să împărțim pe din două, pe principiul egalității.

Horia Sima: Se întâmplă fenomenul următor: capitalismul german de multe ori depășește acțiunea politică, așa că degeaba vorbești cu persoane autorizate, căci se pot depăși prevederile politice.

M. Cancicov: Oamenii de afaceri uită orice și păsesc deasupra frontului.

Horia Sima: Prin urmare, colaborare creatoare. Dar trebuie precizată poziția noastră față de ei, pentru că au interesul să nu se creeze un curent contra lor, dacă tind la acaparare, așa că vor trebui să pună o limită acaparării în interesul lor propriu.

M. Cancicov: Am primit o scrisoare de la dl Mironescu, președintele "Astrei", prin care îmi spune că, după sugestii din partea Guvernului, prin comisarul acestuia, a înlocuit doi membri din consiliu, prin dl Emanoil

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Antonescu și prin un cetățean american, și că, ulterior, i s-ar fi comunicat că acesta nu este agreat de Guvern. Vă întreb dacă cunoașteți această chestiune. Tot așa, mi s-a cerut de la Palat să dau 60.000 franci elvețieni și 12 lirete italiene. Acestea din urmă le pot da, dar francii elvețieni fac 6 milioane, iar la cursul oficial 3 milioane. Să le dau?

M. Antonescu: Să așteptăm până vine dl General.

- Ședința se ridică la ora 19.30.

▼
D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 171 (fost 169)/1940, f. 54-82.

24. 1940 noiembrie 18. *Se discută despre: vizita lui Ion Antonescu la Roma; probleme de politică internă (depozitele de la bănci, salariile funcționarilor etc.); situația economică (însămânțări, aprovizionarea pieței, prețuri, credite pentru repararea imobilelor deteriorate de cutremure etc.); chestiunile studențești; evacuarea Dobrogei de Sud.*

CONSILIUL DE MINIȘTRI

de luni, 18 noiembrie 1940

Consiliul se deschide la ora 18, sub președinția dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului.

Au luat parte domnii: Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; Mircea Cancicov, ministrul Economiei Naționale; g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; prof. Traian Brăileanu, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor; prof. Mihai Antonescu, ministrul Justiției; Mihail Sturdza, ministrul Afacerilor Străine; George Cretzianu, ministrul Finanțelor; V. Iașinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale; ing. N. Mareș, ministrul Agriculturii și Domeniilor; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; prof. Ion Protopopescu, ministrul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; g-ral Gh. Dobre, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naționale, pentru Înzestrarea și Administrația Armatei; g-ral C. Pantazi, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naționale, pentru Armata de Uscat; comandor Gh. Jienescu, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naționale, pentru Aer; contraamiral Gh. Koslinski, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naționale, pentru Marină; Const. Papanace, subsecretar de Stat la Ministerul Finanțelor; Corneliu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Georgescu, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naţionale, pentru Colonizare şi Populaţia Evacuată; Al. Rioşanu, subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne, pentru Poliţie şi Siguranţă; Horia Cosmovici, subsecretar de Stat la Preşedinţia Consiliului de Miniştri, pentru Problemele Doctrinare; g-ral Alexandru Ioaniţiu, şeful Marelui Stat Major; g-ral Ilie Şteflea, secretar general la Ministerul Apărării Naţionale; Ovidiu Vlădescu, secretar general la Preşedinţia Consiliului de Miniştri.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, în primul rând ţin să vă mulţumesc pentru atenţiunea dvs. de a fi venit la gară, şi la plecarea mea, cât şi la sosirea mea, precum şi pentru sentimentele manifestate faţă de persoana mea.

În acelaşi timp, doresc să vă informez, cât mai mult posibil, asupra celor ce s-au petrecut la Roma.

Dvs. ştiţi foarte bine că la Roma am fost invitat să merg; de asemenea şi la Berlin. Am luat calea Roma-Berlin, pentru ca să mă duc la Berlin cu lucruri concrete de la Roma, pentru că ştiţi că la Berlin există forţa cea mai puternică şi noi suntem mai strâns legaţi cu Berlinul, atât în domeniul economic, cât şi în cel politic. După rezultatele obţinute la Roma, cred că tactica aceasta de acţiune pe plan internaţional a fost cea mai indicată.

Domnilor, m-am dus la Roma fiind chemat şi am fost primit, sau mai bine zis Ţara, şi România Legionară, a fost primită aşa cum nu a cunoscut România niciodată o primire la Roma. De îndelungată vreme steagul românesc nu mai fâlfâise în Cetatea Romană şi populaţia italiană nu mai aclamase acest steag şi pe reprezentanţii României.

Primirea a fost într-adevăr excepţională, după cum mă anunţase dl Mussolini prin românii pe care îi văzuse, ceea ce este un sentiment reconfortant pentru situaţia noastră internaţională şi o distincţie deosebită acordată, în sfârşit, Ţării noastre.

La Roma, principala mea acţiune a fost să arăt care este trecutul nostru şi drepturile noastre, atât în domeniul istoric, cât şi în cel etnic, şi care sunt posibilităţile noastre de viitor şi care este scopul urmărit astăzi de România Legionară.

Fiţi foarte siguri că g-ralul Antonescu nu a ezitat să spună lucrurile aşa cum le gândeşte, şi dvs. toţi, ca şi ţara întreagă, ştiţi ce gândesc eu în ceea ce priveşte viitorul Neamului Românesc şi care sunt mijloacele pe care înţeleg să le pregătesc şi apoi să le întrebuinţez pentru ca să ating scopurile pe care suntem obligaţi să le atingem faţă de generaţia trecută şi faţă de generaţiile care ne vor urma.

Chestiunea esenţială care ne-a preocupat şi ne preocupă este să aşezăm Ţara Românească şi acest regim pe baze politice, ca să avem siguranţa graniţelor noastre şi linişte împrejurul lor, iar în al doilea rând, să aşezăm bazele economice pe care să clădim România de mâine.

În ce priveşte bazele politice, ştiţi care sunt problemele care se pun: este problema care se prezintă la Est, în special la Gurile Dunării, şi este problema raporturilor cu Ungaria, faţă de atitudinea Statului unguresc faţă de populaţia românească din Transilvania cedată.

Cu privire la chestiunea în legătură cu Rusia, aceasta este o problemă mai

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

vastă, mai complicată, care nu se poate tranșa imediat, pentru că nici cei care sunt infinit mai mari și infinit mai puternici decât noi nu o pot tranșa imediat. Sunt chestiuni care reclamă soluționarea problemei în etape succesive și la momentul oportun. Lupt în această direcțiune cu maximum de forță și rezist încă. Este o luptă grea pe care o dau - poate nu ați simțit-o încă - ca să apăr suveranitatea Țării noastre la Gurile Dunării. Deciziunea mea este luată în această privință. Nu o pot spune încă, dar voi face tot ce omenește este posibil ca să apăr suveranitatea Țării noastre acolo și liniștea noastră. Știți că, deocamdată, nu este nici un pericol de război din acea parte, pentru că frontierele noastre sunt garantate de puterile Axei și această garanție va juca, cu atât mai mult când vom semna, săptămâna viitoare, un act pentru siguranța și poziția noastră europeană, act de o importanță capitală. Astfel, în această privință n-avem nici o temere.

Deci problema rusească o vom rezolva pe plan internațional, când se vor rezolva toate problemele Europei Centrale și Orientale dintre Rusia și celelalte State ale Europei și atunci ne vom prezenta și noi cu revendicările drepturilor noastre aici la Gurile Dunării.

În ce privește consolidarea noastră politică la Vest, singura problemă care se pune și este foarte acută - problemă care se pune deocamdată - este maltratarea populației românești din Transilvania cedată.

Punctele discutate de mine la Roma, și aprobate și de contele Ciano și, mai ales, de Ducele Mussolini, cu care m-am înțeles de la ostaș la ostaș, au fost următoarele:

Ca Ungaria să execute întocmai angajamentele luate la Viena.

Știți că Axa ne-a garantat la Viena, în primul rând, siguranța frontierelor și, în al doilea rând, liniștea, averea și libertățile populației românești rămase în teritoriul cedat. Eu am prezentat chestiunea ca un act de ofensă adusă Axei, prin faptul că ungurii, a doua zi după arbitraj, au rupt acest angajament și dacă noi suferim din punct de vedere material și brutal, puterile Axei suferă din punct de vedere moral, pentru că ungurii pe ele le-au desconsiderat, pe binefăcătorii lor. Am pus problema și din punct de vedere omenesc și al justiției pure. Am cerut ca ungurii să înceteze persecuțiile și maltratările și, ca să avem o garanție pentru încetarea acestei acțiuni, am cerut stabilirea unei comisii mixte în teritoriile cedate, ceea ce Ducele Mussolini a găsit necesar și a fost de acord.

În al doilea rând, am cerut să se acorde un statut populației românești similar cu statutul impus la Viena pentru populația minoritară germană, care este mult mai puțin numeroasă decât populația noastră și nu este grupată în masă compactă ca populația noastră din Ardealul cedat.

În al treilea rând, în cadrul aceleiași ordine de idei de satisfacții politice imediate pentru România, am cerut ca ungurii să fie forțați să-i primească înapoi pe toți românii expulzați și să le dea posibilitatea să-și recapete bunurile lor și să le stăpânească în liniște acolo.

Toate aceste trei puncte Ducele Mussolini le-a găsit foarte judicioase și m-a autorizat ca, mergând la Berlin, să-i spun Führerului că el n-are nici o obiecțiune de făcut și că este de acord cu aceste cereri ale României și depinde numai de faptul că Führerul să-și dea adeziunea.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Deci, iată stadiul în care ne găsim cu aceste probleme.

În ce privește raporturile noastre cu Ungaria, am fost întrebat dacă am accepta un modus vivendi. Am răspuns că, în această privință, este o chestiune de viață și de moarte pentru noi, însă în situația actuală a Europei, având înțelegerea acestei situațiuni, noi vrem să contribuim la liniștirea Europei, dar odată Europa liniștită, venindu-se la pacea generală, atunci România își va cere, categoric și răspicat, drepturile și pretențiile ei în această privință și am accentuat că România va lupta pe viață și pe moarte ca să restabilească între ea și Ungaria bazele pe care vom sta. Bineînțeles că în această privință nu și-a luat nimeni nici un angajament.

Deși am fost sfătuit să nu pun problema aceasta la Roma, eu am pus-o și am spus Ducelui să mă ierte că am pus această problemă, dar Ducele mi-a răspuns: "Înțeleg foarte bine, d-ta ai datoria să o faci și dacă n-ai fi făcut-o, n-ai fi fost d-ta". Deci am făcut bine că am pus această problemă.

Ducele Mussolini și contele Ciano sunt azi complect edificați asupra gândurilor noastre și asupra scopurilor noastre în viitor, pe care le urmărim și, ceva mai mult, ceea ce este îmbucurător este faptul că au lăsat, prin Agenția "Stefani", să se difuzeze tot ce am scris și tot ce am declarat și am arătat în fraze destul de bine stilate, care conțineau un adevărat program politic pentru România. Prin urmare, ei împărtășesc în măsură destul de largă ceea ce am gândit când am spus că românii sunt și rămân acolo unde au fost și au venit cei dintâi și vor pleca cei din urmă din stânca Carpaților. Deci, acestea au luat un caracter oarecum oficial pentru Guvernul italian.

Aceasta pe planul politic.

Pe planul economic: am arătat dlui Mussolini mai mult - contelui Ciano mai puțin - care este situația noastră actuală, ce intenționăm să facem și în ce limite înțelegem să colaborăm economicește cu Italia.

Am arătat că principiul de bază al regimului legionar este să nu înstrăineze fondul avuției naționale. În al doilea rând: oricare ar fi limitele de pătrundere în lumea bancară și industrială, noi ne păstrăm drepturile de a dirija economia națională a Statului; în al treilea rând, ne rezervăm dreptul de a fixa, pentru fiecare ramură de activitate economică și financiară, care este limita până unde se poate pătrunde și, în al patrulea rând: toate aceste probleme de penetrațiune italienească la noi nu se vor putea discuta decât de la Stat la Stat, iar nu prin discuții de la individ la individ, sau de la grupare la grupare.

Dl Mussolini a fost de acord în această privință și am stabilit să se numească pe lângă Legația Italiană, așa cum este dl Neubacher pe lângă Legația Germană de la noi, să se numească o persoană din Guvernul nostru <cu> toate aceste chestiuni.

Dl Mussolini mi-a spus că are foarte mare nevoie de grâu, de porumb și de petrol.

I-am răspuns că, în ceea ce privește grâul, nu-i putem da, căci nici noi n-avem, dar noi ne organizăm anul acesta încât să putem produce mai mult anul viitor și pentru aceasta avem nevoie de mașini agricole și de utilaj agricol, care ne lipsește.

Mi-a răspuns că ne poate ajuta în această privință. Deci trebuie să tratăm această problemă, ca și aceea pe care am tratat-o cu Berlinul, cu privire la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mașinile agricole.

În ce privește transporturile, i-am spus că aceasta depinde de ei, căci noi n-avem posibilitatea să mărim parcul Căilor Ferate și nici să mărim transportul pe Dunăre, și a rămas să se ia această problemă în studiu.

Am discutat problemele economice cu ministrul italian al Comerțului Exterior și a rămas să trecem la strângerea relațiilor din ce în ce mai mult, pentru ca să putem găsi mijloacele tehnice pentru realizări practice.

Aceasta, în domeniul economic.

În domeniul militar, am arătat situația noastră, creată prin pătrunderea rușilor până la Galați și mai ales creată Moldovei, prin frontiera din Transilvania, și Ducele a înțeles problema foarte bine. Aceasta, mai ales că am arătat că au distrus o forță și l-am întrebat: "Ce ați pus în locul României, de care mâine veți avea nevoie? Puteți să-mi afirmați că puteți conta pe Ungaria așa cum ați fi putut conta pe o Românie Mare?" Mi-a răspuns că ce s-a făcut nu se mai poate întoarce și trebuie să privim lucrurile înainte.

I-am spus Ducelui că nu trebuie să facă impresia că sunt numai germanii aici, și, d-sa fiind de acord, va veni la noi maximum o companie de vânători alpini, un grup simbolic de marinari, la Brăila, iar în ceea ce privește aviația de vânătoare pentru regiunile petroliere, am arătat că sunt interesați ei mai mult decât noi ca aceste regiuni să nu sufere în cazul unor represalii britanice.

Îl rog pe dl g-ral Șteflea să ia notă unde s-ar putea caza compania de vânători alpini - poate în regiunea Sinaia-Predeal sau pe Valea Trotușului, dacă sunt posibilități și, în orice caz, să nu-i amestecăm cu germanii. În ce privește tratamentul lor, am discutat chestiunea și am spus că ne luăm angajamentul să-i plătim, ca și pe soldații și ofițerii ceilalți.

Celelalte sunt chestiuni de detaliu.

Am discutat și alte chestiuni din domeniul politic, dar nu intru în ele, pentru că sunt probleme de viitor, care nu interesează deocamdată.

În concluzie, vă pot spune că Ducele Mussolini și-a dat seama de situația țării noastre și dorește ca această țară să se întărească și chiar să se reconstituie într-o măsură mult mai largă. Ne va ajuta la maximum să ne dezvoltăm în viitor.

Are încredere desăvârșită în regimul legionar și în g-ralul Antonescu, care trebuie ajutați să reușească.

Prin umare, aceasta este impresia și lucrurile pozitive cu care m-am întors de la Roma. Rămâne să merg la Berlin și acolo vom vedea definitiv ce realizăm de pe urma zbuciumului în care mă zbat de câtva timp, pentru ca să stabilim bazele politice definitive pentru țara noastră.

Nouă ne trebuie liniște la frontieră. Trebuie să trasăm linia viitorului nostru în fața celor cu care, într-o largă măsură, suntem aliați și ne trebuie și o bază economică.

Odată o bază economică și una politică stabilite, regimul legionar poate porni la creațiuni reale de reconstrucție, căci numai așa vom putea guverna rodnic o vreme mai îndelungată.

Deci și aceste probleme se vor trata și la Berlin.

Îndată ce vom reuși să punem aceste baze economice și politice la Berlin,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

principiile discutate cu Italia se vor rezolva de la sine.

Astăzi ne trebuie un echilibru în țară în toate domeniile. Trebuie să dăm cât mai mult posibil în toate domeniile. După toate aparențele, trebuie să vă anunț că am intrat într-un război de lungă durată. Dacă America susține, indirect, eforturile Marii Britanii, ea va putea prelungi acest război și dacă războiul se prelungește, Europa trebuie să trăiască închisă și, în cadrul unei Europe închisă de toate părțile, România Agricolă este chemată să joace un mare rol și noi avem tot interesul să ne dezvoltăm economia noastră națională, și trebuie să prindem ocazia și să utilăm, ceea ce nu puteam face în condiții normale. Acestea sunt problemele esențiale.

Acum, venind în țară, am văzut ce s-a petrecut aici. Bineînțeles că sunt lucruri care sunt îndreptate pe drumuri mai bune. N-am ajuns încă la liniștea și ordinea pe care o doresc eu în această țară, dar vă rog pe dvs. să faceți eforturi pentru ca încet, încet, să strângem rândurile și să eliminăm toate elementele de dezordine care ne împiedică să creăm și ne fac o situație defavorabilă.

Totuși, nu mă pot plânge că, în absența mea, s-au petrecut lucruri grave. Sunt lucruri inerente unei perioade postrevoluționare. Domnii din afară, vinovați de situația de azi, ar vrea să vadă pe g-ralul Antonescu încăierat cu Mișcarea Legionară. Dar el are tactul necesar ca această Mișcare să o dirijeze așa cum trebuie, pentru ca, împreună cu ea și cu concursul ei și cu dinamismul ei, să realizeze ceea ce trebuie și ceea ce țara întreagă așteaptă de la noi să realizăm.

Celelalte probleme sunt în curs. Aștept de la dvs. să mă informați. N-am decât două zile libere înainte de a pleca la Berlin. În acest timp, trebuie rezolvate multe probleme.

O problemă care a făcut zarvă mare a fost chestiunea scoaterii evreilor de peste tot.

V. Iașinschi: Nu o iau razna.

G-ral I. Antonescu: Nu m-am gândit la aceasta, dar opinia publică s-a alarmat și noi trebuie să găsim o soluție, așa după cum am găsit-o și în chestiunea depozitelor la bănci, unde, după ce am făcut legea, venind cu un comunicat în care Guvernul a garantat depunerile în bănci, și lumea s-a liniștit.

Acum lumea s-a alarmat pentru chestiunea depozitelor personale. Or, chestiunea nu a fost lămurită. Trebuia arătat prin presă câți au avut posibilitatea în Țara Românească să adune în casa lor acele cantități de alimente. Așa, de pildă, cineva poate avea în casă 100 kg de săpun și nu știu câte kilograme de zahăr, dar aceasta este enorm. Și cu toate acestea au fost domni care s-au alarmat. Ar fi interesant să se știe cine s-a alarmat. Câți au izbutit să strângă atâtea cantități de alimente. În mahalalele noastre sunt foarte puțini aceia care pot avea asemenea cantități. Dar Presa noastră nu este destul de bine organizată, ca să lămurească opinia publică în această direcție. Las la latitudinea dlui ministru al Coordonării să găsească o formulă de calmare, așa cum am găsit-o pe aceea cu privire la garantarea depozitelor în bănci.

G. Cretzianu: La bănci s-au făcut depuneri foarte mari. La cecuri poștale intră între 20 și 30 milioane zilnic, la băncile particulare depunerile, de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

asemenea, sunt mari.

G-ral I. Antonescu: Te rog să-mi prezinți o situație în care să se vadă cum mergeau depunerile acestea în august, în septembrie și în octombrie - depunerile și retragerile.

G. Cretzianu: Este un plus foarte mare în ultimul timp, față de lunile de astă-vară, deoarece atunci a fost o panică în legătură cu anumite evenimente.

G-ral I. Antonescu: Te rog să o iei de la ultimatumul Molotov din iunie și să-mi prezinți situația până la zi; și aceasta să nu o consideri sporadic și să-mi prezinți și mie în fiecare lună situația.

G. Cretzianu: O urmăresc săptămânal.

G-ral I. Antonescu: Vă rog să-mi arătați care este situația în ce privește reorganizarea ministerelor.

G. Cretzianu: Mai am două, trei zile.

M. Antonescu: La mine lucrările sunt terminate.

V. Iașinschi: La mine lucrurile merg ceva mai greu.

G-ral I. Antonescu: Nu trebuie să întârziem, căci de această reorganizare este legată problema lefurilor, iar de ea, liniștea țării. Trebuie să stăm pe o bază sigură. Să nu mai întârziem cu problema reorganizării ministerelor. V-am dat termen până la 15 noiembrie și acum trebuie să-l prelungim.

M. Cancicov: La mine, lucrările nu fuseseră declanșate și am constatat că sub cele două aspecte se îmbină o reorganizare pe considerente de ordin bugetar, care duce la cadrul disponibil, un aspect care nu se confundă cu aspectul organizării tehnice a ministerului și, în urma discuțiunilor avute, am împins această chestiune în ambele direcțiuni.

G-ral I. Antonescu: Noi trebuie să purificăm birocrația de elementele inutile și slabe, pe care să le trecem în cadrul disponibil.

M. Cancicov: Eu mi-am permis să convoc la minister câteva personalități ale Mișcării Legionare, pentru ca planul reorganizării tehnice a ministerului să vedem dacă răspunde la ideologia Mișcării - aceasta cu titlul informativ, pentru mine.

G-ral I. Antonescu: Am trasat, în primul rând, un scop: trebuie să salvăm țara. Ne interesează deci bazele economice, ținând seama, în cea mai largă măsură, de cadrul ideologiei noastre politice. Dar acest cadru ideologic politic să nu răstoarne principiile prin care trebuie să salvăm Statul.

C. Georgescu: Am prezentat dlui ministru Cancicov proiectul de organizare - nu de reorganizare - și acesta vă va fi prezentat odată cu proiectul de reorganizare a Ministerului Economiei Naționale.

N. Mareș: Am gata planul de reorganizare, pe care vi-l pot trimite.

G-ral I. Antonescu: Care aveți materialul pregătit, vă rog să-l trimiteți la Președinție imediat, ca să-l iau cu mine și-l voi studia în tren, când voi merge la Berlin.

I. Protopopescu: Proiectul pentru reorganizarea Ministerului Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor va fi gata săptămâna viitoare.

G-ral C. Petrovicescu: Proiectul de reorganizare a Ministerului Afacerilor Interne va fi gata săptămâna viitoare.

M. Sturdza: Proiectul pentru reorganizarea Ministerului de Externe este

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

gata în ce privește cadrul general; care nu primește o prea mare schimbare.

Trebuie însă să fim luminați asupra a două chestiuni. În primul rând: în ce măsură trecerea în cadrul disponibil degajează locuri bugetare.

G. Cretzianu: Dacă trecerea în cadrul disponibil, unde plătim 80%, creează locuri bugetare, atunci ne dăm peste cap. Locuri bugetare disponibile nu se creează decât prin plecarea celor pe care i-ai oprit definitiv.

G-ral I. Antonescu: Numai cei care au rămas definitiv în serviciu și pleacă prin ieșire la pensie sau prin deces, numai prin aceștia se creează locuri bugetare disponibile.

Noi trebuie să fixăm bazele definitive ale Statului. Opera aceasta s-a mai făcut și a adus Statul la 380.000 funcționari; este opera dlui Madgearu și a deblocării făcută de fostul rege Carol al II-lea, care a deblocat Armata pe o ușă, iar pe cealaltă a băgat grade câte vreți. A făcut o puzderie de generali de divizie. Nu sunt sergenți de stradă câți generali de divizie sunt în Armată.

Prin urmare, principiul este pus: trecerea în cadrul disponibil nu mărește numărul funcționarilor, nu creează locuri bugetare.

M. Antonescu: Nu omul este care interesează, ci funcția.

G-ral I. Antonescu: Dumneata organizezi ministerul și ai să spui: am nevoie de funcționarul cutare, iar de funcționarul cutare n-am nevoie. Funcția o ocupi cu un om, dar nu creezi funcția pentru om. Trebuie să plecăm de la un minimum de salariu și apoi să mărim lefurile, pentru ca funcționarii să nu mai aibă, mâine, pretextul că nu le-a dat Statul cu ce trăi și de aceea trebuie să recurgă la expediente.

Pentru cei care trec în cadrul disponibil vom face eforturi mari ca să-i plasăm și, pe măsură ce îi plasăm în întreprinderi particulare, în industrie sau în comerț, ei rămânând cu drepturile lor la pensie, îi ștergem din cadrul disponibil.

O altă problemă pe care v-am cerut s-o studiați, paralel cu reorganizarea ministerelor, este problema lefurilor, pe care trebuie s-o rezolvăm cel mai târziu până la Crăciun, pentru că oamenii așteaptă de la noi operă pozitivă în această privință, nu numai proclamații și promisiuni, care nu încălzesc pe nimeni.

Ce s-a făcut în această privință?

G. Cretzianu: Rămăsese să fixăm întâi cadrul și după aceea, pe baza acestui cadru, să fixăm salariile.

Astăzi avem o încadrare existentă, care are însă două defecte: jos au rămas salarii prea mici și ca să le ridicăm trebuie să știm câți funcționari sunt în această situație.

G-ral I. Antonescu: Ne găsim în situația următoare: sunt funcționari mici, unii titrați, care au două-trei-patru mii pe lună. Vă închipuiți dvs. dacă un om în astfel de condiții mai poate fi socotit om. Este un individ care nu poate intra în mijlocul societății, căci nu se poate prezenta, și, pentru aceasta, el trebuie să facă fel de fel de echilibristici, unele mai dezonorante decât altele. Trebuie să ieșim din această situație și pentru aceasta sunt două mijloace: unul stă la îndemâna Statului: să stabilească un minimum de salariu pentru intelectual și muncitor, căci trebuie să plătim omenește pe acela care a pus ani de zile pentru ca să-și creeze o situație. Sunt ingineri plătiți cu 2-3 mii lei pe

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

lună, sunt medici primari plătiți cu 2-6 mii lei pe lună. Vedeți în ce hal a ajuns Statul acesta și cum se distruge cadrul intelectual. Oamenii aceștia, care au învățat ani de zile, îi plătește Statul cu câteva mii de lei pe lună. Trebuie să ieșim din această situație, cu un moment mai devreme. Nu putem trece de la bugetul actual la cine știe ce buget, dar când faceți reorganizarea ministerelor, să țineți seama de posibilitățile materiale și financiare ale Statului și să fiți foarte severi când spuneți: biroul acesta îl suprim, pe celelalte le contopesc. Să fiți cât se poate de severi în restrângerea serviciilor dvs. în ministere, pentru că s-a creat pentru fiecare chestiune câte un birou: întâi un scaun, apoi o călimară, apoi un sertar, un birou și așa mai departe și s-au inventat probleme ca să justifice prezența acolo a numeroși funcționari. Așa s-a făcut în Armată: s-a făcut o Lege a cadrelor. Armata nu a luat ființă, însă cadrele au luat ființă: grade peste grade, cu toți aghiotanții lor, cu toate birourile lor luxoase, ordonanțele respective și toate misiunile și cheltuielile și pretențiile pe care le antrenau funcțiile înalte. În schimb, jos, pentru Armată, nu s-a făcut nimic. Ce s-a petrecut în Armată s-a petrecut peste tot. Acum dvs. trebuie să faceți operația pe care o face un sculptor: taie până când scoate o figură, un cap inteligent.

G. Cretzianu: Sunt două probleme: una este aceea a salariilor mici - cea mai gravă. Apoi este problema cu funcționarii superiori, cu tehnicienii recunoscuți, care, când au fost încadrați cu salariile lor mici, primeau în schimb însă diferite indemnizații.

G-ral I. Antonescu: Să se termine cu acestea.

G. Cretzianu: Va trebui să le fixăm salarii convenabile, căci altminteri pleacă și se duc la particulari.

G-ral I. Antonescu: Să plece. Dacă pleacă 180.000 este foarte bine.

G. Cretzianu: Numai să nu plece cei mai buni.

G-ral I. Antonescu: Nu este nimeni indispensabil pe pământul acesta. Cine vrea să plece, să plece. Nu mă sperii de această chestiune.

G. Cretzianu: Un om care a trăit cu un salariu de 40.000 lei lunar și dintr-odată i se reduce salariul la 15.000 se resimte foarte mult și pentru el existența devine o problemă foarte grea.

G-ral I. Antonescu: Vom găsi o formulă, dar nu mai putem trăi din expediente. Nu putem să rămânem la anteriul lui Arvinte. Trebuie să înlăturăm factorii care au deschis poarta tuturor abuzurilor și tuturor hoțiilor. Înainte, fondurile secrete, imediat după război, nu treceau de 30 milioane, pentru ca să ajungă, în timpul din urmă, la două miliarde. Noi le-am desființat și vedeți că se poate trăi și fără fonduri secrete. Când am plecat la Roma, i-am dat dlui Papanace 1000 de lirete și acum i s-a cerut să dea și restul.

Vom publica cât a costat acest voiaj, pentru ca opinia publică să poată face o comparație cu voiajurile oficiale care s-au făcut până acum.

Acum, prințul Nicolae cere 500.000 lei. Nu-i dau. Eu fac aici economie severă și nu sunt în situația să-i pot da. S-a terminat cu risipa, o dată pentru totdeauna. Trebuie să înțelegeți cu toții că Statul acesta trebuie salvat. Eu n-am intenția să pauperizez intelectualitatea românească și să o distrug; din contra, acel care este cu adevărat necesar îl susțin, dar nu ca înainte, când orice inspector de finanțe avea 400.000 lei pe lună, iar când un biet funcționar lua

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

500 lei peste leafa lui, îl trimitea la Parchet.

G. Cretzianu: Eu n-am găsit funcționari plătiți cu 400.000 lei lunar.

G-ral I. Antonescu: În august a fost unul la d-ta care a luat 900.000 lei.

M. Antonescu: Trebuie introdus sistemul gradațiilor de merit în toate serviciile.

G-ral I. Antonescu: În primul rând, chestiunea reorganizării ministerelor, apoi chestiunea salariilor, pe care nu o putem rezolva până nu avem făcută reorganizarea ministerelor. Eu o cer dlui ministru de Finanțe, iar la rândul meu mie mi se cere de curentul general al opiniei publice. Deci trebuie să ținem seama de acest lucru și să puneți să se lucreze urgent. Armata, deși este mult mai vastă, și întreaga legislație a ei este gata peste o lună - bineînțeles că aici s-a găsit opera începută de mine. La câte se reduc toate legile pentru organizarea Armatei?

G-ral Al. Ioanițiu: La cinci legi.

G-ral I. Antonescu: A treia problemă pe care v-am cerut-o este ca să arătăm țării ce s-a făcut în ultimele două luni, ce am realizat ca economic, ca legislație, ca îmbunătățiri în domeniile agricol, comercial și industrial. Acestea trebuie să le publicăm în broșură și să arătăm țării ce am executat și ce ne mai rămâne de executat din angajamentele pe care le-am luat. Aceasta este o intențiune pe care vreau s-o pun în aplicare din două în două luni, să arăt ce s-a angajat guvernul să facă și ce a realizat. Nu știu dacă dl Secretar General al Președinției a primit toate aceste rapoarte.

O. Vlădescu: Au venit unele.

Tr. Brăileanu: Am trimis date, dar foarte sumare.

G-ral I. Antonescu: Să fie sumare, dar clare: să spună tot ce trebuie în ele.

O. Vlădescu: Au venit de la: Interne, Agricultură și Domenii, Muncă, Subsecretariatul de Stat pentru Populația Evacuată, Finanțe și Justiție.

G-ral G-ral C. Pantazi: S-a trimis și de la Ministerul Apărării Naționale.

O. Vlădescu: La mine nu a venit nimic; poate că s-a oprit la Cabinetul Militar.

G-ral I. Antonescu: Cine nu a trimis?

Lt.-col. N. Dragomir: Eu le trimit mâine.

Tr. Brăileanu: Am trimis date sumare, pe care le voi complecta mâine. Economie însă nu putem să realizăm, căci toți profesorii refugiați trebuie să-i plătim.

M. Sturdza: Noi nu avem realizări de ordin concret. Activitatea noastră nu se poate arăta.

G-ral I. Antonescu: D-ta nu aveai fonduri secrete la minister?

M. Sturdza: Aceste fonduri au dispărut.

G-ral I. Antonescu: Arată acest fapt. Este bine să cunoască țara că înainte erau și acum nu mai sunt fonduri secrete.

M. Cancicov: Cred că și Ministerul Economiei a trimis datele.

O. Vlădescu: Da, dar incomplecte.

G-ral I. Antonescu: Acestea sunt chestiunile pe care, la întoarcerea mea, vreau să le găsesc rezolvate. Eu, din ce în ce mai mult, încep să intru în mai

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

puține detalii în ceea ce privește munca dvs., pentru că am înțeles să mă așez pe o bază la început, pe care o amintesc astăzi, să vă dau directive și să vă las inițiativa deplină, dvs. având toată răspunderea, care la scadență va ieși în bine sau în rău. Dvs. trebuie să lucrați armonios în cadrul Statului. Vă puteți întruni între dvs. în domeniul care vă interesează și să faceți totul ca să armonizați toate problemele în cadrul fiecărui mare departament pe care-l avem.

În ce privește însămânțările, mi s-a spus că s-a ajuns la 1.600.000 ha, față de 800.000 ha însămânțate anul trecut până la aceeași epocă. Trebuie să arătăm țării că anul acesta s-a semănat de două ori mai mult.

N. Mareș: Am făcut program pe diferite județe și am ajuns că, în Oltenia și aproape în toate județele din Muntenia, s-a executat complect planul de însămânțare. Județele deficitare au rămas Tulcea și Constanța.

G-ral I. Antonescu: Să le trimitem tractoare.

N. Mareș: Se pierde și vremea cu transportul lor acolo și se pot pierde și tractoarele. Pentru Constanța se mai poate face ceva, dar Tulcea trebuie să o lăsăm.

G-ral I. Antonescu: Pierdem orzul și ovăzul. Acestea sunt regiuni producătoare de orz și ovăz.

În toamna aceasta, după însămânțare, se va continua cu facerea ogoarelor. Nu se vor lăsa miriști decât într-o măsură extrem de mică. Să nu rămână pârloage. Să se ia dispoziții în ce privește grădinile de zarzavat pentru comune și terenurile pentru plante textile. Am informații că, în ce privește tractoarele din Germania, chestiunea merge bine.

N. Mareș: Ministrul Agriculturii germane, Darré, invită acolo o comisie.

G-ral I. Antonescu: Să lăsăm comisiile și să ne dea mașinile, fără discuție.

N. Mareș: Am vorbit cu reprezentantul de aici al fabricilor, care a spus că nu ne poate da cele 1000 tractoare decât până în septembrie viitor și că până în martie ne pot da 500 tractoare.

G-ral I. Antonescu: Dl Clodius a spus că ne dă tot ce am cerut, dar poate că nu vor izbuti să ne dea totul până în primăvară.

C. Papanace: În privința însămânțărilor, când am fost la Iași, de o parte și de alta a Căii Ferate am văzut că stăm foarte rău cu însămânțările. Tare mă tem că datele furnizate nu se bazează pe realitate și atunci ar fi un dezastru.

G-ral I. Antonescu: Avem trei mijloace de control: avem jandarmii, care lucrează separat, și seara pe biroul meu găsesc tot ce s-a făcut ieri; în al doilea rând, este agricultura prin prefecți și, al treilea organ de informație, este Economia Națională, care prin ofițeri speciali îmi trimite datele.

C. Papanace: Ialomița a rămas neînsămânțată.

N. Mareș: În afară de Ardeal și Banat, am fost în toată țara. Este exact că în Ialomița s-au semănat 65.000 ha și mai sunt de semănat încă 50.000 ha, dar ogoarele sunt făcute și în curs de însămânțare. Încolo, în Oltenia și Muntenia însămânțările sunt făcute conform planului.

Horia Sima: Am informații de la șefii de organizații legionare din țară că însămânțările s-au făcut în chip mulțumitor.

C. Papanace: Cu toate acestea, când m-am întors de la Iași, am văzut din

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

tren că nu erau făcute însămânțări aproape deloc.

G-ral I. Antonescu: Nu uita că aceasta a fost acum două săptămâni.

Vedeți câte posibilități de control avem, și aceasta de la patru organe diferite, care nu mă pot înșela. Eu toată viața mea, când am luat o dispoziţiune, am controlat-o. Așa am făcut în Armată și de aceea unitățile mele erau unități instruite. La mine controlul este mult mai esențial decât ideea de organizare. Orice dispoziție iau, o controlez imediat în ce privește executarea.

N. Mareș: Tot în chestiunea agriculturii, am spus să se studieze nevoile de însămânțare din primăvară și vom cere creditele necesare.

G-ral I. Antonescu: Cum stăm cu chestiunea prețurilor? Ce rezultate a dat Legea contra sabotajului?

Lt.-col. N. Dragomir: A dat efecte bune. S-au întărit măsurile de până acum relative la prețurile maximale. Dacă au fost lipsuri de anumite articole, aceasta nu provine din faptul că s-au fixat prețuri, ci din cauză că până acum nu s-au putut face transporturi în mod normal. De ieri însă am intrat în normal și aceste lipsuri vor dispare.

G-ral I. Antonescu: Piața este aprovizionată? Cu cât se vând cartofii și fasolea?

Lt.-col. N. Dragomir: Piața este suficient aprovizionată. Cartofii se vând cu 4,50 la producător și 7,50 în piață; fasolea, cu 18 lei la producător și cu 23, până la 26, în piață, dar aceasta de cea mai bună calitate.

G-ral I. Antonescu: Știu eu: cea mai proastă fasole devine de cea mai bună calitate.

Pâinea cum merge?

Lt.-col. N. Dragomir: Măsurile au dat rezultate, dar se poate să introducem o zi de mămăligă pe săptămână. Până în decembrie vom da drumul la Centrala Cerealelor și sperăm că vom obține bune rezultate.

G-ral I. Antonescu: Vreau să știu cât îl costă pe producătorul agricol ca să producă un vagon de grâu și să facem aceasta în comparație cu costul de producție în țările vecine: Iugoslavia, Bulgaria și Ungaria. Să știm cât îl costă ca să producă un vagon de grâu, un vagon de fasole, un vagon de porumb etc., căci trebuie să stabilim minimum de preț de muncă și să vedem dacă agricultorul acesta nu caută să se îmbogățească pe spinarea celorlalți.

Lt.-col. N. Dragomir: Dacă întrebăm orice agricultor, el va recunoaște că la 85.000 lei vagonul este un preț bun.

G-ral I. Antonescu: Este un preț bun, dar dl Mareș mi-a făcut un raport arătând că prețul grâului trebuie ridicat.

N. Mareș: Aceasta când, la primăvară, se va cere 800 lei pentru un pogon de seceră.

G-ral I. Antonescu: Dacă îi fac un preț?

N. Mareș: Atunci nu lucrează.

G-ral I. Antonescu: Vom vedea. Îi vom fixa prețuri pentru toate materialele de mare consum pentru agricultori. Îi vom fixa prețuri mici pentru seceră, pentru sapă și atunci și munca lui va fi în funcțiune de aceste prețuri.

Cine poate face socoteala aceasta plecând de la prețul de cost al

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

produselor agricole?

Lt.-col. N. Dragomir: Institutul Statistic.

G-ral I. Antonescu: Când spun: 85.000 lei vagonul de grâu și 40 lei pe ziua de lucru la seceră, aceasta trebuie să-i dau, pentru că atâta face. Dar trebuie să plecăm de la date științifice.

Lt.-col. N. Dragomir: Vă rog să hotărâți măsurile de luat în legătură cu refacerea regiunilor sinistrate. Am fost, însoțind pe Majestatea Sa Regele, în regiunile acelea. Micile stricăciuni de la casele oamenilor se vor repara de dânșii; la stricăciunile mari, oamenii săraci sunt ajutați de Mișcarea Legionară, care a intervenit cu eficacitate; la Lucrările Publice a luat măsuri dl ministru Protopopescu.

G-ral I. Antonescu: S-a pus la dispoziție un credit de o sută milioane.

G. Cretzianu: Deocamdată 25 milioane. Iată mecanismul: la Ministerul de Finanțe am deschis un credit de 25 milioane, pe care mi s-a cerut să-l ridic la 30 milioane. În al doilea rând, trebuie să deschid, pe ministere, credite speciale pentru refacerea stabilimentelor lor, dar aceste credite nu se acordă decât cu viza dlui ministru Protopopescu, care examinează de la caz la caz.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, în această țară am trăit tot timpul învățându-l pe om să devină cerșetor, să-l ajutăm la orice nenorocire, la orice lovitură. Principiul trebuie să fie altul: să punem pe toată lumea la muncă și prin muncă să se ridice. Ajutoarele care li se dau se dau acelorași cerșetori care profită din toate nenorocirile. Noi nu trebuie să-i ajutăm decât pe acei care nu pot munci. Cei săraci și neputincioși să meargă la cantinele înființate în acest scop, iar cei care nu pot să-și refacă casele, să recurgă la Ajutorul Legionar.

Închipuiți-vă un om bogat, care într-o zi pierde la bursă și se ruinează. Ce face omul acela? Se pune pe muncă și-și agonisește o nouă avuție. Aceasta în străinătate. La noi, în loc să piardă la bursă, a venit un cutremur și i-a distrus avutul. Cel pe care l-a lovit nenorocirea trebuie s-o ia de la capăt, să se pună pe muncă și să nu aștepte să-i întindă Statul ajutor. Nu putem da într-una ajutor de la Stat. Am dat pentru grâu de sămânță, dar aceasta este o excepție.

N. Mareș: Dar sumele acestea se vor recupera.

G-ral I. Antonescu: Desigur. Nu vreau să fac din țăranul român un cerșetor. Dacă muncește, are ce mânca, dacă nu, n-are. Așa după cum se elimină în natură elementele netrebnice și neputincioase, tot așa trebuie să fie și cu omul. Banii pe care i-am dat pentru instituțiunile publice, iar prin Ajutorul Legionar îi vom ajuta pe cei nevoiași. Vom ajuta pentru refacerea satelor; vom face cooperative de cărămidărie, de țiglă, dar toate acestea le vom da cu bani, nu pe gratis. Țăranul va fi ajutat, ca și funcționarul: te ajut, îți dau credit pe termen lung, dar trebuie să-i restitui.

I. Protopopescu: Pentru imobilele autorităților, le refacem din creditele deschise; Oficiul muncii legionare ajută la refacerea caselor celor nevoiași. Dar este o categorie intermediară, căreia nu putem nici să-i dăm ceva și nici ei nu cer: sunt micii funcționari. Cred că s-ar putea să li se înlesnească împrumuturi prin Casele lor de Credit, ajutând aceste Case ca să poată acorda asemenea împrumuturi cu dobândă mică și pe termen lung.

M. Antonescu: Am proiectul pregătit.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Să li se dea, prin Casele de Credit respective, împrumuturi - cu 1-2% maximum. Dar nu dăm nimănui de pomană, pentru că așa, dând de pomană, facem o țară de cerșetori.

Lt.-col. N. Dragomir: Orașul Panciu, care este ras de pe fața pământului, se prezintă într-un mod cu totul deosebit. Trebuie să se procedeze la dărâmarea sistematică a zidurilor rămase și la reconstrucția acestui oraș istoric.

G-ral I. Antonescu: Dar de 50 de ani scriu istorie în el jidanii. Să-l refacem, dar pentru români. Nici un jidan nu se va mai instala acolo.

M. Antonescu: În legătură cu ajutorarea sinistraților am pregătit un proiect de lege, întemeiat pe trei principii: în primul rând, acești oameni care și-au pierdut o mare parte din patrimoniul lor, ca să-și poată face față obligațiilor lor juridice existente, pentru a nu fi supuși la executare asupra a ceea ce le-a rămas, au nevoie de suspendarea actelor de urmărire. De aceea, am pus suspendarea actelor de urmărire ale proprietarilor ale căror imobile au suferit deteriorări grave.

În al doilea rând, instanțele judecătorești pot acorda, de la caz la caz, termene de grație tuturor debitorilor care stabilesc, cu dovezi din partea autorităților și cu expertize, incapacitatea lor de plată.

Deci, pentru cei care au distrugeri totale, moratoriu legal; pentru ceilalți, moratoriu acordat de Justiție. Am făcut excepție pentru impozite, pentru creanțele alimentare etc.

Al treilea principiu este sprijinirea sinistraților printr-o operațiune juridică. Dacă proprietarul sinistrat are datorie ipotecară, nimeni nu-i mai dă bani și este și interesul creditorului ca să i se dea posibilitatea debitorului sinistrat să-și reconstruiască imobilul distrus. Am discutat cu directorii Institutelor de Credit și poate că dl ministru de Finanțe va continua discuțiunile în această privință - și directorii acestor institute au declarat că sunt gata să sprijine guvernul în acțiunea de refacere a imobilelor acestor sinistrați. Institutele de credit sunt gata să acorde împrumuturi, printr-un plan întocmit de acord cu Statul. Deocamdată, am pus principiul că Instituțiile de credit, care au acordat deja împrumuturi, sunt obligate să acorde noi credite pentru repararea imobilelor sinistraților. Aceste instituții beneficiază însă de un privilegiu special care trece înaintea tuturor creditorilor ipotecari.

G. Cretzianu: Cum să obligi pe cineva să acorde un credit?

M. Antonescu: Nu-mi ridicați excepțiuni pe care Institutele de Credit nu mi le-au ridicat.

Acesta este proiectul pe care-l prezint. Sistemul este simplu. Creditorul ipotecar este interesat să-și salveze propria lui creanță. Când imobilul este distrus, creanța nu mai reprezintă nimic, pe când altminteri el are, prin aceasta, posibilitatea să se acopere.

Am spus că Institutele de Credit vor veghea la întrebuințarea sumelor numai în vederea reparațiilor, putând elibera aceste sume numai în măsura executării reparațiilor.

G. Cretzianu: Eu v-aș ruga să-i mai chemați o dată pe reprezentanții acestor institute.

Eu vedeam soluționarea cu totul altfel: să spuneți că, în cazul când creditorul ipotecar de rangul I nu acordă credit, atunci acel care acordă credit

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pentru reparare sau refacere trece înaintea celui de rangul I. Ce mă jenează pe mine este că institutele sunt "obligate". Dar dacă nu dau, ce faceți? Aceasta n-are nici o sancțiune.

M. Antonescu: Are o sancțiune de fapt: își pierde însăși banii împrumutați, deoarece imobilul nu mai are nici o valoare.

G-ral I. Antonescu: Dacă primul creditor ipotecar nu dă, atunci putem face ce spune dl Cretzianu.

M. Antonescu: Dacă vreți să faceți un plan de refacere a regiunilor sinistrate, atunci instituțiile de credit sunt gata să colaboreze.

G-ral I. Antonescu: Să-mi dați lucruri concrete. Să se arate că Statul, împreună cu Institutele de Credit, care s-au oferit să dea concursul în această privință, va face un plan de refacere a regiunilor sinistrate.

M. Antonescu: Alt principiu este acela al cazării sinistraților. Trebuie să organizăm închirierea de imobile pentru sinistrați. Din informațiunile noastre, a început să se facă speculă și atunci am spus că se înființează un Oficiu de închiriere, altul decât Oficiul pentru cazarea refugiaților. În termen de 5 zile, toți proprietarii sunt obligați să declare imobilele sau apartamentele libere, ei nu vor putea cere o chirie mai mare de 10% peste aceea cu care a fost închiriat imobilul.

G-ral I. Antonescu: Nici un plus. Deja nici legea cealaltă nu a pus la adăpost pe chiriași și au profitat tot jidanii.

M. Antonescu: Se prevede și dreptul de rechiziție în cazul când proprietarul refuză să predea imobilul.

În legătură cu reparațiunile de făcut la localurile instanțelor judecătorești, am găsit că devizul s-ar ridica aproximativ la 15 milioane.

Sunt însă o serie întreagă de imobile în care funcționează Justiția, judecătorii și tribunale, care aparțin Ministerului de Interne. Sunt localuri ale prefecturilor și primăriilor. Din această cauză primesc telegrame de la magistrații din regiunile sinistrate, care ne atrag atenția că nu pot funcționa și așteaptă măsuri din partea Ministerului de Justiție.

I. Protopopescu: Repararea se va face indiferent de cui aparține proprietatea.

G-ral I. Antonescu: De ce aceste localuri să nu aparțină Ministerului de Justiție? Să studiați problema: fiecare instituție să aibă localul ei.

Tr. Brăileanu: De la Legația Germană s-a întrebat dacă un profesor de la Viena, mare specialist în cercetarea cutremurelor de pământ, poate veni aici pentru a face cercetări și dacă îi putem acorda anumite înlesniri.

G-ral I. Antonescu: Bun venit, dar sunt sigur că nu va găsi nimic.

Tr. Brăileanu: În ce privește studenții de la Sibiu, cer gratuitate pe Calea Ferată de la Sibiu la Ocna Sibiului.

G-ral I. Antonescu: Li se poate da?

I. Protopopescu: Da.

G-ral I. Antonescu: Dl Protopopescu să dea ordin imediat în acest sens, iar dl Brăileanu va comunica Universității din Sibiu că, cu începere de la 22 noiembrie dimineața va intra în vigoare această gratuitate, dar numai între Ocna Sibiului și Sibiu.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Tr. Brăileanu: Președintele studenților, Viorel Trifa, a venit și ne-a arătat că, cu 1.500 lei lunar pentru un student, nu se poate face față nevoilor.

D-sa a fost și la dl general Petrovicescu.

G-ral C. Petrovicescu: A venit la mine Viorel Trifa și mi-a spus că astăzi căminurile sunt o ficțiune: n-au paturi, n-au mobilier, n-au veselă, n-au nimic și toate acestea nu se pot face cu 1.500 lei de student. Când s-a făcut calculul, noi am socotit că, dacă un elev de școală militară are 24 lei pe zi, cu 50 lei pe zi se poate întreține un student, dar când se pun probleme ca aceea a cumpărării de paturi, plăpumi, saltele, cearceafuri etc., nu se poate face față cu această sumă.

G-ral I. Antonescu: Când a venit la mine dl Sextil Pușcariu și i-am dat 5 milioane, d-sa mi-a spus că nu se aștepta la această surpriză, deoarece are bani. De ce nu cumpără cu acei bani ceea ce îi trebuie?

Tr. Brăileanu: Dar nu este numai Sibiul în situația aceasta. De exemplu, la București toate căminele au fost ocupate de autorități, iar paturile și mobilierul nu mai există.

G-ral I. Antonescu: Să vezi la Ministerul Apărării Naționale ce paturi avem.

G-ral G-ral C. Pantazi: Nu mai sunt, căci le-am dat pentru germani.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să vedem ce paturi disponibile avem din regiunile evacuate.

G. Cretzianu: Au venit la mine cu un Decret, ca să le dăm noi cinci milioane.

G-ral I. Antonescu: Cinci milioane le dau eu de la Președinție. Acest fond îl strâng pentru un spital al Crucii Roșii. Eu le voi da din această sumă cota parte pe luna decembrie.

Trebuie, de asemenea, să vă puneți în legătură cu Armata și trebuie să avem paturi disponibile din regiunile evacuate.

G-ral G-ral C. Pantazi: Avem paturi în minus. Am avut 50.000 paturi comandate la Reșița.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să vedem ce a devenit vechea zestre a acestor căminuri și s-o luăm de acolo unde trebuie să se găsească. Trebuie să fie paturi la regiment. Așa mie mi s-a întâmplat, când eram la Regimentul 30 Muscel, ducându-mă într-o magazie, să găsesc magazia plină cu paturi, și nimeni nu știa, iar mie îmi trebuiau paturi.

Tr. Brăileanu: Dacă dăm dlui ministru al Lucrărilor Publice să repare căminurile studențești, în felul cum se repară clădirile publice, atunci se poate soluționa problema într-o oarecare măsură.

G-ral I. Antonescu: Dl ministru al Lucrărilor Publice să ia în mână chestiunea reparării căminurilor, iar dl ministru de Interne să cerceteze ce a devenit zestrea căminelor când au fost desființate.

Tr. Brăileanu: Fundația "Principele Carol", redevenind Fundația "Regele Mihai", propun ca directorul ei să fie numit tot de Casa Regală, însă pe baza propunerii ministrului Educației Naționale, după prealabila aprobare a Conducătorului Statului. După numirea aceasta se va face și Statutul.

G-ral I. Antonescu: Să faci întâi Statutul și acolo se vor prevedea și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

condițiunile de numire. La Fundații cea mai mare parte sunt cumularzi.

Tr. Brăileanu: Printr-un memoriu, studenții de la Facultatea de Agronomie din Chișinău cer menținerea la Iași a Facultății de Agronomie.

G-ral I. Antonescu: Noi am hotărât deja chestiunea aceasta și să nu mai revenim asupra acestei hotărâri.

C. Georgescu: Sunt 200 români din Bucovina și 3 din Dobrogea, căsătoriți cu nemțoaice. Germanii pleacă în Germania și familiile acestora reclamă să plece și ei. Legația Germană a intervenit ca să-i lăsăm.

G-ral I. Antonescu: Cine a tratat chestiunea cu Legația Germană?

C. Georgescu: Organele noastre locale.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea aceasta să o trateze cu Ministerul de Externe. Dl ministru de Externe va vorbi, mâine, cu dl Fabricius în această chestiune.

Dacă ei vor să plece, să-i lăsăm.

C. Georgescu: Să facă declarație de renunțare la cetățenia română, ca să vadă că este o chestiune serioasă.

În ce privește evacuarea în Dobrogea, bulgarii au făcut multe greutăți cu privire la trenurile noastre.

Lt.-col. N. Dragomir: S-a rezolvat și chestiunea aceasta. Esențial este să se întoarcă aceste garnituri înapoi. S-au luat măsuri în ce privește faptul că legionarii s-au dus acolo la vamă și au încercat să facă o revizuire specială.

Horia Sima: Era o dispoziție a Ministerului Coordonării.

Lt.-col. N. Dragomir: Din contra.

G-ral I. Antonescu: Să se ia măsuri să nu se mai amestece legionarii în asemenea chestiuni.

C. Georgescu: Acolo sunt mase mari de populație la frontieră și s-a recurs la ajutorul legionarilor. Am constatat că reclamațiunile bulgarilor sunt neîntemeiate. S-au luat măsuri ca niște comisiuni mixte să facă inspecții inopinate la fața locului.

Mi s-a spus că aceste reclamațiuni sunt făcute în cadrul general de șicane pe care ni le fac nouă bulgarii.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, încă o dată, vă mulțumesc.

Ședința se ridică la ora 20.10 minute.

Stenografiat de I. C. Vasilescu,
Prim stenograf revizor la Senat

▼
D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.169 (fost 167)/1940, f.413-440.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

25. 1940 noiembrie 26. *Se discută despre: vizita lui Ion Antonescu la Berlin; aprovizionare; însămânțările de toamnă; producția industrială; prețuri (la unelte agricole, medicamente); întreținerea trupelor germane în trecerea lor prin România; tratativele româno-ruse; conflicte cu Poliția legionară; refugiați; atrocitățile ungurești împotriva românilor; elementul românesc din Macedonia; organizarea Cadastrului; măsuri de ordin sanitar; repatrierea germanilor și dreptul de preemțiune pentru casele și terenurile din Banat etc.*

CONSILIUL DE MINIȘTRI

de marți, 26 noiembrie 1940

Ședința se deschide la ora 18,30, sub președinția dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului.

Participă dnii: Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; prof. Tr. Brăileanu, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor; prof. M. Antonescu, ministrul Justiției; G. Cretzianu, ministrul Finanțelor; V. Iașinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale; ing. N. Mareș, ministrul Agriculturii și Domeniilor; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; prof. I. Protopopescu, ministrul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; g-ral Gh. Dobre, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naționale, pentru Înzestrarea și Administrația Armatei; g-ral C. Pantazi, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naționale, pentru Armata de Uscat; comandor Gheorghe Jienescu, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naționale, pentru Aer; C. Papanace, subsecretar de Stat la Ministerul Finanțelor; Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale pentru Colonizare și Populația Evacuată; Al. Rioșanu, subsecretar de Stat la Ministerul Internelor pentru Poliție și Siguranță; Al. Constant, subsecretar de Stat la Președinția Consiliului de Miniștri, pentru Presă și Propagandă; contraamiral Gh. Em. Koslinski, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naționale, pentru Marină; N. Petra, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale; g-ral Ilie Șteflea, secretar general la Ministerul Apărării Naționale.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, v-am convocat pentru a vă pune la curent cu ceea ce am făcut la Berlin și pentru a da drumul celorlalte afaceri curente ale Statului, pe care le aveți în restanță din cauza lipsei mele.

În ceea ce privește acțiunea de la Berlin, primirea reprezentanților țării noastre a fost cât se poate de bună - mai bună decât mă așteptam -; a fost mai puțin afectuoasă ca la Roma, însă a fost cu rezultate mult mai mari pentru țară, și aceasta este ceea ce interesează.

N-am intenția să intru în detalii, pentru că nu vă interesează; dvs. trebuie să cunoașteți numai rezultatele obținute.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Pe plan politic, am pus acțiunea țării noastre, așa cum o știți și dvs.: am arătat că România nu va accepta niciodată situația care i s-a creat într-un moment greu pentru ea, surprinsă la o răspântie grea, și că atunci când va veni momentul, va revendica toate drepturile pe care crede că le are.

Răspunsul la această acțiune a fost - vi-l spun și trebuie să rămână între noi - că ceea ce s-a decis la Viena nu este ultima pagină a istoriei. Deci, este o asigurare că la Conferința Păcii sau înainte de pace, când va veni momentul favorabil, noi vom putea pune revendicările noastre înaintea marilor puteri. Promisiunea aceasta contează mai mult decât orișice act care s-ar fi scris.

Bineînțeles, această afirmație a Führerului a venit după o lungă expunere a mea. Am arătat că România n-are pretenții sentimentale; are pretenții de drept și istorice și am arătat la ce se reduc așa zisele drepturi istorice ale Ungariei.

În ceea ce privește frontiera de Est, este o problemă care se va rezolva pe plan european, în care România va interveni, atunci când situația va fi favorabilă și când va putea să acționeze odată cu cei interesați deopotrivă în chestiunea slavă și bolșevică.

Prin urmare, și din acest punct de vedere noi avem o garanție că vom putea, mai curând sau mai târziu, să realizăm din nou România și spre Est.

Tot în ceea ce privește frontiera de Est, dvs. știți foarte bine că avem dificultăți foarte mari la Gurile Dunării. Rușii luptă în mod brutal să scoată pe italieni și pe germani de la Gurile Dunării, ca să rămânem numai noi față-n față cu ei și să facă ei ce vor.

Până în momentul călătoriei mele la Berlin, situația era foarte periclitată, pentru că și germanii și italienii aveau o atitudine mai mult pasivă. După explicațiile pe care le-am avut, germanii au trecut la altă atitudine față de Rusia: nu consimt să se retragă de la Gurile Dunării. Prin urmare, noi vom lupta mână în mână cu germanii și italienii în contra presiunilor pe care le fac rușii ca să pună mâna, politicește și economicește, pe Gurile Dunării.

Deci și din acest punct de vedere, situația trebuie privită ca îmbunătățită. Vom vedea ce rezultate va da Conferința care își va relua mâine lucrările.

În tot cazul, dl von Ribbentrop a dat instrucțiuni categorice că Germania are interese foarte mari la Gurile Dunării și nu înțelege să cedeze înaintea Rusiei.

În ceea ce privește românii rămași sub stăpânirea ungară, cererile făcute de mine au primit aprobare integrală. Consiliul este la curent că aceste cereri se referă la acordarea unui statut pentru minoritatea românească rămasă în teritoriul cedat Ungariei. Dl von Ribbentrop a dat asigurări că, în două zile, va interveni foarte energic pentru ca acest statut să se aprobe.

În al doilea rând, am cerut ca populația românească, care a fost gonită de acolo, să fie reprimită, și dl Ribbentrop m-a asigurat că va face toate intervențiile în această privință și crede că va reuși.

În al treilea rând, cred că Ungaria nu va continua cu metodele de până acum, pentru că, atât dl Hitler, cât și dl von Ribbentrop m-au asigurat că se vor ocupa de aproape de această chestiune.

Nu mi s-a dat un răspuns în ceea ce privește comisia mixtă, pe care o ceream să se instituie, însă mi s-au dat promisiuni, care se leagă cu promisiunile date la Roma.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

În orișice caz, primul pas făcut de Ungaria este în sensul că, începând de duminică, a încetat cu expulzările. Am cerut și noi ca aceste expulzări să înceteze. Nu știu care este situația astăzi. În tot cazul, o îmbunătățire în situația românilor de dincolo va veni.

În această privință, Führerul, care are o înțelegere foarte mare în ceea ce privește suferințele acestei populațiuni, mi-a spus: "Sunt momente în viața popoarelor, când ele trebuie să sufere. Iată, din partea Rusiei trebuie să sufăr un tratament foarte neomenos, fiindcă, fără să pot da o cifră exactă, cred că un milion și jumătate de germani au fost omorâți de ruși, dar, din cauza situației internaționale, sunt nevoit, pentru moment, să închid ochii".

Prin urmare, aceasta este situația, sub raportul politic.

Sub raportul economic, dvs. știți că niște tratative au început cu dl Clodius, la Predeal și la București. Am stabilit un plan de colaborare economică germano-română pentru zece ani. Am cerut credite pentru dezvoltarea agriculturii, pentru dezvoltarea căilor de comunicație, pentru îndiguiri și irigări și pentru industria alimentară. Toate aceste credite sunt acordate; se tratează numai chestiunile de detaliu. Ele sunt acordate cu o dobândă care, în ultimul moment, fusese fixată la 6%. Într-o audiență pe care am avut-o la Führer, am obținut reducerea acestei dobânzi la 3,5%, ceea ce înseamnă un avantaj enorm pentru economia românească.

Aceste credite vor fi acordate în mod succesiv pe zece ani și după aceea vor fi prelungite, pentru că vor merge până la o sumă foarte mare, care încă n-a fost fixată, dar care cred că va fi în funcțiune de posibilitățile noastre de absorbire. Dacă vom putea absorbi mai mult, ni se va da mai mult.

Iată domnilor, în câteva cuvinte, ceea ce vroiam să vă spun în ceea ce privește acțiunea mea de la Berlin. Ea se prezintă, cum vedeți până acum, în mod teoretic, ca un succes destul de mare și pentru acțiunea pe care am dus-o până acum. Dacă continuăm să lucrăm în mod serios, creditul nostru la Berlin, în special, va crește și acest credit nu va putea decât să ne folosească și pe plan politic și pe plan economic.

Acestea sunt chestiunile pe care vroiam să vi le spun în legătură cu drumul meu la Berlin. Domnii care m-au însoțit vă pot da detalii în această privință câte vreți. Atmosfera de la Berlin este cât se poate de bună și n-avem decât să lucrăm, ca s-o întreținem astfel.

Führerul, într-o cuvântare pe care a ținut-o ca să răspundă dlui Iașinschi, a arătat că de unde până acum România a mers de sus în jos, acum a început să urce în sus.

După promisiunea făcută mai înainte, aceasta a fost a doua manifestare a Führerului în ceea ce privește țara noastră.

A treia manifestare, făcută de dl von Ribbentrop, ministrul de Externe al Germaniei, care, după impresiile de aici din țară, ne părea ostil - este unul din autorii Arbitrajului de la Viena - a avut loc la Legația noastră, când, într-o cuvântare rostită acolo, d-sa a pronunțat cuvintele de "Marea Românie". Fie că aceste cuvinte au fost scăpate, fie că au fost spuse intenționat, fapt este că ele au fost remarcate - și desigur că și la Budapesta se va auzi de ele.

Prin urmare, iată atmostera de la Berlin. Ea va fi dezvoltată numai în folosul nostru, prin munca și ordinea noastră internă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Acestea sunt chestiunile pe care aveam intenția să vi le spun. Acum, aș vrea să știu care sunt problemele care vă interesează pe dvs., sau ce s-a petrecut în lipsa mea, interesant pentru mine, ca să putem rezolva chestiunile curente.

Dl ministru Dragomir are cuvântul.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, din punctul de vedere al aprovizionării generale a țării, țin să vă spun că transporturile și-au reluat activitatea normală, ceea ce a făcut ca produsele să înceapă să afluează pe piață, ceea ce coincide cu constatarea că prețurile maximale, pe care noi le-am întins foarte mult, sunt respectate. Prețurile acestea nu permit nici câștiguri prea mari, dar nici nu mutilează pe comercianți. Prin urmare, economia românească începe să răspundă comenzilor date de noi de la centru.

În ceea ce privește serbările care vor avea loc în curând, în legătură cu problema transporturilor, cred că ar fi bine să se utilizeze până la maximum trenurile de persoane, ca să nu se stinghereaască circulația trenurilor de mărfuri. Acum se apropie și serbările pentru Căpitan și cele de la 1 Decembrie.

G-ral I. Antonescu: Reclamă trenuri multe sărbătorile acestea?

Horia Sima: Cam tot atâtea câte au fost și la 6 septembrie.

Lt.-col. N. Dragomir: Se produce o tulburare în circulația trenurilor, cu câteva zile înainte și cu câteva zile după aceste sărbători. Și aceasta se întâmplă tocmai acum, când avem de făcut aprovizionările pentru Crăciun.

G-ral I. Antonescu: Această problemă va fi tratată și rezolvată de dl Horia Sima, de acord cu dl Protopopescu, în așa fel ca să nu sufere prea mult transporturile și să poată avea loc și sărbătorile.

Lt.-col. N. Dragomir: Tot în legătură cu această problemă, trebuie să vă arăt că trenurile puse la dispoziție pentru transportul coloniștilor funcționează pe jumătate goale. Acestea ne iau și o parte din vagoane și ne ocupă și liniile.

C. Georgescu: Chestiunea aceasta durează de două zile în județul Ialomița. Am avut două trenuri pentru coloniști și acum ni s-au mai dat trei, care merg până la Medgidia, de unde transporturile se fac mai departe cu camioanele.

Planul s-a făcut avându-se în vedere numărul coloniștilor plasați într-un anumit sat în Ialomița. Or, de când am făcut planul și până acum, unii din ei au intrat în comerț, iar alții n-au putut să se mai ducă în Dobrogea. De aceea am dispus să plece o echipă în Ialomița, ca să cerceteze numărul și situația coloniștilor din fiecare sat, sau rămâne să renunțăm la un tren.

G-ral I. Antonescu: Renunțați la un tren, pentru că cercetările cer timp și în vremea aceasta garniturile pleacă goale.

Ia notă, domnule Protopopescu.

Lt.-col. N. Dragomir: Tot în legătură cu celelalte ministere, lucrările pentru repararea pagubelor cauzate de cutremur au fost împărțite între Ministerul de Interne și Ministerul Lucrărilor Publice. Pe când Ministerul Lucrărilor Publice face reparațiile localurilor tuturor autorităților publice, Ministerul Afacerilor Interne ajută, în două feluri, pe cei păgubiți de cutremur. Pe deoparte, sunt cei cu desăvârșire rămași pe drumuri, care sunt ajutați à fonds perdu[1],

[1] în pierdere.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

iar pe de altă parte, sunt alții care reclamă, prin prefecturi, ajutoare pentru material de construcție, var, ciment, cărămidă și pe urmă restituie banii primiți.

În legătură cu producția agricolă, am intervenit la Marele Stat Major pentru sistarea lucrărilor de plasare a rechizițiilor care împiedicau întrucâtva însămânțările. În același timp, am lucrat cu dl g-ral Pantazi, care este un om foarte energic, pentru ca Armata să iasă pe câmp. D-sa posedă date cu care poate să arate că a dat, în ultimul timp, pentru munca câmpului un număr impresionant de soldați. Rezultatul este că am ajuns în unele județe cu însămânțările până dincolo de 90%; unele din ele au trecut chiar dincolo de prevederile planului nostru. Numai județele Mehedinți și Tulcea au rămas în urmă; în curând însă vor ajunge și ele la întinderea prevăzută de noi.

G-ral I. Antonescu: D-ta ai trimis oameni la câmp, dle g-ral Șteflea?

G-ral I. Șteflea: Tot ce am avut, am dat.

N. Mareș: Situația dată de dl ministru Dragomir nu este la zi; este până în ziua de 24 noiembrie.

C. Georgescu: În județul Tulcea s-au trimis 11 tractoare.

G-ral I. Antonescu: S-au pus în funcțiune?

C. Georgescu: Știu că s-au trimis.

G-ral I. Antonescu: Chemați prefectul și vedeți dacă nu cumva tractoarele s-au împotmolit în vreo gară.

Situația din județul Tulcea este foarte rea.

N. Mareș: Și cu 11 tractoare nu se poate face mare lucru.

C. Georgescu: Acum se poate lucra și cu populația.

G-ral I. Antonescu: Au fost certuri pe acolo?

C. Georgescu: În cinci comune s-au așezat oamenii înainte să fi venit vreun ordin și pe urmă n-au mai vrut să plece. Am ajuns, în cele din urmă, la o tranzacție.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la producția industrială, vă raportez dle General, că, în ce privește industriile unde suntem mai deficienți, am primit o parte din lâna trimisă de la Constantinopol; în ce privește bumbacul, așteptăm acreditivul de la New York.

G-ral I. Antonescu: Dar nu putem să asigurăm, pentru moment, plata altfel?

G. Cretzianu: Pentru această marfă, aprobarea a venit în regulă.

G-ral I. Antonescu: Dar noi putem să întrebuințăm și o altă metodă: să asigurăm plata prin aur de la București și când va veni acreditivul, să degajăm aurul acesta.

G. Cretzianu: Desigur, vom da aur. Putem să tratăm cu turcii pe baza aceasta.

G-ral I. Antonescu: N-are nevoie să știe New Yorkul treaba aceasta. Să faceți așa cu tot ce aveți de luat din Turcia. Mai bine să aducem bumbacul și alte materii în felul acesta și, când va veni acreditivul de la New York, vom degaja aurul cu care am plătit.

Să fim foarte prudenți în această privință. Cred că aceasta este o măsură care se impune și nu prezintă nici un inconvenient pentru noi.

Avem vreun inconvenient, dle ministru de Finanțe?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G. Cretzianu: Nici unul.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la cauciuc, un inginer român a reușit să extragă în laborator cauciuc din petrol. Aceasta este o descoperire care va marca o revoluție în această industrie. Dacă ar reuși și la fabricație această metodă, ar fi foarte bine.

Am vorbit cu dl g-ral Dobre în această privință.

G-ral I. Antonescu: Dar cu săpunul acela ce ai făcut?

Lt.-col. N. Dragomir: L-am fabricat.

G-ral I. Antonescu: Cu cât se vinde?

Lt.-col. N. Dragomir: Cu 51 lei kg.

G-ral I. Antonescu: Dar înainte cu cât se vindea săpunul?

Lt.-col. N. Dragomir: Înainte calitatea cea mai ieftină se vindea cu 46 lei kg, dar acum această calitate nu se mai fabrică decât pentru Armată.

Săpunul acesta, la 51 lei kg, este egal cu săpunul de 65 lei kg fabricat din uleiuri vegetale.

Relativ la circulația prețurilor, am reușit să fixăm prețurile la fier, care aștepta de 9 zile și care încurca toate lucrurile, menținând prețul de la 4 martie, adică în loc de 13,50 lei kg, am ajuns la 12,06 lei kg pentru lichidarea trecutului și am pornit pentru viitor tot cu 12,06 lei kg.

Aceasta reprezintă un foarte mare număr de milioane beneficiu, atât pentru Armată, cât și pentru cumpărătorii civili; este un succes în ce privește fixarea prețurilor.

Tot așa, domnule General, am fixat prețurile la piei. Erau prețuri foarte ieftine și de aceea am avut discuții cu reprezentanții Sindicatului. În sfârșit, am urcat prețurile cu zece lei la kg.

La toate celelalte articole menținem prețurile actuale.

G-ral I. Antonescu: La carne, cum merge?

Lt.-col. N. Dragomir: Am fixat prețurile și merge bine.

G-ral I. Antonescu: Sindicatul acesta al măcelarilor funcționează?

Lt.-col. N. Dragomir: Da, merge bine. Chestiunea este foarte bine pusă și controlul se face totdeauna.

G-ral I. Antonescu: Dar nu prea corespunde ceea ce spui d-ta cu ce spun gospodinele.

Lt.-col. N. Dragomir: Ele se iau după amănunte.

G-ral I. Antonescu: Tocmai amănuntele interesează.

I. Protopopescu: Într-unele locuri untul se vinde cu 188 lei kg, într-alte părți se vinde cu 180 lei.

Lt.-col. N. Dragomir: Se întâmplă.

G-ral I. Antonescu: Să nu se mai întâmple.

Lt.-col. N. Dragomir: O mulțime de articole se vând la prețurile fixate.

G-ral I. Antonescu: Dar nu se supraveghează ca să nu se cumpere cantități mari, care să fie trimise în alte părți?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu prea ar fi unde, pentru că am închis exportul pentru toate alimentele.

G-ral I. Antonescu: În teritoriile cedate Ungariei nu se mai găsește nici carne, nici unt, petrolul este 19 lei litrul, pâinea 19 lei kg. Aceasta este situația

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

în Ardealul cedat.

Să-mi faci d-ta, dle ministru Dragomir, o listă a prețurilor pe care le-am găsit la 6 septembrie și alta de cele care sunt acum.

Lt.-col. N. Dragomir: Ce am vrea să arătăm?

G-ral I. Antonescu: Vreau să fac o constatare pentru mine, pentru orientarea mea.

Lt.-col. N. Dragomir: Am fixat prețurile la țesăturile de lână, scăzând prețurile la fabricație. Din cauză că este o criză de desfacere, patronii au consimțit la o scădere de prețuri. Am mai făcut ceva: am obligat pe angrosiști să deschidă prăvălii și să vândă la prețurile de detaliu.

Am fixat un nou regim la restaurante, după care meniurile acelea fixe, care nu erau respectate, sunt acum lărgite, cu consimțământul tuturor restaurantelor și cu sancțiuni mai severe. În felul acesta vom avea un tratament mai omenos pentru pungile mai modeste.

Am fixat prețul la fasole, care a sosit în ultimul timp pe piață în cantități mari. Profitând de acest lucru, am fixat prețul de 16 lei kg la producător.

G-ral I. Antonescu: Pe piață cu cât se vinde?

Lt.-col. N. Dragomir: În unele locuri cu 19 lei. Am mai fixat prețuri la toate materialele de construcții: ciment, var, pietriș.

G-ral I. Antonescu: Ce preț ați fixat pentru ciment?

Lt.-col. N. Dragomir: A rămas prețul cel vechi. Sunt în curs de a fi stabilite prețurile pentru încălțămintea tip.

G-ral I. Antonescu: Dar nu se face o speculă cu varul și cu cimentul?

I. Protopopescu: S-a încercat. Din cauza prețurilor fixate de dl ministru Dragomir, s-a simțit la început oarecare lipsă. Acum aducem noi multe materiale de construcție.

G-ral I. Antonescu: Cei care au avut pagube de pe urma cutremurului n-au plătit prețuri mai mari, numai ca să repare mai repede stricăciunile?

Lt.-col. N. Dragomir: Dl ministru Iașinschi a fixat prețuri pentru zidari.

G-ral I. Antonescu: S-au respectat?

V. Iașinschi: Nu s-au prea respectat, tocmai din cauza acelora care au avut nevoie repede de lucrători.

Lt.-col. N. Dragomir: În curând vom veni cu prețurile pentru încălțămintea tip, care va fi ieftină. Vom mai stabili și prețurile uneltelor agricole.

G-ral I. Antonescu: Cum vor fi prețurile uneltelor agricole față de prețurile din vara trecută?

Lt.-col. N. Dragomir: Vor fi aceleași prețuri. Nu numai atât: am obținut o coborâre la prețul lor de cost.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea de bază este să nu ridicăm prețurile la uneltele agricole. Noi am urcat prețurile la grâu și la porumb, adică la ceea ce produce țăranul, și dacă menținem prețurile uneltelor agricole, așa cum au fost plătite în vara trecută, înseamnă că țăranul are acum profit mai mare decât acum un an, adică tocmai ceea ce vrem noi să realizăm.

Prin urmare, trebuie să menținem prețurile de anul trecut la uneltele agricole.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Așadar, secera, plugul și lopata să aibă aceleași prețuri ca atunci; pe de altă parte, am mărit, în același timp, prețul vagonului de grâu și de porumb.

N. Mareș: Nu se vor menține prețurile acestea ale uneltelor agricole, pentru că toate produsele industriale s-au ridicat în raport cu prețul grâului.

G-ral I. Antonescu: Domnule ministru Dragomir, te rog să-mi aduci un tablou, în care să se arate cu cât se vindeau uneltele agricole de mare consum, secera, sapa, lopata, anul trecut, în luna mai, și, în același timp, să se arate acolo care sunt prețurile de astăzi pe piață, așa cum le-ați fixat dvs. În funcție de aceste prețuri, să vedem dacă prețurile stabilite pentru produsele agricole sunt convenabile sau nu. În același timp, să facem o paralelă între prețurile din luna mai, anul trecut, și prețurile actuale la vagonul de grâu și de porumb.

În funcție de toate aceste prețuri fixate de noi, vom veni să stabilim prețul mâinii de lucru la țară.

Lt.-col. N. Dragomir: În sfârșit, domnule General, tot tratând în același fel, am obținut să se scadă cu 25% prețul medicamentelor principale. Este o listă, pe care o face dl Pamfil și care cuprinde toate medicamentele de bază ale populației nevoiașe.

G-ral I. Antonescu: Să-i dai o listă din acestea și dlui Vlădescu, pentru broșura pe care urmează s-o tipărim și în care vom arăta realizările noastre.

V. Iașinschi: Și mie îmi trebuie o listă.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu aprovizionarea, pentru că s-a arătat necesarul fiecărui județ și pentru ca să nu se mai dea naștere la blocări și deblocări abuzive, am convocat, începând de joi, câte șase prefecți pe zi, care să vină cu date și să stabilească precis cantitatea de grâu și de orz necesară pentru întregul rest al anului, până la recolta viitoare, iar pentru zahăr și ulei, pentru două luni.

G-ral I. Antonescu: Acum mai sunt lipsuri în ce privește aprovizionarea județelor?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu, toate cererile sunt satisfăcute. Sunt în contact permanent cu județele. Între altele, am ajutat, cât am putut, Armata.

G-ral I. Antonescu: Reprezentanții Armatei mi-au spus că oștirea are asigurată aprovizionarea pe un an de zile.

Niciodată Armata n-a avut la această epocă o astfel de aprovizionare. Lucrul acesta nu se făcea înainte și din cauza aceasta rezultau pagube foarte mari.

Lt.-col. N. Dragomir: Armata are fasole pentru doi ani de zile. Necesarul ei este de 500 vagoane și are 930.

G. Cretzianu: Am văzut un tabel, în care se arăta că acest disponibil este numai pentru un an și o lună.

G-ral C. Pantazi: Depinde de concentrările viitoare. În orice caz, noi avem fasole pentru un an și jumătate.

G-ral I. Antonescu: Aceasta a fost posibil datorită creditului de două miliarde. Acest credit se rambursează.

G. Cretzianu: Desigur. Cheltuielile Armatei se reduc în fiecare lună.

G-ral I. Antonescu: S-au cifrat la miliarde pagubele pe care le-a avut, înainte, Statul, din cauză că Armata nu-și făcea aprovizionările la timp.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Alimentele acestea trebuie păstrate ca să nu se strice, controlul lor trebuie să se facă cât mai des, pentru că dacă se strică ceva, suferă stomacul țăranului nostru, căruia i se dă mai puțin să mănânce.

Îți atrag atenția, dle general, ca să iei măsuri pentru păstrarea în cât mai bune condiții a acestor rezerve. Eu am distrus pe intendantul care n-a făcut ceea ce trebuia și nu a luat măsuri să se păstreze alimentele Armatei și hrana cailor.

Am văzut între gările Radna și Simeria fânul Armatei risipit, baloturile făcute numai pe jumătate, dezordine nemaipomenită. Să vezi, dle general, cine este acolo.

Am mai văzut, într-o altă gară, aproape de Mediaș, mai mulți cai afară, într-o curte - caii erau foarte frumoși. Ce unitate este acolo?

G-ral C. Pantazi: Era ziua, domnule General? Atunci, poate că au fost scoși caii în mod intenționat. Caii sunt scoși în fiecare zi la soare, cât mai ne permite timpul.

G-ral I. Antonescu: În orice caz, să-ți asiguri adăpostirea animalelor, pentru că poate să vină zăpada și frigul dintr-o zi în alta.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu institutele de cooperație, stabilesc acum un plan de constituire de rezerve; stocurile acestea vor fi adunate în diferitele părți ale țării și vor reprezenta niște rezerve aproape intangibile.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să ai toate aceste rezerve, pentru că nu știm ce surpriză militară ne așteaptă în primăvară. Toată lumea se așteaptă la o acțiune mai mare în primăvară.

Lt.-col. N. Dragomir: Aceste depozite se pot face ușor, pentru că prețurile fixate de noi sunt destul de convenabile pentru producător. Am și blocat 2000 de vagoane de grâu. La 85.000 lei vagonul, nu protestează nimeni dacă i se ridică grâul.

Armata face acum o încercare ca să facă pâine din făină de grâu amestecată cu 15% făină de porumb.

G-ral I. Antonescu: De ce ați luat această dispoziție?

G-ral C. Pantazi: Fiindcă, pentru moment, n-avem grâu.

Prof. Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu lipsa de vagoane.

G-ral I. Antonescu: Dar pâinea este de un kilogram?

G-ral C. Pantazi: Da, domnule General.

G-ral I. Antonescu: La Simeria pâinea este de 14 lei; la Copșa Mică este de 15 lei. Aceasta înseamnă că prețul d-tale a dat faliment.

Lt.-col. N. Dragomir: În legea noastră se spune că comunele vor fixa prețul pâinii, ca să nu depășească prețul de 13 lei. Acolo unde nu se va putea fixa acest maximum, cum este cazul câtorva localități din Ardeal, unde grâul vine de foarte departe, se aprobă o urcare de un leu sau de doi lei.

G-ral I. Antonescu: Te rog să-mi prezinți o situație în care să-mi arăți unde se vinde pâinea cu 13 lei și care sunt județele în care pâinea se vinde cu 14 și 15 lei, pentru ca acolo să intervenim cu alte măsuri. Acolo muncitorii trebuie să primească alte salarii, iar Armatei trebuie să-i facem un spor de alocație la hrana trupei, pentru că atunci când pâinea se plătește cu 15 lei de către Manutantă, nu mai rămân decât trei lei pentru restul alimentelor. Și atunci trebuie să intervenim să mărim alocația în garnizoanele acestea, ca să putem

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

hrăni trupa.

Alocația este acum de 18 lei pentru toată suprafața țării și, dacă într-unele locuri pâinea se vinde cu 14 lei, iar într-altele cu 15 lei, aceasta înseamnă că soldații nu sunt hrăniți uniform în toată țara.

În loc de alocație de bază, am putea trece la rație, după ce vom vedea ce cantități de alimente trebuie să dăm soldatului, pentru a-i procura numărul de calorii de care are nevoie.

G-ral C. Pantazi: Chestiunea este studiată; așteptăm numai s-o punem în funcțiune.

G-ral I. Antonescu: Vom face această reformă capitală, pentru ca soldații să fie hrăniți prin rație, nu prin alocație, adică în bani. Aceasta este în legătură și cu prețul pâinii, pe care l-am constatat că este într-unele locuri 13 lei, într-altele 14, într-altele 15.

G-ral I. Șteflea: La București și la Constanța pâinea e 7 lei, în toate celelalte garnizoane este 9 lei.

G-ral I. Antonescu: Să faci în așa fel, domnule Dragomir, ca să se dea grâu Armatei. Încercarea cu mălaiul este bună, să vedem ce dă.

G-ral C. Pantazi: Mai este o încercare propusă de societatea "Solagra": să se extragă miezul din bobul de porumb, care s-ar întrebuința perfect de bine apoi pentru facerea pâinii. Sistemul acesta s-a întrebuințat în timpul războiului în Bulgaria și a dat rezultate bune.

Lt.-col. N. Dragomir: Poate că ar fi o măsură bună să facem scăderi la tariful de transport pentru aceste câteva localități, care se aprovizionează mai greu cu grâu.

G-ral I. Antonescu: Aceasta ar fi cea mai bună măsură.

I. Protopopescu: Vom aplica pentru aceste localități un tarif diferențial.

G-ral I. Antonescu: Da, dar numai pentru alimente. Este o măsură care trebuie luată la timp, ca să n-avem diferite prețuri pentru pâine. Am trăit în Anglia și acolo, deși țara are o mie de kilometri de la Nord la Sud, pentru pâine este același preț peste tot. Acesta este rezultatul unui foarte bine organizat sistem de transporturi.

Să-mi dați rezultatul la viitorul Consiliu de Miniștri ce ați făcut în această privință.

Lt.-col. N. Dragomir: Am vorbit cu dnii Neubacher și Klugkist și am stabilit că cheltuielile de întreținere a Misiunii Germane din România vor fi suportate de guvernul român numai până la limita sumei de 100.000.000 lei lunar. Tot ce va trece peste această sumă va fi plătit de guvernul german dintr-un cont special. Reprezentanții guvernului german roagă ca acest fond să fie scutit de taxe și dobânzi.

G-ral I. Antonescu: Noi nu dăm decât 100.000.000 lei. În această sumă intră și chiria localurilor și întreținerea lor, încălzit, lumină, apă, benzină, telefoane. Să n-avem nici o cheltuială în plus.

G. Cretzianu: S-a semnat protocolul?

G-ral I. Antonescu: Trebuie să se semneze. Dar germanii n-au venit cu toții odată. Acest protocol joacă numai din momentul când au venit toate trupele germane aici. Stabiliți modalitățile precise de plată, pentru că întâi au

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

venit 500, apoi au venit 2000, apoi 3000. Prin urmare, pentru cele 3-4 săptămâni de la început, nu se poate socoti plata la 100.000.000 lunar.

G. Cretzianu: Am și stabilit o proporție în așa fel ca plata să fie făcută numai pentru numărul soldaților sosiți.

G-ral I. Antonescu: În această sumă intră și chiria hotelurilor unde sunt găzduiți. Dacă vor să aibă lux, să plătească mai mult; nu vor să aibă, vor plăti mai puțin.

G-ral I. Șteflea: Situația este favorabilă pentru noi, pentru că avem să le vindem benzină de 100.000.000 lei.

G-ral I. Antonescu: Întreținerea lor nu ne costă aproape nimic, pentru că numai benzina pe care le-o dăm valorează 100.000.000 lei lunar. Așadar, tot ce vorbește lumea că întreținerea germanilor de la noi ne costă prea mult, este o prostie.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, am pus la punct și chestiunea pachetelor. Iată ce ne roagă delegația germană: fiecare soldat să poată trimite de Crăciun rudelor din Germania câte un pachet de alimente. În al doilea rând, permisionarii care pleacă în Germania - cam câte 2000 pe lună - să poată lua cu ei câte un pachet. În al treilea rând, fiecare soldat din Misiunea Militară Germană să poată trimite lunar câte un pachet mai mic rudelor din Germania.

Pachetele pentru Crăciun ar trebui să fie cam de câte 5 kg fiecare. Este aici o listă, pe care experții au stabilit-o și care cuprinde: paste făinoase, salam, vin, țuică, șampanie, tutun și țigări.

M. Antonescu: Pastele făinoase și-au dublat prețurile de când s-a făcut făina integrală.

Lt.-col. N. Dragomir: Avem și paste negre, dar nu sunt ca celelalte.

Apoi, pe această listă mai figurează: cusăturile naționale, obiecte de ornament de pământ și porțelan, șaluri de mătase, mătăsărie artificială.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să studiem această chestiune, pentru că ea poate să ne ducă la golirea completă a stocurilor noastre.

Lt.-col. N. Dragomir: Pachetele acestea lunare ar fi de câte 2 kg fiecare.

G-ral I. Antonescu: Aceasta ar face 4 vagoane pe lună.

Domnule Dragomir, să faci un tabel de ce ar putea să iasă din pretențiile acestea, ca să vedem ce putem suporta. În tot cazul, chestiunea trebuie cercetată serios. Noi nu mai putem aduce coloniale din străinătate și dacă ei vor scoate toate colonialele de la noi, ne vom pomeni absolut fără nici un fel de astfel de produse și s-ar putea produce o criză din acest punct de vedere.

Le dăm voie să scoată din țară lucruri sculptate în pământ și porțelan, olărie, pânzeturi, cusături naționale, industrie țărănească, chiar cusături din celelalte mai fine - dar să nu ne pomenim că în felul acesta pleacă toată pânza din țara noastră și rămânem fără pânză pentru ai noștri.

Deocamdată să nu se trimită nimic, până când nu se face o cercetare serioasă. Să conveniți la lucrul acesta.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar prima serie de permisionari pleacă peste câteva zile.

G-ral I. Antonescu: Să-mi arăți unde mă duce această chestiune, pentru că, dacă mă duce la o catastrofă economică, nu accept.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, Reichstelle de la Berlin a acceptat 50.000 de vite mari și 30.000 de porci, dar cere să începem imediat transporturile.

G-ral I. Antonescu: S-a schimbat situația aceasta și trebuie să vă aduc la cunoștință că problema politică în Balcani este de așa natură încât se poate întâmpla ca Germania să intervină. Am vorbit și cu Führerul și cu dl von Ribbentrop și cu mareșalul Keitel. Este o necesitate pentru România ca englezii să nu se stabilească la Salonic. Dat fiind felul cum se desfășoară operațiile, care au început să aibă un aspect dezastruos pentru italieni, este probabil că Germania va interveni, ca să nu se stabilească Anglia în Balcani.

Cei cu care am vorbit la Berlin au convenit la părerea că împiedicarea acțiunii engleze în Balcani interesează nu numai România, dar și Germania. Aveau o dificultate numai în ceea ce privește stabilirea locurilor pe unde ar urma să treacă trupele germane ca să meargă în contra grecilor.

Am arătat atunci că aceste trupe vor veni la noi și de aici vor trece, la nevoie, în Bulgaria, ca să meargă mai departe. Toate aceste trupe care vor veni vor fi întreținute absolut numai pe cheltuiala germanilor. Am arătat că nici aprovizionarea nu suntem în măsură să le-o dăm. Mareșalul Keitel mi-a răspuns că trupele vor veni cu tot ce le trebuie. Și dacă va fi nevoie de barăci, vor cumpăra material de la noi.

Cum nu este practic ca noi să trimitem vitele în Germania, iar trupele acestea să-și aducă apoi aprovizionările din Germania, am convenit să păstrăm o parte din vitele pe care ar trebui să le exportăm în Germania și să le dăm lor aici, în cazul când vor veni trupe germane în trecere pe la noi.

În principiu, trupele germane își fac un punct de trecere și de acolo merg repede în Bulgaria.

Prin urmare, trebuie să păstrăm în țară o cotă parte din grâul, porumbul, ovăzul și vitele pe care trebuie să le dăm, ca să le livrăm direct, cum s-a făcut și pentru Armată - ca să nu mai poată ei să cumpere nimic. Cumpără tot ce poți de la fabricile de conserve și pune-le în depozite, ca să nu mai poată cumpăra nici germanii nici italienii.

Pentru aceasta îți va deschide credite dl Cretzianu. Ești de acord, dle ministru de Finanțe?

G. Cretzianu: Da, domnule General.

G-ral I. Antonescu: Cu sistemul acesta am înlăturat discuțiile între noi și ei. Dar nu numai că trebuie să blocați conservele în depozitele fabricilor, ci trebuie să le puneți în alte părți, la noi în depozite, și să spunem că nu mai avem, ca să nu mai vindem nimic. Săptămâna aceasta să se tranșeze această chestiune.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu Centrala aceea mare a cerealelor, Italia a cerut să intre cu două societăți ale ei, care sunt societăți anonime române.

G-ral I. Antonescu: Dumneata cunoști care este principiul nostru în această problemă. Fondul ni-l păstrăm, iar germanii și italienii intră în economia noastră națională până la un plafon pe care îl fixăm noi, prin tratative de la Stat la Stat.

Am cerut și la Berlin acest lucru și von Ribbentrop a dat ordin că

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

particularii pot să vină la noi să se informeze, dar nu pot să cumpere nimic. Eu am spus că tot ce se cumpără în felul acesta va fi declarat prin lege nevalabil.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu tratativele ruso-române, a plecat la Moscova dl Nemoianu, căruia i s-au dat toate indicațiunile.

G-ral I. Antonescu: Și eu i-am arătat ce trebuie și ce nu trebuie să facă acolo.

În legătură cu aceasta, noi trebuie să dăm petrol pentru românii noștri din Basarabia.

Lt.-col. N. Dragomir: Germanii ne-au recomandat să dăm numai benzină, pentru că petrolul poate fi întrebuințat la diferite motoare în armata rusă.

G-ral I. Antonescu: Dar trebuie totuși să dăm petrol pentru românii noștri din Basarabia.

În Bucovina este 1.800 lei kg de unt, iar în Ardealul cedat e 19 lei litrul de gaz, 200 lei kg de carne și 19 lei o pâine. Cartofii sunt cam același preț ca și la noi, iar zahărul este 38 lei kg.

Domnule Constant, toată această chestiune trebuie tratată prin Presă, ca să vadă toată lumea care este adevărul în această privință și mai ales pentru ca să afle cei care fac propagandă bolșevică că sub stăpânirea rusească a ajuns 1.800 lei kg unt.

G-ral I. Șteflea: Radio Moscova a arătat că prețurile de la noi sunt de două ori mai mari decât cele reale.

Lt.-col. N. Dragomir: Am dat și eu un comunicat.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să comunicăm mereu, pentru că unul aude astăzi, unul mâine, altul poimâine; trebuie să revenim mereu cu lucrurile acestea, și prin Presă și prin Radio.

Dl ministru de Finanțe are cuvântul.

G. Cretzianu: Domnule General, încasările Statului au mers bine; nu s-au resimțit de efectele cutremurului - poate se vor resimți mai târziu.

G-ral I. Antonescu: Dar încasările depășesc prevederile bugetare?

G. Cretzianu: La bugetul ordinar depășesc. Aceasta înseamnă o mărire a încasărilor față de ceea ce ne așteptam, fiindcă teritoriul s-a redus cu o treime. Pentru moment, încasările bugetare nu se resimt de reducerea teritoriului. Dacă am avea norocul să exportăm petrol ca până acum câteva luni, am avea încasări mai mari decât prevederile bugetare. Exportul de petrol s-a redus astăzi și nu va mai crește decât în primăvară.

G-ral I. Antonescu: Ce ați făcut cu ceapa comandată în Bulgaria?

Lt.-col. N. Dragomir: A și sosit la Giurgiu un prim transport de 50 de vagoane.

G. Cretzianu: Exportul nostru de petrol în Bulgaria este în proporție infimă, cam 10%; exportul cel mare îl facem în Germania.

G-ral I. Antonescu: Am discutat problema aceasta cu dl von Ribbentrop și am cerut să se facă mai repede acel "Pipe-line" până la Baziaș și să se sporească numărul șlepurilor de pe Dunăre. Am cerut ca germanii să improvizeze șlepuri și să transporte cât mai mult petrol, pentru că avem cantități mari de produse petrolifere pe care nu ne convine să le ținem în țară, și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

din cauza incendiului și din alte cauze.

G. Cretzianu: Depunerile au crescut în special la Case de Depuneri și Cecuri poștale. Tot ce va face guvernul în legătură cu garantarea depunerilor, va provoca o creștere a lor și va avea drept rezultat să nu se mai producă fenomene de inflație. În ultima săptămână n-am mai avut o creștere la emisiunea biletelor de bancă mai mare decât aceea pe care o constatasem la 1 ianuarie trecut.

De la 1 ianuarie mergem crescând cu emisiunea în ritmul de două-trei miliarde pe lună. De când a venit acest guvern, creșterea a fost de un miliard la nouă luni de zile.

G-ral I. Antonescu: Să-mi dați aceste date într-o notă scrisă, în care să puneți și mersul depunerilor la bănci și mersul încasărilor Statului, pentru ca să arăt toate aceste lucruri țării în expunerea pe care o voi face prin Presă și Radio, ca să pun odată capăt tuturor clevetirilor din stradă.

G. Cretzianu: Domnule General, o chestiune mai puțin agreabilă este aceea a conflictelor pe care le avem la vămi cu Poliția legionară, care și-a arogat anumite drepturi, ceea ce eu cred că nu este bine.

V-am semnalat ce s-a petrecut la Constanța - n-am să mai revin - acum avem un alt caz la Galați. Acolo, vameșii, care au ordin să fie foarte stricți, au făcut revizuirea unor jidani. Poliția legionară a venit pe urmă, i-a debarcat pe aceștia din șlep, a făcut o nouă revizie și i-a lăsat pe acești călători numai cu hrana pe două zile și cu strictul necesar de îmbrăcăminte. Or, noi avem interes ca oamenii aceștia să plece ca și bulgarii, ca și englezii.

G-ral I. Antonescu: Dar ce au găsit ei?

Horia Sima: La Constanța s-au găsit la jidani câte 15 costume de haine și câte 10-15 perechi de ghete, în valoare de sute de mii de lei. Aceasta nu se poate.

G. Cretzianu: Să schimbăm funcționarii de la vamă, dar această dublă autoritate cred că nu este bună.

G-ral I. Antonescu: Unde s-au mai întâmplat asemenea cazuri?

G-ral C. Petrovicescu: Nu s-a mai întâmplat nicăieri, dar pot să dau detalii în ce privește cazul de la Constanța. Acolo, dacă nu era Poliția legionară, Hurtig ieșea din țară cu milioane.

Tot la Constanța s-au descoperit cazuri când unii dintre cei care urmau să plece cu vaporul și-au aruncat hainele, ca să anunțe la Constantinopol că li le-au luat legionarii. Am luat măsuri ca să nu se atingă de oamenii aceștia nimeni, în afară de cazul când au prea multe efecte asupra lor.

G-ral I. Antonescu: Trebuie făcut un regulament de ce anume are dreptul să scoată cineva din țară. Pe lângă vemași să fie încadrați și legionarii. Să se ia această dispoziție. Sunt de asemenea de părere ca jidanii să n-aibă dreptul să ducă cu ei decât maximum două costume de haine.

G-ral C. Petrovicescu: Dar chiar acum, în cazul de la Galați, legionarii au fost la vamă cu inspectorul regional și cu chestorul.

C. Papanace: A fost de față și o funcționară de la vamă.

G-ral I. Antonescu: Domnule Cretzianu, te rog să lămurești chestiunea și să arăți, pentru toate vămile, cu cât are drept să iasă din țară fiecare străin care

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pleacă: atâta monedă, atâta îmbrăcăminte - pentru că altfel se crează la noi o altă criză sub raportul îmbrăcămintei.

Horia Sima: Se mai produce încă o confuzie: dacă un legionar, funcționar public, face o descindere, se spune despre el numai că este legionar, uitându-se că el este, în același timp, și reprezentantul unei autorități de Stat.

G-ral I. Antonescu: Să se facă regulamentul așa cum am spus eu, ca să nu se mai poată scoate din țară aceste ultime lucruri care au mai rămas de scos.

A fost un caz la Constanța, care s-a lichidat; s-a mai produs altul la Galați, care va fi lichidat și el.

Dl ministru Brăileanu are cuvântul.

Tr. Brăileanu: Domnule General, la Departamentul Educației Naționale nu s-a întâmplat nimic deosebit. În ce privește reparația localului Ministerului, s-a făcut devizul necesar. Am închis Școala de Arhitectură, așa că studenții lucrează pe teren cu profesorii și li se contează zilele de șantier ca frecvență. Tot așa am făcut cu Secția de construcții de la Școala Politehnică.

În ceea ce privește școlile din Moldova, am trimis inspectori la fața locului ca să cerceteze fiecare caz în parte. Unele din școli nu pot funcționa deloc; altele, cum e Școala Normală de la Bârlad, au făcut echipe de muncă. Școala Normală din Bârlad ar avea posibilitatea să meargă la Vaslui, unde a fost lagărul de concentrare al legionarilor.

Devizele s-au făcut pretutindeni și s-a și început lucrul.

G-ral I. Antonescu: Să-mi prezinți o situație cu toate școlile primare, secundare și universitățile și să-mi arăți care funcționează și care nu.

Tr. Brăileanu: În aceeași situație este și Liceul Militar Mânăstirea Dealului. În unele cazuri suntem constrânși să trimitem elevii acasă. Eu cer din partea dvs. dezlegarea ca să prelungim la sfârșitul anului școlar cursurile până în iulie sau august și să dăm numai o lună de vacanță.

G-ral I. Antonescu: Dar îmi e teamă că vom pierde mai mult de o lună.

Tr. Brăileanu: În unele cazuri vom pierde o iarnă întreagă.

G-ral I. Antonescu: Te rog ca săptămâna aceasta să te duci în fiecare localitate de acestea și să vii cu soluția pentru fiecare caz în parte.

Tr. Brăileanu: Unde a rămas câte un local de școală salvat, s-au făcut, dimineața, cursuri pentru o școală și după masă pentru alta.

G-ral I. Antonescu: Soluția este aceasta care spun eu: să te duci în zona unde cutremurul a făcut ravagii și apoi să vii aici să ne arăți ce este de făcut.

Se mai pune și o altă problemă în legătură cu pagubele pricinuite de cutremur: sunt o mulțime de sate care au fost distruse total. Acolo și școlile și bisericile sunt distruse. Iată o serie de probleme, care ne-ar putea crea multe dificultăți sociale.

Te rog pe d-ta, dle ministru Brăileanu, să vezi cum se prezintă, pe județe, situația din acest punct de vedere.

Același lucru în ceea ce privește pe dl ministru Cretzianu, referitor la percepții.

G. Cretzianu: Aștept acum un raport din toată țara.

G-ral I. Antonescu: Să nu așteptăm ca întâi aparatul de Stat să se anchilozeze și apoi să luăm măsuri. Să nu te pomenești, dle ministru Cretzianu,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

cu scăderi la încasări din această cauză.

Tr. Brăileanu: În ceea ce privește bisericile, v-aș ruga, domnule General, ca, după închiderea ședinței, să-mi dați posibilitatea să stau de vorbă cu dvs.

În ce privește preoții refugiați, au fost aduși din Germania 90 de preoți, dintre care vreo 80 sunt ucrainieni. Ce facem cu aceștia?

G-ral I. Antonescu: Îi trimitem în Ucraina. Noi nu-i primim.

G-ral C. Petrovicescu: Sau să fie trimiși la bisericile de la care au fost luați.

Tr. Brăileanu: Sunt din eparhia Bucovinei.

G-ral I. Antonescu: Nu vreau să creez o altă problemă ucraineană în partea din Bucovina care ne-a rămas. Se poate întâmpla ca aceasta să fie o manevră a rușilor, iar germanii să fi fost naivi în această privință.

Tr. Brăileanu: În fiecare zi vin intelectuali ucrainieni la noi.

C. Georgescu: Au venit la început.

C. Papanace: Același lucru s-a întâmplat cu armenii și jidanii din Cadrilater.

G-ral I. Antonescu: Îi trimitem înapoi. Nu primesc decât ce este român.

G-ral C. Petrovicescu: Frontiera este acum organizată tare de tot. Totuși noi nu spunem că nu pot să treacă prin ea unii străini.

Al. Rioșanu: A fost domnul general Vasiliu pe acolo, din post în post.

G-ral I. Antonescu: Noi invităm pe acești preoți ucrainieni să se ducă în mijlocul conaționalilor lor. Nu putem primi decât români. Avem destui străini aici, ca să mai primim și pe alții.

Cred că în această privință sunteți cu toții de acord. (Aprobări)

Nu trebuie să creăm o problemă nouă pentru viitor.

C. Georgescu: În legătură cu aceasta, trebuie să vă spun că ni s-a trimis o listă de 50 de persoane, toți străini: unii jidani, alții unguri, și ni s-a spus: conform convorbirii avute cu ministrul nostru la Budapesta, s-a stabilit ca acești oameni să vină în România.

G-ral I. Antonescu: Să spunem germanilor să-i dea înapoi de unde i-au luat. Noi nu-i primim, pentru că nu sunt români de ai noștri.

C. Georgescu: Se spune că intrarea în țară a acestor străini a fost îngăduită de dl Davidescu, ministrul nostru la Budapesta.

G-ral I. Antonescu: Trebuie cercetată chestiunea.

Mi s-a spus, de dl von Ribbentrop, că 40.000 români s-au refugiat în Germania și vor acum să vină înapoi. Am răspuns: foarte bine, dar să nu fie străini, că nu-i primesc.

Prin urmare, trebuie vorbit cu Legația Germană de la noi și cu legațiile noastre de la Berlin și Budapesta și arătat că noi nu primim să vină străini la noi în țară. Avem atâția refugiați, români de ai noștri, pe care trebuie să-i cazăm, așa că nu mai putem să mai primim și alți străini. Germanii n-au decât să-i trimită prin Polonia la locurile lor. Ucrainienii au făcut propagandă contra noastră, 20 de ani de la Unire încoace, și acum vor să vină la noi.

Dl ministru al Justiției are cuvântul.

M. Antonescu: Domnule General, mai întâi o chestiune de la Ministerul Afacerilor Străine.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Dl Horia Sima a primit o informație că în regiunea Grebena s-au petrecut atrocități împotriva populației aromânești. O altă informație cu privire la comunele Samarina și Breaza, am avut de la Atena.

Bazat pe aceste informațiuni, am făcut o notă diplomatică la Atena, cu un ton mai categoric. De asemenea, am dat indicație ministrului nostru de la Atena să protesteze împotriva tuturor atrocităților făcute împotriva aromânilor. După aceea am cerut să văd pe dl ambasador al Greciei, căruia i-am remis același text. Neavând un tratat, am cerut, pe cale diplomatică, să ne informeze asupra situației acesteia și am plasat protecția învățământului, întrucât era un acord de principiu pentru organizarea învățământului nostru de acolo și întrucât fuseseră arestați foarte mulți membri ai Corpului Didactic; am mers pe acest teren de drept, pentru că este vorba aici de o abatere de la angajamentele pe care le-a luat guvernul grec.

Ambasadorul Greciei m-a informat că au fost arestări, pentru că populația aromânească arbora drapele cu culorile italiene și cu lupoaica și-și manifesta atașamentul față de armata italiană. Pe de altă parte, membrii Corpului nostru Didactic ar fi avut legături cu armata italiană și ar fi făcut propagandă pentru Italia pe teritoriul grec. Am fost asigurat că nu s-ar fi adus nici o atingere nimănui, în afară de privațiunea de libertate; nimeni n-a fost omorât, nimeni n-a fost lovit, au fost numai câteva transportări de persoane din zona de război.

Am cerut totuși, față de informațiile pe care le-am primit, ca agenții noștri diplomatici și consulari să ia măsuri de protecție.

G-ral I. Antonescu: Dreptul de evacuare din zona de război îl are orice Stat; dar nimeni n-are dreptul să maltrateze supușii de altă naționalitate.

M. Antonescu: Am avut și o cerere neconvențională din partea ambasadorului Greciei. Mi s-a remis o notă diplomatică din partea guvernului grec, în care mi s-a atras atenția că au fost arestați 12 greci.

Al. Rioșanu: Avem numele lor.

M. Antonescu: Aceștia sunt dispăruți, însă se pare că nu sunt arestați nici de Poliție, nici de Siguranță. Ambasadorul Greciei mi-a spus că va veni, astă-seară, ca să-mi dea această notă de protest.

G-ral I. Antonescu: Ce este cu nota aceasta?

Al. Rioșanu: Am fost sesizat, astă-noapte. Mi s-a spus că acești greci au fost luați de niște macedoneni și duși întruna din pădurile din jurul Bucureștilor. Am dat ordin Jandarmeriei să-i caute prin toate pădurile, dar n-au găsit pe nimeni.

Pe de altă parte, am informații că și de la Constanța au dispărut 4 greci.

C. Papanace: În afară de aceste informații, eu mai am și altele; fără să fie zonă de război, câteva comune din regiunea Pindului au fost rase de greci. Astfel au fost comunele Samarina, Furca și Perivoli.

Aceasta arată că nu este vorba aici de o măsură de ordin militar, ci de una care are de scop să desfacă populația aromânească din locurile unde este compactă.

Când am venit, azi de dimineață, am găsit o foarte mare agitație printre tineretul nostru macedonean. Foarte mulți din acești tineri, care sunt la învățământ aici, au părinții trimiși în direcții necunoscute.

Și, așa cum am spus și altă dată, nu este exclus ca acești tineri, pentru a

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

preveni astfel de acte din partea grecilor - nu pentru a face represalii, pentru că, dacă se va repeta acest lucru, guvernul se va găsi într-o situație gravă, fiindcă tinerii noștri macedoneni nu vor admite ca părinții, frații și surorile lor să fie măcelăriți în satele grecești - nu este exclus, zic, ca aceste sechestrări de persoane să fi fost făcute de acești tineri.

G-ral I. Antonescu: Atunci suntem o țară de anarhie. Recunosc sentimentul acestor tineri, dar ca să arunce un întreg neam în război prin astfel de acte, să ne pomenim cu aviația engleză că vine și bombardează sondele noastre, cu foarte multe victime, fără ca noi să ne putem apăra, aceasta nu se poate.

C. Papanace: Actele acestea de sechestrare sunt justificate numai din punct de vedere sufletesc.

G-ral I. Antonescu: Să nu facă astfel de lucruri, pentru că, altfel, îi consider ca dușmani ai patriei și iau măsuri împotriva lor.

Este regretabil că se întâmplă lucrul acesta. Pentru o simplă presupunere nu se pot comite astfel de acte. Acești tineri au presupus că părinții lor au dispărut de la locuințele lor.

C. Papanace: Sunt 400 de informațiuni, domnule General.

G-ral I. Antonescu: Suntem în mijlocul Bucureștilor și din o mie de informații care se răspândesc în fiecare zi, 999 sunt inexacte.

D-ta ai spus că n-ar fi exclus ca aceste acte de sechestrare să fi fost făcute de acești tineri. Atunci se poate întâmpla să se spună că în țara aceasta este un guvern care nu domină situația și să se treacă la represalii.

C. Papanace: Eu am observat, de rândul trecut, de când a venit dl Collas, că d-sa, fără să folosească actualul conflict cu Italia, își pregătea toate alibiurile pentru această acțiune de nimicire a populației aromânești din Grecia.

G-ral I. Antonescu: Dar Statul trebuie să ia măsuri în această privință, nu fiecare să facă ce vrea. Dacă se mai repetă asemenea cazuri de maltratare a populației aromânești, am să iau toți grecii din România și am să-i bag în lagăre de concentrare. Și sunt destui greci la noi.

C. Papanace: Nici eu nu aprob această măsură. Fiindcă mi-ați dat însărcinarea să cercetez acest caz, eu îmi arăt bănuielile de ce s-a putut întâmpla. Eu însă am spus: dacă au făcut tinerii noștri aceste acte, ei au comis o mare greșeală și față de Guvernul Legionar și față de părinții lor de acolo.

G-ral I. Antonescu: Se poate întâmpla ca părinții lor să plătească cu viața de acum încolo aceste acte de sechestrare. Poate până acum au și plătit unii; de acum înainte vor mai plăti și alții.

De aceea, noi luăm o măsură și suntem responsabili în fața istoriei pentru măsura luată.

V. Iașinschi: Domnule General, au sosit, săptămâna trecută, din Grecia doi funcționari ai Ministerului Sănătății, trimiși acolo ca să ridice niște pânză. Imediat ce s-a declarat războiul cu italienii, acești funcționari au fost băgați în niște vagoane de vite, care vagoane au fost apoi plumbuite, și fără apă, și fără mâncare au fost trimiși astfel până la granița Iugoslaviei. Am expus acest caz dlui ministru de Externe, căruia i-am trimis pe acești doi funcționari.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Domnule ministru Antonescu, te rog să vezi dacă dl ministru Sturdza a mai făcut vreo notă diplomatică. Te rog să iei măsuri. Dacă se confirmă informațiile noastre, poate vom fi nevoiți să luăm pe toți grecii din Țara Românească și să-i băgăm în lagăre de concentrare.

M. Antonescu: În legătură cu acestea, văzând, a doua oară, pe dl ambasador Colas, i-am spus că, dacă toate aceste date se confirmă, noi vom fi siliți să luăm măsuri de represalii - n-am indicat formula lagărelor de concentrare.

Am primit o telegramă de la ministrul nostru la Atena, pentru că am căutat să facem verificări directe.

Iată telegrama trimisă delegației din Atena în ziua de 22 noiembrie.

"Ca urmare la telegrama mea No. 4585".

Informații de la Hotta, prin doi oameni veniți din Nord: masacrări nu au fost nicăieri. Ministrul Siguranței ar fi dat ordine: "Arestați, deportați, dar nu omorâți". La Samarina, 15 case distruse de bombe și incendii, de albanezi și greci, nu de italieni. Celelalte case devalizate. Furca foarte distrusă, dar nu complect. Baiasa a avut mult de suferit. Aici a ieșit primarul cu steag italian în întâmpinarea trupelor inamice. La evacuare, s-a procedat la multe arestări. La Breaza, unde ieri s-au dat lupte corp la corp, pagubele sunt mari. Snix, incendiat de greci. Perivoli a fost nimicit (?) Sunt arestări. La Grebena, bombardamentele au distrus șapte case. O bombă a căzut pe biserica românească și a omorât pe cântăreț.

Din celelalte note, reiese același lucru. Singurul lucru despre care am cerut o confirmare este o notă a consulului nostru de la Tesalonic, care spune că a fost arestat administratorul bisericilor și Școalei Române din Grecia, Cușan Rei, care se refugiase la Consulatul General, de la 1 noiembrie.

După regulile generale, dreptul de azil al Consulatului și imunitatea localului creau pentru Cușan Rei dreptul de a nu fi arestat, cât timp se găsea acolo.

Am cerut informații. Aceasta ar fi, într-adevăr, o încălcare a regulilor obișnuite, pe care o putem folosi ca să ne constituim un titlu de intervenție mai gravă.

În ceea ce privește celelalte informațiuni pe care le am, cele de ordin privat sunt mai alarmante; celelalte, date de organele oficiale, arată că au fost deportări, arestări, dar nu se citează nici un caz de omorâre.

C. Papanace: Domnul Gane arată că au fost 200 de deportați, care au fost încurcați cu prizonierii italieni. În regiunea Verea, care este la 150 km depărtare de front, aproape zilnic s-au făcut arestări. Toți cei arestați sunt duși în direcții necunoscute.

Așadar, această operație are un caracter general. Se folosește, în special, prilejul războiului, ca să se caute să se distrugă elementul nostru de acolo.

M. Antonescu: În altă ordine de idei, dle General, dvs. ați pus pe o notă informativă, din 18 noiembrie, să se ia măsuri în ceea ce privește cazul căpitanului Câmpeanu de la Londra. Văzând că persistă, am cerut formal guvernului britanic...

G-ral I. Antonescu: Am văzut chestiunea.

M. Antonescu: Am dispus să se comunice la Budapesta - după ce am

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

primit informația dvs. de la Berlin - să înceteze expulzările.

Voiam să vă spun că Rusia propune negocieri în ceea ce privește dreptul de opțiune pentru populația din teritoriul anexat de Rusia.

G-ral I. Antonescu: Negocierile au fost cerute de mine, numai pentru Bucovina.

M. Antonescu: Acum vreau să văd dacă Rusia vrea să întindă acest drept de opțiune și la populația din Basarabia, cum are aerul. Am dat indicații ca să se vadă dacă, prin acest drept de opțiune, se înțelege un drept efectiv, de care să uzeze populația românească, sau dacă nu cumva aceasta este numai o cale indirectă prin care să ni se strecoare altfel de populație.

De îndată ce voi avea telegrama, vă voi informa.

După cum este redactat textul: "Pentru teritoriul anexat" se pare că ei ar vrea să întindă acest drept și asupra Basarabiei. În ceea ce privește Ministerul Justiției, toate localurile sunt în reparație. În orice caz, acolo unde instanțele n-au putut să funcționeze, am avut o întrerupere de trei zile - dar numai la trei instanțe. Restul instanțelor au funcționat în permanență.

O problemă cu caracter general este cea privitoare la sabotaj. Instanțele noastre cer să le dau indicații, printr-o circulară, dacă trebuie să aplice de la început măsuri foarte grave pentru cei trimiși în judecată - mai ales pentru cei cu învinuiri mai mărunte - sau dacă se face o perioadă de încercare prin sancțiuni relative și, dacă această măsură nu reușește, să se treacă la sancțiuni mai grave.

G-ral I. Antonescu: Să se aplice a doua măsură.

M. Antonescu: O altă chestiune este cea privitoare la aur și la devize. Mi se semnalează din foarte multe părți că s-a prevăzut obligațiunea declarării aurului și devizelor, în termen de 15 zile, fără însă să se prevadă vreo sancțiune pentru nedeclarare. Într-o interpretare excesivă, această sancțiune ar putea fi considerată la fel cu cea generală privitoare la sabotaj. În orice caz, această chestiune trebuie complectată și lămurită prin instrucțiuni ale Băncii Naționale.

S-au întâmplat cazuri când unii au declarat, de spaimă, iar alții n-au declarat, crezând că declarația aceasta merge la confiscarea aurului și devizelor. Nefixându-se norme precise unde să se depună declarațiile, unii au făcut astfel de declarații și la Ministerul Justiției.

După aceea, am primit solicitări ca să prelungim termenul de 15 zile și să dăm instrucțiuni precise unde să se facă aceste declarații și dacă ar fi posibil să se arate și scopul lor.

G-ral I. Antonescu: Să facem tot așa cum am făcut cu depunerile la bănci.

G. Cretzianu: Cred că trebuie să mergem mai departe: Banca Națională să ia acest aur și aceste devize. N-are nici un sens să le păstreze particularii mai departe.

G-ral I. Antonescu: Cu ce le plătește?

G. Cretzianu: Cu contravaloarea în lei, la cursul oficial. De exemplu, dolarii ne servesc pentru import din Turcia.

Eu rog să se complecteze acest decret și cu obligațiunea declarării devizelor din străinătate. Cred că suntem singura țară care n-am cerut particularilor să declare devizele pe care le au în străinătate.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

M. Antonescu: Cred că ar trebui să separăm aceste două momente: sa înlesnim să se facă declarații și, pe urmă, pe căi normale, să rămână ca Banca Națională să ia aceste devize.

G. Cretzianu: Devizele acestea ne pot fi foarte utile.

M. Antonescu: Este totuși o confiscare.

G-ral I. Antonescu: De teama confiscării, lumea o să ajungă să îngroape aurul.

M. Antonescu: Într-una din declarațiile care mi-au fost făcute, se spune: n-am știut și urmând vechiul obicei să păstrez economiile în aur, fie și în pământ etc.

G-ral I. Antonescu: Știți de ce toată lumea căuta să aibă aur. Țara mergea către bolșevism și toată lumea se uita spre granițe - așa cum a făcut și dl George Brătianu, care și-a trimis copiii, cu avionul, la Viena, ca să-i știe în siguranță. Este o consecință a vecinătății noastre cu Rusia.

G. Cretzianu: Dar noi trebuie să ajungem să suprimăm bursa neagră.

G-ral I. Antonescu: Eu sunt de acord cu d-ta să suprimăm bursa neagră. Găsiți măsurile necesare.

Dacă Germania câștigă războiul, ne va da aur, cât vom vrea - ca să vedeți ce valoare are aurul.

G. Cretzianu: Cu toate acestea, sunt doi specialiști nemți în materie de devize care insistă foarte mult să facem lucrul acesta.

G-ral I. Antonescu: Eu nu știu cum se vor termina toate lucrurile acestea.

Noi am avut stocul nostru de aur, pe care l-am trimis la Moscova și l-am pierdut acolo. A rămas numai ceea ce a fost la particulari. Pe urmă, aurul s-a adunat iarăși la Banca Națională.

Trebuia să fim atunci foarte prevăzători. Lumea s-a grăbit și a trimis tot aurul și toate valorile la Moscova. Îți vorbește un om care nu este acumulator de aur.

M. Antonescu: Tot în legătură cu sabotajul, se prevede prin lege că se va înființa un câmp de muncă. Acest câmp de muncă este prevăzut de altfel și în decretul referitor la plecarea evreilor intrați clandestin în țară.

Cum toate institutele de represiune sunt organizate de Ministerul Justiției, iar acest câmp de muncă are un caracter de ordine publică generală, vreau să știu - pentru ca lucrurile să fie organizate efectiv - dacă acest institut de represiune se organizează de Ministerul Justiției, de Ministerul de Interne sau de Ministerul Lucrărilor Publice.

G-ral I. Antonescu: Se organizează de cele trei ministere în comun, dar direcția o are unul singur: Ministerul Justiției.

Vă rog să puneți la punct această problemă și să scoateți și regulamentul pentru funcționarea acestui institut.

M. Antonescu: Încă o măsură interministerială. Mi se semnalează de la Ierusalim, de către consulul general Zaborowski, că trebuia depusă o contestație pentru vasul "Bucegi", dacă vrem să facem uz de dispozițiile Convenției internaționale privitoare la prize maritime. Termenul este până la 5 decembrie.

Societatea "Titan" trebuie să trimită documentele și suma de 50 lire.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Această societate însă n-are încredere în rezultatul acestei contestații. Am dat dispoziții ca totuși contestația să se facă și cred că Ministerul Economiei Naționale trebuie să cheme pe reprezentanții societății "Titan" și să-i facă să susțină contestația - pentru că este vorba aici de apărarea unui drept comun.

G-ral I. Antonescu: Desigur. Domnule Cretzianu, te rog să iei notă.

M. Antonescu: Am convenit cu Germania, acum, în urmă, să renunțe la șlepurile engleze de pe Dunăre, pentru ca să putem ridica blocarea care s-a aplicat asupra fondurilor noastre de la Londra. Nu știu ce a făcut dl Sturdza în această chestiune.

G. Cretzianu: Domnul Cancicov m-a rugat să vorbesc cu dl Hoare în chestiunea aceasta. El ar fi vrut să-i dau o notă, dar eu nu i-am dat nici una.

G-ral I. Antonescu: Tratează cu Ministerul de Externe.

M. Antonescu: Domnule General, sunt o serie de probleme referitoare la Marină, care ne interesează. V-aș ruga să fixați o oră în cursul zilei de mâine, ca să le discutați.

Tot în legătură cu aceste chestiuni, dl Neubacher m-a informat, zilele trecute, în legătură cu vasele noastre care merg în porturile rusești și despre care noi avem temerea că nu se vor mai întoarce, că, în orice caz, Guvernul German garantează această siguranță.

G-ral I. Antonescu: În ce constă această garanție? Trebuie să stabilim valoarea vaselor.

Domnule Koslinski, te rog să vezi ce garanție mi se oferă.

M. Antonescu: O altă chestiune care anticipează asupra organizării ministerului este cea referitoare la Direcția Cadastrului.

Aceasta este o problemă foarte grea, pe care am disctuat-o și cu Ministerul Lucrărilor Publice. Ministerul Justiției a creat și organizat acest serviciu cadastral pentru țara întreagă. Scopul urmărit era cadastrarea proprietății - foarte util pentru Statul nostru agrar și pentru întregul regim juridic al proprietății românești.

Toate problemele de împărțire a bunurilor și toate celelalte chestiuni de organizare sunt legate de constatările statistice făcute de Cadastru.

S-a dat acestui Cadastru, care trebuia să organizeze numai proprietatea românească, ca să ușureze sarcina instanțelor judecătorești, s-a dat, în același timp, o seamă de atribuții de ordin strict tehnic, care depășesc și rostul Cadastrului juridic, și atribuțiile, și posibilitatea de control ale Ministerului de Justiție. Este un serviciu judiciar, un serviciu de ridicare a planurilor pentru țara întreagă și așa mai departe.

G-ral I. Antonescu: Știu. Pe această chestiune se ceartă patru ministere: Ministerul Justiției, Ministerul Domeniilor, Aviația și Serviciul Geografic. Aceasta este o problemă care trenează de când eram eu șef de Stat Major.

Trebuie s-o trecem la Aviație, care să lucreze de comun acord cu Serviciul Geografic.

M. Antonescu: Aceasta este o problemă tehnică și în cadrul operațiunilor tehnice trebuie să se organizeze Serviciul de Cadastrare Judiciară.

G-ral I. Antonescu: Domnule Jienescu, te rog să iei în mână această chestiune și s-o studiezi. Este o sursă de venituri foarte interesantă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

M. Antonescu: Opera de cadastrare este necesară și pentru Cărțile Funduare. De aceea, eu rog ca veniturile pe care le-am luat pentru organizarea juridică să rămână.

G-ral I. Antonescu: Ceea ce ne interesează este execuția. Să terminăm cu discuțiile și să începem cu executarea, pe care nu poate s-o facă decât Aviația.

Erau patru servicii care se ocupau de această chestiune: era un serviciu la Domenii, altul la Aviație, altul la Justiție și era și Serviciul Geografic. S-au cheltuit foarte mulți bani, dar rezolvarea problemei n-a mers prea mult înainte.

Să iei, dle Jienescu, această chestiune în mână. Cel care are posibilitatea de execuție să execute.

Dl ministru Iașinschi are cuvântul.

V. Iașinschi: Domnule General, pentru caz de război, conform ordinului Marelui Stat Major, Ministerul Sănătății trebuie să se îngrijească de spitalizare, atât în zona războiului, cât și în restul țării, prin mărirea numărului de paturi și prin înființarea de noi spitale.

Or, noi am luat toate măsurile acestea, în mod teoretic, însă pentru cazul când mâine, poimâine, sau peste o lună începe războiul, nu știm de unde să luăm bani. Noi am întrebat Marele Stat Major, să se aranjeze acum de unde vom lua sumele necesare, pentru ca, în cazul când va fi nevoie, să le putem avea imediat la dispoziție.

Noi am făcut propunerea să se emită câte un ordin de plată pe fiecare județ, din partea Ministerului de Finanțe, urmând ca suma fiecăruia din ele, pe care o vom stabili de comun acord, să fie încasată imediat de acela care are dirijarea sănătății în județul respectiv.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este o problemă care intră în cadrul general al finanțării războiului, care are multe laturi și care trebuie studiată de Marele Stat Major. După ce va fi studiată acolo, d-ta vei discuta cu dl ministru al Finanțelor și pe urmă vei veni la mine ca să vedem modalitățile de finanțare în amănunt.

Mai întâi de toate trebuie să se vadă de ce sume avem nevoie pentru concentrări și pentru mobilizare și ce măsuri trebuie luate. Mai înainte problema era mai complicată, pentru că finanțarea era bazată pe aur; acum ea este bazată pe mașina aceea care funcționează și nu se mai oprește.

Dl ministru Protopopescu are cuvântul.

I. Protopopescu: Domnule General, transporturile pe Căile Ferate sunt numai pe jumătate refăcute. Am ajuns cu încasările la patru milioane și jumătate și mergem treptat în creștere.

G-ral I. Antonescu: Văd că este înghesuială la trenurile de persoane. De ce nu le înmulțiți?

I. Protopopescu: Avem foarte multe restanțe la transporturile de cărbuni și de alimente. În cinci-șase zile avem să ne putem reface. Acum deblocăm toate stațiile, care au rămas blocate din cauza vechilor transporturi. Am început să punem în circulație și alte trenuri de persoane și, în aceeași măsură, să transportăm cărbuni, unde suntem deficienți.

G-ral I. Antonescu: Am informații că tot se mai practică obiceiul ca negustorii să plătească în gări ca să aibă vagoane.

I. Protopopescu: Am să urmăresc, domnule General.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Trebuie să vezi ce se petrece. Spune-i lui Cretzianu. Sunt anumite gări care sunt remuneratorii din acest punct de vedere.

I. Protopopescu: În această ordine de idei, ar trebui să venim cu un decret de deblocare pentru foarte mulți șefi de gară.

G-ral I. Antonescu: O altă informație pe care o am este că personalul d-tale este uzat, este întrebuințat prea mult. În trenul cu care am mers la Iași era un mecanic care a stat pe locomotivă 48 de ore în șir. Putea să ne dea de râpă.

I. Protopopescu: A fost o greșeală. N-am cu ce-i înlocui, fiindcă, pe măsură ce au venit din teritoriile cedate, pe aceeași măsură au plecat înapoi.

G-ral I. Antonescu: Caută să-ți pregătești un personal suficient.

Eu am să aduc tractoare în țară, în martie, și de acum am făcut școli pentru acești conducători de tractoare.

Te rog să iei măsuri să nu fim surprinși cu o lipsă de personal la Căile Ferate, ca să nu ținem prea mult pe mecanici pe locomotive, sau pe acari la ace. Mă mir că nu se întâmplă catastrofe mai mari. Dacă pe trenul nostru, care era prezidențial, s-a putut întâmpla așa ceva, ce se petrece pe celelalte trenuri? S-ar putea întâmpla accidente, care ar aduce pagube enorme Căilor Ferate, și ele ar fi cauzate nu de sabotaj, ci de oboseală. De aceea, te rog să iei măsuri.

I. Protopopescu: Pe măsură ce se eliberează puțin transporturile, se produc și cereri mai multe de vagoane. Acum este o oarecare aglomerație de cereri.

La Căile Ferate mai este acum încă o chestiune foarte delicată: aceea a reparării locomotivelor. Între oferta germană și cea din țară este o diferență mult prea mare. Industria germană oferă să repare locomotivele la 1.500.000 lei fiecare, la care, adăugând dreptul de fiscalitate, care este cam de 25%, și adăugând și transportul din Germania până aici, ajungem ca o locomotivă reparată în Germania să ne coste 1.900.000 lei în medie, pe când pentru aceleași reparații ni se cere de către industria românească câte 3.000.000 lei de fiecare locomotivă. Este o diferență cu mult prea mare.

G-ral I. Antonescu: Dar ce facem noi cu personalul acestor industrii din țară.

I. Protopopescu: Le dăm noi comenzi de locomotive noi, dar reparații nu putem să le dăm, mai ales că nici nu sunt utilizate - în afară de "Franco-Română" și "Leventer".

G-ral I. Antonescu: În ce privește fabricarea locomotivelor, industria românească rezistă la concurența germană?

I. Protopopescu: Cred că da.

G-ral I. Antonescu: Oamenii d-tale s-au dus cu mâinile goale la Berlin - ca să facă o excursie în timp de război. I-am spus și lui Cretzianu.

I. Protopopescu: Mie mi s-a spus numai că n-aveau plenipotență.

G-ral I. Antonescu: N-aveau nevoie de plenipotență.

Acum ni se acordă în Germania credite destul de mari. D-tale îți trebuie credite ca să-ți complectezi parcul de vagoane. Cum încep transporturile suplimentare, circulația nu se mai poate face, se produc crize sociale și catastrofe. Totul pleacă de la faptul că nu se poate circula pe Calea Ferată și pe șosele.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Aceasta nu este vina d-tale, pentru că este vorba aici de o situație moștenită. De aceea te rog să utilizezi la maximum creditele care ți se pun la dispoziție în Germania, ca să ieșim cu parcul de locomotive și de vagoane din criza în care ne zbatem. Această lipsă de material rulant provoacă atâta criză în Țara Românească.

I. Protopopescu: Atunci trimitem locomotivele pentru reparații în Germania.

G-ral I. Antonescu: Da, fără ezitare.

Horia Sima: Dar germanii fac comenzi de locomotive la noi. Aceasta este curiozitatea.

G-ral I. Antonescu: Dar reparația unei locomotive costă la noi în țară 3.000.000 lei, pe când în Germania costă între 1.400.000 și 1.900.000 lei.

Am cerut un credit de 3.000.000.000 în Germania pentru căile noastre ferate. Creditul ni s-a acordat; rămâne ca dl ministru al Comunicațiilor să-l utilizeze cât mai bine.

I. Protopopescu: Am să trimit în Germania 200 locomotive pentru reparație.

G-ral I. Antonescu: Odată creditul acesta epuizat, ni se mai dau și altele. Am cerut să ni se dea posibilitatea să ne refacem Căile Ferate și șoselele, pentru că altfel germanii nu pot ridica nimic de la noi.

Domnii aceia care s-au dus acolo, din partea Căilor Ferate, nu știau ce să trateze.

Același lucru în ceea ce privește irigațiile. Nu pot să am credite pentru îndiguiri, dacă nu mă prezint cu nimic la Berlin. Rămâne să vină aici o comisie care să studieze această chestiune. Suntem neserioși.

I. Protopopescu: Cei doi delegați ai noștri au fost la Berlin numai pentru o luare de contact.

În legătură cu reparațiile pagubelor cauzate de cutremur, din creditul de 320.000.000 lei, numai la Tecuci s-a cerut 55.000.000. Am răspuns că în această sumă nu sunt prevăzute decât reparațiile localurilor autorităților.

Acum, partea dureroasă este că nu mai am ingineri. Am luat toți inginerii, chiar pe cei de la lucrările mele în curs de executare; utilizez și pe arhitecți și pe elevii din anul 4 de la Construcție. Astăzi a trebuit să iau dintr-altă parte ingineri, ca să-i trimit la Tecuci.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să facem față cu ce putem.

I. Protopopescu: Am cerut dlui general Ioanițiu să-mi detașeze câțiva ingineri în localitățile mai greu încercate de cutremur. Pentru aceasta nu trebuie să-i desconcentreze, ci numai să mi-i pună la dispoziție pentru câtăva vreme.

G-ral I. Antonescu: Să vi-i pună la dispoziție imediat.

G-ral Al. Ioanițiu: Îi voi da pe cei din garnizoanele respective.

I. Protopopescu: În ce privește latura sanitară a chestiunii, avem ajutorul echipei de Cruce Roșie Germană, de sub conducerea dlui dr. Wiler. D-sa are două ajutoare; i-am pus la dispoziție un automobil turism care era înainte la Ministerul Inventarului. Mi-au cerut permisie pentru tren, dar le-am explicat că e mai bine să folosească automobilul.

G-ral I. Antonescu: Să le dai automobilul numai cât durează această

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

operațiune.

Trebuie să iei măsuri și d-ta, dle Iașinschi.

V. Iașinschi: Am și luat măsuri. Mi s-a cerut un tren-baie.

G-ral I. Antonescu: Să iei măsuri și în privința cuptoarelor de deparazitare, ca să nu înceapă tifosul exantematic.

Unde s-au produs aglomerări?

I. Protopopescu: La Galați. Comuna Românești din jud. Prahova este distrusă și locuitorii s-au strâns la un loc.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să luați măsuri în legătură cu dl ministru Iașinschi. Formați echipe sanitare volante.

V. Iașinschi: Eu aș ruga pe dl g-ral Ioanițiu să desconcentreze pe medicii de circumscripție.

G-ral Al. Ioanițiu: Pe cei pe care mi i-ați cerut, i-am desconcentrat. Vă rog să-mi dați o listă cu numele medicilor care trebuie desconcentrați.

I. Protopopescu: Eu mai aveam și chestiunea Cadastrului, care s-a rezolvat. Cei de la Cadastru au cerut să treacă la Ministerul Lucrărilor Publice.

G-ral I. Antonescu: Astăzi, cu ajutorul Aviației, putem să executăm operația mai repede.

Comandor Gh. Jienescu: Eu sunt dotat suficient și pot să execut această lucrare. Eu dau mijloacele de execuție, iar administrația poate să rămână la dumnealor. Nu vreau să mă bag în administrație; eu execut numai o lucrare care mi se dă.

I. Protopopescu: Vom lua contact și vom discuta.

G-ral I. Antonescu: Fiecare minister vrea să câștige bani pe această chestiune. Luați contact și discutați.

Dl Corneliu Georgescu are cuvântul.

C. Georgescu: Domnule General, în legătură cu aplicarea Convenției de repatriere a germanilor, este prevăzut acolo că vor pleca germanii din Cadrilater și cei de pe o fâșie de teren din jud. Baia. Autoritățile noastre din Bucovina semnalează acum că mai sunt nemți în județele Dorohoi și Botoșani, care ar vrea să plece și ei. Aceștia depășesc însă linia stabilită.

În legătură cu această chestiune, comisiunile noastre de pe teren s-au izbit de foarte multe greutăți în ceea ce privește evaluările. În Convenție este prevăzut că prețul imobilelor și al mobilelor este cel real, însă mijloacele pentru stabilirea lui sunt diferite. Al doilea aliniat din același text spune că, pentru a fi fixat prețul unitar - deși în primul aliniat se vorbește de valoarea obiectului, adică de prețul lui de piață - pentru întreaga țară, se stabilesc următoarele norme: se pune un minimum și un maximum.

În Dobrogea, prețul pământului este fixat între 6000 și 30.000 lei ha, iar în Bucovina minimum este de 10.000 și maximum este de 50.000 lei - aceasta merge. La case și la șuri ajungem însă să plătim sume duble sau chiar triple, din cauza acestei convenții.

La clădiri, metrul pătrat este fixat la 3000 lei. O casă bună nemțească, clădită pe 60 m.p., poate să facă 180.000 lei și chiar mai mult. Pentru șuri însă prețul minimum pentru m.p. este de 700 lei, și atunci o șură cu aceeași suprafață de 60 m.p. va fi plătită cu 42.000 lei, când ea poate că nu valorează

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

10-15.000 lei.

O vacă este socotită între 8000 și 15.000 lei, iar un mânz între 7000 și 10.000 lei. Or, un mânz nu poate ajunge niciodată la prețul de 7000 lei; pe piață este 2000-3000 lei.

Românii luptă la toate comisiile ca să abată evaluările de la acest cadru. Noi arătăm totdeauna care este prețul de pe piață al inventarului viu și mort, însă germanii ne răspund că nu pot să scadă niciodată nimic sub minimum prevăzut în Convenție. Ajungem astfel la rezultatul că unele comisii nici nu pot să lucreze, iar procesele verbale nu se semnează. Din cauza aceasta, vor ajunge plângeri și la dvs.; ei vor arăta că le facem dificultăți.

G-ral I. Antonescu: Cu cine tratezi această chestiune?

C. Georgescu: Cu Siegmaier.

G-ral I. Antonescu: Tratează cu el.

G. Cretzianu: Eu cred că trebuie chemat și dl Neubacher. D-sa a promis că va da o scrisoare în care va arăta că orice soluție care va fi găsită defavorabilă României, d-sa se face forte s-o înlăture.

G-ral I. Antonescu: Dumneata, domnule Georgescu, spui că prețul fixat la casă și la pământ este convenabil.

C. Georgescu: Da, acolo merge, dar la inventarul viu este dezastru.

G-ral I. Antonescu: Stabiliți principiile cu cei mari. Discutați cu dl Neubacher chestiunea aceasta, pentru că este inutil să se certe cei de la periferie, dacă nu aranjați nimic aici.

C. Georgescu: Eu am dat ordin ca prețurile exagerate să nu fie acceptate. Dar, poate că este vorba aici și de o modificare a acestei Convenții.

G-ral I. Antonescu: Cine a făcut-o?

C. Georgescu: Convenția a fost făcută de dl ministru Broșu, după ce au fost ascultați experții de la Ministerul Agriculturii.

G-ral I. Antonescu: Să vezi cine sunt experții de la Ministerul Agriculturii care au făcut astfel de evaluări și să-i dai pe mâna dlui ministru Mareș. Să vedem care sunt domnii aceștia, care, cu atâta ușurință, fac astfel de lucruri.

C. Georgescu: Am luat Convenția germano-rusă, relativ la germanii din Basarabia, și am constatat că aceea prevede prețuri mult mai mici.

G-ral I. Antonescu: Luați măsuri ca să modificăm convenția.

Domnule Constant, prin Presă trebuiesc mereu combătute zvonurile false care pleacă cu un anumit scop din anumite legații. Se caută să se zăpăcească opinia publică. Să nu lăsăm ca aceste zvonuri să prindă rădăcini. Și nu este suficient să dăm o dată o singură dezmințire, ci trebuie să revenim mereu.

Am dat ordin dlui g-ral Șteflea să pună câțiva ofițeri care să noteze, în fiecare zi, toate zvonurile false care umblă în Țara Românească. Am să le public și apoi am să arăt lumii: judecați-vă singuri. Aveți să vedeți ce are să iasă din chestiunea aceasta.

Al. Constant: Sunt mai multe surse de zvonuri. În primul rând, este acel post de radio clandestin, care probabil că este la Londra.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să începem o acțiune în această privință. Și în Armată se răspândesc fel de fel de zvonuri. N-avem să ne punem acum

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

cenușă în cap să le ascultăm.

Al. Constant: Contra-acțiunea împotriva acestor zvonuri se face prin înșăși realizările noastre.

G-ral I. Antonescu: Da, dar realizările noastre sunt prea încete.

Al. Constant: Am vorbit despre rostul prezenței Misiunii Militare Germane la noi. Am trimis gazetari, fotografi; am arătat că prezența germanilor la noi n-are alt scop decât instruirea trupei noastre.

G-ral I. Antonescu: La două-trei zile să revii cu chestiunea aceasta, ca să le intre tuturor în cap.

Al. Constant: Problema aceasta este pentru noi o problemă permanentă.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să se facă așa cum spun eu. Trebuie găsită o modalitate inteligentă ca să se facă ceva în această privință.

Eu am început să strâng toate aceste zvonuri, unele plecate de la Legația Britanică, altele de la Legația Greacă, altele din cercurile oamenilor care sunt gata să fie loviți pentru greșelile din trecut și așa mai departe.

Dl ministru Mareș are cuvântul.

N. Mareș: Domnule General, eu am de rezolvat chestiunea pensionării unor funcționari de la noi. Avem o sumedenie de funcționari, atât tehnici cât și administrativi, și v-aș propune ca să fie scoși la pensie cei care pot fi pensionați, chiar înainte de vârstă.

G. Cretzianu: La câți ani de serviciu vreți să-i pensionați?

N. Mareș: Îi pensionez pe aceștia și nu numesc pe alții în locul lor.

G-ral I. Antonescu: Vom rezolva această chestiune în cadrul reorganizării ministerelor, pentru că aceeași problemă se pune pentru toate departamentele.

N. Mareș: Școlile de tractoriști merg foarte bine, așa că putem conta că vom avea 1000 de tractoriști. În privința tractoarelor, sunt două propuneri pe care le facem.

G-ral I. Antonescu: Vom discuta pe urmă. Ne trebuie, întâi, o statistică de felul cum avem repartizate pe țară toate mijloacele de muncă, ca să vedem cum intervenim noi.

N. Mareș: O altă chestiune este aceea a dreptului de preempțiune pentru casele și terenurile mici din Banat, care se abandonează. Cine vrea să cumpere, îmi face o somație și eu trebuie să răspund dacă aprob sau nu. Toate aceste bunuri sunt cumpărate numai de nemți, așa încât toate satele de acolo se vor germaniza complect. Ce fac cu ele?

G-ral I. Antonescu: Să le ții și să vorbești cu dl Georgescu, ca să trimitem acolo români, cărora să le dăm ajutoare prin Creditul Agricol ca să poată cumpăra case și locuri.

C. Georgescu: Dar legea din 9 august nu prevede nici un termen, așa că dl ministru Mareș poate să le țină și mai departe.

N. Mareș: Dar ne dau într-un zor nemții de acolo.

C. Papanace: Dar sunt bănățeni, care au fost colonizați în Cadrilater și acum vor să se întoarcă acasă.

G-ral I. Antonescu: Domnule Mareș, să nu dai voie nemților să cumpere nimic; joacă dreptul de preempțiune.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

N. Mareș: Pe măsură ce voi putea, am să le dau numai la români.

G-ral I. Antonescu: Domnul general Petrovicescu are cuvântul.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, de la ultimul consiliu și până acum s-au petrecut următoarele lucruri:

Mai întâi, avem cazul de la Butiman. Ni s-au adus informații de acolo că țăranii fac bolșevism, că au intrat în moșie și vor s-o împartă; ar fi făcut și planul.

Evident că știrea, așa cum venise, m-a făcut să dau iemdiat ordin să se ducă la fața locului prefectul de Ilfov și șeful Legiunii de Jandarmi.

Mi s-a raportat, pe urmă, că totul se rezuma la o discuție de bucătărie între funcționarii inferiori de la moșie. Aceștia ne-au pus pe drumuri.

G-ral I. Antonescu: Ai luat vreo măsură contra acestui personal? Închide-i, pedepsește-i și pune cheltuielile în socoteala dnei proprietare.

M. Antonescu: Domnule General, dl ambasador al Greciei a depus un protest în numele Guvernului grec.

G-ral I. Antonescu: Să depui și d-ta un protest scris în numele Guvernului Român.

G-ral C. Petrovicescu: Al doilea caz este cel de la Caracal. M-am pomenit cu o telegramă de la primul procuror de acolo, în care mi se spunea că legionarii înarmați au ocupat orașul și se opun să se dea înapoi la niște jidani lucruri care le-au fost confiscate.

Din întâmplare, de abia descifrasem telegrama și a picat și prefectul de Caracal, care a redus proporțiile incidentului: din 222 de legionari, au fost numai 100, nu erau toți înarmați, ci numai o parte, n-au ocupat orașul, ci s-au plimbat pe străzi cântând.

Cu ajutorul dlui vicepreședinte al Consiliului, toată chestiunea a fost lichidată, pentru că s-a dovedit că totul se reduce la o simplă neînțelegere locală. Dl ministru al Justiției cunoaște cazul și a luat măsuri.

M. Antonescu: Chestiunea a fost lămurită. Mandatul dlui prim-procuror a încetat, pentru că dânsul va fi schimbat în cursul săptămânii.

G-ral I. Antonescu: Dar lucrurile s-au luat?

G-ral C. Petrovicescu: Lucrurile erau depuse.

Horia Sima: Acolo prefectul a pus pe jidani să nu vândă lucrurile, ci să țină la preț.

M. Antonescu: La Caracal este un permanent conflict. Eu am luat măsuri împotriva primului procuror, dar să luați și dvs. măsuri împotriva chestorului de poliție, Zeghianu.

G-ral C. Petrovicescu: În ceea ce privește mișcarea comunistă, mai face câte unul propagandă, mai scrie altul un manifest. Acum ei pregătesc o manifestație pentru ziua de 1 decembrie, când este o aniversare a lor. Suntem pe urmele lor; am aici o listă de cei care au fost urmăriți și judecați; am, de asemenea, o listă referitoare la tipografiile și manifestele lor.

M. Antonescu: De câte ori deferiți pe cineva Parchetului, vă rog să-mi spuneți și mie.

G-ral C. Petrovicescu: Dvs. aţi avut bunătatea să dați ordine în această privință.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

M. Antonescu: Desigur, dar să-mi atrageți atenția în cazurile speciale.

G-ral C. Petrovicescu: Pentru ziua de 1 decembrie suntem informați că Asociația "Pro-Transilvania" va lansa un manifest. Suntem preveniți și pentru aceasta.

Între timp, au mai fost două manifestări: cea de la Sibiu, a Societății "Astra" și parastasul de 13 ani de la moartea lui I.C. Brătianu, la București.

Se lansase zvonul că la Societatea "Astra" se va da o lovitură și se va alege un nou comitet, în frunte cu dl Maniu. Am atras atenția celor de la "Astra" - o societate care merită toată veneratia - asupra acestui lucru și rezultatul a fost că a rămas vechiul comitet. Aceasta n-a împiedicat pe dl Maniu să spună că tot d-sa a făcut să rămână vechiul comitet.

În ceea ce privește parastasul pentru Ion I. C. Brătianu, am stabilit cu dl George Brătianu că, după ce toată lumea se va duce la biserică, vor merge la statuie, vor depune acolo o coroană și totul se va termina.

S-au ținut totuși două discursuri. Nu s-a spus mare lucru, dar totuși aceasta este o călcare de cuvânt din partea unor oameni politici de categoria I.

În ceea ce privește acțiunea partidelor politice, această acțiune este diversă; nu sunt doi de aceeași părere. Chiar în același partid, unul trage într-o parte, altul într-alta, unii țin cu englezii, alții țin cu rușii...

G-ral I. Antonescu: Și nici unul cu românii.

G-ral C. Petrovicescu: .... și între ei nu se pot înțelege. În ultima analiză părerea care predomină este aceea că guvernul legionar trebuie lăsat să-și continue acțiunea, pentru că conjunctura nu permite vreo schimbare.

S-a întâmplat să fim anunțați de prefect că la Curtici sosesc 160 români din Franța. Am întrebat: ce caută aici? Mi s-a răspuns că au fost trimiși din Franța, pentru că acolo nu se mai găsește de lucru pentru ei.

Unii dintre ei aveau vizele pentru țara noastră, alții pentru Ardealul cedat. Am dat dispoziții să fie dirijat fiecare la casa lui și s-a lichidat chestiunea chiar în seara aceea.

Alte chestiuni nu mai am.

G-ral I. Antonescu: Chestiunile referitoare la Armată rămân să fie discutate mâine.

În ceea ce privește cazul acela cu Marea Britanie, telegrama pe care am primit-o va fi adusă și la cunoștința dlui Fabricius. Te rog să iei notă, dle ministru Antonescu.

Domnilor, eu nu reușesc să stabilesc economiile realizate sub actualul regim, prin desființarea atâtor comisiuni care încasau atâtea tantieme, pentru că funcționarii dvs. nu vă ascultă sau vă sabotează. Din toate economiile realizate, nimic nu apare, pentru că nimeni nu vrea să dea nimic. De aceea eu nu consider chestiunea rezolvată și rog pe dl secretar general să ceară datele de la ministerele care nu le-au trimis până acum.

Au mai rămas de rezolvat câteva chestiuni.

Proiectul lucrărilor de utilitate socială, ce urmează să fie făcute de Mișcarea Legionară, a provocat în cercurile economice o serie de întrebări. Se cere a se preciza ce se înțelege prin lucrări de utilitate socială și dacă oamenii vor fi plătiți. Toate acestea sunt lucruri care trebuie lămurite. Dl Stoicănescu se ocupă de această chestiune. Să se lămurească și să se dea o notă în această

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

privință.

Ministerul Cultelor și Artelor dă un concernt la "Aro" în ziua de 1 decembrie. Sunt întrebat dacă trebuie să invităm tot corpul diplomatic sau numai membrii legațiilor Axei. Eu sunt de părere să invităm pe toți, ca să vină cine vrea.

M. Antonescu: După protocolul diplomatic, dacă solemnitatea este organizată de o autoritate românească, trebuie invitați toți.

I. Protopopescu: S-a anunțat că concertul este dat de Ministerul Educației Naționale, Cultelor și Artelor.

Tr. Brălleanu: S-a anunțat așa, pentru că orchestra Filarmonică, care dă acest concert, este a acestui minister.

G-ral I. Antonescu: Domnule ministru Antonescu, te rog să studiezi această chestiune și să vezi cum este anunțat concertul, ca să știm cum facem invitațiile.

Societatea "Târnava Mare" pomenește cei 18 ani de la moartea stegarului Vasile Lucaci și mă roagă să particip și eu la această solemnitate.

N. Mareș: Delegați pe cineva să meargă acolo.

G-ral I. Antonescu: Domnule Petrovicescu, trimite pe cineva acolo ca să mă reprezinte.

Ședința se ridică la ora 21,30.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.169 (fost 167)/1940, f. 441-496.

26. 1940 noiembrie 27. *Se discută despre relațiile dintre Ion Antonescu și Mișcarea Legionară, ca urmare a crimelor de la Jilava.*

Reconstituirea ședinței Consiliului de Miniștri din 27 noiembrie (Notele dlui g-ral Gh. Dobre, subsecretar de Stat al Înzestrării Armatei)

1. Consiliul adunat, domnul mareșal Antonescu intră în sală și spune, în esență:

Asasinatul de astă-noapte de la Jilava este un act pe care îl reprob și nu pot admite să-mi mânjesc mâinile cu sânge, nu aceasta a fost și poate fi rezultatul străduințelor mele de a întrona Justiția în această nenorocită țară. Cei vinovați trebuie să fie dați imediat în judecată și Justiția să-și facă datoria.

Eu personal și Guvernul se desolidarizează, de asemenea trebuie să o facă și Mișcarea Legionară; în acest sens trebuie să se dea un comunicat țării.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

2. Încep să vorbească reprezentanții Mișcării Legionare în Guvern, astfel și în ordinea următoare:

a) **Horia Sima**. Pune teza psihozei sub influența căreia s-a săvârșit asasinatul; întreaga cuvântare caută să dezvolte justificarea pe această bază și afirmă că acum s-a terminat și nu se va mai repeta.

Exploatarea psihozei o dă și prin faptul că Justiția a întârziat cu darea sentințelor și zvonurile că, poate, o parte din cei închiși ar fi în situația să scape de sancțiuni.

b) **Cornelu Georgescu**, foarte vehement, dezvoltă teza JUSTIȚIE ȘI DREPTATE.

Cei care lucrau la dezgroparea legionarilor din curtea închisorii au căpătat un sentiment de revoltă și, într-un moment de mare tensiune nervoasă, au făcut ce au făcut.

Arată cele îndurate de legionari în regimul trecut și sentimentul de dreptate a fost, la un moment dat, sub impresia celor văzute la dezgroparea în curs, să nască în ei un spirit de revoltă, care i-a dus să facă *dreptate*.

c) **Brăileanu**, foarte puțin documentat, a pus problema spiritului de revoltă.

d) **Sturdza**, în același fel. Nimic nou.

e) **Iașinschi** vorbește ca cel mai în vârstă și deci cu mai multă aprofundare a situațiunii. Pune teza, atât a psihozei, cât și a întârzierii sentințelor judecătorești și influenței psihologice a dezgropării.

Încheie, cerând domnului mareșal Antonescu să aibă mai multă încredere în ei, la care domnul Mareșal răspunde, din contră, că ei trebuie să aibă mai multă încredere în d-sa; activitățile respective de până atunci arată că domnia sa este cel care are dreptul să le ceară mai multă încredere.

3. Ia cuvântul dl ministru al Justiției, prof. **Mihai Antonescu**.

Într-o expunere magistrală arată rostul Justiției într-o țară, în general, și în regimul generalului Antonescu.

Arată răspunderea Justiției, arată valoarea morală înaltă a magistraților însărcinați și nu poate admite și nu admite ca să se arunce cea mai mică umbră de îndoială, chiar asupra nepărtinirii și spiritului de justiție al magistraților.

Arată, de asemenea, primejdia tot așa de mare ce ar naște dacă s-ar ofensa Armata.

Aceste ofense nu ar avea alt rezultat decât să provoace conflicte, care ar amenința însăși ordinea în Stat.

Dacă se înțelege altfel spiritul Justiției în Stat, își depune, fără nici o ezitare, demisia, neînțelegând să renunțe la principiile și convingerile pe care le-a avut, le are și le va avea până în mormânt cu privire la rolul Justiției și Armatei în Stat.

4. Reprezentanții Mișcării Legionare, în numele lor personal și al Mișcării, se leagă că vor respecta principiile arătate și vor asigura ordinea.

5. Domnul Mareșal se scoală de pe scaun și începe cam așa:

"Nu sunt orator, dar revolta care mă stăpânește față de crima de la Jilava îmi dă puterea să expun, din nou, dezaprobarea acelui act. Vinovații să fie trimiși în judecată".

Explică pe larg ce străduințe a pus, câte lupte a trebuit să ducă, câte

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

suferințe a trebuit să îndure pentru convingerile sale, pentru înlăturarea unui regim nefast și înțelege ca, pe calea pe care o viață întreagă, de suferințe și de jertfe personale, a urmat-o, să urmeze și de aici înainte.

Când a trecut la o colaborare cu Mișcarea Legionară, a crezut că și aceasta îl înțelege și că va lucra așa cum a înțeles că trebuie să-i urmeze directivele, dispozițiile și ordinele pe care le va da, căci tot ce face este numai pentru binele țării, pentru ridicarea acestui popor nenorocit, pe care netrebnicii de altă dată l-au adus în situația în care l-a găsit, iar țara sfâșiată.

Trebuie dat imediat, și aceasta este o condiție la care nu poate renunța, un comunicat țării, că domnia-sa, Guvernul și Mișcarea Legionară se desolidarizează și dezaprobă actul de la Jilava și că vinovații vor fi pedepsiți.

Atrage atenția lui Horia Sima că este informat că și persoana prof. Iorga ar fi amenințată și să ia măsuri, să nu i se întâmple nimic, la care Horia Sima răspunde că va lua acele măsuri.

6. Domnul mareșal Antonescu părăsește sala, rămânând intransigent și spunând că nu are epoleți de închiriat și nu primește să ducă mai departe Statul în alte condiții decât cele pe care le socotește la înălțimea străduințelor sale, pentru binele acestui neam.

Au urmat consfătuiri, în afară de Consiliu, între diferite persoane din Mișcarea Legionară, pentru formularea comunicatului hotărât de dl Mareșal Antonescu.

S-au propus diferite formule și, după mai mult de 3-4 ore, la intransigența domnului Mareșal, au convenit la formularea unui comunicat așa cum hotărâse domnul mareșal.

<După însemnările lui Nicolae Mareș>

În ziua de 26 (*în fapt 27, n.ns.*) noiembrie 1940, după omorurile de la Jilava, am fost convocat, la ora 10 dimineața, la un Consiliu de Miniștri sub președinția generalului I. Antonescu; erau de față toți miniștrii și subsecretarii de stat.

Ședința a fost deschisă de generalul Antonescu, Conducător al Statului, arătând cum s-a săvârșit de către legionari măcelul de la Jilava și încheind, adresându-se legionarilor:

- "Eu nu pot tolera crime ordinare, faceți ce poftiți, în astfel de condiții eu mă retrag".

A cerut cuvântul Horia Sima, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, care a declarat că nu a știut nimic de cele întâmplate. Apoi, pe rând, au vorbit toți miniștrii legionari: Brăileanu, Iașinschi, Protopopescu, Constant etc. și, ultimul, Corneliu Georgescu, subsecretar de stat la Românizare; toți s-au declarat surprinși și pretindeau că nu au avut cunoștință de nimic. Corneliu Georgescu a adăugat însă că deși nu știe nimic, totuși ia apărarea legionarilor care au săvârșit aceste omoruri, deoarece Justiția nu și-a făcut datoria, acuzând pe judecătorul de instrucție care instrumenta că mergea foarte încet cu cercetările și că, după cum decurgeau interogatoriile celor închiși înainte de 26 noiembrie, impresia generală printre legionari era că toți acuzații vor fi achitați.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Tuturor le-a răspuns printr-o lungă pledoarie dl Mihai Antonescu, ministrul Justiției, luând apărarea magistraților instructori și spunând, în esență, că erau 64 de acuzați, care fiecare propuneau martori și aveau dreptul la apărare, așa încât trebuia să se facă credit Justiției, care și-ar fi îndeplinit astfel întreaga datorie.

Generalul Antonescu a adăugat că într-o țară unde fiecare vrea să-și facă dreptate singur, e anarhie etc., și apoi a dat cuvântul miniștrilor nelegionari.

Generalul Petrovicescu, ministrul de Interne, a declarat că nu a știut nimic; iar eu, având cuvântul, am cerut ca toți membrii guvernului să depună demisiunile în mâinile dlui general Antonescu, care să facă un alt guvern, cum va crede de cuviință și cu care să meargă înainte.

Impresia generală a miniștrilor nelegionari, deci și a mea, era că toți miniștrii legionari, împreună cu generalul Petrovicescu, au fost ținuți în curent și că erau autorii morali ai acestui măcel.

Generalul Antonescu s-a retras dezgustat, spunând:

- "Faceți ce vreți, eu nu pot guverna în astfel de condițiuni".

M-am dus după el, am dejunat la Președinție cu dânsul; ceilalți miniștri legionari au dejunat și ei la cantina de la Președinție și aveau tot felul de nesfârșite întrevederi cu comandanții lor legionari: Pătrașcu[1] și alții.

După dejun am cerut voie Generalului să-i vorbesc lui Horia Sima. Generalul m-a autorizat. Am avut o lungă conversație cu Sima, întrebându-l ce urmărește? Nu e mulțumit că e vicepreședinte? Vrea să ia locul Conducătorului? etc. și-am cerut, categoric, să cedeze generalului Antonescu comanda legionarilor. Nu am putut scoate nici un cuvânt hotărâtor de la el; îmi răspundea ocolind chestiunile și, cum era prima oară când aveam o convorbire mai îndelungată cu el, am rămas cu impresia că era un terorist ambițios, nu prea inteligent și condus de toți ceilalți legionari afară din guvern, asupra cărora nu avea nici o priză. Am raportat totul Conducătorului.

Către ora 5, a venit vestea la Președinție că Madgearu a fost ridicat de acasă și găsit mort în Pădurea Snagov și, imediat, apoi a succedat știrea omorârii lui Iorga. Generalul Antonescu a fost foarte impresionat și numai toată răspunderea ce avea de viitorul țării l-a împiedicat de a părăsi conducerea Statului.

Către seară, târziu, după interminabile discuții între ei, cu ușile zăvorâte și păziți de ai lor, legionarii au luat decizia de a ruga pe generalul Antonescu să rămână în capul lor, fără însă a i se ceda comanda supremă a legionarilor.

Se știe ce a urmat: lipsa de sinceritate a lui Horia Sima și a tuturor comandanților legionari a dus încet, încet la răsmerița din ianuarie 1941; la loialitatea generalului Antonescu, legionarii conducători au răspuns cu trădarea intereselor țării, pe care urmăreau să o ducă în prăpastie, instalând la noi o conducere comunistă.

Trebuie recunoscut că deși țara a trecut prin momente foarte grele și se putea prăbuși, totuși Generalul, prin răbdarea lui, a lăsat pe legionari să se compromită prin hoții, jafuri, omoruri și cruzimi, în așa fel, încât numai numele de legionar pronunțat în orice sat din țară inspira groază.

---

[1] În text este: *Pătrășcanu.*

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ce departe erau ei de frumoasele precepte de ordine, cinste, onoare și mai ales de nădejdea ce lumea își pusese în ei, ca să o scape de satrapia partidelor politice!

Nicolae Mareș

4/IX/942

▼

D.A.N.I.C., Arhiva C.C. al P.C.R., fond 103, ds. 26, f.1-7, texte dactilografiate; cel al lui Nicolae Mareș este semnat de el.

Ediție: Gh. Buzatu, *Mareșalul Antonescu în fața istoriei*, I, p. 163-168; *Istoria Partidului Comunist Român - Sinteză*, cap.V, p. 280-282, numai textul g-ralului Gh. Dobre.

După consemnarea din *Pe marginea prăpastiei*

Conducătorul Statului a reacționat de manieră categorică. A văzut, a doua zi, pe principalii șefi ai Armatei și a prezidat apoi un lung Consiliu de Miniștri.

Toți miniștrii legionari, în frunte cu Horia Sima, s-au desolidarizat de acțiunea teroriștilor și au propus să depună un nou jurământ de credință generalului Antonescu.

Au încercat să schițeze un gest de justificare, arătând că, "față de tărăgănarea Justiției, mulți și-au pierdut încrederea în dreptatea pe care vor face-o organele judiciare".

Generalul Antonescu a reacționat în Consiliul de Miniștri printr-un fulminant discurs.

Cuvântarea aceasta a sa nu a fost stenografiată, dar în rezumat conținea următoarele:

Respinge laudele ce-i adresează miniștrii legionari în aceste momente; ar fi dorit, de dragul țării, să aibă mărturia dragostei lor, în aceea că ar fi împiedicat să se întâmple ceea ce ei au condamnat în așa măsură la vechiul regim.

El, Generalul, este un luptător. A luptat și va continua să lupte pentru neamul pe care vrea să-l reînalțe din decăderea în care l-au adus cei pe care legionarii îi imită astăzi.

Dar tocmai pentru a-și putea sluji neamul cum trebuie, va refuza să-și lege numele de crimele de la Jilava.

Justiția și-a făcut datoria și ar fi continuat să și-o facă. Generalul Antonescu nu poate admite nici o injoncțiune în mersul Justiției. În cazul dat, nu a existat nici un temei de neîncredere. Generalul Antonescu a inițiat acțiunea împotriva asasinilor legionarilor și n-ar fi tolerat ca ea să nu fie dusă până la capăt.

"Am spus tuturor: aveți încredere în mine! De ce nu aveți încredere? Ce fapte ar fi putut motiva o neîncredere în mine?

Mâna de nemernici care au făcut această crimă va fi pedepsită în mod exemplar",- a spus Generalul. "Eu nu voi lăsa ca țara și viitorul acestui neam să fie compromise de acțiunea unei bande de teroriști. Statul, al cărui Conducător sunt, nu se va lăsa subminat de dezlănțuirea instinctelor de bestialitate ale unor

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

descreierați.

Pedepsirea celor de la Jilava mi-o rezervasem eu prin Justiția țării. Strada mi-a luat acest drept, venind să-și facă singură dreptate.

Toată mândria mea era să nu am mâinile pătate. Mi-ați nimicit cu fapta alor voștri această mândrie"[2] .

După ancheta făcută cu ocazia procesului lui Ion Antonescu din 1946

Îmi dădeam seama de răspundere. Am convocat Consiliul de Miniștri, în care am făcut eroarea să nu am stenografi, pentru că vroiam să spun lucruri grave. În Consiliul de Miniștri am pus problema: "Dvs. ați angajat numele generalului Antonescu și la adăpostul acestuia faceți toate crimele". Am fost foarte violent contra lui Horia Sima și a tuturor legionarilor. Mareș le striga: "Demisia". După mine a vorbit Horia Sima, dându-și cuvântul că nici el n-a știut nimic. Am spus: "D-ta ți-ai dat cuvântul de onoare că nu se va întâmpla nimic". De aia i-am dus la Jilava, ca să câștig timp. Speram să avem Parlament și Cameră, care să decidă[3] .

27. 1940 noiembrie 29. *Se discută despre : măsurile de ordine internă în legătură cu acțiunile legionarilor; portul armelor; importuri; aprovizionare; pachetele ce se trimit în Germania; ridicarea unor greci de la domiciliu și măsuri ce se impun pentru reprimarea unor astfel de abuzuri.*

CONSILIUL DE CABINET

din ziua de 29 noiembrie 1940

Sunt prezenți domnii: g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului; g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; Mihai Antonescu, ministrul Justiției; lt.-col. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; George Cretzianu, ministrul Finanțelor; Al. Rioșanu, subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne, pentru Poliție și Siguranță.

Ședința se deschide la ora 16.

G-ral C. Petrovicescu: Rapoartele primite, la ora 15,30, de la Inspectoratele de Jandarmerie îmi comunică faptul că liniștea cea mai perfectă

---

[2] *Pe marginea prăpastiei*, I, p.196-197.

[3] *Procesul Mareșalului Antonescu*, vol.III, p.383-384.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

domnește în toată țara. Nu s-a semnalat nicăieri nici un incident.

De la Siguranță am primit aceleași informații în ceea ce privește Capitala.

G-ral I. Antonescu: Dumneata ai mai avut informații de liniște și ne-am pomenit cu ceea ce știm cu toții. Nu este posibil să se pună la cale astfel de mișcări și noi să nu știm nimic.

După cât văd, Siguranța nu funcționează. Admiți d-ta să se pună la cale aceste mișcări și să se ridice atâția oameni, fără cunoștința organelor de Poliție și Siguranță?

Este cineva care a organizat toate acestea. Dacă aveam cea mai mică informație asupra celor ce se petrec, puteam împiedica totul.

Deci, aceste rapoarte de liniște ale Siguranței nu sunt crezute de mine. Am spus să luați măsuri serioase, să știți tot ce se face în țară, și de către toți. Siguranța Statului este pe deasupra tuturor intereselor colectivității, ea trebuie să intre în cadrul legilor și obligațiilor, pentru ca Statul să fie în tot timpul pus în cunoștință de tot ceea ce se pune la cale.

Te rog să iei, imediat, măsuri, ca să se numească primari în toate comunele din țară, numai oameni care corespund intereselor Statului. Dacă sunt printre legionari, oameni de seamă, buni gospodari, cu credință și aptitudini legionare, atunci foarte bine. Dacă nu, să fie scoși imediat și să se numească cei mai buni oameni, cei mai gospodari și cu trecutul cel mai nepătat.

Această operație să se facă în maximum 20 de zile.

Toți acei care au fost numiți și de pe urma cărora prefecții au motive de nemulțumire, mai ales la sate, toți trebuie dați la o parte.

La sate nu se face politică, ci se face gospodărie, se face administrație.

Să se pună ordine, de care am nevoie pentru dezvoltarea pe care am de gând să o dau noului Stat. Într-o asemenea comună, care este celula organică a Statului, primarul trebuie să fie un om de seamă.

Am văzut, în unele regiuni, prefecți mai înțelepți și cu o tradiție mai veche. Acolo nimeni n-a îndrăznit să schimbe primarul.

În interval de 20 de zile vreau să am raportul d-tale în legătură cu ceea ce am spus. Vreau să știu ce primari erau în serviciu la data de 6 septembrie, ce primari s-au schimbat, care este situația, și ce primari se schimbă în urma ordinului dat.

Pentru aceasta, trebuie făcută o anchetă imparțială, pentru că sunt printre ei și oameni care pot să vadă cum trebuie. Dar primarul nu trebuie să fie numit numai pentru că este legionar. Trebuiesc primari imparțiali, buni români și domici să servească interesele Statului. Primarul trebuie să mai știe care sunt și punctele de program ale g-ralului Antonescu. Comuna este celula de unde pleacă și ordinea și dezordinea, și impulsul de viață.

Să nu ne jucăm cu lucruri care par neînsemnate în aparență. Această comună va fi făcută de mine celula sănătoasă din toate punctele de vedere.

Am mai dat indicațiuni în această privință, că la primării trebuie să se găsească toate elementele de administrație, și în ceea ce privește premilităria, și recrutarea, și rechizițiile, și fiscalitatea etc. Prin urmare, comuna trebuie să aibă întreaga administrație în ea și deci trebuie să aibă oameni capabili, înțelepți și în spiritul doctrinelor noastre.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Al doilea, toți jandarmii care au fost comandanți de Legiuni și care au executat ordinele date împotriva legionarilor, acum, pentru că s-a terminat cu principalii vinovați, intenția mea era să-i dau afară din Oștire, după ce vinovații principali erau condamnați de Justiție. Acum, pentru că lucrul s-a consumat, trec la actul al doilea. Pe aceștia să-i invitați să-și dea imediat demisiile. Același lucru și cu toți ceilalți plutonieri din cadrul Jandarmeriei.

Al treilea, toți comisarii, subcomisarii și agenții care sub trecutul regim au comis acte de violență și bestialitate, făcând exces de zel, depășind cadrul legal, să fie imediat scoși.

Sub mine nu s-a executat niciodată un ordin nelegal. Au fost o mulțime de ordine, pe care eu le-am respins când erau nelegale. Regele Carol, când mi-a dat un ordin nelegal, a primit răspunsul meu scris: "Ce ai cerut Majestate este nelegal și nu pot executa".

Deci așa trebuie să facă fiecare.

Prin urmare, toți aceștia trebuie eliminați și să înceteze orice sentimente de ură.

Același lucru și cu Magistratura.

Toți acei care, zilele acestea, au organizat revolte și rezistențe, trebuie puși sub urmărire.

În Statul acesta trebuie ordine și cine n-o dovedește, trebuie arestat și dat pe mâna Justiției, orice situație ar avea în Stat.

Dumneavoastră, domnilor ministru de Interne și subsecretar de Stat pentru Poliție și Siguranță, sunteți responsabili de orice acte s-ar comite de acum înainte. Nu este permis să se mai facă violări de domiciliu sau ridicări de persoane. Pentru toate acestea veți trage imediat consecințele.

Un alt punct, care constituie regula de acum înainte: la gări, la autorități, nu mai are ce căuta garda legionară. Autoritatea Statului este păzită de organele de Siguranță ale Statului.

Deci, la Radio, la Poștă, Telefoane, gări și la orice alte autorități, n-au ce căuta aceste gărzi. Ele nu vor putea servi decât numai pentru serviciile lor legionare, pentru disciplina lor legionară. În Stat, ordinea nu se ține decât de organele Statului, și în Capitală, și în provincie, și peste tot.

De asemenea, nu se mai poate tolera portul de arme decât numai când sunt încadrați în unități constituite, sub comanda unui șef care răspunde. Izolați, pe stradă, nimeni nu are voie să poarte armă.

Cine poartă armă, trebuie dezarmat imediat și dat pe mâna Justiției. Nici dvs. nu aveți voie să purtați armă, cu atât mai mult n-au dreptul s-o poarte copiii de 16 ani.

În privința caselor care sunt ocupate fără dispoziții legale, de către diferite persoane, veți da ordine să fie imediat evacuate, pentru că Statul va fi cel care va plăti.

Am auzit că sunt și miniștri care s-au instalat în asemenea imobile.

Această stare de anarhie trebuie să înceteze. Trebuie să intrăm odată pe calea legală.

Chiar casa lui Gavrilă Marinescu, de la Militari, să nu se ia până când nu se vor îndeplini formele legale. Nu poate nimeni să dispună de averea altuia, ca de averea lui.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Al. Rioșanu: Ați spus că suntem responsabili de ceea ce se întâmplă.

Ca să fiu responsabil, eu, ca ministru al Poliției, trebuie ca, atât la Siguranță, cât și la Poliție, să am oamenii mei. Eu nu sunt sigur nici de dl Mironovici și nici de dl Ghika.

Pentru actele dumnealor eu nu pot răspunde.

G-ral I. Antonescu: Dumneata îmi vei raporta. Am auzit că șeful Siguranței a scos din vamă 1.200 revolvere, pe care le-a împărțit.

Să faci anchetă și să vezi dacă este exact. Omul ordinii nu poate împărți arme pentru dezordini.

Al. Rioșanu: Domnul Ghika nici nu mai tratează cu mine. Dl prefect cel nou de Poliție, până acum, nici nu s-a prezentat la mine și nici jurământul nu l-a depus.

G-ral I. Antonescu: Să-l chemi la minister și să pui lucrurile la punct. Dacă nu vine, sau dacă nu se aranjează lucrurile, vom pune un alt prefect. Pe dl Ghika să-l încadrezi în ordinea legală. Dacă nu intră în ordinea legală, atunci să-mi propui un alt șef la Siguranță.

G-ral C. Petrovicescu: La Siguranță avem inspectori vechi de meserie, așa că nu este situația la fel cu cea de la Poliție.

G-ral I. Antonescu: Să-l chemați imediat pe dl Ghika și să-i spuneți că, dacă nu intră în legalitate, va fi imediat destituit.

G-ral C. Petrovicescu: Eu am legături cu Ghika și n-am avut a mă plânge de el până acum.

G-ral I. Antonescu: Nu trebuie să treacă peste ordinele date, căci atunci este anarhie. Cum și-a permis ca să nu dea curs unui Decret semnat de mine?

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, în legătură cu domeniul economic, vă aduc la cunoștință că totul decurge normal.

Tot în ordinea generală, voiam să vă arăt că va trebui ca dvs. să spuneți ultimul cuvânt în ceea ce privește organizarea Statisticii Statului.

În această privință sunt două ipoteze în legătură cu procedura. O primă ipoteză este aceea ca, de la organele de pe teren, întregul material să treacă pe la prefect și de acolo la Oficiul de Statistică al fiecărui Departament. La unele ministere, aceste Oficii de Statistică funcționează destul de satisfăcător.

Eu sunt de părere ca ele să fie organizate după ordinea tehnică a Institutului Central de Statistică.

G-ral I. Antonescu: De ce să mai treacă lucrările pe la minister? De ce să nu treacă direct la Institutul Central de Statistică?

G. Cretzianu: O mare parte din Statistică se bazează pe Ministerul Finanțelor. De exemplu: Statistica vămilor.

G-ral I. Antonescu: Să te interesezi de Institutul de Statistică Italian al lui Mussolini, care este ideal, și care a stat la baza redresării Statului fascist, să vezi ce s-a făcut în această materie în Italia.

Noi vrem să facem Statul totalitar și nu avem Statistică. Cum să facem economie dirijată, dacă ne lipsesc elementele de bază?

Lt.-col. N. Dragomir: Avem pentru executarea acestui program și un surplus de personal.

G-ral I. Antonescu: Sunt funcționari care stau pe la toate ministerele și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nu fac nimic. Puteți să-i luați de acolo și să-i întrebuințați, căci aceasta este o operă care trebuie făcută urgent.

Lt.-col. N. Dragomir: De la Berlin ni s-a comunicat, la telegrama mea în ceea ce privește pieile, că s-a aprobat reducerea de 50%.

G-ral I. Antonescu: Rezolvăm problema la noi cu această reducere?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu.

G-ral I. Antonescu: Ce facem la primăvară, atunci?

Lt.-col. N. Dragomir: Vom avea și un import de cauciuc.

G-ral I. Antonescu: Nu putem conta pe ce este comandat, ci pe ce avem.

Lt.-col. N. Dragomir: Poate vom fi în măsură să luăm ceva de la ruși.

G-ral I. Antonescu: Rușii ne cer și ei.

Lt.-col. N. Dragomir: Am mărit producția și acum lucrăm cu întreaga capacitate de lucru a fabricilor. De asemenea, s-a renunțat la fabricarea multor produse care nu sunt necesare, și vom face și gheata populară.

G-ral I. Antonescu: Orice măsuri vei lua, să ai în vedere ca micul industriaș, lucrătorul calificat, care, în general, este român, să nu fie lovit.

Lt.-col. N. Dragomir: Nouă ne trebuiesc 3.400 vagoane de piei crude, și nu avem decât 1.200.

G-ral I. Antonescu: Trebuie dat un avertisment Țării, că suntem în criză și că trebuie să facă economie.

Trebuie să facem eforturi mari, pentru a trece peste greutățile care ne așteaptă.

În chestiunea alimentară, ce măsuri ai luat?

Lt.-col. N. Dragomir: Germania mi-a cerut să-i dau cota de conserve.

G-ral I. Antonescu: Să nu dai nimic, să cumperi și să le plătești, ca să ne asigurăm sub această formă. Le rechiziționezi cu plată la valoarea actuală și să le pui în vânzare. Fără să facem cartele, vom ajunge la distribuirea acestor conserve în mod rațional. Conservele sunt pentru burghezie. La magazine se vor distribui aceste conserve și se va veghea ca să nu facă nimeni depozite.

Piața cum se prezintă?

Lt.-col. N. Dragomir: Cartofii, de exemplu, se găsesc cu 5,50-7 lei kg.

Eu am pus în vedere dlui primar al Capitalei că a depozitat mari cantități de cartofi, care vor îngheța la primul îngheț. I-am pus în vedere ca să distribuie această cantitate imediat.

G-ral I. Antonescu: Și eu i-am atras atenția ca să ia măsuri să nu se strice depozitele.

D-ta să dai dispoziții generale și la Armată și să atragi atenția că Țara nu mai are rezerve, și dacă depozitele se strică, aceasta înseamnă că nu mai avem cu ce să le înlocuim.

Deci, grijă deosebită la păstrarea alimentelor. Aceasta privește și Armata, și ministerele, și primăriile, în general toate instituțiile care au depozite.

Ce ai făcut cu taxele comunale pe alimente?

G. Cretzianu: Aceasta este o problemă cât se poate de complexă.

Dvs. mi-ați dat soluția ca aceste taxe să le tai complect de la primării. Va trebui, în acest caz, să modificăm taxa cifrei de afaceri și să dăm alocații primăriilor.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Trebuie să punem ordine. Cetățeanul admite să plătească, însă l-au zăpăcit atâtea taxe.

Să facem ordine, ca să nu mai vină atâția oameni care să spună că Statul a fost cel mai necinstit.

Trebuiesc simplificate toate aceste taxe, care dau și posibilitate mare de fraudă. Trebuie chemați și comercianții, și ascultați.

Lt.-col. N. Dragomir: Am luat contact cu primul lot de prefecți. Prefecții au lucrat în deplin acord cu deviza mea în ceea ce privește aprovizionările. Au recunoscut plusurile pe care le au, și pe care eu le voi trimite în județele cele mai sărace.

Grâul, orzul, ovăzul le avem până la noua recoltă. Zahărul, uleiul, sarea, petrolul le dau pe câte două luni. Operațiunea aceasta este făcută prin I.N.C.O.P.

G-ral I. Antonescu: În privința pâinii, să faci totul ca să nu ne găsim în surpriză.

Să vezi cât grâu se consumă pe lună, acum de când s-a pus în vânzare pâinea rece, și cât se consuma înainte. Să faci acest tablou comparativ și să îmi spui ce cantități disponibile avem. Mai trebuie să știu ce grâu s-a consumat până acum, lunar, cu Armata.

Tot în legătură cu aceasta, mai vreau să știu cum se prezintă această chestiune de când am preluat morile de la jidani.

Lt.-col. N. Dragomir: Morile s-au resimțit din cauza cutremurului. Moara Comercială din București, de abia de trei zile a început să funcționeze. Mai avem pe cele de la Buzău, Focșani și Râmnic, cărora trebuie să li se facă reparațiile necesare.

G-ral I. Antonescu: Dumneata știi ce cantități de porumb avem din recolta acestui an?

Lt.-col. N. Dragomir: Eu am la îndemână statistica pe fiecare jumătate de lună, care îmi dă posibilitatea să verific stocurile existente.

G-ral I. Antonescu: Eu te întreb dacă știi exact cât porumb avem în Țară.

Lt.-col. N. Dragomir: Am să vă prezint un raport.

G-ral I. Antonescu: Va trebui să-mi spui și cum înțelegi să-l întrebuințezi, ce mănâncă țăranul, ce se consumă la oraș, ce merge la export, ce rezervi pentru sămânță, și să vedem ce cantități ne mai rămân.

Eu nu cred că, la epoca aceasta, vei putea avea o statistică exactă a producției de porumb.

Lt.-col. N. Dragomir: Eu am statistica numărului de hectare însămânțate cu porumb și producția la hectar. Din acest calcul scot rezultatul de care am nevoie.

Vă adaug că am luat, din nou, contact cu delegații germani și am discutat chestiunea pachetelor alimentare care se trimit în Germania. Sunt trei feluri de pachete: pachetele de Crăciun, cele de 5 kg și cele de 2 kg. Acestea din urmă au o importanță aproape înzecită, pentru că toată armata trimite în fiecare lună câte un pachet.

Aseară le-am trimis răspunsul că nu admitem decât un pachet de 5 kg, în care intră, sau mici cantități de alimente diferite, sau o pasăre, de exemplu o gâscă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: În pachetele acestea de 5 kg, ce cantități scoți d-ta din țară? Trebuie să vezi, ca să nu se scoată grăsimi în cantități prea mari, pentru că din acestea nu avem.

Lt.-col. N. Dragomir: Unt am pus 100 g.

G-ral I. Antonescu: Vreau să văd ce cantități ies din țară, pe categorii de alimente: cât unt, câtă carne, păsări etc., și atunci eu am să spun dacă se poate aproba sau nu.

G. Cretzianu: Domnule General, eu trebuia să vin, acum două zile, la dvs., cu dl Protopopescu, ca să discutăm chestiunea telefoanelor.

Americanii sunt dispuși, după cât am aflat, să vândă acțiunile Societății de Telefoane.

Între timp, Banca din America, care acceptase să dea acreditivul, de zece zile nu ne-a mai dat nici un răspuns.

Am comunicat americanilor că, față de această situație, eu, care m-am ocupat până acum de chestiunea aceasta, nu mă voi mai ocupa.

Este un lucru foarte interesant: după contractul lor de concesie, dacă noi exercităm dreptul pe care îl avem de a răscumpăra acțiunile, trebuie să plătim un preț colosal. Ei ne-au și oferit să ne vândă cu 8 dolari de acțiune, adică 1.600 lei de acțiune. Eu vroiam să le fac oferta pentru dolari. Luăm dolarii blocați și cei de la armament și răscumpăr la un preț ieftin Societatea de Telefoane.

G-ral I. Antonescu: S-o răscumperi imediat. Te rog să tratezi cu ei, însă în nici un caz să nu depășești suma de 7 dolari de acțiune.

G. Cretzianu: Contractul spune că, în caz de răscumpărare, plata investițiilor trebuie să se facă calculată în lei aur.

G-ral I. Antonescu: Noi avem 38 milioane de dolari la New York.

G. Cretzianu: Socotiți și armamentul?

G-ral I. Antonescu: Cât ar trebui pentru răscumpărare?

G. Cretzianu: Vreo 9 milioane de dolari.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, avem suma. Deci tratează cu Societatea de Telefoane, și la rigoare, chiar să-i amenințI, ca să ne lase să naționalizăm Societatea, căci într-un Stat legionar nu se poate altfel.

G. Cretzianu: Este chestiunea cursului mărcii, asupra căreia urmează să se semneze un protocol.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este o chestiune de ordin tehnic. Pentru creditele acordate, se fixase dobânda de 6%, și eu am spus Führerului că nu putem plăti decât 4½. Ribbentrop a făcut opoziție, motivând că altor țări s-au acordat creditele cu 6%.

Domnul Cancicov mi-a spus că marca a ajuns la 60 și că acest lucru ne produce daune. Am ajuns la soluția ca marca să se ridice la 60, aplicarea să înceapă de la aprilie și dobânda să se reducă la 3½.

.....[1]

De exemplu, ministrul Armatei, care avea 450.000 pe lună, am spus că

---

[1] După numerotarea filelor dactilogramei, rezultă că aici lipsește o pagină; după numerotarea dosarului nu rezultă acest lucru.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

această sumă să fie strânsă pentru Sanatoriul de ofițeri tuberculoși.

G. Cretzianu: S-a făcut o lege prin care s-a dispus că fonduri secrete nu mai există decât la Președinție, Ministerul de Interne și la Serviciul Secret.

G-ral I. Antonescu: Nu este vorba de fondurile secrete. D-ta trebuie să știi că în bugetul d-tale sunt o serie de capitole, puse cu multă abilitate de șefii contabilităților din ministere, care, prezentate mascat, constituie un fond special la dispoziția șefului contabilității respective. Deci, la aceste fonduri fac eu aluzie.

Eu vreau să dispară fondurile acestea de la toate bugetele ministerelor. Trebuie o revizuire a bugetelor, pentru că sunt lucruri pe care nu le știi nici d-ta. Nu știi cu câtă abilitate sunt strecurate în bugete toate aceste lucruri.

Ceea ce ne-ați prezentat dvs. este un tablou de ansamblu. Mie îmi trebuie unul în detaliu.

Aș vrea să știu, prin toate măsurile luate, ce ne produc nouă economiile de la Consiliile de Administrație.

Noi aveam fonduri speciale, aveam fonduri secrete pe la toate ministerele. Am suprimat unele din ele.

G. Cretzianu: Numai la Externe, 10 milioane pe lună.

G-ral I. Antonescu: Nu este o economie? Vreau să văd detaliile. De exemplu, la Președinția Consiliului de Miniștri au rămas aceste fonduri speciale, dar poți să le iei. Din ele se va mai cheltui, pentru că miniștrilor trebuie să le dau mai mult. Nu vreau să încep cu miniștrii, până ce nu voi începe cu cei de jos. Cum suferă cel de jos, să sufere și cel de sus.

Aceasta nu este demagogie, dar vreau să fiu corect cu mine însumi. Un ministru nu poate trăi cu 30.000 lei pe lună.

Am desființat atâtea Comisii pe la toate ministerele, și în special la Ministerul Marinei și la Ministerul Apărării Naționale, unde unele persoane încasau sume extraordinare.

Eu n-am fost în viața mea într-o comisie, ca să iau cinci bani diurnă sau jetoane.

În concluzie, vreau un tabel cu detalii, nu vreau să mă înșel pe mine însumi, vreau să știu economiile realizate prin aceste măsuri. Cum stai cu încasările?

G. Cretzianu: De 15 zile circulația biletelor de bancă a scăzut cu un miliard.

G-ral C. Petrovicescu: Lumea a trecut printr-o emoție și simte încă o neliniște.

G. Cretzianu: Trebuie să facem în așa fel ca funcționarii de jos să fie disciplinați.

G-ral I. Antonescu: Dă-i afară, domnule Cretzianu.

M. Antonescu: Domnule General, în legătură cu ordinele date, referitoare la întrebuințarea fondurilor cerute de interesele superioare de Stat, Ministerul Afacerilor Străine ne-a semnalat că o serie întreagă de cheltuieli nu pot să fie făcute - este vorba de cheltuieli diplomatice - din cauza dispariției acestor fonduri, în orice caz, a imobilizării acestor fonduri care acopereau o seamă de necesități de neevitat.

G-ral I. Antonescu: Domnul Laptev, de exemplu, era plătit cu 350.000

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

lei pe lună, pentru o treabă de un ceas pe zi. Când era vorba să încaseze, d-sa era întotdeauna prezent.

Toate acestea trebuie legiferate, domnule Cretzianu. Trebuie de văzut ce este cheltuială cu adevărat justificată, și aceea s-o plătești.

M. Antonescu: Un milion treizeci și două mii reprezintă cheltuielile Delegației Române sub președinția dlui Valer Pop.

G. Cretzianu: Iată și cheltuielile acestei Delegații a dlui Valer Pop, făcute la Berlin.

G-ral I. Antonescu: Eu le-am dat miniștrilor care au fost la Berlin câte 200 mărci de fiecare. În tren, la întoarcere, se întrebau dacă nu cumva le cer înapoi ceea ce le-a mai rămas.

G. Cretzianu: Noi am redus salariile șefilor de misiuni, de la 4 milioane jumătate pe lună, la 2.860.000, însă numindu-se noi miniștri, aceștia au obținut majorarea salariului. Dl Greceanu, când a plecat la Berlin, a cerut să i se dea salariul pe care îl avea dl Romalo, 251.000. Dl Vojen, la Roma, a cerut 277.000. La Lisabona, la fel.

G-ral I. Antonescu: Să le reduci la cât s-a fixat la început.

M. Antonescu: Sunt 2 milioane facturile "Monitorului Oficial" pentru hărțile etnografice.

G-ral I. Antonescu: Cât ar fi costat hărțile acestea la Institutul nostru Geografic?

Eu, când am avut nevoie, am mobilizat tot Institutul Geografic și am realizat ce am avut nevoie în vederea câștigării procesului, și la Berlin, și la Roma.

Să numiți un expert contabil care să compare ce costă la Institutul Geografic, și ce s-a facturat. Se va plăti atât cât ar fi costat la Institut.

M. Antonescu: Am primit vizita domnului ministru al Greciei, care este foarte îngrijorat și protestează, cu cea mai mare energie, pentru că unii din supușii greci aflați pe teritoriul nostru au fost ridicați de la domiciliile lor.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este inadmisibil, ca într-un Stat organizat să se ridice oameni de la domiciliu și Siguranța să nu știe nimic.

Acești domni să nu se joace. Să-i chemați pe toți și să le spuneți că este o chestie foarte importantă și nu trebuie să se joace cu ea.

M. Antonescu: Am transmis domnului Papanace nota dlui Gane, care a dat informații. D-sa a trimis o notă în care spune că nici unul din supușii români nu a avut nimic de suferit și nimănui nu i s-a luat viața.

G-ral I. Antonescu: Să chemi pe domnul Papanace și să vorbești cu el.

M. Antonescu: Se mai atrage atențiunea că măsura aceasta, cunoscută în Grecia, a creat o astfel de atmosferă, că acolo guvernul poate să treacă la represalii.

Al. Rioșanu: Domnul Ghika mi-a spus că a intervenit pentru a se libera o seamă de greci arestați.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, domnul Ghika știe!

Și acum am atâtea milioane de dolari blocați în America, pentru bătăile suferite de un englez și un american la Ploiești, tot din partea legionarilor. Dacă nu aveam eu, personal, relații strânse cu miniștrii Americii și Angliei, de mult

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

rupeau relațiile cu noi și părăseau țara, pentru ca, a doua zi, să vedem toată regiunea petrolieră bombardată.

Toți cei care s-au dedat și se vor deda la asemenea acte, să fie imediat arestați și băgați la pușcărie.

Dumneata, domnule ministru de Interne, niciodată nu-i găsești.

M. Antonescu: De la Constanța mi se relatează că, la 25 noiembrie, au fost ridicați mai mulți cetățeni greci.

G-ral I. Antonescu: În legătură cu tot ceea ce citești, te rog să-mi prezinți un raport.

Ședința se ridică la ora 18.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.170 (fost 168)/1940, f. 574-591.

28. 1940 decembrie 3. *Se discută despre: ordinea internă; eliberarea grecilor arestați; cumulul în învățământ; exproprierea locuințelor pentru spitale; măsurile împotriva dezordinilor provocate de legionari.*

CONSILIUL DE CABINET

din ziua de 3 decembrie 1940

Iau parte: Domnul g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului; dl g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; dl prof. Traian Brăileanu, ministrul Educației Naționale; dl V. Iașinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale; dl Al. Rioșanu, subsecretar de Stat pe lângă Ministerul Afacerilor Interne, pentru Poliție și Siguranță; precum și dl Vladimir Dumitrescu, secretar general la Ministerul Cultelor și Artelor.

G-ral C. Petrovicescu: În legătură cu ordinea din Țară, vă pot spune că am luat contact cu prefecții, pe care i-am chemat și mi-au declarat că peste tot domnește cea mai perfectă liniște.

G-ral I. Antonescu: Și în Ardeal, Mitropolitul Balan mi-a spus că acolo domnește ordine complectă. Numai în câteva județe, unde este dezarmonie între Armată și legionari, acolo trebuie căutată o soluție.

Al. Rioșanu: La Alba Iulia, chestorul s-a purtat foarte prost și am dat ordin să fie mutat imediat.

G-ral C. Petrovicescu: Am mai vorbit și cu prefecții de Ilfov, Argeș și Prahova, și situația este aceeași.

Am cercetat la Prefectura Poliției, la Siguranța Generală și la Jandarmerie, constatând că nu este nimic de semnalat.

De la Legația Iugoslavă nu am primit nici o relație. Sunt în cercetare.

G-ral I. Antonescu: Legația a spus că dă o listă la Ministerul de Interne, de sârbii care sunt amenințați să fie goniți.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Petrovicescu: Toți grecii au fost eliberați. Am vorbit cu dl Papanace și mi-a spus că a primit o nouă telegramă, în care se arată că mai sunt persoane arestate și internate. Acest lucru poate produce reacție, și de aceea am spus dlui Papanace să transmită telegrama dlui ministru Sturdza.

Ați mai cerut să vă dau o listă de persoanele omorâte pe teritoriul județului Prahova. Este vorba de: David Friedman, rabin, Max Mendel, frizer din Focșani, Samuel Șmilovici, vânzător ambulant. Aceștia au fost din Târgușor, jud. Prahova. Apoi, Constantin Dăscălescu, Ion Predescu, Iosef Avram Margulius. Aceștia sunt la Prahova. Mai este avocatul Crețoiu.

Vladimir Dumitrescu: A fost ajutor de primar și a lovit și pălmuit pe legionari.

G-ral I. Antonescu: Te rog să controlezi.

G-ral C. Petrovicescu: Eu am cerut o listă exactă.

G-ral I. Antonescu: Tot la Prahova au mai omorât și pe Iorga și Madgearu.

G-ral C. Petrovicescu: Aceștia contează printre cei din București.

G-ral I. Antonescu: Pe agenți de ce i-a omorât?

G-ral C. Petrovicescu: Au vrut să se răzbune pentru persecuțiile din trecut. În dimineața de 27 noiembrie, când s-au instalat gărzile militare la diferite autorități, lucrurile nu au decurs cum trebuiau, după o prealabilă înțelegere, și atunci s-a dat loc la diferite incidente.

G-ral I. Antonescu: O măsură pentru apărarea Statului se impune în momente grave, dar totul trebuie făcut cu tact.

G-ral C. Petrovicescu: Mai este o chestiune: am constatat în jurul Ministerului de Interne un automobil, cu nr. 6698 Pl. Erau în el, la pândă, 4 inși, care veneau și plecau. Am făcut cercetări și am constatat că la Ploiești nu există acest număr.

Am mai constatat un lucru: că se schimbă numerele la automobile, și atunci găsesc că este necesar ca să facem un recensământ general al automobilelor. Acest recensământ trebuie să-l facem pe toată țara.

G-ral I. Antonescu: În urma măsurii dlui Sima în chestiunea cămășilor, se va pune ordine.

În afară de cei care au fost omorâți, și pe care îi știm, a mai fost omorât cineva?

G-ral C. Petrovicescu: A fost zvonul cu Alexianu, dar s-a constatat că s-a sinucis.

Al. Rioșanu: La Poliție a mai fost omorât Ral.....(sic) și un legionar.

G-ral I. Antonescu: Trebuie luate măsuri pentru intrarea în legalitate. Nu ți se întâmplă nimic, când stai pe bază legală. Poți să greșești, dar când ești cu bună credință nu se poate întâmpla nimic.

Am făcut maximum ca să salvez Țara, dar nu se poate ca cineva să vină și să spună că am tolerat crima, căci nu aș avea nici o scuză în fața Justiției.

S-a întâmplat ce s-a întâmplat, dar trebuie să vină cineva care să oprească masacrul. Nu mai pot trimite alți oameni la căsăpie și nici nu pot tolera ca să se omoare între ei frații români, în timp ce jidanii să-și frece mâinile.

Vedeți, că au murit 6 jidani, și câți români?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Tr. Brăileanu: Vă prezint situația, aproape exactă, a stării școlilor de pe urma cutremurului.

G-ral I. Antonescu: Lasă raportul la mine, ca să-l citesc.

Tr. Brăileanu: Mai este o chestiune importantă, în legătură cu Legea cumulului. Noi am oprit ca un profesor să fie plătit de minister și să aibă și o altă funcție în învățământ. Sunt, de exemplu, profesori care au la noi o leafă, iar la altă autoritate, la Primărie sau în altă parte, încă un salariu, și nu intră sub prevederile cumulului la noi. Prin urmare, aceștia pot avea două lefuri.

G-ral I. Antonescu: Situația aceasta trebuie reglementată.

Tr. Brăileanu: Sunt cazuri, în care două persoane, cu aceeași situație în învățământ, unul este cumulard, și altul nu. Noi am făcut Legea cumulului, pentru a libera locurile în învățământ, și dacă se mențin acești cumularzi, legea nu mai are efectul dorit.

G-ral I. Antonescu: Mai ales aceștia cu profesiuni libere, care pot să mai câștige.

Tr. Brăileanu: S-a luat o hotărâre, ca toate fondurile Comitetelor Școlare să se dea la Finanțe, pentru ca din aceste fonduri să se ajute elevii și studenții.

Domnul ministru de Finanțe a spus că această măsură este ilegală.

G-ral I. Antonescu: Toate aceste fonduri nu se pot mânui fără știrea ministrului de Finanțe. Eu nu fac acte arbitrare. Tot ce este în legătură cu Finanțele trebuie să fie cunoscut de ministrul Finanțelor, înainte de a se lua vreo măsură.

Este un ordin primit și de dvs., ca ministrul Finanțelor să-și dea părerea în cadrul principiilor generale. Eu nu pot controla fiecare lucru, dar trebuie cineva să fie răspunzător.

Când ministrul Finanțelor are viza pusă pe un decret și se întâmplă vreo obiecție, atunci am posibilitatea să-i arăt că și-a dat adeziunea la acest decret.

Deci, tot ce este în legătură cu cheltuieli, vânzări, cumpărări și orice alte angajări, trebuie să aibă viza ministrului Finanțelor.

A venit la mine Stelian Popescu și mi-a spus că în fiecare zi se modifică legile. I-am răspuns cerându-i să-mi arate cazuri concrete. Acum le aștept.

G-ral C. Petrovicescu: Și eu când le cer cazuri concrete, dau înapoi.

V. Iașinschi: Dacă n-ar fi fost ei, care să ducă Țara acolo unde a ajuns, atunci ar mai fi putut vorbi.

G-ral I. Antonescu: Noi să nu cădem în greșelile lor. Pentru greșelile lor, s-au prăpădit și pe ei și au prăpădit și Țara. Nu se poate să nu facem și noi greșeli, dar să punem frâna acolo unde trebuie. Nu am pretenția absurdă să spun că nu greșesc, dar sunt de bună credință. Se poate ca cineva să-mi fure o semnătură, însă sunt singurul din demnitarii Statului care justifică fondurile secrete până la centimă. Din aceste fonduri secrete am cumpărat Căminul Studențesc, și am dat 22 milioane pentru Sanatoriul "Elisabeta".

Ne trebuiesc bani mulți. Ne trebuie 100 de milioane pentru spitale.

Eu nu am pentru cine strânge; nu strâng nici pentru mine, nici pentru copii și nici pentru neamuri.

V. Iașinschi: Nu avem nici un local propriu pentru minister. Ministerul lucrează împărțit în zece clădiri.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Vom face și pe acestea. Am o cerere a doamnei Epaminonda Dumitriu, căreia i s-a rechiziționat casa pentru Teatru Național. Bărbatul ei a donat toată averea Statului, și atât i-a mai rămas ei din toată averea. Cred că n-ar trebui să i-o luăm și pe aceasta.

Al. Rioșanu: Eu am spus că nu trebuie să se atingă nimeni de casa aceasta, din str. Dimitrie Sturdza, nr. 15.

G-ral I. Antonescu: De asemenea, vă rog să vedeți ce este cu doctorul Stroescu.

Revin la cererea doamnei Dumitriu. Dacă bărbatul său a lăsat toată averea pentru tuberculoși, înseamnă că a făcut sacrificii enorme. Te rog pe d-ta, domnule Vladimir Dumitrescu, să te duci acolo și să vezi ce este de făcut. Nu am de protejat pe nimeni, însă trebuie să facem dreptate. Luați altă casă și lăsați-i atât cât i-a rămas de pe urma bărbatului.

A mai venit la mine să reclame și domnul Stârcea. I-am spus: "Nu te-ai uitat niciodată în jos, să vezi mizeria". I-am făcut o adevărată lecție în fața dlui Valer Pop.

Al. Rioșanu: Vă aduceți aminte că ne-am întâlnit odată cu d-sa în parc și nici măcar nu a salutat.

G-ral I. Antonescu: Pentru mine nu are importanță această chestie.

V. Iașinschi: Domnule General, la Focșani spitalul este distrus. Eu propun să fie expropriată o casă a unui jidan, care are mai multe imobile.

G-ral I. Antonescu: Expropriază tot ce ai nevoie pentru spital, însă cu lege, cu ordine și cu omenie.

V. Iașinschi: Proprietarii de tipografii se plâng că li se iau din comenzi de către proprietarii ziarelor...

G-ral I. Antonescu: Cunosc problema numai în parte însă. Acești tipografi, în majoritate sunt români și sunt tuberculizați. Ca și ceilalți meseriași, pantofari, croitori etc., sunt în mare majoritate români. Problema trebuie studiată cu departamentele respective și să se găsească o soluție, ajutându-le pe aceste mici întreprinderi, căci în ele stă breslașul român.

De asemenea, vreau ca, din anul acesta, Școala să fie pusă pe domeniul practic.

Tr. Brăileanu: S-a realizat ceva, însă nu prea mult, pentru că de abia am terminat cu repartizarea profesorilor.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este o mare problemă și eu nu vreau să se piardă anul acesta. Chiar dacă se face ceva mai rău, să se facă, ca să constituie un început.

Tr. Brăileanu: Directorul Institutului Italian mi-a făcut o sugestie: înființarea unui liceu model clasic, particular, cu profesori specialiști italieni, care cunosc la perfecție latina și greaca. Să facem o încercare, nu cu tendința de a reînființa liceul clasic, ci să creștem specialiști în ordinea clasicismului.

Noi, scoțând numai tehnicieni, rămânem în domeniul acesta al artelor cu desăvârșire înapoiați.

G-ral I. Antonescu: În principiu sunt de acord cu dvs. Eu merg mai departe și constat că decadența lumii pe planul intelectual este datorită scoaterii clasicismului din școală. Clasicii vechi nu erau numai niște intelectuali, ci și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

oameni de structură superioară, morală și patriotică. Am scos clasicismul din școală și am coborât astfel nivelul elitelor Neamului Românesc.

Aceasta este problema și decadența în care ne zbatem, este o consecință a acestei nepregătiri a unei întregi generații. Să nu se uite că, dacă poporul englez rezistă astăzi, rezistența se datorește acestui clasicism.

Cred că trebuie să ne întoarcem la vechia Școală, care a dat rezultatele cele mai bune, bineînțeles adaptată la nevoile moderne.

De asemenea, trebuie să ne mai preocupăm și de problema satelor. Țăranii, astăzi, nu mai pot fi îndrumați toți pentru agricultură. Populația Țării Românești, care va merge până la 50-60 milioane de locuitori, toată această populație, în marea ei majoritate de țărani, nu va mai putea trăi numai din agricultură, ci va trebui să fie îndrumată și spre alte ramuri economice și industriale.

Tr. Brăileanu: O asemenea școală cum o preconizați dvs. funcționează la Ungureni, în Moldova.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să le avem pe toată suprafața Țării. Aceasta este soluția Neamului Românesc: pe de o parte, pentru elite, clasicismul, școala cu bază clasică, iar pe de altă parte, școala practică, pentru majoritatea elementelor națiunii.

Dacă nu avem negustori pregătiți, dacă nu avem meseriași pregătiți, desigur că vin străinii și ne iau locurile. Viața merge înainte, dezvoltarea Statului, în general, nu poate fi oprită de nimeni din lipsă de specialiști, și atunci vin specialiștii din afară, și aceștia se instalează, formează familie, școală, biserică. Așa s-au întins străinii, și aceasta este marea problemă.

V. Iașinschi: Sunt comercianți și meseriași care au fost concentrați luni de zile și au fost nevoiți să-și închidă atelierele sau prăvăliile. Astăzi sunt siliți să plătească mai departe impozite pentru tot acest interval de timp în care ei n-au lucrat. Ei cer acum să fie scutiți.

G-ral I. Antonescu: Vorbește cu ministrul Finanțelor. Toți cei care au fost într-adevăr concentrați și și-au închis atelierele și micile magazine este nedrept ca să plătească impozite.

Prin urmare, tot ce este dreptate socială trebuie să o facem. Să nu ne uităm la consecințe. Statul nu este pus să stoarcă și să distrugă elementele națiunii, ci este dator să le încurajeze în dezvoltarea lor.

Trebuie să vedem cu seriozitate această problemă. Dacă am luat un om și l-am dus departe, trebuie să lăsăm familiei mijloacele de existență. Cunosc și eu cazuri. Statul s-a făcut un fel de vampir, care suge de oriunde, fără să se uite.

V. Iașinschi: Sunt adăposturi de Apărare Pasivă în București și provincie. Continuarea lucrului la aceste adăposturi, care nu sunt terminate, necesită cheltuieli de zeci de milioane la instituțiile de Stat.

G-ral I. Antonescu: Dumneata ai fost la Berlin și ai văzut ce era acolo. Din fiecare pivniță ei au făcut un adăpost. Au tencuit-o, au pus sobe, telefon, covoare, mobilă.

Prin urmare, acest lucru trebuie să-l facem și noi. Nu avem nevoie de adăposturi special construite. De ce? Pentru că nu te omoară bomba care cade, ci schijele. Trebuie să ai prea mare ghinion, ca să-ți cadă bomba în cap.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Vă dați seama pe câte mii de hectare este situat Bucureștiul și câte milioane de bombe trebuie să cadă, ca toți locuitorii să moară. Majoritatea bombelor nu cad pe case. Este ca și în război: la Verdun sunt numai gropi de obuze, cu toate acestea lumea a trăit acolo. După calculul probabilităților, în locul în care a căzut un obuz, nu mai cade al doilea. Și atunci soldații care păzeau cetatea își găseau refugiul în aceste găuri făcute de bombe.

Trebuie să obligăm pe toți să amenajeze pivnițele. De la cel mai bogat, până la cel mai modest particular, trebuie să se ceară acest lucru, adică pivniță amenajată, cu aer condiționat, cu un covor pe jos, cu scaune și cu cele necesare.

Eu, la Alba Iulia, m-am dus și am inspectat Regimentul. Am constatat lucruri groaznice. Când am deschis o magazie, am găsit un soldat care mă mir că nu murise din cauza mirosului greu. La închisoarea Regimentului, am găsit un hârdău în care fiecare își făcea nevoile.

În acest mod, ne omorâm pe noi înșine.

Și eu am comandat unități și am făcut totul ce era necesar, fără să am la dispoziție fonduri de la Stat, ci numai cu ordine și cu muncă.

La Berlin am văzut, la castelul de la Belvedere, o veche pivniță care a fost transformată într-un salon. Am stat acolo două ceasuri, cum stăm acum, de vorbă.

V. Iașinschi: Pe lângă Casa Asigurărilor Sociale, sunt niște instanțe de judecată, care în mod greșit au fost numite "Comisiuni".

Cum, după Decretul-lege, membrii Comisiunilor nu pot primi nici o diurnă, acestea nu mai pot funcționa, pentru că judecătorul nu este obligat să vină acolo în instanță și să judece apelurile și diversele conflicte dintre patroni și salariați.

Eu sunt de părere ca acestor magistrați să li se plătească diurna pe care au avut-o și până acum, pentru că, altfel, rămân o mulțime de procese în restanță.

G-ral I. Antonescu: Dumneata ai fost vreodată la un proces de acesta, înainte de a fi ministru?

V. Iașinschi: Da, am fost. Sunt necesare aceste instanțe.

G-ral I. Antonescu: Se făcea bolșevism. Acolo trebuiesc puși oameni de breaslă și cei mai vrednici dintre ei. Noi avem o mulțime de magistrați refugiați, care pot să fie utilizați la aceste comisii, fără să primească misie.

Te rog să vorbești cu ministrul Justiției.

V. Iașinschi: Am un proiect ca aceștia să treacă la Ministerul Muncii.

G-ral I. Antonescu: Eu nu pot concepe ca un Consilier de Curte să rămână Judecător de Ședință și să judece, cu doi pantofari, toată viața. Consilierul de Casație trebuie să aibă o altă mentalitate, el trebuie să judece o varietate de afaceri, și nu-l poți lăsa o viață întreagă acolo.

Să vorbești cu Mihai Antonescu și să ceri să-ți dea, pentru acest Tribunal Special, judecători refugiați. În felul acesta, procesele pe care le ai acolo nu vor mai trena cu anii și se vor termina repede. Judecătorii care judecă în comisiile d-tale sunt obosiți, pentru că ei judecă, sau dimineața sau noaptea, după ce au terminat procesele pe care le aveau. De aceea, toate procesele grele se amână mereu. Judecarea acestor procese trebuie să se facă cu secții speciale.

V. Iașinschi: Antreprenorii și furnizorii Casei Centrale și ai instituțiilor de Stat, care au lucrat la diverse clădiri în teritoriile rămase sub unguri, sau sub

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

ruși, vin și cer bani pentru lucrările executate de ei acolo. Eu am luat dispoziția să nu se plătească, pentru că nu știu pe ce bază trebuie plătit. Ei amenință însă cu darea în judecată a Ministerului.

G-ral I. Antonescu: Această chestiune trebuie centralizată în Stat și va fi trecută dlui Corneliu Georgescu. Totul să se centralizeze acolo, acolo se vor evalua toate pagubele, apoi vor trece la Ministerul Afacerilor Străine și vor servi în tratativele cu țările vecine.

Chestiunea trebuie să o ia un singur ministru, sau dl Corneliu Georgescu, sau dl Protopopescu, de la Construcții.

V. Iașinschi: În legătură cu materialele comandate de Ministerul Sănătății din Anglia și rămase la Port-Said, Guvernul egiptean ne-a făcut propunerea să le vindem aceste materiale.

G-ral I. Antonescu: Ce dau în schimb?

V. Iașinschi: Poate bumbac.

G-ral I. Antonescu: Trebuie întâi să avem bumbacul aici la Constanța și apoi să le dăm materialele.

V. Iașinschi: Ni se scrie din Germania că într-un lagăr de concentrare de acolo sunt elemente românești, care ne înjură pe toate căile. Propun să se formeze o Comisie pentru trierea acestor elemente, care să judece imparțial, și cei care sunt împotriva Țării noastre să nu mai poată intra în Țară.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate. D-ta discută cu domnii Mihai Antonescu și Sturdza. Eu nu pot refuza calitatea de român, pentru că atunci am cădea în greșeala regelui Carol, care a ridicat calitatea aceasta românilor. Nimeni nu poate rămâne pe lume fără patrie.

V. Iașinschi: Am informații că în Bucovina au rămas foarte puțini meseriași și că prăvăliile creștinilor au fost închise. Trebuie să punem pe alții acolo și să învețe o meserie.

G-ral I. Antonescu: O meserie nu se învață într-o zi, ci de copil mic.

V. Iașinschi: Domnule General, văduvele de război și invalizii care au avut posturi în afară de pensie, cer, în cazul punerii în cadrul disponibil, să li se facă reținere la pensie, fără să aibă vârsta de 57 de ani.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea trebuie studiată.

V. Iașinschi: Am aici o cerere a domnului g-ral Curta, care a salvat vreo 13 milioane de lei din Casa orașului Tg. Mureș. Soția i-a rămas acolo, și el cere ca să se facă intervențiile necesare, pe cale diplomatică, ca să-i vină soția înapoi.

G-ral C. Petrovicescu: Dați-mi cererea.

G-ral I. Antonescu: În privința celor discutate cu g-ralul Petrovicescu, am dat instrucțiuni g-ralului Șteflea, ca să facă un ordin circular pe Armată, în care să se spună ca toată lumea să aibă înțelegere și să caute să facă înfrățire cu Mișcarea Legionară. Noi suntem mai bătrâni și trebuie să fim mai înțelepți.

Au fost numai câteva cazuri în care neînțelegerile au fost mai evidente, între Armată și Mișcarea Legionară. Probabil, lipsa de tact a venit și dintr-o parte și din cealaltă.

Unde raporturile sunt bune, ele trebuie menținute, iar unde nu sunt bune, trebuie să facem să se vină la normal, să se facă înfrățirea.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

În ceea ce privește politica în Armată, am spus: cine este în Armată, rămâne acolo, și cine este în cuib, la fel. Armata trebuie să se mențină în spiritul ostășesc. Spiritul legionar este una, și politica de cuib este alta.

Ceea ce s-a petrecut acum două-trei nopți <era> inerent să se petreacă.

Prima datorie a mea a fost să chem pe ministrul Armatei de Uscat și să-i cer ca autoritatea să fie asigurată.

Dovadă că mișcarea aceasta este pusă la cale de elementele comuniste este că ministrul Rusiei la București a raportat, cu 24 ore înainte, la Moscova că în România se vor petrece evenimente mari și a cerut ca să se apropie trupele de frontieră. Ca urmare, au fost masate la frontieră și trupe și tancuri. Mișcarea lor însă a eșuat.

Aceste elemente descreierate nu-și dau seama că opera lor duce la dărâmarea Statului. Noi trebuie să oprim acest lucru și trebuie să-l oprim cu toată înțelepciunea, cu tot calmul și cu toată răbdarea.

Atitudinea luată de dl Ghika, dacă nu va fi schimbată, va fi imediat destituit. Omul dezordinii trebuie să stea afară, dar în aparatul de Stat trebuie să rămână numai oamenii de ordine. Nu este admisibil să se petreacă ceea ce s-a petrecut.

Domnule Rioșanu, ce ai făcut cu domnii aceia adăpostiți la minister?

Al. Rioșanu: Au plecat.

G-ral I. Antonescu: Te rog să-i păzești. Nu pot să-i trimit într-o țară unde nu am siguranță că nu sunt păziți de aproape. Aceasta, cu tot cuvântul lor de onoare. Trebuie să-mi iau toate garanțiile. Deși dl Horia Sima le-a promis să-i treacă peste frontieră, eu nu le dau drumul. Nu pot să-i țin nici aici. Am să-i trimit la Viena, dar trebuie să am garanția că voi putea despăgubi Statul cu din averea lor, pentru jafurile făcute.

Ședința se ridică la ora 11,30.

▼
D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 170 (fost 168)/1940, f.592-608.

29. 1940 decembrie 4. *Se discută despre: dobânda la creditele obținute în Germania; situația externă; reprimarea acțiunilor macedonenilor; aprovizionare; situația evreilor catolici; școlile dărâmate de cutremur; pensiile plătite memorandiștilor etc.*

CONSILIUL DE CABINET

din 4 decembrie 1940

Ședința se deschide la ora 11,30, sub președinția domnului g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului și președintele Consiliului de Miniștri. Sunt prezenți domnii: Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri;

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; Mihai Antonescu, ministrul Justiției; prof. Tr. Brăileanu, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor; Mihail Sturdza, ministrul Afacerilor Străine; G. Cretzianu, ministrul Finanțelor; prof. I. Protopopescu, ministrul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale, pentru Colonizare și Populația Evacuată.

G-ral I. Antonescu: Ca o complectare la cele arătate rândul trecut:

Cu privire la creditele noastre în Germania, pentru care să se perceapă o dobândă de 4 jumătate la sută și cerându-se a se fixa marca germană la 60 lei, am dat instrucțiuni dlui ministru Cancicov spre a cerceta dacă această situație nu poate fi dăunătoare întrucâtva țării noastre. D-sa mi-a răspuns că acceptând marca la 60 lei, după calculele făcute de experți, vor fi oarecare consecințe păgubitoare pentru noi. Am răspuns dlui Cancicov atunci că, în urma discuției avute cu dl Clodius și care mi-a afirmat că aceasta este numai o sumă teoretică, eu nu admit nici o consecință și ca atare să găsească soluțiunea cea bună. A fost o nouă conferință, în urma acestui fapt, la care a participat și dl von Ribbentrop, și care a avut ca rezultat reducerea dobânzii la trei jumătate la sută. Așa că, la toate creditele care ni se acordă, vom avea de plătit o dobândă de trei jumătate la sută.

S-au dat instrucțiuni dlui Cancicov și i-am spus că prin această reducere la trei jumătate la sută, nu înțeleg să se ridice prețurile la materiile ce se vor livra în primăvară - pentru că îmi era frică de un asemenea lucru. Dl Cancicov a tratat în acest sens și probabil că acum s-a aranjat și această chestiune.

Așa că, din punct de vedere economic, între noi și Germania azi avem baze care ne vor permite să reclădim economicește Statul nostru. Se caută, actualmente, prin discuții și cu italienii în această direcție, să cădem la un acord profitabil ambelor țări.

Dl ministru Sturdza va face o expunere a situației externe.

M. Sturdza: Relațiile noastre cu Ungaria: la Berlin și mai înainte chiar de această călătorie a mea, am cerut guvernelor respective, german și italian, ca o Comisie sau Comitet de control germano-italian să se instaleze în Ardealul de Nord, pentru a supraveghea, între altele și în primul rând, reîntoarcerea refugiaților, expulzaților goniți din provinciile cedate prin acordul de la Viena. Ne-am reîntors cu următoarele puncte obținute:

Italienii și germanii au hotărât să instaleze în Ardealul de Nord o Comisie de supraveghere, care să fie menținută acolo până în momentul când un statut al minorităților va fi elaborat pentru raporturile dintre noi și unguri. Ni se cere în schimb să reluăm negocierile directe în ceea ce privește chestiunile care au fost părăsite la Budapesta, acum o lună, și în ceea ce privește elaborarea acestui statut.

Hotărârile luate, deocamdată, de noi sunt următoarele: ca acest Comitet să fie deja instalat când refluxul refugiaților o să înceapă, după care să nădăjduim că vom isprăvi în mod avantajos negocierile directe, pe care, cu aceste condiții le vom relua cu guvernul ungar.

Ceream însă ca locul întrunirii să fie schimbat și propuneam Bucureștii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Probabil că ungurii nu vor primi și va rămâne să se stabilească ulterior acest lucru.

Printre cererile noastre este și următoarea: termenul de opțiune de 6 luni, curge, după arbitrajul de la Viena, din momentul emiterii acestei sentințe. În spiritul ei s-a prevăzut ca să se permită populației de acolo, printr-un statut de liberă determinare, ca aceasta să hotărască pentru naționalitatea română sau ungară în libertate deplină. Acest statut nu există și nu putem admite că ar putea apare înainte ca comisiunea germano-italiană să fie deja instalată. Deci, în prealabil acest termen de opțiune să înceapă a curge de la data în care această Comisie va fi instalată în Ardeal.

Abordăm discuțiile directe cu ungurii, la cererea puterilor garante, Roma-Berlin, fără nici o încredere în posibilitatea ajungerii la un rezultat favorabil pentru noi, mai ales în ce privește elaborarea statutului minorităților. Dat fiind că, la Berlin, ca și la Roma, am găsit o atmosferă de înțelegere, că, la Berlin în special, ni s-a precizat că, în cazul când nu ne înțelegem cu ungurii, puterile garante, conform prevederilor de la Viena, vor interveni. Situația azi nu mai este aceeași care era atunci când s-a încheiat protocolul de la Viena; nu mai este aceeași situația noastră față de Italia și Germania, astăzi când cu aceste țări avem înțelegeri directe. Puterile garante de la Viena ne-au lăsat să întrevedem că, în cazul unei interveniri din partea lor, datorită faptului că o înțelegere între noi și unguri nu s-ar putea efectua, în asemenea caz, păgubașii nu vom fi noi. Noi ne vom da toată străduința ca să ajungem la această înțelegere dorită, păstrând, bineînțeles, sută la sută, grija de a proteja populația noastră de acolo și fiind convinși că totuși o intervenție germano-italiană va fi necesară la un moment dat.

Deocamdată așteptăm instalarea Comisiei. Asupra compunerii și componenței acestei Comisii am făcut propunerile noastre, care, probabil, vor fi primite. Data instalării va fi, probabil, săptămâna viitoare.

În ce privește comunicatul dat de contele Teleki, acesta este absolut fals. Aceste Comisii n-au, de fel, atribuția restrânsă de a stabili modalitățile de opțiune, ci de a supraveghea stările de lucruri din Ardeal, în genere, de așa fel încât ceea ce s-a întâmplat până acum să nu se mai poată repeta.

În ceea ce privește Rusia Sovietică: din acest punct de vedere, două chestiuni ni se prezintă, și anume, întâi, chestiunea refugiaților - a persoanelor care vor să treacă granița înapoi la noi; și chestiunea referitoare la definitivarea granitei.

În ceea ce privește prima chestiune, ultima noastră propunere făcută este de a organiza întrunirea unei Comisii Mixte, care să stabilească, tratând în general, chestiunea schimbului de populație. Noi avem o listă care cuprinde câteva sute numai. Nu ținem deloc la aceștia și i-am da bucuros, chiar și mai mulți decât sunt prevăzuți pe listă, pe toți ce sunt la noi în țară, numai să putem obține cele 7-8.000 de români, care se află pe lista noastră.

În ceea ce privește granița, pe întreg cuprinsul ei a fost stabilită de-a lungul frontierei Dunării fluviale.

Știți care au fost ultimele evenimente în această parte: încălcările de teritorii de ostroave, cu un singur scop: al stăpânirii în deplinătate de către ruși a brațului Chilia.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

În ultimul schimb de vederi, ce a avut loc la Moscova, dl ministru Gafencu a cerut facerea acestei Comisii.

Rușii au vorbit, în ultimul timp, în mod deschis: pretind posesiunea brațului Chilia, pretextând că noi, având Sulina, n-am avea nevoie de el.

În această chestiune, interesele noastre nu sunt deloc despărțite de cele ale Germaniei și Italiei și, în măsura în care va fi necesar, vom face apel la această solidaritate. Schimbul de vederi pe care l-am avut la Berlin cu dl Ribbentrop ne lasă optimiști, pentru că acesta ne-a declarat că nu vor admite mai departe încălcări de teritoriu ca cele de până acum; și că, cu privire la organizarea unei comisii duble, în care numai România și Rusia să figureze, care să aibă atribuțiunea de a supraveghea stabilirea unui condominium de factum între Rusia și România cu privire la Dunărea maritimă și care ar fi dat acest teritoriu în deplină supraveghere a Rusiei, de azi înainte, Germania și Italia ne dau toate asigurările că se vor opune unui asemenea plan.

În ceea ce privește speranțele pe care le nutrim cu toții, a unei îndreptări de graniță și a reluării cel puțin a unei părți de teritoriu, cred că trebuie să spun, textual, repetând, cuvintele dlui Ribbentrop, ca fiind cele comunicate lui de Führer: "Vă amintesc că istoria pentru România nu se oprește la Viena".

Acestea sunt cele ce am avut de spus.

G-ral I. Antonescu: Ați auzit pe dl Sturdza și ați auzit și expunerea pe care v-am făcut-o când m-am întors de la Berlin.

Și la Berlin și la Roma s-au tratat trei probleme. Am să fac o sinteză asupra acestei situații:

1/ Problema politicii generale a Statului Român, care privește viitorul, adică granițele viitoare ale României la Congresul de Pace, la încetarea ostilităților;

2/ Problema politică imediată a României;

3/ Problema economică.

În ce privește problema devizelor. V-a repetat dl Sturdza, sub o altă formă, cum, acum, România își are și prieteni, nu numai dușmani și, în plus, va arătat și asigurările care i s-au dat că va fi ascultată și va fi susținută. Prin urmare, depinde numai de noi ca, în ceea ce privește acest prim și mare deziderat, etern, al României să-l realizăm - un lucru pe care nu-l putem face decât prin organizare internă și întărirea forțelor noastre interne, militare, politice și economice. Stă în mâna noastră acest lucru și al creării atmosferei necesare pentru realizarea lui. În acest scop lucrez mereu și am avut și schimb de vederi cu Horia Sima. În ce privește pregătirea pentru drepturile noastre este toată munca noastră din toate zilele: ca să clădim Statul acesta, Stat de ordine, muncă, prietenie și forță. De îndată ce vom realiza acest lucru, vom putea pretinde să fim față la masa verde pentru a ne spune și noi cuvântul acolo unde se va decide soarta Europei, în alte condiții decât așa cum ne-am prezentat la Viena, Craiova și Turnu-Severin. Acesta este primul punct.

Al doilea punct este în ceea ce privește problema politicii imediate. Aceasta trebuie privită din punctul de vedere al raporturilor noastre cu ungurii și definitivarea dorită de mine, de dvs. și de tot Neamul Românesc, chestiunii granițelor actuale și raporturile dintre noi și unguri. Al doilea punct de vedere, tot atât de important pentru mine, pentru dvs. și pentru toată suflarea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

românească, este acela al poziției noastre actuale față de ruși.

În privința raporturilor cu ungurii, ați auzit că este o Comisie Mixtă, care se instalează, pe baza cererii noastre, în urma atrocităților și nemaipomenitelor acte de violență și neomenie comise de unguri în contra populației românești.

Am cerut ca ungurii să primească înapoi pe toți pe care i-au expulzat; Statul Ungar să-i despăgubească; să le garanteze pe viitor viața, libertatea și libera lor dezvoltare. Pe plan spiritual și intelectual, de asemenea am cerut să li se lase libertatea spre a se putea dezvolta.

Pentru asigurarea acestui lucru am cerut să se acorde minorității române de dincolo de frontieră statutul acordat pentru minoritatea germană la Viena, care este mult mai puțin numeroasă în Ungaria decât aceea românească. Și, pentru ca să am garanția că toate acestea se vor putea realiza, am cerut o Comisie Mixtă, la adăpostul căreia să se poată trata cu ungurii, nu numai întoarcerea românilor, dar și viața lor liberă acolo, spre a se putea relua raporturi civilizate și normale între State vecine.

Iată lucrurile pe care le-am cerut. În principiu, toți au fost satisfăcuți. Și, pentru ca să vedeți acest lucru, am să concretizez, în câteva cuvinte, ce conține nota trimisă de către miniștrii Italiei și Germaniei la București cu privire la această chestiune. În prealabil însă o lămurire: la această notă este un răspuns interpretativ întocmit de Ministerul de Externe și pe care l-am găsit foarte bun, urmând doar câteva mici complectări să mai fie făcute.

Cu privire la acest răspuns interpretativ, țin să dau următoarele explicații: am trecut prin niște momente penibile, pentru că prima notă trimisă nouă era cu desăvârșire greșit redactată și putea să nască din ea, prin interpretare, inconveniente foarte mari, pentru noi în special. După discuțiile avute cu dl Fabricius, în care mi-am explicat punctul meu de vedere și am arătat mâhnirea cu privire la ceea ce se petrece, ea a suferit retușările respective, încât nu mai prezintă dezavantajele pe care le prezenta.

Ce cuprinde această notă?

Întâi, cu privire la caracterul de reciprocitate pe care trebuia să-l prezinte unele dispozițiuni, am fost întrebat dacă accept să dau aceleași ordine cu privire la România, pe care trebuia să le execute Ungaria. Am comunicat imediat la București, deși nu avea nici o explicație și ar fi fost fără nici o consecință practică, dar, pentru că am vrut să arăt toată bunăvoința de a executa în perfectă bună credință toate dispozițiile, să se procedeze în acest sens.

Al doilea, în ceea ce privește propaganda și atacurile prin Presă, care trebuiau să înceteze. Îndată ce am sosit, am chemat pe dl Constant și i-am spus să înceteze orice campanie. Însă, în ceea ce privește drepturile noastre naționale, pe plan științific și tehnic, trebuie să continuăm a ni le susține, apăra și dezvolta. Aceasta este o datorie a noastră, dar în nici un caz vreun act de ostilitate, de amenințare sau de reproș să nu fie făcut Budapestei!

La toate dispozițiile acestea luate de noi, Presa maghiară și Radio Budapesta nu răspund decât continuând să aibă o atitudine foarte puțin amicală față de noi, produc știri false și așa mai departe. De aceea vă spunea dl Sturdza că situația astăzi nu mai este aceeași cu cea pe care am avut-o la Viena. Țin să accentuez: pe când pe atunci se bucurau de cele mai bune simpatii ungurii, de cele mai rele antipatii noi, astăzi situația, după cum ați putut vedea și dvs. cei

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

care m-ați însoțit, în mare măsură, pe planul acesta moral, este cu desăvârșire inversă: cu avantaje pentru noi, românii, și cu situația ungurilor oarecum aceea pe care o aveam noi înainte. Nu vreau să spun mai mult, cred că mă înțelegeți. Dacă continuă această atitudine de până acum a ungurilor față de angajamentele luate, atunci, cum vă spunea și dl Sturdza, nu România va face parte dintre păgubași.

Cu privire la punctul 3: este vorba aici de "motiv special". În loc de "special" trebuie citit "sunt motive cu totul speciale".

M. Sturdza: Exact.

G-ral I. Antonescu: Este un punct pe care l-am lichidat cu dl Fabricius. I-am spus: te rog să comunici la Berlin că mulți din acești români, care au fost expulzați, au avut ca reproș pentru această pedeapsă faptul de a fi fost voluntari în Italia în războiul din 1918 în contra Austro-Ungariei; sau că în timpul dominației române li s-a făcut acuzația de a fi făcut politică antimaghiară. Era natural. Asemenea pretexte nu erau admisibile și dl Fabricius mi-a confirmat că aceste "cazuri" speciale nu vor privi pe românii care au luptat în războiul trecut ca voluntari, sau care au făcut parte din Gărzile Naționale, sau care în timpul dominației române au făcut politică română. Și tot d-sa mi-a confirmat că nu va socoti, în aceste cazuri speciale, decât pe românii care au luat vreo atitudine sau au comis vreun act după arbitrajul de la Viena, - care, probabil, sunt foarte puțini.

Aici voi adăuga mâhnirea pe care o am și pe care mi-o manifest acum, adresându-mă în special ministrului Școalei, cu privire la preoții din regiunile cedate, care și-au lăsat bisericile părăsite, plecând foarte mulți de frică. N-au înțeles a-și pune viața în pericol pentru a asigura libera dezvoltare, prin dârzenia lor, a populației care avea să rămână acolo. Acești domni pe mine nu mă interesează, pentru că cine nu este în stare de a face sacrificiul vieții pentru țară nu prezintă nici un interes. Sunt astăzi foarte multe biserici și altarele stau neoficiate; sunt foarte multe școli în care institutorii sunt improvizați. Cum pot aceștia să funcționeze, puteau să funcționeze și aceia, dacă aveau o atitudine mai fermă din partea bisericii, așa cum n-au găsit-o la Episcopul Colan la Cluj, care nu găsesc că și-a făcut datoria de român în această privință. Și nu și-a făcut-o, pentru că nu a găsit impulsul necesar. Eu sunt omul brutal în această privință, care recunosc greșelile nației mele și le accentuez, le spun. Ați văzut că la Alba-Iulia n-am fost prea mărginit în această privință. Asemenea acte de poltronerie și lipsă de patriotism nu pot fi acceptate de mine, și asemenea acte izvorâte din greșelile politice ale Frontului Renașterii, care a fost mai mult înmormântare, nu trebuie să fie făcute pe socoteala poporului român.

Deci, cu privire la punctul ce-l discutam, nu vor fi prevăzuți în acele cazuri speciale decât acei care se vor fi dedat la acte de ostilitate după arbitrajul de la Viena. Iar celelalte acte făcute de români, ca români, sub dominația românească sau în timpul marelui război, sunt acte pe care nu au a le analiza cei de la Budapesta.

Alt punct, cu privire la despăgubirile în mod corespunzător cu pagubele suferite. Cu privire la această chestiune, răspunsul n-a fost destul de categoric și, în urma discuțiilor cu dl Fabricius, am ajuns să punem problema din acest punct de vedere foarte bine la punct. Legând acest punct 4 de punctul 3, prin

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nota explicativă făcută de Ministerul de Externe, lucrurile sunt foarte bine lămurite.

Punctul 5, cu privire la tratativele întrerupte la Budapesta şi care trebuie reluate. Acestea pot profita nu numai problemelor ce se vor supune sau ce au fost supuse spre discuţie, ci şi problemelor economice, problemelor de comunicaţie, toate problemele ridicate de arbitrajul de la Viena, ca şi altele, cum ar fi aceea a Şcolii, Bisericii etc. Toate aceste discuţii cu Budapesta le vom relua încă înainte de a se instala Comisiunea Mixtă de anchetă.

Ţin să vă atrag atenţia asupra unui lucru cu privire la chemarea acestor Comisii de anchetă şi cu privire la raporturile de reciprocitate asupra dispoziţiilor ce se iau de către Ungaria. Să nu socotiţi acest lucru ca o diminuare a prestigiului României, introducerea acestei Comisii de anchetă. Ea va avea darul să ne prezinte aşa cum am fost şi aşa cum suntem, pentru că nu avem nimic de ascuns; ne va putea arăta pe noi aşa cum am înţeles şi cum înţelegem să tratăm minorităţile, şi în special pe cea maghiară, pentru că de ea vorbim; şi astfel se va putea vedea, că noi cei de aici, suntem poporul civilizat, pe care-l cunoaşte toată lumea.

Punctul 6 tratează chestiunile de reciprocitate cu privire la minorităţi. Deci, impune, în mod categoric, statut pentru minorităţi.

Acum, până la punerea în aplicare a Comisiei germano-italiene, trebuie a se căuta să i se pună la dispoziţie acestei Comisii tot materialul respectiv pentru adunarea tuturor mistificaţiunilor. În acest sens, avem foarte mult lucru de făcut. Nu trebuie să aşteptăm ca această Comisie să vină şi să nu ne găsească cu lucrurile pregătite. Trebuie să avem absolut toate lucrurile puse la punct, bazate pe grafice, pentru că nimeni n-are timp astăzi să citească romane sau volume de istorie. Trebuie să prezentăm în mod practic problema. Când i-am prezentat Führerului istoria Neamului Românesc, pe grafice, acesta s-a întors către Ribbentrop şi i-a spus: "Ungaria a făcut până acum o propagandă de cantitate; România a început s-o facă în mod inteligent". Vedeţi cât de mult a impresionat pe Führer prezentarea istoriei noastre <de> 2000 de ani şi cum a izbutit să-şi dea seama, bazat pe acest grafic, care reprezenta dreptul nostru, de exactitatea susţinerilor noastre. Prin urmare, toate lucrurile trebuie pregătite: în ceea ce priveşte comunicaţiile, în ce priveşte economia, în ce priveşte exportul, aşa mai departe. Absolută punere la punct în toate - acesta este motivul care m-a determinat să vă convoc azi la acest Consiliu şi pe dvs., cei la care m-am adresat. Noi nu rămânem cu această notă în buzunar şi să plecăm să ne plimbăm pe Calea Victoriei. Trebuie să pregătim toate lucrările şi să le pregătim în condiţii absolut optime pentru examinarea cauzei noastre.

Mai este aici un punct, pe care l-am spus lui Ghigi şi Fabricius: Ungaria a lucrat la Berlin şi a reuşit acolo, fără ca Berlinul să-şi dea seama în sensul ca graniţele să se stabilească pe baza cadastrării. Am pus această chestiune, pentru că, dacă frontierele se stabilesc pe această bază, rezultă pentru Neamul Românesc o pierdere, în plus, de o mie de kilometri pătraţi, în primul rând acesta este un dezavantaj de ordin militar şi, în al doilea rând, prezintă şi unul de ordin economic, pentru că multe din terenurile noastre de cultură ar rămâne dincolo. E un foarte mare inconvenient, pentru că la Braşov, graniţa, care este deja foarte apropiată, ar fi încă şi mai apropiată. Această şiretenie ungurească

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

s-a obținut de către grofi, ca toate mașinațiunile lor, au fost făcute pentru a putea pune din nou mâna pe moșiile ce vor să și le reconstituie și care au fost împărțite de noi, prin reforma agrară, la români. Ei bine, chestiunea a fost prezentată de mine și dlui Ghigi și dlui Fabricius. Realizarea ei ar fi putut să restituie, printre alții, și contelui Miklos multe din domeniile ce a fost obligat să le părăsească, între care se află și masivul păduros. În afară de inconvenientele sociale și economice privitoare la țăranii care rămân fără adăpost și hrană, am arătat că această pierdere de teritoriu noi nu o putem admite. Dnii Ghigi și Fabricius au înțeles problema, au arătat-o imediat la Berlin și am primit toate asigurările că acolo n-a fost privită așa, decât numai pentru că se găseau în necunoștință de cauză și nu și-au dat seama. Ni s-au dat asigurări că are să fie foarte ușor de revenit, în sensul instrucțiunilor date de mine înainte de a începe tratativele la Budapesta, că nu admit să mai cedez nici un metru pătrat, și să se traseze granița de așa fel încât să se socotească 42 de kilometri cât s-a dat prin arbitrajul de la Viena.

Acestea sunt explicațiile pe care vroiam să vi le dau cu privire la această notă.

Dacă ungurii vor fi, și de data aceasta, de rea-credință, eu am avertismentul că al treilea pact care va urma față de ei va fi un pact categoric de violență în contra lor, pentru ca să se intre odată, în sfârșit, în normal în această parte a Europei, tulburată de ei.

Eu cred că trebuie să vă puneți imediat pe lucru și să aveți gata lucrările, pentru ca atunci când Comisia Mixtă va veni, să ne putem prezenta în alte condiții decât ne-am prezentat în fața Comisiei lui Alfieri și M..... (sic). Atunci noi n-am avut lucrările gata, însă actele și crimele maghiarilor au fost atât de evidente, încât raportul a fost firesc când ne-a dat deplină dreptate. Vedeți că chestiunile încep să se clarifice. Eu nu pot să anunț opinia publică tot ce am realizat, pentru că aștept să vină Comisia Mixtă și nu am obiceiul să anunț un lucru care nu este încă bine pus la punct.

Îl rog pe dl Sturdza, pentru că a văzut cât de mare a fost lupta pe care am dus-o și cât de mare poate să fie satisfacția dvs., pentru că pentru mine nu mai contează - sunt bătrân și nu mai am ce satisfacție aștepta - dar pentru dvs., ceea ce a spus H<itler>[1], cu privire la felul în care mi-am îndeplinit datoria.

M. Sturdza: "Nu veți găsi dvs. un apărător mai fanatic al drepturilor dvs. decât Generalul".

G-ral I. Antonescu: Când am intrat la Führer, dl Sturdza s-a supărat că l-am lăsat afară. Faptul că m-am dus singur se datorește că nu mă așteptam să găsesc pe dl Ribbentrop înăuntru. Indiscreția n-a venit de la mine, pentru că îmi dau seama că trebuie să tăcem, când trebuie; dar chiar Führerul a lăsat-o să treacă. Este ceea ce face dovada că Führerul a fost, în lunga mea conversație, absolut convins de dreptatea cauzei noastre. Și acest lucru l-am simțit, pentru că, atunci când am terminat, după trei ceasuri, s-a uitat în ochii mei, ca un soldat la un alt soldat, așa cum i-am spus de la început că apar în fața lui, și mi-a spus: "Nu s-a scris la Viena ultima pagină a istoriei dvs".

M. Sturdza: Domnul Ribbentrop a spus: "Trebuie să aveți răbdare;

[1] În text, în locul numelui sunt puncte de suspensie.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

datoria zilei de azi este de a câștiga războiul. România va fi poate țara care va câștiga mai mult în urma victoriei germane".

G-ral I. Antonescu: Am primit azi o telegramă de la Göring, în care o să vedeți cât de entuziast este pentru mine și țara noastră. Ați văzut și altele, o s-o vedeți și pe aceasta. Atmosfera mi-a permis să lucrez bine pentru noi. Depinde de noi să menținem această atmosferă și s-o dezvoltăm.

V-am spus că am trecut prin momente penibile, prin faptul că trecând granița ungară, mă așteptau dl ministru Greceanu și alți domni, care m-au alarmat că merg într-o atmosferă ostilă la Berlin - fapt care m-a enervat și nu m-a lăsat să dorm toată noaptea. Când m-am dus la Führer, unde l-am întâlnit și pe dl Ribbentrop, în prima conferință de două ore jumătate și a doua de trei ore jumătate, eram după 24 de ore de nesomn. Eram cam obosit, însă m-am remontat, ca de atâtea ori în viața mea, când am făcut-o, atunci când simțeam nevoia, aflându-mă în fața luptei.

Termin cu această chestiune și trec la aceea a Dunării.

M-am găsit, la un moment dat, într-o situație dezastruoasă pentru Neamul Românesc, unică în istoria noastră: aproape pierdusem chiar lupta, atunci când rușii vroiau să ne impună condominium la Dunărea maritimă și, ca rezultat, trebuia să suportăm toate riscurile spirituale și, în special, toate umilințele flotei rusești. Ar fi avut dreptul să vină până la Brăila. Am luat atunci hotărârea eroică, pe care am anunțat-o și Germaniei, prin Pella, și Italiei, că eu, lăsat singur în fața Rusiei, nu iscălesc. G-ralul Antonescu nu iscălește, întâmplă-se orice s-o întâmpla. Aceasta a redresat nițel atitudinea și, când m-am dus la Berlin, vorbind cu Führerul, acesta s-a întors către Ribbentrop, pentru ca a doua zi să mi se comunice că Ribbentrop a dat instrucțiuni că Germania nu abandonează România și a spus lui Clodius să dea imediat instrucțiuni în sensul de a ajuta România.

Consecințele s-au văzut: pe două din marile puncte Rusia cedează. Se tratează, și Rusia ocolește tratativele exacte în această privință. Azi nu mai ne găsim singuri în fața rușilor și acesta este un punct câștigat.

Iată și pe planul politic de la Est cum situația este ameliorată.

Tot în această privință, Führerul mi-a spus, în mod categoric: toată armata germană se va bate pentru noi, românii; "N-aveți nici un motiv să vă neglijați. Aveți liniștea necesară. Pregătiți-vă în dezvoltarea economică și socială de care aveți nevoie. Trebuie ca dvs. să rezistați 14 zile, doar pentru ca armata germană să aibă putința de a se afla în punctele strategice".

Discutând chestiunea cu mareșalul Keitel, i-am arătat ce inconveniente strategice ar putea avea frontiera de la Brașov, pentru care aș fi fost nevoit, spre a acoperi frontul, să evacuez nordul Moldovei, întrucât n-aș fi putut-o apăra. Azi nu mai am nevoie s-o fac, pentru că Keitel mi-a spus, din instrucțiunile Führerului, că sunt asigurat din acest punct de vedere și deci pot apăra Moldova, întrucât frontiera dintre noi și unguri este apărată. Așa că am schimbat total planul nostru de operațiuni. Este un lucru pe care nu-l pot spune opiniei publice și vă rog să n-o faceți, pentru că dăunează țării, dar aceasta este realitatea. Acesta este un punct câștigat și ne putem baza pe el: este o asigurare dată de Germania, prietenă, în care ne putem încrede, nu o asigurare dată de Anglia.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ceea ce am tratat pe plan economic la Berlin, totul este acum lichidat. dl Cancicov sosește azi și noi vom putea să începem.

Am vorbit deja cu dl Ghigi și i-am spus: îmi trebuie baze cu dvs., italienii. Dvs. orientați, precizați toate cererile și dezideratele dvs. Le cunoașteți pe ale noastre. Am vorbit și cu Ducele, care a fost de acord asupra liberului directorat al economiei Statului, care ne privește pe noi și că plafonul economiei României va fi fixat de România. Am repetat acest lucru și dlui Ghigi. Aceste baze le-am spus foarte clar și Ducele le-a înțeles foarte bine, dându-mi asigurări că vor fi respectate. Depinde de noi să le executăm și să nu ne abatem de la acestea.

Pe planul politicii externe mai este încă o problemă: aceea a domnului Tilea de la Londra. Eu cred că dl Florescu acesta exagerează și că este cu desăvârșire prost plasat acolo. Cred că ar fi bine să trimitem pe Stoica.

M. Sturdza: Cred că ar fi mai bine pe Nanu. Este rechemat din Spania.

G-ral I. Antonescu: N-am nimic de zis.

Horia Sima: Stoica este cunoscut ca un mare anglofil.

G-ral I. Antonescu: Citește ce se petrece la Londra, activitatea corpului nostru diplomatic. Și acesta este un alarmist.

M. Sturdza: (dă citire raportului dlui Florescu).

G-ral I. Antonescu: Ați văzut esențialul. Dl Florescu vrea să ajungă ministru la Londra. Iar dl Tilea joacă un rol odios, la care pare că și-a asociat și pe unii atașați militari, cum ar fi amiralul Dumitrescu și încă cineva, vrând să facă ceva cam în felul guvernului belgian, care se găsește peste graniță.

Trebuie să punem capăt acestei situații. Întâi, ce s-a întâmplat cu dispoziția pe care am dat-o ca acest domn să fie dat în judecată?

M. Antonescu: N-ați dat încă dispozițiunile.

G-ral I. Antonescu: Ei bine, Tilea să fie pus aici sub acțiune judiciară, oricât de neserios ar fi raportul lui Florescu.

M. Antonescu: Am făcut Decretul-lege.

G-ral I. Antonescu: Trebuie atacată și problema cu privire la moșiile din Mehedinți, și anume Cloșani, unde mulți trăgând sforile, așa cum se obișnuia, au izbutit să fure Statul, devenind mari moșieri.

I. Protopopescu: Chestiunile trebuiesc controlate, în ipoteza în care acțiunile sunt și ale fostului Rege. Eu am informații că numai 10.000 sunt ale fostului Rege și 43.000 ale lui Malaxa.

G-ral I. Antonescu: Malaxa a dat acest pachet de acțiuni Regelui și acum îl cere înapoi. Aceste acțiuni se găsesc în mâna fostului Rege și, dacă acesta s-ar fi aflat acum în țară, desigur că și pe Malaxa îl găseam la pușcărie, pentru că așa avea obiceiul: își făcea afacerile și apoi pe cei cu care le făcea îi băga la ocnă - așa cum s-a și întâmplat.

În orice caz, chestiunea Cloșani trebuie lichidată. Tilea și-a pus acolo pe Urdăreanu și pe cumnatul lui Urdăreanu și, când a plecat la Londra, a lăsat în consiliul de administrație și pe fratele lui Urdăreanu. Tilea, cât a fost subsecretar de Stat, a făcut, pe socoteala Statului, afaceri extrem de oneroase de pe urma cărora și-a găsit averea pe care o are.

Mai este de cercetat și chestiunea societății anonime din Transilvania, de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

la Puica, care a trecut la unguri, însă pădurile au rămas tot la noi, pentru că sunt la sud de Calea Ferată. Nu știu exact situațiunea, trebuie cercetată. Știți că ar fi ajuns președintele consiliului de administrație, cu zece milioane pe an.

A doua afacere este aceea amintită, de la Cloșani, unde a implicat și pe Rege și unde a interesat și pe Urdăreanu, Lupeasca, Malaxa. De aici vine forța politică a lui Tilea, așa cum este forța politică și a multor altora.

Tilea trebuie să sufere deschiderea acțiunii publice. Ca o primă consecință: confiscarea întregii averi și verificarea trecutului politic al acestui domn, pentru ca să arătăm opiniei publice care este domnul care luptă în contra regimului legionar și vrea să răstoarne ordinea publică internațională română de azi.

A doua chestiune este aceea a numirii unui ministru la Londra. Domnule Sturdza, aceasta trebuie s-o discuți cu dl Hoare. Vei vedea ce îți va spune, poate chiar că îl susține pe Stoica. Eu nu discut personal cu Hoare, noi discutăm aici ca să ne punem de acord. Dacă n-aveți obiecții contra lui Stoica, eu n-am nimic de zis. În orice caz, discuți, în prealabil, chestiunea cu dl Fabricius și Ghigi și le arăți motivele care ne fac să procedăm la această numire, față de riscurile pe care le avem prin activitatea lui Tilea la Londra.

N-am nimic de spus nici contra numirii lui Nanu, cu atât mai mult cu cât pe Stoica îl găsesc cu o comportare în afară de regulile diplomatice și care întrebuințează mijloace violente. Nu se tratează chestiunile diplomatice așa cum procedează el, ca de exemplu, atunci când a aplicat acele palme pe obrajii lui Bibescu.

M. Sturdza: Este un comunist.

G-ral I. Antonescu: Mai are o chestiune intimă, cu o dactilografă mi se pare, și care nu este în concordanță cu atitudinile unui diplomat.

În ce-l privește pe Nanu, nu știu dacă ar avea Hoare vreo obiecție, cu atât mai mult, cu cât, după câte știu, este însurat cu o englezoaică.

Dl ministru Dragomir ce are de spus?

Lt.-col. N. Dragomir: Mâine am avea acel Consiliu Economic...

G-ral I. Antonescu: Mâine nu sunt aici; mă duc la aplicațiile făcute de germani. Și cu acea ocazie, am să mă duc și la niște sanatorii să le vizitez, iar când mă întorc vreau să văd și satele distruse - pentru că sunt câteva sate în Prahova. Trebuie să facem și noi ceva pentru ei și să mergem să le vizităm.

Lt.-col. N. Dragomir: Semnalez ceea ce îmi spun prefecții din sudul Moldovei, din Râmnicul-Sărat și Putna: cete de macedoneni se prezintă la prefecturi cerând să fie împroprietăriți...

G-ral I. Antonescu: Papanace acesta trebuie pus la punct. Am să convoc pe Papanace cu Batzaria, Papacostea și profesorul Murnu și, împreună cu dl Horia Sima, vom discuta.

Schirach, trebuie să facem, dle Sima, în numele Legiunii și în numele Țării, o scrisoare de mulțumire pentru cinstea care ne-a făcut-o.

În privința lefurilor pentru Londra, pentru că ni se plâng cei de acolo de bani, dl Cretzianu să aranjeze chestiunea cu Ministerul de Externe. Însă, să nu se treacă limita pe care am pus-o, pentru că nu înțeleg, așa cum făcea dl Valer Pop, când s-a dus și a șezut la Adlon, sigur că nu i-a ajuns cât i s-a dat și au fost cheltuieli foarte mari. Când eu fac economiile care le fac și când toți se

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

strâng, nu este admisibil ca unii să facă cheltuieli exorbitante.

M. Sturdza: Salariile legațiilor ar trebui revizuite.

G-ral I. Antonescu: Să se facă un tabel în raport cu cât sunt plătiți ceilalți miniștri. Eu am făcut acest studiu când am fost atașat militar. Și am constatat că, în raport cu alte țări, noi, românii, eram regal plătiți. Primul-ministru englez nu primea atât cât primea dl Titulescu sau dl Petrescu-Comnen. A fost un jaf.

M. Sturdza: I-am aliniat pe bulgari și sârbi; ar trebui să-i aliniem pe unguri la Berlin și Roma. Unele sunt plângeri legitime în această privință.

G-ral I. Antonescu: Eu m-am supus la teasc, să se supună toată lumea. Țara Românească trebuie să se refacă. Să discuți chestiunea cu dl Cretzianu, nu vreau să se mai revină la jaful dinainte. Când miniștrii, astăzi, fără nici o protestare, au primit restrângerile care s-au făcut, să suporte aceste restrângeri și dl Vojen, și toți ceilalți. Trebuie sacrificii. Studiază problema cu dl Cretzianu, faceți tabele comparative și armonizați salariile în această direcție. Era o nedreptate nemaipomenită ceea ce se făcea înainte cu atașații militari, care, unii, făceau parte din comisii, alții, nu, și ale căror lefuri variau nemaipomenit.

Lt.-col. N. Dragomir: Această notă a fost îndreptată către stațiunile de îmbarcare, care duc trenurile spre Dobrogea, mai ales că trenurile circulă în parte goale.

G-ral I. Antonescu: Suprimă trenurile.

C. Georgescu: Nu se poate să circule trenuri goale.

G-ral I. Antonescu: Numai faptul că eu cunosc rulajul Căilor Ferate, am putut să fac, în același timp, și desconcentrarea Armatei și aprovizionări în țară și evacuări. Noi n-avem vagoane de pierdut.

C. Georgescu: Nu circulă trenurile goale. Cred că informațiile nu sunt exacte. Se poate întâmpla uneori că un vagon nu se poate umple și, în asemenea caz, rămâne pe loc, nu circulă. Ca dovadă este faptul că în 20 zile s-au transportat 5700 de familii.

G-ral I. Antonescu: Dar dacă faci socoteala câte familii s-ar fi putut duce cu aceeași capacitate de transport, se vede că s-ar fi putut duce dublu. La început au fost trei trenuri, am suprimat unul și au rămas două. Eu sunt informat că sunt vagoane care circulă goale. Te rog să vezi problema aceasta în cadrul problemei Statului și vă rog și pe dvs., când rezolvați o problemă, să nu vă uitați numai la problemă în mic, ci s-o priviți în cadrul Statului.

În privința macedonenilor, te rog să-i pui la rezon.

Lt.-col. N. Dragomir: Se prezintă la prefecturi cerând să fie găzduiți și să li se dea terenuri pentru lucru.

G-ral I. Antonescu: Nu este admisibilă asemenea atitudine. Este anarhie în țară.

C. Georgescu: Pot să ceară, dacă nu li se dă! În Moldova se pot duce să facă comerț. Unii or fi cerut pământ.

G-ral I. Antonescu: Cheamă-l pe Șeitan, și să interzică macedonenilor să circule să se ducă la prefecturi ca să ceară găzduire. Dacă ar veni la d-ta sau la mine să ceară găzduire!

C. Georgescu: Dvs. ați dispus că îi putem plasa în comerț. S-au pus la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

dispoziție macedonenilor vreo sută de milioane lei și s-au plasat în comerț.

G-ral I. Antonescu: Dar banii se întorc?

C. Georgescu: Este împrumut.

G-ral I. Antonescu: Bani din banii Statului, da; dar pe credit. Trebuie să se întoarcă la Stat și totul trebuie făcut cu acte în regulă, pentru ca să nu fie Statul prejudiciat.

C. Georgescu: Problema nu este deloc alarmantă.

G-ral I. Antonescu: Trebuiesc să fie disciplinați. Am aflat lucruri care sunt complect extraordinare. S-au dus la Legația grecească și l-au amenințat pe ministru că-l omoară. Vedeți că-mi creează situații în Stat oribile. A apărut un jurnal macedonean la București, nici n-am știut de lucrul acesta, în care atacă și ofensează pe ministrul de Externe - lucru absolut nepermis. Ei cred că își pot permite mijloace macedonene și creează dificultăți în Stat. Eu am raporturi economice și există atitudini care sunt absolut indispensabile pentru bunul trai al economiei Statului. Sunt anume reguli pe plan internațional. N-are nimeni dreptul în Statul nostru să-l ofenseze pe Collas. Mâine, poimâine mă înjură și pe mine la fel. Sunt convenții internaționale pe care trebuie să le păstrăm.

G-ral C. Petrovicescu: Această chestiune nu ține de departamentul meu.

G-ral I. Antonescu: Știu, dar nu putem să acoperim toate năzbâtiile pe care le fac macedonenii aici.

M. Sturdza: Să se dea instrucțiuni să nu se mai publice, și dacă jurnalul acesta continuă s-o facă, să fie suprimat.

G-ral I. Antonescu: N-am nevoie de conflicte diplomatice noi.

Horia Sima: Este regretabil că cenzura a lăsat să treacă.

G-ral I. Antonescu: Să chemi și pe Chiroiu, și să vină și Constant. Dar Constant nu prea domină situația la Cenzură.

Am dat ordin și comunicatele oficiale grecești să nu se mai publice. Dacă se publică trucate, este o escrocherie. Mai bine să nu se publice. Am spus-o și ministrului grec că nu se vor mai publica comunicatele grecești, neadmițând ca acestea să fie trucate; "Nu le pot publica integral, pentru că eu trebuie să-mi apăr țara mea și aceasta n-aș putea-o face lăsând să se facă propagandă pentru d-ta".

Sunt mijloace cu totul nepermise și neadmisibile într-un Stat organizat. Și ce este această organizație, în care fiecare este ridicat de acasă și ascuns de cine vrea? Dacă nu se înțeleg, îi închid. Nu se poate să rezolvăm problemele cu pumnalul și nu se poate ca într-un Stat organizat o minoritate infimă să ne terorizeze pe noi.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la producție: însămânțările au atins 94%. (dă citire raportului).

G-ral I. Antonescu: Nu mă interesează însămânțările. Mă interesează pârloagele. Să se lucreze cât de mult este posibil; să se continue cu aratul, să se scoată populația la arat, pentru ca în primăvară să nu fim siliți să trecem prin aceiași fiori și griji, pe care le-am avut în toamna aceasta.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la industrie. Bumbacul. Banca Națională a vorbit cu New York..... (dă citire raportului).

G-ral I. Antonescu: Am spus că plătesc în aur. Îmi trebuie bumbac,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

plătiți franci elvețieni. Nu pot să risc să pierd bumbacul. Stă toată industria textilă și îmi creează o problemă socială. Trebuie să facem orice efort.

Lt.-col. N. Dragomir: ... (continuă citirea raportului).

G-ral I. Antonescu: Problema încălțămintei este cea mai gravă.

Lt.-col. N. Dragomir: Până în primăvară.

G-ral I. Antonescu: Este o problemă generală. Trebuie să faceți toate eforturile. Trebuie să mai facem aprovizionări cu pielărie și talpă. Faceți import în Serbia. Faceți ce știți. Eu nu țin aurul în Banca Națională ca să moară Neamul Românesc cu aurul acolo. Dacă îmi trebuie să acopăr anume nevoi, îl iau. Războiul poate să se termine în vara viitoare. Trebuie să mă aranjez pe un an și toată lumea să poată să lucreze.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la prețuri. Azi a apărut deciziunea Ministerului Economiei Naționale cu privire la prețurile medicamentelor. (Dă citire raportului).

Am fixat prețuri la fasole.

G-ral I. Antonescu: S-au făcut averi formidabile pe spinarea Neamului Românesc. Toate, cu consimțământul guvernelor trecute, care, ca niște criminali, admiteau orice prețuri. Știu oameni care la 1 ianuarie primeau parfumuri, medicamente, săpunuri și altele, așa ca să le ajungă pe un an întreg, toate cadouri. Și toți acești oameni erau duși de mână de Presă, și Presa nu ataca nici una din problemele, ca de exemplu aceea a lui Carmitz, care era una foarte acută în Țara Românească. Noi am lichidat pe Carmitz. Erau câștiguri calculate la prețuri, multe din medicamentele acestea constituind un lux și neputând fi apropiate de pătura săracă. Un control foarte sever să continue asupra fabricațiilor farmaceutice. Cu cine s-a lucrat la aceste prețuri?

Lt.-col. N. Dragomir: Am avut reprezentanții Ministerului Sănătății și experți. Cu dânșii la un loc și cu consimțământul lor.

G-ral I. Antonescu: Să se mai atace încă această problemă și să se mai facă reduceri. S-a câștigat destul între timp. Trebuie ca medicamentele să nu mai fie prohibitive pentru lumea săracă, așa cum este azi. Trebuiesc reduceri masive.

Lt.-col. N. Dragomir: Am fixat prețul la fasole, 16 lei (dă citire raportului).

G-ral I. Antonescu: Acesta era prețul pe care ți l-am și spus și se mai poate încă comprima.

Iată ce am constatat la Alba-Iulia: când noi ne zbăteam aici cu ceapa, se vindea în Țara Românească - un regiment de acolo a cumpărat cu 6 lei kilogramul, ba chiar sub 6 lei kilogramul. Să vedeți specula: azi, aceeași ceapă, pe care au cumpărat-o jidanii de la producători, este vândută cu 16 lei kilogramul. Cercetați și vedeți pe ce mâini am intrat, pentru că sigur că am intrat pe mâinile speculanților. Și ca acesta trebuie să fie multe cazuri în Ardeal.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la aprovizionări. Transporturile de lemne tind spre normalizare.

(Dă citire raportului).

Sare. (Dă citire raportului).

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Cartofi. (Dă citire raportului).

G-ral I. Antonescu: Cu cât se vând?

Lt.-col. N. Dragomir: Și cu 6 lei kilogramul. S-au vândut în prețuri de cost.

G-ral I. Antonescu: Și în această privință am informații că iau cei de la I.N.C.O.M. și vând mai scump la alții. Vechiul sistem este în plină acțiune: samsarii aranjează cu țăranii ca să nu mai vină la București cu marfa. Luați toate măsurile și puneți stavilă vechilor sisteme. Urmăriți toate chestiunile și la tot pasul, îmi dau seama de viciile vechiului sistem al aparatului de Stat. Cu toate măsurile luate, nu s-au dezbărat încă de vechile obiceiuri. Țăranul ascultă pe misit, în loc să asculte pe Stat.

Lt.-col. N. Dragomir: (continuă citirea raportului)..... coloniale avem pentru o lună.....

G-ral I. Antonescu: Ce măsuri ați luat?

Lt.-col. N. Dragomir: Suntem pe cale să micșorăm cantitatea individuală. De la turci, în legătură cu moneda...

G-ral I. Antonescu: Am spus că această chestiune nu mai trebuie să ne țină în loc. Nu mai leg aprovizionarea Țării Românești de New York. Deschideți un import Turciei prin compensație. Ei au nevoie de petrol. Să luăm ce avem noi nevoie de la ei.

Lt.-col. N. Dragomir: Lipsa de unt și ouă... (dă citire raportului).

M. Antonescu: Azi-dimineață și servitorul și șoferul meu au căutat, trei ore, în tot orașul și n-au găsit unt, șuncă. Nu s-a găsit nici un gram.

G-ral I. Antonescu: Nu cumva este acaparat?

Lt.-col. N. Dragomir: Avem blocat la "Frigul". Șuncă, este de mirare că nu s-a găsit! Fabricanții de mezeluri au făcut un protest că urcarea prețurilor cărnii nu le mai permite să mențină prețurile anterioare.

Cu privire la ouă.... (citește raportul).

G-ral I. Antonescu: Ce măsuri ai luat? Trebuie să simți pulsul pieții în fiecare zi și să găsim remediile. Trebuie să fie cineva care să se informeze, pe cartiere.

Lt.-col. N. Dragomir: Am un buletin zilnic.

Relativ la ouă, remarcați că criza este naturală și că a fost în fiecare an (prezintă tabelul cifric al producției de ouă în fiecare an).

G-ral I. Antonescu: Să nu se acapareze nimic. Trebuie să ne pregătim. Nu știu dacă "Frigul" are destulă capacitate.

Lt.-col. N. Dragomir: Am avut noi mari comercianți care strângeau ouă în Ardeal pentru întreaga Europă centrală și care au rămas în teritoriile cedate.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să studiezi chestiunea și să te îngrijești de pe acum. Poate că ar fi bine facerea unor silozuri în mai multe părți ale țării. Trebuie organizat sistemul strângerii, așa cum îl au organizat jidanii, așa că să nu mai rămână în mâinile lor. Trebuie să facem cum se face și cu grâul și să ne organizăm în privința aceasta. De altfel o să mai discutăm.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură tot cu aprovizionarea: am avizat 25 de prefecturi, cărora le-am cerut să-mi spună ceea ce se poate lua din fiecare județ.

G-ral I. Antonescu: Este o nivelare în țară? Ce s-a făcut cu cantitatea de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

cartofi care spuneai că se strică?

Lt.-col. N. Dragomir: Am luat toate măsurile pentru a se evita.

G-ral I. Antonescu: La Armată ai dat avertismente?

G-ral I. Șteflea: S-a făcut.

G-ral I. Antonescu: Vei controla și la celelalte alimente și vei face inspecțiile așa cum am făcut-o eu.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu lupta pentru ieftinirea traiului, avem două proiecte: al dlui Caramfil, de la Gaz și Electricitate, și Motaș, de la Gaz Metan, prin care propun aducerea gazului la București. Proiectele sunt foarte serioase.

G-ral I. Antonescu: În privința aceasta am discutat cu Protopopescu, și am discutat și la Berlin cu dl Clodius, pentru tuburi. Au fost două societăți care s-au certat pe spinarea Neamului Românesc: Malaxa și Motaș. Are și Statul acesta de spus ceva. Trebuie să se poată aduce gazul la București. S-a mai vorbit la Berlin să ni se dea credite, și pentru aceasta să aducem, în schimb, garanția cu lemnele care le trebuie lor pentru industria textilă. Capitalul acesta ar fi acoperit cu lemnele pe care le ardem la București și noi aducem gaz. Chestiunea aceasta trebuie să nu se amâne. Partea juridică pe mine nu mă interesează. Mă interesează să rezolvați problema. Sunt deja țevi aduse de Malaxa, le-am văzut. Avem însă gaz la 60 de kilometri de București; trebuie exploatat aici. Gazul va costa mai ieftin. Pe dumnealor îi interesează afacerea lor, nu afacerea noastră. De ce să întrebuințăm pentru aducerea gazului sursa din Transilvania, în loc s-o utilizăm pe cea de lângă București? Ca să coste mai mult pe consumator? Pentru că aici nu ne trebuie țevărie decât de 60 kilometri. Am discutat deja cu dl Clodius, care a luat notă și a spus că este de acord. A văzut interesul și pentru ei. Până în toamna viitoare problema trebuie să se rezolve și atunci degajăm și Căile Ferate de transportul de lemne.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la stocul de fasole ce trebuie dat..... (dă citire raportului).

G-ral I. Antonescu: Dăm mazăre. Înlocuim fasolea cu mazăre. Trebuie să le facem și noi avantaje. Fiecare problemă trebuie privită și cu latura ei politică. Ne-au garantat granițele și se luptă pentru ele, ne-au dat credite economice, să nu le facem nici un avantaj?

Lt.-col. N. Dragomir: Am mers la limita posibilităților.

G-ral I. Antonescu: Avem deficit de fasole. Faceți propagandă. Aceasta depinde de nevoile țărănești.

C. Georgescu: Să se înlocuiască cu mazăre. Este și mai bună.

G-ral I. Antonescu: Asta depinde de gust.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la vite....

G-ral I. Antonescu: Depinde de propaganda dvs. să rezolvați chestiunea.

Lt.-col. N. Dragomir: Am redus cota de la 300 la 200, începând imediat.

G-ral I. Antonescu: Să nu ținem în loc protocolul.

Lt.-col. N. Dragomir: S-a cerut porumb, pretextându-se că protocolul ar fi avut o restanță. Am arătat că problema privește numai recolta noastră, și ce privește s-a terminat. Noi considerăm aceasta ca închis, cu cantitatea dată Germaniei..... (dă citire raportului).

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Eu mă întreb: dacă introducem aceste îngrășăminte artificiale, mai putem să menținem prețul grâului unde l-am fixat?

Lt.-col. N. Dragomir: Sigur, pentru că se mărește producția.

G-ral I. Antonescu: Importați îngrășăminte chimice.

Lt.-col. N. Dragomir: Porumb, sfeclă și floarea soarelui..... (dă citire raportului).

G-ral I. Antonescu: Ne trebuie producție mare de cânepă și in. Studiază cu Mareș chestiunea. Ne trebuie pentru că avem nevoie de uleiuri și textile.

Lt.-col. N. Dragomir: Sosește dl Tomici din Iugoslavia.

G-ral I. Antonescu: Când am trecut prin Iugoslavia, am vorbit cu ei asupra a ce pot să ne dea și ce putem să le luăm.

Lt.-col. N. Dragomir: Am făcut o listă de ce putem să le cerem și ce le putem da. Le cerem: ceapă, orez..... (citește raportul). Le dăm: petrol, cherestea, lemn fasonat.

A venit delegatul Ministerului..... (sic) Aeronauticii D..... (sic), care a prezentat o chestiune foarte urgentă. Am vrut s-o cunoașteți dvs. înainte de a o trimite în cercetare. Din constatările făcute, industria română în Aviație este considerată ca bună. Totuși, prea mult depinde de materia primă din străinătate. Se propune ca la I.A.R. să se construiască piese de motor - 200 de avioane românești se lucrează până acum - și propune ca, paralel cu această construcție, să înceapă a se construi piese pentru motoarele cele noi de 1500 cai putere și pentru care ei pun o mare bază în victoria germană..... (citește raportul).

G-ral I. Antonescu: De acord, pentru că dezvoltăm industria noastră de Aviație.

Lt.-col. N. Dragomir: O trec în studiul Comisiunii.

Eu am terminat.

G. Cretzianu: De la Legația Germană se cer tot timpul tot felul de scutiri de taxe, precum, de exemplu, să scutim la import, de orice fel de taxe, toate litografiile și chromolitografiile, reprezentând pe Führer sau personalitățile înalte germane.

G-ral I. Antonescu: Nu prezintă mare lucru.

G. Cretzianu: Da, dar astăzi este una, mâine alta.

G-ral I. Antonescu: Va fi cu titlul de reciprocitate. Vom începe și noi să introducem în Germania sisteme de propagandă. Sunt lucruri mici acestea. Nu vă uitați la lucruri mici. Rezolvați tot ce este lucru mic. Trebuie să dăm satisfacții. Nici nu reprezintă valoarea timpului pe care îl pierdem acum cu discuții.

G. Cretzianu: Cu privire la Anglia: eu am comunicat Angliei, când m-ați însărcinat, că suntem dispuși să reluăm tratativele și că suntem, eventual, dispuși să-i satisfacem și din punct de vedere financiar, dar nu ni s-a dat nici un răspuns. Toate cererile noastre care le-am făcut la Londra n-au primit nici un răspuns. De acolo ni se comunică însă că, dacă nu plătim cuponul...

G-ral I. Antonescu: Ați văzut și telegrama lui Costi? Eu am trimis-o.

G. Cretzianu: N-am primit-o încă.

S-a discutat chestiunea. Plata cuponului am suspendat-o în străinătate.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Avem un motiv foarte puternic ca s-o suspendăm: Ţara s-a micşorat cu o treime. Până ce nu vom şti bine cota parte din datoria publică...

G-ral I. Antonescu: Îi faci răspuns lui Costi.

G. Cretzianu: Atitudinea Americii, care era oarecum favorabilă, s-a întors complect.

G-ral I. Antonescu: Este chestiunea Manciuko-ului. Eu am primit o notă de la americani, pe care am citit-o în treacăt. Aţi văzut-o şi dvs. în traducere.

Să spui, te rog, ministrului Japoniei, când discuţi cu el, că mi-a făcut multe inconveniente, după cum i-am şi spus-o dinainte, chestiunea recunoaşterii Manciuko-ului. Iată consecinţele. Ce am prevăzut, a venit. Ce compensaţie am eu de la Japonia pentru chestiunea aceasta? Platonică?

G. Cretzianu: În programul de drumuri, pentru care am aprobare de 1.500.000.000, Ministerul Lucrărilor Publice ne mai cere, ca avans, 250.000.000, din care 30.000.000 sunt pentru legăturile din Munţii Apuseni şi alte lucrări de interes strategic din programul vechi.

G-ral I. Antonescu: Sper că nu s-a lucrat ca sub dl Ghelmegeanu? Miliardele acestea care s-au băgat pentru linia Piteşti-Bucureşti, este o bătaie de joc. Şoseaua e plină de gropi.

I. Protopopescu: Am în cercetare şi şoseaua Roman-Bucureşti.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, aveţi grijă când faceţi cercetările, pentru că explicaţiile vi le dau tot cei care sunt inculpaţi, şi explicaţii se pot da. S-a explicat că pe linia Botoşani s-a întâmplat ce s-a întâmplat, din cauza refugiaţilor polonezi. Dar pe linia Piteşti, aceasta de ce se prezintă în aceleaşi condiţii? Deci, altele sunt cauzele şi nu venirea polonezilor. Vă atrag atenţia că cei care sunt anchetaţi sunt cei vinovaţi şi ei dau explicaţii. Statul a fost, până acum, şi tot Guvernul, la cheremul funcţionarilor. Miniştrii sunt prizonierii subalternilor. Această legislaţie trebuie schimbată şi aceasta trebuie să vedeţi dvs., pentru că altfel miniştrii nu mai pot lucra.

Tr. Brălleanu: A fost desfiinţată autonomia controlorilor. Nu se face control decât atunci când cere ministrul.

G-ral I. Antonescu: Până când vom rezolva toate problemele acestea în Stat, se cere timp. Deocamdată însă trebuie să trecem la rezolvarea problemelor mari imediate şi, în primul rând, aceea a ordinii în Stat. Şi ordinea în Stat nu poate proveni decât de la sinceritate şi seriozitate, cinste şi muncă. Este întreaga bază a Statului.

Şi acum dl Ghelmegeanu, care a sfidat banul public, îmi cere să treacă în străinătate. Eu nu vreau să-i dau drumul, tocmai pentru această chestiune. În legătură cu aceasta se tratează chestiunea dacă toţi aceşti domni vor fi primiţi la Viena sau undeva în Austria, pentru ca să fie păziţi în Germania. Aceasta, cu scopul de a nu ne face un guvern undeva în străinătate, care să lucreze în contra intereselor Statului Român Legionar. În Germania vor fi ţinuţi acolo, la dispoziţia noastră, până când vom avea nevoie de ei. Vreau să-i trimitem, ca să-i scoatem, deocamdată, din furia publicului, să nu-mi mai pătez încă mâinile şi cu alte acte de acestea. Se tratează astăzi chestiunea cu dl Fabricius. Mi-a spus că ar fi de părere să se accepte şi să-i primească la Viena, la dispoziţia noastră, spre a-i supraveghea, pentru că în ţară, dacă îi ţin, îi omoară.

Chestiunea la Căile Ferate trebuie luată cu mare energie. Sunt acolo

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

miliarde și miliarde aruncate, nu numai la șosele, dar la Reșița, cu automotoarele....

I. Protopopescu: Chestiunea este în cercetarea dlui Pârvulescu, consilier la Casație.

G-ral I. Antonescu: Nu cumva e rudă cu cel care a fost la Casa Regală?

M. Antonescu: Nu. Este un om serios.

G-ral I. Antonescu: De ce merge atunci atât de încet?

M. Antonescu: Este un capitol în care nu se poate umbla prea repede.

G. Cretzianu: În ceea ce privește plățile pentru imobilele administrațiilor publice care au fost avariate, până acum s-au găsit 38 milioane jumătate și mi se mai cer 11 milioane.

G-ral I. Antonescu: Eu am deschis creditul de o sută de milioane.

G. Cretzianu: Și la Ministerul de Interne până acum am dat 28 milioane jumătate.

O singură chestiune, aceea cu Casa Generală de Pensiuni. S-a dat un comunicat în jurnale....

G-ral I. Antonescu: S-a lămurit chestiunea. S-a răspândit un zvon că G-ralul Antonescu vrea să reducă pensiile. Doi generali au venit la mine și mi-au spus: trebuie să faci ceva public, pentru că toată lumea crede aceasta. Am discutat și cu dl S..... (sic), care fusese înainte de mine, și i-am spus că, în cadrul legii actuale, nu este admisibil ca un fost prim-ministru să aibă pensie mai mică decât un fost colonel în armată. Chestiunea trebuie studiată și tot ce este neregulă și nedreptate să fie remediat. Nu izbesc însă pensiile.

G. Cretzianu: Aveam tocmai intenția să vin să propun și să putem realiza ridicarea salariilor funcționarilor mici. Aceasta însă nu este de actualitate.

G-ral I. Antonescu: Sunt de acord.

Tr. Brăileanu: La Ministerul Educației Naționale am făcut o Lege a cumulului. Am permis numai o singură leafă. Ar trebui însă ca funcționarii cei mici, suplinitorii, profesorii secundari, conferențiarii, la încadrarea aceasta să li se facă un salariu din care să poată trăi.

G-ral I. Antonescu: Până la ianuarie rezolvăm și chestiunea aceasta. D-ta însă ce te interesează, vei discuta aici: discut-o cu dl Cretzianu și spune-i lui toate doleanțele d-tale. Eu am trasat numai principiul: minimum de salariu, cu condiția de a face posibilă existența.

Tr. Brăileanu: Era o comisie centralizatoare aici, care mi se pare că s-a oprit, pentru că dl Cosmovici, care o prezida, a plecat.

G-ral I. Antonescu: Dl Cosmovici a plecat, pentru că s-a dus la procesul lui Codreanu.

Tr. Brăileanu: La Casa Corpului Didactic s-a făcut o anchetă asupra gestiunii și s-au descoperit lucruri foarte grave.

G-ral I. Antonescu: La ocnă, știi principiul. Să știi că singura satisfacție pe care o mai am, azi, este când trimit câte unul din aceștia care și-au bătut joc de Stat, la pușcărie. Este singura mea mulțumire.

Tr. Brăileanu: Nu este o chestiune a Statului. Sunt depunerile profesorilor. Dl Tăușanu se plângea că se face anchetă din partea unor oameni care n-au calitatea.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Nu e nimic.

Tr. Brăileanu: Acum s-a făcut anchetă, cu oameni care au calitatea.

Chestiunea pentru care am fost și eu chemat este chestiunea cu jidanii catolici. Au fost și la minister să ceară ca jidanii care au trecut la catolicism să poată urma școala lor evanghelică.

G-ral I. Antonescu: Să nu eludeze legea noastră.

Tr. Brăileanu: Problema este dacă aceste școli au drept de publicitate și dacă, absolvind acele școli, nu dobândesc anumite drepturi. Eu conexez această chestiune cu alta: cu una în cadrul ortodoxiei, și pentru care trebuie formată o categorie specială. Sunt unii, cum este cazul profesorului Beleș, un profesor foarte bun, profesor excelent. Este chestiune de umanitate.

G-ral I. Antonescu: Știți principiul: omul să fie tratat uman.

Tr. Brăileanu: Să aducem o complectare legii, și în categoria aceasta pot intra și catolicii.

G-ral I. Antonescu: Fă-o. Și dă un răspuns din partea mea Nunțiului. Papa s-a purtat foarte gentil.

Tr. Brăileanu: O altă chestiune este aceea a încadrării personalului și anume: prin Decretul-lege nr..... din 10 iulie..... (citește raportul).

Un post devenit vacant trebuie să fie ocupat.

G-ral I. Antonescu: Ce te jenează pe d-ta dacă mai stai două luni?

Tr. Brăileanu: Eu numesc un inspector pe un învățător. Pe acest inspector îl detașez de la catedră. Dar nu-l pot plăti, ca inspector, cu leafa de învățător.

G-ral I. Antonescu: De ce să facem o derogare de la un principiu foarte sănătos? Dacă deschid portița aceasta pentru d-ta, trebuie s-o deschid pentru toți. Eu când am pus un principiu, m-am ținut de el totdeauna, altfel ești pierdut.

Tr. Brăileanu: Eu voi prezenta un tablou cu posturile vacante în învățământ.

G-ral I. Antonescu: Dar dacă ți-oi găsi profesori care sunt plătiți și care nu fac nimic?

Tr. Brăileanu: Îi dau imediat afară.

G-ral I. Antonescu: D-ta nu știi ce abilități există în Țara Românească. Sunt mulți profesori în afară de învățământ, care se duc în altă parte și lucrează altceva. Eu sunt militar și mă pregătesc pentru militărie. Nu poate să vină un popă să-mi ia locul. În vremurile trecute cam așa se întâmpla.

Nouă ne trebuie, de acum înainte, doi ani, dacă muncim cu perseverență și energie, ca să scoatem din aparatul de Stat pe toți oamenii care ne țin în loc: popa în locul generalului sau generalul în locul popii. Popa să stea la biserică și generalul la locul lui, altfel nu merge treaba.

Tr. Brăileanu: Altă chestiune foarte importantă: în bugetul Ministerului Educației Naționale, pe exercițiul 1940-1941, este prevăzută o sumă de 30 milioane pentru subvenții..... (citește raportul).

G-ral I. Antonescu: Până când nu om face un statut pentru minorități, nu plătim. Chestiunea trebuie cercetată în ceea ce privește germanii și ungurii și să vedem ce suntem obligați să dăm.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Horia Sima: Germanii cer plata numai de la 1 ianuarie. Până atunci vor fi plătiți tot de comunitatea evanghelică.

Tr. Brăileanu: Pe germani îi plătim ca până acum.

G-ral I. Antonescu: Chestiunile pentru care te-am chemat pe d-ta sunt, întâi, chestiunea jidanilor catolici și apoi altă chestiune, și anume: dl Cretzianu, împreună cu ministrul Școalei, să studieze problema, să dăm pentru studenți 100 de milioane pentru căminurile lor. Această sută de milioane nu înțeleg s-o avansez ca să se dea bani studenților, să cheltuiască la cinematograf sau altundeva; să se facă investiții care să profite tuturor studenților care vor vrea să studieze. Această sută de milioane trebuie să se reîntoarcă înapoi la Stat.

Tot ce privește ca avantaj bănesc, tot trebuie să aibă la bază chestiunea aceasta: fie prin C.E.C. sau prin "Banca Națională", trebuie găsită formula acestor avansuri, ca ele să se poată întoarce la Stat. Cred că, în sensul acesta, formula ar fi: bursele pe care le dăm în fiecare an, deși studenții sunt avantajați, să nu fie micșorate, însă din ele să se rețină pentru capitalul acesta pe care îl dăm. Trebuie să găsim formula tehnică financiară ca să acordăm această sută de milioane.

Tr. Brăileanu: Eu vă mulțumesc.

G-ral I. Antonescu: Eu vreau să rezolv o problemă eternă. Banii nu vreau să se ducă într-un sac fără fund, ci vreau să se pună fund la sac. Acești bani trebuie să fie ca și cartofii care sunt puși în pământ: trebuie să producă. Evident, studenții nu sunt asemuiți cu cartofii, însă banii trebuie să producă.

Tr. Brăileanu: Să vină și Viorel Trifa și vom studia problema. Pentru Universitate este alt fond?

G-ral I. Antonescu: Pentru Universitate deschid alt fond. Deocamdată dvs. studiați chestiunea aceasta, care probabil nu se va limita la o sută de milioane, ci s-ar putea ridica până la 300 milioane. Dat fiindcă am realizat economii din alte părți, să începem să facem aceasta pentru studenți.

M. Antonescu: În legătură cu pregătirea materiei pentru Ministerul de Externe. Ministerul de Externe trebuie să aibă la dispoziție o serie întreagă de elemente pe care trebuie să le pregătească toate ministerele. Trebuie lucrat, imediat, de toate ministerele, nu numai de câteva. Trebuiesc inventariate toate bunurile lăsate în teritoriul Transilvaniei, cu evaluările lor. Trebuiesc stabilite comparativ stările tuturor bunurilor, domeniilor publice și private.

G-ral I. Antonescu: Acestea să le prezinți într-o notă scrisă și împreună cu toți să lucrăm la această mare problemă de Stat. Ceea ce vă rog este să-mi prezentați mie aceste lucrări. Îmi voi face și eu observațiile mele, dacă vor fi.

I. Protopopescu: De 40 de zile suntem în tratative, și locomotivele nu se repară și nu sunt la lucru. Suntem în faza tratativelor. Căile Ferate suferă, pentru că nu s-a început lucrul din cauza tratativelor. Dați-mi voie să încep lucrul și între timp să continui tratativele.

G-ral I. Antonescu: Aprob. Și pe urmă va interveni Statul cu autoritatea lui.

I. Protopopescu: Trebuie un decret-lege.

G-ral I. Antonescu: Am încă o chestiune pentru dl Brăileanu: stricăciunile care s-au produs la școli cu ocazia cutremurului. Am văzut că nu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

sunt chiar atât de mari și peste tot. Numai în unele centre.

Trebuie însă făcut un control serios, pentru ca să nu se întâmple așa cum se întâmplă la militari atunci când se prezintă un deviz umflat, pentru ca, din ce prisosește, să se facă alte reparațiuni sau economii. Se întâmplă uneori ca la un regiment să se prezinte un deviz de 5000 lei, când, în realitate, cheltuiala ar fi de 500 lei. Am exemple cu întâmplări personale, când, în fața unui deviz de 7.700.000, eu mi-am asumat răspunderea să fac aceleași reparații numai cu un milion - și am reușit. La fel la Statul Major, unde, pentru un deviz de 10 milioane, eu n-am cheltuit decât două.

Tr. Brăileanu: De exemplu, la Ministerul Cultelor s-a făcut un deviz de 20.900.000. Mi se pare exagerat.

G-ral I. Antonescu: D-ta n-ai experiența mea în această privință. Și nenorocirea este că noi trebuie să ne servim încă tot de oamenii vechi. Acești oameni au cap și l-au avut toți din trecut, dar pentru interesele lor; acum trebuie să găsim oameni care să aibă cap mai mult pentru interesele Statului. Până atunci însă trebuie să ne servim tot de oamenii vechi.

Încă o chestiune mare este aceea care trebuie discutată cu dl Cretzianu, privitoare la cum găsim fonduri ca să facem la București un Teatru Național și o Operă. Teatrul Național, probabil, tot pe locul pe care îl ocupă. Trebuiesc găsite modalitățile de a finanța această chestiune. Finanțați-o prin C.E.C. sau alte instituții, cu condiția însă ca banii să se întoarcă la timp înapoi. Nu dau bani à fonds perdu[1] .

Fă deci controlul de care ți-am vorbit. Cere ajutor de la Sima și fă control prin oameni de inimă și siguri. Oameni care să știe să umble cu un deviz, pentru că dacă ai devizul, dar nu știi să-l citești, degeaba îl ai.

Încă o chestiune este aceea a memorandiștilor. Am moștenit-o și noi de la dl Argetoianu. Au venit la el, le-a dat 5000 lei pe lună din fondurile Statului - fără lege, fără buget. Au trebuit ceilalți să le plătească.

Horia Sima: Acum nici nu mai sunt ei; acum sunt familiile lor.

G-ral I. Antonescu: Am aici o listă de 12. Unii sunt pensionari. Le-am spus: dar sunt oameni care și-au pierdut copiii, părinții, susținătorii de familie în timpul Marelui Război. D-ta te-ai luptat pentru Neamul Românesc, dar ce? Datorăm la toți românii pentru că s-au întrunit? Fiecare este dator să muncească și să trăiască pentru Țara Românească. Și eu am primit un glonț în cap și am făcut România Mare. Dar eu nu pot să acord aceste pensii, pentru că atunci ar veni toți, și din Sfatul Țării, și din Bucovina, și ar cere. Noi am pus 800.000 morți la temelia României Mărite și familiile lor au dreptul să vină să ceară. Și eu totuși nu pot să le dau.

Cel mult, poți d-ta să le dai din fondurile d-tale până când s-or întoarce la locurile lor. Dar pensii nu pot da.

Altă chestiune: trebuie să studiem, pentru familiile ai căror susținători au fost omorâți în timpul prigoanei, cum ar fi, de exemplu, a inginerului Cotigă și alții. Unii omorâți au fost plugari. Ce pensie le stabilim? Trebuie stabilită o cotă justă în raport cu condițiile sociale și posibilitățile de câștig, ca pensie familiilor lor.

---

[1] în pierdere.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G. Cretzianu: Să facă cineva o listă.

Horia Sima: Mă ocup eu de asta.

G. Cretzianu: Deocamdată am dispus să nu li se ia nici o taxă succesorală.

G-ral I. Antonescu: Aceasta nu e bine. Derogări nu e bine să se facă. Să se intervină în favoarea lor, dar nu prin derogări.

Ședința se ridică la ora 13,45.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.170 (fost 168)/1940, f. 609-647.

30. 1940 decembrie 9. *Se discută despre: evacurea bulgarilor din Dobrogea și a românilor din Turtucaia; sechestrarea șlepurilor și a remorcherelor grecești.*

CONSILIUL DE CABINET

9 decembrie 1940

Iau parte domnii: g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului; g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; M. Sturdza, ministrul Afacerilor Străine; ing. N. Mareș, ministrul Agriculturii și Domeniilor, și Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Economiei Naționale, pentru Colonizare și Populația Evacuată.

Ședința se deschide la ora 19,30, sub președinția domnului g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, chestiunea care urmează să se discute, mai întâi, este aceea a bulgarilor din Dobrogea.

M. Sturdza: Situațiunea este următoarea: astăzi avem în Dobrogea un număr de 8.090 bulgari, din care 5950 la sate și 2140 la orașe.

G-ral I. Antonescu: Situațiunea d-tale nu corespunde cu aceea pe care o am eu.

M. Sturdza: În total sunt 8.000 bulgari în Dobrogea. În ziua de 3 noiembrie a intervenit o convențiune între noi și Bulgaria, care stabilește plafonul de 60.000 de bulgari, care urmează să se repatrieze, și data de 14 decembrie, ca termen ultim. După socotelile noastre, ar mai fi încă 2.600 bulgari de evacuat înăuntrul acestei cote, adică cei din satele Lunca și Nuntași.

Bulgarii pretind nu numai că au împlinit cota, dar <că> au întrecut-o cu câteva sute de persoane.

Deci, un prim litigiu este acesta. Al doilea este acela al românilor din Turtucaia, în număr de 4.500.

Noi nu putem discuta, astăzi, evacuarea celor 2.500 de bulgari, punând-o în legătură cu evacuarea românilor din Turtucaia.

Acești 2.500 de bulgari trebuie să treacă granița și pe urmă vom putea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

discuta schimbul între cei 4.500 români din Turtucaia, cu cei 5.000 de bulgari care ne-ar mai rămâne.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este voința noastră; a lor este alta. Suntem într-un punct mort și aș vrea să știu ce a vrut să înțeleagă dl Filoti de la Sofia, prin telegrama în care spune că între noi și ei este o chestiune serioasă.

Este vorba de o amenințare? - Să nu se uite că noi avem mai mulți români acolo în Bulgaria, decât sunt bulgari la noi.

Deci, în nici un caz nu avem interes ca să ajungem la conflict.

M. Sturdza: Eu cred că vom ajunge la evacuarea bulgarilor. Bulgarii ne amenință cu arbitrajul. În acest caz, nu este aplicabil decât un singur text, care spune că și bulgarii și românii trebuie să plece.

G-ral I. Antonescu: Este declarația dlui Manoilescu, că nu consideră mai mulți decât 50.000 bulgari.

M. Sturdza: Prin Convenție, bulgarii au majorat cifra la 60.000.

G-ral I. Antonescu: În concluzie, nici noi nu mai putem reveni la Craiova și nici bulgarii la ceea ce a recunoscut dl Manoilescu.

M. Sturdza: Eu am discutat, acum un ceas, cu dl Pomenov, ministrul Bulgariei la noi, și i-am spus: dacă la 14 decembrie, cei 2.500 bulgari nu sunt evacuați, noi vom considera Convențiunea caducă, iar dvs., bulgarii, nu vă veți putea prezenta la arbitraj decât pe baza tratatului pe care nu l-ați executat.

Sunt absolut sigur că vor reacționa într-un sens favorabil nouă.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, d-ta, împreună cu dl Georgescu veți continua să tratați, ca să scoateți pe acești bulgari.

Trebuie lucrat însă în așa fel, ca să nu se mai deschidă alte conflicte și, mai ales, trebuie să mergeți cu prudență, căci numărul românilor din Bulgaria este mai mare decât acela al bulgarilor din România. În acest caz, ne-am crea o situație dificilă pentru cazarea acestei populații. În plus, această populație vine la noi cu altă mentalitate decât aceea a românilor. Comunismul în Bulgaria a prins rădăcini mult mai adânci.

Această populație de acolo o rezerv eu pentru alte ipoteze care vor veni, la timpul lor, să fie rezolvate.

Trebuie lăsat acest nucleu de români acolo, pentru un alt schimb de populație, care va veni și care va fi făcut conform celor tratate de mine la Roma și Berlin.

Ca să conchid: mergeți cu tratativele ca să rezolvați problema, fără conflict.

Presupunând, în cazul cel mai rău, că ne rămân bulgari la noi, ce facem cu ei? Pe aceștia îi lăsăm în satele din Dobrogea, sau le luăm pământurile?

În tot cazul, la război nu am să ajung pe această chestiune.

În cazul în care Bulgaria se încăpățânează și nu vrea să primească modul nostru de vedere, ce facem cu bulgarii de la noi?

C. Georgescu: Aceștia și-au și trimis vitele și avutul lor în Bulgaria. De altă parte, bulgarii vor să ne plaseze 4.500 de oameni, ca fiind români. Făcând aceasta, azi, nu mai sunt în litera tratatului.

G-ral I. Antonescu: Am înțeles, dar eu spun: avem de-a face cu un popor care nu vrea să prisească litera tratatului. Ce facem în cazul acesta?

Ce facem cu bulgarii care și-au trimis avutul dincolo și ei au rămas aici?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Georgescu: Ori rămânem cu ei și îi împrăștiem în Dobrogea, câte puțini...

G-ral I. Antonescu: Cine-i primește?

C. Georgescu: Nu trebuie să se uite că proprietățile acestor bulgari au intrat în patrimoniul Statului. Prin urmare, noi putem să-i scoatem de acolo de unde sunt.

G-ral I. Antonescu: Te expui la represalii față de populația românească din Bulgaria.

C. Georgescu: Bulgarii de la noi au, cel puțin, tot atât pământ cât au românii din Bulgaria. Unii din ei sunt chiar proprietari de moșii întinse.

G-ral I. Antonescu: Să le luăm moșiile?

Trebuie făcut un calcul, o evidență exactă a tuturor bulgarilor din țară, ce pământuri dețin și în ce regiuni sunt.

C. Georgescu: Nu putem obține date precise până când nu vom avea recensământul executat.

Astăzi, ungurii fac recensământul în Ardeal și vor demonstra că Ardealul este unguresc. Noi nu vom putea veni cu date precise, până când nu vom avea făcut acest recensământ.

G-ral I. Antonescu: Nu te speria de recensământul unguresc. Nu uita că avem propria lor hartă de la Viena.

C. Georgescu: Noi luăm măsuri în contra jidanilor, azi, și nu știm câți avem în țară.

G-ral I. Antonescu: Ce facem cu cei 2.500 de bulgari din satele acestea? Unde îi ducem?

C. Georgescu: Să-i împrăștiem în Dobrogea.

G-ral I. Antonescu: Să-i împrăștiem în satele bulgare din Vechiul Regat. Bagă-i între bulgari. Și, pentru că și-au trimis avutul și vitele dincolo, să facă singuri intervenții pentru readucerea lor în țară.

În același timp, faceți o evidență a bulgarilor din toată țara, ce situație au, ce avere au, câți sunt la orașe, câți la sate, în fine, tot ceea ce interesează.

Am nevoie de aceste date, pentru a ști ce avem de făcut în cazul în care bulgarii trec la represalii, dacă mergem la o situație în avantajul, sau în dezavantajul nostru.

C. Georgescu: Ce facem cu românii din Turtucaia?

G-ral I. Antonescu: Dacă suntem nevoiți să-i primim, în acest caz îi punem în locul lipovenilor.

C. Georgescu: Acum, în ceea ce privește bulgarii care rămân, înțelegeți să-i treceți la Interne, ca să le puteți verifica mai ușor situația?

G-ral C. Petrovicescu: Eu am făcut o situație a tuturor străinilor din țară.

G-ral I. Antonescu: Mâine-seară va fi un Consiliu de Miniștri, la ora 5, în care dl Cancicov va face o expunere asupra tratatului de comerț cu Germania.

După aceea, voi da instrucțiunile necesare tuturor miniștrilor și subsecretarilor de Stat.

M. Sturdza: Mai este chestiunea șlepurilor și a remorcherelor grecești. Grecii au 37 remorchere și 40 șlepuri și ei cer restituirea lor, dacă nu în total,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

cel puțin în parte.

Noi nu avem dreptul să le ținem și, de fapt, este o sechestrare a acestor șlepuri.

G-ral I. Antonescu: Am spus dlui Hoare că am o criză de transport pe Căile Ferate și trebuie să-mi garantez la maximum posibilitățile de transport pe Dunăre, că este o necesitate de Stat ca noi să ne asigurăm transporturile pentru aprovizionarea țării.

Când i-am vorbit despre lipsurile materiilor prime, mi-a spus: "De ce continuați relațiile comerciale cu Grecia?".

I-am răspuns că nu pot, pentru că transportul petrolului pe Dunăre este riscant. Mi-a replicat că acest transport se poate face pe uscat, cu Calea Ferată.

Noi, care avem nevoie de materii esențiale, trebuie să continuăm schimbul cu Grecia, însă să nu le dăm nimic în schimb, care ar putea fi folosit la război.

În ceea ce privește petrolul, să menținem cota. Dacă, din punct de vedere internațional, nu ni se poate reproșa nimic, atunci le vom da și petrol mai mult, pentru a lua de la ei ce avem nevoie.

Pentru Crucea Roșie greacă să se dea ce trebuie.

M. Sturdza: Să nu facem nici o legătură între chestiunea șlepurilor grecești și vaporul "Bucegi"?

G-ral I. Antonescu: Studiază chestiunea și propune soluția.

M. Sturdza: Dar cu privire la șlepuri și remorchere, dăm drumul la o parte, cel puțin?

G-ral I. Antonescu: Nu dăm drumul la nimic. D-ta discută cu dl Neubacher această chestiune, spre a-ți da seama ce inconveniente ar vedea ei în această afacere.

În tot cazul, să ne vindem foarte scump această cesiune; cu alte cuvinte, să aducem în țară strictul necesar, pânzeturi, coloniale etc.

Întâi, să vedem aduse aceste produse și apoi să ne luăm alte angajamente.

Ședința se ridică la ora 20.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 170 (fost 168)/1940, f.648-654.

31. 1940 decembrie 10, ședința de dimineață. *Se discută despre: ordinea internă (difuzarea unor manifeste, situația de la închisoarea Văcărești); acțiunea germanilor de la Reșița, de înlăturare a românilor; societatea "Astra Română"; îmbunătățirea situației jandarmilor etc.*

ȘEDINȚA CONSILIULUI DE CABINET

din 10 decembrie 1940

Ședința se deschide la orele 11,40, sub președinția domnului g-ral I. Antonescu.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Au luat parte la ședință domnii: g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; Vasile Iașinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale; Al. Rioșanu, subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne, pentru Poliție și Siguranță; g-ral Ilie Șteflea, secretar general la Ministerul Apărării Naționale; Ovidiu Vlădescu, secretar general la Președinția Consiliului de Miniștri, <g-ral C. Vasiliu, inspector general al Jandarmeriei>.

G-ral C. Petrovicescu: Evenimentele din ultimele 24 ore sunt cam următoarele:

Prefectura Poliției Capitalei raportează că pe ziua de 9 decembrie, de la orele 8-18 seara, în toată Capitala a fost liniște și nu s-a întâmplat nici un eveniment important.

Direcțiunea Generală a Siguranței raportează cazul de incendiu de la Băicoi, pe care îl cunoașteți, precum și cazul de la Băilești, unde, la o clacă a unui locuitor, s-a produs o gâlceavă urmată de bătaie între mai mulți oameni care se dușmăneau mai dinainte și unul din ei a fost ucis. Parchetul, avizat, face cercetări.

De asemenea, s-a raportat cazul avionului german, contra căruia s-a tras de către bulgari, pentru că a trecut peste frontieră, spre Rusciuk.

Au venit la Iași, intrând în Țară pe la Ungheni, Consulul German de la Cernăuți, împreună cu personalul Consulatului. Ei se vor stabili în localul fostei Rezidențe.

G-ral I. Antonescu: În acest personal al Legației trebuia să aducă și câțiva români. Să vă interesați să vedeți ce au adus.

Al. Rioșanu: A venit cu o suită de 40 persoane.

G-ral C. Petrovicescu: De asemenea, mi se raportează că, în comuna Dorobanțu, din Ialomița, niște indivizi necunoscuți au intrat și au furat niște ștampile de la Primăria comunei și, după ce au dat foc localului Primăriei, s-au dus la locuința unui sătean din satul Vărești, căruia i-au furat bani și au dispărut. Ștampilele au fost găsite în casa locuitorului jefuit. S-au dus la fața locului prefectul și autoritățile și se fac cercetări. La Primărie a ars o singură cameră. Impresia prefectului este că la mijloc e un act de răzbunare a fostului primar contra actualului primar. Rezultatul cercetărilor va fi raportat.

În ce privește chestiunea de la Cogealac, aseară am primit un raport informativ de la Legiunea de Jandarmi, prin care mi se anunță că starea de spirit este încă agitată. La acest buletin de informație, dl Rioșanu a dat un ordin energic, care a fost primit de maiorul Gujulea, ca macedonenii să fie dezarmați. Azi-dimineață, controlând, am găsit că situația este mai bună, spiritele s-au liniștit și urmează cercetările cuvenite.

G-ral I. Antonescu: Fără arestarea agresorului, nu putem face nimic. Să nu mai lăsați infracțiunile nepedepsite, căci se întinde focul în țară. Nu vedeți că focul se întinde din ce în ce în mai multe locuri?

G-ral C. Petrovicescu: Tot Jandarmeria raportează că astă-noapte a fost liniște pe tot teritoriul țării.

La rezervorul care a ars la Standard, unde s-au distrus 100 vagoane benzină ușoară pentru Aviație, paza era făcută de trupele germane, căci era benzina lor. Se fac cercetări și de către autoritățile noastre și de ale lor. Sunt

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

indicii că focul a luat naștere din neglijența unor lucrători.

G-ral I. Antonescu: Exclus. Lucrătorii de acolo știu să umble cu astfel de lucruri. Cred că focul este pus.

G-ral C. Petrovicescu: S-a întâmplat un fapt puțin mai grav la Botoșani, unde, la administratorul financiar Sergiu Culianu, acum arestat, s-au găsit 145 manifeste, adresate studențimii de la Iași. Parchetul este sesizat și se fac cercetări.

G-ral I. Antonescu: Să fie dat în judecată și să i se aplice legea drastică făcută deunăzi. Ce conținea acest manifest?

G-ral C. Petrovicescu: Nu ni s-a trimis încă manifestul, ca să-i vedem conținutul.

De asemenea, astă-noapte s-a răspândit în București un manifest, pe care Prefectura Poliției îl bănuiește că ar fi din oficina liberalo-țărănistă, care manifest are aceeași structură ca toate manifestele lor. Acesta, în special, vorbește că țara așteaptă gestul de dezrobire și măsurile de intrare în ordine și legalitate.

Acesta îi este sensul general.

G-ral I. Antonescu: Să-l dai domnului Mihai Antonescu ca să-l compare cu memoriile, întâmpinările și plângerile făcute de dl Maniu, Brătianu, Mihalache. Acum alcătuim răspunsul pe care urmează să-l dăm la aceste memorii, răspuns pe care înțeleg să-l public. În cazul când redacțiunea manifestului concordă cu aceea a memoriilor, atunci trebuie să știm aceasta, pentru a lua măsurile necesare. Dl Mihai Antonescu are de la mine instrucțiuni în această privință.

G-ral C. Petrovicescu: În ce privește chestiunea de la Văcărești, este chestiune de ordin intern a închisorii. În timp ce făceau pregătiri pentru un transport de deținuți, aceștia, când urmau să intre în dubă, s-au baricadat, au stins luminile și în raport se spune că a fost un rănit.

G-ral I. Antonescu: Au fost 4 răniți. Trebuie să se știe că la orice rebeliune se trage fără nici un menajament. Eu nu pot aprinde țara.

Ce ați făcut cu Poliția?

Al. Rioșanu: S-au efectuat arestări și s-a terminat cu cuibul de insurecție. Mai este de făcut regulă cu privire la mașini.

G-ral I. Antonescu: Nu este permis să se întâmple asemenea lucruri. A trecut o doamnă cu automobilul, a fost oprită, s-au urcat 2-3 cu cămașa verde și i-au luat automobilul. Acestea sunt acte de banditism de codru. Trebuie stârpite asemenea acte.

G-ral C. Petrovicescu: De raportat nu mai am nimic. Am câteva decrete de semnat.

V. Iașinschi: Am un decret pe care vi-l supun spre semnare.

G-ral I. Antonescu: Ce este cu acest decret?

V. Iașinschi: La Reșița este o Societate pe acțiuni care este acaparată de străini, și în special de nemți. Ei cumpără pe capete și caută să-i dea afară pe români. Aici, în această Societate, străinii dețin majoritatea acțiunilor, iar românii, fiind în minoritate, vor fi eliminați, cu vremea, de acolo.

G-ral I. Antonescu: Să discutăm chestiunea cu dl Mihai Antonescu, pentru ca să nu mai avem conflicte cu germanii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Al. Rioșanu: Nemții cumpără tot ce se găsește acolo, fie de la jidani, fie de la români, și în special case.

G-ral I. Antonescu: Nu pot să le cumpere, deoarece există dreptul de preemțiune în favoarea Statului, care îl exercită prin Ministerul de Domenii. Ei încearcă să facă asemenea cumpărături, dar nu le pot face, pentru că sunt ținuți în loc prin acest drept de preemțiune.

Nu trebuie să ne punem rău cu nemții; ei ne-au dat 80 miliarde, cu o dobândă de 3,5%. Ei ne asigură frontierele, se bat pentru noi. Totuși, să nu lăsăm să treacă proprietatea românilor în mâini străine. Trebuie găsită însă o formulă înțeleaptă, care să nu provoace conflicte.

Dl Eugen Cristescu mi-a spus că "Astra Română" are numai trei planuri ale perimetrelor petrolifere, din care numai unul se găsește în țară și, dacă dispar planurile perimetrelor petrolifere, atunci nu mai putem ști care este situația "Astrei". Care e soluția? Să ridicăm planul care se găsește la noi în țară. Au fost trimiși niște nepricepuți, care, în loc să se mărginească la plan, au ridicat toată arhiva. Au trimis pe un locotenent-colonel, pe care de mult am dat ordin să-l scoată, să nu mai fie acolo, și acesta a ridicat toată arhiva, încât s-a alarmat imediat Berlinul.

G-ral C. Petrovicescu: Chestiunea cu acest domn locotenent-colonel ați ordonat să fie soluționată, printr-un ordin pe care, prin mine, l-ați transmis dlui ministru Leon. Dl ministru Leon a primit din mâna mea ordinul ca să-l dea în judecată, dar nu știu ce s-a întâmplat.

G-ral I. Antonescu: Te rog să urmărești chestiunea aceasta.

În legătură cu Ministerul Sănătății: am fost la Moroeni și am văzut ce este acolo. Soția mea a primit o scrisoare de la doctorul Costinescu. Doctorul Costinescu o fi având multe păcate, însă a muncit 30 de ani pentru această instituție, pentru care n-a cerut nici un ban de la Stat. Prin munca sa, prin perseverența sa a realizat acele sanatorii minunate, așa cum nu a reușit Statul să facă niciodată. Două din aceste sanatorii le-am pierdut în Basarabia, iar 3 au rămas aici. Este imposibil să găsești o instituție similară în străinătate, în condiții mai perfecte și mai proprii decât aceste instituții realizate de doctorul Costinescu la noi. Am fost acolo și ați citit în comunicatul dat ce am găsit. După atâtea decepții, pe care le-am avut cu starea în care am găsit spitalele româ-nești, am avut, în sfârșit, satisfacția să găsesc o instituție admirabil condusă, organizată și utilată din toate punctele de vedere și am dat acel comunicat.

Doctorul Costinescu a văzut acel comunicat și i-a scris soției mele, spunându-i: "Mă adresez dvs., deoarece știu cât este de ocupat dl General. Îi sunt recunoscător dlui General pentru cele arătate în comunicat. Țin să-i aduc la cunoștință însă cele ce s-au petrecut cu mine: ca un servitor am fost dat afară. Cel puțin să fi fost anunțat".

V. Iașinschi: Domnule General, eu trebuie să țin seama și de pretențiile doctorilor care vor să facă mai mult decât a făcut doctorul Costinescu.

G-ral I. Antonescu: Dar iată ce este: opera aceasta este făcută cu banii Statului, ori este o inițiativă particulară, o energie particulară și un înalt patriotism particular?

V. Iașinschi: Este operă particulară.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: De ce să-l înlocuiești pe un om care este părintele acestei instituții? Este ca și cum ai lua pe un părinte, care a făcut și crescut în condiții cum nu se poate mai bine cinci, șase copii, din care a făcut oameni de seamă, și, în locul lui, să pui pe un altul, care nu știi ce este în stare să facă. Te întreb eu, pe d-ta, este bine? D-ta faci o operă personală de importanță mare, la care ai muncit ani de zile și la realizarea căreia ți-ai pus tot sufletul și toată energia d-tale, iar după 7-8 ani vine cineva și te dă la o parte! Nu este bine, domnule Iașinschi. De cine ai ținut seama, când l-ai înlocuit? Cine sunt somitățile acestea care au cerut să-i ia locul? Ai făcut un plebiscit general pe țară? Eu dezaprob înlocuirea d-rului Costinescu.

V. Iașinschi: Cei care ne-au cerut aceasta spun că acolo sunt multe nereguli.

G-ral I. Antonescu: Le-ai constatat d-ta?

V. Iașinschi: Nu.

G-ral I. Antonescu: Când vei avea mai multă experiență, când vei trece prin ce a trecut g-ralul Antonescu, vei vedea că sunt foarte mulți oameni care bârfesc, inventează fel de fel de lucruri, pentru ca să ajungă cât mai sus. Un caz este acela al g-ralului Argeșanu, care dădea cu coatele ca să ajungă cât mai sus și a ajuns prim-ministru acest om, care nu citea măcar un ziar.

A făcut cineva o anchetă, ca să se vadă dacă există nereguli, cum ți s-a spus d-tale?

V. Iașinschi: Acum se face.

G-ral I. Antonescu: Procedura era inversă: întâi ancheta și apoi măsura.

Dar eu m-am dus acolo și te rog și pe d-ta să pierzi o zi, ducându-te acolo, și ai să te închini și d-ta, ca român, în fața acestei opere. Dacă ai fi văzut d-ta această operă înainte, nu te-ai fi luat după toate șoaptele. Aș fi fericit ca măcar 1% din ce este acolo să fie la toate spitalele noastre. Numai așa nereguli să ne dea Dumnezeu să avem în Țara Românească. Sub administrația g-ralului Antonescu, nu urez să fie alte nereguli decât aceste nereguli de care spui d-ta că ar fi. Dacă prin neregulile semnalate de d-ta s-a creat această situație înfloritoare, eu sunt fericit. Când găsesc ceva bun, chiar la un adversar, îi recunosc meritul, iar când găsesc ceva rău, pe cel mai bun prieten nu mă sfiesc să-l infierez.

Te rog, fă anchetă și, dacă vei constata că acolo merge bine, să nu strici ce s-a făcut și să lași lucrurile să meargă așa înainte, și aceasta nu pentru doctorul Costinescu, ci pentru un înalt principiu. Liga contra tuberculozei, nu numai că nu trebuie lovită, ci trebuie dezvoltată la maximum. În țara noastră avem județe bogate, care dau un înfricoșător număr de tuberculoși. Dintr-o promoție de jandarmi, de acum 10-12 ani, mi s-a spus că au dispărut 50%, adică 20 din 40 câți au fost la început. Din aceștia, 7-8 s-au sinucis, iar restul au murit de tuberculoză. Tuberculoza este răspândită foarte mult printre jandarmi, și cum să nu fie? Un jandarm are 18 lei pentru hrană. Îl acuzăm că fură. El fură? Sau eu, Stat, îl fur pe el și abuzez de mizeria și neputința omenească. Conducerea Statului este criminală. Ce poate mânca acel individ cu 18 lei pe zi, când numai pâinea costă 13 lei. Apoi Statul nu-i dă lemne ca să se încălzească. Atunci el este nevoit să fure, ori să doarmă ca o vită. La Lăculețe și la Moroieni, peste 30% din bolnavi sunt jandarmi, plutonieri și ofițeri de jandarmi. M-am sesizat

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

de aceasta și am vorbit chiar cu șeful promoției de atunci și acesta mi-a spus că din 40 de inși au dispărut 20 în timp de 10 ani. De ce? Iată ce mi-a răspuns Vergoti, șeful promoției: "Suntem munciți peste puterile omenești și la discreția oricui. Toți abuzează și toți ne alarmează, iar Statul nu ne dă nimic, nu ne ajută ca să trăim omenește". Am dat ordin să se facă pentru jandarmi 30 lei pe zi și 2000 pentru lemne de încălzit, iar din economii să se cumpere automobile mici, ieftine, cu consumație redusă.

Sergenții de stradă au 2000 lei pe lună. Cum să-și facă datoria acest om? Trebuie să ne ocupăm și de aceștia.

Este maiorul Cichindel, domnule g-ral Vasiliu, să-l dai afară din Armată, imediat. Acesta, la Râmnicu-Sărat, a fost un adevărat călău.

G-ral C. Vasiliu: Am depus tabloul complect: 62 ofițeri și 152 reangajați.

G-ral I. Antonescu: Mai întâi să-ți dea o declarație acest maior, cum îi provoca pe aceștia să cadă în cea mai mică vină și apoi îi împușca. Făcea deținuților fel de fel de mizerii. Într-o seară, le dădea, de pildă, lampa fără gaz, iar în altă seară le dădea gazul fără lampă. A fost o unealtă mizerabilă a g-ralului Bengliu.

În ce privește chestiunea tuberculozei, trebuie luate măsuri pentru îmbunătățirea vieții jandarmilor. Trebuie făcută o vizită de examinare imediat și tot ce este suspect, tot ce este bolnav trebuie izolat și îngrijit.

Jandarmii au făcut greșeli, pentru că, în primul rând, Statul a făcut greșeli față de ei. Cu începere de la 15 decembrie li se va da 30 lei pe zi, iar pentru lemne 2000. Apoi, trebuie să avem grijă de echipament. Le dau posibilitatea unei vieți omenești, iar dacă fură, îi pedepsesc aspru. Vom îmbunătăți, de la 1 ianuarie, soldele plutonierilor de jandarmi.

De asemenea, domnule g-ral Vasiliu, te rog să-l schimbi pe Dumitru.

G-ral C. Vasiliu: Poliția înființată la Predeal rămâne numai cu competența în oraș. S-a dat o decizie pentru înființarea Poliției urbane la Predeal. Predealul fiind considerat ca stațiune climaterică, s-a procedat și aici cum s-a procedat la Călimănești și la Olănești, însă hinterlandul Predealului rămâne tot la noi.

Să-mi spună domnul Eugen Cristescu ce s-a petrecut la "Steaua", cu ridicarea arhivei?

Eugen Cristescu: Am dat ordin pentru ridicarea planurilor, care sunt în 7 lăzi, și le-am pus sub pază. Informații de serviciu erau că vroiau să le ducă la Legația Engleză. Teama noastră este să nu se provoace incendiu.

G-ral I. Antonescu: Serviciul de Informații înnebunește pe cine îi citește rapoartele. Primesc informații prin: Statul Major, Serviciul Secret, Poliție, Siguranță, Jandarmerie, Ministerul de Interne. Cineva care vrea să înnebunească în mod sigur, să citească toate aceste informații: 80% din ele sunt lucruri inventate, unele de diferiți agenți și altele de diferite legații. Sunt lucruri inventate, căci, neavând informații, se apucă și inventează. Ați văzut: primesc o informație că a plecat un ordin de mulțumire de la Secretariatul Legiunii pentru ce s-a petrecut la Jilava. Dumnealor s-au jurat pe Sfânta Cruce că nimeni nu s-a gândit să facă aceasta. Această situație nu mai poate merge. Aici trebuie să facem un birou de informații care să centralizeze toate informațiile. Mie îmi trebuiesc numai informațiile demne să ajungă până la mine.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Afară de aceasta, trebuie să facem ceva armonios în Stat, pentru că, așa cum este acum, este un adevărat haos, care ne costă bani și ajungem și la efecte contrare celor pe care le urmărim prin aceste informații.

Astăzi, informatorul diferitelor servicii de informații este una și aceeași persoană și fiecărei instituții îi dă aceeași informație, prezentată însă sub altă formă. Agentul stă acasă la el, ticluiește două-trei noutăți și le dă sub diferite forme serviciilor de informații.

Eu am arătat și fostului rege Carol că toate informațiile de acest fel sunt simple născociri și i-am spus: "Arată-mi toate informațiile privitoare la ce face g-ralul Antonescu, căci eu îți voi mărturisi dacă este exact sau nu. Dar toate sunt minciuni, căci tot ce am avut de spus, am scris pe hârtie".

Informatorii noștri sunt niște analfabeți, sunt oameni care n-au nici 4 clase primare și trăiesc sugând și păcălind Statul.

Eugen Cristescu: Sunt două grupe de agenți informatori politici: este o grupă care costă 240.000 și altă grupă care costă 300.000, din jurul legațiilor și care vând informațiile și le plasează unde pot. Este o profesiune rentabilă.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să ieșim din situația aceasta până la 1 ianuarie. Nu mai pot admite să-mi vină asemenea informații, care se bat cap în cap, și, în special, trebuie să ne scăpăm de agenții lui Moruzov.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.170 (fost 168)/1940, f. 655-666.

32. 1940 decembrie 10, ședința de seară. *Se discută despre: acordul comercial cu Germania (principii generale, fixarea dobânzii și a cursului mărcii, un nou regim vamal etc.); îndiguiri; aducerea gazelor naturale în București etc.*

CONSILIUL DE MINIȘTRI

din 10 decembrie 1940

Ședința se deschide sub președinția domnului g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului și președintele Consiliului de Miniștri, la orele 17,10.

Au luat parte domnii: Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; George Cretzianu, ministrul Finanțelor; Mihai Antonescu, ministrul Justiției; Ion Protopopescu, ministrul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; Mihail Sturdza, ministrul Afacerilor Străine; V. Iașinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale; Nicolae Mareș, ministrul Agriculturii și Domeniilor; g-ral Const. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; Mircea Cancicov, ministrul Economiei Naționale; Traian Brăileanu, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Coordonării și Statului Major Economic; Al. Rioșanu, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Internelor, pentru Poliție și Siguranță; Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Economiei Naționale, pentru Colonizare și Populația Evacuată; contraamiral Gh. Koslinski, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Apărării Naționale, pentru Marină; comandor Gheorghe Jienescu, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Apărării Naționale, pentru Aer; V. Dimitriuc, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Economiei Naționale; Constantin Papanace, subsecretar de Stat la Departamentul Finanțelor; Al. Constant, subsecretar de Stat pentru Presă și Propagandă; Al. Ottulescu, guvernator al Băncii Naționale.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, v-am rugat să veniți aici pentru ca domnul Cancicov să ne facă o expunere complectă în privința acordului comercial de la Berlin.

M. Cancicov: Domnule General, împlinind din partea dvs. o invitație și un ordin - o invitație ca să vă servesc pe dvs. și Statul la Departamentul Economiei Naționale, la care invitație v-am răspuns fără reticențe și fără nici o rezervă: da; și am primit un ordin: să execut, cu toată puterea mea de muncă, cu toată experiența și cu tot tactul necesar, programul dvs. de redresare a economiei naționale, în cadrul programului general de zece ani pe care l-ați făurit în strânsă colaborare cu economia germană - vă rog să-mi dați voie să vă arăt cum am executat acest ordin din partea dvs.

După ce am fost pus la curent cu partea programatică concepută de dvs. în climatul creat la Berlin prin vizita dvs., prin prezența dvs. acolo, prin contactul pe care l-ați luat cu diriguitorii Reichului, realizarea ordinului primit din partea dvs. a fost din cele mai lesnicioase.

La Berlin se găsea deja prezentă delegația română, sub conducerea domnului subsecretar de Stat, Dimitriuc, care trata punerea la punct a chestiunilor potrivit vechilor acorduri dintre România și Germania, acorduri de schimburi și plăți. S-au găsit acolo discuții începute potrivit indicațiilor dvs. și planul de colaborare era în cadrul acelui schimb de vederi pe care l-ați avut la Predeal cu dl ministru Clodius.

Comunicatul dat de Ministerul de Externe german cu privire la acordul de colaborare este cam searbăd, este cam tehnic redactat, dar acordul nu se cuprinde numai în acel comunicat, ci într-o serie de scrisori, unele cu caracter confidențial, altele cu caracter tehnic special, care, toate împreună, pot de coloratura justă a valorii politice și economice a acordului încheiat.

De fapt, acesta este un acord de o importanță capitală - s-ar putea zice "epocală" - care ar fi meritat poate titulatura de: "tratat". A fost o discuție de ordin tehnic juridic pe planul dreptului internațional, dacă acestui act, de o atât de mare valoare prin conținutul lui, nu putea să i se dea titulatura la care ar fi avut drept. S-a spus că Germania a mai încheiat un tratat cu același conținut principial, fără amploarea, nici în timp, nici în valoare, pe care o are acest tratat, dar conținutul lui principial era identic: tratatul Wohlthat. România însă, din cauze care scapă analizei lor, n-a vrut sau n-a știut să tragă tot profitul, nu numai din punct de vedere economic, dar și din punct de vedere politic, pe care l-ar fi putut trage la timp. Aceasta nu înlătură faptul că tratatul există și dl

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ribbentrop, ministrul de Externe al Reichului, a spus că, din punctul lor de vedere, nu sunt obișnuiți să semneze din nou un act care, în principiu, a mai fost semnat. Dar, din punct de vedere practic, el convine să nu menționeze acel act care aparținea unui regim care, din echivoc, sau din lipsă de sinceritate, sau din lipsă de înțelegere a evenimentelor, nu l-a aplicat, și să reverse asupra regimului care-l semnează toate avantajele și toate binefacerile care pot veni pentru ambele popoare din aplicarea sinceră a acestui tratat.

De aceea, el s-a numit pur și simplu Protocol și, în loc de a fi semnat de dl Ribbentrop, ministrul de Externe german, și de Guvernul român, prin persoana mea, cum se pregătise, s-a semnat, prin delegațiune, de dl Clodius și din partea noastră de dl Dimitriuc. Și pentru a da un caracter mai specific, că se încheie prin acest tratat un regim, s-a propus ca să fie semnat și de ministrul României la Berlin, de dl Greceanu, conținutul acestui act, sau mai bine zis conținutul acestor acte, care, împreună, vor da valoare executării ordinului dvs., domnule General.

În cadrul unui plan de zece ani, Germania se angajează că pune la dispoziția Guvernului român fonduri considerabile, necesare pentru înfăptuirea în detaliu a planului întins, ca un evantai, de la sectorul agriculturii până la marile investiții de gospodărie generală în sectorul vieții de Stat, a județelor și a comunelor.

De ce nu s-a putut preciza plafonul creditelor, care ar fi fost de natură să impresioneze mai adânc pe acel care ar lua cunoștință de ele? Este o cauză de slăbiciune a noastră în pregătirea tehnică a planurilor de înzestrare, că nu eram și nu suntem încă pregătiți în acest moment. Va trebui să câștigăm tot timpul pierdut, ca să putem prezenta planuri pregătite în detaliu, cu devize exacte de materiale, de tehnicitate, de muncă calificată și conducere, pentru ca valoarea să poată fi stabilită în totalul creditelor care vor fi date.

Pentru a nu fi nici un echivoc că aceste credite vor trebui să acopere toate nevoile realizării planului, s-au întrebuințat cuvintele: credite considerabile necesare pentru executarea planului de redresare a economiei naționale.

În ce privește dobânda, speranțele noastre au fost depășite, nu că ni s-au oferit cu ușurință credite cu o dobândă de 3 1/2%, dar am înțeles să speculăm situația care se prezenta favorabilă nouă, adică dvs. și regimului, și dl General cerându-le, ca semn de încredere și prestigiu politic care se cuvine să fie atribuit României Noi, nu numai ca să se amâne până la 1 aprilie aplicarea convenției pentru stabilirea cursului leului față de marcă, dar ca paritatea de schimb să fie mai jos decât s-a fixat și, în loc de 60 de lei, s-a admis 55 lei marca, cu această ocazie - lucru care nu se poate scrie și care nu se poate spune în litera sa oficială, ci numai în particular - s-a vădit efectul profund pe care l-a produs asupra persoanei Führerului vizita de la Berlin și lunga întrevedere personală pe care dl General a avut-o cu Fürherul: când dl Ribbentrop a transmis Führerului punctul acesta de conversație, care părea un punct mort, că ei cer 60, în timp ce noi ne menținem la 55 lei marca și facem chestiune de prestigiu politic pentru regim și pentru țară, Führerul a spus și ne-a transmis prin dl Ribbentrop, textual: "Pentru a dovedi interesul deosebit pe care îl port României și considerațiunea pe care o am pentru Generalul cu care am vorbit, ordon să se acorde României, în semn de încredere, procentul excepțional de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

3 1/2%, procent pe care Germania nu l-a acordat încă nici unuia din cei care, mai la timp, au intrat în orbita acțiunii politice germane".

Se va spune, poate, în afară, și trebuie să prevenim această critică, că mireasa este prea frumoasă și că 3 1/2% este neașteptat pentru ca să nu fie ceva dedesubt. Criticii și specialiștii n-au decât să deschidă un tratat de finanțe publice, pentru a găsi, ca exemplu de ceea ce trebuie să evite un ministru de Finanțe: să nu se grăbească să încheie împrumuturi care se realizează în natură pe piața care a acordat împrumutul, pentru că aparentele avantaje ale amortizării sau ale procentului ar putea fi deviate în dezavantajul Statului debitor, prin prețuri majorate abuziv la articolele cumpărate obligator pe piața unde a făcut împrumutul. Da. În regulă generală, teoria este fundată și, în practică, miniștrii de Finanțe neexperimentați, sau de rea-credință, au deservit interesele țării lor când au încheiat asemenea împrumuturi. Era însă în economia liberală, sub imperiul legii de fier a cererii și ofertei, în care prețurile aveau valoarea noțiunilor abstracte și relative determinate de atâtea influențe conjuncturale și, uneori, faptul că cumpărau mult și într-un timp scurt, care de obicei era de natură să scadă valoarea furniturii, devenea motiv de urcare a prețurilor. Se uită însă că este o ocazie unică în viața Statului nostru și a economiei și finanțelor publice mondiale, ca să găsim în Germania autarhiilor complecte, nu numai experimentate, dar izbutite, în care, de la întronarea regimului, de la 1933-1934, cu începerea politicii ordonate de Führer și aplicate de doctorul Schacht și, mai cu seamă, în desfășurarea planului pe 4 ani, cele 3 puncte de sprijin ale unei economii închise, moneda, salariile și prețurile să nu fi fost o ficțiune, ci o realitate concretă: moneda cu paritate aur ca dolarul, fără acoperire aur, salariile stabile și prețurile în aur, astfel controlate la bază în elementele de compunere a prețului de cost, încât de la declararea războiului și până astăzi, pe linia generală a împuținării unor obiecte pe piață, sporirea față de prețurile antebelice să fie abia între 1-3%. Este de necrezut pentru noi, care știm, după statisticile dlui Dragomir, că la noi creșterile sunt între 30-140% și mai mult. În această țară, noțiunea prețului nu numai că este fixă, ci este la îndemâna oricui în anuare, așa cum se găsește un cosinus într-o tablă de logaritmi. Mai mult decât atât, pentru că planul se aplică în 10 ani și evoluția prețurilor poate avea loc, ni s-a inserat o clauză, cu consimțământul Führerului, la stăruința tehnicienilor noștri, că prețurile executării acestui plan, începând cu agricultura, pentru care s-a făcut aplicarea imediată, sunt prețurile antebelice, anterioare lui septembrie 1939.

Din acest punct de vedere, suntem în situația, guvernul și țara, să vă mulțumească dvs., domnule General, că, în urma contactului pe care l-ați inițiat și l-ați avut, în urma impresiei profunde de sinceritate și hotărâre, fără ascunderea gândurilor, ați făcut posibilă o așa intimă colaborare, care trebuie să-și reverse imediat efectele ei, nu numai în sectorul finanțelor și economiei, ci, pe deasupra, în sectorul politic. Nu se dau asemenea condiții unui debitor bolnav. Nu se dau asemenea condiții unei țări socotită în zguduiri și fără un viitor sigur.

Dacă României Mari, cu 100.000 km p. și cu 6.000.000 locuitori în plus, i s-a luat 7 1/2% și gajul în averea imobiliară a țării, să ne închipuim care este poziția României Mici...

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Și cu control străin.

M. Cancicov: ...dacă fără nici un gaj, decât cuvântul, se dau creditele necesare considerabile pentru acest plan, care a fost un vis la crearea României? În același timp, se privește de unii cu îngrijorare viitorul țării! Această manifestare o găsim la unii paraponisiți înăuntru și la dușmani invidioși în afară de frontiere. Creditorul, care plătește cu propria lui pungă lipsa de verificare a solvabilității debitorului, este mai în măsură să știe care este solvabilitatea unei țări, ca să plaseze capitaluri considerabile în condițiile în care s-a angajat Germania să plaseze.

De ce n-am putut să punem un plafon creditelor? Aici este o slăbiciune a tehnicienilor noștri și n-am putut ști precis la cât trebuie să se urce creditele necesare acestui plan.

S-a vorbit de refacerea utilajului național în 1922-1923, după consolidarea datoriei flotante și facerea primului buget serios al României Noi. Dar nu s-a putut face nimic. Au fost teorii și unele fobii, pe care, cu sinceritate, atrag atenția că n-ar trebui să mai lăsăm să se înrădăcineze și acum. Una este atitudinea față de colaborarea cu capitalul străin. Această colaborare trebuie s-o acceptăm în măsura în care este necesară și să i se fixeze un cadru legal, dar să ne ferim să dăm impresia capitalului străin, care ni se oferă, că vor avea loc schimbări peste cele care au existat în ziua în care a venit să colaboreze la noi. Pentru unele echivocuri și pentru unele fobii nu s-a putut face, în perioada 1922-1939, refacerea României. N-am găsit un ban în afară, atunci când ploaia de aur a curs peste piața tuturor țărilor care se refăceau. Am intrat în criza de la 1929-1930 abia cu stabilizarea, care, cei care au experimentat-o în viața finanțelor private și a finanțelor publice, trebuie să recunoască că n-a servit decât capitalului străin, în detrimentul finanțelor noastre. Îndată ce s-a făcut stabilizarea, cu mari sacrificii bănești, care a început cu asanarea Băncii Naționale, căreia i s-a luat portofoliul putred - portofoliul care se ridicase, din vina ei, la o sumă considerabilă - și după ce s-au făcut toate celelalte împrumuturi pentru investire, a urmat criza formidabilă din 1930 de pe piața americană și apoi criza noastră internă, până în 1935, și care a făcut ca banii pentru refacere să nu servească la altceva decât să transfere lira sterlină la 650 lei, ori francul francez la 5,50 lei și ne-am găsit, după pierderea teritoriului, în plină refacere și revoluție națională, cu aceeași întrebare: cu ce refacem utilajul național?

În asemenea condiții grele, iată piața germană care ne oferă creditele pe care nu le-am avut în România Mare și în condiții pe care, cu toate concesiunile făcute, nu le-am obținut pe alte piețe. Am obținut cu 7 1/2%, care în realitate era 11%, deoarece cursul de emisiune era 88, cu stipulația de plată aur, pentru ca, în scurtă vreme, să nu mai putem plăti cuponul.

Acest împrumut pe care îl acordă, Statului Român, Germania, este un punct de sprijin și pentru o gravă problemă care ne amenință să vină odată cu pacea generală: reexaminarea datoriei noastre publice, căci avem o datorie publică și este un cupon de 7 1/2% cu garanție aur. Nimeni nu va mai putea avea curajul să mai pretindă 7,5 la sută, la conversiunea generală a datoriilor, când se va pune această chestiune la pacea generală, atunci când noi arătăm că, în plină criză, cu focul în jurul nostru, cu primejdie de război care ne amenință

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

din toate părțile - și poate că, în ceea ce ne privește, ar fi bine să-l dorim pentru noi, ca țară și popor - am căpătat credite cu 3 1/2%.

Iată câte consecințe se pot trage din condițiile acestei colaborări.

Am propus dlui Landfried, înlocuitorul dlui Funk, care era bolnav și n-a putut veni, am propus ca să înlăture aceste cazuri izolate, care ne turbură pe toți prin fel de fel de intervenții. Am spus că nu este bine ca un domn Mayer din România, înțelegându-se cu un domn Itic sau Popescu, sub protecțiunea unei legații, să vină să ne spună: "Iată, chestiunea aceasta s-a făcut și ar fi bine să o aprobați". Acestea sunt chestiuni care turbură raporturile de încredere și ar fi bine ca în domeniul colaborării finanțelor private, în comerț și industrie, să stabilim, de la Stat la Stat, un cadru legal al colaborărilor, al participărilor eventuale, totdeauna cu principiul la care ținem, ca demnitatea națională să fie respectată.

S-a primit această clauză, care s-a trecut în acordul de colaborare, și cu această ocazie am sugerat, ceea ce este necesar pentru atâtea probleme care se vor pune în domeniul finanțelor private, că, alături de Statul german, și industria și finanțele private germane, în cadrul legal stabilit de la Stat la Stat, să contribuie la menținerea, la dezvoltarea industriei naționale viabile și a sistemului de credit.

O explicație pentru acei din dvs. care, ținuți de alte preocupări, ați putea spune: dar de ce să-i băgăm în credite? Este bine dacă i-am putea aduce în sistemul nostru de credite, pentru că, prin felul în care se reglementează schimburile prin contingente și clearinguri, s-a introdus practica foarte dezavantajoasă că cumpărătorii care apar pe piața românească nu vin precedați de un acord în aur sau devize libere la Banca Națională, așa cum se venea în epoca pe când n-aveam acorduri de plăți prin clearinguri. Acum, când ordinul de cumpărare în România, de cereale, petrol, lemn, sosește, nici un ban nu este la dispoziția cumpărătorului și este o problemă de interes național ca să-l ajutăm pe acest cumpărător, căci dacă producția săteanului nu este cumpărată și plătită imediat când este cumpărată, el nu poate aștepta 6 luni ca să se dezghețe contul de pe piața străină. De aceea este interesant ca țările, care au imobilizate din larg disponibilități de credite externe, care au credite înghețate în lire la Londra, în franci în Franța, este interesant să recurgă la asemenea credite. Și am fost foarte mulțumit când am găsit înțelegerea lor în această privință. O singură garanție cereau, dar care am spus că ne jignește. Cu o largă înțelegere, oamenii aceștia, care aparent sunt grosolan tăiați, dar de o finețe sufletească nebănuită, ne-au admis obiecțiunea noastră. Ar fi fost <potrivit> ca, în schimbul acestor lucruri, România să fie arătată ca o piață de aprovizionare pentru Germania. Am spus că nu este bine să trecem România ca o piață de aprovizionare germană și am propus forma acceptată: Germania se obligă să asigure României un debușeu permanent pentru produsele sale, iar România se angajează ca, prin concursul Germaniei, să-și sporească producția națională, pentru ca, printr-o bună valorificare, la prețuri sigure, în afară de elemente conjuncturale ale crizei mondiale, să asigure un buget stabil agricultorului - care este mai bun decât câștigul excepțional de 100.000 lei la vagonul de grâu într-un an, pentru ca în anul următor să scadă la 35.000 lei.

În asemenea condiții, credem că planul dvs., domnule General, a fost

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

realizat la Berlin într-o largă înțelegere creată de vizita dvs. acolo, în condiții optime pentru Statul nostru.

Am luat o inițiativă pe care nu o regret, fiindcă rezultatul a fost foarte bun și tehnicește n-ar fi fost bine dacă nu rezolvam această chestiune. A fost chestiunea cursului mărcii. Cunoașteți că germanii, prin schimburi bine controlate, prin controlul devizelor și importului, au reușit ca să dea mărcii valori distincte, cu Anglia, cu America, de o paritate aproape aur. Ea, din acest punct de vedere, se găsea într-o situație curioasă cu noi: o marcă care valora 80 lei în Olanda, 75 lei în Franța, aproape 80 lei în Elveția, în România valora 41 lei. După sforțări de ani de zile, care au dus și la indispoziții și la unele măsuri de represalii, când a fost posibil i s-a dat, cu greu, cursul de 50 lei, de un an de zile. Ce puteau să ceară drept curs germanii astăzi? Puteau cere cursul pe care îl are marca în spațiul european occidental.

Am arătat însă că acolo este o politică de prețuri, o disciplină în producție și desfacere, în politica de credite, care a făcut firească această paritate, dar la noi ducerea la 80, la 70, la 60 a mărcii ar fi de natură să provoace unele seisme pe piață.

Au fost de acord și aici, pentru a vedea larga lor înțelegere și, împreună cu tehnicienii, s-au înțeles ca să nu dea o justificare arbitrară cursului de 60, fiindcă ar fi venit imediat în conflict cu celelalte acorduri și clauze cu celelalte State, și formula la care am ajuns a fost "prima la dolar", care a fost la noi un fetiș, pe care să nu-l plătim prea scump în timp de blocare. Acesta servea ca monedă numai pentru a stabili paritățile, căci noi, deși raportăm cursul în dolar, știm că dolarul nu-l plătim cu 218, ci cu 650-700. Deci, ca să cadă aici leul, trebuia ca prima aceasta să fie 180 și ceva. Pe această formă, care pentru noi și economia națională nu ne va costa nimic - ar fi putut costa ceva această reducere de curs a primei, pe Banca Națională, care are disponibilități de dolari -, am făcut și aici, în acele scrisori confidențiale, recunoașterea reciprocă că Banca Națională va putea să-și lichideze și după 1 aprilie, când intră în aplicare clauza de 60 lei marca la cursul și paritatea ei, deci fără pagube, rezervele pe care le are.

Rezolvarea acestei probleme acum, în loc de a fi fost amânată în februarie sau martie, a fost de natură ca să lege în ansamblul întreg operațiunile și să căpătăm câteva compensații imediate.

S-a pus întrebarea: la valoarea exportului nostru, care peste 60% este reprezentat printr-un singur articol, prin petrol, ce s-ar fi produs dacă la 12 miliarde, socotit la 50 lei marca, ar fi trebuit să schimbăm aceste mărci la 60 lei? Germania ar fi cumpărat mai puține mărci la cursul de 60. Ei au convenit însă că, deși marca s-a urcat în valoare față de leu, să augmenteze prețul petrolului, care este dirijat de noi - nu mai este lăsat acest preț la jocurile care se puteau face la Constanța de cumpărătorii englezi, ci este fixat de Guvern la o paritate foarte satisfăcătoare pentru industria de petrol, dar care, față de raportul de prețuri în România, la un volum atât de mare de mărci, cu alt curs, ar fi putut produce pagube, perturbațiuni. Pentru aceasta s-a prevăzut sporul la prețul în mărci, iar la decontarea în lei, tot la cursul de 50. Va fi un câștig considerabil pentru Stat, pentru Guvern. Îmbinat astfel acordul de colaborare între noi și Germania, acesta apare ca o operă din cele mai satisfăcătoare, pe care trebuia

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

s-o facem de îndată.

Ce trebuie să facem acum pentru ca acest cadru de colaborare atât de satisfăcătoare să nu rămână o iluzie pierdută?

Dar, mai înainte de aceasta, am uitat un lucru foarte important. S-ar fi putut spune: "Foarte bine, în cadrul raporturilor de la Stat la Stat, s-a asigurat acceptarea poziţiunii pe baza acestui plan de colaborare, dar urcarea cursului mărcii ce influenţa va avea asupra articolelor pe care piaţa liberă le importă, şi anume asupra acelor articole de mare consumaţie: cocsul, tabla groasă, oţelul, grinzile de fier, materialul de Cale Ferată, tabla zincată, sârma laminată?"

Iată ce s-a obţinut aici. De unde, până la semnarea acordului, tona de cocs se plătea de România cu 32,50 mărci, după semnarea acordului se plăteşte 28,70 mărci. Faceţi socoteala 32,50 mărci, cu 50 lei marca, şi 28,70, cu 60 lei marca, şi veţi vedea că nu este o scumpire, ci o reducere. S-a făcut o concesiune binevoitoare şi înţelegătoare pentru noi, şi grija noastră că vom avea de suferit în această privinţă nu este întemeiată, deoarece: tabla groasă a fost redusă de la 370 la 270 <mărci> tona; tabla zincată de la 650 mărci la 480 tona; sârma laminată de la 310 la 270 mărci tona.

Iată cum, Comisiunea, în executarea dispoziţiunilor şi ordinelor dvs., a fost atentă să menţină echilibrul şi a obţinut avantaje, încât nu este o Românie vasală şi speculată, ci tratată la egalitate şi cu larg spirit de încurajare pentru dezvoltarea potenţialului ei.

Ce trebuie să facem? Acest acord nu merge singur. Pentru ca dânsul să devină posibil de pus în aplicare, ce trebuie să facem imediat, pentru ca comenzile să curgă? Ce trebuie să facem acolo ca, în cel mai scurt timp posibil, comenzile să vină la noi în ţară?

Am pregătit pentru fiecare Departament adresa pe care o veţi primi îndată, pentru ca, începând de mâine, să putem pune în aplicare acest acord.

Pentru Ministerul de Agricultură şi Domenii va trebui creat un dublu organ. În primul rând, trebuie un organ de finanţare care să-şi ia răspunderea semnării contractelor şi plăţii la termen, cu garanţia Statului. M-am gândit că acest organ, subiect de drepturi, să fie făcut din două instituţii de Stat, pentru ca să necesite cea mai mică cheltuială, şi anume ar putea fi INCOP-ul şi Creditul Naţional Agricol, ca acestea două, împreună, să gireze plata. Creditul Naţional Agricol este mai aproape de operaţiunea care se face, dar este mai departe de cumpărători. Numai Cooperaţia este mai aproape de cumpărători, ca să-i supravegheze ce fac cu bunul cumpărat şi să-i urmărească la scadenţe cu plata.

Alături de acest organ, ca organ care să fie de Stat şi cu funcţionari de Stat, ar trebui să fie şi un Consiliu tehnic, care să ne prezinte planul complect de înzestrare cu instrumente şi unelte agricole, precum şi arătarea persoanelor care vor cumpăra instrumentul, căci instrumentul care va sosi în februarie, pentru a putea fi folosit chiar în această campanie de lucru, nu poate să aştepte abia atunci căutarea de cumpărători. Planul va trebui dublat şi de planul de cultură care interesează schimburile pe care le facem cu Germania. Opera este nu grea, ci foarte migăloasă şi trebuie făcută de oameni cu foarte mare putere de muncă.

Am invitat pe dl secretar general Paul Iacobescu, ca, împreună cu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

delegații dvs., să înceapă această operație.

Mai departe, trebuie să se creeze un regim vamal special pentru aceste mărfuri care depășesc importul normal. Aceasta, cu atât mai mult cu cât, atunci când ni s-a dat creditul cu 3 1/2%, Führerul a cerut să se treacă din partea noastră o declarație că Guvernul român va face toate eforturile și organismele necesare pentru ca, fără supraîncărcare de cheltuială de la poporul german la poporul român, să meargă condițiile speciale de ieftinătate la creditele acordate. Este vorba să nu mai fie intermediari, ci să beneficieze de aceste condiții țăranul român, căci este un sacrificiu pe care îl face poporul german oferind aceste condiții. În declarațiile pentru Presă va trebui subliniat acest lucru.

Pentru Calea Ferată, în afară de programul cel mic, în cadrul general va trebui să ne comunicați, imediat, Comisiunea dvs. pe care ați numit-o pentru perfectarea contractelor. Și va trebui o atenție deosebită cu privire la valoarea morală și tehnică a persoanelor pe care le însărcinați să facă parte din Comisiune, pentru ca să nu se mai întâmple un nou caz "Popa Lupaș", că ni s-au adus forcepse ca să ajungă pentru toți românii pe o sută de ani.

V. Iașinschi: Nu mai sunt nici acelea.

M. Cancicov: Am trimis prețurile, dar trebuie o deosebită atenție pentru a nu da loc la surprize neplăcute, ca prețurile să fie oneroase. De aceea, aș dori să numiți o Comisiune care să desăvârșească planul al doilea în planul cel mare al refacerii Căilor Ferate.

Este frumos planul pentru îndiguirea terenurilor inundabile, însă este frumos ca vis. Problemele sunt foarte grele. Trebuie tranșată controversa științifică, de pildă dacă intri în Deltă pentru valorificarea apelor, sau pentru valorificarea produselor. Trebuie tranșată această controversă și pentru aceasta, în aplicarea planului de zece ani, vom colabora împreună pentru strânsa evidență și urmărire a execuțiunii, căci controversele ne amână soluțiile pe o sută de ani. Așa, la Direcțiunea Ameliorării din Ministerul Agriculturii este un inginer care stă acolo de pe timpul lui Iancu Lahovary.

N. Mareș: Chestiunea atinsă de dl Cancicov este din cele mai interesante, nu din punct de vedere al Deltei, ci din punct de vedere al irigației generale. Așa, de pildă, Moldova, cu Valea Jijiei și cu Valea Siretului, poate fi transformată într-o adevărată grădină. Și pentru ca să nu se mai facă aceste studii de către agronomi, am și dat o decizie ca să se treacă aceste cercetări la Ministerul Comunicațiilor, unde se găsește un distins hidrolog, dl ing. Andreescu-Cale, pe care l-am însărcinat, în mod special, cu studiul irigației pe Valea Jijiei, care se prezintă în condiții optime pentru acest lucru.

M. Cancicov: Va trebui schimbat directorul. Mai degrabă să-l facem pe dl Andreescu-Cale directorul Ameliorărilor și apoi poate ar fi bine să chemăm și câțiva din marii experți particulari, care au experiența lor. Statul, în această privință, a stat pe loc și au fost mâncați banii oamenilor, aproape 400 milioane. Câțiva particulari au tranșat ei controversa și au găsit altă formă ca să înlăture faimoasa teorie: submersibil sau nesubmersibil. Și atunci, poate că ar trebui chemat inginerul Greceanu, care a rezolvat chestiunea pentru 30.000 ha, și inginerii care au lucrat la "Danubiana".

Lucrarea este colosală. Ea singură poate fi de 20-30 miliarde.

În ce privește conductele, va trebui să le terminați. Aici este o chestiune

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

de drept. Poziţiunea juridică a conductei nu este bine stabilită. Când eram ministru de Finanţe, conducta aceasta aparţinea Direcţiunii Bunurilor Statului. Ministrul Slăvescu a cedat conducta, pentru a achita o datorie. Veniturile conductei sunt mari şi mi se pare că datoria s-a achitat. Acum chestiunea este: rămâne conducta Căilor Ferate, ca atare, sau devine un subiect de drept prin el însuşi, tot pe lângă Ministerul Lucrărilor Publice şi să-i fixăm caracterul juridic.

Ni s-a cerut, ni s-a făcut insistenta recomandare şi rugăminte, ca conductele să le construim, în participare la proprietate şi apoi la exploatare, cu grupul german, participarea fiind de 40% pentru germani şi 60% pentru noi.

Am răspuns că acest lucru nu se poate face la noi în ţară, iar în afară dumnealor să nu-l voiască. Când s-a încheiat acordul acesta, au trecut 75 de ani de la concesiunea Strussberg, alt capital german venit să exploateze Căile Ferate, şi România l-a eliminat din corpul ei, deşi această concesiune se bucura de protecţia şi a Kaiserului şi a lui Bismarck. Şi ceea ce România Veche şi Mică a practicat până astăzi, că îi aparţine exploatarea căilor de comunicaţie, Germania de astăzi nu trebuie să vrea ca noul regim să înceapă prin a da în concesiune conductele, pentru ca, mâine, să dea Căile Ferate, căci opinia publică de rea-credinţă prinde orice incident pentru a-l amplifica, dându-i anumite rezonanţe.

S-a primit această explicaţie, dar nu s-a renunţat la idee şi se urmăreşte ca, cu ocazia creditului, în condiţiile creditului, să se facă o chestiune de participare.

De aceea este de absolută necesitate să fixăm condiţia juridică a organului de care aparţine conducta. În această chestiune sunt părţi delicate. De aceea, această chestiune este în studiul tehnic. Reprezentantul grupului "Viforul" a venit pentru a discuta această chestiune.

G-ral I. Antonescu: Am cerut 3 miliarde, care ni se dăduseră pentru agricultură, şi nu s-a propus de Ministerul Agriculturii decât pentru un miliard şi jumătate.

N. Mareş: Avem nevoie de fonduri.

G-ral I. Antonescu: Ei nu ne dau bani, ci credite în materiale şi maşini şi tot ce ne trebuie nouă. Finanţarea trebuie s-o găsim noi.

M. Cancicov: Poate până în februarie nu va fi timp pentru mai mult, însă trebuie pornit de îndată la planul general, nu numai al inventarului agricol, ci şi la înnobilarea producţiunii industriale agricole.

Pentru aceasta, de îndată, tehnicienii dvs. va trebui să ne dea ansamblul de exploatări posibile şi forma în care va putea intra Statul.

N. Mareş: Ţin să răspund pentru ce n-am putut cere mai multe maşini, şi anume: pentru că ele trebuiesc conduse de oameni, şi ştiţi că n-avem destui tractorişti. Din cei 1000 elevi, vor ieşi, în cel mai bun caz, 600, iar şcoala aceasta durează nu 5-6 luni, ci mai mult.

G-ral I. Antonescu: Tractoriştii sunt pentru tractoare, dar noi avem semănători şi trebuie şi pentru acestea. În Germania maşinile acestea trebuie să se comande de pe acum la fabrici, pentru ca industria să fie capabilă să ne furnizeze acest material în timp util. Şi noi am cerut de un miliard şi jumătate, când ei ne oferă pentru 3 miliarde. Dacă le comandăm mai târziu, nu le mai

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

avem la timp. Același lucru este și pentru șosele și pentru irigații și îndiguiri. Comisiunea noastră nu a putut preciza nimic, deoarece n-avem nimic studiat. Locomotive și material de Cale Ferată am avut posibilitatea să cerem din Germania și n-am cerut decât pentru 600 milioane.

N. Mareș: La îndiguiri să nu credeți că trebuiesc multe mașini, căci acestea se lucrează cu brațele omenești.

M. Cancicov: Am fost la ferma Spanțov. M-am dus acolo și am găsit o instalație de adevărată uzină, care a costat 20 milioane, și unde o pompă formidabilă era destinată să zvârle apa înapoi, dar aceasta se găsea pe uscat. Am întrebat: "Ce este cu aceasta?" "A fost rău calculată", mi s-a răspuns, căci nu vine apa până aici.

Am mers mai departe, încă un km, și am găsit o pompă răsturnată. Mi s-a spus că aici vine apa prea mare și a dat pompa afară.

Mai departe găsesc 20 camioane elvețiene. Cum au venit din vamă, Direcțiunea Ameliorării le-a dus acolo, dar s-a văzut că nu pot folosi la nimic și au rămas acolo, pentru că nu vine nimeni să le ia, iar salcâmii și buruienile cresc printre ele.

Acum vine chestiunea drumurilor. Acolo mi s-a pus o întrebare: "Dvs. vreți numai mașini, pentru ca în regie să construiți drumuri?" Dacă se iau mașini de 3 miliarde, aceasta înseamnă pentru 50 ani.

G-ral I. Antonescu: Când am discutat cu Clodius, am spus că pentru compartimentul Comunicației să-mi rezerve 3 miliarde. Și când zic "Comunicații", aceasta înseamnă mult. Ne trebuie mașini scarificatoare, eparpiloare etc. I-am spus ca să-mi rezerve 3 miliarde.

M. Cancicov: M-au întrebat: "Vreți mașini, sau un plan de lucrări?"

Avem nevoie de mari lucrări edilitare în gospodăria Statului și a Capitalei, de la lucrările frigorifere până la instalațiile pentru aducerea gazelor combustibile în Capitală.

Toate acestea sunt dispuși să ni le facă, însă nici un studiu nu este făcut în această privință.

Prin Legea pentru organizarea Ministerului de Interne, de acum un an, s-a creat un bun organism: Consiliul Superior al Edilităților Comunale. Totul să se facă într-un plan general și capitalul acestor instalații se solidarizează într-un fel de holding general, care poate deveni solvabil pentru creditele din afară.

Să-l convocați pe dl primar al Capitalei și pe fostul director general al Uzinelor Comunale, dl ing. Caranfil, care să vină aici să ne lămurească asupra unor chestiuni pe care dl Caranfil le cunoaște în amănunțime. Se spunea că, cu gazele aduse de la Ploiești pentru toamna viitoare, n-am mai avea nevoie de lemne în Capitală. Am scăpa de transportul și de consumul celor 150.000 vagoane necesare Capitalei pe fiecare iarnă.

În Comisiunea valorificării gospodăriilor comunale s-ar putea pune chestiunea depozitelor frigorifere, care să poată face o aprovizionare cu alimente de prima necesitate. Nu putem avea o raționalizare și o stabilitate de prețuri, atâta vreme cât ceea ce producem nu este păstrat decât de astăzi pe mâine. Dacă vom avea în câteva puncte ale țării depozite frigorifere, se va putea face o aprovizionare rațională cu pește, cu carne, cu unt.

În ce privește electrificarea, este atât de mult de făcut. De asemenea, ni s-a

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

dat o notă telegrafică, că ar fi vorba de trei posturi de Radiodifuziune pentru Armată. Germanii se interesează în această direcțiune, dar trebuie să se facă planuri, pentru ca atunci să putem chema pe delegații lor.

În afară de cele spuse aici, am pregătit, pentru fiecare Departament, indicații cum se vor putea realiza toate acestea. Dată fiind o importantă contribuție financiară internă pentru mâna de lucru și pentru materialele care sunt în țară, dl ministru de Finanțe și guvernatorul Băncii Naționale vor avea un cuvânt de spus.

Religia mea este făcută și este făcută ceva mai de mult și voi spune de ce n-am părăsit-o și de ce n-o părăsesc nici până acum. Nu sunt un adversar al teoriei că nu există institut de emisiune fără bază aur. Sunt un partizan al teoriei că munca ordonată poate sta la baza emisiunii, dar nu vânt. Prin urmare, cu un plan de lucru pe sectoare tehnice, care să meargă până la ultimul șurub, atât de material, cât și de personal uman, de lucru calificat și conducere tehnică, cu termene de livrare calculate precis și cu răspunderea cuvenită. Ai spus că-mi dai ce-mi trebuie în mai și-mi dai în august, mai merge, dar cu nebunia scadențelor că nu corespunde niciodată scadența plății cu scadența livrării, pentru nimic în lume nu mă angajez într-o politică de credite dirijată, la care aș merge peste teoria acoperirii aur.

Domnul ministru de Finanțe este un om cu o părere destul de largă în această privință. Un lucru vă putem spune - cel puțin în ce mă privește - creditele trebuie să fie revăzute într-un plan bine închegat, previzibil omenește, și serios executabil în timp.

Acum doi ani mi s-a cerut, într-un Consiliu de Miniștri, să asigur formula creditelor de 50 miliarde pentru înzestrarea țării în domeniul civil. Am cerut planul și mi s-a arătat poezie. Am spus: cu răspunderea pe care o luăm și cu capete care n-au nici o răspundere, nu se pot face afaceri serioase - și am tras consecințele.

De aceea, din acest punct de vedere, credite considerabile vor trebui, ele nu vor putea fi însă angajate într-o politică îndrăzneață și într-o mare întreprindere financiară decât pe răspunderea acelor care l-au făcut și cu execuțiunea punctuală. Aceasta este o credință pe care n-o abandonez nici acum.

În ceea ce privește programul de lucru, în linii generale, acesta ar fi. Trebuie să urmărim executarea lui. Desigur că nu este locul să facem în România un fel de Directorat al planului de zece ani, ca în Germania. Ar fi o operă grandioasă, cu totul de alte proporții. Însă nu este mai puțin adevărat că, potrivit unui ordin mai vechi primit de la dl General, după invitația făcută de a colabora în acest Guvern cu dvs., mi s-a dat o indicație: economia românească pe sectoare și Departamente economice să fie oarecum înfrățită într-un des contact în jurul Ministerului Economiei Naționale.

În sensul acesta, și cu ocazia organizării ministerului în acest sens, și înainte încă, pe lângă acest minister, vom lua cu toții contact și, la ordinele dlui General, mi-aș lua răspunderea urmării practice a executării Convenției de la Berlin printr-o zilnică întrevedere pentru a tăia controversele și a controla punerea ei în aplicare.

În afară de acordul acesta, s-au mai semnat la Berlin acte tehnice care

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

trebuiesc ratificate de Guvern. Cele care priveau Banca Națională s-au remis dlui guvernator, iar lucrările care priveau Ministerul de Finanțe au fost remise dlui ministru Cretzianu.

Mai avem Protocolul asupra rezultatelor negocierilor, acordul de plăți în Germania, scrisorile privind cursul mărcii, Protocolul privind plățile în Olanda, Belgia, Protocolul pentru reglementarea plăților în Guvernământul General, Protocolul pentru colaborarea economică româno-germană.

Am pregătit adresele și decretele de ratificare necesare.

Înainte de a termina, vă rog să-mi dați voie să aduc, în fața Guvernului, călduroase mulțumiri și recunoștință dlui Dimitriuc, care a depus un zel, pricepere și putere de muncă remarcabile, pe care am avut ocazia să le văd deosebit subliniate de către tehnicienii germani cu care am venit în contact. Stimă și considerație omului care muncește. Dacă nu i se poate da satisfacția materială pe care o merită, nu trebuie să fie lipsit de încurajare pentru munca pe care a depus-o.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, în primul rând am datoria să mulțumesc dlui Cancicov, dlui Dimitriuc și tehnicienilor care i-au însoțit la Berlin în această grea și spinoasă muncă, pentru rezultatele obținute.

Mulțumirea noastră este din toată inima și cred că sunt în asentimentul întregului Guvern când le aduc aceste mulțumiri.

Domnilor, din expunerea destul de complectă și clară pe care dl Cancicov a făcut-o, ați văzut că România are putința de aici înainte să folosească, pentru reconstrucția ei totală, în toate domeniile, creditele considerabile acordate de Statul German. Depinde numai de noi, de priceperea noastră, de munca noastră, de cunoștințele noastre, de energia și perseverența și cinstea noastră ca acest plan să ducă la rezultatele pe care, în numele dvs., le-am urmărit și pe care le-am obținut, încurajat de sprijinul dvs. și al regimului, susținând cu patimă dreapta cauză a neamului nostru.

Din expunerea dlui Cancicov, ați văzut că problema refacerii țării a fost atacată dintr-odată pe toate fețele, căci nu puteam să ne refacem într-un domeniu și să le neglijăm pe celelalte.

Planul a fost rezultatul unor întrevederi și discuții cu dl Mihai Antonescu, în timpul prigoanei, care plan, pe măsură ce ne apropiam de sfârșitul regimului trecut, se concretiza tot mai bine, astfel că, atunci când am luat conducerea Statului, am putut schița în linii clare tot ceea ce voiam să înfăptuiesc pentru acest neam. Creditele acordate puteau fi și mai mari, însă ele n-au limită. Depinde de modul cum noi vom putea face dovada bunei noastre credințe și priceperii noastre, ca aceste credite să meargă până la limita maximă a refacerii totale a Statului nostru. Dar, după cum într-un pahar nu se poate pune mai multă apă decât conținutul lui, tot așa o țară nu poate absorbi în zece ani mai multe sume decât puterile ei de reconstrucție îi dau posibilitatea să le consume. Deci, dacă am mers numai la planul acesta pe zece ani și la creditele cerute, este pentru că m-am convins, din discuțiile avute și din propriile mele reflecții, că nu puteam merge mai departe. Îmi este teamă că, din cauza paraliziei generale în care ne zbatem, să nu putem realiza nici ceea ce am vrea să facem.

De aceea facem apel călduros la sentimentul dvs. patriotic, pentru ca, în primul rând, să dați exemplu și să forțați pe cei din subordinea dvs. directă ca

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

să putem trece mai repede la acțiunea menită pentru propășirea acestui nefericit neam, căruia numai i s-a cerut, fără să i se dea nimic.

Ați văzut că la baza reconstrucției Statului am pus totdeauna pe țăran. Când spun "țăran" nu înseamnă că mă refer numai la agricultură, ci la toate planurile care privesc viața omenească. Vreau să ridic țăranul și sub raportul moral, fizic și intelectual și în ce privește standardul lui de viață. Deci, în toate Departamentele care sunt interesate, începând cu Educația Națională și cu Biserica, cu Agricultura și cu Ministerul de Interne, educația administrativă și politică, toate aceste Departamente trebuie să conlucreze la refacerea Statului Român, a țăranului român, din toate punctele de vedere.

Ca să putem realiza ceea ce ne-am propus, ne trebuie, în primul rând, să ne organizăm. Deci, dl Cancicov este în acest Guvern persoana care are și experiența și nemaipomenit de greaua sarcină de a duce la înfăptuire planul de refacere. Guvernul contează foarte mult pe priceperea și pe energia și patriotismul d-sale, ca să ducă această chestiune la bun sfârșit, pentru ca, în timpul cel mai scurt, să facem dovada Neamului Românesc că toate angajamentele pe care le-am luat ni le ținem - și am luat foarte multe angajamente și eu vreau să fac dovada că sunt de bună-credință să realizez aceste angajamente. În această privință sunt grăbit, pentru că sunt bătrân și nu știu dacă am timp să văd până la sfârșit opera pe care visez să o înfățișez țării. Vă rog pe dvs. să puneți toată priceperea ca să puteți coordona în mâna dvs. toată organizarea realizării și punerii în practică a acordului făcut.

Domnilor, acordul acesta are două fețe esențiale: întâi, fața creditelor pe care le obținem din Germania sub formă de mașini și, în al doilea rând, fața creditelor pe care trebuie să le deschidem în țară, pentru a putea plăti mâna de lucru pentru întreprinderile care sunt necesare pentru refacerea țării. În această privință, este dreptul și datoria dvs. ca să găsiți formula generală ca, în cercul acesta închis, fără a ne prăbuși moneda și creditul în străinătate, să realizăm idealul ca, fără bani, să îndreptăm situația Neamului Românesc.

Pentru aceasta trebuie ca toată lumea să fie pusă la muncă, de la țăran, până la Conducătorul Statului. Deocamdată ne găsim în fața unor inerții ale brațelor noastre de muncă, brațe pe care le-am numit de multă vreme aurul Neamului Românesc, de care însă ne-am bătut joc. Aceste brațe trebuiesc puse la muncă și, cu înțelegere, să tragem maximum de profit și pentru ele și pentru colectivitate.

Dacă prin campania pe care o vom începe prin Presă, nu vom ajunge la rezultatul ca toată lumea să răspundă de bunăvoie la apel, atunci vom recurge la munca forțată, căci deocamdată ne găsim în situația că hrănim o mulțime de elemente care au venit de peste hotare și care nu găsesc posibilitate de trai și, în același timp, dl ministru al Comunicațiilor face apel la lucrători și nu-i găsește. Avem de-a face deci cu o națiune amorțită și dacă nu o putem dezmorți prin convingere, atunci o vom pune la muncă în mod forțat.

Deci, domnule Cancicov, am văzut că d-ta ai dat deja instrucțiunile necesare ministerelor respective, care trebuie să le complecteze și, de mâine, să treceți la lucru. Trebuie să vă întruniți la 2-3 zile odată ca să stabiliți normele necesare în această direcție. Problema este foarte grea. Eu m-am dus să discut la Berlin o problemă, fără să am în spate materialul cu care să susțin cererea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mea. Am obținut ce am cerut, dar puteam eșua, mai ales în domeniul Căilor Ferate, al Căilor de Comunicație, al îndiguirilor.

D-ta n-ai atacat una din problemele rezolvate la Berlin: pentru ca să se poată realiza ridicarea standardului de viață al țăranului nostru, am cerut să mă ajute la dezvoltarea industriei alimentare. Trebuie să pregătim și personalul, să găsim tehnicieni, să facem studiile necesare și să cerem din timp ca să ni se dea mașini. Noi, pentru aceasta, trebuie să știm ce cerem.

Prin urmare, în primul rând, ca organizare, în al doilea rând, ca parte tehnică și în al treilea rând, să avem grijă să cerem din timp, pentru ca, chiar din anul viitor, să putem realiza o îmbunătățire a randamentului agriculturii noastre, prin faptul că transformăm producția agricolă în produse industrializate, pe care le putem vinde în condiții superioare în Germania și de aici să rezulte un standard mai ridicat pentru țăranul nostru. Aceasta este deci o chestiune foarte delicată.

În ce privește marea industrie, dl Cancicov a atins problema în mod suficient. Cred că am învins dificultățile pe care le aveam în această privință, căci Germania s-a hotărât să ne livreze materiile prime de care avem nevoie. Situația se va îmbunătăți și mai mult, căci rușii ne cer, printr-o telegramă venită de la Moscova, să le dăm putința să fabrice la noi, la Malaxa și la Reșița, benzi[1] pentru vagoane și locomotive.

I. Protopopescu: N-am primit-o încă.

M. Sturdza: Abia azi-dimineața a venit telegrama la mine.

G-ral I. Antonescu: De la d-ta și până la dlui, la Comunicații, este mai mult decât de aici la Moscova.

Cum vă spuneam, aceasta este una din părțile pe care țineam să le fixez în concluziile mele de astăzi.

În al doilea rând, trebuie să se studieze de acum tot ce trebuie să pregătim ca material pe care ni-l putem procura din țară și care în primăvară trebuie utilizat: var, cărămidă, pietriș, țiglă, ciment. Toate aceste materiale trebuie calculate de acum, căci de la primăvară ne vom transforma țara într-un șantier general. Vom face un plan de lucru raționalizat, așa încât să nu ne suprapunem peste muncile agricole. Munca să meargă în raport cu necesitățile climaterice. Țăranul, după munca câmpului, să găsească de lucru în altă parte, aproape de zona unde locuiește. Dar pentru aceasta, de pe acum trebuie să ne organizăm și să facem fabrici de ciment, de țiglă etc., căci la primăvară vom începe să reconstruim Statul Român și în celelalte direcții. Trebuie să profităm de această perioadă revoluționară, când noi n-avem pe umerii noștri sarcini ca celelalte partide politice. Trebuie să profităm de libertatea pe care ne-o dă revoluția noastră. Prin urmare, să reconstruim Statul: biserici, școli, spitale trebuiesc construite.

Dar aici m-am gândit că este bine ca, pe lângă Departamentul d-tale, dle Cancicov, să ai un organ pe care eu l-aș numi de reconstrucție a Statului. Acest organ să aibă tehnicieni specializați, așa cum ai arătat d-ta, și să lucreze cu d-ta la Legea de reorganizare a Departamentului economic al Statului.

O altă chestiune, asupra căreia voiam să vă mai atrag atenția, este că în

[1] În text este: *Benz.*

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

acest Stat nu merg lucrurile așa cum trebuie și aceasta și pentru că mulți au abuzat de starea în care ne găsim. Mulți străini aleargă și intră prin toate ministerele, unde se informează și de la un ministru află ceva, de la altul află altceva, ne ia câte un deget până când ne smulge toată mâna din umăr. Și atunci cred că ar fi bine ca dvs., miniștrii din acest Guvern, să nu mai discutați toate cu miniștrii străini, cu elementele străine care mișună în această țară.

În această privință am fost prevăzător și în discuțiunile pe care le-am avut cu dl Clodius și în cele stabilite la Roma cu Ducele, cât și la Berlin, cu Führerul, am aranjat ca toate problemele de introducere a elementelor străine, a capitalului străin și particularilor în viața economică a Statului românesc să se facă printr-un singur organ, de la Stat la Stat. Deci, toți dnii aceștia, îndată ce acest acord îl vom ratifica, ei sunt anihilați în acțiunile lor. De aceea trebuie luate dispoziții ca nimeni dintre dvs. să nu mai discute nici probleme de politică externă, nici probleme economice sau de realizări economice cu toată lumea și, de asemenea, nici funcționarii din ministere să nu mai vină în contact cu aceste elemente străine. Trebuie un singur organ care să trateze problemele de politică externă, și acela este ministrul de Externe, împreună cu mine. Chiar mi-ai spus d-ta că dl ministru Ghigi a fost la d-ta și ți-a cerut lămuriri. După ce vom propune formula de organizare a Departamentului Economiei Naționale, vom vedea care este organul pe care îl înființăm ca să discute problemele economice și care este organul pentru problemele politice.

Aceeași măsură o vom lua și în ceea ce privește Apărarea Națională, pentru ca atașații militari străini să nu mai aibă dreptul să circule prin toate Departamentele și prin toate autoritățile noastre, ci să vină să trateze numai cu Biroul II al Marelui Stat Major, în fruntea oricărui birou se va pune un om competent, care știe până la ce limită poate discuta diferitele probleme cu atașatul militar X, cu atașatul militar Y și așa mai departe.

Cred că nu trebuie să prelungim prea mult analiza acestei chestiuni. Sunteți cu toții edificați asupra ei și sunt sigur, de mai înainte, de tot concursul pe care îl veți da dlui ministru Cancicov.

O problemă foarte urgentă se pune cu privire la agricultură, unde am împărțit etapele de livrare a materialelor după nevoia pe care o reclamă câmpurile noastre. Am spus că în februarie trebuie să ni se dea pluguri și tractoare - 30.000 pluguri și 2000 tractoare. Sunt comenzile deja făcute și trebuie să le luăm. Acum problema care se pune este: ce facem cu aceste pluguri? Este de discutat dacă tratăm problema sporirii producției Țării Românești pe regiuni, sau dacă în mod masiv mergem cu mijloace tehnice pe o singură regiune.

N. Mareș: Să mergem în toată țara.

G-ral I. Antonescu: Eu credeam să o facem pe câte o regiune; decât să le răspândim mijloacele pe toată suprafața țării, să le divizăm și să nu ne putem da seama de rezultatele care le dă această dotare cu mijloace tehnice, este preferabil să ne mărginim la o anumită regiune, unde, prin muncă intensivă, să sporim producția și apoi să trecem la altă regiune, în măsura în care constatăm rezultatele și în care obținem utilajul necesar.

Pe de altă parte, pentru că aceste mașini le plătim din surplusul de producție, m-am gândit la punerea în valoare imediată a unei anumite regiuni.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

De pildă, la Dunăre avem un pământ mai bogat, mijloace de transport mai ieftine și o plugărime vrednică. Germania a fixat un preț, căci ei sunt legați de marcă; noi trebuie să reducem însă cât mai mult cheltuiala de producție, să realizăm dezideratul Führerului, ca poporul românesc să profite cu adevărat de sacrificiile pe care le-a făcut poporul german.

Trec la problema îndiguirilor și irigațiilor, problemă foarte vastă și delicată. Riscăm să pierdem creditul și să ne facem de râs, dacă în primăvara aceasta nu vom fi în stare să facem îndiguirile. Trebuie să urmărim îndiguirea în tot lungul Dunării. Eu cred că, dacă lucrăm înțelept în această direcție și în mod intensiv, putem plăti toate mașinile agricole pe care le luăm, în câțiva ani, prin producția terenului pe care îl valorificăm prin îndiguiri de la Bechet până la Călărași și apoi în Deltă și Bălțile Dunării. Este o problemă foarte vastă, iar perspectivele ei sunt foarte frumoase. Trebuie studiate bazele pe care s-au făcut îndiguirile la Danubiana și la Greceanu. Care era situația la Danubiana? Acum 2 ani, erau 3-4 proprietari cu 6000 ha. Acest pământ nu producea decât 200 lei la ha. După îndiguire au produs 15.000 lei la ha, din care Danubiana dădea 5000 la ha proprietarului, iar restul era beneficiul care acoperea îndiguirile. Noi, dacă scoatem 12.000 la ha, vedeți că acoperim de 3-4 ori plata tuturor mașinilor și uneltelor agricole pe care le aducem și putem ajunge ca țăranul să nu mai plătească aceste lucruri, sau să se realizeze pentru Stat un beneficiu. Aceasta este o chestiune esențială, care trebuie tratată de oameni competenți și mai ales corecți. Proprietarii de terenuri inundabile se vor repezi ca să profite, dar ei nu trebuie să profite decât într-o mică măsură, iar restul va trebui să revină la contribuția generală a refacerii Statului. Sunt calcule și studii de făcut în această ramură de activitate și să vedem dacă din această punere în valoare a acestor terenuri, pe care o realizăm cât mai repede posibil, nu putem plăti din vreme tot ceea ce ne angajăm față de Germania. Putem astfel să dezvoltăm și mai mult chestiunea irigațiilor, de pildă irigarea Bărăganului și a județului Brăila, terenuri lovite de secetă, care au un pământ foarte bun de cultură; să îndiguim Jijia, Bârladul, Siretul, Buzăul, atâtea râuri din Țara Românească <din> care se umflă primăvara și fac atâtea stricăciuni.

Iată în direcția agriculturii unde trebuie lucrat intens, iată ce trebuie făcut.

În direcția comunicațiilor, să-i punem pe inginerii de la Consiliul Tehnic Superior la lucru, căci ne-a surprins anul 1940 fără nici un studiu în această privință. Până acum spuneau că nu pot face nimic din cauză că nu au credite, iar acum, când avem posibilitatea să realizăm atât de mult, ne găsim în fața carenței acestei instituții. Chestiunea îndiguirilor îmi aduce aminte că se discută la noi din vremea când eram copil și nici până astăzi n-avem un studiu făcut pentru îndiguiri.

Trec acum la chestiunea conductelor și la aducerea gazului metan. Fac o chestiune de onoare pentru mine ca, până în toamna anului viitor, să aducem gazul metan la București. A fost o crimă că s-a risipit acest cărbune natural care nu ne costă nimic și a stat în loc toată această problemă, din cauza a 3-4 persoane care au obținut diferite concesiuni. Capitalul, la început, a fost tot al Statului și se ridica la miliarde. Dnii concesionari n-au pus nimic și apoi au amplificat acest capital prin sporire de capital, prin emisiune de acțiuni, așa că a ajuns astăzi capitalul particular să egaleze capitalul Statului, de miliarde, fără

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

ca particularii aceștia să fi pus ceva.

În această privință am cerut dlui Mihai Antonescu să curme controversa juridică de aici și să ieșim din acest impas, iar Statul să reintre în drepturile lui. De aceea am și avut astăzi ieșirea pe care am avut-o față de dl primar Vântu. Trebuie să se termine procesul dintre dnii Motaș, Malaxa și Caranfil. Germanii ne-au dat credite și putem, dacă avem studiile făcute, să începem. Dacă se poate și este bun gazul de la Ploiești, îl aducem de la 60 km, dacă nu, îl aducem de peste munți, de la 360 km, dar să începem lucrările chiar în iarna aceasta. De asemenea, să începem lucrările și pentru conductele de petrol care să meargă la Giurgiu și în Banat. În loc țăranul să lâncezească la vatră, neavând ce face în timpul acesta, să-i dăm de lucru. Prin aceste lucrări se rezolvă și criza de transport. Trebuie să ne scăpăm cât mai repede de transporturile moarte. Transportul de petrol reprezintă 60% din transportul nostru, iar pentru Capitală nu mai avem nevoie de 11.000 vagoane lemne pe iarnă. Iată ce economie s-ar realiza prin facerea conductelor și prin aducerea gazului metan și, în plus, că ne mai rămân și lemnele pentru altă întrebuințare.

Prin urmare, avem de rezolvat chestiunea irigațiilor, chestiunea îndiguirilor râurilor, chestiunea conductelor și chestiunea aducerii gazului metan în Capitală, pentru care avem astăzi credite suficiente. Dacă nu vom fi în stare să rezolvăm aceste probleme, atunci suntem niște nemernici.

Trebuie să începem lucrul nostru și la șosele, iar comenzile pentru mașinile necesare trebuie să le facem de acum. Pentru aceasta, trebuie să avem însă studiile tehnice adecvate, căci altminteri vom da faliment.

N. Mareș: Vom face apel și la ceva specialiști străini.

G-ral I. Antonescu: Eu n-am nici o mândrie națională când este vorba să refacem Neamul Românesc. Trebuie să profităm de experiența altora. Nu mai avem timpul să lucrăm cu ochii legați, ci să mergem de-a dreptul pe liniile pe care au mers alții, după încercări și pierderi de bani, până au găsit soluțiunea definitivă. Germanii ne-au dat tot concursul în această privință, fără să ne coste bani.

În ce privește industria alimentară, chestiunea stă tot în mâinile dlui Cancicov.

Banca Națională va studia acordul financiar în ceea ce privește marca. În privința aceasta, după ce am vorbit cu dl Clodius, i-am chemat pe dnii Cretzianu și Ottulescu și le-am spus să pregătească toate lucrările tehnice necesare trecerii, fără consecințe asupra economiei naționale, de la marca la cursul actual, la cursul care va fi cu începere de la 1 aprilie viitor.

Când dl Dimitriuc a plecat la Berlin, am spus că nu admit o schimbare a cursului mărcii, căci eu am stabilizat aici prețurile, salariile etc., și acolo, la Berlin, dl Dimitriuc a spus că g-ralul Antonescu face o chestiune de siguranță și durabilitate a regimului să nu se schimbe cursul mărcii. Dl Clodius a plecat atunci cu avionul la Predeal și, ajuns aici, mi-a cerut să admitem ridicarea. I-am spus: îți admit ridicarea cursului mărcii, dar să-mi acordați credite pe zece ani. Dl Clodius mi-a spus că chestiunea ridicării mărcii la 60 lei era deja admisă de Guvernul precedent. Ceva mai mult: mi-a spus că mergeau cu marca la 80 lei și că poporul român trebuie să considere ca o concesiune care se face regimului actual, căci 80 lei marca este cursul în Olanda, în Elveția și în

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Belgia. I-am obiectat că nu se poate face ridicarea mărcii imediat, nici la 60, până nu se pun la punct toate problemele tehnice, ca: prețurile pentru agricultură, pentru industrie, lefurile funcționarilor și așa mai departe.

Dl Cancicov mi-a spus că consecințele schimbării cursului mărcii și-au făcut deja efectul, căci, dacă prețurile au crescut vertiginos, aceasta se datorește faptului că opinia publică a simțit că germanii merg la 80 lei marca și se aștepta la un curs și mai mare, așa că prețurile au ajuns acolo unde trebuiau să ajungă dacă se fixa 80 lei cursul mărcii. Dl Cancicov m-a asigurat că, după intrarea în vigoare a acestui acord, este imposibil ca piața să mai sufere vreo urcare. Totuși, noi vom studia toate chestiunile tehnice în legătură cu aceasta, căci dacă va trebui să facem vreo modificare în ce privește prețurile, lefurile etc., va trebui s-o facem tot în ziua în care marca va fi socotită la 60 lei.

M. Antonescu: Domnilor, pentru că ședința de astăzi a fost consacrată exclusiv Acordului economic cu Germania, pentru că acest acord economic deschide un drum nou și în refacerea Statului Român și în raporturile economice cu Germania, prin care desigur se va transforma însuși destinul nostru politic, îmi fac datoria să vă semnalez o seamă de lucruri și de negocieri care au precedat chiar instituirea regimului național legionar și care au dus la aceste acorduri și la conținutul lor, pentru ca, din acest spirit, să poată ajunge la însăși cunoașterea marilor obiective ale Germaniei în România și la interpretarea posibilităților viitoare.

Încă de multă vreme am avut mândria să primesc încrederea dlui g-ral I. Antonescu să tratez cu germanii toate problemele acordurilor politice și economice pe baza cărora să se poată ajunge la o transformare a Statului nostru și poziția pe care ar avea-o germanii față de punctele fundamentale de reconstrucție de la care pleca g-ralul Antonescu. S-au stabilit, cu acel prilej, în afară de regimul politic și de forma lui, s-au stabilit o seamă de puncte economice. Aceste puncte economice au fost puse în discuțiile de la Berlin și în discuțiile reprezentanților de la București. În aceste puncte g-ralul Antonescu a avut totdeauna ca obiectiv apărarea poziției noastre de independență economică și politică, asigurarea posibilităților noastre de transformare și de ameliorare a condițiilor actuale economice și organizarea unei sincere colaborări cu Germania, mergând până la o reconstrucție cu caracter general european în bazinul dunărean și în sistemul federativ european.

Acestea au fost bazele discuției pe care am avut onoarea să o duc cu unii dintre reprezentanții Germaniei la București și prin negocierile care au fost transmise la Berlin, și este prilejul să mărturisesc aici că, în vremea când Generalul se găsea la Bistrița și când eu însumi nu aveam permisiunea să-l văd, prin corespondență de caiete întregi, pe care le transmitea dna g-ral Antonescu, supuneam dlui General planurile pe care le făceam, la care D-sa îmi răspundea prin alte caiete cuprinzând planurile și directivele pentru organizarea economiei românești.

Pe aceste baze s-au făcut negocierile din care a ieșit o serie întreagă de puncte fundamentale în raporturile noastre cu Germania.

În special planul economic a purtat *(sic)* asupra regimului industriei din România. Dl General a susținut totdeauna că, în ce privește petrolul, noi trebuie să schimbăm regimul său juridic și politic. Am discutat și la Bistrița cu

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

D-sa, am stabilit bazele regimului petrolier, pornind de la considerația următoare: petrolul, principala bogăție românească, a fost și izvorul fericirii și izvorul nefericirii românești. A fost izvorul fericirii, pentru că prin petrol am putut interesa economia mondială și prin el am putut să ne echilibrăm destul de des balanța noastră comercială. Dar a fost o nefericire, pentru că el a fost calea de pătrundere ușoară a străinilor, care nu numai că au ajuns să acapareze aceste posibilități ale bogăției românești, dar au ajuns să le transforme într-un sistem politic contra evoluției noastre naturale. Străinii au acaparat petrolul. S-a încercat o naționalizare a subsolului, pentru ca această bogăție să ajungă în mâini românești, dar rezultatul a fost, dimpotrivă, o întărire a puterilor oculte. De unde Statul trebuia să ia perimetre petrolifere prin naționalizarea subsolului și să creeze prin aceasta o naționalizare a însăși investițiilor străine care existau în acel moment în industria românească de petrol, perimetrele petrolifere au devenit instrumente de îmbogățire a societăților străine care au cumpărat, prin consiliile de administrație, conștiințele politice și au organizat regimul politic din România, câteva decenii, sprijinind numai oamenii politici care făceau o anumită politică economică în România.

Datorită acestei situații, petrolul românesc, avuția principală națională, s-a transformat într-o putere ocultă a străinilor contra forțelor naturale românești și a împiedicat, în același timp, dezvoltarea altor ramuri de producție; s-a realizat o suprastructură politică, prin care nici o posibilitate de evoluție nu a mai fost asigurată.

Acest lucru a fost înțeles de germani. Într-o convorbire pe care am avut-o cu un reprezentant al lor, în mai, acesta mi-a spus: este de neînțeles cum poporul românesc, popor de oameni deștepți și muncitori, care prețuiesc valoarea muncii, să lase o bogăție atât de mare și un factor de economie europeană atât de însemnat, speculat de străini, fără ca el să-și asigure comandamentul național în acest izvor de producție.

Prin urmare, de la început, principiile acestor negocieri în materie de petrol au fost: ridicarea economiei românești prin petrol, asigurarea unor posibilități de evoluție economică mai bună decât în trecut și, în orice caz, dărâmarea așezămintelor economice care dețineau o osatură potrivnică intereselor naționale. Dl General a pus accentul pe aceasta și, în negocierile avute, am susținut acest punct de vedere; de asemenea, în discuțiile cu dl Neubacher, unele în prezența dlui Dimitriuc. Atunci s-a pus acest principiu al participării germane în petrolul românesc, pentru sprijinirea economiei noastre și substituirea capitalurilor străine.

Capitalul este o realitate patentă. Oricât ar fi puterea națională de viguroasă și voința de a întemeia numai pe ea industria de petrol, trebuie să recurgem și la capitalurile străine. Pe de altă parte, într-o economie europeană, susținută de sistemul german, în care Germania trebuie să-și reazeme sistemul economic pentru o mare problemă militară pe care trebuie s-o rezolve, trebuie să ajungem la o înțelegere cu Germania în însuși interesul nostru. Prin urmare, această cooperare cu Germania a fost baza discuțiilor, și dl General, și atunci și în discuțiile cu dl Neubacher, și în discuțiile cu dl Clodius la Predeal, și în discuțiile de la Berlin, a pus bazele participării germane în industria de petrol și nici un fel de investiții, de participare a capitalului străin și a inițiativei private

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

să nu fie îngăduită în industria românească, decât sub controlul și îndrumarea puterii politice a Guvernului, din care a rezultat însuși textul Convenției privitoare la acest acord.

Îmi fac datoria să semnalez că, în negocierile din vară, planul german privea mari investiții pentru Deltă. Desigur că regimul politic și situația internațională actuală împiedică Germania de la o poziție economică prea avansată în Deltă și este acolo un punct nevralgic asupra căruia prefer să tac. Spun numai că există un studiu german asupra Deltei; că în ceea ce privește celuloza și posibilitatea de producție în Deltă există studii germane făcute și mi s-a afirmat că România își poate plăti toate datoriile pe care le contractează pentru refacerea inventarului său agricol numai cu posibilitățile de valorificare ale Deltei. Vă semnalez acest lucru și, dacă în studiile dvs. asupra Deltei veți avea nevoie, dl Neubacher are toate elementele în această privință, pentru că am văzut la el materialul de care dispunea.

De asemenea, în ceea ce privește industria alimentară, care este atât de însemnată în planul de refacere al țării și refacerea inventarului agricol, aceste puncte au figurat, de la început, în primele discuții cu Germania, și de la început înțelegerea, care astăzi s-a transformat într-un text atât de semnificativ al sprijinului pe care îl dă însuși Națiunii Românești, de atunci până astăzi problema aceasta a rămas pe primul plan. Vi le semnalez pentru continuitatea și consecvența cuvântului german. De la început am atras atenția că refacerea inventarului agricol poate constitui baza unui acord. Dl General a dat o mare însemnătate refacerii agriculturii.

Aș vrea, de asemenea, să vă semnalez că, cu prilejul acestor discuții, s-a cerut însuși avizul Führerului și că Führerul a trimis drept răspuns - și fac această confesiune astăzi, când avem o executare patentă a acestui cuvânt dat încă cu multă vreme în urmă - a spus atunci: "Vă rog să asigurați poporul român că Germania nu consideră România ca un teritoriu economic; că Germania cere României să-i înțeleagă poziția sa militară și nevoile sale economice actuale, dar că, odată terminat războiul, Germania se va mărgini să-și plaseze capitalurile, cu intenția sinceră de a da o lecție și fostelor plasamente de capitaluri din România, pentru că și atunci capitaliștii germani în România vor urmări să asigure o colaborare economică cu această țară, și nu specularea ei, cum au făcut-o alții".

Aceste cuvinte le-am auzit, acum multe luni, și au fost formulate dlui general Antonescu, care a mers și în acest domeniu la lucruri precise și mi-a cerut totdeauna, în discuțiile pe care le purtam în numele său și personal, să am angajamente concrete și precizii formale, pentru ca să știu în ce condiții poate să-și ia răspunderea.

Astăzi, când aceste cuvinte, prin acordurile de la Berlin, capătă o actualizare și o realizare atât de patentă, socotesc o datorie să prezint și aceste cuvinte ale Führerului, nu numai ca o simplă prefață, <ci> și ca o dovadă a consecvenței și interesului german pentru țara noastră.

De asemenea, aș considera ca o datorie a mea să vă informez că în negocierile de la Predeal, cu dl Clodius, dl General a pus toate problemele, pornind de la problema organizării europene viitoare și sfârșind cu amănuntele tehnice ale participării germane în industrie, și anume în care industrie. Toate

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

aceste lucruri constituie o seamă de negocieri.

Am spus acestea, nu cu scopul ca să măgulesc activitatea g-ralului Antonescu, sau ca să las numai pentru Istorie simplul document al modului cum a lucrat Generalul, punând toată puterea sa de muncă și toată răspunderea pentru a izbuti în conducerea Statului.

O fac, nu ca să micșorez meritul pe care dl Cancicov, dl Dimitriuc și ceilalți l-au avut la Berlin, ci o fac cu un alt înțeles.

În toate aceste negocieri eu am avut verificarea cuvântului german și îmi fac o onoare mărturisind aici: în vremea când Generalul era în prigoană, am avut sprijinul german, pentru că oamenii noștri politici și conducătorii Statului refuzau să vadă problema Generalului ca o problemă de apărare a Statului, ca o problemă a demnității oștirii sau a drepturilor unui om. În acea vreme am avut sprijinul german pentru o întreagă seamă de....

V. Iașinschi: Oamenii politici, afară de noi.

M. Antonescu: Eu am spus "Oamenii politici care aveau conducerea Statului", și dvs. nu ați avut conducerea Statului, pentru că dl Horia Sima demisionase din Guvern și toată lumea știa de aceasta. Eu nu puteam să vă solidarizez cu regimul care l-a închis pe dl General. I-am spus formal dlui Gigurtu, pe când era președinte de Consiliu: "Mi-e rușine să văd că străinii înțeleg mai bine onoarea g-ralului Antonescu și dreptul său la libertate, decât o fac cei din Guvern".

Vreau să semnalez consecvența cuvântului german. O fac pentru că vreau să ajung la o concluzie: mi s-a reproșat adesea din partea unor reprezentanți germani - și astă-seară și astă-noapte am fost într-o asemenea serie de imputări - unele măsuri care ne pun pe noi într-o situație de mai puțină consecvență față de anumite angajamente pe care le luăm. V-am spus aceste lucruri cu un țel concret: ca să ajung la această concluzie, să vă rog ca, ori de câte ori sunt probleme care ating interesele germane și care privesc angajamentele noastre concrete, nu din serviabilitate față de germani, ci din respect față de cuvântul dat și de etica germană, socotesc că este potrivit ca toate aceste probleme să fie aduse la cunoștința dlui general, a dlui Horia Sima, a dlui ministru de Externe și a ministrului de resort și ca hotărârile care se iau să fie totdeauna precedate de un acord general în această privință, pentru că, altfel, se iau măsuri care ajung să conducă la o interpretare defavorabilă, deși nimeni nu a avut intenția aceasta. Sunt unele măsuri locale, luate din necesități de orizont limitat, care pot avea însă consecințe mult mai întinse, și atunci este nepotrivit ca prin asemenea imprudențe să stricăm impresia de solidaritate și de consecvență a angajamentelor asupra modului cum se lucrează în administrația noastră pentru respectarea acestor angajamente.

Iată de ce am socotit de datoria mea să vă informez de acestea, pentru ca să vă rog să înțelegeți, nu numai rolul pe care l-a avut g-ralul Antonescu în această reconstrucție, pentru ca să vă rog să înțelegeți că o seamă de consecvențe germane și respectul și sprijinul dat consecutiv din partea Germaniei cer din partea noastră o atitudine pentru ca unele acte să nu fie interpretate ca părăsind linia pe care trebuie să o urmăm.

G-ral I. Antonescu: Lucrurile acestea se lămuresc printr-o explicație onestă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Domnilor, pentru că dl Mihai Antonescu a ridicat această pagină de istorie și pentru că nu vreau ca în mintea dvs. și a țării să rămână un dubiu în ce privește atât raporturile independenței economice, cât și independenței politice între noi și Germania, trebuie să subliniez un lucru pe care d-sa am găsit că nu l-a subliniat destul.

În cursul tratativelor din timpul verii trecute, și în tratativele cu Clodius, și în recomandările pe care le-am dat dlui Dimitriuc, cât și în discuțiile pe care le-am avut la Roma cu Ducele și cu Führerul la Berlin, am trasat clar și categoric care sunt principiile pe care înțeleg să le pun la baza acordului cu Germania.

Aceste principii erau următoarele, în ceea ce privește ramura economică:

În primul rând, g-ralul Antonescu nu va consimți și nu consimte să altereze fondul bogățiilor românești. Deci, orice angajament economic, de orice natură ar fi și oricum s-ar numi el - convenție, tratat, protocol -, trebuie să respecte principiul de bază că g-ralul Antonescu, prin aceasta, nu trage nici o poliță asupra viitorului. În această privință este un principiu net și categoric pe care l-am pus în scrisorile de la Bistrița și pe care germanii l-au admis.

Al doilea punct, tot principial, a fost că Neamul Românesc, oricare ar fi regimul lui politic, înțelege să-și rezerve dirijarea economiei sale naționale. Deci oricare ar fi limita de pătrundere în domeniul industrial, în domeniul agricol sau în cel capitalist, România înțelege, în toate aceste domenii, oricare ar fi pătrunderea germană sau italiană la noi, înțelege să păstreze dirijarea economiei sale naționale.

Acestea le-am spus clar și categoric și au fost acceptate din partea celor doi conducători ai celor două mari popoare.

Al treilea principiu pe care l-am pus a fost ca germanii și italienii să nu pătrundă în economia noastră națională decât în înțelegere deplină cu noi și numai în limita pe care o fixăm noi.

Prin urmare, dacă s-au produs incursiuni care au depășit aceste principii de bază, pe care le-am pus și care au fost acceptate, lucrurile se vor rectifica, pentru că aceste principii au fost admise întocmai de cei doi conducători, și eu nu mă jenez să le reamintesc atunci când îmi veți releva că n-au fost respectate.

Aceste principii au fost acceptate cu deplină înțelegere și fără nici o dificultate, și ele trebuie să fie respectate și în aplicarea lor practică.

Deci, în toate tratativele dvs. de aici înainte pe chestiunile de detaliu care se încadrează în acest acord economic, trebuie să aveți, fiecare din dvs., în vedere că acestea sunt principiile care stau la baza raporturilor noastre politice și economice cu Germania.

Pe plan politic le-am arătat independența totală politică a Neamului Românesc, oricare ar fi structura politică pe care o va lua Europa de mâine. Eu nu m-am dus ca să dau această generație și acest regim, care deschide o eră epocală din toate punctele de vedere, nu m-am dus să o dau legată germanilor, sau, cum s-ar zice, să-mi vând Neamul Românesc.

Prin urmare, sub raport politic v-am arătat situația. Sunt lucruri pe care nu le pot da încă la iveală, dar sub raport economic situația este precizată în mod perfect prin acordul încheiat și pe care trebuie să-l ratificăm în cel mai scurt timp și la a cărui execuție trebuie să trecem cu toată priceperea. Așadar, în

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

această privință, nici o îndoială și nici o abatere de la aceste principii, căci dacă va fi, vina este a dvs., a executanților.

Noi nu trebuie să ne jenăm de a ne apăra drepturile noastre în cadrul acestor principii, dar apărarea trebuie să se facă în mod civilizat. Se poate să se comită greșeli de o parte și de alta, dar noi să căutăm, prin mijloace civilizate, să le înlăturăm.

Se poate să se comită lucruri care să indispună fie o parte, fie alta, dar dificultățile pot fi înlăturate. Iată, de pildă, că furtuna de astă-noapte a fost provocată de g-ralul Antonescu.

Prin Serviciul Secret am fost informat că "Astra" are 3 planuri ale vastelor terenuri petrolifere pe care le posedă. Aceste planuri costă sute de milioane. Două exemplare sunt peste graniță și singurul exemplar care se găsește în posesia "Astrei", am fost informat prin Serviciul Secret că se intenționează sau să-i dea foc, sau să-l transporte la Legația Britanică, deci să-l pierdem. Atunci am luat dispoziția ca să fie ridicat de acolo și să fie salvat acest plan, fapt care este și în interesul nostru, dar și al Germaniei.

Germanii au luat-o aceasta ca o măsură contra lor.

M. Antonescu: Au fost mai multe lucruri în legătură cu "Astra".

G-ral I. Antonescu: Procedura este aceea care trebuie să fie executată cu multă băgare de seamă. Eu nu știam până la ce punct au pătruns în această Societate. Ceea ce m-a interesat a fost să salvez planurile.

În altă ordine de idei, dl Corneliu Georgescu îmi face un raport în care îmi arată o situație îngrijorătoare și cere să se facă un recensământ al populației românești. Îmi reamintește că ungurii au luat deja dispoziția să facă recensământul în Ungaria și în teritoriile cedate, aceasta pentru ca să schimbe aspectul sub raportul etnic al regiunii locuite de români, pentru că ungurii socotesc să le servească la viitoarea Conferință de Pace, la dovedirea drepturilor lor și sub raportul etnic în aceste regiuni.

Acestea nu mă sperie, căci mă voi duce la viitoarea conferință a păcii cu un singur document: cu propria hartă etnografică unguroească, pe care s-a trasat frontiera între noi și Ungaria. Nu-mi trebuie alt act decât propriul lor document. Eu i-am spus Führerului, arătându-i acest document: "Ați spus că ați vrut să faceți dreptate. Ia vedeți, cui ați făcut dreptate și cui nedreptate. Fac apel la spiritul d-tale de dreptate și să vezi dacă într-adevăr a fost un arbitraj".

Documentul a fost foarte convingător.

Nu mă sperie recensământul lor, căci nu a putut dispare populația românească, dar nu e mai puțin adevărat că noi trebuie să facem acest recensământ. Dl Corneliu Georgescu propune 3 soluții: una costă 23 milioane, alta 200 milioane și alta 300 milioane. Propune ca administrația să lucreze cu Legiunea. Este poate soluția cea mai bună, pentru că se oferă posibilitatea ca Legiunea să intre în contact cu populația. Trebuie să punem această problemă la punct.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, aș propune ca tot Institutul Statistic, care a făcut recensământul în 1930, să-l facă și de data aceasta.

G-ral I. Antonescu: Nu înțelege nimeni să dea peste cap acest Institut. Trebuie să găsim însă modalitatea cea mai convenabilă pentru executarea acestui recensământ și s-o discutați și cu ministrul de Finanțe, pentru finanțarea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

acestei chestiuni.

C. Papanace: 300 milioane va fi o sarcină prea grea pentru bugetul Statului.

G-ral I. Antonescu: Dl Georgescu a propus o taxă de 0,50 lei, care ne poate ușura această sarcină.

C. Georgescu: Nu se poate face un plan de reconstrucție a Statului până nu știm pe ce baze stăm.

C. Papanace: Suntem în fluctuație în ceea ce privește populația, încât acest recensământ va înregistra o situație nestabilă și datele vor fi date relative. În al treilea rând, un recensământ general este și un prilej de perturbări, chiar și în domeniul fiscal, cu toate că s-ar putea să fie oarecare avantaje fiscale.

G-ral C. Petrovicescu: Nu se face imediat, căci numai pregătirea lui durează 3 luni.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea se va pune în studiu și executarea se va face atunci când totul va fi organizat în condiții perfecte.

Dl Constant propune un proiect de lege pentru înființarea Serviciului de Publicitate pe lângă Subsecretariatul Propagandei.

Îl rog pe dl ministru al Justiției să ia în studiu acest proiect, deși văd că este trecut pe la Consiliul Legislativ.

Al. Constant: Am desființat o direcție a ministerului și am înlocuit-o prin acest serviciu.

Tr. Brăileanu: Domnul ministru al Comunicațiilor ne cere să începem vacanța școlară la 19 decembrie, pentru a nu se congestiona transporturile pe Calea Ferată.

I. Protopopescu: Trebuie să putem face transporturile în condiții cât mai omenoase și pentru aceasta s-ar putea decala cu două zile transportarea elevilor și studenților de transportarea celorlalți cetățeni și militari care pleacă în provincie.

G-ral I. Antonescu: Da, e foarte bine. Ar trebui însă să se înceapă cursurile imediat după Anul Nou.

De altfel, studiez problema reducerii sărbătorilor în calendarul românesc. Avem prea multe sărbători. Eu sunt foarte credincios și am făcut totdeauna actele mele cu pecetea credinței. Trebuie însă să conciliem credința în Dumnezeu cu interesele Neamului Românesc și să recunoaștem: avem prea multe sărbători.

De asemenea, domnule Protopopescu, te rog să iei măsuri ca să degajezi Reșița și Petroșanii, care sunt blocate și nu se mai pot aduce cărbuni în București.

Dl primar al Capitalei este alarmat că nu există făină pentru mai mult de 20 zile.

Lt.-col. N. Dragomir: De Crăciun vom da pâine albă.

G-ral I. Antonescu: Aceasta nu este o soluție. Trebuie să procedăm acum la aprovizionarea orașului, pentru că, după o lună, vin alte probleme.

De Crăciun, soldații noștri și soldații germani vor pleca acasă, apoi sunt românii care pleacă în provincie; deci sunt transporturi masive care se fac. Am impresia că încă nu merge Calea Ferată cum trebuie. Ne vom găsi în situația

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

rușinoasă că nu vom avea posibilitatea să comandăm în Germania material de Cale Ferată nici pentru 600 milioane.

Îl rog pe dl Protopopescu să studieze cererea rușilor, care de altfel ne înștiințează în telegramă că miniștrii Germaniei și Italiei la Moscova au cunoștință despre propunerea pe care ne-o face Guvernul din Moscova. Ei vor să lucreze la noi și aceasta înseamnă că avem posibilitatea să ne dezvoltăm industria noastră în această direcție.

Ședința se ridică la orele 20,20.

▼
D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 169 (fost 167)/1940, f. 527-583; pe prima pagină se află nota lui Ion Antonescu: "Câte o copie se va da dlui Mihai Antonescu și dlui maior Niculescu, pentru arhiva mea. I. Antonescu".

33. 1940 decembrie 13. *Se discută despre: ordinea internă (mișcarea comunistă și diferite incidente); situația producției; importuri; prețuri; salarii; comisarii de românizare; acordarea unui credit Șantierelor Navale din Galați; răscumpărarea terenurilor germanilor repatriați etc.*

CONSILIUL DE CABINET

din ziua de 13 decembrie 1940

Ședința se deschide la ora 11,15 sub președinția domnului general I. Antonescu, Conducătorul Statului.

Iau parte domnii: Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; Mircea Cancicov, ministrul Economiei Naționale; g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; prof. M. Antonescu, ministrul Justiției; M. Sturdza, ministrul Afacerilor Străine; G. Cretzianu, ministrul Finanțelor; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; Alexandru Rioșanu, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Internelor, pentru Poliție și Siguranță.

G-ral I. Antonescu: Domnul g-ral C. Petrovicescu, ministrul Internelor, are cuvântul.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, era plănuit de multe centre ale partidului comunist să se serbeze, astăzi, 13 decembrie, una din aniversările revoluției comuniste. Am știu din vreme de acest lucru și am luat toate măsurile de prevenire. Cu 6 zile înainte, am făcut o serie întreagă de capturi ale unor comuniști, care aruncau manifeste.

G-ral I. Antonescu: Îi aveți scrișii pe toți?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Petrovicescu: Da, domnule General.

G-ral I. Antonescu: Toți aceștia trebuie să intre pe mâna Justiției și să sufere pedepse mari.

Să-mi dați o listă pentru toți infractorii de felul acesta, arătându-se când au fost arestați, cât timp au fost cercetați, când au fost trimiși în judecată și ce hotărâri s-au dat. Vreau ca judecarea să nu întârzie.

G-ral C. Petrovicescu: Domnul ministru al Justiției a dat ordin ca toate procesele acestea să fie judecate cu precădere.

Rapoartele pe care le-am primit eu, până acum o oră, pot fi rezumate în câteva cuvinte. Ziua a trecut în liniște în întreaga țară, cu o singură excepție la Galați, unde, în cartierul Bădălan - acolo s-au mai întâmplat astfel de lucruri - s-au aruncat niște manifeste format etichetă, pe care era scris: "Luptați contra legionarilor, care au vândut țara lui Hitler".

G-ral I. Antonescu: Aceasta înseamnă că ele proveneau din sursă comunistă.

Horia Sima: Manifestele proveneau de la jidani.

G-ral C. Petrovicescu: La Rădăuți a fost descoperită o organizație comunistă de 49 de jidani, 37 bărbați și 12 femei.

G-ral I. Antonescu: Aveau material la ei?

G-ral C. Petrovicescu: Da, aveau material de propagandă. Avem aici un manifest, pe care se vede semnul comunist.

G-ral I. Antonescu: Este manifestul în care se vorbește despre mine?

G-ral C. Petrovicescu: Nu, dar este la fel cu acela: se vorbește de guvern asasin, se cere pâine caldă etc.

Prefectura Poliției îmi raportează că în tot cuprinsul Capitalei nu e nici un caz important de semnalat.

Inspectorul Jandarmeriei mi-a comunicat că, în noaptea de 12 spre 13 decembrie, adică noaptea trecută, pe tot teritoriul rural a fost liniște.

Am luat legături și cu Statul Major și am făcut niște instrucțiuni, pe care nu e necesar să le citesc.

Este o legătură strânsă între Siguranță, Poliție și Armată, că noi n-avem de ce să ne temem.

Un alt eveniment, care poate să intereseze, este că ieri, la ora 6,45, în Gara Făurei s-au ciocnit două trenuri. Vinovat este mecanicul unuia din ele.

G-ral I. Antonescu: Acesta este un lucru secundar.

G-ral C. Petrovicescu: Chestiunea de la Oltenița o cunoașteți că s-a lichidat. Bulgarii nu mai trimit români de ai noștri înapoi. În ce privește focurile care s-au tras de grăniceri, s-au tras în aer.

G-ral I. Antonescu: N-a fost împușcat nimeni?

G-ral C. Petrovicescu: Nimeni.

G-ral I. Antonescu: Știi sigur?

G-ral C. Petrovicescu: Sigur, domnule General; am ultimul raport.

În ceea ce privește cazul de la Caransebeș, acolo a fost o alarmă falsă. Un subcomisar, avertizat de un telegrafist că au să fie atacuri ale legionarilor împotriva autorităților, a înștiințat pe procuror. Acesta, fiindcă se socotea amenințat, s-a internat în pușcăria din Caransebeș, ca să fie în siguranță, și a

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

ieșit de acolo numai după 3 zile.

G-ral I. Antonescu: Curajos procuror.

M. Antonescu: Eu dădusem dispoziții, de 3 săptămâni, să fie mutat. L-am mutat acum judecător la Botoșani.

Horia Sima: Îl cunosc. Omul acesta ne-a chinuit 10 ani. S-a alarmat, pentru că se știa vinovat în conștiința lui.

G-ral I. Antonescu: Dar de ce nu-l dai afară din Magistratură, dle ministru al Justiției?

M. Antonescu: La revizuire am să-l scot.

G-ral I. Antonescu: Procuror să se închidă 3 zile în pușcărie! Are dreptate dl Horia Sima, aceasta înseamnă că, în conștiința lui, se știa vinovat.

Horia Sima: Dacă s-a alarmat și Armata! Divizia din Timișoara a luat măsuri. Vedeți ce a putut să iasă dintr-o veste falsă.

G-ral C. Petrovicescu: Eu iau toate măsurile care sunt în puterea mea, ca să fie liniște.

La Cogealac e liniște. Prefectul a fost la fața locului.

În ceea ce privește incendiul de la Moroeni, de la exploatarea forestieră Lomaș, am cercetat să vedem dacă nu este acolo o mână criminală. Nu e nimic.

G-ral I. Antonescu: Dar cu incendiul de la Teleajen ce e?

G-ral C. Petrovicescu: Acela se cercetează încă de Justiție. Erau acolo numai nemți, dar, din câte am aflat eu din informațiile acestea, cred că chiar prin paza aceasta germană a putut să pătrundă cineva. Pentru mine este inexplicabil ca un muncitor specialist să fi putut arunca acolo un muc de țigară. Acest fapt e suspect; un profan poate să-l facă, dar un lucrător specializat nu.

Ministrul Justiției m-a sesizat că, în cursul unei ședințe care avea loc la Tribunalul Ialomița, ieri, la ora 18,20, un glonț de pușcă a străbătut prin două geamuri, s-a izbit de un perete și a căzut jos. Cercetările au fost făcute imediat de primul procuror, de Poliție și de Jandarmerie. N-am, până acum, un raport scris, dar am un raport telefonic, care în concluzie spune: "La început s-a presupus că acest foc de armă s-a tras în mod involuntar de unul din aviatorii germani din apropiere, unde se găseau niște camioane ale aviației germane. S-au făcut cercetări și s-a constatat că, în ziua aceea, nu s-a tras de acolo nici un glonț".

Prefectul presupune că glonțul s-a tras cu o armă de salon, iar ajungerea lui în sala Tribunalului este absolut întâmplătoare.

G-ral I. Antonescu: Ce este, în concluzie, cu această afacere?

M. Antonescu: Eu n-am nici o informație asupra acestui lucru.

G-ral C. Petrovicescu: În timpul când Tribunalul era în ședință, un glonț a trecut prin fereastră, a izbit zidul, la 4 m înălțime, și a căzut jos.

M. Antonescu: Nu mi s-a părut că acesta este un caz serios și de aceea nu v-am spus nimic până acum, domnule General.

G-ral C. Petrovicescu: S-au făcut cercetări, s-au pus sfori, ca să se vadă din ce parte a venit glonțul; traiectoria a ajuns până la camioanele germanilor. Aceștia au spus însă că n-au tras în ziua aceea nici un glonte. Probabil că, întâmplător, a tras cineva din afara sălii, din stradă.

Aceasta este o chestiune pe care am raportat-o ca să o raportez, dar care

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

n-are nici o importanță.

De la Prefectura de Argeș am primit un raport, în care se arată că drapelele Centrului Premilitar de acolo mai sunt tot cu vechile embleme.

G-ral I. Antonescu: Am oprit funcționarea Premilităriei, până la o nouă organizare a ei.

Horia Sima: Ar fi bine ca Premilităria să fie înlocuită cu Serviciul acesta al muncii. La mine, am de 6 luni de zile acest serviciu.

G-ral I. Antonescu: Premilităria nu mai funcționează, pentru că făcea și o cheltuială inutilă și era și în conflict cu legionarii.

Domnule secretar general, te rog ca, în comunicatul în care se va da Presei, să se spună că în ședința Consiliului de Cabinet de astăzi, dl ministru al Internelor a făcut un raport asupra situației interne, din care s-a constatat că ziua de 13 decembrie, care se anunța ca o zi de tulburări comuniste, a trecut cu liniște totală pe toată suprafața țării.

Au fost arestați la Rădăuți 47 de comuniști evrei, cărora li se vor aplica îndată sancțiunile legale. S-au arestat la Sibiu, Suceava, Botoșani, Iași, Giurgiu, diverși indivizi care răspândeau manifeste.

G-ral C. Petrovicescu: Pentru toți am aici un tablou amănunțit.

G-ral I. Antonescu: Ce pedepse li se vor aplica acestora, după noile legiuiri? Vom căuta să dăm câteva exemple drastice. Justiția trebuie să le aplice maximum de pedeapsă.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, iată tabloul celor arestați. Mai am aici câteva din manifestele acelea care s-au găsit la administratorul financiar Culianu, de la Botoșani. Am făcut cunoscut acest caz și dlui ministru al Finanțelor și prefectului de acolo.

G-ral I. Antonescu: Atunci, să se spună în Comunicat că s-au arestat comuniști, în marea lor majoritate evrei, care au încercat să răspândească manifeste incendiare pentru ordinea publică și că a fost arestat și un administrator financiar, la care s-au găsit 145 manifeste, tot cu caracter incendiar, administratorul Culianu de la Botoșani.

Să spunem ceva și despre cazul de la Lugoj?

G-ral C. Petrovicescu: După ce voi primi un raport scris, vom face un comunicat, ca să prevenim lumea să nu se mai ia după zvonuri neverificate.

G. Cretzianu: Domnule General, credeți că este bine să spunem în Comunicat că a fost arestat și un funcționar de Stat, pentru răspândire de manifeste comuniste?

G-ral I. Antonescu: Da, pentru că se poate întâmpla să fie vreunul din tâlharii aceia, care au socoteli de dat. Te rog să iei notă.

G. Cretzianu: Eu știu de două zile de chestiunea aceasta.

G-ral I. Antonescu: Să se vadă care este trecutul acestui om; să se cerceteze, prin Ministerul de Interne, de unde a plecat și unde a ajuns el, sub raportul acesta.

Despre cazul de la Cogealac nu mai vorbim nimic în Comunicat, nu mai spunem nimic, pentru că a fost un incident, care s-a rezolvat.

Putem să spunem ceva despre cazul de la Lugoj, pentru că lumea a auzit și zvonurile se umflă. Din moment ce nu spunem nimic, înseamnă că avem

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

interes să ascundem. Or, noi n-avem nici un interes.

G-ral C. Petrovicescu: Eu vreau să vă prezint, în privința aceasta, un raport scris, care să servească de Comunicat.

G-ral I. Antonescu: Bine, domnule ministru. Dl ministru Dragomir are cuvântul.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, mă voi referi întâi la situația producției. În general, producția este în plină desfășurare, n-avem greutăți nicăieri.

S-au terminat însămânțările. Vreau să vă arăt tablourile cu situația însămânțărilor și a arăturilor, pentru că știu că vă interesează chestiunea.

G-ral I. Antonescu: Atunci să trecem în Comunicat: Consiliul a luat cunoștință că, până la 8 decembrie 1940, au fost arate 3.520.000 ha, au fost însămânțate 2.400.000 ha - depășindu-se astfel planul de însămânțări - și au rămas ogoare 1.141.000 ha.

Ar trebui să-mi dați situația de anul trecut, pe vremea aceasta, ca să arătăm că, pe când acum un an, în România Mare situația era aceea pe care ai s-o dai d-ta în Comunicat, astăzi situația arăturilor și însămânțărilor se prezintă așa cum am văzut mai sus.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește producția industrială, în general ramurile de producție sunt bine aprovizionate, afară de bumbac, textile de bumbac și cauciuc.

G-ral I. Antonescu: Să apară și chestiunea aceasta în Comunicat, pentru că este alarmă pe piață, pentru că fabricile n-ar avea cu ce lucra.

Lt.-col. N. Dragomir: A sosit o cantitate de lână, împreună cu 12 vagoane de bumbac, din Grecia, prin Iugoslavia. Suntem în legătură cu turcii. Până acum, toate încercările cu plata în dolari au întâmpinat dificultăți din partea turcilor, așa că am luat legături cu dl Cancicov, rugându-l să strunească exportul nostru de petrol în Turcia.

M. Cancicov: Turcii refuză plata în monedă liberă și cer să fie plătită în dolarii blocați. Turcii nu vor să accepte franci elvețieni, iar nouă ne trebuie dolari. Și atunci, am dat dispoziția să se strângă șurubul în ceea ce privește petrolul lampant exportat, din contractul pe care l-am încheiat acum.

G-ral I. Antonescu: Dar ne trebuie să aducem bumbac repede în țară. Lâna a sosit la noi?

Lt.-col. N. Dragomir: O parte a sosit.

G-ral I. Antonescu: Ce au devenit vapoarele?

Lt.-col. N. Dragomir: N-au sosit, domnule General.

Tot în legătură cu bumbacul, pe care l-am putea aduce din Italia, v-am spus că ni l-am putea procura de acolo, dacă am mai obține o reducere de preț, pe lângă acea scădere - inacceptabilă - obținută până acum. Am telegrafiat în Italia pentru aceasta. Italienii au mijlocul să înlocuiască bumbacul prin celofibră, așa că pot să ne furnizeze bumbac.

În fine, mai avem disponibilități de bumbac la Armată. Dacă vom rămâne descoperiți, vom introduce, ca o ultimă rezervă, disponibilitățile Armatei.

G-ral I. Antonescu: Să nu te atingi de ele acum.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu, pentru că aceasta este ultima noastră rezervă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

În ceea ce privește cauciucul, avem comandate 750 de vagoane, care erau încărcate pe un vapor, care însă a fost scufundat.

G-ral I. Antonescu: Când a fost scufundat vaporul?

Lt.-col. N. Dragomir: Vaporul a fost încărcat la Port-Said. Italienii l-au scufundat. Acum se procedează la încărcarea altui vapor cu destinația Istanbul.

G-ral I. Antonescu: Și aceasta este o poveste. În Marea Mediterană sunt stăpâni englezii.

Lt.-col. N. Dragomir: Mai avem o soluție: turcii ne oferă cauciuc, dacă le dăm 1.800 vagoane porumb și turte oleaginoase. N-ar fi greu de dat porumb, dacă ținem seama de nevoia noastră de cauciuc. În ce privește turtele oleaginoase, se întâmplă ceva în favoarea noastră: germanii nu vor să plătească prețul pieții pentru acest articol. I-am înștiințat, aseară, că dacă nu ne dau acest preț, să ne lase să exportăm aceste produse într-alte țări.

G-ral I. Antonescu: Avem obligația să le dăm numai lor?

Lt.-col. N. Dragomir: Avem obligația aceasta, dar nu cu orice preț. Dacă am vinde germanilor turtele oleaginoase la prețul oferit de ei, ar trebui să urcăm prețul la ulei. Azi de dimineață am telegrafiat la Berlin și am convenit ca ei să ia jumătate din disponibilul nostru de turte oleaginoase, iar cealaltă jumătate să poată fi exportată în Turcia, ceea ce acoperă nevoile noastre de cauciuc.

În curând are să se termine și cu încercarea pe care o facem să fabricăm cauciuc din petrol.

G-ral I. Antonescu: Dar prețul cum va fi?

Lt.-col. N. Dragomir: Va fi cu mult inferior; de 20 de ori mai ieftin decât cauciucul obișnuit.

G-ral I. Antonescu: Tot e bine să avem ceva, decât nimic. În ultima analiză, vom fabrica cauciuc din acesta, din petrol.

Lt.-col. N. Dragomir: Experiența aceasta, dacă reușește, ar avea pentru noi rezultate extraordinare.

G-ral I. Antonescu: Cine o face?

Lt.-col. N. Dragomir: Un doctor german.

G-ral I. Antonescu: Când vei avea rezultatul?

Lt.-col. N. Dragomir: Săptămâna aceasta.

G-ral I. Antonescu: Dar săpunul fabricat din petrol merge?

Lt.-col. N. Dragomir: Merge. Am dat și la Armată.

Domnule General, trec acum la chestiunea prețurilor.

Sistemul nostru de prețuri ține. În general, piața este stăpânită de ele, prețurile s-au nivelat și nu mai suntem în acea vâltoare de prețuri, care se schimbau de la o zi la alta cu oarecare excepții, unde legea cererii și a ofertei a urcat prețurile peste așteptări, și anume la ouă și la unt.

Cu date statistice, noi putem arăta că, în fiecare an, în luna decembrie prețurile acestor două articole ajung la maximum. Situația aceasta nu poate fi guvernată decât cu schimbarea prețurilor. De aceea eu propun ca la ouă să lăsăm libere prețurile pentru o lună de zile, în care timp vor aflua toate ouăle care acum sunt depozitate.

G-ral I. Antonescu: Ce crezi dumneata, dle Cancicov, de această

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

măsură?

M. Cancicov: Ea este o experiență foarte interesantă, care poate fi făcută, mai ales că este vorba de un articol care vine de la mici producători.

Lt.-col. N. Dragomir: În ceea ce privește untul, am studiat chestiunea cu reprezentanții producătorilor. Dat fiind că țăranii au urcat prețul laptelui, care acum este stabil, iar în Capitală se poate aduce jumătate din toată cantitatea fabricată, producătorii propun prețul de 220 lei/kg. Eu intervin și cu zece vagoane de unt vegetal, care este foarte bun.

Consumatorii ar fi de acord cu acest preț, pentru că plătesc pe sub mână mult mai mult.

G-ral I. Antonescu: Da, dar schimbarea prețului la un articol ar putea să ne forțeze să facem la fel și în alte compartimente.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar eu explic în ziare rostul urcării acestui preț prin curba aceasta, care merge ascendent până la maximum în fiecare an, în luna decembrie. Chestiunea aceasta s-a verificat pe zece ani în urmă. Este vorba de un preț sezonier. Vom explica așa.

G-ral I. Antonescu: Bine.

M. Cancicov: Măsura este interesantă, dacă venim și cu untul vegetal pe piață.

G-ral I. Antonescu: Trebuia să știm că vine criza aceasta. Și atunci, de ce am fixat acum o lună sau o lună și jumătate un preț prea mic?

Lt.-col. N. Dragomir: Au ținut o lună de zile prețurile noastre.

G-ral I. Antonescu: Au ținut în sensul că nu s-a găsit unt pe piață.

Lt.-col. N. Dragomir: Unt nu se găsește numai de vreo două săptămâni.

G-ral I. Antonescu: Și untul vegetal cu cât se va vinde?

Lt.-col. N. Dragomir: Cu 96 de lei kg.

M. Cancicov: Dacă se va găsi unt vegetal la 96 lei kg, celălalt preț de 220 lei va fi pentru oamenii mai cu dare de mână.

Lt.-col. N. Dragomir: Luni va apare pe piață untul vegetal.

G-ral I. Antonescu: Atunci prețul de 220 lei kg de unt va fi anunțat în momentul când va apare pe piață și untul vegetal.

Lt.-col. N. Dragomir: Am fixat prețuri noi în cursul acestei săptămâni la oțetul de vin, luând de bază vinul de hibrizi, actualmente verificat și oarecum sub acest preț, așa că forțăm vinul din hibrizi să rămână la prețuri joase, ca să nu stimulăm hibrizii în nici un fel.

Am fixat prețul la țesăturile de lână, cu scăderi din preț. La toate vitrinele se poate vedea că jumătate din mărfurile expuse o formează stofa standardizată, care nu depășește 660 lei metrul. Măsura aceasta a produs un efect foarte mulțumitor în opinia publică. La produsele farmaceutice am procedat la fel; am venit cu noi precizări, în legătură cu dl ministru Iașinschi. Lucrul acesta a mulțumit pe toți. Ieftinirea aceasta atinge la unele articole 25%.

G-ral I. Antonescu: Dar în Presă nu s-a comunicat chestiunea aceasta.

Lt.-col. N. Dragomir: S-a comentat, domnule General.

G-ral I. Antonescu: Atunci mi-a scăpat mie.

Lt.-col. N. Dragomir: Prețul pieilor crude a fost urcat cu 10 lei la bucată. Deși am urcat aceste prețuri, totuși le-am scăzut pe acelea ale produselor

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

fabricate, unde se câștigă prea mult. Această scădere se face față de prețurile reale. De exemplu: talpa, care este acum 400-410 lei/kg, va ajunge la 260 lei/kg. Am organizat un sistem de desfacere care face ca prețul acesta să fie plătit de consumator.

În legătură cu măcelarii, care v-au trimis dvs. plângerea aceea, numai primii doi sau trei sunt măcelari, restul din cei semnați este format din lucrătorii lor. A venit Mailat și mi-a arătat regulamentul care era semnat tot de aceste două-trei persoane, care semnaseră plângerea.

Măcelarii nu trebuie lăsați să-și bată joc de lume. Eu cred că regia va funcționa bine și n-are nici un sens să luăm măsuri împotriva măcelarilor, dacă ei se încadrează într-un regim ordonat.

G-ral I. Antonescu: Mi-au prezentat regulamentul acela, iar cu Consiliul de administrație. Organizația aceasta începe la fel ca și cele de sub regimul trecut.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar ei câștigă ca acționari și tot ei lucrează și în abator.

G-ral I. Antonescu: Da, dar Consiliul lor de administrație este plătit. E și primarul băgat acolo. Noi îi reproșam lui Dombrowski că era în atâtea consilii de administrație. Te rog să vezi, domnule Dragomir, dacă este plătit Consiliul de administrație.

Lt.-col. N. Dragomir: Am să văd, domnule General.

G-ral I. Antonescu: Noi am luat măsurile comandate de anumite situații. Nu trebuie însă ca acum să venim cu măsurile pe care le lua altă dată regimul trecut. Văd că în Consiliul de administrație sunt aceleași persoane.

Lt.-col. N. Dragomir: Astă-noapte am ținut toată Comisia la minister, ca să dea prețul la fier. Azi de dimineață chestiunea a fost rezolvată în sensul că pentru trecut rămân prețurile din martie, iar pentru viitor aceleași prețuri merg mai departe. La unele produse fabricate, ca de exemplu la cuie, am obținut scăderi mari. Sistemul acesta va intra în vigoare la 1 ianuarie 1941.

G-ral I. Antonescu: Să-l anunțați de acum, pentru că chestiunea fierului a ținut în nesiguranță piața, pentru că toată lumea conta că se va fixa cursul mărcii la 80 lei.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, trec acum la aprovizionare.

În ceea ce privește lipsa de unt, germanii ne-au cedat cele 5000 kg de unt pe care noi le dădusem Crucii Roșii Germane. Pe acestea le voi pune în desfacere cu câteva zile înainte de Crăciun.

În general, în fiecare zi vin câte 350 vagoane lemne pe zi. În ce privește sarea, necesarul în țară și în Capitală este asigurat pentru două luni de zile. S-au dat dispoziții pentru formarea depozitelor, care sunt în curs, pentru rezerve pe 4 luni de zile. De asemenea, s-au dat dispoziții pentru depozitarea a 1.800 vagoane de grâu, dintre care 1000 pentru Armată. Au și fost confirmate 420 vagoane pentru Armată. Pentru acestea s-au și dat dispoziții de încărcare. Azi de dimineață am primit rezultatele din județele Vlașca, Teleorman și Argeș. S-au dat dispoziții ca toate cantitățile blocate să fie predate Armatei. Existent în Capitală în grâu și făină avem pentru 55 de zile. Fasolea este în cantități suficiente, nu se simte lipsa. Cartofi s-au adus 150 de vagoane; avem nevoie de încă 1000 vagoane. Dacă am putea căpăta din Ungaria, ar fi foarte

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

bine.

G-ral I. Antonescu: Să se pună chestiunea aceasta în tratativele care se vor duce.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește ceapa, din cele 100 vagoane comandate în Bulgaria, 50 de vagoane au sosit pentru Primăria Capitalei, din celelalte 50 de vagoane, 10 voi da Armatei și 40 voi trimite în provincie.

La zahăr, nevoile sunt acoperite pentru un an de zile. La orez, suntem în deficit; vom înlocui orezul cu arpacașul.

În ce privește colonialele, stocul este asigurat pentru o lună de zile. Aici nu este vorba de articole indispensabile, cu excepția untdelemnului. De la turci am putea, cu această ocazie, să insistăm să ni se dea și untdelemn. Avem însă uleiul, care înlocuiește untdelemnul.

În urma conferințelor care au avut loc cu prefecții, am făcut un plan de aprovizionare, pe care vi-l prezint - operă de multă migală bazată pe realități - de acord cu toate prefecturile. În acest tablou se arată de unde primește fiecare județ produsele de care are nevoie și ce trimite din ceea ce are în plus. Se arată, de asemenea, aici Armata, care este în capitala județului. Toate aceste date ne-au fost trimise de prefecturi, după ce au fost verificate de câte un ofițer de Stat Major.

Graficul se exprimă în felul acesta: se arată grâul care urmează să se împartă la alte județe, de unde pleacă și unde ajunge - în general s-au chemat prefecții pe regiuni și au fost puși de acord să facă schimburile între județe - se arată de asemenea grâul destinat pentru Armată, pentru populație și la dispoziția Ministerului Coordonării.

În același fel s-a procedat și pentru porumb. Tot ce depășește consumul județului și al Armatei rămâne ca rezervă națională.

La fel este făcut și graficul privitor la cartofi. Aici s-a petrecut următorul fenomen: nesocotindu-se ordinele mele să se deblocheze o cantitate de cartofi, au rămas 450 de vagoane neîmpărțite și care se împart acum.

Referitor la fasole, avem rezerve. Armata are o rezervă de 450 de vagoane.

Domnule General, relativ la aprovizionarea cu pielărie, cunoașteți lipsa pe care o simțim. În legătură cu această chestiune, dat fiind noul sistem de plată fixat, aș ruga - am vorbit și cu dl g-ral Dobre - ca Armata să sisteze, pentru o lună sau două, aprovizionarea cu piei crude.

Dvs. știți că noi n-avem, din necesarul întregii țări, decât 40% în piei brute. Din acesta, trei pătrimi ia Armata, iar toată populația țării ia o pătrime.

G-ral I. Antonescu: Te rog să vii la mine cu dnii g-rali Dobre și Pantazi. Să vie și cineva de la Serviciul Intendenței, ca să examinăm situația aprovizionării Armatei din acest punct de vedere, și pentru prezent și pentru viitor, pentru că nu vreau să mă trezesc într-o zi cu Armata desculță.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, s-a afirmat aici, după informații care nu s-au verificat, că ar fi o lipsă de șuncă. Or, Capitala are șuncă pentru 52 de zile.

M. Antonescu: Două-trei zile, a fost lipsă.

Lt.-col. N. Dragomir: Am verificat imediat și am găsit că aceasta este situația.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Pentru sărbători, pentru că avem făina albă la chifle și prăjituri, aș propune să dăm pâine albă populației din întreaga țară, iar în zilele de sărbătoare să dăm chiar pâine caldă.

G-ral I. Antonescu: De abia i-ai dezvățat de pâine și acum vrei să le dai din nou. Să dai numai pâinea albă caldă, cealaltă las-o rece.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, mi-ați dat ordin să blochez conservele.

G-ral I. Antonescu: Da, ca măsură de precauțiune, ca să nu le ia altcineva.

Lt.-col. N. Dragomir: Le-am blocat pe toate și le dau în consum numai în măsura necesităților. Mai sunt însă niște conserve în cutii mici, de câte un kg, în Ardeal. Sunt de foarte bună calitate și nu sunt decât 6-7 vagoane. Să vedem dacă și pe acestea le putem întrebuința.

G-ral I. Antonescu: Să nu-mi spui, în februarie sau în martie, că nu mai avem conserve, pentru că le-au luat alții. Dacă, peste nevoile noastre, rămâne ceva, dă-le drumul, dar să nu vii să spui, peste o lună sau două, că nu mai avem conserve, pentru că le-au luat germanii.

Cu fiecare aliment trebuie făcut așa, pentru că alimentele de prima necesitate trebuiesc asigurate în țară și blocate. Eu dau numai ceea ce pot da, nu dau în detrimentul hranei populației noastre, pentru că nu vreau să provoc la noi mizeria care s-a provocat în Spania și în alte țări. La anul, când va fi altă producție, o vom guverna altfel. Dacă veneam mai devreme, făceam altfel și cu zarzavaturile. Am venit însă prea târziu.

Lt.-col. N. Dragomir: Graficul acesta este privitor la aprovizionarea Armatei.

G-ral I. Antonescu: Da, e foarte frumos, dar trebuie să trimiți inspecții la regimente ca să constate dacă stocurile există.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, eu nu mă ocup și cu distribuția.

G-ral I. Antonescu: Sunt foarte frumoase graficele, dar trebuie să trimiți ofițeri să vadă dacă grâul arătat aici la o localitate există într-adevăr. Nu e nebun subsecretarul de Stat să-mi spună că n-are grâu acolo. N-are nici un interes să spună neadevăruri.

Lt.-col. N. Dragomir: Eu i-am dat la dispoziție grâul acesta; îl are și îl împarte cum vrea.

G-ral I. Antonescu: Nu îl are. El spune: veniți să vedeți. Și atunci, cineva din dvs. spune un lucru care nu este exact. Să luăm un arbitru care să vadă de partea cui este dreptatea. Ce interes are subsecretarul de Stat să nu spună adevărul. Am trimis și am văzut ce s-a găsit la fața locului la dispoziția regimentelor.

Nu mă interesează nici ordinele pe care le dați, nici graficele pe care le faceți; mă interesează ca țăranul să mănânce, trebuie ca el să aibă ce să mănânce. Nu mai este îngăduit nimănui să fure din hrana soldatului, din hrana calului, din nimic. Și nimănui nu-i este îngăduit să spună că nu ne batem capul în această direcție, pentru că nu facem decât aceasta.

Lt.-col. N. Dragomir: Dacă Armata are ce are, este pentru că îi dăm noi.

G-ral I. Antonescu: Eu am avut un Consiliu militar și am citit rapoartele

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

comandanților de regimente. Un regiment are sare, altul n-are. D-ta știi că la regimente, 30% cântărește sarea din brânză? Pe urmă, Armatei i se dă brânza cântărită cu butoi, cu apă cu tot. Rămâne din toată cantitatea numai 50% pentru consumație.

De multe ori am spus: "Îmi vine să pun mâna pe revolver". Îmi bat capul să fac ceva și aud că la Iași s-a dat pâine mucegăită, pentru că o cooperativă a vândut Armatei grâu mucegăit. Dumnealor n-au ținut grâul cum trebuie - și aceasta este o crimă - și, pe urmă, unde era să-l dea? L-au dat Armatei, pentru că soldatul trebuie să mănânce orice, din ordin.

Când comandam Școala de la Sibiu, mi s-a trimis ovăz cu 14.000 lei vagonul, când eu puteam să iau de la Slatina numai cu 7000 lei. L-am trimis înapoi și am spus: "Poftiți să mă dați în judecată".

Aceasta este Țara Românească - bătaie de joc. Nu toți aveau curajul să dea această luptă, dar eu l-am avut. Și văd acum că, sub conducerea mea, se întâmplă în țară aceleași lucruri.

Eu nu stau degeaba, trimit controlori în toate părțile. N-am putut să mă organizez, ca să-i trimit peste tot, pentru că întâi trebuie să fac ordine în nenorocita aceasta de Armată. La un regiment se dă pâine mucegăită, la altul se dă pâinea cu cocoloașe, pentru că o face Manutanța cu apă prea multă, și așa mai departe. Nu este aceasta o adevărată delăsare?

Lt.-col. N. Dragomir: Eu nu sunt vinovat, domnule General. Am dat Armatei 1000 vagoane de grâu.

G-ral I. Antonescu: Cu grâul mucegăit ești vinovat. Cine a lăsat grâul să se mucegăiască el să plătească. Să iei legătură cu Șteflea, ca să vezi unde s-a găsit grâu mucegăit; cine se găsește acolo la cooperativa aceea să fie răspunzător.

Așa se va întâmpla și cu porumbul, cu toate. Se varsă Armatei toate lăturile. Nici nu știi ce indignare clocotește în mine. Când fac eforturile acestea, când sunt în stare să dau și din mâncarea mea proprie, să văd rezultatele acestea? Am spus ieri în Consiliu: "Trebuie să fie soldatul român, ca să nu se revolte, pentru că în orice altă Armată, soldatul s-ar revolta, dacă i s-ar da să mănânce astfel. Eu mă zbat și spun mereu: trimiteți pe vinovați în judecată".

Lt.-col. N. Dragomir: Și eu am să mă plâng de Intendență.

G-ral I. Antonescu: Aceștia sunt intendanții vechiului regim, care cred că mă joacă și pe mine. D-ta știi că cei care au dat banchet și s-au bucurat când am plecat eu de la Ministerul de Război au fost intendanții de acolo? Și aceasta, pentru că am dat ordin să se termine cu misiții. Să nu-mi spui mie de intendanți, pentru că, dacă aș putea să-i mănânc, cu oase cu tot i-aș mânca.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, relativ la misiunea străină, am primit propuneri din partea dlui Neubacher, relativ la pachetele acelea.

Știți că am refuzat să dăm pachetele lunare, care luau cantități foarte mari. După aceasta, am admis pachetul de Crăciun și am admis și pachetul pentru permisionari - o zecime din efectiv în fiecare lună.

G-ral I. Antonescu: Dacă pachetul este de 5 kg, aceasta face un vagon pe lună. Să nu ne găsim mai târziu în fața unei crize din această cauză.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu, domnule General.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ei renunță și la pachetul pentru permisionari, însă cer ca de Crăciun să aibă dreptul ca fiecare din ei să trimeată acasă câte o gâscă. Cred că le putem da voie s-o facă.

G-ral I. Antonescu: Dă-le gâștele.

Lt.-col. N. Dragomir: Le-am dat.

Dl Neubacher a pus chestiunea vaselor engleze pe Dunăre. Între timp am primit și vizita atașatului naval, Adams. Ei arată că au pe Dunăre 4 remorchere din 67, câte sunt pe Dunăre, și 20 de șlepuri din 2.500 câte sunt pe Dunăre.

Și atunci ei arată că, în general, aceste vase pentru ei nu reprezintă aproape nimic, însă cred că au purtat pavilion britanic și că au fost sechestrate purtând acest pavilion, din ordinul dlui ministru Manoilescu.

G-ral I. Antonescu: Această dispoziție a dlui Manoilescu ne-a costat ochii din cap. Ni s-au oprit și două vapoare ale noastre și ni s-au blocat și mărfurile.

Lt.-col. N. Dragomir: Dacă o să ajungem la o înțelegere asupra acestei chestiuni, d-sa mi-a spus că are puterea să-mi comunice că, în acest caz, se vor întoarce la noi cele două vapoare ale noastre "Bucegi" și "Mangalia".

G-ral I. Antonescu: Să înțeleagă germanii acest lucru.

M. Sturdza: Nemții sunt de acord.

G-ral I. Antonescu: Atunci tratați chestiunea în felul acesta.

Lt.-col. N. Dragomir: Multe articole ar putea să ne vină - lână, bumbac, cauciuc - dacă am ajunge la o înțelegere în această privință.

În legătură cu acordul de la Berlin, atașatul comercial m-a asigurat că, dacă sunt unele articole pentru care Armata ar avea de suferit, în ce privește aprovizionarea, el se face forte să facă să ni se aducă articolele acestea în cantitățile de care am avea nevoie. Eu am pus numaidecât chestiunea pieilor și d-sa mi-a promis că va interveni să putem obține aceste produse din Danemarca sau din Olanda.

G-ral I. Antonescu: Ne trebuiesc piei și pentru muncile de primăvară. Tinerii legionari care vor munci în primăvară nu vor putea fi aduși la infinit numai cu ghetele lor. Trebuie să le dăm cizme, cum le dau și germanii. Lupta pentru piei trebuie să fie dusă foarte intens și nu trebuie scăpată din vedere niciodată. În fiecare zi să ne gândim cum putem obține piei de la germani sau de la ruși.

Lt.-col. N. Dragomir: Cu italienii am încheiat o înțelegere, în sensul ca să ne trimită înapoi toate pieile de la vitele pe care noi le exportăm în Italia.

G-ral I. Antonescu: Da, dar aceasta înseamnă să așteptăm 6 luni.

Lt.-col. N. Dragomir: În ceea ce privește legăturile între ministere, urcările de salarii pe care le face dl ministru al Muncii sunt oarecum în mod independent de oarecare considerații economice în legătură cu posibilitățile întreprinderilor de a putea suporta aceste măsuri ale noastre.

G-ral I. Antonescu: Să-mi dai o notă scrisă cu cazuri precise. Te rog să chemi la telefon pe dl ministru Iașinschi și să te înțelegi cu dânsul. Dacă dânsul refuză contactul, atunci vino la mine.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, în urma repatrierii germanilor din Bucovina, au rămas 5000 de bovine la Rădăuți și 500 de bovine și 500 de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

porcine la Suceava. Toate sunt animale de rasă.

G-ral I. Antonescu: Trebuie luat contact cu Ministerul de Interne, ca să se trimită acolo furaje, pentru că este mare lipsă. Trebuiesc date avertismente prefecților de Rădăuți și Suceava, pentru că, dacă este lipsă de fân, să trimitem acolo ce trebuie. Măsura aceasta trebuie luată de acord cu Ministerul Agriculturii.

Vedeți ce gospodărie avem noi. Regimente care se hrănesc plătind 78 lei/kg de carne la vitele pe care le aduc de cine știe unde, pe când în regiune li se oferă la 48 lei/kg și nu cumpără.

Vedeți ce bătaie de joc. Și nu răspunde nimeni de năzbâtiile pe care le face. Sunt oi la Turnu Măgurele la un regiment și nu li se dă nimic de mâncare; rod gardurile. Sunt lucruri care te aduc în stare să te duci cu revolverul în mână și să începi să tragi.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la porumbul care a rămas necules în Dobrogea, Ministerul de Interne ar fi rugat să întărească paza.

G-ral I. Antonescu: De ce n-ai pus mâna pe telefon ca să ceri Ministerului de Interne acest lucru? Sunt chestiuni care pot fi rezolvate între dvs.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar interesează aici și pierderea pe care o poate avea Statul. Porumbul poate fi dat în dijmă; 4/5 ar reveni Statului, iar 1/5 s-ar da celor care l-ar culege.

G-ral I. Antonescu: Dacă Armata este acolo, să-l culeagă Armata. Vasăzică, ceea ce interesează întâi este ca porumbul acesta să nu fie furat.

Deci trebuie să punem pază. În al doilea rând, dacă porumbul acesta nu poate fi cules în condiții normale, să-l culegem cu Armata. Unde se află porumbul?

Lt.-col. N. Dragomir: În județul Tulcea. Am să vă dau preciziuni.

G-ral I. Antonescu: Să vorbim cu Șteflea, ca să vedem cum putem să-l culegem și să-l strângem, pentru că Armata are nevoie de porumb.

Lt.-col. N. Dragomir: Domnule General, ultima chestiune este aceea relativă la Presă, care publică fel de fel de articole în legătură cu chestiunile economice.

G-ral I. Antonescu: Dar crezi că numai aceasta e? Numai bucluri îmi face Presa.

Lt.-col. N. Dragomir: Se emit prin Presă pretenții să lăsăm libere prețurile produselor agricole. Cred că astfel de articole n-ar trebui publicate.

G-ral I. Antonescu: Eu nu sunt de acord cu d-ta, să oprim publicarea unor astfel de articole. Să lăsăm să fie publicate, dar d-ta trebuie să cauți să le combați, tot prin Presă, cu alte argumente. Să apară deci alte articole, care să combată asemenea idei; să se arate unde s-ar ajunge, dacă s-ar lăsa libere prețurile produselor agricole.

Chestiunea cu trupele germane s-a aranjat.

În județul Mehedinți, acolo unde e Societatea "Cloșani", țăranii n-au porumb și nici nu pot să cumpere, din cauză că nu vor să plătească Societății "Cloșani", din pricina litigiului care există acolo. Am luat oarecare măsuri, dar țăranii trebuie să mănânce.

G-ral C. Petrovicescu: Există un raport prin care se cere un credit.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Am dat ordin să se trimită porumb. Porumbul a ajuns acolo; urmează să fie distribuit.

G-ral I. Antonescu: Dar într-un raport de ultimă oră, pe care îl am eu, se arată că pentru tot ce au muncit țăranii n-au fost plătiți.

Să se distribuie porumbul care a ajuns acolo și țăranii îl vor plăti atunci când vor lua banii de la societatea "Cloșani".

Domnule Dragomir, în ceea ce privește cantitățile de alimente care se găsesc depozitate și constituie rezerve pentru 30 de zile sau pentru 57 de zile, te avertizez că nu este suficientă o rezervă pe 57 de zile, pentru că, în curând, vor începe aglomerările de transporturi, în vederea sărbătorilor, în al doilea rând, numărul transporturilor militare se va înmulți, iar în al treilea rând, trebuie să ținem seama și de recruții care vin după Crăciun; în sfârșit, în al patrulea rând, ar putea să vină înghețul și zăpada. Toate acestea ar putea să contribuie la blocarea transporturilor pe Căile Ferate.

Deci, ca să nu ne pomenim la un moment dat cu o criză în ce privește aprovizionarea cu alimente a orașelor și regiunilor lipsite, trebuie să intervenim din timp în această direcție. Să ținem socoteala de toate aceste împrejurări, care ar putea să ne blocheze circulația pe Calea Ferată.

Lt.-col. N. Dragomir: Eu, în fiecare zi, vin cu un transport de rezerve pentru două zile de hrană.

G-ral I. Antonescu: Eu îți atrag atenția asupra problemelor care se vor pune pentru Căile Ferate. O rezervă de 57 de zile în alimente nu este suficientă pentru Capitală. Aceasta înseamnă că noi avem alimente până la 20 februarie, adică tocmai până atunci când este toiul înghețului.

De aceea ar trebui ca aprovizionările să se facă pe trei luni sau cel puțin până la 1 martie și nu numai cu grâu, ci cu tot ce trebuie.

În ceea ce privește grâul mucegăit de la Iași, să iei contact cu Șteflea și să începi o anchetă ca să vezi cine este vinovat. Nu admit ca ordinele care se dau să fie nesocotite. Nu vreau ca soldatul să mănânce pâine mucegăită.

Domnilor, m-am dus la Legația Germană și acolo mi s-au dat mandarine. Statul n-are bani, iar cât are aruncă pe mandarine și smochine. Noi avem un sold de 700-800 milioane și luăm mandarine de la ei când le datorăm atâția bani.

Domnule Cancicov, te rog să iei măsuri să nu se mai importe asemenea articole. Și mie îmi plac smochinele și mandarinele, dar în vremurile acestea nu trebuie să aducem. Dăm toată seva Neamului Românesc ca să aducem fructe din acestea, pe care să le mănânce îmbogățiții. Ne dispensăm de ele.

M. Cancicov: Trebuie să fie o autorizație mai veche. Să vedem ce este acolo.

G-ral I. Antonescu: Domnule Cretzianu, ce ai făcut d-ta cu Filipescu în chestiunea cizmarilor români loviți prin taxa cifrei de afaceri?

G. Cretzianu: Chestiunea este în studiu și are să se aranjeze. Am promis și are să se facă. Noi studiem unificarea tuturor impozitelor.

G-ral I. Antonescu: Da, dar chestiunea aceasta să nu dureze luni de zile, atunci când meseriașii români sunt loviți.

G. Cretzianu: Sunt așa de multe probleme, domnule General. Nu pot fi rezolvate toate deodată.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: De ce să nu se rezolve chestiunea aceasta? În loc să plătească taxa pe cifra de afaceri cizmarul care are atelier, taxa aceasta să fie plătită la origine, ca s-o suporte și cizmarii jidani, care n-o plătesc acum, pentru că ei nu țin ateliere de cizmărie, ci dau de lucru la diferiți meseriași.

G. Cretzianu: Măsura aceasta trebuie s-o aplic la toate articolele.

G-ral I. Antonescu: Cizmarii români nu cer să se suprime taxa, dar arată că din 50 de magazine jidovești de încălțăminte de pe Calea Griviței, nici unul nu plătește taxa pe cifra de afaceri, pentru că patronii acestor magazine își lucrează marfa la lucrători izolați, nu în ateliere proprii.

Cizmarii români au ateliere și plătesc această taxă în conformitate cu legea, care prevede că taxa pe cifra de afaceri se plătește de orice patron care are mai mult de 7 lucrători.

Și atunci, ei spun: soluția este foarte simplă, să se pună această taxă, la origine, la prețul pielii și atunci, fatalmente, va trebui plătită de toți.

Aceasta este o chestiune dreaptă care poate fi rezolvată repede - dacă pentru celelalte trebuiesc luni de zile.

G. Cretzianu: Eu mă găsesc în fața unui sistem de impozite și de taxe foarte confuz și vreau să-l unific. Dacă mă apuc să fac schimbări pentru fiecare categorie de meseriași, mă tem să nu iasă o confuzie și mai mare.

G-ral I. Antonescu: Dar ce confuzie poate să producă această măsură? Să mergem pe ideea aceasta. Această breaslă a cizmarilor români este lovită continuu. Și de ce să vadă oamenii aceștia că sub regimul g-ralului Antonescu, care a proclamat "dreptate pentru români", continuă sistemele regretabile din trecut, atâta vreme cât li se poate face dreptate printr-o măsură imediată: taxa pe cifra de afaceri pentru pielărie trece de aici dincolo.

Mie mi se pare că rezolvarea acestei probleme este foarte ușoară și nu produce nici un fel de perturbări.

G. Cretzianu: Perturbări nu se produc, dar ar trebui ca toate măsurile acestea să le luăm deodată pentru toate articolele.

În principiu, cizmarii români au dreptate.

G-ral I. Antonescu: Dacă au dreptate, dați-le-o, domnule Cretzianu. Dacă în chestiunea aceasta se poate face dreptate, să se facă.

G. Cretzianu: Domnule General, în ceea ce privește salariile, până la 1 ianuarie am să vin cu propuneri precise pentru majorarea salariilor mici. Și dacă într-adevăr această măsură a noastră va avea o influență asupra prețurilor, trebuie totuși să ținem seama că sunt anumite salarii atât de mici, încât nu putem să mai mergem mai departe în felul acesta.

G-ral I. Antonescu: Prețurile le vom menține noi cu forța.

G. Cretzianu: La Ministerul de Interne este chestiunea gardiștilor, la Ministerul Finanțelor, aceea a perceptorilor, la Armată, a plutonierilor, la Educația Națională, a învățătorilor.

G-ral I. Antonescu: Nu mai putem merge înainte cu astfel de salarii. Ce vreți dvs.? Răsturnarea printr-o revoluție? Poate un gardist, care stă 8 ceasuri în post, să trăiască cu 2000 lei pe lună, când o servitoare este plătită cu 1.500 lei pe lună și are masă, casă, încălzit, pentru ea și familia ei?

Un plutonier poate să trăiască cu 3000 lei pe lună? Știu că nu poate.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Și atunci, din două, una: reduc masiv din aparatul de Stat, iar pe cei pe care îi opresc, îi plătesc bine; sau, cu o altă administrație reducem risipa care se face în anumite compartimente și îmbunătățim situația celor de jos. În orice caz, nu mai putem merge cu salariile acestea atât de mici. Aceasta este una din cauzele care a produs revoluția din Rusia. La nevoie, ridic și impozitele, ca să îmbunătățesc situația micilor funcționari.

Națiunea noastră se distruge, pentru că ne mor copiii. Au murit două milioane de copii de la 1920 și până astăzi. Este o mortalitate fantastică între 20 și 45 de ani, tocmai atunci când omul trebuie să muncească și să producă. Brațele noastre de muncă sunt distruse tocmai atunci când trebuie să producă.

Știți câtă ftizie se găsește printre funcționarii de la Ministerul Finanțelor, printre cei de la Armată, printre cei de la Ministerul Internelor! Trăim într-un cuib de tuberculoză; piere nația aceasta nenorocită.

Trebuie să facem această reformă. M-am angajat să o fac și o voi face, orice ar fi. Am să tai în carne vie, de sus, unde voi putea și cât se va putea. Iată, ce au făcut cu banii sub regimul trecut? Au construit localul acesta luxos, au făcut mesele acestea elegante, au căptușit pereții cu mahon. Nu sunt buni cei ce au făcut asemenea lucruri să fie dați cu capul de toți pereții?

Horia Sima: Problema salarizării micilor funcționari este extrem de grea. Dincolo de 1 ianuarie nu se mai poate amâna rezolvarea ei.

G. Cretzianu: Înainte de Crăciun vom anunța majorările de salarii ale micilor funcționari. Eu m-am ocupat de salariile care merg până la 7.500 lei. Iată majorările pe care le plănuiesc eu: plutonierii, de la 3.750 lei vor avea 5000; impiegații și învățătorii, de la 4000 vor avea 5000; învățătorii definitivi, cu 4.250 lei, vor avea 5.500.

Toate aceste sporiri de salarii vor duce în medie la o majorare a bugetului cu 3 miliarde și jumătate lei. Totuși, reforma aceasta trebuie s-o facem.

Horia Sima: Ea va aduce, pe de altă parte, o înviorare a vieții economice.

G-ral I. Antonescu: Nu putem să nu facem această majorare de salarii, după cum nu putem să nu îmbunătățim hrana soldatului.

Să vă duceți la Lăculețe și aveți să vedeți că vă veți revolta, cum m-am revoltat și eu. Trebuie să facem economii, să tăiem de la alte compartimente. În al doilea rând, trebuie să menținem prețurile; am să împușc pe cel care scumpește viața. De ce să scumpească acum pâinea, când grâul este făcut de astă-vară, atunci când funcționarul era plătit cu mai puțin? De ce să se scumpească porumbul și laptele? N-am de ce să nu țin prețurile pe loc, atâta vreme cât cerealele au fost produse încă de pe timpul verii. Prin urmare, numai specula poate să ridice prețurile. Această speculă trebuie împiedicată; dacă n-o împiedicăm, înseamnă că nu suntem la înălțime.

Vom îmbunătăți soarta funcționarilor, prin sporirea lefurilor și prin organizarea fiecărui minister pe baze raționale și umane. Să facem la fiecare departament și la fiecare instituție de Stat și particulară ceea ce am făcut eu pentru ofițeri; le dau ofițerilor, pe preț de cost, postav, alimente, medicamente etc.; așa să se facă peste tot.

Am făcut socoteala economiilor realizate de la consiliile de administrație. Știți dvs. că dacă de la război și până astăzi s-ar fi aplicat sistemul actual în ceea ce privește Consiliul de administrație, Societatea Reșița ar fi avut 2 mi-

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

liarde de lei în plus? Aceasta, în afară de hoţiile care s-au făcut. Sunt pe punctul de a găsi pe toţi generalii, coloneii, maiorii şi intendanţii care au fost mituiţi de Reşiţa. Gândiţi-vă dvs. ce s-ar fi putut face cu cele 2 miliarde de la Consiliul de administraţie al Soc. Reşiţa, cu alte 2-3 miliarde de la Regiile Autonome şi cu toate celelalte sume cheltuite de la fondurile secrete.

Dacă se fac aceste economii, banii să fie daţi acelor care muncesc. Dacă nu se face această reformă, noi nu putem sta aici.

Vasăzică, în primul rând, avem să venim cu sporirea lefurilor, în al doilea rând, cu ţinerea în loc a preţurilor şi, în al treilea rând, cu ajutoare de altă natură, care se vor da funcţionarilor de fiecare instituţie în parte. Eu, la Armată dau fiecărui ofiţer câte un pachet cu alimente. Am să vă arăt, numaidecât, ce am făcut eu la Divizia a III-a şi dacă veţi găsi că, pentru toate îmbunătăţirile pe care le-am adus acolo, am cerut cinci parale în plus, puteţi să-mi faceţi ce vreţi.

Soldaţii primeau câte două feluri de mâncare, pe când alţii de la alte unităţi n-aveau ce mânca; în fiecare sală de mese era câte un aparat de radio; Regimentele aveau grădini de zarzavaturi şi livezi cu arbori fructiferi. Toate aces-tea se făceau numai printr-o bună administraţie. Şi dacă eu lupt pentru viaţa aceasta este că am trăit-o, m-am zbătut şi am realizat ceva pe unde am fost.

Tot surplusul de funcţionari trebuie neapărat plasat pe lângă fiecare prăvălie jidovească. Jidanii trebuie să primească pe foştii funcţionari, care vor învăţa şi ei comerţul şi care vor primi exact leafa pe care o avem în Armată sau în administraţie. Şi odată ce un funcţionar este plasat la o instituţie particulară jidănească şi plătit de acolo, este şters din bugetul Statului. Şi jidanii, dacă vor să-şi continue afacerile, trebuie să primească unul, doi sau mai mulţi funcţionari, după volumul afacerilor.

Lefurile vor fi stabilite după contribuţiile pe care fiecare le aduce la sarcinile Statului; cel care va avea două guri de hrănit, va primi un salariu, cel care va avea patru guri în familie, va primi altă leafă.

G. Cretzianu: Domnule General, în urma unui litigiu pe care l-am avut, am fost condamnaţi, la Lausanne, să plătim nemţilor 128.000.000 lei - ei aveau pretenţii de 400.000.000 lei. Această sumă provine dintr-un aranjament cu nemţii în 1938. Am făcut aranjamentul forfetar, cu dânşii, dar în acest aranjament s-au făcut unele greşeli din partea noastră, fiindcă s-au trecut pe listele care s-au făcut atunci, în mod greşit, anumite averi, care erau deja lichidate. Din această cauză, ni s-au cerut despăgubiri.

Noi cercetăm acum la Ministerul Domeniilor şi la Ministerul Finanţelor, unde s-au făcut greşelile cu privire la aceste declaraţii - nu ştiu dacă sunt făcute intenţionat sau nu.

Până la 15 decembrie, trebuie să dăm aceşti bani. Ei cer să le dăm această sumă în lei, aici, ca să-i întrebuinţeze pentru soldaţii lor.

G-ral I. Antonescu: Iată, domnilor, în acest volum sunt reproduse toate îmbunătăţirile pe care le-am făcut eu la Divizia a III-a. Fiecare companie avea în dormitor sanctuarul ei, colţul ei pios; iată cum se ţine o armă, iată cum se păstrează efectele de serviciu şi efectele de mobilizare, iată ştrandul pe care l-am făcut eu, Casa Ostăşească, dormitoarele, bucătăriile, grajdurile, magaziile, grădinile de zarzavat. Toate acestea s-au făcut fără să cer un ban în plus de la nimeni.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ce ai făcut cu Societatea de Telefoane, domnule Cretzianu?

G. Cretzianu: Directorul Societății mi-a comunicat că a avut o convorbire cu New Yorkul și mi-a spus că, pentru dvs. și pentru că ați tratat Societatea de Telefoane în mod civilizat, a rămas prețul de 7 dolari pentru o acțiune. A rămas să vină după masă, pentru când am chemat și pe dl Demetrescu, care cunoaște bine chestiunea.

Rămâne acum chestiunea datoriilor lor în Belgia, pe care trebuie să le plătească în dolari. Nu știu ce vom face cu Germania. Voi da chestiunea aceasta Băncii Naționale s-o examineze.

G-ral I. Antonescu: Domnilor, am tratat, de mai multă vreme, și am ajuns acum să cumpăr Societatea de Telefoane plătind 7 dolari pentru fiecare acțiune, din banii blocați la New York.

Cât ar fi trebuit să plătim altfel?

G. Cretzianu: Am fi plătit 17 dolari sau 20 de dolari de acțiune, după cum ar fi fost interpretată convenția.

G-ral I. Antonescu: Am oferit, la început, 4 dolari de acțiune și am ajuns acum la 7 dolari. În felul acesta facem o afacere foarte bună, pentru că în 5 ani se amortizează toți banii pe care îi plătim.

G. Cretzianu: Cu condiția ca administrația să fie bună.

G-ral I. Antonescu: O lăsăm tot pe aceasta.

G. Cretzianu: Dar acolo este un american.

G-ral I. Antonescu: Vom pune pe lângă el un român; vom vedea noi care este situația.

Americanii au spus că ne deblochează și restul de dolari.

G. Cretzianu: Nu ne deblochează restul, domnule General, pentru că aceasta nu depinde de Societatea de Telefoane.

G-ral I. Antonescu: Vom vedea noi.

G. Cretzianu: Restul acesta de dolari este de vreo 20 de milioane și nu știu dacă cei de la Societatea de Telefoane vor izbuti să obțină deblocarea lor.

G-ral I. Antonescu: Am să încerc. Ce mă costă să încerc. Când m-am dus să-i spun lui Hitler ce i-am spus, am încercat ceva și cu îndrăzneală. Odată ce am obținut aceasta, merg înainte pe același drum. Nu mi-e rușine să apăr interesele Neamului Românesc; cer cât pot.

Te rog, domnule Cretzianu, să ții din scurt chestiunea cu Societatea de Telefoane, pentru că trebuie s-o lichidăm cât mai repede.

G. Cretzianu: Reprezentanții Societății vor să vă vadă, astă-seară.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine, să vină astă-seară la 19,30 la mine. Vom mai avea o discuție și vom termina.

G. Cretzianu: Atunci am să vin și cu dl Demetrescu.

Dl ministru al Justiției are cuvântul.

M. Antonescu: Domnule General, în urma unei hotărâri luate într-un Consiliu de Miniștri anterior, am convocat o conferință de reprezentanți ai ministerelor, ca să revizuim legislația fiecărui departament. Sunt o serie de legi, care se aplică atât în ceea ce privește organizarea și funcționarea fiecărui minister, cât și o altă serie de dispoziții legale, pe care le aplică, în activitatea sa obișnuită, fiecare departament în parte.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Și atunci, este bine să se facă legi unitare pentru fiecare minister, după cum este nimerit să se codifice toate măsurile aplicate într-un minister, într-o singură lege.

Am luat această inițiativă. Dl Cretzianu mi-a atras atenția că la Președinția Consiliului de Miniștri s-a luat inițiativa privitoare la încadrarea funcționarilor. Cred că nu este o contradicție între competența fiecărui minister și organizarea administrativă; sau, în orice caz, aceste două lucruri trebuiesc tratate separat până în momentul când vom ajunge în fiecare din comisiuni la o soluție, pentru că atunci să putem uni lucrările, ca să facem o singură reformă.

G. Cretzianu: Domnule General, urma ca dvs. să delegați pe dl Cosmovici să prezideze Comisia centrală de încadrare.

G-ral I. Antonescu: N-am putut să fac acest lucru.

Noi trebuie să facem întâi reorganizarea ministerelor, din care va rezulta reorganizarea Statului. Pe urmă vom face unificarea legislativă; să scoatem din legislația noastră tot noianul de legi inutile. Să reducem toată legislația aceasta, pentru că aceleași infracțiuni sunt sancționate de articole și de legi deosebite.

Unificarea legislației militare am și făcut-o, reducând la 5 cele 30 de legi pe care le avea până acum Armata. Lucrarea este aproape terminată. Dacă se va face și la toate celelalte ministere la fel, din această mare reformă va ieși reorganizarea Statului.

M. Antonescu: Prin urmare, vom lăsa ca această reformă să fie făcută de fiecare minister în parte.

V-am arătat că, în ce privește Legea sabotajului, existau 6 texte în vigoare, toate având principii asemănătoare în ceea ce privește cadrul de determinare a sabotajului, însă prevăzând sancțiuni deosebite pentru faptele penalizate. De aceea, această legislație trebuie revizuită.

Și, ca să nu clădim un asemenea sistem, venind cu o legislație parțială, care, fără să țină seama de trecut, adaugă noi texte, ar fi bine să se creeze această comisie interministerială, care să revizuiască legislația aplicabilă fiecărui minister în parte.

G-ral I. Antonescu: Creeaz-o.

M. Cancicov: Lucrarea aceasta servește pe cealaltă.

G-ral I. Antonescu: Noi am convenit ca, în ianuarie și februarie, să se facă această lucrare. Prin urmare, creează comisia.

M. Antonescu: În ceea ce privește sabotajul economic, am discutat aici să complectăm legea și regulamentul ei de funcționare cu unele principii. S-a pus, în principal, chestiunea aurului și a devizelor. V-am semnalat într-un consiliu anterior că în Legea sabotajului și în regulament se prevede obligația declarării aurului și debitelor într-un anumit termen.

Este de discutat dacă sancțiunea gravă pe care o prevede legea - munca zilnică pe viață - se aplică și celor care n-au făcut în termen declarația de aurul și devizele ce le posedă, sau celor care au făcut declarația, dar peste termen. Prin urmare, era nevoie să se lămurească acest lucru.

Pe de altă parte, trebuia să echilibrăm sistemul legii, ca să nu fie o represiune prea severă. La Ministerul Justiției mi s-au semnalat o sumedenie de cazuri de nedeclarări în termen. Nu s-a făcut destulă publicitate asupra acestei chestiuni, legea a fost privită ca o Lege asupra sabotajului comercial, lumea a

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

luat-o ca atare și atunci particularii, care aveau aur și devize, n-au făcut declarații în termen.

De aceea, eu am propus, într-un Consiliu de Miniștri anterior, că este potrivit să adăugăm la dispozițiile legii o măsură care să prelungească termenul de declarație și să atragem atenția printr-un comunicat asupra acestei obligații, ca să nu creăm infracțiuni la oameni de bună-credință.

G-ral I. Antonescu: Ar fi mai bine să lăsăm termene mai lungi, ca să nu se mai întâmple ca rândul trecut.

M. Antonescu: Și eu sunt de părerea aceasta, dar sistemul dlui ministru al Coordonării și dlui ministru al Economiei Naționale este că, prin termene scurte, se presează asupra conștiinței infractoare.

G-ral I. Antonescu: În principiu, nu vreau să revin asupra unei măsuri luate.

M. Antonescu: Ca să nu dăm aspectul unei reveniri și fiindcă sunt mai multe texte, iar acum urmează să se facă un regulament, cred că este bine să facem o lege nouă, cu absolut toate dispozițiile, atrăgând însă atenția, cu comunicate diferite, asupra tuturor chestiunilor.

Dl Cretzianu pusese, rândul trecut, problema dacă aceste devize trebuiesc numai declarate sau trebuie să fie și depuse. Cred că legea aceasta trebuie să prevadă numai obligația de declarare.

G. Cretzianu: Eu v-am spus cum s-a făcut în toate țările unde s-a luat această măsură.

M. Antonescu: Cred că e mai bine să începem cu obligația de declarare.

G-ral I. Antonescu: Ce fac românii cu devizele?

G. Cretzianu: Un jidan care vrea să plece din țară dă și 1000 de lei pe un dolar.

G-ral I. Antonescu: Să dăm cărțile pe față, dle Cretzianu. Cine a luat devize sub trecutul regim? D-ta știi că erau doamne din societate care, după ce obțineau devize de la Banca Națională, se duceau, pe urmă, și le plasau la Bursa Neagră. Am cerut dlui Ottulescu să-mi dea o listă cu toți cei care au luat devize în trecut. Mie îmi era rușine să mă duc o dată pe an să cer câte 7 lire pentru o primă de asigurare pe care o plăteam la Londra. S-a făcut gaură în cer când a cerut, o dată, nevastă-mea 50 de lire.

Eu știu cine lua devize înainte. Erau fel de fel de oameni care, după ce luau devize, se duceau cu câte un jidan, care aștepta la ușă, și le vindeau la Bursa Neagră.

Și dacă în felul acesta devizele au trecut la jidani, de ce să le țină jidanii? Dacă jidanii vor să plece din țară, le dau eu devize, pentru ca afacerea s-o facă Statul. Deci, devizele să treacă la Stat și jidanii vor avea devize de la Stat, atunci când vor trebui să plece.

Aceasta este părerea mea.

G. Cretzianu: Și eu tot așa am propus și dvs. ați spus să mai așteptăm.

M. Antonescu: Pentru devize, măsura e bună, dar ce facem cu aurul?

G-ral I. Antonescu: Nici nu mă gândesc la aur; eu m-am gândit numai la devize.

M. Cancicov: Legea trebuie aplicată. Tot ce e hârtie fiduciară străină

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

trebuie depusă.

M. Antonescu: Dacă am lua salbele țărănești, s-ar produce niște perturbații.

Deci, pentru devize se va prevedea obligația declarării și a depunerii, dar pentru aur nu.

M. Sturdza: Dar ce interesant ar fi să știm lista celor care au luat devize.

G-ral I. Antonescu: O veți avea; și o veți avea pe aceea a celor care au fost mituiți de Malaxa ca să încheie fel de fel de contracte.

M. Antonescu: Tot în legătură cu sabotajul, mi s-a cerut de primării să prevăd în lege dreptul pentru autoritatea comunală a Municipiului București să facă constatarea infracțiunilor prin procese-verbale.

Lt.-col. N. Dragomir: Le-am dat eu delegații, ca să nu mai modificăm legea.

M. Antonescu: Dacă nu sunt funcționarii dvs. direcți, veți ajunge la anularea proceselor-verbale, pentru că legea nu prevede decât pe inspectorii Ministerului Coordonării. Legea vorbește de "delegații săi", adică de delegații Ministerului Coordonării. Și atunci, cei care fac controlul aplicării legii trebuiesc făcuți delegați ai dvs., inspectori ai Coordonării; altfel, procesele-verbale vor fi nule.

Se punea problema seriozității proceselor-verbale și, ca să nu ajungem ca ele să fie pe urmă anulate, s-a sugerat ideea ca ele să fie investite cu autoritatea reprezentanților parchetelor sau ale organelor de Poliție și Siguranță. Dacă Ministerul Coordonării și-a constituit inspectori speciali, rămânem în cadrul acesta.

Mi s-a atras atenția de către un procuror asupra unui proces-verbal de contravenție, privitor la o vânzare de copci. Nu s-a adus acest proces-verbal în discuție, ca să nu se dea o interpretare excesivă legii. Vânzare de copci, la Legea sabotajului, muncă silnică pe viață! Asemenea cazuri pot să lipsească și pe judecători de severitate.

În orice caz, dvs., domnule ministru Dragomir, trebuie să complectați instrucțiile. Eu am chemat pe toți procurorii din țară și le-am dat instrucțiuni cu privire la Legea aplicării sabotajului, ca să nu mergem la aplicații de acestea, contrar legii.

G-ral I. Antonescu: Domnul Mircea Cancicov are cuvântul.

M. Cancicov: Domnule General, la noi chestiunile curente se rezolvă zilnic, nu mai sunt aduse în discuție aici.

Chestiunea comisarilor, care a început ca o măsură de expedient, pentru a bloca unele bunuri și a fixa în urmă unele puncte de program, a adus la aceea că pe toată suprafața țării s-au creat zeci de feluri de comisari, fără a se arăta ce se intenționează să se facă cu ei, pentru că ideea este încă în gestație.

Am auzit că s-au făcut abuzuri, însă nu mi s-au adus nume. Când m-am întors de la Berlin, colaboratorul meu, dl Petra, mi-a făcut un rezumat al problemei. I-am cerut să mi-l facă în scris. D-sa mi-a spus: ne curățăm, dacă mergem înainte cu comisarii. S-au făcut o mulțime de hoții și pătăm regimul.

G-ral I. Antonescu: Sunt și eu informat că unii din comisari s-au pus de acord cu patronii și deservesc cauza pe care sunt puși s-o apere. Dar sunt informat, de asemenea, că unii din ei sunt foarte buni.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

M. Cancicov: Eu i-am spus dlui Petra să-mi expună toată chestiunea în scris.

Noi am împrumutat legea aceasta de la nazism și, mai ales, în forma cum este aplicată la Viena, unde procentul evreilor în comerț era aproape ca în România: străzi întregi, firmă lângă firmă, erau numai cu magazine evreiești.

S-a hotărât ca acești comisari să aibă și o uniformă, dar, până să vină modelul, și-au făcut ei singuri una vărgată. Atunci Hitler nu le-a mai dat nici una, ba chiar i-a și desființat pe comisari.

Trebuie să reglementăm această chestiune. L-am rugat pe dl Petra s-o pună în studiu și i-am cerut și opinia lui. Cazuri concrete, nume nu mi-a adus. Mi-a arătat numai că sunt unii care fac șantaj, alții care s-au dat cu patronii în defavoarea Statului. Am cerut dlui Petra ca, împreună cu dl Crișan, să facă un control discret și să meargă cât mai adânc.

Chestiunea aceasta trebuie dusă la o soluție. Să se găsească o procedură mai bună, dar fără să se deservească ideea controlului și a românizării întreprinderilor.

Vine acum o altă problemă, aceea a preluării bunurilor de la evrei. A venit ieri la mine un avocat distins, dl Vermeulen, care mi-a adus o chestiune care e mai mult de resortul Ministerului de Interne. Iată ce mi-a spus d-sa: un domn inginer, Pârvan - am crezut că este un urmaș al regretatului istoric, dar este numai o coincidență de nume -, împreună cu sora sa, a cumpărat, la sfârșitul lunii august 1939, cu 30 milioane lei, o moșie în județul Olt. Când s-a dus să ia în stăpânire moșia, nu s-a ținut seama de actele lor și au fost declarați expropriați. Aceasta este o chestiune de Justiție. Până să se facă formele de judecată, inginerul Pârvan a fost instaurat ca administrator. S-a dus acolo, însă a fost dat pur și simplu afară, în câteva ceasuri, interzicându-i-se să mai pună piciorul acolo.

I-am spus acestui avocat că chestiunea nu mai este de competența mea și că Justiția va judeca și va hotărî. Dar pentru faptul că a fost exclus din bunul d-sale, eu nu pot garanta; trebuie să meargă la Ministerul de Interne. I-am arătat, cu această ocazie, că s-au mai petrecut cazuri de acestea.

G-ral I. Antonescu: Domnule Petrovicescu, te rog să cercetezi cazul acesta.

G-ral C. Petrovicescu: Am să-l cercetez, domnule General.

M. Cancicov: Domnule General, am primit de la dl Vlădescu o propunere relativă la o soluție în chestiunea creditelor, în general, și, în special, privitor la un caz semnalat aici. Este vorba de un caz special, de un credit eventual, de 200 milioane lei prin Lombard, pe care vor să-l obțină Șantierele Navale.

Lăsăm la o parte problema creditelor, care trebuie legată cu toate problemele relative la bănci și discutată împreună cu Ministerul Finanțelor. Dar chestiunea creditelor cerute de Șantierele Navale este o chestiune pur militară. Trebuie să hotărâți dvs., domnule General. Programul acesta de lucru trebuie terminat; nu este de discutat. Creditul trebuie asigurat, deci cele 200 de milioane trebuie date.

A mai rămas însă un singur lucru de examinat. Pentru asigurarea creditelor acordate de Stat, noi, prin C.A.F.A., introdusesem controlul întrebuințării sumelor, ca nu cumva să se facă alte plăți cu sumele acestea, ci ele să meargă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

acolo unde trebuie.

În al doilea rând, eu aș propune ca, pentru acest credit, să nu facem apel la Banca Națională, ci să chemăm pe domnii de la CEC și să-i rugăm să facă Lombardul acolo, ca să nu sporim emisiunea, iar noi dăm garanție CEC-ului, așa cum am mai dat și altă dată, când eram la Finanțe.

În cazul când s-ar cere restituiri din sumele depuse la CEC, atunci ar interveni Banca Națională, care însă n-ar face emisiunea astăzi, ci ar da acești bani numai în caz de nevoie, pentru 30-40 de zile.

G. Cretzianu: Mai intervine aici și chestiunea dobânzilor: la CEC dobânda e de 7%, iar la Banca Națională e de 4%.

M. Cancicov: Vom aranja chestiunea aceasta.

În ceea ce privește problema generală a creditului, trebuie s-o discutăm într-un cadru mai larg, în legătură cu poziția Băncii Naționale.

G-ral I. Antonescu: Referitor la prima chestiune, se vor face cercetări de Ministerul de Interne. Dl ministru de Interne va vorbi și cu dl Pătrașcu în privința aceasta.

Horia Sima: Chestiunea aceasta durează de vreo două luni. Dar vânzarea este dubioasă, domnule General.

M. Cancicov: Va vedea Justiția.

G-ral I. Antonescu: Trec acum la chestiunea generală a creditului. Noi am făcut Creditul Industrial, Creditul Agricol și Creditul Comercial. Trebuie să numim un Consiliu de administrație pentru Creditul Agricol, iar pe deasupra acestor trei instituții trebuie să formăm un comitet de 2-3 persoane, care să dirijeze politica aceasta a creditelor. Vasăzică, dvs. trebuie să vă gândiți și să căutați elemente care se pricep. Eu aș avea pe dl Alexandrescu, un om de mâna întâi.

M. Cancicov: Pentru Creditul Agricol ni s-a trimis o listă, din care nu cunoaștem decât pe inginerul Constantinescu.

G-ral I. Antonescu: Pe Alexandrescu îl lăsăm să fie director general.

Horia Sima: Da, dar el reprezintă mentalitatea vechilor proprietari.

M. Cancicov: Directorul General n-are inițiativă; el transmite în fapt ordinele.

G-ral I. Antonescu: Inginerul Constantinescu e bun ca președinte al Consiliului de administrație; Alexandrescu e bun ca director general. Cine e Iosif Ioan?

G. Cretzianu: Dacă este avocatul de la CEC, pe care îl cunosc eu, atunci e foarte bun.

G-ral I. Antonescu: Pe urmă sunt trecuți dnii: Iosif Catrinescu, Cengher și Cola Ciumetti.

M. Cancicov: Inginerul Constantinescu și cu Cengher sunt buni.

G-ral I. Antonescu: Noi avem Creditul Industrial, Creditul Agricol și Creditul Comercial. Trebuie să formăm un consiliu de trei, care să dirijeze politica creditelor.

M. Cancicov: Președinții consiliilor de administrație ale acelor instituții de credit se întrunesc și se controlează unul pe altul.

G-ral I. Antonescu: Și peste ei cine e?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

M. Cancicov: Să vină să discute la Ministerul Economiei Naționale și vor fi prezidați fie de ministrul Economiei Naționale, fie de ministrul Finanțelor.

Horia Sima: Pentru Creditul Comercial, știu eu un avocat, Traian Ivan, care e foarte bun.

G-ral I. Antonescu: Pe lângă Creditul Comercial, care va da și credite mici, intervine și Creditul Rural, tot în același fel. D-ta, dle Cancicov, trebuie să te gândești la Creditul Rural, ca să nu se bată cap în cap cu Creditul Agricol.

Horia Sima: Domnule General, în legătură cu vânzarea terenurilor și caselor germanilor care se repatriază, eu rog ca Statul să facă uz de dreptul de preemțiune. Pe de altă parte, să se facă o înțelegere cu germanii, pentru că românii nu pot cumpăra aceste imobile din cauza lipsei de credite.

G-ral I. Antonescu: Noi putem să anulăm tot ce au făcut ei - nu se supără germanii - și să facem uz de dreptul acesta de preemțiune. Eu am dat ordin lui Mareș să oprească toate cererile acestea de cumpărare până când vom veni noi să cumpărăm aceste terenuri.

Horia Sima: Noi nu putem cumpăra nici de la jidani, pentru că ne trebuie prea mulți bani.

G-ral I. Antonescu: Vom discuta după-masă. Dle Cancicov, să nu lăsăm pe dinafară Creditul Rural, pentru că este o instituție care are rostul și trecutul ei. Te rog să chemi pe Ștefănescu și să vezi ce se poate face acolo.

Trecem la chestiunea comisarilor. Sunt și eu informat că serviciul acesta, a cărui idee a fost minunată, ca execuție poate să ducă la o catastrofă. Și atunci, nu putem să continuăm pe calea aceasta, din cauza persoanelor.

Prin urmare, chestiunea comisarilor trebuie privită sub trei laturi mari. Mai întâi, trebuie să facem ceea ce n-a făcut dl Leon: instrucțiuni, în raport cu categoriile de afaceri și de acțiuni, care cad în atribuțiile lor. În al doilea rând, trebuie să ne asigurăm că instrucțiunile acestea, care trebuie făcute cât mai repede, nu rămân literă moartă. Trebuie ca Ministerul Economiei Naționale să organizeze un sistem de controlori pe regiuni, sau pe categorii de industrie, cărora comisarii de românizare și patronii să fie obligați să le dea toate relațiile de care au nevoie. A treia latură a problemei este schimbarea tuturor acelora care nu sunt de acord cu noi. Nu ne uităm la persoane și la cine le-a recomandat. Am convenit cu dl Horia Sima că tot ce este rău plasat în administrația Statului și în industrie să fie înlocuit. Nu este nici o piedică în această privință. Și e mai bine că s-a sesizat dl Petra de chestiunea comisarilor, ca să facem purificare acolo printr-un om de al lor.

Chestiunea aceasta trebuie tratată cu energie și cu repeziciune, pentru că se petrec lucruri neplăcute: unii comisari, în loc să țină în loc pe jidani, s-au pus de acord cu ei.

Trec acum la cererea aceasta a dlui Perieteanu. Am citit toate documentele și am constatat că dl Perieteanu vrea să treacă peste contract, depășindu-i clauzele. Prin urmare, trebuie să ne menținem în cadrul contractului.

S-au mai petrecut asemenea cazuri. S-au mai luat bani de la Stat, li s-a dat altă destinație și nu s-a făcut nimic. Deci, problema aceasta are multe aspecte. Este vorba, întâi, de o chestiune care privește pe dl Perieteanu și Șantierele Navale și, în al doilea rând, de întreg ansamblul problemei care se încadrează aici.

Dacă, după contract, dl Perieteanu trebuie să primească suma aceasta, să i

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

se dea. Să se procedeze așa cum s-a spus, adică să se dea bani de la CEC, ca să nu se mai tipărească acum hârtie monedă la Banca Națională, rămânând ca pe urmă CEC-ul să fie degajat.

Prin urmare, în această privință, trebuie să vedem cât au dreptul să primească Șantierele Navale și să li se plătească această sumă, prin soluția pe care ați dat-o, cât se poate de repede.

În afară de aceasta, trebuie să organizăm un control, care să stabilească dacă plățile făcute la furniturile Statului, diferitelor industrii, au fost în cadrul clauzelor prevăzute în contracte, sau au depășit convențiile.

În al treilea rând, trebuie să se cerceteze dacă plățile acestea au mers la destinație sau dacă nu cumva sumele au fost cerute pentru anumite scopuri, ca să acopere găurile în alte părți.

Trebuiesc luate măsuri de aici înainte pentru ca o industrie care, după ce a contractat cu Statul, cere bani, face presiuni, amenință cu șomajul personalului, să primească sumele de care are nevoie, dar numai în cadrul contractelor încheiate, pentru că se întâmplă, uneori, să se constate că totul a fost numai un șantaj, pentru că, în realitate, întreprinderea aceea n-avea nevoie de bani. Cine va depăși contractele și va întrebuința banii pentru alte scopuri decât cele contractuale să plătească dobânzi.

Așa am făcut la Armată, obligând pe furnizori să plătească dobânzi la avansuri.

Politica creditelor o vom discuta într-o altă ședință.

Am tras o linie între trecut și ceea ce facem noi. Am creat o bază pentru acordul pe care l-am încheiat cu germanii; vom crea și alte baze în ceea ce privește acordurile cu italienii și cu rușii.

În ceea ce privește împrumuturile acordate de Creditul Industrial și B.I.N.A.G.-ul, trebuie să avem o evidență la zi a tuturor sumelor, pentru ca de la această bază să pornim înainte.

O ultimă chestiune pe care o am pentru ședința de astăzi. Ieri mi s-a trimis o situație a Societății Reșița, pe care am trimis-o dlui Cancicov.

M. Cancicov: N-a ajuns încă la mine.

G-ral I. Antonescu: Am pus rezoluția ieri de dimineață.

Am cerut ca fiecare industrie să facă un grafic care să reprezinte situația ei sub raportul personalului, producției, circulației, materiilor prime întrebuințate. Acest tablou l-am cerut, întâi, Societății Reșița. Așa cum s-a făcut acolo, vreau să se facă la toate industriile.

M. Cancicov: Am ordonat lucrarea aceasta pentru anul trecut și pentru anul acesta. Pe urmă vom studia evoluția.

G-ral I. Antonescu: Așa cum urmăresc eu depunerile la Bănci și situația emisiunii Băncii Naționale, trebuie să urmărim și chestiunea producției industriale.

Detaliile care vor fi trecute în aceste tablouri ne vor servi și atunci când va trebui să plasăm pe funcționarii Statului trecuți în cadrul disponibil.

Mi s-a spus că avem 300.000 funcționari. Statul nostru nu trebuie să aibă, acum, mai mult de 180.000.

G. Cretzianu: Eu cred că cifra aceasta de 300.000 funcționari nu este cea adevărată. Cred că avem 400.000 funcționari și că nu vom putea reduce mai

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mult de 100.000.

G-ral I. Antonescu: Fie că sunt 300.000, fie că sunt 350.000, ce facem cu cei pe care nu-i putem încadra? Trebuie să degajăm administrația. În afară de acestea, mai sunt ofițerii și plutonierii din Armată, care vor trebui plasați. Tuturor acestora trebuie să le găsim locuri, ca să-i plasăm, în comerțul din Țara Românească - nu în comerțul românesc, ci în comerțul din Țara Românească. Fiecare să se ducă acolo și să fie plătit cu salariul pe care l-a primit până atunci de la Stat; să învețe meseria și când va veni momentul să trecem comerțul în mâna românilor, peste câțiva ani de zile - pentru că nu pot să dau afară pe toți jidanii într-o zi din Țara Românească - prin Creditul Comercial îi voi acorda un împrumut, ca să poată deschide el un magazin.

Și atunci îmi trebuie o statistică a funcționarilor pe care îi scoatem, cu vârsta lor, cu pregătirea lor, cu ce pot face ei. Statistica aceasta trebuie făcută pe localități, pentru că cei de la Iași vor fi plasați acolo, cei de la București vor fi plasați aici. Așa, de exemplu, la "Galeries Lafayette" vom putea băga 30-40 de funcționari din cei mici.

Odată ce a fost plasat un funcționar, el va fi șters de pe statul de salarii al Ministerului de Finanțe.

Iată de ce trebuie făcută o situație amănunțită pe categorii de industrie, a întreprinderilor din țară. Să știu eu că în cutare stradă, la numărul cutare, se găsește un magazin, care poate primi unul sau doi funcționari, dat fiind valoarea fondului comercial și volumul afacerilor. Patronul trebuie să primească funcționarii pe care îi trimit eu, să-i plătească, dacă vrea să continue negoțul. Dacă nu, îi închid magazinul.

Trec acum la o altă chestiune. S-a surprins o conversație la telefon între o sârboaică, care intra în țară, și o doamnă din București, care s-a și anunțat că va veni la mine.

Doamna aceasta, venind din Iugoslavia, s-a pomenit în tren cu doi indivizi care au intrat în compartiment și au început s-o jefuiască. Erau tâlhari îmbrăcați în cămăși verzi. Nu le-a pus nimeni mâna în gât, pentru că, dacă ar fi fost prinși, s-ar fi văzut imediat că nu sunt legionari. Sârboaica aceasta a fost jefuită.

Descoperirea tâlharilor te privește pe d-ta, dle ministru de Interne. În legătură cu acest caz, se mai pune însă o chestiune. Prezentarea noastră la vamă. Ne prezentăm acolo în condiții oribile. Am văzut pe vameșii sârbi și pe cei italieni într-o ținută decentă, cu mănuși în mâini; pe cei englezi i-am văzut tot așa, la Londra. Ceea ce vreau eu este ca și Poliția și grănicerii și vameșii să se prezinte la graniță în condiții perfecte, și ca ținută și ca civilizație. Dați instrucțiuni în această privință, întruniți-vă și vedeți cum faceți să fie armonie între aceste trei organe, ca să punem ordine la frontieră. Studiați chestiunea și să veniți să spuneți ce s-a făcut.

Acum este un dezastru. Vezi vameși umblând cu mâinile murdare în gențile cucoanelor, prin mătăsării delicate și prin parfumuri. Personalul trebuie să fie învățat cum să umble cu asemenea lucruri, nu așa cum se umblă cu fierul, cărbunele sau noroiul. Pe urmă, acești oameni trebuie învățați să vorbească cu lumea. Chiar cu infractorii trebuie să se vorbească civilizat.

Să se facă ordine în sensul acesta: să nu fie discuții între reprezentanții au-

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

torităților și infractori; celor găsiți în nereguli să li se încheie procese-verbale, fără însă să fie bruscați.

Dl ministru al Afacerilor Străine are cuvântul.

M. Sturdza: Domnule General, vi s-a făcut cunoscut că la Oltenița, românii au fost reprimiți.

În ceea ce privește politica externă, este o criză nouă în Balcani. Ea a fost determinată de patru evenimente: eșecul politic al vizitei dlui Molotov la Berlin, realegerea dlui Roosevelt, victoriile grecești și vizitele dvs. Cum putem să ne amestecăm și noi? Într-un singur fel: cum răspundem vizitei lui Csaky la Belgrad.

G-ral I. Antonescu: Ce e dedesubt?

M. Sturdza: Este o linie nouă care se construiește. Degeaba Presa germană își arată mulțumirea. Și cu alte ocazii și-a arătat mulțumirea, dar Guvernul german era iritat.

Ultima informație pe care o am este că Ungaria a făcut acest gest pe cont propriu și n-a fost împinsă de Germania și Italia.

Înțelegerea a avut loc între Horthy și Principele Paul. În urma acestei înțelegeri, Teleki și Csaky au întrebat la Berlin, care a răspuns foarte ambiguu, n-a zis nici nu, nici da. Atunci, Horthy a grăbit această călătorie și Csaky s-a dus la Belgrad. S-a mai anunțat acum o vizită o parlamentarilor unguri, care au vizitat Statele Unite acum câteva luni.

Pentru noi, ipoteza cea mai favorabilă este că Ungaria a luat această inițiativă. Chiar dacă, la un moment dat, a cerut aprobarea Berlinului, nu cred, până în momentul de față, ca Berlinul și Roma să fi fost inițiatorii acestei vizite.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să găsim firul acesta.

M. Sturdza: Firul merge prin Ankara la Londra, Moscova și Washington.

G-ral I. Antonescu: Ne trebuie să facem o acțiune mai dinamică în Balcani și apoi la Roma și la Berlin, ca să vedem ce e dedesubt. Altfel, riscăm să fim surprinși. Dacă știam mai dinainte, făceam și eu o acțiune. Nu vreau să fiu absent, trebuie să fiu perfect de bine orientat, ca să știu pe ce drumuri merg.

Cu grecii s-a aranjat?

M. Sturdza: Cred că ar fi o greșeală să-i iritâm prea mult pe această chestiune. Le-am dat 18 remorchere și 10 șlepuri, din care au spus că nu vor ridica decât 4 sau 5.

G-ral I. Antonescu: Ce facem cu evreii care au intrat clandestin în țară? A trecut termenul acela de două luni. Faceți listă de toți cei care n-au plecat, ca să știm cine sunt și să-i putem ridica.

Al. Rioșanu: S-au și prevăzut taberele de concentrare.

Ședința se ridică la ora 13,50.

Stenografiat de:
D. Fierăscu, Secretar principal la Senat

▼
D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 170 (fost 168)/1940, f.712-759.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

34. 1940 decembrie 17. *Se discută despre: ordinea internă (explozii la unele conducte de petrol, arestarea unor comuniști etc.); situația școlilor, a spitalului din Târgu-Jiu, a Crematoriului; starea de spirit a lucrătorilor din Valea Jiului etc.*

CONSILIUL DE CABINET

din 17 decembrie 1940

Ședința se deschide la ora 18,10, sub președinția domnului g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului.

Iau partea domnii: Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; prof. Tr. Brăileanu, ministrul Educației Naționale, Cultelor și Artelor; V. Iașinschi, ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale; Al. Rioșanu, subsecretar de Stat pe lângă Departamentul Internelor, pentru Poliție și Siguranță; Prof. Vladimir Dumitrescu, secretar general al Ministerului Educației Naționale, Cultelor și Artelor.

G-ral I. Antonescu: Domnul g-ral C. Petrovicescu are cuvântul.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, de la ultimul Consiliu și până astăzi, Inspectoratul General al Jandarmeriei mi-a raportat, în fiecare zi, că nu s-a petrecut nici un eveniment important pe teritoriul rural, cu excepția nopții de 16/17 decembrie (astă-noapte), când, la ora 23,30, s-a produs o explozie la un rezervor de păcură al rafinăriei Brazi. Au ars 10-15 vagoane de păcură. Focul a fost stins după 20 minute. Victime omenești nu sunt. Cercetările se fac de un maior magistrat al Tribunalului Militar al Corpului V, împreună cu o comisie de specialiști.

În legătură cu această chestiune, am primit și raportul detailat asupra incendiului de la conducta Statului de pe podul peste râul Teleajen.

Din diversele informațiuni, rezulta că putea să fie acolo o mână criminală. Ancheta, care a fost făcută de specialiști și care arată cu precizie cauzele incendiului, exclude cu desăvârșire posibilitatea existenței unei mâini criminale. Se arată aici că, poate din cauza cutremurului, conducta s-a deplasat, s-au putut produce scurgeri și din cauza aceasta a izbucnit incendiul.

G-ral I. Antonescu: Dar santinela care a fost acolo n-a putut să vadă că sunt scurgeri? Acolo la pod este întotdeauna o santinelă. Și apoi, sunt 40 de zile de la cutremur. Dacă se scurgea petrol, scurgerea se vărsa în râu și se putea vedea.

Pe de altă parte, în lungul conductei sunt ceasornice care stabilesc pierderile.

Nu este verosimilă ipoteza dvs.

G-ral C. Petrovicescu: Santinelele se schimbau. Cercetările sunt făcute de o Comisie de specialiști.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Cine sunt aceștia?

G-ral C. Petrovicescu: Ingineri și magistrați.

G-ral I. Antonescu: Cine sunt aceștia?

Eu îți pun d-tale această problemă: cutremurul a fost acum 40 de zile - dacă nu cumva un alt cutremur mai slab a desăvârșit, pe urmă, opera primului cutremur. Numai în cazul acesta este posibil să se fi întâmplat ce spui d-ta; altfel nu este verosimil.

Dacă ar fi fost scurgeri de petrol, s-ar fi observat la recepție. Se știe totdeauna când se trimite de la un cap al conductei și cât trebuie să ajungă la capătul celălalt. Și, apoi, sunt aparate așezate în lungul conductei, care stabilesc în mod precis, matematic, toate aceste pierderi.

Vezi că acesta e al treilea incendiu în timp de zece zile.

G-ral C. Petrovicescu: În această privință, domnule General, ne-am gândit la ansamblul chestiunii și am constatat că apărarea regiunii petrolifere este împărțită între trei autorități.

G-ral I. Antonescu: Am spus, azi de dimineață: apărarea regiunii petrolifere să fie dată numai pe mâna jandarmilor, pentru ca ei singuri să fie responsabili.

G-ral C. Petrovicescu: Ar trebui ca chestiunea aceasta să fie luată de Marele Stat Major asupra lui, pentru că acolo sunt și germani.

G-ral I. Antonescu: Dar tot numai cu jandarmi, pentru ca numai ei să fie responsabili. Cu soldații, nu e bine, pentru că se schimbă.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, pentru același interval de timp, prefectul îmi raportează că n-a fost nimic important în tot cuprinsul Capitalei. Siguranța Generală mi-a arătat că, în tot acest interval, de la 15 decembrie până astăzi, nu s-a întâmplat nimic altceva, în afară de faptul că la Suceava a fost descoperit un număr de 22 jidani întruniți.

La început se credea că este o întrunire comunistă, însă, din ancheta ulterioară, care s-a făcut, nu s-a găsit nici o probă materială. Ei sunt încă sub supraveghere.

În afară de evenimentul acesta, nu este nimic de raportat.

Domnule General, s-a ordonat, la ultimul Consiliu, să se prezinte o situație a arestărilor de comuniști făcute în interval de o lună, adică de la 15 noiembrie până la 15 decembrie. Am întocmit foarte detailat această listă nominală și îmi permit să fac o sinteză a ei, ca să vă faceți o idee asupra situației.

De la 15 noiembrie până la 15 decembrie au fost arestați 141 delicvenți, care s-au dedat la redactarea, imprimarea și răspândirea de manifeste comuniste, colportarea și răspândirea de manifeste comuniste, conducători de cămine muncitorești, la care s-au găsit manifeste, șablonări de manifeste pe ziduri, întruniri și colecte de bani pentru comuniști, tipografii care au tipărit manifeste comuniste, propagandă prin grai, păstrarea la domiciliu de literatură comunistă.

În același interval de timp, au fost descoperite și două organizații comuniste.

Din acești 141 delicvenți, 120 sunt jidani, 16 români și 5 de diferite naționalități - după nume nu putem ști ce anume naționalitate au. Deci

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

proporția delicvenților este de 90% jidani.

Din cei 141 delicvenți: în curs de cercetare sunt 5, în curs de judecare sunt 107, judecați și condamnați sunt 15, judecați și achitați sunt 14.

Aceasta este situația până în seara zilei de 15 decembrie. Dvs., domnule General, mi-ați ordonat să prezint acest tablou. Eu am să-l dau dlui secretar general.

G-ral I. Antonescu: Ce pedepse li s-au dat celor condamnați?

G-ral C. Petrovicescu: I-a condamnat Consiliul de Război din Craiova la pedepse care variază între un an și patru ani închisoare.

G-ral I. Antonescu: Probabil că aici este vorba de fapte petrecute înainte de intrarea în vigoare a Decretului care prevede pedeapsa muncii silnice pe viață.

G-ral C. Petrovicescu: Este vorba aici de un grup de comuniști de la Sibiu și Mediaș. În orice caz, li s-au dat pedepse destul de grave.

Cu ceilalți, care sunt în curs de judecată, vom vedea ce vom face. Tabloul este supus complectării, pe măsură ce se produc noi cazuri.

Domnule General, am primit raportul administrativ privitor la cazul din județul Vlașca. Dvs. ați fost sesizat, cu un raport din partea Ministerului de Agricultură, că ar fi oarecare nereguli acolo. Nu vreau să impietez asupra anchetei mixte, care este în curs, dar țin să vă arăt ceea ce am găsit ca latură administrativă a acestei chestiuni, fiindcă este foarte diferită de ceea ce s-a spus de cealaltă parte.

În comuna Pangalești este o moșie de 600 pogoane, a domnului Pangal. La această moșie s-au stabilit trei capi de familie. Primarul și notarul au mers la administrator și l-au rugat să învoiască pe acești trei capi de familie pe moșie și, în afară de aceștia, încă pe doi refugiați, care n-aveau inventar agricol.

Administratorul a înțeles situația și le-a acordat acestor oameni câte cinci pogoane în dijmă.

Totul s-a petrecut în cea mai perfectă înțelegere.

Al doilea caz este cel din comuna Strâmba. Acolo este o moșie de 300 hectare, proprietarea dlui I. Munteanu. S-au prezentat, într-o zi, la moșie 3 săteni dintr-o comună și 4 din altă comună, în total 7, ca să ceară pământ în dijmă. Administratorul le-a spus însă că nu poate să contracteze învoieli, pentru că n-are procură, dar că va întreba la București pe proprietar.

Răspunsul n-a venit încă. N-a existat nici un fel de conflict nici aici.

Al treilea caz este cel din comuna Cucuruz, de pe moșia dlui Cesianu. Înainte să fi fost sesizat de Ministerul Agriculturii, dl Cesianu mi-a reclamat, eu i-am dat relații și d-sa a rămas foarte liniștit. După aceea, s-a dus dincolo și s-a alarmat.

Dl Cesianu are la moșie un administrator grec, Papamihale. Grecul acesta îmi pare că are caracterul tuturor arendașilor greci de pe vremuri. Între el și sătenii din Cucuruz există un conflict la fel. El făcea învoieli și nu le plătea, pe lângă dijmă, cerea și găini, întârzia cu arăturile. Acesta este rezultatul anchetei făcute de un colonel de jandarmi, care a stat la fața locului, ca să stabilească toate detaliile. Tot arendașul acesta a desființat un pod de mare folos pentru

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

săteni și a luat el lemnele, care erau ale sătenilor. În sfârșit, era în sat o stare de nemulțumire latentă împotriva acestui arendaș.

S-a dus la el primarul, împreună cu trei săteni, ca să-i vorbească. Arendașul n-a vrut să-i primească și atunci a vorbit soția lui cu sătenii, dar nu s-au înțeles. A rămas să se raporteze administrației.

Nu i s-a făcut nimic acestui arendaș, n-a fost insultat - cazul este pendinte - știrea că s-ar fi produs turburări nu este exactă.

Acest fapt nu rezultă de altfel nici din ceea ce spune dl Cesianu. D-sa a reclamat, ca să nu se producă turburări, pentru că are hambarele pline cu produse.

Eu sunt sigur că ancheta care se va face va ajunge la aceleași concluzii.

G-ral I. Antonescu: Iată ce ai să faci: împotriva acestui administrator grec ai să deschizi acțiune publică pentru călcarea Legii învoielilor agricole.

În al doilea rând, chiar în cursul judecării, sau după aceasta, să iei măsuri ca el să fie imediat expulzat.

Așteaptă și raportul anchetei și, dacă ancheta aceasta mixtă are același rezultat, ai să faci așa. Dacă ancheta dă un rezultat bun, să-i dai un avertisment și dlui Cesianu, pentru că a alarmat lumea și să-i pui în socoteală costul anchetei mixte.

Tot așa să faci și cu domnii Pangal și Munteanu: să plătească ei cheltuielile anchetelor.

Prin urmare, pe grec să-l dai în judecată, pentru că a călcat Legea învoielilor agricole; pe urmă îl vom expulza. Dar chestiunea să fie bine urmărită. Așteaptă însă și rezultatul acestei anchete mixte.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, plecând de la acest caz și vorbind cu prefectul de Vlașca, el mi-a spus că sunt multe cazuri de acestea, de proprietari rurali care își exploatează moșiile cu administratori străini. I-am dat ordin să facă un tablou; poate va fi cazul să luăm o măsură de ansamblu.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. Și lucrul acesta nu trebuie făcut numai pentru județul Vlașca, ci pentru toată Țara Românească. Acolo unde proprietarii nu întrebuințează arendași români, ci se folosesc de arendași străini, să le dăm avertismente, ca să-și ia arendași români. Nu tolerăm noi ca populația noastră românească să fie insultată de străini.

Această măsură o vom trece și în comunicat.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, am început ancheta în cazul Filderman. Am ordonat cine anume să facă ancheta și, pe măsură ce voi primi rezultatul, vi-l voi comunica. Țin numai să spun că acest domn repetă cereri care au fost deja rezolvate, așa că îmi face impresia că vrea numai să tulbure apele.

G-ral I. Antonescu: Aștepți rezultatul și, într-o bună zi, îl iei și-l arunci peste graniță.

Ce este cu comisarul care a fost găsit împușcat în automobil?

G-ral C. Petrovicescu: N-am primit toate informațiile. Cazul se cercetează.

G-ral I. Antonescu: Cum a fost găsit el singur, fără șofer, și a fost împușcat? Comisarul acesta este unul din criminalii aceia care a prigonit pe legionari, așa că nu este verosimil să se fi împușcat singur.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Petrovicescu: Mai avem și trei cazuri ale unor jandarmi fugiți în Iugoslavia.

G-ral I. Antonescu: Ce este cu arestările de evrei și cu luarea banilor?

G-ral C. Petrovicescu: Se cercetează.

Al. Rioșanu: Poliția de Stat a făcut o razie noaptea pentru prostituate. În timpul acestei razii au fost oprite automobile pe drum, au fost dați jos pasagerii, printre care și evrei.

Evreii au fost luați, maltratați și li s-au luat banii. După raportul pe care l-am primit, s-au luat aproape 200.000 lei. N-am încă confirmarea.

Am prevenit Poliția. Au fost arestați cei care au făcut aceste fapte și, după raportul detailat pe care îl voi primi, voi lua măsurile necesare.

G-ral I. Antonescu: Câți evrei au fost prinși?

Al. Rioșanu: Vreo 6. Le am și numele. Pentru trei dintre ei mi-au venit reclamații de la Legația germană, din partea dlui von Langehammer, președintele Societății "Tatra".

G-ral I. Antonescu: Dar de ce s-a amestecat și dânsul?

Al. Rioșanu: Doi dintre cei șase erau funcționari de ai lui.

G-ral I. Antonescu: Sunt informat că se face o mare contrabandă de pengö. Trebuie să urmăriți chestiunea aceasta la Ministerul de Interne, prin Siguranță, ca să vedem ce este cu această contrabandă și cine o face.

Ce e cu gazetele evreiești care apar în țară? Aveți statistica lor?

G-ral C. Petrovicescu: Există la Ministerul Presei și Propagandei.

G-ral I. Antonescu: Să iei și d-ta la Ministerul de Interne această statistică. Printre gazetele acestea evreiești este și una comunistă. Toate gazetele evreiești să dispară; să se lase numai una singură pentru toată comunitatea evreiască.

Am cerut să faceți o statistică a ungurilor originari din Ardealul cedat, care locuiesc la noi. Mi-ați prezentat o statistică? Acești oameni trebuie urmăriți de aproape.

G-ral C. Petrovicescu: Statistica aceasta este la Siguranța Generală, care o ține la curent.

G-ral I. Antonescu: Ungurii aceștia sunt grupați la Galați, Buzău și București. Trebuie să urmăriți deplasările lor și să vedeți către ce regiuni se strâng.

Chestiunea este foarte importantă; trebuie să știm ce au de gând să facă oamenii aceștia. Ei trebuiesc urmăriți de aproape, până când vom strânge bine cercul în jurul lor, ca să vedem ce gânduri au.

G-ral C. Petrovicescu: Ungurii aceștia sunt urmăriți, fiindcă, sub masca diferitelor asociații religioase, pun la cale fel de fel de lucruri.

G-ral I. Antonescu: Nu e destul. Trebuie să-i urmăriți și în provincie.

Sunt informat că toți ungurii, atunci când își înstrăinează proprietățile, le vând, în special, sașilor. După aceea, vin și depun acte că le-au vândut cu un preț de trei ori mai mare decât cel real.

În realitate ei urmăresc ca, atunci când se va face compensația, să vină cu pretenții de trei ori mai mari decât cele adevărate.

Urmăriți, prin Siguranță, prin Tribunale, prin Ministerul de Justiție, toate

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

vânzările acestea care s-au făcut. Vedeți ce prețuri au fost plătite și faceți un tabel, pentru că este vorba aici de o situație care ne va trebui foarte curând.

Sunt informat că ungurii fac niște formațiuni de autoapărare.

G-ral C. Petrovicescu: Am citit și eu un "Buletin", dar nu sunt informat unde le fac și pentru ce.

G-ral I. Antonescu: Urmăriți chestiunea aceasta. Acela care a semnalat existența acestor formațiuni de autoapărare trebuie să vină cu precizii, să n-o ia ca un simplu zvon. Cu brigada dvs. specială, să vedeți ce sunt formațiunile acestea de autoapărare.

Văd că se țin niște conciliabule între atașații militari ai Iugoslaviei, Bulgariei și Italiei. Ce e cu acestea? Am văzut o mare mișcare la Legația ungurească; s-a dus acolo atașatul militar italian, s-a dus cel iugoslav și s-a dus și atașatul militar bulgar.

Acestea sunt lucruri care nu trebuie să vă scape, pentru că sunt interesante.

Trebuie să urmăriți toate cercurile maghiare din Ardeal și din Capitală, pentru că fac o propagandă din ce în ce mai intensă. Ei se insinuează, ca să producă o spărtură în coeziunea românească. Eu am luat oarecare măsuri de contrapropagandă, care rămân între mine și cel care le va executa. Totuși, trebuie urmărită și activitatea acestor cercuri maghiare.

Trebuiesc, de asemenea, urmăriți comuniștii arestați, ca să vedem ce fac tribunalele cu ei: îi achită, îi condamnă? Și dacă cumva unii din ei sunt achitați, din cauza felului cum a fost redactat procesul-verbal de constatare a infracțiunii, trebuie să fie puși din nou sub urmărire.

Trebuie să faceți o mare supraveghere de-a lungul Prutului, de la Galați până la Cahul, și chiar mai sus, până la Iași. Prutul va începe să înghețe și au să poată trece o mulțime de agenți, care să facă contrabandă de monedă și de alimente de la noi dincolo. Aceste contrabande sunt făcute mai mult de jidani.

Prin urmare, trebuie să începeți organizarea barajului încă de pe acum, împreună cu Armata. Am vorbit de măsurile sanitare, acum e vorba de măsurile polițienești. Trebuie organizat un baraj pe mai multe linii, pentru că, dacă unul din aceștia scapă dintr-o plasă[1] , să intre în cealaltă. Trebuie o concentrare mare de mijloace de ale dvs. înspre frontiera de Est, cât va ține perioada aceasta de îngheț și de frig. Și să băgați de seamă ca soldații noștri să nu tragă în români și să-i împușcăm tot pe ai noștri.

Tot dvs., prin Poliție, să faceți o concentrare a evaluărilor pagubelor produse de cutremur, ca să știm ce facem. În iarna aceasta trebuie pregătit un plan de refacere pentru la primăvară. Evaluările acestea vor fi făcute pe orașe, comune și sate. Prefectul de Prahova mi-a spus că pagubele din acest județ sunt evaluate la un miliard lei. Este nevoie însă de o evaluare precisă, făcută și la sate și la orașe, pe toate întreprinderile și instituțiile din țară, ca să vedem ce trebuie să facem în această privință. Trebuie să găsim o modalitate de refacere a imobilelor, pentru că nu putem lăsa să rămână casele cu zidurile crăpate.

Domnul prof. Brăileanu are cuvântul.

Tr. Brăileanu: Domnule General, în ceea ce privește școlile, în general

[1] În text este: *clasă*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

merg bine. În timpul vacanței de Crăciun vom stabili, mai în amănunt, pagubele provocate de cutremur și se vor face reparațiile mai ușor, pentru că școlile vor fi libere.

Din partea Ministerului Educației Naționale, Casa Școalelor a luat inițiativa să organizeze cantine școlare la sate și la orașe, pentru a hrăni mai bine pe copiii de școală, acolo unde este nevoie. Se va da o mâncare pe zi de fiecare copil.

G-ral I. Antonescu: Este ideal, dar cum aveți să faceți?

Tr. Brăileanu: Casa Școalelor are mijloace și va realiza această operă cu ajutorul comitetelor școlare. Au fost chemați și delegații Ministerului Sănătății și Ministerului Comunicațiilor, adică reprezentanții Departamentelor care ar putea să ne dea un ajutor în această privință. S-a și făcut o comisie de felul acesta și cred că vom reuși. Acțiunea a început și cred că vom izbuti să dăm o mâncare pe zi la toți copiii care merg la școală.

În același timp, și cu această ocazie se face și o îndrumare a femeilor de la sate în ce privește gătirea bucatelor. Tot ce se va cumpăra pentru aceste cantine, se va plăti.

G-ral I. Antonescu: Nu se va putea face aceasta, dle Brăileanu.

Tr. Brăileanu: Sunt comitetele școlare. Se va putea da cel puțin o bucată de pâine și un pahar cu lapte.

G-ral I. Antonescu: Cine organizează aceste cantine? Aș fi foarte fericit să văd că au fost realizate.

Tr. Brăileanu: Se va realiza. Este posibilitatea.

G-ral I. Antonescu: Mai întâi trebuie veselă, apoi trebuie bucătărie, personal care să curețe și să îngrijească?

Tr. Brăileanu: Vom cumpăra ulcele de lut. Domnule General, vă voi aduce un plan detailat.

G-ral I. Antonescu: Ca să spui d-ta că se pot face cantine școlare în toată Țara Românească! Dacă vei realiza această operă, ești cel mai mare om pe care l-a creat omenirea.

Tr. Brăileanu: Comitetele școlare se fac pe județe. Școlile mai bogate, care au fonduri mai mari, vor ajuta școlile mai sărace. Va fi și o colaborare a părinților copiilor cu școala.

G-ral I. Antonescu: A țăranilor?

Tr. Brăileanu: Da, domnule General.

G-ral I. Antonescu: Îți trebuie o bună organizare. Dacă n-ai bucătărese, dacă n-ai veselă, dacă n-ai fondurile necesare, cum ai să faci?

Tr. Brăileanu: Dar nu e chestiune ca copiii să se întindă la masă. E vorba de înființarea unor cantine mai modeste. La școala din Moreni s-a făcut o cantină model. Înainte n-a fost: s-a înființat abia acum.

G-ral I. Antonescu: Perfect. La Moreni se poate face. Dar nu toate satele din Țara Românească sunt ca Morenii. Ia să luăm o comună din Ialomița.

Tr. Brăileanu: Este realizabil. Eu vă voi aduce un plan detailat. Cu mijloacele pe care le avem, îl putem înfăptui.

G-ral I. Antonescu: În orice caz, să nu înceapă să funcționeze nici o cantină, dacă nu s-a organizat bine în prealabil. Să nu compromitem ideea și să

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

nu facem ceva neserios.

Tr. Brăileanu: Începuturi sunt. Le vom da o extindere mai mare.

G-ral I. Antonescu: Și germanii ne-au spus: să începem în mic, dar bine.

Tr. Brăileanu: Noi mergem de la ceea ce s-a început și îi dăm o extindere mai mare. Nu începem cu decretarea pe țară a acestei reforme, ci mergem în mod empiric. Sper să ajungem ca fiecare școală să poată da copiilor, mai ales la țară, o masă pe zi la școală, ca să combatem subalimentarea de la sate.

Începuturile s-au făcut. Am să vă spun, domnule General, dacă vă interesează, planul detailat asupra felului cum se procedează în această privință.

G-ral I. Antonescu: Încă o dată îți spun: începi cu puțin și dezvolți succesiv această operă, pe măsură ce te organizezi. Dacă începi dintr-odată pe întreaga țară, nu faci nimic.

Tr. Brăileanu: Domnule General, dl secretar general Herseni a fost la Sibiu, ca să se intereseze de situația Universității de acolo. A constatat că banii nu ajung, mai ales pentru clinici, și că ar mai fi nevoie de alte sume. Dl secretar general are să vină cu un raport detailat asupra constatărilor făcute și asupra trebuințelor care mai sunt de satisfăcut. Pentru terminarea complectă a clinicilor, ar mai fi nevoie de încă vreo 30 milioane lei.

Noi, de la Ministerul Educației Naționale, trebuie să mai dăm o sumă de 840.000 lei care este absolut necesară. Este însă nevoie de sumele necesare pentru desăvârșirea clinicilor.

G-ral I. Antonescu: Să vorbești cu dl ministru de Finanțe, ca să vezi ce se poate face. Eu, deocamdată, nu mai pot să dau nimic.

Domnule Vlădescu, ai plătit d-ta suma aceea?

O. Vlădescu: Am dat cinci milioane.

G-ral I. Antonescu: Câți bani mai ai?

O. Vlădescu: Dacă plătesc Sanatoriului, mai rămân două milioane.

G-ral I. Antonescu: Mi s-a adus la cunoștință situația foarte gravă în care se găsește Academia de Agricultură din Timișoara. N-are absolut nimic și mi s-a spus că este nevoie de două milioane jumătate lei. I-am trimis pe cei de la Academia de Agricultură la Ministerul Agriculturii, ca să li se avanseze bani de acolo și le-am dat și eu de aici. Am lichidat toate fondurile.

Tr. Brăileanu: Și cei de la Facultatea de Științe s-au plâns că au nevoie de bani. Le-am dat de la minister, însă ar trebui să se ducă cineva la fața locului, care să constate ce nevoi sunt. Vin plângeri de la universități și de la școlile superioare, în care se arată că au fost rău înzestrate. Toate acestea sunt nevoi curente.

G-ral I. Antonescu: Și să le dăm tocmai în epoca aceasta? Trimite pe cineva la Timișoara să vadă cei acolo. Să cerceteze și situația de la Academia de Agricultură.

Tr. Brăileanu: Dacă a cerut aceasta și i s-a dat, au să ceară și celelalte.

G-ral I. Antonescu: După raprotul pe care l-am primit, a trebuit să scot din pungă și să dau. I-am trimis la Ministerul de Agricultură și, dacă acolo nu vor fi bani, am să dau eu.

O. Vlădescu: Mi-a spus Decanul că a cerut de la Ministerul Agriculturii două ferme și că i s-a dat numai una. Poate că dacă i s-ar fi dat amândouă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

fermele cerute, s-ar fi acoperit nevoile.

G-ral I. Antonescu: Trimite să se ducă cineva acolo - nu numai la Sibiu, ci și la Timișoara. Îngrijește ca cercetarea să se facă înainte să se dea vacanță la universități.

Tr. Brălleanu: Mi s-a adus la cunoștință că biserica de la Cotroceni a fost grav avariată de cutremur. Am trimis pe cineva acolo să vadă situația. Cei de acolo au făcut greșeala că n-au trimis din vreme la noi. A fost delegat cineva, care a întocmit un memoriu, care a fost supus Mareșalatului și Ministerului de Domenii, de care depinde întreținerea bisericii, pentru a se lua măsuri.

Lucrarea va începe imediat, întrucât s-au făcut intervențiile necesare pentru angajarea sumei de 155.000 lei pe seama Ministerului de Domenii.

În ceea ce privește chestiunea vinderii imobilului acela al Academiei de Comerț, despre care ați fost sesizat de Nunțiul Papal, vă rog să-mi permiteți să spun că imobilul acesta a fost luat de noi de la unguri, în contul despăgubirilor de război. Acum tendința catolicilor este ca să ia înapoi acest imobil pentru unguri.

G-ral I. Antonescu: Ce-l interesează pe Nunțiul Papal să servească pe unguri?

Tr. Brălleanu: El servește catolicismul. Imobilul acesta a servit înainte unei comunități religioase ungare.

G-ral I. Antonescu: Nunțiul vrea să-l cumpere, dar pretinde că prețul este prea mare.

Tr. Brălleanu: Motivul este că noi l-am luat de la unguri fără bani. Ei oferă acum 2.400.000 lei. Comunitatea catolică-maghiară vrea să cumpere imobilul.

G-ral I. Antonescu: La ce servește acum acest imobil?

Tr. Brălleanu: Acolo e instalat un cămin al studenților Academiei de Comerț.

Academia de Comerț arată că imobilul poate fi vândut, însă cere ca prețul să intre în patrimoniul Academiei, spre a fi folosit în interesul școlii și al învățământului. Ministerul Educației Naționale a dat autorizație de vânzare. Cu banii ce se vor lua, se va clădi și va fi înzestrat un alt cămin.

În orice caz, suma de două milioane jumătate oferită este prea mică. Sunt de părere ca, pentru stabilirea prețului, să se facă o expertiză.

G-ral I. Antonescu: Și studenții Academiei unde vor locui?

Tr. Brălleanu: Academia mai are un cămin mare pentru studențime.

G-ral I. Antonescu: Să se facă evaluarea și imobilul să fie vândut la prețul real. Nu fac nici o concesie.

Tr. Brălleanu: Nunțiul va stărui și va spune că prețul imobilului este prea mare.

G-ral I. Antonescu: Domnul Vladimir Dumitrescu are cuvântul.

V. Dumitrescu: Domnule General, am de expus chestiunea relativă la Crematoriu. N-am luat nici o hotărâre de dărâmare și nici nu puteam lua. Este vorba să interzicem - și vom interzice - slujba religioasă acolo, pentru că, după canoanele Bisericii Ortodoxe, nu se poate nimeni arde. Nu se poate face un serviciu religios la incinerări, pentru că, pentru ortodocși, înhumarea este

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

singurul rit admis.

Tr. Brăileanu: Nu se va face un serviciu religios pentru ortodocșii care vor fi incinerați.

G-ral I. Antonescu: Toată Germania este plină de crematorii, pentru că nu mai e loc pentru cimitire.

Tr. Brăileanu: Crematoriul nostru este făcut de un inginer din Bucovina, care a studiat în Germania.

G-ral I. Antonescu: Da, dar arhitectura este jidovească; acolo se vede clasica cupolă jidovească.

Crematoriul rămâne, dar serviciul religios îl interzicem, chiar cu acel popă răspopit. Am văzut că acest popă face un serviciu cu totul special. Am întrebat ce e cu el și mi s-a răspuns că este un popă răspopit.

V. Dumitrescu: Domnule General, mi-am permis să fac și un raport, care nu este de resortul ministerului nostru, ci privește Calea Ferată.

Am fost invitat la Berlin și am constatat că singura legătură care există, de trei luni, între Berlin și București se pierde din cauza întârzierii trenului care pleacă din Capitală. Toți germanii sunt nemulțumiți. Dacă trenul ar pleca din București mai devreme cu două, trei ceasuri, s-ar prinde legătura și s-ar evita toate nemulțumirile.

G-ral I. Antonescu: Domnule Horia Sima, ai vorbit cu Orezeanu?

Horia Sima: Am vorbit cu dl Protopopescu.

G-ral I. Antonescu: A luat măsuri?

Horia Sima: Nu știu.

G-ral I. Antonescu: Să vină Directorul general al Căilor Ferate la mine, pentru că văd că se produc mereu nemulțumiri în ce privește mersul trenurilor.

Dl ministru Iașinschi are cuvântul.

V. Iașinschi: Domnule General, a doua zi după nenorocirea de la Lupeni, când am văzut că dezastrul este mai mare, am luat hotărârea să plec acolo. Până la Lupeni, m-am oprit la Târgu-Jiu și am inspectat spitalul. Acest spital din Târgu-Jiu este compus din mai multe pavilioane, are câțiva doctori, diferite servicii, dar se găsește într-o situație mizerabilă, așa că, cu indulgența mea, am fost totuși nevoit să dau un avertisment directorului și o pedeapsă administratorului.

G-ral I. Antonescu: Dar de ce e starea aceasta?

V. Iașinschi: E lipsă de inițiativă, lipsă de gospodărie; cum ați spus și dvs., de altfel, este o neînțelegere a vremurilor, o trăire în apucăturile trecutului.

Cei de acolo spun că au făcut rapoarte, dar nu li s-au dat bani și materiale. Le-am spus totuși că nu sunt mulțumit cu situația spitalului, pentru că nu este vorba numai să se facă rapoarte. Au văzut și ei că spălătoria este infectă, că bucătăria este mică, că pavilioanele, în loc să fie văruite cu alb, au o culoare albastră închis, așa că atunci când am intrat într-un salon de acestea, mai ales că nici nu prea era lumină, mi s-a părut că intru într-o închisoare. Pe urmă, cimentul de pe jos este spart, răvășit.

G-ral I. Antonescu: Trimite un control administrativ acolo, ca să se facă cercetarea registrelor.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Ia notă de aceasta: să se facă o verificare administrativă. Ai mijloace administrative de control? Dar nu cu oameni din aceia care să se acopere unii pe alţii. Să trimiţi acolo un expert inimos.

V. Iaşinschi: În toate părţile trimit inspecţii de control.

G-ral I. Antonescu: Trimite controlori de aceştia la toate spitalele.

V. Iaşinschi: La Ministerul Sănătăţii îmi lipsesc controlorii.

G-ral I. Antonescu: Să vedem de unde îi luăm.

V. Iaşinschi: Trebuie să mă adresez la Ministerul Finanţelor.

G-ral C. Petrovicescu: Vă dau eu dacă vreţi. Am inspectori administrativi.

G-ral I. Antonescu: Să hotărăşti unul care să se ducă pentru chestiunea aceasta. Să primească instrucţiuni de la dl Iaşinschi.

G-ral C. Petrovicescu: Prea bine, domnule General.

V. Iaşinschi: Domnule General, am ajuns la Lupeni a doua zi de dimineaţă. Spiritele lucrătorilor erau foarte îndârjite. Muncitorii erau foarte necăjiţi şi foarte porniţi împotriva Societăţii Pietroşani, pentru că ei cred că, dacă s-a întâmplat nenorocirea, numai societatea este vinovată. Acum ancheta va stabili cine este vinovatul.

G-ral I. Antonescu: Dar ancheta o fac tot ei. Şi aceştia sunt unguri, iar cei care au murit au fost români.

V. Iaşinschi: Au murit 54 de români şi 2 minoritari.

G-ral I. Antonescu: În această privinţă să vorbeşti cu cei de la Ministerul Economiei Naţionale, pentru ca ancheta să nu fie făcută numai de cei de la Societatea Pietroşani.

V. Iaşinschi: Am propunerile mele în această privinţă.

După ce s-a făcut înmormântarea, am vorbit cu reprezentanţii societăţii. Aceştia, natural, au început să scuze împrejurările în care s-a produs această nenorocire şi să explice şi situaţia aceasta de nemulţumire a muncitorilor, argumentând că ei şi-au făcut toată datoria faţă de aceşti muncitori şi că nu sunt vinovaţi dacă muncitorii vor mai mult decât ceea ce au.

Eu însă, din cele constatate, nu numai de la elementele oficiale, adică de la prefect şi de la alţi funcţionari, ci şi prin mijloace secundare, am putut să constat că nemulţumirea muncitorilor provine din faptul că societatea i-a neglijat în mare măsură, i-a înşelat şi i-a lăsat pradă soartei.

G-ral I. Antonescu: I-a înşelat, sub ce raport?

V. Iaşinschi: Chiar sub raportul banilor, pentru că, atunci când ei lucrează în acord, ca să câştige mai mult, scoţând mai mulţi cărbuni din mină, acolo la cântărire, delegaţii aceştia ai patronilor, care sunt în majoritate străini, îi înşeală, îi bruschează şi îi ameninţă.

Toate lucrurile acestea duc la nemulţumiri, care, ferească Dumnezeu, dacă izbucnesc, suntem nenorociţi. Din toată ţara, singura regiune susceptibilă de a se aprinde este Valea Jiului. Şi atunci îmi fac această datorie să vă atrag atenţia dvs. că, pe toată Valea Jiului, la Pietroşani, la Lupeni, la Aninoasa, la Reşiţa, lucrătorii sunt nemulţumiţi. Să înţeleagă aceşti oameni, care sunt în fruntea societăţii "Pietroşani", indiferent dacă câştigă sau nu astăzi, dar în măsura în care au câştigat înainte, indiferent dacă Statul le acordă avantaje sau nu, să

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

caute și să mulțumească pe acești oameni, mai ales că ei nu cer mult, dar cer ca această existență a lor să fie asigurată, ca sănătatea lor să nu fie în pericol.

Or, din cele ce am putut să deduc, ei sunt oarecum neglijați. Aceasta a fost posibil, natural, și din cauza organelor Ministerului Muncii, care au fost absente de pe teren și față de care am să iau măsuri în consecință.

Din cele ce au cerut muncitorii, în urma unei convorbiri pe care am avut-o cu dl vicepreședinte, dl comandant Horia Sima, împreună cu dl Bujoiu, președinte la Pietroșani, eu caut să satisfac anumite doleanțe. Să vedem în ce măsură le vom satisface și, natural că, în măsura în care muncitorii vor fi mulțumiți, se vor putea astâmpăra și necazurile lor.

Am cerut reprezentanților societății ca, în situația în care se găsește muncitorimea de pe Valea Jiului și față de nenorocirea aceasta care s-a produs, să caute să se dea imediat o despăgubire, să se arate o înțelegere a acestei nenorociri.

G-ral I. Antonescu: Dar muncitorii nu erau asigurați?

V. Iașinschi: Despăgubirea aceasta ar urma să fie dată de societate, în afară de asigurare. Cei care au murit au fost asigurați și Casa Asigurărilor Sociale, chiar în ședința de joi, va lua măsuri să le plătească imediat pensiile.

Probabil că va fi nevoie să facem un Decret-lege, prin care să derogăm de la niște articole din Legea Asigurărilor Sociale, din cauza cărora se întârzie cu plata pensiilor urmașilor celor morți.

G-ral I. Antonescu: Poate că nu este nevoie de un Decret. Aveți să plătiți urmașilor lucrătorilor morți avansuri din pensie și veți lăsa ca hotărârile să vină ulterior.

V. Iașinschi: Am și cerut să se facă așa: să se dea întâi avansuri și pe urmă să se facă formalitățile referitoare la pensii. De altfel, până acum s-au și dat ajutoare de 4.000 lei de fiecare văduvă și 1.500 lei de fiecare copil. Recunosc că e prea puțin, dar atât am putut să fac în momentul de față.

Am propus societății să dea un ajutor excepțional familiilor muncitorilor decedați. Societatea este obligată ca, din cota de pensii, să plătească ea o parte familiilor celor accidentați.

Am cerut, de asemenea, ca familiile și copiii celor decedați să rămână, pe timp nedeterminat, în casele societății, până când se va găsi o formulă, de acord cu ministerul, care să ducă la asigurarea unor locuințe acestor familii. Copii celor decedați să fie îndrumați, pe socoteala societății, către o profesie. Cei care sunt vrednici să ajungă până la universitate, să fie întreținuți de societate până la terminarea cursurilor. Ceilalți, care nu sunt potriviți pentru studii universitare, să fie trecuți la meserii.

În parte, eu am obținut aprobări de la conducătorii societății Pietroșani pentru aceste cereri. Rămâne de văzut ce vor hotărî în consiliul lor de administrație. În tot cazul, acestea sunt măsurile pe care le-am luat la fața locului.

G-ral I. Antonescu: Acestea sunt măsuri luate pentru cei morți și pentru familiile lor. Spuneai însă că pentru lucrători trebuiesc luate măsuri de îndreptare.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

V. Iaşinschi: Ei au cerut câte 150 lei în plus de fiecare membru de familie, ceea ce dl Bujoiu a admis.

G-ral I. Antonescu: Cu începere de când? Suma aceasta se dă ca ajutor o singură dată, sau se plăteşte lunar?

V. Iaşinschi: Imediat şi lunar. Lucrătorii au mai cerut să li se urce raţia de alimente, în conformitate cu numărul membrilor familiilor.

G-ral I. Antonescu: La cât să se urce această raţie? Trebuie precizat. E nevoie de un control.

Horia Sima: S-a promis ca această problemă va fi rezolvată până la Crăciun.

V. Iaşinschi: Dacă nu vor rezolva săptămâna aceasta cererile lucrătorilor, veţi lua măsurile pe care le veţi crede de cuviinţă împotriva societăţii.

G-ral I. Antonescu: Mai întâi, în toate posturile acestea de delegaţi ai societăţii la cântărire, străinii să fie înlocuiţi cu români, desemnaţi de lucrătorii români.

V. Iaşinschi: La împărţirea de alimente sunt numai unguri. Când vin lucrătorii unguri, sunt imediat serviţi, pe când românii trebuie să aştepte câte două, trei ceasuri, ca să capete o pâine şi o bucată de slănină.

G-ral I. Antonescu: Faceţi toate punctele acestea în scris şi vedeţi dacă mai este ceva de adăugat. Cei de la cântar să fie români; cei de la cantine, tot aşa, pentru că majoritatea lucrătorilor sunt români; societatea să dea ajutorul acela şi să admită cererea aceea relativă la locuinţă; de asemenea, să dea lucrătorilor medicamentele şi asistenţa sanitară necesară.

După ce veţi scrie toate acestea, daţi un termen până la 15 ianuarie sau 1 februarie, până când urmează să se realizeze toate cererile şi pe urmă începeţi inspecţiile.

Să dai instrucţiuni inspectorilor de muncă.

Eu cunosc situaţia perfect, de pe vremea când eram în surghiun şi mergeam pe Valea Jiului. Acolo sunt poate 80% comunişti dintre lucrători.

V. Iaşinschi: Numai din cauza societăţii.

G-ral I. Antonescu: Din cauza acestei societăţi ungureşti şi a câtorva coade de topor româneşti.

V. Iaşinschi: Pe valea Aninoasei sunt case care n-au soare deloc. Oamenii aceştia, după ce stau în mine toată ziua, când ajung acasă, n-au soare.

G-ral I. Antonescu: În Valea Jiului este clima cea mai nenorocită: 250 zile pe an e ploaie şi ceaţă. Din cauza cărbunilor, este acolo o regiune foarte nesănătoasă, locurile sunt extrem de sărace, nenorocite. Dar fiind nenorocită regiunea, trebuie să intervenim noi cu organizaţia şi controlul nostru.

Prin urmare, dle Iaşinschi, trebuie să-i trimiţi o adresă dlui Bujoiu, cu toate aceste cereri, şi să-i dai şi un termen. Să spui că mi-ai adus la cunoştinţă toate faptele şi că acesta este ordinul pe care l-am dat: până la 15 ianuarie să se facă totul, şi după aceea să începi controlul.

Vinovaţi sunt toţi domnii aceştia, dl Tancred Constantinesu şi alţii, care au făcut parte din Consiliul de administraţie al societăţii, care se interesau

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

numai de încasări și nu se ocupau de nimic altceva.

Am avut ocazia, în trei rânduri, să răscumpărăm Societatea Petroșani, dar n-am făcut-o niciodată.

Horia Sima: Acum ar putea fi făcut un transfer de proprietate între minele acestea și cele de la Baia-Mare și Șoricani.

G-ral I. Antonescu: Avem să le luăm noi.

Horia Sima: Cei de la Societatea Petroșani pretind că nu primesc la timp sumele datorate de Calea Ferată. De asemenea, se plâng că nu li se dau vagoane la timp.

V. Iașinschi: Ei primesc vagoane. Eu sunt informat că Societatea Petroșani n-a cerut vagoane.

G-ral I. Antonescu: De mult joacă ei chestiunea aceasta.

Tot așa a venit dl Perieteanu la mine și mi-a spus că are pe rampă 1.700 vagoane, pe care nu vine să le ia Calea Ferată. În realitate n-avea decât 400 vagoane.

Horia Sima: Cei de la Societatea Petroșani pretind că n-au vagoane și că din cauza aceasta nu poate să lucreze toată lumea. Ei pun criza de muncă a lucrătorilor în funcție de lipsa de vagoane.

V. Iașinschi: Sunt aici dedesubturi dureroase.

G-ral C. Petrovicescu: Dacă sunt așa de mari neînțelegerile, de ce dl Tancred Constantinescu, când a plecat de la Societatea Petroșani, a trecut la Ministerul Comunicațiilor?

V. Iașinschi: Eu sunt informat că din umbră, tot dl Tancred Constantinescu conduce.

G-ral I. Antonescu: Ori dl Tancred Constantinescu, ori dl Bujoiu e același lucru.

G-ral C. Petrovicescu: Și a mai fost unul, Teodorescu, care a plecat de la Petroșani și a trecut la Calea Ferată.

G-ral I. Antonescu: Să-mi trimiți și mie adresa aceasta, făcută foarte tare și cu un termen foarte scurt, dle Iașinschi.

V. Iașinschi: Eu i-am spus că am să merg la fața locului, ca să văd acolo toată situația.

G-ral I. Antonescu: Trimite și la Anina pe cineva, pentru că mi s-a spus că și acolo sunt nereguli. Ar trebui să trimiți și la minele din Moldova, pentru ca toate întreprinderile de felul acesta să fie controlate.

Inspectorii de muncă n-au fost înlocuiți toți. Acesta este un domeniu vast pentru legionari.

V. Iașinschi: Am să trimit controlori peste tot.

Tr. Brăileanu: Nu putem să înlocuim funcționarii, pentru că ne izbim de lege.

G-ral I. Antonescu: Dar de ce în alte părți s-au înlocuit?

Tr. Brăileanu: Până nu vine legea nouă pentru reîncadrarea funcționarilor, dacă dă pe cineva afară, pentru că nu e bun, nu putem numi pe altcineva în loc.

G-ral I. Antonescu: Da, pentru că avem 400.000 de funcționari. Să nu facem ce a făcut Madgearu, care în loc să degreveze bugetul, a dat pe toți

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

funcționarii afară, a făcut cadrul disponibil, dar a umplut locurile rămase libere cu țărăniști și a dublat bugetul Statului.

Tr. Brăileanu: Dar la Culte se dezorganizează serviciile, pentru că unii funcționari și-au dat demisiile, alții au fost pensionați și n-avem voie să facem noi numiri.

G-ral I. Antonescu: Serviciul era dezorganizat dinainte acolo, pentru că domnii care erau înainte nu făceau nimic. Nu vreau să ne trezim cu 500.000 de funcționari, în loc de 400.000. Eu rezist la toate cererile.

La Casa Asigurărilor Sociale este altă chestiune. Acolo salariile sunt plătite, nu din bugetul Statului, ci din veniturile proprii ale acestei instituțiuni. Este o mare deosebire. Și tocmai aici este locul de pătrundere și de îmbunătățiri mari.

Vezi ce ai de făcut, dle Iașinschi. Toți inspectorii de muncă sunt oameni fără conștiință; sunt cumpărați și plătiți de societăți. Câțiva din acești funcționari ai Casei Asigurărilor Sociale sunt plătiți bine; restul este format din nenorociți, din adevărați felahi de pe valea Nilului de astăzi.

Acolo poți să dai afară funcționari, pentru că nu ești obligat să le dai pensii.

V. Iașinschi: Trebuie să le dăm pensii, dacă au o vechime oarecare. Funcționarii aceștia au drept la pensie, ca orice funcționar al Statului.

De altfel, mai dăm noi afară încetul cu încetul dintre ei.

G-ral I. Antonescu: Să dai afară, în special, pe cei numiți prin influențe politice și care n-au decât 3, 4, 5 ani vechime.

Dacă ai constatat grave nereguli la Lupeni, destituie pe inspectorul de muncă de acolo. De ce nu ți-a raportat d-tale până acum care este situația?

V. Iașinschi: Situația este foarte grea, pentru că toți trăiesc după vechea mentalitate. Așa e și cu inspectorii de muncă și cu inspectorii de sănătate. Până ce nu-i chemi să le spui, nu poți face nimic cu ei.

Domnule General, la întoarcere, m-am oprit, din nou, la Târgu-Jiu și am vizitat căminul de ucenici și Casa Asigurărilor Sociale de acolo. Căminul de ucenici are o clădire frumoasă, bine întreținută, bine condusă. Am văzut și pe ucenici, am vizitat baia și dormitoarele și am fost mulțumit. Dar este acolo o greutate: trei saloane, în care se țineau cursurile pentru ucenici, au fost luate de o unitate militară și folosite ca spital.

G-ral I. Antonescu: Ce unitate?

V. Iașinschi: Nu știu, pentru că am trimis după un domn maior și după un domn colonel, să stau de vorbă cu dânșii, și n-au venit. N-am putut să-i aștept până să vină din oraș, pentru că aș fi întârziat.

G-ral I. Antonescu: N-au refuzat să vină?

V. Iașinschi: Nu, nu pot să spun aceasta.

G-ral I. Antonescu: Vorbește cu Șteflea și vezi care este situația. Dacă poate să-i scoată pe bolnavi de acolo, să-i scoată.

V. Iașinschi: Erau acolo 27 de bolnavi. Au fost ocupate clasele. Acum ei vor să se întindă mai departe, în niște camere, unde sunt depozitate, din ordinul Statului Major, medicamente și pansamente.

Domnule General, nemții cer, sub formă de împrumut, 427 cearceafuri,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

318 dosuri de pernă, 500 foi de cort, câteva mese ginecologice. Ei cer aceste materiale sub formă de împrumut și dacă se uzează se oferă să plătească la restituire. Eu însă vă spun că totul se uzează.

G-ral I. Antonescu: De unde au știut ei că d-ta ai astfel de materiale?

V. Iașinschi: N-am putut să spun că n-am, pentru că avem în depozite.

G-ral I. Antonescu: Când noi avem lipsuri la spitalele noastre, nu putem să dăm nemților.

V. Iașinschi: Eu nu le-am promis nimic. Am vrut să vorbesc cu dvs.

G-ral I. Antonescu: Dacă ai un plus, dă la spitalele noastre. Dacă am avea surplusuri, le-am da cu plăcere și nemților. Cheamă pe maiorul acesta, care a venit cu cererea, și spune-i să comunice nemților că le-am da cu plăcere, dacă am avea surplusuri de astfel de materiale, dar noi n-avem decât pentru nevoile noastre.

Ce ai făcut în ceea ce privește bolnavii de la Lăculețe?

V. Iașinschi: Am vorbit cu dl Bibicescu de la Moroeni. Nu vrea să dea etajul de sus și am ajuns la înțelegerea ca dânsul să dea măcar o parte din etaj pentru 15-20 ofițeri, iar restul bolnavilor să-l ducem în altă parte. Are să se încheie o convenție între Liga pentru profilaxia tuberculozei și Ministerul Apărării Naționale. Pentru chestiunea aceasta a fost la mine și dl g-ral dr. Suhățeanu.

G-ral I. Antonescu: Dar nu toți bolnavii de la Lăculețe pot să meargă la Moroeni. Acolo este o prea mare altitudine.

Dar cum se poate aceasta? Dl Bibicescu mi-a spus că are un etaj pentru bolnavii de la Lăculețe și mi l-a și arătat. Ce oameni neserioși!

V. Iașinschi: I-am spus și eu la telefon: în ce situație te pui d-ta față de ceea ce ai promis dlui General? Era de față și dl g-ral Suhățeanu.

Mi-a răspuns că n-a știut etc.

G-ral I. Antonescu: Dar m-am dus acolo și mi-a arătat etajul. Vedeți ce om. Un om la vârsta lui să facă astfel de lucruri neserioase.

V. Iașinschi: Este din partea dlui Bibicescu un exces.

G-ral I. Antonescu: Da, e un exces de neseriozitate. Iată ce ai să faci: să-i spui dlui Bibicescu că am dat ordin să dea etajul întreg. Pentru ce o întoarce? Știu eu de ce: pentru că ofițerii plătesc câte 200 lei, iar ceilalți plătesc câte 500.

V. Iașinschi: Plătește Statul diferența?

G-ral I. Antonescu: Nu. Pentru ofițeri, la Lăculețe, se plătea câte 100 lei pe zi. La Moroeni are să se plătească câte 200 lei de persoană, pentru că dau eu diferența de 100 lei. Tot așa pentru soldați: la Lăculețe se plătea 30 lei, iar aici se va plăti 60; diferența de 30 lei o plătesc eu.

Dl dr. Bibicescu mi-a arătat etajul. De ce o întoarce? Are să primească acolo ordinul meu, să dea tot etajul, pentru că el mi l-a arătat.

Ședința se ridică la ora 19,50.

▼
D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 170 (fost 168)/1940, f.760-792.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

35. 1940 decembrie 19. *Se discută despre: situația însămânțărilor; aprovizionarea cu lemne și produse alimentare; prețuri; export; recensământ; Apărarea pasivă; reglementarea unor schimburi de populație etc.*

CONSILIUL DE MINIȘTRI

din 19 decembrie 1940

Ședința se deschide la ora 18,20, sub președinția dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului.

Sunt prezenți domnii:

Horia Sima, vicepreședintele Consiliului de Miniștri; lt.-col. prof. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic; G. Cretzianu, ministrul Finanțelor; ing. N. Mareș, ministrul Agriculturii și Domeniilor; prof. Ion Protopopescu, ministrul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; g-ral Gh. Dobre, subsecretar de Stat la Ministerul Apărării Naționale, pentru Înzestrarea și Administrarea Armatei; V. Dimitriuc, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale, pentru Petrol și Exploatări Miniere; C. Papanace, subsecretar de Stat la Ministerul Finanțelor; Corneliu Georgescu, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale, pentru Colonizare și Populația Evacuată; și Nic. Petra, subsecretar de Stat la Ministerul Economiei Naționale.

G-ral I. Antonescu: Domnul Mareș are cuvântul.

N. Mareș: (Prezintă dlui g-ral Antonescu un tablou de situația semănăturilor).

Semănăturile de grâu au ajuns aproape să acopere suprafața prevăzută: 2.250.000 hectare.

G-ral I. Antonescu: Cât era suprafața de însămânțat?

N. Mareș: 2.335.000 hectare - conform planului.

Am făcut un tabel comparativ, în ce privește semănăturile de grâu, între anii 1930 și 1940.

Avem însămânțările mai puține în județele: Tulcea, Făgăraș, Covurlui...

G-ral I. Antonescu: Dar avem surplus în altă parte.

N. Mareș: Da. Studiem un plan ca să trimitem tractoare la Tulcea și Constanța.

G-ral I. Antonescu: Care este situația arăturilor de primăvară?

N. Mareș: Vineri vă voi prezenta datele.

Lt.-col. N. Dragomir: Peste un milion de hectare.

N. Mareș: Am o situație în ce privește stocajul de grâu pentru întreaga Românie. Am aici mai multe grupe de cifre care arată: producția normală,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

consumul normal, consumul probabil și deficitul în vagoane de grâu pe Europa întreagă. Deficitul este peste 2.000.000 de vagoane. Datele le-am luat de la Institutul de specialitate din Roma. Mai sunt încă stocuri din anii trecuți, care ramplasează deficitul, dar încetul, cu încetul, stocurile acestea se consumă.

În ce ne privește pe noi, am un tablou din care rezultă că prețurile agricole s-au apropiat de prețurile industriale.

G-ral I. Antonescu: În urma măsurilor luate de noi?

N. Mareș: Da.

G-ral I. Antonescu: Vreau să văd, pe ultimii zece ani, care este écart-ul[1] între prețurile industriale și cele agricole. Vreau să văd această situație dinainte de război.

N. Mareș: Înainte de război era zero écart-ul.

G-ral I. Antonescu: Nu era nici un écart?

N. Mareș: Nu se stabilea.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să fi fost și atunci. Vreau să văd, prin comparație, care este situația față de écart-ul actual.

Lt.-col. N. Dragomir: Am în studiu această chestiune.

N. Mareș: (Prezintă dlui General un tabel asupra situației aprovizionării cu lemne, cuprinzând date asupra cantităților de lemne aflate în păduri, tăiate, în gări, în depozite).

G-ral I. Antonescu: Consumul până când e calculat?

N. Mareș: Până la 1 aprilie.

G-ral I. Antonescu: Atunci înseamnă că suntem în deficit.

N. Mareș: Numai în ce privește transportul.

G-ral I. Antonescu: Noi avem toată cantitatea de lemne, dar s-a dat în consum mult mai puțin. Nu se dă decât 50% din ceea ce trebuie.

I. Protopopescu: Consumul va fi mai redus, mai târziu. Acum este vârful. După sărbători urmează să complectăm cantitățile necesare, până la 1 aprilie.

Avem zilnic 530-560 vagoane. Consumul nu este atât de mare. S-a întâmplat însă altceva: când am adus lemne, cei bogați s-au aprovizionat până la 1 aprilie. Cei care cumpără cu suta de kilograme, desigur că de aceștia trebuie să ne ocupăm. De ei mă îngrijesc acum.

G-ral I. Antonescu: La Bârlad, populația săracă n-are lemne. Am vorbit cu primarul de acolo.

I. Protopopescu: A venit la mine și i-am dat concursul. I-am dat și o comisiune de ingineri, care să-i aranjeze situația de acolo. Pentru partea de sud a orașului sunt lucrări de refacere urgente.

G-ral I. Antonescu: Eu l-am trimis la d-ta. Dar situația lemnelor nu este

---

[1] *Diferența.*

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

bună.

I. Protopopescu: Până la 1 ianuarie, am asigurat transportul la zi. Nu există zi în care să se simtă lipsă.

G-ral I. Antonescu: Cu arăturile cum stăm?

N. Mareș: Vă voi da vineri rezultatul.

Lt.-col. N. Dragomir: În materie de aprovizionare cu lemne este important să ne constituim de pe acum stocul pentru anul viitor. Acum e momentul când se face tăiatul lemnelor. De aceea, s-a pus așa de greu problema lemnelor pentru noi anul acesta, fiindcă anul trecut nu s-a tăiat. Trebuie o activitate intensă în această privință. Altfel nu vom avea lemne la anul.

N. Mareș: Până la anul sper să avem și gaz metan.

Horia Sima: În legătură cu aprovizionarea cu lemne în Capitală: populația săracă nu poate să ia lemne când are nevoie. Cine se duce la depozit, este amânat, poate să ia de abia peste două zile. Șoferul meu, care este om sărac, tot așa face. A fost amânat: peste două zile.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să trimiți la depozit, ca să vedem de ce se întâmplă așa.

Horia Sima: Lemnele se iau foarte cu greutate.

G-ral I. Antonescu: Dacă sunt lemne, pentru ce se întâmplă așa? În depozite avem cantitatea normală.

Horia Sima: Da, aproape normală.

G-ral I. Antonescu: Depozitarii fac, prin urmare, dificultăți.

Horia Sima: Vând cu 170 lei suta de kilograme.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, cu 17.000 lei vagonul. Dragomir, ia măsuri.

Lt.-col. N. Dragomir: Mi-am notat.

G-ral I. Antonescu: Am spus de atâtea ori să se facă controlul; să se ducă un inspector, fără să-l cunoască negustorul, sau să trimită un om, care să ceară să-i vândă lemne. Și când cere prețul acesta, să-l prindă asupra faptului și să-l bage în pușcărie. La ce depozit s-a întâmplat aceasta?

Horia Sima: Pe la Obor.

G-ral I. Antonescu: Să-l întrebi pe șoferul d-tale, dle Sima, și să-mi dai numele depozitului.

Dl Dragomir are cuvântul.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește chestiunea porumbului rămas în Cadrilater, de pe urma populației plecate, am aranjat-o și am găsit brațele disponibile necesare, pentru ca Prefectura de Constanța să poată culege toată cantitatea.

G-ral I. Antonescu: Ce ai făcut cu județul Mehedinți?

Lt.-col. N. Dragomir: S-au distribuit cantitățile necesare. Am dat totul. S-au dat 70 vagoane.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Trebuie ajutat și Bârladul cu ceva mălai pentru populația săracă. Trimite două, trei vagoane acolo. Vino în ajutorul populației sărace cu porumb - gratis - unde au fost sinistrați. La Vaslui, la fel.

Horia Sima: Toată regiunea Vrancei este în aceeași situație.

Lt.-col. N. Dragomir: Dar să ne înapoieze, la recolta viitoare, cantitățile date.

G-ral I. Antonescu: Da, dar nu în bani. Îi angajăm cu brațe de muncă, în locul plății. Ei ne vor plăti cu munca lor, pe care o vor presta pentru facerea de șosele, cale ferată, sau alte lucrări în legătură cu recolta viitoare. Ne dau muncă. Nu dăm nimic gratis. Totul se restituie în muncă. D-ta să faci o statistică, dle Dragomir, din care să rezulte unde ai dat porumb în felul acesta - fără plată - iar oamenii - și prefecții vor ține evidență de aceștia - vor plăti prin muncă, lucrând fie la lucrările ce trebuie făcute în apropiere de comuna respectivă, sau în alte regiuni. Deci: dăm unde este nevoie și cerem în schimb plata prin muncă. Acest tabel al oamenilor care urmează să presteze munca lor drept preț, va fi trimis și dlui Protopopescu, la Ministerul Comunicațiilor, pentru ca să știe, în orice moment, în lucrările ce va avea să le facă, de unde poate lua brațe disponibile de muncă, brațe plătite deja de către Stat. Dl Protopopescu apoi îți trece d-tale plata acestor brațe și, în felul acesta, ți se rambursează, dle Dragomir, porumbul dat oamenilor. Aceasta este soluția.

La fel să se procedeze și în ce privește grâul de sămânță și porumbul. Dar, tot ceea ce s-a dat, toată cantitatea cu care s-a venit în ajutorul populației, trebuie să li se întoarcă sub formă de muncă. Nu trebuie să învățăm pe nimeni să fie cerșetor. Scutim de această muncă pe neputincioși, pe invalizi etc.

Făcând tabelul de mai sus, d-ta, dle Protopopescu, știi, în tot momentul, unde să te adresezi pentru brațele de lucru. În felul acesta, datoriile pentru grâu, porumb se lichidează prin muncă. Ţăranului i se va da și hrana. Adică se va socoti o diferență în preț, care să reprezinte: hrana, întreținerea și un mic câștig pentru țăran. Un om pentru lucru este plătit cu 60 până la 90 lei pe zi. Hrana, la cantină, costă 20-30 lei. Să-i rămână și lui 10 lei. Restul de 40 lei să fie socotiți drept plată, pentru a-și achita datoria. Nu-i luați însă totul; lăsați și țăranului ceva.

Lt.-col. N. Dragomir: În legătură cu producția de materii prime: bumbacul. Aducem din Turcia. Banca Națională ne comunică...

G-ral I. Antonescu: În ce privește acreditivul de la Washington, nu mai trebuie contat pe el. Ne-a venit o telegramă, prin care suntem încunoștiințați să nu mai contăm pe America.

Lt.-col. N. Dragomir: S-a trimis un delegat special de la Istanbul. Mi s-a spus că a început încărcarea. Acum s-a oprit.

În ce privește recolta indigenă, se valorifică toată, utilizându-se și resturile.

G-ral I. Antonescu: Cât scoatem de peste tot? Cât ne trebuie?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: 3.800 tone.

G-ral I. Antonescu: Complectăm necesarul?

Lt.-col. N. Dragomir: Da, dacă luăm și fibră din Germania.

G-ral I. Antonescu: Dar când ne vine bumbacul?

Lt.-col. N. Dragomir: Înainte de 1 ianuarie.

Din ultima tranșă de 60 vagoane vom primi 20 vagoane. Urmează ca restul să sosească mai târziu. În ce privește lâna, este complectat necesarul până la recolta nouă, până la iunie viitor.

G-ral I. Antonescu: În ce privește lâna, ați asigurat cantitatea necesară pentru consumul intern, până la iunie viitor?

Lt.-col. N. Dragomir: Da.

G-ral I. Antonescu: Care este situația bumbacului?

Lt.-col. N. Dragomir: Trebuie să primesc din Italia...

G-ral I. Antonescu: Cum stăm cu bumbacul țărănesc? Care este stocul pe care îl avem?

Lt.-col. N. Dragomir: Suntem foarte descoperiți în bumbac. Avem până la sfârșitul lunii. Ne sosește din Turcia. Vom lua fibră din Germania...

G-ral I. Antonescu: Bumbac ai numai până la sfârșitul lunii?

Lt.-col. N. Dragomir: Pentru o lună. Până la sfârșitul lunii ianuarie.

G-ral I. Antonescu: Ce facem apoi?

Lt.-col. N. Dragomir: Ne vine din Turcia.

G-ral I. Antonescu: Dar dacă nu ne vine?

Lt.-col. N. Dragomir: Luăm fibră din Germania. Altfel e grav. Mai avem bumbac la Armată.

G-ral Gh. Dobre: Foarte puțin. Avem comenzi masive pentru îmbrăcăminte.

V. Dimitriuc: Din Rusia.

G-ral I. Antonescu: Nu știu dacă s-a aranjat. Dacă se aranjează, este o fericire.

Dacă la sfârșitul lunii ianuarie stau fabricile noastre, care este rezultatul?

V. Dimitriuc: Consumul nu este amenințat. Produsul acestor fabrici nu este un produs de care avem imediat nevoie. Fabricile lucrează ca să facă stocuri de mărfuri, pe care nu le vor desface acum.

Poate însă să fie dezagreabilă problema muncitorească. Dar nici aceasta nu este așa, fiindcă, dacă acești muncitori sunt specializați, ei îi țin. În ce privește muncitorii ocazionali, aceștia vor putea să fie utilizați în alte părți.

G-ral I. Antonescu: Domnule Dimitriuc, i-ați notă și să-mi arăți, în cazul când încetează fabricile să lucreze, ce probleme se pun pentru noi, câți muncitori rămân ca să-i plătească fabricile, câți muncitori rămân în afară, ca să știu ce fac cu ei. Să ne gândim ce facem cu acești muncitori, unde îi dirijăm, să le căutăm plasament. Avem pentru aceasta o lună înaintea noastră. Vreau să

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

ştiu cum sunt repartizaţi aceşti muncitori pe teritoriul ţării, pe specialităţi, ceea ce ar putea să facă dacă nu mai lucrează în fabrică.

V. Dimitriuc: A mai fost o chestiune pentru industria textilă, când fiecare fabrică şi-a făcut un plan, fiecare a studiat această ipoteză.

G-ral I. Antonescu: Vreau să văd această situaţie.

G. Cretzianu: Cred că dacă am chema pe ambasadorul Turciei şi i-am aviza că noi oprim orice export în Turcia, am reuşi atunci să obţinem bumbac. Turcii nu pot fără petrolul nostru. De aceea cred că vom izbuti.

G-ral I. Antonescu: De ce dăm devize elveţiene? Nu joacă clearing-ul? Ce fel de petrol ne cer ei?

G. Cretzianu: Ne cer mai mult petrol lampant, şi noi, din cauza nemţilor, care vor să-l ia ei, nu le putem da. Toată lumea vrea petrol lampant.

G-ral I. Antonescu: De ce?

V. Dimitriuc: Pentru că petrolul lampant şi motorina - aşa le întrebuinţează statele beligerante: Germania şi Italia - servesc la prepararea unui amestec special utilizat pentru motoarele grele, pentru avioane, pentru tractoare.

G-ral I. Antonescu: Se poate trata cu Germania această chestiune. Li se poate spune germanilor că avem nevoie de bumbac şi de lână şi că nu avem devize decât foarte puţine.

Ce devize mai avem?

G. Cretzianu: Astăzi nu mai am devize.

G-ral I. Antonescu: Să dăm turcilor petrol lampant în schimbul bumbacului. Aşa trebuie să trataţi cu ei, şi într-un timp foarte scurt.

G. Cretzianu: Ne înţelesesem cu turcii.

G-ral I. Antonescu: De ce nu facem un pas înainte?

G. Cretzianu: Dl Cancicov mi-a spus că a terminat.

G-ral I. Antonescu: Mi se spune, pentru a treia oară, că s-au terminat tratativele cu turcii, dar bumbacul nu este aici. Trebuie soluţionată chestiunea aceasta. Trebuie aranjat cu Germania, căreia să-i arătăm nevoile noastre.

V. Dimitriuc: Ei vor consimţi.

G-ral I. Antonescu: Să arătăm Germaniei nevoile noastre şi să dăm turcilor petrol lampant, ca să ne dea în schimb bumbac. Să nu mai dăm devize.

Cum stăm cu bumbacul ţărănesc?

Lt.-col. N. Dragomir: Italienii ne vor da pentru o lună; turcii, pentru trei luni. În felul acesta vom avea situaţia aranjată până în mai, ceea ce este foarte bine.

G-ral I. Antonescu: E bine, dar vreau să văd ce cantităţi ai până în mai, dle Dragomir. Cât avem până atunci?

C. Papanace: Italienii nu ne dau mai mult?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu.

G-ral I. Antonescu: Vă atrag atenţia: nu ştim ce se întâmplă în primă-

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

vară. Mergem spre o agravare. Înțelepciunea ne spune să ne pregătim spre o agravare a conflictului în apropierea granițelor noastre, deci spre o închidere totală a acestor granițe. România trebuie să facă maximum de efort, pentru ca, în această perioadă de iarnă, să aducem în țara noastră maximum de ce se poate aduce. De aceea să facem toate combinațiile pentru atingerea acestui scop. Tratați cu nemții, ca să putem da petrol lampant turcilor în schimbul bumbacului.

G. Cretzianu: Merg mai departe: să dăm chiar aur.

G-ral I. Antonescu: Să dăm și aur. Prefer să dau aur, ca să pot duce războiul - în cazul când voi intra în război - decât să mor cu aurul aici. Dar, până când să dau aur, eu dau marfa pe care o am, dacă pot conveni cu nemții ca să iau din stocul lor o parte și s-o dau turcilor - vorbesc de petrolul lampant - îl dau turcilor.

Prin urmare, prima ipoteză o constituie această posibilitate și pe urmă trecem la a doua posibilitate, la aur.

În tot cazul, vă atrag atenția - dacă insist asupra acestui lucru n-o fac din pedantism, ci din cauza situației politice - că fierbe în jurul nostru și că se poate agrava situația dintr-un moment în altul, în primăvară. Cel mai elementar simț de prudență ne spune să fim gata pentru orice eventualitate. Pentru aceasta trebuiesc aduse în țară toate materiile prime necesare. Am vorbit cu nemții să ne trimită materii prime pentru industria de război, ca industria noastră să nu stagneze. Trebuie să aducem totul aici în țară, fiindcă, după ce vom începe operațiunile, nu se va mai putea aduce nimic. Trebuie lucrat strâns.

G-ral Gh. Dobre: Am luat contactul necesar.

G-ral I. Antonescu: Să-l cauți pe Gheorghiu Ioan și să-l întrebi ce a făcut cu această chestiune. Trebuie controlat.

Lt.-col. N. Dragomir: Tot în legătură cu bumbacul. Am tratat cu italienii. Au scumpit prețurile. Noi n-avem nici o posibilitate de a mai urca prețul actual, nici la bumbacul țărănesc, nici la cel industrial, dacă vrem să nu creăm nemulțumiri. Altă scăpare nu este, decât să reducem din taxele de vamă, așa cum am vorbit cu Finanțele, să reducem cu un sfert, adică la jumătate din ceea ce se încasează, astăzi, reprezentând jumătate din ceea ce trebuia încasat. Numai astfel ajungem la bumbacul țărănesc la un preț acceptabil pe piață. În ce privește bumbacul industrial, vom ajunge la un preț ușor mai mare decât cel actual. Bumbacul țărănesc este un bumbac special.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să știm ce bumbac îi trebuie țăranului, cât avem, ce facem dacă ne lipsește, pentru ca, de acum, să știm ce să spunem țăranului să cultive. Să-l punem să cultive in, cânepă, dacă n-avem bumbac. Vreau să știu ce cantități de bumbac țărănesc avem acum; ce cantități trebuie să mai aducem; de unde. La anul să nu i se mai pună această problemă. Trebuie să dăm agricultorului posibilitatea ca, din vreme, să-și procure sămânța, să-și poată face toate calculele, cât in și câtă cânepă trebuie să pună. Vei da, deci,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

dispoziții în consecință, dle Dragomir, fiindcă eu vreau să plec de la date sigure, de la statistici, de la evidențe. De ce am început guvernarea prin stabilirea de evidențe, dacă nu continuăm să avem aceste evidențe?

Lt.-col. N. Dragomir: Vă voi da toate datele.

G-ral I. Antonescu: Să le dai și dlui Mareș.

Lt.-col. N. Dragomir: Trec la o chestiune în legătură cu producția: Mișcarea Legionară ia inițiativa să lucreze toate locurile virane din comunele urbane și suburbane. Ar trebui un Decret-lege pentru chestia aceasta. Lucrul acesta are o ușoară atingere cu dreptul de proprietate, însă putem, printr-un studiu pe care l-am făcut asupra chestiunii, legitima această acțiune.

G-ral I. Antonescu: Iată cum legitimăm: acei care nu vor lucra ei singuri pământul lor - pentru că socotim că pământul este în primul rând al Statului și pe urmă este al proprietarului lui, care îl deține trecător numai, atât timp cât este în viață - pentru că pământul este destinat să folosească colectivității și pentru că ei nu-l lucrează în folosul colectivității, înseamnă că nu sunt demni să-l folosească și atunci intervine Statul și-l lucrează. Deci, dacă nu vor lucra ei locurile virane - fie că nu vor, fie că nu pot - atunci vor veni legionarii și vor lucra cu ei. Interesul țării este să nu rămână nici o palmă de pământ nelucrat. Așa să facem legea.

Lt.-col. N. Dragomir: Trec la prețuri. Unele prețuri le-am urcat. Am urcat prețul la unt. Am fixat prețul la untul vegetal, la pielării, la paște făinoase. Am dat decizia în ce privește gheata populară.

G-ral I. Antonescu: Vreau să știu exact câtă piele ne trebuie pe un an de zile, câtă avem, și pentru populația civilă și pentru Armată. Trebuie să facem trei categorii, cu soluții pentru fiecare categorie: țăranii, populația orășenească și Armata. Pentru fiecare categorie, plecând de la stocurile pe care le avem, trebuie să găsim soluția cea mai potrivită. La Armată ce avem?

G-ral Gh. Dobre: Am mărit cota pentru populația civilă. Putem da 25% din cota noastră. Pentru Armată avem destul.

G-ral I. Antonescu: Dacă mobilizăm la primăvară 600.000, ce facem?

G-ral Gh. Dobre: Am ce-mi trebuie.

G-ral I. Antonescu: Dar încălțămintea, care se rupe?

G-ral Gh. Dobre: Avem rezerve. Facem ce ne trebuie până în februarie. Am pus să se facă un grafic. Am făcut probele, a ținut de două ori mai mult încălțămintea pe care o facem la fabrica noastră.

G-ral I. Antonescu: Câtă producție are fabrica noastră?

G-ral Gh. Dobre: 500 perechi pe zi.

G-ral I. Antonescu: Ca să vedeți cât de dezastruos s-a procedat în această țară: când am fost la Budapesta, în 1919, am ridicat, din insula Margareta, toată mașinăria de la cea mai mare fabrică care exista. Am cerut să fie pusă în funcțiune, în 1932. N-a fost posibil. Abia când am fost ministru de Război, în 1937-1938, am pus-o în funcțiune. Am scăzut prețurile și am făcut încălțăminte

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

bună. Nu s-a putut pune în funcțiune mai devreme, fiindcă se opuneau fabricanții. Ne-au făcut tot felul de dificultăți. Am avut cea mai bună tăbăcărie, la Popovăț, dar a închiriat-o Alexandrescu pe zece ani și a stricat-o într-un an.

G-ral Gh. Dobre: Vom ajunge să facem o mie de perechi pe zi.

G-ral I. Antonescu: Când am fost ministru de Război, am dat dispoziții să se ia măsurile necesare pentru ca să se facă 50.000 perechi de încălțăminte pe lună, adică 600.000 perechi pe an. Ce s-a făcut?

G-ral Gh. Dobre: O parte se complectează acum....

G-ral I. Antonescu: De ce se lucrează numai 500 perechi pe zi? Aceasta înseamnă că d-ta, anual, nu fabrici decât 180.000 perechi de încălțăminte.

G-ral Gh. Dobre: Numai atât lucrăm...

G-ral I. Antonescu: Cu câte echipe lucrezi?

G-ral Gh. Dobre: Cu trei echipe pe zi.

G-ral I. Antonescu: Este bună încălțămintea?

G-ral Gh. Dobre: Foarte bună. Vă vom prezenta un grafic de durată în timp. Se va mări producția.

G-ral I. Antonescu: Am adus încălțămintea la costul de 350 lei perechea, adusă la noi, pe când aceea de la Mociornița costa 580 lei. Încălțămintea noastră dura un an și jumătate, iar a lui Mociornița după o lună era stricată, ceea ce însemna să ne coste 6000 perechea de încălțăminte de la Mociornița.

Lt.-col. N. Dragomir: În ce privește gheata populară, caracterele ei au fost fixate de specialiștii de la Armată, în amănunte, iar prețul s-a redus aproape la prețul de cost. Nici un fel de gheată nu depășește 1000 lei.

G-ral I. Antonescu: 1000 lei e scump.

Lt.-col. N. Dragomir: Calitatea cea mai bună și numărul cel mai mare costă 990 lei perechea.

G-ral I. Antonescu: Numai să nu fie ca și lemnele, să se plătească alt preț.

Lt.-col. N. Dragomir: Este preț fix.

Am dat decizie pentru standardizarea sapelor, reducând de la 318 tipuri la 8 tipuri numai. Avem în studiu prețul cimentului, al hârtiei, al sfeclei.

În ce privește zahărul, ar fi trebuit ca prețul să se urce de la 33 lei până la 37 lei. Noi l-am urcat numai la 34 și ceva. Urcarea s-a datorat recoltei deficitare și cererii cultivatorilor de sfeclă. Plantatorii de sfeclă cer acum să li se plătească mai scump sfecla, de la 10 la 14. În felul acesta, dacă menținem actualul preț la zahăr, ajungem ca Statul să suporte o sumă de 200 milioane lei, la care s-ar adăuga încă 200 milioane lei, datorită noului spor la prețul sfeclei. Ceea ce înseamnă 400 milioane pe seama Statului. La anul, sfeclarii vor vrea mai mult de 14, vor vrea 16, ceea ce va face ca Statul să suporte 700 milioane lei, dacă va vrea să mențină prețul actual al zahărului.

V. Dimitriuc: Atunci nu vor mai produce sfeclă.

G-ral I. Antonescu: A fost la mine dl Montesi, căruia i-am spus că am

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

stabilit odată prețurile, de acord cu fabricanții de zahăr. Am ridicat cu 3 lei prețul la kilogramul de zahăr cubic și un leu la zahărul tos. De aceea nu mai admit nici o urcare de preț.

În ce privește viitorul, de acord și cu dl Mareș, veți stabili dvs. care este beneficiul pe care trebuie să-l tragă un proprietar, la hectar. După ce s-a stabilit cât trebuie să câștige un om la hectar, după ce s-a amortizat totul și s-au scăzut toate cheltuielile, fixăm prețul la sfeclă.

Lt.-col. N. Dragomir: Acum rămâne cam 6-700 lei de pogon, adică 1500 lei de hectar, după ce s-au amortizat toate muncile.

G-ral I. Antonescu: Eu pun 1000 lei la hectar. Este suficient.

Lt.-col. N. Dragomir: 1000 lei la pogon este arendă prea mică.

G-ral I. Antonescu: Dar dacă n-ar câștiga nimic? Toată lumea trebuie să se mulțumească cu mai puțin, până scăpăm Statul. Aceasta este baza de la care plecăm; 1000 lei câștig la hectar este destul. Ca procedare, trebuie văzut cât costă munca la un hectar de sfeclă, la cât se urcă toate cheltuielile făcute. Cât face aceasta?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu știu, dar pot să vă fac calculul.

G-ral I. Antonescu: Să presupunem că face 5 sau 6.000 lei. Ei bine, atunci acesta trebuie să fie prețul. În felul acesta avem o bază de calcul. Am rămâne la 1000 lei beneficiu de hectar. Trebuie să-i rămână 1000 lei netto de hectar, după ce a plătit impozitul, munca, instrumentele, toate cheltuielile.

Lt.-col. N. Dragomir: Și cantitatea de producție interesează. Prețul aici depinde de mulți factori. Munca este țărănească aici, fiindcă cea mai mare parte din sfeclă se cultivă de țărani.

G-ral I. Antonescu: Noi fixăm munca și tot ce va fi - 8-9-10.000 lei de hectar, cât va fi nevoie - tot ce se va cheltui, calculând amortismentul și beneficiul net care trebuie să rămână cultivatorilor.

Lt.-col. N. Dragomir: Pentru aceasta trebuie știută și producția. Or, producția variază. Anul trecut au fost 5000 kilograme la pogon. Trebuie fixat prețul la muncă.

Îl putem fixa pe cale de comparație, văzând cât se plătește la grâu, sau în altă parte, munca.

G-ral I. Antonescu: Aceasta înseamnă că nu pot să fac prețul dinainte. Dar dacă ei au producție de trei ori mai mare, îmi dau ceva îndărăt din câștig?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu.

G-ral I. Antonescu: Dar dacă nu fac cantitatea socotită de ei, ei îmi cer preț mai mare. Atunci eu spun: fixez prețurile la muncă și îi oblig să cultive sfecla.

N. Mareș: Cultivatorul, dacă nu-l obligi, nu pune sfeclă dacă nu vede un câștig.

G-ral I. Antonescu: Îi oblig să pună sfeclă în raport cu necesitățile de zahăr.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

V. Dimitriuc: Planul dvs. este precis și concret, încadrându-se într-un plan mare, care vă preocupă. Socot că acum, în plin război, care are repercusiunile lui în toate părțile, nu vom avea putința să intrăm în această dirijare a producției zahărului, mai ales că zahărul va fi alimentul cel mai căutat, fiind și cel mai hrănitor. Vom găsi o posibilitate de ajutorare a fabricilor, dar nu cred că este bine - soluția aceasta e bună în cadrul planului dvs. mare - nu cred că vom putea stăpâni situația așa de tare, în anul acesta care vine, ca să pătrundem în dirijarea lucrului la țărani, să-i rugăm să însămânțeze sfeclă, să calculăm un beneficiu anumit. Pentru marii proprietari e ușor. Pentru ei lucrul este realizabil. La țărani însă trebuie să-i lăsăm să câștige chiar mai mult. Dacă fabrica ar pierde un leu, doi sau trei, se va găsi posibilitatea să acoperim pretențiile fabricilor într-un fel sau altul, dar trebuie să lăsăm pe țărani să câștige mult, căci numai așa se produce mult. Este o imposibilitate altfel.

G-ral I. Antonescu: Care este criteriul care te-a determinat pe d-ta, dle Dragomir, să fixezi astăzi prețul la hectarul de sfeclă pentru anul viitor?

Lt.-col. N. Dragomir: Prețul nu se poate fixa decât în comparație cu alte produse, luându-se producția medie.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea trebuie studiată.

N. Mareș: Domnule Dragomir, voi studia eu chestiunea.

C. Papanace: Trebuie stabilit prețul în raport cu producția la hectarul de grâu, de porumb și în raport cu munca.

G-ral I. Antonescu: Să câștige la sfeclă 1000-2000 lei la hectar, dar să nu fim lăsați la discreția lor, să-și fixeze orice câștig. Zahărul este un aliment nutritiv. De aceea trebuie să se găsească cu un preț cât mai redus.

V. Dimitriuc: Dar nu prin reducerea câștigului țăranului.

G-ral I. Antonescu: Dar nici prin faptul că Statul să scoată mereu miliarde.

V. Dimitriuc: Să scădem fiscalitatea la zahăr. Vom găsi alte posibilități. Mă fac forte să găsesc.

G. Cretzianu: Îmi este frică că vom merge tot așa cu cultivatorii de sfeclă, fiindcă ei, în fiecare an, cer mai mult și nu ne oprim niciodată.

G-ral I. Antonescu: Am fixat prețurile la zahăr.

Lt.-col. N. Dragomir: Prețul zahărului este fixat.

G-ral I. Antonescu: A venit dl Montesi și am spus: aceasta este problema socială la noi. Dvs. trebuie să alegeți între a câștiga mai puțin sau a pierde totul. Dacă noi continuăm pe panta pe care am alunecat cu economicul, ne ducem și cu socialul peste cap. Deci, trebuie să fiți ponderați în pretențiile dvs. - i-am spus dlui Montesi - să vă mulțumiți cu câștiguri mai puține, pentru ca să ne putem organiza țara. Vă veți retrapa apoi, pentru că aveți destulă grăsime acumulată din ceea ce ați câștigat în trecut, de pe spinarea Nației Românești.

C. Papanace: După expertizele ce au avut loc, rezultă că a fost suficientă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

majorarea făcută.

G-ral I. Antonescu: Aceasta am spus-o și eu. A fost o conferință care a durat mai multe zile. S-a discutat larg această problemă, s-a convenit asupra ei, s-a căzut de acord asupra ei cu fabricanții de zahăr.

C. Papanace: Este dl Manolescu-Strunga, care stă la spate.

G-ral I. Antonescu: Să se calculeze de dl Mareș care trebuie să fie prețul pentru hectarul de sfeclă pe anul viitor. Trebuie să ținem prețurile la nivel, căci altfel ne ducem.

G-ral Gh. Dobre: Trebuie stabilit și fabricile respective ce câștiguri pot să realizeze.

G-ral I. Antonescu: Aveau fabrici de zahăr pe care le țineau închise, fiindcă aveau un trust, care fixa prețurile cum vroia. Erau fabrici care nu lucrau și primeau beneficii. Tot așa a fost și cu cimentul.

N. Petra: Trebuie găsită o soluție, ca să producă sfecla micul agricultor, având și rentabilitate.

G-ral I. Antonescu: Să-i dăm rentabilitatea normală.

C. Georgescu: Cât pământ are țăranul nostru, 1000 lei la hectar înseamnă costul a cinci perechi de ghete și cu aceasta a terminat tot câștigul lui.

G-ral I. Antonescu: Am crezut că era vorba de marele proprietar. Aceasta este eroarea pe care am făcut-o. Marea proprietate, dacă are venit 1000 lei la hectar, are suficient, pentru că marea proprietate are un anumit rost în viața economică a Neamului Românesc. Câștigul pe care ea îl realizează trebuie să aibă un plafon. Dacă e la țărani, atunci poate să fie 2000, 3000 lei la hectar, câștigul, cât va fi nevoie. Vom vedea cât. Dacă are 3000 lei beneficiul net la hectar, țăranul, totuși el nu poate să cheltuiască cu totul mai mult de 5000 lei pentru hectarul de sfeclă. Or, cam la acest preț m-am gândit și eu. 5000 lei costă munca, 3000 lei câștigul, adică 8000 lei hectarul de sfeclă. Deci a ieșit socoteala.

I. Protopopescu: Acela care cultivă sfeclă vrea să câștige și de la muncă și de la sfeclă, să aibă beneficiu și din pământ și din munca lui.

Horia Sima: În majoritatea cazurilor, țăranul nu-și socotește munca lui.

G-ral I. Antonescu: Până acum, țăranului, munca lui nu-i producea nimic. Trebuie să facem ca țăranului să-i revină plata muncii lui. Peste ceea ce cheltuiește cu întreținerea și ceea ce trebuie să-i procure pământul, în prețul fixat trebuie să-i fie plătită și munca. Aceasta este socoteala serioasă. Deci, el trebuie să câștige și din muncă și din produsul pământului.

C. Papanace: În legătură cu problema prețurilor, din informațiile care vin la Mișcarea Legionară rezultă, fiindcă nu s-au fixat prețurile la toate produsele, o diferență între prețurile de la producția industrială față de cele agricole.

Lt.-col. N. Dragomir: Nu s-au fixat la marchitănărie.

G-ral I. Antonescu: Vom ieși din această situație, pentru că ne întoarcem la industria casnică. De aceea i-am dat diui Mareș să studieze chestiunea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

cânepii și inului.

Dintr-o statistică pe care am făcut-o, veți vedea că sărăcia țăranului român începe odată cu împroprietărirea lui. Sărăcirea țăranului român începe exact în același moment cu împroprietărirea lui. Aceasta se datorește faptului că, imediat ce a avut pământ și a realizat un câștig mai important, el s-a dus la oraș să cumpere de la jidani ceea ce îi trebuia și a început astfel să se înglodeze în datorii. Când avea industrie casnică, dar nu avea pământ, avea o situație mediocră, din care putea însă să trăiască. Îndată ce a avut pământ, s-a dus la oraș și a cumpărat de acolo ceea ce îi trebuia, dând astfel îndărăt. De aceea trebuie să ne întoarcem la industria casnică.

Horia Sima: Până atunci trebuiesc fixate și prețurile, pentru că țăranul pierde foarte mult la stambă. Sunt foarte mari diferențe între prețuri.

Lt.-col. N. Dragomir: S-au fixat aproape toate prețurile. Unele sunt pe șantier, fiindcă această chestiune comportă studii foarte precise.

C. Papanace: Prețul stofelor a crescut fantastic - chiar pentru funcționari.

G-ral I. Antonescu: Țăranul cumpără bumbac, stambă, așa că tot jidanii profită. Noi am fixat prețuri maximale la ceea ce produce țăranul, dar la ceea ce produce jidanul, acolo n-am fixat.

Lt.-col. N. Dragomir: Trebuiesc făcute studii în această privință. Se lucrează zi și noapte.

V. Dimitriuc: Munca dlui Dragomir este foarte grea. Nu ne poate aduce nici un folos orice facem, dacă fixăm numai prețurile și nu facem și control. Trebuie aplicat controlul cel mai sever. Controlul este mai important decât fixarea prețurilor.

G-ral I. Antonescu: Controlul l-am dat în studiu la Ministerul de Interne.

De la 1 ianuarie, mărim cu trei miliarde lei lefurile funcționarilor, până la 7-8000 lei, tot ceea ce este până la 8000 lei salariul de funcționar, de la împiegatul de jos, de la sergentul de stradă începem cu mărirea. La sergentul de stradă se dă un plus de 1400 lei față de ceea ce are acum. Nivelăm și pensiunile. Trebuie să procedăm imediat, să vedem ce funcționari îi avem ca surplus, pentru ca să-i folosim în comerțul românesc. De aceea am și pus comisarii de românizare în industrie. Trebuie să punem din acești funcționari în toate magazinele de pe Lipscani, de pe Șelari, la "Lafayette", peste tot să punem funcționari români. Trebuiesc făcute statistici în această privință. Între ianuarie și aprilie trebuie aranjată toată chestiunea, dle Cretzianu, pentru că, în felul acesta, degrevăm bugetul Statului. Dacă funcționarul avea 12.000 lei pe lună, la Stat, 12.000 îi va da și "Lafayette". Învață și comerțul și l-am șters și din stat. Nu știu câți funcționari sunt necesari.

G. Cretzianu: Am o altă soluție pentru funcționarii de peste 50 ani. Va trebui ca Ministerul de Industrie să facă o statistică, în care să ne spună: am pe strada Lipscani atâtea magazine, acolo pot fi plasați atâția funcționari; se lucrează în cutare categorie de afaceri; se pot da lefurile cutare și cutare;

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

volumul de afaceri al magazinului este cutare. După ce avem aceste statistici, noi venim și trecem acolo funcționarii români. Vom pune un fel de comisari de românizare. După ce ai noștri vor învăța meseria, comerțul, vor lua ei locul evreului, când evreul se va retrage din comerț. De aceea vrem să-i plasăm pe funcționarii noștri acolo. Funcționarii aceștia îi vom pune la București, la Bârlad, la Focșani, la Galați, la Iași, unde negustoria, comerțul sunt în mâinile jidanilor. Trebuie plasați în toată Moldova. În felul acesta românizăm tot comerțul. Funcționarii mai mici vor fi făcuți vânzători, cei cu 3000 lei pe lună.

N. Petra: Trebuiesc făcute statistici asupra tuturor întreprinderilor din țară. Pentru întreprinderile mari, există la minister; pentru cele mai mici, trebuie să se facă la Camerele de Comerț respective. Trebuie făcut un Oficiu la Ministerul Muncii, care să se ocupe cu plasarea oamenilor.

G-ral I. Antonescu: Ministerul Muncii va avea să primească de la dl Cretzianu atâția funcționari de o categorie sau alta, pe care va trebui să-i trateze. Operația trebuie făcută între 1 ianuarie și 1 aprilie.

C. Georgescu: Funcționarii care trec la particulari să continue a plăti la Casa Pensiilor reținerile, ca să-și poată primi drepturile la pensie. Statul nu contribuie cu nimic; Casa Pensiilor nu pierde nimic și omul iese cu pensie.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. Aceasta este soluția. Este o continuare, care permite funcționarului să-și facă drepturile la pensie. Așa se va face.

Ca să-i încurajăm, să nu considere ca o decădere această situație, vor primi o leafă mai mare și vor avea deci o cotă mai mare la pensie, plătind o cotizație mai mare. Trebuie să avem însă statisticile de care v-am vorbit.

N. Petra: Ministerul Muncii trebuie să organizeze operația de plasare a acestor oameni, care e foarte dificilă.

G-ral I. Antonescu: Vreau să le văd, în timp. Trebuie să le am aici, ca să văd care este situația pe toată suprafața țării. Să mi se facă sub formă de grafic.

Se vor pune apoi funcționarii disponibili pe categorii: doctori în Drept, licențiați în Drept, cu Școala Comercială, cu altă școală, sau fără vreo școală; lefurile pe care le-au avut în instituția de la Stat etc. Atunci voi ști câți oameni am de plasat, ce specialitate au. Pe acesta îl pun aici; pe celălalt în altă parte. Dacă nu se duce unde îl trimit, îl șterg de pe stat.

C. Georgescu: În legătură cu această chestiune este întreaga problemă a românizării întreprinderilor. Ministerul Muncii are regiuni speciale, are organizarea necesară, are legi, dar nu poate aplica, fiindcă, de exemplu, pentru întreaga regiune a Bucureștilor este un singur inspector. Pentru aceasta trebuie creat un organism special.

G-ral I. Antonescu: Să-l facă dl Iașinschi.

C. Georgescu: Trebuiesc numiți în plus câțiva inspectori.

G. Cretzianu: Am o lege specială. Este însă o lege pe care ați oprit-o dvs...

G-ral I. Antonescu: Să luați contact cu Iașinschi. Să vadă el lucrul

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

acesta. Este a treia oară în două luni, de când repet această chestiune.

Domnule Cretzianu, între ianuarie și aprilie trebuie să plasezi acești funcționari. Îi trec în cadrul disponibil, dar aceasta nu înseamnă că ei vor sta și vor suge de la Stat. Îi întrebuințez. Leafă nu-i mai dau, dar i-am găsit loc. Așa se degrevează bugetul. N-am făcut socoteală, dar sper ca, prin noua organizare, să degrevăm bugetul cu 1 miliard jumătate lei, dacă nu mai mult.

G. Cretzianu: La Ministerul de Finanțe sunt foarte puțini.

C. Papanace: O treime din funcționari au rămas în teritoriile cedate. S-a făcut această degrevare automat.

C. Georgescu: 3-4000 de funcționari din teritoriile cedate îi avem în țară. Între aceștia sunt învățătorii și preoții.

G-ral I. Antonescu: Socotind cât am pierdut din țară, înseamnă că ne-au rămas dincolo 90.000 de funcționari.

C. Georgescu: Proporția nu este aceeași, pentru că Bucureștiul are mai mulți. Teritoriile cedate nu aveau aceeași proporție de funcționari.

G. Cretzianu: În orice caz, înseamnă o mare reducere la numărul lor.

G-ral I. Antonescu: Erau în centrele mari pe care le-am pierdut: Chișinău, Oradea-Mare, Cernăuți, Cluj și Satu-Mare. Acestea împreună fac cât Bucureștiul. Cu siguranță că au rămas 70.000. Totuși problema nu este rezolvată. Mai trebuiesc trecuți în cadrul disponibil.

Lt.-col. N. Dragomir: Planul de aprovizionare a început să se execute din plin. Prefecții fac schimburi între ei. Chiar mâine, la Teleorman, sunt adunați cinci prefecți ca să se pună de acord asupra necesităților locale, trecându-și de la unul la altul ceea ce au nevoie.

La cartofi ne mai sunt necesare 1000 de vagoane pentru întreaga țară. Dacă avem 2000 de vagoane cu cartofi, vom avea 1000 de vagoane rezervă.

G-ral I. Antonescu: Dacă e nevoie numai de 1000 de vagoane, de ce ai cerut 2000 vagoane?

Lt.-col. N. Dragomir: Am vrut să avem o rezervă. Ne-au oferit ungurii atunci.

La Suceava avem 400 vagoane de cartofi, care au rămas acolo, fiindcă n-au putut fi aduse și împărțite. Ar fi putut fi aduse, însă prefectul le-a ținut prea strâns. Am asigurat păstrarea lor pentru la primăvară.

Relativ la ceapa din Bulgaria, întâmpinăm dificultăți cu permisele de export. Ar fi de dorit să se facă o intervenție la Ministerul de Externe în privința aceasta.

G-ral I. Antonescu: Domnul Cretzianu să ia măsuri să se facă, astă-seară chiar.

Lt.-col. N. Dragomir: Relativ la unt: a început să se lucreze untul vegetal.

În ce privește portocalele și lămâile, s-au adus din Siria, Turcia și Italia. Ni se cere să dăm permis de import.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Avem balanță deficitară cu Italia?

Lt.-col. N. Dragomir: Suntem creditori și n-avem ce lua de la ei.

G-ral I. Antonescu: Care este situația actuală?

G. Cretzianu: În momentul de față mi se pare că suntem balansați.

G-ral I. Antonescu: Mi s-a spus că suntem debitori cu 700 milioane.

G. Cretzianu: Azi-dimineață mi-a spus ministrul Italiei că suntem numai cu 100 milioane.

G-ral I. Antonescu: Mie mi-a spus că suntem debitori cu 700 milioane.

G. Cretzianu: Când v-a spus?

G-ral I. Antonescu: Acum două-trei săptămâni.

G. Cretzianu: Situația s-a schimbat de atunci. Am tot exportat petrol și vite și n-am adus nimic în schimb.

G-ral I. Antonescu: Nu pot da vitele și să iau în schimb portocale, când n-am carne în țară.

Horia Sima: Trebuie aduse ceva portocale, fiindcă sunt foarte puține mere și fructe, în genere, făcute la noi anul acesta. Are nevoie populația de vitamină.

G-ral I. Antonescu: Avem nevoie de altceva. Avem nevoie de armament pentru la primăvară. Nu de portocale. De portocale ne putem dispensa.

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt unii bolnavi care au nevoie.

G-ral I. Antonescu: În tot cazul, să luați cantități reduse. Dar aduceți și smochine?

C. Papanace: Are și un rost politic lucrul acesta, chiar dacă am aduce portocalele de acolo.

G-ral I. Antonescu: Să ne dea armament, bumbac. Armament au. Decât îl pierdeau în Albania, acum ni-l dădeau nouă.

C. Papanace: Au pornit contraofensiva.

G-ral I. Antonescu: Să dea Dumnezeu să fie așa. De când au ei înfrângeri, s-au obrăznicit din nou rușii la gurile Dunării.

Lt.-col. N. Dragomir: Ca urmare a politicii de prevedere, pe care o ducem acum, am închis robinetul la ieșirile din țară. Am interzis să iasă din țară ceea ce ne trebuie nouă.

G-ral I. Antonescu: La Economia Națională, am cerut să ni se dea de două ori pe lună situația noastră, pentru ca să știu cum stăm cu balanța de import-export. Ministrul Italiei îmi spune tot felul de lucruri. Vreau să văd, cu toate țările care suntem în relații comerciale, care este situația.

V. Dimitriuc: Această situație se face din zece în zece zile. Să se dea și situația devizelor, pentru ca să știm cum stăm și cu banii și cu mărfurile.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine. Am mai cerut lucrul acesta, dar niciodată n-a venit chestia la mine, până acum. Eu sunt un om care trăiește din statistici și grafice. Așa am făcut și războiul trecut. M-am servit mereu de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

grafice și n-am greșit niciodată.

Lt.-col. N. Dragomir: Am închis exportul. Sunt însă unele excepții care ni se cer: pentru studenții români, pentru legațiile românești, Crucea Roșie, care ne solicită un număr de pachete pentru prizonierii englezi în Germania.

G-ral I. Antonescu: Se cere foarte puțin. Să se dea, acum, de Crăciun. Pe urmă s-a isprăvit. Nu este regulă generală. Să luați măsuri, chiar astă-seară, în această privință, pentru ca să ajungă pachetele de Crăciun. Ne-au dat și ei o mulțime de lucruri pentru prizonierii noștri.

Lt.-col. N. Dragomir: În privința grăsimii: avem surplus în București, deși s-a afirmat că ar fi lipsă.

Ajung la chestiunea pâinii. Față de prețul de 85.000 lei vagonul de grâu, unele fabrici pretind că au plătit mai mult, fiindcă au vrut să-și facă pe două luni rezerve. Vorbesc de fabricile din București, care, la un moment dat, ne-au anunțat că nu mai pot cumpăra cu 85.000 lei vagonul. Am blocat cantitățile de făină necesară și furnizăm acum prin I.N.C.O.O.P. ceea ce este necesar Capitalei.

În ce privește prețul de bază, n-ar fi motiv de scumpire. Între timp însă s-au urcat anumite componente ale prețului de cost. S-au urcat salariile, în așa fel încât morile încetează de a mai funcționa, pentru că n-au conveniente să vândă pâinea la 13,50 lei. Pâinea nu se mai poate face cu 13,50 lei, căci brutarii nu mai găsesc convenință, la salariile actuale, s-o vândă în același preț.

Care este soluția? Sunt mai multe soluții. Prima ar fi aceea după care I.N.C.O.O.P. a renunțat la 50 bani - brutarii au ajuns la limita prețului de cost, ceea ce ar fi o pierdere de 5000 lei la vagon, destul de importantă pierdere.

A doua soluție. Să se păstreze pâinea în greutate și prețul actual, dacă scădem taxele care se pun asupra pâinii, taxe de valorificare de 2%. Ar fi o pierdere din punga Statului.

A treia soluție, care ar putea fi acceptată, întrucât ar avea la baza sa un mijloc de a obține o consumație mai redusă, de a împuțina consumația. Soluția ar fi să reintroducem pâinea de 700 grame, tot rece și făcută din făină integrală, cum este astăzi. La prețul de astăzi, pâinea de 700 grame ar reveni la 9 lei și 10 bani. Atât ar trebui să fie. Însă pâinea de 700 grame are o manevră mai costisitoare. Dacă o punem la 10 lei, din diferența de 90 bani brutarii au suma necesară ca să-și acopere surplusul costului manoperei. Pentru consumator ar fi avantajul că pâinea de 700 grame este coaptă mai bine. Actualmente mi se semnalează că miezul pâinii, din cauza pâinii integrale, rămâne necopt. Pâinea de 700 grame ar fi mai bine coaptă, s-ar vinde tot rece, s-ar vinde tot la cântar. Prin urmare, n-ar fi nici un inconvenient. Mai mult încă: ar fi o economie generală, pentru că cine cumpără azi o pâine de un kilogram, în loc de o pâine de un kilogram, va cumpăra o pâine de 700 grame; iar cine dă 13 lei, va da numai 10 lei.

G-ral I. Antonescu: Aceasta înseamnă o scumpire a pâinii.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Lt.-col. N. Dragomir: Da, domnule General. Apoi, am urcat salariile, urcăm acum iarăși pâinea... intrăm într-un cerc vicios.

I. Protopopescu: Sunt foarte puțini lucrători într-o moară. Este un lucrător pe etaj la o moară, plus un supraveghetor. Cât socotesc ei morăritul?

G-ral I. Antonescu: Mai este o soluție: să rechiziționăm morile.

Lt.-col. N. Dragomir: Moara Herdan este acum a Statului.

C. Georgescu: Ei spun că pe ei îi costă 100.000 lei vagonul. Au cumpărat materialul, dar nu l-au primit. Cumpărau de pe piață. Au dat banii pe 200 vagoane grâu. Ei mai susțin că astăzi de la I.N.C.O.O.P. le-ar veni mai scump.

Lt.-col. N. Dragomir: La I.N.C.O.O.P. e calculat totul. Beneficiile sunt aproape nule.

G-ral I. Antonescu: Se adaugă peste 85.000 lei?

Lt.-col. N. Dragomir: Se adaugă încărcarea în vagoane, dobânda capitalurilor.

G-ral I. Antonescu: Dar când ați calculat prețul pâinii, când ați plecat de la baza de 85.000 lei vagonul, n-ați adăugat și cheltuielile?

Lt.-col. N. Dragomir: Le-am adăugat.

G-ral I. Antonescu: Prin urmare, baza nu s-a schimbat. Atunci n-ar fi decât un singur motiv de ridicare a prețului: ar fi ridicarea salariilor la muncitori.

Ori, ce spunea dl Protopopescu? În mori, câți lucrători sunt?

C. Georgescu: La Herdan plătesc 60.000 lei leafă la muncitori, zilnic. Ei spun: noi măcinăm patru vagoane pe zi, deși avem capacitate pentru 12 vagoane și plătim același salariu.

G-ral I. Antonescu: Dacă nu macină decât patru vagoane, atunci nu este pâine suficientă pentru Capitală. Dacă este suficientă, și ei ar măcina 12 vagoane, în loc de patru vagoane, cui ar folosi?

V. Dimitriuc: Ei exportau surplusul. Pentru consumul Capitalei n-au nevoie să macine 12 vagoane.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să-și reducă personalul sau să închidem unele mori.

I. Protopopescu: Trebuiesc închise morile. Personalul nu se mai poate reduce, fiindcă este un lucrător pe etaj.

G-ral I. Antonescu: Închideți morile. Din moment ce nu mai exportăm făină și morile acum au capacitate mai mare decât cererea, putem face lucrul acesta.

Lt.-col. N. Dragomir: Sunt două feluri de industrii: industrii integrate și neintegrate. Industriile integrate sunt industriile mari, care pot lucra înainte. Însă celelalte, cele neintegrate, cele mici, acelea nu rezistă la 13,50 lei pâinea, chiar dacă le-am da făina cu prețul de până acum.

Horia Sima: Ar mai fi o altă soluție, anume aceea a amestecului făinei.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Am fost la Constanța și mi-au spus că n-au grâu.

G-ral I. Antonescu: Toată lumea spune că nu este grâu.

Horia Sima: S-ar putea amesteca făina cu orz.

G-ral I. Antonescu: N-avem orz. Au la Constanța.

C. Georgescu: Dacă va fi o zi de mălai pe săptămână, brutarii mi-au spus că nu se va realiza nici o economie, deoarece lumea bogată se aprovizionează cu pâine o dată pe mai multe zile. Așa încât se va vinde aceeași cantitate aproape.

G-ral I. Antonescu: Nu este o soluție, fiindcă țăranul nostru mănâncă mămăligă.

C. Georgescu: Soluția este să fie amestecat mălaiul în făină.

G-ral I. Antonescu: Avem deficite mari?

Lt.-col. N. Dragomir: Fiindcă a venit vorba, se pune întrebarea dacă în provincii, la micii brutari, unde controlul nu se va face de fel, dacă nu cumva se va da numai mălai în loc de pâine.

G-ral I. Antonescu: Dar este prefectul, care supraveghează. Astăzi nu mai avem prefecți politicieni. Prefectul este om cu inimă și cinste. El va supraveghea.

C. Papanace: Ce posibilitate de control ar fi în ce privește proporția între grâu și mălai? Se poate face un control real?

Lt.-col. N. Dragomir: Soluția unei zile de mălai pe săptămână este mult mai simplă. Noi cercetăm acum care este ritmul de producție zilnică al pâinii la brutării. Controlul îl facem sâmbăta. Stopăm sâmbăta seara producția de pâine și luni facem ziua de mămăligă.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea de bază o formează grâul. Dle Dragomir, sunt foarte neliniștit de valoarea statisticilor d-tale. D-ta îmi spui: am grâu, putem face față. Pe de altă parte, dl Sima îmi spune că la Constanța a constatat că nu este. Eu mă duc în altă parte și aflu la fel.

Lt.-col. N. Dragomir: N-am semnalat lipsa de grâu la Constanța.

Horia Sima: Mi-a spus-o prefectul de acolo.

G-ral I. Antonescu: Dl Sima a fost acolo. Cum spui d-ta aici altfel, când vine cineva de la fața locului, unde a constatat lucrul acesta?

Lt.-col. N. Dragomir: N-am nici o cerere de la Constanța.

G-ral I. Antonescu: Ia-ți notă.

Horia Sima: Cei de la Constanța cer să se aprobe amestecul făinei cu orz, fiindcă au orz, dar n-au grâu suficient.

G-ral I. Antonescu: Vorbește, Dragomir, cu prefecții de acolo. Trebuie văzut care este situația de acolo. Trebuie aplicat principiul vaselor comunicante între județe. Pe măsură ce se vor face aceste treceri dintr-un județ în altul, se vor nivela și nevoile.

Horia Sima: Nu putem ști care este situația până în primăvară. De aceea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

trebuie să se facă un amestec al pâinii cu orz sau mălai în proporție de 20%, iar restul de 80% făină.

G-ral I. Antonescu: Am spus să tratați în Turcia cumpărarea de orz, fiindcă ei au cantități mari anul acesta. Am spus-o încă de pe când dl Leon era în guvern. Au acum o recoltă de orz, cum n-au avut niciodată. Așa au fost informațiile mele. Am mai spus chestiunea aceasta. Cum s-a soluționat?

Lt.-col. N. Dragomir: V-am dat atunci un răspuns.

G-ral I. Antonescu: Nu mi-ați dat, pentru că am o memorie de drac.

Horia Sima: Ar mai fi o altă soluție: raționalizarea cantității de pâine. Dar este o operație foarte grea.

C. Papanace: Produce o atmosferă de panică.

Lt.-col. N. Dragomir: La noi este greu de instaurat acest sistem.

G-ral I. Antonescu: Facem panică.

Pornim de la chestiunea următoare: să-mi arăți unde este grâu, pentru că am să trimit acolo să fac controlul, să văd dacă există. Să-mi arăți unde sunt rezervele de grâu pe care le ai d-ta, dle Dragomir.

Lt.-col. N. Dragomir: În ceea ce afirm, mă bazez pe ceea ce mi-au spus prefecții.

G-ral I. Antonescu: Este o sabotare atunci. L-au ascuns, fiindcă speră ca în primăvară să ia mai mult. Nu știu cum va fi recolta. Dar aceasta înseamnă că noi n-avem destulă autoritate. Nu ne știe de frică lumea suficient. D-ta, dle Dragomir, ai calitatea, dar grâul nu apare pe piață. Cum se face că morile din București n-au alimentarea suficientă cu grâu?

Lt.-col. N. Dragomir: Au alimentarea necesară.

C. Georgescu: N-au avut vagoane pentru transport.

Lt.-col. N. Dragomir: Am blocat acum o săptămână mari cantități.

G-ral I. Antonescu: S-au petrecut și tot felul de lucruri, unele după altele: desconcentrări, evacuări, încât Căile Ferate n-au putut face față necesităților de transport. După aceea, evacuații germani trebuiau transportați pentru a fi trimiși în Germania. Am avut astfel pe cei aduși din Basarabia și din Dobrogea. A trebuit apoi să aducem transporturi masive de lemne de prin toate părțile, să facem desconcentrări. Acum vin sărbătorile. De aceea este situația aceasta.

I. Protopopescu: Lucrurile s-ar face mult mai ușor, dacă putem transporta în trenuri întregi cantitatea necesară a fi transportată. E mai ușor așa decât să culegem câte un vagon din fiecare stație. De aceea ar fi bine să se facă stocuri mari în stații.

G-ral I. Antonescu: În stații, sunt lemne în gări de 121.000 vagoane.

I. Protopopescu: Dar sunt repartizate pe diferite stații. Eu vreau să transport un tren întreg.

Lt.-col. N. Dragomir: Când am luat măsura - după ce am consimțit la cererea agricultorilor - să le dăm 100.000 lei pentru vagonul de sămânță, ei

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

dea 100.000 lei de vagon. Ar fi trebuit însă să plătim după calitate, plecând de la baremul de grâu. Camerele Agricole însă au controlat grâul și au mers peste tot la 100.000 lei vagonul de grâu de sămânță, plătind însă 100.000 lei și pentru vagonul de grâu obișnuit.

Mă reîntorc la chestia pâinii. V-am arătat cele trei progrese. Cred că este momentul să venim cu o soluție acum. Am putea întocmi anumite comisiuni care să cerceteze adevărul, la mori, adevărul celor afirmate de morari. Trebuiesc văzute toate problemele acolo. Pe urmă vă voi face propuneri.

G-ral I. Antonescu: Am desconcentrat morarii, i-am demobilizat. Merg atunci la rechiziționarea morilor și plătesc eu pe lucrători, dar asupra prețului pâinii nu mai revin. S-a isprăvit. Rechiziționez morile, brutăriile și le militarizez, dar prețul pâinii nu-l ridic, pentru că atunci îmi dau peste cap toată baza mea.

Lt.-col. N. Dragomir: Ei cer ca prețul pâinii pentru o greutate de 700 grame, care, în raport cu prețul actual pentru o pâine de un kilogram, ar reveni la 9,10 lei, pentru pâinea de 700 grame, să fie urcat la 9,50 lei...

G-ral I. Antonescu: Ei aduc fel de fel de argumente ca să ne smulgă stricarea prețurilor noastre. Cum stricăm prețurile la pâine, stricăm la toate celelalte și ne-am dus peste cap. A fost o greșeală ceea ce s-a făcut, că s-a dat grâul de orice fel de 100.000 lei vagonul, ca grâu de sămânță. Au fost șireți și noi ne-am pretat. Ne-au rulat. Am să repar. Au să plătească în altceva, la anul viitor, dacă voi mai trăi.

C. Papanace: Chestiunile care sunt de interes general trebuie să fie puse cât mai simplu.

G-ral I. Antonescu: Ne-au rulat. Au vândut tot grâul la 100.000 lei vagonul. Ei joacă pe speranța că în primăvară grâul va fi mai scump decât 85.000 lei vagonul și va asigura proprietarului un câștig foarte mare.

Lt.-col. N. Dragomir: Acum este blocat tot grâul.

G-ral I. Antonescu: La 85.000 lei vagonul vine un câștig foarte bun, de 3.500 lei, afară de muncă, la hectarul cultivat. Pentru țăran vine, cu muncă, la 5000 lei hectarul. Destul.

Horia Sima: În legătură tot cu chestiunea aceasta: a venit la mine cineva de la Putna și mi-a spus că trebuie să aducă grâul tocmai de la Craiova, în loc să-l aducă de la Râmnicul Sărat, care este mult mai aproape.

G-ral I. Antonescu: Sunt chinezisme.

Horia Sima: Ar trebui luate măsuri în ce privește această repartiție.

G-ral I. Antonescu: Posibilitatea aceasta este în mâna lui Dragomir.

Lt.-col. N. Dragomir: Am făcut un preț la transportul de grâu, pentru ca să putem nivela prețurile.

Horia Sima: Prefectul de Dolj îmi spune că n-are mai mult decât 300 vagoane. Or, dvs. ați fixat o cotă de 3000 vagoane acolo. Mi-a mai spus că

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

n-are de unde să scoată diferența. Aceasta este problema.

I. Protopopescu: Prezintă dlui General un tablou de prețuri fixate pentru transporturile de grâu.

Pentru grâu s-au nivelat prețurile.

G-ral I. Antonescu: Din tabloul prezentat de dl Protopopescu rezultă o nivelare a prețurilor de transport. Din cauza distanței de transport, prețurile variau dintr-o parte în alta. Acum s-au nivelat aproape prețurile de transport, așa încât nu se mai pune chestiunea diferenței de preț din cauza transportului. Până la 600 kilometri, prețul este constant; așa că nu mai este nici o diferență, din cauza transportului, dacă grâul se aduce de la Râmnicul-Sărat sau de la Craiova, de unde spune dl Sima.

În tot cazul, problema transportului nu se mai pune pentru grâu.

Horia Sima: Evaluările să nu fie greșite.

G-ral I. Antonescu: Aici mi-e frică: să nu ne pomenim în martie fără grâu.

Lt.-col. N. Dragomir: Ar fi o greșeală atunci din partea prefecților.

Horia Sima: Trebuie control continuu.

G-ral I. Antonescu: Prin urmare, prețul pâinii nu-l ridic. Toată lumea este de acord, căci altfel mă dau peste cap.

În ce privește reducerea pâinii la 700 grame, sunt pentru această soluție, dacă nu înseamnă o scumpire a prețului.

C. Papanace: Să nu mai fie fracțiuni la preț. Să fie pâinea de 800 grame și prețul de zece lei.

Lt.-col. N. Dragomir: Dacă facem pâinea de 700 grame, punem prețul 9,50 lei.

G-ral I. Antonescu: Fă greutatea pâinii așa, ca prețul să fie sumă rotundă. De unde să ia omul 50 bani? Diferența o ia tot brutarul, care este un străin: grec, bulgar sau jidan.

Lt.-col. N. Dragomir: Față de prețul de astăzi, pentru o pâine de 900 grame, dacă am face pâinea de 700 grame ar costa 9,40 lei. Ei cer zece.

G-ral I. Antonescu: Nu. Poți face pâinea de altă greutate.

C. Papanace: Pâinea să se facă de atâtea grame cât echivalează prețul de zece lei.

Lt.-col. N. Dragomir: Ei cer, în loc de 9,10 lei, să se ridice prețul.

G-ral I. Antonescu: Vei calcula așa: față de prețul de astăzi, 13,50 lei pe kilogram, cât primesc acum, să dea atâta cantitate de pâine încât să facă 10 lei. Nu știu care va fi greutatea: 730, 750, 760 grame. Aceasta o vei calcula d-ta. Dar pâinea pe care o dă să reprezinte prețul de 10 lei. Aceasta este soluția.

Vasăzică, prețul pâinii nu se va scumpi.

Altă problemă, controlul la fața locului. În minimum 15 zile să fie terminat controlul grâului și al porumbului. Tot ceea ce ne interesează sub raportul economic în această privință, să fie controlat, prin echipe numeroase,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

care să facă controlul mergând dintr-un județ în altul. Sau să se facă controlul pe regiuni, mergându-se dintr-o regiune în alta. Din moment ce ai dat, dle Dragomir, în trei regiuni, sonde și ai văzut că corespunde cu ceea ce știi d-ta că ai, nu mai faci controlul în alte regiuni. Lucrezi masiv într-o regiune. Ataci tot județul Olt, de exemplu, în același timp. Mehedințiul, la fel. Și dacă două, trei sonde dau un rezultat corespunzător cu statistica d-tale, nu mai continui mai departe, înseamnă că ai făcut o verificare a calculelor d-tale.

Dacă nu dau rezultatele dorite aceste sonde, în toată țara, atunci se pune problema ca grâul să fie amestecat cu mălai, cu orz, cu secară, după regiuni, după cum mălaiul, orzul sau secara se găsesc mai mult într-o regiune sau alta.

Horia Sima: E bine să se facă amestecul făinii după regiuni.

G-ral I. Antonescu: În Moldova de Nord, se amestecă cu cartofi, pentru că avem cartofi. Prin urmare, trebuie făcut un studiu. Pentru regiunile de Nord, pentru Moldova, să se amestece făina cu cartofi; pentru regiunea Ardealului, amestecul să se facă cu secară; pentru Muntenia, cu mălai. Veți stabili astfel tipuri de pâine după regiuni.

În ce privește controlul, el s-ar putea face prin respectarea dozajului hotărât de noi. Se va controla, adică, dacă se amestecă secara, cartoful, orzul, mălaiul în proporțiile stabilite de noi.

Controlul trebuie studiat din vreme și pusă problema la punct, înainte de a se declanșa execuția.

Lt.-col. N. Dragomir: Să fie un același tip de pâine. Să nu mai venim cu alte tipuri de pâine.

G-ral I. Antonescu: Bine. Dar să nu aud de ridicarea prețului pâinii. Pentru salvarea unei situații în țară, nu mă dau îndărăt de la măsuri drastice. De altfel, problema se pune numai la orașe, și la orașele mari, în special.

O altă chestiune. Să vorbești, dle Dragomir, cu dl Iașinschi și să-l rogi din partea mea să nu mai facă nici o sporire de salarii muncitorilor înainte de a se pune de acord și cu Ministerul Finanțelor, pentru ca să vedem ce influență va avea asupra prețurilor pieții această sporire. Dacă nu vă înțelegeți, veniți apoi la mine. Sunt unele activități în care salariile s-au sporit cu sută la sută chiar. Dar aceasta nu trebuie să influențeze prețurile pe piață, fiindcă prețurile de pe piață erau foarte mari.

C. Papanace: Pentru toți muncitorii noștri s-ar putea obține o urcare a salariilor, fără să se sporească prețurile de pe piață, pentru că până acum câștigurile erau foarte mari.

G-ral I. Antonescu: Exact. Le mai putem spune: până acum ați câștigat pe spinarea noastră. Ați câștigat aurul românesc, munca românească. Ați câștigat beneficiile 1000 la sută. Aceste câștiguri trebuie să fie revizuite, trebuiesc luate. Încetul cu încetul, vom găsi un sistem în Stat în această privință, fără confiscare, dar cu ajutorul căruia vom putea să le luăm beneficiile realizate în trecut. Este o operă care se va face, fără a se deranja economia

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

națională. Toate câștigurile acestea le voi lua, cu un sistem sau altul, dar încetul cu încetul.

Lt.-col. N. Dragomir: Aprovizionarea Armatei. I.N.C.O.O.P.-ul se plânge că n-a primit banii ce i se cuveneau.

G-ral I. Antonescu: Am deschis Armatei un credit de 2 miliarde și ceva, fond de rulment. Au din ce plăti.

G. Cretzianu: Am dat două fonduri: am dat un fond pentru un stoc intangibil și altul pentru aprovizionările lunare.

G-ral I. Antonescu: Dacă au epuizat fondul de rulment, să se dea imediat fondul necesar. Dar am dat două miliarde fond de rulment. Luați comunicatele. Am dat și un comunicat că s-a dat Armatei două miliarde fond de rulment.

G. Cretzianu: Nu-mi aduc aminte.

O. Vlădescu: Nu s-a dat aceasta în comunicat.

G-ral I. Antonescu: Nu s-a dat două miliarde în comunicat, dar am spus două miliarde.

I. Protopopescu: Când a fost dl general Pantazi, atunci s-a spus.

G-ral I. Antonescu: Am dat ordin să se deschidă credit de două miliarde.

Lt.-col. N. Dragomir: Am aici situația aprovizionării Armatei.

G-ral I. Antonescu: Să vină aici dl general Pantazi și șeful Intendenței, și Orezeanu.

Lt.-col. N. Dragomir: Prezintă un tabel detailat asupra modului cum s-a făcut aprovizionarea Armatei cu ceapă, ceai, ulei, paste făinoase, orz etc.

Ulei are mai mult decât trebuie. Paste făinoase, la fel. Cu orz și arpacaș, Armata este bine aprovizionată.

G-ral I. Antonescu: Să vină și g-ralul Șteflea.

Lt.-col. N. Dragomir: Raporturile cu străinătatea.

Germanii ne cer meșteșugari. Cer să trimitem în Germania un număr de meșteșugari, repartizați pe categorii. Nu știu dacă am putea să-i împrumutăm Germaniei. Ei ne cer tâmplari, croitori și cizmari. Dar în primăvară vom avea și noi nevoie de ei.

G-ral I. Antonescu: Îi ducem numai pentru două, trei luni și îi aducem în primăvară. Facem o înțelegere cu ei în acest sens. Să vedem dacă ei acceptă punctul acesta de vedere. În martie, aprilie, ei trebuie să se întoarcă la noi, atunci când începe perioada de lucru. Meșteșugarii noștri pot rămâne acolo lunile ianuarie, februarie, martie. Sunt de părere să-i dăm.

C. Papanace: Li se deschid perspective cu totul noi.

Lt.-col. N. Dragomir: Voi cere precizii asupra timpului când pot să ni-i dea îndărăt; și dacă pot să ni-i dea îndărăt.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să ni-i dea îndărăt.

Dar dacă sunt înșurați, cum îi dăm?

Lt.-col. N. Dragomir: Dăm neînșurați.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Papanace: Câștigă mai mult; dacă vor fi plătiți după cum sunt plătiți și cei din Germania, vor câștiga mai mult.

G-ral I. Antonescu: Se va pune o problemă socială. Vor spune că acolo au fost mai bine plătiți.

C. Papanace: Pentru meșteșugari nu este problema. Numai pentru muncitori este problema.

Lt.-col. N. Dragomir: Chestia vaselor de pe Dunăre.

Am vorbit cu reprezentanții Germaniei, din nou, astăzi și mi-au propus să eliberăm 12 remorchere și 14 șlepuri. Englezii ne vor da îndărăt vapoarele noastre. Am vorbit cu dnii Fabricius și Neubacher și dumnealor sunt de acord.

G. Cretzianu: Englezii nu sunt de acord.

Lt.-col. N. Dragomir: Trebuie să reiau chestiunea cu dl Adams și s-o precizăm.

G. Cretzianu: Adams a cerut să dăm noi șlepurile îndărăt și, în urmă, peste câtva timp, ne vor da și ei vasele noastre. Noi nu pierdem nimic.

Lt.-col. N. Dragomir: Aceasta are, pentru ei, o valoare mai mult simbolică.

G-ral I. Antonescu: Putem să facem și lucrul acesta. Să încercăm. Englezii nu pot să-și calce cuvântul.

G. Cretzianu: Deocamdată nu ne dau nici un cuvânt precis. Domnul Hoare ne spune că: va face, va aviza...

G-ral I. Antonescu: A fost o măsură care nu se încadrează în principiile dreptului internațional. A fost luată de dl Manoilescu și, de luni de zile, avem această încurcătură. De aceea dați drumul pavilionului.

N. Petra: Putem aduce apoi bumbac din Egipt.

G-ral I. Antonescu: Să se dea drumul acestor vase.

Lt.-col. N. Dragomir: Suedia ne cere turte de floarea-soarelui. Noi suntem obligați să dăm Germaniei tot ceea ce ne prisosește. Suedezii au și încărcat 300 vagoane.

N. Petra: Au avut autorizație de export, dar s-a interzis exportul începând de acum câteva zile.

G-ral I. Antonescu: Cum au putut să angajeze această cantitate, când noi avem convenție cu Germania ca să nu dăm nimic...

V. Dimitriuc: Convenția care este făcută acum cu Germania nu este așa de absolută. M-am opus la cererea categorică a lor. De la suedezi noi ne acoperim anumite necesități. Numai atunci dăm totul Germaniei, dacă o marfă nu ne este necesară s-o exportăm în altă țară, din care aducem pentru noi o marfă pe care n-o găsim în Germania.

G-ral I. Antonescu: Ce aducem din Suedia?

N. Petra: Aducem metale...

Lt.-col. N. Dragomir: Pielărie...

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Ei au încărcat, dar nu știm ce ne dau în schimb, ce contravaloare avem.

N. Petra: Ar trebui cercetată chestiunea.

G-ral I. Antonescu: Ce avem în schimb?

N. Petra: Trebuie să ne dea devize libere.

Lt.-col. N. Dragomir: Depinde și de noi. Noi am convenit cu nemții să le dăm ceea ce ne prisosește pentru consumul intern.

V. Dimitriuc: Putem aduce ceea ce nu ne dau germanii.

G-ral I. Antonescu: Se fac pe toată suprafața globului, în timpul războiului, mari afaceri. Se poate ca turtele de floarea-soarelui să se vândă apoi Germaniei, cu preț mai mare.

Să vă dau un exemplu de afacere: vaporul nostru "Mangalia" l-a cumpărat un jidan din România, la New York, și a și făcut o afacere de câteva mii de dolari. L-a cumpărat unul, Cohen. Am primit astăzi o telegramă, din care rezultă că a cumpărat și marfa de pe "Mangalia".

G. Cretzianu: Este o propunere, n-a cumpărat-o încă.

G-ral I. Antonescu: Noi suntem în tratative cu Telefoanele.

G. Cretzianu: Suntem, pe altă cale. Propunerea lui este interesantă, căci ne procură devize.

G-ral I. Antonescu: Vedeți cât este de greu să se coordoneze activitatea într-un Stat. Cât le țin eu din scurt toate chestiile și totuși nu pot să le coordonez. Uitați-vă cum se leagă acum. De aceea, ne întrunim mereu, cercetăm, discutăm, nu ca altă dată, când se întrunea Consiliul de Miniștri și discuta prostii.

G. Cretzianu: Această chestiune o cunoaște și dl Cancicov.

G-ral I. Antonescu: În ce privește chestiunea cu 300 vagoane turte de floarea-soarelui, la fel. Mai ales în cadrul economiei naționale, nu faceți nimic dacă nu vă consultați între dvs. în toate chestiunile. Luați contact unii cu alții și prin telefon - nu prin adrese - soluționați toate problemele acestea. Vă rog, în viitor, să nu mai faceți nimic fără să vă consultați, prin telefon, și să vă puneți de acord. Dacă este o problemă care comportă discuții mai ample, faceți între dvs. un mic Consiliu de Miniștri, vă întruniți și faceți mai mult decât cu adrese oficiale, care fac un anumit stagiu. Între mine și dl Sturdza erau hârtii, care, de la un etaj la altul, făceau câte două zile. I-am atras atenția, poate, de 50 de ori, când ar fi fost foarte simplu să mă cheme la telefon sau să vină la mine.

Lt.-col. N. Dragomir: Tot turte de floarea-soarelui ne cer turcii pentru plata cauciucului.

G-ral I. Antonescu: Vorbește cu dl Dimitriuc. Intrăm în cadrul Convenției.

V. Dimitriuc: Germanii nu ne pot da cauciuc. Prin urmare, putem lua de la turci.

G-ral I. Antonescu: Germanii nu ne pot da cauciuc, până când va

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

funcționa prepararea cauciucului artificial - "Buna" - ceea ce se va întâmpla în anul viitor. Noi trebuie să aducem până atunci cauciuc de unde putem și cât mai repede.

V. Dimitriuc: Să ne dea întâi cauciucul și pe urmă dăm contravaloarea.

Lt.-col. N. Dragomir: S-a prezentat chestia alimentării trupelor germane. Am pus în vederea forurilor competente cele spuse de dvs. Am luat contact cu reprezentanții lor. Natural, nu poate fi de strictă interpretare faptul că nu iau nimic de pe teritoriul nostru. Iau, în primul rând, ceea ce trimitem în Germania și ceea ce pun la dispoziția acestor trupe.

Cu cel de al doilea grup nu se va face nici o cheltuială de către Statul Român. Ceea ce iau, plătesc. Chiar și instalarea. Aceste trupe urmează să ia ceea ce avem de prisos și iau din contingentul pentru Germania. Făină nu iau; grâu n-avem; ovăz iau din cota dată lor; paie le putem da; cartofi nu putem, să-și aducă din Ungaria; grăsimi am refuzat să dăm, pentru motivul că le dăm animale, porci, din care pot să-și extragă grăsimea de care au nevoie; uleiuri nu dăm, fiindcă nu avem; săpun am da o anumită calitate...

G-ral I. Antonescu: Cer sodă caustică în schimb.

Lt.-col. N. Dragomir: Avem cantitățile asigurate pentru consumul intern.

G-ral I. Antonescu: Dar se va adăuga și consumul lor, deci trebuie sodă mai multă. Trebuie adusă sodă.

Lt.-col. N. Dragomir: Țigarete le putem da; unt, nimic. Ei vor să facă conserve. Eu am blocat toate conservele. Ei vor să facă conserve din carne. Să se facă însă prin Intendența românească.

G-ral I. Antonescu: Numai din stocul din carne pe care îl dăm lor, nu din altă carne.

Lt.-col. N. Dragomir: Vor face fabricile noastre, dar să lucreze și pentru noi, nu numai pentru ei.

C. Papanace: Nu le putem lucra noi.

Lt.-col. N. Dragomir: N-avem tabla necesară.

G-ral I. Antonescu: Noi nu avem tabla care trebuie. Ei au un patent special. Nu mai întrebuințează tabla cositorită. Au un patent special, al lor. Conservele de carne să le facă din materia care le revine lor, din cota lor și se virează pentru Germania. Prin urmare, nu surplusuri.

Ei au de luat de la noi o anumită cantitate de carne. Le dăm, de exemplu, 200 de vite mari. Din aceste 200 de vite mari, să facă ce vor: să le mănânce, să le facă conserve.

G. Cretzianu: Ne cer să le mai avansăm sume.

Lt.-col. N. Dragomir: Au fost, astăzi, la mine și am stabilit cu ei categoriile de cheltuieli. Sunt cheltuieli de întreținere pentru trupele care au fost până acum la noi. Sunt apoi cheltuieli de instalare. Asupra componenței fondului de întreținere sunt în discuție cu dânșii. Noi va trebui să venim cu un fond, pe care îl vom alimenta apoi și cu o sumă de la Banca Națională. E vorba

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

de 100 milioane lei.

G. Cretzianu: Mi-au trimis o scrisoare vagă.

Lt.-col. N. Dragomir: Din o sută milioane, trebuia să dea, la 12 octombrie, vreo 30 milioane...

G-ral I. Antonescu: N-au venit cu acești bani.

Lt.-col. N. Dragomir: Fondul de rulment, în mod provizoriu, e alimentat de noi.

G. Cretzianu: Trebuie să facem socoteala, ca să vedem cât a cheltuit Intendența pentru ei. De la Banca Națională ei cer un credit în alb. Le-aș mai putea da 200 milioane.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate.

G. Cretzianu: Mi-au spus că vor avea diferențe mari, de 300-400 milioane lei lunar. Să le dăm noi avansuri. Dar cu sistemul acesta vom avansa 3-4 miliarde lei.

V. Dimitriuc: Noi suntem descoperiți cu mărci la ei. Ei socot marfa pe care o consumă la noi că am exportat-o și ne creează mărci la Berlin, unde suntem descoperiți cu 60 milioane mărci.

G. Cretzianu: Ar fi bine așa...

V. Dimitriuc: Ei consideră că tot ceea ce mănâncă în țara noastră este export.

G. Cretzianu: Din scrisoarea primită nu rezultă așa.

G-ral I. Antonescu: Chestiunea aceasta trebuie lămurită, ținându-se seama și de acordul nostru comercial. O vor lua pentru lămurire dl Cancicov și Dimitriuc. Va trebui să avem mărci la Berlin pentru ceea ce dăm noi aici.

C. Papanace: Au nevoie de sume importante: 200 milioane lei.

G. Cretzianu: Le dau.

C. Papanace: Ei ar vrea chiar mâine dimineață.

G. Cretzianu: Le mai dau 200 milioane lei.

G-ral I. Antonescu: Da. Întâi fixați principiile și în scris, nu prin vorbe. Aranjamentul nostru este următorul - așa am vorbit cu mareșalul Keitel. El mi-a spus: "Să ne dai voie să mai venim cu soldați. Nu știu cum se desfășoară operațiile în Balcani și trebuie să fiu acolo. Este și în interesul d-tale și al nostru. Și atunci trebuie să venim în România". I-am spus: "Poftiți. Nu sunt însă în măsură să hrănesc nici un soldat decât aceia care au venit la noi până acum". Să li se dea totul din Germania. Totul să se plătească, locuințe, rechiziții pentru ofițeri, pentru trupă. Totul plătesc ei. Este o cheltuială a lor proprie. D-ta trebuie să le răspunzi așa, cum am vorbit cu mareșalul Keitel. Nu la cererea mea, ci mareșalul Keitel m-a rugat să vină aici. Nu la cererea mea. Am spus că tot ceea ce este în legătură cu întreținerea acestei trupe, din toate punctele de vedere, privește pe germani. Nu ne privește pe noi. Deci chestiunea este foarte clară și trebuie să fie tratată clar. Eu dau de aici numai din stocul lor, conform convențiunilor pe care le am cu ei, din ceea ce trebuia trimis în

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Germania. Le dau avansuri în lei, dar trebuie să ne dea contravaloarea în mărci la Berlin.

Lt.-col. N. Dragomir: Angajamentul inițial a fost ca ei să verse sumele la București...

G-ral I. Antonescu: Nu mă interesează tehnica. Dvs. sunteți tehnicieni. Banii ni se întorc, vin în Casa Statului, și avem și câștig.

C. Papanace: Dacă am fi avut posibilitatea să livrăm cât mai mult, câștigul ar fi fost și mai mare.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, aveți principiile de lucru. Să spuneți aceluia cu care ați început conversațiile că eșalonul II n-a venit la cererea dlui general Antonescu, ci la cererea mareșalului Keitel. Chestiunea este foarte clară și n-o mai discutăm. Dl Fabricius a strecurat o frază abilă. I-am răspuns. De altfel și aceluia care s-a dus la Berlin să trateze chestiunea, i-am vorbit în sensul acesta: "Mareșalul Keitel mi-a cerut aceasta. Rog să se lichideze această chestiune, pentru ca să nu mai fie discuție la București".

G-ral I. Șteflea: Ieri s-a prezentat la dl g-ral Pantazi un colonel intendant german, care a cerut, pentru 30 zile, alimente pentru această divizie. S-a pus la dispoziție pentru zece zile. Dăm și pentru cele 20 zile?

G-ral I. Antonescu: Să spui g-ralului Pantazi să nu trateze această chestiune. Nu mai tratează nici o chestiune de aprovizionare. Trebuie de vorbit cu dl Neubacher și Statul Major Economic al lor. Vorbiți cu colonelul care pleacă mâine la Berlin.

Lt.-col. N. Dragomir: Îi dau o scrisoare cu tot ceea ce trebuie.

G-ral I. Antonescu: Să-i dai toate detaliile, pentru ca să lichideze această chestiune. Să-i arăți că posibilitățile noastre sunt limitate și că nu vrem să ne găsim într-o criză economică la primăvară și că trebuie să introducem chiar mămăliga.

Lt.-col. N. Dragomir: Am înțeles care sunt bazele de discuție.

Altă chestie: recensământul. Recensământul este o problemă foarte importantă, din toate punctele de vedere pentru Statul nostru. Am tratat chestiunea cu Institutul de Statistică de sub ordinele mele. Se poate face recensământul. El trebuie să aibă loc la 1 martie, nu mai devreme. Ungurii îl fac între 1 și 15 februarie. Noi l-am face între 1 și 15 martie.

C. Georgescu: Sunt două posibilități de a face recensământul. Am putea face o înregistrare cu ajutorul Mișcării Legionare, este și mai ieftin...

G-ral I. Antonescu: Nu intru în detaliu.

C. Georgescu: Sau am putea face un recensământ general, care costă mult mai mult.

G. Cretzianu: Ne-ar costa 300 milioane lei. Nu se poate face.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să fac recensământul.

G. Cretzianu: Acum, domnule General?

V. Dimitriuc: Trebuie să facem o înregistrare a populației. Un recensă-

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

mânt ne va da toată situația economică și socială a țării; situația ei, din toate punctele de vedere.

C. Georgescu: Înregistrarea populației se poate face pe cale administrativă, sau prin organe specializate, când se face recensământul pentru care trebuie luni de pregătire.

G-ral I. Antonescu: Să folosim și Mișcarea Legionară, dar trebuie pregătită chestiunea. Trebuie să nu fie bruscată populația.

C. Georgescu: O înregistrare a populației ar costa mai puțin.

Lt.-col. N. Dragomir: Recensământul este o operă foarte importantă, care trebuie făcută de un organism creat ad-hoc, care să-și aibă oamenii de specialitate. Trebuie vreo 40.000 de "căutători".

C. Papanace: Problema recensământului ridică și o problemă bugetară, care exista și rândul trecut și care se poate soluționa astăzi. S-a luat măsura ca jidanii să fie scutiți de serviciul militar. I-am impus la diferite taxe. Făcând recensământul, am realiza, din acest punct de vedere, venituri importante pentru noi. De aici rezultă necesitatea recensământului.

G-ral I. Antonescu: Să-mi dați voie să spun un lucru. Dl Cretzianu este speriat de costul acestei operațiuni. Operațiunea însă este foarte necesară, e indispensabilă. Am rămas în situația în care ne găsim. Trebuie să știm cum ne găsim. Cum putem să facem lucrul acesta? Numai prin recensământ. Dvs. știți că dl Mănuilă este specialist. Dumnealui a făcut o masă de funcționari cu care a putut lucra. Pentru trecut operația, în România Mare, a costat 300 milioane. A costat 300 milioane recensământul făcut cu armata de funcționari creată ad-hoc, care au fost specializați și instruiți pentru aceasta, acum putem să facem noul recensământ tot prin dl Mănuilă. D-sa are experiență în această privință. Operația o putem face cu funcționarii ce constituie surplus și întrebuințând și Mișcarea Legionară, care este răspândită pe întreaga suprafață a țării și care ar putea să ne facă un serviciu enorm în căutare. De cu vreme trebuie aranjată chestiunea aceasta. Dar operația recensământului trebuie făcută.

C. Papanace: Dacă s-ar da să o facă Ajutorul Legionar, pe cuiburi?

G-ral I. Antonescu: Cuiburi, împreună cu funcționarii pregătiți de dl Mănuilă, cu funcționarii pe care îi avem și care stau. Am chiar la Președinție oameni care stau. Am pe șeful Protocolului, care are 19.000 lei pe lună.

O. Vlădescu: 21.000 lei.

G-ral I. Antonescu: 21.000 lei are șeful Protocolului. Ce credeți că face? Mai are trei funcționari la el. Câți de aceștia nu sunt în Stat? Dl șef al Protocolului va trece la dl Mănuilă cu tot personalul lui. Mai sunt și alții prin alte părți. Prin urmare, aceștia trebuiesc întrebuințați.

C. Georgescu: Este o diferență între recensământ și înregistrare. Trebuie făcut și recensământul agricol și cel industrial. Când am făcut socoteala pentru o sumă mai mică, ne-am gândit numai la 14 întrebări cu totul sumare: dacă e căsătorit, originea etnică etc. Dacă se va face un recensământ general, vom

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

putea pune 40-50 întrebări. Vor trebui atunci mult mai multe persoane. Dacă se face numai o înregistrare, atunci reducem și investigațiile.

C. Papanace: Trebuie făcut ceva serios.

G-ral I. Antonescu: Recensământ trebuie.

C. Papanace: Trebuie pusă o taxă specială pe imprimat.

Lt.-col. N. Dragomir: Evreii să plătească de trei ori mai mult.

G-ral I. Antonescu: Cât va fi?

C. Georgescu: Să punem zece lei de persoană. Pentru țărani ar fi însă prea mult.

G-ral I. Antonescu: Puneți pe bogați mai mult. Mergeți după proporție. Este un calcul de făcut.

C. Papanace: Să fie un timbru de recensământ. Este în interesul fiecărui cetățean recensământul.

C. Georgescu: Trebuie reorganizat și Biroul Populației.

G-ral I. Antonescu: Să veniți, mâine, cu dl Mănuilă la mine. Vreau să vorbesc cu d-sa și să-i dau instrucțiile necesare, să se pună pe lucru imediat. Totodată, să vină la mine și d-nii Dragomir, Papanace și Georgescu.

G. Cretzianu: 1 martie este prea devreme.

C. Papanace: 1 aprilie.

C. Georgescu: Recensământul nu se poate face decât iarna. În perioada de muncă agricolă, omul este plecat de acasă. Numai în februarie se poate face. În martie oamenii sunt plecați.

G-ral I. Antonescu: Să veniți, mâine, la mine, la 10 fără un sfert, cu dl Mănuilă.

Lt.-col. N. Dragomir: Tot în legătură cu problema recensământului. S-a spus că o personalitate trebuie să se ocupe cu această chestie. Se pune problema de ales între domnii: P.Panaitescu, Rectorul Universității, Horia Cosmovici...

G-ral I. Antonescu: Trebuie să fie cineva energic.

Lt.-col. N. Dragomir: Acest recensământ, pe care îl vom pune sub egida Rectorului Universității, ar avea un alt caracter.

G-ral I. Antonescu: Nu-l cunosc pe dl Panaitescu.

V. Dimitriuc: Trebuie să patroneze, nu să conducă.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate. Dumnealui e cam moale: este filozof.

Horia Sima: Este ocupat.

Lt.-col. N. Dragomir: Horia Cosmovici.

Horia Sima: Este ocupat și el cu alte lucruri.

G-ral I. Antonescu: Mâine să veniți cu dl Mănuilă la mine.

G. Cretzianu: Cu privire la cadrul disponibil, foarte multe ministere vin, acum, cu propuneri de legi, ca să pensionăm funcționarii sub limita fixată, care este astăzi de 60 ani. Deja mai multe ministere au făcut legi speciale, prin care

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

au redus limita de vârstă la 57 ani. Au venit mai multe ministere care cer reducerea limitei de vârstă. Eu cred că, fiindcă avem de soluționat și problema funcționarilor de care vrem să ne scăpăm, vă pot prezenta un proiect de lege, prin care, pentru o perioadă foarte scurtă de vreme - numai de două luni - să reducem vârsta de pensionare la toate ministerele. Unele mi-au cerut până la 50 ani chiar. Poate vârsta de 50 ani este o limită cam joasă.

G-ral I. Antonescu: Tocmai când omul are experiență mai multă și putere de muncă să-l dăm afară?

G. Cretzianu: Nu din oficiu, dar, pe timp de două luni, ministerele să fie autorizate să pensioneze anumiți funcționari, pe care vroiam să-i trec în cadrul disponibil. Sunt funcționari în vârstă, pe care e mai bine să-i pensionăm, fiindcă nu-i putem trimite nici la Galeria "Lafayette".

G-ral I. Antonescu: Bine. Dar lăsăm la latitudinea fiecărui minister?

G. Cretzianu: Aș face întâi o circulară, ca să văd câți se încadrează în măsura aceasta. Așa s-ar putea face calculele. Cum cred că aceste pensionări nu ne-ar duce la cheltuieli prea mari, am putea să facem legea.

G-ral I. Antonescu: Dar să nu facem un instrument de răzbunare din ea și să scoatem anumiți funcționari.

G. Cretzianu: Din contră. Ministrul putea să-i treacă în cadrul disponibil. E mai bine să-i pensioneze. Am văzut cum dl Sturdza se gândea și îmi spunea că vroia să pensioneze pe mai mulți miniștri plenipotențiari, decât să-i treacă în cadrul disponibil.

C. Papanace: Dacă vor fi pensionați la 52 ani, drepturile lor la pensie să fie proporționale cu această vârstă; nu să pretindă ca ministerele să adauge anii de pensie. Așa că rămâne ca la vârsta aceea să iasă cu pensia respectivă.

G-ral I. Antonescu: Acei cărora le rămâne o pensie prea mică să li se dea posibilitatea să se plaseze în comerț.

C. Papanace: Dacă vor avea minimum de existență asigurat, se vor plasa de la sine.

G-ral I. Antonescu: Da.

G. Cretzianu: Am primit o telegramă de la românii din Cleveland, care ne-au cerut 50.000 de dolari și clădirea de la expoziția din New York, ca să facă o catedrală românească la Cleveland. S-a telegrafiat la Washington și Însărcinatul cu afaceri de acolo a fost de aceeași părere, dar să le dăm 25.000 dolari, plus 5.000 dolari pentru transport, din dolarii blocați, cu condiția ca ei să-și procure aceeași sumă, cum s-au obligat.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, tot Statul Român să scoată banii?

G. Cretzianu: Ei cer și imobilul nostru de acolo. Dărâmarea ar fi costat 11.000 dolari. Dar sperăm să recuperăm din vânzarea materialului și le mai dăm acești 30.000 dolari. Să facem totul sub formă de împrumut. Le putem da sub formă de împrumut.

G-ral I. Antonescu: Să nu le dai deloc. Dar dacă le dăm sub formă de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

împrumut, să ne restituie banii. Toți acești bani. Toți au însă bani. Dar tot de aici vin să tragă. Toți românii din America au bani și cer să le mai dăm noi. Nici sub formă de împrumut să nu le dai. Dă-le materialul.

V. Dimitriuc: Din contra, alți cetățeni trimit în țară.

G-ral I. Antonescu: Situația este așa: pot ei să ne ajute pe noi.

Dar materialul acesta îl dăm gratis?

Horia Sima: Da.

G. Cretzianu: Să-l dăm gratis.

G-ral I. Antonescu: Să-l dăm gratis.

G. Cretzianu: La Casa de Pensii au venit diferite cereri, din partea văduvelor Marinescu, Bengliu, Radu Pascu, ca să le plătesc, pe trei luni, pensia ca ajutor de înmormântare, pentru că așa există un articol. Am refuzat, fiindcă, dacă erau condamnați, n-ar mai fi avut acest drept.

G-ral I. Antonescu: S-a plătit vreo pensie la acei care au fost omorâți înainte? Mai târziu. Toți au bani...

Horia Sima: Au averi mari.

G-ral I. Antonescu: Marinescu are bani. Radu Pascu poate să nu aibă parale. Este de văzut cum e starea materială a lor. Marinescu a furat ca în codru. Radu Pascu poate că nu a avut parale. A fost un dobitoc, dar cred că parale nu a avut. Aceea a lui Bengliu...

Horia Sima: Are vile.

G-ral I. Antonescu: Poate Pascu să nu aibă parale. Trebuie de văzut.

G. Cretzianu: Am mai multe Decrete pentru semnat.

G-ral I. Antonescu: Nu le semnez aici.

C. Papanace: O chestiune generală. Rușii au dat drumul la evrei ca să meargă în Basarabia și se urmărește preluarea de către Statul rus a tuturor imobilelor lăsate de ei aici. Se naște o problemă cu caracter special. Dacă această avere imobilă a evreilor din țară va fi preluată de guvernul sovietic? De aceea se pune chestia unei legi preventive pentru a ieși din această situație.

G-ral I. Antonescu: De acord.

Să expuneți lui Mihai Antonescu toată problema și să facă legea. Dar nu trebuie făcută special ca să vizeze pe ruși, ci cu caracter general.

C. Papanace: Trebuiesc luate măsuri. Trebuie un sechestru sau așa ceva.

G-ral I. Antonescu: Și ungurii fac aceeași operație.

C. Papanace: Trebuie, în afară de aceasta, o lege de expropriere urbană și o lege preventivă.

G-ral I. Antonescu: Să facem, în general, pentru ca să intre și ungurii. Domnule Papanace, să-i spui lui Mihai Antonescu să facă legea așa ca să intre și ungurii în această operație.

Horia Sima: Să fie o lege generală.

C. Papanace: Care să ne dea posibilitatea de a fi preluate aceste imobile.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: De altfel chestiunea mai este studiată.

A venit o telegramă de la dl Gane, în care spune că nu sunt decât 130 macedoneni și că chestiunea nu este așa de tragică, cum s-a prezentat. Să avem încredere, că macedonenii din țară se luptă pe toate potecile pentru rezultat.

C. Papanace: Am văzut scrisoarea.

G-ral I. Antonescu: În total, sunt 130 de macedoneni, aceia pentru care ați făcut dvs. discuții. Lui Zdrula i s-a dat drumul. Am vorbit astăzi. Am dat dispoziții și la Externe să vă trimită și dvs. să vedeți situația.

C. Papanace: Dar fetelor de 16 ani, bătrânilor și bolnavilor le dă drumul?

G-ral I. Antonescu: Ne-a spus să amenințăm că facem represalii grecilor. Am telegrafiat la Atena, în sensul acesta, mai demult.

C. Georgescu: Comandamentul Apărării Antiaeriene, cu sediul în strada Caimatei, a luat o dispoziție prin care a obligat toată industria petrolieră să execute împrejmuiri de cărămidă și beton, pentru rafinării, instalații etc. În situația actuală, acest lucru nu va putea fi făcut, pentru că necesită 25 milioane cărămizi și 3.000 vagoane ciment. Nu cred că este rentabil și recomandabil astăzi să trecem la consumarea acestei cantități de cărămizi și de beton.

Socot că trebuie găsită o altă soluție. De altfel, inginerii din petrol spun că este alta calea prin care se poate obține cam același rezultat, că această apărare poate să se facă, pe altă cale, cu alte sisteme.

G-ral I. Antonescu: Aceasta înseamnă că poate să dureze, chestiunea, luni de zile, până la soluționare.

C. Georgescu: Inginerii au spus că lucrul acesta se poate face din chirpici, un fel de cărămidă care este făcută din pământ și paie și care, în contra schijelor de obuz, dă aceleași rezultate, are același efect. Am văzut întrebuințându-se acest sistem, lângă Berlin, unde a dat rezultate bune. Cu asemenea pământ cu paie se poate face o împrejmuire. Nu se poate face acum lucrul acesta, fiindcă este iarnă. De abia în primăvară se va pune problema.

G-ral I. Antonescu: Domnule general Șteflea, să iei în studiu această chestiune.

G-ral I. Șteflea: Sunt lucruri extraordinare în această privință. Casa Oștirii, de exemplu, a fost obligată să cumpere, de 34.000 lei, indicatoare de adăpost, dar ei n-au adăpost.

G-ral I. Antonescu: Cine este la Apărarea Antiaeriană?

G-ral I. Șteflea: Gheorghieș. I-a impus să cumpere șase costume de apărare contra hiperitei...

G-ral I. Antonescu: Ia chestiunea și interzice toate acestea.

Am mai spus următorul lucru: la Berlin s-a soluționat problema, dându-se dispoziții să se facă adăposturi blindate. Trebuie plecat la noi de la următoarea situație: te duci în pivniță nu pentru ca să te aperi de o bombă care ar cădea pe casa ta, căci, dacă ar cădea pe casă, te-ai dus. Te duci în pivniță pentru ca să te aperi de spărturi de zid, de schije, chiar ale bombelor propriei noastre artilerii

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

antiaeriene, nu împotriva bombelor lansate de avionul inamic. E un mijloc de apărare numai în contra schijelor acestora, chiar ale noastre proprii, ale gloanțelor de mitralieră etc. Deci, aceste adăposturi nu trebuie să prezinte o protecție prea mare.

De aceea, dispoziția de luat este următoarea: în toate centrele aglomerate, fiecare locuitor să fie obligat ca pivnița sau subsolul - dacă le are - dacă n-are n-avem ce să facem, să fie amenajate. Să fie îngrijite, să pună lumină electrică, să asigure aerisirea, să pună scaune, bănci. Am intrat într-o pivniță, în palatul în care am stat la Berlin. Era o pivniță bine amenajată, curată, cu lumină electrică, cu telefon, bine aerisită. Nu erau blindaje, cum a pretins Paul Teodorescu să se facă în toată Capitala României. Aceasta nu se poate face. Nu sunt bani. A fost numai ceva pe hârtie, ca și domnul acesta, care cere cele ce mi-ați spus.

Instrucțiile mele sunt următoarele: în toate centrele aglomerate și în special centrele care vor fi supuse acțiunii aeriene a adversarului - în această privință știți că sunt centrele industriale și petrolifere - acestea să fie apărate. Dușmanii nu se vor duce să bombardeze Piteștii sau Caracalul. Vor veni să bombardeze Ploiești, Câmpina, București, Giurgiu, Galați, pentru că au ce bombarda, pentru că sunt centre mari, pentru că Galațiul este port la Dunăre. Vor bombarda Brașovul și Timișoara, de asemenea, fiindcă sunt centre industriale.

Prin urmare, în aceste orașe trebuiesc luate măsuri de apărare antiaeriană. Aici oamenii trebuie să asigure un camuflaj perfect. Trebuie făcută o lege specială, prin care să fie obligat judecătorul localnic ca, împreună cu agentul polițienesc, să se ducă să constate abaterea de la regulile de camuflaj și să aplice amenda pe loc. Să nu mai facă proces. Am trecut prin Ploiești, sâmbătă seara, și am văzut că nu se aplică dispozițiile de camuflaj. Pe la toate ferestrele se vedea lumina cum ardea. Aceasta înseamnă că nu se respectă condițiile de camuflaj. Dacă nu le respectă, dacă judecătorul este acolo, împreună cu un organ al Poliției, inspectează, noaptea, mergând cu carnetul de amenzi, aplică amenda imediat aceluia care se abate. Cum este în Anglia. Acolo ai făcut ceva, te amendează imediat, te pune să iscălești chitanța și îți ia amenda imediat. Deci, o lege ca aceasta trebuie făcută și la noi. De asemenea, vor trebui bine amenajate pivnițele.

Să desființăm Apărarea pasivă, care consumă prea mult și nu face nici o treabă. Cum se poate trece să se plătească indicatoarele care arată unde trebuie să se ducă lumea la adăpost, iar adăpostul nu există? Deci, domnule general Șteflea, să iei chestiunea Apărării pasive în mână și să-mi arăți să văd cum este organizată, ce ne costă și să dai instrucții imediate.

Să dai instrucțiuni ca, de îndată ce se dă alarma, posturile de Radio să înceteze, pentru că posturile noastre de Radio sunt o indicație pentru avioanele inamice, cărora le permite fixarea locului unde să vină să bombardeze. Deci,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

posturile de Radio mor imediat ce se dă alarma de apărare antiaeriană. Se vor da chiar mâine aceste instrucțiuni.

Vei vorbi și cu dl Mihai Antonescu să facă legea cu aplicarea amenzii pe loc împotriva acelora care calcă dispozițiile de apărare antiaeriană. Să mai dăm timp de o lună, în care lumea să intre în legalitate. Să punem formule simple. Să nu cerem ceea ce nu se poate aplica. Să nu cerem obloane de oțel, dar ferestrele trebuie să fie camuflate cu perdele negre sau cu hârtie albastră. Când se dă alarma, să se stingă lumina din casă, dacă omul n-are posibilitatea să-și pună hârtie sau să-și facă perdea neagră. Eu nu-l oblig să-și facă aceasta, dar el e obligat să stingă total lumina din casă. Nu-l oblig să pună hârtie la fereastră decât pe acela care are parale. Acela care n-are parale, să nu-și pună, dar să stingă lumina când se dă alarma. Vom face exerciții și vom aplica amenda pe loc împotriva contravenienților. Dar dacă omul plătește amenda, să nu mai fie târât la proces.

Chestiunea adăposturilor pentru rafinării va fi studiată din nou, pentru a se vedea ceea ce s-a pretins dacă se poate face. Nimic n-ar trebui pretins dacă este imposibil, pentru că cea mai bună soluție nu valorează nimic dacă nu este executabilă. Mai bine o soluție mai proastă, dar executabilă, decât o soluție genială, dar neexecutabilă. Noi, românii, umblăm după soluții geniale și neexecutabile. Și de aceea am stat pe loc. Soluțiile simple, ce se pot îndeplini, sunt cele mai bune. Eu le-am aplicat la război și am obținut rezultate. Pentru că umblăm după soluțiile cele mai geniale, de aceea nu putem face nimic. Lumea cere soluții simple și care să poată fi executate în timp.

C. Georgescu: În ultimul timp am spus să plătim pentru fiecare cap de familie, refugiată din Cadrilater, câte 2.500 lei, acont din despăgubiri. Despăgubirea însă nu este stabilită. Nu se știe cât vor primi ei, pentru că această Comisiune Mixtă lucrează în Cadrilater. În orice caz, se vede că au creanțe mult mai mari și atunci putem da aconto din această creanță a lor, în loc de asistență.

G-ral I. Antonescu: De unde ne despăgubim?

C. Georgescu: Statul bulgar ne va da un miliard lei.

G-ral I. Antonescu: Am citit tratatul de la Craiova, care are atâtea scăpări...

C. Georgescu: Tratatul de la Craiova i-a silit să primească 60.000. Chestia cu bulgarii s-a terminat, cu acești 60.000 am isprăvit. Au plecat. Am refuzat să-i primim pe cei din Turtucaia.

Cred că ar fi util ca să cunoaștem situația pe bază de recensământ.

Bulgarii au scăpat termenul, ei nu mai pot primi pe români.

G-ral I. Antonescu: Mi-a venit, de la domnul Filoti, din Sofia, informația că a avut discuții cu dl Filov, care insistă pentru primirea românilor din Bulgaria. Aceștia sunt pescari și pot fi folosiți de noi. Noi avem nevoie de pescari. Ni s-a spus că ar fi vreo 2.500.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Georgescu: 5.000.

G-ral I. Antonescu: Au scăpat termenul?

C. Georgescu: Mai sunt 6.000 de bulgari.

G-ral I. Antonescu: Tratați chestia, dar nu cu violența cu care s-a tratat. Această violență abia a început să se mai calmeze. Începuse presa bulgară să ne atace. Ne atacau în Parlament. Ne atacau la Berlin, la Roma.

C. Georgescu: Situația era gravă. Cum rămâne cu cei 2.500 lei de cap de familie?

G-ral I. Antonescu: Dă ajutorul acesta. Poți da și mai mult. Mai bine dă-le sume mai mari, fiindcă mai mult folosesc, decât dacă le dai sume mici. Dacă le dai o sumă mică, o beau. Dă-le o sumă mai masivă. Stabilește drepturile lor și dă-le. Nu le da câte puțin, pentru că nu le folosește. Mare lucru nu poți cumpăra cu 2.500 lei acolo.

C. Papanace: Este și problema locuințelor urbane din Cadrilater. Bulgarii au exclus cu desăvârșire orice posibilitate de a se folosi de aceste imobile. Dar imobilele lor din Constanța au o situație cu totul deosebită. La Constanța am găsit cum imobilele bulgărești stau, unele, goale chiar, în vreme ce populația orășenească, care nu poate fi colonizată, stă îngrămădită în diferite locuințe.

G-ral I. Antonescu: De ce nu le ocupă?

C. Georgescu: Este vorba de imobilele bulgarilor plecați.

C. Papanace: Să le ocupe în mod provizoriu, până se tratează chestiunea aceasta.

C. Georgescu: Bulgarii au ocupat locuințele românilor plecați din Cadrilater.

G-ral I. Antonescu: Ei au drept de proprietate la Bazargic?

C. Georgescu: Nu. Noi însă lucrăm legal. Comisiile de încartiruire să rechiziționeze aceste imobile, să spună: "Avem nevoie să plasăm refugiații" și să fixeze și chiriile minime.

G-ral I. Antonescu: Să nu stea imobilele goale, să se ocupe aceste imobile, pe cale legală și cu chirii minime.

C. Papanace: Imobilele altfel se degradează.

C. Georgescu: Pentru cei de la Turtucaia, am găsit locuințe pentru 550 familii.

C. Papanace: Să plece bulgarii din Dobrogea.

C. Georgescu: Nemții au plecat din Basarabia și din Bucovina. Au plecat din București, Timișoara, Brașov. Din Timișoara au plecat 850 persoane originare din Basarabia și Dobrogea. Se duc în Germania, ceea ce denotă că, din moment ce ei slăbesc elementul german din Transilvania, ei pregătesc o repatriere a populației germane.

C. Papanace: Acum doi ani s-a pus problema ca să plece și sașii. Numai

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

în urma unei rezistențe prea mari a sașilor, s-a temporizat chestiunea.

G-ral I. Antonescu: Ar fi bine pentru noi.

C. Georgescu: Nemții iau pe toți germanii care sunt originari din Basarabia, Bucovina, Dobrogea și care sunt plasați în Ardeal, pentru a-i duce în Germania. Dacă n-ar avea interes să-i ia și pe sașii autohtoni, n-ar slăbi pe germanii din Ardeal. De aceea duc și pe germanii de la Timișoara și din alte părți din Ardeal.

C. Papanace: Îi duc și pe cei din Ardeal.

G-ral I. Antonescu: Nu știu dacă informațiile acestea sunt bune. A venit la mine Andreas Schmidt și s-a plâns că, din cauză că soldații români, de origine sași, sunt maltratați în Armată, au dezertat în Ungaria vreo 300. Ungurii fac cu aceasta o propagandă enormă în contra noastră, cu sașii care au plecat de la noi. Nemții ne spun: "N-avem interes ca acești sași ai noștri să plece. Vrem să-i ținem aici". Și atunci m-au rugat ca să iau măsuri în Armată, pentru ca să nu mai plece.

A doua problemă: sașii continuă să cumpere, să se infiltreze în viața noastră.

C. Georgescu: Sunt două politici. Sașii însă nu vor să plece.

G-ral I. Antonescu: Cu ce cumpără sașii? Sunt pe punctul să stabilesc și aceasta. Am pus să se vadă ceea ce au cumpărat sașii, fiindcă, într-o conversație avută cu dl Neubacher, el mi-a spus că cei ce au depășit plafonul stabilit de mine se vor retrage. Dar mi-am pus problema: cu ce au cumpărat?

Horia Sima: Au capitaluri mari. Sunt foarte bogați.

G-ral I. Antonescu: Se poate întâmpla să cumpere și, pe urmă, când vor pleca, să ne ceară bani mulți pe ele.

C. Georgescu: În București, am convenit cu germanii și am cumpărat imobile cu o treime din preț. Am plătit numai 1/3 din ceea ce valorează ele. Așa, lângă fabrica Ford, am cumpărat cu o treime din preț. La București, am luat o vilă cu 250.000 lei. Deci ei vând sub prețul de cost.

G-ral I. Antonescu: Ce faceți cu aceste imobile?

C. Georgescu: Să le vindem la licitație; să le dăm la funcționari, ca să le plătească în rate.

G-ral I. Antonescu: Să-mi prezinți o situație, pentru ca să văd ceea ce este. Mie, la Berlin, nu mi s-a spus nimic de această intenție. Din contra, tot timpul mi s-a vorbit de raportul de înfrățire și de lucruri de acestea.

C. Papanace: La Berlin am simțit că se punea problema aceasta, acum un an jumătate, când a promis cancelarul Hitler că va strânge pe toți nemții.

G-ral I. Antonescu: Cu ce umplem vidul acesta, dacă se pune problema astfel?

C. Georgescu: Ar însemna să plătim foarte mult. Ar fi necesar să avem recensământul făcut, ca să știm pe ce bază discutăm.

G-ral I. Antonescu: Cu ce umplem golul săsesc?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

C. Georgescu: Sunt 660.000 de oameni. Noi putem rezista și fără ei.

Horia Sima: Va rămâne teren de colonizare în Banat, unde trebuiesc aduși românii din alte părți.

C. Papanace: Avem 4 milioane jumătate români peste graniță.

G-ral I. Antonescu: Eu nu vreau să aduc românii din Ardealul cedat.

Horia Sima: Sunt regiuni extrem de populate, cum este Oltenia, sau în alte părți, unde n-au ce să mănânce.

C. Papanace: Sunt 300.000 în Valea Timocului, pe cale de a fi pierduți.

V. Dimitriuc: Noi avem o populație supradensă: populația agricolă. În Germania situația este alta.

G-ral I. Antonescu: Ei au compensație, prin faptul că toată lumea a plecat la industrie. Pe urmă, ei au industrializat la maximum, au mecanizat agricultura.

C. Papanace: Avem problema proletariatului agricol.

G-ral I. Antonescu: De aceea vreau să fac industrializarea alimentară, ca s-o plasăm unde este populația deasă. Această industrie alimentară poate să-i absoarbă pe toți aceștia.

C. Georgescu: În Ardeal, media de proprietate este sub 2 hectare și jumătate.

G-ral I. Antonescu: Este de un hectar și jumătate în Vechiul Regat.

Cum stai cu plasarea refugiaților? I-ai pus peste tot? I-ai plasat pe toți?

C. Georgescu: I-am aranjat destul de bine. Mai am câțiva avocați.

G-ral I. Antonescu: Mai dai gratuități?

C. Georgescu: În trei luni de zile, am dat mai puțin decât s-a dat la început, într-o lună.

G-ral I. Antonescu: S-a lichidat chestia aceasta.

C. Georgescu: Am cheltuit în total 15 milioane lei.

G-ral I. Antonescu: Mai dai mese gratis?

C. Georgescu: Dau pentru studenți un milion jumătate. Mai am cantină.

G-ral I. Antonescu: Să nu învățăm lumea să fie cerșetoare. Să-i plasăm să muncească. Dacă nu vor să se plaseze, să nu le dai mâncare. Dacă nu se plasează, nu le mai dăm mâncare gratis.

Mai ai alte chestiuni?

C. Georgescu: Nu mai am.

G-ral I. Antonescu: Domnul Petra are cuvântul.

N. Petra: Sunt câteva chestiuni, pe care ar fi bine să le propună chiar dl ministru Cancicov.

G-ral I. Antonescu: Domnul Protopopescu are cuvântul.

I. Protopopescu: Am probleme de lucrat, pe care urmează să vi le prezint.

G-ral I. Antonescu: Cu aceasta am terminat. Mai rămân aici acei pe care

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

i-am chemat, dacă ceilalți aveți treabă.

*
* *

Rămân în sala de ședință domnii: g-ral Ștefleа, g-ral Dobre, g-ral Gheorghiu, g-ral Pantazi, col. Orezeanu și dl ministru al Coordonării.

G-ral I. Antonescu: Pantazi, ce fond am dat pentru Armată?

G-ral C. Pantazi: 2 miliarde și jumătate, fond de rulment.

G-ral I. Antonescu: Pe cine ai d-ta intendant?

G-ral C. Pantazi: Pe Gheorghiu.

G-ral I. Antonescu: Ați încasat banii de la Banca Națională, fiindcă s-a plâns I.N.C.O.O.P.-ul că v-a dat 3.600 vagoane și n-ați plătit? Îi datorați peste 100 milioane.

G-ral Gheorghiu: N-am avut bani.

G-ral I. Antonescu: Am dat 2 miliarde jumătate.

G-ral Gheorghiu: Am primit o parte de la Banca Națională.

Ieri ne-au ordonanțat 499 milioane. Plătim îndată.

G-ral I. Antonescu: Nu vi s-a dat?

G-ral C. Pantazi: Două miliarde jumătate sunt date, dar mai erau 900 milioane de luat de la Banca Națională.

G-ral Gheorghiu: Pentru aprovizionările pe trecut s-a dat.

G-ral C. Pantazi: Avem 900 milioane la Banca Națională. Cu 1.600.000.000 am făcut plăți.

G-ral Gheorghiu: Ieri am primit 498 milioane și ceva.

G-ral I. Antonescu: Să vadă dl Cretzianu pentru ce nu s-a plătit, când am spus, de două luni, să se dea. I.N.C.O.O.P. reclamă 100 milioane pe trecut și acești două miliarde jumătate i-am dat pentru viitor. Prin urmare, dvs. n-ați încasat din trecut?

G-ral Gheorghiu: N-am încasat tot.

G-ral I. Antonescu: De ce?

G-ral Gheorghiu: Nu plătesc Finanțele regulat.

G-ral I. Antonescu: Să-mi arătați plățile și restanțele din trecut, pentru ca să vedem ce este cu această chestiune.

Ei mai cer pentru vagoanele de grâu livrate...

G-ral Gheorghiu: Nu ne-au livrat decât 80 vagoane.

G-ral I. Antonescu: Cât v-au livrat până acum din ceea ce ați cerut?

G-ral Gheorghiu: Am primit 80 vagoane; noi am dat dispoziții pentru 460 vagoane.

G-ral I. Antonescu: Plătiți imediat, căci grâul se ia de la țărani.

De ce nu mi-ați spus că nu s-au încasat banii?

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Pantazi: Acești 900 milioane înțelegem că îi avem la dispoziție.

G-ral I. Antonescu: Nu pe ceea ce ai înțeles d-ta. Trebuia să mă avertizezi că n-ai bani.

Dacă nu dați bani la timp I.N.C.O.O.P.-ului, se întâmplă o serie de încurcături în jos. Țăranul nu este mulțumit. De aceea am dat banii, ca să nu fie nemulțumiri. O chestiune trebuiește terminată. Așa, iau o chestiune, o încep, lu-crez la ea și pe urmă o las în drum. Când am spus două miliarde jumătate pen-tru Armată și când Banca Națională, cu Ministerul de Finanțe au spus că se dau într-o săptămână bani, trebuiau să fie banii acolo și să faceți plățile și cum-părăturile. Așa am cerut să se facă. Dar nu s-a făcut. Așa încep toate chestiunile și nu le pot duce la sfârșit. Iată consecințele acum. O să vă imput banii dvs.

Dl Dragomir v-a blocat cantitățile necesare, vi le-a pus la dispoziție și acum ne anunță că se strică orzul și ovăzul. Care e situația, dle Dragomir?

Lt.-col. N. Dragomir: Este un raport al secțiunii mele de aprovizionare. S-au blocat 5.771 de vagoane de orz și de ovăz, din care Armata n-a ridicat decât 200 vagoane - 40 de la Ialomița, 160 de la Orșova. Buzău și Constanța fac cunoscut că orzul și ovăzul dat pentru Armată n-a fost ridicat de Armată.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este averea Statului care se irosește mereu.

G-ral Gheorghiu: Dați-mi voie să raportez: până s-a terminat campania agricolă, n-am putut să luăm absolut deloc căruțe, ca să transport de la țărani până în gările respective...

G-ral I. Antonescu: Acestea se găsesc în șlepuri.

G-ral Gheorghiu: Nu este toată cantitatea. Este numai un șlep.

G-ral I. Antonescu: Armata nu știe ce cantități i s-au dat până acum. Întâi, sunt blocate 5.771 vagoane; anterior, încă o mie și ceva, din care s-au luat 564. Prefecturile județelor Buzău și Constanța fac cunoscut că n-au fost ridicate cantitățile blocate pentru Armată. La Orșova se găsesc șlepuri încărcate cu grăunțe neridicate de Armată, care au început să se strice.

G-ral Gheorghiu: Am trimis, acum trei zile, să se ridice. Restul nu sunt strânse, nu se găsesc depozitate în gări. Trebuiau strânse de la țărani. Sunt la producători.

G-ral I. Antonescu: Ce facem cu toată această situație?

G-ral Gheorghiu: Am luat măsuri, și în județele Constanța și Buzău, și în județul Brăila, pentru ca acum să se înceapă, cu toată energia, să aducem de la producător cantitățile și să le putem expedia unde este nevoie.

Și acolo unde am avut strânse cantitățile, nu ni s-au dat vagoane de către Calea Ferată.

G-ral I. Antonescu: De ce n-ai cerut, prin Orezeanu, sau dlui ministru Protopopescu?

Col. Orezeanu: Nu mi s-au cerut vagoane.

G-ral C. Pantazi: Noi cerem de la Statul Major, care aranjează. O singură dată ți-am cerut d-tale, pe urmă am văzut că trebuie la Statul Major.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: De ce se cere la Statul Major?

Col. Orezeanu: Sunt transporturi militare. Dacă îmi cereți direct, formez trenuri speciale.

G-ral I. Antonescu: Statul Major cum a putut să țină chestia și nu ți-a cerut d-tale?

Col. Orezeanu: Nu cunosc chestia.

G-ral I. Antonescu: Șteflea, să vezi unde este vina în această privință.

Trebuie să luați toată cantitatea, că se strică. Soldații mănâncă grâu stricat. Soldatul mănâncă și pământ dacă îi dai. Am găsit niște soldați într-un hal fără de hal: neschimbați, murdari, plini de păduchi, nici n-aveau o strachină din care să mănânce. I-a trimis la un depozit să lucreze, dar nu s-a interesat nimeni cum mănâncă. N-au nimic. Nu li s-a dat îngrijire nici măcar ca unei vite.

G-ral C. Pantazi: Mâine am raportul și voi vedea cine este vinovat.

G-ral I. Antonescu: Am comandat și eu trupe și, de când am fost sublocotenent și până la regele Carol, n-am făcut decât să mă cert, până la bătaie și boxare, pentru hrana soldatului. La mine la Divizie se mâncau două feluri de mâncare - la Regimentul 9 Roșiori, regimentul meu. La Școala de Război, soldatul de la depozit avea două feluri de mâncare. Era și curat. Toată lumea avea ce-i trebuia, pentru că mă mișcam. Totul era ținut în cea mai perfectă condiție. Astăzi nu se mișcă nimeni. Sunt loviți parcă de paralizie progresivă. Nu sunt inspectați.

Nu admit situația aceasta, ca soldatul să fie neschimbat și nehrănit. Ați văzut ce am realizat eu. Dacă găsiți că am cerut un ban de la Stat, răspund.

Ce mai este care se strică?

Lt.-col. N. Dragomir: Atât.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, mii de vagoane care se strică. De aceea fac eforturi eu aici? Dau două miliarde și jumătate fond de rulment, de acum două luni de zile, și Ministerul de Finanțe și Banca Națională au spus că se dă imediat. Și abia ieri primiți.

G-ral Gheorghiu: Am primit ieri 499 milioane.

G-ral C. Pantazi: În afară de restul de 1.600.000.000.

G-ral I. Antonescu: Mâine dimineață să găsesc, la ora 5, pe birou toată situația fondului de două miliarde jumătate: când s-a încasat, cât s-a încasat și la ce s-a dat. Dacă s-au încasat atunci nu mai este motiv să găsesc că nu s-au făcut plățile.

Nu suntem oameni serioși. Doi șefi de serviciu, ministrul și șeful Serviciului Intendenței: unul spune **a**, altul spune **b**, în aceeași chestiune. Acestea înseamnă că nu se lucrează serios. Nu se poate, în aceeași chestiune, fiind un același comandament, să fie două păreri, unul spune că este așa, altul spune că este altfel. Nu se poate.

G-ral C. Pantazi: Realitatea este cum spun eu: 900 milioane rămăsese și din acestea s-au luat 498. Restul a fost încasat și plătit.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Să mi se arate când s-au încasat banii și ce plăți s-au făcut. De ce nu sunt toate plățile făcute? Ce plăți mai ai în restanță?

G-ral Gheorghiu: Nu mai am nimic în restanță. Plățile sunt la zi.

G-ral C. Pantazi: Și solda și hrana sunt la zi.

G-ral I. Antonescu: Cum la zi? - când sunt soldați care n-au primit, de trei luni, solda, când sunt ofițeri cu leafa pe o lună în întârziere?

G-ral C. Pantazi: Dacă nu sunt date fondurile până la noiembrie inclusiv, nici o secundă nu mai am dreptul să stau lângă dvs. aici.

G-ral I. Antonescu: Ce măsuri iei?

G-ral C. Pantazi: Să cercetez. Când a fost cutremurul, am dat ordin să se ia primele fonduri pentru a se face față nevoilor urgente. Probabil că s-a întrebuințat din acest fond.

G-ral I. Antonescu: De ce nu s-a pus la loc?

G-ral C. Pantazi: Am dat 22 milioane.

G-ral I. Antonescu: Nu este aceasta problema. Aici e problema de sute de milioane. Cum se face că soldații n-au primit soldele, de trei luni? Cum se face că soldații nu se schimbă? Cum se face că soldații sunt plini de păduchi, că îi găsesc în stare de mizerie?

În al doilea rând, am mai primit alte informații în legătură cu depozitele de la Vaslui și Fântânele. Toate aceste depozite trebuiesc inspectate. Să se trimită mai multe ajutoare la aceste depozite izolate. Aici sunt soldații cei mai nenorociți.

Prin urmare, luați chestiunea în mână și mâine să am rezultatul.

Col. Orezeanu: Să-mi ceară trenuri.

G-ral I. Antonescu: Lucrați coordonat. De ce țin, aproape în fiecare zi, Consiliu de Miniștri? Ca să coordonez acțiunea în Stat, pentru că am experiență din trecut. Eu știu că nu se reușește dacă nu e coordonare, dacă nu se coordonează acțiunea în Stat.

Și d-ta, dle Dragomir, când ai văzut această chestiune, de ce n-ai chemat la telefon pe dl general Pantazi sau Șteflea? Așa se lucrează, așa lucram în timpul războiului, nu cu ordine secrete. Imediat chemam, în timpul războiului, pe Comandantul de Armată sau Comandantul de Regiment. Așa se lucrează.

G-ral C. Pantazi: Acum patru-cinci zile mi-a comunicat, la telefon, că în Constanța am cantități blocate. Am dat dispoziții în consecință. Dar n-am avut vagoane. De aceea n-am putut lua. Aruncăm vina unul pe altul.

G-ral I. Antonescu: Da. Dar eu vreau să ies din această situație. Vin cei de la "Reșița" și îmi spun: "Ați blocat Reșița. Nu mai poate lucra". Avem 1700 vagoane cerute la Calea Ferată și nu ni le-au dat. L-am chemat pe cel în drept și mi-a spus că n-au decât 120 vagoane.

Col. Orezeanu: 121 vagoane.

G-ral C. Pantazi: Dați-mi voie să raportez. Am încercat, de când am venit aici, sistemul convorbirii directe. Am trimis mereu dispoziții verbale. Dar

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

sistemul nu este bun, fiindcă spun că ordinul verbal nu s-a dat.

G-ral I. Antonescu: Orice ordin verbal trebuie să fie imediat scris. Așa spune și la Regulament; și pentru ordinele de operații, după ce s-au dat verbal, trebuie să se pună textul în scris.

G-ral C. Pantazi: Aici recunosc, n-am făcut așa.

G-ral I. Antonescu: Din lipsa aceasta de coordonare, se continuă cu situația din trecut; din această cauză sunt enorme pagubele ce se pricinuiesc Statului; de aceea nu se poate executa un plan; de aceea mănâncă soldatul lucruri stricate sau mănâncă mai puțin; de aceea este dezbrăcat; de aceea am pauperizat această nație, din cauza indolenței administrației, care ne-a adus unde suntem.

Trebuie pus ciomagul pe toată lumea. Pe d-ta, dle Gheorghiu, de aceea te-am pus Intendant, ca să pui ciomagul pe ei. S-a convenit să se dea două miliar-de jumătate acum două luni. Trebuie văzut imediat ce s-a dat și ce s-a făcut.

G-ral C. Pantazi: Bani s-au dat. Am avut bani. Ne-au lipsit vagoanele.

G-ral I. Antonescu: Șteflea, să întrebi pe Sima, care este depozitul din București care a vândut cu 170 lei suta de kilograme de lemne. Să trimiți la depozit pe cineva să cumpere lemne de acolo și dacă se va constata că așa se vând lemnele, atunci imediat să se aplice sancțiuni.

Să se facă control în toată Capitala, să se vadă cu cât se vând lemnele. Acum profită aceștia.

Ședința se ridică la ora 21,40.

▼
D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds. 169 (fost 167)/1940, f.692-774.

36. 1940 decembrie 20. *Se discută despre: arestările în rândul comuniștilor; paza regiunilor petrolifere; aprovizionarea pieței; cererea germanilor de a li se trimite muncitori; constituirea lagărelor de concentrare pentru cei ce tulbură ordinea publică; întreruperea tratativelor comerciale cu Rusia; executarea acordului cu Germania; crearea Oficiului de Românizare; restricțiile la intrarea în țară a unor germani etc.*

ȘEDINȚA CONSILIULUI DE CABINET
din 20 decembrie 1940

Ședința se deschide la ora 11, sub președinția d-lui general Ion Antonescu, Conducătorul Statului.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Au luat parte la ședință domnii: g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; George Cretzianu, ministrul Finanțelor; Mircea Cancicov, ministrul Economiei Naționale; Mihai Antonescu, ministrul Justiției; Al. Rioșanu, subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne; Al. Ghika, director general al Siguranței; Al. Cretzianu, secretar general al Ministerului de Externe, <lt.-col. N. Dragomir, ministrul Coordonării și Statului Major Economic>.

G-ral C. Petrovicescu: Astă-noapte au fost arestați la Giurgiu, în urma unei descinderi, 20 jidani care făceau parte dintr-o organizație comunistă, în legătură cu cei care au fost arestați la 11 decembrie și care sunt deja trimiși în fața instanțelor judecătorești.

A mai fost arestat, tot aseară, și agentul care făcea legătură între organizația de la Giurgiu și centrala comunistă de la București.

Din cei care trebuiau arestați au dispărut însă 6 indivizi, care sunt puși sub urmărire și vor fi prinși cât de curând.

La descindere s-au găsit la ei manifeste și literatură comunistă, care au fost confiscate.

Un alt fapt s-a petrecut la frontiera cu Ungaria, unde doi jandarmi de patrulă pe frontieră au somat un individ suspect să se oprească și acesta a tras asupra lor, au tras și jandarmii și, în cele din urmă, individul a dispărut, iar un jandarm a fost rănit și se găsește la spitalul din Arad.

G-ral I. Antonescu: Prin urmare, nu este vorba de grăniceri unguri, ci de un individ oarecare; este deci un caz comun.

G-ral C. Petrovicescu: Un alt caz, întâmplat tot astă-noapte, este acela petrecut la "Melody Bar", unde, la ora 2 noaptea, a avut loc o altercație între un funcționar de la Legația Ungară și un domn Ghika, din București, care pretinde că ungurul a insultat Națiunea Română. Ungurul a fost condus la Comisariat, unde s-a încheiat un proces-verbal.

De asemenea, sunt în măsură să dau oarecare detalii în legătură cu incendiul de la moara "Dacia" de la Iași, care a luat foc în seara de 18 decembrie. Este cea mai mare moară din Iași. Moara în sine a rămas intactă, dar au ars mai multe vagoane de cereale. După primele cercetări, prefectul susține că ar fi vorba de un act de sabotaj. În orice caz, este constatat că moara nu era dotată cu tot ce trebuia împotriva incendiului.

Cu această ocazie a fost convocată la Prefectura Iași o conferință, ca să se dezbată asupra acestei chestiuni și s-a decis ca să se aresteze toți capii comuniști de acolo și să se facă formalitățile prevăzute de lege ca să-i internăm. Avem această posibilitate și așteptăm numai raportul și propunerea prefectului de Iași.

G-ral I. Antonescu: Trebuiesc câteva condamnări repezi în cadrul noii legi și sunt sigur că se vor potoli, dar nu văd funcționând aceste instanțe.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Petrovicescu: Au fost 14 condamnări.

G-ral I. Antonescu: Vreau să văd condamnări după noua lege: muncă silnică.

G-ral C. Petrovicescu: Un alt incident banal s-a petrecut pe brațul Chilia, unde o șalupă cu trei marinari de la Sulina, care transporta alimente, apropiindu-se prea mult de malul rusesc, au fost arestați și duși la Ismail. S-a intervenit pentru eliberarea lor.

În afară de aceste evenimente nu s-a mai întâmplat nimic.

În ce privește activitatea Ministerului de Interne pentru sărbători, am făcut un program pentru ca să fim preveniți de orice. S-a făcut o conferință sub președinția dlui Rioșanu, și, de acord cu jandarmii, Prefectura Poliției, cu Siguranța, s-au luat toate măsurile preventive.

Horia Sima: De obicei la sărbători este un fel de delăsare a autorităților.

G-ral C. Petrovicescu: A mai fost o chestiune cu privire la cei 3.450.000 lei ridicați de Prefectura Poliției de la un jidov, Weinberg, din Calea Victoriei. Reiese că aici s-ar fi procedat în afară de lege. Am cercetat cum stau lucrurile și am găsit următoarele: a existat o informație că un jidan de la Soc. "Teleajen" ar avea aur și devize, pe care avea intenția să le treacă peste frontieră. Cu autorizația Parchetului, autoritățile s-au dus la acest jidan, care locuia în aceeași clădire cu Societatea, i s-a făcut o percheziție și nu s-a găsit nimic, decât această sumă de bani, nu în aur, nici în devize. Această sumă de bani a părut de o proveniență foarte suspectă, mai ales că jidanul a spus imediat că îi dă Ajutorului Legionar. I-a oferit crezând că ar putea să scape de cine știe ce încurcătură. Jidanii știu, de altminteri, că Ajutorul Legionar nu primește nimic de la jidani.

În ce privește chestiunea cu instalația de la Brazi, o acțiune de sabotaj pare puțin probabilă. Cercetările sunt în curs. Însă, cei trei ingineri care lucrează, cu schimbul, la această instalație, sunt ingineri din Mișcarea Legionară, fapt care este o garanție că ei nu pot face asemenea acte.

Horia Sima: Eu cred totuși că acolo sunt acte de sabotaj.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, ca o curiozitate, vă arăt modul cum procedează propagandiștii unguri. Iată aici o batistă, care arată, cuprinse în Ungaria: Ardealul, părți din Iugoslavia și din Italia.

Al. Rioșanu: Au furat sistemul de la generalul Dumitrescu.

G-ral I. Antonescu: Fotografiați-o și trimiteți-o la Legația Italiană și la Legația Iugoslavă.

În ce privește paza regiunilor petrolifere, am dat dispoziții să se oprească efectivele jandarmilor și grănicerilor, iar toate cheltuielile care se fac să le punem în contul societăților respective. Statul trebuie să se acopere de aceste cheltuieli.

Aceeași măsură trebuie s-o luăm și pentru toate fabricile și întreprinderile particulare, care reclamă posturi de siguranță. A ajuns că fiecare om în Țara

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Românească își consideră viața în pericol și cere post de poliție la poartă. I-l dăm, dar să-l plătească.

Trebuie să se întărească paza peste tot, la toate întreprinderile și mai ales la mori, dar aceasta necesită cheltuială din partea Statului, care trebuie acoperită de particularul căruia îi folosește. De asemenea, persoanele politice care cer pază, s-o plătească, căci altminteri vom ajunge ca fiecare cetățean să ceară pază specială.

Lt.-col. N. Dragomir: După expunerea pe care v-am făcut-o aseară, vă anunț numai că au intrat în Capitală 110 vagoane grâu pe ziua de ieri.

Am adresat dlui ministru Iașinschi o scrisoare, prin care i-am cerut ca salariile în întreprinderi să se stabilească de comun acord cu Ministerul Coordonării.

S-au luat măsuri pentru unificarea tipurilor de căruțe pentru munte, pentru șes și pentru mlaștină.

G-ral I. Antonescu: Trebuiesc trei-patru tipuri de căruțe. În proiectul meu din 1933, erau patru tipuri: un tip pentru Basarabia, unul pentru regiunea Dunării, un tip de munte și unul de Dobrogea.

Lt.-col. N. Dragomir: Am primit răspuns din Germania cu privire la muncitori. Ei primesc muncitorii noștri pentru trei luni, în așa fel încât atunci când la noi începe munca de primăvară, acești muncitori să vină înapoi.

G-ral I. Antonescu: Trebuie cercetată chestiunea bine, pentru ca să nu fie muncitori care vor să scape de concentrare și, de asemenea, să nu rămânem fără brațe de muncă în primăvară.

Câți muncitori cer germanii?

Lt.-col. N. Dragomir: Nu s-a precizat încă.

G-ral I. Antonescu: Ne vor crea probleme sociale când se vor întoarce.

Mă mai gândesc la o chestiune. Muncitorul român a fost lovit - vorbesc de lucrătorul de la oraș, de tâmplari, zidari, dulgheri - de o mulțime de neajunsuri. În primul rând, nu era pregătit și, încet-încet, a fost dat la o parte de lucrători mai buni, de unguri, nemți, italieni, care, alergând să-și câștige viața, au ocupat locurile destinate lucrătorilor noștri, s-a creat o problemă gravă pentru noi, căci au dispărut meseriașii români. Mă întreb dacă n-ar fi bine, în situația aceasta, să facem o școală pentru zidari, o școală pentru dulgheri etc., acum în perioada de iarnă, pentru ca în primăvară, când vom începe munca, să-i avem pregătiți.

Horia Sima: Mă gândesc că lucrătorii care vor pleca în Germania vor câștiga acolo mult mai mult și nu vor mai fi dispuși să se întoarcă în țară.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să le facem și lor servicii, acum când au nevoie, căci și ei ne fac nouă.

Horia Sima: De ce nu iau sași de ai lor?

G-ral I. Antonescu: Probabil că așa vor face.

M. Antonescu: Mi-ați trimis pentru anchetare incidentul din comuna

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Cucuruz, din Vlașca.

Procurorul general a cercetat-o și a depus raportul informativ. Nu este vorba de un incident cu caracter social. Nu este vorba de nici o revoluție, ci de un incident între un administrator de moșie, pe care, într-o vorbă foarte românească, l-a calificat procurorul general "cam lupav" - de la lup - un incident între acesta și locuitori. Acum acesta a murit, căci era bolnav de mai multă vreme, și ca să nu se spună că există vreun raport între moartea lui și acest incident, medicul lui curant, Păunescu, a dat un certificat, în care spune că suferea de arterioscleroză și din această cauză a și murit. A fost un conflict între săteni și acest administrator, care a dărâmat un pod care fusese făcut cu lemnul sătenilor și sătenii mai aveau sume de ridicat de la moșie pentru munca lor și au făcut câteva acte de protest la conacul moșiei, cerându-și drepturile.

O chestiune de interes general, pe care vreau să o aduc înaintea dvs., este aceea a lagărelor de concentrare pe care le-am constituit prin două decrete speciale.

Am dat circulări organelor judecătorești și vă rog să faceți și dvs. asemenea circulări organelor administrative, ca să se știe că sunt două decrete cu privire la lagăre. Un decret apără ordinea constituțională a Statului Național Legionar. Toți cei care, prin mijloace politice, încearcă să atingă ordinea aceasta, pot fi internați în aceste câmpuri de concentrare. Aceste câmpuri erau făcute pentru cei care ar încerca să reînvie vechiul regim, ori să folosească perioada de așezare a regimului legionar pentru a propovădui alte idei și instaurarea unui alt regim.

Un al doilea decret era pentru pedepsirea celor care ating această ordine socială, prin anumite fapte. Aici se prevăd sancțiuni mult mai grave. Ne-am referit la comuniști și, atât prin expunerea de motive, cât și prin raportul făcut, am definit cine este pasibil de această penalitate. Nu este arătat în mod expres în textul de lege, dar din raport, cât și din expunerea de motive rezultă că scopul acestui decret este să pedepsească orice tentativă de răsturnare a ordinii sociale de către comuniști. Dispozițiunile acestui decret urmăresc să lovească, în principal, pe acei care, în adunări, în manifestări colective, își dezlănțuie activitatea lor împotriva ordinii sociale. Am pus acolo și pe instigatori. Or, ideea de instigație împotriva ordinii sociale, legată de aceea a manifestărilor colective, poate cuprinde pe toți comuniștii care manifestă, într-un fel sau altul, o activitate împotriva ordinii sociale. Deci suntem lămuriți. Am dat instrucțiuni tuturor organelor parchetelor ca, ori de câte ori se ivesc asemenea cazuri, să judece și să pedepsească cu asprime.

Nu știu dacă este bine să umplem aceste lagăre de muncă cu comuniștii.

Tot lagăre de muncă sunt instituite prin Decretul-lege privitor la sabotaj.

Prin urmare, am urmărit să apărăm ordinea politică și economică prin sancțiunea trimiterii în lagărele de muncă, însă pentru comuniști am înțeles

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

să-i judecăm și să-i trimitem cu pedepse grave.

Horia Sima: Sunt comuniști care nu sunt prinși asupra faptului.

M. Antonescu: Dacă sunt instigatori, pot intra aici. Comuniștii pot fi băgați în aceste lagăre, însă trebuie să legalizăm această operațiune, pentru că în decret se spune că nu pot fi introduși în lagăre decât acei care luptă împotriva ordinii sociale a Statului și această introducere în lagăr se face pe temeiul unui jurnal al Consiliului de Miniștri.

G-ral C. Petrovicescu: Pe care îl facem întotdeauna.

M. Antonescu: Vă atrag atenția asupra acestui lucru, pentru că în Constanța sunt, în lagărul de acolo, 26 comuniști.

G-ral C. Petrovicescu: Pentru care s-a făcut Jurnalul Consiliului de Miniștri.

M. Antonescu: Au fost cazuri când Jurnalul nu a venit decât după ce Parchetul General a atras atenția asupra acestei lipse. Eu vreau să evit ca, mâine, unul din cei introduși în lagăre să facă o reclamație la Parchet pe temeiul decretului nostru, luat în împrejurările acelea grave, și să se plângă de nerespectarea libertății sau a proprietății. Aceste lucruri pun pe procurorul care primește reclamația într-o situație grea, dacă el nu găsește închiderea în lagăr acoperită de o formă care să oprească orice reclamație.

G-ral C. Petrovicescu: N-avem nici unul în lagăre pentru care să nu se fi dat o decizie ministerială și un Jurnal al Consiliului de Miniștri.

M. Cancicov: În afară de cele spuse în audiența pe care v-am solicitat-o, vă aduc la cunoștință, domnule General, un nou aspect al incendiului de la Teleajen.

Într-o convorbire cu președintele Asociației petroliștilor, care a fost pe timpuri membru în Consiliul de Administrație al conductei, el mi-a spus: "De ce duceți benzina prin conductă?

- Dar ce să ducem? l-am întrebat eu.

- Ce caută benzina pe conductă? Conducta a fost făcută și, de 25 de ani de când există, ea nu a transportat decât lampant. În sistemul nostru de distribuție, benzina nu a mers decât cu vagonul cisternă, construit special și bine închis, ca să nu emaneze substanțele volatile.

- Dar este grav ce-mi spui d-ta.

- Dacă continuați să transportați benzina pe conductă, aveți să dați foc la toată țara, pentru că benzina nu merge pe conductă".

I-am chemat pe Orezeanu și pe inginerul Păunescu, directorul conductei, și am cerut să-mi spună de când se transportă benzina pe conductă. Mi-au spus că a început transportul benzinei pe conductă cu șase zile înainte de incendiu. A fost o conferință cu nemții, care au cerut ca să le mărim parcul de vagoane cu cisterne. Oricum, acestea sunt destinate pentru transportul de benzină, și supraproducția de benzină la noi provoacă o criză și fabricile nu mai au unde să depoziteze benzina și, de aceea, parcul de vagoane-cisternă era întrebuințat la

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

maximum pentru ruta Constanța, unde poate fi depozitată; ei cerându-ne vagoane-cisternă pentru Germania, noi am găsit că este bine să dăm benzina prin conductă.

Dacă în conductă era lampant, dacă s-ar fi produs o fisură, nu se întâmpla nimic, pe când conducta având benzină, s-a făcut o ţâşnire de gaze şi de aici incendiul.

G-ral I. Antonescu: Acum îmi explic de ce a ars podul.

M. Cancicov: Am întrebat la ce presiune mergea lichidul pe conductă şi ni s-a răspuns că lampantul mergea la 35 atmosfere. Atunci mi-am închipuit că poate presiunea a provocat, pe la manşoane, ieşirea lichidului şi gazelor. Tehnicienii mi-au spus că la o conductă făcută pentru benzină nu se admit manşoane cu câlţi şi cu minium, ci numai sudură, căci benzina dizolvă uleiurile şi se face un punct de emanaţiune. Pentru ca să se evite aceasta, ei au găsit formula să împingă benzina la 25 atmosfere.

Domnii de la conductă nu vor să admită că din această cauză s-a produs incendiul şi că din cauza cutremurului, a trepidaţiilor de pe pod, s-a produs ruptura pe unde au ieşit gazele.

Dar este ceva mai grav. Poate că a căutat această formulă şi pentru alt motiv. Ca să umpli conducta de la Bucureşti la Constanţa cu benzină îi trebuiesc 1.000 de vagoane. Iată deci că au avut posibilitatea să depoziteze 1.000 vagoane benzină fără a întrebuinţa rezervoare sau cisterne.

Ce au făcut? Au oprit orice pompare de benzină, dar benzina aceea stă în conductă. Deci pe orice pod această benzină continuă opera ei şi cu ameninţarea unui incendiu. Ce s-ar întâmpla dacă s-ar petrece acelaşi lucru cu porţiunea de conductă care trece pe sub podul de peste Dunăre şi care porţiune este plină cu benzină?

I-am spus să-mi facă un proces-verbal constatator al discuţiunilor contradictorii care au avut loc la mine, între cei de la conductă şi specialiştii în petrol, şi am cerut să se ia măsuri grabnice pentru golirea conductelor.

G-ral I. Antonescu: Cine a făcut năzbâtia aceasta?

M. Cancicov: Inginerul Păunescu.

G-ral I. Antonescu: Dumnealor aprind ţara cu prostiile lor şi noi căutăm sabotaje prin toate părţile!

Să faci o anchetă cu tehnicieni, cu procuror şi cu toate organele de anchetă.

Problema aceasta prezintă trei aspecte. În primul rând, este aspectul pagubei, care a fost adusă, şi domnul acesta o va plăti, ca rezultat al anchetei.

În al doilea rând: ce facem cu cele 1000 vagoane benzină depozitate în conductă?

Are unde s-o depoziteze?

M. Cancicov: La Constanţa. Să o împingă pe conductă cu o altă substanţă introdusă de aici spre Constanţa.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Aceasta trebuie făcută imediat, pentru că s-a creat un vulcan sub noi.

În al treilea rând, este un aspect de viitor: ce facem dacă nemții iau lampantul și noi fabricăm benzina și nu o putem vinde? Trebuie să găsim o soluțiune.

M. Cancicov: Rușii ne-au cerut 100.000 tone.

G-ral I. Antonescu: Cu rușii s-a complicat chestiunea și s-au întrerupt tratativele comerciale cu ei, în urma arestării unui funcționar de la Legația Sovietică, arestare care se pretinde că s-a făcut din ordinul Guvernului român.

Iată aici am comunicarea făcută de Comisarul Afacerilor Străine al U.R.S.S.-ului, care spune că, la 10 decembrie, un funcționar al Legației Sovietice a fost reținut, două zile și două nopți, fără nici un motiv, și a fost interogat, despre anumite lucruri, din bogăție.

G-ral C. Petrovicescu: Minte.

G-ral I. Antonescu: Dar le-am dat ocazia să mintă.

Al. Rioșanu: Este un agent comunist și a avut o întâlnire la Obor cu un alt comunist.

G-ral I. Antonescu: Aici se arată că a fost obligat să semneze o declarație, că a fost percheziționat întâmplător și că agenții l-au amenințat cu asasinarea.

Comisarul Afacerilor Străine propune examinarea acestei fărădelegi față de supusul sovietic. De asemenea, Guvernul sovietic cere asigurare categorică a Guvernului român că nu se vor mai petrece asemenea lucruri și că, până la noi dispoziții, se întrerup tratativele cu delegația economică română.

Deci, domnule Cancicov, te rog să examinezi problema plasării benzinei pentru viitor, căci: ori Germania ia și benzina, ori o vindem în altă parte, sau nu o mai fabricăm.

De asemenea, acest domn Păunescu, dacă a făcut asemenea acte, trebuie dat la o parte și tras la răspundere. Se aruncă toate pe cutremur. Dar trecuseră 38 de zile de la cutremur. Se adunase lichid sub pod.

M. Cancicov: În această chestiune s-a făcut o experiență cu transportarea benzinei pe conductă, experiență care, în lumea polițiștilor, a stârnit un fel de stupoare.

G-ral I. Antonescu: Trebuie făcută o anchetă, cu magistrați competenți, în această chestiune și cu tehnicieni specialiști și în afară de aceasta, în orice caz, trebuie să desființăm vulcanul care stă sub noi: benzina de pe conductă trebuie scoasă.

Ce ai făcut d-ta cu privire la dispozițiunile pe care trebuia să le iei referitor la executarea acordului cu Germania?

M. Cancicov: Lucrările sunt în prima lor fază: unele desăvârșite, altele în desfășurare.

Pentru ca să putem păși la ceva mai concret, organul care trebuia înființat,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

pentru ca să-și ia răspunderea să semneze și să procedeze la aducerea inventarului agricol, a fost creat și i s-a dat capacitatea legală să lucreze.

Am dat indicațiuni cu privire la organul care trebuie creat la Ministerul Agriculturii și Domeniilor, organ care urmează să dea lista obiectelor ce trebuiesc comandate. Mai mult, am atras atenția dlui Mareș ca, atunci când se întocmește lista obiectelor, să se întocmească și lista cumpărătorilor, căci obiectele sosind în țară la începutul lui martie, n-avem timp atunci să căutăm cumpărători și atunci mașinile le plătim degeaba, căci vor sta în remiză până în primăvara viitoare.

Referitor la prețuri, am avut oarecare surprize și am discutat chestiunea cu dl Neubacher.

G-ral I. Antonescu: Bazele sunt cele arătate de d-ta. Sunt intermediari care vor să câștige. Dar noi avem tratatul pe alte baze, și anume pe bazele discutate cu dl Clodius, cu dl Ribbentrop și cu Führerul.

M. Cancicov: Pentru celelalte lucrări care privesc planul de ansamblu, am constatat că toate problemele mari ale Statului sunt capabile să fie discutate de oricine, pe neașteptate, dar când îi dau răspunderea să lucreze, nimeni nu mai știe nimic, ceea ce s-a întâmplat cu privire la asanări și îndiguiri. Se cunosc cei 600 km care trebuie îndiguiți, dar așa, foarte vag: cum intri în Spania, la stânga.

La mine va fi centrala de unde se vor dirija toate aceste lucrări. Am arătat cum comisiunea de juriști va trebui să creeze cadrul legal al sindicalizării obligatorii a proprietarilor care se vor găsi în zonele pe care le vom stabili că intră în planul de lucrări.

Am cerut, în scris, la Direcțiunea Reformei Agrare, să-mi prezinte, până la sfârșitul lunii, un tablou exact cu situația juridică a moșiilor din zona inundabilă a Dunării și care au fost excluse de la expropriere, rămânând cu 4-5-6-10 mii ha, cu obligația pentru proprietari să facă ei îndiguirile. Or, după cum știm, s-a făcut foarte puțin până astăzi. S-au executat dispozițiunile care spuneau că la împlinirea termenului se va face un proces-verbal de constatare și că ele trec în patrimoniul Statului. Și este bine să treacă, deoarece, cu concursul și garanția Statului, se pot face lucrări serioase de îndiguire. Aceasta în ce privește latura juridică.

În ce privește latura tehnică, am constatat că problema prezintă două aspecte, nu numai în Delta Dunării, unde este o problemă agricolă, industrială și piscicolă, dar chiar în bălțile Dunării, unde este o problemă piscicolă. Aici, totdeauna, a fost o mare controversă. Țăranii umblând după izlazuri, cereau acele locuri verzi, inundabile, dar care repede se uscau și se vedea că nu erau proprii pentru izlazuri, dar aceste terenuri pe care se putea face pisciculturâ erau pierdute pentru economia națională. Trebuie să vedem care sunt zonele care să rămână pentru pisciculturâ și am dat instrucțiuni în această privință, atât secțiunii Partidului (?), cât și serviciului de Geniu Rural, care n-a făcut nimic

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

până acum, dar pe care dl ministru al Agriculturii a înțeles să-l treacă la Ministerul Lucrărilor Publice, pentru că acolo se găsește un inginer foarte capabil în hidrobiologie, dl Andreescu-Cale.

G-ral I. Antonescu: Trecem serviciu pentru o persoană sau persoana pentru serviciu?

M. Cancicov: Voi vedea cum va trebui să dirijez această problemă, până în cele din urmă.

Noi nu putem porni la realizarea problemei tehnice până ce nu avem planul în amănunt.

Am arătat că problema are două aspecte: are aspectul juridic și aspectul tehnic. Este de văzut dacă zona devine agricolă sau piscicolă după terminarea lucrărilor.

Am avut ocazia, anul trecut, să vorbesc cu ministrul Agriculturii italiene despre lucrările de la Sabaudia. Când vezi un teren asanat, ai impresia că de 2.000 de ani a fost asanat și cultivat intensiv.

Am vorbit cu dl Montezi, om foarte priceput.

G-ral I. Antonescu: În afaceri.

M. Cancicov: Omul de afaceri se îmbină cu cel tehnic.

G-ral I. Antonescu: Dar să îmbinați omul tehnic cu Statul. Banii și concepția nu se pot deosebi de afaceri, un singur lucru însă: afacerile să fie bune.

M. Cancicov: Afacerea tehnică prezintă două fețe: producția agricolă și îndiguirile.

În ce privește îndiguirile, părerile sunt împărțite. Unii spun că fluviile cu un volum care depășește atâția metri pe secundă și cu un curs neregulat, cu variații de primăvară și de toamnă, în regiunea terenurilor joase, nu se pot corecta. Mai curând poți ridica diguri în Zuidersee, la un volum stabil de apă, decât aici la un volum mai mic, care vine însă în mod capricios. În terenurile mocirloase se prezintă cazul ca la Sabaudia.

De aceea, tehnicienii noștri, îmbinați cu tehnicieni străini - căci, vorba lui Lascăr Catargiu: români de la Viena nu putem aduce -, vor trebui să conlucreze la stabilirea programului de lucru. Le-am dat un termen, tehnicienilor noștri, pentru a putea păși mai departe.

Am chemat pe domnii de la silozuri, cărora le-am atras atenția, în mod aspru, că dumnealor, cu dl g-ral Paul Teodorescu, au lucrat pe ideea că silozurile nu numai că se vor plăti singure, dar vor produce miliarde, cu care se va construi portul Tașaul, iar după un an și jumătate, vin și spun că silozurile sunt o sursă de venituri indirecte, că folosesc pentru valorificarea unei întregi regiuni, că servesc întreaga economie națională și că necesită alte cheltuieli. Le-am arătat răspunderea pe care și-o iau, angajându-ne în cheltuieli pe care nu le putem recupera.

Cu cei de la Calea Ferată și de la Lucrările Publice suntem cei mai

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

avansați și, luni chiar, am discuție cu ei, cu planurile pe masă, pentru a examina volumul creditelor, amploarea lucrării, posibilitățile de mână de lucru. Și aici se va lega problema cu ceea ce ați spus dvs. adineauri: dacă mâna de lucru calificată o avem, sau nu, și dacă putem să o creăm și să o pregătim în cel mai scurt timp.

În ce privește Creditul Rural - căci în dezvoltarea creditelor este bine să nu-l băgăm pe Stat -, potrivit indicațiunilor primite, l-am chemat pe Ștefănescu ca să-mi arate ce propuneri are de făcut.

Cu dl Protopopescu am avut o întrevedere și am fixat normele după care d-sa să ceară de la Departamentele de Stat celelalte planuri de lucrări, potrivit dispozițiunilor avute de la dvs., ca să examinați ce credite vom avea nevoie și am arătat, ca principiu, că, în primul rând, trebuie să vedem, împreună, cu toată atenția, din rezervorul unic de materii prime și mână de lucru din țară folosită la maximum, ce lucrări putem face, pentru ca să vedem ce cote distribuim pentru fiecare.

Dosare se întocmesc pentru fiecare problemă în parte, pentru a face un plan general care să ușureze munca celui care ar veni după noi la conducerea Departamentului.

În ce privește problema creditelor, în legătură cu cele existente, am primit invitațiunea ca, împreună cu dnii miniștri ai Departamentelor Finanțelor, Înzestrării Armatei și Economice, să ne prezentăm pentru a studia problema, am luat cunoștință, deoarece dl Cretzianu a avut bunăvoința să mă pună la curent cu stadiul problemei și ne putem prezenta cu ea la dvs.

G-ral I. Antonescu: Înainte de vacanță.

M. Cancicov: Săptămâna trecută ați exprimat dorința să se facă o lămurire a situației economice, și anume: dacă mersul activității industriale și economice, în general, este pe scară urcătoare sau coborâtoare și dacă aceasta ar fi o caracterizare de moment, sau poate fi pusă în legătură cu evenimentele politice din vară și din toamnă petrecute la noi în țară, pentru ca să fie luate măsuri de corectare la timp, sau dacă explicațiunea nu poate fi găsită în alte cauze.

N-am putut, cu datele cu care sunt obișnuiți la minister, să am informațiuni exacte asupra acestui punct. Am întocmit însă fișiere de informațiuni, pe la 1 ianuarie vor fi înregistrate pentru fiecare lună toate oscilațiunile și tot mersul afacerilor pe care le vom controla cu cifra de afaceri și cu taxele de consumație care apar de la buget.

G-ral I. Antonescu: Dl Cretzianu și Banca Națională deja întocmesc și prezintă asemenea curbe.

M. Cancicov: Iată ce am putut totuși constata: din datele de la minister, neavând date lunare, ci date semestriale, n-am putut vedea care este situația față de cea de anul trecut, însă am trimis la Institutul de Conjunctură, care este un institut particular și care urmărește situația pentru câteva industrii cheie, și

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

rezultatele pe care le-am putut căpăta ne arată că situația este foarte îmbucurătoare. După septembrie, la foarte multe articole se prezintă o curbă ascendentă în ce privește cifra afacerilor, ceea ce înseamnă o situație bună. Sunt unele căderi care se prezintă obișnuit în procesul de aprovizionare. În ce privește producțiunea, este firesc ca unele întreprinderi să-și reducă producțiunea, față de stocurile pe care le aveau, deoarece au dispărut 6.000.000 consumatori la noi în țară. Un singur lucru se poate constata: nu se verifică a fi o pauză generală a unor urcări sau a unor căderi și, în general, situația este mulțumitoare.

G-ral I. Antonescu: Curbele pe care le-am cerut îmi sunt necesare ca să văd cum merge viața economică a țării.

Trebuie să facem o comparație, atât cu privire la activitatea industrială de astăzi, cu cea de anul trecut și din ceilalți ani, cât și cu privire la finanțele de astăzi față de cele de anul trecut. Sunt epoci de depresiune pentru anumite categorii de industrii - așa erau și în România Mare - însă se poate întâmpla ca unele măsuri luate să aibă consecințe dezavantajoase pentru activitatea economică a țării, și atunci suntem datori să observăm aceste fenomene, nu din șase în șase luni, ci din lună în lună, pentru ca să luăm măsuri de îndreptare. Trebuie să arătăm acum, de sărbători, țării ce a realizat până acum regimul legionar în toate domeniile: industrie, finanțe, agricultură, armată etc.

M. Cancicov: Am de făcut o observație cu privire la cele întâmplate la o întreprindere industrială de la Otopeni, care mi s-a spus că ar fi aparținut unui frate al dnei Lupescu.

Domnul I.G.M. a fost dus la Poliție și i s-a cerut să dea o declarație că toate acțiunile d-sale trec asupra Statului Român. El n-a vrut să dea declarațiune. Și atunci m-am pomenit cu o stupiditate juridică și intelectuală care s-a petrecut la minister. S-a dat dispoziție să se scoată duplicate de pe acțiunile acestui domn și, a doua zi, se convoacă Adunarea Generală a Societății, cu duplicatele, și această Adunare Generală și-a ales un Consiliu de Administrație, au numit un administrator delegat, pe un băiat foarte simpatic la figură, și au încurcat toate lucrurile, căci de a doua zi au văzut că treaba nu mai merge.

A venit să mă întrebe dl Iașinschi ce se petrece la ministerul meu, căci provoc o chestiune socială, amestecându-ne într-o industrie care a trebuit să-și întrerupă lucrul și au fost lăsați pe drumuri 250 muncitori. D-sa mi-a cerut să iau măsuri să se deschidă imediat întreprinderea. În acest fel am fost sesizat de această românizare. Am făcut o decizie și am repus lucrurile la loc. Acesta era un furnizor al Statului, care datora Băncii Naționale, Băncii Urbane și Băncii de Scont 60 milioane, și ei au intrat în faliment.

Al. Rioșanu: Acest domn Lupescu a fost arestat și a venit o adresă de la dl g-ral Dobre ca să-i dăm voie lui Lupescu să iasă de la Poliție, pentru ca să semneze concesionarea acestei fabrici la trei bănci românești.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: De ce l-au arestat?

Al. Rioșanu: L-a arestat dl colonel Zăvoianu, pentru că făcea măști care nu erau în condițiuni bune.

G-ral I. Antonescu: Aceasta era treaba lui Zăvoianu?

Al. Rioșanu: Eu am dat ordin să-i dea drumul.

M. Cancicov: Acum eu sunt și creditor și debitor și am și 250 oameni lăsați pe drumuri. Am dat ordin să se pună lucrurile la loc, pentru ca evreul acela să se ducă să semneze el convenția cu băncile.

De aceea am comunicat această chestiune, deoarece problema cu comisarii de românizare trebuie s-o scoatem din sfera politică și s-o punem în sfera legală.

G-ral I. Antonescu: Nu trebuia să intre deloc în sfera politică, ci trebuia să rămână numai în sfera economică.

Chestiunea acordului cu Germania trebuie s-o soluționăm definitiv. Am luat cunoștință din cele discutate cu dl Mareș și Protopopescu de stadiul lucrărilor și acum mi-am complectat cunoștințele din expunerea făcută de d-ta, azi.

În această privință, îți dau o singură indicație: vacanță nu există. Trebuie să executăm acordul, căci de execuție depinde valoarea lui, de modul înțelept, cinstit, energic și oportun în care îl vom executa. Trebuie să fie totul gata pentru ziua în care va începe aplicarea practică a acestui acord. Aceasta va fi în funcțiune de munca noastră de aici, de pregătirea personalului, de alegerea lui și să nu ne găsim în fața actelor unor oameni care au pierdut controlul și fac lucruri de acelea pe care le-ai arătat adineauri. Trebuiesc găsiți oameni care să corespundă încrederii ce li se acordă. D-ta ești răspunzător de felul cum se va executa acest acord. De aceea, va trebui să mă înștiințezi și să mă previi de tot ce se petrece în această privință.

În ce privește mașinile agricole, aici sunt trei laturi ale acestei chestiuni.

În primul rând, trebuie să se facă comenzi din timp, căci fabricarea acestor mașini cere timp. Dacă nu le comandăm la vreme, nu vor putea fi gata când vom avea nevoie de ele. În această privință să nu ne mai pierdem în discuții inutile. Ne trebuiesc mașini pentru muncile de primăvară, ne trebuiesc mașini pentru epoca iunie-iulie și ne trebuiesc mașini pentru toamnă.

A doua chestiune a mașinilor agricole este aceea referitoare la prețuri. Eu nu ies din bazele stabilite la Berlin și din principiile trasate, asupra cărora toată lumea a fost de acord.

A treia chestiune este: cui le distribuim. D-ta ai vorbit de cumpărători. Aici sunt mai multe puncte de vedere. Unul este al dlui Mareș, cu care nu mă unesc, acela de a se distribui acele mașini acelor care au posibilitatea să le plătească. Eu vin cu acest nou acord de muncă, pentru ca să înlesnesc țăranului procurarea de mașini și unelte. Proprietatea mare nu reprezintă decât 8% și marea proprietate este singura care ar avea posibilitatea să plătească aceste mașini. Eu nu pot veni însă în ajutorul marii proprietăți decât după ce am

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

satisfăcut adevărata mare proprietate, care este proprietatea țărănească. Trebuie să găsim modalitatea ca acești cumpărători să fie țărani. Vom căuta prin camerele agricole locale să dotăm masiv județele producătoare. Vom da și marii proprietăți, dar numai în proporția pe care ea o reprezintă în adevărata mare proprietate românească. Totuși, marea proprietate, pentru că ea cultivă intens și științific, pentru a da un randament maxim și selecționat, ea va beneficia pe o scară foarte întinsă de aportul de mașini într-o regiune agricolă, dar având în vedere interesele generale, iar nu interesele reduse ale marii proprietăți.

Aceste mașini ne sunt necesare pentru că ne lipsesc tractoarele pentru Armată. Trebuie să avem tractoarele necesare Armatei la mobilizare, pentru ca în asemenea împrejurări să nu se dezorganizeze agricultura țării.

O altă problemă este aceea a proletariatului agricol, care se complică pe zi ce trece. Trebuie să dezvoltăm industria agricolă, industria alimentară și să o plasăm în regiunile aglomerate, unde suntem amenințați de proletariatul agricol. Deocamdată, problema nu va fi atât de acută, pentru că vom porni la marile lucrări de irigații, de îndiguire, dar va veni, în curând, vremea și atunci proletariatul acesta trebuie să găsească mijlocul de a fi întrebuințat, și acesta este industria alimentară, chestiune pe care trebuie s-o studiem de pe acum. Trebuie să formăm centre de industrie alimentară, unde să pregătim personalul necesar.

Ai vorbit, d-ta, de chestiunea îndiguirilor. Nu mai revenim asupra ei, dar să nu uităm și chestiunea irigațiilor, pe care putem să o facem odată cu îndiguirile. Nici o picătură de apă să nu meargă la mare înainte de a fi tras din ea tot ce avem nevoie.

În ce privește finanțarea lucrărilor, ai studiat chestiunea?

M. Cancicov: Problema finanțării însăși este în funcție de volumul lucrărilor care vor rezulta din studiile făcute.

G-ral I. Antonescu: Este o chestiune asupra căreia nu suntem încă nici până astăzi deplin edificați. Ei cer lucruri precise.

Pentru toate lucrările de îndiguire, de irigație, de șosele, la comenzile de mașini agricole, pe care le veți face în raport cu nevoile, care vor fi arătate în mod precis, trebuie să țineți neapărat seama și de mașinile pe care le mai avem și care costă bani mulți. Avem mașini care au fost întrebuințate la fortificații și, în această privință, să lucrați cu domnii generali Dobre și Șteflea.

Vă rog să-mi faceți un referat, ca să vedem pe ce baze s-au pornit și unde s-a ajuns în chestiunea silozurilor, pentru ca acei care au indus în eroare regimul trecut, arătând că acestea ar fi o sursă pentru Stat, când în realitate sunt o sursă de pagube pentru Stat, acești domni să răspundă pentru ușurința cu care au studiat și prezentat problema. Dumnealor le trebuiau lucruri de fațadă. Aceste silozuri trebuiau să fie creatoare de venituri.

În ce privește pregătirea șantierelor și a oamenilor, aceasta este o operă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

care cade în sarcina d-tale.

În ce privește efectul măsurilor luate de noi, în cele trei luni, asupra pieței economice și dezvoltării Statului pe acest plan, îmi trebuiesc grafice.

A fost în mâna mea o surpriză dezagreabilă, raportul pe care dl Ottulescu l-a făcut de la Banca Națională, la două zile după ce ai făcut d-ta declarațiunile prin Presă.

Răspunsul meu a fost scurt și violent la adresa dlui Ottulescu. D-sa a fost pus în cunoștință de acordul economic înainte ca dl Cancicov să facă declarațiile prin Presă. În al doilea rând, d-sa a fost invitat la Consiliul de Miniștri, unde dl Cancicov și-a dezvoltat expunerea d-sale asupra acestui acord. În al treilea rând, ca măsură de precauțiune, d-sa a fost avertizat de aceasta cu două zile înainte și acum vine și-mi spune că este o catastrofă că marca s-a fixat la 60 lei.

Dl Ottulescu mi-a făcut un răspuns la aceasta, pe care și l-a luat înapoi, spunându-mi că lucrurile se vor aranja. Deci furtună într-un pahar cu apă, ceea ce mie îmi displace. Asemenea lucruri le iert unui băiat tânăr, dar nu unui om încărunțit, ca și mine.

M. Cancicov: Eu i-am răspuns dlui Ottulescu: vă mulțumesc foarte mult pentru osteneala care v-o dați în timpul liber, ce vă mai rămâne după ce ați aranjat Banca Națională, să vă ocupați și de mine, și pentru că sunteți atât de amabil și pentru a nu vă lăsa îngrijorat...

G-ral I. Antonescu: Văd că suntem într-o armonie grozavă.

M. Cancicov: Sunt oameni care visează rău și trebuie să le mai descânți.

Pentru ca îngrijorarea să nu vă apese prea mult, căci aveți destule la Banca Națională, iată ce vă spun: scrisoarea nu era confidențială în interesul operațiunii, ci eu am cerut să fie confidențială în interesul Statului Român și am invocat faptul că trebuia să se lase să treacă un termen până se aplică această dispoziție și am putut să obțin posibilitatea să aranjez prețurile interne, să nu le iau pe cele de la 1 ianuarie și am cerut termen până la 1 ianuarie. Deci nu este vorba de divulgarea unui act oficial, ci de o facultate pe care mi-am rezervat dreptul să o fac cunoscută oricând.

În ce privește preocuparea dvs., că vor fi lucruri care se vor scumpi, pentru că vor fi aduse din Germania, cu ideea că marca va fi 60 lei, dvs. uitați, domnule Ottulescu, că importurile vin într-o anumită cadență și 80% din obiecte sunt pentru Stat și deci nu trec pe piață, iar pentru rest, din acele care trec pe piață, acestea sunt articole de fier, oțel, tablă, în care am aranjat ca, atunci când marca va fi 60 de lei, prețurile să fie mai mici.

În al treilea rând, d-sa spunea cu îngrijorare: ce vom face cu cei care ne vor cere, de pe acum, mărci? I-am răspuns: nu d-ta ai să-i refuzi. Ei nici nu pot să se adreseze d-tale. Pentru a avea dreptul de a cere mărci, ei trebuie să-și ia un permis și permisul îl dau eu, și vă asigur că nu-l vor obține așa ușor.

D-sa, primind această scrisoare a mea, v-a spus că se aranjează lucrurile.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Nu am nici un motiv să fiu îngrijorat.

M. Cancicov: Pe garanția mea.

G. Cretzianu: La 1 ianuarie vom veni cu schimbarea cursului dolarului.

Horia Sima: În legătură cu cele spuse de dl Cancicov, sunt anumite anomalii, cum este aceea care rezultă din faptul că nu există încă o reglementare a proprietății în România. Nu s-a putut face o lege în această privință până acum, din cauza opoziției cercurilor germane. Astăzi, această opoziție nu mai există. Am discutat chestiunea cu dl Neubacher, care mi-a spus că noi avem toată libertatea să românizăm întreprinderile jidovești, că Germania nu se opune.

M. Cancicov: L-am chemat pe dl Neubacher și i-am arătat că în averile evreiești nici nu este bine să se bage ei.

Horia Sima: Ce putem lua prin mijloace legale este al nostru. Chestiunea este: ce facem cu averile care aparțin astăzi englezilor, francezilor și altor străini care sunt dispuși să-și lichideze afacerile din România?

M. Cancicov: Le-am spus germanilor că nu este bine să facă impresia că germanii i-au înlocuit pe ceilalți străini, pe francezi, pe englezi, sută în sută. Desigur că sub regimul legilor române de comerț au voie să cumpere acțiunile la purtător și astfel să intre în aceste întreprinderi, totuși, față de vâlva care se face, este bine ca în aceste chestiuni să stabilească o prealabilă înțelegere cu noi, pentru ca antisemitismul să nu devină o anumită xenofobie.

Horia Sima: În orice caz, nu se mai pune problema unei lupte între noi și ei.

G-ral I. Antonescu: Ei au spus că se retrag acolo unde vom cere noi.

Horia Sima: Fără o lege care să protejeze elementul românesc în domeniul economic, noi nu ne mai putem consolida. Nu mă gândesc la o nouă expropriere, ci la înființarea unui Oficiu de românizare, care să dirijeze transferul de proprietate de la jidani la ceilalți locuitori ai țării. Nu un drept de preemțiune al Statului, ci un oficiu care să aprobe sau să împiedice transferul de proprietate de la un jidan la un nejidan.

M. Cancicov: Regimul acesta depinde de cumințenia noastră. Acest regim legal există și astăzi: este instituția Comisarilor de românizare.

Horia Sima: Până la ora actuală sunt o mulțime de tranzacțiuni între germani și jidani, care nu se pot valorifica din punct de vedere juridic. Este o situație neclară: nu este nici a jidanului, nici a germanului, și viața economică a țării trebuie să curgă normal. Astfel, acest oficiu ar trebui înființat și el să aprobe, sau nu, transferul acestei proprietăți.

G-ral I. Antonescu: Este în lumea naționalistă un curent care are mult fond de adevăr, că jidanii caută acum să se aranjeze cu nemții, sau chiar cu românii și să treacă, în mod deghizat, bunurile lor, pentru ca să le salveze. Acest lucru exasperează anumite elemente. Dacă cei de care vorbea dl Cancicov ar fi luat acțiunile pe seama lor proprie, aș fi spus că sunt oameni de

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

rea-credință, dar prin faptul că au făcut-o ca să treacă aceste bunuri în proprietatea Statului, aceasta arată buna lor intenţiune românească. Condamn procedeul, nu-l pot admite, nu-l putem lăsa să se întindă, pentru că provocăm incendii în acest domeniu şi sunt măsuri care dezorientează lumea românească şi străină de la noi şi o face să fie bănuitoare de ce va fi mâine, şi această lipsă de încredere are repercusiuni asupra întregului volum de afaceri al Neamului Românesc - nu admit acest procedeu, însă trebuie să constat că fondul de la care pleacă este onest. Deci, noi trebuie să găsim această formulă care, dacă există în cadrul legal, trebuie să o scoatem în evidenţă, să o întărim, iar dacă nu există, să o creăm, pentru ca lumea naţionalistă să aibă încredere că elementul românesc nu va pierde din cauza şireteniei evreieşti, nu va pierde beneficiile pe care poate să le tragă în domeniul economic şi comercial. Lucruri de acestea îmi vin multe la ureche: că germanii au cumpărat nu ştiu ce; la Azuga a venit un legionar, un om foarte serios, şi mi-a spus că nemţii acaparează totul, că a trimis un român, Năstase, să înceapă un comerţ acolo, dar acesta nu a găsit credit, deoarece îi face concurenţă cooperativa săsească din Azuga. Eu cred că poate vin capitaluri şi din afară şi bănuiesc că sunt jidani, care fac aceste operaţiuni deghizat, pentru ca mâine, când va trece această furtună naţionalistă - căci aşa cred, că este o furtună - după aceea vor ieşi ei la iveală.

Horia Sima: Este ce s-a petrecut la Mediaş: saşii au luat toate prăvăliile evreieşti de acolo. Atunci românii noştri ce au făcut? Au făcut la fel, dar procedeul l-au inaugurat saşii.

G-ral I. Antonescu: Era o problemă foarte uşoară. Dar vedeţi că, aşa cum au procedat domnii de la Ministerul Economiei Naţionale, procedeul este dezastruos. Un asemenea procedeu nu intră în cadrul principiilor pe care le-am stabilit noi împreună. Trebuie să căutăm însă cauzele. Mentalitatea tuturor naţionaliştilor este că noi suntem încă absenţi; că n-avem credite şi oameni pregătiţi şi ne acaparează străinii şi ne vom pomeni că, de unde până acum am fost în luptă cu jidanii, pe care îi putem înfrânge, mâine să nu fim în luptă cu ceilalţi, pe care nu-i vom putea înfrânge. Să nu creăm condiţiuni care ne vor duce la o luptă mai grea. Se va spune: "Ce a făcut g-ralul Antonescu? I-a scos pe jidani şi i-a pus pe nemţi".

Horia Sima: Dacă nu mă înşel, nu a apărut, până acum, decretul cu numirile la Creditul Agricol şi instituţia stagnează.

M. Cancicov: În ce priveşte Creditul Comercial, decretul este semnat, iar pentru Creditul Agricol, acesta este mai de mult gata.

G-ral I. Antonescu: Eu am cerut ca să mi se aducă, odată, amândouă decretele.

Horia Sima: Nu ştiu dacă a apărut decretul prin care Calea Ferată poate să dea comenzile unor societăţi.

M. Antonescu: Decretul trebuie să apară zilele acestea. În prima redacţie a decretului erau anumite greşeli. Am trimis decretul spre refacere şi-l voi da

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

dlui General chiar astăzi să-l semneze.

G-ral I. Antonescu: Cine l-a arestat pe cel de la Legația Rusească? Un membru al unei legații nu se arestează așa cum ai aresta orice borfaș.

G-ral C. Petrovicescu: A fost prins unul din agenții care adună informații, în momentul când avea întâlnire cu un individ care îi preda informațiile. Individul a fost dus la Siguranță, cercetat, și i s-a găsit un carnet cu parole, un carnet de identitate. Este inexact că a fost maltratat. Au venit, după câtva timp, doi reprezentanți de la Legația Sovietică, care au stat de vorbă cu acel agent și apoi au plecat cu el, probabil la Legație.

G-ral I. Antonescu: Fapt este că ne găsim la întreruperea tratativelor comerciale cu Rusia...

Odată ce i-ați găsit carnetul de identitate și ați văzut de unde este individul, trebuia să fie anunțat Ministerul de Externe, să fie anunțată Președinția Consiliului de Miniștri.

G-ral C. Petrovicescu: Așa s-a făcut.

G-ral I. Antonescu: Cu două zile mai târziu.

Eu nu am nevoie ca în Statul acesta, în fiecare zi să se dărâme ceea ce eu clădesc cu mare greutate, căci așa se întâmplă. Când cei de la Siguranță au constatat că este un membru al unei legații, nici o secundă să nu-l țină arestat, ci să-l fi chemat dl Ghika în biroul d-sale și să anunțe imediat Ministerul de Externe și Legația, căci altfel se produce un conflict diplomatic. Prin aceasta s-a făcut un mare rău Statului român. Avem neajunsuri la gurile Dunării, unde suntem amenințați cu un condominium. În Bucovina și în Basarabia avem populație românească care suferă cele mai groaznice chinuri și noi ne ținem de asemenea lucruri și îi provocăm. Noi știm că Legația Rusească, nu numai la noi, dar și la Berlin și la Londra, face asemenea lucruri.

Al. Ghika: Dar nu prin reprezentanții ei.

G-ral I. Antonescu: Să nu-mi spui d-ta că știi mai multe decât știu eu. În toată lumea procedează la fel.

M. Antonescu: Lucrurile s-au petrecut astfel: organele noastre de Siguranță au găsit lume adunată, care se agita împotriva ordinii sociale, agitație pe care legile noastre n-o permit. În acest grup se găsea și numitul, care, într-adevăr, după aceea a prezentat acte, dar Siguranța noastră nu și-a putut închipui că un agent diplomatic poate, în exercițiul funcțiunii și pe teritoriul unui Stat străin, să săvârșească acte împotriva ordinii sociale a acelei țări și a crezut că este un impostor.

G-ral I. Antonescu: Deci originea incidentului pleacă de la abaterea săvârșită de agentul sovietic.

Răspunsul către U.R.S.S. va pleca chiar în cursul zilei de azi.

Al. Cretzianu: Legația Germană spune că nu pricepe dificultățile care se fac la intrarea supușilor germani la noi în țară, acum după stabilirea raporturilor

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

strânse[1] și amicale între România și Germania.

Este vorba de regimul special înființat în aprilie trecut. Cred că germanii exagerează lucrurile, însă ei se plâng de întârzierile datorate organelor administrative: legațiile și consulatele, potrivit circularei din 20 septembrie, nu mai sunt autorizate să acorde viza de intrare în țară, fără a supune în prealabil orice cerere autorităților din țară. Legațiile telegrafiază aici, dar până vin toate lămuririle trec la 6-7 zile.

Germanii cer următorul lucru: în cazul când Camera de Comerț locală germană dă o dovadă că persoana în chestiune vine pentru interese economice urgente, să autorizăm Legația sau Consulatul respectiv să acorde intrarea în țară, fără a mai supune, în prealabil, cererea organelor din București.

Aici este cazul de a vedea dacă n-am putea interpreta cazurile excepționale și să băgăm în aceste cazuri și "interesele economice urgente".

G-ral I. Antonescu: Să se studieze chestiunea și să se rezolve cât mai neîntârziat.

Ședința se ridică la orele 13,20.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.169 (fost 167)/1940, f.776-799.

37. 1940 decembrie 21. *Se discută despre: unele accidente de Cale Ferată; schimbări de primari; constituirea Direcției Emigrărilor; cazul polonezilor rămași în România; Poliția Capitalei; respectarea legilor de către legionari; paza zonei petrolifere și a Capitalei; Asistența Socială; prețurile alimentelor în Capitală etc.*

CONSILIUL DE MINIȘTRI

din ziua de 21 decembrie 1940

Ședința se deschide la ora 10,10, sub președinția dlui g-ral I. Antonescu, Conducătorul Statului.

Iau parte dnii: g-ral C. Petrovicescu, ministrul Afacerilor Interne; Al. Rioșanu, subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Interne; I. Gh. Vântu, primarul general al Capitalei; Al. Ghika, directorul general al Poliției și Siguranței; g-ral C. Vasiliu, inspector general al Jandarmeriei; Radu

[1] În text: *străine*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Mironovici, prefectul Poliției Capitalei; g-ral Ilie Șteflea, secretar general al Ministerului Apărării Naționale.

G-ral I. Antonescu: Domnul General Petrovicescu are cuvântul.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule general, de ieri până azi am următoarele informațiuni: de la Prefectura Poliției Capitalei mi se raportează că e liniște și că nu s-a petrecut nici un caz important de semnalat. De la Direcția Generală a Poliției mi s-a raportat că n-a fost nici un eveniment demn de a fi relevat, în afară de două-trei cazuri, pe care am să le arăt îndată. Pe teritoriul rural, de asemenea, este liniște.

Direcția Poliției îmi raportează asupra unui accident de Cale Ferată, care s-a produs pe linia Slobozia-Constanța, la kilometrul 16, în ziua de 20 decembrie, adică ieri, între semnalele de distanță, la primul ac de intrare în stația Slobozia Veche.

Au deraiat 7 vagoane de marfă: două cu lemne, unul cu cherestea, unul cu porumb, două cu efecte militare și o cisternă goală. Accidentul s-a produs din cauza ruperii trenului în mers; partea a doua ajungând din urmă partea întâi a trenului.

Nu sunt victime. Trenurile de călători circulă, deocamdată, prin transbordare. Se face cercetarea tehnică la Direcția Generală a Căilor Ferate.

Tot în noaptea de 20 decembrie, la ora 0,40, în halta Trifești, de pe linia Bacău-Roman, acceleratul nr. 506 Domești-București s-a ciocnit cu trenul de marfă nr. 5623. Cercetările sunt în curs. A fost sfărâmat de la trenul accelerat numai vagonul poștal.

Nu sunt victime; au fost răniți șeful vagonului poștal și un frânar.

Un alt eveniment, care însă nu e complect cercetat, este constatarea pe care a făcut-o Inspectoratul Poliției din Alba-Iulia. În ziua de 20 decembrie, organele Comisariatului de Poliție din Aiud au găsit, întruniți la sediul Societății Maghiare Ardelene, mutată din Cluj la Aiud, în localul Colegiului Bethleen, acum Cazina Maghiară, opt membri ai societății menționate, care au afirmat că sunt inspectorii legionari ai societății, prezidați de dl Szasz Paul, președintele numitei societăți.

Aceștia n-aveau autorizație de ținere a întrunirii. Consfătuirea a ținut până la ora 23,30. Dl Szasz Paul a spus comisarilor: să nu vă amestecați, pentru că eu sunt în comisiunea maghiaro-română, împreună cu dl Valer Pop.

Cercetarea este în curs.

Domnule General, dvs. ați ordonat să facem o revizuire a primarilor de la sate. Pentru motivele pe care dvs. le-ați arătat, am dat ordin tuturor prefecților și le-am impus ca, personal, să facă constatări și să raporteze: câți primari au găsit dumnealor la 6 septembrie, câți au schimbat până la 20 noiembrie și câți primari au mai fost schimbați în urma acestui ordin pe care l-am dat eu.

Vă pot raporta că, din cei 5.536 primari în ființă la instalarea regimului, au fost schimbați până la 20 noiembrie 4.706, rămânând pe loc 830 din cei

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

vechi. Acum, din cei 4.706 numiți, au fost schimbați 174, în urma ordinului dat de noi. Cred că în felul acesta situația s-a relevat, pentru că cei care n-au fost găsiți buni au fost înlocuiți. Noi continuăm să urmărim, ca să vedem cum vor fi și aceștia.

Domnule General, am redactat și proiectul de constituire a Direcției Emigrărilor, pe care l-ați ordonat dvs. Au avut loc două conferințe, la care au participat delegații ministerelor interesate, și am făcut un proiect pe care îl voi da dlui secretar general. Dacă acest proiect va fi admis de dvs., ar fi bine ca Decretul să fie dat de Președinția Consiliului, pentru că chestiunea aceasta interesează mai multe ministere.

G-ral I. Antonescu: Da, dar de ce să nu fie sub direcția d-tale?

G-ral C. Petrovicescu: Este sub direcția mea superioară, dar e sub Direcția Generală a Poliției, pentru că subdirectorul Poliției este președintele Comitetului de Direcție.

G-ral I. Antonescu: Cine este subdirectorul Poliției?

G-ral C. Petrovicescu: E dl Maimuca.

G-ral I. Antonescu: Aici este o chestiune foarte delicată. Trebuie ca d-ta, domnule ministru de Interne, să iei această direcție sub conducerea d-tale, pentru ca d-ta să răspunzi.

G-ral C. Petrovicescu: Atunci, în condițiile acestea, cu modificarea care se va face în sensul ca această direcție să fie pusă sub președinția mea, se poate da curs acestei chestiuni.

G-ral I. Antonescu: Da, dar să nu se convoace Comitetul de Direcție, numai când este necesar. Trebuie ca acest comitet să se întrunească la date fixe, așa cum fac eu cu Consiliul de Miniștri.

Pentru mine este obligatoriu să convoc Consiliul de Miniștri. Deși aș putea să convoc Consiliul numai atunci când vreau, totuși, pentru că eu nu vreau să duc singur Statul, ci cu concursul dvs., eu convoc Consiliul de Miniștri la date fixe.

Tot așa trebuie să se facă și în chestiunea emigrărilor. Aceasta este o problemă foarte delicată. Trebuie acolo și energie, dar trebuie și tact, și metodă, și corectitudine desăvârșită a tuturor organelor. Pe deasupra, este nevoie de un organ superior, care să răspundă.

Ne trebuie și energie și tact; ne trebuie energie, ca să ne scăpăm de mulți dintre aceștia; ne trebuie tact pentru că toate aceste acte ale noastre au influență și asupra blocării fondurilor de la New-York, și asupra blocării celor de la Londra, și tot ele influențează și asupra atitudinii rusești de la Moscova.

Al. Ghika: Acest comitet ar urma să lucreze după felul cum veți stabili dvs. și prin ordine date către ministerele respective, care vor trebui executate.

G-ral I. Antonescu: Acolo se spune: acest comitet se va convoca când se va crede necesar. Nu se poate.

G-ral C. Petrovicescu: Vom face noi ca el să se întrunească periodic.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral I. Antonescu: Comitetul să se întrunească săptămânal și să discute. Și dacă e nevoie, să se facă o lege, cu responsabilități.

Eu nu vreau să se vorbească despre mine mai târziu și despre regimul nostru așa cum se vorbește acum despre Gabriel Marinescu, care s-a dus la Cernăuți, împreună cu Hârjeu și alți tâlhari, și s-a instalat la un hotel. Mai era acolo și jidanul Gretinger, care sta la ușă și spunea fiecăruia cât aur trebuie să dea. Și după ce se aranja cu Gretinger și cu Hârjeu, cel interesat intra la Gabriel Marinescu, care semna.

Eu, când eram la minister, unde aveam fonduri secrete, n-am semnat nici o hârtie, dar l-am chemat pe Cusin - acum este la Curtea de Conturi - și i-am spus: "Dacă se va auzi vreo vorbă în ceea ce privește mânuirea fondurilor secrete, te împușc cu mâna mea. D-ta ești contabil și trebuie să ai grijă de felul cum se mânuiesc aceste fonduri". Ați auzit dvs. vreo vorbă în ce privește mânuirea fondurilor secrete sau a celorlalte? N-am luat nici cinci parale și fondurile au fost mânuite așa cum trebuie.

Deci, să nu se vorbească și de noi, mai târziu, așa cum se vorbește acum de Gabriel Marinescu și de atâția alții, care au dus Neamul Românesc acolo unde se găsește. Trebuie să cerem control; să nu ne fie frică. Am cerut totdeauna, când eram comandant, să vină cineva să mă controleze. Eu nu sunt contabil și puteam să nu greșesc în fond, dar să greșesc în formă.

De aceea am debutat la Ministerul de Război, spunându-le celor de acolo: "Vă fac responsabili pentru orice ilegalitate pe care ați săvârși-o și privitor la care nu mi-ați atrage atenția în scris".

Același lucru, și cu crimele care s-au petrecut sub regimul trecut. Dacă legea a obligat pe funcționar să atragă atenția, în scris, ministrului, atunci când acesta era pe punctul să săvârșească o ilegalitate, cu atât mai mult cei care au executat ordinele de împușcare, trebuiau să spună: aceasta este o ilegalitate și nu pot s-o execut, pentru că se opune articolul cutare din lege. Toți aceștia n-au nici o acoperire atunci când spun: "Am primit ordinul și trebuia să-l execut".

Controlul nu trebuie să ne jeneze și măsurile acestea de precauție, pe care le iau eu, trebuie să vă acopere pe dvs. în primul rând și pe urmă Guvernul generalului Antonescu. Nu vreau să ies pătat de alți nemernici, care pe la periferie nu știu ce fac.

Ce ai făcut cu Rydz-Smigly?

Al. Rioșanu: Este urmărit.

G-ral I. Antonescu: Cum s-a putut întâmpla aceasta?

G-ral C. Vasiliu: Incontestabil, domnule General, că este aici o vină a tuturor.

G-ral I. Antonescu: Au protestat rușii, au protestat germanii, au protestat grecii, pentru că s-au arestat și s-au sechestrat greci, au protestat bulgarii pentru alte chestiuni, a protestat America pentru americanul acela căruia i s-au luat

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

banii.

Să credeți și dvs. că toate acestea mi-au ajuns până dincolo de cap.

G-ral C. Vasiliu: Domnule General, ofițerul care era acolo, timp de 5-6 luni, n-a dat ocazie la nici o bănuială. A fost cerut acolo un ofițer care să cunoască limba germană și franceză și a fost ales acesta. Eu cred că el a luat bani.

Cazul merge acum la cercetarea instrucției și a Parchetului Militar. Este foarte curios că, în noaptea când a fugit, era răcit și a ridicat o santinelă din post, ca să-i facă o frecție. Și avea, atunci, patru santinele în jurul casei.

Rydz-Smigly a plecat pe jos, însoțit de colonelul Wenden; a rămas acolo maiorul, care n-a vrut să-i urmeze - cei doi au plecat în zorii zilei.

Cred că, dacă n-a trecut în Iugoslavia, îl găsim noi. Sunt câteva locuri la graniță pe unde se trece foarte ușor în Iugoslavia. Șoseaua este tăiată de frontieră; acolo este singura regiune pe unde se poate trece. Se poate însă întâmpla ca Rydz-Smigly să fi venit în București.

G-ral I. Antonescu: Ce ați făcut dvs.?

Al. Ghika: Am alarmat toate punctele de frontieră.

G-ral I. Antonescu: Trebuie făcută câte o intervenție în Iugoslavia, Bulgaria și Ungaria. Să vorbim cu cei de la Ministerul de Externe.

G-ral C. Vasiliu: El citise prin ziare că urma să fie predat Germaniei. De teama aceasta a plecat.

G-ral I. Antonescu: Să luați măsuri disciplinare împotriva ofițerului și a celor care trebuiau să facă controlul.

Să se ia măsuri împotriva tuturor polonezilor. Dl Beck mai iese din casă?

Al. Ghika: Domnule General, eu aici am aplicat un principiu al dvs.: cât mai multă umanitate, dar și cât mai multă siguranță. Dl Beck este păzit cu strășnicie. Acum câteva zile a ieșit din casă și s-a dus la "Cartea Românească", ca să-și cumpere niște cărți.

G-ral I. Antonescu: Dar dacă îl răpește cineva?

Al. Ghika: Eu îl păzesc și ca să nu fugă el și ca să nu-l fure alții. Când pleacă de acasă, ziua și ora plecării nu le știe decât el și cei care îl păzesc. De când este închis, de peste două luni, n-a ieșit din casă decât o singură dată.

În jurul casei lui e un gard mare de fier. Casa e păzită și ziua și noaptea.

G-ral I. Antonescu: Dar când se duce la "Cartea Românească"?

Al. Ghika: Nu iese din casă decât o dată pe lună.

Al. Rioșanu: A fost și a mâncat și la un restaurant.

Al Ghika: A mâncat la un restaurant mic, cu secretarul lui, cu agenții și cu comisarii respectivi.

Aceștia, de fapt, nu sunt prizonieri. Totuși trebuie să fim vigilenți, ca să nu fugă.

G-ral I. Antonescu: Dacă fuge Beck, mi se creează cele mai mari dificultăți cu Germania.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

G-ral C. Vasiliu: Mai avem la Băile Herculane încă 14.

Al. Rioșanu: Acolo trebuie să se dubleze paza.

G-ral C. Petrovicescu: Li s-au luat toate automobilele.

G-ral I. Antonescu: Să fie anunțați toți aceștia că, dacă mai pleacă cineva, am să-i trimit pe toți ceilalți în Germania. Am fost uman cu ei și nu vreau ca din cauza lor să prăpădesc Țara Românească. Eu i-am apărat până acum ca să nu fie dați pe mâna germanilor, ca să le facă cine știe ce.

Deci, să fie anunțați toți, împreună cu dl Beck, că tot ce este polonez va fi predat în Germania dacă mai pleacă vreunul din ei. Nu vreau să prăpădesc țara mea pentru Beck sau pentru alții.

Mi s-a cerut să dau la dispoziția Germaniei localul Ambasadei Poloneze.

Al. Rioșanu: Această Ambasadă este pusă sub protecția Republicii Chilii[1], <Chile>.

G-ral I. Antonescu: Să discutați chestiunea aceasta cu dl Cretzianu, de la Ministerul de Externe, ca să vedem dacă putem da localul acesta Germaniei sau dacă, după legile internaționale, polonezii ar putea să treacă localul acesta altora.

Dacă polonezii au putut să trimită un automobil lui Rydz-Smigly, aceasta înseamnă că ei sunt organizați, că pot să facă ce vor. Trebuie să se ia măsuri împotriva lor. Cine a putut să trimită lui Rydz-Smigly automobilul?

Al. Rioșanu: A plecat cu șoferul lui până la automobil; pe urmă, a plecat cu el și șoferul.

G-ral I. Antonescu: Automobilul trebuie să fi fost al vreunui polonez sau al vreunei persoane din Corpul diplomatic - britanic sau altcineva. În tot cazul, aici este cineva care lucrează în afară.

Al. Rioșanu: Tot englezii probabil, cum a fost și cu dl Beck.

G-ral I. Antonescu: Aceasta este o foarte mare nemulțumire pentru mine.

G-ral C. Vasiliu: Nu-mi închipui cum ofițerul acesta, după cinci luni, a putut să facă așa ceva.

G-ral I. Antonescu: Dumneata ești vechi în Jandarmerie și știi că nu poți să ai un ofițer sută în sută bun, mai ales dacă este de rezervă.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, permiteți-mi să vă reamintesc că dl ministru Ghigi mi-a spus că are nevoie de un local mare pentru niște reprezentanțe comerciale; făcea aluzie la fostul local al Președinției.

G-ral I. Antonescu: Nu se poate, pentru că acolo lucrează o comisie. Putem însă să ne mutăm de acolo și să plătească ei chiria. Să cercetezi chestiunea și să vorbești cu dl Vlădescu, ca să se închirieze localul cu contract în regulă.

G-ral C. Petrovicescu: Chiria o vor plăti ei. Mi-au spus că au nevoie de o clădire cu cel puțin 40 camere, pentru instalații mari. Dl Ghigi mi-a spus că a

---

[1] În text este: *Chirlii*.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

vorbit cu dvs. în această privință.

G-ral I. Antonescu: Este de văzut dacă nu mi se creează anumite inconveniențe.

G-ral C. Petrovicescu: Eu am să trec această chestiune dlui secretar general Vlădescu.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să ne gândim la o clădire unde să fie găzduiți străinii care vin să ne viziteze.

Al. Rioșanu: Era înainte una, dar a cumpărat-o domnul Mirto. Clubul Miliardarilor este foarte propriu pentru așa ceva.

G-ral I. Antonescu: Dar cum să-l luăm? Nu se poate. Așa luați dvs. totul. Dvs. o să dați, într-o zi, socoteală și o să intrați la Jilava. Așa a crezut și regele Carol că ceea ce face el, face pentru totdeauna. Așa o să facă și cu noi opinia publică. Trebuie să știți că opinia publică se ține cu înfăptuiri, cu omenie și cu legalitate, cu respectul dreptului și al legii, nu se ține cu astfel de fapte: să intrăm prin casele tuturor și să le luăm banii și acțiunile. Acestea sunt obiceiuri de gangsteri, care au să se plătească foarte scump.

Eu nu pot să le patronez. Nici la jidani nu pot să le iau averea, pentru că este a lor. G-ralul Antonescu a spus că garantează averea și bunurile fiecăruia. Și vine unul în cămașă verde și ia totul. D-ta nu-l prinzi, dumnealui nu-l prinde, nici dumnealui, și aceasta se continuă la infinit.

Dumneata, domnule Mironovici, ce ai făcut la Poliție?

Radu Mironovici: Am scos câțiva, care erau mai dubioși; am angajat mai mulți titrați și tind să ajung ca majoritatea funcționarilor să fie titrați, iar agenții să aibă cel puțin opt clase de liceu. Acum, mai este o problemă: în unele locuri nu putem angaja numai intelectuali. De exemplu, un intelectual nu se poate acomoda într-o fabrică, printre muncitori, și atunci aleg elemente bune, verificate, dintre legionari, pe care le angajez numai pentru lucrul acesta.

G-ral I. Antonescu: Eu sunt informat că au fost angajați 393 așa-zișilegionari.

Radu Mironovici: Tocmai de aceea i-am scos: pentru că erau angajați dinainte.

G-ral I. Antonescu: Noi am venit cu un regim de economie și de ordine. Dacă venim cu un regim care risipește, nu mai facem nimic. Eu fac economii extraordinare, ca să dau trei miliarde jumătate funcționarilor, ca să ridic toate salariile până la 8.000 lei - cel care are acum 2.000 lei lunar, va primi 4.000 lei -, ca să dau un miliard lei Armatei pentru îmbunătățirea hranei soldaților, fără să pun nici un impozit nou. Pe lângă acestea, am să mai dau pensionarilor 600 milioane lei, ca să fac dreptate în cadrul acestora, care de 20 ani aleargă și n-au găsit înțelegere la nimeni.

De aceea, trebuie făcute economii peste tot. Toată lumea să strângă banii cu avariție, cum fac eu. Or, dl Zăvoianu i-a numit pe acești 393 de funcționari, crezând că bugetul Statului este sac fără fund. Va veni odată și vremea

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

răspunderii noastre.

Radu Mironovici: Eu nu mânuiesc nici un ban.

G-ral I. Antonescu: Să-i mânuiești, dar cu zgârcenia care trebuie acum. Eu nu umblu cu bani mulți în buzunar și nici nu prea țin socoteala exactă a banilor mei, dar banii Statului îi știu până la ultima centimă, pentru că pe aceia îi mânuiesc eu. Vom răspunde odată și noi.

Radu Mironovici: Eu am un ajutor, care rezolvă toate chestiunile bănești.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, eu cunosc bine această chestiune. Cifra aceasta de 393 funcționari o aveți dvs. Noi am făcut un raport pentru 89 funcționari și am cerut avizul Ministerului de Finanțe, care ne-a acordat creditul necesar.

Totul s-a făcut cu respectarea formelor legale. Dacă însă s-a trecut la un număr de 393 funcționari, vom vedea.

G-ral I. Antonescu: S-au băgat o mulțime de agenți.

Radu Mironovici: A venit și dl Horia Sima și împreună cu el am stabilit cine rămâne și cine pleacă.

G-ral I. Antonescu: Da, dar între funcționarii d-tale sunt și oameni ai trecutului regim. Și unii dintre ei sunt numiți cu respectarea formelor legale, licențiați, titrați, care merită, așa cum prevede legea. Ce faci cu ei?

În afară de aceștia, s-au mai numit și fel de fel de nespălați, unul pentru că era agentul lui Mirto, altul pentru că era agentul altcuiva și așa mai departe.

Iată că acum a venit legea care tinde să aducă la vistieria Statului toate sumele luate prin fraudă. Să vedeți câte miliarde se vor întoarce înapoi. Dar tot așa se va întâmpla și cu noi; aveți să vedeți.

Dacă respectăm formele legale, nu se poate zice nimic despre noi. Eu nu pot să iau trei sute milioane lei din Casa Statului, fără să dau socoteală, așa cum făceau alții înainte.

Eu nu cer nimic de la nimeni. Fondul acesta al meu, de cinci milioane lei lunar, îl mânuiește casierul. Am cumpărat sanatoriul acela, am cumpărat un cămin pentru studenți și n-am cerut Ministerului de Finanțe să-mi deschidă vreun credit.

Tot așa să faceți și dvs.: în cadrul bugetului Prefecturii, să vă încadrați cu funcționari buni, să înlăturați tot ce era personal rău și nemerituos și să țineți la dvs. numai oameni verificați, cu merite, care respectă cadrul legal, care au titluri, așa cum spune legea, și care au fost triați, pe răspunderea dvs. Va veni și timpul când va trebui să dăm socoteală.

Nu pot să schimb mereu pe șefii de departamente, dar după 6 luni voi face bilanțul. V-am spus: aveți fiecare șef de Departament libertate absolută, dar aveți, în același timp, și întreaga răspundere. Eu vă las libertatea să vă alegeți personalul așa cum vreți, dar dacă vă alegeți un personal rău, răspunderea o veți avea tot dvs.

Prin urmare, nu cereți credite de la Ministerul Finanțelor, ci, în cadrul

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

creditelor stabilite prin Legea bugetară, faceți operația pe care v-am arătat-o.

Dl Zăvoianu a creat un sistem, care nu era legal, dvs. însă să căutați ca,în cadrul legal, să vă alegeți un personal bun. Suntem de acord?

Radu Mironovici: Da, domnule General.

G-ral I. Antonescu: Prin urmare, ai să scoți pe comisarii tâlhari, după o anchetă prealabilă, nu singur, pentru că Statutul funcționarilor garantează stabilitatea acestor funcționari. Deci, toți aceștia vor fi dați afară, dar cu forme legale, pentru că, altfel, ei se vor duce la Contenciosul Administrativ - și dvs. știți că pentru mine Justiția este Justiție.

În ceea ce privește anchetele acestea, care se fac acum, toată lumea credea că eu voi mușamaliza lucrurile; se spunea chiar că g-ralul Antonescu și cu Mihai Antonescu acoperă pe vinovați. Trebuie însă să știți că sunt mii de dosare de cercetat. Acum încep să iasă vinovații, care vor fi judecați, și după aceea se va trece la confiscarea averilor lor.

Toți cei care vor fi dați afară fără respectarea formelor legale se vor duce la Contencios și vor câștiga procesele - pentru că eu nu pot să mă duc la Justiție și să spun ca cei îndreptățiți să nu fie lăsați să câștige, așa cum făcea regele Carol. Și dacă Justiția îți va impune d-tale să reintegrezi pe funcționarii concediați în mod ilegal, cine suportă paguba? Tot bugetul Statului.

Au să vină la scadență și greșelile noastre - peste un an, doi, sau trei ani. Toți acești funcționari au să profite de ocazie și au să se adreseze Justiției. Acum le este frică, dar într-o zi au să piardă frica și au să se adreseze Contenciosului.

Vasăzică, cu respectarea formelor legale, să fie dați afară funcționarii răi.

Și dacă legea actuală pune oarecare piedici și ne face să întârziem în darea afară a unui funcționar rău, pentru ca serviciul să nu sufere, sunt de acord ca procedura să fie accelerată, iar timpul de judecare a unui astfel de funcționar, căruia i se reproșează ceva, să se scurteze, pentru ca prezența lui, în locul pe care îl ocupă, să nu creeze o criză de autoritate prea îndelungată. Trebuie însă să lucrăm în cadrul legii.

Radu Mironovici: Domnule General, permiteți să vă dau un exemplu: din cercetările făcute, împreună cu dl colonel Brăiescu, comandantul Gardienilor Publici, am constatat că sunt circumscripții care n-au decât câte 8-12 gardieni pentru paza de zi și de noapte. Or, sunt cel puțin peste o sută de străzi într-o circumscripție.

G-ral I. Antonescu: Nepăzite?

Radu Mironovici: Natural - dacă sunt așa de puțini.

Și iată acum înlănțuirea lucrurilor: la Prefectură sunt diurniști, funcționari, angajați sub nu știu ce titlu, care contează ca gardieni. Sunt vreo 80 de femei, care sunt gardieni.

G-ral I. Antonescu: Pe aceștia să-i dai afară. Trebuie să isprăvim o dată cu o astfel de birocrație. Există în această privință o carte foarte comică scrisă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

de un romancier englez. Este vorba acolo despre un serviciu, a cărui activitate se învârtea într-un cerc vicios. Casierul era acolo ca să plătească personalul, medicul, ca să îngrijească pe funcționari, dar, din punct de vedere al interesului public, toate birourile acestea la un loc nu aduceau nici un serviciu.

Așa este și la Prefectură. Când am fost acolo, mi-a făcut impresia că totul se petrece ca și în cartea acelui scriitor englez. Domnule Mironovici, Prefectura d-tale este exact ca și serviciul acela, despre care scrie autorul acela englez. În fiecare cameră sunt câte zece funcționari. Când am întrebat pe unul cu ce se ocupă, mi-a răspuns: "Cu personalul". Altul, tot așa, mi-a spus că se ocupă cu altceva, altul la fel, dar activitatea tuturor se învârtea în cercul vicios al Prefecturii.

Nu admit ca, în loc de gardieni, să fie numite dactilografe. Dau afară pe dactilografe și numesc gardieni.

Radu Mironovici: Tot așa m-am gândit și eu; iar meseriașii să fie angajați ca meseriași.

G-ral I. Antonescu: Ai să faci o operă mare, dacă ai să lucrezi așa. Defectul acesta vine din toate timpurile; el începe, la Prefectură, din timpul g-ralului Nicoleanu, nu din cel al lui Gabriel Marinescu.

Eu cunosc o cucoană, mama unuia care era funcționar la Primărie, care lua 15.000 lei pe lună, spunând că este în Serviciul de Informații. Era un altul, un oarecare Titu Magheru, care toată viața lui a fost un parazit social. Era Comisarul Guvernului la jocurile de la Sinaia și primea 30.000 lei pe lună; l-am mai găsit la Președinție, unde dl Gigurtu îi dădea 20.000 lei pe lună, iar la Interne i se dădea 10.000 lei pe lună. Lua aproape 100.000 lei pe lună și nu făcea nimic, iar eu munceam ca un rob pentru 20-25.000 lei lunar.

Deci, vezi de Serviciul de Informații, din cine e format?

Al. Rioșanu: La Ministerul de Interne n-am mai găsit pe nimeni de felul acesta.

G-ral I. Antonescu: Eu știu că sunt oameni din lumea bună în serviciul acesta.

Al. Rioșanu: Eu știu cine făcea parte din acest serviciu și cât era plătit, sub regele Carol.

G-ral I. Antonescu: Am spus, de mai multe ori, că vreau să se publice lista aceasta, dacă o cunoașteți.

Al. Ghika: Întreg acest aparat era plătit din fondurile secrete.

Radu Mironovici: Eu tind ca informatorii mei să fie gratuiți - dintre prieteni, din societate.

G-ral I. Antonescu: Mai este și o altă soluție. Mi-a spus dl Eugen Cristescu că sunt anumiți informatori, care iau ceva de la d-ta, ceva de la dumnealui și pe urmă stau la birou și lucrează mai multe variante ale aceleiași informațiuni, ca să le dea în diferite locuri.

Eu am cerut regelui Carol să-mi dea toate informațiile despre mine, ca să-i

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

arăt care este adevărul. I-am spus regelui Carol: "Majestate, eu am spus ce gândesc despre Majestatea Ta și despre guvernul Majestății Tale. Dați-mi aceste note informative și vă voi spune ce este adevărat și ce nu". Se spunea în aceste note că am văzut pe Maniu, dar eu nu vedeam pe nimeni. Când mă întâlneam cu oameni cu răspundere, fugeau de mine. Era un anumit domn, un fost ministru, care mi-a cerut ajutor să nu-l omoare legionarii. Când am fost ministru, se pleca cu spinarea până la pământ când mă vedea; pe urmă, s-a făcut că nu mă mai cunoaște.

Regele Carol primea toate notele informative, în care se spunea că fac cutare și cutare lucru, că primesc pe cutare și pe cutare, dar eu nu vedeam pe nimeni.

Prin urmare, domnule Mironovici, toți tâlharii să fie dați afară, dar cu respectarea formelor legale și să se pună în locul lor băieți de inimă. Sunt atâția titrați care stau degeaba. Să nu vă uitați ca cei numiți să fie numaidecât legionari; e destul să aibă spirit legionar. Mie nu-mi trebuiesc oameni în cămașă verde; îmi trebuiesc oameni cu spirit legionar.

Radu Mironovici: Domnule General, vreau să vă fac o mărturisire: am prins pe un comisar legionar mânuind banii în mod dubios. Eu, când am venit la Prefectură, le-am spus: din clipa când am intrat aici, nu mai admit nici un fel de potlogărie. Să fie toată lumea corectă.

G-ral I. Antonescu: Comisarul era mai dinainte, sau era din cei numiți de Zăvoianu?

Radu Mironovici: Era din cei numiți de Zăvoianu. De altfel, n-a făcut un fapt prea grav; a luat câteva mii de lei.

G-ral I. Antonescu: O mie de lei, sau mai mult, este același lucru. Poate chiar că acești găinari sunt mai periculoși.

Radu Mironovici: Am adunat toată lumea și între noi a fost un fel de contract. Le-am spus, de la început, că, dacă calcă cineva alături, o pățește; și i-am dat 25 de lovituri, în fața tuturor.

G-ral I. Antonescu: Bine ai făcut.

Radu Mironovici: El nu s-a supărat, a rămas mai departe în serviciu și eu cred că sistemul acesta, pe care îl întrebuința Căpitanul între noi, să sancționeze cu bătaia anumite vinovății, este foarte bun.

G-ral I. Antonescu: Între dvs., în camere închise, nu la stâlp, în văzul lumii. Știți că a fost odată pus unul la stâlp afară, ca să-l scuipe ovreii.

Radu Mironovici: Nu, domnule General, aceasta s-a întâmplat în sala de festivități; am fost numai noi.

G-ral I. Antonescu: La partea întâi a pedepsei subscriu cu amândouă mâinile, dar trebuie să-l dai și afară, pentru că cine te-a furat o dată, te va mai fura. Acela nu va putea să fie comisar legionar, ci te va săpa altfel în activitatea d-tale. Să nu ierți astfel de lucruri.

Toți cei prinși că au tâlhărit Statul sunt cei mai mari dușmani ai mei. De

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

aceea era gata să se prăpădească Neamul Românesc.

Acestea sunt chestiunile care te privesc, domnule Mironovici.

De sărbători, luați măsuri de ordine și de supraveghere. Un lucru care ar trebui să înceteze, pentru că a speriat lumea, până când se va pune ordine în legiune, sunt marșurile de noapte și agitațiile de noapte la cuiburi. Acestea ar trebui să înceteze. Nu lucrează la întuneric decât cei care au ceva de ascuns.

Dvs. ați lucrat înainte la întuneric. Înțeleg să spargi geamurile, să dai zidurile peste cap, să faci revoluție până ajungi la putere, dar după ce, prin revoluție, ai ajuns la putere, lucrezi ziua, pe lumină.

Al Ghika: Ședințele de cuib se țin seara, după ce lucrul se termină.

G-ral I. Antonescu: Omul acela care este cu adevărat legionar și care lucrează toată ziua, dacă se mai duce și la o ședință de cuib, de unde iese la 11-12 noaptea, se epuizează. Dvs. știți că eu, seara, cad de oboseală; noaptea dorm șase ceasuri și dimineața o iau din nou de la capăt. Noi, dacă ne epuizăm tineretul în felul acesta, el nu va mai putea da nimic.

Al. Ghika: Ședințele se țin o dată pe săptămână și reprezintă un contact sănătos între legionari.

G-ral I. Antonescu: O dată pe săptămână, dar să se țină ziua. Lăsați pe legionari să se ducă noaptea acasă, să se ocupe de familiile lor, să se odihnească. Numai masonii lucrează pe întuneric; or dvs. luptați contra masoneriei. În catacombe s-au rugat creștinii până când au triumfat, dar după ce au triumfat, au ieșit la lumina zilei. Nu mai lucrezi în catacombe după ce ai reușit.

Dl g-ral Vasiliu are cuvântul.

G-ral C. Vasiliu: Domnule General, în chestiunea zonei petrolifere, se sporește efectivul de la 1.500 la 5.000 de oameni. Noi vom contribui cu 1.500 de oameni, iar brigada grănicerească cu 3.500.

G-ral I. Antonescu: Da, însă pe cheltuiala societăților petroliere. Toți cei cărora li s-au pus gardieni publici, ca să-i păzească, trebuie să plătească. Statul nu trebuie să întrețină o pază specială pentru anumite persoane. Cine are pază la ușa lui trebuie să plătească.

Deci, toți aceștia care au pază, care să-i ferească de răzbunarea publică, trebuie să o aibă pe socoteala lor. Sunt și oameni care au fost loviți pe nedrept, cum a fost Madgearu. El era să fie tras la răspundere; omorârea lui n-a avut nici un rost. O stupiditate mai mare ca aceasta nu se poate închipui. Cu acte de felul acesta se dă peste cap un regim. Douăzeci de ani de luptă legionară se compromit cu un omor de felul acesta. Și să credeți dvs. că, dacă aș vrea să fac, așa cum se vorbește, v-aș lăsa să faceți fapte de acestea, ca să vă dărâmați. Dacă ar fi adevărat ce se spune despre mine, n-aș avea decât să vă încurajez, pentru că, dacă ați continua așa, peste două-trei luni sunteți peste cap.

Prin urmare, să complectați numărul gardienilor publici în Capitală. Tot ce nu este gardian, dar este încadrat ca gardian, să iasă afară să facă pe

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

gardianul, sau să plece.

Am luat măsuri ca acești gardieni să fie bine plătiți. Am pus ordine și la cazarma lor, unde a fost un început bun, numai pentru reclamă, dar pe urmă s-a pierdut.

Al. Rioșanu: Acum e foarte bine acolo. Cu 40 de lei pe zi se dau trei mese, cu mâncare și pâine foarte bună.

G-ral I. Antonescu: Vasăzică, aceasta înseamnă 1200 lei pe lună și li se dă și echipament. Văd că unii sunt rău îmbrăcați.

Al. Rioșanu: Am vizitat magazia și am văzut că are efecte foarte bune.

G-ral I. Antonescu: Să studiați și costumul lor. Culoarea aceasta, să vă spun drept, nu prea îmi place. Culoarea care îmi place este albastru închis, așa cum sunt îmbrăcați polițiștii englezi. Mantaua aceasta de piele nu e bună. Polițistul englez are o altfel de manta, pe care o pune într-un anumit loc pe stradă, ca s-o ia la nevoie. El stă cu mâinile la spate și se uită în toate părțile.

De asemenea, Poliția circulației trebuie pusă pe noi baze. De cine depinde circulația?

Radu Mironovici: E la mine.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să ai un personal specializat.

De acord cu Primăria, să organizați serviciul de curățenie la piață.

I. Gh. Vântu: L-am organizat împreună cu organele Uzinelor Comunale.

G-ral I. Antonescu: După sărbători, am să verific ce s-a făcut la piață, după inspecția pe care am făcut-o atunci.

I. Gh. Vântu: Domnule General, agenții de circulație trebuie să stea tot timpul în frig. Ar fi bine să se găsească o soluție și pentru ei; să li se construiască niște gherete cu geamuri de jur împrejur.

G-ral I. Antonescu: Să-i îmbrăcăm mai bine iarna, să le dăm ciorapi și mânecuțe de lână. Nu e bine să le facem gherete acoperite, pentru că dorm în ele.

I. Gh. Vântu: Să le facem gherete cu geamuri de jur împrejur.

G-ral I. Antonescu: Este o chestiune de studiat.

I. Gh. Vântu: Domnule General, pentru sărbători am confecționat 10.000 de costume din acestea, pe care le vom împărți copiilor săraci.

G-ral I. Antonescu: Trebuie să faceți controlul distribuirii lor și să pedepsiți pe cei care le vând.

I. Gh. Vântu: După ce le vom da costumele și ghetele acestea în formă de bocanci, îi vom aduna aici, în ajunul Crăciunului, cu tradiționala urare.

G-ral I. Antonescu: Să-i aduci aici să-i văd și eu îmbrăcați.

Haine n-ai făcut pentru fetițe?

I. Gh. Vântu: N-am făcut decât rochițe de felul acesta. Noi cheltuim 15.100.000 lei cu asistența.

Am distribuit până acum 7000 kg săpun, 4000 kg untură, 4000 kg zahăr, 16.000 kg carne, circa 200 vagoane de lemne, 8000 kg fasole, 20.000 kg ceapă

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

și 40.000 kg cartofi.

G-ral I. Antonescu: Eu ajut pe oamenii săraci, însă nu vreau să-i transform în niște cerșetori; trebuie să muncească. Acum le distribuim alimente și îmbrăcăminte, pentru că ne-au surprins evenimentele, însă în primăvară ne vom organiza ca să-i punem la muncă, pentru că sunt unii care trăiesc din cerșetorie și nu muncesc.

Sunt alții, care într-adevăr nu pot să muncească, sunt tuberculoșii. Aceștia sunt niște prăpădiți și mă gândesc să degajez Capitala de ei și să organizez niște câmpuri de reeducație. Am să văd ce am să fac; este o chestiune care nu e destul de clară în capul meu.

Trebuie să curățăm cartierele mărginașe ale Capitalei. Le dăm acum ajutoare acestor oameni, însă trebuie să ne gândim din timp la o operă de redresare a lor prin muncă și prin tratamente, adică prin reeducare.

I. Gh. Vântu: Avem și țigani mulți, pe care trebuie să-i scoatem complect. Ei au avut o influență nefastă și asupra folclorului.

G-ral I. Antonescu: Să vedem în această privință ce poți să propui d-ta, ca să-i scoatem din Capitală și să-i trimitem la locurile de unde au venit. Toată pleava neamului se grămădește în București.

I. Gh. Vântu: În ceea ce privește personalul, am stabilit pentru funcționari un minimum de salariu de 4000 de lei, pentru lucrători 120 lei pe zi și pentru cameriști, 3.600 lei lunar.

În afară de aceasta, am dat pentru timpul iernii 5.000.000 lei funcționarilor merituoși și cu familii grele.

G-ral I. Antonescu: Dumneata, domnule general Petrovicescu, am auzit că ai dat din fondurile secrete încă o leafă de sărbători funcționarilor d-tale.

G-ral C. Petrovicescu: Da, domnule General, noi am făcut-o și vă rog să-mi permiteți să spun motivele. La noi este o muncă de zi și de noapte. Dacă v-ați da socoteala cât bine a făcut această măsură a noastră!

G-ral I. Antonescu: Dar vin ceilalți funcționari și spun: "Suntem nedreptățiți".

G-ral C. Petrovicescu: Și cu toate că am dat această sumă, vă putem arăta economiile pe care le avem la acest capitol. Nici Rioșanu, nici eu n-am luat nici un leu.

G-ral I. Antonescu: Foarte bine, căci nici eu n-am luat.

G-ral C. Petrovicescu: Domnule General, personalul nostru muncește foarte mult.

Al. Rioșanu: Noi stăm până la 9 seara și ei rămân până la 2-3 noaptea.

G-ral I. Antonescu: Dar au să vină funcționarii de la celelalte ministere.

G-ral C. Petrovicescu: Ministerul de Finanțe dă și pentru celelalte ministere ore suplimentare.

Al. Rioșanu: Eu îmi iau răspunderea, domnule General. Nu pot să nu dau un astfel de ajutor unor funcționari care lucrează până la 3 dimineața.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

I. Gh. Vântu: În ceea ce privește prețurile, sunt stabilizate complect. Prin rezervele pe care le avem, noi am reușit să stabilizăm prețurile la toate produsele.

G-ral I. Antonescu: Dar cartofii pe care i-ai strâns d-ta nu s-au stricat? Cu varza ce ai făcut?

I. Gh. Vântu: Cartofii îi păstrez în condiții foarte bune. Varza am vândut-o.

G-ral I. Antonescu: Cu ceapa cum stai?

I. Gh. Vântu: Când nu se găsește un anumit articol, venim noi cu rezervele noastre și atunci prețul trebuie să scadă. În orișice caz, acum se vinde cu 15 lei kg de ceapă.

G-ral I. Antonescu: Văd că untul lipsește cu totul.

I. Gh. Vântu: Acum nu mai lipsește, pentru că i s-a urcat prețul la 220 lei kg.

G-ral I. Antonescu: Cum stai cu lemnele? Văd că C.A.P.S.-ul are toate depozitele goale.

I. Gh. Vântu: Până la epoca aceasta am adus în București 13.000 vagoane de lemne, față de 8.000 de vagoane cât s-a adus în lunile corespunzătoare din anul trecut.

G-ral I. Antonescu: Între 18 noiembrie și 20 decembrie, depozitele C.A.P.S.-ului au fost goale. Mi s-a mai spus că în diferite locuri în provincie Casa Pădurilor are lemne pe rampă. Am dat ordin să fie aduse în București, pentru ca speculanții să nu mai joace la lipsa lemnelor.

I. Gh. Vântu: Sunt lemne. Față de anul trecut, avem o situație mult mai bună, pentru că am adus cu 2.247 vagoane mai mult decât acum un an, în afară de ce a sosit prin bariere.

Aprovizionarea cu carne este satisfăcătoare. Anul trecut s-au tăiat, între 15 noiembrie și 20 decembrie, 2.524 de boi; anul acesta s-au tăiat 1.715. Nu vom ajunge la 2.500, dar vom ajunge la 2.000. În aceeași epocă s-au tăiat anul trecut 10.000 de porci. Până acum s-au tăiat 5.000. Vom ajunge în curând la 8.000.

G-ral I. Antonescu: Să-mi faci niște grafice referitor la toate aceste chestiuni.

Germanii se țin de angajament? Nu cumpără, nu acaparează nimic?

I. Gh. Vântu: Da, domnule General, germanii se țin de angajament.

G-ral C. Petrovicescu: Primarul de la Galați spunea că Comandamentul german le-a adus unt de la Galați.

Ședința se ridică la ora 11,30.

▼

D.A.N.I.C., fond P.C.M., Cabinetul Ion Antonescu, ds.169 (fost 167)/1940, f.800-825.

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

INDICI

INDICE ANTROPONIMIC

A

Abrudeanu, Rusu Ion, V
Adams, consilier financiar al Angliei, 427, 611, 667
Alexandrescu, 622
Alexandrescu, Ion, istoric, XI
Alexianu, Gh., prof. univ., 249, 538
Alfieri, Dino, 551
Aldea, Aurel, g-ral, 157, 210
Andrei, Petre, prof. univ., 249
Andreescu-Cale, ing., 583, 695
Angelescu, Const., 232
Angelescu, Paul, g-ral, 246
Antonescu, Em., 475
Antonescu, Ion, g-ral, Conducătorul Statului și Președintele Cons. de Min., **passim**
Antonescu, Mihai, min. Justiției, VII, 7, 14, 24, 33, 39, 40, 42-44, 48, 58, 66, 67, 72, 73, 76, 89, 93, 94, 97, 99, 103, 105, 108, 109, 117, 137, 146, 149, 153, 162, 164-166, 212, 219, 220, 222, 224, 231, 241, 242, 261, 265, 269, 279, 334, 390, 393, 438, 440, 456-458, 461, 469, 474-476, 483, 489, 490, 509, 511-515, 521-524, 526, 528, 535-537, 542, 543, 545, 553, 558, 562, 564, 571, 575, 587, 592, 593, 596-598, 602, 608, 618-620, 675, 678, 691, 702, 709, 712
Ardeleanu, Eftimie, istoric, VI
Argeșanu, Gh., g-ral, 5, 7, 27, 171, 573
Argetoianu, Const., om politic, 375, 565
Auschnit, Max, 164, 224, 452
Averescu, Al., mareșal, V

B

Bárdossy, Laszló, 32, 154, 156, 355, 358
Bánffy, Miklós, conte, 361
Bánffy, contesă, 367
Basilescu, Aristide N., 60
Batzaria, Nicolae, 554
Băicoianu, Const., 254
Bălan, Nicolae, mitrop., 175, 537
Bălteanu, 261
Beck, Józef, min. de Externe al Poloniei, 304, 314, 350, 708, 709
Beleș, Aurel A., prof., 563
Bengliu, văduva, 675
Bengliu, Ion, g-ral, 574
Benjamin, Lya, istoric, VIII, XI
Bibescu, Anton, prinț, 554
Bibicescu, dr. la Moroeni, 642
Bismarck, Otto von, cancelar al Germaniei, 584
Blank, Aristide, 224
Blum, Léon, 411
Boeru, director general la Cooperație, 328, 329
Bolintineanu, 470
Boscof, șeful Societății Franceze de Navigație pe Dunăre, 227
Bossy, Raoul, diplomat, 97
Brăiescu, col., 712
Brăileanu, Traian, min. Ed. Naț., Cult. și Art., 14, 34, 36, 50, 51, 55, 58, 59, 106, 119, 130-132, 168-171, 175, 205, 217, 235, 244, 248, 249, 251, 254, 257, 303, 307-309, 311, 312, 315, 362, 365, 367-372, 394, 438, 441, 450, 451, 455, 456, 459, 485, 490-493, 507, 508, 523-525, 537, 539, 541, 545, 561-565, 575, 599, 633-636, 640
Brătescu-Voinești, I. Al., scriitor, 336-337
Brătianu, Gh., istoric, 113, 132, 513
Brătianu, C.I.C., președinte P.N.L., 571
Brătianu, Ion I.C., V, 522
Brătianu, Vintilă, 407, 474
Brânză, avocat, 99, 100, 366

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Broșu, I., ministru, 195, 519
Budișteanu, Radu, 131
Bujoiu, Ion, min., 638, 639
Bulei, Ion, istoric, XI
Bunaciu, Avram, VI
Burileanu, dr., 371, 372
Burileanu, soția dr. Burileanu, 371, 372
Busuioceanu, Al., 170
Buzatu, Gh., istoric, VII, X

C

Cajal, Nicolae, acad., VIII
Cancicov, Mircea, min. Ec. Nat., 438, 446, 458, 461, 466-473, 475, 476, 482, 485, 514, 534, 545, 553, 568, 575, 576, 579, 583-585, 587-590, 592, 593, 596, 600, 604-606, 613, 618, 619, 621, 622, 624, 648, 668, 687, 691-698, 700, 702
Caragiale, Ion Luca, 81
Caranfil, Nicolae Gh., ing. 124, 559, 585, 592
Carol al II-lea, rege al României, V, VI, 2, 4, 7, 10, 12, 13, 27, 28, 64, 69, 79, 92, 106, 114, 119, 146, 147, 163, 164, 171, 181, 197, 219, 228, 315, 351, 369, 395, 425-427, 452, 454, 483, 488, 530, 543, 553, 554, 575, 684, 713, 714
Catargiu, Lascăr, 694
Catrinescu, Iosif, 622
Carmitz, farmacist ?, 557
Cădere, Victor, 315
Călinescu, Armand, 258, 369, 425
Căpățână, magistrat, 149
Câmpeanu, căpitan, 511
Cengher, 622
Cerna, Panait, 202
Cesianu, Const., diplomat, 629, 630
Chiroiu, 556
Churchill, Winston, 203
Ciano, Galeazzo, conte, X, 478, 479
Cichindel, maior, 574
Cioflec, librar, 306
Ciomacu, 396
Ciucă, Marcel-Dumitru, VI
Ciumetti, Cola, comisar pentru Dobrogea, 298, 437, 622
Clodius, Karl, însărcinat al Germaniei în România, 401, 422, 431, 433, 434, 486, 495, 552, 559, 576, 577, 585, 590, 592, 594, 595, 597, 694
Cloșca, Ioan, 460
Colan, Nicolae, ep. de Cluj, 549
Collas, min. Greciei la București, 510, 511, 556
Constandache, Grigore, g-ral, 129
Constant, Al., subsecretar de Stat pt. Presă și Propagandă, 14, 43, 59, 60, 62, 67-70, 73, 119, 126-130, 157, 158, 167-169, 174, 175, 178, 207, 208, 210, 211, 267, 451, 456, 459, 460, 493, 505, 519, 520, 525, 548, 556, 576, 599
Constantinescu, lt. col., 305
Constantinescu, Mitiță, fost min. de Finanțe, 290, 425
Constantinescu, Tancred, ing., 623, 639, 640
Cosma, ep. Dunării de Jos, 462
Cornicioiu, Gr., g-ral, 117
Cosmovici, Horia, subsecretar de Stat, 118, 356, 477, 562, 618, 673
Costi, Brutus, diplomat, 560-561
Costinescu, Ion, dr., 439, 572, 573
Costăchescu, prefect, 111
Cotigă, Traian, ing., 565
Crainic, Nichifor, 7
Cretzeanu, George, min. de Finanțe, 13, 15, 30, 31, 39, 59, 60, 74-76, 80, 81, 84, 86, 89, 92-94, 107, 108, 116, 134, 144, 146, 148, 151, 153, 162, 163, 166, 176, 179, 186-195, 197, 200, 208, 212, 220, 221, 224, 230, 233, 236-238, 241, 271, 277, 280, 282, 285, 286, 289, 293, 296, 297, 338, 341, 344, 347, 351, 356, 357, 361, 374-376, 378-380, 394, 395, 400, 404, 405, 408, 412, 416, 421, 423-425, 427, 428, 432, 437, 438, 452, 458, 461, 469-471, 473, 476, 482-485, 488, 491, 493, 497, 498, 500, 502-506, 512-514, 516, 519, 528, 531, 534-536, 545, 554-555, 560-562, 564-566, 575, 587, 592, 600, 603, 613-619, 622, 624, 648, 649, 653, 655-658, 666-675, 682, 687, 696, 701
Cretzeanu, Al. G., secretar general la Min. de Externe, 643, 687, 703, 709

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Crețoiu, Ioan, 538
Cristescu, Eugen, șeful S.S.I., 572, 574, 575
Crișan (Marcu Giurgiu), 460
Crișan, de la Min. Ec. Naț., 621
Csáky, István, 626
Culianu, Sergiu, administrator, 571, 603
Curta, g-ral, 543
Cusin, V., de la Curtea de Conturi, 707
Cușan, Rei, administratorul Școlii Române din Grecia, 511
Cuza, A. C., 193
Cuza, Al. I., 66, 67

D

Davila, Citta Carol, 154
Davidescu, Gh., diplomat, 508
Dăscălescu, Const., 538
Demetrescu, de la Societatea Telefoanelor, 617
Diaconescu, col., 118
Diamandescu, delegat la Min. de Externe, 195
Dimăncescu, Dim., diplomat, 164, 211
Dimitriuc, Victor, subsecretar de Stat al Petrolului și Exploatării Miniere, 13, 18, 19, 22, 76, 88, 89, 153, 162, 164-166, 176, 179, 185, 193, 197, 200, 202, 203, 209, 210, 212, 220, 229, 230, 261, 264, 265, 268-273, 276, 294-296, 339, 341-344, 346, 348-350, 353, 355, 359, 394, 431, 433, 576, 577, 587, 592, 594, 596, 597, 643, 647, 648, 653, 658, 660, 667-671, 675, 681
Dissescu, Const., V
Djuvara, Radu, 209
Dobriceanu, col., prefect de Vâlcea, 34
Dobre, Gh., g-ral, subsecretar pt. Înzestrarea și Administrarea Armatei, VII, 14, 27-31, 145, 271, 295, 400, 427, 438, 446, 476, 493, 498, 523, 608, 643, 647, 649-651, 654, 682, 697, 699
Dombrowski, Victor, g-ral, primarul Capitalei, 72, 361, 607
Doroftei (Droftei), de la fabrica "Spirt", 305
Doumergue, Gaston, 10
Dragalina, Corneliu, g-ral, 59, 425
Dragomir, Nicolae, lt. col., prof., min. al Coord. și Statului Major Economic, 14, 21, 29, 35, 36, 46, 47-50, 59, 62, 67, 73, 76, 79, 80, 82-88, 90, 95, 113-116, 118, 123, 134-141, 145, 146, 151-153, 156, 157, 164, 175-177, 179-194, 212, 214, 218, 223-225, 227, 232, 241, 259, 261-264, 266-267, 269-281, 283-285, 292-293, 296, 297, 299, 316, 324, 328-334, 337, 339, 341, 351-356, 360, 374, 376-380, 382, 384, 385, 387-394, 400, 402-408, 411-423, 434, 461, 464, 466-468, 471, 475, 476, 485, 487-489, 492, 493, 496-502, 504-505, 528, 531, 534, 545, 554-560, 575, 578, 598, 600, 604-613, 620, 643-647, 649-655, 657-673, 683-685, 689
Drăgulinescu, Radu, 154
Dron, preot, 193
Duliu, Sterie, secretar g-ral la Min. Ec. Naționale, 375, 379, 396, 397
Duca, I. Gh., V
Dumitrescu, amiral, atașat militar la Londra, 553
Dumitrescu, Vladimir, secretar g-ral la Min. Cult. și Art., 119, 132, 168, 171, 537 538, 540, 627, 635
Dumitrescu, comisar șef la Pref. Capitalei, 365
Dumitriu, Epaminonda, d-na, 540
Dumitru, 574

E

Elefterescu, Mircea, col. 425
Elena, Regina Mamă, 45, 454

F

Fabricius, d-na, 312
Fabricius, Wilhelm, min. Germaniei la București, 113, 114, 156, 172, 210, 312, 474, 492, 522, 549-551, 554, 561, 667, 671
Ferdinand I, rege al României, V, X, 2, 12, 54
Fierăscu, D., stenograf la Senat, 626

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Filderman, Wilhelm, președintele Federației Comunităților Evreiești din România, 303, 304, 364, 630
Filipescu, de la Min. de Finanțe, 613
Filotti, Eugen, min., 567, 678
Filț, 467
Flondor, Neagoe, 225
Florescu, Radu, 210, 371, 372, 374, 553
Foch, Ferdinand, mareșal francez, 59
Franasovici, Richard, 163
Friedman, David, 538
Fundățeanu, expert la Min. de Finanțe, 469
Funk, Walter, min. german al Ec., 580
Führer, v. Hitler Adolf

G

Gafencu, Gr., 163, 547
Gagel, brutar, 183
Gamelin, Maurice Gustave, g-ral francez, 27
Gancevici, brutar, 183
Gane, diplomat, 511, 536, 676
Garoflid, Const., 269
Gârneață, Ilie, 316
Georgescu, Corneliu, subsecretar de Stat pt. Colonizare și Populația Evacuată, 14, 42, 43, 44, 55, 76, 84, 86, 87, 90, 100, 102-106, 119, 124, 127-130, 133, 134, 143, 147, 168, 170, 182, 189, 190, 196, 198, 199, 201, 202, 218, 220, 255, 271, 280, 281, 286, 288, 289, 298, 299, 303, 305-308, 310, 339, 357, 358, 420, 421, 429, 431, 435, 436, 438, 446, 458, 459, 461, 474, 477, 482, 492, 493, 496, 497, 508, 518-520, 524, 543, 545, 555, 556, 559, 566-568, 576, 598, 599, 643, 654, 656, 657, 660-662, 671-673, 676-681
Georgescu, Stelian, sublt., 324, 404, 472
Ghelmegeanu, Mihail, 561
Gheorghian, av., 99
Gheorghieș, de la Apărarea Anteriană, 676
Gheorghiu, Ioan, g-ral, 270, 398, 649, 682-686
Gherontie, episcop, 248
Ghigi, Pellegrino, min. Italiei la București, 152, 551, 553, 554, 590, 709
Ghika, Al., 536, 544, 687, 703, 704, 706, 708, 715
Ghițescu, Stan, min. Muncii, 11
Gigurtu, Ion, 118, 144, 212, 454, 596
Giurescu, Const. C., 119
Glatz, Al., g-ral, 3, 29
Goga, Octavian, 27, 198, 246, 312
Goga, Veturia, 172
Göring, Hermann, 349, 552
Greceanu, ing., 583
Greceanu, Const. Paul, diplomat, 97, 225, 339, 552, 577
Grecopol, 358
Gretinger, 707
Grigorcea, Vasile, diplomat, 97
Grigoriu, col., primar al Predealului, 103
Grigorovici, de la Casa Oștirii, 60
Gujulea, maior, 570
Gustav, de la închisoarea din Chișinău, 74
Gyárfás, Elemér, 209, 211

H

Hansen, Erik, g-ral, 337, 338, 374
Hârjeu, 707
Herseni, Traian, 634
Hitler, Adolf (Führerul), X, 78, 337, 494, 551, 555, 557, 560, 578, 583, 591, 595, 597, 601, 617, 621, 674, 680, 694
Hoare, Reginald, min. Angliei la București, 18, 514, 554, 667
Horea (Ursu Nicolae), 460, 569
Horthy, Miklós, 626
Hurtig, 506

I

Iacobescu, P., 582
Iamandi, Victor, 245
Iancovescu, Const., g-ral, V
Iancu, Avram, 460
Iașinschi, Vasile, min. Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, 14, 58, 120, 133, 167, 173, 244, 246-256, 260, 293, 303, 310, 311, 362, 364, 367, 371-373, 396, 438, 439, 443,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

451, 453, 455, 476, 481, 493, 495, 499, 500, 515, 518, 524, 525, 537, 539, 541, 542, 570, 575, 583, 596, 627, 636-642, 665, 689
Ibrăileanu, primar la Galați, 463, 525
Ilasievici, Const., g-ral, 5
Ioanițiu, Al., g-ral, 16, 29, 139, 477, 485, 517, 518
Ionescu, Take, 165
Iorga, Nicolae, V, IX, 118, 538
Iordan, Iorgu, prof. univ., 369, 370
Iosif, Ioan, av. la C.E.C., 622
Iotzu, Const., arh., 118
Iov, D., scriitor basarabean, 358
Iunian, Gr., 49
Ivan, Traian, av., 623

J

Jienescu, Gh., comandor (g-ral), subsecretar de Stat pt. Aer și Marină, 13, 17-22, 25, 35, 36, 268, 299, 361, 438, 447, 476, 493, 514, 515, 518, 576

K

Keitel, Wilhelm, feldmareșal, 504, 552, 670, 671
Klotz, d-na, dactilografă, 211
Klugkist, de la Legația germană din București, 339, 502
Koslinski, Gh. Em., contraamiral, 284, 438, 447, 493, 514, 576
Kurtius, de la Legația germană din București, 272

L

Lahovary, Iancu, 583
Landfried, din Min. Ec. al Germaniei, 580
Langehammer, von, de la Legația germană din București, 631
Laptev, C., 535
Lăzărescu, Const., g-ral, 3, 26
Leon, Gh. N., min. Ec. Nat., 3, 13, 15-19, 23, 30, 31, 36, 39, 41, 42, 44, 46-49, 56, 59, 61, 63, 64, 66, 71, 74, 76-84, 87, 91, 94, 95, 104, 106-109, 111, 112, 113, 116, 134, 136, 141-144, 148, 149, 151, 153, 160, 164-167, 176, 180, 181, 187, 190, 191, 196-199, 201, 203-206, 208, 209, 212, 213, 225, 226, 229, 231, 232, 235, 238-240, 270, 271, 273, 277, 279-281, 283, 290-293, 297-299, 334, 338, 339, 341, 344, 347-357, 374, 375, 377-382, 384-388, 390, 391, 393-400, 402-404, 407-411, 413, 415-419, 421, 423, 426-428, 430-432, 435, 471, 572, 623, 662
Livescu, preot, 248
Lobey, R., 245
Lucaciu, Vasile, preot, 523
Lupescu, Elena, 28, 149, 219, 371, 554, 697
Lupu, Petrache, 77

M

Macovei, Ion, director C.F.R., 88
Madgearu, Virgil, IX, 482, 526, 538, 641, 715
Magheru, Titu, comisar al Guvernului, 713
Mailat, Vasile, ajutor de primar, 316, 319, 323-334, 607
Maimuca, Const., subdirector al Poliției, 706
Malaparte, Curzio, ziarist, 356
Malaxa, N., 148, 157, 164, 224, 268, 305, 310, 359, 452, 553, 554, 559, 589, 592, 620
Mamina, Ion, istoric, V, VI, XI
Maniu, Iuliu, 168, 175, 367, 522
Manoilescu, M., 10, 18, 19, 100, 101, 103, 118, 150, 172, 173, 202, 246, 428, 567, 611, 667
Manolescu-Strunga, I., 654
Mareș, N., ing., min. Agriculturii și Domeniilor, VII, 14, 35, 44-47, 49, 50, 54, 76, 79-83, 87, 88, 92, 118, 134, 135, 137, 138, 141, 142, 148, 149, 178, 184, 185, 189, 190, 193, 195, 196, 201, 202, 204, 205, 248, 260, 264, 271-274, 277, 278, 281-283, 287-289, 293, 298, 299, 338, 352, 354, 357-359, 361, 375, 379, 385, 387, 397, 401, 404, 405, 410, 412-415, 418, 420, 429-435, 438, 451, 457, 458, 476, 482, 486-488, 493, 497, 500, 519-521,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

523, 525, 527, 528, 560, 566, 575, 583-585, 590, 592, 643-645, 652-654, 694, 698
Margulius, Iosef Avram, 538
Marian, Ion, 49
Marin, Vasile, 293
Marinescu, Gavrilă (Gabriel), 361, 369, 530, 707, 713
Marinescu, Const., prof., 132
Mavrocordat, George Nicolae, 432
Mănuilă, Sabin, 672, 673
Mendel, Max, 538
Mestrovici, Ivan, sulptor, X, 175
Micescu, Istrate, 111-113
Miclescu, N., ing. 151
Mihai I, rege al României, 12, 45, 426
Mihai Viteazul, domnitor al Țării Românești, Moldovei și Ardealului, 54
Mihalache, I., 301, 571
Mihăilescu, Virgiliu, 316
Mikes (în text: *Miklos*), von Zabola, Armin, conte, 551
Miklos, conte, v. Mikes
Mioc, Romulus, preot, 304
Mircescu, Ludovic, g-ral, 290, 430
Mironescu, George G., 269, 475
Mironovici, Radu, 361, 369, 530, 709, 711, 713, 714, 716
Mirto, Eduard, 704, 709, 711
Mocioni-Stârcea, I., 540
Mociornița, D., 384, 651
Moldovan, Iuliu, prof. univ., 58
Molotov, Viaceslav Mihailovici, 68, 460, 486, 626
Montesi (Montezi), industriaș, 651, 653, 688
Moritz, de la Legația germană din București, 164
Moruzov (Moruzoff), M., șeful S.S.I., 3, 72, 112, 149, 575
Motaș, Const. I., ing., 559, 592
Munteanu, I., prefect, 219, 629, 630
Murnu, George G., prof. univ., 554
Mussolini, Bento, X, 477-480, 530

N

Nanu, Frederic, diplomat, 554
Năstase, 702
Negrescu, 398
Nemoianu, Petre, subsecretar de Stat pt. Agricultură și Zootehnie, 14, 35, 219, 278, 308, 338, 374, 379, 381-383, 392, 393, 401, 404, 412, 423, 432, 505
Neubacher, Hermann, de la Legația germană din București, 30, 136, 137, 144, 163, 164, 176, 227, 229, 296, 339, 340, 348, 359, 394, 399, 428, 479, 502, 519, 569, 594, 595, 611, 667, 680, 701
Nicolae, de Hohenzollern, prinț, 120, 351, 484
Niculau, Pompiliu, prof., min. Lucrărilor Publice și Comunicațiilor, 14, 23, 25, 36-38, 40, 58, 85-88, 90-93, 134, 139, 141, 142, 151-153, 155, 157, 161, 166, 176, 184-186, 194, 204, 207-209, 212, 214, 224, 227, 230-232, 243, 271, 274, 275, 284, 296-299, 322, 359
Niculescu, Const., g-ral, 6

O

Onicescu, Octav, prof. univ., 254
Orezeanu, T., g-ral, director general al C.F.R., 38, 186, 308, 325, 398, 682, 684, 685, 691
Orghidan, Th., 75
Osiceanu, 84
Ottulescu, Al., guvernatorul Băncii Naționale, 74, 339, 345, 347, 592, 700

P

Pallade, Beiu, d-na, 370, 372, 374
Pamfil, Gh. P., chimist, 146, 500
Panaitescu, tatăl lui Panaitescu de la ziarul "Cuvântul", 473
Panaitescu, de la ziarul "Cuvântul", 473
Panaitescu, Petre P., prof. univ., 673
Pandea, Adrian, istoric, VI
Pangal, Ioan, 163, 315, 629-630
Pantazi, Const., g-ral, subsecretar de Stat pt. Armata de Uscat, 5-7, 13, 15-17, 26, 27, 29, 37, 57, 169, 316, 276, 324-326, 330-331, 336-338, 377, 447-448, 461, 476, 485, 491, 493, 497, 500-502, 608, 666, 671, 681-685

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Papamihale, administrator de moșie, 629
Papanace, C., subsecretar de Stat la Min. de Finanțe, 14, 44, 76, 85, 134, 145, 147, 150, 176, 179, 186, 189, 198, 200, 271, 277, 280, 283, 287, 298, 338, 339, 341, 344, 346-348, 375, 385, 387-389, 392, 394, 396, 400, 404, 408, 410-412, 414-415, 417-418, 421, 423, 425-427, 438, 476, 484, 486, 493, 506, 509, 510, 520, 536, 538, 554, 576, 599, 643, 653-655, 657, 658, 661-665, 666, 667, 670, 672-676, 679-681
Parizianu, chestor la Prefectura Capitalei, 365
Papacostea, V., 554
Pascu, Radu, văduva lui, 675
Pătrașcu, N., 622
Păunescu, dr., 690-693
Pârvan, ing., 621
Pârvulescu, consilier la Casație, 562
Pella, Vespasian, diplomat, 313, 552
Perieșeanu, Dan, 225, 377, 378, 623
Petra, Nicolae, subsecretar de Stat la Min. Ec. Naț., 461, 493, 621, 623, 643, 654, 656, 667, 668, 681
Petrescu-Comnen, Nicolae, 555
Petrov, 318
Petrovicescu, C., g-ral, min. Af. Int., 14, 31-34, 36, 38, 41, 42, 56, 60, 64, 65, 94, 98, 103, 106, 109-111, 113, 119, 122, 126-129, 132, 139, 153, 154, 156, 158, 159, 161, 168, 170, 172, 173, 212, 214-223, 244-248, 251, 261, 266, 267, 302, 304, 305, 309, 310, 315, 316, 322-324, 326, 332, 335, 336, 361, 362, 364-370, 430, 438-440, 452-457, 460, 462, 464, 476, 482, 491, 506, 508, 521-523, 526, 528, 531, 535, 537-539, 543, 545, 556, 566, 568, 570-572, 575, 599, 601-604, 621, 627-632, 637, 640, 687, 688, 691, 693, 703-706, 709, 711, 717
Picka, col. polonez, 350
Pomenoff, min. Bulgariei la București, 567
Pop, Valer, diplomat, 32, 34, 96, 97, 113, 114, 132, 134, 154, 156, 160, 162, 172, 203, 536, 540, 554, 705
Popescu, David, g-ral, 4, 7
Popescu, Dumitru, g-ral, 38
Popescu, Stelian, ziarist, 539
Popescu-Coconu, D., 316
Popoff, g-ral, 299
Portocală, Radu, 356, 373
Potopeanu, Gh., g-ral, 298
Prager, Emil, arhitect, 92, 149
Predescu, I., 538
Prelipceanu, Dim., 246
Prezan, Const., mareșal, 59, 165, 425
Protopopescu, Ion, subsecretar de Stat la Min. de Finanțe și min. Lucrărilor Publice și Comunicațiilor, 176, 206, 207, 271, 277, 280, 299, 338, 352, 359, 361, 382-384, 387, 395, 396, 398-400, 405, 406, 409, 410, 412, 413, 428, 429, 433-435, 438, 444, 445, 476, 482, 488, 490, 493, 496, 498, 499, 502, 515-518, 525, 534, 545, 553, 559, 562, 564, 575, 589, 600, 627, 643-646, 660, 662, 664, 666, 681, 696, 698
Puricelli, senator italian, 92, 152, 231, 356, 404
Pușcariu, Sextil, prof. univ., 58, 170, 368, 491

R

Rasoviceanu, g-ral, 29
Rarincescu, Const., prof., 356
Rădoi, propagandist, 358
Rădulescu-Joldea, I., ziarist, 127
Rădulescu, Savel, 117
Râmniceanu, de la administrația Loteriei, 254
Râmniceanu, de la B.N.R., 339
Regele, v. Carol al II-lea; Mihai I
Ressel, specialist în cifru, 117
Ribbentrop, Joachim von, min. de Externe al Germaniei, 227, 494, 495, 504, 505, 508, 534, 545, 547, 550-552, 577, 691, 694
Rioșeanu, Al., col., subsecretar de Stat pt. Poliție și Siguranță, la Min. de Interne, 175, 178, 182, 191, 193, 194, 214, 222, 244, 248, 254, 258-260, 303, 305, 306, 314, 322, 323, 326, 329, 333, 362, 364, 366, 367, 371, 372, 438, 461, 477, 493, 508, 509, 528, 531, 536-538, 540,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

544, 570, 576, 577, 600, 626, 631, 688, 693, 697, 698, 704, 707, 709, 713, 716, 717
Romalo, Al. (Nindi), 536
Roosevelt, Franklin Delano, 372, 626
Roșianu, maior, 305
Roth, Hans Otto, 34
Ruski, g-ral, 425
Rydz-Smigly, Edward, mareșal, 707-709

S

Samsonovici, Nicolae, g-ral, 2, 11, 246, 290
Savu, g-ral din armata austro-ungară, 117
Scărlătescu, ing., 258
Schacht, Hjalmar, dr., 578
Schell, 398
Schmidt, Guido, 116, 680
Schober, funcționar la Legația germană din București, 339, 394
Schull, 467
Scorțescu, 159
Scurtu, Ioan, prof. univ., istoric, XI
Sichitiu, Ion, g-ral, 26
Sidorovici, Teofil, 4, 55, 305
Siegmaier, 519
Sima, Horia, vicepreședinte al Cons. de Min., 14, 32, 34, 41, 43, 51, 56, 58, 59, 62, 71-73, 79, 94, 102-104, 106, 107, 110, 113, 117-119, 127, 129, 134, 146, 147, 149-151, 153, 154, 157, 158, 167, 168, 170, 171, 174, 193, 212-215, 218, 223, 224, 226, 229, 240, 242, 244, 248, 249, 251-253, 255-259, 261, 263, 264, 267, 269, 270, 302, 303, 306, 309, 316, 325, 328-330, 332-335, 337, 338, 352, 356, 361, 404, 406, 437, 438, 453, 457-459, 460-462, 465, 476, 486, 492, 493, 496, 506, 507, 509, 517, 521, 524-528, 538, 544, 547, 553, 554, 556, 564-566, 575, 596, 600-603, 615, 622, 623, 627-636, 638, 640-643, 645, 654, 655, 658, 660-665, 675, 680, 681, 686, 689, 691, 701, 702, 711
Sinadino, P., 358
Slăvescu, Victor, 144, 584
Socolescu, funcționar la Petroșani, 260
Sontag, 110
Speidel, Wilhelm, g-ral, 337, 338
Staicu, preot, 248
Stavăr, din anturajul lui Carol al II-lea, 220
Stârcea, v. Mocioni
Stoenescu, Virgil, 254
Stoica, Vasile, 553, 554
Stoicănescu, Const., 464, 522
Stoicescu, Costin, adm. la Banca Națională, 339, 341, 343-349
Stroescu, dr., 540
Surdza, palatul, 61
Sturdza, Mihail, min. de Externe, 13, 18, 19, 32, 56, 58, 59, 61, 63, 73, 91, 94-96, 98, 105, 107, 114, 116, 153-159, 161, 162, 167, 168, 173, 174, 176, 181, 202, 207-212, 214, 220, 225, 242, 267, 268, 270, 302, 303, 312, 314, 438, 459, 460, 476, 485, 511, 514, 524, 538, 543, 545, 547-549, 551, 553-556, 566-569, 575, 589, 600, 611, 620, 626, 668, 674
Suhățeanu, g-ral dr., 642
Szász, Pál, 705

Ș

Șeitan, 555
Șmilovici, Samuel, 538
Șova, Nicolae, g-ral, 325
Ștefănescu, de la Creditul Rural, 623, 696
Ștefănescu, Vasile, 293
Ștefănescu-Goangă, Florian, prof., 249
Ștefănescu-Grivița, industriaș, 382
Șteflea, Ilie, g-ral, șeful Marelui Stat Major, secretar general la Min. Ap. Nat., 119, 130, 131, 145, 153, 160, 178, 212, 221, 244, 249, 255, 259, 260, 272, 276, 284, 299, 307, 311, 312, 316, 337, 339, 361, 362, 366, 368, 374, 394, 399, 400, 404, 405, 414, 425, 461, 477, 493, 497, 502, 503, 505, 559, 570, 613, 641, 666, 671, 676, 681, 684, 685, 699, 705
Știrbey, Barbu, domnitor al Țării Românești, 66

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

T

Tasler, de la Inst. de Cooperație, 405
Tătăranu, Nicolae, g-ral, 366
Tătărescu, Const., g-ral, 169
Tătărescu, Gh., 27, 144, 163, 172, 426
Tăușanu, 562
Teleki, Pál, conte; 159, 211, 626
Teodorescu, Paul, g-ral, 22, 159, 381, 640, 677, 695
Tillea, Viorel Virgil, 163, 164, 395, 553, 554
Tippelskirch, Kurt von, g-ral, 337
Titeanu, Eugen, 157
Titulescu, Nicolae, 112, 370, 407, 555
Todt, ministru german, 398
Tomici, 560
Toningen, Rost van, 229
Trancu-Iași, Gr., 171, 365
Trifa, Viorel, 370, 455-456, 491, 564
Tulceanu, 396

Ț

Țenescu, Florea, g-ral, 6
Țurcanu, comisar, 99

U

Ulrich, 356
Urdăreanu, Ernest, mareșal al Palatului, 2, 10, 97, 110, 225, 305, 395, 553, 554

V

Vasiliu, Const. (Piki), g-ral, 508, 570, 574, 707, 709
Vântu, I. Gh., primar al Capitalei, 78, 119-125, 261, 262, 264, 265, 316, 318-323, 326, 328, 333, 389, 592, 704, 716-718
Vergotti, Jaques, cpt., 574
Vermeulen, av., 621
Vidrașcu, ing., 440
Vidrighin, Stan, 123
Viforeanu, Const., procuror general, 10
Vlădescu, Ovidiu, 205, 244, 254, 373, 422, 453, 477, 485, 500, 570, 621, 634, 666, 672, 709
Vojen, Victor Ion, 536, 555
Vulcănescu, Mircea, 162

W

Walter, g-ral, 60
Wenden, col., 708
Wiler, dr. de la Crucea Roșie Germană, 517
Wilhelm al II-lea, 12
Windecker, de la Legația germană din București, 176

X

Xeni, Const., 245

Z

Zaborowski, consul g-ral la Ierusalim, 513
Zalaran, col., 276
Zambra, col., medic, 371
Zăvoianu, Șt., 316, 318, 320, 334, 335, 337, 698, 710, 712, 714
Zdrula, 676
Zwidenek, Eugen, g-ral, 126, 298, 308, 309
Zelea-Codreanu, Corneliu, 562

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

INDICE TOPONIMIC

A

Abisinia, 9, 149, 371
Adlan, 555
Aiud, 705
Alba-Iulia, 52, 54, 59, 312, 315, 368, 537, 542, 557
America (Statele Unite ale Americii), IX, 18, 163, 346, 351, 361, 372, 481, 534, 536, 561, 581, 626, 675, 707
Amsterdam, 474
Anglia (Marea Britanie), IX, 18-21, 29, 69, 71, 112, 147, 163, 172, 187, 238, 265, 268, 305, 361, 366, 378, 386, 408, 481, 504, 521, 536, 552, 581, 677
Anina, 640
Aninoasa, 637, 639
Ankara, 315, 626
Arad, 37, 52, 110, 169, 215, 216, 218, 219, 247, 305, 309, 355, 364, 366, 439
Ardeal, 71, 87, 120, 132, 133, 157, 160, 161, 168, 172, 175, 195, 256, 309, 312, 360, 361, 392, 395, 436-437, 439, 467, 470, 478, 505, 545-546, 558, 568, 609, 631, 632, 665, 680-681
Argeș, 537
Atena, 177, 202, 203, 509, 510, 676
Austria, 561
Austro-Ungaria, 114
Azuga, 702

B

Bacău, 110, 259, 439, 679, 705
Baia (-Mare), 141, 162, 203, 363, 439, 469
Balcani, 348, 375, 380, 504, 626, 670
Balcic, 66
Banat, 86, 92, 105, 139, 152, 194, 352, 383, 392, 465, 486, 520, 592, 680
Basarabia, 7, 46, 51, 70, 75, 83, 86, 95, 101, 102, 104, 106, 129, 131, 157, 161, 200, 306, 309, 314, 315, 358, 360, 382, 397, 435-437, 467, 505, 512, 572, 662, 679, 680, 689, 703
Baziaș, 505
Băicoi, 244, 570
Băilești, 570
Bărăgan, 591
Bârlad, 369, 447, 507, 591, 644-646, 656
Beiuș, 309, 354, 399
Belgia, 18, 147, 593
Belgrad, 316, 339, 626
Berlin, X, 30, 56, 68, 71, 92, 96, 97, 114, 118, 137, 154, 160, 172, 177, 211, 225, 258, 267-269, 309, 339, 341, 342, 346, 354, 359, 380, 392, 394, 423, 431, 460, 473, 477-481, 493, 495, 504, 508, 516-517, 532, 536, 541, 545-547, 549-553, 555, 559, 567, 572, 576-577, 581, 586, 588-590, 592-597, 605, 620, 626, 636, 670-671, 676-677, 679-680, 698, 703
Bistrița, jud. Gorj, 4
Bistrița, jud. Vâlcea, 34, 137, 144, 262, 593, 597
Blaj, 198, 208, 248
Bod, 355
Botoșani, 439, 518, 561, 571, 602, 603
Brad, 214
Brașov, 19, 52, 111, 112, 118, 127, 209, 212, 214, 215, 218, 245, 260, 264, 269, 318, 324, 332, 360, 364, 366, 374, 387, 389, 430, 439, 444, 469, 470, 550, 552, 677
Brazi, 627, 688
Brăila, 96, 194, 227, 279, 293, 308, 439, 447, 448, 463, 480, 552, 591
Breaza, 4, 509
Bucegi, 19
Bucovina, 51, 52, 70, 83, 95, 98, 99, 104, 105, 157, 182, 183, 194, 195, 200, 256, 284-287, 314, 355, 359, 435-436, 467, 473, 492, 505, 508,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

512, 518, 543, 565, 636, 679, 703
București, X, 6, 8, 29, 32, 34, 38, 43, 50, 66, 78, 96, 100-103, 106, 111, 120, 122-124, 126-128, 138, 154, 155, 158, 166, 168, 171, 183-185, 190, 192, 203, 209, 211, 223, 225, 226, 229, 251, 260, 262, 264, 265, 268, 278, 283, 297, 298, 302, 308, 312, 313, 318, 319, 321, 324, 339, 340, 347, 350, 355, 363, 365, 366, 383, 389-393, 409, 418, 430, 437, 439-445, 447, 455, 465, 469, 470, 473, 491, 495, 497, 502, 509-510, 522, 533, 538, 541-542, 544, 548, 556, 558, 559, 561, 565, 571, 591, 593, 599, 620, 625, 629, 631, 636, 656-657, 659, 671, 679-680, 686, 704, 705, 708, 717-718
Budapesta, 31, 58, 96, 97, 156, 160, 163, 166, 174, 217, 265, 266, 355, 358, 495, 508, 545, 548-551, 650
Buftea, 408
Bulgaria, IX, 84, 90, 201, 202, 204, 208, 299, 342, 353-354, 363, 380, 388, 391, 422, 487, 504, 505, 566-568, 608, 632, 657, 708
Bumbești-Livezeni, 400
Burdujeni, 432
Buzău, 138, 141, 155, 256, 414, 439, 445, 447, 448, 533, 631, 683

C

Cadrilater, 35, 57, 87, 96, 108, 131, 158, 194, 202, 211, 218, 219, 306, 397, 508, 518, 520, 645, 678, 679
Cahul, 632
Caracal, 362, 363, 521, 677
Caransebeș, 602
Călărași, 591
Călimănești, 197, 574
Câmpina, 455, 463, 677
Câmpulung, 439, 440, 445
Cehoslovacia, 268
Cernăuți, 34, 51, 52, 155, 249, 430, 570, 657, 707
Chile, republ., 44, 427
Chilia, 95, 96, 546-547, 688
Chișinău, 51, 52, 74, 259, 657
Chitila, 115, 444
Cisnădie, 368
Cișmigiu, 7, 66
Ciucea, 154
Cloșani, 553-554
Cluj, 19, 33, 41, 51-52, 54, 58, 154, 174, 223, 368, 549, 657
Cogealac, 570, 603
Constantinopol, 202, 203, 375, 497
Constanța, 31, 42, 87, 176, 202, 203, 211, 245, 268, 279, 379, 382, 396, 448, 469, 486, 502, 506, 507, 509, 537, 543, 581, 643, 645, 661, 679, 683, 692, 705
Copșa Mică, 501
Cosmești, 445
Cotroceni, palat, 66
Covarlui, 260
Craiova, 52, 75, 202, 246, 350, 364, 395, 439, 547, 629, 663, 678
Cucuruz, 629, 690
Curuçao, 229
Curtea de Argeș, 50, 366
Curtici, 207, 215, 522

D

Dâmbovița, 138, 325, 379
Delta Dunării, 583, 591, 595, 694
Deva, 127
Dobrogea, 7, 29, 31, 35, 86, 87, 90, 97, 108, 158, 159, 173, 176, 194, 195, 202, 211, 272, 284-288, 306, 435, 437, 473, 474, 492, 496, 518, 555, 566-568, 662, 679-680, 689
Doftana, 439, 440, 448, 463
Dolj, 664
Dorobanțu, 570
Dorohoi, 6, 8, 308
Dorotea, 99
Drajna, 398
Dunăre, 18, 19, 21, 57, 68, 86, 88, 97, 113, 114, 138, 154, 156, 161, 194, 210, 211, 227, 264, 382, 428, 462, 480, 505, 514, 546, 547, 552, 569, 591, 611, 667, 677, 703; v. și Gurile Dunării

E

Egipt, 238, 667
Elveția, 581, 592
Europa, 9, 54, 78, 114, 134, 156, 161, 342, 343, 348, 478-479, 481, 547, 551, 558, 597, 644

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

F

Făgăraș, 327, 332, 389, 643
Fălciu, 110, 303
Fântânele, 685
Fiume, 392
Focșani, 414, 439, 443, 445, 448, 463, 469, 533, 540, 656
Franța, 10, 18, 27, 29, 71, 91, 147, 211, 227, 402, 411, 413, 467, 522, 580, 581
Fundul Moldovei, 99
Furca, 511

G

Galați, X, 128, 264, 297, 364, 366, 382, 383, 399, 439, 440, 444, 445, 447, 448, 462, 463, 469, 480, 506, 507, 518, 601, 631, 632, 654, 656, 677, 718
Găești, 301
Geneva, 112
Germania, IX, 70, 71, 81, 88, 89, 91, 93, 96, 114, 115, 122, 141, 144, 145, 159, 160, 162, 210, 223, 227, 228, 229, 238, 257, 259, 263, 264, 269, 272, 273, 296, 313, 339, 340, 344, 345, 348, 349, 353, 355, 360, 381, 382, 384, 390, 396, 401, 411, 431, 433, 434, 469, 470, 473, 475, 492, 494, 503, 504, 508, 513, 514, 516, 517, 532, 533, 545, 546, 548, 552, 561, 568, 576, 577, 578, 579, 582, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 591, 593, 594, 595, 597, 598, 600, 636, 647, 648, 659, 662, 666, 667, 669, 671, 672, 679, 680, 681, 689, 692, 693, 698, 700, 701, 704, 708, 709
Giurgiu, 354, 428, 439, 505, 603, 677, 687
Glewitz, 90
Grebena, localitate în Grecia, 509, 511
Greceanu, 591
Grecia, IX, 202, 203, 238, 342, 344, 345, 347, 375, 460, 509, 510, 511, 521, 536, 569, 604
Gurile Dunării, X, 477, 478, 494

H

Haga, 229, 475
Haifa, 228
Hațeg, 214
Hârșova, 227
Herdan, moară, 660
Horez, 308
Hunedoara, 141, 162, 214, 218, 398, 469, 473, 474
Huși, 414, 415

I

Ialomița, 120, 127, 218, 219, 286, 352, 496, 570, 633
Iași, 96, 208, 223, 251, 259, 365, 369, 442, 469, 571, 613, 625, 687
Ierusalim, 514
Ilfov, județ, 99, 102, 103, 439, 440, 537
Ilva-Mică, 83
Italia, IX, 70, 96, 210, 268, 313, 459, 460, 481, 546, 547, 548, 552, 604, 632, 648, 657
Ițcani, 324, 329
Iugoslavia, 342, 380, 391, 487, 510, 560, 604, 625, 688, 708

J

Japonia, 561
Jigălia, 357, 429, 431
Jijia, 583, 591
Jilava, V, IX, 74, 305, 524, 528, 574, 709

L

Laussane, 616
Lăculețe, 573, 615, 642
Letea, 468
Lisabona, 536
Londra, 68, 163, 164, 210, 229, 281, 294, 351, 386, 407, 514, 519, 553, 554, 560, 580, 619, 703, 706
Lugoj, 603
Lunca, 566
Luncan, 361
Lupeni, 636, 637

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

M

Maramureș, 358, 359
Marea Britanie, v. Anglia
Marea Neagră, 96, 353
Mănăstirea Dealu, 447, 507
Medgidia, 357, 497
Mediaș, 501, 629, 702
Mediterana, 228, 605
Mehedinți, 291, 379, 395, 497, 553, 613, 645, 665
Mexic, 475
Milano, 356
Mizil, 439
Moinești, 373
Moldova, X, 73, 114, 138, 139, 159, 182, 183, 193, 199, 221, 258, 260, 392, 414, 439, 507, 541, 552, 554, 640, 665
Moreni, 132, 633
Moroieni, 572, 573, 602, 642
Moscova, 73, 95, 97, 210, 356, 394, 423, 505, 513, 544, 547, 589, 626, 706
Muntenia, 486, 665

N

Neamț, 303
New York, 336, 350, 380, 427, 497, 534, 556, 558, 617, 668, 674
Nuntași, 566

O

Ocna Sibiu, 169
Olanda, 229, 381, 581, 587, 592
Olănești, 574
Olt, 621
Oltenia, 214, 439, 486, 681
Oltenița, 601, 626
Oradea, 312, 657
Oravița, 127
Orient, 238, 294, 343, 353, 375
Orșova, 156, 683

P

Palanca, 360
Palestina, 172, 238, 262
Panama, 427
Panciu, 443, 489
Paris, 96, 132, 154, 163, 359, 467, 475
Perivoli, 509, 511
Persia, 353, 356, 379
Petroșani, 166, 207; 260, 599, 637-638
Piatra-Neamț, 304, 439
Pind, 509
Pitești, 301, 354, 413, 439, 561
Ploiești, 110, 112, 124, 128, 210, 297, 366, 428, 439-440, 536, 538, 585, 592, 677
Poenari, 308
Polonia, 308
Port-Said, 605
Portugalia, 106, 315
Porțile de Fier, X
Prahova, 132, 137, 138, 414, 418, 463, 518, 537-538, 554
Predeal, 74, 103, 258, 381, 401, 422, 432, 480, 495, 574, 592, 594, 595
Prut, 632
Puica, în Transilvania, 554
Putna, 176, 443, 554, 663

R

Rodna, 501
Rădăuți, 389, 469, 601, 603, 611-612
Răducăneni, 303
Râmnicul Sărat, 379, 414, 445, 447, 448, 554, 574, 663-664
Râmnicul Vâlcea, 74, 197, 439; v. și Vâlcea
Reșița, 140, 176, 208, 225, 377-378, 473-474, 431, 562, 571, 589, 599, 616, 624, 637
Roma, X, 96-97, 154, 172, 211, 309, 315, 422-423, 438, 459, 477, 479, 484, 536, 546-547, 555, 567, 590, 597, 626, 644, 679
Roman, 439, 469, 470, 561, 705
Romanați, 176
România (Țara Românească), 68-70, 72, 73, 77-78, 87-88, 90-92, 106, 112, 118, 133-134, 137, 141, 144, 149, 152, 158, 159, 164, 167, 173, 181, 182, 186-188, 191, 195, 201, 202, 204, 206, 207, 210, 211, 227-229, 247, 256, 280, 290, 291, 302, 320, 331, 337, 347, 349-351, 364, 367, 368, 372, 375-377, 381-383, 390, 392-394, 396, 397, 399, 400, 427, 428, 431, 434, 457, 477, 479-481, 494, 495, 502, 504, 508,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

510, 511, 517, 541, 544, 547, 549, 550, 552, 553, 555, 557, 558, 563, 565, 567, 573, 576-582, 584, 586, 587, 590, 591, 593, 594, 597, 604, 610, 625, 630, 633, 649, 668, 670, 670, 672, 697, 701, 704, 709
Rusciuc, 570
Rusia (U.R.S.S.), IX, 73, 95, 97, 98, 157, 204, 247, 312, 353, 408, 423, 473, 478, 494-495, 512-513, 544, 546, 552, 615, 647, 703

S

Salonic, 114, 504
San-Sebastian, 163
Samarina, 509, 511
Satu-Mare, 657
Serbia, 422, 557
Severin, v. Turnu Severin
Siberia, 315
Sibiu, 152, 175, 212, 214-215, 218, 290, 305, 315, 368, 430, 490, 522, 603, 610, 629, 634
Simeria, 501
Sinaia, 170, 480
Siretul (Valea-), 445, 583, 591
Siria, 262, 657
Slatina, 354
Snagov, VII, 120
Sofia, 299, 567
Someș, 399
Spania, 315, 553, 610
Stari-Stambul, 95, 114
Statele Unite ale Americii, v. America
Storojineț, 439
Strâmba, 629
Suceava, 110, 127, 196, 324, 329, 332, 469, 603, 612, 657
Suedia, 237, 667
Sulina, 95, 156, 547, 688

Ș

Șoricani, 640

T

Târgoviște, 447-448
Târgu Jiu, 439, 636, 641
Târgu-Mureș, 543
Târnava Mare, 389
Tecuci, 179, 417, 439, 464, 517
Teheran, 315
Teleajen, 389, 627
Teleorman, 195, 245, 657
Telin, 377
Tessalonic, 511
Timișoara, 120, 128, 139, 218-219, 264, 354, 364, 366, 444, 466, 602, 634, 677, 679-680
Timoc (Valea-), 201, 681
Titu, 325
Transilvania, X, 70, 87, 96, 133, 139, 141, 154, 159, 205, 313, 317, 433, 435, 477, 478, 480, 553, 564, 679
Trieste, 152
Trifești, 705
Trotuș, 480
Tulcea, 96, 108, 176, 202, 245, 303, 379, 439, 486, 497, 643
Turcia, 88, 262, 342, 344, 353-355, 360, 375, 379, 422, 428, 497, 558, 604-605, 647-648, 657, 662
Turda, 215, 309, 361
Turnișor, 368
Turnu Măgurele, 439, 612
Turnu-Severin (Severin), 96, 400, 432, 547
Turtucaia, 567, 568, 678-679

Ț

Țara Moților, 279, 298
Țara Românească, v. România

U

Ucraina, 508
Ungaria, IX, X, 75, 95, 96, 107, 160, 162, 168, 204, 215, 267, 343, 347, 355, 363-364, 375, 382, 394, 477-480, 487, 494-495, 545, 548, 550, 598, 626, 669, 680, 687, 708
Ungheni, 570
Ungureni, 541

V

Valea Jiului, 256, 637-639
Valea Prahovei, 360, 366, 396, 439
Valea Șelei, 399
Valea Timișului, 372
Vaslui, 111, 303, 415, 455, 507, 646,

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

685
Vatican, 97, 159
Văcărești, 571
Vărești, 570
Vâlcea, județ, 75, 84, 87, 109; v. și Râmnicul- .
Venezuela, 475
Viena, X, 70, 75, 112, 134, 157, 160-162, 172, 174, 177, 217, 242, 360, 364, 393, 433, 478, 490, 494-495, 513, 544, 546-551, 561, 568, 695
Vlașca, 607, 629, 630, 689
Voroneț, 99
Vrancea, 399, 646

W

Washington, 68, 626, 646, 674
Wichy (Guvern de la -), 227
Wiesbaden, 227

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

CUPRINS
SOMMAIRE
CONTENTS

Introducere V
Introduction XV
Introduction XXV

Lista documentelor XXXV
Liste des documents XLI
List of documents XLVII

Documente 1
Documents 1
Documents 1

Indici (antroponimic, toponimic) 719
Index 719
Index 719

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

Tipărit SEMNE

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro

ISBN 973-98271-3-6

https://biblioteca-digitala.ro / http://arhivelenationale.ro